Bonaventura, Saint

DOCTORIS SERAPHICI

S. BONAVENTURAE

S. R. E. EPISCOPI CARDINALIS

OPERA OMNIA

IUSSU ET AUCTORITATE

R^mi. P. DAVID FLEMING

TOTIUS ORDINIS FRATRUM MINORUM S. P. FRANCISCI

VICARII GENERALIS

EDITA

STUDIO ET CURA PP. COLLEGII A S. BONAVENTURA

AD PLURIMOS CODICES MSS. EMENDATA

ANECDOTIS AUCTA PROLEGOMENIS SCHOLIIS NOTISQUE ILLUSTRATA

TOMUS X.

AD CLARAS AQUAS (QUARACCHI)

PROPE FLORENTIAM

EX TYPOGRAPHIA COLLEGII S. BONAVENTURAE

MCMII.

BX
890
.B673
Q3
1910

BOSTON COLLEGE LIBRARY
CHESTNUT HILL, MASS.

2[illegible]5

Proprietas Litteraria.

DOCTORIS SERAPHICI

S. BONAVENTURAE

S. R. E. EPISC. CARD.

OPERUM OMNIUM

COMPLEMENTUM

TOMUS X.

AD CLARAS AQUAS (QUARACCHI)
PROPE FLORENTIAM
EX TYPOGRAPHIA COLLEGII S. BONAVENTURAE

MCMII.

CONTINENTUR IN HOC TOMO:

1. Dissertatio de scriptis seraphici Doctoris . . . *pag.* 1
2. Dissertatio de eius vita . . . . . » 39
3. Index alphabeticus noni voluminis . . . . . » 75
4. Index locorum S. Scripturae (tom. V.-IX.) . . » 181
5. Index locorum Ss. Patrum aliorumque scriptorum (tom. I.-IX.). . . . . » 265

PRAEFATIO.

Parvo hoc decimo[1] volumine, complemento aliorum praecedentium, novam omnium operum Seraphici Doctoris editionem, Deo favente, iam absolvimus, opus magni certe et improbi laboris diversorum Patrum, ad quod praeparandum et imprimendum tempus plus quam triginta annorum a nobis insumtum est.

Continentur autem in hoc volumine primo loco duae dissertationes, quarum prima exhibet conspectum syntheticum operum totius collectionis cum iudicio critico de pluribus operibus editis, altera vero agit de ipsa vita S. Doctoris. Sequuntur tres copiosi Indices: primus quidem est Index alphabeticus rerum in tomo IX. contentarum; secundus vero refert locos S. Scripturae, qui in tomis V.-IX. occurrunt, dum in tertio exhibentur loci Ss. Patrum aliorumque auctorum, qui in tota hac editione ab ipso S. Doctore allegantur. Notandum enim, nos in hoc indice non comprehendisse infinitas fere citationes Ss. Patrum, quae a nobis ad calcem elucidationis causa afferuntur. Quanti momenti sint hi Indices, inspicienti facile patebit.

Tandem convenit, ut paucis verbis memoriam faciamus R. P. Quinctiani Müller, Provinciae Saxoniae S. Crucis, strenui collaboratoris nostri per multos annos, qui die 25 Iunii 1902 Erfordii in Germania pie in Domino obiit.

Natus erat Erfordii die 3 Octobris 1841. Studiis litterarum humanitatis vacavit in gymnasio civitatis Heiligenstadt et dein, variis superatis obstaculis, die 6 Maii 1864 Ordinem Minorum ingressus est. Finitis studiis, et die 12 Augusti 1871 sacerdos ordinatus, per paucos annos variis in conventibus curae animarum operam navavit, usque dum anno 1875, procellosa tempestate persecutionis Religiosorum, cum suis confratribus in Hollandiam exsulare cogeretur. Sed iam anno insequenti a Reverendissimo P. Ministro Generali pro nova editione operum S. Bonaventurae facienda destinatus, primum per quatuor annos Monachii in bibliotheca regia omne studium adhibuit ad codices diversos vel exscribendos vel conferendos, deinde ad Claras Aquas transmigravit, ubi eosdem improbos labores per plus quam viginti annos cum magna animi fortitudine et industria ad mortem usque continuavit.

Homo erat in primis indefessi et fere incredibilis laboris. Ut collaborator operum S. Bonaventurae sat multos et contentione plenos labores alacri semper

---

[1] Sub hoc numero non comprehenditur tomus *Indicum* in quatuor libros Sententiarum.

animo et libenter subiit, immo sponte sua onus diversorum laborum in se suscepit. Cordi ipsi erat, ut labores sibi demandatos meliore quo posset modo exsequeretur. Ut operibus ab obedientia sibi impositis satisfaceret, neque tempori neque labori pepercit. Secundum et tertium volumen Analectorum Franciscanorum ipsius potissimum opera exscripta, cum variis codicibus collata et pro editione praeparata sunt. Omni tempore denique, quod sibi reliquum erat, incubuit ad conscribendas pro variis actis diurnis et ephemeridibus elucubrationes de rebus religiosis et moralibus tractantes.

Optime autem sibi conscius erat, in tantis occupationibus animam nimis distrahi et ad terrena inclinari, nisi continue ad Dominum elevetur " per omnem orationem et obsecrationem orando omni tempore in spiritu „ (Eph. 6, 18.). Dilectus in Domino defunctus confrater praeter laborem aliud non novit nisi orationem. S. Missae celebrationi exercitium viae crucis praemittere consueverat. Ipsam vero S. Missam omni qua poterat devotione et diligentia celebrare solitus erat. Missa finita per sat longum tempus gratiarum actioni et meditationi intentus erat aliis interim Missis devote assistendo vel varias preces recitando. Pluries in die visitationem sanctissimi Sacramenti instituere solebat, quod pium exercitium vix unquam omisit. Praeterea omni hebdomada unum saltem officium Defunctorum recitare consuevit.

Ut vero magis acceptus esset Domino, necesse erat, ut per varias tribulationes probaretur. Diversis abhinc annis arthritide sat gravi longo tempore vexabatur, atque postea ultimis vitae suae annis vix unquam bona valetudine fruebatur. Iam in autumno an. 1900 in Collegio nostro per medium quasi annum tam gravi premebatur infirmitate, ut morti proximus videretur. Viribus utcumque restabilitis an. 1901 iter in Germaniam aggressus est, ut melius curae valetudinis intendere posset. Sed iam in ipso itinere ob cordis vitium periculum mortis incurrit et mox iterum in morbum tam vehementem incidit, ut per totius anni spatium inter mortem vitamque fluctuaret. Morbo semper magis ingravescente, cum pluries mortem sibi imminere putaret, devote semper ad ipsam se praeparavit. Tandem die 24 Iunii, cum agoniae cruciatibus vexaretur, per totum fere diem ad Dominum suspirando continue exclamabat: " Domine, Iesu! veni et accipe spiritum meum „. Ita sine intermissione sanctissimum Nomen Iesu pronuntiando die 25 Iunii 1902 hora prima matutina inter assistentium preces, impetu nervorum consumtus, animam Deo reddidit.

In Collegio S. Bonaventurae, die 12 Augusti 1902.

PP. EDITORES.

DISSERTATIONES

DE SCRIPTIS ET VITA

S. BONAVENTURAE

In praefatione generali ad totam hanc Operum S. Bonaventurae collectionem (tom. I. pag. XXXVI) a nobis scriptum est: « In ultimo tomo nova vita S. Bonaventurae, augenda iis notitiis, quae a nobis, vel aliis hac aetate nostra reperta sunt, publicabitur, in qua etiam quae in Prolegomenis circa eius scripta et doctrinam passim et sparsim dicta sunt, in unam synthesim colligentur ». Ut igitur bis promissis stemus, duplicem dissertationem in hoc tomulo exhibemus, quarum prima est de operibus et opusculis sancti Doctoris, secunda de vita ipsius per modum annalium enarrata.

DISSERTATIO I.

De scriptis seraphici Doctoris.

Notum est, praeter opera genuina iam a saeculis falso attributa esse S. Bonaventurae non pauca scripta; unde primo agitur de operibus a nobis in hac collectione *receptis,* sive genuinis sive nonnullis inter dubia positis; secundo vero de pluribus opusculis perperam ipsi tributis; tertio de doctrina eiusdem.

PARS I.

De operibus legitimis et nonnullis dubiis.

In praefatione generali volumini primo praefixa quaedam dicta sunt de nomine *seraphico,* quod non prius quam saec. XV. Bonaventurae communiter tribuitur; deinde ratio redditur, quare post tot editiones nova haec ab ordine Fratrum Minorum operum omnium collectio suscepta sit; qua occasione vita duorum virorum, qui prae aliis de scriptis S. Bonaventurae optime meriti sunt, adumbratur, scil. vita Patris Benedicti Bonelli (pag. VII) et Patris Fidelis a Fanna (pag. VIII-XI).

Ut autem ad oculos pateat, quanta sit differentia inter iudicia principalium censorum, qui examen criticum circa haec opera instituerunt, exhibita est tabula 94 operum Vaticanae editionis, addito iudicio Casimiri Ondini, editorum Venetorum, Hyacinthi Sbaraleae et Benedicti Bonelli (pag. XII-XXI); deinde sequitur altera tabula (pag. XXIII-XXVI) referens opuscula 48, quae habentur in tribus voluminibus *Supplementi ad omnia opera Bonaventurae* editi ab eodem Bonelli.

Complura deinde dicuntur circa methodum in editione nostra observatam (pag. XXXI-XXXVIII) et in fine refertur (pag. XXXIX) bulla canonizationis S. Bonaventurae emanata a Sixto IV. anno 1482, decimo octavo Kal. Maii, et etiam Bulla Sixti V, qui eundem anno 1588 pridie Idus Martii inter sanctos Ecclesiae Doctores recensuit.

Primo de opusculis legitimis.

Congruum est, ut praemittamus tabulam omnium operum huius nostrae collectionis.

Tabula omnium huius editionis operum.

1-4. Commentarii in quatuor libros Sententiarum Petri Lombardi; tom. I-IV.

5. Quaestiones disputatae de scientia Christi, de mysterio SS. Trinitatis, de perfectione evangelica; tom. V. pag. 1-198.

6. Breviloquium, ibid. pag. 199-291.

7. Itinerarium mentis in Deum, ibid. pag. 293-316.

8. Opusculum de reductione artium ad theologiam, ibid. pag. 317-325.

9. Collationes in Hexaëmeron, ibid. pag. 327-454.

10. Collationes de septem donis Spiritus sancti, ibid. pag. 455-503.

11. Collationes de decem praeceptis, ibid. pag. 505-532.

12. Sermones selecti de rebus theologicis, ibid. pag. 532-559.

13. Commentarius in librum Ecclesiastes; tom. VI. pag. 1-103.

14. Commentarius in librum Sapientiae, ibid. pag. 105-235.

15. Commentarius in Evangelium Ioannis, ibid. pag. 237-532.

16. Collationes in Evangelium Ioannis, ibid. pag. 533-634.

17. Commentarius in Evangelium Lucae; tom. VII. pag. 1-604.

Appendix dubiorum opusculorum:

18. Expositio in Lamentationes Ieremiae Prophetae, ibid. pag. 605-651.

19. Expositio orationis dominicae, ibid. pag. 652-655.

20. De Triplici via (alias Incendium amoris); tom. VIII. pag. 3-27.

21. Soliloquium de quatuor mentalibus exercitiis, ibid. pag. 28-67.

22. Lignum vitae, ibid. pag. 68-87.

23. De Quinque Festivitatibus pueri Iesu, ibid. pag. 88-98.

24. Tractatus de praeparatione ad Missam, ibid. pag. 99-106.

25. De Perfectione vitae ad Sorores, ibid. pag. 107-127.

26. De Regimine animae, ibid. pag. 128-130.

27. De Sex Alis Seraphim, ibid. pag. 131-151.

28. Officium de Passione Domini, ibid. pag. 152-158.

29. Vitis mystica, ibid. pag. 159-229.

30. Apologia pauperum, ibid. pag. 230-330.

31. Epistola de tribus quaestionibus, ibid. pag. 331-336.

32. Determinationes quaestionum, Pars I. et II, ibid. pag. 337-374.

33. Quare Fratres Minores praedicent et confessiones audiant, ibid. pag. 375-385.

34. Epistola de sandaliis Apostolorum, ibid. pag. 386-390.

35. Expositio super Regulam Fratrum Minorum, ibid. pag. 391-437.

36. Sermo super Regulam Fratrum Minorum, ibid. pag. 438-448.

37. Constitutiones Generales Narbonenses, ibid. pag. 449-467.

38. Epistolae officiales, ibid. pag. 468-474.

39. Regula Novitiorum, ibid. pag. 475-490.

40. Epistola continens 25 memorialia, ibid. pag. 491-498.

41. Epistola de imitatione Christi, ibid. pag. 499-503.

42. Legenda maior S. Francisci, ibid. pag. 504-564.

43. Legenda minor S. Francisci, ibid. pag. 565-579.

Appendix dubiorum opusculorum:

44. Speculum disciplinae, Pars I. et II, ibid. pag. 583-622.

45. Speculum conscientiae, ibid. pag. 623-645.

46. Summa de gradibus virtutum, ibid. pag. 646-654.

47. Collatio de contemptu saeculi, ibid. pag. 655-657.

48. Compendium de virtute humilitatis, ibid. pag. 658-662.

49. Epistola ad quendam Novitium, ibid. pag. 663-666.

50. Rhythmica, ibid. pag. 667-678.

51. Introductio cum opusculo de arte praedicandi; tom. IX. pag. 1-21.

52. Sermones de Tempore, ibid. pag. 23-461.

53. Sermones de Sanctis, ibid. pag. 463-631.

54. Sermones de B. Virgine Maria, ibid. pag. 633-721.

55. Sermones de Diversis, ibid. pag. 722-731.

OBSERVATIONES CIRCA SINGULA HAEC OPERA.

Cap. I.

De Commentario in quatuor libros Sententiarum Petri Lombardi (Tom. I-IV.).

§ 1. De his quatuor libris generatim.

1. De his agitur in Prolegomenis ad I. tomum pag. LX, et primo quidem quoad *authenticitatem* indubitatam tangitur, quod evidens est ex ipso opere, auctorem ipsius fuisse Franciscanum, discipulum Alexandri Halensis, Parisiis legentem, et statuitur iuxta Fr. Salimbene, ipsum « licentiatum » fuisse auctoritate B. Ioannis de Parma Ministri generalis et incepisse anno 1248 publice lectiones tradere de Sententiis Petri Lombardi (cfr. ibi et Denifle-Chatelain, *Chartularium Universitatis Parisiensis,* tom. I. pag. 187, nota 5.). Probabile tamen est, eum iam ab anno 1245 inter domestica septa fratribus suis Lombardum explicasse; de hoc vide § 2. pag. LVI et plura infra in secunda dissertatione. Ante Bonaventuram ex Ordine Minorum iam plures exstiterunt cathedratici, ut Alexander

Halensis, qui ante susceptum habitum iam fuit magister Parisiensis; Ioannes a Rupella, eius discipulus, qui primus inter Minores accepit licentiam docendi (Denifle, loc. cit. pag. 158 n. 4.), et obiit die tertio Februarii 1245; Odo Rigaldus, qui anno 1248 factus est episcopus Rhotomagensis, cui successit in cathedra Guillelmus de Melitona (Denifle loc. cit. pag. 211 n. 4.). Illos antiquiores Fratres suas de Lombardo lectiones scriptis mandasse, non est dubium, cum eorum nonnulla scripta in codicibus referantur; sed hucusque non sunt typis impressa. Quapropter Commentarius Bonaventurae primus dici debet, qui hoc sensu publici iuris factus est. A multis quidem *Summa* Alexandri vocari solebat *Commentarius in Sententias Lombardi* in sensu largo, non proprio, quod cuilibet inspicienti manifestum est. Non tamen negamus, eundem ante suam Summam scripsisse talem Commentarium, postea quoad substantiam in Summam receptum. Bonaventura autem ipse testatur, se opus suum composuisse ex *Superiorum praecepto.*

2. Deinde demonstratur relatio, quae est inter Summam Alexandri Halensis et hunc Bonaventurae Commentarium (pag. LVII seqq.). Ex ipsis verbis S. Doctoris et ex ipso facto constat, in quaestionibus decidendis eum plerumque sequi magistrum suum Alexandrum, non tamen semper nec caece, eumque multas auctoritates Scripturae et Patrum ex ipso depromere. Expresse hoc dicit praecipue in praelocutione prius anecdota, quam praefiximus prooemio II. libri. Aliqua etiam quasi ad verbum conveniunt cum locis memoratae Summae, ut est quaestio de cognitione Dei, II. Sent. d. 23. a. 2. q. 3. Unde saepe dictum est, Bonaventuram plura transcripsisse ex Summa Alexandri. Insuper, si verum esset, illum tractatum, qui sub titulo *Summa de virtutibus* impressus est, a fratre Alexandro scriptum esse; dicendum esset, totam fere tractationem de virtutibus theologicis in III. libro Sententiarum quasi ad verbum a Bonaventura sumtam esse ex Alexandro. Sed prorsus aliter res se habet; quod probatur hic (Proleg. pag. LVIII-LXII) et confirmatur aliis auctoritatibus in Proleg. ad III. tomum § 3. pag. IV. col. II. seq., in scholio I. tomi pag. 298 et accuratius in Proleg. ad V. tom. pag. XIII seqq. Rem diffuse ibi discussam paucis propositionibus hic comprehendimus:

a) Certum est, Summam Alexandri ab ipso relictam esse imperfectam et mancam in unaquaque quatuor eius partium. Hinc Papa Alexander IV. an. 1256 praecepit fratri Guillelmo de Melitona, ut, adiuvantibus aliis fratribus, suppleret quae Summae deerant; nec est dubitandum, hunc Guillelmum in quatuor quos adhuc vixit annis plura de hoc scriptis mandasse.

b) Certum est etiam, exstare aliquem tractatum cum titulo *Summa de virtutibus* impressum, qui manifeste explet magnam illam lacunam, quae in tertia parte Summae invenitur inter quaestionem XXVI et quaestionem LXIX.

c) De hoc tractatu controversia magna exorta est inter Waddingum O. M. et fratres Ecchardum et de Rubeis O. P. Waddingus, seductus a fratre de la Haye, scripserat, S. Thomam in sua Summa illam Summam virtutum scriptam ab Halensi « pene verbotenus excepisse », quod prorsus veritatem excedit. Pro defensione S. Thomae isti duo patres etiam ultra veritatem progressi sunt, dicentes, praedictam Summam de virtutibus non existere sive esse fictam a Minoribus; aliter eam producendam esse. Attamen certe existunt saltem tria exemplaria impressa, quae oculis nostris vidimus: duo quidem Monachii in bibliotheca Regia et tertium in nostro conventu civitatis Belgicae S. Trudonis (St. Trond), quod accuratius examinavimus.

d) Certum etiam est, errare Sbaraleam fere gratis asserentem, nullam additionem post mortem Alexandri factam esse praedictae Summae. Quaedam saltem quaestiones de paupertate (Summa Alexandri, pars IV. q. 30. 31.), quae quasi ad verbum conveniunt cum Bonaventurianis (tom. V. De perfectione evangelica q. 2. a. 2. pag. 134 seqq.), non possunt esse scriptae ab Alexandro, qui mortuus est 1245 et manifeste non potuit singula argumenta refellere Guillelmi a S. Amore. Hic enim 1255 edidit libellum *Tractatus brevis de periculis novissimorum temporum;* idem paulo post scripsit adversus ea quae Bonaventura contra istum libellum « disputavit in scholis ». Cfr. tom. V. pag. 149 col. I, ubi S. Doctor ponit *replicationem* suam his verbis: « His autem, quae praedicta sunt, conatus est aliquis [Guil. a S. Amore] multipliciter adversari... hoc autem facit respondendo cuidam quaestioni minus sufficienter post collectae in scholis » etc. Hae igitur obiectiones cum replicatione Bonaventurae post mortem Alexandri receptae sunt in editionem Summae Alexandri. Hinc manifeste errat Sbaralea.

e) Ex hoc facto videtur esse probabilissimum, etiam alia, quae stilo Alexandri minus conveniunt, in Summam inserta esse; illa saltem quaestio de cognitione Dei potius tribuenda est Bonaventurae quam Alexandro, sicut et aliae quaedam quaestiones. In primis accuratius examinandae essent illae quaestiones Summae, quae post argumenta *pro* et *contra* longiorem habent conclusionem. Constat enim, auctores Summarum praecedentium, ut Guillelmus Antisiodorensis et Praepositivus, habere conclusiones brevissimas vix unius lineae; et etiam Alexander solet non raro conclusionem ad pauca verba restringere, saltem rem non ita diffuse ut Bonaventura in conclusione exponit, sed potius expositionem distribuit in multa argumenta probantia et contrariorum solutionem.

3. Plura testimonia referuntur § 4. pag. LXII col. II. de praestantia huius Commentarii, praecipue ex Gersone; dein pag. seq. tanguntur quaedam S. Doctoris sententiae obsoletae.

4. Saeculo decimo tertio et quarto a pluribus auctoribus opera scripta sunt ad illustrandum hos S. Bonaventurae commentarios. Inter scripta non impressa referuntur (pag. LXIV seqq.) haec:

a) Alexander ab Alexandria O. M.

b) Quidam Henricus, probabiliter Gökelmann de Isny, archiepiscopus Moguntinus († 1288) O. M.

c) Ioannes de Altzeya.

d) Ioannes de Erfordia O. M.

e) Ioannes de Fonte O. M.

f) Fr. Kilianus O. M.

g) Richardus Rufus O. M. Anglus et plurimi alii auctores anonymi usque ad numerum 50. Alii tantum indices sive tabulas super commentarios S. Bonaventurae fecerunt (pag. LXIX).

5. Inter auctores hunc Commentarium illustrantes, quorum opera impressa sunt, nominari merentur sequentes (§ 7 pag. LXX):

Guillelmus Vorilongus (Vorlion) O. M., doctor Parisiensis, qui in IV. Sententias scribens, saepe recurrit ad Bonaventuram.

Stephanus Brulifer O. M. scripsit Reportata in quatuor libros S. Bonaventurae.

Nicolaus de Tudeschis O. S. B.

Nicolaus de Niisse O. M.

Pelbartus de Temesvar O. M.

Hugo de Sledstad O. M.

Ex Ordine M. Conv.:

Petrus Carpuleus Cortonensis.

Felix Gabrielli.

Matthaeus Ferchius.

Bonifacius de Augustinis.

Ex Ordine M. Cap.:

Petrus Trigosus, qui magno tomo tractatum Bonaventurae de Deo commentatus est.

Theodorus Foresti (De Trinitate).

Franciscus a Coriolano.

Ioannes Maria Zamorra.

Bonaventura Lingonensis.

Marcellus Regiensis.

Marcus a Bandunio.

Gaudentius Bontempi.

Bartholomaeus a Barberiis.

Franciscus Maria a Bruxellis.

Marcus Antonius Galatius.

Ex Ordine F. M. Recollectorum mentione digni sunt:

Mathias Hauzeur.

P. Henno.

Inter recentes auctores P. Ludovicus a Castroplano O. M. scripsit opusculum: Seraphicus Doctor, disquisitio historico-theologica.

Denique § 8 pag. LXXIII agitur de diversis huius Commentarii editionibus, quae numero sunt viginti novem.

§ II. De primo libro Commentarii, scilicet in I. librum Sententiarum Petri Lombardi.

Hic liber I, quem Petrus Lombardus inscribit *de Unitate et Trinitate*, dividitur a Bonaventura (qui primo quatuor quaestiones prooemii explicavit) in quatuor partes principales (cfr. pag. 29). Prima est circa *frui et uti* (d. 1. et 2.); secunda de Trinitate, secundum quod intelligitur (d. 3-7.); tertia, de Unitatis et Trinitatis proprietatibus et conditionibus (d. 8-34.); quarta, de conditionibus causalitatis; de scientia, de potentia, de voluntate (d. 35-47.).

1. Pro textus emendatione adhibiti sunt multi codices, quorum syllabus Proleg. pag. LXXVI seqq. exhibetur. Horum 35 sunt cum editione Vaticana collati, qui cum non collatis in toto explent numerum 58. Deinde agitur de hac codicum collatione et de via ac ratione adhibendi lectiones variantes, de tot locis theologicis et philosophicis citandis et de scholiis singulae quaestioni adiectis ibid. a pag. LXXXI seq. — Simul notandum est, in nostra editione pag. 471 post scholion exhiberi ex tribus codicibus anecdotum additamentum hucusque ignotum, quod tractat de subtili quadam quaestione circa *innascibilitatem Patris*. Probabile est, hoc fragmentum ab ipso S. Doctore postea additum esse; saltem est dicendum, illud bene explicare ipsius mentem.

2. Novam etiam textus Petri Lombardi editionem putavimus esse prorsus emendandam accurata quinque codicum et complurium editionum collatione. In hoc nobis erat maxima difficultas superanda, ut, quod in omnibus praecedentibus editionibus desiderabatur, verba ipsius Lombardi, quae solet textibus Ss. Patrum interserere, bene distinguerentur ab his verbis citatis. De his vide ibid. pag. LXXXII seq.

3. Tandem Proleg. pag. LXXXIV seqq. sequitur index auctorum et librorum, qui a Bonaventura secundum Vaticanam editionem citantur in his Commentariis.

Insuper in hoc et tomis sequentibus imprimi fecimus pro antiquitatis amatoribus catalogum ineditum eorum « locorum, in quibus dissentiunt frater Bonaventura et frater Thomas ». Hunc catalogum sumsimus ex codice Luneburgensi et Burghesiano, saec. XIII. vel XIV. incipientis. Hae differentiae doctrinae quoad I. librum Sententiarum sunt numero 24, quarum pleraeque non sunt gravioris momenti. Catalogus iste pro hoc tomo habetur ibid. pag. LXX.

§ III. Commentarius in II. librum Sententiarum.

Hic ab auctore (pag. 13) in duas partes principales dividitur, quarum prima est de *hominis conditione*, quae iterum in duas partes subdividitur, secunda vero est de eius *tentatione et lapsu* (a d. 21.), quae iterum tripliciter dividitur.

1. In Prolegomenis huius tomi pag. III continuatur ille de differentiis doctrinae inter Ss. Thomam et Bonaventuram antiquus catalogus. Cum liber secundus agat de multis rebus philosophicis in varias disputatis partes ab antiquis temporibus, numerus harum differentiarum et maior et maioris momenti est, quam relatus pro I. libro Sententiarum. Enumerantur enim hic non minus quam 62 differentes opiniones, quarum plures satis graves sunt. Auctor harum differentiarum non respexit ad *Summam* theologicam S. Thomae, sed tantum ad Commentarium eius in Sententias. De his differentiis plura dicuntur

ibid. pag. V col. 1. usque pag. VI col. II. Harum singulae in *scholiis* magis determinantur. Non paucae illae quaestiones etiam nostra aetate a viris doctis non eodem modo solvuntur, quarum *principales* fere sunt:

a) Quaestio, utrum *aevum* sive mensura Angelorum sit simplex, vel divisibilis, sive, quod idem est, utrum in Angelis (ut in Deo) *existentiu* non sit distinguenda ab eius *duratione,* quod affirmat S. Thomas, negat S. Bonaventura (vide scholion pag. 63).

b) Utrum Angelus et etiam anima humana componatur ex materia [spirituali] et forma. De hoc vide d. 3. a. 1. q. 1. 2; d. 17. a. 1. q. 2. et scholion pag. 62 seqq. et pag. 416.

c) Utrum mundum non esse aeternum, ratione possit demonstrari, quod Bonaventura tenet contra S. Thomam, qui non certam, sed tantum valde probabilem rationem admittit; vide d. 1. a. 1. q. 2. et ibi scholion.

c) Utrum omnes Angeli differant specie, quod omnino tenet S. Thomas, et Bonaventura negat d. 3. p. 1. a. 2. q. 1; etiam in pluribus aliis de Angelis quaestionibus ipsi non conveniunt.

d) Bonaventura cum Augustino et antiquis Scholasticis admittit *rationes seminales* materiae a principio a Creatore inditas (d. 18. a. 1. q. 2. et 3.), quod S. Thomas negat.

e) Utrum tantum sit unica forma substantialis, ut vult S. Thomas, an sint plures formae substantiales intermediae, quod pluries affirmat S. Bonaventura d. 13. a. 2. q. 2. et ibi scholion. Ex hac et praecedenti differentia doctrinae aliae circa res naturales diversae positiones consequuntur.

f) Utrum gratia insit animae secundum substantiam, d. 26. q. 3; de quo vide ibi scholion.

g) Utrum Adam et Angeli a primo instanti habuerint gratiam, d. 4. a. 1. q. 2; et d. 29. a. 2. q. 2. et ibi scholia.

Notandum tamen primo, Bonaventuram scripsisse prius, quam Thomas fecerit suum Commentarium et deinde Summam. Item, omnes a Bonaventura defensae opiniones non sunt ipsi soli propriae (unde non merentur dici *singulares*), sed erant suo tempore inter doctores Parisienses communiores. Hoc aperte ipse dicit in iam laudata *praelocutione* pag. 1-3.

2. Textus secundi libri correctus est subsidiis 30 codicum et 4 editionum, quibus addendi sunt alii 45 codices non collati.

§ IV. Tertius liber huius Commentarii.

Hic principaliter agit de incarnatione Filii Dei, quem tractatum auctor dividit in tres partes, quarum prima agit de unione naturarum in Christo (d. 1-11.); secunda, qualiter Christus se nostris infirmitatibus conformaverit (d. 12-18.); tertia, qualiter per mortem suam nos a morte liberaverit (d. 19-22.); his additur quarta libri pars de habitibus virtutum (d. 23-40.). Tertia haec pars Commentariorum prae ceteris ab antiquo magni aestimata est.

1. Differentiae doctrinae inter Ss. Thomam et Bonaventuram de mysterio incarnationis non sunt magni momenti (vide Proleg. pag. 1 § 1.) et eo minus urgendae, quia ipse in fine libri dicit, se diligentius in hoc libro observasse, ut *communibus* sententiis adhaereret, et quando non potuerit deprehendere, quae esset via communior, quia sapientes opinentur contra sapientes; tunc se magis uni sententiae adhaerere, ut *tamen aliam minime improbaret.* — In illo antiquo catalogo differentiarum inter S. Thomam et Bonaventuram pro tertio libro ponuntur tantum 22 diversae opiniones, quarum maioris momenti videtur esse n. 13. et 14. posita, utrum fides possit esse de demonstrative scitis (d. 24. a. 2. q. 3; cfr. ibi scholion).

2. Textus huius libri correctus est ope 28 codicum et duarum editionum, quibus addendi sunt alii 39 non collati; in toto sunt 67 codices.

In fine huius voluminis d. 40. dub. 3. diffuse agitur de celebri quaestione circa *causalitatem Sacramentorum,* quae proprie spectat ad IV. librum d. 1. p. 1. q. 4, ubi etiam ex professo iam tractata erat. Dicit autem auctor in III. libro pag. 895 col. 1.: « Haec positio in quarto libro diffusius est explicata, ubi respondetur ad praemissa »; ex quo arguitur, saltem hoc dubium esse posterius scriptum quam d. 1. quarti libri. Probabile est etiam, totum quartum librum prius esse compositum quam librum tertium, praesertim cum pro more illius aetatis multi auctores nec totum Lombardum nec secundum ordinem singulorum librorum commentarentur. Ceterum ex repetita tractatione eiusdem quaestionis et ipsis verbis secundae solutionis arguere licet, S. Doctorem in hac ardua quaestione non sibi plene satisfecisse.

§ V. Quartus liber Commentarii in Sententias.

Hic tractat de *Sacramentis* (d. 1. usque ad d. 42.) et primo in generali, deinde in speciali; et a d. 43. de novissimis.

Catalogus antiquus de differentibus Ss. Bonaventurae et Thomae opinionibus pro quarto libro desideratur; hae tamen in scholiis hinc inde annotatae sunt.

1. Ingens Alexandri Halensis de Sacramentis volumen est mutilum, quia deest expositio trium ultimorum Sacramentorum. Bonaventura in hoc quarto libro pressius quam in aliis partibus sequitur vestigia Alexandri, ita ut passim eum quasi in compendium contraxerit. Hinc etiam quidam defectus doctrinae tunc inter doctores communis, praesertim in tractatu de institutione Sacramentorum et de effectu ex opere operato huius Sacramenti poenitentiae explicari possunt.

2. Textus huius IV. partis magis corruptus erat quam praecedentium librorum, de quo vide Proleg. pag. I seq. Ast emendatus est subsidiis 28 codicum et antiquae editionis anno 1491. Citati et non collati sunt alii codices 42, in toto 70 (cfr. ibi pag. II-VII).

§ VI. De notis et scholiis maioris momenti, quae in quatuor huius Commentarii tomis quaestionibus adiecta sunt.

In sequenti catalogo omissa sunt notae et scholia multa, quae scil. non exhibent nisi citationes, vel talia, quae potius ad solam quaestionem, cui scholion annexum est, explicandam sunt idonea.

In tomo I. haec notantur scholia et notae:

Pag. 8-9. De subiecto, in quo et circa quod est theologia.
» 12. De theologia ut scientia subalternata.
» 13-14. De theologia ut scientia practica, vel speculativa variae sententiae.
» 31, nota 2. De Fabio Mario Victorino.
» 37. De conceptu fruitionis, eius actu et de controversia circa beatitudinem.
» 47, nota 3. Circa universale primum.
» 56. Triplex est infinitum.
» 58. De proprietatibus numerorum.
» 70, 71. Defenditur doctrina Bonaventurae contra Ontologistas.
» 73 et 75. Deus cognoscitur mediate et per creaturas.
» 87. Quatuor sententiae circa distinctionem potentiarum animae ab eius essentia.
» 90. Ratio imaginis in anima humana et de triplici habitu eiusdem.
» 98. Plures termini logicales explicantur secundum Summulas Petri Hispani.
» 114. Utrum substantia divina generet, contra abbatem Ioachim, vel generetur pag. 118.
» 126. Quoad generationem Filii triplex necessitas distinguitur.
» 137. Variae sententiae Scholasticorum circa *principium quo* generandi in divinis.
» 152. De triplici veritate.
» 155, nota 10. Quid sit exterius oratio et interius oratio sec. Boethium.
» 162. De immutabilitate Dei.
» 167. Duplex est simplicitas.
» 169. Inter attributa Dei varie distinguitur.
» 171, nota 6. De Chalcidio philosopho.
» 174. Utrum Deus sit in genere.
» 196. De nomine Spiritus S. ut Doni.
» 208, nota 8. De homiliis Ioan. Chrysostomi a Maurinis non receptis.
» 214. Contra Graecos de processione Spiritus S.
» 221. Quadruplex prioritas distinguitur.
» 229, nota 3. Liber *Regulae fidei* non est S. Hieronymi.
» 233, nota 12. Ex Petro Hispano ponitur definitio termini *proprii*.
» 234. Quomodo nomen *processio* conveniat Spiritui S.
» 237. In quibus assertionibus de processione Spiritus S. magistri conveniant, vel dissentiant.
» 246. De processione temporali Spiritus S.
» 249. Sex propositiones de datione Spiritus S.
» 260. De missione Spiritus S.
» 280 et 282. De missione visibili Spiritus S.
» 296. Reprobatur opinio Magistri, quod non sit habitus creatus caritatis.
» 298. De *primis intentionibus*, atque circa *Summam de virtutibus* scriptam ut supplementum Summae Alexandri Hal.
» 299, nota 4. De duobus circa amorem Dei opusculis S. Bernardi.
» 302 seq. Plura exponuntur de theoria S. Bonaventurae circa modum cognoscendi.
» 309 seq. Scholasticorum opiniones circa augmentum caritatis.
Pag. 316, nota 12. Scotus explicat, quid sit humidum radicale.
» 331. Circa nomen Spiritus S. *Donum* duplex quaestio resolvitur.
» 337, nota 8. De auctore vocato *Ambrosiaster*.
» 339, nota 7. Versio Damasceni a Burgundione Pisano facta dicitur inedita.
» 343. Quomodo distinguantur identitas, aequalitas et similitudo.
» 350. De circumincessione.
» 357. *Totum* sumitur tripliciter.
» 359. Utrum in Deo ponantur universale et particulare.
» 362. Contra pantheismum.
» 364. Quomodo numerus admittatur in divinis.
» 369 seq. Potentiae aequalitas in personis divinis.
» 380 seq. De dictionibus exclusivis.
» 392. Quo sensu Deus sit nominabile.
» 396. Quando nomina ad Deum possint transferri.
» 399. De modo dicendi secundum substantiam et secundum relationem.
» 410. Explicantur termini *essentia*, *substantia*, *natura*, *persona* aliique.
» 417. In nota *ad Lectorem* redditur ratio, quare deinceps numerus lectionum variantium restringatur.
» 422. Plura de significatione termini *unum* et de divina unitate.
» 438. Ratio *personae* magis explicatur.
» 441. Definitio *personae* facta a Boethio defenditur.
» 446, nota 8. Explicatur intentio *prima* et *secunda*.
» 454. Plura de proprietatibus personalibus in Deo et de distinctione Bonaventurae, quam vocat *attributionis*, quae differt a distinctione virtuali.
» 459. Multa de actibus proprietatum personalium.
» 472 seqq. Generatio est potius ratio paternitatis quam e converso, et adduntur quaedam anecdota, quae fortasse pertinent ad ipsum Bonaventuram.
» 476. De abstractione proprietatis a persona.
» 483 seq. De nomine et ratione *verbi*.
» 497, nota 5. De explicatione terminorum *extra genus* et *in genere*.
» 498 seq. De multiplici sensu termini *Ingenitus* et de notione *Ingeniti*.
» 510. *Principium* tripliciter accipitur.
» 514. Iterum de processione Spiritus S. etiam ex Filio.
» 522. Plura de nominibus ex tempore dictis de Deo.
» 541. De ratione *imaginis*.
» 543. De nomine *imaginis* Filio tributo.
» 565, nota 4. De libro Anselmi *De Fide Trinitatis et de incarnatione Verbi*.
» 574. Reprobatur realismus excessivus Gilberti Porretani.
» 578. Iterum de diversis praedicationibus, in specie de praedicatione denominativa.
» 602-604. Exponitur doctrina Bonaventurae de *ideis*, et (nunc) approbatur sententia Barth. de Barberiis, quod ipsa differat a sententia S. Thomae.
» 621. Tripliciter intelligi potest locutio *esse in Deo*.
» 639 seq. De praesentia Dei in omnibus.
» 641. Quadruplex modus existendi in loco.
» 649. Circa modum, quo Deus in rebus existit.
» 659 et 661. Scholia de motu Angelorum per locum.
» 670 seq. Generalia de scientia et praescientia Dei.
» 676. De necessitate *consequentis* et *consequentiae*.
» 687 seq. Plura de ratione sive medio, quo Deus cognoscat alia a se.
» 696 seq. Explicatur propositio, quomodo res creatae coexistant aeternitati ratione excessus mensurae aeternitatis.
» 703 seq. Generalia de praedestinatione.
» 707, nota 5. De definitione veritatis, quae est: adaequatio rei et intellectus, inquiritur, a quo primo facta sit.

Pag. 710. De causalitate divinae praedestinationis systemata catholica (nota, id quod ibi [n. II.] de scientia media inaccurate dicitur, in tom. II. pag. 647 schol. n. III. melius explicatum est).
» 715. De divina electione.
» 730. Generalia de divina praedestinatione, praesertim distinctio inter rationem *volendi* et rationem *voliti*.
» 734-736. Diversae sententiae catholicorum circa causalitatem divinae praedestinationis.
» 759. Explicatur *possibile simpliciter* et *possibile secundum quid*.
» 767. Plura de conceptu infiniti.
» 778, nota 3. Bonaventura admittit distinctionem inter potentiam absolutam et ordinatam.
» 783 et 787. Quo sensu mundus possit fieri melior.
» 789. Utrum mundus potuerit esse antiquior.
» 807. Voluntas Dei est omnium causa prima et immediata.
» 821 seq. Deus vult, omnes salvos fieri. Doctrina Bonaventurae de voluntate antecedenti et consequenti.
» 824. Utrum Deus velit fieri malum.
» 827. Quo sensu concedendum, quod malum fieri sit bonum.
» 853. De conformitate humanae voluntatis cum divina.

Scholia et notae in libro II. Commentarii.

» 18 seq. Errores quatuor circa productionem rerum recensentur, et sensus terminorum *actus* et *potentia* explicatur.
» 20, nota 6. Commentatores Aristotelis recensentur.
» 24. Controversia, utrum mundus produci possit ab aeterno.
» 30. De articulis philosophicis condemnatis ab episcopo Parisiensi an. 1240 et 1270.
» 33 et 35 seq. Creatio activa et passiva explicatur et haeresis Almarici et Davidis de Dinanto.
» 37, nota 10. De duobus antiquis versionibus Metaphysicae Aristotelis.
» 45. *Finis* distinguitur multipliciter.
» 57 seq. et 60 seq. De *tempore*, *aevo* et *aeternitate* ut mensura existentiae et de diversitate mensurarum plura explicantur.
» 63. Sententia Bonaventurae de mensura *aevi*.
» 73. Tria caela distinguuntur.
» 77 seq. Opiniones variae Scholasticorum de motu Angelorum.
» 92-94. Plura de materia et forma, et utrum Angeli et animae humanae compositae sint ex quadam spirituali materia et forma.
» 101. Ponitur in scholio quoddam additamentum ineditum et dubium.
» 104. Controversia, utrum omnes Angeli sint in eadem specie, explicatur.
» 107 seq. De principio individuationis.
» 117. Utrum Angelus in primo instanti fuerit malus.
» 121. Quaestio, quomodo Angelus singularia extra ipsum cognoscat, diversimode solvitur.
» 134 seq. Sententiae oppositae theologorum, utrum Angeli a primo instante habuerint gratiam sanctificantem.
» 140. Cognitio Angelorum matutina et vespertina.
» 147 et 150. De peccato luciferi.
» 156. Defenditur doctrina Bonaventurae de conversione Angelorum ad Deum.
» 177. Opiniones Scholasticorum de *ratione* obstinationis daemonum.
» 183. Opiniones de confirmatione Angelorum bonorum in gratia.
» 186. Explicatur locutio, quod necessitas ab intrinseco non oppouatur libertati.
» 196. Cognitio daemonum circa futura contingentia.
» 199 seq. De eductione formarum ex potentia materiae et de rationibus seminalibus opiniones diversae.
Pag. 216. Quo sensu Scholastici admittant generationem aequivocam.
» 220. De operibus Angelorum in corporibus assumtis.
» 243. Plura de hierarchia Angelorum.
» 245, nota 6. Quaedam de Chalcidii Comment. super Timaeum.
» 252 et 264. Actus hierarchici Angelorum.
» 270. Opiniones Scholasticorum de *locutione* Angelorum.
» 298. Expositio S. Augustini de opere sex dierum excusatur.
» 301 seq. Opiniones Scholasticorum de prima forma, sub qua creata sit materia.
» 318 seq. et diffusius pag. 322 seq. Opiniones de luce et de lumine.
» 329. De generatione lucis in medio et de 12 generationibus et speciebus intentionalibus.
» 347. Opiniones illius aetatis de motibus caelestium corporum.
» 376. Sententiae variae, unde productae sint animae irrationalium et de rationibus seminalibus.
» 379. De pluralitate formarum in mixtis.
» 396. *Imaginis* ratio et divisio.
» 406. Imago creata et recreata.
» 416. Utrum anima humana habeat materiam et formam.
» 438 et magis explicite 443 seq. De rationibus seminalibus.
» 454. Circa traducianismum.
» 466 et 471. Circa *non posse mori* et *posse non mori* in Adamo.
» 525. Opiniones circa ignorantiam invincibilem.
» 547. De cognitione Dei in statu innocentiae.
» 557. Utrum sine gratia Adam potuerit resistere tentationi.
» 565. De ratione superiori et inferiori.
» 571. De intellectu agente et possibili.
» 579. Differunt *sensualitas* et *sensibilitas*.
» 584. Differunt 4 termini: *vitium*, *peccatum*, *culpa*, *demeritum*.
» 594. De triplici libertate et duplici voluntario.
» 606. Relatio, quam habet ratio ad voluntatem in actu libertatis.
» 611. Duo genera *necessarii* et *voluntarii*.
» 617. Utrum voluntas non tantum *induci* et *impediri*, sed etiam *cogi* possit.
» 632. Antiquorum divisio in gratiam *gratis datam* et *gratum facientem*.
» 636. Habitus creatus gratiae sanctificantis militat contra Lutherum.
» 646 seq. Gratia comparata in ratione *motoris*. Multa de cooperatione liberi arbitrii et accuratius de *scientia media*.
» 655 et 658 seq. Plura de antiquis distinctionibus gratiae.
» 665 et 668. Quomodo gratia augeatur et de distinctionibus meriti.
» 683 et 687 seq. De praeparatione ad gratiam.
» 697. De cooperatione hominis cum dono gratiae.
» 702. Opiniones antiquorum, utrum Adam ante peccatum habuerit gratiam sanctificantem.
» 717. Possibilis fuit status naturae purae contra Baium aliosque.
» 721. Triplex conditio in Adamo, ut corrumpere potuerit naturam in omnibus hominibus.
» 723 seq. Quomodo conveniant et quomodo dissentiant Ss. Thomas et Bonaventura quoad essentiam peccati originalis.
» 733 seq. Opiniones diversae circa modum, quo ex natura Adami aliquid transierit materialiter in veritatem naturae humanae.
» 751. Quod anima infici possit a carne, defenditur.
» 762. Solvitur difficultas, quomodo concupiscentia remaneat in baptizatis.
» 778, nota 2. Unde sit praeexcellentia animarum.
» 795. Quam poenam parvuli in peccato originali decedentes sustineant.

Pag. 805. De malo contra Manichaeos.
» 816. Triplex est malum, quod formaliter est privatio.
» 824. Plura de corruptione boni in sensu activo et passivo.
» 838 seq. Utrum modus, species et ordo possint per malum totaliter corrumpi.
» 864. De concursu Dei ad actiones humanas etiam malas.
» 883. Quomodo bonum morale consistat in ordine ad finem et de duplici fine.
» 891. Quomodo differant *intentio* et *electio* et de duplici intentione.
» 900 et 904. De conscientia et synderesi.
» 904 seq. Plura de *habitibus innatis* et *acquisitis*.
» 928. Utrum opus exterius addat bonitatem actui interiori.
» 946 seq. Utrum inter actus deliberatos dentur actus indifferentes et de necessitate bonae intentionis.
» 950. De peccato ut *culpa* et ut *vitium*.
» 966. Quomodo distinguatur peccatum mortale et veniale.
» 969. Verba Praepositivi de peccato veniali.
» 984. Opiniones de peccato in Spiritum S.
» 1012. De potestate ecclesiastica et saeculari earumque usu.
» 1014. Quantum se extendat obligatio obedientiae in regularibus.

Scholia et notae in libro III. Commentarii.

» 11. De congruitate incarnationis et de diversis speciebus unionis.
» 16. Opiniones diversae, utrum tres personae divinae assumere possint eandem naturam.
» 28. Controversia, utrum adaequata incarnationis ratio fuerit redemptio humana.
» 39. Opiniones circa possibilem assumtionem creaturae irrationalis.
» 51. De ordine in assumtione, et utrum caro assumta sit mediante anima.
» 54. Quomodo intelligendum, quod anima Christi fuerit assumta mediante habitu gratuito.
» 64 et 69 seq. De controversia circa immaculatam conceptionem B. Mariae Virginis.
» 74 et 76. De duplici sanctificatione B. Mariae Virginis.
» 90. Quomodo caro Christi fuerit in parentibus.
» 106. Quomodo intelligendum, quod Ss. Patres et B. Virgo impetrarunt incarnationem.
» 113. Utrum active B. Virgo concurrerit ad generationem Filii.
» 134. Exponitur contra Nestorium distinctio realis inter *naturam* et *personam*.
» 151 seq., 156 seq. et 173. Famosae tres de Christo, quatenus constituatur *homo*, antiquae controversiae.
» 159. Iterum de speciebus unionis.
» 182, nota 7. De Hesychio eiusque explicatione verbi *ephi*.
» 195. Plura contra adoptianismum.
» 202. Reprobantur errores circa adorationem Christi.
» 203, nota 3. Contra errorem Claudii, Taurinensis episc. verba Ionae episc. Aurelianensis.
» 205. De cultu imaginum relativo ad prototypon.
» 232, nota 4. De lectione *adaptatur* pro *adoratur* in loco Hilarii II. de Trin. n. 27.
» 234. Contra haeresim Adoptianorum.
» 268. De impeccabilitate Christi.
» 277. Plura de gratia et sanctificatione Christi.
» 285. De gratia *capitis* in Christo.
» 291. Ad quos se extendat influxus gratiae capitis.
» 298, 302 et 306. De cognitione, quam habuit anima Christi *de* Verbo.
» 309, 312 et 317 seq. De cognitione, quam habuit anima Christi *in* Verbo.
» 321 et 323. De cognitione, quam habuit anima Christi *a* Verbo.

Pag. 347. Hilarius defenditur ab errore ei imputato, quasi in Christo non fuerit sensibilis dolor in natura assumta.
» 370. Conformitas voluntatis creatae cum divina voluntate in *ratione volendi*, sed non semper in *volito*.
» 382 et 385. Opiniones de eo, utrum Christus a primo instante conceptionis meruerit.
» 402 et 405. Plura de efficacia passionis contra Socinianos et rationalistas.
» 411. De ratione mediatoris et de controversia inter Protestantes.
» 419. Anselmi doctrina circa congruentia redemptionis exponitur.
» 424. Sententia Scoti et Bonaventurae de eo, utrum creatura potuerit pro genere humano satisfacere, et de infinitate malitiae peccati.
» 429 seq. Controversiae plures Scholasticorum de valore et acceptatione satisfactionis Christi.
» 442. Triplex sensus vocabuli *unionis*.
» 453. Controversia, utrum in triduo mortis Christus fuerit *homo*.
» 456. Contra errorem Ubiquistarum.
» 460. De descensu ad inferos et triplici sensu vocis *inferi*.
» 473 et 477 seq. Multa principia ponuntur circa fidem.
» 486 seq. Plura de obiecto fidei et speciatim de analysi actus fidei.
» 489 et 496. Etiam fides informis est virtus supernaturalis.
» 503, nota 6. Verba Praepositivi, quomodo quis sciat, se habere gratiam.
» 511 seq. et 514. Quaestiones circa obiectum fidei.
» 519 seq. et 524. Utrum fides sit de his, de quibus habetur opinio probabilis, vel habetur cognitio scientialis (contra S. Thomam).
» 527 et 538 seq. De articulis fidei et Symbolis.
» 542. De explicite credendis et necessitate *praecepti* et *medii*.
» 547. Quomodo creverit numerus articulorum credendorum.
» 558. De virtute spei et eius obiecto materiali et formali.
» 569 et 571. Circa certitudinem, quae est in spe.
» 578. Bonum sub ratione *ardui* est obiectum spei, et duo sunt eius actus.
» 581. In voluntate rationali distinguitur vis concupiscibilis et irascibilis.
» 598 seq. Utrum distinguatur caritas a gratia sanctificante, et de duplici amore, scil. naturali et supernaturali contra Baium.
» 605. De merito actuum caritatis, et utrum caritas excludat respectum ad mercedem.
» 624. Opiniones, utrum creaturae irrationales diligendae sint ex caritate.
» 641 seq., 647 et 649. De ordine in caritate respectu diligendorum.
» 659. Quo sensu minima caritas possit resistere cuilibet tentationi.
» 665. De amore inimicorum.
» 683. De evacuatione fidei et spei.
» 690. Caritas in patria non evacuatur, sed dilatatur.
» 718 seq. Quatenus virtutes cardinales sint in parte animae inferiori.
» 725 seqq. Plura de controversia circa virtutes cardinales infusas.
» 739. Disputationes circa distinctionem virtutum et donorum.
» 757. De timore servili.
» 777. De quadruplici sapientia et dono scientiae.
» 784. De duplici actu fortitudinis.
» 793 et 799. De connexione virtutum gratuitarum et politicarum.
» 804. Opiniones circa aequalitatem virtutum.
» 817. Opiniones circa quaestionem, utrum in adimpletione mandatorum modus caritatis cadat sub praecepto.
» 841 et 850. Plura de mendacio.

Pag. 863. De periurio.
» 869. Plura de iuramentis.
» 876. De obligatione iuramenti promissorii.
» 886. Quomodo differant duae leges, vetus et nova.

Scholia et notae in IV. libro Commentarii.

» 13. Definitiones Sacramenti.
» 18. Controversia de ratione causalitatis, quae est in Sacramentis.
» 26 seq. Quomodo differant Sacramenta veteris et novi testamenti.
» 38 seq. Quaestiones de efficacia circumcisionis.
» 45, nota 1. Petrus Hispanus de dictionibus exceptivis.
» 71. Circa baptisma in nomine Iesu.
» 78. De tempore, quando institutum fuit baptisma.
» 83. Quando cessaverint legalia.
» 101. Quid sit fictio in Sacramentorum susceptione.
» 113. Effectus baptismi in parvulis.
» 129. Controversia de verbis Magistri quoad potestatem cooperationis ministri in Sacramentis.
» 138 seq. Plura de charactere per baptismum impresso.
» 154. Quae intentio ministri sit necessaria in collatione baptismi.
» 164 seq. De institutione confirmationis opinio Bonaventurae in hoc Commentario est explicanda, vel potius reformanda secundum Breviloquium p. VI. c. 4.
» 190, nota 2. Verba Petri Hispani de regulis amplificationis.
» 192 seq. Explicantur verba Bonaventurae de forma consecrationis.
» 202. De duplici manducatione eucharistiae.
» 218 seq. Circa realem Christi in eucharistia praesentiam.
» 221 seq. et 236. Plura de modo realis huius praesentiae.
» 243 et 248. Opiniones circa transsubstantiationem.
» 255. Verba anecdota cuiusdam Isaac in Dietis.
» 262. De usu azymi et de die institutionis eucharistiae.
» 271. Opiniones circa accidentia remanentia in Sacramento.
» 277. Opiniones de modo, quo operentur illa accidentia.
» 290. De efficacia huius Sacramenti et de opinione Bonaventurae.
» 295. Obsoleta opinio Bonaventurae, utrum lege divina praecipiatur receptio eucharistiae.
» 303 seq. Error dicentium, excommunicatum non posse consecrare.
» 326. Plura de poenitentia.
» 337. Opiniones circa mensuram gratiae, in qua resurgat lapsus.
» 351 et 354. Plura de satisfactione.
» 353. Post scholion sequitur additamentum ineditum, probabilissime non genuinum.
» 385. Explicatur differens antiquus loquendi modus de attritione et contritione.
» 400, nota. Marius Victorinus explicat Ciceronem de circumstantiis.
» 420 et 427. Quaestiones variae de iustificatione.
» 431. Opinio S. Bonaventurae (ibi n. II.) impugnatur ab Estio.
» 437 seq. Notanda (ibi n. II.) de usu verborum *instituere* et *insinuare* Sacramentum.
» 445 et 452. Quando homo obligetur ad confessionem.
» 472-474. Opinio tum Alexandri Hal. tum Bonaventurae quoad efficaciam potestatis clavium.

Quae in his duobus scholiis et etiam in scholio supra pag. 431 in defensionem S. Bonaventurae et Alexandri dicta sunt, retractatione egent. Re vera uterque magister adhuc se eximere non potuit de antiqua et pervulgata opinione, quam prorsus tenet Petrus Lombardus, quod remissio *culpae* etiam in usu Sacramenti poenitentiae fiat virtute contritionis et ideo ex *opere operantis*, non ex *opere operato* et virtute clavium. In hoc tamen illi duo recesserunt a Lombardo, quod virtuti clavium tribuerunt remissionem *poenae temporalis* et *reconciliationem* scil. cum *Ecclesia*, non reconciliationem cum *Deo*, quod in scholio illo supponitur. Ceterum omnes Scholastici, licet *subiectivae* dispositioni poenitentis quoad remissionem culpae nimis tribuerint usque ad exclusionem efficaciae *obiectivi* Sacramenti; tamen confitebantur necessitatem confessionis et absolutionis virtute clavium. Nesciebant tantum *modum* difficilem, quo utrumque, scil. necessitas actuum *virtutis* poenitentiae et usus *Sacramenti* poenitentiae ad iustificationem peccatorum debito ordine possit conciliari. Tota haec quaestio erudite et clare tractatur in opusculo: *Die Wirkungen des Bussacramentes*, von Michael Buchberger. Freiburg. Herder 1901.

Pag. 487. De potestate excommunicandi in Ecclesia.
» 504 seq. Potestas clavium quoad usum sine iurisdictione non est valida (contra Durandum).
» 519. De poena purgatorii.
» 532 et 535 seq. Item de poena purgatorii.
» 567. De sigillo confessionis.
» 579 seq. De institutione Sacramenti poenitentiae.
» 590 et 597. De unctione extrema.
» 623. Quot ordines imprimant characterem.
» 630 seq. De ordinibus sacris et non sacris.
» 663 et 667. Varia de Sacramento matrimonii.
» 682. De indissolubilitate matrimonii rati et consummati.
» 693 seq. Alia de matrimonio.
» 708. De consensu requisito et de matrimonio B. Virginis Mariae.
» 724 seq. Controversia, utrum sit veniale usum facere matrimonii solummodo ob periculum incontinentiae.
» 749. Utrum polygamia sit contra legem naturae.
» 759. De libello repudii.
» 821. Controversia de ratione, quare votum *solemne*, non vero *simplex* irritet *matrimonium*.
» 890 seq. Quoad resurrectionem *eiusdem* corporis tractatur gravis difficultas, et Bonaventura recurrit ad rationes seminales.
» 912. Tres opiniones de hoc, quid pertineat ad veritatem naturae.
» 931. Quaestiones de igne inferni.
» 940. Quinque receptacula animarum separatarum referuntur.
» 949. De intercessione Sanctorum.
» 958. Sententia Praepositivi de suffragiis Ecclesiae.
» 970. De conflagratione mundi.
» 985 et 991. Varia de extremo iudicio.
» 1001 seq. Plura de beatitudine.
» 1007 seq. Controversia, utrum beatitudo formaliter sit in actu intellectus, an in actu voluntatis.
» 1013. Utrum beatitudo Sanctorum crescat post iudicium.
» 1023. De dote impassibilitatis.
» 1029. De dote subtilitatis.
» 1047. Controversia de cognitione animarum separatarum.

Cap. II.

De octo opusculis in tomo quinto contentis.

Huius tomi opuscula ingenium et charisma speciale sancti Doctoris in clarissimam lucem proferunt et non raro quasi clavem praestant ad recte intelligendam reconditam eiusdem doctrinam.

§ I. Quaestiones disputatae.

Usque ad nostram editionem praeclarae hae quaestiones prorsus ignotae et absconditae erant in bibliothecis, excepta illa de paupertate, quae tamen in editionibus erat mutila.

1. Primo igitur tractatur de *scientia Christi* et de *mysterio Trinitatis* pag. 3-15, et in Prolegomenis pag. III-VI. Postquam ibi de singulari harum quaestionum praestantia aliqua dicta sunt (§ 1.), genuinitas earundem invictis argumentis probatur (§ 2.); et deinde (§ 3.) referuntur octo codices antiqui, qui eas exhibent, aliqui tamen non integras. Post pag. LXIV additum est *Facsimile* codicis Vaticani, in quo apparet antiquitas scriptturae et nomen auctoris a prima manu scriptum hic verbis: « Incipiunt questiones bone venture de scientia Christi ».

Quoad *mysterium Trinitatis* notanda est methodus prorsus singularis, qua illud exponitur. Postquam enim in I. quaestione duobus articulis probavit, Deum *esse* ut verum indubitabile, et Deum *esse trinum* ut verum credibile, in sequentibus VII quaestionibus probatur in primo articulo veritas aliquorum divinorum attributorum, ut unitatis, simplicitatis, infinitatis, aeternitatis, et in secundo articulo, quomodo cum praedicto attributo possit stare ipsa Trinitas. Nullum cognoscimus auctorem scholasticum, qui simili modo hoc mysterium tractet.

2. Sequuntur *disputationes de perfectione evangelica*, in specie de *humilitate*, de *paupertate*, de *continentia*, de *obedientia*. In Prolegomenis agitur de his in cap. II. (pag. VI col. II, XV col. II.)

Primo disserendum est de quaestione circa *paupertatem*, quia haec ante alias a Bonaventura scripta est. Occasio auctori praebuit doctor Parisiensis Guillelmus de S. Amore, qui contra Fratres S. Dominici et S. Francisci gravissimam litem incepit suo opusculo: *Tractatus brevis de periculo novissimorum temporum*, de qua lite diligentissime tractatur in *Chartulario Parisiensi* edito a celeberrimo P. Denifle O. P. et Chatelain tom. I. Contra illum praeter S. Thomam aliosque etiam Bonaventura egit, dictam quaestionem « in scholis » Parisiensibus tractans. De hac controversia diffuse in Prolegomenis nostris tractatur (§ 2. pag. VI usque XIV). Quae ibi dicuntur breviter in sequentibus propositionibus comprehendimus:

a) Errant Waddingus, Bonelli et post eum auctores Vitae S. Bonaventurae, Fr. Gaspar de Montesancto et Antonius Maria de Vicetia, dicentes, Bonaventuram in congressu Anagniae disputasse contra Guillelmum. Confundunt enim B. Ioannem de Parma, tunc Ministrum generalem, cum Bonaventura paulo post (2 Febr. 1257) electo.

b) Bonaventura laudatam disputationem proposuit in « *scholis* » Parisiensibus, et Guillelmus misit quendam clericum, qui II. articulum de mendicitate Bonaventurae ex ore loquentis exciperet sive reportaret, sed, ut Bonav. dicit, « minus sufficienter ». Tunc Guillelmus hunc articulum Bonaventurae publicavit et asserta de mendicitate refutare suscepit. Hoc opus Guillelmi magna ex parte ex duobus codicibus nos primum publicavimus (loco cit. VII-X). Contra hoc scriptum Bonav. respondit sua *replicatione* (pag. 149, vide etiam Proleg. pag. X-XII).

c) Tertius quaestionis articulus secundo manifeste postea additus est, utrum scilicet pauperes validi, et maxime regulares ad opera manualia « universaliter sint astricti ». Hic in omnibus aliis editionibus est mutilus, quem supplevimus ex codicibus (cfr. pag. 156, nota 1.). Melior horum duorum de paupertate articulorum editio prodiit Romae 1773 studio P. Soldati O. P.

d) Denique valde notandum est, articulos de paupertate quoad *abrenuntiationem et mendicitatem* eaque quae contra Guillelmum replicata sunt, insertos esse in Summam Alexandri Hal. p. IV. q. 30. et 31, exceptis paucis variantibus. Manifestum autem est, Alexandrum iam an. 1245 morte praereptum minime respondere potuisse ad *singula* obiecta Guillelmi. Hinc liquet, haec scripta Bonaventurae postea recepta esse in dictam Summam, ut videtur, a Guillelmo de Melitona. Ergo errat Sbaralea, asserens, nihil praedictae Summae additum esse post mortem Alexandri. Mirum sane est, doctissimum Sbaraleam ita hallucinatum esse, ut pro hac sua sententia probanda ad eandem quaestionem Alexandri (p. IV. q. 30. m. 2. a. 2.) provocaverit, quam ex Bonaventura sumtam esse ostendimus.

Secundo, tres aliae quaestiones disputatae sunt de *humilitate* (pag. 117-124), quae in nostra editione primum locum occupat, de *continentia*, quae in tribus articulis agit de continentia coniugali, vidnali et virginali (pag. 166-179) et de *obedientia* in tribus articulis (pag. 179-198).

Harum articulus tertius summi momenti est, nempe de obedientia Summo Pontifici debita cum titulo: « Utrum sit conveniens christianae religioni, ut omnes obediant uni ». Nullum novimus documentum ab antiquis Scholasticis scriptum, quod praerogativas Summi Pontificis eiusque in decernendis ex cathedra rebus fidei infallibilitatem tanta argumentorum vi et solida vulgarium obiectorum solutione tractet, sicut haec disputatio. Quando anno 1870 in Concilio Vaticano de hoc dogmate tam acriter disceptatum fuit, haec oportunissima quaestio adhuc latebat in angulis bibliothecarum; etiam nostra aetate vix a quopiam citatur.

3. De codicibus in his quaestionibus a nobis adhibitis vide Proleg. pag. V seq. et pag. XIV seq.

§ II. Breviloquium — Itinerarium mentis in Deum — Opusculum de reductione artium ad theologiam.

Haec tria opuscula a nobis separatim edita sunt in parvo volumine iam bis impresso; haec ab antiquo summis laudibus celebrata sunt.

1. Primum est *Breviloquium* (pag. 201-291). De Breviloquii praestantia referuntur pag. XV § 1. praeconia magnifica Gersonii et Dr. Scheeben. Ab auctore

compositum esse debet iam ante annum 1257, cum in quodam valde antiquo codice Trecensi a librario in fine codicis exhibeatur hic annus, quo exemplar hoc scriptum sit. Praeter hunc codicem, qui in numero collatorum codicum locum vigesimum habet, alii 22 collati sunt pluresque antiquae editiones. Numerus codicum, qui adhuc existunt, est valde magnus, scilicet 227, et comprobat, quanti veteres aestimaverint hunc librum (de his vide ibid. pag. XVII-XXVI, et de multis editionibus pag. XVI).

2. De celeberrimo opusculo *Itinerarium mentis in Deum* (pag. 296-313) notatur, illud in monte Alvernae scriptum esse anno 1259 circa mensem Octobris, ut auctor testatur in Prologo. Opus est profundissimum et, ut bene intelligatur, supponit passim totius scholasticae doctrinae scientiam. Explicationem eiusdem iam saeculo XV. tentavit quidam lector Provinciae Saxoniae, Bertramus de Alen, de quo plura vide Proleg. pag. XXVI. Ex locis libelli male intellectis Ontologistae tentarunt falsum suum systema fulcire; alii putaverunt, eum confundere *esse primo* a ratione *intellectum* cum Deo. Sed in adiecto scholio (pag. 313-316) defendimus auctorem ab his falsis interpretationibus, in specie probatur, in isto c. V. Itinerarii esse sermonem de contemplatione, quam habet *oculus illuminatus* de « *esse quod est supra nos* ». Agitur ibi non de *primo cognito* rationis, sed de *essentia*, ut dicunt, *metaphysica*, seu de primo constitutivo Dei, ex quo alia omnia Dei attributa logico ordine deduci possunt. De antiquis editionibus huius libelli et de 138 codicibus, quorum 15 sunt collati, vide Proleg. pag. XXVII-XXXIII.

3. *Opusculum de reductione artium ad theologiam* (pag. 319-325).

Circa titulum libelli notandum, ipsum non esse nec antiquum nec convenientem. Plures codices libellum inscribunt « Sermo fratris Boneventure », verbis variis additis. Invenitur etiam titulus: *De Ortu* (sive *Divisione*) *scientiarum*, sed hoc nomine significatur opus alterius auctoris, scil. Roberti Kilwardbi O. P. Opus tamen Bonaventurae est certo genuinum et invenitur in pluribus editionibus antiquis et 34 codicibus, quorum 11 sunt a nobis collati (vide Proleg. pag. XXXIV-XXXVI.

§ III. Collationes in Hexaëmeron; Collationes de septem donis Spiritus S. et Collationes de decem praeceptis.

Haec tria opuscula non sunt scripto exarata a S. Auctore, sed e suggestu Parisiis recitata et ab aliis ex ore dicentis reportata. Ratione temporis primum opusculum est illud de decem praeceptis (vide pag. 457 col. II. in fine prologi), quod recitatum est vel an. 1267, vel, ut alius codex habet, an. 1268; illud de septem donis Spiritus S. est postea praedicatum; sed quod in hoc tomo primo loco impressum est, scil. in *Hexaëmeron*, tempore hiberno anni 1273 Parisiis coram magistris Universitatis praedicatum est. Cum hae collationes sint reportatae, non est mirandum, quod ibi quoad formam orationis varii defectus deprehendantur, qui creverunt pessima prima editione, quam Vaticana cum eam sequentibus reimpressit. Plura de his in Proleg. pag. XXXVI.

1. *Collationes in Hexaëmeron* (pag. 329-449).

Hic titulus iam usu receptus est, et ideo a nobis retentus, sed non ab ipso auctore originem habet et potius inepte impositus, confusionem importat. Minime enim auctor exponit primum Genesis capitulum, ex quo tantum textum in principio sumsit, comparans has collationum illuminationes septem verbis creationis secundum quandam *analogiam*. Ab auctore Chronicorum XXIV Generalium illud aptius vocantur *De Septem Visionibus vel luminibus* (ab aliis: *illuminationibus*). Nec illae apte vocari possunt *sermones*, cum potius sint quaedam *conferentiae scientifico-religiosae* (collationes), coram viris doctis habitae, ut eos praemuniret contra errores tunc inter magistros artium Parisiis grassantes. Quam oportuna haec monitio fuerit contra ingenia incredibiliter luxuriantia, constat ex multis thesibus ab episcopo et Universitate Parisiensi tunc pluries condemnatis, de quibus videri potest cit. Chartularium Parisiense tom. I. pag. 170 seq., 486, 543, 556. Opus S. Bonav. est imperfectum et terminatur cum collatione vigesima tertia post Pascha, quando praedicator a Papa Gregorio X. vocatus fuit in Italiam, ut, creatus cardinalis, praesideret concilio Lugdunensi II. Unde hae *Collationes* ultimum sunt opusculum S. Doctoris, et vere refertum est multifaria et profunda doctrina. Si praescindimus a forma orationis imperfecte reportatae, prae aliis sinceram Bonaventurae doctrinam repraesentat. Multae harum collationum etiam pro nostra aetate sunt magni momenti, praesertim illae, quae agunt de philosophia, de intelligentia per fidem sublevata, de Deo ut exemplari omnium (collat. XII.) etc. Pro studentibus illa de recta via et ratione studendi collatio specialiter notabilia documenta dat. Ultimae de contemplatione et hierarchiis caelestibus et ecclesiasticis sunt profundae et ab ordinaria et communi intelligentia satis remotae. Ut gravitas huius operis eiusque finis principalis facilius percipiatur, adiecimus magnum scholium (pag. 450-454). Cfr. etiam de *praestantia* opusculi Proleg. pag. XXXVII; de *genuinitate* contra Oudinum aliosque ibid. § 2. Multa in textu correximus, magnas insertiones ex sequenti de septem donis Spiritus opusculo irreptas reiecimus, alia omissa addidimus, subsidiis septem codicum collatorum (vide Proleg. XXXIX). Insuper singulis collationibus praefiximus *summaria*, sicut duobus sequentibus opusculis.

2. *Collationes de septem donis Spiritus S.* (pag. 457-503).

Hoc opusculum diversum est ab alio, quod inscribitur *de Septem Donis Spiritus S.*, impresso primum in collectione opusculorum Argentina an. 1494, tum in ed. Vaticana et subsequentibus. Hoc enim scriptum est *spurium* et auctorem habet Fr. Rodulphum de Bibraco (Biberach), eundem, qui scripsit libellum *de Septem itineribus aeternitatis* et floruisse dicitur circa annum 1360. In hoc secundo scripto

ille auctor citat suum libellum primo nominatum. Utrumque opusculum non esse Bonaventurae, codicum testimonio roboratur, de quo plura vide Proleg. pag. XL § 9.

Collationes vero nostras de his donis, sed multo contractas et mutilas, primus publicavit Benedictus Bonelli in suo *Supplemento ad omnia opera Bonav.* tom. III. col. 418 seqq. Quod editae a nobis sint genuinae, duobus perantiquis codicibus probatur et ipsa earum indole et stilo (cfr. ibid. pag. XL seqq. § 3, ubi illi duo codices, qui eas integras habent, recensentur aliique tres, qui plures collationes omittunt).

Illae collationes praedicatae sunt clero Parisiensi, et sunt intellectu faciliores quam illae in Hexaëmeron, abundant tamen sententiis egregiis, etiam nostra aetate opportunis ad praedicandum, quod praecipue valet, de II. collat. de dono fortitudinis, quae est de B. V. Maria.

3. *Collationes de decem praeceptis* (pag. 507-532).

Iam supra diximus, has collationes Parisiis praedicatas esse an. 1267 vel 1268 et ex ore dicentis ab aliis reportatas. Editae sunt primo Coloniae an. 1486 et saepe reimpressae, etiam in ed. Vaticana et posterioribus, sed vitiis plurimis et lacunis foede corruptae. De ipsis duo notanda sunt: primo, extractum quoddam ex his collationibus sine forma sermonis, omissis etiam multis sententiis, publicatum esse a P. Bonelli in suo *Supplemento* (tom. III. col. 344 seqq.). Mirum est, doctum hunc virum asseruisse sine ulla probabili ratione, hoc extractum ab ipso Bonaventura fuisse compositum et post illos sermones scripto publicatum. Praeter hoc aliud etiam excerptum existit in quodam codice, sed ineditum et impresso illo paulo diffusius. De his plura vide Proleg. pag. XLII § 1.

Secundo est notandum, Coloniae an. 1481 apud Ioan. Guldenschaeft prodiisse opus inscriptum: *Praeceptorium Domini Gotscalci Hollen Heremitarum S. Augustini*, cuius prologus eisdem verbis incipit: *Si vis ad vitam ingredi* etc., et etiam in toto multo maiori opere plura passim ex verbis Bonaventurae transcripta esse. Cum habeamus codices genuini operis ex saec. XIII, patet, illum Godescalcum saeculi XV. usum esse collationibus S. Bonaventurae, sicut idem etiam fecit in alio suo opere *de Sacramentis* (quod videtur esse ineditum), transcribens multa ex Commentario Bonaventuriano in IV. Sententiarum.

Contra Oudinum et editores Venetos, qui has Collationes volunt esse spurias, praesertim, quia in ipsis ad populum facilius erudiendum recitantur quaedam narratiunculae, defenditur a nobis manifesta earum legitimitas saltem substantialis (loc. cit. § 2.).

Pro correctione plurimorum vitiorum praecedentium editionum adhibuimus sex codices, qui praeter unum saec. XV. omnes valde antiqui sunt. Praeterea, notati, sed non collati sunt alii 23 codices, in toto 29.

§ IV. Sermones selecti de rebus theologicis.

Licet omnes sermones S. Bonaventurae proprie pertineant ad nonum tomum, tamen secundum exemplum editionum praecedentium praedictae collationes reportatae, a sermonibus separatae in hoc tomo impressae sunt tum propter argumentorum gravitatem, tum quia plures ad unum thema illustrandum unitae sunt. Restabant alii quinque sermones, ita cum praecedentibus opusculis connexi et gravitate et excellentia doctrinae ita eminentes, ut specialem in hoc tomo locum mereri viderentur.

1. Primus est sermo *de triplici testimonio Ss. Trinitatis*, qui connectitur cum quaestione disputata de mysterio Ss. Trinitatis (vide tom. V. pag. 535 et notam 1.). Sumsimus hunc sermonem ex duobus antiquis codicibus, scil. Tudertino et Monacensi, notatis in Prolegom. pag. XLV seq.

2. Secundus sermo primo editus est a P. Bonelli (Supplem. tom. I. col. 375-415), sed cum multis defectibus et cum hoc titulo non conveniente: *Sermo de Seminante*. Nos eundem legitime inscriptum: *de regno Dei in parabolis evangelicis*, subsidio aliorum quinque codicum bonorum valde emendavimus, citatis aliis tribus codicibus non collatis. Regnum Dei ibi egregie explicatur non tantum parabolis de *seminante*, sed secundum 12 parabolas Evangelii.

3. Tertius sermo, in multis codicibus descriptus, est *de Corpore Christi*. Hic et etiam sequens sermo prae aliis praestat stupenda et copiosa doctrina. P. Bonelli (Supplem. III. col. 952-984) eundem edidit ex quodam vitioso apographo codicis recentioris. Collatis aliis et melioribus codicibus, multa vitia et lacunas editionis corrigere potuimus. Citantur et describuntur (Proleg. XLVI-XLVII) 16 codices, quorum 5 sunt a nobis collati. Hic et seq. sermo tam bene scripti sunt, ut non videantur tantum reportati a quodam audiente.

4. Quartus hucusque ineditus sermo est *de Christo uno omnium magistro*. Hic invenitur in eodem codice bibliothecae Monacensis Reg. n. 7776, in quo habentur etiam sermo primus de Ss. Trinitate multique alii Bonaventuriani, ut ex tomo nostro IX. constat, licet ibi omnes sint anonymi. Iam editus est a nobis in opusculo *de Humanae Cognitionis ratione* edito ad Claras Aquas et in praevia dissertatione explicatus.

5. Tractatulus *de Plantatione paradisi* minoris est momenti et editus est a P. Bonelli (Supplem. tom. I. col. 1-22). Fere totus est conflatus ex aliis operibus S. Bonav., praesertim ex Collationibus in Hexaëmeron et Itinerario mentis in Deum; sed quia etiam in antiquo codice Tudertino inter opera Bonaventuriana reperitur, eum recepimus, tamen dubitantes, utrum ultima eius forma tribuenda sit alii auctori, et fortasse Fr. Petro Ioannis Olivi, qui solebat multa ex Bonaventura in suum usum accipere.

Cap. III.

De genuinis in S. Scripturam Commentariis in sexto et septimo tomo contentis.

Praeter plures certo spurios Commentarios quatuor sunt legitimi, quibus adnumerandus est libellus

intitulatus *Collationes in Ioannem*, qui selectos locos huius Evangelii per modum sermonum vel potius schematum explicat.

§ I. Commentarius in librum Ecclesiastae.

Quod genuinus sit hic Commentarius, omnino constat tum propter eius indolem manifeste Bonaventurianam, quae praecipue in magnifico prologo splendet, tum propter testimonium plurium et meliorum codicum. Nec obstat, quod nonnulli codices alium referant auctorem. Nam, prout *sermones* illius aetatis, parum mutati, diversis auctoribus adscribuntur; ita non raro factum est etiam de *commentariis* in Scripturam, cum a iunioribus baccalaureis vel potius *cursoribus* (ut vocabantur) opera antiquiorum lectorum cum alio prologo et parum mutata adhiberentur; de quo more plura dicuntur in Prolegomenis ad VI. tomum pag. XV seq. § 2. Futilia sunt argumenta, quae ab editoribus Venetis (Diatribae pag. 106) contra authenticitatem huius Commentarii proferuntur et iam a P. Bonelli discussa et confutata sunt.

In Proleg. pag. XVI seq. descripti sunt 25 codices, qui hunc Commentarium habent, quorum septem sunt collati. Notandum est, unum codicem, scil. Assisiensem, ad saec. XIII. attingentem, habere multa additamenta, quae P. Fidelis a Fanna (Ratio novae collectionis etc. pag. 201 seqq.) putavit esse genuina. Sed cum a nobis accuratius examinata sint, invenimus, ea esse descripta ex Commentario cardinalis Hugonis a S. Charo aliisque auctoribus.

§ II. Commentarius in librum Sapientiae (pag. 107-233).

Hic Commentarius, qui incipit: *Diligite lumen sapientiae omnes* etc., cum nomine Bonaventurae primo impressus est Venetiis an 1574 et receptus ab ed. Vaticana et eam subsequentibus. Pluribus antiquis testimoniis constat, Bonaventuram scripsisse Commentarium in hunc librum, fatemur tamen, deesse nobis certum codicum testimonium ad probandum, praedictum commentarium esse scriptum a Bonaventura. Exstant adhuc septem codices nobis noti, qui continent hoc scriptum; tamen ex eorum diligenti examine et ex eis quae Echard (*Scriptores* etc. pag. 245) dicit, nihil certi erui potest. Hoc tantum probari potest, tres praeter Bonaventuram competitores, quibus commentarius tribuitur, scil. Ioannes de Verdiaco O. P., Guillelmus de Altona O. P., Nicolaus Gorran O. P. ob graves rationes non posse esse commentarii huius auctores; unde non remanet nisi quidam « doctor innominatus ». Haec verba inveniuntur in cod. Parisiensi n. 14429. fol. 50, licet manus recentior addiderit in fine: *secundum fratrem Nicholaum Gorran de ordine fratrum Praedicatorum*. Nam de hoc iam constat, eum multos commentarios in sacram Scripturam, paucis mutatis, ab aliis auctoribus sumsisse. De hoc longa disquisitio nostra videri potest in Proleg. pag. XVIII-XXI.

Ceterum hic Commentarius ut genuinus et Bonaventura dignus receptus est ab omnibus saepe citatis censoribus, non exceptis Oudino nec editoribus Venetis. Hoc testimonium nobis visa est ratio sufficiens, ne eum a nostra editione excludamus. Nobis tamen videtur esse probabilissimum, alienum quendam auctorem non pauca mutasse vel etiam omisisse. Hinc hic Commentarius ut prorsus legitimus et certus ingenii Bonaventuriani fructus a nobis asseri nequit.

§ III. Commentarius in Evangelium Ioannis (pag. 239-530).

Nicolaus Gorranus O. P., qui ante an. 1280 (teste Echardo, *Scriptores* pag. 438), Prior fuit in Parisiensi Conventu Praedicatorum, in omnes Scripturae libros commentarios edidisse dicitur. Tamen constat, eum saltem plures suos commentarios mutuasse ab aliis auctoribus, quos cum alio prologo et variis additionibus ac mutationibus publicavit. Per hunc modum etiam commentarium S. Bonaventurae in Ioannem fere integrum, etiam cum genuino prologo auctoris, recepit in Commentarium ab ipso evulgatum et additamentis pluribus auctum. Sub nomine Gorrani talis Commentarius primo editus est a P. Ioanne Pesselio Tilano O. P., Coloniae an. 1537, qui reimpressus est Antwerpiae an. 1615 in folio. Plura de prima illa editione vide Proleg. pag. XXI col. I. seq., ubi etiam differentiae referuntur, quae sunt inter nostram editionem et praedictam. Praescindendo ab additamentis praedictis, ista editione non raro textus a nobis receptus confirmatur. Meritum est P. Benedicti Bonelli, quod primus cognoverit, verum operis auctorem esse S. Bonaventuram (cfr. Prodrom. col. 641), illudque iterum ediderit in suo *Supplemento* (tom. I. col. 416 seqq.), usus solo codice Romano bibliothecae Angelicae Eremit. S. Augustini.

A P. Fideli a Fanna inventi sunt 49 codices, quorum 26 portant *nomen* Gorrani, quamvis non constet, hos omnes habere etiam *textum* ab ipso ampliatum, dum saltem 13 certo habent genuinum textum Bonaventurae, sine additamentis Gorrani, pluresque etiam Bonaventurae nomen.

Praedictis non obstantibus, omnino constat, opus hoc pertinere ad nostrum S. Doctorem. Praeter alia integra fides habenda est codici bibliothecae Ambrosianae in nostro tomo IX. passim relato, qui schema multorum sermonum cum speciali rubrica refert. Hic pro festo S. Ioannis Evangelistae habet rubricam: *Sermo fratris Bonaventure in scholis, quando incepit Ioannem. — Ecce intelliget servus meus* etc.; cfr. tom. V. pag. 240, nota 1. et tom. IX. pag. 495, nota 1. — Plura argumenta pro legitimitate istius Commentarii vide Proleg. tomi V. pag. XXI col. II. seq.; P. Fidelis, *Ratio novae collectionis* etc. pag. 93-120; Bonelli locc. citt. — Pro textu emendando inter 49 codices 14 a nobis sunt collati et descripti Proleg. pag. XXII col. II. usque XXVI, ubi etiam de indole et praestantia operis aliqua dicta sunt ad defensionem auctoris contra quosdam, qui, seducti

aliis spuriis commentariis in ceteris editionibus, Bonaventuram accusarunt, quod in suis commentariis nimis insistat sensibus mysticis explicandis. Re vera in genuinis suis scriptis, post sensus litteralis expositionem tantum parce pro more illius aetatis refert etiam sensus mysticos.

§ IV. **Collationes in Ioannem** (pag. 535-634).

Genuinae hae collationes differunt ab illis collationibus impressis in tom. II. ed. Vaticanae, quae sunt opus Ioannis Gualensis O. Fr. M. Nostrae vero *Collationes,* antea prorsus ignotae, inventae sunt a P. Fideli a Fanna in tribus codicibus antiquis et saeculum XIII. attingentibus; vide Proleg. pag. XXV et ibi in fine *Facsimile* codicis Toletani, qui etiam habet nomen Bonaventurae a prima manu scriptum. Hoc opusculum ita spirat ingenium et stilum Bonaventurianum, ut de vero auctore non dubitatum sit, etiam antequam nomen auctoris in codice Toletano fuit inventum. In parva appendice codicum adiecta sunt quaedam schemata, de quorum auctore non constat. Hoc opusculum aliquatenus est connexum cum Commentario in Ioannem, et selectos versus huius Evangelii explicat per *schemata* ad usum praedicatorum, quorum longiora excellunt sententiarum praestantia. Vide Proleg. pag. XXV seq. descriptionem trium collatorum codicum.

Ibid. pag. XXVI et § 7. praeter alia de indole et praestantia trium huius tomi Commentariorum quaedam dicta sunt de fontibus, quibus usus est auctor. Praeter duplicem *Glossam,* quae communiter sententias Ss. Patrum exhibet, Commentarius in Ioannem continuo utitur expositione Ss. Augustini et Ioannis Chrysostomi et cuiusdam Victoris, qui videtur fuisse episc. Capuae, citati ab Alcuino. Sed *Glossae* in expositione libri Sapientiae citatae plerumque sumtae sunt ex Rabano. De fontibus adhibitis in expositione Ecclesiastae vide scholion pag. 99.

§ V. **Commentarius in Evangelium S. Lucae** (tom. VII. pag. 1-604).

Hoc opus S. Bonaventurae nemo vocavit in dubium nisi editores Veneti, quorum rationes vere futiles iam a P. Sbaralea et P. Bonelli penitus eversae sunt tum antiquorum auctorum tum codicum auctoritate (vide Proleg. pag. VII seq. § 1. 2.). Commentarius manifeste indole sua differt a tribus praecedentibus, qui in *scholis* expositi sunt et quaestionibus theologicis abundant. Sed expositio in Lucam magis pro praxi praedicatorum scripta esse videtur; unde non habet quaestiones scholasticas. Videtur etiam post alios esse composita, aut saltem ultimo absoluta. Ultima haec verba adiecimus, quia Salimbene, qui luculentum pro genuinitate et praestantia huius libri reddit testimonium, insinuare videtur, cum Commentariis in Sententias etiam hunc an. 1248 inceptum esse. Sed verba istius sunt nimis ambigua, et ipsum opus potius maturiorem aetatem auctoris insinuat.

Habetur adhuc in 16 codicibus, quorum undecim ad corrigenda multa praecedentium editionum vitia a nobis collati sunt (Proleg. pag. IX-XI § 4.). Quoad fontes Commentarii cfr. pag. IX col. II. In eodem tomo VII. habentur duo *dubia* commentariola, de quibus infra dicetur. In fine additus est index rerum in quatuor commentarios sexti et septimi tomi.

Cap. IV.

Tomus VIII. De genuinis opusculis mysticis et ad Ordinem spectantibus.

Quoad primam classem, scil. opuscula mystica, in tomo octavo habentur opuscula tantum decem genuina, cum in veteribus editionibus multa illegitima exhiberi iam a saeculis constiterit. Ad secundam vero classem pertinent quatuordecim. Sequitur in fine appendix septem dubiorum vel non legitimorum opusculorum.

§ I. **De genuinis libris asceticis** (pag. 3-18).

1. Primum locum occupat libellus *de Triplici Via,* qui alias in editionibus perperam nomen habuit *Incendium amoris.* Falsus hic titulus introductus est ex spurio prologo, qui in fine habuit verba: « Istius libri titulus *Incendium amoris* dicitur ». Sed ipse prologus *insulsus* tantum in tribus recentissimis codicibus inventus est. Variis aliis nominibus in codicibus opusculum inscriptum est, sed convenientius in melioribus titulo illo a nobis recepto.

Certissime est opusculum genuinum, quod invicte probatur contra Oudinum pag. IX § 1. Hoc dici potest quoddam *breviloquium* theologiae mysticae et summa ac ingeniosa orationis brevitate salutaria documenta praebet *omnibus,* praesertim in c. I. et II; c. III. vero altos gradus contemplationis breviter insinuat, ubi tamen notanda est doctrina (§ 7.) de duplici contemplatione per *positionem* et *ablationem.*

Praeter spurium *prooemium* aliae etiam insertiones ineptae in fere omnibus praecedentibus editionibus positae e nostra editione auctoritate codicum eliminatae sunt et reiectae in additamentum I. et II. post opusculum. — Praeterea, in additamentis III. et IV. publicavimus quoddam opusculum speciale *de Pietate* ex aliis genuinis S. Doctoris operibus a quodam ignoto viro compilatum et in paucis mss. genuino libello adiectum.

Quanti aestimatus sit ab antiquo parvus hic libellus probant multae speciales editiones, etiam recentiores, et versiones in linguas alias et codices 299, a nobis descripti in Proleg. pag. X-XXV, quorum viginti duo sunt collati.

2. *Soliloquium, alias etiam dictum Imago vitae,* vel *Libellus de quatuor exercitiis* (pag. 28-67).

Omnes confitentur, libellum hunc esse genuinum et omnibus utilem, cum per modum dialogi catenam locorum Ss. Patrum proponat de rebus spiritualibus,

scilicet ad meditanda et contemplanda *interiora, exteriora, inferiora, superiora*. De opusculi materia plura habentur in quodam non genuino prologo, ex bibliotheca Wolfenbutana a nobis exscripto (pag. XXV). — Ipsum opusculum in forma dialogi est quaedam imitatio Hugonis a S. Vict. in *Soliloquio de arrha animae* et aliorum auctorum, ut Isidori (vide pag. 29, notam 6.). Nobis magnus labor sustinendus erat, ut tot textus Ss. Patrum invenirentur, cum in editis et etiam manuscriptis magna circa hoc confusio fuerit et etiam insertio multarum Glossarum (cfr. ibi pag. XXVI col. I.). — De praestantia huius libelli iuvat audire Petrum cardinalem Cameracensem, qui scripsit quoddam commentariolum libelli citatum ibid. pag. XXXII u. 120.

3. *Lignum vitae* (pag. 68-86).

Devotissimum hoc opusculum proponit in 48 punctis totam Iesu Christi vitam meditandam, quam exprimit tum 48 versiculis, tum designato quodam arbore mystico, quo in foliis 48 ipsa 48 *mysteria* et eorum *fructus* 12 repraesentantur. Istis 48 versiculis adduntur in principio alia *quatuor* ad instar prologi (o crux, frutex salvificus etc.) et in fine *octo*, quibus dona Spiritus S. postulantur. Ultimi 8 versiculi desunt in omnibus editionibus, excepta ed. 1. De his 60 versiculis, qui soli sunt genuini, agitur in Proleg. pag. XXXIX, et pictura illius arboris adumbrata explicatur.

Ibidem et pag. seq. tractatur de aliis libris, qui hoc opusculum celeberrimum ampliarunt, et primo de famoso libro Fr. Ubertini de Casali O. Min. *Arbor vitae crucifixi Iesu*, qui ex Bonaventura sumsit multa et praesertim 28 versiculos eosque usque ad 150 adauxit. De aliis similibus operibus et versiculis aliorum auctorum vide ibid. pag. XL col. I.

Nostrae observationes et correctiones multitudine magna antiquorum codicum comprobantur. Horum 29 sunt collati, ex quibus incredibilem lectionum variantium multitudinem collegimus; codices descripti in toto sunt 175.

De genuinitate libelli ab omnibus concessa nullum potest esse dubium.

4. *De Quinque Festivitatibus pueri Iesu* (pag. 88-95).

Hoc opusculum ab Oudino, ab editoribus Venetis et Sbaralea indicatum est esse spurium, dum Bonelli, in *Prodromo* col. 754 illud defendere nititur. Ratio principalis, propter quam ab illis censoribus reiectum est, in eo posita est, quod libellus in editionibus antecedentibus insertionibus fere duplo adauctus est, ut ex melioribus codicibus constat. Resectis illis insertionibus, quae tractatum foede deturpant, censurae trium illorum censorum corruunt. Vide Proleg. pag. XLIX.

Nec desunt codices ad vindicandum seraphico Doctori hunc libellum, cum inter 21 codices 13 ipsum nominent auctorem, quibus addi debet alius codex ibi descriptus, qui in bibliotheca illa amplius non habetur. Hoc codicum testimonium confirmatur indiculis Trithemii, Mariani Florentini aliorumque posteriorum.

Prima editio huius libelli est Coloniensis anni 1486. Sententiae mysticae libelli apprime conveniunt sancto Doctori.

Partes in editiones alias insertae in duobus additamentis in fine operis impressae sunt.

Invenitur hoc opusculum in 21 codicibus, quorum 7 a nobis collati sunt.

5. *Opusculum de praeparatione ad Missam* (pag. 99-106).

Oudinus hoc devotum opusculum ponit inter *incerta*, editores Veneti inter *dubia;* sed Sbaralea et Bonelli inter *certa* opuscula. Praeter auctoritatem plurium indiculorum magnus numerus codicum, qui illud Bonaventurae tribuunt, irrefragabile testimonium Bonaventurae reddit. Sunt enim superstites adhuc 115 codices, quorum 17 collati sunt. In Proleg. pag. L explicatur ratio, quare sex codices libellum adscribant Petro ab Alliaco, cardinali Cameracensi, qui vixit ab anno 1350-1420.

Obiter notamus, verba illa notissima cap. I. n. 9: «Nam, cum sacerdos est absque mortali peccato et in proposito bono, non habens legitimum impedimentum» etc., quae in tot pagellis tribuuntur *Bedae*, minime in scriptis Bedae inveniri, sed sunt Bonaventurae tribuenda.

6. *Opusculum de perfectione vitae ad Sorores* (pag. 107-127).

Piissimum hoc opusculum directum est ad quandam abbatissam S. Clarae. Quae fuerit illa abbatissa, certum non est; probabiliter tamen fuit B. Isabella, soror germana S. Ludovici, regis Galliae, cuius festum in Ordine Minorum celebratur die 1. Septembris. Rationes pro hac opinione militantes vide Proleg. pag. XVII.

Prima libelli editio excusa est Argentinae anno 1495. Invenitur in 24 codicibus ibi descriptis, quorum 6 a nobis sunt collati.

7. *Opusculum de regimine animae* (pag. 128-130).

In prima editione, scil. Coloniensi anni 1486, opusculum habet hunc titulum: *Epistola ad dominam Blancam, reginam Hispanie de regimine anime,* qui titulus invenitur etiam in aliquibus editionibus subsequentibus et in nonnullis codicibus; in quodam autem codice Assisiensi in fine habetur: «Explicit meditatio, quam scripsit frater Bonaventura ad postulationem cuiusdam sancte mulieris»; alii codices volunt, scriptum hoc directum esse ad quendam Religiosum (plura vide ibi pag. 128, nota 1. et Proleg. pag. XIX). Ibi recensentur 13 codices, qui opusculum exhibent, quorum sex sunt collati.

8. *Opusculum de sex alis Seraphim* (pag. 131-151).

Pretiosum hoc opusculum, nemine contradicente, est S. Bonaventurae, pro quo iam quasi coaevi scriptores testimonium reddunt (vide Proleg. XL). Celeber

Pater Claudius Aquaviva S. I. hoc opusculum separatim excudi et per omnes Provincias disseminari voluit, ut ad praxim referretur.

Prima editio facta est Argentinae anno 1465, quam posteriores editiones secutae sunt. Saepe etiam seorsim editum est et in varias linguas translatum.

Pauci supersunt codices, quorum unus atque antiqua editio collati sunt.

9. *Officium de Passione Domini* (pag. 152-168).

Hoc opusculum inscribitur etiam: *Officium de cruce* vel *Cursus de passione Domini.*

Ab Oudino sine ratione creditur suppositium. Illud genuinum esse, testantur auctor Chronic. XXIV Generalium et antiquus codex Parisiensis. In codicibus, qui miro modo in textu dissentiunt, plerumque est anonymus utpote liber devotionis, et multis lectionibus et mutationibus variatus. Vide Prolog. pag. LXI. Habetur in 38 codicibus a pag. LXI-LXIII descriptis, quorum 6 collati sunt.

10. Opusculum *Vitis mystica* (pag. 159-189).

Hoc opusculum cum titulo: *Tractatus de passione Domini* inter opera S. Bernardi saepius impressum est, et in Breviario Romano lectiones ex ipso assumtae in festo SS. Cordis et Quinque Vulnerum tribuuntur S. Bernardo; sed Mabillonius opusculo hanc praefigit notam: « Non est Bernardi, sed cuiusdam alterius auctoris pii nec indocti nec inelegantis » etc. Idem iudicant Bellarminus et Labbaeus.

Quis sit verus libelli auctor, P. Bonelli, testibus duobus codicibus, determinare voluit, dicens, eum pertinere ad S. Bonaventuram. Dicit tamen, tractatum in illis duobus codicibus esse edito valde breviorem. Nihilominus ipse perperam suspicatus est, breviorem illam in codicibus formam esse indebite contractam, et totum in editionibus Bernardi exhibitum librum, saltem triplo insertionibus ampliatum, spectare ad Bonaventuram, et sic integrum in suo Supplemento tom. III. col. 6-224 cum nomine Bonaventurae edidit.

Nobis autem editionem Bonelli examinantibus visum est, *totum* illum tractatum, qualis inter opera S. Bernardi et a Bonelli publicatus est, non posse seraphico Doctori tribui, quia multa nec stilo nec indoli eiusdem conveniunt. Postquam autem invenimus, inter 16 codices esse 12, qui formam multo breviorem habeant, et insuper hos, excepto uno, etiam nomen Bonaventurae prae se ferre, hanc codicum breviorem formam accuratius examinatam iure ac merito seraphico Doctori esse tribuendam censuimus. Plura vide Proleg. pag. LXIII seqq.

Opusculum multum convenit cum alio S. Bonaventurae libello, qui *Lignum vitae* inscribitur; licet auctor in *Vite mystica* non utatur, ut in altero, stilo tam presso, tamen cor effundit in tenerrimos affectus. Tractatus tamen plenus est gravibus sententiis. In pluribus codicibus libellus inscribitur: « Planctus Bonaventurae de passione Domini ». Omnia illa additamenta, litteris minoribus impressa, post finem genuini opusculi adiecimus.

Descripti sunt sexdecim codices, quorum octo collati sunt.

§ II. De Opusculis ad Ordinem spectantibus.

1. *Apologia pauperum* (pag. 233-330).

Inter opera S. Bonaventurae haec Apologia est insigne ingenii et doctrinae seraphici Doctoris monumentum, et ratione etiam orationis laudatur ab Oudino. Occasio illud scribendi data est a magistro quodam Parisiensi, qui creditur fuisse Geraldus de Abbatis Villa, qui errores iam condemnatos Guillelmi a Sancto Amore peius redintegravit opere suo, quod incipit: « Tantum sibi praesumtionis assumserunt quidam homines » etc. Cfr. pag. 233, nota 3. et Proleg. pag. LXVI.

Hoc opusculum non est scriptum ante annum 1269, cum Bonaventura iam esset Minister generalis Ordinis Minorum. Non est mirandum, quod hunc auctorem, tacito tamen nomine, acrius insectetur quam Guillelmum, cum Sedes Apostolica de re controversa iam indicium tulisset, condemnans libellum Guillelmi.

Apologia edita est iam in prima, ut videtur, editione opusculorum S. Bonaventurae, quae est sine nomine temporis, loci et typographi, et in fere omnibus subsequentibus editionibus. Exstat in 30 codicibus a nobis adnotatis, quorum 7 cum duabus editionibus sunt collati.

2. *Epistola de tribus quaestionibus ad innominatum Magistrum* (pag. 330-336).

Occasio scribendi hoc certissime genuinum S. Bonaventurae opusculum notatur pag. 331 (non pag. 332, ut dicitur in editione nostra); cfr. etiam Proleg. pag. LXVIII col. I.) et pag. 336, nota 6. Secundum has notas magister ille videtur esse quidam frater Ordinis Praedicatorum, quoad Regulam Fratrum Minorum male informatus.

Non tantum stilus S. Bonaventurae convenit, sed et auctoritas codicum est irrefragabilis in favorem eiusdem; nam, quod rarum est, inter 30 codices nomen Bonaventurae desideratur tantum in quatuor, et illi 26, qui nomen Bonaventurae habent, sunt valde antiqui. Collati sunt 14.

3. *Determinationes quaestionum circa Regulam Fratrum Minorum*, pars I. et II. (pag. 336-381).

Pars operis secunda in aliis editionibus impressa est ut distinctus libellus cum speciali titulo: « Liber apologeticus in eos, qui Ordini Fratrum Minorum adversantur », qui libellus a quatuor illis censoribus saepe nominatis declaratus est genuinus; sed re vera ille non est nisi continuatio primae partis, quod a nobis ex codicibus probatur pag. 350, nota 8. Concedimus tamen, secundam partem non inveniri nisi in editionibus et uno solo codice, cum prima pars inveniatur in 6 codicibus, quorum 3 cum aliquibus editionibus contulimus.

Quamvis etiam secundam partem esse genuinam, a nemine in dubium vocatum sit, nobis tamen non

deest suspicio, quosdam secundae partis locos ab aliis vel adiunctos, vel mutatos esse, quod, deficientibus codicibus, probare non possumus. Vide pag. 356, nota 6. col. II.

4. *Opusculum, quare Fratres Minores praedicent et confessiones audiant* (pag. 373-381).

Hoc opusculum, cui in praecedentibus editionibus subiungitur additamentum manifeste spurium, evidentia doctrinae et stili et testimonio duorum codicum a nobis collatorum iure S. Bonaventurae adscribitur. Illud tamen additamentum (pag. 381-385) esse reiiciendum, quatuor rationibus gravibus probatur pag. 381, nota 9.

5. *Epistola de sandaliis Apostolorum* (pag. 386-390).

Occasio scribendi hoc opusculum fuit assertio cuiusdam innominati, dicentis, Christum et Apostolos incessisse calceatos. Cum Oudinus, Sbaralea, editores Veneti et Bonelli opus censeant esse genuinum, illud recepimus. De eadem quidem materia Bonaventura tractat in *Apologia pauperum* cap. 10. n. 10. seqq. et in opusculo *Expositio in Regulam,* cap. 2. n. 16. seqq. in eodem sensu. Hae sententiae in isto libello repetuntur, additis nonnullis aliis testimoniis. Hinc supponi posset, hanc epistolam esse quasi extractum parum mutatum ex duobus illis tractatibus; quam opinionem penitus reprobare non audemus. Tamen etiam in hac hypothesi verum esset, substantiam libelli esse a S. Bonaventura.

Exstat in duobus codicibus, quorum unum contulimus. Vide Proleg. pag. LXXI col. I. II.

6. *Expositio super Regulam Fratrum Minorum* (pag. 391-437).

Hanc expositionem genuinam esse, soli editores Veneti in dubium vocaverunt, quorum futiles rationes bene refellit Bonelli (Vide Proleg. pag. LXXI col. II.). Unus quidem codex libellum tribuit Pecchamo, sed erronee, cum hic *aliam* expositionem composuerit, quae in quodam codice et in opere *Firmamentum Ordinis S. P. Francisci* invenitur impressa una cum sincera expositione S. Bonaventurae. Vide pag. 391, notam 1. Genuinitatem huius expositionis testantur tum tot testes magnae auctoritatis, tum inter 17 codices 14, qui habent nomen S. Bonaventurae. Horum 17 codicum 7 sunt a nobis collati.

7. *Sermo super Regulam Fratrum Minorum* (pag. 438-448).

Sermonem hucusque ineditum, at sine dubio genuinum ex uno solo codice edidimus; alter codex habet tantum initium sermonis, sed cetera folia avulsa sunt. Vide Proleg. pag. LXXIII col. I.

8. *Constitutiones Generales Narbonenses* (pag. 449-467).

Hae Constitutiones in aliis collectionibus operum S. Bonaventurae non inveniuntur, easque integras primus publicavit cl. P. Franz Ehrle S. I. (Archiv für Litteratur und Kirchengeschichte des Mittelalters, tom. VI. pag. 1 seqq.). Teste fratre Salimbene (Chronic. ed. Parm. pag. 405), S. Bonaventura ex anterioribus Constitutionibus ordinatum corpus perfecit et auctoritate illius Capituli promulgavit.

Unus tantum codex Vaticanus habet primitivas has Constitutiones sine additamentis, quae in multis editionibus et codicibus inveniuntur. Hunc textum iam a P. Ehrle editum denuo collatum publicavimus. Vide Proleg. pag. LXXIII, ubi etiam 14 alii codices, qui illa additamenta vel partem eorum habent, descripti sunt.

In fine editionis nostrae habetur additamentum, quod exhibet Constitutiones Capituli, ut videtur, Lugdunensis anni 1274.

9. *Epistolae* (7) *officiales* (pag. 468-474).

Harum duae primae et maioris momenti epistolae impressae sunt in collectione opusculorum anni 1484 et in multis subsequentibus editionibus et etiam a Waddingo (Annal. Minor. II. pag. 159 et 290. Prima epistola exstat in 20 codicibus, quorum 6 sunt collati, secunda in 6 codicibus, quorum 3 collati sunt. Vide Proleg. pag. LXXIV seq. Aliarum quinque epistolarum codices citati sunt ad calcem earum (pag. 471-474).

10. *Regula novitiorum* (pag. 475-490).

In Prolegomenis nostris (pag. LXXV seqq.) plura dicta sunt de multis aliis libellis pro instructione novitiorum scriptis, qui in praecedentibus editionibus habentur, in specie: de opusculo *Speculum disciplinae,* de quo infra erit sermo; de alio inscripto *de Profectu Religiosorum* cum duobus prologis, cuius et sequentis libelli auctor est David ab Augusta (opus eius separatim in 16. publicavimus); item, *de Institutione novitiorum.* Omnes hi tractatus tribuuntur in editione Vaticana et multis aliis seraphico Doctori; sed solummodo genuina est *Regula Novitiorum,* cum inter 40 codices 37 pro Bonaventura testentur, nullus pro alio auctore, sed tres sint anonymi. Hoc testimonium confirmatur aliis testibus. Pag. 490, nota 8. habetur quoddam additamentum spurium ex editione Vaticana sumtum. Pag. LXXVII-LXXX describuntur 40 codices, inter quos 14 sunt collati et etiam editio anni 1495. Ex quodam codice Lambacensi (n. 16.) alius prologus hucusque ineditus ibid. pag. LXXIX impressus est.

11. *Epistola continens viginti quinque Memorialia* (pag. 491-498).

Soli editores Veneti ausi sunt, nulla adducta ratione, hoc opusculum reiicere ad *incerta,* cum et indole sua et irrefragabilibus testimoniis certissime sit legitimum. Nam inter 74 codices, quorum 7 et editio anni 1480 sunt a nobis collati, tantum quatuor sunt anonymi, et tres erronee auctorem nominant Bernardum. Descriptio codicum habetur Prolog. pag. LXXX-LXXXV.

Specialiter est notandum, hoc opusculo vitam *interiorem* S. Bonaventurae aliquatenus nobis manifestari, cum contineat *proposita,* quae ipse sibi ad proprium usum collegerat, ut patet ibi pag. 491, nota 1. et 498, col. I.

12. *Epistola de imitatione Christi* (pag. 499-503).

Hanc Epistolam primus publicavit P. Bonelli in suo *Supplemento*, tom. III. col. 1132. Cum ad auctoritatem Waddingi et Bonelli accedat auctoritas plurium codicum, et doctrina satis conveniat Bonaventurianae, hoc parvulum scriptum recepimus, licet stilus sit simplicissimus.

Usi sumus pro collatione quatuor codicibus. Vide Proleg. pag. LXXXV.

13. *Legenda S. Francisci* (pag. 504-563).

Celeberrimam hanc Legendam toties editam esse legitimam, probare opus non est. De laudibus huius Legendae, de multis editionibus et versionibus vide Proleg. pag. LXXXVI, ubi etiam incipit elenchus codicum, scil. 93, quorum 12 sunt collati; cfr. etiam pag. XCI.

14. *Legenda minor S. Francisci* (pag. 565-579).

Pro usu liturgico ipse Sanctus excerpsit minorem Legendam et distribuit in septem titulos, quorum singuli habent novem lectiones. Eandem certitudinem habet haec Legenda ac maior. Multa in ea fere iisdem ut in maiore verbis repetuntur, paucissima adduntur, quae desunt in altera. Bonelli secundum hoc opusculum edidit in suo *Supplemento*, tom. III. col. 1065 seqq., sumtum ex antiquo saeculi XIII. Breviario.

Exhibetur haec Legenda minor in 43 codicibus, quorum duo collati sunt. Antiqua editio huius Legendae prodiit Cremonae 1499 per Carolum Dedarleriis.

Cap. V.

Tomus IX. Sermones S. Bonaventurae.

1. His sermonibus praemisimus introductionem, quae primo plura praebet de sermonibus illius aetatis, et deinde tractatum, qui inscribitur *Ars concionandi* sive *praedicandi*, editum iam a Bonelli (*Supplementum* etc., tom. III. col. 385 seqq.), sed mutilum. Usus est Bonelli uno solo codice, qui opus tribuit nostro Doctori. Alios 7 codices invenimus, omnes anonymos, quorum subsidiis omissas duas partes supplere potuimus. Hi tamen valde inter se differunt, et cum etiam opusculum ingenium et stilum S. Bonaventurae non satis prae se ferat, unius codicis testimonium non sufficit, ut inter *certa* Bonaventurae opera recipiatur. Emendatum igitur illorum codicum ope tractatum tanquam dubium publicavimus (pag. 8-21).

Pag. 5-7 nonnulla diximus de aliis antiquis de arte praedicandi tractatibus, inter quos 6 adhuc sunt inediti.

2. Sermones, quos in hoc tomo publicavimus, exceptis tantum 53 impressis in ed. Vaticana, et paucis a D. Uccelli separatim editis, hucusque erant inediti et vix noti. Illi genuini in Vaticanam recepti sermones de Tempore in nostra editione primum locum in singulis Dominicis occupant. Insuper observandum est, solummodo de his constare testimonio codicum, eos ab ipso S. Bonaventura esse scripto exaratos.

Hic tomus continet primo multos Sermones de Tempore (pag. 23-461). Sed notandum est, inter hos multos non exhibere nisi *schemata*, sumta ex quodam codice bibliothecae Ambrosianae, qui est saeculi XIII, sed magnam eorum partem haberi etiam in alio codice Parisiensi. Codex ille Ambrosianus habet schemata 295, quorum 23 aliis auctoribus saeculi XIII. (3 S. Thomae) tribuuntur. Unicuique schemati praefigitur rubrica de loco et tempore, ubi sermo habitus est, v. g. ad tertium sermonem in Dominica I. Adventus legitur: « Sermo fratris Bonaventurae coram rege Franciae in palatio extra Parisius apud nemus, in prima Dominica de Adventu ante Natale ». Aliae rubricae huic similes sunt, et sic indicantur 50 loci, ubi S. Doctor praedicavit, frequentissime quidem Parisiis et in aliis Galliae locis, in Italia vero: Ianuae, Bononiae, Mediolani, Neapoli, Perusii, Pisis, Romae, Urbeveteri, Viterbii, coram curia Summi Pontificis; porro in Hispania, Barcinonae; in Germania, Coloniae in Capitulo et in provincia Alemanniae superioris.

Secundo loco ponuntur *Sermones de Sanctis* (pag. 463-631), tertio *Sermones de B. V. Maria* (pag. 633-721), quarto *de Diversis* (pag. 723-729). Pag. 733-746 est index Sermonum et thematum et alius index alphabeticus thematum et prothematum.

In Prolegomenis (pag. XI) capite I. agitur de 14 editionibus Sermonum; et notandum, *Sermones de novissimis* ultimo loco positos iterum tractari cum titulo *Tractatus de novissimis* infra parte II. cap. III, scil. de spuriis et dubiis a P. Fideli in suo opere *Ratio novae collectionis* etc. annotatis. Deinde cap. II. (pag. XV) tractatur de codicibus mss., quibus usi sumus, et cap. III. de ratione et via, quam in hac adornanda nostra editione observavimus. Sequitur pag. XXIII tabula illorum (65) codicum, quos adhibuimus.

Secundo opuscula dubia in nostram editionem recepta.

1. In appendicem tomi VII. recepta sunt duo opuscula dubia et minoribus typis impressa. Primum est *Expositio Threnorum Ieremiae Prophetae* (pag. 607-651), cuius prooemium incipit: « *Tempus plangendi et tempus saltandi.* In verbo isto etc. ». Hoc opusculum videtur potius scriptum a discipulo S. Bonaventurae, Ioanne Pecchamo O. F. Min., qui fuit primus in Ordine Minorum lector S. Palatii atque an. 1279 promotus est ad sedem primatialem Cantuariensem († 1292). Vide Proleg., cap. II. pag. XI seqq.

Primum editus est hic Commentarius Venetiis an. 1474 apud Petrum Franciscum Salvionum, quae editio videtur, mutato aliquatenus titulo, eadem esse cum illa quae habet verba: Venetiis MDLXXIV. (vide Proleg. pag. XII § 1.). Postea receptus est a Vaticana et a subsequentibus editionibus. Solummodo editores Veneti dubitaverunt de genuinitate huius Expositionis, quos Bonelli (vide ibid. § 2.) refutare nititur, innixus

praecipue « pervetustis inventariis Tudertinis »; sed horum inventariorum testimonium est valde aequivocum, ut a nobis ibi ostensum est. Nullum externum testimonium favet Bonaventurae, sed Pitsaeus et codex Pragensis, quem contulimus, opusculum tribuunt « Iohanni Peczanno », cui favent etiam criteria interna; vide Proleg., cap. II. § 3. pag. XIII. Auctor exscripsit multa ex libris Rhabani, Hugonis a S. Victore et cardinalis Hugonis a S. Charo, nec stilus bene convenit S. Bonaventurae. Textus in praecedentibus editionibus erat mire depravatus. Praeter codicem Pragensem usi sumus valde antiquo Parisiensi. Propter supra dicta nobis omnino persuasum est, hunc Commentarium S. Bonaventurae tribui non posse.

Secundo, *Expositio orationis dominicae.*

Hic libellus toties impressus ab omnibus receptus erat ut certe Bonaventurianus; convenit etiam satis cum expositione eiusdem orationis in Breviloquio (pars V. cap. 10.) et etiam cum Commentario in Lucam (cap. XI. n. 2-4.); favent insuper multa testimonia posteriorum auctorum. Nihilominus totum opusculum sumtum esse videtur ex libro Papae Innocentii III. *De S. Altaris Mysterio,* cap. 16-20, in quo, insertis multis locis Scripturae, libellus est auctus et hinc inde aliquatenus diversus. Adaptatio autem ad septem dona Spiritus S., ad septem beatitudines et septem virtutes sumta est ex Glossa *ordinaria* in Matthaeum cap. VI. v. 8. Non igitur est probabile, S. Bonaventuram hoc opusculum suo nomine publicasse, sed ab aliis illi tributum esse propter similem in Breviloquio expositionem.

2. In appendicem tomi VIII. recepta sunt 7 opuscula dubia vel spuria:

a) *Speculum disciplinae* (pag. 583-622).

Certum est, hoc opusculum non esse scriptum a S. Bonaventura; sed verisimile est, auctorem eiusdem esse fratrem Bernardum a Bessa, socium sive a secretis S. Doctoris. Videtur tamen esse scriptum iussu et cum quadam directione S. Bonaventurae. Oudinus cum editoribus Venetis auctorem nominat Davidem Augustanum O. Min.; Sbaralea vult, eum esse fratrem Ioannem Pecchamum, archiep. Cantuariensem; Waddingus, Sedulius et Bonelli librum attribuunt Bonaventurae, addentes, ultimam opusculi imperfecti revisionem factam esse ab alio, scil. a Bernardo de Bessa. Multa de hoc vide Proleg. pag. XCV seqq. Inter has varias opiniones probabilis est solum sententia auctoris Chronic. XXIV Generalium, qui libellum tribuit fratri Bernardo de Bessa, qui in prologo n. 3. dicit: « Hic ergo tractatulus per *Superioris impositionem* exactus »; quo satis innuatur, hoc speculum non a *Ministro generali*, sed a quodam *subdito* esse exaratum. Ipse stilus huius opusculi valde convenit cum alio eiusdem auctoris libello *de Laudibus S. Francisci.* Totum confirmatur quodam codice Parisiensi, relato ab Hauréau, *Notices et Extraits* etc., in quo diserte et plane dicitur: « Compositum a fratre Bernardo de Bessa, Ordinis S. Francisci ». Vide Proleg. pag. XCVIII n. 25.

Libellus saepissime utitur scriptis Hugonis a S. Victore et S. Bernardi. — Hoc speculum invenitur in 25 codicibus, quorum 5 sunt collati et etiam editio Sedulii.

b) *Speculum conscientiae* (pag. 623-645).

De titulo huius operis cum aliis litigat Sbaralea, qui vult, illud esse vocandum *de Arbore mala* vel *de Arbore vitiorum*, dum Oudinus praefert titulum *Arbor cupiditatis* vel *iniquitatis*, et Bonelli defendit titulum *Speculum animae*, quo titulo inscribitur aliud opusculum Pecchami.

Oudinus et editores Veneti reiiciunt opus tanquam spurium, pro quo Oudinus affert quatuor argumenta, a Bonelli et Sbaralea satis refutata. Vide ibid. pag. XCVIII.

Licet hoc opusculum dici non possit S. Doctore prorsus indignum, tamen deficiunt testimonia externa et certa interna: *externa* quidem, cum et in nullo antiquo indiculo inveniatur et habeatur in duobus tantum codicibus descriptis pag. XCIX, quorum antiquior Basileensis, qui est collatus, Magistrum *Muntzinger* nominat auctorem, alter quidem et iunior S. Bonaventuram. Nec *interna* criteria satis sunt manifesta, nec desunt quidam loci, qui ab accurato explicandi modo, S. Bonaventurae proprio deficere videntur. Hac ratione ducti, libellum reiecimus inter opuscula dubia.

c) *Summa de gradibus virtutum* (pag. 646-654).

Hoc opusculum in editionibus ita erat depravatum, ut Oudinus et editores Veneti non sine ratione illud deriserint tanquam prorsus insulsum. Vix enim erat aliqua linea editionis Vaticanae, quin in ea essent mutanda, vel expungenda saltem aliqua verba; mirum nobis est, opusculum ita foedatum defendi a Sbaralea et Bonelli.

Prima editio huius Summae videtur esse publicata Argentinae an. 1495, nec mentio eius occurrit nisi in indiculis recentissimis, praesertim Mariani Florentini. In melioribus codicibus deerant quidem illa exempla absurda, quae exagitat Oudinus; adhuc tamen satis remanent rationes dubitandi, utrum haec Summa sit legitimum S. Bonaventurae opus. Nam criteria *externa* rem non evincunt, cum illi codices non habeant tantam auctoritatem, tum quia sunt recentiores, id est saec. XV, tum quia manuscripta inveniuntur tantum in bibliothecis Germaniae et Austriae, excepto uno Bruxellensi. Quod attinet ad criteria *interna*, praecipue displicet, quod auctor gradus virtutum distinguit non secundum habitus animi interiores eorumque actus, sed plerumque solummodo secundum *actus externos* et interdum potius *accidentales*. Vide Proleg. pag. C, ubi descripti sunt 20 codices, quorum 5 sunt collati.

d) *Collatio de contemptu saeculi* (pag. 655-657).

Opella haec tantum ab editoribus Venetis declarata est dubia; ipsa est manifeste *fragmentum* et, ut videtur, extractum ex quadam collatione vel sermone. Eam esse S. Bonaventurae, vix probabile est, minime certum. Quatuor enim codices collati scripti sunt initio saeculi XVI, postquam iam ab anno 1495

ed. Argentina hanc Collationem impressit, ita ut illi codices ex hac editione describi potuerint. Vide Proleg. pag. CI.

e) *Compendium de virtute humilitatis* (pag. 658-662).

Hoc Compendium, quod est sine prologo, primum editum est ex uno codice Bavarico a Bonelli (*Supplementum* etc., tom. III. col. 228 seqq.), qui illud Bonaventurae vindicare nisus est. Cum autem S. Doctor iam scripserit vere excellentem de humilitate quaestionem disputatam (vide tom. V. pag. 117 seqq.) et integra capitula in libello de *Perfectione ad Sorores* et in *Regula Novitiorum* et alibi passim multa de humilitate dixerit; non est inverisimile, alium quendam auctorem hoc Compendium composuisse ex scriptis seraphici Doctoris ipsique tribuisse.

Exstant in bibliothecis Germanicis tantum 14 codices sequioris aetatis, quorum 6 sunt collati et solum 7 nomen S. Bonaventurae habent. Vide Proleg. pag. CII.

f) *Epistola ad quendam novitium insolentem* (pag. 663-666).

Haec *Epistola* a nobis ex 5 codicibus primum edita videtur esse fratris Bernardi de Bessa, ut habetur in codice in Proleg. pag. CIII n. 5. descripto; invenitur etiam in tribus aliis codicibus immediate post *Speculum disciplinae*, cum quo et quoad doctrinam et quoad stilum optime convenit.

g) *Rhythmica* (pag. 667-678).

Cum hoc titulo hic publicavimus tantum 5 ex multis Bonaventurae tributis carmina, quae nobis plus minusve certa vel probabilia esse videntur.

1. *Laudismus de S. Cruce.*

Exstat in 5 codicibus, quorum 4 et antiqua editio collati sunt. Vide Proleg. pag. CIII seq. Quod auctor sit S. Bonaventura, satis probabile est.

2. *Philomena.*

Hoc carmen diversis auctoribus tribuitur. Inter 25 codices 17 sunt anonymi, nullus nominat illum Hovedenum, cui Oudinus, editores Veneti, Fabricius et Sbaralea hoc tribuunt opusculum; duo nominant auctorem Bernardum; unus, Alanum; duo, Pecchamum; quatuor, Bonaventuram. Hinc auctoritate codicum nihil certi constare potest; sed stilus minus favere videtur Bonaventurae. Vide Proleg. pag. CIV seq.

3. *De septem verbis Domini in Cruce.*

Hoc canticum primo publicatum est in ed. Argentina an. 1495 et etiam in Bonelli *Supplemento* tom. III. Ex his editionibus et quodam codice Parisiensi editionem Vaticanam correximus.

4. *Planctus de Passione Domini.*

Hoc canticum sumsimus ex duobus codicibus Romanis, descriptis Proleg. pag. CVI. Horum antiquior Bonaventuram nominat auctorem, alter vero S. Bernardum.

5. *Corona B. M. Virginis.*

Hanc Sbaralea et Bonelli tribuunt S. Bonaventurae, quod etiam duo codices in Proleg. pag. CVII col. I. descripti confirmant.

PARS II.

De scriptis spuriis et dubiis a nostra editione exclusis.

Mirum sane est, tot scripta illegitime adscripta esse seraphico Doctori tum in ed. Vaticana tum in Supplemento Bonelli tum in aliis editis vel manuscriptis. De multis spuriis saepe in Prolegomenis iam locuti sumus, de multis etiam ad sufficientiam, de aliis breviter, de nonnullis hucusque tacuimus. Repetentes et supplentes quod deest, omnia sub uno conspectu in sequentibus ponimus, et primo de scriptis illegitimis in ed. *Vaticanam* receptis; deinde de aliis *Supplemento* Bonelli insertis; denique de reliquis.

Cap. I.

De scriptis in ed. Vaticana Bonaventurae perperam attributis.

1. *Centiloquium.*

Hoc opusculum fere omnibus hucusque visum est esse genuinum, excepto tantum prologo. Prima opusculi editio facta est Zwollis in Hollandia, iterum in opusculorum S. Bonaventurae collectione sine loco et anno, deinde in editione anni 1484 et in subsequentibus. Sed non est dubitandum, hoc opus esse compilatum ab alio auctore, et probabilissime a fratre Marchesino de Regio, cui attribuitur etiam in quodam codice. Hoc diffuse probavimus in Prolegomenis tomi V. pag. XLVIII seqq. § 1, ubi etiam auctores, ex quibus fere totus libellus sumtus est, indicantur, praecipue S. Bonaventura, ita ut vix quarta eius pars remaneat, quae non sit sumta ex S. Bonaventura, et reliqua ex aliis auctoribus ibi citatis.

Non inutilis erit illa observatio, huic paragrapho praefixa, scil. quod post principales Scholasticos in decursu saeculi XIV. inceperit aetas *Compendiorum*, quae non raro, licet sint ab aliis facta, auctori, ex cuius operibus sumta sunt, adscribuntur.

2. *Opusculum de Ecclesiastica Hierarchia.*

Hoc primo editum est in collectione Argentina anni 1495 et a Mariano Florentino Bonaventurae tributum est, cui consentiunt Oudinus, editores Veneti, Sbaralea et Bonelli; sed rationes eorum refutatae sunt in Prolegomenis tomi V. pag. XLIX seq. § 2. Opus quidem per se non esset Bonaventura indignum, et hinc inde convenit cum Collationibus in Hexaëmeron; sed alia ei minus convenire videntur. Deficiunt etiam omnia probabilia criteria externa.

3. *Opusculum de tribus virtutibus cardinalibus.*

Primo impressum est hoc fragmentum in eadem collectione Argentina, nec mentio eius fit nisi in catalogis Mariani Florentini et anonymi Pistoriensis. Oudinus putat, illud non esse S. Bonaventura indignum; editores Veneti, esse dubium; Sbaralea, spurium; Bonelli, verisimile.

Sbaraleae assentiendum est; est enim pura compilatio ex Macrobio aliisque, ut loc. cit. Proleg. § 3. probatur. Nullus codex inventus est, qui hunc et proxime sequentem libellum habeat.

4. *Declaratio terminorum theologiae.*

Libellus habetur in eadem collectione Argentina; nemo nisi praedicti duo testes saeculi XVI. ipsi suffragantur cum Sbaralea et Bonelli.

Etiam hoc opusculum est mera compilatio fere iisdem verbis sumta ex Breviloquio aliisque Bonaventurae scriptis. Desunt codices. Vide cit. Proleg. ibid. § 4.

In eodem tomo V. Proleg. pag. LII agitur de variis opusculorum S. Bonaventurae *editionibus* et pagg. seqq. exhibetur tabula, quae uno conspectu opuscula antiquarum collectionum indicat; deinde cap. XII. Proleg. pag. LIV-LXI habentur antiqui indiculi et catalogi operum S. Bonaventurae. Hic obiter notamus, quoad II. indiculum, scil. Henrici Gandavensis (pag. LV), dubium esse, utrum Henricus sit auctor libri de *Scriptoribus ecclesiasticis*, qui, impressus Coloniae an. 1580, in nullo codice invenitur, teste cl. P. Ehrle S. I. (Archiv für Litt. u. Kirchengesch. tom. I. pag. 400). Hoc confirmat Hauréau, *Notices et extraits* etc., tom. V. pag. 71.

In Prolegomenis ad tomum VI. probantur esse spuria:

5. *Principium S. Scripturae.*

Hoc primum editum est in collectione Argentina an. 1495 et deinde in editione Vaticana aliisque. Illud notatur ut *suppositilium* ab Oudino, ab editoribus Venetis et Sbaralea, sed frustra ut genuinum defenditur a Bonelli. Horum rationes discutiuntur Proleg. pag. I seqq. § 2.

Multa quidem ibi sumta sunt ex S. Bonaventura, et tamen tota huius scripti indoles indicat auctorem potius Petrum Ioannis Olivi, discipulum S. Bonaventurae, qui multa scripsit de S. Scriptura. Insuper probatur, nullos testes idoneos nec codices afferri posse pro Bonaventura.

6. *Expositio in Psalterium.*

Primum, quod scimus, haec impressa est in ed. Vaticana. Soli editores Veneti, ipsam esse spuriam, recte censuerunt. P. Fidelis a Fanna (*Ratio* etc. pag. 180) peremptorie demonstravit multis manuscriptis, hoc opus restituendum esse Michaeli Meldensi, archiepiscopo Sennonensi, qui obiit 1199. Vide Proleg. ibid. § 3.

7. *Expositio in Psalmum* 118.

Haec edita est primum Parisiis 1524 et recepta in ed. Vaticanam et subsequentes editiones. Oudinus quidem non negat, ipsam esse Bonaventurae; sed recte Sbaralea, editores Veneti et Bonelli affirmant, eam esse spuriam. Hoc confirmatur auctoritate codicum, ibi descriptorum, quorum 9 sunt anonymi; duo auctorem nominant Ioannem Lemovicensem; unus vero, ut videtur, fratrem Guillelmum de Latia, pro quo manus *recentior* scripsit: Sancti Bonaventure. Vide Proleg. pag. IV § 4.

8. *Expositio in Evangelium Ioannis.*

Haec primum impressa est in ed. Vaticana ex quodam codice, cuius apographum adhuc est in bibliotheca Vaticana (cod. 7723.) inscriptum: « Postilla S. Bonaventurae in Ioannem »; sed testimonio Waddingi nomen Bonaventurae substitutum est, deleto nomine *Ioannis Gualensis*. Opus ab Oudino, Sbaralea et Bonelli dictum est spurium; ab editoribus Venetis, dubium. Certe pro Bonaventura nullum idoneum testimonium afferri potest, sed alius Commentarius longe diversus et in eodem nostro tomo impressus, certissime ad sanctum Bonaventuram spectare, probatum est. Hinc reiicienda est illa *Expositio*. Vide Proleg. pag. V seq. § 5. et tres codices ibi descriptos, quorum unus est anonymus, unus favet Ioanni Gualensi, unus Petro de Scala O. P. († 1295).

Non omnino certum est, illum Ioannem Gualensem esse auctorem.

9. *Collationes in Ioannem.*

Hae editae sunt in Vaticana ex eodem codice descriptae. Eundem habent auctorem ac praecedens *Expositio* et minime S. Bonaventurae conveniunt, qui est auctor aliarum *Collationum*, quas primus invenit P. Fidelis a Fanna, et nos impressimus in fine eiusdem tomi. Vide Proleg. pag. VI § 6.

In Proleg. tomi VIII. recensentur haec opuscula spuria, quae in VI. tomo ed. Vaticanae inter Rhythmica habentur:

10. *Officium de compassione Virginis.*

Oudinus, editores Veneti et etiam Sbaralea censent, hoc officium esse prorsus « indignum, quod viro gravi et prudenti tribuatur », et Sbaralea addit, ipsum esse ineptam imitationem officii Bonaventuriani de Passione Domini, in hoc tamen errans, quod illud esse scriptum putet circa annum 1422, cum plures codices saeculi XIV. inveniantur. Bonelli ponit illud inter dubia; nos vero non dubitamus, illud esse spurium. Inter duodecim codices descriptos ibi Proleg. pag. CVII unus solummodo anni 1516 praefert nomen Bonaventurae, duo anteriores auctorem nominant Papam Ioannem XXII, alii sunt anonymi.

11. *Opus contemplationis.*

A saepe citatis quatuor censoribus libellus reiicitur, deficientibus etiam testimoniis nisi recentissimis, cum inveniatur tantum in quatuor codicibus valde recentibus.

12. *Carmina in Salve Regina.*

Hoc opusculum reiicitur a tribus notis viris criticis; tantum Bonelli aliquatenus illud defendere nititur. Ex 15 codicibus plerisque anonymis tantum quatuor, sed recentiores, nomen Bonaventurae prae se ferunt.

13. *Laus B. V. Mariae.*

Canticum hoc ad singulas litteras salutationis angelicae laudes applicat octonis versibus ex S. Scriptura 19 figuras explicans. Tres alii censores opusculum penitus reprobant; Bonelli tamen recte indicat, inter minus aptas esse etiam plures sententias haud spernendas. Invenitur in uno solo codice recentiore.

14. *Psalterium minus.*

Hoc canticum habet tres quinquagenas strophas iuxta numerum 150 Psalmorum. Solus Bonelli illud carmen ponit inter dubia opuscula. Hoc iam compositum est saltem initio saeculi XIV, teste quodam codice anonymo; quatuor tantum codices recentiores inscribunt Bonaventurae, duo S. Augustino, alii sunt anonymi. Vide elenchum codicum Proleg. pag. CVIII.

15. *Alphabetum Religiosorum* (in Vaticana tom. VII. pag. 564 seqq.).

Duplex Alphabetum in eodem tomo ed. Vaticanae et in Argentina anni 1495 habetur: unum, quod vocatur *boni Monachi,* scriptum oratione soluta, alterum, Alphabetum *Religiosorum* metrice compositum. Primum illud invenitur inter opera Thomae a Kempis, alterum, de quo in codicibus dicitur *ordinatum a Bonaventura,* eo sensu Bonaventurae tribui potest, quod sit brevissimum summarium *Regulae Novitiorum* et libelli 25 *Memorialium.* Licet Sbaralea et Bonelli secundum Alphabetum defenderint, tamen putamus cum Oudino et editoribus Venetis, neutrum esse ab ipso Bonaventura scriptum. — Secundus libellus impressus est in ipsis Proleg. tomi VIII. pag. CIX, ubi etiam invenitur elenchus codicum.

16. *Sententiae sententiarum* (ed. Vaticana, tom. VI. pag. 116).

Hae rhythmice scriptae Sententiae quandam summam quatuor Sententiarum librorum pro adiuvanda memoria exhibent et etiam summam omnium distinctionum Petri Lombardi. Solus Bonelli ineptum opusculum frustra defendere nititur. In nullo codice, quorum tres (Proleg. pag. CX) describuntur, tribuitur Bonaventurae, sed tantum in editione Argentina et sequentibus et in nonnullis indiculis saeculi XVI.

17. Praedictis Rhythmicis subiungimus *Carmen Leoninum de doctrina proficiendi,* quod impressum est in Bonelli *Supplemento* etc., tom. III. col. 1168.

Uno innixus codice Veronensi saeculi XV, Bonelli carmen satis amplum tribuit Bonaventurae. Ipse citat alios duos codices cum nomine *Bernardi* et unum anonymum, quibus P. Fidelis a Fanna alios duos recentes adiunxit. Auctor ex doctrina S. Bonaventurae et fratris David de Augusta sententias sumsit et forma valde ineleganti induit. Improbabile est, Bonaventuram hos versus fecisse.

18. *Instructio sacerdotis ad se praeparandum ad celebrandam Missam.*

Solus Bonelli, contra tres alios censores reiicientes opusculum, dubitat, utrum hoc opusculum sit genuinum; sed sine solida ratione. Testibus Bonelli et Sbaralea, invenitur insertum in quibusdam editionibus et codicibus spurii libri *Stimulus amoris,* et ex isto videtur transisse in paucos codices et in ed. Argentinam an. 1495. In fine habetur longa oratio, cuius sententiae fere sumtae sunt ex genuino libello *De praeparatione ad Missam;* cfr. Proleg. pag. CXII art. III, ubi etiam de seqq. agitur.

19. *Expositio Missae.*

Tres censores: Oudinus, editores Veneti, Sbaralea, contra solum Bonelli recte opusculum penitus reiiciunt. Cum constet, Fr. Ioannem de Rupella de *Expositione Missae* scripsisse, opportune examinandum esset, utrum haec expositio conveniat cum supra nominata, an cum alia, quae invenitur in Summa Alexandri Hal.

20. *Fascicularius et de Pugna spirituali.*

Solus Bonelli utrumque opusculum Bonaventurae vindicare nititur, cum et testes idonei deficiant, et opusculum sit potius extractum ex opere celebris *Gerardi de Zutphania* (Zerboet) († 1398), qui tamen multa sumsit ex Bonaventura et Fr. David de Augusta. Plura vide Proleg. pag. CXII col. II.

21. *De Tribus Ternariis peccatorum infamibus.*

Hoc fragmentum (deest enim pars II. et III. et etiam, ut videtur, aliquod in parte I.) quoad doctrinam ipsam non esset indignum S. Bonaventura, quamvis ut legitimum non recipiatur a tribus illis censoribus. Solus Bonelli putat, illud esse *certum,* innixus praecipue hoc inani argumento: « Caput tertium ita concluditur: Vide in Centiloquio de peccato veniali latius. Ergo perinde certum est ac ipsum *Centiloquium* »! Sed cum Centiloquium, ut probavimus (tom. V. Proleg. pag. XLVII) *certo* non sit scriptum a Bonaventura, argumentatio illa evertit hypothesim Bonelli.

22. *De resurrectione a peccato ad gratiam.*

Ista vice soli editores Veneti, refragantibus tribus aliis censoribus, recipiunt hoc opusculum tanquam genuinum. Haec opinio iam evertitur primis editionibus libelli et etiam unico in quo exstat codice, cum ibi dicatur, quod sit « extractus ex scriptis S. Bonaventure ».

23. *Exercitia quaedam spiritualia.*

Hoc brevissimum opusculum exhibet quaedam extracta salutaria ex operibus Bonaventurae, David ab Augusta et Thomae a Kempis. Excepto P. Bonelli, non recipitur ab aliis censoribus, deficientibus etiam omnino testimoniis idoneis. Vide Proleg. pag. CXIV.

24. *De septem gradibus contemplationis.*

Exiguum hoc opusculum tribuitur etiam *Humberto de Romanis* Mag. Generali Ord. Praed. et a solo Bonelli S. Bonaventurae. Distinctio quidem illorum septem contemplationis graduum sumta est ex ipsius Commentario in Lucam (tom. VII. pag. 231); sed expositio eorum satis ostendit alienum auctorem ab ipso. Opusculum certo est saec. XIII, sed habet tres differentes recensiones. Antiquiores codices sunt anonymi; posteriores quidem non raro nomen habent Bonaventurae, alii Bernardi, alii abbatis Vercellensis. Stilus tamen omnino differt a Bonaventuriano. Plura vide Proleg. pag. CIV.

25. *Amatorium.*

Hic libellus non exhibet nisi locos extractos ex Bernardo, Anselmo et Hugone a S. Victore. Insuper non est inventus nisi in uno codice saec. XV. exeuntis. Illud opus ex ed. Argentina an. 1495 transiit in alias editiones. Frustra defenditur a Bonelli solo ut *certum.*

26. *De remedio defectuum Religiosi.*

Haec Epistola defenditur a Sbaralea et Bonelli ut opus S. Doctore *dignum,* quod concedi potest, quin sit *legitimum* eiusdem scriptum. Invenitur enim insertum in spurio opere *Stimulus amoris,* qui ipse est opusculum ex aliis pluribus auctoribus et cum multis mutationibus compilatum. Sententiae istius opellae multum conveniunt cum genuino libello *Viginti quinque Memorialia* aliisque Bonaventurae scriptis. Illa Epistola ex *Stimulo amoris* videtur potius transivisse in ed. Argentinam an. 1495. Exstat in uno solo codice saec. XV.

27. *Pharetra.*

Haec habetur in plurimis codicibus antiquis, sed sine nomine auctoris (plura vide Proleg. pag. CXV). Concedimus Oudino et editoribus Venetis, hoc opus non esse a Bonaventura scriptum. Alia inedita et diversa Pharetra exstat in duobus codicibus cum nomine Bonaventurae, nec haec videtur esse genuina.

28. *Confessionale.*

Cum in hoc opusculo occurrant citata ex auctoribus Bonaventura posterioribus, reiicitur a quatuor censoribus. Porro Bonelli putat, compilatorem eius esse eundem Marchesinum de Regio, qui etiam *Centiloquium* compilavit. Sed contra hanc suppositionem militant duo codices antiquiores, scil. in biblioth. Monachii cod. 6023. membr. saec. XIV. ante medium, in quo finis libelli habet: « Explicit liber Go°lini »; et in biblioth. Sangallensi cod. 789. membr. saec. XIV, qui illud accuratius confirmat, scribens pag. 23: « Incipit prohemium sequentis opusculi: *In Dei tabernaculo* » etc., et pag. 70 col. I.: « Explicit libellus de simplici Informatione simplicium sacerdotum in confessionibus audiendis; nomine Go°linus, conscriptus et completus a fre Ulrico de Ahusen, sacerdote Ordinis Sancti Iohannis sacrosancte domus hospitalis Ierosolimitane Anno Dominice incarnationis, 1000° 300° 15°. Indictione 13. etc. Amen ».

Licet panci codd. saec. XV. habeant nomen Bonaventurae, tamen eorum auctoritas est exigui valoris. Alius codex libellum multis insertionibus auctum, praesertim *Collationibus* S. Bonaventurae *de decem praeceptis,* habetur Viennae in Austria in bibliotheca F. Min. Conventualium in quodam codice saec. XV. Vide de hoc et de *duodecim* seqq. opusculis tom. VIII. Proleg. pag. CXI seq.

29. *De septem Itineribus aeternitatis.*

Hoc opusculum esse spurium, concorditer affirmant quatuor illi censores; Bonelli recte illud tribuit Fr. Rodulpho de Bibraco, quod confirmatur testimonio multorum codicum. Exstat enim in circiter 80 codicibus, vel anonymis, vel cum praedicto nomine, excepto uno solo, qui adscribitur Henrico de Trinaria. Ille Rodulphus est etiam auctor spurii opusculi *de Septem Donis Spiritus S.* in ed. Vaticana impressi. In nonnullis codicibus auctor vocatur Ioannes de Bibraco, insuper alius prologus praefigitur edito.

30. *Stimulus amoris.*

Hoc opusculum ipsa sua indole et orationis forma se manifestat alienum a Bonaventura, licet auctor multa e scriptis illius vel illi tributis acceperit, sed in forma orationis amplificata. Huius transformationis exemplum praebet nota illa post Missam oratio: *Transfige, dulcissime Domine Iesu* etc., cuius originalis formula simplicissima habetur in legitimo *Soliloquio* c. I. n. 18. Libellus hic media aetate apud plurimos gratia valebat, ut patet ex tot codicibus, versionibus in linguas exteras et ex plurimis fragmentis ex libello transcriptis. Magna tamen varietas in ipso opere et in ordine partium habetur tum in editis tum in codicibus. Cum iam praeparavimus specialem libelli editionem, in hac plura de his publicare in proposito nobis est. Ardua certe quaestio est, quis sit proprie auctor libelli. Hic sufficiat dicere, libellum haberi integrum, vel fere integrum in 221 mss., et eiusque fragmenta in circa 147 mss. Horum saltem octo codices sunt saec. XIV, unus videtur attingere finem XIII, qui attribuitur « cuidam abbati Ord. Cisterciensis ». Versiones in linguam *Germanicam* sunt in 12 mss.; in Gallicam, in 8; in Italicam, in 6; in Hispanicam, in 4. Nomen *Bonaventurae* habent 90 mss.; nomen *Bernardi* alia 32; *Henrici de Balma* (de Baliva) 4, (unus saec. XIV); Fr. Iacobi de Milano; 4, cui favet Barth. Pisanus, quem sequitur etiam Sbaralea, putans tamen, Henricum de Balma, confessarium S. Coletae, postea multa inseruisse, cum tamen sint codices cum eius nomine iam saec. XIV. ante medium scripti. De auctore libri scripsit Prof. C. Douais, Parisiis an. 1858. libellum sub titulo: *De l'auteur du Stimulus amoris,* et recte concludit (pag. 27), Henricum de Balma non esse eiusdem auctorem. Et quis ille sit, nondum exploratum est.

31. *Biblia pauperum.*

Huius opusculi auctor est Fr. Nicolaus de Hanapis O. P. Sub eius nomine separatim editum est an. 1535 Antwerpiae et alibi. Inter fere 60 codices, quos annotatos habemus, praeter paucos anonymos fere omnes testantur, illum Nicolaum esse libelli auctorem. Continet multa exempla collecta ex sacra Scriptura.

32. *Collationes octo ad Fratres Tolosates.*

Habetur opella tantum in tribus codicibus sequioris aetatis et ipsa sua indole se manifestat extractum ex aliis, scil. ex Fr. Hubertino de Casale et Thoma a Kempis.

33. *Summa de essentia et invisibilitate et immensitate Dei.*

Hoc opusculum tribuitur multis auctoribus, praesertim Hieronymo, Augustino, Ambrosio, Anselmo, Eucherio Lugdunensi (ita ab editoribus Venetis) et tanquam dubium etiam Bonaventurae adscribitur ab editoribus Vaticanae, ab Oudino, Sbaralea, Bonelli. Sed iam probatum est a P. Fideli (*Ratio* etc. pag. 186), illud inveniri iam in codicibus saeculo X. anterioribus. Impressum est etiam in appendice tomi VIII. editionis operum Augustini Venetae an. 1733.

34. *De Sex Alis Cherubim.*

Hic libellus certissime est opus Alani ab Insulis O. C., ut auctoritate codicum saec. XII. probavit P. Fidelis a Fanna (loc. cit.). In codicibus ultra viginti

auctor nominatur *Alanus*, in aliis paucis vel Bernardus, vel Ambrosius, vel Bonaventura; alii sunt anonymi. Ab editoribus Vaticanae, ab Oudino, Bonelli, Waddingo ponitur inter *dubia*, a Sbaralea et editoribus Venetis recte inter *spuria*.

35. *Diaeta salutis* (id est via salutis).

Hoc opusculum sub 10 titulis, qui sunt de *peccatis*, de *poenitentia* etc., et decimus de *gloria paradisi*, refert de singulis multos locos sacrae Scripturae aliasque sententias. Impressum quidem est separatum cum nomine Bonaventurae Lugduni iam an. 1496 et postea alibi saepius. Sed in multis codicibus, plerumque anonymis, qui opusculum habent, fere nunquam Bonaventura nominatur ut auctor, sed praeter Aureolum tantum *Guillelmus de Laniceu* O. M. — Teste Sbaralea, haec Diaeta « fere tota sumta est ex *Compendio theologiae pauperis* Fr. Ioannis Rigaldi O. M. ». Recte igitur illi quatuor censores opusculum reiiciunt ut spurium.

36. *Psalterium maius.*

Hoc Psalterium continet 150 Psalmos breves in laudem B. Mariae Virginis compositos, qui in variis codicibus diversimode distribuuntur. A Sbaralea aliisque censetur, libellum esse *spurium*, a Bonelli vero *dubium*. Habetur quidem in pluribus codicibus sequioris aetatis plerumque anonymus, in paucis cum nomine Bonaventurae. Unde nequit tribui Bonaventurae.

37. *Speculum B. Mariae Virginis.*

Hoc opusculum certo tribuendum est Fr. Conrado de Saxonia, eidem, qui scripsit plerosque *Sermones* de tempore, qui sunt in ed. Vaticana (vide tom. IX. Proleg. pag. XIII seq.). In sermonibus de *Sanctis* auctor ipse citat pluries hoc suum *Speculum*. Confirmatur hoc claro testimonio cardinalis Ioannis de Turrecremata O. P. et multorum codicum. Exstat opusculum in plurimis codicibus, quorum plerique sunt sine nomine auctoris, pauci nominant diversos improbabiles auctores, sed satis multi illum Conradum vel Conradinum. Plura de hoc in praefatione ad novam quam paramus editionem huius Speculi.

38. *Mystica theologia.*

In plerisque codicibus hic liber inscribitur: *De triplici via ad sapientiam.* Ex ed. Argentina an. 1495 transivit in Vaticanam (tom. VII. pag. 699); tamen editores ipsius opinabantur, illum esse potius compositum a Carthusiano quodam. Impressus etiam est bis inter opera Dionysii Carthusiani sub nomine *Henrici de Balma* O. Carth., scil. Coloniae an. 1534 et iterum Monachii an. 1603. Sumtus est ibi ex uno cod. saec. XV, qui ante paucos annos venalis erat apud antiquarium Lud. Rosenthal (catalog. XL n. 1025.); cfr. Douais, *De l'auteur du Stimulus amoris*, pag. 26. — Quidquid dicat Waddingus (Scriptores O. Min. pag. 55 ed. an. 1806) pro asserendo Bonaventura ut auctore, iam constat apud quatuor illos censores et alios, S. Bonaventuram, cuius nomen in codicibus vix raro nominatur, minime esse eius auctorem, quem editores Veneti volunt esse Carthusianum. Sed quis sit opusculi auctor, adhuc non liquet. Quaedam ad solutionem huius quaestionis utilia hic notamus:

a. Ex libro Henrici de Calcar Ord. Carth. *Exercitatorium Monachale* prima capitula fere integra et ad verbum inveniuntur in cap. I. (de via purgatoria) huius Mysticae Theologiae (celebris ille Henricus natus est 1328, mortuus 1408). Hoc testatur P. Brucker S. I. in periodico *Études* etc., an. 1900 5 Iunii pag. 695. Ergo vel auctor *Mysticae Theologiae* haec accepit ab hoc Henrico de Calcar, vel hic ex Mystica Theologia; quod fieri potuit, si probari potest, eam contineri in codice anteriori. Ceterum a Dom. Lecouteulx memoratur Carthusianus quidam Henricus de Balma mortuus an. 1205.

b. Bonelli in Prodromo (col. 687 seq.) refert, Barth. Pisanum (*Conformit.* Lib. I, fruct. 8. p. II. fol. 81) dicere de Fr. Hugone de Digna O. Min., cuius corpus iacet Marsiliae: « Hic composuit libellum *de Triplici Via ad sapientiam veniendi* ». Unde Bonelli putat, hunc Hugonem esse auctorem, Hugonem de Balma O. M. amplificatorem.

c. Notandus est cod. bibliothecae publicae Trevirensis, cod. 234. (prius 138.), de quo in Commentariis suis P. Fidelis a Fanna habet: « Est in 8. minore, miscellaneus saec. XV. et XIV. Ultimum opusculum a manu saec. XV. habet scriptum in margine superiori: Dominus Henricus de Balma dicitur auctor sequentis libri, qui fuit Carthusianus. Manus coaeva et prima: *Incipit tractatus de triplici via ad Deum. Viae Sion lugent, eo quod non sit* etc. Desinit folio penultimo verso: *sine aliqua cogitatione praevia. Explicit tractatus de triplici via* ». Deinde P. Fidelis addit: *Sine dubio est e saeculo XIII.* Hoc indicium expertissimi paleographi est magni momenti. Demus etiam, scripturam esse saltem an. 1350, semper esset verum, opusculum esse anterius tum scripto illius Henrici de Calcar tum multo magis illo Henrici de Balma O. M., confessarii S. Coletae († 1439). Et notandum in illo codice principium et finem respondere editis.

d. Si auctoritatem codicum sequi velimus, tunc auctor censendus est *Carthusianus*. Habemus circa 70 codices signatos, numerando etiam *fragmenta* et *versiones*, Italicas septem et duas Hispanicas. Plurimi horum sunt *anonymi*, tres habent nomen *Bonaventurae*, duo Ioannis de Balma (vel Ordinis Praed. vel *eximii professoris*); saltem *quindecim* favent cuidam Carthusiensi, plerumque adiungentes, *Henricus* vel *Hugo* de *Balma*. Et notandum, nunquam huic nomini adiungi *Ord. Minorum.*

39. *De modo confitendi.*

Satis demonstratum est in Proleg. pag. CXI seq., auctorem operis esse celebrem magistrum *Matthaeum a Cracovia*, licet male intellecta auctoritas Gersonis induxerit Sbaraleam et Bonelli, ut illud tribuerint S. Bonaventurae.

40. *Opusculum: Theologicae veritatis sublimitas.*

De hoc vide Proleg. pag. CXII col. I. Sed addendum est, opinionem Sbaraleae et Bonelli non esse

certam, scil. auctorem esse Fr. Petrum Thomae O. Min. Nam, teste Sbaralea (Supplementum etc. pag. 610) hic fuit discipulus Scoti et defensor immaculatae Conceptionis B. M. Virginis, dum in illo Compendio contraria de hoc opinio ponatur.

41. *Meditationes vitae Christi.*

Censores illi recte reprobant opusculum hoc ut spurium, quod iam insinuavit Barthol. Pisanus, nominans quendam Etruscum, Fr. Ioannem de Caulibus O. M., qui scripserit Meditationes vitae Christi *secundum Bonaventuram*. Dicitur, hunc libellum multum usitatum esse a pictoribus medii aevi. Illud exstat adhuc (vel ipsius fragmenta) in multis codicibus, qui tamen valde inter se differunt, ita ut difficile sit, originale opus a transformatis et auctis discernere. Desunt etiam in quibusdam mss. illa verba, quae praebent censori Bonelli fundamentum, ex quo concludit, auctorem esse Fr. Ioannem de Caulibus.

Cap. II.

De aliis scriptis in Supplemento a Bonelli edito Bonaventurae perperam attributis.

In tribus tomis *Supplementi ad omnia opera S. Bonaventurae* editi a P. Benedicto Bonelli impressa sunt 45 scripta, magna ex parte brevia, quae editor declaravit esse *certe* tribuenda Bonaventurae, exceptis sex, quae ipsi videbantur esse tantum *verisimilia*. Nos vero in editionem nostram recepimus ut *genuina* tantum septem horum operum cum nonnullis Epistolis, insuper quaedam tanquam dubia, reiectis aliis multis utpote spuriis. Ut legitima in tomo nostro V. impressa sunt: *Collationes de septem donis Spiritus S.; Sermo de regno Dei descripto in parabolis evangelicis; Sermo de sanctissimo corpore Christi; Tractatus de plantatione paradisi.* In tomum VI. receptus est ut genuinus *Commentarius in Evangelium S. Ioannis.* In tomo VIII. legitima est *Vitis mystica,* quae in *Supplemento* edita est cum maximis insertionibus, atque *Legenda minor S. Francisci.* Porro, ut *dubium* receptum est *Compendium de virtute humilitatis.* In tomo IX. praeter quasdam *partes* Sermonum in Introductione habetur ut *dubium* opusculum *Ars praedicandi,* quae mutila est in illo *Supplemento.* Omnia alia scripta, quae collegit Bonelli, visa sunt nobis prorsus illegitima, praesertim duo Commentaria magna, scil. in *Cantica Canticorum* et in *Apocalypsim.*

42. *Commentarius in Cantica Canticorum.*

Omnino constat, hunc Commentarium esse Fr. Petri Ioannis Olivi O. F. M. Contra Bonelli assertionem hoc probatur testimonio codicum et confirmatur auctoritate P. Fidelis a Fanna et cl. P. Franc. Ehrle S. I. Vide tom. VI. Proleg. pag. VI seqq.

43-47. Simul hic uniuntur *quinque Tractatus* de nonnullis Scripturae versibus, quos distinctis titulis in tom. I. sui *Supplementi* edidit Bonelli. Hi pertinent ad eundem Petrum Ioannis Olivi, discipulum S. Bonaventurae; quod ibid. Proleg. pag. VIII seq. probatur. De tractatu de *studio divinarum litterarum* vide etiam tom. V. Proleg. pag. LI § 6.

48. *Commentarius in Apocalypsim.*

Hoc scriptum primo editum est Parisiis 1647 a Ioanne de La Haye O. F. M. et tributum Alexandro de Hales. Sed Bonelli illud denuo edidit in II. tomo sui *Supplementi* et recte quidem negans, auctorem esse Alexandrum, simul perperam illud tribuit Bonaventurae; de quo longa disquisitione tractatur ibid. Proleg. pag. IX-XIV. Probabiliter auctor est Fr. Ioannes Vitalis a Furno, creatus cardinalis 13 Dec. 1312, qui decessit 16 Aug. 1327.

Hoc Commentario abusus est doctus ille Prof. Ign. Döllinger, apostasia sua notus, qui, cum auctorem esse Bonaventuram perperam putaverit, honori huius Sancti praeiudicavit, quasi hic locum illum in Apocalypsi *de meretrice* applicaverit *Sedi Romanae,* id est Romano Pontifici, cum ibi sermo sit de *populo Romano,* iuribus Pontificis illa aetate infensissimo. Plura vide loc. cit. pag. XIV col. I.

49. *Ordinarium vitae religiosae,* sive de *Partibus domus religiosae.*

Hoc scriptum est ipsa genuina *Regula novitiorum* cum alio prologo, alio ordine partium et paucis additis. Vide tom. VIII. Proleg. pag. CXVI, ubi etiam de omnibus sequentibus spuriis *Supplementi* scriptis agitur.

50. Tractatus de *tribus virtutibus: humilitate, patientia* et *caritate.*

Exstat in uno solo codice et per se est vix alicuius meriti.

51-54. Quatuor haec opuscula exigua videntur esse omnino illegitima et excerpta aliunde, scil. a. *Sex Cautelae* ad *castitatem servandam;* b. *De Silentio ad monialem;* c. *Sex Mandata cuidam iuveni tradita.* d. *De humano Iudicio.* His adiungimus quasdam breves orationes, paraphrasim orationis dominicae, aliam eiusdem orationis expositionem, et porro expositionem salutationis angelicae, quae fulciuntur uno alterove codice sequioris aetatis et nullum meritum habent. Iam supra locuti sumus, tractantes de Collationibus sancti Bonaventurae in decem praecepta, auctorem Supplementi recepisse quendam tractatum, qui exhibet quasi extractum harum Collationum. Aliud longius extractum cum titulo: *Expositio decalogi,* incipiens: *Si vis ad vitam ingredi* etc., est adhuc ineditum.

55. *Sermones de laudibus melliflui nominis Iesu.*

De his ut spuriis egimus in tomo IX. Proleg. pag. XIV col. II.

56. *Sermones triginta duo de Eucharistia.*

Horum auctor est B. Albertus M., minime S. Bonaventura. Vide tom. V. Proleg. pag. LI col. I.

57-59. *Legenda S. Clarae; Lectiones novem de festo S. Clarae; Novem lectiones in Translatione S. Clarae.*

Haec tria scripta *verisimiliter* a S. Doctore composita esse Bonelli censuit eaque denuo edidit in suo

Supplemento tom. III. Sed nunc constat apud omnes, testibus codicibus ipsoque stilo, saltem duo priora scripta esse a Fr. Thoma a Celano, celeberrimo ipsius S. P. Francisci biographo.

60. *Novem lectiones de canonizatione et translatione S. Francisci.*

Hae lectiones verbotenus conveniunt cum cap. XV. *Legendae maioris*, quod tantum distribuitur in novem lectiones, quae in nostra editione ad marginem notatae sunt.

61. *Rhythmicis et leoninis carminibus* nostris in Supplemento quaedam adduntur, quae non legitima esse censemus. Idem dicendum de quibusdam brevissimis expositionibus *Pater noster* et *Ave Maria* et quadam *oratione*, quia praeter unum alterumve codicem sequioris aetatis nullo solido testimonio probantur.

Cap. III.

De aliis illegitimis scriptis, vel in editis vel in mss. repertis, quae in nullam horum operum collectionem recepta sunt.

Ad complementum huius tractatus breviter loquendum est de nonnullis opusculis non legitimis, de quibus hucusque nondum mentio facta est. Prae ceteris huc pertinent ea opuscula, quae recensuit P. Fidelis a Fanna in suo libro: *Ratio novae collectionis* etc. pars III. pag. 247 seqq.

§ 1. *De operibus relatis a P. Fideli a Fanna.*

Praenotandum est, P. Fidelem nullum proferre iudicium, utrum illa opuscula sint genuina, vel dubia, vel spuria, sed tantum, se vidisse, ea in mss. tribui seraphico Doctori. Praeter quaedam maiora opera vel spuria, vel saltem valde dubia referuntur ibi multae *Meditationes* et *Orationes*, in paucis codicibus sequioris aetatis Bonaventurae tributae. Notum est, inter opera S. Augustini, Bedae, Bernardi, Anselmi multas meditationes et orationes impressas esse, quarum non paucae ab editoribus inter spuria et dubia reiectae sunt. Infra ostenditur, harum non paucas tribui etiam Bonaventurae. Harum meditationum multae collectae sunt in opusculo impresso Lugduni 1556 sub titulo *Meditationes S. Augustini et Bernardi aliorumque* etc., quod infra interdum citabimus. Tunc lectorem ad praedictas editiones remittimus, quin asseramus, illos Sanctos esse earum auctores. Tamen idem dubium magis etiam respicit Bonaventuram. Alias paucas meditationes nullibi invenire potuimus.

62. Multi *Tractatus philosophici*, scil. de *signis universalibus;* de *negatione;* de *dictionibus exclusivis;* de *verbis;* de *termino universali;* de *adverbio necessario;* de *dictionibus modalibus, possibile et impossibile;* Quaestiones super quatuor libros Topicorum; *Quaestiones super librum de Generatione; Quaestiones super quatuor libros Meteorum* (qui 4 libri videntur fuisse editi a Fr. Matthaeo Ferchio O. M. Conv., ut testatur Sbaralea, Supplem. Scriptorum etc.).

Hae quaestiones, quarum magna fragmenta impressa sunt loc. cit. pag. 248-264, inventae sunt in quodam codice S. Isidori de Urbe et paucis aliis, quorum melior est in biblioth. Veneta S. Marci, cod. CC. X. 206, saec. XIV, qui hos tractatus recte tribuit Gualterio Burlaeo, cui etiam stilus favet, non Bonaventurae.

63. *Tractatus de frequenti celebratione pro clericis et communione pro laicis* (*Ratio* etc. pag. 264).

Incipit: « Si quis scire desiderat » etc. — Hoc opusculum quoad primam partem verbotenus sumtum est ex libro Fr. David de Augusta a nobis separatim edito sub titulo: *De exterioris et interioris hominis compositione* etc., libr. III. c. 7. n. 1-4. Altera pars (de *praeparatione ad celebrandum*) unde sumta sit, non invenimus, sed certe non ex Bonaventura eo magis, quia ibi in textu citatur.

64. *Laudatorium* (*Ratio* etc. pag. 264).

Incipit prima pars: *Convertere, anima mea, in requiem tuam* etc. — Hoc opusculum, in genere non indignum S. Doctore, tribuitur Bonaventurae a Fr. Ludovico Pruteno (*Trilogium animae*, part. I. c. 1.), teste Bonelli, Prodr. col. 246 seq., et invenitur in octo codicibus, quorum duo antiquiores et saec. XIV. sunt anonymi, alii saec. XV. nominant Bonaventuram ut auctorem. Tamen nonnulla habet, quae ipsi non conveniunt. Inter alia narrat, duas suas sorores pene infantulas esse receptas in claustrum, item etiam patrem suum, mortua matre, et etiam fratrem suum, et tertium fratrem suum superstitem, propter defectum aetatis relictum in saeculo, suo tempore eandem vocationem habiturum esse. Orat etiam, ut Deus, sicut S. Francisco et Augustino, sibi concedat certam de remissione suorum peccatorum revelationem etc. Hinc censemus, illud scriptum esse spurium.

65. *Tractatus de passione Domini* (*Ratio* etc. pag. 266).

Incipit: « Etsi Christus ubique in Scriptura » etc. — Licet in uno codice saec. XV. tribuatur S. Bonaventurae, tamen re vera est fratris Iordani de Quedlimburg, Ordinis Eremitarum S. Augustini, cui in duobus codicibus saec. XV. a prima manu diserte adscribitur.

66. *Tractatus de quibusdam sentimentis et tentationibus spiritualibus* (*Ratio* etc. pag. 266).

Incipit: « Ad honorem Dei dicam tibi aliqua remedia » etc. — Tractatulus hic habetur in 31 mss., quorum 19 sunt sine nomine auctoris, et quinque nominant Gersonem, aliqui Bonaventuram; tamen non est nisi fragmentum sumtum ex tractatu de *Vita spirituali* S. Vincentii Ferrerii, impresso in citata editione Lugdunensi, *Meditationes* etc. pag. 415-419.

67. *Incipiunt ordinationes divini officii* (*Ratio* etc. pag. 266).

Incipit: « De pulsatione ad omnes horas canonicas » etc. — Istae Rubricae iam ante Bonaventurae

gubernium factae sunt, ut testatur P. Ehrle S. I. (Archiv für Litt. u. Kirchen-Geschichte tom. VI. pag. 29 et 21), et quidem iam sub Ministro generali Haymone Anglico in Capitulo Definitorum Montepessulano 1241.

68. *Tractatus de quatuor novissimis* (*Ratio* etc. pag. 266).

Incipit: « Sicut dicit Augustinus » etc. — Hic tractatus idem est cum sermonibus, de quorum editione actum est in prolegomenis tomi IX. pag. XV col. 1. Invenitur etiam sub titulo *Cordiale*. Codices, in quibus continetur, sunt saec. XV. (unus anni 1404), quorum duo nomen Bonaventurae habent, alii, etiam ille antiquior, sunt anonymi. Hinc standum est in sententia negante genuinitatem, quam in istis prolegomenis propter criteria interna defendimus.

69. *Epistola ad quandam sanctimoniatem feminam, Deo devotum* (*Ratio* etc. pag. 268 n. 24.).

Incipit: « In Christo Iesu sorori dilectissimae N. electorum infimus fr. Bonaventura. Gustare et videre *quam suavis est Dominus*. Ut tibi scriberem » etc. Haec inscriptio deest in aliis codicibus, qui post verba: *de suavissimo sapore divino*, incipiunt: *ut tibi scriberem* etc. — Non habentur indicia satis probantia, ut Epistola tuto Bonaventurae adscribatur.

70. *Epistola ad quendam sibi dilectum de omnimoda sui resignatione sub voluntate divina* (*Ratio* etc. pag. 269 n. 25.).

Incipit: « Gratia vobis et misericordia » etc. — Exstat in uno codice Lovaniensi, sed parum sapit indolem S. Bonaventurae.

71. *Epistola ad quendam Religiosum sibi dilectum de vigilanti et indefesso profectu in spirituali vita* (*Ratio* etc. pag. 269 n. 26.).

Incipit: « Transfixi cordis amore absorberi » etc. Habetur in eodem codice Lovaniensi; idem de hac atque praecedente Epistola dicendum est.

72. *Regulae seu maximae Theologiae fratris Bonaventurae* (*Ratio* etc. pag. 270 n. 27.).

Constat, hoc opusculum esse Alani ab Insulis Ord. Cist. Impressum est tum separatim tum apud Migne, Patrol. Lat. tom. 110, col. 596 seqq.

73. *Tractatus de quatuor gradibus vitae spiritualis* (*Ratio* etc. pag. 270 n. 28.).

Incipit: « Cum quadam die » etc. — Habetur in tribus codicibus: in codice saec. XIII. bibliothecae Parisiensis Sorbon. 15988, sed sine nomine; in codice Bruxellensi 1520-42. saec. XV. est titulus: « De quatuor gradibus spiritualis exercitii, qui dicitur *Schola claustralium* », est quidem anonymus, sed immeditate sequitur Bonaventurae opusculum *Itinerarium mentis in se ipsum* sive *De Triplici Via;* in codice bibliothecae Parisiensis Nationalis saec. XIV. fol. 86 opusculum inscribitur: « Incipit tractatus de IV gradibus vitae spiritualis a fratre Bonaventura ». — Tamen opusculum est valde dubium.

74. *Incipit summa poenitentiae composita a Bonaventura cardinale* (*Ratio* etc. pag. 270 n. 29.).

Prologus incipit: « Quoniam ad remissionem peccatorum... Auctor istius operis, sive causa efficiens, quod idem est, fuit quidam vir religiosus et summa honestate insignitus et noluit se nominare. Alii dicunt, quod fuit quidam frater minor, qui vocabatur frater Bonaventura ». Hic prologus factus est, ut videtur, a Magistro Ioanne de Salandria, Ord. Cist. Ipsius operis initium est: « Poeniteas cito, peccator, cum sit miserator » etc. Opella, falso adscripta Bonaventurae, est metrice scripta, ipsa est impressa et *Petro Blessensi* tributa apud Migne, Patrol. Lat. tom. 207 col. 1254.

75. *Incipit quaedam meditatio super passionem Domini nostri, quam fecit magister Bonaventura* (*Ratio* etc. pag. 271 n. 30.).

Incipit: « *Septies in die laudem dicam tibi.* Rogasti me, ut aliquemcumque modum contemplandi » etc. Exstat in multis codicibus, in quibus saepe habetur nomen Bernardi; in uno nominatur Augustinus; in uno, Bonaventura, alii sunt anonymi; sed haec meditatio impressa est inter opera *Bedae,* Migne, Patrol. Lat. tom. 5. col. 561.

76. *De Antichristo et eius ministris ac de eius adventus signis* etc. (*Ratio* etc. pag. 271-273 n. 31.).

Incipit prologus: « Quoniam quidam in tantam audaciam sunt prolapsi » etc. — Citatur a Vorrilongo cum titulo *Compendium de Antichristo* (l. Sent. d. 5. concl. 2), ubi legitur: *Doctoris devoti compendium de adventu Antichristi,* quo insinuatur supra notatus libellus. Hoc opus satis diffusum habetur in uno solo codice Parisien. Sorb. Ms. Th. IV. 22 in 8° cum nomine Bonaventurae. Auctor improbat sententiae abbatis Ioachim et alios pseudoprophetas; opus tamen hoc non videtur esse Bonaventurae. Sed quis illud scripserit, non invenimus. Minime convenit cum alio de Antichristo libro magistri Ioannis Parisiensis O. P., quem exscripsit plagiator Nicolaus de Argentina O. P., de quo erudite scripsit cl. P. Henr. Denifle (Archiv f. Litt. u. Kirchen. tom. IV. pag. 313 seqq.).

77. *Compendium scalarium illuminationum ab infimo ad supremum gradum seraphicae caritatis divinae et christianae ascendentium usque ad caritatem, scilicet Sanctorum in patria, vel ut alias praetitulatus, in Tractatum de sublimitate et excellentia caritatis Dei gradatim ascentis prologus feliciter incipit* (*Ratio* etc. pag. 273-275 n. 32.).

Incipit: *Magister, quod est mandatum magnum in Lege* etc. — Hoc opusculum impressum est inter opera illegitima S. Thomae, tom. 17. pag. 235 seqq. (ed. Parmensis). Apographum nostrum videtur hinc inde esse in brevius contractum. Quis sit auctor, non liquet. Invenimus illud in biblioth. *Lovanii,* canonicorum Regular. saec. XV. chart. in 8. grandi fol. 141 r. adscriptum Bonäventure; porro habetur *Erfordiae,* cod. 8. 12° membr. saec. XIV. fol. 77 seqq., sed anonymum. Pars libelli habetur etiam in cod. biblioth. Trevirensis n. 583. fol. 42 r.

78. *Invitatorium fratris Bonaventurae ad amorem sanctae humilitatis et paupertatis* (*Ratio* etc., pag. 275 n. 33.).

Incipit: « Rationalis anima, callida persuasione antiqui hostis » etc. — Hoc opusculum habetur in 3 codicibus, qui omnes sunt saec. XV. et in bibliothecis Anglicis. — Codices habent quidem nomen Bonaventurae; attamen stilus non bene respondet Bonaventuriano, nec aliud probabile testimonium pro Bonaventura afferri potest; unde libellus videtur nobis esse spurius.

79. *Quidam tractatulus a Domino Bonaventura de mysterio sanctae Crucis, et redemptione Domini nostri Iesu Christi* (*Ratio* etc. pag. 276 n. 34.).

Incipit: « Ut aliquatenus possis *comprehendere cum omnibus Sanctis, quae sit longitudo* » etc. — Habetur tantum in duobus codicibus *Anglicis* saec. XV, quorum unus habet nomen Bonaventurae. Libellus quidem est devotus; tamen est saltem valde dubius, cum dicto codici vix fides praestari possit.

80. *Decem gradus perfectae humilitatis editi a S. Bonaventura* (*Ratio* etc. pag. 277 n. 35.).

Libellus incipit: « Non est dubium, quod si quis bene suos defectus et malitiam cognosceret, quod ipse vix posset pati se ipsum » etc. — Ipse habetur in codice Parisiensi National. n. 18327. fol. 134 v. In duobus codicibus alibi inventis est similis *tractatus de gradibus humilitatis*, sed tractatus horum duorum codicum non videtur convenire cum eo quem habet cod. Parisiensis. Unde deest sufficiens ratio tribuendi scriptum S. Bonaventurae.

81. *Incipiunt meditationes Bonaventurae* (*Ratio* etc. pag. 278 n. 36.).

Initium est: « Anima Dei insignita imagine, Salvatoris pio cruore redempta, creaturis ceteris singulari dignitate praerogata » etc. — Opusculum invenitur in 7 codicibus saec. XV, qui omnes in bibliothecis Anglicis exstant. Initium harum meditationum invenitur apud S. Bernardum et in quadam meditatione, impressa inter opera S. Augustini; tamen quod sequitur non convenit illis editis. Hinc suspicamur, hanc meditationem non esse legitimam.

82. *Incipit devota oratio venerabilis Bonaventurae ad Trinitatem* (*Ratio* etc. pag. 278 n. 37.).

Initium est: « In fide summae et individuae Trinitatis obsecro ineffabilem clementiam tuam » etc. — Invenitur haec oratio in duobus tantum codicibus saec. XV; et licet sit devota, omnino dubium est, deficientibus aliis testimoniis, utrum sit composita a S. Bonaventura.

83. *De proprietate amoris secundum Bonaventuram* (*Ratio* etc. pag. 279 n. 38.).

Incipit:

« O amor ardens caritas,
Et summa cordis bonitas » etc.

Hi versus habentur in duobus codicibus Anglicis et incertum est, utrum a sancto Bonaventura compositi sint.

84. *Symbolum magistri et Domini Bonaventurae* (*Ratio* etc. pag. 279-282 n. 39.).

Incipit: *Funiculus triplex difficile rumpitur*, Eccle. 4. « Funiculus iste, quo trahitur a terra ad caelestia, est fides, spes, caritas » etc. Habetur etiam cum titulo: *Scala fidei*, vel *Scala spiritualis de duobus articulis fidei.* — Est opus fratris Aldobrandini, sive Hildebrandi de Tuscanella, O. P. Habetur in 33 codicibus, qui fere omnes sunt anonymi; in nonnullis tamen habetur nomen veri auctoris. Apographum habemus ex cod. monasterii S. Galli, cod. 291. saec. XIV. incuntis cum inscriptione: « *Symbolum magistri* et domini bone Venture: *Funiculus triplex* » etc. In codice Assisiensi n. 341. secundum novum catalogum prius erat scriptum: *Aldobrandini de Tuscanella tractatus super Credo;* postea deleto hoc nomine, substitutum est nomen Bonaventurae. Echardus (Scriptores O. P. tom. I. pag. 527) tacet de hoc opere Aldobrandini. Diffuse probat Bonelli, reiiciendum esse hoc scriptum, Prodr. col. 752 seq.

85. *Symbolica theologia* (*Ratio* pag. 282-288 n. 40.).

Incipit: « Sacrorum enim eloquiorum continentia universalis ad hoc ordinata est » etc. — Opusculum, quamvis sit mutilum, valde diffusum est, et sic explicit: « Liber introductorius ad figurativas locutiones divinarum Scripturarum, qui appellatur Symbolica theologia Bone venture cardinalis ». Haec habetur in solo codice biblioth. Basileensis, cod. A. VI. 34. chart. in 8. saec. XV. Opus certo non est scriptum a S. Bonaventura.

86. *Tractatus de vita et passione Christi compositus a S. Bonaventura* (*Ratio* etc. pag. 288 n. 42.).

Incipit: « Desere iam, anima, lectulum soporis etc. — Habetur in duobus codicibus saec. XV. sub nomine Bonaventurae, unus tamen addit: *ut dicitur*. Sed tertius cod. qui est antiquior et saec. XIV. tribuit opusculum S. Anselmo. — Hinc huic potius quam Bonaventurae codices favent.

87. *Brevis et valida meditatio de beneficiis Dei Bonaventurae* (*Ratio* etc. pag. 288 n. 45.).

Incipit: « Non parvum aestimo beneficium » etc. — Haec meditatio habetur in quatur codicibus, quorum tres, qui sunt saec. XV, auctorem nominant Bonaventuram, sed antiquior Gratianopolitanus, qui est saec. XIV, inscribitur: *Epistola sive meditatio S. Anselmi;* cui potius assentiendum est.

88. *Incipit liber Bonaventurae de imitatione Christi et contemptu omnium vanitatum mundi* (*Ratio* etc. pag. 288 n. 44.).

Est ipsa *Imitatio Christi,* quae vulgo tribuitur Thomae a Kempis.

89. *Etymologizatio huius nominis Iesus edita a fratre Bonaventura* (*Ratio* etc. pag. 289 n. 45.).

Incipit: *Oleum effusum nomen tuum* etc. — Exstat in duobus codicibus saec. XV, quorum unus habet nomen Bonaventurae, sed perperam.

90. *Tractatus, qui Soliloquium compassionis, ab aliis Manuale humanae salvationis, praetitulatur* (*Ratio* etc. pag. 289 n. 46.).

Incipit: « Iesum Nazarenum, a Iudaeis innocenter condemnatum » etc. — Habetur in duobus codicibus; unus est saec. XV, alter saec. XIV. Sed hic tractatus habetur impressus in citato opusculo *Meditationes S. Augustini* etc., pag. 351 seqq.

91. *Incipit liber Domini Bonaventurae de pietate sive libellus de contemplatione* (*Ratio* etc. pag. 289 n. 47.).

Incipit: « Notandum, quod sex sunt potentiae animae » etc. — Hoc opusculum ex operibus Bonaventurae est collectum et in nonnullis codicibus post opusculum *de Triplici Via* positum. Nos in additamento ad libellum *de Triplici Via* hunc spurium librum impressimus in tomo VIII. pag. 19-23.

92. *Tractatus beati Bonaventurae de Religione et tribus votis ipsam concernentibus* (*Ratio* etc. pag. 290 n. 48.).

Incipit: « De Congregatione sive Religione notanda sunt principaliter tria » etc. — Habetur in uno solo codice saec. XV; unde non potest tribui Bonaventurae ob defectum sufficientis testimonii.

93. *Opusculum de Officio Missae* (*Ratio* etc. pag. 290 n. 49.).

Incipit: « Ad honorem Dei principaliter, tuique, frater carissime, ad salutem » etc. — Praeter apographum alium codicem non invenimus nec libellum legitimum esse censemus.

His quae in libello Patris Fidelis a Fanna referuntur, quaedam alia opuscula, ab ipso inventa, quae certo non sunt legitima, adiungimus.

§ 2. *De quibusdam aliis opusculis a P. Fideli inventis.*

94. *Summa grammaticae.*

Opus quod incipit: « Quaestio 1. Utrum constructio ab oratione non differat. — Quaeritur, utrum constructio et oratio sint eadem; et videtur, quod sic ». — Invenitur in codice quodam bibliothecae S. Isidori de Urbe, ubi inscribitur: « S. Bonaventurae Summa Grammaticae ». Opus certo non est Bonaventurae.

95. *Definitiones vitiorum et virtutum secundum Bonaventuram.*

Incipit: « Superbia est singularis excellentiae tumentis animae caecus quidam appetitus ». — Habetur in quatuor codicibus saec. XV, qui omnes, excepto codice Florentino-Laurentiano, sunt anonymi. Ex ipsa indole libelli manifestum est, illud esse quoddam extractum alienum a S. Bonaventura. Idem sentit etiam Bonelli Prodr. col. 754.

96. *Dialogus Bonaventurae de statu Ecclesiae militantis.*

Incipit: « Discipulus: *Magister, quid faciam, ut vitam aeternam possideam?* Magister respondet: Iesus dicit » etc. — Hic dialogus inventus est tantum in bibliothecarum Germanicarum novem codicibus, qui omnes sunt saec. XV, quorum quinque opus Bonaventurae tribuunt, duo Ioanni Pecchamo (nomen scribitur Pethsanus vel Pichsanus). Opus est omnino indignum S. Doctore, habet tamen exstracta ex eius libris, praesertim ex *Apologia Pauperum*.

97. *Tractatus de Arbore caritatis inscriptus S. Bonaventurae.*

Incipit: *Aspiciebam, et ecce, arbor posita erat in medio terrae* etc. — Inventus est in 11 codicibus, quorum plerique sunt anonymi, *tres* habent nomen Bonaventurae (horum unus est saec. XIV.). Opus, saltem in illa forma, quam prae se ferunt codices, manifeste est indignum tanto Doctore. Ad summum dici poterit, hunc tractatum compositum esse ab aliena manu et auctum secundum quendam Bonaventurae sermonem. Exstat etiam valde amplificatus in uno codice.

98. Aliae quaedam « *Meditationes pulcherrimae* » sunt Bonaventurae tributae in quodam codice saec. XV. biblioth. Nationalis Neapolitanae et iam impressae inter opera S. Anselmi, oratio 15. et 37.

99. *Expositio Symboli.*

Incipit: « *Confortamini et afferte nobis de fructu terrae illius.* Num. 13: Verba sunt ad litteram Moysi ad exploratores » etc. — Inventus est a nobis in uno solo codice. Opus est certe antiquum nec indignum S. Doctore. A manu posteriore et saec. XV. scriptum est in chartula codici exterius affixa nomen Bonaventurae. Hoc testimonium non sufficit, ut ipsi tribuatur.

Quoad *sermones* S. Bonaventurae plurimi sunt, qui sine ratione sufficienti Bonaventurae tribuuntur, quos hic notare non vacat. Solummodo dicimus, sermones Fr. *Eustachii* O. M., in libello *Ratio novae collectionis* etc., a P. Fideli postea melius instructo propter errorem prius fere communem tributos esse S. Bonaventurae, quia re vera S. Doctori tum in nonnullis codicibus tum ab ipso Gersonio et Trithemio aliisque praeter nomen Bonaventurae (Graece *Eutychius*) etiam nomen *Eustachii* interdum imponebatur. Fuerunt tamen alii in Ordine Minorum Fratres, qui habuerunt nomen *Eustachii*, praesertim Gallus quidam, Bonaventurae coaevus ex civitate Atrebati (Arras), celebris praedicator, qui praedicavit etiam ter coram rege Galliae, ut patet ex rubricis codicis Ambrosiani, quem in tomo nostro IX. toties adhibuimus. Cfr. nostrum Opusculum *de Humanae cognitionis ratione*, Proleg. pag. XVIII.

Denique observamus, notissimum illud de S. Antonio Paduano responsorium « Si quaeris miracula » a nonnullis falso attribui Bonaventurae, cum nunc satis constet, illud potius esse *Fr. Iuliani a Spira*, qui vitam huius Sancti composuit.

§ 3. *De scriptis spuriis a Bonelli in suo Prodromo notatis.*

Praeter iam notata opera nonnulla alia hic recensemus.

100. *Pomum crucis* (*Prodr.* etc. col. 708 seq.).

Incipit praefatio: « In nomine Dei Patris omnipotentis; cap. 1. *Passio Domini Nostri Iesu Christi secundum Matthaeum.* Ad huius vocis sonitum » etc. — Opusculum impressum est sub nomine Bonaventurae Venetiis 1508. Propter stilum prorsus diversum reiicitur a Sbaralea et Bonelli ut spurium, ut omnia alia, quae sequuntur.

101. *Doctrina cordis* (*Prodr.* etc. col. 109).

Incipit: *Praeparate corda vestra Domino* etc. — Teste Waddingo, versio Hispanica sub nomine Bonaventurae prodiit Toleti an. 1525. Sed Sbaralea contendit, libellum hunc esse P. Gerardi Leodiensis, Ord. Praed., cui attribuitur etiam a Trithemio, Echardo (Scriptor. Ord. Praed. tom. I. pag. 249) et etiam in libelli editione Parisiensi an. 1506.

102. *De castitate sacerdotum* (*Prodr.* etc. ibid.).

Incipit: « Voce lamentabili et amaro corde » etc. — Impressus est hic liber cum nomine Bonaventurae Lipsiae a Conrado Kachelofen 1491, 1495, 1499.

103. *Viridarium consolationis* (*Prodr.* etc. col. 725).

Opus invenitur in uno codice cum nomine Bonaventurae; ab aliis tribuitur fratri Iacobo de Benevento Ord. Praed.

104. *Arbores de vitiis et virtutibus* (*Prodr.* etc. col. 742).

« Incipit arbor de vitiis in stipite seu radice sua: *Superbia radix omnium vitiorum* » etc. Hae non sunt nisi delineatio virtutum et vitiorum sub figura arboris.

105. *Tractatus de confessione* (*Prodr.* etc. col. 753).

Incipit: « Circa confessionem imprimis sex sunt consideranda » etc. — Reiicitur a Bonelli ut spurium tum propter doctrinam tum propter stilum.

106. *Itinerarium mentis in Deum* (*Prodr.* etc. col. 754).

Incipit: « Ad illuminationes Creatoris nemo intrat » etc. — Opusculum habet quidem in uno codice nomen Bonaventurae; sed, ut dicitur a Bonelli, compositum est a beato Hieronymo de Praga, Eremita Camaldulensi, qui multa sumsit ex opere genuino Bonaventurae.

107. *De ortu scientiarum* (*Prodr.* etc. ibid.).

Incipit: « Scientiarum alia est divina » etc. — Licet Waddingus putaverit, auctorem operis esse Bonaventuram; tamen certum est, illud esse fratris Roberti Kilwardby Angli, Ord. Praed. Cfr. Echard (Scriptor. Ord. Praed. tom. I. pag. 376) et Hauréau (Extraits et Notices etc. tom. V. pag. 115).

108. *Verbum abbreviatum* (*Prodr.* etc. ibid.).

Incipit: « *Verbum abbreviatum fecit Dominus* » etc. — Opus hoc a Waddingo fide duorum codicum recentiorum tribuitur Bonaventurae, errat tamen, cum scriptum sit a Petro Cantore Parisiensi. Cfr. *Prodr.* etc. col. 465 n. 95.

De nonnullis aliis opusculis in *Prodromo* citatis, praesertim de Commentariis in S. Scripturam, hic tacemus, cum certo sint illegitima.

PARS III.

De doctrina S. Bonaventurae.

Nonnulla de generali indole huius doctrinae diximus in prolegomenis ad tom. I. (pag. LXII § 4.) et alia multa de specialium quaestionum solutione in scholiis nostris. Restat nunc supplere obiter dicta magisque explicare tum seraphicae huius doctrinae *indolem et characterem*, tum aliorum virorum de *praestantia et utilitate* eiusdem testimonia recensere.

Cap. I.

De indole et speciali charactere Bonaventurianae doctrinae.

1. Doctrina cuiuscumque docti auctoris ut perfecte intelligatur, recurrendum est tum ad id quod ante ipsum ab aliis de re tractata iam traditum erat, tum ad generalem conditionem et spiritum coaetaneorum. Nemo enim ex propria mente haurit et procreat quidquid novi, sed fere totam suae scientiae summam recipiendo sumit ex traditione et sibi appropriat, nec aliquis suum spiritum a vi et commercio efficaci eorum qui circa sunt, penitus potest segregare. Hinc opportunum esse videtur respectu Bonaventurae referre, quid recipiendo ab aliis sibi appropriavit, et quam in excolendo suo spiritu quasi directionem a coaevis receperit. Silentio praeterimus eruditionem, quam acquisivit studio librorum, quorum catalogum copia mirabilem exhibuimus tom. I. Proleg. pag. LXXXIV seqq.; solummodo insinuamus illos viros, quorum auctoritatem praevalentem ipse refert in Praelocutione ad II. libr. Sententiarum: « Salvatoris opitulante gratia, ex quo perventum est ad completionem primi Sententiarum, Patrum interveniente instantia, oportet inchoare secundum. At quemadmodum in primo libro sententiis adhaesi et communibus opinionibus magistrorum, et potissime magistri et patris nostri bonae memoriae fratris Alexandri; sic in consequentibus libris ab eorum vestigiis non recedam. Non enim intendo novas opiniones adversare, sed communes et approbatas retexere. Nec quisquam aestimet, quod novi scripti velim esse fabricator; hoc enim sentio et fateor, quod sum pauper et tennis compilator ». Hanc de Alexandri et Magistri Petri Lombardi auctoritate sententiam saepe alibi repetit.

Sed etiam *coaevorum* magistrorum doctrina et generalis studiorum ratio magnam in ipsum vim exercebant. Cum S. Bonaventura vacaret studiis theologicis, et etiam cum ut bacalaureus et postea ut magister publicas lectiones summo applausu haberet, adhuc in scholis auctoritas S. Augustini in quaestionibus non tantum theologicis, sed etiam philosophicis ab antiquo sine competitore primatum obtinebat; non eo quidem sensu, ac si antea scripta Aristotelis opera neglecta fuerint. Nam opera dialectica Philosophi, a Boethio versa, magni semper aestimabantur et in usu erant, immo tempore Alexandri et Bonaventurae etiam alia scripta Aristotelica, ex Arabico in barbaricam latinitatem versa, studiose legebantur; quod patet ex infinitis quasi locis ex istis libris apud utrumque magistrum citatis. Hi tamen loci magis serviebant ad probandam et ornandam conclusionem

iam aliunde acceptam quam ad novam problematum solutionem ex ipsa Peripateticorum doctrina desumendam. Hinc magistri Parisienses, tam saeculares quam regulares et Ordinis Praedicatorum et Minorum, doctrinae Augustini tempore illo communiter adhaerebant.

Attamen post medium saeculi XIII. maior et efficacior Aristotelis auctoritas evasit duorum praecipue virorum ingenio et studio, scilicet B. Alberti Magni et eius discipuli S. Thomae. B. Albertus tamen in rebus praesertim theologicis plerumque adhuc sequebatur in conclusionibus Alexandrum Halensem, sed in scriptis S. Thomae magis apparet applicatio philosophiae Aristotelicae. Ideo orta est quaedam in scholis innovatio et etiam controversia inter eos qui sequebantur vexillum S. Augustini, et eos qui praeponebant aliquatenus Aristotelem. Ita veritatis limites excedens, scribit de Thoma Guillelmus de Tocco (Acta Sanctorum VII Martii, n. 15.): « Erat enim novos in sua lectione movens articulos, novum modum et clarum determinandi inveniens et novas reducens in determinationibus rationes, ut nemo, qui ipsum audisset, nova docere et novis rationibus dubia definire dubitaret, quod eum Deus novi luminis radiis illustraret, qui statim tam certi coepisset iudicii, ut non dubitaret, novas opiniones docere et scribere, quas Deus dignatus esset, noviter inspirare ». De hac studii theologici innovatione et lite erudite scripsit cl. P. Fr. Ehrle S. I. Archiv für Litteratur und Kirchen-Gesch., tom. V. pag. 603-635 (continuatio adhuc deest).

2. Quare minime mirandum est, antiquiores magistros universitatis Parisiensis et etiam Oxoniensis, tum saeculares, tum utriusque Ordinis regulares huius innovationis adversarios fuisse et S. Thomae fortiter contradixisse. Inter magistros Ordinis Praedicatorum partes Augustini tenebant Fratres Rolandus de Cremona, Robertus Fitzacker, Hugo a S. Charo, Petrus a Tarantasia et Robertus Kilwardby. Inter Minores erat antesignanus Fr. Ioannes Pecchamus, qui etiam disputavit contra S. Thomam, aliique discipuli S. Bonaventurae. Licet nullum testimonium existat, quod S. Bonaventura expresse egisset contra S. Thomam, tamen fidelis S. Augustini assecla semper mansit et doctrinam Augustinianam de *rationibus seminalibus* et de *pluralitate formarum* substantialium aliaque semper defendit; insuper defectus Aristotelis acriter impugnavit. Hoc manifestum fit ex ultimo S. Doctoris opere, quod inscribitur: *Collationes in Hexaëmeron*, quod praedicavit tempore hiemali an. 1273. Ibi in Collatione 6. et 7. insectatus est Aristotelem enumerando multos errores eorumque originem. Inter alia in collat. 6. dicit, ipsum exsecrasse ideas Platonis atque docere, Deum nullum particulare extra se cognoscere; ex isto errore sequi alium errorem, scilicet Deum non habere nec praescientiam nec providentiam, et omnia fieri casu vel necessitate fatali; inde sequi, non esse poenam nec beatitudinem post hanc vitam. Denique ipsi tribuit aliam caecitatem vel caliginem, scilicet de aeternitate mundi, de unitate intellectus etc. — Mitius describit suam de Augustino et Aristotele sententiam in egregio Sermone: *Christus unus omnium Magister* (tom. V. pag. 572 seq.): « Licet anima secundum Augustinum *connexa sit legibus aeternis*, quia aliquo modo illud lumen attingit secundum supremam aciem intellectus agentis et superiorem portionem rationis, indubitanter tamen verum est, secundum quod dicit Philosophus, cognitionem generari in nobis via sensuum, memoriae et experientiae, ex quibus colligitur *universale* in nobis, quod est principium artis et scientiae. Unde quia Plato totam cognitionem certitudinalem convertit ad mundum intelligibilem, ideo merito reprehensus fuit ab Aristotele. Et hoc ponendo, licet (Plato) videretur stabilire viam *sapientiae*, quae procedit secundum rationes aeternas, destruebat tamen viam *scientiae*, quae procedit secundum rationes creatas. Et ideo videtur, quod inter philosophos datus sit Platoni sermo *sapientiae*, Aristoteli vero sermo *scientiae*. Ille enim principaliter aspiciebat ad superiora, hic vero principaliter ad inferiora. — Uterque autem sermo, scilicet *sapientiae* et *scientiae*, per Spiritum sanctum datus est Augustino tanquam praecipuo expositori totius Scripturae satis excellenter, sicut ex eius scriptis appareret ». Alibi (II. Sent. pag. 22 col. II.) Aristotelem vocat excellentiorem inter philosophos. — De usu Aristotelis a Scholasticis cfr. egregium opus *L'Aristotelismo della Scolastica* del Prof. Salvatore Talamo ed. III. Siena 1881, et praecipue part. II. cap. II. III. IV.

Talis oppositio contra nonnullas S. Thomae theses limites veritatis excessit; nam quaedam Thomae opiniones an. 1277 ab episcopo Parisiensi cum consilio magistrorum reprobatae sunt, et deinde in synodo Londinensi sub archiepiscopo Cantuariensi Kilwardby Ord. Praed. et iterum sub eius successore Pecchamo Ord. Min. damnatae sunt; sed haec nimia reprobatio Angelici Doctoris occasionem dedit, ut capitulum generale Ord. Praed. an. 1278 et 1279 totam S. Thomae doctrinam approbaret et a lectoribus Ordinis saltem ut probabilem tenendam praescriberet. De tota hac controversia vide etiam opus Card. Zigliara, de *Mente Concilii Viennensis* etc., pag. 196-213.

Praeter praedictas rationes, quae mentem nostri Doctoris propensam reddebant in favorem Augustinianismi, etiam aliae non desunt, quae eum movebant in eundem finem. Iam inceperat docere et scribere opus suum principale, scil. Commentarium in Sententias in adhuc iuvenili aetate, antequam illa nova ratio studiorum incepit. Tamen in brevi academicis studiis et lectionibus renuntiare debuit, assumtus, vix annos 35 natus, ad vasti sui Ordinis gubernium, unde plenum mirabilis sui ingenii et doctrinae incrementum assequi non potuit, ut S. Thomas. Magna etiam ratio adhaerendi Augustino erat ingenii innata facultas et proclivitas et quaedam cum Platone et Augustino congruens animi dispositio, quae ipsum magis fecit propendere ad synthesim Augustini quam

ad analysim Aristotelis. Plura de hac eiusdem indole infra dicentur. Nihilominus testantur scripta eius, ipsi non defuisse nec solidam ratiocinationem nec unitam cum ea sublimem mentis elevationem.

3. Ut ex praedictis iam patet, S. Bonaventura (ut conceptu et termino recentium scriptorum utar) eminenter habuit *spiritum conservativum*, alienum ab omni novitatis cupiditate. Hinc dicit in fine III. libri Sententiarum (pag. 896): « Communi sententiae pro viribus meis in omnibus praecedentibus libris adhaesi, tanquam viae securiori, et sicut scio et possum, mihi et aliis consimilibus, parum intelligentibus, persuaden adhaerendum; et quoniam per totum librum hoc diligentius observavi, ut in his quaestionibus dubiis et difficilibus, in quibus non potui deprehendere, quae esset via communis, quia sapientes opinantur contrarie sapientibus, sic unam partem tanquam magis probabilem sustinerem, ut tamen aliam minime improbarem. Sufficit enim in dubiis scire, quid sapientes senserunt, nec est utile contentionibus deservire. *Multa dicimus et deficimus in verbis, consummator autem sermonum ipse est* » (Eccli. 43, 29.).

Minime tamen illi necessario scientiarum progressui praeiudicare voluit, sed amori rerum traditarum limites assignavit, scilicet « ne amore hominis veritati fiat praeiudicium » (II. Sent. in fine); iterum attendendum esse asserit, ne quidquid ut traditum profertur, at dubium est, pro certo proclametur; nam « ita falsum dicit qui certum proponit ut dubium, sicut qui dubium asserit ut certum » (II. Sent. d. 30. q. 1. ad 1.). De facto, licet auctoritas Magistri apud ipsum magna fuerit, tamen eius doctrinam quoad octo positiones reprobavit. Vide Praelocut. in II. Sent. pag. 2 et pag. 1016 [1].

4. Ex locis iam citatis apparet summa *modestia* et *humilitas* S. Doctoris. His adiungimus alium locum notatu vere dignum (II. Sent. in fine pag. 1016): « Si cui autem aliter videtur, et fortassis melius, non invideo; sed hoc rogo, ut, si quis in explanatione duorum librorum praecedentium et etiam duorum sequentium aliquid in hoc opusculo invenerit approbatione dignum, gratias agat Deo, largitori bonorum. In aliis vero locis, ubi invenerit vel falsum, vel dubium, vel obscurum, scribentis insufficientiae benigne indulgeat, qui absque dubio, teste conscientia, *vera* et *aperta* et *communia* dicere concupivit. Quidquid enim sit de verbis, quae foliis comparantur, hoc summopere attendo in inquisitione qualibet observandum, ne quis adeo *laetetur in sententia oris sui* (Prov. 15, 23.) et sic ei inhaereat, ut verba oris alieni despiciat, aspiciens ea oculo minus sano, et sic per tumorem et livorem aditum sibi veritatis praecludat et de numero eorum sit, de quibus dicit Apostolus (II. Tim. 3, 7.), quod *semper sunt discentes et nunquam ad viam veritatis pervenientes;* quod avertat Deus ab omnibus inquisitoribus veritatis ».

Porro libro II. Sent. d. 30. a. 3. q. 1. ad 1. (pag. 731) dicit de auctoritate Hugonis et Magistri, « quod verbis eorum in hac parte magistri communiter non assentiunt, nec ego ipsos bene intelligo; nec tamen affirmo, illos falsum dixisse, sed magis intelligo aliam opinionem ».

5. In seligendis opinionibus magistrorum contrariis elucet summa eiusdem *pietas*. Semper enim inclinat ad eam sententiam, quae magis favet pietati et gloriae Dei. In solutione quaestionis de incarnationis ratione praecipua (III. Sent. d. 1. a. 2. q. 2.) in fine corporis dicit: « Quoniam hic modus dicendi, et si non videatur esse ita subtilis, sicut praecedens, plus consonat pietati fidei in hoc quod auctoritatibus Sanctorum magis concordat et Deum magis honorificat, etiam incarnationis mysterium magis commendat et affectum nostrum ardentius inflammat: ideo concedendum est... quod praecipua ratio incarnationis fuit redemptio humani generis ». Quoad opinionem suam de conceptione B. M. Virginis (III. Sent. d. 3. p. I. a. 1. q. 2. in corpore) dicit: « Pietati etiam fidei magis concordat, pro eo quod, etsi Mater habenda sit in reverentia, et magna erga ipsam habenda sit devotio, multo maior tamen est habenda erga Filium, ex quo est ei omnis honor et gloria. Et ideo, quia hoc spectat ad excellentem dignitatem Christi, quod ipse est omnium *Redemptor* et *Salvator*, et quod ipse omnibus *aperuit ianuam*, et quod ipse *unus pro omnibus mortuus est* (Rom. 5, 12.); nullatenus ab hac generalitate beata Virgo Maria excludenda est, ne, dum Matris excellentia ampliatur, Filii gloria minuatur; et sic Mater provocetur, quae magis vult Filium extolli et honorari quam se ipsam, utpote Creatorem quam creaturam ». Immo in omnibus suis scriptis intendit, quantum potest, ad augmentum caritatis, « cuius est nos sursum levare ad modum *pennae*, ad bona opera ordinare et movere ad modum *rotae*, per aquas tentationum et tribulationis traducere ad modum *veli*, et ille solus, qui hanc caritatem habet, spectat ad legem Evangelii, quam multo melius et utilius est desiderare quam habere omne donum scientiae et prophetiae; quia qui *addit scientiam* addit onus et dolorem (Eccle. 1. 18.), qui vero caritatem addit et multiplicat sibi meritum et consolationem » (III. Sent. d. 40. q. 3. ad 6.). Praeclare dicit in opusculo de Reductione artium ad theologiam n. 26: « Et hic est fructus omnium scientiarum, ut in omnibus aedificetur fides, honorificetur Deus, componantur mores, hauriantur consolationes, quae sunt in unione Sponsi et sponsae, quae quidem fit per caritatem, ad quam terminatur tota intentio sacrae Scripturae et per consequens omnis illuminatio desursum descendens et sine qua omnis cognitio vana est, quia nunquam pervenitur ad Filium nisi per Spiritum sanctum, qui docet nos omnem veritatem ». — Praeterea eximium monumentum ardentissimae caritatis et devotionis, qua in suis studiis Bonaventura in creaturis Deum contemplabatur et in Deo creaturas, sunt duo illa opera mole quidem exigua, sed spiritu

[1] Hi octo articuli postea ad quindecim aucti sunt; cfr. Denifle, *Chartular.* etc., tom. I. pag. 221, nota.

immensa, nempe *Itinerarium mentis in Deum*, et *Breviloquium:* in illo per scalam creaturarum mens ascendit in Deum, in hoc descendit ex primo principio ad veritates creatas.

6. Ex praemissis facile intelligitur magna eiusdem *moderatio,* qua extremas opiniones abhorrebat, coniuncta cum studio conciliandi varias Scholasticorum opiniones. Admiranda certe in ipso elucet sapientia et ars, qua dissentientes magistrorum opiniones, non tantum disparatas, sed etiam quoad superficiem verborum contrarias, sine detrimento veritatis conciliare, vel saltem inadaequate dicta ad sanum sensum trahere solet, ipse quasi media inter oppositas sententias via ingrediens. — Pro hoc tractandi quaestionnes modo ipse rationem affert in quodam additamento, impresso post scholion tomi I. d. 17. p. I. q. 2; quod additamentum, si non est ab ipso Bonaventura scriptum, saltem secundum suam mentem ab aliquo discipulo est compositum. In fine eius dicitur, ut in Proleg. ad I. Sent. pag. LXIII col. I. legitur: « Ex his igitur colligitur, quod multae opiniones videntur esse contrariae, quae tamen in unam coincidunt veritatem. Et propterea omnes opiniones praedictas in praecedentibus sustinui et credo esse sustinendas aliquo modo. Non enim decet, iuniores antiquorum aspernari sententias, sed humiliter venerari et fideliter explicare; quia non est credendum, quod magni amatores et inquisitores veritatis celebres positiones suas dixerint sine causa. In omnibus autem dictis praecipue *causa* dicendi consideranda est. Nam quod superficialiter videtur falsum frequenter invenitur verum, cum pertingitur ad intentionem dicentium ». Huiusmodi conciliationis plura exempla in libris Sententiarum inveniuntur, quorum duo in ipsa citata praelocutione occurrunt.

Hinc licet dicere, mentem seraphici Doctoris propter humilem modestiam inclinare in viam magis tritam et *communem*, propter sapientem moderationem in viam *mediam*, propter devotionem et caritatem in viam *pietati* magis consonam.

7. Non sine causa Bonaventura, qui in primis saeculis passim titulo Doctoris *devoti* insignitus erat, postea et nunc communiter *seraphicus* appellari consuevit. Qui titulus non tantum summam laudem insinuat, sed etiam propriam naturalis ingenii et ipsius doctrinae descriptionem. In hoc sensu id quod Dante dicit de S. Dominico et Francisco [1], apte applicari potest ad duos Doctores, angelicum et seraphicum, scilicet ut in angelico Doctore effulgeat splendor cherubici luminis, in seraphico, ardor seraphicae caritatis. Unde iam communiter S. Thomas vocatur Doctor angelicus, ut scholarum theologicarum *cherub*, Bonaventura vero *seraphicus*. Licet duo illi summi Doctores conveniant in principiis et etiam in plerisque conclusionibus specialibus et omnia studia ad unum summum bonum dirigant; nihilominus unusquisque propriam indolem propriumque charisma habere dignoscitur. Quae quidem utriusque indoles aliquatenus insinuat duas illas vitae intellectualis proprietates et ingenii connaturales characteres. Intellectus enim vel se convertit ad rerum *creatarum formas* earumque conceptus clare exprimere et inde per analysim ad generaliora ascendere nititur; vel ad superiora conversus et ad ideas transcendentales, ipsam veritatem primam et infinitam attingere nititur, quae, licet in se sit incomprehensibilis, est tamen ratio omnium rerum, quae ab intellectu nosci et comprehendi possunt. Hae naturales proprietates, si una, exclusa alia, excolitur, efficiunt hominem aut intellectu ieiunum aridumque, aut e contrario res ideales, ut vocant, magis phantasia quam ratione persequentem. Modo eminenti has proprietates prae se ferunt Aristoteles et Plato et non sine quodam defectu; unde et in diversas partes abierunt. In S. Thoma vero et Bonaventura, quorum mentes altiore fidei lumine ad maiorem harmoniam tendebant, intelligentiae facilius in studio veritatis concordabant. Attamen in S. Thoma magis praevalet character Aristotelis, in Bonaventura vero magis proprietas Platonis; in illo magis apparet conceptuum analysis, quae subtiliter in quaestionibus obscuris falsum a vero separat; in hoc magis elucet studium syntheseos, magisque amat requiescere in Deo, omnium rerum centro, quam studiose indagare in peripheria res creatas. Scripta S. Thomae magis prae se ferunt rationis inquisitionem et reflexionem et scholarum methodum et formam; Bonaventura vero, ad divina erectus, etiam in modo loquendi magis sequitur S. Augustinum, et in viro scholastico passim etiam mysticus theologus se prodit, dum legentem ad gustum veritatis allicere contendit.

Ob hanc dotem fuerunt, qui Bonaventurae locum inter mysticos quidem principalem assignarent, sed ex numero Scholasticorum fere excluderent; unde novissime quidam theologus scripsit, opera mystica *principalem* eius gloriam efficere. Hoc vero falsum esse vel inde apparet, quod inter novem nostrae editionis tomos *unius* tomi tantum *media pars* est, quae opera mystica contineat. Hinc eo tantum sensu Doctorem nostrum mysticum magis quam scholasticum appellare licet, quod ipse omnes scientias ad Deum ut ad ultimum finem quaerendum et amandum adhibere studet. Plura hac de re vide in egregio opusculo: *Le Séraphin de l'école,* auctore P. Evangelista de Saint-Béat, O. M. Cap. (Paris, Œuvre de St. François, Rue de la Santé, 5. 1900) pag. 40 seqq. et pag. 72 seqq. Auctor hic proprietates operum S. Bonaventurae bene explicat multisque locis apte selectis comprobat et principales sententias quasi sub uno conspectu ponit. Hinc opusculum commendari meretur omnibus, qui sinceram huius doctrinae notionem acquirere volunt, quin tot voluminum studiis vacare queant. Idem auctor alia plura ad defensionem

[1] « Duo principi ordinò in suo favore,
Che quinci e quindi le fosser per guida,
L' un fu tutto serafico in ardore,
L' altro per sapienza in terra fue
Di cherubica luce uno splendore ».
(Paran. Cant. 11.)

Bonaventurianae doctrinae et in foliis periodicis publicavit.

Cap. II.

Aliorum auctorum de S. Bonaventura eiusque doctrina iudicia et encomia.

1. Praemittimus quaedam de immediatis S. Doctoris discipulis. Licet modico tempore munere lectoris functus sit, tamen reliquit plures discipulos, qui antiquioris scholae Franciscanae, fundatae ab Alexandro Halensi et post Bonaventuram a Richardo a Mediavilla et Scoto speciali modo continuatae, doctrinam plus minusve sectati sunt. Horum primum locum occupat *Pecchamus* (Peckham), anno 1279 promotus ad sedem Cantuariensem. Multa scripsit, maxima ex parte inedita; de quibus vide libellum *De Humanae Cognitionis ratione*, Prolegom. pag. XVI seq., ubi horum operum codices referuntur.

Item, Fr. *Matthaeus ab Aquasparta*, an. 1287 electus Minister generalis Ord. Min., et an. 1288 creatus cardinalis, mortuus an. 1302. De eius operibus cfr. ibid. pag. XIV seq.

Ibidem pag. XVIII seq. commemoratur etiam quidam Fr. *Eustachius* Ord. Min., magister theologiae.

Ibidem pag. XXII refertur *Guillelmus a Falgario*, magister theologiae, vicarius generalis Ordinis, an. 1284 creatus episcopus Albae Helviorum (Viviers).

Ibidem sermo est etiam de Fr. *Alexandro ab Alexandria* (*Lombardo*), ministro Generali Ord. Min., qui mortuus est an. 1314.

Nec praetereundus est notus *Petrus Ioannis Olivi*, mortuus an. 1297, qui in pluribus suis scriptis passim recte utitur operibus S. Bonaventurae, licet quaedam eiusdem opiniones primo ab Ordine suo et deinde a Concilio Viennensi condemnatae sint.

Doctrinam Bonaventurae saepe sequuntur tum B. *Petrus a Tarantasia* Ord. Praed., postea in summum Pontificem electus, qui praesertim in Commentario suo in I, II, IV. Sentent. saepe utitur etiam quoad verba Commentario S. Bonaventurae, tum supra nominatus Fr. *Richardus de Mediavilla*.

De auctoribus multis, qui posteriore tempore doctrinam Bonaventurae vel illustraverunt Commentariis, vel in Compendiis excerpserunt, quorum opera partim sunt edita, partim inedita, cfr. quae diximus tom. I, Proleg. pag. LXIV-LXX.

His addendi sunt quidam Fratres Ord. Praed., scil. Fr. *Raynerius de Pisis*, qui multa in suo opere *Pantheologia* sumsit ex S. Bonaventura, cuius doctrinam in prologo recenset « inter opiniones magis communes et magis approbatas per Ecclesiam catholicam »; *Hieronymus Savonarola*, et B. *Henricus Suso*, qui egregie scripserunt in *Itinerarium mentis in Deum*.

2. Multi tum saeculares tum diversorum Ordinum professores summis laudibus extulerunt doctrinam S. Bonaventurae, quorum magnum numerum recenset Bonelli in suo *Prodromo* etc. col. 83-111. Sed prae ceteris audiamus effata Summorum Pontificum.

Clemens IV. in Litteris Apostolicis scriptis VIII. Kal. Decembres 1265 laudat eius « eminentiam scientiae », qui quidem Papa, teste Waddingo (Annales ad an. 1260. n. 30.), seraphici Doctoris Commentario in tertium Sententiarum magnopere delectabatur.

Quoad magnifica praeconia, a Sixto IV. et Sixto V. de vita et doctrina S. Bonaventurae prolata, lectorem remittimus ad eorum Bullas, quae in tomo I, Proleg. pag. XXXIX seqq. et pag. XLV impressae sunt.

De utilitate studii operum S. Bonaventurae sapienter locutus est Papa Leo XIII. in sua Epistola tomo nostrae editionis tertio praefixa. Idem Summus Pontifex in audientia habita 11 Novembris 1890 Fratribus nostris haec de S. Bonaventura dixit: « Vos autem, Franciscales viri, theologiae Magistrum habetis, cuius volumina nocturna diurnaque manu catholicae doctrinae explanandae, defendendae versetis. Quemadmodum PP. Dominicani angelicum Doctorem, S. Thomam, sibi vindicant, ita vos, Franciscales, Doctorem seraphicum, S. Bonaventuram, vobis iure quidem optimo vindicatis. *Is, postquam maxime arduas speculationis summitates conscendit, de mystica theologia tanta perfectione disseruit, ut de ea communi hominum peritissimorum suffragio habeatur facile princeps.* Frequens libensque Nos Doctorem hunc legimus; ex qua lectione incredibili animi voluptate percellimur et fere in aëra levamur; ipse enim manuducit ad Deum ». Vide Acta Ord. Min. an. 1890 pag. 177 seq.

3. Ex multis auctoribus et laudatoribus S. Bonaventurae, qui referuntur in *Prodromo* Bonelli loc. cit., seligimus tantum eos, qui apud omnes magnam auctoritatem habent.

Primum locum occupet Ioannes Gerson († 1429), cancellarius Parisiensis, qui inter alia scripsit in libello *De examinat. doctrinar.*: « Si quaeratur a me, quis inter celebres ceteros doctores plus videatur idoneus; respondeo sine praeiudicio, quod dominus Bonaventura, quoniam in docendo solidus est et securus, pius et iustus et devotus. Praeterea recedit a curiositate, quantum potest, non immiscens positiones extraneas, vel doctrinas saeculares, dialecticas, aut physicas, terminis theologicis adumbratas more multorum; sed dum studet illuminationi intellectus, totum refert ad pietatem et religiositatem affectus. Unde factum, ut ab indevotis Scholasticis, quorum, proh dolor! maior est numerus, ipse minus extiterit frequentatus; cum tamen nulla sublimior, nulla divinior, nulla salubrior atque suavior pro theologis sit doctrina. Quanto denique diligentius in senectute mea sum revolutus ad studium ipsius, tanto facta est amplius confusa garrulitas mea ». — Et alibi (*Epist. missa Lugdunum ad quendam Minoritam* an. 1426): « *Ignem veni mittere in terram*, dicebat Christus, *et quid volo, nisi ut ardeat?* In

dextera nempe Dei est ignea lex, cuius *eloquium ignitum est vehementer*, cuius *oculi sunt sicut flamma ignis*, cuius praeco, Ioannes, dictus est *lucerna* ardens instar Eliae. Considerans ista noster Eustachius, dominus Bonaventura, voluit esse doctor ardens, sciens, quoniam lucere parum est et saepe vanum, saepe noxium, quoniam *scientia inflat* et daemonium facit. Quid enim *daemon* interpretatur nisi *sciens*, sed absque caritate? Sortitus est idcirco secundum laudem vitae pariter et doctrinae nomen ipse *Bonaventura*, ut antonomastice *Doctor seraphicus* nominetur etc. Docet ignem suum cum lumine; unde mirum, immo miserum et miserabile videtur, ne dicamus damnabile, quo pacto praelatae sunt doctrinae quaedam aliae sub specie subtilitatis plus ioquietantes, quasi sciniphes Aegyptiae, quam sabbatum mentis incendio terrae Gessen afferentes. — Secutus est Doctor iste, se testante, doctrinam communem et solidam, quae Parisiis vigebat maxime tempore suo. Unde et allegat ad confirmationem doctrinae suae Parisienses articulos, quos per G. Parisiensem de consilio et assensu magistrorum omnium dicit fuisse damnatos et excommunicatos, vivente et consentiente Fr. Alexandro de Hales, cuius doctrina, quantae sit ubertatis dici satis nequit; de qua fertur respondisse S. Thomas, dum inquireretur, quis esset optimus modus studendi theologiam, respondit, exercere se in uno doctore praecipue. Dum ultra peteretur, quis esset talis doctor: Alexander de Hales, inquit. Testor, me ita legisse pridem in tractatu quodam de visione beata contra Ioannem XXII. Testantur scripta eiusdem S. Thomae, maxime secunda secundae, quam intimum sibi fecerat et familiarem illum, quem laudabat, doctorem Alexandrum ».

« Et ecce, proh dolor! doctores isti duo, Hales et Bonaventura, videntur quasi sepulti cum illis quorum *non est memor amplius*, praesertim in cordis amore. Extolluntur alii quidam, quorum sint utinam! nomina in libro vitae, non enim studiosis invidemus. Sed multae aliquos ipsorum litterae fecerunt sub nomine subtilitatis insanire cum sequacibus ipsorum. Sint alii doctores, qui dicantur cherubici, Bonaventura autem verissimo nomine seraphicus simul et cherubicus, quia inflammat affectum et erudit intellectum, reducit et unit ad Deum per amorem excitativum, dum alii multi solum divaricant et dispergunt intellectum per praecisiones, prioritates et posterioritates, per signa et contingentia, dum tamen unum sit necessarium » etc.

Similia idem repetit in opusculo *De libris legendis* et speciatim de *Breviloquio* et *Itinerario in Deum* haec dicit (consid. V. et VI.): « Bonaventurae opuscula duo tanta sunt arte compendii divinitus composita, ut supra ipsa nihil. *Breviloquium* noto et *Itinerarium*, in quibus processum est duabus viis cognoscendi Deum. Primus namque horum duorum tractatuum procedit a primo principio, quod Deus est, usque ad alias veritates sub Deo creditas et habitas. Alius econtra progreditur a creaturis ad Creatorem per sex gradus scalares usque ad anagogicos excessus... A triginta annis et amplius citra volui habere familiares mihi praedictos tractatulos, saepe legendo, saepe ruminando etiam usque ad verba, nedum sententias. Et ecce, hac aetate, hoc otio velut ad votum vix perveni ad initium gustus eorundem, qui et repetiti semper mihi novi fiunt et placent ».

Denique in libro *De concordia metaphysicae et logicae* summae laudi Bonaventurae tribuit, quod amator fuerit pacis et concordiae inter doctores, dicens: « Qualis fuit inter ceteros conditionis dominus Bonaventura, qui studuit de variis opinionibus semper elicere illud quod verum apparebat, et cum sobrietate magna dimittere illud quod minium vel parum videbatur ».

4. S. Antoninus, archiepiscopus Florentinus, Ord. Praed. († 1459) in suis *Chronicis* (part. III. tit. 24. cap. 4.) haec habet de Bonaventura, quem dicit esse devotissimum super omnes: « Bonaventura sicut in luminibus scientiarum et maxime in Scripturis sanctis videbatur mira capacitate proficere, ita in devotionis gratia continuum sumebat gratiae incrementum. Siquidem omnem veritatem, quam percipiebat intellectu, ad formam orationis et laudationis divinae reducens, continuo ruminabat affectu etc. Intellectus eius perspicacitatem omnia opuscula eius redolent iis qui divinam scientiam requirentes, hanc libentius quam vanitatem Aristotelicam venerantur [1] ».

Dionysius Rickel Carthusianus, Doctor exstaticus († 1471), passim Bonaventuram nominat doctorem *devotum, dignissimum et venerabilem*, referens in tractatu *de Donis Spiritus S.* (tract. 4. addit. 6.) diffusas ex eodem sententias, eumque recenset « inter doctores scholasticos ceteris magis unctos et illuminatos et devotissimos ».

Abbas Ioannes Trithemius († 1516) dicit de eodem (*Scriptor. Ecclesiast.*): Fuit « vir divinis Scripturis eruditissimus et saeculari philosophia nobiliter doctus, ingenio subtilis et clarus eloquio, vita et conversatione devotus atque sanctissimus, cuius ingenium, dotem naturae et vitae puritatem praeceptor eius Alexander contemplans dicere solebat: ‚In Fratre Bonaventura Adam peccasse non videtur'. — Scripsit multa et profunda et devotissima opuscula, quibus ardentia verba proferens, non minus affectum legentis in Christi amore accendit, quam intellectum doctrinis sanctis illuminat. Omnes enim sui temporis doctores utilitate operum facile praecellit, si spiritum divini amoris et christianae devotionis in eo loquentem attendas. Profundus est, non verbosus; subtilis, non curiosus; disertus, non vacuus; flammantia, non inflantia verba proferens. Unde et securius legitur, facilius ab amante intelligitur, utilius frequentatur, dulcius et fructuosius retinetur. Multi doctrinam proferunt, devotionem praedicant multi, pauci scribendo libros docuerunt utramque.

[1] Haec sumta sunt ex catalogo quodam Ministrorum general. Ord. Min.; cfr. Analect. Francisc. tom. III. 699.

Bonaventura autem et multos superavit et paucos, dum eius doctrina devotionem, devotio instruit doctrinam. Si ergo et doctus vis esse et devotus, illius opusculis esto intentus ».

In *Epistola* celebris Wimpheling scripta ad eundem Trithemium an. 1491 (ad calcem biblioth. ecclesiast. Alberti Fabricii) dicitur: « An reiiciendus est Bonaventura Italus, quo non est maior, non profundior, non devotior in Scripturis sanctis »? Et alibi in *Epistola* ad quoslibet theologiae studiosos an. 1499 addit: « Si vir tantus, utpote Ioannes Gerson, vir prudens, verax, fidelis, christianissimus, solertissimus explorator doctrinarum, persuadere visus est scholasticis et speculativis theologis, ut prae ceteris theologorum scriptis has quatuor Bonaventurae partes (libros Sententiarum) peculiarius amplectantur; cur nolint studiosi viri, qui in se ipsis docti primum evadere et devoti, deinde magnum animarum fructum, christianae religionis incrementum et Dei laudem et gloriam promovere cupiunt, saluberrimum sequi consilium prudentis Parisiensis cancellarii »? etc.

5. Audiamus etiam celeberrimum inter Scotistas sui aevi theologum Fr. Franciscum de Pitigianis, Aretinum, qui (*Comment. in III. Sent.*, part. I. Praef. ad Lect.) scribit: « Resplendent et alii solida probataque doctrina, summa cum sanctitate coniuncta, qua non modo intellectus illuminatur, sed et affectus ad divina prosequenda allicitur et inflammatur, cuius classis antesignanus est divus Bonaventura, quem qui doctus simul et pius evadere vult, diurna pariterque nocturna manu debet versare ». — Tum de *methodo* loquitur: « Quoad methodum, quam ingenue tenuerunt in disputationibus theologicis... Doctor irrefragabilis, Alexander Halensis, Doctor seraphicus, D. Bonaventura, Doctor angelicus, D. Thomas, Doctor solemnis a Mediavilla et alii quamplures, fateor apud Scotum desiderari, quae res eum maxime obscurum et difficilem reddidit ».

Inter viros sanctitate et scientia ascetica eminentes venerabilis Ludovicus Granatensis saepe commendat opera S. Bonaventurae, et inter alia scripsit (*Memorial. vitae christian.*, tract. III. cap. 10. pag. 314, ed. Venet. 1580): « Omne supra dictum est S. Bonaventurae, cuius testimonium magnae apud omnes auctoritatis sit oportet, cum hic gloriosus Doctor adeo insignis fuerit litteris, sanctitate, altissimo spiritu » etc.

Item, S. Franciscus Salesius (Praef. ad tractatum *de Divino amore*): « Inter Scholasticos, qui melius ac fusius de divino amore tractarunt, quive pietate pariter eminuerunt, recensendi veniunt S. Thomas, qui tractatum de eodem edidit, tanto Doctore dignum [1], nec non S. Bonaventura ac beatus Dionysius Carthusianus » etc.

P. Claudius de la Colombière S. I., cuius causa beatificationis nunc agitur, in *panegyrico* S. Bonaventurae § 1. n. 4. haec verba apud Bonelli latine reddita habet: « Omnes eruditi viri tenent, S. Doctorem hunc Scripturae et scholae scientiam ad altissimum gradum perduxisse; ex magistris omnibus, qui ante illum docuerunt, paucos praeditos extitisse aeque sublimi ac perspicaci ingenio, et neminem fuisse, qui tantam soliditatem cum tanta subtilitate coniunxerit, vel maiorem facilitatem ac methodum cum tanto acumine ».

6. Inter Fratres Ordinis Minorum ille catholicae religionis propugnator acerrimus, Fr. Casparus Schatzgeyer (Sasgerus), Minister provincialis [1] eminet, qui dicit (*Antilutherus*, lib. III. cap. 19.): « Inter ecclesiasticos doctores, quorum doctrinis vel scriptis amplius incumbendum sit, non potest convenienter definiri sub certa regula; diversi enim diversis delectantur doctrinis vel scriptis. Alii afficiuntur ad speculabilia, alii ad practica, alii ad contemplativa; alii abundant in via rationali, alii in concupiscibili, alii in irascibili. Quae varietas etiam invenitur inter doctores ipsos. Nam Ss. Augustinus et Ambrosius in via rationali; S. Hieronymus, in irascibili; Ss. Gregorius et Bernardus in concupiscibili; moderniores doctores, ut puta S. Thomas, Alexander de Hales, Scotus et alii communiter super Sententias scribentes abundant in rationali, et ad intellectum excolendum satagunt. Porro S. Bonaventura tam in rationali quam in concupiscibili; *propter quod doctrina eius non inconsone a Religiosis est capessenda.* Cum enim sint in schola Christi constituti, principalius studium adhibere debent ad excolendum affectum, secundarium autem ad illuminandum intellectum, sive incumbat eis exercere actus hierarchicos, sive non. Nullus namque salubrius et fructuosius aliis praedicat, quam divino amore bene affectus et in moribus laudabiliter institutus ».

7. Inter recentiores praecones S. Bonaventurae duos tantum allegamus, quorum primus est doctissimus Hefele, episcopus Rottenburgensis, qui in *Kirchenlexicon*, ed. 1. tom. II. pag. 79 haec in latinum versa scribit: « Bonaventura in se coniuncta habet duo illa momenta, unde provenit quidquid in medio aevo nobile erat et sublime, quidquid pulcrum et magnum, scilicet profundam animi pietatem et scientiam splendidam. Has duas dotes in se coniungens, Bonaventura est quasi typus repraesentans lucidam medii aevi partem. Sicut enim ipse ut individua persona pietatem seraphicam coniunxit cum magna doctrina, quod titulus ipsius honorificus *seraphici Doctoris* insinuat; ita media aetas, generaliter sumta, cum duo haec momenta uniat, characterem sibi proprium expressit. Horum prima ratio, scilicet *scientia*, produxit illo tempore admirabilem *scholasticae* structuram; sed insuper illa aetas suavissimam ostendit *mysticam*, pietatem dico intimam amantium animarum. His animabus contemplativis tota rerum

[1] Hic videtur insinuari ille tractatus, quem supra pag. 27 n. 77. memoravimus.

[1] De ipso egregie scripsit Dr. *Nicolaus Paulus*, Kaspar Schatzgeyer, Herder i. B. 1898.

natura non est nisi speculum et scala, ut, diversis gradibus illuminationis elevati, quasi appropinquant ad visionem divinam, cum amor Dei sit tum finis tum ratio motiva omnium, quae cogitant, sentiunt et volunt. — Scholastica igitur et mystica inter se unitae indolem medii aevi repraesentant; Bonaventura autem simul est mysticus et scholasticus et utramque sui temporis rationem in se ipso praeclara quasi harmonia expressit ».

Verba secundi theologi, scilicet Prof. Dr. Ios. Scheeben, iam transcripsimus tom. V. Prolegom. pag. XVI col. 1.

8. In pluribus Conciliis doctrina S. Bonaventurae ad defensionem veritatis catholicae valida subministravit arma. Hoc praecipue patuit in Concilio *Lugdunensi* II. anno 1274 celebrato, cuius dirigendi et administrandi negotium a Summo Pontifice Gregorio X. ipsi mandatum fuit. Ibi, Latinis et Graecis confitentibus, veluti sol effulsit. Hoc variis historiae documentis probatur et ab ipso Sixto V. asseritur in bulla tom. I. praefixa § 6. Super tanti doctoris obitum tota Ecclesia ingemuit, declarante ipso Papa Gregorio in universorum Patrum concilio, magnam militantem Ecclesiam subiisse iacturam.

Etiam in posterioribus Conciliis, scilicet *Constantiensi* (an. 1417), *Basileensi* (an. 1431), *Florentino* (an. 1438) et in ipso magno Concilio *Tridentino* auctoritas S. Bonaventurae ad retundendos haereticorum conatus pluries cum laude adhibita est. Cfr. Bonelli, Prodrom. col. 92 seq.

Hic notari meretur opus P. Ludovici a Castroplanio O. Min., quod intitulatur *Seraphicus Doctor Bonaventura in oecumenicis catholicae Ecclesiae conciliis, disquisitio historico-teologica,* Romae an. 1874. Postquam enim plura dixit de praecedentibus Conciliis secundum *Prodromum* (pag. 49), incipit erudite demonstrare, dogmaticas Vaticani duas constitutiones ad unguem conformes esse doctrinae, quam iam ante sex saecula S. Bonaventura clare et solide tradidit. Unde dici potest, ipsum quasi in spiritu summo Pontifici et venerabilibus Patribus adstitisse, *testimonium perhibentem verbo Dei et testimonium Iesu Christi* (Apoc. 1, 2.). — Quidquid Concilium docuit de Deo, omnium Creatore, de fide et ratione, multis S. Doctoris locis explicatur et probatur. Cfr. ibi pag. 52-250. Et quoad Constitutionem de Ecclesia eodem modo tractatur de apostolici primatus in B. Petro institutione; de perpetuitate primatus B. Petri in Romanis Pontificibus eiusque vi et ratione; denique de Romani Pontificis infallibili magisterio (pag. 251-368). Hic tamen observandum est, auctori nondum notam fuisse magnificam illam quaestionem disputatam de primatu, quae impressa est in nostro tomo V. pag. 189 seqq., quae titulum habet: « Utrum omnes Christiani debeant obedire uni ». Haec disputatio certe est documentum illius aetatis primarium de praerogativis summi Pontificis. Attamen ex libris Bonaventurae tunc notis non deerant testimonia plus quam sufficientia ad veritatem catholicam probandam (cfr. Dissertatio P. Fidelis a Fanna « *Seraphici Doct. Bonaventurae doctrina de Romani Pontificis primatu et infallibilitate* ». Taurini, Marietti 1870).

Bonelli in suo Prodromo col. 110 seqq. refert etiam plures Universitates antiquas, qui Bonaventuram coluerunt ut doctorem primarium, vel ubi habuit saltem cathedram propriam; ita fuit in Universitate Ingolstadiensi, Salisburgensi, Valentina, Ossunensi in Baetica.

9. Concedendum est, per plura saecula in Ordine Fratrum Minorum doctrinam S. Bonaventurae minus frequentatam fuisse; hoc fuit, quando controversiae scholasticae cum schola Thomistica invalnerunt, et Scotus disputationibus, praesertim de immaculata Conceptione B. Mariae Virginis, aptior apparuit in his controversiis ut antesignanus scholae Ordinis. Interdum in Constitutionibus Ordinis solus commendatur Scotus, sed in aliis ille quidem commendatur, sed non excluso Bonaventura et Alexandro Halensi. In novissimis vero Constitutionibus ita legitur (§ 245.): « In doctrinis philosophicis et theologicis antiquae scholae Franciscanae inhaerere studeant, quin tamen ceteros Scholasticos negligant ». Praeter Alexandrum et Scotum expresse nominant etiam Bonaventuram Constitutiones Ordinis compositae in Capitulo generali Interamni et Vallisoleti celebrato. — Apud FF. Capuccinos saltem per duo saecula S. Bonaventura fuit Doctor primarius. Hoc fuse demonstratur in egregio opere P. Prosperi de Martigné O. Cap., *La Scholastique et les traditions Franciscaines,* Paris, Lethielleux 1888, pag. 25-40 [1].

Ex praedictis constat, iure iam communiter S. Bonaventuram per antonomasiam praedicari glorioso titulo *Doctor seraphicus,* sicut S. Franciscus inter Sanctos laudatur ut *Sanctus seraphicus.* Eandem enim indolem particularem, quam veneramur in S. P. Francisco, observamus in doctrina fidelissimi eius discipuli. Unde filiis S. Francisci amor et studium tanti Doctoris praecipue recommendare licet.

10. Haec igitur dicta sint in laudem seraphici Doctoris simulque in gloriam *Patris luminum* (Iac. 1, 17.) et ipsius sanctae *Romanae Ecclesiae,* quae est omnium SS. Doctorum et *mater* et *magistra.* Ipsa enim sola est Christi *corpus et plenitudo eius* (Eph. 1, 22.). Ipsa omnis indagandae veritatis theologiae suprema est regula; ipsa, fecundata a Spiritu sancto, in decursu saeculorum caelum ecclesiasticum ornavit luminaribus multorum doctorum, qui *viam Dei in veritate docent* (Matth. 22, 16.), methodis quidem et verbis diversis, uno tamen spiritu. *Stella* enim *a stella differt in claritate* (I. Cor. 15, 41.), *secundum mensuram donationis Christi* (Eph. 4, 7.). Nemini tamen suorum Doctorum Ecclesia tribuit nec in docendo *infallibilitatem* nec ad solvendas omnes difficultates

[1] In hoc libro etiam de scriptis et vita S. Bonaventurae multa habentur. Ipse versus est in linguam Italicam a P. Exprovinciali Luigi da Piedelama O. M., Assisi 1889.

plenam sufficientiam nec ad totius doctrinae revelatae explicationem *adaequatam expressionem*. Primo igitur nulli Doctori tribuit omnimodam *infallibilitatem*, sed observat sententiam S. Augustini docentis [1]: « Neque enim quorumlibet disputationes, quamvis catholicorum et laudatorum hominum, velut Scripturas canonicas habere debemus, ut nobis non liceat, salva honorificentia, quae illis debetur hominibus, aliquid in eorum scriptis improbare atque respuere, si forte invenerimus, quod aliter senserint, quam veritas habet, divino adiutorio vel ab aliis intellecta, vel a nobis. Talis ego sum in scriptis aliorum, tales volo esse intellectores meorum ».

Secundo, nec unus Doctor Ecclesiae sufficit ad *omnes quaestiones* et continue novas difficultates *solvendas*. Hoc praecipue manifestum est his nostris temporibus, quando castra militantis Ecclesiae undique ab infensissimis hostibus novis semper armis acerrime oppugnantur. Nullum principium nec philosophicum nec theologicum invenitur, quod ab hostibus fidei non pervicaciter negetur et sophistice et modo ad seducendam plebem apto oppugnetur; nulla scientia profana, quae per fas et nefas non praestet arma ad bellandum contra Ecclesiam catholicam. Hinc necessarium quidem est, ut principia catholica a Ss. Doctoribus illustrata mentibus et cordibus iuvenum profunde et firmiter sint impressa; sed hoc non sufficit defensoribus veritatis, nisi valeant multiplici eruditione arma adversariorum et cognoscere et hostibus eripere et in defensionem veritatis convertere.

Tertio, nulli singulari Doctori Ecclesia tribuit perfectam et adaequatam totius *revelatae veritatis expressionem*. Ineffabilia divina mysteria nequeunt perfecte et adaequate exprimi illis conceptibus, quos intellectus a creaturis sumsit et format et via vel causalitatis, vel *eminentiae* ad divina applicat, sed non secundum plenam proprietatem, sed secundum analogiam. Hinc antiqui Scholastici, secuti Pseudodionysium, praeter viam *positionis* posuerunt in theologia ut *eminentiorem* illam viam *negationis* (cfr. tom. VIII. de *Triplici Via* c. III. § 7.). Hoc eloquiorum humanorum defectu iam satis explicatur pluralitas atque diversitas verborum et sententiarum, quibus Ss. Doctores exprimere conati sunt ardua fidei mysteria, ut infinitum et ineffabile divinae veritatis pelagus humanis mentibus humano modo explicarent et accommodarent. Quando ipsa Ecclesia determinatos loquendi modos iam definivit, certe non discedendum est ab usu eorum. Quando tamen Ecclesia in rebus dubiis libertatem concedit sequendi diversas SS. Doctorum opiniones, non videtur generatim esse utile, ad unum S. Doctorem restringere ambitum catholicae veritatis, immo ipsa pluralitas sententiarum et verborum probatorum auctorum interdum mysterium revelatum reddere potest hominibus suavius et credibilius. Ideo repetere nobis liceat locum sapientis P. Mathiae Hauzeur O. F. M. (*Collatio totius theologiae inter maiores nostros* etc.), quem tom. I, Prolegom. pag. LXXXII c. I. iam citavimus. Explicat enim, quomodo, in una fide, quae intellectum omnium captivat in obsequium Christi, possit stare pluralitas rationum et modorum loquendi sine detrimento finis a Deo revelante intenti, hasque rationes affert: « Tum quia singuli, inquit, conferunt aliquid ad modum perfectiorem; tum quia non omnes homines idem eodem modo capiunt, sed, ut differunt vultu, sic et saepe animi captu et affectu; hinc varii modi explicandi idem mysterium sunt accommodati ad captum plurium; tum quia singuli doctores collineant ad eandem veritatem per suum radium lucis naturalis, vel alicuius illuminationis specialis; ergo non tam contradicunt sibi invicem, quam negant sibi videri... Ut enim singuli habent suam quandam sphaeram visus vel auditus, secundum quam de obiectis valde distantibus varie iudicant, sic et singuli habent quandam sphaeram intellectualem, communem quidem circa evidentia, sed velut radiis differentem circa obscura ».

11. Pro conclusione recensemus varia scripta plurium auctorum ad illustrandam doctrinam S. Bonaventurae composita. Omissi sunt multi articuli impressi in foliis periodicis et libri iam citati in hoc capitulo.

a. Essai sur la philosophie de Saint Bonaventure par Amédée de Margerie. Paris, Librairie philosophique de Ladrange, 1855.

b. Meditazioni del P. Alessandro Baroni, O. M. *Amore e scienza*, ossia la mente serafica del glorioso Dottore S. Bonaventura da Bagnorea. Vol. I, sezione I. Firenze, Tipografia Cenniniana, 1874.

c. Eiusdem auctoris, *la Scuola Francescana*, guidata dal suo serafico Dottore San Bonaventura da Bagnorea, in conformità dei principi del Dottore angelico S. Tommaso. Vol. I. parte 1. e 2. Firenze, ibidem, 1886.

d. Della vera filosofia e delle dottrine del serafico Dottor San Bonaventura, studii del P. Marcellino da Civezza O. M. Genova, Tipografia della gioventù, 1874.

e. Studien zu Bonaventura von Dr. W. A. Hollenberg. Berlin, Gsellius'sche Buchhandlung, 1862.

f. Commentatio philosophica, Dr. Ioseph. Krause, quomodo S. Bonaventura mundum non esse aeternum, sed tempore ortum, demonstraverit. Brunsbergae, 1809.

g. Idem auctor alia dissertatione defendit doctrinam S. Bonaventurae de rationibus seminalibus et formis substantialibus intermediis.

h. Scholastica, Doctor Seraphicus et schola Franciscana. Oratio P. *Aloysii de Parma* (an. 1889 electi in Ministrum Generalem Ordinis). Parmae, typis Rossi-Ubaldi, 1886.

i. Eiusdem *Oratio super characteribus doctrinae Bonaventurianae.* Placentiae, typis episcopalibus Iosephi Tedeschi, 1887.

[1] Epist. 168. (alias 111.) ad Fortunatianum.

l. Praxis disciplinae et perfectionis ex opusculis D. Bonaventurae selecta, auctore P. Francisco Pothron O. M. (cum versione Gallica facta a P. Victore-Bernardino a Rhotomago). Romae, Parisius, Torniaci, Desclée, 1901. Originale latinum compositum est a laudato P. Pothron, auctore saec. XVII. Maior pars doctrinae egregii libri sumta est ex operibus non genuinis *Speculi disciplinae* et opusculi *Fr. David ab Augusta.*

DISSERTATIO II.

Vita seraphici Doctoris per modum annalium enarrata.

Quantumvis, tam vivente S. Bonaventura quam eo magis ipso e vivis sublato, fama eius ubique percrebuisset, tamen exactam vitam eiusdem Doctoris nemo ex coaevis aut quasi coaevis posteritati transmisit; quae enim traduntur de eo a fratre Salimbene Parmensi, Francisco Fabrianensi, Bernardo de Bessa, Ubertino a Casali, Angelo Clareno, et postea Bartholomaeo Pisano *in Conformitatibus* sunt pauca obiterque tacta. Scripsit quidem coaevus fr. Ioannes Aegidius Zamorra [1] maiorem, ut videtur, vitam S. Bonaventurae, at ea calamitate temporum vel omnino deperiit, vel adhuc suum diligentem detectorem in aliquo archivo exspectat. Quod non tam oblivioni ac ingratitudini tribuendum est quam potius sorti illa aetate fere constanti quoad magnos scriptores, quorum magis scripta admirabilia quam vitae privatae gesta et publicae coaevorum ac posterorum attentionem attrahebant exhauriebantque. Plus quam coaevi aut suppares habent de vita S. Bonaventurae chronica claustralia, praecipue quae vocantur Chronica XXIV Generalium. Fieri tamen non potuit, quin progressu temporis atque historica arte critica proficiente etiam vitae ederentur magis exactae S. Bonaventurae, inter quorum auctores facile omnibus praeeminet Waddingus noster. Sequiori adhuc aetate splendent quidem plures critici historici ut Arturus Monasteriensis, Philippus Labbaeus, Casimirus Oudinus, Ioannes Hyacinthus Sbaralea, cl. Patres Bollandistae S. I. ac tandem et praesertim Benedictus Bonelli a Cavalesio. Nihilominus eorum scripta de gestis S. Bonaventurae non praetendunt omnia dubia de medio tollere, aut rem funditus in obiecto exhaurire. Negandum quidem non est, fuisse praeter supra adductos numerum vere grandem scriptorum aliorum, qui gesta S. Bonaventurae texere conati sunt vel speciali libro vitam Sancti enarrante, vel in historia medii aevi agendo etiam de Bonaventura aliquo tractatu. At maiori ex parte hi scriptores nonnisi trita ex traditione facta repetebant atque de cetero plus ornate quam critice thema suum historicum prosecuti sunt.

Finem, Deo auxiliante, imponentes editioni completae operum S. Bonaventurae aequitas urget nos, ut ad calcem huius editionis gesta quoque seraphici Doctoris brevi calamo exhibeamus. At hoc in antecessum notare praestat, nobis minime esse propositum ornato stilo diffusoque *vitam* proprie intellectam conscribere, sed potius ad instar annalium brevem praebere conspectum vitae atque operum S. Bonaventurae. Quapropter nostrum est potius arida documenta detecta afferre, composita ordinare, quam ex iisdem ordinatis fulgentem imaginem S. Doctoris ob oculos ponere, quod studiosis, qui psychologicam S. Bonaventurae telam texere velint, relinquimus. Item notamus, nos elenchum biographiarum, quae ex professo de S. Bonaventura agunt, demum in fine huius nostrae dissertationis suppeditaturos esse.

Quae cum ita sint, iam ad rem praestandam gradimur et quidem ita, ut tractemus: 1° de S. Bonaventurae ortu atque in Ordinem seraphicum ingressu; 2° de studiis eius et magisterio et ad doctoratum promotione; 3° de eius in Ministrum Generalem electione et ceteris tempore generalatus gestis; 4° de eius ad dignitatem cardinalitiam electione, de laboribus eius in Concilio Lugdunensi II. peractis et de beato eius obitu; 5° de eius reliquiis, canonizatione atque in Doctorem Ecclesiae evectione.

Caput I.

De ortu S. Bonaventurae atque de eius in Ordinem seraphicum ingressu.

1. Bonaventura natus est *Balneoregii,* oppido quodam in Statu ecclesiastico sito sive hodie in districtu Viterbiensi atque nunc Bagnorea vocato. Constat hoc ex quam plurimis scriptoribus, inter quos omni exceptione maior est Fr. Salimbene, qui ad an. 1283 scribit [1]: « Frater Ioannes de Parma dedit licentiam Fratri Bonaventurae de *Balneo regis,* ut Parisius legeret ». Praeterea plures codices manuscripti hoc nomen afferunt; in codice quodam saec XIII. v. gr. dicitur [2]: « Explicit postilla optima super Ioannem edita a fratre Bonaventura de *Balnoregio,* ordinis fratrum minorum, cardinali, ad usum fratrum minorum ».

2. *Nativitatis* S. Bonaventurae *annus* est 1221. Ex multis testimoniis fide omnino dignis sufficit unum

[1] In libro inscripto: *De Viris illustribus* sive *Historia canonica et civilis, Iohannes Aegidius Zamorra,* Ord. Min., Hispanus, confecit praedictam vitam, ut ipse auctor, qui ante an. 1300 floruit, testatur in alio suo opere inedito. Cfr. tom. I, Praef. Gen. pag. XXXVI, nota 2.

[1] Chronica, (Parmae 1857) pag. 129.

[2] Hic codex describitur tom. VI, Proleg. pag. XXV n. 42.

alterumve adducere. Chronica quaedam saec. XIV [1] dicunt, ipsum vita functum esse « aetatis suae anno LIII », quod etiam Chronica XXIV Generalium testantur [2]; cum autem obierit tempore Concilii Lugdunensis II, id est 1274, ut infra evidenter ostendetur, sequitur, eum anno 1221 esse natum. Omnes ceteri biographi conveniunt in hoc, quorum disertus interpres est Galesinius [3] et Waddingus [4].

3. *Parentes* eius erant Ioannes cognomento Fidanza et Ritella. Praeter testimonia huius rei adducta a cl. Bonelli [5] nulla alia nova hucusque inventa sunt. A patre videtur accepisse nomen *Ioannes*, quod saepissime in codicibus occurrit. A Nicolao Eymerici Ord. Praed., qui obiit 1393, vocatur *Petrus de Bonaventura* [6]. Accedit etiam nomen *Eutychius* [7], quo ipsum Graeci in Concilio Lugdunensi II. adunati appellabant. Communissime autem tum a scriptoribus tum in codicum inscriptionibus vocatur *Bonaventura*, quod tamen nomen non raro mutatur in *Bona ventura*, *Bona adventura*, *Bonafortuna* etc.

Cum adhuc esset puerulus, gravissimo est correptus morbo, a quo tamen B. P. N. Francisci — adhuc vivi, an iam mortui, non constat — meritis est liberatus. Audiatur de hoc ipse sanctus Doctor. Praecipua enim causa, quae ipsum ad describendam sancti Francisci vitam incitavit, erat « ea quam ad sanctum Patrem habere teneor — sui ipsius verba sunt — devotio, utpote qui per ipsius invocationem et merita in puerili aetate, sicut recenti memoria teneo, a mortis faucibus erutus, si praeconia eius laudis tacuero, timeo sceleris argui ut ingratus [8] »; et alibi: « Voto, inquit, pro me languente gravissime ad beatum Patrem Franciscum emisso a matre, cum adhuc essem puerulus, ab ipso sum mortis faucibus erutus et in robur vitae incolumis restitutus [9] ».

Ad hunc grati animi amorem accessit alia seraphicum Patrem diligendi ratio. « Nec te moveat », ipsius sunt ad quendam Magistrum verba [1], « quod Fratres fuerunt in principio simplices et illitterati, immo magis debet hoc in te fidem Ordinis confirmare. Fateor coram Deo, quod hoc est, quod me fecit vitam beati Francisci maxime diligere, quia similis est initio et perfectioni Ecclesiae, quae primo incepit a piscatoribus simplicibus et postmodum profecit ad doctores clarissimos et peritissimos; sic videbis in Religione beati Francisci, ut ostendat Deus, quod non fuit per hominum prudentiam inventa, sed per Christum; et quia opera Christi non deficiunt, sed proficiunt, ostenditur, hoc opus fuisse divinum, dum ad consortium virorum simplicium etiam sapientes non sunt dedignati descendere ».

4. Tam hae rationes specialis amoris versus S. Franciscum quam votum matris effecerunt etiam, ut ipse Bonaventura vitam S. Francisci amplecteretur.

Certum est, sanctum Bonaventuram *iuvenem* adhuc intrasse Ordinem; in antiquo enim catalogo Ministrorum generalium [2] dicitur: « Septimus a beato Francisco successit praeclarissimus pater frater *Bonaventura de Balneoregio*. Qui cum *iuvenis* intrasset Ordinem » etc. Idem repetit auctor Chronicorum XXIV Generalium [3].

5. De *anno* autem, quo sancti Francisci habitu est indutus, non est consona scriptorum sententia. Multi enim affirmant, ipsum aetatis suae anno vigesimo secundo adeoque 1243 ad novitiatum Ordinis accessisse. Ita Galesinius [4], Waddingus [5], Bollandistae [6], qui tamen addunt: « at neque hoc omnino exploratum est ». Admittit hoc etiam Oudinus [7], qui ex hac suppositione chronologica erronee infert: « Constat, Bonaventuram nunquam habuisse magistrum Halensem nec studuisse sub illo, dum esset Parisiis »; idem suspicatur Echardus [8]. Alii vero opinantur, sanctum Bonaventuram suscepisse habitum Ordinis anno 1238, annos circa 17 natum. Ita Sbaralea [9], Bonelli [10], Panfilo da Magliano [11].

Ut autem series nostrae argumentationis patescat melius, praemittimus testimonia antiquissima. Tria

---

[1] Venetiis, biblioth. S. Marci, class. XXII. cod. 124. (Z. LCCCXCIX) membran. in fol. maiore, fol. 84.

[2] Analecta Francisc., tom. III. pag. 356.

[3] Cap. I. n. 17. Cfr. Acta Sanctorum 14 Iul. (Vita S. Bonav. auctore Petro Galesinio).

[4] Annal. Min. ad an. 1221 n. 45.

[5] « Haec ex Ioanne Medicinae Magistro et Felice Antonii, qui et ipsi a Maioribus acceperant, nec non ex aliis testibus Balneoregiensibus probe sibi comperta refert laudatus Martinius, firmatque Ariostus citatus. Testatur etiam P. Theodorus, se reperisse in mss. Balneoregiensibus memoriae proditum: *Il Padre di S. Bonaventura fu Giovanni della nobil famiglia Fidanza, di Castello, ove nacque* etc. Addit, se quoque invenisse Romae in tabulario Conventus S. Isidori Chronicon ms. Mariani Florentini quatuor tomis in fol. comprehensum, ac tom. I. pag. 101 adnotatum, Bonaventuram habuisse Patrem Ioannem Fidanza medicinae artis magistrum ». Bonelli, Prodromus etc. col. 3 nota 1.

[6] Director. Inquisitor., pars 2. quaest. 43. pag. 340 (edit. Venet. 1607).

[7] Interdum appellatur etiam *Eustachius;* sed hoc nomen, sicut et *Iacobus*, quod etiam occurrit, videtur per mendum irrepsisse pro *Eutychius* scilicet et *Ioannes*. Cfr. Bonelli, Prodromus etc. col. 4, nota q. et supra pag. 29. n. 99.

[8] Legenda Maior S. Franc., Prolog. n. 3.; tom. VIII. pag. 505.

[9] Legenda Minor S. Franc., de transitu mortis lect. oct.; tom. VIII. pag. 579. — S. Franciscum exclamasse: *O buona ventura*, non constat, cum iam ante ipsum hoc nomen aliis impositum fuerit. Cfr. Acta Sanctor., loc. cit. Comment. praevius § 3. n. 24. seq.

[1] Epist. de tribus quaest. n. 13; tom. VIII. pag. 336.

[2] Cfr. Analecta Francisc., tom. III. pag. 699.

[3] Ibid. pag. 324.

[4] Cap. IV. n. 25; cfr. Acta Sanctorum 14 Iul. (Vita S. Bonav. auctore Petro Galesinio Pronot. Apost. ad Sixtum V Pont. Max., ex editione Henrici Sedulii).

[5] Annal. Minor., tom. I. ad an. 1243. n. 5.

[6] Acta Sanctor. 14 Iul. (Vita S. Bonav.) § 3. n. 26.

[7] De Script. eccles., tom. III. ed. Lipsiens. col. 134.

[8] Scriptor. Ord. Praed., tom. I. pag. 277 seqq.

[9] Bullar. Franciscan., tom. III. pag. 12 nota et Supplement. ad Scriptor., v. Bonav. pag. 142 et 168.

[10] Prodrom. col. 5 seq.

[11] Storia compendiosa di S. Francesco e de' Francescani, ed. Roma 1874. vol. I. pag. 619. Cfr. tom. I. Praef. Gener. pag. III, nota 1.

haec testimonia, quae sequuntur, sunt pro tota vita S. Bonaventurae magni momenti et saepius adhuc a nobis citanda; hinc ea integra ponimus.

Primum testimonium est B. Francisci a Fabriano, qui an. 1267 Ordinem ingressus, obiit 1322, ac proinde coaevi, quod huc redit: « Vir sanctus et iustus et rectus ac timens Deum, consummatus in artibus apud Parisios, et post ingressum ipsius in Ordinem magister effectus, in sacra theologia *licentiatus* (id est, « quia *bacellarius* erat », Salimbene) *sub magistro Alexandro*, primo magistro Ordinis, quem, cum esset in saeculo, tota Parisiensis Universitas sequebatur, sub quo septem Fratres nostri fuerunt licentiati et magistri effecti in sacra theologia. Hic iam dictus Frater Bonaventura vir eloquentissimus fuit, mirabilis in intellectu sacrae Paginae et totius sacrae theologiae, pulcherrimus sermocinator ad clerum et praedicator ad populum, in cuius praesentia ubique terrarum omnis lingua silebat [1] ».

Secundum testimonium desumitur ex antiquis Chronicis, quae adscribuntur Bernardo de Bessa, secretario S. Bonaventurae, qui dicit: « Septimus a beato Francisco successit praeclarissimus Pater Frater Bonaventura de Balneoregio. Qui cum iuvenis intrasset Ordinem, tanta bonae indolis honestate pollebat, ut magnus ille magister Alexander diceret aliquando de ipso, quod in eo videbatur Adam non peccasse. Hic, sicut in luminibus scientiarum et maxime in Scripturis sacris videbatur miranda capacitate proficere, ita et in devotionis gratia continuum sumebat augmentum; siquidem omnem veritatem, quam percipiebat intellectu, ad formam orationis et laudationis divinae reducens, continuo ruminabat affectu. Hinc factum est, ut in *septimo anno post ingressum Ordinis* Sententias legeret Parisius et in *decimo reciperet cathedram magistralem* et in XII° vel XIII° ad regimen Ordinis sit assumtus. Decem et octo annis rexit Ordinem et in Lugduno tempore generalis Concilii obiit cardinalis, anno aetatis suae LIII°, episcopus scilicet Albanensis [2] ».

Tertium testimonium etiam sumitur ex antiquis Chronicis [3]: « Hic Bonaventura, cum iuvenis intrasset Ordinem, clarissimi et alti ingenii adeo in gratia devotionis excelluit, quod omnem veritatem, quam mente concipiebat, in formam divinae laudis et devotae orationis reduceret. Ideo brevi tempore, infuso quasi sibi divinitus speciali lumine, tantum in sacris profecit scripturis... [4] post eius ingressum ad Ordinem sententias Parisius legeret et in decimo ad magisterium sit promotus et in XII. vel XIII. ad regimen Ordinis sit assumtus. Factus episcopus Albanensis in Concilio Lugdunensi, quasi lucerna posita super candelabrum, mirifice resplenduit et pro defensione Mendicantium visus est caelitus destinatus, sed laborum ipsius Concilii pressus onere, vita functus est aetatis suae anno LIII. Cuius mors omnes in Concilio existentes incredibili affecit moestitia. Frater autem Hieronymus illi sucessit in officio ministerii, qui postea cardinalis et Summus Pontifex fuit ».

6. Quaenam ex his duabus sententiis amplectenda sit, inquirendum est.

Si summa argumentorum in favorem anni 1238 perpendatur, concludi potest cum certitudine, Bonaventuram non esse ingressum Ordinem an. 1243, sed probabilissime an. 1238. Certum est enim, Bonaventuram fuisse Parisiis baccalaureum vivente Alexandro Halensi, quod testatur testis synchronus et confrater, B. Franciscus a Fabriano, ipseque Bonaventura vocat Alexandrum suum magistrum et patrem. Cum vero Alexander, historia testante, die 12 Augusti anni 1245 mortuus sit, hinc Bonaventura ingredi Ordinem an. 1243 non potuit; secus enim passivum studium, cui omnes subiici debebant, non finivisset.

Porro secretarius Bonaventurae, Bernardus de Bessa, cui solet adscribi antiquus catalogus [1] XV Ministrorum generalium, haec habet de Bonaventura: « Hinc factum est, ut in septimo anno post ingressum Ordinis Sententias legeret Parisius et in decimo reciperet cathedram magistralem ». Item legitur in Chronicis antiquissimis [2]: « Tantum in sacris profecit Scripturis, *ut anno* (scilicet septimo) post eius ingressum ad Ordinem Sententias Parisius legeret et in decimo ad magisterium sit promotus ». Iam vero, si ista duo testimonia certissima conferantur cum aeque certo testimonio coaevi B. Francisci a Fabriano [3] scribentis: « Post ingressum ipsius in Ordinem magister effectus in sacra theologia, licentiatus sub magistro Alexandro primo magistro Ordinis », sequitur, numerum septenarium abstrahendum esse a numero 1245, quo anno Alexander decessit; unde efficitur certe non annus 1243, sed annus 1238. Talis probabilitas est huiusmodi, ut vix, ac ne vix quidem, a certitudine differat, prout ex certissimo illo anno 1248 *licentiatus* infra pag. 43 deducetur.

Praeterea recolantur pro ista sententia cetera argumenta, tam historica quam critica adunata a P. Hyacintho Sbaralea [4] et a cl. Benedicto Bonelli [5] et a fr. Panfilo a Magliano [6]. Quae conclusio chronologica confirmabitur adhuc infra, cum de eius magisterio et electione in Ministrum generalem sermo instituetur.

---

[1] Apud Sbaralea, Supplement. ad Scriptor., v. Bonav., pag. 143.

[2] Analecta Francisc., tom. III. pag. 699; verba hic relata repetunt auctor Chronic. XXIV General., ibid. pag. 324, et alii. Notandum praeterea circa eundem et sequentem textum est, numeros XII et XIII esse corrigendos, ut erit in capite de electione Bonav. in Ministrum Generalem.

[3] Venetiis, Biblioth. Marc., class. XXII. cod. 124. (Z. L. CCCXCIX) membr. in fol. maiore saec. XIV. fol. 84.

[4] Hic secunda manus ponit supra lineam verba *ut anno;* subintelligendum utique est « septimo ».

[1] Analecta Francisc., tom. III. pag. 699.

[2] Vide supra col. I, not. 2, 3. ac 4. ibid.

[3] Vide col. I, not. 1.

[4] Supplement. ad Scriptor., v. Bonaventura, pag. 168.

[5] Prodromus etc., col. 5.

[6] Storia compendiosa etc., vol. I. pag. 619 seq.

Ex quibus sequitur, S. Bonaventuram ingressum esse in Ordinem, id est in novitiatum, adhuc tempore Eliae [1] Ministri generalis, atque vota emisisse Religionis vel sub Alberto Pisano [2], qui an. 1239 die 15 Maii Romae renuntiatus est generalis Minister; vel adhuc sub eodem Elia, quia ingressus in novitiatum et emissio votorum eius fluctuare potest inter finem an. 1237 ad initium an. 1239, immo ad finem an. 1239. Non vero ingressus est Ordinem sub Haymone, ut referunt Chronica Glassbergeri [3], qui error chronologicus corrigetur infra in capite de magisterio Bonaventurae.

Ad maiorem autem confirmationem gravissimae huius de ingressu in Ordinem quaestionis rogamus, ut quae hic dicta sunt, coniungantur cum illis quae dicentur in duobus sequentibus capitibus de magisterio Bonaventurae et tempore electionis eius ad generalatum; cum quaestiones erant nobis in tantum evolvendae, in quantum se testimonia historica porrigunt.

Caput II.

De studiis S. Bonaventurae et de promotione ad baccalaureatum, licentiatum et magisterium.

1. Anno igitur septimo ab ingressu in Religionem baccalaureum factum esse Bonaventuram Parisiis, omnino certum est, non tantum ex supracitatis Bernardo de Bessa et Chronicis Venetis saeculi XIV, sed etiam ex Salimbene Parmensi coaevo [4], ex Chronicis quoque XXIV Generalium [5] atque ex suppari testimonio Bartholomaei Pisani [6]. Quoniam vero secundum B. Franciscum a Fabriano sub Alexandro Halensi sit baccalaureus factus, qui an. 1245 mortuus est, hinc sequitur non tantum, Bonaventuram an. 1238 Ordinem esse ingressum, sed etiam, eum iam an. 1245 Parisiis plures annos commoratum esse. Impossibile enim est, eum ab Alexandro ut baccalaureum Universitati praesentatum fuisse, antequam studia passiva compleverit, quae saltem tres annos durabant. Hinc iure merito assumi potest, eum an. 1242 a superioribus, cum invenis optimae spei esse videretur [1], Parisios missum esse studii theologici complendi causa.

Hoc admisso, potest explicari ex una parte magna de sanctis moribus invenis Bonaventurae admiratio Alexandri, ut diceret, quod in eo videbatur Adam non peccasse [2], et ex altera perfecta de ingenii eius capacitate et scientia aestimatio, ut eum brevi post ut baccalaureum proponere potuerit. Isto tantum triennio studii Parisiensis sub Alexandro admisso, explicatur, cur tantopere Bonaventura semper Alexandrum veneratus sit atque eum summ magistrum et fratrem et patrem nominaverit [3]. Hoc tantum supposito, chronologia gestorum S. Bonaventurae satis plana est tam in documentis historicis allatis quam in analysi factorum vitae S. Doctoris.

2. Item omnino constat alius in vita Bonaventurae terminus, scil. an. 1248. Hoc enim anno *licentiam publice legendi* accepit, teste coaevo Salimbene referente de suo confratre, cum quo eodem tempore circiter Ordinem est ingressus: « Item Frater Ioannes de Parma dedit *licentiam Fratri Bonaventurae de Balneo regis*, ut Parisius legeret, quod nunquam alicubi fecerat, quia bacellarius erat, nec adhuc *cathedratus*, et *tunc* fecit lecturam super totum Evangelium Lucae, quae pulcra et optima est; et super

---

[1] Refert Salimbene in suis Chronicis, qui eodem anno est ingressus Ordinem, pag. 50: « Anno Domini 1239... depositus est frater Helyas generalis Minister Ordinis Fratrum Minorum, et substitutus est frater Albertus Pisanus... Et iam in Ordine Fratrum Minorum steteram per unum annum, et tantum plus, quantum a festo Purificationis usque ad diem, qua sol obscuratus fuit in sexta feria, in hora nona, in mense Iunii, tertio die intrante ». Cfr. ibid. pag. 41 seqq.

[2] Bonelli, Prodromus etc., col. 6, nota (q) scribit: « Haymo renuntiatus fuit generalis Minister an. 1239 in Festo omnium Sanctorum ». Sed error est antiquatus; quia Haymo an. 1240 Minister generalis est electus; narrat enim Salimbene pag. 51: « Anno Domini 1240 mortuus est frater Albertus Pisanus, generalis Minister Ordinis Fratrum Minorum, et substitutus fuit frater Haymo Anglicus ». Cfr. Analecta Francisc., tom. III. pag. 216, 233, 246.

[3] Analecta Francisc., tom. II. pag. 63: « Sub isto Generali (Haymone) intravit beatus Bonaventura de Balneoregio Religionem nostram ». Cfr. Ioannes de Komorowo, Memoriale Ordinis Fratrum Minorum, pag. 105 seqq. (editio Liske et Lorkiewicz, Leopoli 1886).

[4] Vide pag. 43, notam 1.

[5] Auctor Chronicorum dictorum XXIV Generalium est certe multum posterior Bernardo de Bessa, quem transcribit et ubere aliunde complet. Ille igitur habet: « Hinc factum est, ut in VII. anno post ingressum Ordinis Sententias Parisius legeret et in X. reciperet cathedram magistralem » id est *licentiam* publice legendi. Analecta Francisc., tom. III. pag. 324 seq.

[6] Pisanus habet ad manus et Bernardum de Bessa et Chronica antiqua et alios fontes; scribit enim: « In provincia Burgundiae in Lugduno iacet Pater dominus Frater Bonaventura de Balneo regio sanctae Romanae ecclesiae cardinalis episcopus Albanensis provinciae Romanae. Qui cum *iuvenis*, miraculo sibi facto per beatum Franciscum, utpote a mortis faucibus liberato, Ordinem intrasset, tantae bonae indolis honestate pollebat, ut magister Alexander de Halis (sic) diceret aliquando de ipso, quod in eo videbatur Adam non peccasse. Hic *in septimo anno* post ingressum Ordinis legit Sententias Parisius, et *in 10. anno* recepit cathedram magistralem. In 13. anno ad regimen Ordinis est assumtus, decem et octo annis Ordinem rexit ».

[1] Coaevus historicus Concilii Lugdunensis II. a Bernardo de Bessa independenter sic Bonaventuram depingit: « Homo eminentis scientiae et eloquentiae, vir quidem sanctitate praecipuus, vita, commiseratione ac moribus excellentissimis decoratus, benignus, affabilis, pius et misericors, virtutibus plenus, Deo et hominibus dilectus ». Et paulo post idem prosequitur: « Hanc ei gratiam concesserat Dominus, quod quicumque eum videbant, ipsius amore incontinenti capiebantur ex corde ». Apud Labbeum edit. Coleti, tom. XIV. Concil. col. 305 et in Conciliorum tomo XXVIII. Parisiis, e typogr. regia 1644, pag. 532 et 533.

[2] Hoc dictum Bernardi de Bessa (Analecta Francisc., tom. III. pag. 699) repetunt omnes antiqui chronistae Ordinis, etiam supra citatus Pisanus. Istud dictum coniunctum cum his, quae affert praelaudatus historicus synchronus Concilii, efficit totam imaginem pulcritudinis tum corporis tum animae S. Bonaventurae, qui simul cum S. Francisco est perfectissimus typus medii aevi.

[3] Cfr. II. Sent. d. 23. a. 2. q. 3. ad finem.

Sententias quatuor libros fecit, qui usque in hodiernum diem utiles et solemnes habentur. *Currebat tunc annus* 1248, *nunc* autem agitur annus 1284 [1] ». Certum igitur est, S. Bonaventuram anno 1248 licentiatum fuisse ad instantiam Ministri generalis atque abhinc docere publice coepisse in Universitate.

Idem, sed brevius, habet Bernardus de Bessa supra adductus [2]: « In septimo anno post ingressum Ordinis Sententias legeret Parisius et in *decimo* reciperet cathedram magistralem » (accipiendum de *licentiatu*, cfr. notam 2).

Ista duo testimonia antiquissima et coaeva mirifice se complent explicantque. Dum enim Salimbene *pro licentiatu* assignat annum 1248, Bernardus eligit numerum *decem annorum* ab ingressu Religionis. Hinc ex utroque coniuncto habetur certus terminus *a quo* et terminus *ad quem*, scilicet an. 1238-1248, quos annos supra aliis testimoniis demonstravimus pro ingressu et baccalaureatu. Si autem modo quaeritur de anno baccalaureatus, quem Salimbene non habet, tunc secum conferendi sunt antiquissimi: Bernardus (« *septimo* anno post ingressum ») auctor Chronicorum Venetorum (« ut *anno* [scilicet septimo] post eius ingressum Sententias Parisius legeret et in *decimo* ad magisterium sit permotus »), auctor Chronicorum XXIV Generalium (« in VII anno post ingressum Ordinis »), Pisanus tandem (« hic in septimo anno post ingressum Ordinis legit Sententias Parisiis ») cum B. Francisco a Fabriano (« licentiatus [scil. baccalaureus] sub Magistro Alexandro »), id est an. 1245.

Ex hoc certo anno 1245 B. Francisci a Fabriano completur quoque annus, qui desideratur apud Salimbene, id est 1248—3=1245; ita ut coaevi Salimbene et Franciscus perfecte conveniant. Cum vero annus X. Bernardi compilatorumque conveniat cum Salimbene, et annus septimus Bernardi compilatorumque conveniat cum B. Francisco a Fabriano, sequitur, chronologiam Bernardi, Francisci et Salimbene esse consonam, ita ut uno ictu oculi ignoratus annus ingressus Bonaventurae in Religionem seraphicam percipiatur esse annus 1238 ut certa conclusio ex certis omnino praemissis. Testimonia certa coaeva in contrarium non dantur. Pro maiore claritate hic subiungimus conspectum brevem totius rei:

S. Bonaventurae

Licentiatus = an. 1248 (Salimbene) = X. an. post eius ingressum Ordinem
1.) Bernardus de Bessa in catalogo XV General. sive Chronic.
2.) Chronica Veneta
3.) Chronica XXIV Generalium
4.) Bartholom. Pisanus in Conformitatibus

Baccalaureatus = an. 1245 (B. Franciscus Venimbene a Fabriano) = VII. an. post eius ingressum Ordinem
1.) Bernardus de Bessa ibidem
2.) Chronica Veneta
3.) Chronica XXIV Generalium
4.) Bartholom. Pisanus ibidem

Ergo

Ingressus = an. 1238 =
1.) Salimbene
2.) Bernardus
3.) B. Franciscus
4.) Chronica Veneta
5.) Chronica XXIV Generalium
6.) Bartholom. Pisanus

3. Remanet solvendum triplex dubium. — Primum est, quid fecerit S. Bonaventura et ubi studuerit usque ad an. 1242. Iam diximus, eum probabilissime an. 1242 venisse Parisios, ut passivo studio theologico operam navaret. Ubi vero ante an. 1242 studio vacaverit, non constat nec facile constare potest. Verisimile est, eum in aliquo Conventu Provinciae Romanae, cui nomen dederat, studio vacasse. Invenimus quidem, editorem [1] Analectorum Franciscanorum Bonaventurae assignare Conventum Urbevetanum (Orvieto); at haec assertio non probatur, nec constat, illius civitatis Conventum tunc fuisse locum studii. Invenimus [2] tantum, Bonaventuram an. 1261 fuisse in dicta civitate, ubi secum pugnantes factiones

[1] Salimbene in isto loco (pag. 129) adamussim determinat tempus; quamvis enim terminum, quo Bonaventura factus est *licentiatus* et *lecturam facere* coepit, exprimat tantum voce *tunc*, tamen illud mox determinat altero *tunc* scribens: « Currebat *tunc* annus 1248 ». *Tunc* autem morabatur Salimbene per octo dies Parisiis. Igitur melius testimonium afferri omnino nequit. Cfr. Analecta Francisc., tom. III. pag. 324, not. 6.

[2] Verba Bernardi: « in *decimo* reciperet *cathedram magistralem* » evidenter intelligenda sunt de cathedra *licentiatus;* secus supponendum esset, eum post tres annos baccalaureatus *magistrum* factum esse, quod falsum est; cfr. Denifle, Chartular., tom. I. pag. 79.

[1] Analecta Francisc., tom. III. pag. 323, not. 7.

[2] In libro: Historie di Cipriano Manente da Orvieto, Venezia 1561, notatur ad annum 1261 pag. 126: « In questo tempo essendo in Orvieto Podestà il Cardinal Bonaventura di Bagnorea fece opera col Conte Giordano, che furono restituiti li prigionieri di Orvieto, pagandone la Republica molti danari. E furono rimessi i Ghibellini in Monte Pulciano et in Chiusi... e così fu fatta la pace tra Monaldeschi e Filipeschi per opera di Bonaventura Cardinale...» Notandum, an. 1261 Bonaventuram nondum fuisse cardinalem. Nihil autem obstat, quominus tunc Bonaventura in ista urbe esse potuerit. Quod vero admirationem ingerit, est, quia auctor pag. 125 eum vocat « Podestà »; idem habet Moroni vol. XLIX. pag. 206 col. 2.

pacificaret; sed ex isto sequiore facto et quadam eius benevola adhaesione ad urbem nondum potest argui, eum iuvenem illic philosophiae studuisse. Res indaganda de cetero non est tanti momenti.

Alterum dubium oritur ex lectione Bernardi de Bessa et compilatorum, ex quibus sunt Chronica XXIV Generalium, quae habent: «Factum est, ut *in VII. anno* post ingressum Ordinis *Sententias* Parisius *legeret* ». Tractatus iste non ita intelligendus est, ac si hoc anno, id est, 1245, iam publice e cathedra docere coepisset, sed quod simpliciter baccalaureus factus est sive habilis declaratus ad Sententias explicandas sub directione magistri; quod ex iisdem Chronicis insinuatur, quae brevi post prosequuntur, cum cathedram (qua licentiatum) accepisse X. anno; sed evidenter ex Salimbene infertur: « Item fr. Ioannes a Parma dedit licentiam Fratri Bonaventurae de Balneo regis, ut Parisius legeret, quod *nunquam alicubi fecerat*, quia bacellarius erat, *nec adhuc cathedratus* ». Potuit quidem iam tunc invenis Bonaventura qua baccalaureus privatim legere sive in Universitate sub ductu magistri sive inter septa Monasterii auditoribus Ordinis usque ad an. 1248; immo et lectura privata et cathedratica sequitur ex obvio sensu verborum horum Chronicorum, si ea cum verbis Salimbene coniungantur: «... ut Parisius legeret, quod nunquam alicubi fecerat, quia bacellarius erat, nec adhuc cathedratus; et *tunc fecit lecturam* super totum Evangelium Lucae, quae pulcra et optima est ». Eodem modo explicandi sunt omnes tractatus, qui catalogum sive Chronica Bernardi de Bessa sunt secuti, praesertim Chronica XXIV Generalium, Pisanus, S. Antoninus, Alexander Ariostus etc.

Ultimum dubium facile solvitur. Glassberger in suis Chronicis [1] erronee scribit: « Sub isto Generali (Haymone) intravit beatus Bonaventura in Religionem nostram ». Ex hoc concludendum tamen non est, Glassbergerum favere sententiae Waddingi, quia, quamvis Glassberger hoc ita generice enuntiet, tamen tempus facti vult determinare, inserens illud inter facta, quae an. 1240 evenerant. Quapropter neutri sententiae favet Glassberger, qui hac in re non est tanti habendus, cum sua Chronica scribere coepit an. 1508. Forsitan Glassbergero erat persuasum, Bonaventuram Ordinem esse ingressum in primo anno regiminis Haymonis; sed secundum Chronica XXIV Generalium [2] Haymo coepit regere an. 1239 (unus codex [3] habet 1238); ergo combinari potest ingressus per vota 1238-1239. Tamen nihil certi ex hoc deducitur, quia secundum sanam chronologiam Haymo re vera an. 1240 in festo omnium Sanctorum electus est generalis Minister [4]. Sed neque dubium hoc offlcit nostrae sententiae, quia primo Glassberger neque an. 1238 neque an. 1248 favere dicendus est, secundo, quia unicus testis, qui fere tria saecula post factum vixit, pro nihilo putandus est prae testibus coaevis Salimbene, Bernardo, Francisco.

4. Anno igitur 1248, mortuo iamdudum Alexandro, licentiatus fuit Bonaventura. Quo tempore Sanctus incepit publicam in Universitate lecturam de Sententiis et de S. Scriptura, quam usque ad annum 1252 pacifice et solerter continuavit. — Chronica XXIV Generalium hoc tempus gestorum ita breviter stringunt [1]: « Iste frater Bonaventura, antequam esset Generalis, dum teneret Parisius cathedram, veritatem evangelicam clarissimis disputationibus et determinationibus defensavit ». Hoc quoque temporis intervallo maior pars eius scriptorum theologicorum originem sumsit; ut haud obscure chronista Parmensis, qui circa tempus istud circa octo dies in Conventu Parisiensi habitavit, innuit: « et tunc fecit lecturam super totum Evangelium Lucae, *quae pulchra et optima est;* et *super Sententias quatuor libros fecit*, qui usque in hodiernum diem utiles et solemnes habentur... Currebat tunc annus 1248... [2] ».

Fuit autem Bonaventura tunc lector licentiatus, nondum autem dignitate magistri sive laurea doctorali insignitus, cum hoc demum postea an. 1257, ut videbitur, factum sit.

5. Bernardus in suo catalogo et Chronica XXIV Generalium innuunt obiter, Bonaventuram hoc temporis intervallo debuisse debellare quosdam adversarios: « Hic, antequam esset Minister, dum teneret Parisius cathedram, veritatem evangelicam clarissimis disputationibus et determinationibus *defensavit* [3] ». Quod re vera factum est; cum in istam periodum cadat celebris illa lis in Universitate Parisiensi inter professores saeculares et regulares. Res sufficienter est nota exploratagque historice, quapropter eam tantum partem, quam Bonaventura in praedicta controversia habuit, tangemus.

Usque ad an. 1254 Bonaventura docebat, quin contra Minores aliquae controversiae graviores enascerentur. Cum vero progressu temporis in Universitate magistri ex ambobus Ordinibus novis Mendicantium maiorem influxum nanciscerentur, invidia magistrorum saecularium erat accensa atque continuo sub serena superficie gliscebat usque ad an. 1252. Demum hoc anno in apertam prodiit litem, directam duobus prioribus annis praecipue contra Ordinem Praedicatorum, deinde quoque an. 1254 occasione libri *evangelium aeternum*, auctore Gerardo de Burgo San Donino [4] O. F. M. aliisque multis ex causis [5] etiam

[1] Analecta Francisc., tom. II. pag. 63.

[2] Ibid. tom. III. pag. 246.

[3] Ibid. tom. III. pag. 246, not. 2.

[4] Ibid. tom. III. pag. 246, not. 1. et pag. 696, not. 5. Error multiplex in chronologia chronistarum posteriorum inde provenit, quod Bernardus in suo catalogo seriem tantum et raro annum electionis assignat. Demum, postquam Chronica Salimbene detecta sunt, plures errores corrigi potuerunt.

[1] Analecta Francisc., tom. III. pag. 326.

[2] Loc. cit. pag. 129.

[3] Analecta Francisc., tom. III. pag. 699 et pag. 326.

[4] Denifle, Chartularium, tom I. pag. 226-297; Archiv. für Litteratur und Kirchengesch., tom. I. pag. 50 seqq.

[5] Denifle, Chartularium, tom. I. pag. 252 n. 230. Cfr. Salimbene, Chronica, pag. 19 et 129; Wadding., Annales, ad

contra Ordinem Fratrum Minorum. Omnium agmen duxit Guillelmus de S. Amore, qui contra *Evangelium aeternum* Gerardi velut vexillifer tumultuantium an. 1255 famosum perniciosumque librum composuit [1]: *Tractatus brevis de periculis novissimorum temporum*, qui incipit: « Ecce, videntes clamabunt foris ». Liber iste non potuit remanere sine refutatione; contra illum insurrexerunt primi calami: S. Thomas Aquinas, quidam frater Minor sive Bertrandus de Baiona, sive, ut alii volunt, Thomas de Eboraco, et S. Bonaventura [2]. Confecit igitur Bonaventura tractatum de paupertate Parisiis, de quo satis dictum est alibi [3]; sed Anagniae fuerunt praesentes [4]: Hubertus, Magister Praedicatorum, Albertus Magnus, S. Thomas, Minister generalis Ordinis Minorum, scilicet Ioannes de Parma [5]. Ibidem die 5. Octobris 1256 liber Guillelmi fuit condemnatus [6].

Constat hucusque, S. Bonaventuram usque ad an. 1255 docuisse in Universitate Parisiensi, cum demum isto anno [1] propter litem praedictam illorum magistrorum praelectiones cessarent; atque propterea tamdin dilatus ei fuit titulus *magistri*, quo demum an. 1257 fuit insignitus. Ubi autem ab an. 1255 usque ad an. 1257, quo electus est Minister generalis et Doctor, moratus sit quidve egerit [2], non tam facile dirimi potest, quamvis probabile sit, eum potuisse Parisiis studiis et praelectionibus Fratrum incumbere.

Quamvis tempus antecapiamus, tamen propter affinitatem materiae subiungimus in capite de studiis duas quaestiones, scil. quando et sub quibus auspiciis Bonaventura factus sit magister, atque quomodo posterius in orta denuo lite Universitatis Parisiensis se gesserit, id est an. 1257 pro prima et an. 1268 in altera quaestione.

6. Anno 1256 die 5. Octobris, ut dictum est, adhuc ante electionem Bonaventurae in Ministrum generalem, lata fuit in causa magistri Guillelmi a S. Amore ceterorumque sententia peremptoria litteris apostolicis: *Romanus Pontifex* [3] etc. Insuper paulo post eodem anno et mense die 23. editum fuit aliud instrumentum publicum, quod exhibet inter alia conditionem, sub qua duobus se subiicientibus magistris Parisiensibus, scilicet Odoni de Duaco et Christiano de Virdunio, canonico Bellvacensi, poena luenda erat, et quam iuramento firmare debebant, nempe: « Secundo, quod fratres Praedicatores et Minores Parisius degentes, magistros et auditores eorum et specialiter ac nominatim Fratres *Thomam de Aquino* de Ordine Praedicatorum et *Bonaventuram* de Ordine Minorum, *doctores theologiae ex tunc*, quantum in eis esset, in societatem scholasticam et ad Universitatem Parisiensem reciperent ut magistros [4] ». Revera magister nominatus Christianus declaravit hoc idem Parisiis die 12. Augusti 1257 in domo Fratrum Minorum Parisiensium coram viro iurato, mandato a Reginaldo episcopo Parisiensi [5]. Ex hoc consequitur,

---

an. 1251 n. 34.; ad ann. 1255 n. 1 seqq. Sbaralea, Bullarium, tom. II. pag. 32.

[1] Chronica XXIV Generalium ita rem exhibet: « Et eodem anno (1251, sed erronee) oritur dissensio Parisius inter Universitatem clericorum et pauperes Mendicantes religiosos studentes in theologia, incentore malorum Guillelmo de Sancto Amore theologiae doctore, qui, ad sobrietatem non sapiens, contra dictorum Religiosorum pauperum statum libellum diffamatorium promulgavit, asserens, quod non erant in statu salvandorum, nec erat eis meritoria eorum mendicitas et paupertas, cum deberent propriis manibus laborare; quodque de licentia Romani Pontificis seu Dioecesanorum praedicare et confessiones audire non poterant, cum ex hoc curatis praeiudicium inferretur. Intitulabatur autem libellus ille: Tractatus brevis de periculis novissimorum temporum, cuius principium erat: *Ecce, videntes clamabunt foris*. Et eodem tempore (debet esse an. 1256) frater Bertrandus de Baiona de Provincia Aquitaniae, theologiae multum famosus magister, sic apte pro Religiosis Mendicantibus peroravit... ». Notandum tamen, auctorem Chronicorum non esse exactum quoad annum publicationis libelli, qui erat an. 1254 vel 1255, nec quoad causam litis. Cfr. Analecta Francisc., tom. III. pag. 272 et ibid. not. 8.

[2] Vid. tom. V. pag. VI. seq.

[3] Ibid., ubi tota quaestio a nobis diffuse exhibetur. Praeterea cfr. in praesenti volumine pag. 10 col. I. et II.

[4] Thomas Cantimpratanus, O. P., *de Apibus*, l. II. c. 10. n. 23, ubi in editis *falso* dicitur *Bonaventura*, sed in melioribus codd. supprimitur nomen *Bonae.*, testante P. Denifle, Chartularium, tom. I. pag. 333, nota 3. et pag. 339.

[5] « Eodem autem anno (29 Octobr. 1255) existens Anagniae » (Ioannes de Parma), Analecta Francisc., tom. III. pag. 279.

[6] Bernardus a Bessa in suo catalogo ita totam rem generice narrat: « Sub huius (Ioannis) ministerio Parisius Guillelmus de Sancto Amore, doctor theologus, sed *ad sobrietatem non sapiens*, contra Religiosorum pauperum statum, et quod de commissione summi Pontificis vel Ordinariorum non possent fidelium confessiones audire sine licentia speciali parochialium sacerdotum, libellum diffamatoriom promulgavit. Sed postea, Fratribus pro veritatis defensione instantibus, libellus quidem primo coram Alexandro Papa IV, qui eum de Fratrum suorum consilio, sub anathematis ultione in eos qui tenerent et non delerent, damnaverat, deinde Parisius coram piissimo tunc rege Francorum, nunc Sanctorum aggregato et adscripto catalogo sancto Ludovico, multitudine convocata, solemniter est combustus. Dictus vero Guillelmus de toto Franciae regno expulsus est ». Analecta Francisc., tom. III. pag. 698.

[1] Ad istam cessationem studii Parisiensis an. 1255 videntur referri verba Bonaventurae, quae in fine sermonis de S. Marco, Evangelista, in die Sancti huius mane ad S. Antonium pronuntiavit Parisiis: « Oremus pro statu Ecclesiae, praecipue pro studio Parisiensi, *quod modo cessat*, et puto, quod diabolus fecit modo maximam partem suae voluntatis, quando procuravit in cordibus, *quod cessaret*, quia hoc est unum de maioribus damnis, quod ipse possit facere sanctae Ecclesiae, quia studium Parisius est fons, a quo rivuli exeunt per totum mundum et episcopi et archiepiscopi et alii ecclesiarum rectores ». Tom. IX. pag. 524 col. 1.

[2] Sustinet Bonelli, Prodromus, col. 16 et ibid. not. h, quod Bonaventura « cathedram tenuit, nihil obstante lite » et « publicarum praelectionum cursum nequaquam abruperit ». At consideratis his quae diximus, et elucubrationibus Kirchenlexicon, ed. 2. tom. XIII. col. 1583 et Denifle, Chartularium, tom. I. pag. 252 seqq. sententia Bonelli vix sustineri potest.

[3] Cfr. Wadding. ad an. 1256 n. 31; Sbaralea, Bullarium, tom. II. pag. 196; Denifle, Chartularium, tom. I. pag. 331 n. 288.

[4] Wadding., ad an. 1256 n. 37; Denifle; Chartul., tom. I. pag. 338 n. 293.

[5] Denifle, ibid. pag. 364 n. 317.

Bonaventuram fuisse *nominatum* magistrum an. 1256, ac proinde antequam Minister generalis evaserit.

Sed haec Papae determinatio nondum statim exsecutioni data est in ipsa Universitate Parisiensi, sine cuius actu tamen nemo magister evadere potuit. Magistri enim reliqui minime instrumento acquiescentes, viritim resistebant, quominus Bonaventura decoraretur, antequam privilegia et statuta et ordinationes Universitatis iuramento obsignasset [1], quod Fratres Mendicantes praestare nec voluerunt nec potuerunt. Nec fortasse Bonaventura hoc aegre ferebat, cum interim ad regendam totam Familiam seraphicam destinatus qua Minister generalis, eo facilius bonum publicum Ordinis procurare potuerit. Postea tandem animi academicorum paulatim placabantur, eo magis, quod in fine Alexander IV. praecepit magistris obstinatis die 12. Maii 1257, ordinationem « Quasi lignum vitae » inviolabiliter esse observandam [2]. Immo die 2. Octobris 1257 [3] peremptoria apparuit bulla: *Cum olim*, ad quam vocem emanatam Universitas manus victas dedit et magistros utriusque Ordinis sine iuramento recipere constituit. Tunc statim ventum est ad actum publicum coram Universitate, sine qua functione nemo magister laureatus esse potuit; factum hoc die 23. Octobris 1257. Hoc die et anno demum, quamvis voluntas Pontificis iam ante annum idem statuisset, tandem lis composita est et duo celeberrimi huius Universitatis doctores eiusque summa et perpetua gloria recepti sunt. Quod factum functionis publicae die 23. Octobris evenisse, asserit Panfilo [4] et Sbaralea [5].

7. Sed interim exemplum oppugnandi Ordinem, datum a Guillelmo a S. Amore neque refutatione eius libri a Bonaventura neque condemnatione a Pontifice et combustione removeri potuit; etenim post Guillelmum plures alii Ordinem libellis famosis calumniare prosequebantur. Apparuit praesertim quidam liber, cui titulus: *Contra adversarium perfectionis christianae et praelatorum et facultatum ecclesiae*, quique incipit: « Tantum sibi praesumtionis assumserunt quidam homines » etc., qui perniciosior quam praedictus fuit. Quis huius libri auctor fuerit, exploratum non est, quamvis ex Chronicis XXIV Generalium [6] et ex codice quodam Burghesiano (nunc Vaticano [1]) cum magna probabilitate inferatur cum P. Denifle [2] fuisse Gerardum de Abbatisvilla, magistrum. Contra hunc quoque libellum confecit Bonaventura praeclarum opusculum inscriptum *Apologia pauperum*, incipiens: « Summi legislatoris » etc., in quo opusculo calumniatorem hunc, tacito tamen eius nomine, acrius refutat quam Guilelmum, quia tunc Sedis apostolicae condemnantis libellum Guillelmi sententia in re controversa iam erat lata. Scripta autem est haec apologia sequioribus annis, et quidem S. Bonaventura existente iam Ministro generali, ut liquet ex Chronicis XXIV Generalium, sive accuratius non ante annum 1268 vel 1269, ut concludi potest ex c. 12 ipsius apologiae: « His enim modis vixerunt hactenus huiusmodi pauperes in magna multitudine *sexaginta annos et amplius* [3] ».

[1] Denifle, ibid., pag. 242 n. 219.

[2] Cfr. Analecta Francisc., tom. III. pag. 272, not. 8.

[3] Bullaeus, Hist. Univ. Paris., tom. III. pag. 282 et 341. seqq.

[4] Storia compendiosa, vol. I. pag. 625.

[5] Scriptores, v. Bonaventura.

[6] Auctor Chronicorum XXIV Generalium ita rem exhibet integram cum quadam vehementia: « *Existens* (Bonaventura) vero Generalis libellum perniciosissimum, qui *creditur fuisse magistri Geraldi* de Abbatisvilla, per *Apologiam* tam eloquenter quam subtiliter confutavit. Hic enim Geraldus maledictus *datus in reprobum sensum* (Rom. 1, 28.), doctor tamen theologus Parisius publice contra Religiosos pauperes praedicavit. Tandem cum in beatum Franciscum et eius Ordinis statum linguam laxasset blasphemam, tanta, ut fertur, divina ultione percussus est, ut paralysi dissolutus et lepra respersus interiret, exemplum relinquens omnibus, ut sciant, Iesum suorum esse pauperum defensorem ». Analecta Francisc., tom. III. pag. 326.

Caput III.

De S. Bonaventurae in Ministrum generalem electione et de ceteris tempore generalatus eius gestis.

1. Dum Bonaventura Parisiis moratur, Romae volvuntur facta summi momenti. Etenim « Frater Ioannes (de Parma), Minister generalis, convocato Romae Capitulo generali, anno ab incarnatione Domini computando 1256, secundum illos vero, qui a Nativitate computant, an. 1257, in festo Purificationis (2 Februarii) beatae Mariae, in praesentia domini Alexandri Papae IV... cum omnimoda importunitatis instantia, impotentia allegata, a ministerio se absolvi obtinuit [4] ». Beatus enim ille vir, doctrina et sanctitate eminens [5], cum non deessent, qui ipsi regularis observantiae studioso adversarentur, generalatus

[1] Cfr. tom. VIII. pag. 233 seqq. et ibid. not. 2. seqq. et ibid. Proleg. pag. LXVI.

[2] Chartularium, tom. I. pag. 415, not. 2.

[3] Cfr. tom. VIII. pag. 233 seqq.

[4] Chronica XXIV Generalium, Analecta Francisc., tom. III. pag. 286, 287.

[5] Chronica XXIV Generalium immediate post citata verba allegant verba Fratris Peregrini de Bononia, secundum quae sequeretur, Ioannem fuisse quasi coactum deponere officium suum. Dicunt enim: « Frater tamen Peregrinus de Bononia in sua Chronica sic dicit, quod hic Generalis postquam de legatione Graeciae fuit reversus, aemulis ipsius qui erant multi, accusantibus eum domino Papae Alexandro, idem Papa sibi in secreto praecepit, quod renuntiaret officio et quod nullo modo assentiret, si Ministri eum vellent in officio retinere. ‚Et ego (Peregrinus), inquit, in Capitulo fui mediator inter ipsum et Ministros'. Et hoc (scil. auctor Chron. XXIV Gen.) habui ab ore eius » (Peregrini). Attamen iste Peregrinus, quamvis testis oculatus, post quem eandem rem postea retulit Marianus Florentinus in suis Chronicis, non meretur fidem. Constat ex una parte, eum fuisse fautorem factionis alterius ac proinde adversarium Ioannis; ex altera parte eius testimonium est unicum, quod consideratis testimoniis magis fide dignis Salimbene et Bernardi de Bessa, nullum est vocandum. Idem dicendum de Mariano multo posteriore. Cfr. Fr. Luigi da Parma, Vita del Beato Giovanni da Parma, pag. 88-93, Quaracchi 1900.

officio arduo imparem se putabat [1]. Summus quidem Pontifex, aliqui cardinales ipsumque Capitulum, ut munus resumeret, suadebant; neque tamen hisce precibus acquiescere voluit [2]. Alius scriptor, confrater et coaevus, totam rem diffuse narrat sic: « Ultimum generale Capitulum, quod sub eo (Ioanne) celebratum fuit, acceleravit, quia *penitus* nolebat esse Minister, et factum est Romae in festo Purificationis anno Domini 1257. Et steterunt per unum diem Ministri et Custodes et Discreti, quod in negotiis Capituli processum non est, quia *penitus* nolebant eum absolvere; tunc ingressus locum Capituli protulit verba sua, secundum quod scivit et voluit dicere. Tunc hi, quibus electio incumbebat, videntes angustiam animae eius, quamvis male libenter, dixerunt ei: Pater, vos, qui visitastis Ordinem et cognovistis mores et conditiones Fratrum, assignetis nobis unum idoneum Fratrem, quem constituamus super hoc opus, et vobis succedat. Et statim assignavit Fratrem *Bonaventuram de Bagnoreto*, et dixit, quod in Ordine meliorem eo non cognoscebat; et statim omnes consenserunt in eum et fuit electus; et rogaverunt Fratrem Ioannem, quod compleret Capitulum; et factum est ita; et praefuit frater Bonaventura XVII annis, et multa bona fecit [3] ». Concludunt iterum Chronica XXIV Generalium [4]: « Octavus Generalis fuit praeclarissimus Pater Frater Bonaventura de Balneoregio Provinciae Romanae, electus in praedicto Capitulo Romae anno ab incarnatione Domini 1256 [5] in festo Purificationis beatae Mariae celebrato, domino Alexandro Papa IV. praesente ».

Omnia alia testimonia tam coaeva quam posteriora [6] concordant in die annoque et circumstantiis huius electionis, ex quibus posterioribus unum sufficiat adducere: « Anno Domini 1256 [7], convocato Capitulo Romae..., idem Generalis cum omnimoda importunitatis instantia, allegata impotentia, a ministerio generali se absolvi in praesentia dicti domini Alexandri IV. in festo Purificationis beatae Mariae obtinuit. Nonus [1] Generalis, vel decimus secundum aliquos, fuit praeclarissimus Pater sanctus Bonaventura de Balneoregio, provinciae Romanae, electus in praedicto Capitulo Romae celebrato Pontificatus dicti domini Alexandri IV. anno secundo [2] ».

2. Porro circa annum electionis in Ministrum generalem inde grave supervenit dubium, quod inveniatur testimonium coaevum, quod non computando annum electionis a Nativitate Domini, sed ab ingressu Bonaventurae in Ordinem, ab ista computatione discordat. Dum enim Salimbene et Chronica XXIV Generalium assignant an. 1257, ac proinde annos 18 [3] ab ingressu Bonaventurae in Ordinem, Bernardus de Bessa [4] in suo catalogo XV Generalium et qui eum secuti sunt [5] annos tantum XII. sive XIII. assignant, quin adducant annum electionis a Nativitate Domini. Qua ex oppositione testimoniorum hoc sequitur dilemma: vel Bonaventura ingressus est Ordinem an. 1242, non an. 1238, vel factus est Generalis an. 1252, vel Bernardus de Bessa erravit. Primum demonstravimus supra [6] esse falsum, cum ingressus in Ordinem ponendus sit in an. 1238; secundum item est falsum, cum Salimbene ceteraque testimonia sint irrefragabilia, nihil enim tam certum est quam electio an. 1257, et ex ista computatione omnes aliae in gestis Bonaventurae firmitatem accipiunt. Remanet idcirco, Bernardum erravisse scribentem: « *In XII. vel XIII. ad regimen Ordinis est assumtus* ». Cum vero error tam crassus non facile Bernardo, coaevo et secretario Bonaventurae, obiiciendus sit, dicendum potius est, vel Bernardum computare

[1] Ioannem sponte regimen dimisisse impotentiamque ut causam allegavisse nemo expressius Bernardo de Bessa in catalogo testatur? « Hic Minister (Ioannes), convocato Romae Capitulo generali, in praesentia domini Alexandri Papae IV, qui regimen Ordinis, quod episcopus Ostiensis existens prius habuerat, noluit alteri committere, sed sibi retinere, *cum omnimoda importunitatis instantia, impotentia allegata*, a ministerio se absolvi obtinuit ». Analecta Francisc., tom. III. pag. 698.

[2] Ibid. pag. 287.

[3] Testimonium Salimbene pag. 137 est pretiosissimum tam quoad causam renuntiationis Ioannis et annum circumstantiasque electionis Bonaventurae, quam quoad mox agitandum processum in causa Ioannis. Salimbene enim cognovit optime has res, cum, ab an. 1247-1248 Lutetias Parisiorum profectus, pluries obviasset in Conventibus Ioanni atque cum eo frequenter colloquia habuisset, ut ipse pag. 125 seqq. narrat. Idem dicendum erit de relationibus inter Salimbene et Bonaventuram.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 323 seq.

[5] Id est, secundum rationem nostri calculi chronologici an. 1257, ut ipse auctor Chronicorum supra pag. 46 col. II. notavit. Errant igitur Wadding., ad an. 1256 n. 3 et auctor Chronologiae legalis, pag. 26, qui sustinent, Capitulum locum habuisse an. 1256 Romae die 2 Febr. in Conventu Aracaeli.

[6] Cfr. Barthol. Pisanus, loc. cit.; Ioannes de Komorowo, Memoriale, pag. 105; Angelus Clarenus, cfr. Archiv. für Litteratur, pag. 277 seqq.; Glassberger, Chronica, Analecta Francisc., tom. II. pag. 73 etc.

[7] Vide notam 5.

[1] Septimus (Bernardus de Bessa), octavus (citata Chronica XXIV Generalium), nonus (Firmamentum), decimus quoque numeratur generalis Minister Bonaventura passim, prout narrans scriptor S. Franciscum ut primum generalem computat vel omittit; item prout fratrem Eliam bis (cfr. Salimbene, *de Praelato*, pag. 402) vel semel computat Ministrum generalem; immo utrum etiam Petrum Cathanium in elenchum Ministrorum assumat.

[2] Firmamentum trium Ordinum Beatissimi Patris Nostri Francisci, Paris. Ioan. Petit 1512. fol. 19 r. I. partis.

[3] Salimbene habet solam computationem a Nativitate Domini; Chronica XXIV Generalium habent utramque, ea in computatione a Nativitate Domini habent bene an. 1257, in computatione vero ab ingressu sequuntur errorem Bernardi de Bessa sive primi amanuensis scribendo XII. vel XIII.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 669.

[5] Praecipue Chronica XXIV Generalium, quae imitantur omnes posteriores scriptores usque ad Waddingum. Primus Sbaralea rem detegit. Num Chronica anonyma Veneta citata cum aliis testimoniis supra pag. 41 sit secula Chronica XXIV Generalium, an sit testimonium a parte, non constat; imitatio est probabilior, cum similis modus scribendi non esset communis, ut apparet ex Salimbene.

[6] Pag. 41. Notandum est, suppositionem Waddingi aliorumque, Bonaventuram an. 1242 vel 1243 in Ordinem esse ingressum, proprie ex hoc Bernardi modo computandi provenisse.

voluisse electionem ab anno, quo Bonaventura baccalaureus factus est; tunc enim vere erant XII. vel XIII. anni; vel Bernardum scripsisse vere XVII. vel XVIII, sed incuria amanuensis antiqui numerum V postea fuisse omissum, et inde omnes, qui Bernardum sequerentur, in eundem errorem incidisse. Nihil hoc errore facilius, quod accidisse tantis exemplis ostendunt chronologi. Hoc idem Sbaralea [1], Bonelli [2], Panfilo [3], noster editor [4] Chronicorum XXIV Generalium non sine specie magnae verosimilitudinis sunt suspicati.

3. Erat porro tunc Bonaventura aetatis 36 annorum, cum Parisios [5] nuntius eius electionis pervenerit. Non multo post novus Minister generalis has litteras dedit ad omnes Ministros et Custodes: « ...Licet insufficientiam meam ad ferendum onus... Hanc autem Epistolam legi in singulis Conventibus vestrae Provinciae faciatis [6] ». Fuit hoc IX. kal. Maii eiusdem an. 1257, ut praeclarus annalista [7] Ordinis dicit: « Sequentem dedit ad universos Ordinis praelatos epistolam, quam etsi antiquorum nostrorum monumentorum habeant codices, et circumferatur inter viri sancti opuscula, solus tamen Petrus Galesinius locum et tempus scriptionis notavit », id est, « Datum Parisius anno Domini 1257 in festo Georgii Martyris [8] » (23 Aprilis).

Non diu tamen Bonaventura Parisiis degebat; negotia enim gravissimi momenti revocabant eum in Italiam. Tempore aestivo an. 1257, accersitus a Patribus et forsan etiam ab Alexandro Pontifice IV, advenit Romam [9], ut causam spinis consitam praedecessoris sui Ioannis Parmensis iudicaret.

4. Fuit enim hoc tempore Ordo magnis procellis agitatus [10]. Iamdudum doctrina abbatis Ioachim inter Fratres Minores plures nacta est adhaerentes [11], adeo ut et ipsum Ioannem de Parma ad se attraxerit. Alii vero Fratres erant contra eiusdem doctrinam et prophetias, ut Bonaventura [12]. Haec dissentio litem de paupertate magis etiam exacerbabat. Postquam Ioannes de Parma, ut dictum est, dimisit regimen Ordinis, factio laxior accusavit eum, quasi praeter alia ita deditus esset doctrinae Ioachimi, ut fides eius in SS. Trinitatem periclitaretur [13]. Vere autem Ioannes adhaerens fuit doctrinae abbatis Ioachim, propter quod ex parte huius factionis magnas est passus persecutiones et multas; sed vere quoque vir probus et sanctus fuit. Patet ista duplex res ex omnibus testimoniis coaevis, pro quibus unus loquatur Salimbene [1]: « Hic (Ioannes) propter doctrinam abbatis Ioachim, quia nimis adhaesit dictis suis, exosus fuit quibusdam Ministris et Papae Alexandro IV. et Nicolao III, qui ambo, cum essent cardinales, fuerunt Ordinis gubernatores, protectores et correctores; et prius diligebant eum intime sicut semetipsos propter eius scientiam et sanctam vitam ». Et infra idem [2]: « Notandum, quod, quamvis Ioannes de Parma habuerit multos mordaces occasione doctrinae abbatis Ioachim, tamen habuit multos, qui eum dilexerunt ». Eodem modo Bernardus de Bessa [3]: « Successit frater Ioannes Parmensis, vir scientia et religiositate praeclarus, maxime paupertatis et humilitatis amicus ». Expressius alibi [4] Salimbene: « Speculum et exemplar erat omnibus intuentibus, quia tota vita sua honestate et sanctitate plena erat et moribus bonis et perfectis; Deo enim et hominibus gratiosus erat ».

Accusatus igitur Ioannes, se defendere et in nonnullis retractare debuit. Iudicium indictum fuit in Monasterium Castri plebis (Città di Pieve) in Provincia Tusciae [5] coram Ioanne Gaietano, Protectore Ordinis et cardinali atque coram Ministro generali Bonaventura [6]; refert enim auctor Chronicorum XXIV Generalium [7]: « Sub eodem (Bonaventura) etiam Frater Ioannes Parmensis, praedecessor suus, per doctrinam abbatis Ioachim *in designatione finalium temporum* deceptus, coram domino Ioanne Gaietano, Protectore praedicto et praefato Generali quae astruxerat dedixit ». Ante hunc autem iam idem, sed maiori cum specificatione scripserat coaevus Bessa [8]: « Hic Frater Ioannes, postquam absolutus fuit (ab officio generalatus), per doctrinam abbatis Ioachim deceptus in *designatione ultimorum temporum*, coram domino Ioanne Gaietano, qui habebat curam Ordinis, sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali et Fratre Bonaventura, qui ei successit in officio ministerii, quae astruxerat, dedixit ». Retraxit

---

[1] Supplementum, v. Bonaventura, pag. 169; Bullarium, tom. III. pag. 12.

[2] Prodromus, col. 17 seqq.

[3] Storia compendiosa, vol. I. pag. 626.

[4] Tom. III. pag. 325.

[5] Ibi tunc certe fuit Bonaventura, cum exinde paulo post litteras encyclicas infra commemorandas ad totum Ordinem divulgavit.

[6] Tom. VIII. pag. 468 seq.

[7] Wadding., Annales, ad an. 1257 n. 9; eandem Epistolam habet quoque Chronologia historico-legalis, pag. 29 seqq.

[8] Tom. VIII. pag. 469 in fine.

[9] Prodromus, col. 21 seqq.

[10] Cfr. Panfilo, Storia compendiosa, vol. I. pag. 510 seqq.

[11] Cfr. Ibid. pag. 605 seqq.

[12] Cfr. Comment. in Sententias tom. I. pag. 121 dub. 4.

[13] Wadding., ad an. 1256 n. 6. seqq., enumerat plura capita accusationis, quae attinxerat ex Mariano et Angelo Clareno; sed eorum veritas non est comprobata; quia neque Salimbene neque Bernardus de iis loquuntur, utroque tantum dicente, Ioannem in doctrinam Ioachimi incidisse. Cfr. Fr. Luigi da Parma, Vita del Beato Giovanni da Parma, pag. 86, not. 1; pag. 94 seqq. (Quaracchi, 1900).

[1] Chronica, pag. 131 seqq., ubi minutissime frater Salimbene per longum et latum imaginem, dotes eximias animi et virtutes Ioannis Parmensis depingit.

[2] Ibid. pag. 132 seq.

[3] Analecta Francisc., tom. III. pag. 697.

[4] Chronica pag. 128.

[5] Ita Wadding., ad an. 1256 n. 5 seqq.

[6] Ibid. n. 6: « Coniectis sociis in vincula, ultro perrexerunt hominem inopem et mendicum (Ioannem) et compunctum corde mortificare; *nec destiterunt, donec generalis Minister Bonaventura destinaret iudices*, qui Parmensis acta disquirerent ».

[7] Analecta Francisc., tom. III. pag. 350.

[8] Ibid. pag. 698-699.

igitur Ioannes errorem, vel potius, ut ardens coryphaeus Spiritualium posteriorum Angelus Clarenus se exprimit [1]: « Assumit innocentis hominis Christi personam et asserit, se credere et semper credidisse de quaestione illa et de omnibus aliis solum id quod Ecclesia tenet et Sancti docent ».

Fuit igitur Ioannes insons et liber declaratus, non tamen sine instantia magna Octoboni, Ianuensis, cardinalis sancti Hadriani, postea Hadriani Papae V, qui, dum a Bonaventura una et altera pars excipiebatur, cum audisset de crimine in Ioannem sibi optime notum iniecto, binas dedit ad Ioannem Gaietanum, iudicii praesidem et sanctum Bonaventuram litteras atque inter alia scripsit: « Dolenter audivi processum contra Ioannem de Parma Ordinis Generalem, eumque aemulatorie de *haeresi accusari*. Ego eius fidem pariter cum sanctitate iam dudum expertus sum, etiam antequam assumerer ad cardinalatum, neque sanctiorem aut fideliorem cognovi alium; quare non dubitaverim dicere, quod fides eius fides mea est. Rogaverim ergo affectuosissime, ne temere aut ex partium studio procedatur contra hominem sanctum. Quidquid in eum decreveritis fieri, in me facietis; iniuria eius in me redundabit; persona eius, mea est; in quibuscumque eum condemnaveritis, me etiam condemnabitis et cum eo esse volo [2] ».

5. Quomodo autem hic processus in singulis partibus [3] evolveretur, posteritati transmissum non est. Certum est, quod, quantum ad regimen Ordinis, « examine facto, non est inventa in eo iniquitas », ut loquitur Waddingus [4]; item, eum in fide intemeratum inventum fuisse [5]. Cur nihilominus indagatio fuerit tam severa, ex solo facto, quod Ioannes adhaeserit abbati Ioachimo circa ultima tempora, non facile coniici potest. Quomodocumque demum res sit, auctoritas duarum epistolarum cardinalis Octoboni Fieschi [6] multum contulit, ut Ioannes ab omni incusatione insons et liber declararetur. Bonaventura concessit Ioanni libenter, ut sibi eligeret Conventum, in quo pacifice moraretur. Ioannes perrexit Grecium [7], ubi S. Franciscus primo diem natalem divini Infantis celebravit.

Inventi sunt, qui partem Bonaventurae habitam in processu Ioannis vituperaverint. Aliqui, ut posterior implacabilis Angelus Clarenus, crimini ei verterunt, quod subdole [1] et dure [2] Ioannem tractaverit. « Difficile est dictu, quid in istis et aliis huiusmodi verbis Clareni sit verum, quid fictum. Si unquam, tunc hic valeret maxima: Audiatur et altera pars; facile enim est de viro aliquo post mortem eius res factaque in medium ferre et accusationes facere, quando iste se defendere nequeat [3] ». Alii, ut Bonaventuram in hac re a severitate eximant, eum absentem fuisse autumant; quod tamen admitti nequit [4]. Sed Clarenus, qui primus movit tam graves accusationes severitatis iniustitiaeque contra Bonaventuram, non consideravit, quod Bonaventura fuerit *Minister generalis et iudex*, qui, quamvis invitus, ex officio *debuit* iudicio impartiali praeesse, utramque partem audire atque innocentem absolvere, ut factum est. Nihil igitur certi afferri potest contra Bonaventuram.

6. Quoniam unum caput accusationis, quam nonnulli moverunt contra Bonaventuram, tractavimus; secundam nonnullorum censuram contra eundem subiungamus. Non enim defuerunt, qui, concedentes caritatem et mansuetudinem huius Sancti, ex hoc capite eum vituperaverint, quod quoad verum spiritum S. Francisci, praesertim in observantia altissimae quam legislator voluit paupertatis, defecerit, nimisque faverit modo vivendi Conventualium, ut vocantur, qui rigorem Ordinis a sancto Fundatore, intentum dispensationibus fere derogaverint. Alii vero eum praedicant fidelissimum discipulum S. P. Francisci et quasi alterum Ordinis fundatorem; et re vera, consideratis omnibus, haec sententia admittenda est.

Quod ut melius intelligatur, panca praemittenda sunt. Primo de praedicta accusatione audiamus iudicium famosi Petri Ioannis Olivi, Spiritualium ducis quoad observantiam paupertatis ad extremas partes semper inclinati. Hic respectu Bonaventurae facit obiectionem et hanc solutionem, quas refert P. Ehrle

---

[1] In *Historia de septem tribulationibus* in Archiv für Litteratur etc., tom. II. pag. 285.

[2] Apud Angelum Clarenum in *Historia de septem tribulationibus Ord. Min.* (Archiv etc., tom. II. pag. 106 seqq.) et Waddingum, ad an. 1259 n. 6.

[3] Ex processu relato ab Angelo Clareno in *Historia tribulationum* (Archiv etc., tom. III. pag. 106 seqq.; 249 seqq.) apparet, accusationem factam esse in iis quae pertinent ad regimen et ad fidem: « *Ex hac secunda causa* et ratione apparenter moti sunt Fratres et provocaverunt Fr. Bonaventuram ad examinandum fr. Iohannem et socios suos de fide et commoverunt filium contra patrem et promotum contra promotorem et dilectum olim discipulum et subditum contra diligentem magistrum et pastorem ».

[4] Ad an. 1256 n. 17.

[5] Supra nota 1.

[6] Nota 4. relata.

[7] Salimbene, l. c., pag. 137: « Porro, post absolutionem suam, Frater Ioannes ivit et habitavit in eremitorio Grecii ». Concludit autem longam de eo narrationem Salimbene, ibid. pag. 138: « Multa alia bona vidi et audivi et cognovi de Fratre Ioanne de Parma, qui fuit generalis Minister, quae essent digna relatu, quae subticeo et brevitatis causa, et quia ad alia dicenda festino, et quia Scriptura dicit, Ecclesiastici XI: *Ante mortem non laudes hominem quemquam*. Vivit enim adhuc... ».

[1] « Defecit autem Fr. Bonaventura in hac parte, teste ipso Fr. Iohanne, non parum, quia, conferens de praefata quaestione una simul cum ipso in cella, concordabat ostendendo, se idem cum ipso sentire, in conspectu vero Fratrum in communi oppositum se sentire monstrabat ». Archiv etc., ibid. pag. 277 seqq.

[2] « Venit Frater Ioannes, cogitur iurare tanquam de haeresi suspectus, inquiritur sapiens a minus sapientibus, senex a invenibus, sancto Spiritu repletus ab indevotis et sui cordis voluntates sequentibus examinatur. Tunc enim sapientia et sanctitas Fr. Bonaventurae eclipsata palluit et obscurata est, et eius mansuetudo ab agitante spiritu in furorem et iram conversa defecit in tantum, ut diceret: ‚Si Ordinis non respicerem honorem, sicut haereticum eum facerem manifeste puniri' ». Ibid. pag. 284 seqq.

[3] Analecta Francisc., tom. III. pag. 350, not. 9.

[4] P. Ireneo Affò, Vita del B. Giovanni da Parma, pag. 122.

S. I. [1]: « Quinto, quia Bonaventura et alii, qui de hoc scripserunt, secundum dicta istorum valde laxe vixerunt; ergo videtur, quod non intellexerunt, usum strictum suae laxationi contrarium cadere sub voto. — Ad quintum dicendum, quod hactenus solebant adducere viros solemnes in exemplum perfectionis. Sed heu, Domine Deus! hodie ab istis inducuntur in exemplum laxationis, uno ictu illos vituperando confodientes et ex deducto exemplo se ipsos excaecantes et aliis nobis doctrinam venenatam infundentes. Dico igitur, quid de praedicto Patre sentio. Fuit enim interius optimi et piissimi affectus et in doctrinae verbo praedicans ea quae sunt perfectae paupertatis, sicut ex supra dictis ab eo satis liquere potest. Fragilis tamen fuit secundum corpus, et forte in hoc aliquid humanum sapiens, quod et ipse humiliter, sicut ego ab eo saepius audivi, confitebatur; nec enim maior fuit Apostolo dicente: *In multis offendimus omnes.* Tamen in tantum dolebat de communibus laxationibus huius temporis, quod Parisius in pleno Capitulo, me astante, dixit, quod, ex quo fuit Generalis, nunquam fuit, quin vellet esse pulverisatus, ut Ordo ad puritatem beati Francisci et sociorum eius et ad illud quod ipse de Ordine suo intenderat, perveniret. Ex his igitur vir sanctus excusari potuit a *tanto*, etsi non a *toto;* non enim fuit de numero defendentium laxationes et impugnantium Regulae puritatem, aut de numero iniacentium in praedictis impuritatibus, qui eas sequi videntur quasi toto corde. Sed si quid inde passus est, hoc ipsum cum moerore et planctu. Tales autem non sunt censendi, ut credo, esse in mortali, nisi, pensatis hinc inde omnibus circumstantiis, « excessus huiusmodi esset in eis enormis ».

Secundo exponamus mentem S. Francisci circa obligationem, quam profitentibus Regulam suam *obligatorie* voluit imponere.

Verissimum est, S. P. Franciscum amore prorsus singulari erga *strictissimam paupertatem* et vitam *interiorem* et *contemplativam* inflammatum fuisse atque actibus prorsus heroicis utramque vitam coluisse et primos suos discipulos docuisse. Nihilominus etiam ad vitae *activae* exercitium pro utilitate Ecclesiae et animarum caelestibus stimulis fortiter trahebatur; proprio tamen suo spiritu minus inclinabat ad vitam activam, immo eam quasi formidabat, cum in pulvere huius saeculi facile fiat detrimentum vitae interioris et etiam altissimae quam cupiebat paupertatis. Hinc, ut legitur in eius vita, in Sancto ortae sunt graves dubitationes, an scilicet et ipse et Fratres eius divina voluntate vocarentur ad vitam activam; tandem multiplici revelatione divina edoctus, cum maximo fervore coepit praedicare. Attamen bene cognoscens humanae naturae ad exteriora et mundana inclinationem et multiplicia inter homines pericula ad tepiditatem seducentia, timebat, ne spiritui orationis et devotionis fieret praeiudicium. Hac praecipue ratione permotus, plures composuit Regulas, ut experimento disceret, quomodo utramque illam vitam meliore modo posset congrue componere. Tandem ultimam Regulam composuit et ipse eius approbationem ab Honorio III. anno 1223 obtinuit et ad hanc observandam Fratres voluit obligari. Manifestum autem est, verba huius Regulae statuere multo mitiora et ad humanum usum magis accommodata praecepta, praesertim quoad *usum rerum,* licet quoad *abrenuntiationem* sint strictissima. Idcirco nonnulli perperam opinati sunt, hanc Regulam esse potius defectionem a primitiva idea S. Fundatoris et ab ipsius exemplo.

Sed e contrario magna sapientia in ipsa manifestatur, ut congrue copuletur utraque praedicta vita, ut scilicet tum « sanctae orationis et devotionis spiritus non exstinguatur, cui debent cetera temporalia deservire », ut dicitur in Regula (c. 5.), tum ut, salva « celsitudine altissimae paupertatis » (ibid. c. 6.), non excludantur media necessaria vel apta ad fructuose Domino deserviendum in exercitio vitae activae.

Haec igitur ultima Regula est fundamentum legale Ordinis Fratrum Minorum, et qui vovent et observant hanc Regulam « vivendo in obedientia, sine proprio et in castitate » tum ipsi ad alia servanda voto suo non obligati sunt, tum ipse Minister generalis secundum hanc normam gubernare debet Ordinem. Hoc sensu S. Franciscus dicit in suo Testamento, hoc Testamentum non esse aliam Regulam, « quia haec est recordatio, admonitio et exhortatio..., ut Regulam, quam Domino promisimus, *melius* catholice observemus ». Idem dicendum est de aliis multis verbis exhortatoriis et de ipso heroico S. P. N. Francisci exemplo.

Qui igitur praeter mandata Dei et Ecclesiae etiam hanc Regulam bene observat, verus est Frater Minor, verus S. Francisci discipulus et vere est in *via* ad obtinendam perfectionem Evangelicam, quae essentialiter consistit in *sola* caritate, ut manifeste docet S. Paulus [1].

Praeterea notandum est, verba Regulae observari posse variis gradibus, scilicet sensibus strictioribus et minus strictis, quin excedantur limites litteralis intelligentiae. Sufficiat, hoc breviter commemorasse, cum haec observantiae graduum diversitas ex ipso tenore Regulae iam satis appareat et a multis ipsius expositionibus solide comprobetur [2].

Notum est, vivente adhuc S. Francisco, inter Fratres incepisse quandam oppositionem contra litteralem Regulae expositionem, duce praesertim Fratre Elia, qui ad laxam vitam inclinabat et aedificatione magnifici sacri Conventus Assisiensis viam largam

[1] Archiv f. Litteratur u. Kirchenq., tom. III. pag. 516 seq. Nos hunc textum ex alio codice, qui exstat Pistorii, Biblioth. Forteguerri, in nonnullis locis correximus, substituentes *vir sanctus* pro *uti sanctus* et *a toto* pro secundo *a tanto*.

[1] Epist. I. Cor. 13.

[2] Cfr. de hoc S. Bonav., Expositio Regulae et Sermo super Regulam, tom. VIII. pag. 391-488.

manifeste aperuit Ordinemque animorum divisione et partium acerrima contentione turbavit. Hoc dissidium progressum est usque ad lamentabilem divisionem, postea nominibus Conventualium et Spiritualium designatam, quod dissidium tanta in Ordine scandala et tandem an. 1517 perfectam eius in duos distinctos Ordines separationem procreavit.

Ipse S. Bonaventurae in Ministerio generali praedecessor, Fr. Ioannes de Parma, sanctitate et zelo pro puritate Regulae valde conspicuus, desperans de Ordine reformando et pace inter Fratres conservanda suo officio renuntiavit atque S. Bonaventuram ut successorem designavit, ut supra narratum est.

Hoc de conditione Ordinis praelibato, iam facile intelligitur, quam sapienter et recte Bonaventura gubernio et administratione Ordinis functus sit. Reducere tantam subditorum multitudinem ad primitivam austeritatem et strictissimam paupertatem observandam, a S. Patriarcha tum verbis tum exemplo commendatam, sed non praeceptam, impossibile fuit; nec Conventus magnos iam existentes relinquere opportunum fuit. Ut igitur unitas Ordinis et pax conservaretur, insistendum et urgendum imprimis erat, ut omnes Regulam professam saltem in illo gradu perfectionis, quae intra Regulae limites manet, observarent. Contra manifestos abusus fortiter pugnandum erat et ad altiora suaviter suadendum. Haec via media, quae aliena erat a laxatis Conventualium dispensationibus et a quorundam Spiritualium exasperato excessu, norma illa fuit, quam secutus est S. Bonaventura et hoc modo obtinuit, ut sub eius gubernio unitas et pax sufficienter fuerit observata. Quam fortiter contra transgressiones Regulae manifestas insurrexerit, testantur illae duae Epistolae officiales, quae in tom. VIII. pag. 468-474 impressae sunt, et ipsae etiam Constitutiones generales positae ibi pag. 449-467; (cfr. etiam Epistola de tribus quaestionibus, pag. 331 seqq.).

Desideravit quidem Bonaventura perfectissimam puritatis Regulae observantiam, ut testatur supra Petrus Ioannis Olivi, sed impossibilia tentare et in non necessariis, non sapientiae, sed temeritatis est. Minime tamen parvi faciebat verba et exempla S. Francisci ad altiora incitantia, quae in Legenda S. Francisci descripsit. Obiter notamus, efficacissima fuisse illa ad perfectam Regulae puritatem stimulantia verba et exempla sancti Fundatoris; hoc tota historia Ordinis manifeste testatur. Etiam quando in Ordine vel in aliquo Conventu laxior vel depravata vita inolevit, vix deerat saltem aliquis Frater, qui, considerans heroica S. Francisci exempla et salutaria verba, non senserit acres stimulos, ut mores suos etiam ultra praecepta reformaret. Eadem ratione explicatur continuus ille ad reformationem nisus, qui apparet in tot reformationibus, vel partialibus, ut in sacris recessibus, etiam in recentibus Constitutionibus commendatis, vel in generalioribus Familiarum aut totius Ordinis.

7. Cum aliquo modo hic commemoraverimus dotes internas S. Bonaventurae, hinc iuvat hic inserere quoddam factum, quod mansuetudinem eius et demissionem animi versus minimos Fratres mirifice collustrat. Waddingus istud reponit ad an. 1269, sed cum ad chronologiam nihil conferat, nos illud propter opportunitatem loci hic ponimus, usi ipsis verbis Annalistae [1]: « Dum ad hoc Capitulum (Assisiense) pergeret Bonaventura, evenit, ut quidam Frater Fulginas, afflictus, dum illic in patria non posset eundem Bonaventuram, suum primicerium, pro relevanda calamitate propter plurimos circumdantes et itineris comites alloqui, praecesserit Hispellum, atque ad oppidi radices in via occurrerit Generali, non parvo Fratrum sociorumque comitatu stipato, elataque voce transeunti dixerit: ‚Venerande Pater, ego percuperem pro mea consolatione te alloqui, et humiliter rogo, ne tuum contemnas subditum, quantumvis humilem fraterculum, tuae tamen curae commissum'. Recessit aliquantulum a comitatu Bonaventura sedensque huni humaniter et placide cum misello, candide audivit, patienter tulit prolixius dicentem et misericorditer consolatus est deprecantem. Commoti Fratres ob tantam moram, exspectantes in via, submurmurabant dixeruntque, supremum Ordinis virum non ita se deprimere debere, ut occurrenti in via fraterculo assideat in terra adeo lungo tempore, relictis gravioribus Patribus sodalitii, qui eum comitabantur. Quibus ille: ‚Non licuit, Fratres, aliter facere. Ego Minister sum et servus, ille meus dominus'; frequenter etenim illa Regulae commemoro verba [2]: ‚Ministri benigne et caritative Fratres recipiant et tantam familiaritatem habeant circa ipsos, ut dicere possint eis et facere, sicut domini servis suis. Nam ita debet esse, quod Ministri sint servi omnium Fratrum'. Ego servus obtemperare debui domini voluntati, et compati laborantis infirmitati ».

Adhuc unum factum, quod nec quidquam ad chronologiam confert; est autem authenticum et pariter humilitatem Bonaventurae illustrat. Bis iam istius alibi [3] mentionem fecimus, sed breviter. Hic iam totum referimus cum saepe laudato Salimbene scribenti [4]: « Hic (Frater Marcus) fuit meus specialis amicus; et generalem Ministrum Fratrem Bonaventuram in tantum dilexit, quod post mortem eius, quando recordabatur magnae litteraturae ipsius et omnium gratiarum, quas habebat, ex quadam dulcedine erumpebat in lacrymas. Item, quando Frater Bonaventura generalis Minister clero praedicare debebat, ibat ad eum Frater Marcus et sibi dicebat: ‚tu es quidam mercenarius', et, alia vice: ‚quando praedicasti, nescivisti, quod diceres; sed spero, quod non facias modo'. Hoc autem ideo Frater Marcus dicebat, ut eum ad melius dicendum provocaret; et tamen Frater Marcus omnes sermones Fratris Bonaventurae scribebat et habere volebat. *Gaudebat* autem Frater Bonaventura,

[1] Ad ann. 1269 n. 5.
[2] Regula, cap. X.
[3] Tom. IX. pag. 3.
[4] Chronica, pag. 136.

quando Frater Marcus dicebat ei convicia, propter quinque: primo, quia homo erat benignus et patiens; secundo, quia in hoc imitabatur beatum Patrem Franciscum; tertio, quia constabat sibi, quod eum intime diligebat; quarto, quia habebat occasionem vitandi vanam gloriam; quinto, quia habebat occasionem melius praevidendi ».

8. Feliciter autem ad finem perducta causa Ioannis Parmensis, ex Italia redux Bonaventura Parisiis bonum publicum Ordinis meditari curareque prosequebatur. Quod autem eius prudentia regendi et ardens voluntas reformandi Ordinem statim perspecta fuerit et oculos Ecclesiae ad eum direxerit, patet ex tot Bullis, quae mox in principio regiminis Bonaventuriani in bonum Ordinis Pontifex ei transmiserit. Eodem enim anno 1257 die 16 Octobris Viterbii intuitu Bonaventurae eiusque Ordinis publicata est ab Alexandro IV. bulla: *Universis executoribus testamentorum* [1]; non multo post eodem anno et mense die 21 alia item Viterbii: *Dilecto filio Fratri Bonaventurae generali Ministro Ordinis Fratrum Minorum* [2], quae Bonaventurae concessit eandem facultatem in Fratres, qua fruuntur Poenitentiarii apostolici; mox eodem anno item Viterbii die 1 Decembris, tertia [3], quae de translatione Fratrum agit. Eodem tempore obtinuit Bonaventura facultatem, quod Fratres possent confessiones saecularium personarum excipere. Narrat enim Salimbene [4]: « Nota, quod Fratres Minores habuerunt privilegium a Papa Gregorio IX, quod possent confessiones audire. Frater Bonaventura generalis Minister interrogavit Papam Alexandrum IV, utrum placeret ei, quod Fratres Minores confessiones audirent; et ipse dixit: ‚Immo voto penitus, quod ipsi audiant, et dicam tibi horribile exemplum et truffatorium‘... » Simul circa idem tempus ad exemplum sui Patriarchae stringit foedus amicitiae cum Humberto generali Magistro Ordinis Praedicatorum, divulgans hac in re epistolam encyclicam lectam per omnes Provincias utriusque Ordinis [5].

Dum haec aliaque multa Bonaventura gerit pro bono Ordinis, in Universitatem Parisiensem revertitur paulatim pax, et Bonaventurae confertur die 23 Octobris 1257 dignitas magistri, ut ostensum est supra [6].

9. Anno 1258 descendit idem negotiorum causa iterum in Italiam, cum in festo Pentecostes inveniamus eum Pisis praesentem fundationi hospitalis; habetur [7] enim instrumentum publicum de fundatione hospitalis novi misericordiae in civitate Pisarum, ubi inter alia legitur: « Sane Frater Bonaventura generalis Minister totius Ordinis fratrum Minorum de mandato dictae bonae memoriae Alexandri Papae iam dicti in praedicta fundatione interfuit et de mandato eiusdem Summi Pontificis omnium bonorum et orationum, quae in dicto suo Ordine fierent ubique per eorum domos, fecit universos benefactores et singulos hospitalis praedicti participes et consortes ». Ut ex instrumento ipso patet, praedicta fundatio locum habuit die Pentecostes anni 1258.

Bonaventura, reversus Parisios, remansit ibi usque ad an. 1259, quo se in montem Alvernae contulit. Interim autem continuo zelo ac ferventi sollicitudine prospiciebat Ordini, qui tam in missionibus operam navare prosecutus est, ut apparet ex Bulla apostolica Alexandri IV. die 19 Aprilis 1258 Viterbii emissa [1], quam inter fideles diversis necessitatibus laborantes multifarie auxilium ferre non destitit, ut consequitur ex praegrandi numero bullarum. Nam ut Ordini undequaque prospectum esset, die 19 Martii 1258 Viterbii apparuit prima [2]; 20 Ianuarii 1259 Anagniae, secunda [3]; die 28 eiusdem mensis annique item Anagniae, tertia [4]; die 26 Iulii eiusdem anni similiter Anagniae, quarta [5] Bulla directa a Pontifice ipsi *generali Ministro Fratrum de Ordine Minorum*. Quae Bullae sunt dictatae sive ad Ministrum generalem Bonaventuram, sive ad alias illustres personas, sed omnes emissae ad bonum Ordinis Fratrum Minorum.

10. Anno 1259 Bonaventura certo in monte Alvernae moratur, et quidem circa initium Octobris; scribit enim ipse [6]: « Cum exemplo beatissimi Patris Francisci hanc pacem anhelo spiritu quaererem, ego peccator, qui loco illius beatissimi post eius transitum septimus, generali Fratrum ministerio per omnia indignus accedo; contigit, ut nutu divino *circa Beati ipsius transitum, anno trigesimo tertio* ad montem Alvernae, tanquam ad locum quietum, amore quaerendi pacem spiritus declinarem ». S. Franciscus autem mortuus est 4 Octobris 1226; ergo Bonaventura an. 1259 moratus est Alvernae, et quidem circa initium Octobris. Hac occasione requiescendi aliquantulum a negotiis Ordinis confecit illic celebre *Itinerarium mentis in Deum*, ut ex prologo ad hoc tam excellens opusculum et ex Chronicis XXIV Generalium liquet, quae referunt [7]: « Eodem anno (1259) in monte Alvernae libellum, qui *Itinerarium mentis in Deum* dicitur, idem Generalis devotissimus compilavit et post fecit alium, quem *Itinerarium*

---

[1] Sbaralea, Bullarium Francisc., tom. II. pag. 251 seq.

[2] Ibid. pag. 253 seqq.

[3] Ibid. pag. 265.

[4] Chronica, pag. 211. Facultas videtur esse concessa paulo ante vel paulo post, quando Bonaventura in Italia fuerit, vel deinde in eam descenderit, quia est oretenus concessa.

[5] Legitur haec epistola apud S. Antonium in Hist. III. part. tit. 23. cap. 13. § 5. et apud Petrum Rodulphium a Tossignano in Hist. Seraph. Belig., Lib. I. pag. 307. Errorem chronologicum Rodulphii vide correctum apud Bonelli, Prodromus, col. 25 not. 9.

[6] Supra pag. 45 seq.

[7] Pisa, Cartolare dell'Ospedale novo, membran. in fol. saec. XIV. fol. 32. fol. 4 v.

[1] Apud Bonelli, Prodr., col. 27 et ibid. not. a, ubi adducit excerptum quoddam ex dicta Bulla.

[2] Sbaralea, Bullarium Francisc., tom. II. pag. 282 seq.

[3] Ibid. pag. 318 seq.

[4] Ibid. pag. 319.

[5] Ibid. pag. 357 seq.

[6] Tom. V. pag. 295, n. 2. et Prolegomena pag. XXIV cap. 4. Cfr. Wadding., ad an. 1260 n. 19.

[7] Analecta Francisc., tom. III. pag. 325.

mentis in se ipsam vocavit ». Utrum eadem occasione Bonaventura conscripserit istud alterum opus, de quo loquuntur Chronica XXIV Generalium, an sequioribus annis, incertum est [1]; nam ex particula *post* nihil certi eruitur.

11. Anno 1260 invenimus Bonaventuram iterum in Gallia; etenim in festo Pentecostes huius anni, id est die 23 Maii, celebravit Narbonae in Gallia primum Capitulum generale. Quando Capitulum sit habitum, quidque in eo actum, describunt coaevi et posteriores. Bernardus de Bessa loquitur [2]: « Hic (Bonaventura) in primo Capitulo, quod tenuit Narbonae, Constitutionibus ordinem et formam dedit ». De iisdem Constitutionibus scribit Salimbene [3]: « Et in illo Capitulo (Romano an. 1239) facta est maxima multitudo Constitutionum generalium; sed non erant ordinatae; quas processu temporis ordinavit Frater Bonaventura, generalis Minister, et parum addidit de suo, sed poenitentias taxavit in aliquibus locis ». Concordat Pisanus [4], transcribens Bernardum: « Hic in primo Capitulo, quod tenuit Narbonae, Constitutionibus Ordinis formam dedit et ordinem ». Tandem referunt Chronica XXIV Generalium [5]: « Anno Domini 1260 idem Generalis celebravit Narbonae Capitulum generale, in quo Constitutionibus Ordinis formam et ordinem dedit; et quod Fratres de Provincia Aquitaniae festum de sancto Martiali 7 die Iulii facerent, cum Capitulo ordinavit ».

Sed praeter Constitutiones pluresque alias res in eodem Capitulo statuta est res magni momenti. Capitulum rogavit, ut Bonaventura componeret vitam S. Francisci ad introducendam pacem aliqualem inter factiones de die in diem crescentes agitatasque. Bernardus, postquam Capitulum commemoravit, de hoc laconice habet [6]: « Hic (Bonaventura) postmodum vitam beati Francisci conscripsit ». Idem factum iam completum, non autem ordinationem Capituli habent Chronica XXIV Generalium [7], quae praeter maiorem commemorant quoque minorem Legendam: « Anno Domini 1261 idem Generalis vitam beati Francisci stilo mirabili compilavit ipsamque diffusam ad compendiosiorem formam reducens, taxatis pro die qualibet 9 lectionibus per Octavas eiusdem, Legendam ordinavit, in qua nihil posuit nisi certum et probatum testibus fide dignis ». Idem habet Salimbene [1]: « Sed processu temporis a Fratre Bonaventura, generali Ministro, ex his omnibus (Legendis) compilatus est unus (liber) optime ordinatus ». Pisanus [2] autem narrat et preces Capituli et conscriptam utramque Legendam maiorem et minorem: « Hic Bonaventura postmodum rogatu Capituli generalis Legendam maiorem et minorem B. Francisci composuit, quas modo habet et tenet totus Ordo ». Omnia autem motiva, quae eum ad vitam hanc conscribendam impulerunt, exhibet ipse Bonaventura [3]: « Ad huius tam venerabilis viri vitam omni imitatione dignissimam describendam indignum et insufficientem me sentiens, id nullatenus attentassem, nisi me Fratrum fervens incitasset affectus, generalis quoque Capituli concors induxisset instantia, et ea quam ad sanctum Patrem habere teneor devotio compulisset ».

Ad tempus huius Capituli pertinent saepe memorati iam Alexandri Pont. IV. duae Bullae: prima inscripta *Dilectis Filiis Generali et universis Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum Minorum*, die 9 Augusti 1260, Sublaci [4], altera *Dilecto Filio Ministro generali Ordinis Fratrum Minorum* 26 Novembris 1260, Laterani [5].

12. Celebrato Capitulo Narbonensi, Bonaventura constituit statuta huius ad praxim traducere, praecipue autem preces Capituli circa componendam Legendam S. Francisci exsequi. Ut hoc efficeret, debuit quidem prius materiam scriptam colligere et socios adhuc viventes S. Francisci oretenus exquirere. Quapropter, relicta Gallia, contulit se in Italiam, ubi memoriae S. Patriarchae vividissimae erant. Mense Augusti eiusdem anni 1260 invenimus eum in monte Alvernae [6], ubi praesens est consecrationi ecclesiae; circa initium Octobris moratur Assisii [7], ubi interest translationi corporis S. Clarae. Dum haec geruntur, haud negligit suum circa vitam S. Francisci intentum; nam ipsemet in eadem profitetur [8]: « Ut igitur vitae ipsius veritas ad posteros transmittenda certius

---

[1] Tom. VIII. pag. 1., ubi istud aliud opus est impressum; cfr. ibid. Prolegomena, cap. 1. a. 1.

[2] Analecta Francisc., tom. III. pag. 700.

[3] Chronica, pag. 410 (Liber de Praelato).

[4] Cod. cit. l. lib. fruct. et conf. 8. pars II. vol. I. fol. 117 v. col. I.

[5] Analecta Francisc., tom. III. pag. 328; cfr. quoque Wadding., ad an. 1260 n. 11, qui tamen in die erravit, scribens 12 Iunii loco 23 Maii. — « Constitutiones Narbonenses » vel « Statuta Narbonensia » inveniuntur tom. VIII. pag. 449 seqq.; cfr. Prolegomena pag. LXXII § VIII.

[6] Ibid. pag. 700. In suo catalogo Bernardus necesse non habuit diffusius de hac re loqui, cum iam in sua Legenda S. Francisci sive in libro vulgo dicto « de Laudibus beati Francisci » ita scripsisset: « Postremo compertum plenius vitae decursum (S. Francisci) vas admirabile gratiarum, virtutum et scientiae apotheca, Frater Bonaventura, generalis Minister, prius excellens in theologia magister Parisius, postmodum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis et Albanensis episcopus, vir tantae auctoritatis, discretionis et morum, ut orbis eum clamaverit summo dignissimum praesulatu, *authentico* nimirum *discretoque sermone descripsit*, caelicis Sancti meritis dignum Deo providente praeconem ». Ibid. pag. 666; cfr. quoque Wadding., ad an. 1260 n. 18.

[7] Analecta Francisc., tom. III. pag. 328.

---

[1] Chronica, pag. 60.

[2] Cod. cit. l. lib. fruct. et conf. 8. pars II. vol. I. fol. 117 v. col. I.

[3] Prologus ad Legendam S. Francisci, tom. VIII. pag. 505 n. 3.

[4] Sbaralea, Bullarium Francisc., tom. II. pag. 405, ubi Pontifex admonet Fratres, ne quaerant novum protectorem Ordinis, cum ipsemet hanc protectionem retenturus sit.

[5] Ibid. pag. 409.

[6] Wadding., ad an. 1260 n. 50; hic in margine adducit testimonium Mariani cap. 24. et Rodulphii fol. 264.

[7] Sbaralea, Scriptores, pag. 469; etiam Marcus Ulyssiponensis.

[8] Prologus ad Legendam S. Francisci, tom. VIII. pag. 505 n. 4.

mihi constaret et clarius, adiens locum originis, conversationis et transitus viri sancti, cum familiaribus eius adhuc superviventibus collationem habui diligentem, et maxime cum quibusdam, qui sanctitatis eius et conscii fuerunt et sectatores praecipui, quibus propter agnitam veritatem fides est indubitabilis adhibenda ».

Quinam essent hi socii, quos consuluerat, non constat. Probabile est, eum omnes, qui vivebant adhuc, adiisse, praesertim autem Fr. Leonem, Fr. Illuminatum et imprimis B. Aegidium, de quo pluries mentionem facit et cum quo pluries est locutus [1]. Enumerare tamen Bonaventura eos in sua Legenda non potuit, prudentia motus, cum Legendam esse vellet pacificationem animorum, destinatam pro omnibus Fratribus cuiuscunque partis.

Expeditis rebus indagationis, reversus est Bonaventura Parisios, ut tam ex relationibus oretenus acceptis quam ex omnibus Legendis ante ipsum confectis unam genuinam, officialem, ut ita dicamus, vitam compilaret. Narratur, quod, dum Bonaventura praefatam Legendam componebat, quadam die S. Thomas, qui adhuc Parisiis erat, videns eum in cella raptum contemplatione, edixerit de eo: Sinamus Sanctum, quia laborat pro Sancto [2]. Quamvis Legenda praedicta maiori ex parte anno 1261 scripta esset, tamen expolita usque ad ultimum hilum demum an. 1262, immo vero an. 1263, tempore Capituli Pisani primi fuisse videtur; nam Bonaventura loquitur in citata Legenda de B. Aegidio, ac si iam mortus esset [3].

Mortuus est autem, ut Chronica XXIV Generalium testantur [1], die 23 Aprilis 1262.

Ex ista maiori Legenda confecit adhuc Bonaventura aliam breviorem ad usum chori, ut supra in adductis testibus Chronicorum XXIV Generalium et Pisani diximus [2].

Ad hoc tempus spectant duae Bullae Urbani IV, qui Alexandrum IV. in Sede apostolica exceperat: una die 21 Maii 1262, Viterbii [3], altera die 29 Maii 1262, item Viterbii [4].

13. Anno 1263 invenimus Bonaventuram primo Romae, serius Patavii. Hoc anno 1263 « in pleno consistorio coram cardinalibus nec non *Fratre Bonaventura* Ministro generali Ordinis Minorum » constitutum fuit iussu Pontificis Urbani IV, ut committeretur *inquisitionis negotium* Guillelmo et Rorico de Ordine Fratrum Minorum [5]. Fortasse hac quoque occasione factum est, quod idem Urbanus IV. Bonaventurae « duo Evangelia glossanda dimiserit, sed excusans se propter officium, quod habebat, quia Magister generalis erat, Doctor sanctus Frater Thomas supplevit [6] ».

Iam vero generalatus officium urgebat eum, ut adesset exhumationi ossium sancti Antonii; quae exhumatio Patavii die 8 Aprilis 1263 locum habuit, non die 7, ut Waddingus [7] aliique dicunt, quod iam Bollandistae [8] et Bonelli [9] notaverunt. Solemnitatem bis [10] referunt fere iisdem verbis Chronica XXIV Generalium: « Anno Domini 1263 in Octava Dominicae Resurrectionis (hoc anno Pascha cecidit die 1 Aprilis, ac proinde Octava die 8 Apr.) translatum fuit corpus beati Antonii ad praegrandem ecclesiam per Paduanos in eius honorem constructam, praesente Generali. Et eius lingua, quae per 32 [11] (id est a die 17 Iunii 1231, ac proinde 32 annos, tres menses, decem dies) annos sub terra fuerat, reperta est ita

---

[1] Bonaventura, narrans virtutes et *sursumactiones* B. Aegidii expresse testatur: « quemadmodum et *ego ipse oculata fide conspexi* ». Ibid. pag. 510 n. 4. In vita B. Aegidii adscripta Fratri Leoni habetur dialogus inter Aegidium et Bonaventuram, quem hic integrum portare praestat: « Semel Frater Aegidius dixit Generali Fratri Bonaventurae: Pater mi, multas gratias fecit vobis Deus. Nos insipientes et idiotae, qui nullam sufficientiam accepimus, quid poterimus facere, ut salvemur? Respondit Generalis: Si Deus nullam gratiam daret homini, nisi quod posset eum diligere, sufficeret. Et Frater Aegidius ait: Potest idicta Deum tantum diligere sicut litteratus? Respondit Generalis: Potest una vetula plus etiam quam magister in theologia. Tunc Frater Aegidius in fervore spiritus surrexit, vadens in hortum versus partem, quae respicit civitatem, et clamavit: Vetula paupercula, simplex et idiota, diligas Dominum Deum, et poteris esse maior quam Frater Bonaventura. Et sic fuit raptus, immobilis per tres horas ». Analecta Francisc., tom. III. pag. 101.

[2] Wadding., ad an. 1260 n. 18. Hac occasione damus aliam inter S. Thomam et Bonaventuram narrationem, ex qua nata videtur traditio de cruce, ad pedes cuius Bonaventura totam sapientiam hauserit. Frater Ioannes Haghen in suis antiquis Chronicis an. 1467 completis, sed diu ante inceptis, ita narrat: « Et vocatus est Bonaventura alio nomine Eustachius. Quodam tempore, respondens beato Thomae, Parisiis occupavit se (Bonaventura) plus in passione Christi, quam in studio. Unde beatus Thomas vidit super caput eius Christum et de vulneribus eius fluere in os Bonaventurae; ideo amplius non est ausus arguere contra illum, scilicet ex veneratione Christi ». Bibl. Berolin. Reg. Mss. theol. lat. 415. membran. in fol. saec. XV. fol. 353 v. col. II. ad an. 1271.

[3] « Aegidius, vir utique Deo plenus et *celebri memoria* dignus ». Legenda Maior, tom. VIII. pag. 510 n. 4.

[1] « Transiit igitur ex hoc mundo ad Patrem sanctus Frater Aegidius anno dominicae incarnationis 1262 in solemnitate sancti Georgii de nocte, a sua conversione anno 52. De quo dicebat dominus Frater Bonaventura, generalis Minister et postea cardinalis, quod in his quae ad animam pertinent, ex Dei speciali sibi data gratia adiuvat, devote invocatus, praestante Domino nostro Iesu Christo, qui in Trinitate perfecta vivit et regnat in saecula saeculorum ». Analecta Francisc., tom. III. pag. 114.

[2] Pag. 53 col. II.

[3] Sbaralea, Bullarium Francisc., tom. II. pag. 443. Bulla inscribitur: *Dilecto Filio Ministro generali Ordinis Fratrum Minorum.*

[4] Ibid. pag. 446; Bulla confirmat ei omnia privilegia Ordinis.

[5] Cfr. Bonelli, Prodromus, col. 33 cum relativis fontibus.

[6] Ptolomaeus Lucensis, Hist. Eccl. Lib. 22. cap. 24. apud Bonelli ibid.

[7] Ad an. 1263 n. 14; totum exponitur n. 8. seqq.

[8] Acta Sanctorum, 14 Iulii, Vita S. Bonaventurae, § 4. n. 35.

[9] Prodromus, col. 33.

[10] Analecta Francisc., tom. III. pag. 157 et 328 seq.

[11] Ita habet auctor Chronicorum pag. 328, dum pag. 157 scribit: « quae per XXVII annos *et amplius* sub terra iacuerat ».

recens et rubicunda, quasi si eadem hora pater sanctissimus decessisset. Quam devotus Generalis, in manibus reverenter accipiens, irrigatus profluvio lacrymarum, coram omnibus huiuscemodi verbis eam affari coepit: O lingua benedicta, quae semper benedixisti Dominum et alios benedicere fecisti, nunc manifeste apparet, quantis exsistis meritis apud Deum! Et infigens ei oscula dulcissima et devota, iussit, eam seorsum honorifice collocari ». Factum translationis referunt quoque Salimbene [1] et suppar Bartholomaeus Pisanus [2] et omnes posteriores.

Num inde Bonaventura statim Pisas sit profectus ad celebranda Comitia, an antea Ravennam diverterit, incertum est. Constat tantum, eum his temporibus, anno tamen incerto, Ravennae fuisse praesentem, cum Philippus, huius urbis archiepiscopus, ad preces Bonaventurae recognitionem inventi recenter in quodam Monasterio Ravennatensi corporis S. Elisaei faceret; qua occasione eidem pro reliquiis dentem huius Sancti concessit. Habetur hoc ex coaevo auctore Chronicorum Romanorum Pontificum et Imperatorum [3].

14. Anno igitur eodem 1263, paulo post translationem ossium S. Antonii Patavini celebravit Bonaventura Pisis Capitulum generale in festo Pentecostes 20 Maii, non vero Parisiis, ut habet auctor Chronologiae Legalis [4]. In his Comitiis varia sunt decreta summi momenti. Ita Ordo integer novam Provinciarum limitationem numerumque accepit, testante Pisano [5]: « In Capitulo Pisis Provinciarum Ordinis, ut modo sunt, facta est distinctio ». Praeterea quaedam circa ritum statuta sunt, quae Chronica XXIV Generalium [6] ita exprimunt: « Eodem vero anno 1263 fuit Pisis generale Capitulum celebratum, in quo aliquae rubricae Breviario sunt additae. Et statutum fuit, quod rubrica illa, quae dicit, quod usque ad Octavam Nativitatis Domini in fine hymnorum dicatur: *Gloria tibi, Domine, qui natus es de Virgine* etc., usque ad Epiphaniam Domini extendatur; et quod Fratres in sermonibus populum inducerent, ut in Completorio, pulsante campana, beatam Mariam aliquibus vicibus salutarent [7], quia aliquorum solemnium est opinio, quod illa hora ipsa fuit per Angelum salutata ». Secundum Waddingum [8] praedictis rubricis additur: « Ut novae hae festivitates admitterentur in Ordine, videlicet *Conceptionis B. M. V.* [9], Visitationis eiusdem, B. Annae, illius genitricis, et Marthae Virginis ». Tandem Legendam, quae in praecedenti Capitulo Narbonensi Bonaventurae commissa fuit, in isto Capitulo ipse obtulit atque Patres Ordinis tam maiorem quam minorem Legendam S. Francisci a S. Bonaventura conscriptam approbaverunt, *suppressis aliis quibusque Legendis* [1].

Idem Capitulum ordinavit, ut cura Clarissarum S. Damiani ab Ordine penitus dimitteretur. Narrationem huius ordinationis exacte producit auctor Chronicorum XXIV Generalium [2]: « Praefato vero Domino Ioanne, ad protectionem Ordinis deputato, accidit, quod Fratres ex certis temeritatibus Dominarum Sancti Damiani, quibus sibi ius ministeriorum ab Ordine vindicabant, Fratribus petentibus, et generali Capitulo praefato ordinante, et cardinali ipso praedicto assistente, Fratres ipsi sive Ordo ab earum obsequiis fuerunt absoluti per dominum Papam Urbanum, adiecta declaratione, quod Ordo nullo eis debito tenebatur. Unde ipse idem Papa alium eis cardinalem in Protectorem praefecit, scilicet dominum Stephanum, episcopum Praenestinum. Sed quia hic volebat quasi ex auctoritate Fratres ad ipsarum Monialium obsequia revocare, factum est, quod uni tantum, scilicet Domino Ioanni praefato, uterque fuit Ordo commissus. Qui eis ordinavit Regulam, quam nunc habent, in qua nulla fit mentio de Fratribus Minoribus, sed immediate subiiciuntur Ordinis Protectori. Quam eis misit sub Bulla dicti domini Papae Urbani anno Domini 1263 XV. Kal. Novembris, in qua Regula intitulantur *Sorores Sanctae Clarae,* sub qua vivunt fere omnia monasteria Alamanniae et Italiae Provinciarum ».

15. Is cardinalis, Ioannes Gaietanus Orsini nempe, de quo adhuc puero, testantibus Chronicis XXIV Generalium [3], S. Franciscus praedixit, eum *fore defensorem sui Ordinis et dominum huius mundi,* fuit

---

[1] Is ea tantum breviter pag. 228 habet: « In qua (Padua) erat (Ghibertus de Gente), quando fuit translatum corpus beati Antonii ad novam ecclesiam, ubi etiam fuit Frater Bonaventura generalis Minister ».

[2] Pisanus in cod. cit. lib. I. fruct. et conform. 8. pars II. vol. I. habet erronee 25 tantum annos.

[3] Cfr. Boncllì, Prodromus, col. 33 seq. et ibid. not. 2.

[4] Pag. 27.

[5] Cod. cit. libr. I. fructus et conform. 8. pars 2.

[6] Analecta Francisc., tom. III. pag. 329.

[7] Hoc modo videtur introducta « salutatio angelica » sive « Angelus Domini ».

[8] Ad an. 1263 n. 16.

[9] Ex huius festi institutione Boncllì (Prodrom. col. 34 seq.) aliique collegerunt, S. Bonaventuram retractasse postea suam de immaculata conceptione B. Mariae erroneam opinionem. Sed haec conclusio ex introductione huius festi non valet. Cfr. tom. III. pag. 69 seq. Insuper in omnibus de hac re sermonibus tom. IX. S. Doctor sibi circa hanc doctrinam semper constat, et discipuli eius Matthaeus ab Aquasparta, successor Bonaventurae posterior in ministerio Generalatus, in sua quaestione inedita, et ipse Ubertinus a Casali, ferventissimus Beatae Virginis cultor, in libro *Arbor vitae crucifixae* contra dogma immaculatae conceptionis verbis nimis acribus loquuntur. Corrigenda est etiam in Proleg. ad tom. I. pag. LXIII, notula 3.

[1] « Utramque historiam (S. Francisci) longiorem et breviorem *obtulit triennio post* in Comitiis Pisanis Patribus Ordinis, quas reverenter cum gratiarum actione, *suppressis aliis quibusque Legendis,* admiserunt ». Wadding., ad ann. 1260 n. 18. De ista Legenda et approbatione Capituli erit adhuc fusior sermo triennio post in Comitiis Parisiis habitis.

[2] Analecta Francisc., tom. III. pag. 329 seq. et Wadding., ad an. 1263 n. 16. seq. de Stephano Hungaro.

[3] Ibid. « De quo domino Protectore fertur, ipso familiariter referente, compertum, quod cum esset puer, a patre suo beato Francisco fuisset oblatus, praedixit idem Sanctus, quod non Frater habitu, sed defensor futurus esset sui Ordinis et dominus huius mundi. Et post parvulo humiliter tanquam ratione utenti recommendavit non sine patris eius admiratione suam

immediate post celebrationem praefati Capituli ad preces Bonaventurae Patrumque constitutus Protector Ordinis. Saepe laudata Chronica XXIV Generalium [1] rem ita exhibent: « Celebrato vero Capitulo, idem Generalis petivit a Domino Papa Urbano praedicto et obtinuit dominum Ioannem Gaietanum, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diaconum cardinalem, in Ordinis Protectorem, quamvis idem dominus Papa dominum Ancherum, nepotem suum, dare Ordini voluisset, sed non acceptantibus Fratribus, supradictum dominum Ioannem, qui postea fuit Papa, dictus Nicolaus III, contulit tanquam Patrem Ordini praecipua devotione coniunctum ».

Circa utramque rem, id est, circa compositionem litis cum Sororibus S. Damiani et electionem cardinalis Ioannis in Protectorem Ordinis habentur duo documenta diplomatica eiusdem anni. Primum est Bulla data apud Montem Flasconem (Montefiascone) ab Urbano IV. die 19 Augusti 1263, incipiens: *Inter personas*, ac directa: *Dilectis Filiis Ioanni Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali et Fratri Bonaventurae Ministro generali Ordinis Minorum* [2]; in qua Pontifex quaedam circa concordiam Minorum inter et Clarissarum Ordines determinat et litem inter eos dirimit. Alterum documentum est epistola responsiva Bonaventurae data Assisii 5 Octobris 1264 (?), directa: *In Christo sibi carissimo Fratri Laurentio in administratione Tusciae Visitatori Pauperum Dominarum, Frater Bonaventura Ordinis Fratrum Minorum generalis Minister et Servus salutem et pacem in Domino sempiternam* [1]; in hac Bonaventura iuxta pactum cum cardinali Protectore et statuta Pontificis visitatores quidem permittit in memorata controversia, sed addit cautionem, ista obsequia Sororibus exhiberi ex caritate, non vero ex iustitia [2]. Waddingus adducit epistolam hanc ad aliud tempus, nempe Assisii III. Nonas Oct. an. Dom. 1264 pontificatus domini Urbani IV. an. III [3]. Videtur tamen ista Epistola esse ponenda 1263 iuxta editores Chronicorum XXIV Generalium [4]; nam Waddingus exhibet in eodem loco responsum Sororum die 1 Iunii 1264; non poterant autem Sorores respondere, si epistola Bonaventurae nondum erat scripta; deinde III. Nonas Octobris 1264 pontificatus Urbani IV. erat annus IV, non vero III; vel potius res tota est amandanda iuxta Papini [5] et Panfilo [6] ad an. 1272, quo anno tempore Capituli secunda vice Pisis celebrati lis integra tandem praefato modo composita est, quia hoc anno Bonaventura Assisii fuit.

16. Ab anno 1263 usque ad annum 1265 sequitur hiatus in gestis S. Bonaventurae, cum desint documenta certa. Generatim assignatur ad annum 1264 institutio piae Confraternitatis dictae *Insignis Societas Regulae Recommendatorum B. Mariae Virginis* (italice Arciconfraternita del Gonfalone) instituta Romae a Bonaventura, si sequior Constitutio Gregorii XIII. die 12 Octobris 1576 sufficiens esset testis; in hac enim legitur [7]: « Cum itaque, sicut accepimus superioribus temporibus, videlicet de anno Domini 1264 in alma Urbe nostra admodum insignis Societas Regulae Recommendatorum eiusdem B. Mariae Virginis primo, et deinde Confalonis nuncupata... canonice instituta... Et inter cetera pro illius felici directione... per S. Bonaventuram, tunc in humanis agentem et Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professorem, pie statuta et ordinata... ». Alii, ut Odoricus Raynaldus [8], Galesinus [9], Thomas Bosius [10], Beringer [11] factum referunt ad an. 1267, in quo Clemens IV. statuta huius sodalitatis confirmavit; alii ut Bollandistae [12], Ciaconi [13] et Sbaralea [14] ad

---

Religionem. Hoc cum sciret idem Dominus, pater eius, non nisi post factum voluit revelare, servans verbum in tempore, secundum sententiam Sapientis » (Prov. 25, 11).

[1] Ibidem. His addimus testimonium antiquum Fratris Paulini Veneti, qui an. 1324 a Pontifice Ioanne XXII. ad ecclesiam Puteolanam evectus, in sua *historia satyrica* (cod. Vatic. 1985) olim dicta *Polychronicon Iordani* scribit de S. Bonaventura cap. 234. part. 13. ad annum 1263: « Eodem anno Fr. Bonaventura Generalis Minorum generale Capitulum celebravit Pisis, et communi voto petitur Protector Ordinis dominus Ioannes Gaetani ». — Deinde auctor prosequitur depingere indolem et gesta Bonaventurae ad normam catalogi Bernardi de Bessa. Quae verba eius, cum lucem spargant ad baccalaureatum, licentiatum et ingressum Bonaventurae, portanus hic integra eo fine, ut conferantur cum his, quae dicta sunt pag. 42 seq. supra. « Hic Bonaventura, cum esset iuvenis alti et clarissimi ingenii, in gratia devotionis adeo excrevit, ut omnem pene veritatem mente conceptam in formam divinae laudis et devotae orationis reduceret. Ideo brevi tempore infuso sibi supranaturali lumine *anno VII. ad bazalariatum Parisiensem et anno X. post religionis ingressum ad magisterium* est permotus, et (anno) XII. vel XIII. ad regimen Ordinis assumtus in facundia nulli sui temporis secundus, et (annos) XVIII Ordinem rexit. Factus episcopus Albanensis in Concilio Lugdunensi quasi lucerna posita super candelabrum mire splenduit et pro defensione Mendicantium visus est caelitus destinatus; sed laborum ipsius Concilii pressus onere, vita functus est aetatis suae anno LIII. Cuius mors omnes in Concilio existentes incredibili affecit moestitia ». Cfr. C. Eubel, Provinciale, pag. 78 seq. et Sbaralea, Scriptores, pag. 170.

[2] Wadding., Regestum Pontificium, tom. II. pag. 96 n. 9. et Annales, ad an. 1263 n. 16. seq.

[1] Idem, ad an. 1264 n. 3. et in nostro tom. VIII. pag. 471 seqq.

[2] Vide textum apud Wadding., ad an. 1264 n. 3.

[3] Ibid. n. 4.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 330, not. 3. et 4.

[5] Storia di S. Francesco, part. II. append. n. 6.

[6] Storia compendiosa, vol. I. pag. 632.

[7] Cherubini, Bull., Gregorius XIII. n. 38.

[8] Cfr. Petrus Mocchegiani a Monsano, *Collectio Indulgentiarum* (Ad Claras Aquas 1897) pag. 954 seqq.

[9] Vita S. Bonaventurae, cap. 4. n. 55. in Actis Sanctorum, 14 Iulii.

[10] Cfr. Petrus Mocchegiani, ibid. pag. 955; et Moroni, *Dizionario*, verb. Arciconfraternita; et Ruggeri, L'arciconfraternita del Gonfalone; et Bassi, Tractatus de Sodalitiis (Roma 1725) pag. 3 n. 8.

[11] Die Ablässe (Paderborn 1893), pag. 478 seqq.

[12] Acta Sanctorum, 14 Iulii (Vita S. Bonaventurae) § 4. n. 37.

[13] Vitae et res gestae Pont. Rom. et S. R. E. card., tom. II. (Gregorius X.)

[14] Scriptores, pag. 170.

annum 1270. Sbaralea [1] putat, omnes alias confraternitates pias a Bonaventura originem sumsisse, in quantum iis certam formam precum praescripsisse dicitur. Exclusa tamen certe videtur opinio, nullas alias confraternitates ante S. Bonaventuram extitisse, quod Muratori recte reprobavit [2].

Ad idem circiter tempus referunt aliqui epistolam directam a republica Veneta sub duce Raynerio Zeno ad Bonaventuram tunc in Lombardia morantem, in qua dux rogat, ut Generalis velit destinare duos Fratres mittendos Romam ad testificandum miraculum per sacras reliquias Venetiis patratum. En tenor epistolae [3]: « Raynerius Zeno etc. Religioso et honesto viro Fratri Bo. de Ordine Minorum in Lombardia Ministro generali, amico plurimum honorando salutem, et vitam inceptam ad honorem Altissimi terminare.

« Sicut alia vice Honestati vestrae dicendo misimus, quia de Fratribus et Ordine toto cum tota Venetia confidimus et speramus, ipsorum auxilium et consilium cum fiducia requirimus, cum oportet. Et ecce, volentes ex ipsis duos pro nostri Communis agendis simul cum duobus Praedicatoribus occasione sacrarum reliquiarum ad Romanam Curiam destinare, vos rogando misimus, ut vobis placere deberet, nobis duos ex ipsis concedere occasione praedicta, super quo, sicut vos decuit, placide respondistis, velle vos in hac parte nostrae satisfacere voluntati. Unde cum ad mittendum simus ad praesens praeparati, Fraternitatem vestram per nos et nostrum Consilium duximus attente deprecandam, quatenus vobis placeat, et velitis ex Fratribus duos nobis assignare, quos sufficientes et idoneos noveritis pro hoc facto, ipsos Ministro Fratrum de Venetiis per vestras litteras nominando.

« Datum die decimo tertio intrante Iunio ».

17. Anno 1264 die 2 Octobris e vita migravit Urbanus IV, et postquam Sedes apostolica vacavit quatuor menses, ei successit die 5 Februarii Clemens IV, qui non minorem admirationem pro S. Bonaventura nutrivit quam eius praedecessor. « Anno Domini 1264, ultima die Septembris — uti referunt Chronica XXIV Generalium [4] — dictus dominus Urbanus Papa ex hac vita migravit Perusii, et dominus Guido Fulcodii, cardinalis et episcopus Sabinensis, electus fuit ibidem in festo sanctae Agathae sequenti et assumtus ad papatum Clemens IV. eligit nominari; qui erat natione Provincialis et de villa sancti Aegidii oriundus ».

Ad principium anni 1265, et quidem ad diem 23 Ianuarii, spectant quaedam litterae Bonaventurae directae ad decanum, clerum et magistratum Sarburgi, quibus sollicitat, ut Fratres in dicta civitate recipiantur et eis spatium novi aedificandi Monasterii concedatur. Ita chronista B. Müller [1]; dum alter chronista Glassberger [2] ita rem refert, ac si Bonaventura litteris annueret desiderio Capituli Sarburgensi; quod maiorem veritatis speciem habet.

Is Papa Clemens IV. mox Bonaventurae ostendit, quanti eum haberet; contigit enim, quod archiepiscopatus Eboracensis, qui erat pinguissimus, pastore suo esset orbatus. Quaesitans, quem eveheret ad gradum tam altum, sed munus in Anglia difficile, constituit eligere Bonaventuram, sperans, cum sua sanctitate, prudentia et doctrina muneri parem fore. Bulla, quae hac de re mentionem facit, est nimis magni momenti, ne eam silentio premeremus. Data est Perusii 24 Novembris 1265 et inscripta *Fratri Bonaventurae Ministro generali Ordinis Fratrum Minorum, electo Eboracen.*, et incipit *Summo Pastori Iesu Christi Vicario,* quantum ad rem nostram spectat, haec loquitur [3]: «... Vacante igitur Eboracensi ecclesia per mortem bonae memoriae Eboracensis episcopi, et electione, quae de dilecto filio, eiusdem ecclesiae decano, in ipsa celebrata exstitit, iustitia per Nos exigente, cassata Nobisque hac vice ipsius ecclesiae provisione retenta, diu super ea vigilavimus, diu super eam sedulis et profundis cogitationibus defiximus mentem nostram, diu ob ipsam nostrum spiritum prospectus varii distraxerunt. Nam pro tam magna et honorabili ecclesia, pro tam nobili et devota Sedis apostolicae filia et pro inclyto et catholico regno Angliae, ipsi Sedi carissimae, ubi eadem ecclesia opibus amplis praedita, refulget archiepiscopalis eminentia dignitatis, ampliori sollicitudine urgebamur. Exacuerunt haec in nobis curam, accenderunt

---

[1] Scriptores, pag. 170; et Bullar. Francisc., tom. II. pag. 261.

[2] Antiquit. Ital. Medii Aevi, tom. VI. col. 450 seqq.

[3] Venetiis, bibliot. Marcian. class. XXII. 187 (4. X. VII.) chart. in fol. saec. XVIII. collectan. folior. 439; dictae litterae habentur fol. 433. Invenitur impressa epistola apud Muratori, Rer. Italic. Scriptor. tom. XII. col. 509 seq., ubi tamen praeter variantes minoris momenti notandum est loco *fratri Ro.*, ut habet Muratori, scribendum esse fratri Bo., nempe Bonaventurae.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 331. Notamus tamen, auctorem Chronicorum erravisse; non enim die 30 Septembris mortuus est Urbanus, sed die 2 Octobris; cfr. Moroni, Dizionario, vol. 86. pag. 12 seqq.; et Hergenröther, Kirchengeschichte, tom. I. pag. 815. Circa electionem Clementis IV. vid. Moroni, ibid., vol. 14. pag. 28; Sbaralea, Bullar., tom. III. pag. 1; Hergenröther, ibid., pag. 815.

[1] K. Eubel, Geschichte der oberd. Minoriten Provinz, pag. 209 n. 82: « B. Müller: Anno 1265 die 23 Ianuarii seraphicus Doctor S. Bonaventura, dum totam seraphicam Religionem Minister generalis moderaretur, Sarburgum litteras dedit ad dominum decanum, clerum et magistratum, sollicitans, ut confratres suos Minores benigne ad urbem suam suscipiant et spatium novi aedificandi Monasterii gratiose concedant ».

[2] « Praecedenti anno Domini, videlicet 1265, decimo Kalendas Februarii, misit Frater Bonaventura, generalis Minister, litteras de Lugduno domino decano et toti Capitulo in Sarburgo in Provincia Argentinae, *annuens desiderio eorum,* et Fratri Alberto, ministro Superioris Alamaniae, dedit in mandatis, ut ad petitionem dictorum dominorum decani et Capituli Sarburgensis Fratres Ordinis nostri ad civitatem Sarburgensem mittat, ut ibidem iuxta desiderium residentiam faciant; et ab illo tempore est ibi Conventus Sarburgensis ». Analecta Francisc., tom. II. pag. 78. Ex Glassbergero praeterea sequeretur, Bonaventuram die 23 Ianuarii 1265 Lugduni moratum esse. Dictae litterae ad nos non pervenerunt.

[3] Cfr. Wadding., ad an. 1265 n. 14. et Sbaralea, Bullar. Francisc., tom. III. pag. 60 n. 59.

vigilantiam, cogitatum auxerunt, ut meditaremur vehementius et diligentius attenderemus, quid ipsi ecclesiae, quid dictae Sedi, quid eidem regno in facienda provisione huiusmodi potius expediret, aspirantes totis affectibus et sollicitis studiis intendentes ad virum dilectum et devotum, Sedis eiusdem ecclesiae praefatae utilem et ipsius regni pacis et concordiae amatorem, ad virum vita conspicuum, insignem scientia, providentia spectabilem, quem diligeret Dominus et in cuius requiesceret bonitate, ad virum pro suis claris operibus digna imitatione sequendum, per quem grex catholicus tanquam per lucis speculum convenienter posset dirigi ad salutem. Unde nostra in his desideria totaliter convertentes ad Dominum, et huiusmodi provisionis negotium eius beneplacito committentes ac sub spe solius suae gratiae fidenter procedentes, de illo habito contractu super hoc cum Fratribus nostris et ipsorum consilio, ad Te direximus nostrae considerationis intuitum, in Te vota nostra firmavimus, in Te noster spiritus plena deliberatione quievit. Attendentes itaque in Te Religionis asperitatem, nitorem vitae, conversationis munditiam, eminentiam scientiae, providentiae circumspectionem et compositionem gravitatis, et quod tam diu, tam laudabiliter toti Tuo praefuisti Ordini, susceptum generale Ministerium super illum gerendo fideliter et salubriter exsequendo ad magnum honorem ipsius Ordinis et profectum; quodque sic innocenter conversari assidue studuisti sub observantia regulari, quod divina Te semper gratia prosequente, reddidisti Te placidum et amabilem quasi omnibus et ubique, ac propter hoc sperantes firmiter, quod pleno in Te prosequemur affectu, id quod circa praetactam ecclesiam, Sedem eandem et ipsum regnum in hac eiusdem ecclesiae ordinatione avide affectamus; de persona Tua ipsi ecclesiae auctoritate apostolica providemus, et Te illi praeficimus in archiepiscopum et pastorem, absolventes Te a vinculo Ministerii generalis praefati Ordinis et ad dictam ecclesiam transferentes, liberam tibi transeundi ad illam licentiam concedendo. Ideoque prudentiam tuam monemus et hortamur, attente et affectuose rogamus tibique in virtute obedientiae districte praecipimus et in remissionem iniungimus peccatorum, quatenus eiusdem ecclesiae necessitatem, honorem et commodum dictae Sedis, et statum praefati regni valide his diebus tempestate turbatum et intestina vexatione divulsum, propter quod proborum virorum potentia indiget, quorum diligentia et studio reparetur, solide ac integre reformetur, solerter considerans et sapienter advertens, divinis in hoc beneplacitis aliquatenus non repugnes nostrisque iussionibus difficultatis seu tarditatis obstaculum penitus non opponas, sed vocationi caelesti humiliter acquiescas, et de superno ac nostro confisus auxilio, reverenter et devote suscipias impositum a Domino tibi onus, regendo et dirigendo iuxta datam tibi ab ipso gratiam praedictam ecclesiam et in spiritualibus et temporalibus ampliando, ita quod exinde grande praemium apud Deum et penes Nos uberioris favoris beneficia merearis. Datum Perusii VIII. Kal. Decembris an. I ».

Ad hanc vocem vix acceptam Bonaventura cito reliquit Parisios [1], ubi tunc morabatur, atque ad Pontificem ipsum se contulit, rogans enixe, ut eum ab imposito onere liberaret. Instantiae Bonaventurae fuerunt procul dubio urgentissimae et rationibus roboratae, cum Pontifex re vera precibus eius cesserit. Chronica XV Generalium sive Catalogus adscriptus Bernardo de Bessa rem ita narrant [2]: « Huic Ministro, scilicet Fratri Bonaventurae, Eboracensem archiepiscopatum pinguissimum dominus Papa Clemens IV. contulit, sed ipse ad praesentiam Papae de Parisius, ubi tunc erat, se conferens, tam constanter et humiliter cessit, ut ipse dominus cessionem pie admittens, eidem intulerit illud verbum: *Sta in testamento tuo et in illo colloquere et in opere mandatorum tuorum veterasce* [3] ». Idem transcribunt ex Bernardo Chronica XXIV Generalium [4] aliique scriptores posteriores.

18. Paulo post reversus Parisios, celebravit ibidem Capitulum generale in festo Pentecostes 1266. Narrant, in his Comitiis Bonaventuram instituisse prima vice pro studentibus Ordinis disputationes publicas, quae deinceps per plura saecula concomitatae sunt unumquodque Capitulum generale [5]. — Statutum quoque fuit in his Comitiis, ut omnes vitae S. Francisci de medio tollerentur, cum earum locum tenere deberet Legenda maior conscripta a S. Bonaventura. Legitur enim [6]: « Item praecipit generale Capitulum per obedientiam, quod omnes Legendae de beato Francisco olim factae deleantur, et ubi inveniri poterunt extra Ordinem, ipsas Fratres studeant amovere, cum illa Legenda, quae facta est per Generalem, sit compilata, prout ipse habuit de ore illorum qui cum beato Francisco quasi semper fuerunt, et cuncta

---

[1] « Sed ipse de Parisius, ubi tunc erat, ad praesentiam Domini Papae se conferens ». Analecta Francisc., tom. III. pag. 331.

[2] Analecta Francisc., tom. III. pag. 700.

[3] Eccl. 11, 21.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 331.

[5] Wadding., ad an. 1266 n. 4.

[6] Rinaldi, seraphici viri sancti Francisci Assisiensis vitae duae, (Romae 1806) pag. XI. Hoc decretum Angelus Clarenus ante oculos habuisse videtur, cum in suis Chronicis vel Historia tribulationum (Ehrle, Archiv für Litteratur und Kirchengeschichte, vol. II. pag. 56) scripserit: « Quae scripta erant in Legenda *prima, nova edita a Fratre Bonaventura, deleta et destructa sunt, ipso iubente* ». Waddingus (ad an. 1260 n. 18.) amandat decisionem hanc ad praecedens Capitulum Pisanum, ut supra pag. 55 col. II. diximus. Notandum tamen, ardentem Clarenum, scribentem *ipso iubente*, et aliquos recentissimos scriptores protestantes detrahere Bonaventurae, ac si ipse destructor litteraturae Franciscanae circa vitam S. Francisci fuisset. Decisio illa facta est a Capitulo, non a Bonaventura, qui certe ad imponendum aliis opus a se conscriptum prorsus incapax erat. Legenda scripta a Bonaventura in finem pacificationis, non sedavit omnino animos, quapropter Capitulum processit ad extrema, stabiliens, ut ceterae Legendae deleantur; agebatur enim de pace in Ordine servata. De cetero decreti tenor optime loquitur de scientia et veracitate sociorum S. Francisci, ad quorum relationem Bonaventura scripsit.

certitudinaliter sciverint, et omnia ibi sint posita diligenter ». — Certum est, Bonaventuram tempore Capituli sermonem habuisse in laudem S. Francisci, applicando ei verba: *Vidi alterum Angelum ascendentem ab ortu solis, habentem signum Dei vivi* [1]. Hoc eruitur ex Pisano et Ubertino. Ubertinus scribit [2]: « Ego audivi a solemni doctore istius Ordinis, quod Frater Bonaventura, tunc generalis Minister Ordinis et Doctor solemnis, praesente praefato doctore, qui mihi dixit, quod in Capitulo Parisiensi solemniter praedicavit, quod ipse erat certus et certificatus, quod beatus Franciscus erat Angelus sexti signaculi ». Pisanus [3] vero affirmat, prophetiam Apocalypsis septimo esse verbotenus accipiendam de S. Francisco, fuisse Bonaventurae revelatum, et meminit concionis a Bonaventura de S. Francisco habitae. Sermo iste genuinus hucusque inventus non est [4].

Praeterea multa introducta sunt, quibus collapsa disciplina Ordinis ad purae observantiae statum erigeretur. Hinc emisit Bonaventura epistolam officialem ad omnes Ordinis Ministros provinciales incipientem [5]: *Quoniam ad hoc potissimum invigilare debet sollicita cura rectoris...* Exinde emisit aliam epistolam [6] ad Fratres universos incipientem: *Cum ego relatione perceperim fide digna* etc., signatam Parisiis 1266, sexto Kal. Iunii. — Capitulum istud breviter expeditur a chronistis. Chronica XXIV Generalium scribunt [7]: « Anno Domini 1266 fuit Parisius generale Capitulum celebratum ». In assignando die fere omnes historici erraverunt, sequentes Waddingum, qui illud ad mensem Aprilem remittit [8]. Celebratum autem fuit in festo Pentecostes 1266, ut P. Ehrle [9] invicte probavit.

19. Tempus a Capitulo generali Parisiis adunato usque ad Capitulum Assisii 1269 celebratum est sat obscurum, cum fere nihil de gestis Bonaventurae nobis transmissum sit. Unum ex hac obscuritate erui potest, scilicet, Bonaventuram anno 1267 vel 1268 recitavisse tempore Quadragesimae Parisiis *Collationes de decem praeceptis* [10] et item in alia Quadragesima *Collationes de septem donis Spiritus sancti* [11]. Nam codices Collationum de decem praeceptis habent an. 1267 vel 1268; quod autem has Collationes immediate excipiant aliae Collationes de septem donis Spiritus sancti, insinuatur ex harum prima de septem donis commemorante antecedentes: « Alias dixi vobis de lege decalogi, et modo dico vobis de gratia [1] ». Collationes tandem de septem donis excipiebant aliae *Collationes* (sermones) *de Hexaëmeron*, quarum rursus collatio 2. n. 1. et 3. n. 1 mentionem faciunt de illis ut iamdudum habitis [2]. Istae autem ultimae Collationes de Hexaëmeron recitatae fuerunt Parisiis certe an. 1273 post Pascha, sed non fuerunt ad finem perductae, quia Bonaventura ad cardinalatum hoc anno a Gregorio X. fuit evectus [3]; quae unica causa fuit interruptionis, ut patet ex additamento cuiusdam anonymi in codicibus et editionibus [4].

Auctor Chronicorum XXIV Generalium, amandans has collationes erronee ad an. 1265, hac de re ita loquitur [5]: « Tunc enim (tempore evectionis ad archiep. Eboracensem) vernali tempore idem Generalis Parisius existens, legit et exposuit primum capitulum libri Genesis, multis hinc inde quasi innumerabilibus ad lectionem confluentibus. Et inde reportatus est et confectus libellus, qui *de Septem Visionibus* vel *Luminibus* intitulatur. Sed antequam quintam visionem seu expositionem quinti diei complevisset, ad dictam praelationem electus, dictum librum incompletum dimisit ». Auctor Chronicorum igitur erravit, referens rem ad annum, in quo Bonaventurae proposita fuit a Clemente IV. dignitas archiepiscopalis; re vera autem intelligendus est citatus chronista de posteriore promotione, eiusque verba referenda sunt ad annum, in quo Bonaventurae proposita fuit a Gregorio X. dignitas cardinalatus, id est ad an. 1273, ut infra dicetur; secus, ut iam Bonelli [6] monuit, intelligi non potest, quomodo illa a Clemente proposita, sed a Bonaventura non acceptata dignitas impedimento fuerit, cur Bonaventura opus de Hexaëmeron spatio octo annorum finire non potuerit.

20. Ad hoc tempus quoque, scilicet inter Capitulum Parisiense et Assisiense (1266-1269) inseritur ab auctore Chronicorum XXIV Generalium quoddam miraculum narratum, ut sequitur [7]: « Hic devotus Generalis, cum per multos dies, se indignum communione Christi corporis reputans, minime celebrasset, Dominus eius humilitatem respiciens, cum una die Missam devotius audiret, ad eius confortationem una de particulis hostiae consecratae et iam per sacerdotem divisae solo Domini iussu in os eiusdem Generalis intravit et ipsum gustu suavissimo saginavit ». Fere iisdem verbis repetitur miraculum in Conformitatibus Bartholomaei Pisani. Hac occasione

[1] Apoc. 7, 2.

[2] Arbor vitae crucifixae, V. cap. 4.

[3] Conformit. lib. III. fructus et conform. III. (in ordine 31.) part. 2. vol. II. fol. 152 r. (cod. cit.). « Insuper ipse dominus cardinalis Frater Bonaventura, dum esset Generalis, fuit divinitus edoctus, quod prophetia illa Apoc. VII. de Angelo habente signum Dei vivi, ad litteram est de B. Francisco ». Item cfr. ibid. fol. 141 v. col. II. (cod. cit.).

[4] Bonav., tom. IX. pag. 597, not. 9. Cfr. Wadding., ad an. 1266 n. 4.

[5] Tom. VIII. pag. 470.

[6] Ibid. pag. 472: Epistola V, ad Fratres universos, in qua confirmat Bonaventura quandam concessionem quoad terminos quaerendi necessaria circa lacum Gardae.

[7] Analecta Francisc., tom. III. pag. 332.

[8] Ad ao. 1266 n. 4.

[9] Archiv etc., vol. VI. pag. 39.

[10] Analecta Francisc., tom. III. pag. 332, not. 1.

[11] De his et mox memoranda Collationibus fuse tom. V. Prolegom. cap. VI. pag. XXXVI seqq. et ibid. pag. 505 seqq., 455 seqq., 327 seqq. tractavimus; cfr. Sbaralea, Scriptores, v. Bonaventura; Wadding., ad an. 1265 n. 13.

[1] Ibid. tom. V. Prolegom. pag. XXXVI col. II.

[2] Ibid. tom. V. pag. XXXVI.

[3] Ibid. pag. XXXVI seq.

[4] Ibid. et pag. 449 seq.

[5] Analecta Francisc., tom. III. pag. 332.

[6] Prodrom., col. 53.

[7] Analecta Francisc., tom. III. pag. 334.

sit nobis licitum, saltem unam dotem afferre internam, pervadentem totum Bonaventurae cor et intellectum et relatam ab intimo eius Bernardo de Bessa [1]: « Hic sicut in luminibus scientiarum et maxime in Scripturis sacris videbatur miranda capacitate proficere, ita et in devotionis gratia continuum sumebat augmentum, siquidem omnem veritatem, quam percipiebat intellectu, ad formam orationis et laudationis divinae reducens continuo ruminabat affectu [2] ».

Ad idem tempus spectant quaedam minutiora facta, quae tamen in vitam publicam Bonaventurae et locum, ubi moratus sit, quandam lucem spargunt. Bonaventura enim petivit et anno 1267 a Capitulo generali Ordinis Cisterciensis obtinuit, ne fugitivi unius Ordinis recipiantur sine litteris commendatitiis in alterum Ordinem. Inter statuta huius Capituli legitur [3]: « Petitio Fratris Bonaventurae de Ordine Minorum, qui petit, quod in Ordine non recipiantur eorum fugitivi sine litteris commendatitiis, exauditur, et orationibus Ordinis ipsum Ordinem suum associat Capitulum generale ».

Aliud factum minutum ad annum 1268 narrat Franciscus Gonzaga [4] de Conventu Meduntino in Gallia, in quo Bonaventura frequenter moratus esse fertur. Adducit scilicet iste scriptor eximius quoddam instrumentum publicum, directum iussu Bonaventurae ad Municipium Meduntinae civitatis, quod ad hoc redit: « In Christo sibi dilectis Maiori Meduntensi et Communitati eiusdem Villae, Frater Petrus Minorum Fratrum in Francia Minister et Servus, salutem et pacem in Domino sempiternam. De voluntate Reverendi Patris nostri Fratris Bonaventurae Ministri volumus et acceptamus, quod sub dominio et patronatu Communitatis vestrae locus Fratrum Minorum de Medunta supponatur; Fratres autem loci et ipsum locum vestrae in Domino recommendamus caritati. Datum Attribati tempore provincialis Capituli. Anno Domini 1268 ».

Exeunte anno 1268, Bonaventura descendit in Italiam, ut paulatim praepararet Capitulum an. 1269 Assisii celebrandum. Hoc eruitur ex duobus factis, uno Assisii, altero Perusii habito. Sbaralea [5] enim adducit instrumentum publicum, ex quo apparet, Bonaventuram die 6 Decembris 1268 fuisse Assisii et ibi consensisse in cessionem factam Fr. Illuminato, tunc Ministro provinciali Umbriae, *nomine et vice totius universitatis Ordinis B. Francisci* de Ecclesia S. Ioannis de Mevania.

Adhuc unum factum, sed iam ad principium anni 1269, nempe ad sabbatum 12 Ianuarii refert Bonelli [1], ex archivio Perusino extractum et sibi a quodam V. Cl. Iosepho comite Garampio, canonico Vaticano, transmissum, his verbis: « Cum per Consilium Communis et Populi Perusini ordinatum esset, quod quoddam exenium usque ad quantitatem centum soldorum deberet fieri domino Fratri Bonaventurae de Ordine Minorum, quod loco eleemosynae habeatur; et etiam evidens causa videatur persona illius Fratris Bonaventurae, quod quidem in parva quantitate pecuniae tanto viro videatur fieri Consulibus Mercatorum et aliis quam pluribus hominibus etc., dominus Uguizo de Bictis consulnit, quod dictum exenium fieri debeat usque ad quantitatem XX Sol. denar. grossorum, quorum quilibet valeat XII denar. minutos » etc.

21. Anno igitur 1269 in festo Pentecostes adunavit Bonaventura Assisii Capitulum generale [2]. Quadruplex statutum, nempe cantationem Missae in honorem B. Virginis quolibet sabbato; recitationem sermonum ad honorem eiusdem; salutationem B. Virginis angelicam ad sonum campanae Completorii [3] (unde ortus esse videtur usus recentior); vetitum tandem, ne Fratres vasibus stagneis vel vitreis utantur, invenitur tempore huius Capituli, relatum ab auctore Chronicorum XXIV Generalium his verbis [4]: « Anno Domini 1269 vel circa (re vera fuit hoc anno) hic Generalis Assisii generale Capitulum celebravit, in quo fuit definitum, quod ob reverentiam Virginis quolibet sabbato cantetur solemniter una Missa. Ad cuius etiam honorem Fratres populo praedicent, quod, quando auditur campana Completorii, ipsa Virgo beata aliquoties salutatur. Item, quod Fratres in mensis vasis stagneis non utantur nec etiam pro se cyatis vitreis in Conventu ». Salimbene [5] tantum haec habet: « Item millesimo supraposito (69) factum est generale Capitulum Assisii, *adhuc* generali Ministro Fratre Bonaventura; et nullus erat Papa, quia cardinales concordare non poterant ».

Comitiis celebratis, profectus esse statim videtur Bonaventura Parisios, cum ad eundem annum 1269

---

[1] Ibid. pag. 699. Idem repetit auctor Chronicorum XXIV Generalium (Ibid. pag. 324) omnesque alii chronistae Franciscales.

[2] Vide, quae diximus supra pag. 42 col. II. nota 2. 3; et pag. 49. col. II. seqq.

[3] Anecdot. Martene et Durand, tom. IV. col. 1428.

[4] Orig. Seraph. Relig. (Romae 1587) pag. 562.

[5] Supplem. Scriptor. etc., pag. 170 col. II, « ex arch. Coenob. Mevaniae Min. Conv. ».

[1] Prodromus, col. 45. Recole ibidem, quod ex hoc nihil contra paupertatem Bonaventurae arguendum sit.

[2] Wadding., ad an. 1269 n. 4; cfr. Chronologia legalis, pag. 28.

[3] Idem iuxta auctorem Chronicorum XXIV Generalium (Analecta Francisc., tom. III. pag. 329 et 351) fuit statutum in Comitiis Pisanis 20 Maii 1263. De eadem renovatione decreti loquitur Wadding l. c. Utrum autem cantatio Missae in honorem B. Virginis omni sabbato decisa fuerit in utroque dicto Capitulo, ut vult Waddingus, an in Capitulo Assisiensi an. 1269 demum, ut vult saepe laudatus, sed ignotus auctor Chronicorum, incertum est. Quidquid sit, hic auctor secundum veritatem scribit, in Capitulo Assisiensi Bonaventuram instituisse *solum cantationem Missae in honorem B. M. Virginis*, minime vero scribit, eum instituisse cantationem Missae in honorem B. M. V. *immaculate conceptae*. Hoc ultimum et Wadding. (ad an. 1263 n. 16) et Album generale (pag. 204, not. 3.) et Bonelli (Prodromus, col. 35 seq.) et multi alii sustinebant; sed erronee; cfr. supra pag. 55 col. I. nota 9.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 351.

[5] Chronica, pag. 251.

immediate post relatum Capitulum auctor Chronicorum XXIV Generalium narret de quadam reformatione pro studentibus Universitatis his verbis [1]: « Hic Generalis Parisius ordinavit pro studentibus illuc de toto Ordine accedentibus, quod secundum quatuor octavaria Provinciarum, scilicet Hispanorum, Alamanorum, Lombardorum et Romanorum, essent ibi quatuor assistentes, qui pro studentibus utilia proponerent et humiliter procurarent ». Alinnde valde probabile est, Bonaventuram proprie hoc anno 1269 confecisse librum *Apologia Pauperum* contra Geraldum de Abbatisvilla, qui sedatas antea lites Universitatis iterum quodam pernicioso libro excitavit, ut supra diximus [2]. Fuit igitur Parisiis.

Censendum ceterum est, Bonaventuram mansisse diutius Parisiis insistentem operibus conscribendis, praelectionibus, sermonibus, curae Ordinis ac pietati, cum demum exeunte anno 1271 inveniamus eum extra Parisios, et quidem Viterbii.

22. Mortuo Clemente IV., Sedes apostolica diutius solito vacare coepit. Cardinales Viterbii adunati inter se convenire non poterant circa electionem novi Pontificis. Omnia, etiam regum, ad accelerandam electionem conamina remanserunt irrita. Venit quoque in hanc urbem Bonaventura, qui tandem effecit, ut ex sex candidatis propositis per compromissum celeriter eligeretur consilio eius Theobaldus Placentinus, archidiaconus Leodiensis, bene notus Bonaventurae et Legatus apostolicus in Syria [3]. Rem ita narrat Bartholomaeus Pisanus [4]: « Qui (Bonaventura) tantae reputationis, dum esset Generalis, fuit apud cardinales, ut, dum de electione Summi Pontificis in Perusio (debet esse *Viterbio,* eodem modo corrigendus Rodulphus) discordarent, libere omnes in eum vota sua compromiserunt, ut, si se vel alium in Papam nominaret, illum ipsum eligerent. Et ipse nominavit sanctissimum virum dominum Gregorium X, qui multis coruscavit miraculis et iacet Aretii in ecclesia maiori in dioecesi Aretina ». Non sustinemus opinionem Pisani, cardinales adeo compromisisse, ut seria voluntate Bonaventurae dedissent libertatem etiam *se* nominandi [5]; sustineri tamen potest, Bonaventurae consilio factum esse, ut cardinales eligerent Theobaldum. Hoc testatur gravissima auctoritas, Baptista de Iudicibus, versatissimus in processu canonizationis Bonaventurae, qui dicit [6]: « Cum cardinales Viterbii essent congregati pro novi electione Pontificis, et Deo melius aliquid disponente, duobus annis in unum convenire non possent, essetque Bonaventura tunc Ordinis Generalis in ea urbe, cuius sanctitatis et integritatis fama per ora omnium volitabat, inspirante Deo, tantam habuit de illo totum Collegium fidem, tantaque apud Patres eius fuit auctoritas, *quod ad illius suasiones* et exhortationes, omnes congregati cardinales unanimiter, nemine discrepante, sanctiorem virum, quem cognoscerent, elegerunt, *quem eis B. Bonaventura nominaverat atque proposuerat,* id est Theobaldum Placentinum, archidiaconum Leodiensem, et quidem absentem (nam tunc erat in Syria), qui postea Gregorius X. appellatus est ».

Falso tamen dicitur, Bonaventuram, ut fama fert, advenientem Viterbium, suasisse civibus, ut clauderent portas et civitatis et palatii, ne cardinales tempore electionis egredi possent et celerius electionem perficere cogerentur [1]; quam inclusionem eligentium novum Pontificem *conclave* vocitare solemus.

Theobaldus itaque, postquam Sedes vacavit fere tres annos, die 1 Septembris 1271 est electus, sed demum die 10 Februarii 1272 ex Oriente, a Fratribus Praedicatoribus et Minoribus accersitus, advenit Viterbium, ubi cardinales ipsum exspectabant, et Gregorius X. vocari voluit. Inde Romam profectus, die 27 Martii 1272 coronatus est [2]. Bonaventuram, a quo aliquatenus electio haec dependebat, secum Romam conduxit novus Pontifex, plurimum consilio eius fisus. Ita factum est, ut statim in assignandis: Legatis pro unione Graecorum sollicitanda totum negotium Bonaventurae committeret. Narrat enim auctor Chronicorum XXIV Generalium [3]: « Huius (Generalis) temporibus idem dominus Papa Gregorius X. ad partes Graeciae destinavit viros providos et probatos in officiis Ordinis, videlicet Fratrem Hieronymum de Esculo [4], tunc Ministrum Slavoniae, cum sociis suis, quos *idem Generalis sibi obtulerat,* ut Graecos et Tartaros reducerent, relictis erroribus, ad Romanae Ecclesiae unitatem ». Quam assertionem auctoris Chronicorum XXIV Generalium historicam esse, confirmant ipsius Gregorii X. litterae [5], in quibus socii

---

[1] Analect. Francisc., tom. III. pag. 351.

[2] Pag. 46 col. I. et II.

[3] Bonelli, Prodromus, col. 49; Panfilo, Storia compendiosa, vol. I. pag. 636; Wadding., ad an. 1271 n. 1.

[4] Conformitates, lib. I. fruct. et conform. 8. part. 2. fol. 129 (cod. cit.).

[5] Ex pluribus scriptoribus, qui Pisanum secuti, illud affirmaverunt (Bonelli, Prodromus, col. 49. not. 6. vocat istud historicum sphalma), notandus praecipue est Galesinus (Acta Sanctorum, 14 Iulii, Vita S. Bonaventurae, cap. 6. n. 76.). De diversis opinionibus consule Wadding., Annales, ad an. 1271 n. 1 seqq., qui in eligenda sententia castigatissime procedit.

[6] Apud Steph. Baluzi, Miscellanea, tom. IV. pag. 476 col. II. (Lucae 1764).

[1] Panfilo, l. c. pag. 636.

[2] Hefele, Conciliengeschichte (Freiburg i. B. 1890), vol. VI. pag. 41.

[3] Analecta Francisc., tom. III. pag. 352.

[4] Ibid. pag. 352, not. 1.

[5] Epistolae Pontificis hac in re erant complures, quas Fratres dicti ferre debebant, et in quibus omnium quatuor Fratrum fit mentio. Prima ad Michaelem Palaeologum, imperatorem, emissa est apud Urbem veterem (Orvieto) IX. Kal. Novembris 1272 (Wadding., ad an. 1272 n. 4.); secunda ad patriarcham Graecorum, invitans eum ad Concilium (ibid. n. 5.); tertia inscripta ipsis *Fratribus Hieronymo de Esculo, Raymundo Berengarii, Bonagratiae de Sancto Ioanne in Persiceto, et Bonaventurae de Mugello de Ordine Minorum apostolicae Sedis Nuntiis,* continens instructionem, est data apud Urbem veterem VIII. Kal. Novembris 1272 (ibid. n. 6.); quarta scripta iisdem, concedens iis facultatem dandi salvum conductum, item data est apud Urbem veterem Nonis Novembris 1272 (ibid. n. 7.);

Hieronymi numerantur, scil. Raymundus Berengarii, Bonagratia de Sancto Ioanne in Persiceto et Bonaventura de Mugello, omnes de Ordine Fratrum Minorum.

23. Non diu autem permansit Bonaventura Romae, cum mox eodem anno reperiamus eum Pisis celebrantem ibidem secunda vice Comitia [1] generalia an. 1272, in quibus praeter alia emissa sunt nova decreta respicientia curam Sororum Clarissarum [2] et anniversarium solemne S. Ludovici IX, regis Galliae, post festum S. Bartholomaei institutum [3].

Etiam hac vice, Comitiis celebratis, rediit statim Bonaventura Parisios, cum ex illa urbe scripserit paulo post, nempe die 16 Maii an. 1272, epistolam officialem ad Fratres Custodem et Guardianum Pisarum [4], commendans iis curam Sororum Pisis commorantium. Parisiis morabatur Bonaventura per longius tempus. Anno 1273 die 11 Martii adhuc invenitur ibi, cum hoc die [5] directae sint ad ipsum litterae Gregorii X, quibus Pontifex imposuit ei officium inquirendi ubique ea quae in proximo concilio generali correctione indigerent. Ad idem tempus et quidem ad diem 20 Martii 1273 spectat epistola Bonaventurae directa ad abbatem sanctae Mariae Blesensis [6], scripta valde benevole et caritative ad mutuam pacificationem et confirmans quandam cessionem a Provinciali factam.

De cetero Parisiis incubuit Bonaventura studiis, sermonibus et regimini Ordinis, ut ostensum [7] est, usquedum haec occupatio interrupta est evectione Bonaventurae ad altiorem dignitatem.

Caput IV.

De electione S. Bonaventurae ad dignitatem cardinalitiam, de laboribus eius in Concilio Lugdunensi II. et de beata eius morte.

1. Antequam loquemur de evectione Bonaventurae ad dignitatem cardinalatus, operae pretium est praemittere ad instar incisi quaedam de relatione, quae intercedebat inter duos magnos viros et sanctos: Ludovicum IX, regem Galliae, et Bonaventuram. Non enim casu factum est, ut in secundo Capitulo Pisano anniversarium solemne S. Ludovici introductum fuerit; sed Bonaventura, memor amicitiae huius sancti regis, hoc ut primam gratiam tempore ipsius coronationis Pontificis a Gregorio X. impetraverat [1]. Ludovicus die 25 Augusti 1270 erat mortuus.

Sicut iste sanctus rex in devotis cum aliis sanctis Fratribus Minoribus collocutionibus summopere delectabatur, ita quoque cum S. Bonaventura. Cum autem saltem quinque occasiones [2], quibus isti duo viri secum familiariter collocuti esse dicantur, posteritati transmissae sint, hinc iuremerito eorum relationem nomine amicitiae sanctae vocitare possumus.

Ex multis colloquiis conservatis in monumentis, haec breviter ponimus. Accidit, quod regis filius primogenitus esset mortuus. In quodam colloquio habito cum Bonaventura rex expressit suam tristitiam de mortuo filio, sed simul ostendit magnanimam virtutem perfectae unionis cum voluntate divina [3]. — Alia vice retulit rex Bonaventurae sermonem, quem habuit cum quodam, qui dixerat, regem habere duas coronas, nempe auream et spineam, debereque ad exemplum Iesu Christi tertiam, nempe incorruptibilem regni caelestis, laboribus acquirere [4]. — Nota, satis est divulgata illa inquisitio Ludovici et Bonaventurae de altissima quaestione philosophico-theologica: utrum homo posset praeeligere omnino non esse quam semper in tormentis esse, ut puta in inferno; vel utrum

---

quinta, directa ad omnes potestates, commendans nuntios omnibus, per quos transierint, item data est apud Urbem veterem IV. Kal. Novembris 1272 (ibid. n. 8.); sexta tandem ad regem Siciliae, ut det salvum conductum apocrisiariis imperatoris, data apud Urbem veterem VII. Id. Novembris 1272 (ibid. n. 9.).

[1] Wadding., ad an. 1272 n. 10.

[2] Papini, Storia di S. Francesco, part. II. append. n. 6; cfr. Panfilo, Storia compendiosa, vol. I. pag. 636 seq.

[3] Wadding., ibid. n. 10.

[4] Cfr. Bonav., tom. VIII. pag. 471. Epistola certe Parisiis data est, non in civitate Pisana, sicut dicit Bonelli, Prodromus, col. 51. Fuit igitur Bonaventura iam an. 1272 Parisiis, non demum initio an. 1273, ut ibidem Bonelli sustinet.

[5] Sbaralea, Bullarium Francisc., tom. III. pag. 197.

[6] Tom. VIII. pag. 473.

[7] Supra pag. 59 col. I. et II.

[1] Wadding., ad an. 1272 n. 10.

[2] Omnes, exceptis duabus ultimis, inveniuntur in appendice ad Analecta Francisc., tom. I. pag. 413-419. In hac appendice continentur illae narratiunculae, quae aliqualem valorem historicum habent; tota harum collectio (in cod. Vatican. ser. Ottob. n. 522. membran. saec. XIV. fol. 142-306) affert exempla spectantia ad aedificationem et usum praedicatorum.

[3] « Cum mortuus esset eius (Ludovici) primogenitus, qui regnaturus erat, cum intime eum diligeret, cognoscens tamen voluntatem Dei, tanta patientia sustinuit, ut dicentibus sibi media nocte: ‚Domine, quiescatis et dormiatis, nec ulterius turbemini; mortuus est enim puer'; respondit: ‚Si est mortuus, et ego eum vero amore dilexi et in diligendo, dum viveret, vere fidelis ei fui; dignum est, ut et in morte ostendam, eum me vere et fideliter dilexisse et animam eius diligere. Et propter hoc non dormiam, donec debitum ei persolvam et vere me diligere eum ostendam'. Et vocato capellano, matutinum et Officium Defunctorum complevit pro anima eius ».

« Dixit Fratri Bonaventurae Ministro, quod sic sustinebat, ex quo Deus sic voluerat, quod nollet, eum non esse mortuum. Et cum respondisset Frater Bonaventura: ‚Domine, quomodo est hoc'? dixit: ‚Credo et scio, Deum sic voluisse, et ex quo Deus sic voluit, nulla ratione debeo velle contrarium; immo acceptare quod Deo placuit, et non rebellis esse divinae voluntati'. — Dixit amicis (?): ‚Quantum doleam vix posset credi. Sed licet magno de morte eius dolore afficiar, tamen mihi ipsi vim inferam, ita quod exterius apparere non poterit.' Et sicut dixit, ita et fecit, ut omnis populus vidit ». Ibid. pag. 413-414.

[4] « Idem (Minister generalis refert). Dicebat ei rex Franciae, quendam ad se accessisse et sibi dixisse: ‚Dominus Deus noster habet tres coronas, unam auream, aliam spineam, tertiam incorruptibilem, scilicet regni caelestis. Duas vobis contulit, sed consulo, quod tertiam laboretis acquirere, quia sine illa aliae parum valent'. ‚Videtur mihi, inquit rex, quod multum bene locutus sit, unde verba eius intraverunt cor meum'. Ministris autem idem commendabat ». Ibid. pag. 415.

quis deberet praeeligere illud [1] etc. — Pietosum valde et consolans est colloquium illud horum virorum, quando filius regis Petrus vult ingredi in Ordinem Minorum, dum mater tristis evadit, et pater non vult filium impedire servire Deo [2]. — Semel colloquuntur de vitio avaritiae, quae est causa, cur homines in cetera vitia labantur et pereant [3]. — Item, « hic Generalis (Bonaventura) ad instantiam domini ac sancti Ludovici, regis Franciae, officium devotissimum de Cruce composuit [4] ». — In eodem codice [5] invenitur quaedam relatio non inserta in Analectis nostris, ex qua sequeretur, Bonaventuram habuisse fratrem carnalem, qui eum rogabat, ut apud regem intercederet pro obtinenda ei praebenda. Responsio istud denegans est digna S. Bonaventura [6]. — Pretiosa quoque, quamvis directe non spectet ad Bonaventuram et Ludovicum, est relatio Bonaventurae de quodam colloquio [1], quod habuerunt Fratres de Burgundia cum Delphino, filio regis Ludovici.

2. Anno 1273 die 3 Iunii Bonaventura una cum beato Petro de Tarantasia Ordinis Praedicatorum cardinalis renuntiatus est Urbeveteri (Orvieto), ubi Papa a mense Maio usque ad diem 5 Iunii residebat, postquam Bonaventura ante Pentecosten (die 28 Maii) iam electus erat [2]. Electio Bonaventurae in cardinalem erat factum nimis praeclarum, ut in testimoniis coaevorum non relinqueret multa vestigia. Primus est Bernardus de Bessa [3], qui tamen haec tantum pauca habet: « Hunc dictus dominus Gregorius X. cardinalatum episcopatus Albanensis *coëgit* suscipere ». Diffusius, sed in globo, rem refert Salimbene [4]: « Anno Domini 1276, indictione IV, in mense Ianuarii, 21. die eiusdem mensis, in festo sanctae Agnetis, electus fuit in Papam Frater Petrus de Ordine Fratrum Praedicatorum de Burgundia, de civitate Tarantasia, qui cum esset archiepiscopus Lugdunensis, fecit eum cardinalem Papa Gregorius decimus, sicut et Fratrem Bonaventuram generalem Ministrum Ordinis Fratrum Minorum et magistrum Petrum Hispanum et alios duos ». Item diffuse Ptolomaeus Lucensis [5]: « Hic (Gregorius X.) fecit unam ordinationem cardinalium proborum virorum, inter quos duo fuerunt magistri in theologia, quorum unus de Ordine Praedicatorum... vocatusque est Frater Petrus de Tarantasia... Secundus fuit Frater Bonaventura de Ordine Fratrum Minorum, qui similiter fuit magister in theologia et Minister generalis dictorum Fratrum, natione Tuscus, vita et doctrina admodum gratiosus ». Auctor Chronicorum XXIV Generalium insistens omnino vestigiis Bernardi item haec tantum

---

[1] « Refert Frater Bonaventura, generalis Minister, dominum Ludovicum Francorum regem quaesiisse ab eo de illa quaestione, utrum videlicet homo posset praeeligere omnino non esse quam semper in tormentis esse, ut puta in inferno; vel utrum quis deberet praeeligere illud etc. Cui cum respondisset dicens: ‚Domine, quaestio ista duo includit, scilicet perpetuam Dei offensam — neque enim aliter Deus iustus iudex perpetuam infligeret poenam — et interminabilem ipsius poenae sufferentiam, et nullus debet eligere in perpetua Dei offensa remanere; et ideo praeeligendum est non esse quam esse hostem Dei perpetuum‘. Addidit ipse piissimus Dei cultor et christianissimus rex: ‚Ego teneo me cum sententia Fratris Bonaventurae, et assero vobis, ait circumstantibus, quod ego mallem et praeeligerem omnino non esse et in nihilum redigi quam in aeternum vivere in hoc mundo et semper regnare, sicut regno, cum perpetua offensa Creatoris mei‘. Oh! virum mirabilem inter mundi principes, orthodoxae fidei singulare lumen, qui nec mori timuit, immo in nihilum redigi, quod natura horret, minime recusavit, ubi absque Dei offensa haberi vita non possit; qui naturale *esse* maluit perdere, quam in regni deliciis regnique gloria cum Dei offensa perpetuo regnare ». Ibid. pag. 415; cfr. tom. I. pag. 860-(I. Sent. d. 48. dub. I.); et P. Fidelis a Fanna, Ratio, pag. 219 seq.

[2] « Refert Frater Bonaventura: ‚Regina‘, inquit rex ad me, ‚molestatur nimis, quia dicitur ei, quod Petrus, filius noster, velit intrare Ordinem Fratrum Minorum. Cui dixi: Habeatis pacem, et nolite tantum de hac materia loqui; tantum enim possetis verba revolvere, quod iuvenis, etsi voluntatem non haberet, fortassis concipiet. Confido namque de Ministro ipsorum, Fratre Bonaventura, quod tantum diligat me, ut hoc non faceret, nisi mihi praediceret. Et nunquid, Frater Bonaventura, non verum dixi‘? Talia per modum sancti solatii dicebat mihi rex. Cui respondi: ‚Domine, si filius vester huius rei causa venerit ad me, ego referam vobis et ponam super conscientiam vestram‘. Respondit rex: ‚Non, Frater Bonaventura, hoc non fiet; nolo, quod super conscientiam meam istud relinquatur, si filius meus velit Deo servire, quod ego impediam eum‘. Pius revera et bonus rex! qui sic pium, sic bonum ad Deum gerebat animum, ut carere mallet solatio filii quam ipsum retrahere a servitio Dei ». Ibid. pag. 416.

[3] « Regi Franciae interroganti, pro quo vitio plures homines perirent, respondit Frater Bonaventura, quod vitio avaritiae, quia ad illud omnes homines quasi inclinantur, et casti et continentes et etiam parvuli, ut videmus; non sic ad alia vitia ». Ibid. pag. 416.

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 331; cfr. noster tom. VIII. Proleg. pag. XLI; et textus ibid. nag. 152.

[5] Biblioth. Vatic. cod. Ott. 522. saec. XIV. fol. 321. in 16.

[6] « Cum frater Fratris Bo. (naventurae) rogaret eum, ut a rege sibi impetraret praebendam, respondit: ‚Vis mihi frater os claudere? Qua fronte alios possem hortari et inducere ad contemptum mundi et Religionis ingressum, si tibi ea quae mundi sunt, procurarem; et manendi in saeculo et saeculum diligendi occasionem dare procurando talia‘ »? Ibid. fol. 167 r.

[1] « Refert Fr. Bonaventura, Minister generalis, quomodo Fratres de Burgundia assererent, dicentes: ‚Talis Frater, homo valens, magno illi domino Delphyno graviter infirmo dixit, cum gratia visitandi accessisset ad eum sicut homo sibi notus: ‚Ecce, domine, laudare Deum debetis, quia pulcherrimam cameram, lectum mollem et omnia necessaria etc.‘ Qui respondens, ait: ‚Vos, Fratres, super plumetum lectum quiescitis, ego autem super spinas iaceo, et non plumis mollem et suavem mihi praebentibus decubitum, sed pro spinis pungentibus instructum habeo lectum; verum in hoc differimus, quod vos spinas habetis exterius in corpore, ego intus in corde; vos in corde plumas, ego solum in corpore. Ecce, hic iacens in lecto isto sic parato, sic molli, gravibus spinarum punctionibus laceror, cogitans de statu meo, cogitans et timens, ne hostes mei terram meam invadant. Modo cogito de castro illo, qualiter possit defensari, modo de re illa et illa, de illo negotio et illo, et ita nunquam in corde quietem habeo‘. Erat enim homo in multis guerris » (sic). Ibid. fol. 227 r.

[2] Cfr. Wadding., ad an. 1273 n. 10; Sbaralea, Scriptores, v. Bonaventura; Hergenröther, Kirchengesch., vol. I. pag. 817.

[3] Analecta Francisc., tom. III. pag. 701.

[4] Chronica, pag. 268.

[5] In Scriptor. Rer. Ital., tom. XI. Hist. Eccl. Nov. L. 23. c. 22.

verba brevia habet [1]: « Anno vero Domini 1274 [2] tempore vernali idem Generalis Parisius existens vocatus fuit a domino Papa Gregorio praedicto, qui ipsum accipere cardinalatum et episcopatum Albanensem *coëgit* ».

Nuntius venit Parisios, ut traderet Bonaventurae diploma pontificium, quod adhuc strictius quam supra nominatum diploma Clementis IV. *praecepit* ei, ut *huic provisioni sine cuiusquam difficultatis obice acquiesceret et ad praesentiam Pontificis absque tarditate aliqua morosae cunctationis accederet.* Diploma hoc [3] emissum Florentiae die 23 Iunii 1273 (IX. Kal. Iul.) est tanti momenti, ut illud maiori ex parte hic reportemus:

« Dilecto filio Fratri Bonaventurae Ordinis Minorum generali Ministro, electo Albanensi, salutem et apost. benedictionem. Nostrae promotionis auspiciis (an. 1271 Kalendis Septembris factae) id inter cetera desiderabilia cordis nostri propensiori putavimus procurandum esse consilio, id maioris attentionis instantia promovendum, ut Ecclesiae, quae multa tempestate convellitur, lapides per ordinem sternerentur, et ipsa fundata solidius in sapphiris haberet sua propugnacula, iaspidem et desiderabiles lapides, terminos suos et doctos a Domino filios universos; sicque in iustitia fundaretur et multitudinem pacis filiis suis effundens, a calumnia recederet nec timeret eandem et a pavore nec appropinquaret eidem. Hoc attentioribus agere consideravimus animis, ad hoc multa sollicitudine et diligentia insistendum. Hinc, quoniam pluribus diebus et noctibus in multa lucubratione deductis, ad illum praecipue levavimus oculos, cuius negotium agebatur, supplicantes humiliter et supplicatione humili postulantes, ut ipse, suae lumine claritatis illustrans mentis nostrae iudicium et in suo beneplacito dirigens actus nostros, sua immensa pietate concederet, tales nostro ministerio ad praeeminentiam cardinalatus, quorum vita viventes instrueret, quorum fama, dum in omni loco Christi bonus odor existeret, reficeret audientes, quorum consilio confidenter muniti, possemus in dubiis et de ipsorum suffragiis divinum sperare auxilium in adversis, et demum, cum Fratribus nostris cogitationibus profundis instantes et frequentibus collationibus habitis, cum eisdem ad personam tuam, quam virtutum Dominus multis patentibus et latentibus, ut credulitate firma tenemus, virtutibus insignivit, una cum quibusdam aliis a Domino electis, ut credimus, ad honorem huius ministerii eligendam nostrae convertimus considerationis intuitum et de ipsorum Fratrum consilio Albanensi Ecclesiae tunc vacanti de te duximus providendam, te in episcopum praeficientes eidem; ideoque discretioni tuae praesentium tenore *praecipiendo mandamus*, quatenus huic provisioni nostrae in humilitate spiritus *sine cuiusdam difficultatis obice acquiescas.* Praecipimus quoque, ut *ad praesentiam nostram absque tarditate aliqua morosae cunctationis accedas*, una nobiscum divinis obsequiis et universalis Ecclesiae servitiis vacaturus ».

Quo celerius Bonaventura illud Pontificis: *Ad praesentiam nostram absque tarditate aliqua morosae cunctationis accedas*, exsequi posset, curavit rex Carolus I. de Andegavia (Anjou). Is enim, tunc Urbeveteri apud Papam moratus, dedit litteras binas ad ballivum in Andegavia et decanum S. Martini Andegavensis directas, in quibus ordinat parandas equitaturas ceterasque expensas, ut Bonaventura celerius iter peragere posset. Prima [1] epistola huc redit: « Scriptum est ballivo in Andegavia et decano S. Martini Andegavensis. Cum nos de promotione ven. Fratris B(onaventurae), quondam generalis Ministri Ordinis Minorum, in episcopum Albanensem electi, ingenti repleti gaudio nostras super hoc ei litteras dirigamus, eius ad apostolicam Sedem celerem exspectamus adventum; volumus et districte vobis praecipimus, quatenus, *sicut nostram caram habetis gratiam*, statim, receptis praesentibus, ex parte nostra equitaturas ac expensas omnes necessarias ad iter ipsius sibi offerre gratanter et honorifice, si eas receperit, ministrare curetis, nullam in iis commissuri negligentiam vel defectum, sicut *indignationem nostram cupitis evitare.* Datum apud Urbemveterem... XVIII. Maii primae indictionis ». Haec dies et indictio est re vera 18 Maii 1273. Altera [2] epistola habet eundem tenorem, directa ad eosdem. His adiungitur ibidem mentio tertiae epistolae his verbis: eodem die ibidem similes (litterae) factae sunt eisdem pro eodem Fratre B(onaventura). Discrepant autem duae epistolae supra dictae in assignando die; dum enim prima habet XVIII. diem Maii primae indictionis, secunda fert XXVIII. diem Maii primae indictionis. Ex qua diversitate pronum est deducere, vel evectionem Bonaventurae ad cardinalatum locum habuisse iam ante diem 18 Maii, vel probabilius amanuensem primae epistolae omisisse per incuriam numerum X ante XVIII. Maii primae indictionis.

Traditio universalis, cuius hac in re disertus interpres est Waddingus [3], narrat, Bonaventuram, profectum Parisiis, pervenisse in coenobium Nemoris de Mugello, Conventum Fratrum prope Florentiam, et ibi, dum ipse tergeret utensilia culinae, advenisse legatos Pontificios, ferentes ei galerum cardinalitium; sed eum prius legatos audire noluisse, antequam illum laborem non explevisset, immo oblatum galerum in ramum arboris, dictae *corni*, appendere iussisse; demum, expleto munere, verbis: *Postquam*

[1] Analecta Francisc., tom. III. pag. 352 seq.

[2] Chronista erravit, non isto enim, sed praecedenti anno hoc factum est, ut diximus supra, et ut patebit infra adhuc.

[3] Marianus de Ebulo, Formularium litterarum apostolicarum, lib. I. fol. 61; et Wadding., Annales, tom. IV, additiones ad tom. II. pag. 22; et Sbaralea, Bullarium Francisc., tom. III. pag. 205.

[1] Archivum Status Neapolitani, sign. Regest. A. n. 3. an. 1269 fol. 64.

[2] Ibid. sign. Regest. A. n. 34. an. 1279. fol. 19.

[3] Ad an. 1273 n. 12.

Fratris Minoris explevimus munera, experiamur ista graviora; salutaria haec et salubria, mihi credite, Fratres; illa vero magnarum dignitatum ponderosa et periculosa! eum appropinquasse ad legatos eosque honorifice excepisse et galerum sumsisse.

Praefata traditio de accepto ibi signo cardinalitio confirmatur antiqua Legenda [1] atque verbis Pisani [2]: « Custodia Florentina habet... locum de Nemore, in quo fuerunt plures Fratres Regulae observantia decorati. In hoc loco etiam fuit beatus Franciscus, et *Fr. Bonaventura cardinalis noster primus, ibidem capellum recepit* ». Porro, certum quoque est, eum mox praesentiam Pontificis adiisse, quia ideo in Italiam venit, ut obediret voci Pontificis: *ad praesentiam nostram absque tarditate aliqua morosae cunctationis accedas* [3]; sive, ut loquitur Sbaralea [4], « Bonaventura mense Iulio Mugellum in Tuscia pervenit ibique galero insigniisque cardinalitiis ornatus, comitem se dedit B. Gregorio X. Lugdunum ad Concilium generale proficiscenti, quo mense Novembri exeunte pervenit »; quia re vera isto tempore Gregorius has regiones transibat, ut coaevus Salimbene [5] testatur: « Anno Domini 1273, indictione I, in 27 die mensis Septembris, scilicet in festivitate Sanctorum Cosmae et Damiani, venit dominus Papa Gregorius decimus in civitatem Regium cum *cardinalibus suis;* et hospitatus fuit ad Monasterium S. Prosperi; et sequenti die ivit Parmam. Festinabat enim ire Lugdunum ad Concilium faciendum ». Utrum autem Bonaventura in comitatu Papae fuerit usque ad Lugdunum, ut innuere videtur Bernardinus de Coreis [6]; utrum sese huic comitatui adiunxerit in ipso Mugello, ut inferre satagit Bonelli ex antiquo Ioanne Villani [7], an in alia civitate, explorari hucusque nequit.

Ad idem tempus, quo iam Bonaventura cardinalatus dignitate investitus erat, spectant duae epistolae cuiusdam Henrici de Ysernia, qui Bonaventurae favores expetit qua notarius sive secretarius regis Bohemiae, Ottocari. In prima epistola [8] laudibus effertur Bonaventura summis, in altera [9] supplicatur Bonaventura, ut in favorem Henrici ad regem Bohemiae scribat. Ex quo colligere licet, quantopere Bonaventura isti regi Ottocaro acceptus fuerit, cum indicaretur idoneus, qui etiam pro aliis a rege favores impetraret.

Ordinem urgebat quoque negotium electionis novi Ministri generalis, cum Bonaventura qua episcopus et cardinalis regere eum amplius non posset. Fuit autem successor Bonaventurae in regimine Ordinis Hieronymus de Asculo, qui tamen tempore electionis non adfuit, ut narrat coaevus Bernardus [1]: « Huius (Bonaventurae) tempore Frater Hieronymus, qui ei in regimine Ordinis successit, legatus ad Graecos missus est et cum solemnibus Graecorum nuntiis rediit tempore congregati Concilii in Lugduno ». Et paulo infra idem, postquam innuit, electionem factam esse, iam Concilio inchoato, et quidem in Capitulo Fratrum eodem tempore et in eadem urbe convocato, sic prosequitur [2]: « Hoc Fratre (Bonaventura) ad cardinalatum assumto et tempore Concilii generalis Capitulo Lugduni congregato 1274, Frater Hieronymus praedictus absens, quia nondum a legatione redierat, in generalem Ministrum electus est [3] ». Idem repetit auctor Chronicorum XXIV Generalium, inquiens [4]: « Et in eodem loco Lugduni fuit generale Capitulum congregatum *tempore Concilii* generalis, in quo Frater Hieronymus praedictus ad generale regimen Ordinis,

[1] Citata a Waddingo ibid.

[2] Cod. cit. lib. I. fructus et conform. 2. part. 2.

[3] Vid. diploma Pontificium pag. 164 col. I.

[4] Scriptores, v. Bonaventura, pag. 170 col. II.

[5] Chronica, pag. 261.

[6] Apud Bonelli, Prodrom., col. 59, et ibid. nota (b) citatur: Hist. Mediolan. part. 2. ad an. 1273.

[7] Ibid. col. 56.

[8] Vide nostrum tom. IX. Introductio, pag. 3 seq. et ibid. nota 9, ubi tenor epistolae et fontes archivales notantur.

[9] Ibid. et Bonelli, Prodrom., col. 58 in fine.

[1] Analecta Francisc., tom. III. pag. 700.

[2] Ibid. pag. 701.

[3] Subiungimus hic quandam epistolam S. Bonaventurae adscriptam, quam non posuimus neque in editione nostra neque hic in textum, cum eius authentia non videatur omnino certa, ut liquet ex subscripto anno 1272, in quo Lugduni certe non fuit celebratum Capitulum, sed an. 1274; anno vero 1272 fuit quidem Capitulum, sed Pisis secunda vice. Quo non obstante, ponimus eam hic ad an. 1274, ad quem signandum facilius potuit error irrepere, quam in signando verbo Capituli *Lugdunensis*. Haec epistola spargit aliquam lucem in diversas tunc florentes congregationes sive confraternitates, quae cum Bonaventura saepe communicabant. (Vide quae hac de re diximus supra pag. 156 col. II. n. 16.). Exstat haec epistola Cremonae, biblioth. Publica, Cod. C. VII. 12. membran. in 8. saec. XIV. Postquam compilator fol. 3 r. seqq. enumeravit « ordinationes *piae congregationis* beatissimae Virginis ac beatissimi confessoris Francisci apud Fratres Minores de Brixia... », prosequitur fol. 20 r.:

« Littera recommendationis omnium Fratrum de congregatione, quam habuerunt, a Ministro generali in Capitulo generali celebrato apud Lugdunum. — Dilectis in Christo ministro et Fratribus *congregationis beatae Virginis* in civitate Brixiensi Fr. Bonaventura Ordinis Fratrum Minorum generalis Minister et servus salutem et pacem Dei, quae exsuperat omnem sensum. Divini muneris donativa sacrae communionis participatione proficiunt et eo copiosius intra possessorum mentes exuberant, quo liberalius in proximorum subsidia diffunduntur. Hinc est, quod vestram devotionem attendens, quam ob Dei reverentiam ad nostrum Ordinem geritis, certis beneficiorum indiciis comprobatam, dum Fratrum nostrorum inopiam sub obtuitu praemiorum caelestium per continuae pietatis subsidia misericorditer relevatis, Christoque non immerito acceptabile fore, piis ipsam beneficiorum vicissitudinibus compensari, vos ad universa et singula nostrae Religionis suffragia tam in morte recipio quam in vita, plenam vobis participationem bonorum omnium tenore praesentium concedendo, quae per Fratres nostros, ubicumque terrarum morentur, operari dignabitur clementia Salvatoris. Data Lugduni anno Domini 1272 tempore generalis Capituli ».

[4] Analecta Francisc., tom. III. pag. 353. Paulo infra (pag. 355 seq.) prosequuntur eadem Chronica: « Nonus Generalis fuit Frater Hieronymus de Esculo, Provinciae Marchiae, electus Lugduni anno Domini 1274 tempore generalis Concilii ibidem, ubi per dominum Fratrem Bonaventuram, istius praedecessorem, fuerat generale Capitulum congregatum ».

nondum a legatione reversus, concorditer est electus ». Erat hoc in festo Pentecostes die 20 Maii an. 1274 [1]. Hieronymus vero reversus est paulo post, die nempe 4 Iulii secundum computationem Waddingi [2], die vero 24 Iunii secundum Hergenröther [3].

3. Bonaventura re vera regimen Ordinis deponere debuit, cum omnes eius vires absorberentur ad ordinationem negotiorum Concilii generalis. Istud enim interim iam Lugduni congregatum expediebat celeriter et prospere res maximi momenti [4]. Quales partes in genere habuerit in dicto Concilio Bonaventura, narrat eius secretarius Bernardus [5]: « Hunc dictus dominus Gregorius X. cardinalatum episcopatus Albanensis coëgit suscipere; cuius praesentia et sapientia in illo Concilio a Deo videtur in defensionem Religionum contra multos et magnos adversarios fuisse praeparata ». Idem repetit et aliis gravioribusque notitiis complet auctor Chronicorum XXIV Generalium [6]: « Et tunc (an. 1274) fuit in Lugduno generale Concilium celebratum, mense Maio inchoatum. Cuius (Bonaventurae) praesentia et sapientia in illo Concilio a Deo videtur in defensionem Religionum Mendicantium contra multos et magnos adversarios fuisse praeparata. In eodem namque Concilio erant inter alios tres Praelati nobiles Fratres Minores, videlicet episcopus Tripolitanus et dominus Frater Odo Rigaldi, archiepiscopus Rhotomagensis, magister in theologia, et dominus Frater Bonaventura, cardinalis praedictus. *Qui ex domini Papae iussione principaliter negotia Concilii pertractabant.* Quod quidam attendens, motus invidia, composuit illos vulgatos versus:

> Rothomagensis anus et praesul Tripolitanus
> Ac Bonaventura tractant papalia iura,
> Ordinis immemores, qui tales spernit honores ».

Cum inter alios, ut dicit adductus chronista, Bonaventura *ex domini Papae iussione principaliter negotia Concilii pertractaret*, factum est, ut progressu temporis fama sit orta, eum in praevis sessionibus munus Praesidis gessisse. Cuius famae est solemnis interpres Sixtus IV. Pontifex Maximus, dicens [7]: « Non fefellit (cardinalis Bonaventura) exspectationem Summi Pontificis (Gregorii X.), ac sacri Senatus optimus Deoque amicissimus vir; sed in Concilio Lugdunensi *praesidens*, omniaque ad Dei laudem dirigens, sedatis discordiis difficultatibusque sublatis, ipsi Ecclesiae maximo usui fuit et ornamento ». Iisdem elogiis hoc munus effert Sixtus V. [1]: « Qui (Gregorius X.) in eius virtute et sapientia ita acquiescebat, ut Concilii recte dirigendi et administrandi partes *ei praecipue* tribuendas esse decerneret »; Bonaventura enim secundum Robertum Liciensem et Ariostum [2] et Galesinium [3] et alios, mandante Pontifice, omnia in sessionibus privatis congerere et parare debebat.

Concilium convocatum fuit, ut deliberaretur praecipue de unione Graecorum, de subsidio Terrae sanctae et de disciplina ecclesiastica. Aperta fuit prima sessio eius die 7 Maii. Inter primam et secundam sessionem habuit locum praedictum Capitulum generale Ordinis Minorum, in quo, praesidente Bonaventura, absens Hieronymus ab Ascolo electus fuit Minister generalis, ut dictum est. Die 18 Maii habita est secunda Concilii sessio; qua finita, perlectae sunt coram convocatis denuo praelatis litterae transmissae a nuntiis Fratribus Hieronymo et sociis ceteris de mox advenientibus ad Concilium legatis Graecis [4]. Qua occasione, ut narrat oculatus historicus Concilii [5], « Frater Bonaventura, Albanensis episcopus, sermocinatus est, proposito themate, quod legitur Baruch [6]: *Exsurge, Ierusalem, sta in excelso et circumspice ad Orientem et inde collige filios tuos ab Oriente usque ad Occidentem* ». Die 7 Iunii habita est tertia sessio; post quam, die scilicet 24 Iunii, advenerunt numerosissimi praelati et legati Graeci [7]; die vero 4 Iulii etiam legati Tartarorum pervenerunt [8]. Interim autem die 29 Iunii Pontifex ipse Missam solemnem celebravit, in qua Epistola et Evangelium et Credo cantata fuerunt tam in Latino quam in Graeco; Bonaventura autem fecit sermonem [9]. Die 6 Iulii habita est quarta sessio, in qua tandem unio cum Graecis denuo contracta est [10]; et ita Bonaventura

---

[1] Wadding., Annales, index, v. Hieronymus de Aseulo; Ioannes de Komorowo, Memoriale, pag. 106; Eubel, Provinciale, pag. 64; Moroni, Dizionario, vol. 48. pag. 10; P. Pamfilo, Storia compendiosa, vol. II. pag. 1 seqq.

[2] Wadding., ad an. 1274 n. 6.

[3] Kirchengeschichte, vol. I. pag. 818.

[4] Hefele, Conciliengeschichte, vol. VI. pag. 132-151.

[5] Analecta Francisc., tom. III. pag. 701.

[6] Ibid. pag. 353.

[7] Tom. I. Praef. general. pag. XL § 10, et Acta Sanctorum, die 14 Iulii, Vita S. Bonaventurae, pag. 831 n. 5.

[1] Tom. I. loc. cit. pag. XLVII § 6. et Acta Sanctor., loc. cit. pag. 835 n. 7.

[2] Apud Bonelli, Prodrom., col. 59.

[3] In vita inserta Actis Sanctorum, loc. cit. pag. 838 cap. 7. n. 78.

[4] Hic testis oculatus et historicus dicti Concilii, ad rem narrat: « Item, pendente termino tertiae sessionis, Frater Hieronymus et Frater Bonagratia de Ordine Fratrum Minorum, qui missi fuerant nuntii cum duobus Fratribus per Romanam Ecclesiam ad Graecos, *miserunt quasdam litteras* domino Papae, de quibus ipse dominus Papa multum gavisus est et fecit vocare omnes praelatos in maiore ecclesia Lugdunensi; et ibi, omnibus praelatis exsistentibus in cappis suis, Frater Bonaventura... ». Conciliorum tom. 28. (Parisiis 1644) pag. 528.

[5] Ibid.

[6] Baruch. 5, 5.

[7] Conciliorum tom. 28. ibid. et Analecta Francisc., tom. III. pag. 356: « Tandem, nondum finito Concilio, cum solemnibus Graecorum nuntiis rediit (Hieronymus), negotio, pro quo iverat, feliciter expedito ». Cfr. Hefele, Conciliengeschichte, vol. VI. pag. 134.

[8] Ibid. et Analecta loc. cit.: « Adfuerunt etiam in eodem Concilio, per eundem Fratrem Hieronymum adducti, nuntii Tartarorum ». Tres horum die 16 Iulii baptizati sunt.

[9] Conciliorum tom. 28. pag. 529: « Quibus dictis, Frater Bonaventura fecit sermonem suum usque ad finem ».

[10] Hefele, ibid. pag. 142 seqq.

adhuc assistere potuit felici exitui Concilii et iubilanti *Te Deum*. Abhinc enim Concilium orbatur assistentia Bonaventura.

4. Etenim [1] « eodem anno et mense, die Dominica, decima quinta eiusdem, hora matutinali obiit clarae memoriae Frater Bonaventura, Albanensis episcopus, qui fuit homo eminentis scientiae et eloquentiae, vir quidem sanctitate praecipuus, vita, commiseratione ac moribus excellentissimis decoratus, benignus, affabilis, pius et misericors, virtutibus plenus, Deo et hominibus dilectus, qui sepultus est ipso die dominico in loco Fratrum Minorum Lugduni, cuius exsequiis interfuit dominus Papa cum omnibus praelatis, qui erant in Concilio, et tota curia. Et Frater Petrus, Ostiensis Episcopus, celebravit Missam et praedicavit, proposito themate, scilicet: *Doleo super te, frater mi Ionatha* [2]. Multae lacrymae et gemitus ibi fuerunt. Hanc ei gratiam concesserat Dominus, ut quicunque eum videbant, ipsius amore incontinenti caperentur ex corde ». Ne hanc relationem testis et historici synchroni dicti Concilii Lugdunensis abrumpamus, prosequimur narrationem de desolatione totius Concilii post mortem Bonaventurae [3]: « Eodem anno et mense, die decima sexta eiusdem, facta est quinta sessio, in qua... dominus Papa allocutus est Concilium, dicens, quomodo Ecclesia Dei inaestimabile damnum perpessa fuerat ex obitu Fratris Bonaventurae, Albanensis episcopi, et mandavit omnibus praelatis et omnibus presbyteris per totum mundum, ut quilibet eorum unam Missam deberet cantare pro anima ipsius et aliam pro animabus omnium aliorum, qui mortui sunt adveniendo, stando, seu redeundo ad Concilia, sive ad Concilium. Et... continuavit aliam sessionem (ultimam) in crastinum, scilicet decimam octavam eiusdem, et sic dissoluta est quinta sessio ».

Sicut iste testis, ita quoque alter synchronus [4] innuit, quod tempore huius Concilii « magna mortalitas fuit, et obierunt ibi plures cardinales et multi praelati et alii sine numero ». Tam ista communis mortalitas quam gravitas negotiorum et laborum tempore Concilii Bonaventurae imposita, ut opinatur Baptista de Iudicibus [5], quam fragilitas corporis Bonaventurae potuerunt insimul esse causa, cur Bonaventura succubuerit. Praecisam tamen mortis causam ignoramus.

Testimonium allatum sufficeret ad testandum modum et tempus beati obitus Bonaventurae; sed aequitas postulat audire quoque auctorem tam saepe iam adductorum Chronicorum XXIV Generalium [1], qui dicit: « Eodem autem tempore, nondum finito Concilio, reverendissimus et recolendae memoriae in Christo Pater dominus Bonaventura, cardinalis praefatus, ad sanctos Patres appositus, triumphantes suo, ut credimus, beatificavit consortio, sed incredibili affecit moestitia militantes. Nam Graeci et Latini, clerici et laici amaris prosequebantur lacrymis sacrum funus, dolentes de luctuosa tantae subtractione personae. Erat enim tantae humilitatis et gratiae, ut ab omnibus amaretur, tantaque praerogativa donorum divinorum dotatus, ut Ecclesiae Dei nullum parem sibi relinquere putaretur. Et obiit anno praefato III. Idus [2] Iulii, aetatis suae LIII. Fuit autem cum magna solemnitate sepultus in ecclesia Fratrum Minorum conventus Lugdunensis, domino Papa cum cardinalibus sacras exsequias celebrante ».

5. Annus igitur, in quo Bonaventura mortuus est, non est alius quam 1274, ut synchronus Concilii historicus citatus asserit nec non Bernardus de Bessa scribens [3]: « In Lugduno tempore generalis Concilii obiit cardinalis, anno aetatis suae LIII, episcopus scilicet Albanensis ». In hoc conveniunt quidem omnes graviores scriptores. At auctor dictorum Chronicorum, quem multi hac in re sunt secuti, quamvis conveniat in illo anno mortis assignando, aliam tamen, et quidem erroneam, adducit diem mortis referens [4]: « Obiit anno praefato III. Idus Iulii, aetatis suae LIII ». Debet enim esse Idibus Iulii (vel pridie Idus vel potius in nocte diei 14 ad diem 15 Iulii); quia secundum laudatum et supra adductum historicum synchronum Concilii Bonaventura mortuus est *die 15 Iulii hora matutinali*. Concordant Baptista de Iudicibus [5], Alexander Ariostus [6], Galesinius [7], Rudolphius [8], Waddingus [9], immo et Bollandistae [10], qui, etsi de S. Bonaventura agant die 14 Iulii propter festivitatem in Ecclesia introductam, tamen aiunt: « Si igitur, teste Concilii historico, S. Bonaventura obiit in Dominica, obiit certissime die XV, quod et ipsemet diserte enuntiat ».

Ad obitum S. Bonaventurae plura sunt orta carmina lugentia. Ex omnibus seligimus epicedium,

---

[1] Conciliorum tom. 28. pag. 532 seq.

[2] Lib. II. Reg. I, 26.

[3] Conciliorum tom. 28. pag. 533.

[4] Rer. Italic. Script. tom. 9. col. 787.

[5] Steph. Baluzi, Miscellanea (Lucae 1764), tom. IV. pag. 476 col. II: « Nam cum in ipso Concilio Lugdunensi gravissimis negotiorum incumbentium fascibus pene opprimeretur et modo contra Graecos, modo contra haereticos vitam Mendicantium impugnantes, aut disputaret, aut scriberet, nihilque omitteret, quod ad munus sanctissimi doctissimique viri et suscepti officii susceptaeque dignitatis pertineret, fatigatus laboribus, in gravissimum incidit morbum; quo in dies et in horas augmentum capiente susceptis cum multa lacrymarum effusione Ecclesiae Sacramentis, mandavit, ut Breviarium, quod solum sibi reservaverat (reliqua enim in pauperes distribuerat) Ordini restitueretur ».

[1] Analecta Francisc., tom. III. pag. 356.

[2] In assignando die mortis chronista erravit, ut dicetur mox infra.

[3] Ibid. pag. 699.

[4] Ibid. pag. 356.

[5] Steph. Baluzi, Miscellanea, tom. IV. pag. 477 col. I.

[6] Apud Bonelli, Prodrom., col. 62.

[7] Apud Acta Sanctorum, 14 Iulii, pag. 838 cap. 7. n. 83.

[8] Apud Wadding., ad an. 1274 n. 16.

[9] Wadding., ad an. 1274 n. 13. seqq.

[10] Acta Sanctorum, 14 Iulii, Commentarius praevius, § 1. n. 10.

quod pro more huius aetatis composuit coaevus B. Franciscus a Fabriano dictus Venimbenus [1]:

O lugubris Ecclesiae planctus et plaga dura!
Defunctus est fons gratiae, Frater Bonaventura.
Heu! quanta iactura super tanto Doctore!
Iam iam [2] suspirat moerens desolata Scriptura.

O quantus luctus hominum, Ecclesiae lamentum [3]!
Obiit forma cardinum, decor et ornamentum;
O quantum fulcimentum [4] Ecclesiae Romanae!
Deplorat non inane mundus hoc detrimentum.

O mors, expers clementiae, naturae frangens iura,
Mordidisti nunc impie mundum dira iactura.
Nam de tanti [5] pressura concussa cardinalis
Tremit universalis Ecclesiae structura [6].

O Minorum Religio! sume planctum amarum:
Exundare profluvio perfusa lacrymarum.
Suspira, nam [7] praeclarum perdidisti Doctorem,
Quem patrem et pastorem habuisti praeclarum.

O paupertas egregia huic viro desponsata!
O summi Regis filia per hunc diu servata!
Nunc plora [8], viduata, verum [9] tui possessorem,
Qui pro tui amore contempsit [10] multa data.

O puritas clarissima totius honestatis [11]!
O castitas gratissima spiritibus beatis!
Hunc tuae integritatis plange protectorem
Et castum amatorem tutae fecunditatis.

O profunda humilitas in caelis coronata!
O caelestis sublimitas de [12] terris exaltata!
Nunc permanens [13] orbata, hunc luge nutritorem [14],
Qui mundanum florem contempsit, te servata.

O exemplar et speculum sanctae Religionis!
O pastoralis baculus tutae professionis!
Iter egressionis tuae flet gressus virtutum [1],
Teque ductorem tutum habebit suae actionis [2].

O zelator iustitiae, o pastor pietatis!
O cultor pudicitiae, protector paupertatis!
Tam sexus quam aetatis conditio quaecunque
Te ploret ubicumque doctorem veritatis.

Eia nunc [3], piissime Rex, omnium Creator,
Ecclesiae sanctissimae sis [4] dulcis consolator,
Nobis auxiliator sit in regno caelorum,
Qui nobis [5] forma [6] morum fuit manens viator. Amen.

Refert adhuc Waddingus [7], quendam Fratrem sanctum, Hugonem de Dina, eodem anno transeuntem per Urbem veterem, praeter alia multa praedixisse quoque mortem S. Bonaventurae his verbis: « Frater Bonaventura non ascendet ad altiorem gradum. Ordo Minorum dividetur ».

Caput V.

De Reliquiis S. Bonaventurae, de eius canonizatione et ad Doctoratum ecclesiasticum evectione.

1. Quod, intercedente S. Bonaventura, Deus dignatus sit miracula patrare, videbimus in relatione processus canonizationis atque iam vidimus [8] in miraculo in ipso Sancto vivente patrato.

Corpus S. Bonaventurae diu mansit in primitivo suo loco, Lugduni in ecclesia Fratrum Minorum. Refert quidem Bartholomaeus Pisanus [9] de aliqua translatione corporis eius; sed certa est alia translatio corporis ad novam ecclesiam Lugduni in honorem S. Francisci aedificatam habita an. 1434, et haec non potest esse illa quam memorat Pisanus, cum hic mortuus sit iam circa an. 1401. De ista igitur translatione an. 1434 loquitur Martyrologium Franciscanum [10] die 14 Martii his verbis: « Lugduni translatio corporis sancti Bonaventurae cardinalis et episcopi Albanensis, Doctoris seraphici, Ordinis Minorum, cuius sacrum caput, capillamentum, labia, dentes et lingua

---

[1] Hanc neniam versu leonino descriptam habet Waddingus (ad an. 1274 n. 14.) et Bonelli (Prodrom., col. 64 seq.), qui desumsit eam ex Chronicis Fabrianensibus (cfr. ibid. col. 63. not. f. et g.). In reproducendis his versibus uterque maiori ex parte convenit. Nos adducimus lectionem Bonellianam cum his mentione digniioribus variantibus, quos nobis suppeditavit codex Florentinus, qui describitur: Florentiae, biblioth. Laurent. Plut. VII. dextr. cod. 3. membran. in 4. parvo, olim Conv. S. Crucis, saec. XIV. fol. 13 v. col. II: « Incipiunt versus ad commendationem Fratris Bonaventurae cardinalis de balneo regis ». Eosdem versus reproduxit ex codice Fabrianensi (Caldoro) tam in lingua Latina quam in versione Italica P. Aloysius Tassi de Fabriano, Vita del B. Francesco Venimbeni da Fabriano (Fabriano 1893), pag. 60 seqq.

[2] Wadding. et cod. Florent. habent semel tantum *iam*.

[3] Inter hunc et sequentem versum intercalant Wadding. et cod. Flor. istum etiam a nobis receptum: *Obiit forma cardinum, decor et ornamentum*.

[4] Wadding. habet *nocumentum* pro *fulcimentum*.

[5] Cod. Flor. habet *dempti* loco *tanti*.

[6] Hic et praecedens versus deest apud Waddingum.

[7] Cod. Flor. *nunc* pro *nam*.

[8] Cod. Flor. *plorat* pro *plora*.

[9] Cod. Flor. *sponsoque possessore* pro *verum tui possessorem*.

[10] Ita cod. Flor.; alii pro *contempsit* habent *concessit*.

[11] Cod. Flor. *in caelis coronatu* pro *totius honestatis;* cetera in eo desunt usque ad versum: *O profunda humilitas in caelis coronata,* inclusive.

[12] Cod. Flor. *in* pro *de*.

[13] Wadding. *hunc plange* pro *nunc permanens*.

[14] Wadding. *moerore* pro *nutritorem*.

[1] In cod. Flor. ita: *Tuae egressionis flet gratia virtutum.*

[2] In cod. Flor. ita: *Tanquam doctorem tutum suae congressionis;* cetera desunt usque ad versum: *Eia nunc, piissime Rex, omnium Creator.*

[3] Cod. Flor. *pater* pro *nunc*.

[4] Wadding. et cod. Flor. *o* pro *sis*.

[5] Cod. Flor. deest.

[6] Cod. Flor. *fuit* hic transponitur.

[7] Annales, ad an. 1274 n. 15.

[8] Supra pag. 59 col. II.

[9] Cod. cit. lib. 1. fructus et conform. 8. pars. II. vol. I. fol. 117 v. col. 1: « Huius (Bonaventurae) corpus, dum de sacristia esset positum in sepulcro novo, ubi nunc iacet, corpore redacto in cinere, lingua inventa est sana et integra, ac si nunquam fuisset sepulta. Quod Fratres videntes, eam in pixide eburnea ponentes, in sepulcro eius recondiderunt ».

[10] Cfr. Arturus Monasteriensis, Martyrologium Franciscanum, 14 Martii.

post centesimum sexagesimum annum incorrupta vividoque colore conspersa reperta sunt [1] ».

Occasione huius translationis positum est sacrum Bonaventurae corpus in urna pretiosa ab ipso Ordinis Generali tunc gubernante, Francisco Samsone, exceptis ossibus brachii, quae, pulcro reliquiario inclusa ille secum ferens in Italiam, donavit ecclesiae Ordinis Minorum in Balneoregio. Nunc istae Reliquiae venerantur in cathedrali ecclesia eiusdem oppidi [2]. Ipse rex Galliae Carolus VIII. vindicavit sibi maxillam capitis inferiorem, alia Reliquia a quodam praesente portata est Venetias, ubi venerationi fidelium est exposita.

Miraculum memoratum circa corpus Sancti huius non tantum Lugdunenses movit, ut Bonaventuram in specialem sibi patronum eligerent, sed etiam fortem dedit impulsum, ut causa canonizationis eiusdem alacrius inciperetur; qua facta, incolae Lugduni regiaque Galliae familia magnis eleemosynis tum cellam, in qua Sanctus mortuus est, in oratorium verterunt, tum urnam sacri corporis laminibus argenteis ornaverunt, tum caput ipsius pretiosissimo reliquiario incluserunt; porro quolibet anno festum sui Patroni per Octavam integram cum splendida processione, tota plaudente urbe, celebrari, solemni decreto statuerunt [3].

Attamen, subsequentibus saeculis gloriosus nostri Sancti cultus bis sacrilega sepulcri profanatione quasi sublatus est. — Prima haec profanatio accidit an. 1562 mense Maii illo furore Hugonottorum, qui magnam Galliae partem sanguine Catholicorum et sacrorum locorum et rerum vastatione perturbaverunt. Urbe Lugduni proditione occupata, hostes impetum fecerunt in Conventum Minorum, omnia diripuerunt, et pretiosos qui in capella S. Bonaventurae servabantur thesauros praedari incipiebant. Sed P. Guardianus Conventus, nomine Iacobus Gayete, provide sacras Reliquias subtractas et in duabus cistis positas absconderat in loco, quem praeter ipsum duo tantum Fratres noverunt, quos ad cautelam miserat in alium Conventum. Hugonotti crudeliter tractaverunt omnes Fratres, ut ex ore eorum locum acciperent, ubi praedicti thesauri absconditi essent, praecipue illum P. Guardianum. Sed frustra. Tunc iidem omnes Conventus et horti angulos perquisierunt tandemque cistam unam, in qua sacrum corpus erat, invenerunt, altera vero cum capite Bonaventurae remansit eis abscondita. Urnam inventam cum multis aliis sacris imaginibus et supellectilibus rogo in platea ante ecclesiam accenso combusserunt. Deinde ipsum Guardianum cum alio quodam saeculari crudeliter occisum in fluvium proiecerunt.

Prudentia igitur praedicti Guardiani eiusque usque ad mortem constanti fidelitate incolume tunc servatum est pretiosum caput S. Bonaventura. Hoc referunt Franciscus Gonzaga [1], et Waddingus [2] in Annalibus, dicens: « Caput tamen D. Bonaventurae servatum est opera pii Religiosi Minoritae, quem et haeretici miris cruciatibus affecerunt, ut ei ecclesiae thesauros, vasa scilicet sacra, promeret, id quod constanter reticuit ».

Postquam brevi liberatum fuit Lugdunum, Fratres conscii secreti redierunt et Reliquiam capitis sacri in lucem protulerunt cum imagine Crucifixi et calice, quo S. Bonaventura uti solebat. Tunc antiquus cultus eadem solemnitate restitutus fuit et Conventus cum ecclesia pietate et largitionibus benefactorum perfecte reaedificatus.

Secunda profanatio accidit saeculo praeterlapso, durante illa Gallica revolutione exsecrandae memoriae. Etiam tunc a pio quodam Religioso reliquiarium cum sacro capite subtractum est a furore praedonum et secreto loco absconditum. Conventus et ecclesia tunc penitus destructi sunt. Mortuo tamen illo Religioso, hucusque illa Reliqnia, si adhuc existit, omnino latet.

Restat dicere nonnulla de insigni Sancti Reliquia, scil. eius lingua integra et incorrupta, etiam nunc perdita. De eadem refertur in opusculo non genuino *de mellifluo Nomine Iesu* eiusque codicibus sic [3]: « Explicit hoc devotissimum opusculum (Sermones de Ss. Nomine Iesu) a domino Bonaventura compositum, cuius lingua post reliqui corporis incinerationem integra et incorrupta remansit, et in Conventu Fratrum Minorum, cuius Ordinis ipse fuit, in civitate Lugdunensi reservatur. Decebat siquidem, ut tam nobile organum, quod tam dulcia et sancta verba resonuerat, nullatenus sentiret corruptionem ». De eadem re luculentissimum habetur testimonium in relatione fide digni testis, Ioan. Baptistae de Iudicibus, scribentis [4]: « Ceterum non ante multos annos, cum, crescente populi devotione, ex humiliore sepulcro transferri corpus eius et in novum deberet inferri, aperto monumento obesaque carne et cute in reliquis membris, ita lingua illius recens, integra mollisque ac veluti rubens inventa est, ac si eodem die mortuus sepultusque fuisset, immo ac si a vivente tum fuisset abstracta, cuius excellentis miraculi universus clerus et populus Lugdunensis locupletissimus testis fuit; testesque complures hospites advenaeque, qui tanti miraculi

---

[1] Quidam dixerunt, etiam *cor* inventum fuisse incorruptum; sed ad firmandam hanc assertionem deficiunt testimonia sufficienter certa. Cfr. Vita S. Bonaventurae P. Antonii-Mariae de Vicetia, pag. 165, nota 1.

[2] Teste Waddingo (Annal. tom. IV. ad an. 1274 n. 22.). Inscriptio huius reliquiarii est: « Hoc reliquiarium donavit Fr. Franciscus Samson, Generalis, Conventui S. Francisci in Balneoregio Kalendis Maii 1491 ».

[3] Histoire abrégée (infra pag. 73 cit.) pag. 179-184.

[1] Origo seraphicae Religionis, parte III. de Provincia S. Bonaventurae et de Conventu Lugdunensi, et Annal. tom. XIX. ad an. 1562.

[2] Ad an. 1274 n. 22.

[3] De isto non genuino opusculo S. Bonaventurae et de codicibus, qui etiam hoc « explicit » referunt, vide nostrum tom. IX. Prolegomena cap. I. pag. XIV col. II. et pag. XV col. I; cfr. Bonelli, Prodromus, col. 69.

[4] Steph. Baluzi, Miscellanea, tom. IV. pag. 481 col. II.

fama commoti, postea saepe recentem linguam in novo viderunt reconditam tabernaculo ».

2. Miratus est celeberrimus Ioannes Gersonius, Universitatis Parisiensis cancellarius, in quadam epistola [1], quod canonizatio Bonaventurae tamdiu dilata sit. Qui tamen perpenderit, quales scissurae in sinu Ordinis quaestionesque de paupertate, defuncto Bonaventura, ortae sint; item, quod etiam in aliorum magnorum Sanctorum, ut Ioannis de Capistrano, Iacobi de Marchia aliorumque processu canonizationis Sedes apostolica lente processerit; tandem, quod omnibus solerter explanatis praeparatisque, canonizatio quo posterior, eo gloriosior evaserit, de hoc mirari desistet. Suscepit autem canonizationem Bonaventurae Sixtus Papa IV.

Instantiae, ut Bonaventura inter Sanctos adnumeraretur, magnae et numerosae fuerunt. Principes et reges societatis christianae [2], magnae civitates et quamplurimae urbes [3] nec non integer Ordo Fratrum Minorum enixe petebant, ut tandem haec canonizatio perageretur. Accedebant nunquam interrupta cum admiratione lectio operum S. Bonaventurae [4], frequentes de hac causa consultationes investigationesque veritatis. Praecedebant processus simplices et solemnes, preces fundebantur ad Altissimum, celebrabantur consistoria secreta et publica, adhibebatur uno verbo diligentia digna tanto negotio. Praecipua autem mentione dignae sunt *Relationes* sive *Orationes* super hac re habitae in pleno consistorio et coram Pontifice vel ad Pontificem transmissae, quarum primam elocutus est disertissimus utriusque iuris doctor Octavianus de Martinis, Sinnessanus [5], secundam vero praesentavit Pontifici iurisconsultus Paduanus, Ioannes Franciscus de Pavinis [6], tertiam tandem obtulit eidem Pontifici episcopus Ventimiliensis ex Ordine Praedicatorum, Ioannes Baptista de Iudicibus [7]. Iure dici potest, vix alicuius Sancti canonizationem ante Bonaventuram tam ardenter et universaliter fuisse desideratam postulatamque [8] quam temporibus Sixti IV. canonizationem Bonaventurae. Tam praedictae *Relationes* quam ipsum *diploma* Pontificis, in quibus hae instantiae et motiva praecipua evolvuntur, luculentissime hoc attestantur.

[1] In epistola missa Lugdunum ad quendam Minoritam an. 1426 (edit. Antuerp. 1706), tom. I. col. 119.

[2] Enumerati in *Relatione* Octaviani a Martinis, n. 25; cfr. Acta Sanctorum, 14. Iulii, pag. 829 seq.

[3] Ibid. et Bulla canonizationis *Superna caelestis patria* Sixti IV; cfr. nostrum tom. I. pag. XLI § 13.

[4] Ibid. et Bulla *Triumphantis Hierusalem* Sixti V. in nostro tomo I. pag. XLVIII § 10.

[5] Acta Sanctorum, ibid. pag. 824 seqq.

[6] Rer. Italic. Scriptor., tom. 23; Iacobus Malfeius Volaterranus in Diario Romano de Pontificatu et gestis Sixti IV.

[7] Steph. Baluzi, Miscellanea, tom. IV. pag. 471 seqq.

[8] « Agimus igitur ipsi Deo quantas possumus gratias, quod nos dignos duxerit, per quos haec canonizatio celebraretur; quae, licet divinis litterarum monumentis exstantibus corruscantibusque miraculis, iam pridem potuerit rite fieri; nunquam tamen antehac vel a principibus, vel ab aliis tanta diligentia fuit petita ». Bulla Sixti IV. *Superna caelestis*, § 13.

Ad stabiliendam autem veritatem miraculorum S. Bonaventurae fuerunt destinati a Papa Sixto IV. tres commissarii, « quorum unus fuit Iulianus Ruverius, cardinalis S. Petri ad Vincula (Protector Ordinis); alter Stephanus, Mediolani archiepiscopus, cardinalis Nardinus; tertius Franciscus Gonzaga, cardinalis Mantuanus [1] ».

Inter miracula recenset in sua relatione Ioannes de Iudicibus [2] duo praesertim, dicens: « Duo huic libello inseruisse sat erit, cum reliqua in processibus abunde recitabuntur », scilicet miraculosam refectionem S. Communionis, quam supra narravimus cum chronista, et miraculosam conservationem eius linguae, ut supra de Reliquiis narravimus. Diffuse autem agit non tantum de his duobus, sed etiam de multis aliis, praesertim ad sepulchrum S. Bonaventurae Lugduni et in aliis etiam locis patratis miraculis in sua Oratione sive Relatione Octavianus de Martinis [3]. Tandem Sixtus IV. refert [4]: « Subsecuta sunt tamen post vitam multa maximaque miracula, quae certum sanctitatis eis praebent indicium et nos ad ipsius venerationem inducunt, quem Deus meritis praecedentibus venerandum ostendit ».

Omnibus tandem rite planeque cognitis perfectisque, Sixtus IV. Bonaventuram in Sanctorum Confessorum Pontificum et Doctorum album solemnissimo modo retulit Romae in basilica S. Petri, principis Apostolorum, ad quam maxima multitudo omnis generis et conditionis convenerat. Factum hoc est die octava Resurrectionis Domini sive die 14 Aprilis an. 1482, quo Bulla canonizationis *Superna caelestis patria, civitas Ierusalem,* solemniter fuit publicata, in qua inter alia leguntur [5]: « Confidentes igitur, quod in hac canonizatione non permittat nos Deus errare, qui omnia in ea quomodolibet requisita, etiam superabundanter observari fecimus et observavimus; de eorundem Fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium omniumque praelatorum in Romana curia existentium unanimi consensu et maturo consilio, de omnipotentis Dei ac beatorum Petri ac Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, beatae memoriae Bonaventuram Balneoregiensem, sacrae theologiae professorem, ex gremio sacri Ordinis Minorum et ex officio generalatus in episcopum cardinalem assumtum; Sanctum esse ac aliorum Sanctorum Dei catalogo adscribendum, adiiciendum et aggregandum fore, ac fideliter firmiterque teneri debere, decernimus; ipsumque sanctorum Confessorum Pontificum et Doctorum (quos sancta Dei veneratur Ecclesia) consortio solemniter in praesentiarum adscribimus aggregamusque per praesentes ». Bulla est signata: *Datum Romae apud S. Petrum, anno*

[1] Galesinius, Vita, Acta Sanctorum, ibid. pag. 857 n. 89.

[2] Steph. Baluzi, ibid. pag. 481.

[3] Acta Sanctorum, ibid. pag. 827 n. 14-25.

[4] Bulla *Superna caelestis,* § 12.

[5] Integra Bulla Pontificia invenitur impressa in nostro tomo I. pag. XXXIX-XLIV.

Incarnationis dominicae millesimo quadringentesimo octogesimo secundo, decimo octavo Kalend. Maii, Pontificatus nostri anno XI.

In eadem Bulla Pontifex statuit, ut anniversaria eius solemnitas secunda Dominica mensis Iulii celebraretur, item ordinatum est, « divinum officium, veluti pro uno Confessore Pontifice et Doctore, tam publice quam privatim (prout contigerit) persolvendum esse »; permissum etiam fuit « dilectis filiis Fratribus praedicti Minorum Ordinis, quatenus huiusmodi officium sub festo Duplici et Octava, eo modo, quo aliorum dicti Ordinis Sanctorum celebrare festa et Octavas consueverunt, celebrare possent ». Insuper concessae sunt per eandem Bullam numerosae indulgentiae eius devotis; atque statutum, ut eius dies festa sit quoque festum sacri palatii apostolici, ut in hac die festa in ecclesia Sanctorum Apostolorum de Urbe eaedem indulgentiae lucrari possint, quae lucrantur in festo S. Thomae de Aquino in ecclesia B. Mariae Virginis de Urbe (*Minerva* vulgariter nuncupata); tandem declaratum fuit: « Fratres Minores in alma Universitate Parisiensi eisdem privilegiis posse ac debere uti et gaudere ob ipsius S. Bonaventurae merita, quibus ex apostolicis indultis Fratres Praedicatores in eadem Universitate intuitu et gratia eiusdem S. Thomae potiri et gaudere consueverunt et gaudent, aut potiri et gaudere quomodolibet poterunt in futurum ».

Praeter hanc Bullam exstat alia epistola Pontificia [1] eiusdem Papae emissa *Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die* 20 *Aprilis* 1482, *Pontificatus nostri anno undecimo*, de eadem re tractans et directa ad proximum Capitulum generale Fratrum Minorum Brixiae habendum. Accedit tandem eiusdem Sixti IV. Breve [2] (pridie Idus Octobris 1482), quo conceduntur quadraginta anni indulgentiarum totidemque quadragenae iis qui eleemosynas elargiuntur ad aedificandum novum sacellum in ecclesia et Conventu Balneoregiensi Ordinis Fratrum Minorum in honorem S. Bonaventurae, qui « in dicta domo fuit educatus ».

3. Non multo post complevit Sixtus V. quod tam solemniter Sixtus IV. est inauguratus. Anno enim 1587 in festo Translationis corporis S. Bonaventurae, id est die 14 Martii, S. Bonaventura a Sixto Papa V. litteris decretalibus: *Triumphantis Ierusalem*, Romae in basilica Sanctorum duodecim Apostolorum solemnissime inter eximios egregiosque sanctos catholicae Ecclesiae Doctores adnumeratus fuit, illiusque festum 14 Iulii sub ritu Duplici celebrari et coli mandatum fuit, cum indulgentiarum elargitione [3].

Auctor synchronus et oculatus, nempe Petrus Galesinius [4], protonotarius Apostolicus, ita fere narrat huius solemnitatis actum: «... His igitur rationibus et aliis, quas longe plures easque maximas litteris suis decretalibus ostendit, adductus Sixtus quintus Pontifex quod de seraphico Doctore Sixtus quartus sanciverat, hoc uberius constituendum duxit. Itaque re mature denique deliberata, de sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium consilio et consensu, ob praeclaram vitae sanctitatem, divinitus testificatam, perennes labores pro Ecclesia Dei susceptos ac praestantem doctrinam cum pietate coniunctam virtutibusque divinis illustrem, cuius splendore illam S. Bonaventura collustravit, dignum eum censuit, quem inter primarios praecipuosque Ecclesiae Doctores annumeraret, de eoque stata anniversaria die festum solemni ritu fieret, ut de ceteris primariis atque eximiis eiusdem Ecclesiae Doctoribus; ad praescriptum constitutionis Bonifacii Papae octavi. Quare litteras decretales, et illas quidem omnibus rationibus et omni pietatis officio insignes ad sempiternam memoriam confecit eoque nomine edidit; quibus litteris omnia explicantur dilucide. — Et ut recte et solemniter res omnis gereretur, statuit Pontifex certum eius solemnitatis diem, qui fuit pridie Idus Martii, dicatum celebritati Translationis item Sancti Bonaventurae. Basilicam vero in Urbe ad rem rite perficiendam delegit Sanctorum duodecim Apostolorum, quae est Ordinis Minorum, ubi collegium ab eo institutum esse narravi. Illo igitur die bene mane illuc profectus, multis cardinalibus comitantibus, recta ad altare sanctissimi Sacramenti venit, ubi paulisper pie precatus, inde ad sacrarium accedit; quo loco sacris vestibus albi coloris indutus et mitra pretiosa ornatus, tum praelata cruce et cardinalibus cappa violacei coloris, cum tempus Quadragesimae esset, vestitis, ordine praeeuntibus, ad altare maius pergit, ubi etiam paululum oravit. Erat eo loci sedes pontificia, ornatu albo vestita, et subsellia cardinalium; qui de more, ubi obedientiae munus Pontifici praestiterunt, loco suo consederunt. Dum Thomas Gualterutius, Secretarius Brevium Pontificis, rocheto et cappa indutus, e suggestu a latere Evangelii decretales illas litteras, quibus inter primarios Ecclesiae Doctores sanctum Bonaventuram Pontifex constituerat, de scripto legit: easque cuncti, qui frequentes aderant, attentissime audierunt ».

In litteris decretalibus Sixti V. inter alia multa leguntur [1]: « Quod igitur a nobis et seraphici Ordinis caritas et sancti Bonaventurae meritorum magnitudo et catholicae Ecclesiae, cuius gubernacula nobis licet immerentibus a Deo commissa sunt, utilitas et aedificatio requirit; habita super his omnibus cum venerabilibus Fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, deliberatione matura; de eorundem consilio et unanimi assensu et ex certa nostra scientia ac de attributae nobis apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione doctrinam ipsius S. Bonaventurae a supradictis praedecessoribus nostris Clemente IV,

[1] Cfr. Bonelli, Prodrom., col. 75, ubi eam exhibet integram.

[2] Bonelli, ibid. col. 76.

[3] Integra Bulla Pontificia reperitur impressa in nostro tomo I. pag. XLV-LII.

[4] Acta Sanctorum, ibid. pag. 859 n. 99 seq.

[1] Bulla *Triumphantis Ierusalem*.

Gregorio X. et Sixto IV. laudatam, in Concilio Lugdunensi maxime spectatam, in Florentino etiam ad res difficiles explicandas adhibitam, gravissimorum virorum auctoritate testificatam et commendatam et eximio Ecclesiae Doctore dignam, nos quoque plurimum in Domino laudamus et commendamus, ac litteris eiusdem Sixti IV, quas pro expressis hoc loco haberi volumus (excepta eius ordinatione de festo die S. Bonaventurae secunda Dominica Iulii celebrando), *harum tenore approbantes et innovantes, ipsum S. Bonaventuram, iure sanctorum Doctorum consortio ab eodem Sixto IV. adscriptum et connumeratum, auctoritate apostolica tenore praesentium inter praecipuos et primarios, qui theologicae facultatis magisterio excelluerunt habendum, ac venerandum esse decernimus et declaramus...* Ut autem Christifidelium devotio ad seraphici huius Doctoris diem festum colendum eiusque opem pie implorandam, eo magis accendatur, quo ex hoc caelestis gratiae dono se uberius conspexerint esse refectos: de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam in dicta civitate et dioecesi Balneoregii, quam in praeclara Galliae urbe Lugduno, ubi ille, bono certamine legitime decertato, cursu consummato, fide servata, ex hoc calamitoso saeculo ad meritorum suorum praemium et coronam in caelum feliciter migravit, in almaque Urbe nostra, ubi in hac basilica sanctorum duodecim Apostolorum Collegium a nobis (ut iam diximus) est erectum, constitutis, qui eis festum huiusmodi, ut ceteras de praecepto Ecclesiae servari solitas festivitates, devote colentes, vere poenitentes et sacramentali peccatorum suorum confessione praemissa, eo die sanctissimum eucharistiae Sacramentum sumserint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus et elargimur. Qui vero ecclesias Fratrum Minorum S. Francisci ipso die festo a primis Vesperis usque ad occasum solis eiusdem diei devote visitaverint, pias inibi ad Deum preces (prout sua cuique suggeret devotio) effundentes, decem annos et totidem quadragenas de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentiis, per praesentes litteras perpetuo duraturas, quas sub quibusvis Indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus, nullo modo comprehendi volumus, misericorditer in Domino relaxamus ». Bulla est signata: *Data Romae apud basilicam sanctorum duodecim Apostolorum, anno Incarnationis dominicae, millesimo quingentesimo octogesimo septimo, pridie Idus Martii, Pontificatus nostri anno tertio. Ego Sixtus episcopus catholicae Ecclesiae subscripsi.* Sequuntur sigillum et subscriptiones cardinalium quinquaginta.

« Lectis litteris — prosequitur laudatus Galesinius, testis oculatus [1] — mox antiphonam *O Doctor optime* cantorum chorus solemni modulatione cecinit; quae dum cantabatur, Pontifex, mitra ornatus, stabat. Tum versum bini cantores cantarunt; et ipse Pontifex orationem dixit de Ecclesiae Doctore. Quibus rite peractis, Missam solemnem de sancto Doctore cardinalis Asculanus celebravit. Qua solemniter celebrata, Mauritius Bressius, homo Gallus, vir ad omnes ingenuas disciplinas egregie eruditus, luculentam de sancto Bonaventura orationem habuit ».

4. Pro conclusione animadvertimus, ad formandam vitae huius Sancti internae imaginem consulenda esse non tantum illa vitae eius publicae et privatae exempla, quae nobis historia transmisit, sed etiam et praecipue recurrendum esse ad eiusdem opera scripta, quibus internum spiritum, heroicas virtutes, amorem Dei et orationem mentalem et supernaturalem quasi ad vivum depinxit. In specie describit contemplationem *perfectam* sive doctam ignorantiam, quae ab aliis dicitur *oratio in caligine* quaeque fit sine concursu phantasiae. Multis locis loquitur de hac oratione, qua anima « super se ipsam rapitur in caliginem et excessum », tanquam homo, qui experimento eam sic cognoscit, ut dubitari non possit, eum fuisse elevatum ad tam altum gradum orationis supernaturalis [1]. In genere omnia opera eius mystica sanctitatem eius plus minusve depingunt, praesertim dictum Itinerarium mentis in Deum. Speciali modo quoad *exercitia* pietatis et virtutum attentionem meretur illud opusculum, quod inscribitur *Epistola continens viginti quinque Memoralia* [2]. Illud enim continet proposita, quae primum sibi ipse Doctor seraphicus observanda composuit. Nam inter alia statim in principio epistolae huius scribit [3]: « Non tibi tamen alia specialia scribens, nisi ea quae, quamvis rudia et simplicia, *mihi ipsi colligere proponebam*, ex quibus iam plurima bene nosti ». Hoc idem, sed adhuc clarius testatur S. Doctor in fine epistolae [4]: « Haec autem, carissime, non ideo tibi scripsi, quia te crederem talibus indigere, sed quia *haec eadem collegeram pro me ipso*, cernensque meae constantiae parvitatem, cogitavi ea tibi tanquam coadiutori fideli communicare, ut quod mea pusillanimitate negligentiaque teporis omittitur, tua magnanimitate fervorisque sollicitudine restauretur ». Certe autem Bonaventura non fuit vir, qui iis propositis vitam suam interiorem perfecte non conformaverit, quantumcumque ipse in dicta epistola ex humilitate sustineat contrarium.

5. Tandem, sicut in limine huius conspectus vitae S. Bonaventurae promisimus, adducimus elenchum

[1] Acta Sanctorum, ibid. pag. 860 n. 100.

[1] Cfr. de hoc Breviloq. pars V. c. 6. in fine et Itinerar. mentis in Deum, c. 7. n. 6; II. Sent. d. 23. a. 2. q. 3. in corp. et ad 6; item tom. V. Quaest. de scientia Christi, q. 7. circa finem corp.; Collationes de Hexaëm., coll. 2. n. 28; Incendium amoris, c. 3. circa finem.

[2] Cfr. noster tom. VIII, Prolegomena, pag. LXXX seqq.; et textus ibid pag. 491.

[3] Ibid. pag. 491 col. I.

[4] Ibid. pag. 498 col. I.

harum biographiarum S. Doctoris, quae ex proposito de ipsa tractaverunt.

Ambrogio Mariani O. F. M., San Bonaventura, Firenze 1874.

Anonymus Fr. Minor Provinciae S. Bonav. in Francia, Histoire abrégée de la Vie de St. Bonaventure, écrite par un Religieux. Cordelier, Lyon 1744.

Anton-Maria da Vicenza O. F. M., Vita di S. Bonaventura, Roma 1874; versio Germanica impressa est Paderborn 1874.

Berthaumier, Vita S. Bonaventurae.

Gaspare da Monte Santo O. F. M., Gesta e dottrina del Serafico Dottore S. Bonaventura, 2. edit. Firenze 1874.

Isidorus a Buscomari O. F. M., S. Bonaventura Ord. Fratr. Minor. Minister generalis, Roma 1874.

Léopold De Chérancé O. Cap., Saint Bonaventure (1221-1274). Paris, Poussielgue 1899.

Lodovico Marangoni O. M. Conv., Vita di S. Bonaventura, Padova 1874.

Panfilo da Magliano O. F. M., Storia compendiosa di S. Francesco e de' Francescani, Roma 1874.

Prosper de Martigné O. F. M. Cap., *La Scolastique et les traditions franciscaines*, pag. 77 seqq., Paris 1888.

Accedunt quaedam vitae *manuscriptae:*

Florentiae, biblioth. Illmi Dni Pauli comitis Galleti exstat codex, qui habet vitam sic incipientem: *Incomincia la vita di Sancto Bonaventura Cardinale Albanense et doctore del Ordine de Minori. Nel tempo che papa Honorio tertio resedeva a Roma* etc.

Ibidem, biblioth. National. cod. E. 5. 9. 84. chart. in 8; fol. 100 r.: *Incomincia la vita di S. Bonaventura cardinale Albanensi et doctore del ordine de Minori. — Nel tempo che Papa Honorio tertio resedeva a Roma* etc. Desinit fol. 109.

Ligniciae (in Silesia), biblioth. ecclesiae Ss. Petri et Pauli, cod. 11. chart. in fol. saec. XV. exeuntis; fol. 29 v.: *Incipit vita beati Bonaventure. Capitulum primum de parentibus ipsius beati Bonaventure et de devotione, quam habuit in pueritia et etiam infirmitate ipsius.* Sunt 25 capitula. Desinit fol. 35 v.

Lovanii, cod. 15/a. A manu saec. XV. notatur: *Liber Canonicorum Regularium in Bethleem iuxta Lovanium.* Fol. 4 r.: *Beati Iohannis Bonaventure viri Seraphici ac Doctoris devotissimi Ordinis Fratrum Minorum, primum generalis Ministri, deinde Albanensis episcopi et sancte Romane Ecclesie cardinalis Vita partim ex bulla canonizationis eius partim ex sermonibus tempore canonizationis suae per venerabilem Patrem magistrum Robertum de Licio factis sub compendio in unum collecta incipit feliciter. Seraphicus vir ac Doctor* etc. Desinit fol. 10 v. Allata Bulla Canonizationis, sed non integra, dicitur: *Finit Vita cum canonizatione beati Bonaventure sub brevi compendio an. 1489, XII Augusti.*

Lugduni, biblioth. Civit. cod. 880. chart. in fol.; fol. 1 r.: *La vie de St. Bonaventure cardinal évêque d' Albano, surnommé le docteur Séraphique, Patron de la ville de Lyon, par frère Jean-Bonaventure Fahy, 10 juillet* 1746.

Mediolani, biblioth. Ambrosiana cod. N. 130. pian. superior. chart. saec. XVII. continet: *Compendium Vitae divi Bonaventurae Doctoris Seraphici S. R. E. cardinalis* [1].

[1] His adiungimus auctorem, cuius nomen in elencho eorum qui de *scriptis* S. Bonaventurae tractarunt (supra pag. 38 col. II.) omissum est, scil. Casimirum Liborium Tempesti O. M. Conv.: S. Bonaventura etc., *Mystica theologia*, tomi duo, Venetiis 1748.

INDEX ALPHABETICUS

PRAECIPUARUM RERUM ET SENTENTIARUM

QUAE

IN SERMONIBUS NONI VOLUMINIS CONTINENTUR.

Numerus arabicus indicat paginam, littera *a* primam, *b* secundam columnam.

A

AAR

Aaron — designat Apostolos 548 b — designat Christum 164 b

Abel — promptus erat optima quaecunque sacrificare Deo 126 b — obtulit corde bono 164 a — Sanguis Abel iusti clamat vindictam 727 a — Eius mors est figura Redemptionis 260 a

Abigail — fuit ita sapiens, quod totum regem David pacificavit 521 a — Per ipsam intelligitur anima poenitens *ibid.* — est figura Mariae 712 b

Abisag — figurat Mariam 660 a

Abnegatio — Se ipsum abnegare est se ipsum nihil reputare 263 a — Ille vere se abnegat, qui de se nihil curat, sed ad moriendum pro Christo se parat 551 a

Abraham — est figura Dei Patris 660 a — designat Christum 45 b. 257 b — ambulavit spiritualiter per perfectam circumspectionem 227 b — In eo patuit, cultum Dei fuisse in Patriarchis 599 b — promisit tantum buccelam panis et occidit vitulum saginatum 257 b — credidit promissioni Angeli, non pensata Sarae senectute 99 a — Civitas ipsi et semini eius promissa est caelum 602 b — aliam civitatem non habuit *ibid.* — promptus erat filium immolare 126 b

— Veri filii Abrahae debent habere sex conditiones 406 a — Veri filii Abrahae sunt imitatores non Adae, sed Christi 61 a — pater fuit fidei nostrae 614 b — figuram gerit contemplativorum *ibid.*

Absalom — post osculum reconciliationis statim machinatus est insidias et bellum contra patrem 278 b — erat lascivus, totus vanus et tyrannus 553 b — significat vitium carnis, mundum et diabolum *ibid.*

Abstinentia — est crux quaedam 300 a — facit, ut sensualitas subiaceat rationi 205 b — facit, ne perturbetur ratio ad peccandum *ibid.* — Ad sobrietatem transeundum est per parsimoniam abstinentiae 648 a — Abstinentes vitam beatam consequuntur 600 b

Accidens — si servatur idem, necesse est idem esse subiectum 290 b

Accidia — Ei omnia sunt laboriosa 666 a — appetit otium 511 a — multa mala fecit 460 a — tollit bonum spirituale in homine 477 a — reddit hominem aridum humore gratiae 460 a — magna aggredi pavescit, bona incepta fastidit *ibid.* — facit paralyticum 511 b — Radix accidiosorum exsiccata est a gratia, iustitia, gloria, perseverantia 460 a

— Vitari debet affectus accidiae 725 a — Si tentamur de accidia, debemus considerare Christum clavis confixum 261 b — Accidiosus debet se excitare ad bonum et gaudere in laudibus Dei 477 a

Achaz — Quare eius vita miraculo fuerit protelata 659 a

Achor — interpretatur fratris mei lumen 257 a — tantum valet quantum iracundia fratris 361 b

Actio — intelligitur per animal gressibile 647 b

Activus — In vita activa proficit homo in virtute 470 b — Vita activa consistit circa opera misericordiae 473 a — Vita activa docet, quid sit agendum et non agendum *ibid.* — Perfectio vitae activae consistit in divinae legis impletione 535 a — Ad perfectionem vitae activae quatuor requiruntur 176 a. 649 a — Vitae activae perfectionem respicit custodia divinae legis 685 a

— Activorum germinatio est per subministrationem temporalium 613 b — Haec

ADA

facit fructum magnum 614 a — subministrat temporalia sicut Angeli *ibid.* — debet habere immobilem persistentiam 217 b — debet Deo ministrare in operibus iustitiae, misericordiae, patientiae 85 a — debent esse expositi ad tolerandum constanter 217 b — Bona est pars activorum, melior contemplativorum, sed optima, quae habet utrumque 703 a

— Ad statum actionis eligimur per exercitium bonae operationis 216 b — Christus eos assumit, deducit eisque se ostendit 219 a — Christus transfiguratus voluit in Iacobo confirmare activos 218 b — Vita activa designatur per oleum 473 a — significantur per Iob 610 a — designantur per Iacobum 216 b

Actus — Per hoc, quod potentia in actum reducitur, omnis creaturae perfectio ultimatur 110 a — Actus distinguitur intrinsecus, praecambulus, subsequens 145 b — Actus interiores vocantur semitae breves, quoniam quatuor solum passus continent, quibus pedes animae ad mortem currunt 225 b — Actus exteriores vocantur viae, in quibus pedes animae diutius fatigantur *ibid.*

Adam — Diversi temporis fuit eius creatio et gratiae infusio 399 b — erat particeps aeternae lucis, virtutis, puritatis, iustitiae, vitae, opulentiae, felicitatis 50 b — Quare in statu innocentiae eius corpus nunquam dissolutionem passum fuisset, nec ab intrinseco nec ab extrinseco 399 b. 400 a — In eum immissus est sopor, ut videret altissima 126 b

— voluit Verbum imitari in sapientia ideoque corruit 60 b — se exaltavit 263 a — voluit aequari Deo 223 b — voluit esse sicut Deus 101 b — non desideravit, ut esset Deus *ibid.*

ADA

— utrumque fieri credidit, ut et mulieri morem gereret et postea per poenitentiam poeniteret 47 b — et Eva negligenter egerunt in custodia mandatorum 193 a — non portavit iugum obedientiae 263 a — aurem affectus clausit affectione terrena et aurem intellectus spe consequendi veniam 47 b — a diabolo victus est per lasciviam et malitiam 261 a — se excusavit et voluit peccatum retorquere in Deum *ibid.* — deceptus est per mulierem *ibid.*

— quando peccavit, statim eiectus fuit a paradiso 63 a. 541 a — positus fuit in hoc mundo sicut in carcere 541 a — quia recessit a fonte lucis, ideo cecidit in tenebras; quia a virtute, in infirmitatem; quia a vita, in mortem 317 a — perdidit esus ligni vitae 63 a — per peccatum a beatitudine descendit ad miserias et defectus huius vitae 398 b — patriarchatum habuit 695 a — Hic translatus est ad Christum *ibid.*

— amisit sibi et suae posteritati innocentiam 28 a — Eius inobedientia fuit nobis causa perditionis 263 a — Eo peccante, genus humanum descendit a paradiso in mundum 401 a — Per eius peccatum cecidimus in malum culpae et poenae 304 a — cum tota posteritate recessit a Deo 50 b — propter peccatum fuit eiectus de paradiso, corruptus in corpore et in anima et etiam filios infectos generavit 47 b — Tota posteritas Adae damnationi subiaceret, nisi esset misericordia Dei 209 b

— comedit cibum vetitum sibi et filiis suis in mortem 254 b — Per Adam venit mors in omnes, qui descendunt ab eius stipite per viam libidinis et concupiscentiae 239 a — In ipso omnes moriuntur ratione primae praevaricationis *ibid.* 273 a

— describitur quoad creationem, praevaricationem, punitionem sub metaphora hominis, qui incidit in latrones 398 a — dicitur vetus homo 139 a — Ei configuramur per peccatum *ibid.* — Vide etiam V. *Peccatum originale.*

Adamas — frangitur sanguine hirci 267 b

Adinventiones — lascivorum sunt visio, cogitatio, affectio 428 b

Admiratio — Homo est dignus admiratione, si est mirae virtutis, veritatis, sanctitatis et miri amoris 483 a

Adoptio — Anima adoptatur in filiam Domini propter tria 450 b

Adoratio — solum debetur Maiestati divinae 211 b — demonstrat magnum honorem 694 b — debetur matri a filio *ibid.*

Adulator — Eorum lingua dicitur indomabilis 686 a — vivunt de bonis clericorum 532 a — clericos lambunt quasi caucem *ibid.*

Adulterium — Mulier adultera et repudiata non amplius suscipiebatur 189 a

Adventus — Tempus Adventus quare a beato Petro sit ordinatum 32 a — Quando institutum fuerit ieiunium Adventus *ibid.*

— commendatur per influentiam caelestem, per condescentiam liberalem, per sufficientiam universalem 42 a — Tempore Adventus tria appetenda sunt 31 a, b — Hoc tempore studeamus gratiam habere in oculis Dei et non mundi 48 b — Haec gratia invenitur per quatuor exercitia *ibid.* — Pro Adventu sunt necessariae serenitas beatae aeternitatis, tranquillitas mentis, sinceritas fidei, soliditas spei, firmitas caritatis 55 b

— Quatuor Dominicae Adventus designant quatuor adventus Christi 32 a — Quare in prima Dominica Adventus incipiat novus annus ecclesiasticus 35 b — Vide etiam V. *Christus*

Adversitas — probat et discernit bonos et malos 530 a

Aedificare — Quid aedificent super fundamentum fidei perfecti, imperfecti et reprobi 605 b. 608 b

Aedificia — humana in fine mundi ruent 35 a

Aegeas — erat inimicus crucis Christi 468 a — non potens resistere S. Andreae eloquentiae, contra ipsum usus est potentia 472 b — Propter hoc diabolus ipsum tenuit *ibid.*

Aegyptus — interpretatur tenebrae 103 b. 181 a. 415 b. 429 a — interpretatur coangustatio 181 a — interpretatur luctus 608 b — designat peccatum 415 b. 527 a — designat imbecillem positum in angustia, qui diffidens perit 189 a — designat animas in purgatorio *ibid.* — designat daemones 432 b — In labore Aegypti intelligitur luxuria 103 b — Terra Aegypti designat statum erroris et infidelitatis 428 b. 429 a — Christo nascente, idola Aegypti corruisse dicuntur 123 b

Aemulatio — nulli malo parcit 509 a — omne malum detestatur et exterminat *ibid.*

Aenigma — est similitudo obscura 399 a

Aër — post ultimum iudicium remanet renovatus, serenatus, clarificatus 35 a

Aerugo — designat remorsum conscientiae 428 a

Aes — designat fortitudinem 548 a — designat perseverantiam in bono opere 533 a — sonorum designat ratiocinationes Doctorum 472 b

Aestas — In aestate homines exuunt vestimenta propter nimium calorem 569 b

Aestimatio — media est inter rationem et imaginationem 162 b — apprehendit aliquod spirituale bonum *ibid.*

Aeternitas — est quaedam mensura omnino perpetua et invariabilis 359 a — Ab ipsa descendunt aevum, tempus, aeviterna et temporalia 352 a — designatur per thronum 615 b — Super aeternis sit degustatio et applicatio devota et plena 455 a — In his homo non debet esse multum praesumtuosus aut curiosus 326 a — Eius consideratio multum valet ad spernendam vanitatem 409 b

Aethiopia — Negotiatio Aethiopiae significat avaritiam 104 a

Aevum — medium est inter aeternitatem et tempus 622 b

Affatus — est via ad interiorem conceptum 660 b

AGN

Affectio — et cognitio est aequalis ambitus 359 a — ad infinita se extendit *ibid.* — creantur ex quatuor humoribus corporis 406 b — Affectuum varietas necessaria est 528 b — Affectus ducit ad consensum 662 a

— Ad dulcores affectuales concurrunt devotio, exsultatio, immissio 301 b — Affectus vocantur pedes 36 a — Pes affectionis debet esse discalceatus 472 b — Pes affectionis debet esse circumcisus, inoffensus, stabilitus 470 b — Deus magis ponderat affectum quam censum 549 b — pia dicitur odor sacrificii 652 b

— sunt spes, timor, gaudium, amor 232 b — Ex earum deordinatione causatur infirmitas inconstantiae, invidiae, avaritiae *ibid.* — Affectus errat in diligendo 421 a — Earum deordinatio corrumpit humores corporis et generat quadruplicem lepram 406 b — Huius leprae curatio *ibid.* — mundae reddunt animam pulcram; immundae, turpem 570 a — In affectionibus vilibus nihil est de pulcritudine 502 b — carnalis repellit doctrinam Christi 591 b — Affectus non deprimatur ad foeda et immunda 408 a — Inordinatae affectiones sunt vanitas et superbia, carnalitas et immunditia, terrenitas et avaritia, impietas et invidia 131 b — His sunt opposita humilitas et reverentia, castitas et sanctimonia, paupertas et inopia, caritas benigna *ibid.*

Afflictio — humilitatem conservat 597 b — secernunt granum purum a palea inconstantiae 25 a — Afflicti quaerunt locum quietis 690 b — Afflicti non debent desperare, sed humiliter ad suffragium amicorum se convertere 432 a

Agar — perversio interpretatur 59 a — designat perverse utentes mundana scientia *ibid.*

Agatha — commendatur ab informatione virtutis et certitudine salutis 513 a, b — fuit contra daemones virtuosa triplici fortitudine *ib.* b. 514 a — fuit coram Angelis speciosa in triplici statu 514 a — fuit inter homines gratiosa triplici praerogativa *ib.* a, b

Ager — significat corpus 194 a — designat divinam incomprehensibilitatem 286 b — vocatur mundus, conscientia, Scriptura et caelum 195 b — vocatur machina mundialis, conscientia mentalis et patria caelestis 493 b

Agere — Quae foris agimus, verbo apud nos intus edito praevenimus 107 b

Agilitas — corporis glorificati designatur per amygdalum 283 a — aufert a corpore glorificato omnem indigentiam cibi 284 a

Agnes — bene dicitur Agnes vel Agna, quia soror Agni 507 a — inter alias sponsas Christi est praecipue commendabilis 501 a — totaliter a Sponso suo possessa fuit et possideas *ib.* b — saepe recolebat Agni nomen, passionem et plagas Christi 508 b — Ex hoc dicuntur eius genae ornatae sanguine *ibid.* — singulari modo amica Agni fuit propter quatuor 503 a — habuit munditiam et patientiam 509 b — Per hoc bene conformis erat Agno *ibid.*

— dicitur flos candidus et rubicundus 505 a — commendatur a Sponso quatuor 506 a — Coniunctio Christi et Agnetis est coniunctio Sponsi et sponsae 505 a — quare vocetur a Sponso soror, filia, sponsa, amica 506 a-510 b — non audivit nec vidit nec gustavit nisi dilectum 505 a

— fuit pulcra carne, pulcrior mente, pulcherrima fide 503 b — Non fuit in ea macula sub sextuplici respectu *ibid.* — fuit tota pulcra *ibid.* — fuit pulcra, odorifera, Spiritu S. repleta *ib.* a — fuit incorrupta, prudens, amorosa, contemplativa et excessivae caritatis 505 b. 506 a — gratia caritatis tota repleta fuit 501 a — habuit in se puritatem, bonitatem, firmitatem 506 b — ubique reliquit bonum odorem, habuit vitam incorruptam et conscientiam mundam 508 a — Per haec fecit multa miracula *ibid.* — a Spiritu S. magno pondere fixa erat in fide et dilectione Dei 507 b

— Virgo fuit et Martyr 505 a — invencula fuit aetate, cana fuit animo 501 a. 506 b — ibat ad martyrium ita gaudenter, quasi ad epulas invitata 523 b — reliquit patrem et matrem et omnia pro Christo 504 a — omnia contempsit propter Deum 507 a, b — semper armata fuit armatura Spiritus S. 502 a — nec donis nec precibus nec minis flecti potuit 508 a — ita sapienter respondit, ac si fuisset doctrix theologiae 506 b — assimilatur equitatui Pharaonis propter consimile bellum, robur, praesidium, triumphum 501 b — virgo duodecim annorum gladio transfixa est 604 b — Propter eius oblationem Christus multa bona fecit Ecclesiae 505 b

— De ipsa sumendum est exemplum virtutis et fortitudinis 502 a, b — est exemplum contra nostram superbiam et pigritiam 506 a — inventa fuit in Ecclesia et proposita aliis in exemplum 505 b — posita est a Christo in Ecclesia quasi unum magnum lumen ab ipso illuminatum 509 b

Agnus — est animal mansuetissimum 656 b

— anniculus non poterat veraciter purificare 654 b — anniculus figuram gerebat veri Agni *ibid.*

— paschalis designat Christum 247 b — Eius caput designat Divinitatem Christi; pedes, vestigia humanitatis 249 a. 258 b — Eius intestina designant verborum et mandatorum mysteria 249 a — Eius intestina designant Sacramenta 258 b — Modus edendi agnum paschalem figura fuit modus sumendi eucharistiam 248 a, b. 249 a, b. 258 b. 259 b

Ala — Duabus alis volare est praesumtionem et pusillanimitatem cavere 615 b

Alexander — magnus noluit subigere insulam Fragmariae propter incolarum paupertatem 285 b — Philosophi coram ipso dixerunt, esse plures mundos 139 b — dixit, se velle plures mundos subiugare *ibid.* — moriens dixit: Plebs me dicit filium Iovis; sed plaga mea dicit, quod sum filius hominis 639 a

— rex Syriae interpretatur allevians tenebras 534 b — designat Christum *ibid.*

Altare — locus est sacrificii et divinae placationis 260 a

Aman — superbissimus delectus et suspensus est 299 b — iracundus tanquam homicida pro Mardochaeo fuit suspensus 376 b

Amarituoo — significat compunctionem 75 b

Ambitio — non potest esse sine aemulatione 628 b

Ambrosius — cum audiret peccata aliorum, flebat 557 a

Ambulatio — dicit processum per profectum 163 a — Illi post Dominum ambulant, qui bona opera multiplicant 571 a — Ambulamus digne Deo per usum orationis, studium sapientiae, exercitium gratiae 445 b — Ambulandum est caute et humiliter, non arroganter aut superbe 476 b — Viae caute ambulandi sunt septem 434 b. 435 a

Amentes — perfunduntur aqua frigida 287 b

Amicus — Amicorum est idem velle et idem nolle 504 a. 531 b — odit quidquid amico suo est odiosum 571 b — Non est reputandus amicus qui ante mortem dimittit amare 559 b — etiam fidelis, abhorret curare vulnera foetentia nostri corporis 72 b — spirituales praeferendi sunt carnalibus 212 b — Amicitia per turturem designatur 647 b

— Dei non est qui non detestatur omne malum in se et in alio 509 a — Dei nullus est, nisi velit obedire 504 a — Dei nullus est sine sapientia *ib.* b — Dei maxime est qui observat omnia eius beneplacita *ib.* a — Quomodo amicitia conservetur inter nos et Deum *ibid.* — Amicitia perfecta ad Sponsum habetur per quatuor 503 a

Aminadab — interpretatur volubilis 64 a — significat volubilitatem *ibid.*

Amor — est vis unitiva 407 b. 508 b. 653 b — Bonum et amor est vis unitiva 643 b — Amoris uniformitas significatur per sponsam ornatam viro suo 601 a — Amans desiderat copulari amato 88 a — transformat amantem in amatum 98 a. 408 a. 574 b. 593 b. 691 b — Quot res cor diligit, tot sibi unit et componit 407 b — si unitur uni et simplici, acquirit corporis simplicitatem et puritatem *ibid.* 408 a

— volentior est quam potentior 447 b — consummatur, quando homo dolorem non sentit 560 a — distinguitur gratuitus, debitus et ex utroque permixtus 355 a — summus naturalis est matris ad filium, acquisitus sponsae ad sponsum 704 b — summus gratuitus est caritas *ibid.* — Est quadruplex dualitas sanctae coniunctionis amoris 532 a — Huic diabolus opposuit quatuor dualitates malas *ib.* b

— verus non potest esse sine timore 520 b — et timor nos vehunt in viam morum et portant usque ad caelum 716 a b — et timor debent esse coniuncti cum virtutibus cardinalibus *ib.* b — et timor faciunt sanctum 420 b — habet adiunctam compunctionem 258 b — Mirabilis amoris est, in quo simul sunt rigor severitatis et dulcor benignitatis 484 a

— Dei nunquam est otiosus 342 b — Probatio divini amoris exhibitio est operis 238 b — Dei, si est, operatur magna; si autem operari renuit, amor non est 342 b — inter nos et Deum nutritur per bona opera *ibid.* — inter nos et proximum nutritur per mutua obsequia *ibid.*

— Amare debemus Deum aeternum, Christum crucifixum et salutem animarum nostrarum 513 b — Nihil est plenius delectatione quam amare Deum 559 a — Nihil dulcius, nihil iustius quam amare Christum *ibid.* — Debemus amare Deum de toto corde nostro 521 a — divinus omnes amaritudines convertit in dulcedinem 559 a — Gustata dulcedine amoris divini, omnia dulcia extranei generis videntur amara *ibid.* — sanctus designatur per novum Testamentum 521 b

— inflammat concupiscibilem 252 b — exstinguit in mente carnalia desideria 270 b — in affectu elevat ad contemplandum 639 b — facit animam liberam a peccato 643 b — sanctus est una de radicibus sanctitatis 520 b — perficit sanctitatem 521 a — Amoris natura est ignis 704 b — hic est sicut ignis, sed ibi erit sicut caminus 559 b — Grandis sermo est loqui de amore 502 b — Dispositi per ipsum accenduntur, alii non *ibid.* 503 a — Merces amoris est vita aeterna 559 b — haec nos valde debet movere ad amorem *ibid.*

— Tria inclinant ad amorem proprium et retrahunt ab amore divino 424 b — Abstinere debemus ab omni amore creaturae inordinato 646 b — Qui amat mulierem amore libidinoso de illa facit cantilenas 571 b

Amorrhaeus — intelligitur diabolus 52 b

Amplexus — ostendit amorem, qui debetur sponsae 694 b

Amygdalus — excellit temporis antecessione 283 a, b — designat dotem agilitatis *ibid.* — designat Christum 284 a

Anagogia — Intellectus anagogicus venit post historicum, allegoricum et tropologicum 657 b — Intellectus anagogicus transvolat in supernam Ierusalem *ibid.*

Ananias — descendit in damnationis interitum 474 b

Ancilla — est sedulior in ministrando et humilior in obediendo quam servi 600 b — designat Ecclesiam 439 a — Mariam designat *ibid*

Andreas — ad unius iussionis vocem secutus est Dominum 551 b — quia primus secutus est Christum et adduxit fratrem, cruce est honoratus 466 b — stabilitus est supra petram 471 b — In huius rei figuram cruci affixus est *ibid.* — diligebatur a Domino in odorem suavitatis 468 a

— Anima eius erat tota ab amore Christi absorpta 463 b — habuit pedem affectionis circumcisum, inoffensum, stabilitum 470 b — secutus est veritatem pede

directo, munito, accelerato 472 a — cucurrit usque ad Graeciam *ib.* b

— desiderabat ferre continue crucem poenitentiae 464 b — desiderabat crucem, quia sciebat, ibi se invenire vitam aeternam 463 b. 464 a — sciebat, crucem esse lignum vivificantis gratiae 464 b — desiderabat crucem, ut Christo assimilaretur et per poenitentiam gloriam acquireret *ibid.* 465 a — sciebat crucis virtutes et mysterium *ib.* a, b — imitans Magistrum, dedit vestimenta quaestionariis et venit nudus ad crucem 467 a — Eius passio erat acerba, salvifica, desiderata 463 b — fuit impletus benignitate, dum penderet in cruce 468 a — pendens in cruce unam manum habuit ad populum, alteram ad Deum *ibid.* — non patiebatur invitus, sed cum desiderio et delectatione *ibid.*

Angelus — Qui de Angelis vellet omnia explicare, transcenderet humanam intelligentiam 616 a — Sancti de illis locuti sunt 615 b — Etiam nos de illis loqui debemus *ibid.* — Libenter debemus audire de illis 614 b

— est nomen officii 544 b — dicuntur spiritus per substantiae puritatem; Angeli, per officii exsecutionem; ignis, per doni sublimitatem 620 a — vocantur a Deo possessi ob varias rationes 622 a — Tres solum ex nomine designat sacra Scriptura 521 a. 625 b

— quid sit secundum Dionysium 521 a — sunt producti ex nihilo 316 a. 477 b — in nihilum tenderent, nisi manus Dei teneret eos 316 a — Eorum coaeviternitas non pervenit ad simplicitatem aeternitatis 615 b

— Numerus eorum excedit alios numeros 623 b. 624 a

— Pro unico motu cordis in perpetuum dejecti sunt de caelo 596 b — non est reparabilis, quia poenitere non potest 574 b

— sunt in caelo empyreo 369 a — Eorum status est nobilior et securior quam status hominum 702 a, b — sunt superiores hominibus per naturam 369 a — aliquando homines in gratia ad eorum ordines assumuntur *ibid.*

— Deus plantavit in eis tres radices virtutum 598 b — Istae sunt plantatae per naturam, confirmatae per gratiam et consummatae per gloriam 599 a — Explicatur eorum excellentia quantum ad charismata gratiarum et quantum ad exercitia meritorum 622 a — Influentia Dei, quae facit ipsos deiformes, debet esse secundum triplicem motum *ib.* b — quare sint deiformes 480 b — faciunt voluntatem Dei respectu eius quod est supra, iuxta et infra 620 a

— Eorum sublimatio est gloriosa, quia Deo propinqua, continua, aperta, perfecta 619 a — in gloria regnant ad modum principum 339 b — semper vident et audiunt Deum 623 a — conscii sunt secretorum divinorum 622 a — quanto plus replentur illuminationibus aeternis, tanto ditiores sunt 474 a

— sunt Dei acceptabiles ministri ratione intelligentiae, munditiae, obedientiae 619 b. 620 a — designat munditiam 544 b — Semper Angelis cognata est virginitas 521 a — dicuntur intelligentes propter tria 620 a — comparantur ventis 477 b — sunt astra matutina 630 a — Harmonia laudis angelicae significatur per concentum caeli visibilis 612 b

— quantum possunt, de sua scientia magnificant Deum 477 b — pro mille modis non deflecteret oculos a facie Dei 615 b — omni caritate sunt repleti 366 a — dicuntur ardentes, quia in dono caritatis excellunt 616 a — stabiliti sunt in Deo 615 b — dicuntur silices 689 b — in bono sunt firmati *ibid.* — non possunt peccare, nec amplius mereri praemium substantiale 702 a

— dicuntur clypei propter decorem et perfectionem 689 a — inferiores obediunt superioribus 588 b — minor non invidet maiori, nec maior molestat minorem, nec par aequalem 521 a — se humiliant et omnes virtutes Deo attribuunt 627 b

— Consideratur in eis ordo, operatio et virtus 609 b

— Sunt novem ordines Angelorum 625 a — Quomodo illi a Christo doceantur et pascantur 301 b. 302 a. 402 a, b. 422 b. 444 b — Vide V. *Hierarchia.*

— non operantur per violentiam, sed per iustitiam 611 b — Operationes eorum reducuntur ad contemplativam et ministrativam 615 a — Prima est in ascensione ad superna, secunda in descensione ad humana *ibid.* — Hae significantur in scala Iacob *ibid.* — habent unam actionem simul cum alia *ibid.* — Ostenditur eorum triplex perfectio et duplicis officii exsecutio 619 b — ascendunt per Dei contemplationem, descendunt per nostram informationem *ibid.* — Eorum officium est hominibus ministrare et Dominum contemplari 620 a, b

— Deum contemplantur in eius faciem semper intuitum figendo, eius Maiestati semper assistendo, divinam bonitatem semper laudando 621 b. 622 a — sursum aguntur quadrupliciter 615 a, b — quomodo dici possunt stare in circuitu *ib.* b — uniformitate contemplationis moventur circa thronum Dei 710 a

— sunt nuntii Dei 622 a — cum certitudine cognoscunt veritatem et virtuose exsequuntur visionem divinam *ibid.* — quae vident in luce aeterna nobis annuntiant 505 b — reserant caelestia mysteria 613 a — sunt specula et lumina caelestia *ibid.* — Lex naturae ab iis habet illustrationem, lex Scripturae per eos posita est *ibid.* — annuntiaverunt Salvatoris originem et resurrectionem *ibid.* — adfuerunt in Christi ascensione *ibid.* — illuminarunt Prophetas 689 a

— designantur per custodes 557 b — deputati sunt ad nostram custodiam 369 b — nos regunt per dispensationem a Deo eis datam *ibid.* — vocantur reges terrae *ibid.* — Deus Angelos dedit in ministerium peccatorum 583 b — curam habent de grege Domini 505 b — custodierunt synagogam, modo custodiunt Ecclesiam 617 b

— In custoditione intelliguntur universae condescensiones angelicae 622 b — nobis praestant beneficium sanctificationis, illustrationis, protectionis, inflammationis et generalis custoditionis 521 b

— Per duodecim stellas significantur duodecim beneficia, quorum multae sunt ramificationes 631 a, b — eripiunt nos a culpa, corroborant in pugna, dirigunt in via et perducunt in patriam 616 b — non possunt nos curare, nisi habeant collyrium partim acceptum a nobis, partim a Christo 617 a — nobis subveniunt erudiendo, protegendo, promovendo et perducendo ad gloriam 619 a, b — nobis ministrant exempla reverentiae, munditiae, concordiae et clementiae 521 a — Quatuor virtutes specialiter in eis relucent et per eos in nobis 627 a-629 a — sunt Dei ministri ad nos illuminandum 620 a — Hanc illuminationem non capiunt malitiosi, praesumtuosi, obstinati *ibid.* — dicuntur nostri, quia ministrant nobis remedia, exempla et beneficia *ib.* b — ministrant nobis tria remedia contra tria mala, quae ex peccato contrahimus *ibid.* — ad nos mittuntur, ut mundemur *ib.* a — quandoque tergebat oculos plorantis 557 a — Istud officium maxime diligunt *ibid.* — ipsi lacrymari non possunt *ibid.* — in tentatione adsunt nobis 502 b — Exemplum *ibid.* — Eorum ministerio poterimus nobis cavere a tentationibus 612 b — assistunt devote orantibus, ipsos confortant et orationes eorum Deo offerunt 626 b — excusant nos, quando offerunt orationes nostras *ibid.* — Eorum est perducere animas ad Deum 629 b — Hoc faciunt exercitio quintuplici *ibid.* 630 a, b

— in prosperis et adversis nos custodiunt 612 a — Eorum influentia est ad supportandum 613 a — nos iuvant in malo vitando 619 b — Eorum est nos sublevare 624 a — caritatis beneficia impendunt *ib.* b — faciunt verbum bonum *ibid.* — Eorum beneficium non prodest avaris *ibid.* 625 a

— desiderant perfectionem civitatis caelestis 690 a — diligunt salutem omnium hominum 619 a — specialiter diligunt humiles, bono studio invigilantes, munditiam servantes et in tribulatione patientes *ibid.* — gaudent de salute peccatoris propter benevolentiae et caritatis latitudinem, angelici casus restaurationem, praemii accidentalis augmentationem 369 a — gaudent de hominis salute, sed non tristantur de eius damnatione *ib.* b — de nullo tantum tristantur, quantum de casu bonorum hominum 629 a — curant non de rebus, sed de animabus *ibid.*

— videntes Christum sanguinolentum mirantur 274 b — Eorum in Christi nativitate claritas, familiaritas, praedicatio et laus 123 a

— Angelo non conveniebat esse mediatorem inter nos et Deum 27 b. 28 a

— dicuntur messores 618 a — Per ipsos exercebitur iudicium 386 a

— Debemus contemnere pulverem temporalium, si volumus ab Angelis confortari 617 b — Qui vult haberi minister Christi verus debet habere novem virtutes respondentes novem choris Angelorum 86 a, b — Quomodo conformemur novem choris Angelorum in ministerio Dei 85 a, b. 86 a — Qui vult esse cum Angelis, oportet, ipsum vivere sicut Angeli 523 a — Quinam sint sicut boni et mali Angeli 617 b. 618 a — Speramus, nos habituros esse Angelos concives nostros 614 b

— Deus laudandus est in Angelis propter ipsorum sublimationem, dilectionem et subventionem 619 a

Angelus — designat augustiam 228 a

Anima — propria est actus corporis et forma 269 b — Philosophi Arabes dubitaverunt, utrum anima esset vera perfectio corporis *ibid.* — et corpus est una species *ibid.* — in qualibet parte corporis est tota 249 a — individuatur secundum individuationem corporis 269 b

— per essentiam inclinatur ad corpus *ibid.* — naturaliter appetit habitare in corpore, quamdiu sanguis abundat in corde 204 b — communicat carni et participem eam facit spiritualium gaudiorum 82 a — non est beata perfecta beatitudine nisi cum corpore 269 b — Hoc erit in resurrectione generali *ibid.*

— sunt productae ex nihilo 477 b — non est ex tradace 690 a — non infunditur nisi corpori organizato 658 a — quando primo est coniuncta corpori, quasi totaliter versatur circa sensus corporis 209 b — Exemplum *ibid.* — in initio paucas exercet operationes intellectuales *ibid.* — quare dicatur fabricata in malleis, lima et prunis 447 b. 448 a

— est speculum et imago divinae essentiae 369 b — a Patre facta est potentiosa, a Filio sapientiosa, a Spiritu S. amorosa 448 a — per tria assimilatur Trinitati 450 b — secundum omnes suas potentias configuratur Trinitati per sapientiam, gratiam et constantiam 312 b — In ea est quadruplex vis, quae Deum perfecte repraesentat 642 b — Eius imaginem idem fecit in creatione, depinxit in passione, illuminabit in gloria 447 a — Eius similitudo ad Deum consistit in gratuitis, imago in naturalibus potentiis *ib.* b — Dei imagine est insignita et cunctis visibilibus praeposita 88 a — apta nata est in se ipsa videre Deum 396 b

— In anima memoria est gignitiva, intelligentia generabilis, voluntas ex illa emanabilis 447 a, b — assimilatur terrae per sensum, aquae per imaginationem et aëri per rationem 226 a — Perfectio animae est secundum duplicem vitam, quae correspondet ipsius duplici potentiae 470 b — habet aspectum quoad sensibilia et intelligibilia 208 a — Eius vires inferiores superioribus obediunt 588 b

— Eius appetitus est ad infinita 388 b — nullo alio satiatur *ibid.* 359 a — non quiescit, quousque habeat omne bonum 677 b — in nullo stabilitur nisi in aeternitate 346 b

— nulli melius convenit coniungi quam illi, ad cuius imaginem est facta 173 b. 198 a. 359 a — Quia est imago Dei, capax eius et particeps esse potest 642 b — per affectum coniuncta Deo in ipsum transformatur 408 a — per ardorem Dei efficitur deiformis 246 b. 247 a — per deiformitatem superfertur omnibus rebus creatis, in caelo figitur, stabilitur, collocatur 440 b — Ista deiformitas fit per triplicem influentiam *ibid.* — Dominus vult, quod anima sancta ad nullum alium nisi ad ipsum respiciat 520 b

— quando unitur Deo aeterno, pura efficitur 581 b — est una, si totaliter tendit in Deum, se ipsum et proximum 407 a — Circa animam cum Deo convivare volentem notantur innocentia, simplicitas, suavitas, satietas 234 b

— Christus habitat in anima spiritualiter 152 a — Ad hoc est construenda per iustitiam, pudicitiam, confidentiam et disciplinam *ib.* a, b — est custodienda per timorem, pudorem, dolorem et amorem 153 a, b — est discutienda per intentionem, considerationem, affectionem, inquisitionem *ib.* b — Ut sit inter ipsam et Christum vinculum indissolubile, requirontur tria 507 b — Solius Christi amplexibus se servet 694 b

— debet esse quasi Christi soror propter conformitatem, amica per caritatem, columba propter simplicitatem, immaculata propter castitatem 118 a — sic sit configurata Agno, ut velit Christus eam vocare sororem 507 a — dicitur soror Christi, quando caste et munde se custodit 212 b

— dicitur sponsa Sponsi 506 a — Tria vult Sponsus habere in sua sponsa 558 b — quando Christum ferventer diligit, efficitur Christi sponsa et regina *ibid.* — cui loquitur sponsus, vocatur soror, filia, sponsa, amica 506 a — Explicatio *ibid.* 510 b — nolla unitur Christo ut sponso, nisi habeat candidationem mentis et carnis 126 a — quae habent utramque candidationem similes sunt prudentibus virginibus; quae tantum carnis, imprudentibus *ibid.*

— habeat ad Sponsum suum sollicitudinem et ferventem amorem 509 a — a sponso diligitur zelotype *ibid.* — adoptatur in filiam Christi propter splendorem intelligentiae, decorem castitatis, timorem humilitatis 450 b — est filia Christi per imitationem paupertatis, castitatis, obedientiae *ib.* a — dicitur amica Christi propter quadruplicem benevolentiam 508 b

— est Christo conformis, si habet quatuor 506 a — configurata Christo per gratiam et per habitus virtutum et donorum est pulcra 508 b — recedens a Christo infirmatur 302 b — Soluto vinculo animae cum Christo, advenit eius mors 558 b

— fidelis vocatur templum 652 a — iusti sedes Dei est 354 a — fidelis secundum intellectum moralem est habitaculum divinum 671 b — fit domus Dei per gratiam 324 a — In anima sanctificata fit altare Dei, in quo sacrificium offerendum est Deo *ib.* b — quae est templum Spiritus S., venustat Ecclesiam triumphantem et militantem et trahit Sponsum caelestem ad se 503 a — quae est templum Spiritus S., habet complacentiam in mente divina, ita ut tota Trinitas descendat in ipsam *ibid.* — ut sit templum Spiritus S., debet habere quadruplicem sanctitatem 643 a — cum sit facta templum Spiritus S., non debet cogitare aliquod foedum 503 a

— Eius excellentia causatur et colligitur ex tribus 450 a — per gratiam decorator 29 a — a Deo habet nobilitari, roborari, reficì, illuminari 236 b — non est sancta, casta et pulcra a se, sed a Sponso 559 a — ut possit apparere in conspectu Christi, est purificanda, adornanda, demonstranda, exhilaranda 220 a — ut possit resplendere instar faciei Christi, debet esse decora per compunctionem et confessionem 221 b — debet esse fulgida per lectionem et meditationem *ibid.* — debet esse iucunda per devotionem et dilectionem *ibid.* — Splendor animae similis est splendori solari ex quadruplici ratione 220 a — debet indui septem vestimentis 511 b — eiecta triplici turba, accipit tria dona 453 a — Tunc eius vita fit religiosa tripliciter *ib.* a, b — Stola animae consistit in visione clara, tentione secura, fruitione quieta 333 a

— per excessum exsultationis extra se rapitur et quasi tota in Deum absorbetur 326 a, b — purgata a peccatis et abstracta a sensibilibus experietur dulcedinem divinam 291 a — pulcrificatur per contemplationem quadrupliciter 509 b. 510 a, b — quomodo fiat per contemplationem quasi aurora consurgens etc. 510 a — per duodecim immissiones elevatur quintupliciter ad summum bonum 468 b — illuminatur per quinque actus sensuum spiritualium 168 b. 169 a — Explicatur processus animae per varios gradus ascendentis ad sapientiam 286 b — quando elevatur ad Deum, necesse est, ut in ea sit amaritudo 581 b — debet deserere ornamenta saecularia et vacare sibi soli et Deo 287 a — Tunc experietur ineffabilem dulcedinem *ibid.* — ad caelum suspirat clamore triformi 214 a

— Eius cibus est intellectus 695 b — Eius potus est suavitas concepta ex devotione *ibid.* — sancta purissimo grano vescitur 570 b — delectatur in verbo vitae 210 a — nutritur pane vitae et intellectus 400 b

— ducendae sunt in altum maiestatis, claritatis, suavitatis, aeternitatis 375 a, b — debet sursum ferri in Deum secundum motionem omnium virium 40 a — debet tendere in se ipsam per humilitatem, virilitatem, longanimitatem 407 b — debet gloriam suam quaerere non de foris, sed ab intus, in fimbriis aureis, et sit circumamicta varietatibus 450 b. 451 a — Explicatio *ibid.*

— Multa debemus pati pro anima nunquam moritura 513 b — Plus curamus de

rebus quam de animabus 629 a — Plus diligimus saccum fimo plenum, quam animam 644 b — Eius salus omnibus rebus terrenis praeponenda est 312 b — lucrandae sunt verbo, exemplo, suffragio, beneficio supportationis 375 b

— quando unitur per amorem creaturae, fit ei similis 581 b — cum innititur bono creato, infirmatur 346 b — manente integra natura, affectu voluntatis corrumpitur vel in melius mutatur 381 b — ad quod se convertit, in ipsum transformatur 559 a — verius est, ubi amat, quam ubi animat 71 a. 616 a

— sine Spiritu S. mortua est 309 b — fit per gratiam civis caelestis; per peccatum, infernalis 324 b — per peccatum facta est infirma, caeca, carnalis 448 a — quae a facie Dei eiicitur incurrit vilitatem, imbecillitatem, egestatem, caecitatem 236 a — a Deo elongatur per inordinatum amorem parentum carnalium et rerum temporalium 450 b — a Deo avertitur per gulam et luxuriam 306 b — corrumpitur per petulantiam carnis 509 b — per turpes affectiones deturpatur 570 a — Exspoliatio animae est cavenda, quia per ipsam damnificatur, vilificatur et debilitatur 572 a, b — perturbatur per errorem, livorem, furorem 376 a

— purificatur per poenitentiam et patientiam 534 b — tanquam sapiens domina debet clamare misericordiam de forefacto corporis 521 a — dispersa per imaginationes, cogitationes, affectiones et locutiones, debet recolligi 162 b — Custodes animae sunt timor, pudor, dolor, amor 153 a, b — per sanctam disciplinam et virtuosas operationes est excolenda, ne impleatur vitiis et prurientibus desideriis 194 a — Contra triplicem causam inquietandi debet collocari in fortitudine caritatis, in valle humilitatis et in solitudine paupertatis 675 b — non potest sustentari sine fide quoad esse gratiae 452 a — dirigitur per fidem *ib.* b — sancta debet esse plena aquis devotionis 571 a

— perfecta assimilatur equitatui Pharaonis 501 b — dicitur paradisus irrigatus, quia est locus scaturitionum permanentium, arborum pomiferarum, habitationis virorum deiformium 335 a, b — dicitur mater Dei 448 a — concipit in boni propositi inspiratione, parit in exsecutione *ibid.* — dicitur clypeus aureus propter aureum sanguinem Christi 449 a — dicitur arbor spiritualis 237 a — Quare possit appellari mons 31 a — comparantur ventis 477 b — quae est illuminata sapientia est similis soli propter tria 523 b. 524 a

— illa est quasi ovis, quae non habet arma ad impugnandum, non cornua superbiae, non calces violentiae, non dentes crudelitatis, non ungues rapacitatis, non venenum malignitatis 296 a — si considerat Dei sapientiam in rebus corporalibus, est sicut aurora; si in intellectualibus, sicut luna; si in aeternalibus, sicut sol 326 a — est sicut aurora per rationem, sicut luna per fidem, sicut sol per donum intellectus *ibid.* — fit per devotionem sicut virgula fumi; per admirationem, sicut aurea luna et sol; per exsultationem, deliciis affluens 93 a — Quae sint eius pedes, gressus et calceamenta 451 a — dicitur habere quatuor pedes, quibus currit ad mortem quatuor passibus 225 b

— Per animam accipitur voluntas 421 a — Animam sanctificare est sanctificare affectus amoris et benevolentiae 75 b — designat vitam carnalem 591 b

Animalia — lambunt caucem 532 a

— quatuor significant quatuor Evangelistas 154 a. 598 b — quatuor significant quatuor Evangelia 154 a — Quare non cessent clamare: Sanctus, Sanctus, Sanctus 598 b — oculata designant contemplativos 472 a — Quae designentur per eorum quatuor facies, pennas, manus, pedes et innumerabiles oculos 528 b. 529 a — De numero pedum Propheta hic non loquitur, quia non est insolitum, quod animal quatuor pedes habeat 529 a — quae vidit Ioannes, designant viros spirituales 163 a

Anna — uxor Elcanae, per benedictionem divinam meruit fecundari 684 a

Annuntiatio B. M. V. — Materia huius festi est mysterium altissimum, decentissimum et fructuosissimum 659 b — Vide V. *Maria.*

Annus — in sacra Scriptura numeratur saepe pro die 206 a — tertius designat tempus gratiae, quem duo alii praecesserunt 250 a — sextus significat sextam aetatem 670 a — septem designant septem gradus contemplationis 269 a — benignitatis est annus gratiae 682 b

Antichristus — In eius diebus erit persecutio et tribulatio 454 a — Quare eius signa vocentur mendacia 24 b — Eius ministri inducunt alios ad falsitatem 25 b — Eius oves sunt impii, quia similes sunt ovi aberranti, aegrotanti et periclitanti 302 a — Eius et suorum percussio et damnatio 34 b — veniet ad iudicium cum pseudoapostolis et pseudoprophetis 72 a

Antonius — abbas dicitur vidisse, quod totus mundus erat plenus laqueis 541 a

— Paduanus commendatur a divinae legis impletione, divini nominis invocatione et muneris impetratione 535 a — divinum nomen invocavit clamore praedicationis, confessionis, orationis et exsultationis 537 b — in semita paupertatis non erat solum Francisci, sed etiam Christi imitator egregius 536 a — ad perfectionem paupertatis motus est propter quadruplex motivum 535 a, b — habuit paupertatem altam, profundam, latam et longam 536 b — Eius paupertas fuit non tantum sufficiens, sed etiam abundans et perfecta 535 a — prae aliis pauperibus specialiter est imitandus ac specialiter venerandus *ibid.*

— litteras non scivit, et tamen bene praedicavit 581 b — flagravit ardentissimo desiderio martyrii 538 b — accepit coronam auream et duplicis aureolae *ibid.*

Anulus — designat confoederationem benevolentiae divinae 347 b

Apis — succos florum colligit, quos in favos dividit, et commixta quadam sui spiritus proprietate, mel inde conficit 284 b

Apollo — interpretatur admirandus 218 b — potest figurare Christum *ibid.*

Apostoli — dicuntur principes populi 257 a — viderunt divinam Maiestatem in mundana creatura, assumta natura, propria conscientia 290 a — Per has visiones sunt tripliciter illuminati *ibid.* — audierunt Verbum quatuor modis 402 a — habuerunt complacentiam dilectionis videntes gloriam Christi transfigurati 218 b — periclitantes divinum auxilium reverenter postulaverunt et efficaciter obtinuerunt 188 a — de morte Christi vehementer desolabantur 307 b — dolebant de amissione corporalis praesentiae Christi 289 a — videntes, Christum resurrexisse, valde gaudebant *ibid.* — quamdiu habuerunt consolationem Christi in carne, non receperunt Spiritum amoris 317 b

— in die Pentecostes repleti sunt claritate, pietate, suavitate, caritate, magnanimitate 336 a — in die Pentecostes habebant redundantiam in praedicatione, refulgentiam in conversatione, resonantiam in operatione 332 a — in die Pentecostes repleti sunt abundanti influentia Spiritus S. 337 a — a Spiritu S. ornati sunt copiositate gratiae, dignitate praelaturae, deiformitate gloriae 332 b — singulariter et excellenter virtutibus et donis caelestibus a Spiritu S. sunt adornati 331 a — quia ascenderant ad contemplationem et obsecrationem, adimpleti sunt Spiritu S. 319 b — prius virtute Spiritus S. muniti et tunc tanquam propugnatores missi sunt 331 b

— In ipsis Dominus fundavit Ecclesiam 372 b — sunt fundatores et magistri Ecclesiae 341 a — fundaverunt Ecclesiam ministerialiter 603 a — sunt missi ad liberationem Ecclesiae 604 b — Ipsorum fide Ecclesia inconcusse fundatur 602 b — fundaverunt Ecclesiam per spiritum paupertatis 374 a — licet essent positi rectores orbis terrae, non erant superbi 332 b

— Ab eis charismata in Ecclesiam derivantur 689 a — tantas gratias acceperunt, ut etiam in alios redundarent 332 b — Eorum suffragia exercent magnam influentiam in Ecclesia *ibid.*

— fructum attulerunt infideles convertendo 457 a — mundum non converterunt exercitu equorum et divitiis 374 a — debuerunt ignorantes et esurientes reficere cibo caelesti 379 a — iaculis veritatis tam magnos quam pueros aeque feriebant 373 b — vocantur professores Evangelii 372 b — animas suas libenter posuerunt pro salute electorum 374 b

— Christum secuti sunt humiliter, concorditer, perseveranter *ib.* a — Per haec perfecte reducebantur ad Trinitatem *ibid.* — potentes fuerunt in miraculis 682 b — missi sunt tanquam veri testes in universum mundum 308 a — ut nubes volant pluendo, coruscando et tonando 530 b — litteras non addiscerant, pleni tamen sapientia fuerunt et alios instruxerunt 581 b. 582 a — efficacia orationis Christi firmi fuerunt in veritate 523 a

APP

— Eorum dignitas et principatus protenditur ab altitudine caeli usque ad profunditatem inferni 333 a — habent potestatem claudendi caelum et ligandi atque solvendi *ibid.* — Eorum praecepto subditur salus et languor omnium et etiam ipsi spiritus immundi *ibid.* — Magnus honor et reverentia eis exhibetur a Christianis 332 b

— Eorum caritas diffusa fuit per universum mundum 331 b — pro salute electorum animas eum desiderio morti tradiderunt *ibid.* — In Apostolis erat praeclaritas meritorum, miraculorum et martyrii 150 a — In eis erat praeclaritas visionis intellectualis et imaginariae cum certitudinaria *ibid.* — Eorum conversatio erat a libidine et carnalitate sequestrata 332 a — Propterea faciliter peccatores ad amorem Dei et fidem attrahebant *ibid.* — Nemo potest enumerare eorum gratias, dona et beatitudines *ibid.* — fuerunt austeritate rigidi, humilitate praediti, caritate fervidi 292 b — erant mundi et immaculati per contemptum terrenorum et appetitum divinorum 238 b — commendantur a vitae bonitate, sociali amore, gratiae promissione, apostolatus dignitate 531 a — Signa in stellis designant eorum zelum, promptitudinem ad martyrium et constantiam 36 b

— habuerunt altissimam paupertatem 537 a — ut essent veri legati, reliquerunt omnia tanquam pondera gravantia, vincula detinentia, obstacula praepedientia 373 a — contenti erant alimentis 207 b — suum praemium et principatum debent paupertati 373 a, b — spernebant argentum et aurum quasi lutum 148 a — omnia contempserunt, ut citius post Christum currerent 206 b

— per tria signa fuerunt illuminati quoad triplex obiectum fidei 181 a — In eis claruit spiritus consilii 599 a — divinum sermonem servaverunt cum puritate conscientiae 238 b — habuerunt tristitiam contritionis, compassionis et desolationis 307 a — gavisi sunt veraciter in cognitione primae veritatis, perpetualiter de acquisitione perpetuae hereditatis, supersessentialiter cum degustatione divinae suavitatis 291 a, b — habebant gaudium internae delectationis, mutuae congratulationis, laetitiae et consolationis 307 b. 308 a

— per sapphiros designantur 604 a — vocantur montes irrigui 688 b — dicuntur nubes, quia erant igniti, subtiliati et elevati 530 b — vocantur oves 61 b

— In gloria sunt sicut duodecim stellae 700 a — habent stolam animae et corporis 333 a

— Quomodo unusquisque possit aedificari super fundamentum Apostolorum 603 a — nobis ostenduntur ut imitabiles et venerabiles 552 b — Ipsos imitari debemus 599 a, b — Vide etiam V. *Christus.*

Appetitus — animae rationalis non satiatur, etiam si possideret omnes res temporales 310 a — Temporalibus omnibus adeptis, homines fiunt ardentiores in acquirendo *ibid.* — carnalis est in anima per carnem 98 a — elevandus est ad superna 408 a — quatuor inordinati sunt in quatuor partibus mundi 466 a — Fere omnes per istos appetitus moriuntur spiritualiter *ibid.* — Quod quisque plus appetit, de hoc frequentius loquitur 598 a

Apprehensio — praecedit appetitum 225 b — designat adiutorium divinum 415 b

Aqua — confluit ad valles 595 b — descendit ad valles 478 a — tanto altius ascendit, quanto magis descendit 595 b — defluens prius dissolvitur, quam tangatur 545 b — recollectae sunt in terra ad modum pugilli 353 a — Qui vult invenire aquam necesse habet fodere terram 595 b

— ardebit in fine mundi 34 b — post ultimum iudicium erit gelata et pervia 35 a

— designat Spiritum S. 634 b — designat affluentiam gratiae sacramentalis 464 b — Per aquas intelligitur abundantia ciborum 568 b — designant fluxibilitatem materiae in se ipsa 353 a — est compunctionis, compassionis, devotionis 356 a, b — viva designat sapientiam salutarem 338 b — Sub nomine aquae vivae intelligitur Spiritus S. 339 b — Huius aquae origo est Christus 340 a, b — dicitur viva, quia vivaciter scaturit, continue decurrit et loca, per quae transit, fructuosa facit 339 b — contradictionis est error 566 b — crassa, quae combussit sacrificia, significat devotionem lacrymosam 645 b — expiationis fiebat ex mixtione aquae cum cineribus vitulae rufae, extra castra combustae *ib.* a

Aquila — potest in altum volare et solem limpidius intueri 528 b — Oculus aquilae semper tendit in lucem 472 a

— significat virum contemplativum 727 b — Via aquilae in caelo est sicut via passeris in aëre 314 b — Quomodo et quare Verbum dicatur aquila 142 b. 143 a

Aquilo — designat adversa 227 b

Araneae — se eviscerant, ut faciant telas ad capiendum muscas, et tamen saepe deficiunt 278 a

Aratrum — iunctum iugo habet dispositionem, ut portet fructum 263 b

Arbee — quatuor interpretatur 608 b — significat evangelicae doctrinae perfectionem *ibid.*

Arbitrium — liberum est facultas voluntatis et rationis 339 a — liberum gerit in se imaginem Trinitatis *ibid.* — liberum sub Deo est potentissimum 448 a

Arbor — radicatur in terra 381 b — sunt pyramidales, grossae circa radicem et graciles supra 510 a — prius recipit solis influentiam, deinde producit fructus, et postea habetur super ea, ne pereat, diligens custodia 237 a — ut bene fructificet, quatuor sunt necessaria 519 a — bona habet fructum sanum, sapidum, floridum, indecidivum 384 b — propter bonum fructum diligentius custoditur, pulcrior redditur, carior habetur, excellentius commendatur 518 b — dabunt rorem sanguineum in fine mundi 34 b

— designat voluntatem 381 b — Sex arbores significant sex exercitationes virtutum 52 b — Homo bonus quatuor de causis dicitur arbor bona et producit quadruplicem fructum bonum 384 b — non faciens fructus bonos est illa quae est adulterina, arida, infecunda 381 b — Quid designet mittere stercora circa arborem 382 b — Christus est arbor vitae 119 b — Arboris novem proprietates applicantur ad ipsum *ibid.*

— Arca — auro circumtecta designat claritatem sapientiae 33 b — testamenti multitudine mysticarum intelligentiarum est repleta 715 a — quid significet secundum intellectum allegoricum, tropologicum, anagogicum et mysticum *ibid.* — testamenti quadrupliciter consideratur quantum ad fabricam, continentiam, efficaciam et honorificentiam 715 a-719 a — testamenti secundum haec omnia significat Mariam *ibid.*

Archangeli — mysteria Dei reserant 624 b — faciunt verbum verum *ibid.* — — arcana nos docent 612 a — Eorum influentia est ad erudiendum 613 a. 624 a — nos iuvant in operibus bonis 619 b — Eorum ministerium non prodest praesumtuosis et superbis 624 b. 625 a

Archidiaconus — Eius officium erat custodire et dispensare thesaurum 567 a

Arcus — generatur a sole 99 a — generatur in nube rorida ex radio solis recto, fracto et reflexo 658 b — habet varietatem colorum 614 b — caelestis non videtur nisi de die 113 b — caelestis, creatus a radiis lunae, videtur bis de nocte in quinquaginta annis *ibid.* — per quadraginta annos ante iudicium non apparere dicitur *ibid.*

— habet octo proprietates 113 a, b — Hae proprietates applicantur ad Christum *ibid.* — Per illum intelligitur crux Christi 589 a — generatus in nube concava et rorida comparatur Christo 131 b — significat varietatem naturarum in Christo 614 b

Ardor — debet esse in appetitione desiderii 268 b — Spiritus ardoris consumit omnes carnalitates propter promissiones divinarum deliciarum 346 a

Arefactio — Terra diu arefacta non fructificat 460 a — designat accidiam *ibid.*

Argentum — Aurum per argentum pallescit 109 a — Christus fecit, quod tantum esset de argento, sicut de lapidibus 148 a — designat integritatem humanae naturae 634 a — designat virginitatis candorem 714 a — Quaeritur argentum terrae, quod datur impiis 639 b — Non quaeritur illud, de quo fiunt virtutes *ibid.*

Argumentum — argnit mentem, ut consentiat probatae conclusioni 432 a

Aristoteles — Aristoteli creditur in assignatione fallaciarum 240 b

Arius — veniet ad iudicium cum haereticis 72 a

Arma — designant virtutes 415 b

Armiger — designat Christianum 325 a

Arrogantia — est detestabile vitium 386 a — oculos cordis vel claudit vel distorquet 173 a — contemnit Deum 427 a

Articuli — in manu hominis sunt quatuordecim 590 a

ART

Artifex — Sapientia artificis manifestatur in opere et relucet in effectu 290 a — Arca vivit in mente artificis 316 b

Arundo — est concava et debili ligno composita 544 b — cedit omni vento *ibid.*

Asa — interpretatur plasmatio Domini 637 a — significat animum imbutum legibus sapientialibus *ibid.* — potest designare invidum 233 a

Ascensio — dicit motum 320 b — Ascensus tanto est altior, quanto id quod ascendit fuerit levius et purius 373 b

— Ascendere debemus ad conscientiam renovandam, sapientiam investigandam, iustitiam prosequendam, victoriam obtinendam 418 a — Qui vult ascendere ad divinam maiestatem, veritatem, bonitatem debet prius descendere ad suam fragilitatem, caecitatem, servitutem 337 a — Debemus ascendere ad contemplationem et obsecrationem 319 b — Debemus ascendere per devotam orationem, rectam intentionem, serenam contemplationem 418 b — Ascendere super occasum est mortem vincere et temporalia bona transcendere 323 a, b — Ascendere ad orientem est a mortuis resurgere et bona aeterna intrare *ibid.*

— Domini vide V. *Christus.*

Aser — interpretatur beatus 533 a

Asmodaeus — est genus daemoniorum 502 b

Asperitas — exterminat gulam 579 a — Manna pluit in deserto asperitatis 206 a

Assuerus — interpretatur beatus 250 a, b — Eius convivium est metaphora et figura convivii Christi *ib.* a — significat Christum 149 a. 257 a

Assur — designat diabolum 261 b. 275 b

Astutus — designatur per vulpes 342 b — habent ignem in caudis, quia finaliter praecipitant in errorem *ibid.*

Atomus — In atomo est admirabilis sapientia Dei 326 a

Auctoritas — Quomodo haberi possit certitudo auctoritatis 130 a — Ad recipiendam auctoritatem faciunt idoneum recessus a malo et profectus in bono 518 b

Auditus — retrenandus est per fugam sonorum oblectantium, verborum inutilium et praecipue detrahentium et adulantium 724 b — Qui sperat rem bonam consequi libenter audit loqui de ea 614 b — Auditio verbi divini vide V. *Praedicatio* et *Verbum.*

Augustinus — Eius animam perduxerunt Angeli 630 a

Aureola — aromatica designat vitae celebritatem 33 b

Auris — exerceatur in auditu divinorum verborum 725 a — mentium prius erant surdae et obturatae quadrupliciter 398 a — mentium a Christo apertae sunt, quia factae sunt reverentiales, intelligentiales, affectuales, obedientiales *ib.* a, b

Aurora — est rutilans et pulcra et solis nasciturl praenuntia 543 b — non habet magnum lumen respectu lunae et solis 326 a — prius dicitur quam sol, licet ab illo creetur 720 b — Ante eam non apparent colores *ibid.*

Aurum — est perfecti decoris et valoris inter omnia metalla 566 a — pulverizatum dicitur optimum 617 b — quomodo examinetur 137 b — Quaerentes venas terrae, ubi sumitur aurum, quaerunt cum summo studio et multas expensas faciunt 477 b

— Salus animarum hodie vilnit pro auro 374 a — Qui vadunt post aurum descendunt in fine in infernum 474 b — Inordinatus appetitus auri et argenti est occasio naufragandi 466 b — Qui diligit aurum videtur parum diligere vitam suam spiritualem 467 a

— significat fulgentem credulitatem 157 b — significat temporale beneficium 164 b — designat intelligentiam credentium 165 b — designat amoris pretiositatem, eius soliditas tolerantiae strenuitatem 714 a — Si volumus esse aurum, oportet, nos colari igne tentationis 639 a

Austeritas — vitae fuit initium reparationis humanae 208 a — quae sit magna, maior, maxima 466 b

Avaritia — causatur propter inordinatum amorem prosperitatis mundanae 233 a — appetit abundantiam 511 a — Avari per fas et nefas ditari volunt 152 b — Avari volunt semper alios spoliare 39 a — Avari illicite accipiunt bona temporalia 184 b — Avari corde concupiscunt et opere rapiunt 428 b — Avarus terrena male acquirit et quae habet male retinet 365 a — Avarus vivit de usura et rapina *ibid.*

— Avarus omnis cum multo fervore sequitur mundum 553 a — Avari sunt consopiti aviditate pecuniae 428 b — Avarorum finis et spes sunt divitiae 306 b — Avarus gratuitum vult facere servile, liberum facere venale, communissimum sibi appropriare 194 a — Avarus aedificat domos terrenas et non caelestes 152 b — Quadruplex actus avaritiae 39 a — Avarus totum vendit, etiam spiritualia et se ipsum 624 b — Propter avaritiam fit negotiatio 104 a

— Avari quanto plura acquirunt, tanto plura appetunt 553 a — devorat sive satietate 343 a — Avari de nulla re temporali satiari possunt 305 a — Non prius saturabitur cor avari auru, quam saturetur vento 233 a — Nunquam sistit avari appetitus, quia nunquam invenit soliditatem *ibid.* — Avarus non habet requiem per diem nec per noctem 186 a — Avarus quaerit vanis, vento, mendaciis et umbra fugiente satiari 553 a — non senescit, immo iuvenescit 277 a — Valde avarus est cui Deus non sufficit 212 a

— est radix omnium malorum, pestis occulta, secretum virus, mater hypocrisis, livoris parens, criminum fomes, virtutum aerugo, tinea sanctitatis 208 a — aufert omne bonum 343 a — facit hominem aridum et adustum, foetidum et odiosum, infructuosum 233 a — rubiginat avarorum mentes 460 a — Avarus opibus terrenis ita est obcaecatus, ut reputet, in tenebris esse lucem 313 a — deviare facit a prudentia 604 a — Avari non compatiuntur 288 a

— Avarus si audit de divino amore, nihil sentit 98 a — hominem detinet in peccatis usque ad mortem 211 b — Avari sequuntur mundanorum falsa desideria 553 a — Per avaritiam diabolus multos capit 211 b — Avari se illaqueari permittunt a diabolo in aeternum interitum 208 a — Avari et cupidi sedent in humo, cordis affectionibus terrenis adhaerendo 277 a

— divinis consiliis contradicit 666 a — Avari fiunt Deo et Angelis abominabiles, daemonibus similes 201 a — avertit a Spiritu S. 185 b — Avarus offendit Deum, proximum et se ipsum 460 b — separat a Deo 184 a

— Avari deridentes exempla pauperum provocant Deum 676 b — Multa avaris veniunt infortunia 365 a — Avari praeponunt creaturam Creatori, ideoque puniuntur in praesenti et futuro 306 b — Avaris non prodest beneficium Angelorum 624 b — Avari sibi thesaurizant iram Dei 475 a — Avari punientur duplici poena 428 b — Avari in vita non sentiunt remorsum conscientiae, sed post mortem *ib.* a, b — Avari gaudent in copia insatiabilis pecuniae, obligantis ad poenam aeternam 306 b — Avari nihil invenient in manibus suis, quia nihil posuerunt in manibus pauperum 159 a — Iusto iudicio Dei populus factus est avarus 164 a

— facit hydropicum 511 b — Corda avarorum dicuntur tabernacula praedonum 676 b — Avari sunt simillimi draconi 553 a — Avari significantur per stellas ruinosas 719 b. 720 a — Avarus significatur per iuniperum 52 b

— Si tentamur de avaritia, debemus considerare Christum in cruce nudum 261 b — Ardor avaritiae refrigeratur per gratiam Spiritus S. 186 a — vincenda est per mundanae prosperitatis totalem despectionem 207 a, b — Dominus est, qui liberat hominem a servitute avaritiae 676 b — Avarus ad sequendum Christum debet despicere terrenam cupiditatem et amplecti paupertatem 232 a — Avarus debet mundari per dulcorem spiritualis laetitiae 185 b

Aversio — Non est maior insania quam recedere a Deo 439 a — Duo sunt gradus aversionis a Deo 161 b — Exemplum horum est filius prodigus *ibid.* — Anima septem dictis a Deo avertitur *ibid.*

Avis — naturaliter sursum se fert 40 a — capta per pedem, potest alas movere, sed sursum non potest volare 541 a — designant daemones 362 b

Azyma — significant sinceritatem animi 248 b

B

BAB

Babylon — interpretatur limbus ratione obscuritatis 46 a. 48 a — interpretatur confusio 541 a

— Rex Babylonis designat diabolum 396 a

Baculus — designat crucem Christi 249 b. 261 b

Balaam — erat divinator et hariolus 164 b — etsi malus, prophetavit de Christo et Virgine gloriosa 626 b. 627 a — non dixit nisi quod Dominus iubebat 605 b — docuit filios Israel inebriari vino et fornicari 533 b — veniet ad iudicium cum prophetis iniquis 72 a

Balsamus — fracto vase, effunditur 476 a

Baptismus — fluminis, flaminis et sanguinis non possunt ab invicem separari 355 b — In his tribus operantur aqua, Spiritus S., sanguis Christi *ibid.* 356 a, b — est mysterium Trinitatis 356 a — A Spiritu S. et aqua cum passione Christi simul procedit una efficacia 728 a — In baptismo est triplex ratio significandi, sanctificandi, regenerandi 355 b. 356 a — habet virtutem a passione Christi 464 b — consecratus est per passionem Christi 181 a — Quare baptismo oleum iungatur 634 b

— In baptismo deletur peccatum originale et actualis iniquitas 181 a — mundat a macula, sanat ab infirmitate et liberat ab obligatione 634 b — purgat a peccato 356 a — maiore purificatione purificat quam circumcisio 634 b — In baptismo daemones eiiciuntur 180 a — In baptismo liberamur a morte aeterna in consignatione sanctae crucis *ibid.* — In baptizato transit concupiscentia quantum ad reatum poenae, remanet tamen quantum ad exercitium 46 a

— Per ipsum mundamur et Christo complantamur 464 b — Cum per baptismum renascimur, sancti efficimur 599 a — Per ipsum efficimur mundissimi et spirituales 224 a — In baptismo dat nobis Deus thesaurum gratiarum et virtutum 539 b — facit dignum intrare regnum Dei 356 a — Gratia baptismalis plena gratia est in parvulis 637 b — Exemplum de efficacia *ibid.*

— In baptismo profitemur mori mundo et vivere Christo 139 a — In eo ordinem sumus professi, in quo currere debemus 719 b — Dicimus tondi in baptismo, abrenuntiando diabolo et pompis eius 324 b — Baptizati debent esse crucifixi 464 b

— Gratiam baptismalem perditam non poterimus recuperare 635 a — Qui perdit eam fit servus diaboli *ibid.* — Post baptismum peccantes non iterum baptizari possunt 339 a

Barba — designat Christi membra principalia 561 a

Barnabas — plenus erat fide 606 a

Bartholomaeus — totus erat accensus amore divino 570 a — ostendit suam dilectionem per quatuor signa 571 b — commendatur quoad vitae innocentiam, dilectionem praecipuam et consummationem gloriosam 570 a — In ipso erat puritas affectionis, rectitudo intentionis, fecunditas operationis et frequentia orationis 570 a — Propter haec significatur nomine columbae *ibid.* — triplici tunica se exspoliavit 572 a — novum et singulare genus martyrii subiit 571 b — designatur per Ionathan 570 a

Basilius — primus Religionem invenit 522 b

Beatitudo — est gaudium de veritate visa 472 b — beatus est ille qui omnia optata sine timore amittendi perpetuo possidet 359 a

— Vitam beatam appetunt superbi, iracundi, accidiosi, avari, gulosi, lascivi, universi 600 a — Quinam eam consequantur *ib.* a b

— Communitas Beatorum describitur sub metaphora civitatis a Deo descendentis et ad Deum revertentis 601 a — Variae explicationes *ibid.* — Civitas Beatorum potest considerari ut in caelis aedificata, in terris fundata, ad Deum reducenda 601 a

— Beatorum civitas a Verbo incarnato quadriformiter aedificatur per gratiam 602 b — Aliqui dixerunt, quod anima disponebatur ad beatitudinem, quando in ipsa describebatur universum esse 504 b — Impossibile est, animam esse beatam, nisi fiat in ea triplex descriptio *ibid.*

— credentium est de Deo audire, tenentium vero ipsum videre 328 b — aeterna consistit in Dei visione 277 b. 278 a — Regnum, in cuius visione beatificatur homo, Christus est 730 b

— est intelligentis et fruentis 449 a — Quomodo ponamur in statu felicitatis aeternae 698 a — est habitus in actu 359 a

— Merces beatitudinis aeternae est ornamentum pretiosum, speciosum, honorabile, incorruptibile 487 b. 488 a — Vita beata est gloriosa, victoriosa, tranquilla, opulenta, deliciosa, sempiterna 600 a — Beatorum civitas, in quantum in caelis aedificata, inter omnia Deo est proximior 101 a — Haec civitas est gloriosa, speciosa, deliciosa, opulenta *ibid.* — Tanta erit ibi pax et pulcritudo, quod nihil erit nisi dulcor, quia tota erit plena deliciis 270 a

— In ipsa nulla est variabilitas, nulla temporalis successio 359 a — est aeterna, nullo modo intercisa 623 a — Beati vitam beatam adepti sunt inamissibiliter 606 b — Beati vinculo indissolubili adhaerebunt summo et incommutabili Bono 26 b

— accendit concupiscibilem 410 a — excludit vanitatem *ibid.* — In Beatis evacuatur fides per visionem, spes per tentionem, caritas viae perficitur per caritatem gloriae 449 b — Beatorum mentes mirabiliter et ineffabiliter fulgebunt *ibid.* — Quare Beati dicantur similes Angelis 26 b — Beati per stellas intelliguntur 692 a

— Sapientia divina proponit Beatis rationes aeternas ad contemplandum tripliciter 26 a — Deus se communicat Beatis in eis habitando per gloriam 420 b — Deus distillabit in corpus et animam suavitatem et delectationem perpetuam omnia excedentem 72 a — Filius se repraesentabit Beatis sicut speculum clarissimum 601 b — Spiritus S. Beatis intime coniungitur 602 a — Beati illapsu Spiritus S. reficiuntur et laetificantur *ibid.* — Quomodo diversi ordines Beatorum doceantur et pascantur a Christo 301 b. 302 a. 402 a, b. 422 b. 444 b

— Beati possident Deum et possidentur ab eo 630 b — Beati laudant Deum et ab ipso laudantur 601 b — In hoc maxime consistit eorum gloria *ibid.*

— Beati semper erunt in continua laude et glorificatione 359 a. 409 a — Beati omnes continue laudant, magnificant et adorant Dominum 601 a — Beati contemplatione elevantur ad contuitum Divinitatis 358 b — Beati ponuntur in caelo ad contemplandum immobiliter claritatem Deitatis 26 b — Beati solum intenti suat divinae suavitati *ibid.* — Beati quidquid boni habent in primum principium resolvunt 198 b. 409 a — Beati omnes erunt omnipotentes voluntatis suae 488 a

— Iuxta uniuscuiusque Beati capacitatem infunditur dulcedo et claritas 602 b — Beatitudo non coarctatur multitudine possidentium 409 a — Singulorum propria per caritatem fiunt communia 653 b — Beati tantum gaudent de bono proximi quantum de bono proprio 409 a, b

— Uniuscuiusque conscientia ab unoquoque Beatorum cognoscetur 602 a

— Beati susceptibiles sunt laetitiae, sed non tristitiae 369 b — Beati iuvari non indigent 606 b

— Beatorum mentes ex naturali inclinatione ad corpus retardantur, ne totae ferantur in Deum 690 a — Sancti habent respectum ad carnem propter appetitum corporum suorum 283 a — Beatitudo in resurrectione consummatur 270 a — Ex plenissima beatitudine animae redundat in corpus plenitudo sanitatis 419 a — A corporibus Beatorum in resurrectione amovebitur omnis defectus miseriae 46 b — A corporibus electorum amovebitur omnis deformitas, tarditas, infirmitas, corruptio 333 a — Vide V. *Caelum* et *Gloria*.

— Quaenam regna vicerint Beati 607 a

— Beatitudines intelliguntur per ostia Assueri 705 b

Behemoth — est diabolus 194 a

Belluae — quaedam marinae catulos periclitantes intra viscera recipiunt, donec

BEL

praetereat periculum, aut proprio corpore defendunt 295 b

Bellum — campestre est nobis contra diabolum, civile contra mundum, intestinum contra corpus proprium 266 a

Benedictio — Legimus mulieres ab hominibus benedictas propter decus integritatis, munus fecunditatis et opus virilitatis 683 a

— Qui vult recte benedicere sic debet benedicere bonum, ut tamen redarguat malum 686 a — Ut benedictio nostra sit Deo placita, oportet, quod sit perfecta sub triplici respectu 686 b. 687 a, b

Benedictus — tentatus de peccato carnis proiecit se nudum inter vepres 588 a

Beneficium — Debemus laborare, ut beneficia Dei non iudicia pariant, sed profectum 80 b — divina debent cor nostrum totum transformare in amorem Dei 342 b — Beneficiis divinis debemus respondere per bonas operationes 385 a, b

Benevolentia — aperit cor nostrum ad susceptionem Spiritus S. 508 b — Ubi est amplitudo benevolentiae, ibi est abundantia gratiae 680 b — Ut sit in nobis plenitudo benevolentiae, haec debet esse conglutinans, corroborans, purificans, pulcrificans 508 b

Beniamin — interpretatur filius dexterae 165 b. 268 b. 431 a — interpretatur filius virtutis 431 a — designat sperantes 165 b — designat intelligentiam veritatis 196 a — designat illum qui est in excessu mentis per contemplationem 268 b

Benignitas — conservat pacem et omnibus condescendit 182 b — exterminat iram 579 a — Nihil amabilius quam benignitas in sublimitate 71 b — Nihil gratiosius quam sublimitas in benignitate *ibid.*

Bernardus — per amicitiam Virginis ad magnam scientiam pervenit 691 a

Bestiae — quatuor sunt quatuor genera vitiorum 426 b

Bethania — interpretatur domus obedientiae, afflictionis, doni Dei, gratificata Domino 247 a — Per hanc intelligitur Religio beati Francisci *ibid.*

Bethel — interpretatur domus Dei 324 a — designat animam, quae fit domus Dei per gratiam *ibid.*

Bethlehem — domus panis interpretatur 158 a

Bethsabee — designat Mariam 692 a

Bethsames — interpretatur domus solis 532 b

Blasphemantes — poenam gravem reportabunt 630 a

Bonaventura — aliquando stringebatur a diabolo in gutture 404 a — Hoc evenit propter eius peccata, licet non sibi esset conscius de peccato mortali *ibid.* — a crudeli nece tunc liberatus est memoria passionis Christi *ibid.* — dicit, se nescire bene loqui Gallice 519 b — indicat causas, quae eum induxerint ad faciendam praedicationem de beato Francisco 582 b. 583 a

Bonitas — consistit in caritate 583 b — Bonitatis est se ipsum per caritatem ad alium diffundere 215 a — magna se licite communicat malis et inimicis 419 a

Bonum — Quidquid deficit a bono desinit esse 531 a — et finis idem sunt 352 a — est sui ipsius diffusivum 478 a — Boni dicuntur nubes gratiosae 658 b

— Quidquid boni habemus, semper est in alium refundendum 480 b — omnia sunt attribuenda Deo 189 b — Homo non est bonus, nisi a Deo bonitatem accipiat 668 b — Totum bonum dixit qui bonum suavi coniunxit 310 b

— Beneficia naturae consistunt in bonis naturae et famae 447 b — temporalia elargienda sunt aliis, si habemus, quae pro nobis et aliis sufficiunt 475 a — Exemplum de sole *ibid.* — huius mundi valde cito cadunt 541 a — temporalia fluunt et refluunt ut capilli 362 b — mundi non sunt nisi sicut bona picta 541 a — temporalia putanda sunt ut stercora 475 b — Multi miseri sunt, qui bona sua, proximorum et Christi dispergunt ad virgines corrumpendas 474 b

— caelestia sub comparatione terrenorum intelligi debent 438 b — Differentia inter bona caeli et mundi maior est quam inter ignem verum et pictum 541 a — Bona huius mundi nullius valoris sunt respectu caelestium *ib.* a, b — Contemplatio bonorum aeternorum facit omne terrenum bonum despicere, omne malum non timere, immo dulce reputare 280 a — spiritualia certius et facilius invenimus quam temporalia 279 b. 280 a

— est faciendum propter amorem iustitiae 341 a — Non bene diligit bonum qui non odit malum 509 a

— Quomodo sit verum: Boni sumus, quia bona facimus 482 b — Quomodo sit verum: Bonum facimus, ergo boni sumus *ibid.*

Bos — in eo significatur promptitudo obedientiae 648 a — Iuga quinque boum designant superfluam occupationem quinque sensuum circa terrena 428 a

Bosra — interpretatur angustia 274 b

Brixius — ob contumelias contra S. Martinum multas tribulationes passus est 617 b

Bruchus — est fetus locustae 458 b — iacens in uno loco radicitus fructus evellit *ibid.* — designat gulam *ibid.*

Bufones — non possunt sustinere odorem vitis florentis 285 a — fugiunt odorem vinearum 130 b

Butyrum — est de nutrimento terrae 471 a — designat Christi humanitatem *ibid.* — designat abundantiam gratiae humanitatis Christi 533 a — designat devotionem 547 b

— potius sordidat, quam lavat 470 b. 471 a — Butyro pedes lavare est affectionem de adipe pinguedinis caritatis mundare 471 a

C

Caecilia — fuit decapitata 604 b

Caecus — non potest iudicare de coloribus 525 a

— Caecitas est ineptitudo ad cognoscendum verum 56 a — est qui non quaerit nisi bona praesentia 652 a, b

— non dimittebat clamare propter turbam, sed multo magis clamabat 405 b — — designat genus humanum 400 a. 535 a — designat omnem, qui indiget illuminari cognitione divinorum 555 a

Caelestia — sunt appetenda propter degustationem divinae sapientiae 311 a

Caelum — dicitur a celando 589 b — dicitur omne, quod est speciosum 353 a

— enumerantur septem vel quindecim 322 b — sunt tres 43 b — Est caelum altum, altius et altissimum 587 a — ultimum est empyreum, quod est immobile 481 a — in caelo intellectuali apparuit signum crucis in die passionis Christi 586 b — Ordo caeli est, quod sphaera superior suo motu trahit alias 588 a

— stabiliti sunt in locis suis 353 a — quoad nostrum aspectum extensum est ad modum tentorii *ibid.* — extendi videtur ad modum palmi *ibid.* — speciosum est prae aliis creatis corporibus *ibid.* — ornatur luminaribus 408 b — est sublime in situ, speciosum in ornatu et imperturbabile in apparatu 587 a — Quoad caelum notantur sublimis situs, multiformis ornatus, regularis incessus, indefectibilis influxus 320 b. 321 a — est splendoribus illuminans, nubibus irrorans, caloribus inflammans et fulgoribus coruscans 590 b — habent efficacem redundantiam, spectabilem refulgentiam, terribilem resonantiam 332 a — commendatur ob continentiam amplam, arcanam et completam 589 a, b. 590 a — fecundat terram per calorem, humorem et vigorem 97 b

— Qualis erit caeli status post ultimum iudicium 35 a — Motus caeli in fine mundi transibunt quoad operationem et effigiem 41 b

— Per caelum intelliguntur Angeli 432 b. 449 a. 555 b — Caeli concentus significat harmoniam laudis angelicae 612 b

— designant Apostolos 331 a. 332 a — Ornamenta caelorum sunt virtutes praedicantium 581 b

— Adducuntur duodecim acceptiones caeli 352 a, b — Per has multipliciter se manifestat Trinitas 352 a - 354 a — repraesentat Trinitatem 97 b — quomodo enarrent gloriam Dei 105 a. 290 a

— sensibile est praecelsum, virtuosum, largifluum et ordinatum 610 a, b — Illae proprietates respiciunt dispositionem

CAE

caelestis hierarchiae *ibid.* — differenter aspicitur a paganis, philosophis et veris Christianis 353 b

— secundum intellectum anagogicum est habitaculum divinum 671 b — vocatur regnum gloriae 40 b

— In caelo omnia bona nobis parata sunt 327 a — nihil aliud est quam sensibilium et insensibilium, rationalium et irrationalium, humanitatis Christi, Dei unius trinique pulcritudo 194 b — Odor huius pulcritudinis totum caelum inebriat *ibid.*

— In eo est omnis mali absentia, omnis boni praesentia et utriusque duratio sempiterna 677 a — In his tribus est laus perfecta *ibid.* — In caelo est superioritas praeeminentiae, claritas refulgentiae, copiositas influentiae 43 b. 44 a — est locus summae maiestatis, claritatis, suavitatis, sanctitatis 40 b — In caelo est refulgentia divinae claritatis 420 b — In eo est communicatio gloriae Divinitatis *ibid.* — In paradiso confertur septiforme gaudium septiformiter membra levantibus in Deum 40 a, b — Ibi erit plenitudo quietis, quies securitatis et securitas ubertatis 677 b — In his quietatur desiderium rationalis, irascibilis et concupiscibilis *ibid.*

— Hereditas aeterna est quieta, secura, speciosa, amoena 237 h — est gloriosum, speciosum, deliciosum, copiosum 418 a — Regnum caelorum est gloriosum, speciosum, deliciosum, opulentum 384 a — dicitur ager, qui est formosus, pretiosus, deliciosus 195 b — Ibi est locus tutior, pastus suavior ager uberior 461 b — est felix et sanctus locus appetendus 420 b — Domus caeli desiderabilis est, quia est domus excelsa, ampla, refectiva, aeterna 155 a — est plenum gaudio, inbilo et cantico 449 a

— In caelo sunt octo illuminationes amorosae aeterne radiativae 456 a — Illustris et speciosus est decor caeli 420 b — In eo est multiformitas praemiorum, sed unitas pacis 653 b — Domus aeterna est summe desideranda et per sacra merita requirenda propter quatuor privilegia 31 b. 32 a

— est regnum magnum, interminabile et incoarctabile 224 b — est regnum amoenissimum, nobilissimum et perennissimum 730 a

— Ierusalem superna dicitur libera propter volatum, quo Sancti et Angeli vera libertate feruntur in Deum 235 b. 236 a — Explicatio 236 a — Altera ratio *ibid.* — Ierusalem superna est templum deiforme per reverentiam Patris, refulgentiam lucis, cohaerentiam pacis et consonantiam laudis 653 a b — Ierusalem superna dicitur esse sursum ob quatuor rationes 235 b — Ierusalem beata dicitur mons propter sex proprietates 219 a, b — Ierusalem superna commendatur a sublimitate gloriae, felicitate sapientiae, viscerositate gratiae 235 b — Ierusalem superna est gloriosa, speciosa, deliciosa, opulenta *ibid.* — Civitas superna dicitur mater nostra ob novem rationes 236 a

— Ibi non est metus, defectus, fastidium 104 b. 461 b — Ibi non est locus incertitudinis vel timoris 198 a, b — Ibi non approximat tempestas miseriarum 700 b — In caelo non erit amicorum separatio, corporis infirmitas, rerum amissio 366 a

— ibi videbimus, amabimus, laudabimus 653 b — Aliqui dicunt, laudem vocalem debere esse in caelo 449 b

— In caelo videtur claritas Dei et facies Iesu Christi 219 a — In caelo invenitur Christus sempiternaliter 154 b — Gaudium erit sempiternum, quia Sancti adhaerebunt vinculo indissolubili summo et incommutabili Bono 313 b — Civitatis caelestis perfectio fit per conversionem creaturae rationalis in Creatorem 690 a — Quomodo haec conversio fiat *ibid.* — Tantum irascibilis possidebit Deum, rationalis illustrabitur, concupiscibilis dilectione replebitur, quod ora non poterunt cessare a laude 449 a, b

— Consideratio dilationis patriae operatur in nobis amorem et devotionem 308 b — quanto magis desideratur, eo magis erit gloriae dulcedo 313 b — Ad eius memoriam tota anima gaudet 291 a — Spes caelestis patriae excitat in filiis Dei concupiscentias aeternas 311 a — excitat in anima concupiscentias aeternales 291 a — est desiderandum propter odorem Floris divini 194 a

— Caelum ante Christum nullus intrare poterat 728 b — Caelum nullus intrat nisi per Christum 629 b

— Ipsum introeunt virtuosi et humiles 440 a — requirit prope se viros nobilium desideriorum, praeclararum contemplationum, caelestium unctionum, deiformium conversationum 40 b — Ad regni perceptionem non perveniunt, nisi qui prius in terra sanctificantur 670 a — conceditur vincenti peccati voluptatem, mundi vanitatem et hostis calliditatem 730 a — Non introducitur aliquis in caelum, nisi in ipso sit iustitia et sanctitas 618 a — Deus nullum recipit in regnum suum nisi amicum 224 b — Non omnibus pulsantibus conceditur ingressus, sed qui noscuntur esse de familia Christi 327 a — Hi sunt laici fideliter confitentes, clerici veraciter praedicantes, Religiosi assidue comitantes, perfecti eius passionem imitantes *ib.* a, b

— Caelum debemus petere et acquirere 212 a — Qui vult habere caelestem patriam in rememoratione debet surgere ad quatuor 144 a — acquiritur per scientiam Scripturarum et affectum inardescentem 427 a — Ad intrandum caelum necessaria est aeternitas bonae voluntatis, impermutabilitas gratuitae virtutis et tolerantia humanae miseriae 224 b — Qui cum Christo vult sibi parare sedem in caelo debet sibi parare sedem regalem per humilitatem, magistralem per veritatem, iudicialem per iustitiam, pontificalem per misericordiam 321 a — Debemus aspirare caelestes delicias, donec istis satiemur 280 b

— Ad caelum ascenditur per quindecim mysticos gradus 318 b. 319 a, b —

CAR

Ut ingrediamur caelum, debemus esse locupletati gratiae abundantia, virtutibus et bonis operibus 313 a — Ad caelum eundum est per viam precis, pacis, lucis, laudis 314 b — Ut inhabitemus caelum, debemus transire fluxum carnalis concupiscentiae 131 b — Nullus dignus est venire ad consortium dignitatis aeternae, nisi consortes velit habere 255 b — Ille dignior est venire, qui plures consortes cupit habere *ibid.* — Vide etiam V. *Regnum.*

Cain — obtulit corde nequam 164 a — significat populum Iudaicum 204 a — veniet ad iudicium cum homicidis 72 a

Calamita — attrahit ferrum 273 b

Calamus — valet ad confortationem cordis 646 a — Per eum intelligitur gratia perficiens *ibid.*

Calceamentum — fit de pellibus morticinis 66 b. 451 a — est extraneum a pede 66 b — unitur pedi *ibid.* — tegit pedem *ibid.* — muniunt pedes 450 a — Calceamento pes terram calcat 561 a

— dicuntur terrenae affectiones 98 a — designant gratiam 347 b — significat mortalitatem 66 b — designant exempla Sanctorum 451 a — designant Scripturae testimonia 450 a — Quid sit corrigiam calceamenti solvere 66 b

Caleb — est exemplum quoad profectum virtutis 440 a

Calidus — designat amantem 636 a

Calix — designat carnis mortificationem 573 b

Camelus — non aequali passu currit oneratus et vacuus 550 b — illud spatium, quod in una die facere consuevit, semper facit et ultra ambulare renuit 552 a — non maius pondus recipit, quam ad quod iuvenis assuevit *ibid.*

Cana — In loco transmigrationis nuptiae incarnationis factae sunt ibi 701 a

Canes — aliqui fugiunt, quando resistitur eis, sed insequuntur fugientem 209 a

Canonici — Eorum negligentia in choro reprehenditur 571 b

Canticum — amoris, quare sit vocatum Canticum canticorum 501 a

Capparis — est herba corruptiva 284 a

Capra — facile ascendit 648 a — habet visum acutum 269 b — Potentiae inferiores animae dicuntur capreae *ibid.* — In ea designatur parsimonia abstinentiae 648 a

Captivitas — est impedimentum ad regnum 56 a

Caput — praeeminet ceteris membris corporis 23 b — debet praecesse 206 a — A capite est motus in membra 561 a — A capite sensus et motus ad corpus descendunt 136 a — Ea quae sunt capitis referuntur ad corpus et membra 708 b — In eo omnes sensus reperiuntur 685 a — Homo sine capite non habet virtutem 572 b

— significat verticem mentis 36 a — Per caput intelligitur mens 23 b — nostrum est Christus 570 b — Hoc caput diabolus a multis amputat, et quidam sibimet ipsi amputant *ibid.*

Carbo — quomodo generetur 529 b

— designant virtutis perfectionem *ibid.* — designant poenitentes perfectos *ibid.* — sunt exempla sanctitatis 528 a — denotat humilitatem 529 b

Cancer — nunquam fuit locus gaudii 541 a

Cariathiarim — interpretatur villa deficiens 718 a — significat mundum *ibid.*

Caritas — est amor boni 643 b — est summus amor gratuitus 704 b — est de bono alieno gaudere 366 a — consistit in interiore spiritus fervore, qui debet esse triplex 182 a — Viscera caritatis trahuntur de corde alieno 258 a — Deus proprie et principaliter est obiectum caritatis 419 a — est amor Dei et proximi 615 a. 636 a — Prius est amor Dei, deinde amor proximi 615 a — est vinculum, quo unitur Christus animae 558 b

— se habet ad bona opera sicut ignis ad ligna 342 a

— per turturem designatur 648 a — significatur per vineam 64 a — comparatur purpurae 638 b

— magnos effectus habet in terris, sed maiorem habebit in patria 560 b — Posita caritate, ponitur omne meritum 419 b — Ex ipsa nihil procedit nisi meritum 606 b — In ipsa, sed non ex ipsa etiam opera cremabilia fiunt *ibid.* — meretur augeri, ut aucta perficiatur 582 a — in quantum patiens, est origo virtutum activarum 638 b — in quantum est amatrix Christi, est origo virtutum contemplativarum *ibid.* — Per eam Ecclesia habet stabilitatem 688 b

— facit omnia levia 277 b — dat vivificum esse 531 a — inflammat voluntatem 446 b — regulat concupiscibilem 419 a — agit sursum 616 a — ad terrena desideria quasi insensibilem reddit 270 b — facit, ut non simus frigidi 182 a — facit de misero beatum, de simplici sapientem 501 a — facit voluntatem dantis hilarem, concordem, liberalem 164 a. 185 a — mentem ad innumera opera accendit 420 a — disponit ad delectationem 292 b

— detergit maculas peccati 558 b — consumit rubiginem culpae 98 a — liberat a septemplici tribulatione 675 b — dat septiformem incorruptionem contra septiforme peccatum 138 b

— Qui habet caritatem omnes diligit et transcendit mundum 258 b — diligit omnia ex caritate diligenda, et tamen non habitat nisi in bonis 589 a — dat benevolentiam 424 a — Eius magnitudo arguit odientem 450 a — distinguit bonos a malis 183 a

— Qui caritatem habet habet et ardorem 636 a — Qui habet caritatem habet et Deum 501 a — Habet quidquid patet, quidquid latet in divinis codicibus qui caritatem servat in moribus 533 a — coniungit virtutes contemplativas et operativas 638 b — media est inter virtutes cardinales et theologicas *ibid.* — secundum quid est virtus theologica, secundum quid cardinalis *ibid.* — est prima inter fructus spiritus 671 a — est pulcritudo animae 558 b. 559 a

— Per eam anima fit templum Dei 643 b — Ardor caritatis in Deum fervet, ardet, alienat 64 a — animam convertit in Deum 559 a — In caritate plenaria ad Deum erigimur et ad proximum inclinamur 576 a — facit experiri dulcedinem caritatis et bonitatis Dei 671 a — iungit nos cum Deo 675 b — Per influentiam eius nascitur homo spiritualiter ex Deo 730 a

— Donum caritatis est maximum donorum 616 a — est magna domina 559 b — inter virtutes habet maioritatem dignitatis in merendo 419 b — Est ignis conservans 658 a — vocatur calor spiritualis 277 a — est incrementum omnium virtutum 376 a — est mater virtutum 138 b

— summa est ponere animam pro Christo 516 b — libentissime se impertitur pro peccatoribus 589 a — Eius officium respicit utilitatem proximi et pertinet ad activam 457 a — patiens est et benigna 638 b

— quando in cordibus nostris diffusa sit 334 b — sine bonis operibus non datur caritas 342 b — accenditur aquis tribulationis 341 b — non est, nisi mandata observentur 212 b — Affectiones caritativae manent, destructis corporibus 481 a

— per veniale remittitur, per mortale exstinguitur 458 a — refrigeratur per carnales delectationes 24 a — perditur per superbiam, avaritiam et luxuriam 533 a

— Caritatis firmitas necessaria est ad salutem 55 b — duplex requiritur: una ad Deum, alia ad proximum 648 a — Non habitat Dei bonitas, nisi ubi est caritas 643 a — In mandato caritatis non potest dispensari 420 a

— Si quis caritatem non habuerit, multa sunt, quae animam eius conculcant 676 a — Deus in tali non habet partem *ibid.* — Sine caritate nihil dignum est aeterna remuneratione 239 b — Quae careat caritate crescunt ruinae 419 b — Sine caritate non possumus adhaerere Deo 212 b — Sine caritate nullum donum acceptatur a Deo 164 a. 185 a — multorum refriguit, ut non solum pro proximis non ponant animam, verum etiam nec temporalem substantiam 298 a

Carmelus — interpretatur scientia circumcisionis 287 a. 671 a — designat bonos scholares 287 a

Carnalitas — Ire post carnales operationes est maximum peccatum 151 a — Carnalium principium est a sensualitate, non a rationis discretione et rectitudine 584 a

— Motus carnalium cogitationum et affectionum dicuntur spinae et tribuli 588 a

— In peccato carnis distinguuntur tres gradus, in quibus homo ad mortem spiritualem disponitur, ligatur et occiditur 552 b. 553 a — Porcos pascit qui desideriis et voluptatibus carnis satisfacere satagit 518 b

— Carnales non possunt videre habitum castitatis 285 a — impedit gratiam 66 a — refrigerat incendium caritatis 24 a — desipit dulcedine Spiritus S. 26 b — Si leguntur Cantica divini amoris homini carnali, cogitabit carnalia 98 a — Carnales nauseant super coena Dominica 257 a — Cor coopertum carnalibus affectionibus nihil habet puritatis et fructus boni operis 246 b — tollit memoriam, pervertit intelligentiam, obnubilat providentiam, perturbat sapientiam 433 b

— Carnalibus praedicator videtur ludens loqui 242 b — Carnales, si in peccatis moriuntur, experiuntur factis quod noluerunt credere verbis *ibid.* — Carnales immunditiis suis perdunt lumen rationis *ibid.* — Carnales totaliter sunt absorpti delectationibus *ibid.* — Carnales fiunt steriles propter consumtionem naturalium et spoliationem spiritualium *ibid.* — Per peccatum carnis homo fit totus leprosus 522 a — Hoc illustratur figura *ibid.* — deformat concupiscibilem 131 a. 242 a — facit lubricos et voluptuosos 238 b — dissipat cogitationes et perturbat orationem 405 b — Carnales non exaudiuntur in oratione 390 b. 391 a — nullus est idoneus manuduci a Principatibus, nisi vicerit carnalitatem 624 b. 625 a

— Lepra carnalitatis inficit totum hominem 508 a — si tantum obfuscaret hominis ingenium, propter hoc solum esset fugienda 210 a — Carnalitati debemus mori quantum ad actum, consensum et affectum 270 a — Non est tantum moriendum operibus carnis, verum etiam carnalibus desideriis *ibid.* — Carnalia desideria sunt refrenanda 404 a

— Remedium tentationis carnalis singulare est ignire cor suum in meditationibus castitatis 285 a — Contra carnalitatem facienda est iustitia per poenitentiam 365 b — purgatur per compunctionem et lacrymationem 397 b — deseritur per mortificationem et omnis occasionis remotionem 428 b

Cano — habet fragilitatem 284 b — Decor carnis similis est decori floris 488 a

— significat corruptionem vitiosam 108 a — designat carnalitatem 342 a

— Appetitus carnalis est in anima per carnem 98 a — nostra ex culpa originali contraxit opacitatem, foeditatem, gravitatem, infirmitatem 282 b — gravatur multiplicius quam anima 82 b

— Carnis corruptione nobis inest pronitas ad malum et difficultas ad bonum 397 a — omnes inficit 553 b — propinat lasciviam et perducit ad mentis malitiam 261 a — In opere carnis est corruptio 715 b — Requies carnis facit hominem foetidum et abominabilem Deo 91 b — Carnis amatores sunt similes porcis 552 b — Per eam diabolus nititur nos captivare 684 b — Qui carnem sequuntur consequuntur et diabolum 553 b — Amatores sui corporis cum suo principe tradentur inferno *ibid.*

— debet obedire spiritui 25 b. 76 a — In carne vivere praeter carnem est vita mirabilis 305 a — ante Christum in toto

mundo quasi monarchiam obtinebat 108 a — Christus dedit contra carnem exempla, praecepta, arma, remedia *ib.* b — est vincenda 76 a — per discretam disciplinam reprimenda est *ibid.*

— sanatur per repressionem carnalis concupiscentiae 394 a — Continuo labore et dolore carnis spiritus fit quietus 91 b — Gustato spiritu, desipit omnis caro 342 a — Per repressionem carnis videmus Deum in propria conscientia 131 b — signanda est cruce Christi 729 b

— nostra a Christo multipliciter honorata est 282 a — per Christi resurrectionem recepit modo in spe, sed in futuro in re: speciositatem, puritatem, levitatem, sanitatem *ib.* b. 283 a — nostra non potest communicare Christo in dulcibus, nisi prius communicaverit in amaris 82 a — dicitur clypeus aereus propter constantiam tribulationis 449 a — Anima communicat carni et participem eam facit spiritualium gaudiorum 82 a

Carpus — Narratur quaedam visio ipsius 260 b. 729 a

Carus — In alicuius cari amissione magna est desolatio, in recuperatione magna consolatio 289 a

Casia — valet ad purgationem sanguinis 646 a — Per eam intelligitur gratia universaliter regens *ibid.*

Castellanus — fidelis conservat castellum commissum 228 a

Castitas — est magna virtus 503 b — est decus virtutum et reddit totum ornatum et honestum 588 a — Eius signum est crux Christi *ibid.* — Anima casta est soror Christi 212 b — Anima, quae firmata est castitate, dicitur firmamentum 587 b — vocatur obstetrix, quae suscepit Dominum in die ortus sui 402 b — Cur castitatem servantes dicantur Nazaraei candidiores nive etc. 588 a

— valet contra concupiscentiae ardorem 285 a — est murus nostri cordis 572 a — Carnalitas quotidie perforat murum istum *ibid.*

— Sponsus aeternus non potest amare nisi animam castam 503 b — Non habitat Dei sanctitas, nisi ubi est munditia et castitas 643 a — Per castitatem provocamus Spiritum S. in amorem nostri 184 b — Totus mundus non valet unam animam castam 628 b — Ipsi promittitur regnum caelorum 694 b — Anima sancta potius vellet intrare flammam ignis et per centum annos retrahi a fruitione Dei quam inquinari 503 b

— Qualis sit differentia libidinosorum ad castos 628 a

— Ad castitatem requiruntur quaedam substantialia, quaedam adminicula, quaedam medicantia 247 b — Qui vult habere pudicitiam habeat verecundiam 697 a — Ad eam servandam necesse est nos exercere ad poenitentiam 669 a — non fundatur sine mortificatione 417 a — in corpore macerato et castigato facile custoditur 644 a — Exemplum alicuius anachoretae tentati a muliere *ibid.* — non debet se exponere spectaculis vanitatum et mulierum 396 b

— sit vera et non in apparentia 66 a — simulata pessima est *ibid.* — Hanc habentem Deus quandoque permittit pessime peccare, ut poeniteat *ibid.*

— In via castitatis ambulat, qui habet munditiam carnis et cordis 76 a — Sinceritas sanctimoniae consistit in candidatu mentium et corporum et coelibatu morum 301 a — Qui castus est in carne, corde, imaginatione et conversatione est totus candens 503 b — est servanda non tantum in carne et corpore, sed etiam in cogitatione, affectione et visione 397 a — Melior est castitas mentis quam corporis *ibid.* — generatur principaliter in corde 416 b — de corde redundat in corpus 397 a. 416 b

— Christus ut infans docet nos puritatem carnis 102 b — Amor Spiritus S. informativus est castitatis 503 a

— Senes et barbati, quibus est difficile servare castitatem, sumant exemplum de beata Agnete 508 a

— Votum castitatis designatur in voce turturis 669 a

Castrum — habens fortem murum non timet obsessores 572 a — habens muros debiles multum debet timere *ibid.* — Ad hoc, quod castrorum acies sit ordinata, tria requiruntur 624 a — Ideo assimilatur eis Angelorum hierarchia media *ibid.*

Casus — Quanto status altior, tanto casus gravior 217 b

Catharina — verbo crucis quinquaginta oratores devicit 304 b

Causalitas — Triplex est genus causalitatis 667 b

Cautela — perpetua necessaria est omnibus electis Dei 454 a — habetur per consilium 293 a

Caverna — maceriae sunt Agni vulnera 508 b

Cedrus — In cedro soliditas partium resistit sectioni 284 a — Tabulae cedrinae sunt imputribiles et designant conscientiae bonitatem 506 b — Libani significat Christum 30 a — significat sublimitatem utriusque naturae Christi *ib.* b

Centrum — est firmum 481 a

Centuplum — perfectionem opulentiae designat 600 b — Quid significet centuplum accipere 147 b

Centurio — consideravit divinam Maiestatem, recognovit propriam infirmitatem, professus est divinam virtutem 416 a — Ipsi caelestis gratia appropinquavit *ib.* b — se humiliavit, Christum suscipere non audendo *ibid.*

Certamen — Nemo potest meritorie certare, nisi a divina misericordia vocetur ad bellum spirituale 196 a — Legitime certat qui totus est cum Deo 488 b — cito prorumpens in opprobria incendit iracundiam 460 b. 461 a

Cervus — est animal errabundum 269 b — habet altum saltum *ibid.* — cum pinguedine nimia gravatum se sentit, de die ad pabula non procedit 550 b — accensus calore desiderat ad fontes aquarum 344 a — emissus designat brevitatis expeditionem 225 a

Cethaea — intelligitur concupiscentia carnis 52 b

Chanaan — avaritia interpretatur 52 b

Chananaea — interpretatur praeparata 242 a — bonum fidei accepit ob quatuor rationes *ib.* a, b — gerit figuram Ecclesiae de gentibus coagregatae 213 a — designat animam sua peccata deplorantem et ad caelestia suspirantem *ibid.* — nos docet orationem humilem et confessionem veracem *ibid.* — designat superiorem partem rationis, eius filia inferiorem, daemonium ipsam vexans sensitivam 214 a, b — Horum explicatio *ibid.*

Chrismata — Stillicidia charismatum de tectis Apostolorum in Ecclesiam distillaverunt 689 a

Cherubim — interpretatur plenitudo scientiae 322 a, b. 529 a. 611 a. 623 a. 717 b — designant scientiam Scripturae 469 a — Eorum sapientia significatur per speciem caeli 610 b — Dei sapientia relucet in eis 611 a — respondent Filio 612 b. 613 a — conformantur Filio 623 a — proprie non mittuntur, sed semper assistunt 529 a — nos informant scientiae virtute 619 b — Ascendere super Cherubim est ascendere ad fastigium imperiale 322 a

Chorda — Decem chordae sunt cultus beatae Trinitatis cum septem virtutibus 619 a

Chori — septem, qui erant cum David, significant concursum universitatis fidelium 719 a

Christianus — dicitur a Christo 136 b. 265 b. 447 a — fratres sunt Christi 727 a — veri debent in sua conversatione Christum monstrare 139 a — quando eligunt Christum in Dominum, eligunt obligari ad eius imperium 516 a — Nihil valet habere nomen Christiani et non exercere opus Christiani 305 a — verus est qui habet oleum gratiae in vasis suis 137 a — verus debet vivere spiritualiter in Christo et non carnaliter 305 a — verus debet esse universaliter irreprehensibilis in conversationibus, infatigabiliter laborans in administrationibus hierarchicis, christiformiter relucens in exemplis sursumactivis 86 b — Qui vivit mundo et moritur Christo non est verus Christianus 139 a — comparantur novellis olivarum 136 b

— bonus debet esse fecundus bonis operibus ad modum ovis 296 a — debet se exercere in munda affectione, bona operatione et honesta conversatione *ibid.* — habeat sanctitatem et sapientiam 520 a — debet cor suum praeparare ad investigandam legem evangelicam per soliditatem fidei, sinceritatem spei, sedulitatem studii 75 a — Christianis non competit superflue intendere philosophiae, mundanae fallaciae et doctrinis hominum 270 b — verus debet excludere carnales delectationes, immundas affectiones et pravas cogitationes 25 b — Bonus servus Christi similis esse debet monti Sinai 433 a — non debet alium habitum praetendere, nisi qualem veritas professionis exprimit 307 b

— multi sunt similes Herodi 546 b

CHR (1)

Christus — 1 *Divinitas Christi* 2 *Incarnatio et nativitas* 3 *Nomina et figurae* 4 *Infantia* 5 *Gratia, sapientia et excellentia* 6 *Mediator et Salvator* 7 *Rex* 8 *Praedicatio et doctrina* 9 *Potentia et miracula* 10 *Apostoli et Ecclesia* 11 *Virtutes* 12 *Effectus gratiae* 13 *Tentatio et transfiguratio* 14 *Passio* 15 *Resurrectio* 16 *Ascensio* 17 *Imitatio.* — Vide etiam V. *Epiphanio, Eucharistia, Coena, Verbum.*

1 — antonomastice vocandus est Deus 191 b — medius est in Trinitate 60 a — est contentivum incomprehensibilis Divinitatis 199 b — est virtus, fortitudo et sapientia Patris 361 b — Gratia unionis fecit, ipsum vere esse Filium Dei naturalem 685 a — est Deus propter virtuositatem, veritatem, benignitatem 191 b — Facies Christi insignita erat divino fulgore 432 b

— non est factus, nec creatus, sed genitus 64 b — exivit a Patre originali egressu, non locali 315 a — est splendor aeternae lucis indeficientis *ib.* b — exivit a Patre ut imago, lux, verbum, virtus 314 a — Origo Christi de Matre est supernaturali processione et de Patre est supersubstantiali emanatione 38 a — erat infantulus materna conceptione, sed sempiternus paterna generatione 146 a — solum potuit explicare suum exitum a Patre 316 b — describit suum egressum a Patre, ingressum in mundum, decessum de mundo, regressum ad caelum 314 a

— est homo et Deus ex unitate Divinitatis cum humanitate 65 a — est Deus et homo, et quia est Deus, adorandus est adoratione latriae 615 b — secundum humanitatem fuit minutus paulo minus ab Angelis, secundum Divinitatem est Angelorum et omnium Creator et Dominus 535 b — stat ad aequalitatem Patris in quantum Deus, et in bonis potioribus eius in quantum homo 58 b — adorandus est cum humiliatione timoris, expressione honoris, ostensione amoris, propter suam potentiam, sapientiam, clementiam 184 b

— est verbum universarum rationum viventium 51 b — Filius Dei est ars et ratio omnium viventium 442 a — est Verbum universa praeordinans, originans, conservans 315 a. 316 a, b — Sine illustratione Filii Dei nihil boni accipimus neque veri 697 b — ab ipso manant causae essendi, ratio intelligendi et ordo vivendi *ibid.* — est origo omnium creaturarum, iustitiae, sapientiae 469 b — nos fecit, refecit et perfecit 213 a

— Eius thronus dicitur columna propter iustitiam, nubes propter arcana iudiciorum et manifestationum supernarum, ex quibus procedunt comminationes 322 b

2 — Caritas effecit, quod Divinitas uniretur carni et quod Christus se subiiceret morti 589 a — non misit alium, nec scripsit, immo venit personaliter 27 b — secundum dictamen Spiritus S. incarnatus est 248 b — Adventus Christi in carne existentibus ante Legem erat formidandus 45 a

— quomodo dicatur factus ante Ioannem 64 b. 65 b — sic venit in carnem, quod non relinquit suum fontale principium 107 b — condescendit per novae nativitatis in carne sacramentum 113 a — quae in carne gessit mirabilibus figuris praesignavit 528 a

— ante incarnationem erat nobis fortitudo improportionabilis et lux inaccessibilis 90 a, b — iam non est inclusus in Lege figuraliter, sed apparuit in carne corporaliter 282 a — debuit carne obumbrari, ut homines possent ipsum videre et imitari 90 b — venit in nube humanitatis contemperatus, non obscuratus 181 a — si carnem non assumsisset, dolores non sensisset, palpabilis non fuisset, carnem nostram non redemisset 108 a — manifestatur coram hominibus per evidentiam humanitatis assumtae 47 b — caro factum est secundum carnem, praeter carnem, supra carnem, contra carnem, propter carnem 107 b — in carne nostra opera dispensationis perfecit et eam multipliciter honoravit 282 a — in carne nostra natus et passus est, quievit in sepulcro et resurrexit *ibid.* — venit in carne, et in se ipso carnem subiecit spiritui et subiiciendam monstravit, docuit et praecepit 108 a, b

— Verbum incarnatum est gratia redolentissimum, sapientia opulentissimum, gloria formosissimum 30 a — Verbum incarnatum est gratiae singularitate altissimum, sapientiae luciformitate speciosissimum, angelicae hierarchiae mysterio vernantissimum *ib.* a, b — In ipso secundum humanam naturam fuit plenitudo gratiae, pulcritudo sapientiae et rectitudo iustitiae 658 b — Incarnatio Christi benedicta fuit propter plenitudinem gratiae 39 b — est fructus primus nobilitate et purissimus sanctitate 654 a, b — In sacra Scriptura Verbi incarnati dignitas exprimitur per septem figuras 30 b — Verbum incarnatum a nulla creatura et nulla figura satis explicari potest *ibid.* — Quantum distat caelum a terra, tantum distat nostra intelligentia a Christo 667 a

— quia naturam nostram assumsit, quasi se annihilavit 262 a — quomodo carnem assumens se humiliaverit 109 b — In incarnatione descendit per humilitatem obedientiae, pietatem misericordiae, sinceritatem benevolentiae 318 a — se humiliavit quoad apparentiam et reputationem humanam 109 b — Deus descendens non degradatur divinam similitudinem, sed exaltat humanam naturam 432 b — lumen Angelorum factus est lumen terrenorum 181 a — descendit per novem choros Angelorum et usque ad decimam lineam in assumtione humanitatis 317 b — Deus descendit in principio de caelo ad confundendam arrogantiam, descendet in ultimo ad discutiendam humanam vitam, descendit in incarnatione ad assomendam humanam naturam 44 a

— naturam humanam sibi copulatam super Angelos sublimavit 432 b — naturam nostram nobilitavit, redemit, pavit, beatificavit, erudivit 108 b. 109 a. 110 a, b — est frater noster et caro nostra 28 a.

CHR (2)

81 a. 282 a — Haec fraternitas facta est in incarnatione, probata in passione, manifestata in resurrectione 81 a — in utero virginali factus est noster frater, princeps et pontifex 672 a — incarnatus est, ut possemus ipsum imitari et nos reformare 60 b — ut intraret sicut eruditor in corda hominum, necesse fuit, homines elevari sursum, vel Verbum inclinari *ib.* a — in terram descendit propter zelum animarum 581 a — Verbum debuit inclinari, ne homines relinquerentur in sua stultitia 60 a — descendit, ut nos liberaret, dirigeret et introduceret 322 a — in carne ortus est sicut sol, fons, flos, speculum ad producendum quadruplicem effectum 95 a — descendit ut virtus potentissima, lux fulgentissima, salus affluentissima 432 b — ad hoc est humanatus, ut gratiam in nos diffundat 480 a — assumsit humanitatem, ut destrueret superbiam diaboli per humilitatem 367 a — apparuit infirmus inter omnia, ut nos ad suam fortitudinem elevaret 109 b

— Verbum incarnatum est solatium Angelorum, refrigerium salvandorum, praemium creaturarum rationalium 118 a — Verbum incarnatum fuit medium colligantiae in incarnatione, disciplinae in conversatione, influentiae vitae in passione 69 a — dedit viventibus in carne exempla, praecepta, arma, remedia 108 b — de natura assumta fecit commercium, pretium, cibum, spectaculum, documentum *ibid.* 109 a. 110 b — Mirabilis est dignatio Christi advenientis, quia Deus aeternus fuit in medio hominum, Agnus innocens in medio peccatorum, Salvator gloriosus in medio perditorum 60 a — implet omne desiderium ex triplici ratione 28 b — dum defectum nostrae carnis suscepit, homo ad cognoscendum divina redit 400 a

— **conceptus** est in sexta aetate 670 a — conceptus est de Spiritu S. in columba apparente 325 a — conceptus est sine libidine 284 b — Conceptio eius fuit viri perfecti scientia et virtutibus perfecta et integra circumvallatio 664 a — sine temporis intervallo perfectus Deus, perfectus homo fuit in Virginis utero 658 a — Hoc fuit rationabile *ibid.* — si prius fuisset homo quam Deus, accidentaliter esset Deus *ibid.* — in utero Virginis sumsit vestimentum candidum et rubicundum 673 a — fuit candidatus in incarnatione 580 a — ex humana natura pullulavit sicut rosa de spina 670 b — In die conceptionis Christum apprehenderunt septem mirabiles operationes 108 a — coronatus est a Patre diademate regni aeterni, a Virgine Matre diademate regni temporalis 121 b

— intravit Mariam sine ipsius ruptura et eam fecundavit 157 b — Christus venit in uterum virginalem in nube parvula propter humilitatem, candida propter puritatem, perlustrata propter magisterium veritatis, imbrifera propter pietatem 41 a — Adventus Christi in uterum virginalem est universaliter contemplabilis, mysterialiter intelligibilis, venerabiliter admirabilis *ibid.* — generatus est in Virgine sine

adminiculo creaturae 99 a — fuit fructus uteri virginalis 684 b — in utero Virginis accepit pontificalem stolam 673 a — quando de carne Virginis sibi carnem fabricavit, lactificavit Ecclesiam et Patriarchas 698 a — in Virgine umbram sibi fecit, ut posset videri 99 a — intra viscera virginalia sibi desponsavit humanam naturam 710 a

— Decebat, ut conceptio fieret de matre purissima 672 b. 678 a. 709 a — Decebat, Christum habere matrem pulcherrimam, purissimam et sanctissimam 661 a — Agnus innocens non debet habere uxorem nisi similem sibi 699 a

— fuit de tribu Iuda 322 a

— est una persona in tribus substantiis 284 a — In Christo in **unitate personae** unitae sunt Divinitas et humanitas 27 b — coniunxit primum Divinitatis ultimo humanitatis in unitate personae 47 b — est geminae gigas substantiae 658 b — Deitas mediante intellectu coniuncta est carni *ib.* a — Desponsatio eius est unio divinae naturae et humanae 96 a — humanam naturam univit Divinitati 27 b — Gratia unionis divinae et humanae naturae distat in infinitum ab omni alia 99 a — Mortalitas unita est Verbo per assumtionem humanitatis 66 b — In eo est caro coniuncta Verbo aeterno 412 a — Humana natura coniuncta est Verbo ut sponsa sponso 244 a — In utero virginali sic coniuncta est humana natura cum Verbo, sicut unitur sponsa cum sponso amore individuo 125 b — Persona Verbi incarnati describitur quoad Divinitatem octupliciter, quoad humanitatem septempliciter 124 a, b

— habuit thesaurum supercaelestem et subcaelestem 295 a — De primo sumsit Deitatem, de secundo humanitatem, quas univit in unitate personae *ibid.* — est scala contingens, immo penetrans caelos per Divinitatem et contingens terram per humanitatem 320 a — In hac scala perficiuntur omnes ascensiones spirituales et omnes perfectiones, glorificationes et dona gratiae et gloriae *ibid.* — habuit rectitudinem Divinitatis inflexibilis et lignum incurvatum humilitate humanitatis 283 a — describitur a fortitudine Divinitatis, a mansuetudine humanitatis, a dispensatione circumcisionis 142 b

— In ipso est natura corporalis, intellectualis, divina 355 a. 614 b — sicut sine mutatione sui mundum facere potuit, ita naturam humanam assumere potuit et ad astra ascendere 316 a — assumens naturam humanam non mutatur, sed assumtum mutatur *ibid.* — habuit similitudinem et naturam hominis, carens tamen veneno peccati 131 b — Ab eius humanitate resplenduit Divinitas 531 b — Christi humanitas replevit Virginis uterum et universum mundum 651 b — in humana natura ostendit suam excellentiam et dignitatem 355 b — Christi natura erat tenera et optime complexionata 726 a

— carnem et animam assumsit 108 a — non tantum nostram naturam, verum etiam poenalitates suscepit 668 a — carnem habentem defectus humanae naturae assumsit a Patriarchis et regibus 432 b — induit similitudinem culpae et veritatem poenalitatis nostrae 109 b — Inter eius carnem et spiritum nulla erat rebellio 205 b — in carne non habuit infectionem concupiscentiae nec in anima originalem iniustitiam *ibid.* — Ex parte mentis in ipso erat omnimoda puritas, ex parte carnis nulla rebellio 358 a — Ex hoc oriebatur mira harmonia carnis ad spiritum *ibid.*

— Eius anima omnem dignitatem transcendit 114 b — Eius anima transcendit omnes caelos 258 b — Ipsius animae communicata est omnis scientia 251 a — Anima Christi erat tanto humilior, quanto magis est unita nobilitati divinae naturae 262 b

— Eius caro nulli corruptioni erat obnoxia, ideoque anima fortiori amicitia ei coniungebatur 203 b — In eius carne non erat concupiscentia 133 b — Membra corporis Christi vocantur indumenta 726 a

— Eius **nativitas** est ab aeterno ordinata et a Trinitate omnibus gratiis et benedictionibus adornata 122 a — Nativitas Christi describitur ut praefigurata, praenuntiata, exhibita 128 a — natus est sicut nascitur splendor ex luce, germen ex vite, flos ex ramo 100 a, b — non est natus de muliere per viam concupiscentiae 545 a — supernaturaliter natus est de Maria 248 a — Describitur Christi nativitas in utero et ex utero 124 b — Christi nativitas fuit nova, quia conceptus praeter concupiscentiam, natus supra naturam, nominatus secundum praedestinationem aeternam 134 b

— In quo anno Christus natus sit 123 b — natus est post Ioannem 64 b. 65 a — Cur Angeli in eius nativitate cantaverint canticum pacis 628 b — Nova et mira in Christi nativitate inspiciuntur 410 b. 141 a — Tria signa in eius nativitate ostendunt assumtam infirmitatem 24 a — Christo nato, Romae fons olei erupit et defluxit in Tyberim 114 a — Septem mirabilia facta sunt in die nativitatis Christi 97 a — In eius nativitate secundum varias historias ostensa sunt duodecim mirabilia 123 a, b — Quid haec significent *ibid.*

— quare nobis datus sit ut Parvulus 101 a, b — positus est in praesepio bovis et asini, quia instructor fuit populi Iudaici et Christiani 60 a — quamquam pannis involutus et in praesepio reclinatus est rex, cuius sunt omnia 147 a — in loco parvulo natus est, ut nos doceret, quod nullus potest intrare caelum, nisi efficiatur parvulus 146 b — infans, pannis involutus et positus in praesepio, docet nos fugere vanitatem scientiarum, divitiarum et honorum 102 a, b — infans, pannis involutus et positus in praesepio, docet nos puritatem, paupertatem, humilitatem *ib.* b — Describitur eius paupertas in sua nativitate 234 a — in nativitate fecit convivium nuptiale 478 b — Ad has nuptias invitavit milites suos 479 a — habuit milites parvulos, militem iuvenem et senem *ibid.* — Quorum mentes splendor nativitatis Christi tetigerit et illuminaverit et quousque penetraverit 126 a, b

— Christi nativitas est amabilis, delectabilis, venerabilis 114 b — In Christo nascente est benignitas, liberalitas, suavitas 82 b — natus plenus est rore gratiae, veritatis, laetitiae et virtutis 118 a, b — natus fuit diadema venustatis gratiae, sapientiae, praeeminentiae 121 b — natus habuit pulcritudinem sapientiae, gratiae et affluentiae 96 b — Regi nato adscribuntur sublimitas, claritas, dignitas 169 b — In Christo nato est plenitudo potentiae, sapientiae, pacis 96 b — natus de Virgine ascendit sicut fons puritatis, veritatis, suavitatis, liberalitatis, sanctitatis, bonitatis, claritatis 116 b — natus in se transformavit colorem rubeum per caritatem, aëreum per serenitatem, viridem per amoenitatem, aqueum per pietatem 113 b — Notatur Christi venturi in carne humilitas et nati sublimitas 93 a

— Christus natus apparuit mundo sicut stella, quia est clarissimus, pulcherrimus, nobilissimus, efficacissimus, ordinatissimus, officiosissimus 115 b. 116 a — natus apparuit mundo sicut flos candidissimus, vernantissimus, splendidissimus, fragrantissimus, electissimus, saluberrimus 116 a — natus apparuit sicut fons sapientiae, gratiae, iustitiae, vitae, sanctimoniae, gloriae 141 b — natus est mundo sicut paradisus maiestatis, claritatis, suavitatis, sanctitatis 118 b — natus habuit pennam contemptus terrenitatis, voluptatis et vanitatis 129 a — natus habuit pennas caritatis, virtutis et desiderii aeternitatis *ibid.* — natus est sol, quia altissimus, splendidissimus, delectabilissimus, ordinatissimus, officiosissimus, efficacissimus, ferventissimus 122 a

— Quoad Christum natum admiranda est animae petentis importunitas, dantis Dei largitas, dati utilitas ob tres rationes 88 a. 89 a, b. 90 a, b — Christi nativitas describitur gratiosa et nova ut supernis influentiis ex parte Matris et ut aeternis fragrantiis ex parte Prolis referta 118 b — Nativitas Christi commendatur a regalis prosapiae dignitate et singularis sapientiae fontalitate 114 a — Christi nativitas consideratur quantum ad nobilitatem Virginis et gratiositatem Prolis 120 a, b

— Nativitas Christi describitur tripliciter quoad temporis circumstantiam, conditionem venientis et causalitatem 128 a, b — Circa eius nativitatem speculanda sunt temporis idoneitas, loci qualitas, Virginis fecunditas, Prolis humilitas, paupertas et asperitas, beati Ioseph sedulitas, pastorum credulitas, supernorum spirituum iucunditas, humani generis felicitas 124 a — In eius nativitate quatuor consideranda sunt ex parte Patris, Filii, Matris, Ioseph, Pastorum et Angelorum 122 b. 123 a — Nativitas Christi est mirifica fecunditate ex parte Virginis et iucunda suavitate ex parte Prolis 118 b — Christi nativitas describitur sub metaphora floris, rosae, lilii, paradisi, areolae, olivae, cellae 122 a, b

— ad hoc natus est, ut homines sanctificaret 598 b — Christi nativitas est

principium salutis humanae et confugium omnis animae 119 b — Eius nativitas est contentiva salutis, manifestativa bonitatis et repraesentativa sapientiae 121 b. 122 a — natus erat mundo speculum, solatium, documentum, indumentum, pretium, praemium 167 b — natus in tempore et parvulus factus est, ut homo efficeretur filius Dei, renasceretur in baptismo, de servo fieret liber et de parvulo dignus regno caelorum 146 a, b — natus significavit praedominativam pietatis, misericordiae et gratiae 113 b — natus est ante Mariam nativitate aeterna, quae reservatur in praemium; natus est in ea et ex ea ad remedium 99 b. 100 a, b

— natus humanum genus in Deum fecundavit et angelicam naturam iucundavit 113 b — In Filio nobis datum est magnum donum 101 b — natus est in iucunditatem gloriae nostrae meditationis, contemplationis, locutionis, orationis, devotionis, collationis, conversationis, actionis, aedificationis 120 a — Christi nativitas iucundissima fuit Matri et universitati 135 a — natus illuminat mundum et iucundat universum *ibid.* — Christi nativitas est nobilissima, deliciosissima, uberrima 117 b

— natus est fructus spectabilis, desiderabilis, oblectabilis 38 a — Christi nativitas tollit exspectationis dilationem, exigit considerationis attentionem et offert promissionis impletionem 126 a — natus apparet contemplantibus in miraculum ob quinque rationes, desiderantibus in solatium, proficientibus in exemplum sextupliciter 100 b - 102 b — ortus est ut viror virtutis virilibus et virilia proponentibus, ut splendor veritatis pauperibus et humilibus 128 a, b — apparuit in sinceritate munditiae et lenitate misericordiae diligentibus 129 a, b — apparet habeatibus humilitatem venustantem, odorem elevantem, fidem illuminantem *ib.* b — nascens nos invitat ad culmina virtutum et ad munera delectationum 118 a

— **Adventum** Christi praecessit illuminatio legis naturae, illustratio Scripturae et revelationis propheticae 60 b — Ante adventum Christi erant in homine defectus potentiae in operatione, experientiae in comprehensione, intelligentiae in cognitione 45 a — Sacrae Scripturae multiformiter loquuntur de Christi adventu, vita et morte 52 b — Christi adventus a Patribus ex triplici ratione erat avide desideratus 28 b — venit post Ioannem sicut sponsus post paranymphum, sicut rex post nuntiatorem, sicut fulgor meridianus post diluculum 65 a — Christi quadruplex adventus, scil. in carnem, ad iudicium, in mentem, ad mortem 32 a — venit in mundum ad solvendum vincula originalis culpae, in limbum ad dissolvendum vincula reatus poenae, veniet ad iudicium ad exterminandum vincula corporalis miseriae 46 b. 47 a, b. 48 a — propter misericordiam descendit in carnem, in mentem, ad iudicium 432 b

— non venit ut dominator, sed sicut minister 57 b — in primo adventu venit humilis pro redemptione peccatorum 79 a — non venit fastuosus, sed humilis 54 a — noluit venire fastuosus, sed humilis et mansuetus 28 a, b — non venit pomposus, sed pauper et egenus *ib.* b — venit ut pauper contra avaritiam, ut clemens contra malitiam, ut obediens contra superbiam 39 a — venit pauper quoad actam possidendi, amandi, sperandi, recogitandi *ibid.* — venit clemens, quia mala non amavit, non fecit, non procuravit, sed malis benefecit, malos in bono vicit *ibid.* — venit obediens, quia voluntati Patris obedivit, se conformavit, vituperia non curavit, in obedientia vitam finivit *ibid.*

— in primo adventu venit ut rex 66 b — venit ut rex et sponsus 128 b — Adventus Christi est summae maiestatis, claritatis, suavitatis, sanctitatis 40 b — Adventus Christi excellit quantum ad ortum, profectum, fructum 51 b — venit ut lignum vitae purissimae, pulcherrimae, plenissimae, promptissimae 56 b — venit in mundum sicut fons claritatis aeternae, imago bonitatis paternae, speculum et regula salutis humanae 68 b — In Christo est influentia fontis vitae, lucis sapientiae, triumphi victoriosi, felicitatis aeternae 42 a, b — natus in terra ut viator elevatur in caelum, ut comprehensor spiritu et carne calcabat mundum et synderesi habitabat caelum 113 b

— Eius primus adventus est desiderandus 65 b — Consolatio adventus Christi est imploranda et memoranda 49 b — Christi advenientis praesentia est veneranda propter originem ex triplici ratione generosam 38 a — Eius praesentia est desideranda propter triplicem gratiarum plenitudinem *ib.* b — Eius praesentia est formidanda propter iustitiae severitatem quadruplicem *ibid.* — Adventus Christi erat universaliter peroptatus, singulariter praeoptandus, praesentialiter exhibitus 56 a — veniens requirit servos nobilium desideriorum, praeclararum contemplationum, caelestium unctionum, deiformium conversationum 40 b — Adventus Christi vocatur regnum gratiae *ibid.* — Eius adventu homo in gratiam restituitur 401 a — ex quo venit, iam non est opus vetustate umbrae, sed novitate gratiae 134 a — Adventus Christi describitur ut mirabiliter gratiosus, quia Christus fuit benedictus in incarnatione, conversatione, praedicatione et operatione 39 b — Eius adventus est venerabiliter fructuosus, quia venit in zelo paternae laudis, pacis, veritatis, pietatis, paupertatis et castitatis *ibid.*

— In primo adventu Christi considerandi sunt benignitas Filii Dei venientis, sinceritas populi appetentis, utilitas finis subsequentis 27 b — Adventus Salvatoris describitur quantum ad praesentiam advenientis, utilitatem adventus, modum adveniendi 38 a — ortus est sicut fons ad abluendum quadruplicem immunditiam, sicut flos ad fragrandum per septiformem gratiam, sicut fructus ad reficiendum per multiformem efficaciam, sicut sol ad influendum sapientiam 95 b — desideranda est sicut iustificatio, corroboratio, illuminatio, liberatio 56 b

— advenit ad curandum septem defectus per peccatum originale contractos 51 a — Ex his septem claresci, quam fuerit necessarius adventus eius *ibid.* — venit, ut hominem liberaret et eius vulnera sanaret 404 b — in primo adventu omnibus fuit causa triplicis utilitatis 29 a — venit in mundum ad destruenda opera diaboli 211 b — adveniens promeruit gentibus gratificationem adoptionis, apertionem caelestis ianuae, sublimitatem finalis gloriae 29 a, b — replevit mundum puritate, castitate, amoenitate, satietate, suavitate, sanctitate, felicitate 93 a, b — Septem effectus adventus eius indicantur per septem dies creationis 51 a — attulit mundo septem utilitates 93 a, b — Utilitas eius adventus designatur sub metaphora solis stantis, retrocedentis, sublatentis, regyrantis 33 b

— venit ut mediator gratiae, doctor sapientiae, pastor animae, ordinator vitae 49 b — venit ut mediator diligendus, doctor reverendus, praecessor imitandus *ibid.* — venit tamquam mediator ad exhibenda remedia, tamquam doctor ad danda documenta, tamquam rex ad demonstranda exempla 27 b — venit nos docere 525 a — venit in mundum ut regula, doctrina forma, rosa 314 a — est fons lucis, virtutis, sanctitatis, legis, immortalitatis, opulentiae, felicitatis 51 b — datus est gratis gentibus ad demonstrandum devia errorum 189 b — venit ut lux ignorantium, virtus infirmorum, sanctitas immundorum, legislator inobedientium, vita mortuorum, copia pauperum, beatitudo miserorum 51 a, b — venit in mundum ad illustrandum credentes per testimonia veritatis, vigorandum speraates per promissa aeternitatis, inflammandum amantes per incitamenta dilectionis 317 a — venit ad nos sicut regula vitae, doctrina sapientiae, forma iustitiae 50 a

— venit in mundum, ut humiles exaltaret et superbos reprimeret 77 a — venerat confundere superbiam 99 a — venit, ut hominem revocaret ab amore terrenorum et provocaret ad amorem Dei 28 b — venit, ut nos ad interiora revocaret, ad superiora elevaret, ab amore creaturae ad amorem Dei retraheret 196 b — venit in mundum et reaccendit ignem, ut nos ab amore carnalium revocaret et ad amorem caelestium informaret 317 b

— prope est reverentibus suam Maiestatem, credentibus suam veritatem, invocantibus suam pietatem, exspectantibus suam aeternitatem 42 a. 70 a — prope est ad liberandum, auxiliandum, remunerandum 71 a, b — surrexit in nobis ad poenitentiam renovandam, indulgentiam impetrandam, petulantiam prosteraendam 413 b — prope est in carne ad salvandum, in mente ad curandum, in Sacramento altaris ad reficiendum, in iudicio ad discernendum 72 a, b

3 — interpretatur unctus 646 b — est Sanctus Israel 437 a — vocatur Angelus

testamenti 38 b. 58 a — Vocatur Angelus magni consilii 342 a — est fructus et radix, principium et finis, Alpha et Omega 671 b — quare vocetur Alpha et Omega, principium et finis, primus et novissimus 110 a — est digitus Dei triplex tripliciter sustentans Ecclesiam, qui descripsit etiam Legem 230 b — erat tenellus per aeternam emanationem 171 b

— Ipsius figuram gerunt Isaac, Iacob, Ioseph, Samson, Samuel, Ionas et Ioannes 666 b — per Isaac intelligitur 672 b — est verus Samson 292 a — comparatur Samsoni 44 a — intelligitur per David 673 a — figuratur multiplici figura per Salomonem 28 b. 242 a. 243 a — Explicatio 243 a — est verus Salomon 96 b. 121 a. 148 a. 171 b. 244 a — Eius liberalitas et sapientia figurata est in Salomone 251 a — est Salomon sapientissimus, pacificus et magnificus 693 a, b — designatur per regem Assuerum 250 b

— dicitur iuvenis habitans cum virgine 663 a — dicitur decimus ratione suae eminentis perfectionis 206 a — est Samaritanus verus 400 b. 401 a. 405 a — est magnus medicus 264 b — dicitur bonus hortulanus 237 a — dicitur amicus, cibus, splendor, calor, curator, pontifex, consolator, liberator, glorificator 44 a, b. 45 a — est sponsus sine macula 247 b — est sponsus habens quadruplicem sponsam 495 b — dicitur sponsus animae, Ecclesiae et naturae assumtae, quia unitur eis amore pudico, benevolo et perpetuo 125 b. 126 a — dicitur sponsus gaudens super animam sibi copulatam 663 a

— designatur per serpentem a Moyse positum 131 b. 727 b — dicitur leo 513 a — vocatur catulus leonis 322 a — dicitur aquila propter sex rationes 142 b. 143 a — dicitur aquila grandis propter potentiam, magnarum alarum propter benevolentiam, longo membrorum ductu propter sempiternitatem, plena plumis propter ornatum universalis creaturae, plena varietate propter formositates suae gloriae 142 b

— est verus Agnus 61 b. 428 b — fuit agnus anniculus, immaculatus, mansuetus 178 a — fuit agnus ratione munditiae, innocentiae, obedientiae, patientiae *ib.* b — est agnus ratione puritatis et innocentiae 204 a — est agnus mundissimus et mitissimus 261 a — cur dicatur Agnus stans 247 b. 248 a — est ovis ratione tractabilitatis et patientiae 204 a — dicitur ovis ob patientiam 648 a — dicitur vera columba 95 b

— est propitiatorium in medio Cherubim 640 a

— est verus sol 317 b — est sol iustitiae 519 a. 548 b. 658 a — dicitur sol spiritualis 246 a. 442 a — est stella splendida et matutina 719 a — est candor lucis aeternae et speculum sine macula 601 b — comparatur luci 135 a — dicitur arcus caelestis propter octo proprietates arcus, quae fuerunt in ipso 113 a — Explicatio *ib.* a, b — comparatur arcui 131 b — Explicatio *ibid.*

— Christus est fructus ligni vitae 671 a — dicitur lignum fructiferum 669 b — factus est generi humano arbor vitae 119 b — Arboris novem proprietates ad ipsum applicantur *ibid.*

— est fons scaturiens in caelo et in terra 696 a — est fons aquae vivae 340 a, b — est fons hortorum, qui oritur ab horto concluso *ib.* a — fuit ager plenus floribus virtutum 194 b — vocatur ager plenus propter sex privilegia 30 a — est flos pulcherrimus, gratiosissimus et fragrantissimus 92 b — est ros refrigerans et fecundans 127 a — vocatur radix propter tres proprietates 52 a

— est lapis abscissus de monte sine manibus 637 b. 688 a. 700 a — est lapis pretiosissimus et electissimus 516 b — dicitur pes 66 b — Eius vox dicitur iussus; vox Archangeli, tuba Dei 433 a

— est nobilissima, florentissima et vernantissima virga de radice Iesse 92 b — venit ut campus florum, hortus liliorum, paradisus deliciarum, viridarium pomorum, pratum aromatum, fons benedictionum, fluvius benedictionis 93 a, b — natus erat mundo lilium ex septem causis 117 b. 118 a — nascens comparatur sponso, soli, flori, lilio et margaritae 120 b — Amoenitas Christi designatur sub metaphora rosae, urnae aureae, arcae auro circumtectae et aureolae aromaticae 33 b

— natus vocatur paradisus voluptatis 114 b — Eiusdem paradisi duodecim proprietates applicantur ad Christum *ibid.* 115 a, b — natus vocatur paradisus caelestis propter quatuordecim eiusdem conditiones 119 a — natus vocatur lignum vitae mundo exhibitum 116 b. 117 a — Eiusdem ligni vitae proprietates applicantur ad Christum *ibid.* — venit ut pilosus et ut caper 128 b — surrexit in nobis sicut sol, fons, speculum 413 b — propter quatuor apparuit inter homines sicut gemma 95 b — natus comparatur fluvio vivido, splendido, igneo, protenso 117 b — natus est sicut stella, facula, rosa, margarita, sapientia, regula, vita 114 a. 414 b. 415 a, b

— est lampas, cuius vitrum est humanitas; oleum, caritas; lumen, Divinitas 531 b — Verbum dicitur pes, natura assumta calceamentum, unio utriusque ligatura 66 a — dicitur amygdalus, habens corticem carnis, testam mentis, nucleum Divinitatis 284 a — est mel in gustu Deitatis et lac in gustu humanitatis 708 a — Deus et homo intelligitur per mel de petra et oleum de saxo durissimo 671 a — est scala secundum humanitatem terram tangens, secundum Deitatem super caelos eminens 535 b — secundum Deitatem designatur per solem retrocedentem, mirabiliter stantem et splendentem 659 a

— Eius humana natura per Rebeccam intelligitur 672 b — Natura eius assumta vocatur solium 81 b. 672 b — Eius natura humana vocatur thuribulum aureum 73 b — Quare eius humanitas dicatur diadema 121 a, b — Humanitas Christi est thronus gratiae 480 a

4 — accepit circumcisionem, ut impleret ea quae fuerunt Patribus promissa 134 b — circumcisus est ad introducendam novitatis sanctitatem *ib.* a — voluit circumcidi et novo modo nominari, ut exhibens novam gratiam impleret figuram 135 a — cum esset sine lege, voluit circumcidi ex quinque rationibus 140 b — In die circumcisionis Christo impositum est nomen Salvator 138 a — Circumcisio Christi habuit septem effectus 143 a — Vide etiam V. *Circumcisio.*

— Manifestatio Christi inchoata fuit in apparitione signi et consummata in apparitione signati 156 a — se manifestavit in die Epiphaniae sicut stellam altissimam, splendidissimam, pulcriformem, efficacissimam 169 a — Magi quaerebant Christum puerum, pauperculum, pro nihilo reputatum et despectum, sed tamen gloriosum 146 a. 149 a — Magi invenerunt puerum pauperem et heredem universorum, humilem et regem, mortalem et Dominum vivum 158 b — Offerenda sunt munera Christo regi, iudici et pontifici 164 a, b

— voluit offerri, ut ostenderet, quod erat oblationum legalium finis 641 a — Christi oblatio fuit consummata in patibulo, sed inchoata in templo 655 a — In eo est omnis legalis oblationis impletio 648 b — venit ad templum materiale quadruplici ex causa 650 a — Ipsum exspectantes gerunt figuram fidelium ipsum suscipientium 656 b — Christi adventus ad templum non est utilis nisi quaerentibus sollicite et desiderantibus devote 650 a

— bis de nocte puer delatus est in Aegyptum et reductus a facie infidelium 113 b — liberavit nos de tenebris, sed prius occultatus fuit a facie Herodis 665 a

— inventus est in domo Virginis corporaliter 151 b — Ibi est formatus et inventus a Ioseph et Angelis, natus et inventus a pastoribus et vicinis, lactatus est et inventus a Magis, conversatus et inventus ab Apostolis 151 b. 152 a — inventus est in medio iumentorum, doctorum, latronum, discipulorum 175 b — inventus est in Nazareth in Maria, in Bethlehem cum Maria, in Ierusalem a Maria 156 b — Prima inventio fuit admirabilis, secunda venerabilis, tertia desiderabilis *ibid.* — legitur in templo praesentatus, in templo baiulatus et in templo reinventus 656 b — quare voluerit quaeri in Ierusalem 157 a — invenitur in medio quatuordecim modis in Scriptura 177 a, b — Requirentes Christum gerunt figuram doctorum et praedicatorum 657 a

— humiliter honorat Matrem 718 b — non erat tantum laetitia et gloria Patris, sed etiam Matris 171 b — suscitavit Matrem suam ad curialitatem 65 b

5 — ex quo conceptus est, habebat plenitudinem gratiae, nullis praecedentibus meritis 404 b — In eo est gratia capitis, singularis hominis et unionis 345 a. 648 b — In eo est gratia corporis, gratia animae et gratia unionis 614 b — habet sanctitatem per unionem deificam 598 a —

ab initio habuit Spiritum septiformem in omni plenitudine 666 b — solus accepit totum Spiritum S. 345 b — quare dicatur ter sanctus 598 b

— In ipso erat originalis innocentia 399 b — nec in conceptione nec in nativitate originale peccatum habuit 719 a — solus est sine peccato actuali et originali 28 b. 171 b — immunis fuit a peccati pravitate, pronitate et possibilitate 654 b. 670 b — In eo nulla fuit peccati deformitas 684 b — immunis a peccato non tenebatur ad mortem 27 b — propter speciositatem originalis innocentiae delectat visum 28 b — pulcritudinem habuit propter immunitatem omnis peccati et luminositatem gratiae 670 b

— Ipsi appropriatur **sapientia** 337 b — erat plenus sapientia 322 a — In eo fuit sapientia aeterna infusa et naturalis 614 b — In eo fuit sapientia insita, infusa et gloriosa 658 b — est sapientia Patris, a quo omnis sapientia et intellectus refulget in angelicis spiritibus et humanis 243 a — est liber sapientiae, qui scriptus est intus apud Patrem et foris, quando carnem assumsit 263 b — Iste liber non apertus est nisi in cruce *ibid.* — Hic liber designatur per librum Moysi 264 a — In Christo est liber sapientiae 477 b — Iste liber unitus est carni, quando factus est homo *ibid.* — quae fecit in carne fulgent auro aeternae sapientiae 95 b

— non didicerat ab homine, sed a Patre, in quantum erat homo 525 a — in quantum erat Deus, omnia sciebat sine discendo *ibid.* — tantum scivit in nativitate quantum in morte *ibid.*

— est lux sapientiae 180 b — dicitur lux vera propter sapientiae praeclaritatem 66 b — In eo fuit lux sapientiae et lux prudentiae 670 b — Prima designatur per solem, secunda per lunam *ibid.* — Cum ipso est lux divinae sapientiae 358 a — est sapientia divinorum 470 b — in quantum homo magnificatus est propter assumtionem humanitatis in unitate personae, in donis charismatum et sapientia cognitionis 243 a

— est fons sapientiae 468 b — est thesaurus sapientiae et scientiae *ibid.* — De fonte eius sapientiae quodlibet lumen creatum scaturit 474 b — est Verbum approbativum et instructivum 358 a — Licet Dei sapientia esset investigabilis, tamen se fecit imitabilem in doctrina veritatis 472 a — sapienter docuit, sapientius vixit et sapientissime mala poenae toleravit 171 b — erat peritissimus in scientia et cura animarum 240 b — non dat nisi consilium sanum et utile 475 a — Eius sapientia est admiranda, non scrutanda 232 a. 299 b

— vere et proprie vocatur **Magister** 444 b — est summus Magister 420 b — dicitur Magister aeternus 32 a — est verus et bonus magister 407 a — est optimus magistrorum 50 a — est magister veritatis 240 b — singulariter dicitur unus Magister, quia est fontale principium et origo omnis scientiae 442 a — Eius magisterium commendatur a veritate, potestate, sanctitate 414 a — est magister Angelorum, Beatorum, iustorum 422 a — dicitur magister caelorum ex novem causis 444 b

— fuit Propheta magnus magnitudine septiformi 414 b — est propheta magnus propter excellentiam meritorum, intelligentiam mysteriorum, efficaciam miraculorum 413 b — fuit propheta intimissimus, expertissimus, elevatissimus, penetrantissimus 414 a

— Christi **excellentia** consistit in eo, quod est Dominus incomparabilis, infallibilis, collaudabilis, magnificabilis, propitiabilis 43 a, b — In Christo est excellentia potentiae, sapientiae, misericordiae 188 a, b — In Christo fuit excellentia dignitatis regalis, iudicialis et pontificalis 164 a — In Christo est excellentiae altitudo, gloriae pulcritudo, hierarchiae ordinatio, gratiae plenitudo 320 b. 321 a — Haec singula designantur per quatuor proprietates caeli *ibid.* — excedit et superexcellit omnem creaturam 165 a — In ipso est excellentia virtutis, intelligentia veritatis, affluentia devotionis 407 a — Excellit Ioannem in gratia, potestate, sapientia 65 a — In ipso est celsitudo potestatis, mansuetudo pietatis, promptitudo virtutis 186 b — praesidet cunctis caelestibus spiritibus per eminentiam excellentis magnificentiae 47 b — fuit magnus respectu creaturae non unibilis, unibilis, sensibilis, insensibilis 414 a — Patriarchatus Adam ad ipsum fuit translatus 695 a

— est veritas aeterna ideoque virtus Patris, Angelorum et hominum; veritas plena ideoque emanatio omnium scientiarum et legum; veritas intima ideoque causa omnium bonitatum et speculum sanctitatum 48 b — excellenter dicitur homo propter puritatem in evitatione peccatorum, perspicacitatem in revelatione divinorum occultorum, virtuositatem in operatione miraculorum 357 b. 358 a — In ipso erat immunitas culpae, honestas vitae, perfectio scientiae 443 a — Ideo ipsi est credendum *ibid.* — In Christo est maiestas dominii, severitas iudicii, dignitas praesidentiae, virtuositas praevalentiae 188 b — In Christo erat lumen munditiae, laetitiae, sapientiae, gratiae, vitae, famae, gloriae 167 a — habet profunditatem sapientiae, sublimitatem potentiae, aequitatem iustitiae 74 b — In Christo est celsitudo potentiae, plenitudo sapientiae, condescensio misericordiae, longitudo persistentiae 70 a — fuit plenus pulcritudine viae, dignatione clementiae, illustratione sapientiae, perfectione vitae, remuneratione gloriae 56 b — est humiliter reverendus propter scientiam, facundiam, sanctitatem 441 b — In Christo erat humilitas, puritas, sublimitas 179 a

— est summe harmonicum, odoriferum, delectabile 92 b — est fons puritatis, claritatis, innocentiae et sanctitatis 175 b — In Christo est pulcritudo venustatis et pudicitiae, dulcedo pietatis et plenitudo sapientiae, mansuetudo tractabilitatis et patientiae 171 b — est pulcritudo pulcrificativa universorum 709 a — habet speciositatem quantum ad Divinitatem et humanitatem 199 b

— commendatur a doctrina, potestate, sanctitate 414 b — commendatur a cultu maiestatis, studio veritatis, obsequio pietatis, praeconio laudis 176 a — commendatur ab officii dignitate, dicti soliditate, documenti utilitate 441 b — commendatur a doctrina, vita, virtute 413 b — Ipsum commendant benignitas, auctoritas, virtuositas 491 a — commendatur a sapientia, vita, doctrina 444 b — est virtus, veritas, salus 129 b. 131 a — se manifestavit ut lux, virtus et salus 165 a, b — se manifestavit ut lux, virtus, vita 315 b. 316 a, b. 317 a

— est pontifex ad purgandum a culpa, doctor ad illuminandum doctrina, rex ad liberandum a poena, remunerator ad introducendum in gloriam 58 a — est magister sapientissimus, rex potentissimus, iudex rectissimus 74 b. 75 a — est princeps excellens, magister sapiens, pontifex clemens 293 a — est omnium stabilitor, reconciliator et retributor 218 a, b — In ipso est auctoritas regalis, pontificalis, prophetalis 355 a — est Creator, Redemptor, Remunerator 290 a, b — habet respectu bonorum et malorum certitudinalem cognitionem, respectu viatorum regalem gubernationem, respectu vivorum et mortuorum sententialem iurisdictionem 74 b — dicitur rex omnium, humani generis Reparator et Angelorum instaurator 664 b

— habuit nobilissimum et purissimum esse 263 a — est divinissima virtus et divinissimus animus 31 a — est fundamentum omnis praelationis et electionis et complementum 516 b — cuncta vivificat, clarificat, superat 272 a — praeest omnibus 149 a — est mundo admirabilis et omni animo venerabilis 170 a — fuit benedictus in ingressu, progressu, egressu, regressu 245 b — fuit benedictus benedictione singulari, connaturali et universali 684 b. 685 a — In eo fuerunt omnes benedictiones Patrum 685 a — Eius gloria est aeterna in incarnatione, magna in passione, suavissima in Spiritus S. missione 332 a

6 — dicitur re et nomine Salvator 132 a — est principium humanae conditionis et reparationis 412 a — Congruum fuit, ut qui medium tenebat in throno medium teneret in officio et qui medium in via fuerat creationis medium existeret in via recreationis 57 a — Idem fabricavit et restauravit humanam naturam 109 b — Si unus fecisset et alius refecisset, genus humanum duo inconvenientia incurreret *ibid.* — factus est peregrinus, ut peregrinos exaltaret 45 b

— assumsit naturam nostram infirmatam per impotentiam, instruxit excaecatam per ignorantiam, redemit captivatam per malitiam 44 a — est principium humanae salvationis 404 a — est finis veteris

testamenti et initium novi 640 a — est universalis mundi Reparator 50 a. 695 a — ostendit, se esse mundi Redemptorem propter septem rationes 56 a — est Salvator animarum et corporum 261 a — est mediator sufficiens et verus Angelus novi testamenti 58 a — habuit tres actus hierarchicos *ibid.* — est signum reconciliationis, revocationis, curationis 131 b — fuit remedium illuminans praedicando, vivificans moriendo et iustificans resurgendo 73 b. 74 a — mundum illuminando se praebuit ut exemplum, mundum vivificando et iustificando ostendit in se ipso triumphum 74 b

— est medium congruum officii reconciliativi 57 a — solvit inimicitias inter nos et Deum 27 b — reconciliavit nos Deo per sacrificium 136 a — fecit pacem inter hominem et Deum ut mediator, inter hominem et Angelum ut pacis emptor, inter hominem et hominem ut lapis angularis 292 a — solus poterat discordias hominis reparare 61 b — dicitur summum remedium, quia fuit Deus et homo 72 b

— est misericordia, quam Sancti desiderabant 651 b — est eleemosyna, quae purgat peccata 636 a — purgavit nos ab omni iniquitate 374 b — tulit peccata mundi abluendo maculas, auferendo reatus, remittendo offensas 178 a, b — Per Christum omnes redempti sumus a malo culpae et poenae 304 a — liberavit nos ab universalitate culpae, immensitate offensae, mortalitate naturae, interminabilitate poenae 38 b — nos salvat a debilitate, caecitate, poenalitate 191 b — nos liberavit a pronitate ad malum et difficultate ad bonum 397 a — salvavit populum suum ab iniquitate, ignorantia, tribulatione per veniam, gratiam, potentiam 181 a — salvat nos a culpa, offensis, hostilitatibus daemonum, miseriis 42 b

— se dedit in solatium, cibum, pretium 178 a — se dedit in sacrificium reconciliationis, pretium redemptionis, cibum refectionis 254 a, b — in mysterio coenae pure nos cibavit, in patibulo crucis pie nos redemit, in triumpho resurrectionis potestative nos glorificavit 247 a, b — posuit animam suam in pretium, argumentum, exemplum 295 a — complevit Dei voluntatem debitum praevaricationis solvendo et divinae iustitiae satisfaciendo *ibid.*

— solus satisfacere potuit Deo 605 a — solus potuit nos redimere de maledicto Legis 685 a — ut hominem liberaret, non solvit pretium diabolo, sed Maiestati offensae 254 b — quia peccatum non fecerat, ideo eum fecit Deus ferre peccati poenam, ut ceteris remitteretur offensa, redderetur iustitia et placaretur divinae ultionis vindicta 297 a — purgationem peccatorum fecit, quando se tradidit oblationem Deo 654 b

— est bonus medicus 132 b — est medicus medicorum 186 b — est medicus corporum et animarum 416 a. 423 a. 450 a — est verus medicus conservans animas et corpora 405 a — sanat sine ferro et medicamento *ibid.* — curat peccatorem sicut Samaritanus vulneratum a latronibus 350 a — Huius curationis explicatio *ibid.*

— missus est ad congregandum dispersos 61 a, b — Quos congreget a quatuor inordinatis affectionibus 131 b. 179 b. 180 a — amovendo vetustatem peccati introduxit novitatem virtutum 135 a — in sua nativitate et in conversatione aperuit portam prudentiae, in sua passione portam constantiae, in ascensione portam munditiae et in aeterno examine aperiet portam iustitiae 604 a, b. 605 a — est dator vitae et salutis secundum trinam sui potentiam 412 a — Quatuor divitiae, quae sunt in Christo, relevant quatuor paupertates, quae sunt in mundo 425 b. 426 a — contra tria mala peccati praecepit tria bona 423 a — adhibuit tria remedia contra tria damna peccati originalis 400 b. 401 a

— fecit salutis adimpletionem 404 b — in via est salutare nostrum, quia curat a peccato, liberat a persecutione, exit ab aeterna morte, introducit ad beatam vitam 83 b — vocatur salutare nostrum, quia innocentibus dat sanctimoniam, exspectantibus laetitiam, timentibus fiduciam, operantibus spem firmam, pugnantibus victoriam, triumphantibus gloriam, omnibus se offerendo salutem et misericordiam 84 a — salutare nostrum, visus est ab omni carne octo modis *ib.* a, b — salutare nostrum, conservat conscientiam, linguam, vitam, formam, corpus et animam *ib.* b. 85 a — ut salutare nostrum manifestatur sex modis 84 b

— est pastus salvationis omnium, qui digne accedunt ad ipsum 671 a — Post Christum, salutare nostrum, est tutum incedere, huic salutari est securum credere, hoc salutare est securum concupiscere, ipsi est securum adhaerere, ad ipsum est securum attendere 84 b

— fuit in sanctificationem humilibus Magis 130 a — fuit in lapidem offensionis duabus domibus Israel *ibid.* — fuit in laqueum et ruinam habitantibus Ierusalem *ibid.* — Explicatio horum trium *ibid.* — — est in lapidem offensionis propter infidelitatem et petra scandali propter negationem Divinitatis *ibid.* — positus est in ruinam superborum, malignorum, impiorum *ibid.* — translatus est de medio Iudaeorum et venit in medio Christianorum 62 a

— exspoliavit inimicos nostros 664 b — habebat clavem reserandi aditum aeternitatis 29 b — amovit obstaculum, quo ingressus in caelum prohibebatur 432 b — ianuam caeli aperuit 605 a — amovit gladium flammeum de porta paradisi 273 a — aperuit ianuam paradisi 27 b

— Debemus ipsum diligere, quia prior dilexit nos 559 a — totaliter nos emit *ibid.*

— voluit a Maria adiuvari 704 b

— est **pastor** 61 a — Ipse idem est pastor et pastus 302 b — commendatur a sollicitudine vigilantiae, latitudine benevolentiae, discretione prudentiae 294 a — est singularis in discretione et fontalis in subventione 301 a — Eius oves erant dissipatae 61 a — voluit oves dispersas visibiliter visitare, ut eas liberaret, earum vulnera sanaret, ad ovile congregaret et earum debilitatem corroboraret 295 a

— Non nos quaesivimus eum, sed ipse quaesivit nos 302 b — ovem amissam tamdiu quaesivit, quousque invenit 293 b — ut ovem liberaret a morsibus daemonum, corpus morti exposuit *ibid.* — ut redimeret nos, se obtulit morti sicut ovis 302 b — posuit animam suam non pro ovibus alienis, sed pro ovibus suis 296 a

— Eius oves sunt iusti, qui similes sunt ovi reducendae, dedocendae et perdocendae 302 b — suum gregem erudit documento praedicationis, pascit sapientiali refectione, defendit virili protectione 294 a, b. 295 a — pascit per praesidia superangelica, angelica et subangelica 301 b — pascit per exempla sanctitatis purificantia, piificantia et pacificantia *ibid.* — nos pascit per splendores intellectuales et dulcores affectuales *ibid.* — pascit per Sacramenta poenitentiae et eucharistiae *ibid.*

— liberat oves suas, quae habent simplicitatem, tractabilitatem, fecunditatem 296 a — ovem inventam et liberatam in quiete gloriae collocavit 294 a — est pastor triumphantis et militantis Ecclesiae 293 a. 301 b — quomodo pascat choros Angelorum et diversos gradus Sanctorum *ib.* b. 302 a

— venit solvere opera **diaboli** 264 b — habet virtutem contra duplicem manum diaboli 261 b — est pugil aptissimus ad vincendum diabolum *ib.* a — sua sapientia fefellit fraudem proditoris diaboli 275 a — superavit diabolum 266 b — per humilitatem devicit superbum diabolum eiusque exercitum 243 b — Princeps mortis a duce vitae per mortis inductionem superatur 207 a — daemonium erroris eiicit illominando rationalem; luxuriae, decorando concupiscibilem; superbiae, ordinando irascibilem 223 a — diabolum in abyssum demersit 75 a — electos liberavit et, diabolo ligato, gloriose triumphavit 282 b — devicto diabolo, acquisivit regnum caeleste 273 a

— contra quadruplicem falsitatem diaboli docet et astruit veritatem fidei, morum, operum, praemiorum 240 b. 241 a — tria nocumenta diaboli sanat per contraria medicamenta 230 a

— sicut baiula nube ascendit in nube, sic venturus est ad **iudicium** baiula nube 322 b — in iudicio erit in perfecto splendore carnis gloriosae 81 b — In Christo redeunte ad iudicium erit sublimitas, subtilitas, severitas 83 a — In iudicio se manifestabit Christus ut lux, virtus et salus 166 a — in secundo adventu veniet ut lux 66 b — ad iudicium veniet in potestate, austeritate, aequitate et claritate 38 b — Eius vox in iudicio erit virtuosa, authentica, sonora 433 a

— Eius secundus adventus erit formidandus 65 b — in secundo adventu veniet ad puniendum malos et ad remunerandum bonos *ibid.* — in secundo adventu

apparebit terribilis pro ingratitudine malorum 79 a — in iudicio apparebit bonis blandus, perversis iratus *ibid.* — veniet ad iudicium ad humiles exaltandos et superbos reprimendos 77 a — in die iudicii proiiciet reprobos in infernum, electos sublimabit 72 a — increpabit nos propter septem abusus et septem contemptus 213 b

7 — est Rex regum 558 b — est rex et sacerdos 727 a — dicitur princeps regum terrae 451 a — est rex iustitiae 703 b — est rex potentiae, sapientiae et pacis 121 a — est rex gloriae in quantum Deus et in quantum homo 273 a — est rex sapientissimus in creatione, benignissimus in conservatione, districtissimus in extremo examine 438 b — est rex excelsus, gloriosus, benedictus, omnipotens, opulentus, sempiternus et plenus iucunditate 265 a — dicitur rex gloriosus et nobilis, quia est liberalissimus, potentissimus, sapientissimus, mansuetissimus 250 b. 251 a — In Christo regnante habemus videre multiplicationem rationum aeternarum, diversitatem triformium naturarum, pulcriformitatem dispositionis hierarchiarum 82 b

— In rege maiestatis notantur duodecim proprietates 252 b. 253 a — est rex naturalissimus, gratiosissimus, rationabilissimus 245 a — Propter hoc debemus ei timorem reverentiae, amorem benevolentiae et debemus nos ei totaliter impendere usque ad mortem *ibid.* — Christo ut regi debemus praestare quatuor 169 b

— Tria sunt tempora, in quibus manifestavit imperium suum, scilicet tempus naturae, legis et gratiae 250 b — Per haec tria manifestavit suam potentiam, sapientiam, benevolentiam *ibid.* — In primo tempore regnavit praefiguratus et postulatus, in secundo pronuntiatus et exspectatus, in tertio manifestatus et cum hominibus conversatus *ibid.*

8 — antequam praedicaret, ieiunavit quadraginta diebus 635 b — In hoc ieiunio designatur purificatio evangelica *ibid.* — multum sollicitus erat pascere homines verbo doctrinae 379 b — Eius doctrina exordium sumsit de paupertate 372 a. 515 a — pro nobis pauper effectus praedicavit paupertatem 604 b — est instructor principalis omnium spirituum 422 a — solus est doctor *ibid.* — in caelo docuit magnificentiam, sed non humilitatem 577 b — est principalis instructor, magister et doctor 402 a — est bonus doctor 419 a — cathedram habet in caelis 60 a — intus corda hominum docet in terris *ibid.*

— sinceriter diligendus est, quia docet veraciter, delectabiliter, efficaciter 443 a — Eius doctrina est tota ad misericordiam et caritatem 294 a — Eius doctrina est facilis ad intelligendum, brevis et utilis ad faciendum *ibid.* — In ipso est doctrina omnis veritatis 359 b — superbis annuntiat in parabolis, sed humilibus aperit sensum parabolae 198 b — veritatis iaculis tam magnos quam parvos aeque feriebat 205 b — Eius doctrina erat manifestativa turpium ad modum lucis et moderativa sceleris ad modum roris 130 b — voluit doctrinam veritatis communicare etiam malignis Iudaeis 419 a — voluit Iudaeos dirigere ad veritatem 222 a, b — refutavit ipsorum argumenta indissolubilibus rationibus *ib.* b — in medio Iudaeorum stetit ut eruditor verus, informator sanctus et reparator pius 60 a, b. 61 a, b — spiritu veritatis ductus vendentes eiecit de templo 205 b

— docet in terra quadrupliciter 444 b. 445 a — docet decem documenta *ibid.* — docet decem exercitia virtutum 422 b — erudit nos illustrando, elevando, deducendo 38 b — Quomodo doceat in Ecclesia diversos status 402 b. 403 a, b — animat ad audaciam per veritatis annuntiationem 240 a — increpat duritiam per incredulitatis exprobrationem *ibid.* — eliminat errorum fallaciam per veritatis suppositionem *ibid.* — ductus est a spiritu veritatis ad docendum ignarum; aequitatis, ad arguendum iniquum; fortitudinis, ad superandum diabolum, ut auferret spiritum erroris, dissimulationis, pusillanimitatis 205 a — docet veritatem iustitiae in puniendo et pietatem misericordiae in remittendo 28 a — nos dirigit ad opera misericordiae et caritatis, quia vidit invalescere malitiam et carnalitatem 347 a — monet nos ad misericordiam per informationem divinae exemplaritatis, promissionem, punitionem *ibid.* — praemunit nos contra tribulationes finales excitando ad considerationem, pronuntiando consolationem 40 a — instruit ad contemptum terrenorum et desiderium aeternorum, ad gaudium et pacem interiorem *ibid.* — surrexit in nobis ad nostram laetificationem per munditiam, paupertatem, obedientiam, caritatem 414 a, b

— docet humiles et mites vias suas 444 a — docet discipulum vias suas 32 a — Harum viarum quatuor privilegia *ibid.* — damnat angulos ambitionis, latibula personarum acceptionis, delusoria privatae consolationis et conventicula sordidae delectationis 57 b

— docet nos praeoptare paupertatem, castitatem, humilitatem 321 b — nos informat ad humilitatem condescendentiae, perfectae iustitiae, cautelae, disciplinae, tolerantiae 320 b — docet nos spernere temporales possessiones, carnales descensiones, honores et exaltationes 321 b — docet levare omnia membra interiora ad Deum 40 a — docet nos in poenalitate vivere 61 a — imperat poenitere de commissis, abstinere ab illicitis, moderari in licitis 191 a — non prohibet parentes caritate amari, sed inhibet ad parentes carnales carnaliter affici 591 b — prohibendo iram non evacuavit mandatum de non occidendo, sed perfectius voluit illud observari 376 b. 377 a

— dat cuilibet necessariam salutis doctrinam 289 a — est audiendus in suis doctrinis, dictis, consiliis 182 b — Si volumus venire ad convivium Christi, debemus audire eius doctrinam 149 a — non omnes addiscunt Christi doctrinam, sed capere praedam 591 b — Per Christi sermones, exempla et opera multi sunt perturbati, alii rectificati 129 b — A multis ipsi non credebatur 240 b

9 — infinitate suae potentiae cuncta de nihilo produxit in esse naturae et cuncta perficit in esse gratiae 47 b — est virtus sustentans omnia 470 b — est Dominus, quia omnia potest, novit, diligit et regit 49 a, b — habet universalem potestatem super omnem creaturam 61 b — omnia portat 66 b — Eius potentia est adoranda, non imitanda 232 a. 299 a — Debemus admirari eius potentiam, si volumus provocare suam sapientiam in amorem nostri 185 a

— quare miracula sua manifestaverit simplicibus et idiotis 180 b — Mutatio aquae in vinum erat initium signorum Christi non ratione existentiae, sed tantum apparentiae 179 b — nullum curavit corporaliter, quem prius non curaret spiritualiter 232 b. 411 a — quae gessit sanando in corpore, facta sunt spiritualiter in anima 415 a — solo verbo paralyticum perfecte sanavit 423 a — per miraculum ostendit potentiam Divinitatis dimittendi peccata *ibid.* — sanans hydropicum ostendit humilitatem, virtuositatem, liberalitatem 415 a — his volebat confutare Iudaeos *ibid.* — tripliciter misertus est super turbam 379 a — resuscitavit triplicem mortuum 412 a — facilius suscitat mortuum, quam excitatur dormiens *ibid.* — spiritualiter infirmum apprehendit per gratiae infusionem, sanavit per culpae expiationem, dimisit per poenae relaxationem 415 a — Valde admirabile est, quod flagello unius tot vendentes eiecti sunt de templo 390 a

10 — in vultu oculisque demonstravit aliquod divinum, secus non statim secuti eum fuissent discipuli 432 b. 433 a — Apostolos valde dilexit et maxime in fine 307 b — pascebat suos discipulos sine sollicitudine inter Iudaeos incredulos 537 a — Apostolos non tantum sollicitavit ad inquirendum beneficium passionis, sed etiam sine inquisitione eis praedixit 307 b — ostendit Apostolis ad consolationem de sua absentia tribulationis meritum et remunerationis praemium 308 b — praedixit Apostolis suam passionem et redemptionem, ut eos fortificaret in fide 202 a — ut discipulos de suo recessu corporali consolaretur, promisit eis Spiritum S. 309 a

— est caput Ecclesiae 561 a — est lapis fundamentalis Ecclesiae 688 a — est totius hierarchiae ecclesiasticae fundamentum 296 b — sibi appropriat dominium in Ecclesia ob tres causas 388 a — est Ecclesiae sponsus 65 a — Desponsatio Christi est unio ipsius cum Ecclesia 96 a — non potuit habere sponsam immaculatam, donec formaretur de latere suo 247 b — venit pro Ecclesia, quamvis processerit de synagoga 51 b — sedet in Ecclesia militante et in caelesti hierarchia 148 b — fovet ordines hierarchiae angelicae et ecclesiasticae 614 b — solus potest Ecclesiam fecundare 65 a — visitavit Ecclesiam ipsam fecundando, illustrando, protegendo 413 b — Eius caro

sanguine rubricata tempore veris modo refulget in Ecclesia triumphanti 283 a — Sanguis Christi est amandus, quia ipso mundavit Ecclesiam 503 b

11 — Multiplices perfectiones in vita eius relucentes designantur per signa in sole 35 b — solus inter perfectos fuit perfectissimus 516 b — In ipso relucent exempla omnis honestatis et sanctitatis 359 b — quidquid verbo docebat facto concordabat 171 b — modum, pacem et ordinem in omnibus conservavit 115 a — In sua conversatione iunctum est honestum cum vero 69 a — bene custodivit veritatem in patientia et sanctitate 523 b — ore docuit et opere adimplevit temperantiam, prudentiam, iustitiam et constantiam 225 a — dicitur habuisse pennas puritatis, humilitatis, veritatis, caritatis, pietatis, paupertatis, sanctitatis 95 a, b — fecit signum pietatis sanans diffidentiam, caritatis sanans invidiam, paupertatis sanans avaritiam 233 b — In ipso sunt virtutes in summo 580 b — semper medium tenuit in omni genere virtutis et perfectionis 57 b — est medium omnis virtutis 710 a

— In ipso erat ardor caritatis 230 b — dedit nobis maximum signum dilectionis 289 b — Dilectio ipsum duxit per angustias toto tempore vitae et ultimum ad crudele supplicium 234 a

— principaliter fulsit in benignitate 565 a — Ad eius benignitatem pertinet afflictos et desolatos consolari 411 a — cum zelo habuit maximam compassionem 484 b — plenus est pietate et misericordia 378 a — de se pontem fecit, ut transirent homines super corpus eius 148 b — natus nunquam apparuit nisi misericors, pius, pacificus et gratiosus 113 b — Eius misericordia in parcendo superexaltat severitatem in condemnando 243 b — est pater misericordiae 379 b — habet benignitatem et compatientiam *ibid.* — Inter omnia eius opera praecipua est misericordia contra nostram indigentiam 349 b — nobis miseretur sicut medicus visitando et curando; sicut mater, providendo et sustinendo; sicut dominus, corripiendo et relaxando; sicut magister, illuminando et consolando *ibid.* 350 a, b — est exemplar omnis misericordiae et iustitiae 243 b

— duxit vitam in paupertate et humilitate 584 a — demonstravit nobis exempla humilitatis et inopiae 28 a — factus est humilis contra pompositatem, pauper contra cupiditatem, afflictus contra carnalitatem 507 a — sanavit superbiam per humilitatem, luxuriam per castitatem, avaritiam per paupertatem 416 a — Signa in sole significant eius paupertatem, pietatem, humilitatem 36 a — erat pauperrimus 232 a — detestabatur divitias 62 b — fuit sine omni pondere terrenitatis 373 a — Non potuit habere Dominus quod prohibuit in servis 574 a — cibo vescebatur alieno *ibid.* — Quanta fuerit eius paupertas 527 b — Rex ditissimus pauperibus et piscatoribus se sociavit 57 b — habuit altissimam paupertatem 467 a. 537 a

— quanto magis fuit pauper, tanto magis levis ac sublimis 707 b — in sua humilitate et conversatione fuit gloria Patris 206 a — paupertatem propter nos assumsit 147 a — pauper factus est, ut humiles pauperes sublevaret et inopes pauperes locupletaret *ib.* b — Eius paupertas fuit causa nostrae opulentiae 158 b — fuit signum paupertatis nostrae *ibid.* — Per paupertatem Christi mundi malitia cognoscitur 28 b

— quia pauper fuit, nullus volebat post eum ire 61 a — Lingimus pulverem pedum ipsius, quando recordamur eius paupertatem 555 b

— sub omnibus voluit humiliari 298 b — fuit humillimus 232 a — fuit sicut agnus inter hoedos et lupos 262 a — fuit tam humilis, ut superbia eum nunquam potuerit attingere 57 b — humiliatus est in conspectu Dei et proximi, in se et coram mundo 263 a — quamquam liber a peccatis, se supposuit oneribus Legis et doloribus mortis 172 a — cum esset innocentissimus, vixit sicut homo miser, pauperculus et unus homo peccator 262 a — maluit vocari fabri filius quam regis 99 a — non loquebatur verba curiosa, superflua, contentiosa, perniciosa, sed humilia et utilia 358 a — Doctor sapientissimus ad modum pueri simplicissimi ministravit 57 b — multum se humiliavit, quando lavit pedes discipulorum 248 a. 252 b

— tantum se debuit humiliare, quantum se exaltaverat homo superbus 88 a — Christus tantum se humiliavit, quantum Adam superbivit 223 b — se voluntarie in tantum humiliavit, quod Deus non potuit istam placationem non acceptare 260 a — Eius humilitas fuit praeclarissima 305 b — habebat perfectam humilitatem 466 b

— humiliavit se in nostrae redemptionis pretium et directionis exemplum 596 b — per suam humilitatem in incarnatione conculcavit diaboli arrogantias; in baptizatione, eius astutias; in tentatione, eius fraudulentias; in conversatione, blanditias; in passione, potestatem 320 b — se humiliando nos exaltavit 305 b. 696 b — est humilitatis exemplum 262 a. 367 a — dedit exemplum humilitatis et vilitatis 90 b — se humiliavit, ut ostenderet nobis radicem sapientiae 577 b — ad confundendam iactantiam tantum se humiliavit, ut inter homines conversaretur 206 a — est superbiae medicamentum 367 a. 442 b

— Dominus tantum dilexit obedientiam, quod voluit esse sub obedientia minorum 522 b — Quod Deus feminae obtemperet, est humilitas absque exemplo 664 a — non descendit nec mortuus est nisi propter obedientiam 212 b — quamvis Legi non subiectus, voluit Legem servare, ut exemplum daret obedientiae 650 a — obediens Patri docet nos obedientiam 54 a — Eius obedientia fuit causa salutis 263 a

— iustitiam verbo protulit et facto adimplevit 274 b — dedit nobis documenta pietatis et iustitiae 28 a — fuit exemplar iustitiae 468 a

— tamdiu clypeum patientiae portavit, donec vitam mortalem terminaret 217 b. 424 b — fuit exemplum patiendi et tribulationem sustinendi 73 b

12 — est nostrum Principium originale 406 b — est caput nostrum 239 b — est caput, a quo fluunt motus et sensus in omnia membra 337 b. 338 a — est caput secundum utramque naturam 338 a — Quae sunt capitis transferuntur ad membra propter assimilationem 576 a — Per Christum habemus subsistere, intelligere, salvari et conservari 49 a, b — Sumus eius discipuli, filii, subditi 188 a

— est fontale principium gratiae 479 b — Gratiae a Christo capite ad membra Ecclesiae descendunt 136 a — ab ipso influunt omnes gratiae tam illustrationis quam operationis in Sanctos 561 a — Ab ipso defluunt charismata gratiarum per modum aquarum viventium 340 a — in quantum Nazarenus confert gratiam 173 b — Gratia Salvatoris describitur tripliciter 42 a — nos consolatur per infusionem gratiae 180 a — per gratiam decorat animam 29 a — per novitatem gratiae sponsavit novam uxorem, fecit novum convivium nuptiale, novam genuit posteritatem 135 b

— Per Christum habemus benignam adoptionem, charismatum Spiritus S. repletionem, bonorum operum promotionem, vitam gratiae, hereditatem regni caelorum 239 a — est fons gratiae, in quantum incarnatus, veniae in quantum crucifixus, gloriae in quantum exaltatus 340 a, b — est dator gratiae et gloriae 261 a — Ipsi attribuitur specialiter distributio donorum Spiritus S. 337 b — solus vere baptizare potest 65 a — solus potest dare Spiritum S. *ibid.* — nobis donavit remissionem peccatorum, infusionem charismatum, consummationem desideriorum 404 a, b — Si volumus irrigari donis divinis, debemus credere in Christum incarnatum cum devotione; in crucifixum, cum compassione; in exaltatum, cum desiderio et exspectatione 340 b. 341 a — Tenemur ipsi propter dona gratiae agere gratias et summam sibi et Deo Patri per ipsum honorificentiam exhibere 338 b — Alios in peccatorum nocte relinquit, alios mirabiliter illuminat 659 b

— est finis et complementum omnis boni 374 a — In Christo est omne bonum 468 a — Habito Christo, habetur omne bonum 173 b — est fons lucis, suavitatis, bonitatis 50 a — est fons omnium bonitatum et sanctitatum 51 b — cum Patre dicitur locus voluptatis, quia ab ipso sunt omnia oblectamenta, in ipsum tendunt et requiescunt omnia desideria, per ipsum veniunt omnia bona 335 a — Quod fecit in vita corporaliter, nunc ab ipso fit continue spiritualiter 395 a — In eo fuit omnium benedictionum collatio et ab ipso est earum effusio 684 b — Ab eo effluunt benedictiones per triplicem viam 685 a — magnificat parvos, locupletat pauperes, glorificat despectos 149 a

— est lux vera 242 b — est lux vera et purissima 189 b — comparatur luci

66 a — est lux illuminativa 358 a — est vera lux, omnium mentium illuminatrix 179 b — est lux omnium scientiarum et luminum 51 b — ut lux malos arguit et manifestabit, bonos dirigit et remunerabit *ibid.* — erat lux inaccessibilis per peccatum 317 a

— illuminat omnia illuminationem receptura 73 a — est origo omnis verae illuminationis, rectae informationis, fructuosae locutionis 31 a — est principium omnis verae illuminationis ad scientiam, informationis ad gratiam, elocutionis ad doctrinam 38 a — pullulat semper charismata spiritualia, lumina sapientialia, exercitia iustitialia 52 a — fecit in anima per gratiam sex illuminationes 246 a, b — Postea sequitur sapor 247 a — illuminat per gratiam 239 b — illuminat totum cor hominis per gratiam, quando illuc intrat 519 a — dat lumina et eloquia veritatis, per quae illustratur anima 317 b — propinat poculum sapientiae 58 b — est causa omnis cognitionis, fidei, ratiocinationis et contemplationis 658 b. 659 a — est radix omnis cognitionis in via et in patria 52 a — rationalem illuminavit, concupiscibilem informavit, irascibilem perfecit 171 b

— est via in exemplo, veritas in documento, vita in praemio 443 a — est via in exemplo, veritas in promissione, vita in praemio 530 b — est via dirigens, veritas docens, vita pascens *ib.* a — notas fecit vias vitae, quae sunt iustitia, misericordia et veritas 326 b — reduxit nos ad vitam 466 a — Divina Veritas commendatur in se et in suo effectu 445 a — Factus est nobis veritas purificans et sanctificans et sapientia 643 a — est lapis angularis stabiliens, lux solaris dirigens, portus salutaris perficiens cor humanum 221 a — nos perficit inflammando, alliciendo, excitando, in statu salutis et caritatis constituendo 39 a

— exhibuit nobis remedia pacis et concordiae 27 b — pacem fecit et mundum iudicabit 257 a — Quid sit pax Christi et quando in nobis existat 70 b. 71 a — facit tranquillitatem conscientiae, vitae et gloriae 191 a

— solus cor humanum delectatione complet 31 a — Omnes mundi delectationes nihil sunt respectu delectationis, quam invenit anima in Christo 258 a — In ipso solo possunt quietari humana desideria 404 b — In Christo invenitur gaudium, quod in nulla creatura inveniri potest 111 a — est delectabilis, dulcis, suavis 172 b — Ipse per se placet, per se sufficit ad praemium *ibid.* — in spirituali intellectu sentitur, percipitur et invenitur 657 b — est panis suavis 64 a — Hic panis est desiderandus *ibid.* — Pascua invenimus in contemplatione Christi divinitatis et humanitatis 109 a — est finis omnium inquisitionum 160 b

— habuit gratiosam et universalem fructuositatem 93 b — est fructus de campis Patriarcharum collectus 671 a — fuit fructus benedictus in nascendo, speciosus in conversando, odoriferus in moriendo, virtuosus in resurgendo et ascendendo et Spiritum S. mittendo 94 b — est fructus speciosissimus, suavissimus, sapidissimus, efficacissimus et pretiosissimus 670 a, b — est fructus benedictus, speciosus, odoriferus, virtuosus 94 b — est fructus florigerus, gratiosus, pretiosus, opulentus *ibid.* 95 a — est fructus incorruptibilis et indeficiens 671 b — Hic non redditur nisi fideliter laborantibus *ibid.* — est fructus vivificus *ib.* a — Hoc fructu reficitur qui per amorem approximat ad ipsum *ibid.*

— est consolator moerentium, afflictorum et desolatorum 148 b — non solum suscepit nos ad convivium, sed etiam ad solatium et obsequium 257 b — In omni necessitate debemus ad ipsum recurrere 188 a — ad se venientes non repellit, sed reficit et potat 341 a — In ipso confidere possunt pauperes, simplices, honesti 444 a — Dulcedo Christi se totaliter diffundebat super peccatores 173 a

— se manifestat credentibus, exspectantibus, diligentibus 165 b — se manifestat per revelationes, operationes et condescensiones *ibid.* — manifestatur per infusionem gratiae et manuductionem creaturae 180 b — coenat nobiscum per spiritualium et suavium ciborum refectionem 58 b — invitat ad coenam, crucem, requiem 256 a. 262 b — emanavit de se octo odores summe fragrantes, ut totum mundum respergeret et animas attraheret 230 b. 231 a — se abscondit pie in incarnatione abscondendo suam maiestatem, veritatem, ubertatem 241 b — se abscondit iuste in gratiae subtractione ab arrogantibus et oppressoribus *ibid.* — se abscondit dispensative in iustorum probatione occultando ab eis suam maiestatem, veritatem, suavitatem *ibid.*

— Debemus Christum quaerere per orationem, puritatem intentionis et innocentiam operis 173 a — quaeri debet intentione recta, consideratione provida, inquisitione sollicita, affectione praecipua 153 b — quaerendus est sollicite et festinanter 102 b — non invenitur, quando quaeritur dolose, cum inquietudine sollicitudinis et derisorie 92 a, b — quaerendus est pure, sollicite, continue *ibid.* — quaeritur per fidem et desideratur per caritatem 650 a

— Ipsi corda nostra praeparanda sunt diversis modis 75 b — Debemus viam praeparare Domino ut discipuli anhelantes, servi obsequentes, viri poenitentes *ib.* a — Christo via praeparatur per confessionem, castigationem, puram mentis et corporis conservationem *ib.* b — Christo debemus exire obviam gaudendo et exsultando 126 a — Debemus obviam ire Christo per affectiones elevatas et desideria sancta 40 a

— Accessus ad Christum fit per fidem 340 b — Ad eum digne accedunt qui credendo, sperando, amando et imitando ei configurantur 671 a — Appropinquamus per fidem incarnationis, propositum imitationis, gemitum orationis 128 a — Stella inducens ad Christum est sacra Scriptura, deducens Virgo beata, perducens Spiritus S. gratia 150 a — Eius odor debet in nobis excitare desiderium perveniendi ad ipsum 670 b

— invenitur per fidem caelicam, vividam et devotam; per investigationem perspicacem, sobriam et religiosam; per contemplationem plenam gratia, fiducia et tristitia 166 a, b — invenitur a simpliciter viventibus post triduum intentionis puritatis, affectionis sanctitatis, devotionis teneritudinis 174 b. 175 a — invenitur a poenitentibus post triduum contritionis, confessionis, satisfactionis 175 a — invenitur a sustinentibus post triduum, quod est aggredi confidenter, sustinere patienter, perseverare finaliter *ibid.* — invenitur ab amantibus, qui habent meditationes sursum activas, affectiones transformativas, speculationes refrigerativas *ibid.* — invenitur spiritualiter per sanctimoniam, sapientiam et innocentiam *ib.* b — invenitur tripliciter per studium veritatis, excessum amoris, exercitium virtutis 159 a, b. 160 a — Ad Christum venimus humiliter petendo 58 b

— invenitur spiritualiter intra nos ut sapientia illuminans, extra nos ut sacramentaliter cibans, supra nos ut beatificans 157 a, b — Huic triplici inventioni debemus offerre aurum credulitatis, thus devotionis et myrrham gratiarum actionis *ib.* b. 158 a — invenitur in templo sicut paradisus maiestatis, claritatis, suavitatis, sanctitatis 175 b — invenitur in septem templis 176 b. 177 a — invenitur in loco abiectionis, utpote in stabulo; in loco requietionis, utpote in domo; in loco orationis, utpote in templo 91 a, b — non invenitur in palatio, in monumento et in domo negotiationis *ibid.* 92 a — invenitur in mentis solitudine, sollicitudine et amaritudine 127 b. 128 a — habitat in medio verorum Israelitarum 62 a — inventus dat nobis requiem pacis, aeternitatis et felicitatis 92 b — invenitur in caelo per perseverantiam in oratione et misericordiam 155 a

— pulsat per internam inspirationem 58 a — loquitur ad cor uniuscuiusque peccatoris *ibid.* — ad nos loquitur inspiratione et praedicatione 388 b — auditur per auditus inclinationem et operis exsecutionem 58 a — Christo aperimus ianuam per peccati confessionem et desertionem *ibid.* — nunquam veniet ad nos, nec nos poterimus occurrere ipsi, nisi bene praeparata fuerit via mentalis habitaculi 75 b — ad nullum venit, in quo amoris concordia non fuerit 531 b — Qui vult Christum intra se habere, debet germinare herbas sanctarum cogitationum, affectionum et operum 669 b — Ad ipsum suscipiendum requiritur benignitas, humilitas et longanimitas 657 a

— habitat in anima spiritualiter 152 a — animam diligit super omnia 258 a — est vita spiritualis animae 558 b — ingreditur cor, si videat ipsum respersum floribus 284 b — intrat per iustificantis gratiae inhabitationem 58 a — oritur per gratiam in cordibus eorum, qui Deum timent

et verbum suum reverenter audiunt 519 a — Christum videt in propria conscientia qui ei credit firmiter, ipsum diligit sincere, imitatur conformiter 243 a — portandus est in ulnis cordis nostri 644 b — amplexandus est per fidem et amorem *ibid.* — est degustandus per viam devotionis, admirationis, exsultationis 92 b. 93 a — renuit habitare in animis apertis et inquietis 153 a

— tangit, ut excitet dormientes, stimulet negligentes, dirigat proficientes 186 b — extendit manum, ut captivum liberet, liberatum revocet, ut revocatum sibi ostendat *ibid.* — visum suum extendit super constitutos in contemplatione superna, conversatione praeclara, devotione continua et in mentis ordinatione arcta 308 b. 309 a — stat ad promulgandum perfectionis edicta, decernendum iudicia universa, largiendum aeterna donativa, praestandum tribulatis auxilia 293 b — Per Christum resurgunt impotentes, insipientes, lascivientes 131 a — surgit ad reducendum errantes, erudiendum credentes, confortandum perfectos 191 a

— est verus amicus, qui non deficit 405 a — est verissimus amicus noster 569 b — Deliciae Filii Dei sunt esse cum Apostolis et praelatis 218 b — A Christo cognoscimur esse de familia sua, quia nominamus nos ex parte ipsius, vel quia portamus eius litteras, vel quia manemus cum eo, vel quia similes sumus ad vestes eius 327 a, b — Eiusmodi sunt laici fideliter confitentes, clerici veraciter praedicantes, Religiosi assidue comitantes, perfecti eius passionem viriliter imitantes *ibid.*

— animae infundit veritatem fidei in cognitiva 242 b — Debemus credere in Christum humiliter et cum reverentia 181 a — Ipsi credendum est, quia habet veritatem puram, rectam, honestam 442 b — In Scriptura legimus, quaedam scripta esse in Christo ut in exemplo, vita et signo; de Christo ut generato, incarnato, resuscitato; a Christo, scilicet in tabulis lapideis, animabus beatificandis et in pulveribus terreis; pro Christo, scilicet honorando, audiendo et praedicando 53 a, b — imprimit in creaturis vestigium veritatis et virtutis 470 a, b — Eo ablato remanet, deformitas peccantium et error peccatorum 709 a

— est timendus, honorandus diligendus 180 a, b — est terribilis inimicis, honorabilis domesticis, amabilis egenis 188 b. 191 b — est peccatoribus formidabilis, poenitentibus placabilis, pervenientibus suavis, respectu omnium insuperabilis 71 b — blasphematur, quando quis ad eius iniuriam peccata perpetrat 437 a — Si non volumus formidare eius iustitiam, saltem eius curialitati vicem impendamus 196 b

— Eius memoria pertractanda est in mente, sermone, repraesentatione, operatione 394 b — Debemus considerare eius sublimitatem, humilitatem, benignitatem, severitatem, suavitatem et afflictionem 730 b — Inde consequemur gratiam, reverentiam, poenitentiam, veniam, salutem et laetitiam 731 b — In Christo gloriandum est per quatuor sensus spirituales 142 b — Ad Christum debemus affici maxime per caritatem 248 b — colendus est propter excellentiam, sapientiam, munificentiam, praesentiam 170 a — Non potest honorare Christum ut regem qui non est extra peccatum; non potest audire verba eius ut doctoris qui habet oculos ad mundum; non potest offerre Christo ut pontifici qui adhuc offert diabolo 244 b

— Eius cognitio inchoatur per gratiam et consummatur in gloria 271 b — Per ipsum causaliter habetur felicitas aeterna 698 a — est viatorum adiutor et comprehensorum beatificator 234 a — in quantum Iesus, confert gloriam 173 b — Visio Verbi incarnati est tota merces nostra 83 b — noluit esse solus in convivio iucunditatis, sed vocavit familiares, amicos et servos 478 b — facit convivium caeleste et invitat principes suos 149 a — ad coenam caelestem vocat instanter per documenta et exempla, gratis per beneficia et promissa, generaliter comminando per aeterna supplicia 359 a, b. 360 a

— est panis, qui manducatur in regno Dei 409 a — Hic panis satiat gustum interiorem et exteriorem *ibid.* — Quare sit hic panis magna aviditate appetendus *ibid.* — perfecte satiat animam quoad gustum eius interiorem et exteriorem 358 b — Hic cibus, licet satiet, ob tres rationes non generat fastidium *ibid.* 359 a — Iucundum et delectabile est intueri Christum quoad Deitatem et humanitatem 171 b — Caelum lumine Agni decoratur 601 b — Divinitas est loco solis, humanitas loco lunae *ibid.* — caelum illuminat quantum ad carnem, animam et Deitatem 653 a — inebriat superuam civitatem torrente voluptatis 340 b — in patria beatificat purgando errorem, fugando dolorem, terminando omnem laborem, evacuando timorem 83 a. 84 b — quomodo doceat diversos ordines Angelorum et Beatorum 402 a, b. 422 b. 444 b

— Eius facies est ornativa caelestis curiae, illuminativa militantis Ecclesiae, delectativa devotae animae 221 a, b — Facies Christi desideratur ab omnibus electis Dei 48 b — Christi facies est gloriosa, luminosa, gratiosa, copiosa 49 a — Christi facies est fons et finis omnium honorum, scientiarum, desideriorum et delectationum *ibid.*

13 — Eius tentatio opponitur tentationi protoparentum 208 a — bene ductus est in desertum, eo quod non abhorruit solitudinem, famem et hostem malignum 205 b — Ibi diabolum contrivit constanter et deiecit feliciter *ibid.* — tanto ieiunio in deserto corpus afflixit, ut se sentiret totaliter mortificatum *ibid.* — nullum genus tentationis timebat 208 b — Triplex fuit eius tentatio 624 b — vicit tentationem gulae abstinentia; vanae gloriae, humilitate; avaritiae, paupertate 206 b. 207 a — vicit tentationem gulae per spiritualis cibi degustationem 207 a

— Diabolus post tentationem deprehendit, in Christo esse sanctimoniam, sapientiam, armaturam 208 b — Diabolus nihil delectabile ei poterat proponere, nullum laqueum tendere, nullum iaculum proiicere *ibid.* — Diabolus eum reliquit tanquam insuperabilem et omnia superantem *ibid.* — Post eius tentationem secuta est iucunda tranquillitas *ibid.* — tentatione superata, accesserunt ad eum Angeli 624 b — voluit tentari, ut nos ad resistendum diabolo informaret 205 a. 206 a — per suam tentationem docet nos resistere triplici tentationi diaboli 209 b. 210 b. 211 b

— transfiguratus est ad nutriendum Apostolos in fide 218 b — Christus voluit transfigurari, ut levius crederetur eius resurrectio 216 a — voluit transfigurari, ut gloriam resurrectionis suae praeostenderet *ibid.* — in Petro voluit illuminare praelatos, in Iacobo confirmare activos, in Ioanne inflammare contemplativos 218 a — voluit transfigurari coram tribus testibus, quibus totus mundus crederet 216 a. 218 a — voluit habere testimonium divinum, propheticum et humanum 218 a — quare transfiguratio facta sit in monte 216 a

14 — ingrediens Ierusalem ostendit humilitatem, benignitatem, caritatem 245 a — Eius ingressus in Ierusalem describitur ut universaliter gratiosus et fructuosus 245 b — ingrediens Ierusalem venit ut rex, sponsus, amicus, salvator 246 a

— quaecumque mystica veteris Testamenti adimplevit 204 a — Explicatio *ib.* a, b — potatus fuit amaritudine fellis 637 a — per sex lustra temporum operatus est et septimo positus est in sepulcro et requievit 267 a — potissime fuit in laboribus per dies ante passionem *ibid.* — clamabat pro calice amovendo 256 b — non indigebat confortatione, sed corpus eius mysticum 617 a — non indiguit confortatione Angeli, sed voluit ostendere, quod Angeli assistunt devote orantibus 626 b

— immunis a peccato voluit a peccatoribus iudicari 196 a — In eius passione et condemnatione actum est in omnibus contra Legem 303 b — Explicatio *ibid.*

— Eius passio describitur quoad malignitatem discipuli, contemptibilitatem ultimi opprobrii et acerbitatem supplicii 202 a — Eius passio describitur sub ratione pretii, exempli, vestigii 296 b — Eius passio fuit impiissima quoad crucifigentes, piissima quoad ipsius et Patris voluntatem 259 b — Eius sanguinis effosio fuit piissima, plenissima et poenalissima 725 b. 726 a — in cruce et per crucem summum habuit dolorem naturalem et summum gaudium rationale 705 a — Eius oblatio per proprium sanguinem fuit pretiosa, sumtuosa, opportuna, amorosa 240 a — Tanti pretii est sanguis Agni, quanti valoris est Agnus 726 b — Passio eius erat voluntaria, necessaria, acerba, oppartuna, fructuosa 304 a

— Acerbitatem eius supplicii ostendit nobilitas teneri subiecti, malignitas Iudaici populi, atrocitas amari supplicii 203 b —

Eius passio fuit durior quam alicuius hominis, quia eius complexio tenerrima fuit 264 a — fuit rubicundus in passione 580 a — in sua passione totaliter erat aspersus sanguine 274 b — dicitur reptans manibus et pedibus, quia infossas manus et pedes habet 325 a — Nomen scriptum super caput eius nemo novit esse verum nisi Christus et cui sibi placuit revelare 244 b — Maioris virtutis erat in tormentis perseverare quam de cruce descendere 132 a

— Christi mors fuit praefigurata in diversis sacrificiis 647 a — clamans mortuus est, ut ostenderet immensitatem sui doloris in carne et mente 726 b — Eius horribilis clamor in morte ipsis insensibilibus videbatur incutere horrorem 203 b — Hanc vocem non audientes duriores sunt ipsis lapidibus *ibid.* — Qui et quanti fuerint dolores Christi in cruce 204 b — Eius tormentum erat tam acerbum, ut prius obiret quam cum eo crucifixi 202 a. 204 b. 726 a — Anima absque maximo dolore de corpore avelli non potuit 204 b — quamdiu sanguis Christi in domicilio vitae abundabat, anima ibi habitare naturaliter appetebat 726 b — fuit princeps Martyrum 513 a

— in eius passione inuctum est infimum cum supremo 69 a — Divinitate Christi impassibiliter permanente, humanitatis tunica fuit sanguine immersa 726 a — Divinitas nihil mali passa est 266 b — in pugna cum diabolo mortuus fuit secundum carnem 684 b

— poterat sine sanguine daemones fugare, sed decreverat nos salvare per passionem 626 a — Sine eius morte non potuit expiari peccatum 617 a — debuit mori propter mitigandum rigorem divinae iustitiae 223 b — voluntarie recepit mortem pro redemptione hominum 27 b. 307 b — Princeps fortissimus ad crucis patibulum se duci permisit 57 b — non ex obligatione, sed ex dignatione cum desiderio mortem suscepit 295 a

— Quoad Christum immolatum notantur ardor caritatis et honor gratificae acceptationis 230 b — Sudor sanguineus non tam ex timore quam ex amore processit 705 a — Sola caritas movit Christum ad patiendum 297 b — passus est pro nobis ex benevolentia et caritate 374 b — non necessitate, sed caritate et potestate passus est 298 a — sic nos dilexit, ut ipsam carnem exponeret pro nobis impiissimis cruciandam 252 a, b — crucifixus est ex caritate 617 a — desiderabat crucem 468 a

— Si stetisset homo in eo quod accepit a creatione, Filius Dei pro eo non esset motus 547 a — pro veritate passus, conculcatus et despectus est 148 a — Deus voluit, Agnum occidi ad solvendum redemptionis pretium, ad prosternendum hominis inimicum, ad probandum virtutis exemplum 239 b — sustinuit mala poenae, ut deleret mala culpae 432 b — pro nobis attritus fuit 663 a — pro nobis damnatus est et in ara crucis immolatus 230 b — humiliter mortem crucis pro salute nostra cum desiderio suscepit 202 a — voluit aspergi sanguine proprio, ut nos mundaret 471 a — passus est pro nobis purgandis ab omni iniquitate quantum ad offensam, maculam, sequelam 296 b — Eius sanguis effusus est propter offensas placandas et maculas delendas 260 b — pro peccato crucifixus est 265 a — mortem suscepit propter divinam iustitiam 274 b — ascendit in cruce ad praedam tollendam de potestate daemonum 322 a — ascendit in cruce contra daemones 325 a — Christi arma sunt signa passionis suae *ibid.* — ut omnia ad se traheret per vinculum amoris, voluit exaltari a terra 223 b. 224 a — suscepit mortem temporalem, ut destrueret aeternalem 432 b

— voluit illudi, flagellari et conspui, ut destrueret frontis inverecundiam, delectationis complacentiam et elationis superbiam 203 a — fuit morte damnatus, opprobriis affectus, conviciis lacessitus, vinculis ligatus et flagellatus, vestimentis spoliatus, clavis transfossus, felle et aceto potatus ad expiandam humanam nequitiam, arrogantiam, invidiam, negligentiam, avaritiam, luxuriam, gulositatem 264 a, b. 265 a — Haec passus est, ut nos liberaret a sempiterna damnatione, confusione, maledictione, servitute, pauperie, calamitate, amaritudine 265 b — in aperto portavit coronam ignominiosam, ut omnibus emeret per illam coronam gloriosam 485 b — ascendit in cruce, ut per virtutem passionis perveniremus ad gratiam 324 b — in signum vehementissimi amoris voluit, aperiri pedes, manus et latus, ut nos intra vulnera reciperet et defenderet 295 b

— Eius corpus fuit attritum et proiectum in terra ad modum frumenti 190 a — Sanguis Christi habuit virtutem purgativam, placativam et perfectivam 726 b. 727 a — Cuiuslibet virtutis triplex est effectus 728 a — per suum sanguinem nobis vitam reddidit, maculam delevit, iram placavit, caelum aperuit 240 a — Passio Christi purgat, illuminat, perficit 296 b — Eius sanguis habet virtutem mundificativam, quia est sanguis Agni immaculati 297 a — Eius sanguis non est sanguis hominis puri, sed hominis et Dei *ibid.* — Eius sanguis purgat carnem et mentem *ibid.*

— suis quinque vulneribus prostravit diabolum 266 a, b — per suam benignitatem in cruce omnem malignitatem tulit 467 b — suo sanguine solvit debitum hominis 274 b — crucifixus confert veniam culpae 173 b — nos a morte aeterna proprio sanguine liberavit 75 a — populum suum liberavit proprio sanguine 243 b — nos salvavit proprio sanguine 428 b — per proprium sanguinem invenit hominem amissum 369 a

— coniunxit nos dissipatos in sua passione 61 b — antiquam discordiam foedere proprii sanguinis concordavit 243 a — per suum sanguinem fecit reparationem concordiae universalis et relaxationem vindictae iudicialis 29 b. 273 a — in patibulo crucis Deo nos confoederavit 673 a — Sanguis Christi ad proelium nos animavit 729 a

— per vulnera liquorem expressit morborum sanativum et salutis effectivum 130 b — crucifixus est lignum vitae 58 a — crucifixus ad modum cordis influit vitam gratiae in cetera membra corporis mystici *ibid.* — In Christo omnes vivificantur merito suae passionis 239 a. 273 a — in sua passione pro nobis praecipue est exemplum caritatis, humilitatis, longanimitatis 297 b — per sanguinem Christi dedicantur membra nostra, ut sint Spiritus S. templa 728 a — per suam mortem est causa nostrae immortalitatis 459 a — per sanguinem eius reparatur ruina angelica et reconciliatur humana natura 729 a

— Sanguis Christi sanguis uvae dicitur 726 a

— pro omnibus passus est quoad sufficientiam, sed non pro omnibus quoad efficaciam 295 a — Sanguinis Christi virtus sufficiens ad omnes non est efficiens nisi in iis qui debite se disponunt 727 a — Hoc faciunt tria genera hominum *ibid.* — in sanguine suo nos lavat spiritualiter, si adhaereamus ei per fidem, spem, amorem et compassionem 260 b

— intravit in gloriam suam per crucem 469 b — per passionem crucis sublimatus est 221 b — hoc ipso, quod despectus fuit, fuit gloriosus 148 a — per hoc, quod condemnatus fuit et morti adiudicatus, obtinuit regnum *ib.* b — Causa principatus Christi fuit despectus in cruce *ib.* b — multo labore et dolore acquisivit principatum caelestem 172 a

— Debemus partem habere in passione Domini *ib.* b — Nullus omnino potest ipsum videre, nisi sit cum eo crucifixus 232 b — Nemo potest cum Domino regnare, nisi passionem eius fuerit imitatus 149 a. 728 a — Magna debet esse in Christum crucifixum fides et devotio 394 b — nos invitat, ut de suis plagis et vulneribus cogitemus ibique immoremur 508 b — Christi passio designatur per torrentem, in quo debemus fodere per iugem meditationem 341 a — Semper cogitandum est de passione et plagis Christi 509 a

— Si quis bene Christi passionem consideraret ipsumque diligeret, in eius similitudinem transformaretur 260 b — Ipsius passione debemus inflammari ad eius amorem 513 b — Passionis Christi recordatio debet cor nostrum igne caritatis sursum erigere 342 a — Quando ardor passionis veri Solis descendit super cor nostrum, debemus toti liquefieri 524 a — Considerans sanguinem Christi pro nobis effusum, debet inflammari ad eius amorem, mundi contemptum et carnis macerationem 239 b — Si attendamus ad passionis causam, ad personam patientem, ad passionis utilitatem, addiscimus peccatum odire, Deum diligere, iudicium formidare 264 b. 265 a, b

— Consideratio Christi pendentis in cruce est remedium contra vitia capitalia 261 b — in ligno pendens est curatio contra tentationes honorum, deliciarum, divitiarum

132 a — Qui Christum passum iotuentur sanantur et ex ipso intuitu confortantur 727 b — Passio Christi debet nos excitare ad dolorem, lacrymas et compassionem 307 a, b — Si eius memoria est in cordibus nostris, abstinendum est a carnalitate 305 a — Memoria passionis est armatura ad superandum diabolum 403 b. 404 a — Exemplum 404 a — Nihil est, quod ita nos liberet a servitute diaboli, sicut passio Christi 626 a — Hoc significatur per cor piscis positum super carbones et per sanguinem agni in superliminari *ibid.* — Exemplum *ibid.*

— Meditativi passionis Christi habent argentum 639 b — Memoria passionis disponit hominem ad intelligentiam, conservat in eo memoriam, cum ordinat ad vitam aeternam 304 b — Amans Christum crucifixum transfertur vel transformatur in Crucifixum 589 a, b — Qui condolent Christo per compassionem congaudent cum eo per gloriae participationem 308 a — Qui semper meditatur mortem Christi beatos erit hic beatitudine gratiae, sed beatior in futuro beatitudine gloriae 304 b

— Qui sanguine Christi non emollitur ad compassionem, devotionem et poenitentiam durior est lapide 509 a — Videmus eum totum perforatum et cruciatum et nihil volumus pro eo facere 466 b

— est laudabilis in sua passione 75 a — Mors eius gratis deputatur ad gratiam, ingratis intorquetur ad culpam 80 a — Eius dolor est mitigandus, non amplius innovandus 203 a — nunc caeditur blasphemiis et exhonoratur opprobriis peccatorum 427 b — Christi sanguinis offensione universa concitantur 729 a — Christi sanguinis contemptores sunt gravissima poena feriendi 726 b

— Nemo potest armaturam dominicae passionis induere, nisi prius carnis luxuriam per continentiam coarctet 404 a

15 — de morte tertia die suscitatus est 322 a — surrexit per virtutem Divinitatis 504 b — probavit, se resurrexisse per visum, auditum, olfactum, gustum et tactum 276 a — Veritas resurrectionis declaratur quoad certitudinem rei factae et manifestationem propriae personae 280 b — resurgens voluit retinere cicatrices, ut probaret identitatem sui corporis 290 b — non indiguit suffragio orationis devotae nec adminiculo ministrationis angelicae, quamvis usus sit obsequio caelestis militiae 273 b — Si credimus, aridam virgam Aaron floruisse, debemus etiam credere, veram carnem Domini resurrexisse 282 a — Eius resurrectio inter omnia opera restaurationis plus habet admirationis et difficultatis ad credendum 215 b. 216 a

— Privilegia suae resurrectionis sunt primitas insolitae novitatis, virtuositas propriae potestatis, exemplaritas nostrae necessitatis 272 b — Nullius hominis sepulcrum est tam gloriosum 586 b — descendit per humilitatem et reascendit post resurrectionem super Cherubim 556 a — Quatuor dotes Christi resurgentis referuntur a quatuor Evangelistis 284 a, b — resurrexit sine putredine 281 b — surrexit ante incinerationem et putrefactionem 276 a — de tumulo processit sicut virga Aaron 282 a — In eius passione vita fuit induta morte, in eius resurrectione tota vita resurrexit 26 a — coronatus est corona carnea, spinea, gemmea et aurea 245 b — Ipsum coronavit Mater Virgo diademate carneo, mater synagoga diademate spineo, mater divina iustitia diademate splendido 244 a — devicto mortis imperio, coronatus est diademate novae incorruptionis 273 a — semel mortuus semel tantum resurrexit 276 a

— Eius caro erat deformis in moriendo, sed summae pulcritudinis in resurgendo 172 a — Quanto caro eius fuit vilius in terram proiecta, tanto maiori gloria et honore est circumamicta 244 b —

— Eius caro in conceptione floruit, in passione defloruit, in resurrectione refloruit 281 b — Eius caro glorificata apparuit in natura nostra *ibid.* — Eius caro floruit sicut rosa, lilium, amygdalus, palma, 283 a — Eius resurrectio proponitur sub ratione floris propter speciositatem, puritatem, levitatem, sanitatem *ibid.*

— est terribilis in resurrectione 75 a — Christi resurrectio ex sui celsitudine quodam modo moritur in nostra opinione, ex sui certitudine fallitur in nostra cognitione, ex sui magnitudine despicitur in nostra proportione 272 a — Qui ipsum despiciebant in statu passionis et infirmitatis eum adorabant in statu resurrectionis et gloriae 299 a — Post eius resurrectionem amplior effulsit in mundo splendor aeternae lucis 401 a — in nascendo contulit consortium naturae, in patiendo beneficium gratiae, in resurgendo complementum gloriae 272 b — Eius resurrectio est causa nostrae resurrectionis 320 a — est caput et exemplar nostrae resurrectionis 274 a — Resurrectio Christi est exemplar nostrae glorificationis 215 b

— resurgens liberavit hominem ab offensione totalis culpae, obligatione reatus poenae, calamitate corporalis miseriae 274 a — resurgens annuntiat pacem triplicis reconciliationis, optat pacem unionis, hortatur ad pacem conversationis 292 a — resurgens apparet poenitentibus ut condonator, proficientibus ut exauditor, perseverantibus ut consolator, pervenientibus ut praemiator 281 a — resurgens dat veris humilibus gratiae sanctitatem, intelligentiae puritatem, conscientiae iucunditatem 292 b — Christo resurgenti debemus conformari perfectione conversionis, sollicitudine operationis, praegustatione contemplationis 276 b — resurgens est nobis exemplum ad Deum requirendum, gratias agendum, divinae gratiae lumen recipiendum, ad ipsum contemplandum 280 b. 281 a.

16 — Rationabile erat, quod Christus, quia a summo Patre habuit originem, reverteretur ad suam originem 315 a — Pater paravit sedem Filio sicut regi, magistro, iudici, pontifici 321 a — Amor est, quo Christus ascendit et descendit et nos

ascendere facit 317 b. 318 a — ascendit de illo loco, in quo est medium caeli respectu terrae 323 b — Quod corpus sursum ferebatur, non erat per violentiam, sed per naturam corporis gloriosi 315 a — ascendit sua virtute et impassibilis et immortalis 323 a — In eius ascensione soli Angeli occurrere potuerunt 694 a — Quomodo possit dici ascendisse ad orientem, et tamen super occasum 323 a — post ascensionem per novem dies fecit quasi festum cum singulis choris Angelorum et die decima cum Apostolis *ib.* 324 a — Eius ascensus fuit signatus in ascensione luda 322 a

— fecit mirabilia in ascensione 75 a — Propter virtutes, merita et dignitates ascendit super quindecim orbes mundi et quindecim vitas incorporeas 318 a, b. 319 a. 322 b. 323 a — non tantum ascendisset, si non tantum descendisset 318 a — Sic et nobis est ascendendum 319 a, b — ascendit modo excelso, potestativo, iucundo 322 b — qui parvulus fuit in terris maximus est effectus in caelis 340 b — quia in descendendo fuit ceteris humilior, fuit in ascendendo omnibus sublimior 172 a — quantum descendit carnem accipiens, tantum ascendit in gloria 696 a — Christus per decem creaturarum vitas descendit et per easdem ascendit 659 a — in carne transivit a mortalitate ad immortalitatem 314 b — Hic transitus vocatur via colubri *ibid.*

— Eius ascensio consideratur quoad exaltationem humanae naturae et apertionem caelestis ianuae 326 b — Ascensio Christi describitur quantum ad suam praesentiam in hierarchia caelesti et suam influentiam in subcaelesti 319 b — Christi ascensio describitur quoad originale principium, intervenions medium et finale complementum 315 a — Considerari potest ascendentis meritum, ascensionis terminus et fructus 318 a — Ascensio Christi commendatur quoad ascendentis dignitatem, modi ascendendi singularitatem, ascensionis utilitatem 321 b. 322 a — Notatur ascendentis meritum, ascensionis status et effectus 319 b — Eius ascensio explicatur quantum ad terminum excellentem, permanentem, efficacem 320 b — ascendit ut victor, rector, remunerator 322 a

— Via ad caelum nesciebatur, antequam ipse praecederet nos, et erat mala et ardua 326 b — quando ascendit, nobis aperti sunt caeli 614 b — Eius ascensio est causa et exemplar nostrae ascensionis 320 a — ascendendo humanae infirmitatis renovavit virtutem *ibid.* — Post ipsum ascendere debemus per innocentiam, pudicitiam, confidentiam, benevolentiam perseverantiam *ibid.* — Utilitas ascensionis erat liberatio infernalium, effusio divinorum charismatum, reparatio ruinae Angelorum 323 b — ascendendo caeli patefecit ingressum, redintegravit numerum, accumulavit solatium, stabilivit imperium, derivavit influxum 320 a — ascendit ad fastigium imperiale, quo regit, disponit et ordinat omnia

secundum plenitudinem suae sapientiae 322 a, b — postquam ascendit diversimode punit malos et removet vitia et peccata *ib.* b — Solemnitas Ascensionis singularem habet praerogativam, quia in ea Christus laetificat Ecclesiam triumphantem et militantem 319 b

— secum duxit praedam animarum detentarum in limbo inferni 322 a — Patres de limbo liberavit ad implendam divinam promissionem 264 b — descendeas in limbum reduxit Patres conferendo eis gloriam 48 a — non solus ascendit, sed alii post eum 326 b — ascendit ante eos ad dirigendum, animandum, adiuvandum, hospitium praeparandum *ibid.* — Haec singula fecit in conversatione, passione, resurrectione, ascensione 327 a — Propter haec debemus esse sapientes in eligendo, audaces in aggrediendo, viriles in prosequendo, avidi in consummando *ibid.* — praecessit sicut ille qui portat cereum de nocte coram magnatibus 326 b

— Qui vult ascendere cum Christo in caelum debet ascendere per gratiam, iustitiam et sapientiam 324 a — Qui vult cum Christo in caelum ascendere debet primo descendere per recognitionem propriae iniquitatis et revisionem fragilitatis 319 b

17 — nos allicit ad imitationem sui et Matris et Apostolorum 35 b — est exemplar, forma et regula vitae nostrae 266 b — se praebuit exemplar universorum et omnium perfectorum 190 a — est forma et exemplar omnium perfectorum 467 a — fuit liber, speculum et exemplar humani generis et totius evangelicae perfectionis 337 a

— natus nunquam apparuit nisi in claritate exemplorum fidelibus 113 b — factus est exemplum septempliciter 108 b — Quaelibet Christi actio est nostra instructio 47 a. 183 b. 205 a. 276 b. 416 a. 444 a — fuit signum exemplare in omni actione sua 131 b — Secuadum eius exemplum est agendum, patiendum et transeundum 107 b — infirmitatem assumsit, ut in ea doceret exemplum perfectionis, instituae et humilitatis 442 b — In Christo est mira humilitas in ostensione exempli 241 b — est credibilis, imitabilis, diligibilis 61 b — Ambulare ad Christum nos docent novem lumina radiantia 167 b. 168 a

— Valde securum est Christum sequi 729 b — Ipsum sequi est facile, utile, honorabile 354 a — Vestigia eius deducunt ad summam perfectionem 374 b — Si sequimur ipsum, liberabit nos de manu servitutis et introducet nos in regnum pacis 148 b — Sunt qui sequuntur Christum, Agnum mansuetissimum, Doctorem prudentissimum, Regem potentissimum, Patrem praedulcissimum 354 a — Sequi eius vestigia potest esse praesumtuosum, curiosum, gloriosum 299 a — Aliqui sequuntur Christum reprehensibiliter, aliqui laudabiliter, aliqui feliciter 553 b

— est exemplum magnae virtutis 61 a — est vera virtus, et ipsum oportet imitari 639 b — Vestigia Christi, quae debemus sequi, sunt eius exinanitio, humiliatio et despectio 263 a — Debemus ipsum imitari quoad virtutem, humilitatem, libertatem 440 a — Debemus ipsum sequi in abdicatione terrenorum, mortificatione carnis, abnegatione voluntatis 299 b. 300 a — Hoc fit perfecte per votum paupertatis, continentiae, obedientiae *ibid.* — Pauperes et nudi debemus sequi ipsum pauperem et nudum 475 b — Eius legati debent esse pauperes 373 a

— Debemus sequi eius humilitatem 232 a — reliquit nobis exemplum caritatis et benevolentiae 374 b — Debemus imitari exemplum caritatis Christi patientis animam ponendo pro honore Dei et salute proximi 298 a — est exemplar patientiae 54 a — Ad patientiam nos informat Christi obedientis promptitudo, conversantis mansuetudo, patientis amaritudo, iudicantis rectitudo, regnantis magnitudo *ibid.* — ad opera misericordiae invitat et se in exemplum misericordiae insinuat 349 b — Non potuit aliquis ipsum imitari in pulcritudine et sapientia 60 b

— In eius vestigiis ponendus est pes affectionis, veritatis et contemplationis 470 b — Illi soli libenter vadunt post Christum qui habent desiderium caelestium 729 b — Qui vult ipsum perfecte sequi debet suam voluntatem subiicere voluntati Dei, et qui vult perfectius sequi, etiam voluntati proximi 300 a, b — Ipsum sequi debemus libere et sine coactione 424 b — Debemus ipsum sequi subiectione voluntatis et assumtione poenalitatis per patientiam *ibid.* — Ipsum sequi debemus perseveranter per humilem subiectionem et continuam macerationem 374 b

— Debemus sequi Christum per filialem reverentiam 232 a — Debemus ipsum sequi captivatione libertatis 424 b — Qui vult sequi Christum debet habere paupertatem, pietatem et humilitatem 36 a — Qui intente volunt sequi ipsum debent incedere per viam iustitiae et misericordiae 302 b. 303 a — Qui vult sectari Christum reliaquat infantilia desideria 208 a — Non possumus eum sequi per terrenam cupiditatem et vanam gloriam 232 a — Qui sunt imitatores Christi sanati et purgati sunt a sequela peccati 297 b

— induitur per amoris transformationem, veritatis aemulationem, sanctitatis operationem 430 a, b — Christum induimus per contemptum vanitatis, gemitum devotionis, habitum honestatis, amplexum caritatis 43 a — induitur per munditiam, benevolentiam, patientiam 429 b — Induti sumus omnes eodem panno, sed non omnes tingimur eodem colore cum illo 327 b

— Qui concordat Christo iustus est; qui discordat non est iustus 468 a — Sicut Christus mortuus est carne, vivens autem spiritu, debemus mortui in peccato vivere spiritualiter 304 b — Per obedientiam sumus Christi frater, per sanctimoniam eius soror, per misericordiam eius mater 212 b. 213 a

— Debemus esse conformes Christo voluntate et vita per securitatem animi, stabilitatem voti, utilitatem facti 384 b — Debemus ei conformari in humilitate et paupertate 527 b — Fideles debent esse conformes Christo anima, lingua, vita, fama et morte 42 b — Aliqui volunt configurari Christo nascenti, non autem patienti et morienti 509 b — dicitur homo novus, quem debemus in nostra conversatione monstrare 139 a

— forma veri discipuli consistit in quatuor 591 a, b — Verus Christi discipulus est, qui nulla tentatione separatur ab eius dilectione, nullis opprobriis et suppliciis cessat ab eius nominis confessione 290 a — Talis meretur ab ipso illuminari et a divina bonitate praemiari *ibid.* — Veri Christi discipuli debent esse austeritate rigidi, humilitate praediti, caritate fervidi 292 b — Veri eius discipuli vident cum continue ut doctorem, pontificem, regem *ibid.* — Veri Christi discipuli gaudent de puritate conscientiae, longanimitate patientiae, veritate iustitiae, suavitate repromissae gloriae *ibid.* 293 a — Christi discipuli habeant humiliationem obedientiae, confoederationem benevolentiae, perpetuationem perseverantiae 289 a — Non potest esse eius discipulus qui non se humiliat 298 b — Discipulus Christi non est qui eum non imitatur per patientiam 139 a — Tanquam boni milites debemus ferre vexillum et arma ipsius Christi 297 b — Quia sumus discipuli Christi, debemus audire quae fecit 208 a

Cibus — Nullus potest diu subsistere sine cibo 379 a — Mors de proximo imminet, si homo non valet comedere 432 a — bonus eandem bonitatem retinet in scutella de ligno sicut in argentea 519 b — magis placet in scutella argentea *ibid.* — per orationem est sanctificandus 644 b — Non debemus ad cibum accedere, sicut faciunt bruta animalia *ibid.* — Exemplum de quadam moniali, in quam intravit diabolus *ibid.*

— perfectus mentis consistit in Verbo incarnato 671 a, b — caelestis est Verbum incarnatum 136 a — caelestis est necessarius *ibid.*

Cicatrices — sunt signa probitatis 526 b

Cinnamomum — oculo aufert tenebrositatem 646 a — Per illud intelligitur gratia illuminans *ibid.*

Circulus — est figura simplex et perfecta 615 b — potest fieri in corpore, sed non in atomo 326 a

Circumcisio — dabatur in pactum, remedium et signum 134 a — carnis est signum novitatis mentis 137 a — erat signum amotionis culpae et poenae *ibid.* — purificabat homines ante Christum 634 b

— erat ad tempus servanda 63 a — Erat tempus circumcisionis institutae, impletae et prohibitae 134 a, b. 135 a — Quia iam erat tempus gratiae, circumcisio inhibebatur 135 b — Quia Christus suscepit circumcisionem, ideo debet cessare et iam non valet 133 b. 134 a, b

— Novitas gratiae praeferenda est vetustati circumcisionis 134 a — Qui vult

spiritualiter circumcidi debet spiritualiter renovari 137 a — Spiritualiter circumcisi liberati sunt *ibid.* — Quatuor actibus debemus esse ipsa circumcisio 142 a

— Per octo dies ante circumcisionem significantur octo gradus virtuales 139 b. 140 a, b — Octo dies ante circumcisionem significant octo luciformes aedificationes 143 b — Octo dies ante circumcisionem sunt octo gradus contemplationis 139 b. 140 a, b — Octo dies ante circumcisionem sunt diversi affectus in poenitentia 143 b

— Dies Circumcisionis est dies boni nuntii 138 a — In hac solemnitate debemus habere consummatam iustitiam, beatam fragrantiam, deliciosam experientiam 142 a

Circumspectio — Attentio providae considerationis reddit circumspectum 23 b — debet esse quoad praeterita, futura, prospera, adversa 227 b

Cisterna — dissipata designat scientiam humanam et mundanam 338 b

Citharoedus — chordas ita protendit, quod nec nimis sunt extensae nec nimis remissae 288 a — non potest plectro chordas ita ordinare, quod nullius auditum offendat 286 a

Civitas — designat congregationem fidelium 423 b — dicuntur Religiones 662 b — Securius est habitare in civitatibus quam in locis desertis *ibid.* — designat vitam aeternam 426 a

Clamor — est praedicationis, confessionis et orationis 213 a, b — Hi significantur per tres mulieres *ibid.* — Debemus clamare clamoribus laudis magnificantibus Creatorem, extollentibus Redemptorem, glorificantibus Remuneratorem 214 a — debet esse in imploratione remedii 268 b

Clara — in obitu suo dixit, se vidisse Dominum gloriae 694 a

Claritas — A claritate fidei transformamur in claritatem speciei 449 b — corporis glorificati designatur per rosam 283 b

Claudus — est qui incedit duplici via, modo quaerens temporalia, modo aeterna 652 b

Clavus — penetrans carnem Christi factus est clavus reserans caeli ianuam 350 a

Clementia — est nobilissima pars iustitiae 565 a — maxime competit homini *ibid.* — Qui fugit legem clementiae cadit in legem iustitiae 417 b

Clericus — est qui habet Deum partem, vel qui est pars Dei 640 a — habet coronam et capillos tonsos in signum desertionis temporalium 541 a — quando datur ei corona, dicit: Dominus pars hereditatis meae 212 a. 516 a. 640 a

— intelligitur per Iudam confitentem 674 a — comparantur lunae 37 a — debent lucere 518 a — debent alios illuminare 604 b — deberent esse montes radiosi 689 a — mali dicuntur montes caliginosi *ibid.* — quaerentes folia verborum et non proferentes fructum merentur a Deo maledici 684 a

— debet sursum levari et speculari 541 a — monentur, ut curent de sanctitate 644 a — debent esse assidui in tabernaculo 675 a — maxime debent habere temperantiam 655 b — maxime debent esse modesti 567 b — In clericis iam promotis debet esse modestia quoad ea quae sunt corporis, oris, operis, hominis interioris *ibid.*

— debent intrare per portam munditiae 604 b — sint mundi corde et corpore pudici 568 b — mali reprehenduntur, qui amore carnalium parentum redeunt ad delectationes carnis 362 b

— aliqui facti sunt cupidi 164 a — aliqui plus curant de praebendis impetrandis quam de gratia 157 a — multi curant de divitiis, gloria, honore et scientia 644 a, b — non possunt luxuriari de his quae sunt ad cultum deputata 675 a

— mali comparantur obscurationi luminarium propter tria 37 a — Reprehenditur negligentia eorum, qui nesciunt Angelorum ordines 625 a — Homo non potest esse cito bonus clericus, nisi multa sit expertus 525 a

Clerus — idem est quod sors 640 a

Clypeus — Nobis datus est clypeus aureus animae et aereus carnis 449 a — aerei figurant partes imaginis naturae, aurei gratiae *ib.* b

Coena — est refectio, quae est in fine diei 357 a. 361 a — est perfecta, si adest singularis dignitas, abundans copiositas, invitantis curialitas 357 a — Magna est benignitas domini invitantis alios per servos; maior, invitantis per se ipsum; maxima, invitantis alienos et extraneos 361 a

— huius mundi carent curialitate, generalitate, satietate, delectationis diuturnitate 362 a — huius mundi plenae sunt vilitate, inhonestate, iniquitate, inanitate, nec carent poenalitate *ibid.* — In coena huius mundi pauperes non habent sufficientiam necessitatis, divites habent superfluitatem usque ad nauseam *ibid.*

— Sicut post coenam pausatur in lecto, sic post vitam erit perfecta quies in Domino 361 a — magna designat gloriam caelestem 357 a — Hanc Christus electis suis in fine mundi exhibebit *ibid.* 361 a — Describitur coenae caelestis praeparatio, convivarum vocatio, vocatorum excusatio, aliorum introductio *ibid.*

— caelestis magna est propter hospitis curialitatem, invitatorum generalitatem, satietatem et fertilitatem atque diuturnitatem 361 a, b — caelestis magna est et immensa 358 a — caelestis a nullo potest explicari *ibid.* — caelestis dicitur magna ob quatuor rationes 360 a — caelestis dicitur magna ob sex rationes *ibid.*

— In coena caelesti Christus noluit esse solus, sed de diversis nationibus vocat multos instanter, gratis et generaliter 359 a — Ad ipsam vocamur per specula creaturae, documenta Scripturae, charismata gratiae, exempla iustitiae 360 b — Christos vocando ad coenam vocat laicos ad poenitentiam, clericos ad iustitiam, Religiosos ad gustum divinae sapientiae, doctores et praelatos ad sollicitudinem 362 b

— A vocatione ad coenam se excusant mali activi impediti curiositate; mali contemplativi, impediti cupiditate; mali praelati, impediti voluptate 363 a, b — Multi ad coenam caelestem vocati non veniunt propter superbiam, avaritiam, lasciviam 359 b — Hi pro regno eligunt villam et dominium villanorum, pro copula divina uxorem concubinam *ibid.*

— caelestis transfertur a superbis, divitibus, luxuriosis in humiles, pauperes, caecos et claudos *ibid.* — Qui sint debiles, pauperes, caeci et claudi, qui introducuntur pro obstinatis peccatoribus, malis activis, contemplativis et praelatis 364 b

— caelestis non est materialis, sed sapientialis 358 b — caelestis non est requirenda in exterioribus et rebus creatis, sed in interioribus et causalibus rationibus *ibid.* — caelestis non est requirenda in inferioribus, sed in superioribus 359 a — caelestis non mensurabitur tempore *ibid.*

— In coena caelesti erit iucunditas exsultationis, copiositas refectionis, sempiternalitas durationis 358 a, b. 359 a — In his totaliter satiatur anima 358 b — In illa coena purgabitur humana natura ab omni vitio 361 a — In illa coena, omnibus curis mundi dimissis, anima plenarie fruetur Christo *ibid.* — In coena caelesti tot erunt fercula, quot omnium rerum rationes relucent in divina sapientia 358 b

— quam fecit Christus ante mortem discipulis, erat figura coenae caelestis 361 a — Haec coena fuit convivium permagnificum 257 a — Hoc convivium non fuit corporale, sed spirituale *ibid.* — Christus non praeparavit Apostolis refectionem ad luxuriandum, sed spiritualiter reficiendum *ibid.* — Huius coena praeparatio designatur per istam quam fecit Assuerus *ibid.* — Christus in ultima coena fecit convivium purum quantum ad convivandi modum 248 a

— Quoad ultimam coenam considerari potest congruitas in tempore, nobilitas in principe, largitas in munere, dignitas in societate 250 a — Hoc convivium non debuit celebrari ante tempus gratiae *ib.* b — Rex Angelorum in ultima coena discubuit cum principibus orbis terrae *ib.* a — Christus in ultima coena fuit conviva, cibus, hierarcha, famulus 247 b — Christos in ea exposuit Apostolis corpus suum ad convivium 257 a — Dignitas convivantium ostenditur ex puritate innocentiae, magnanimitate constantiae, generositate iustitiae, dignitate praeeminentiae 250 a

— Christos ultimam coenam praeparavit, quando corpus suum confecit 257 a — Christus in ultima coena fecit viginti octo miracula 248 a — Beati sunt qui fuerunt in primo convivio praesentialiter, et qui sunt in eodem per fidem 247 b — Verus Agnus in conviviu coenae nos cibavit et refecit in medio Ecclesiae et in medio doctrinae evangelicae et legalis *ibid.* — Christus in ultima coena certificavit dubios, roboravit infirmos, excitavit pigros 352 b — Christus in ultima coena presbyteros ordinavit 257 a

— Christus in ultima coena in signum: suae liberalitatis fecit grande convivium; suae potestatis, grande miraculum; suae veritatis, grande colloquium; suae humilitatis, grande obsequium 251 b. 252 a, b. 253 a — Per haec quatuor spiritus delectatur, roboratur, illustratur, excitatur 251 a — Hoc convivium erat grande, quia a grandi persona, ex grandi amicitia, cum grandi comitiva et propter grandia fercula *ib.* b — Hic se exhibuit in cibum et potum, sicut praedixerat *ibid.* — In Coena Domini recolit Ecclesia institutionem Sacramenti 253 b — Quia pigri sumus, mittit Christus praedicatores, ut nos ad coenam suam hortentur 247 a — Ad hanc coenam invitata est universitas Christianorum *ibid.*

Coenaculum — grande designat dilatationem caritatis 258 b

Cogitatio — debet sequi veritatem 472 a — in via veritatis dirigi debent non secundum philosophiam, sed secundum divinam sapientiam 188 b

— nostra non convertitur in sonum, cum loquimur, sed manet integra 103 a — ducit ad affectum 662 a

— Cor non est aperiendum cogitationibus malis, sed angelicis et bonis 508 a — malae fugiendae sunt, ne consentiamus peccato 539 b — Mens restringatur a cogitationibus vanis, foetidis et malignis 725 a — de sensu et imaginatione ascendentes gratia privantur propter malitiam rationis peccato consentientis 226 a — immundae generant in corde quosdam humores corruptos et desideria in carne 76 a

Cognitio — nostra in via incipit a posteriori 311 a — Cognoscere est intelligentiae 421 a — et affectio est aequalis ambitus 359 a — se extendit ad infinita *ibid.* — prima est fides; secunda, prudentia; tertia, sapientia; quarta, scientia 689 b — perfecta consistit in cognoscendo principium, medium et ultimum 193 a. 202 a. 667 b

— Impossibile est, quod quis perveniat ad comprehensionem lucis alicuius veritatis nisi per lucem infallibilem 564 a — Anima cognoscit se et alia a se in prima luce sicut in speculo 73 a — Qui se bene cognosceret multa alia cognosceret 525 a — Homo devenit in notitiam alterius hominis per tres circumstantias 174 b

— Ex parte Dei debemus cognoscere quatuor 525 a — Non est reputandus otiosus qui insistit cognoscendae veritati 206 b — veritatis pluris meriti est quam exercitatio corporalis 197 b. 206 b

— In via radix omnis cognitionis est Verbum incarnatum, in patria Verbum increatum 52 a

— mystica quid sit et quibus manifestetur 564 b — symbolica quid sit *ibid.*

Colles — aeterni significant Angelos et sanctos Patres 28 b

Colligere — In legendo noxia sunt relinquenda, utilia eligenda 285 a

Collyrium — est compunctio poenitentiae 66 b

Colores — perdunt esse formale et pulcrum, discedente luce, et illud recuperant, ea adveniente 419 b — arcus caelestis sunt quatuor 113 b — Nullus pictor potest alios colores distinguere *ibid.* — nobilissimus est sanguis Christi 448 b

Coluber — est serpens venenosus 539 b — mutat pellem super petram 314 b — Via colubri super petram est sicut via reptilis *ibid.*

Columba — est animal fecundissimum 656 b — est avis piissima 640 a — gemitum habet pro cantu 268 a. 531 a. 640 b — designat poenitentes 531 a — designat illum qui se exercet in gemitu compunctionis 268 a — designat innocentiam vitae propter quatuor 570 a, b. 571 a — significat simplicitatem innocentiae 647 b

Columnae — designant praelatos 518 a — septem designant septem Sacramenta 388 b

Comedere — Comedimus ad nostram confusionem, si non obedimus Deo 504 a

Cometa — Quinque sunt genera cometarum 159 b — non generantur a sole nec a stella alia *ibid.*

Communicare — Stulti sunt qui nolunt accipere et communicare, sed peiores sunt qui accepta fundere recusant 696 b

Compassio — dicitur eleemosyna, qua quis debet primo sibi compati et post aliis 343 b — operatur in nobis sollicitudinem de proximorum salvatione 308 b — Membro patienti cetera membra compatiuntur 667 a — Debemus compati unus alii 557 a — Inter passionem et compassionem debet esse proportio 228 a — debet esse magis de incommodo spirituali quam temporali *ib.* a, b

Compositum — Pugna in composito est causa dissolutionis 399 b

Compunctio — debet esse de malis commissis et de bonis omissis 214 b — Eius amaritudo generatur ex consideratione maculae, offensae, sequelae 561 b. 562 a — reddit conscientiam puram et mundam 258 b — Resoluta iniquitate in compunctionem, restituitur aspectus solis iustitiae 226 b — In spiritu compunctionis praecedunt nos Angeli 617 b

Conceptio — animae una est desiderabilis, altera detestabilis 665 a — utraque est septiformis *ib.* a, b — spirituales significantur per septem mulieres *ib.* b

Concha — rore plena significat mundum in ortu Salvatoris gratia repletum 127 a

Concilium — plus est quam iudicium 377 b — non consuevit fieri nisi de gravioribus delictis *ibid.*

Concordia — universalis reparata est per Christum 29 b — Angelorum concordiam studiose imitari debemus 628 b. 629 a

Concubinarii — concubinas reiiciunt pro pulcrioribus 364 a

Concupiscentia — Homo non est creatus cum rebellione in carne 588 b — Ab ea nati sunt putridi 715 b — vocatur mater 216 b — facit umbram in carne 283 b — carnalis omnino devorat sine satietate 343 a — aufert omne bonum *ibid.* — carnalis per fluvium defluentem designatur 131 b — Motus concupiscentiales hominem reddunt sicut feminam 637 a — oculorum facit cupidos et avaros 238 b

— Concupiscentiae affectus vitetur 725 b — Non licet intueri quod non licet concupisci 571 a — Qui concupiscentiam castigat culpam devitat, ex qua omnia mala oriuntur 76 a — Iis solis datur gratia, qui restringunt eam 681 a — expellitur appetitu spirituali 98 a — exstinguitur per evitationem occasionis 343 b

— transit in baptizato quantum ad reatum poenae, remanet tamen quantum ad exercitium 46 a

— Ex concupiscentia inflammatur animus hominis, acsi esset totus in fornace 578 b — Homo, si accipit gratiam et se humiliat, non sentiet carnis pruritum, vel si sentit, ipso non laeditur *ibid.* — Christus est ros refrigerans animum contra concupiscentiae aestum 127 a

Concupiscibilis — movetur per promissum 535 b — allicitur beneficio 385 a — rectificatur per caritatem supernam 374 a — allicitur ad dilectionem boni per magnificentiam caeli 407 a — debet refugere suavia 160 a

Confessarius — tenet locum Dei 393 a

Confessio — Necessarium est ad eam recurrere 725 a — Ad confessionem tenemur tantum propter obligationem praeceptí 437 b — Quamvis Dominus mundet per contritionem, nihilominus legat ad sacerdotale officium 425 a — Sacerdotale officium omnibus est reverendum et necessarium *ibid.*

— debet esse pura et perfecta 380 a — Quosnam defectus debeamus integre, veraciter et pure retexere 725 a — Poenitentes debent occulta peccata per confessionem manifestare 226 b. 227 a — Si unum peccatum reticeatur, alterum non dimittitur, et per illud solum peccator damnatur 380 a, b — Similitudo *ibid.* — Confitens celans veritatem maiorem in se habet quam prius falsitatem 523 a, b — Confessionis veritas pendet ex puritate orationis 725 b — In confessione circumstantiae peccati explicandae sunt 547 a

— perfecta debet esse humilis, utilis et lacrymabilis 397 a — facienda est cum magna humilitate 393 a — debet esse humilis 437 a — sine humilitate cedit in ruinam 368 a — Confitens sine humilitate caveat, ne imitetur diabolum *ib.* b — Exemplum *ibid.* — debet procedere ex iudicio districto 538 a

— comites habere debet contritionem et satisfactionem 538 a. 725 a — In confessione clamat anima peccatrix per gemitum, ut consequatur misericordiam 313 b — debet fieri cum moerore et planctu 380 a — non habet efficaciam sine contritione 395 a — nihil valet sine proposito emendandi delictum 397 a — non valet ad vitam aeternam, si homo recidit in peccata 645 b

CON

— est sicut medicina expulsiva 550 a — ad orationem reducit 725 b — pura conservat humilitatem 597 b

— Quidam semel in anno veniunt ad confessionem et nesciunt dicere peccata sua 362 b — Multi de ea recedunt peiores quam intraverunt *ibid.* — Aliqui confessionem dicunt sicut fabulam 555 b — Vix potest confessor ab aliquibus extorquere peccatum *ibid.* — Peccata in confessione non sunt dimidianda vel allevianda 437 a, b — Aliqui, ne videantur multum peccatores, dicunt aliqua peccata uni sacerdoti, aliqua alteri *ib.* a — Aliqui in confessione se ipsos iustificant, propria peccata alleviant et aliena gravant *ibid.* — Aggravandum est peccatum proprium *ibid.* — pulcra est honnita 527 a — pulcra ducit ad tenebras inferni *ibid.*

— Dominus non voluit, quod confiteremur Angelo puro, sed homini, qui forefecit aliquid 526 b — In confessione non erubescat homo pro modico pudoris, sed timeat pudorem maximum, qui erit in altero saeculo *ibid.*

— Quidam sanctus Papa confitebatur non sedens, sed provolutus ad pedes capellani 368 a

Confessor — In eis est rectitudo iustitiae 613 b — In eis claruit spiritus scientiae 599 a — Ipsos imitari debemus *ib.* b — Eorum caritate Ecclesia pacifice custoditur 603 b — Eorum obedientia et caritas per lapides sculptos designatur 604 a

Confidentia — nostra Deus est, qui domum animae firmat 152 b — Confidendum est in Filii sapientia, Spiritus S. clementia, Patris potentia 451 a — Confidendum est de Dei misericordia ob tres rationes 452 b — Confidendum est de Dei iustitia per tria *ibid.* 453 a — Non est confidendum de viribus nostris, sed de muneribus divinis 330 a — Qui in homine confidit maledictionem incurrit 686 b

— est causa constantiae 217 b — Confidentes sunt firmi propter soliditatem fortitudinis et patientiae *ibid.* — Confidentes habent tranquillitatem pacis *ibid.* — Confidentes non turbant se ipsum nec scandalizant proximum *ibid.* — Qui in homine confidit maledictionem incurrit 686 b

Confusio — vera accidit homini ex tribus 453 b

Congregare — Debemus nos congregare ad unum principium, ut per istud possimus esse omnia 611 b

Coniugium — Bona est fecunditas coniugalis, melior autem castitas virginalis 679 b — Qui ipsum suscipiunt ex amore libidinis Deum a se excludunt 223 a

Conscientia — vocatur domus 225 b — vocatur lectus 286 b — vocatur civitas, in qua tot sunt palatia, quot recta consilia, sancta desideria, pia exercitia 229 a — vocatur civitas munita, quia ibi habitat multitudo caelestium charismatum et virtutum *ibid.* — Non videntur percepisse divina beneficia qui non libenter quiescunt in civitate ista *ibid.*

— est excolenda et purificanda 199 a — quomodo fit pura 529 b — Debemus eam colere, irrigare, seminare 195 b — est excolenda propter susceptionem divini seminis 194 a — est diligenter excolenda 197 a — Debemus considerare eius semitas et vias 225 b. 226 a

— Domus conscientiae est claudenda, ne diabolus exspoliet animas nostras 572 a — imperfectorum sunt imputrae, quia nolunt eas frequentare 228 b — Qui conscientias suas non penetrant, sed alienas suspicando perlustrant, sunt diaboli officiales 226 a — Tales videntur similes latrunculis *ibid.*

— Eius remorsus appellantur aerugo et vermis 428 b — bona non habet vermem corrodentem 506 b

— Conscientiae rectitudo vocatur lex matris et docet bonitatem 680 a — Conscientiae rectitudo est prima dispositio ad gratiam *ibid.* — Scrutinium conscientiae praeparat tranquillitatem 649 b — Puritas conscientiae disponit ad visionem divinae sapientiae 242 a

— Qui vult habere gaudia conscientiae, debet habere animam mundam, vitam religiosam, famam odoriferam 78 a — nostra ex mundi iudiciis non fit indignior 87 b

Consensus — ducit ad opus 662 a — Peccato consentimus, quando volumus ita esse, sicut nequiter cogitamus 539 b

Conservatio — Ad nostram conservationem omnium creaturarum servitia et beneficia occurrunt 420 b — Explicatio *ibid.* — Conservationem meremur a Deo per amorem et timorem *ibid.*

Consideratio — provida singula disquirit et perquirit 454 a

Consilium — habetur per congregationem sapientium, quae debet esse laudabilis, unanimis, perutilis 293 a — Nemo potest dare unam stillam boni consilii, nisi Dominus illustret mentem 543 a — Aliquando homo simplex dat melius consilium quam aliquis sapientissimus *ibid.*

— Qui ad consilia hodie implenda non est aptus eras minus aptus erit 504 a — Melius est facere consilia quam servare mandata 527 a

— Consilii donum significatur in conceptione Annae 656 a — Consilii donum in Deo debet collocari *ibid.*

Consolatio — mundi non est vera nec perfecta nec temperativa 329 a — terrenae comparatae delectationibus caelestibus magis dicendae sunt desolationes 173 b — Qui desiderat consolationem terrenam amittit caelestem 579 b — Quaerentibus consolationem terrenam appropinquat poena aeterna 104 a

— Spiritus S. est vera, perfecta, temperativa 329 a — divina aufert timorem 24 a — Promissio divinae consolationis reddit benevolum 23 b — Aqua divinae consolationis descendit ad humiles 64 a — divina est pretiosa, nec datur admittentibus alienam 254 b — A consolatione caelesti immundi excluduntur 574 a —

CON

Non datur consolatio cibi caelestis, nisi praecedat afflictio cibi terrestris 206 a — triplex datur perseverantibus 26 a

— Consolari nos debet memoria apud Deum nostrae operationis, forma nobis data sanctae dilectionis, locus devotae orationis, sermo sanctae exhortationis, merces aeternae retributionis 54 b

Consortium — bonum valet ad vincendum adversarium 516 a — bonorum frequentandum est propter consolationem, eruditionem, intercessionem 227 b

— pravum fugiendum est ob quinque causas 542 a, b — Multi propter mala consortia sunt bonis gratuitis spoliati et in bonis naturalibus vulnerati 227 a — Tales debent cavere a talium societate, nisi, armati zelo caritatis fraternae, sperarent eos ab erroribus revocare *ibid.*

— Quod homo fiat consors divinae naturae est per virtutem et donum Trinitatis 338 a

Constantia — roborat animam quoad irascibilem 312 b — Eius armatura est divinum adiutorium, quo praemuniti possumus resistere malo et perseverare in bono 313 a — Humana fragilitas non potest perseveranter resistere sine virtute constantiae *ibid.* — Constantiae vigor per portam aquilonarem designatur 604 b — Hanc portam Christus in passione aperuit *ibid.*

Constantinus — Ipsi apparuit signum crucis in signum victoriae 586 b — Tunc Crucilixum recognovit *ibid.* — Placuit Domino finem imponere tribulationibus per signum crucis ipsi ostensum 587 a — transtulit crucem ad Christianos 266 b

Consuetudo — est altera natura 551 b — Eam mutare non possumus *ibid.* — Exempla *ibid.* 552 a — Non facile eraditur quod rudes animi praebiberunt 551 b — inficit et corrumpit affectum 644 a — Per longam assuefactionem in malitia obstinati iam quasi non possunt vitia exstirpare 592 a

Contemplatio — quid sit secundum Richardum 408 a

— Vita contemplativa est, in qua homo proficit in contemplatione 470 b — comparatur vino et lacti 38 b — Intelligitur per avem volatilem 647 a — Contemplativus significatur per aquilam 727 b — Contemplativi significantur per Danielem 610 a — Eius figuram gerit Abraham 614 b — Vita contemplativa designatur per mel 473 a — Status contemplativorum per Ioannem designatur 216 b — Christus transfiguratus voluit in Ioanne inflammare contemplativos 219 a

— Eius gradus sunt ignis, unctio, ecstasis, contemplatio, gustus, amplexus, requies, et postremo sequitur gloria 269 a — Horum explicatio *ibid.* — Si homo non velit ad has perfectiones venire, magnum tamen est, quod lex christiana illas habet *ib.* b — Omnes alii a Christianis sunt sicci ab ista gratia *ibid.* — Contemplativus debet Deo ministrare in devotionibus, laudibus, oblationibus 85 b — Perfectio vitae contem-

plativae consistit in divini nominis invocatione 535 a — Vitae contemplativae perfectionem respicit frequentia divinae laudis 685 a

— Vita contemplativa est finis vitae activae et praesupponit huius exercitium 216 b — Debet sequi exercitium virtutum activarum et praecedere actionem 639 a, b — Mens primo habet ferri in originale principium suum, deinde habet condescendere in proximum suum 615 a — Vita contemplativa perfectior est quam activa 556 a — Hoc designatur per Mariam et Martham *ibid.* — Germinatio contemplativi facit maiorem fructum quam germinatio activi 614 a — Bona est pars activorum, melior contemplativorum, sed optima quae habet utrumque 703 a

— Ad ipsam non ascenditur per scientias 509 b — Ad ipsam non ascenditur sine divini luminis illustratione *ibid.* — Ad contemplationem soli digni sunt qui habent pacem 303 a — Per exercitium virtutum pervenimus ad contemplandum Deum 515 b — Ad statum contemplationis assumimur per augmentum dilectionis 216 b — In contemplativis debet esse pia compassio et praedicatio 217 b — Qui vult venire ad excessum contemplationis debet prius se exercere per poenitentiam 291 b — Contemplativi habeant intentionem rectam, fundatam supra veram fidem 472 a — Ad contemplationem aeternorum pervenimus per veram fidem et Christi passionis memoriam 469 a — Per fidem, spem et amorem sursum levamur ad contemplandum 639 b — Oportet, nos sicut Angelos quadrupliciter sursum agere in tempore 615 a

— Contemplativus debet reverti per scrutinium conscientiae, obsequium reverentiae, intuitum sapientiae et amplexum divinae praesentiae 176 b. 649 b — Per haec praeparatur mentis tranquillitas, honoratur Patris maiestas consideratur Filii veritas, degustatur Spiritus S. suavitas *ibid.* — est serena, secreta, excelsa et iucunda 509 b — Qui sic in Deum vult ascendere, mortificet se ipsum et sit in continua oratione 510 b — docet, quid sit sperandum et exspectandum 473 a — In illa videt homo effigiem suam et resplendentiam luminis divini 589 b — Contemplativus aspectum habet directum in Christum 727 b — Quanto altius anima per contemplationem fertur, tanto est virtuosior 510 a, b — Quando homo descendit ad Christi humanitatem, ascendit per contemplationem ad ipsius Divinitatem 556 a — Anima illuminata per sapientiam in contemplatione calefit tripliciter 523 b. 524 a — tantam dulcedinem praebet, ut anima magis ebria quam sobria videatur 291 b — Contemplativus a Christo sanatur et confortatur 727 b — Contemplativos Christus assumit, deducit eisque se ostendit 219 a — Anima contemplando Deum tota pulcrificatur 509 b — nobilitat affectiones et intentiones 640 a — Quomodo contemplativi ramos expandant, frondeant, floreant et fructus faciant 218 a — lucis aeternae disponit ad honorificentiam maiestatis divinae 242 a

— Contemplativi debent esse irradiatores aliorum per verbum et exemplum 217 b — Contemplativorum germinatio est per exhibitionem documentorum 613 b — Contemplativus revelat arcana sicut Archangeli 614 a — Contemplativi transmigrant, cum, relicto mundo, spiritus revertitur ad eum qui misit illum 648 b. 649 a

— Mens, quae foris spargitur, intus a caelestium contemplatione evacuatur 530 b

— Simplices non debent desperare, quando non habent omnes gradus contemplationis 269 b

Contemptos — Septem sunt in mundo contemnenda 162 a

Continentia — est crux quaedam 300 a — triplicem habet gradum 683 b

— Volenti continere necessarium est restringere mentem et carnem 681 b — Ad ipsam conservandam necessariae sunt poenitentia et humilitas 300 a

— Anima continens in vita ducit vitam angelicam 300 a — Qui continentiam et sustinentiam habuerit in omnibus tutus erit 529 a — nobis parat dotem subtilitatis 287 a

— perditur propter superbiam et gulam 300 a — Qui exit extra omnem gradum continentiae non meretur benedictionem 683 b — Quando continentiae murus frangitur, anima multis concupiscentiis conculcatur 661 b

Contradicere — est fatuorum 566 b

Contraria — iuxta se posita magis elucescunt 361 a

Contrarietas — est causa pugnae 399 b

Contritio — quanta et qualis debeat esse in peccatore 380 a — Etiam de modicis debet esse dolor 725 a, b — In ipsa debet esse oleum et vinum, id est spes de venia et compunctio 547 a — debet iungi cum memoria passionis dominicae 645 a — habet aquam in ablutionem et sanctificationem *ibid.*

— assimilatur mari 663 a — est medium optimum ad solvendam peccati delectationem 395 a — est sicut medicina digestiva, maturativa et divisiva 550 a — sanat oculos interioris meatis 625 b — est optimum collyrium *ibid.* — Exempla 626 a — Animae contritae infunditur humilitas, caritas, castitas, quibus exstinguitur superbia, invidia, lascivia 396 b — dissolvit nubes iniquitatis 226 a — omnia peccata consumit 645 b — Hoc significatur per aquam crassam, quae combussit sacrificia *ibid.* — solvit vinculum peccati 397 b — Propter contritionem dolorosam dimittuntur peccata 437 a — Peccata dimittuntur in sola contritione *ib.* b

— affligentium cogitationum non sanantur sine Dei timore, peccati dolore, Christi amore 417 a

Conversatio — ad alterum debet esse conformis ad mentis affectum 699 b — Vacandum est conversationi honestae 724 a — Haec consistit in directione iustitiae et in discretione disciplinae *ibid.* — In omni motu nostro nihil fiat, quod cuiusquam aspectum offendat 533 a — Viri sancti conversantur cum Angelis 614 b — Si gerimus opera caelestia, conversatio nostra in caelis est 291 a

— Ex conversatione saecularium trahitur saepe consuetudo loquendi verba levitatis et vanitatis 530 b

Conversio — est donum Dei et a Deo postulanda 137 a — Peccator se debet ad eam praeparare et disponere *ibid.* — Conversus de se debet sumere vindictam, multiplicari in bono opere et dolere de hereditate amissa 287 b — Peccator revertitur ad Deum per septem dietas vel considerationes 161 b — Multi revertuntur uno pede, sed alio avertuntur 262 a — Necesse est aut totaliter converti, aut averti *ibid.* — In conversione ad Deum locupletamur divitiis quadriformibus 425 b. 426 a — Qui sanctitatem appetunt, in errorem lapsi, tardius convertuntur 423 b — Facere de impio pium maioris virtutis et potentiae est quam creare caelum et terram 47 b

Convicium — dissolvit vinculum fraternitatis, suscitat rixas et incendit lites 376 a — Non possumus reclamare contra omnia convicia 285 b

Convivium — Consuetudo magnorum est alios in magnis festis vocare ad convivium 478 b — debet esse iuxta exigentiam nuptiarum 136 a — Decens est, quod principalis conviva sit sponsus 247 b — Christus fecit novum convivium nuptiale 135 b — Nullus se debet excusare ab invitatione aeterni convivii 429 b

Cor — est in medio hominis 234 a — est fons caloris cunctae vitae 626 a — In eo est fons vitae 204 b. 726 b — Homo sine corde non habet vitam 521 b — Cordis, in quo maior est calor, fortiora sunt opera 589 a — est medium vivifici caloris in sensibus et mediantibus spiritibus influit vitam in cetera membra 57 b. 58 a

— Per cor accipitur intelligentia 421 a — ordinatur in potentiam cognitivam veritatis, excessivam amoris, exercitativam virtutis 159 a

— est quid modicum 521 b — Non debent de eo fieri duae partes, una pro Deo, altera pro diabolo *ibid.* — Necesse est, quod sit vel prostibulum diaboli, vel sit templum Filii Dei 642 b — est habitaculum Dei in credendo 130 a

— de se durum est 342 — De corde procedunt ira, nequitia, dolus 436 b

— est lubricum et instabile, nisi eius appetitus in aliquo satietur 388 b — inquietum est, donec requiescat in Domino 573 b — quod in aeternitate fixum non est, omni mutabilitate mutabilius est 263 b. 480 b — humanum solus Christus delectatione complet 31 a — nostrum a Christo stabilitur, dirigitur, perficitur 221 a

— describitur sub metaphora bonae terrae 199 a — aperitur Deo per benevolentiam et desiderium fervens 508 b —

Qui vult cor suum mundum et modestum custodire studeat in Domino gloriari 568 a — erigendum est in caelum 397 b — exerceatur in meditationibus sacris 725 a — Qui cor rectum habet ad caelestia tendit 708 a — debet custodiri, ne gratia effundatur 476 a — Non debemus habere cor leporinum, sed cor viri 512 a

Cornu — designat superbiam 428 a

Corona — imponitur capiti regis ad honorem et gloriam 487 b — In corona aurea sunt quatuor 489 b — nobilis habet quatuor praerogativas 487 a — Corona dignum maxime facit strenuitas militiae 486 a

— significat integritatem virginalem 37 b

— In hoc mundo aliquo modo est corona pretiosa, speciosa, honorabilis, sed nullo modo incorruptibilis 488 a, b — Dominus nobis coronam praeparavit, comparavit, promisit, custodit 485 a, b. 486 a — Quamvis Christus pro omnibus emerit coronam quoad sufficientiam, emit pro solis imitatoribus quoad efficaciam 485 b — Sanctorum est pretiosa, speciosa, honorabilis, incorruptibilis 487 b. 488 a — sola caelestis est desideranda 488 b — Quomodo acquiratur quadruplex corona caelestis *ibid.* — conservatu bono affectu, conservatur et, eo perdito, perditur 486 a

— clericorum vide V. *Clericus.*

Corpus — est compositum ex quatuor elementis 315 a — constat ex quatuor humoribus 406 a — Quatuor qualitates complectuntur corpus humanum 604 a — habet longitudinem et latitudinem et ideo in ipso potest fieri circulus 326 a

— In corpore humano sunt membra principalia et non principalia 517 b — est vas animae, in quantum est materia 643 b — sine anima mortuum est 309 b — non potest sustentari sine anima quantum ad esse naturae 452 a

— Creatura corporalis est commutabilis, ad tempus tamen conservabilis 316 a — non potest diu subsistere, nisi continuis alimoniis sustentetur 379 a, b — Mali humores in corpore generant quandam scabiem et saepe lepram 76 a — Aliter se habent contraria in compositione corporis secuodum statum naturae lapsae et institutae 399 b

— plenum est foraminibus sensuum et poenalitatibus passionum 700 b — merito comparatur petrae perforatae et maceriae depulsae *ibid.* — humanum fragilius est quam vitrum 546 a — modis innumeris frangitur *ibid.* — multoties offendit Deum 521 a

— debet custodiri, ne per lasciviam gratia effundatur 476 a — per sanctam disciplinam est excolendum, ne impleatur vitiis 194 a — atteratur ieiuniis, vigiliis et laboribus 725 a — debet deprimi et humiliari, ut configuretur corpori Christi 190 a

— in pulverem vilissimam et foetidissimam putredinem redigetur 602 a — Plus diligimus saccum fimo plenum quam animam 644 b

— est receptaculum Spiritus S. per gratiam 643 b — est domus et habitaculum Spiritus S. 29 b — dicitur domus Dei 48 a — mundum et immaculatum est templum Dei 185 a — In ipso anima Deum adorat *ibid.* — Eius portae sunt quinque sensus *ibid.*

— Stola corporis consistit in agilitate, claritate, subtilitate et impassibilitate 333 a — resurgens est spirituale et ab omni contrarietate elevatum per habitum gloriae 273 b — resurgens est dispositum ab anima in perpetuum in vita conservari *ibid.* — Ostenditur quatuor rationibus, quod corpus possit esse indissolubile et perpetuo durabile 273 b. 274 a — glorificatum non est animale, sed spirituale 284 a — A corpore glorificato aufertur omnis corpulentia, remanente tamen corporeitatis veritate et natura 283 b — quando erunt glorificata in caelo, erunt sicut meridies clara 528 a — reformabitur per configurationem claritatis corporis Christi 48 a

— Rarum est, quod corpus elementare convertatur in caeleste 698 b

Correctio — Sine mansuetudine non fit correctio, sed destructio 594 b

Corruptio — Corruptibile de necessitate corrumpitur, si subiacet soli virtuti naturali 400 a — Homo interior corrumpitur tripliciter 441 a — Generatio corruptibilis est ex semine corruptibili 317 a

Creatio — est de nihilo 353 a — est a potentia infinita *ibid.* — Ipsius principium effectivum est productio potentiae; medium directivum, gubernatio sapientiae; ultimum complementum, consummatio misericordiae et iustitiae 193 a — Deus septem verba dixit in creatione 182 b. 173 a, b — In creatione mundi nnum fuit tantum miraculum 248 a — Est creatio in esse naturae et in esse gratiae 583 a

Creatura — vanitas est, quia de nihilo 338 a — nulla est immensa 353 b — omnis est mutabilis 220 b. 346 b — Creatum omne est vertibile 442 a — est vertibilis et obscurabilis de se et ideo fallibilis 564 a

— omnis facta est propter humanum obsequium 687 a — si nobis subtraherent sua beneficia, non possemus vivere 351 b

— deficit a Creatore 353 b — omnis respectu Dei quasi nihil est 262 a — Inter creaturam et Deum non est comparatio 29 a

— non potest esse perfecta, nisi se convertat ad sapientiam divinam 58 b — Non est sistendum in pulcritudine creaturae, sed tendendum in Creatorem 290 b — Eius cognitio ducit ad cognitionem Creatoris 286 b — Cognitione creaturae elevamur ad cognitionem Dei 290 a — omnis est similitudo et umbra divinae veritatis 29 a — manifestat Dei potentiam, sapientiam, bonitatem 83 a — Magnitudo creaturae clamat magnitudinem Creatoris 104 b — Pulcritudo creaturae est referenda in laudem Creatoris 105 a — omnis est invitanda ad benedicendum Deum 687 a

— Bona est pars creaturarum, quae Christum habuerunt Deum 703 a — quomodo convertatur in Creatorem 690 a

— Deus quasdam creaturas superius locavit, quasdam interius reliquit 688 a

Credere — oportet nos in simplicitate et humilitate 590 a — Qui incipit credere in Christum dicitur sedere iuxta viam 400 a — Certitudini veritatis Spiritus S. indubitanter est credendum et non scientiis humanis 331 b — Omnibus credere est insipientium 566 b — Stultus non credit, donec vidit 525 b

Crux — In qua Christus fuit exaltatus, comparatur arbori vitae, arcae Noe, virgae Moysi, ligno dulcorauti aquas, palo aeneum serpentem gestanti, clavi domus David, sceptro aureo Assueri, vehiculo Salomonis 222 a, b — Christi est clavis David 265 b. 589 a — designatur per baculum David, hastam Saulis, gladium Philisthaei et virgam Moysi 266 a, b — Christi dicitur virga, quam extendit, quando suae passionis cogitationem immittit 342 a

— In cruce principaliter scriptae sunt mansuetudo et humilitas 262 a — Christi dicitur thronus misericordiae 259 a — Christi signum est paupertatis 587 b — Christi signum est castitatis, mortificationis carnis, simplicitatis et puritatis 588 a — Christi est signum summae humilitatis et vilificationis 589 a — Christi est signum sapientiae et revelationis mysteriorum Dei *ib.* b — Christi signum est diffusionis gratiae Dei 590 a — designat poenitentiam et mortificationem 375 a

— est liber noster 264 b — Qui hunc librum tantum respicit abhorret eum, sed qui perscrutatur eum interius delectatur in eo *ibid.* — In libro crucis scripta est tota sapientia Christi *ibid.* — In hoc libro scriptum est, qualiter debeamus peccatum odire, Deum diligere, iudicium formidare *ibid.* — Liber crucis signatus est septem sigillis, quae sunt septem considerationes circa passionem Christi *ib.* a — Qui frequenter legeret hunc librum Sapientiae multum inflammaretur ad amorem Dei 265 b — Multi tenent hunc librum clausum et sunt insipientes *ibid.* — Multi hunc librum non ponunt ante oculos nisi in morte *ibid.*

— Per crucem superatus est diabolus 266 b — Pro his, qui volunt salvari, crucis virtus potens est superare omnia diaboli tentamenta 305 b — nos protegit a diaboli tentationibus 448 b — Per crucem totum vincitur, ut fiat quies in anima 469 b — est armatura ad impugnandum diabolum, mundum et corpus proprium 266 a — ardorem peccati refrigerat et vigorem operandi praestat 305 a — In cruce reserata sunt occulta et purgata sunt peccata 469 a — habet quatuor virtutes contra quatuor inordinatos appetitus 466 a

— quadrupliciter est lignum vivificantis gratiae, iustitiae et sapientiae 464 a-469 b — est lignum dans vitam 464 a — vitam dat, conservat et continuat 465 a — Christi est flagellatrix rebellium, liberatrix fidelium, consolatrix afflictorum 266 b.

267 a — In cruce possumus invenire sapientiam, mortificationem, paupertatem, humilitatem, virtutem 304 b — Ex corde duro, si percutitur virga crucis, fluent lacrymae, et sic in ipsum influent gratiae 341 a — Per eam arca testamenti aperitur et religatur 265 b

— In cruce invenimus vitam spiritualem 305 a — sola prodest ad vitam aeternam 467 a — est debitus modus veniendi ad vitam 464 a — sola potest nos liberare 265 b — Sine cruce omnes currimus ad infernum 266 b — Indecens est in alio gloriari nisi in cruce 305 a — In ea est dulcissimus fructus 471 b

— Per eius memoriam omnis amaritudo convertitur in dulcorem et sedatur omnis tentatio 266 b. 267 a — Optimum est semper in cruce meditari 265 b — Studium crucis dat visum caecis, sanitatem infirmis, vitam mortuis 304 b — Non evadimus mala, nisi sentiamus aliquid de cruce 265 b

— Nulla salus est in domo, nisi cruce munit homo 305 b — Quaedam mulier evasit submersionem, quia signata fuit signo crucis 266 a

— Christi divisionem fecit inter nos et mundum 266 b — Qui crucem derelinquit et Dominum derelinquit 465 b — Nullus de exercitu Christi est, nisi portet signum eius 586 b

— Sub metaphora iugi ad crucem invitamur tanquam ad obedientiae iugum, sapientiae librum, armaturam protectionis, virgam potentiae 262 b — Dura res est invitatio ad crucem *ibid.* — de se est horribilis, sed tamen multum desiderabilis 463 b. 464 a — Christus non invitat ad nudam crucem, sed praemittit refectionem et subiungit requiem 262 b — Non debet nobis videri arduum portare iugum crucis 263 a — si tollatur spontanea voluntate, est iugum suave, salutiferum et gloriosum *ib.* b

— Christi debet tolli, ut humiliemur, erudiamur, tueamur, sublevemur 262 b. 263 a — Debemus tollere librum crucis, ut intelligamus arcana sapientiae Dei 263 b — Crucem manu et humeris circumferre debemus 341 a — Homo continuo portans crucem reportat fructum 263 b — Ad crucem nudam nudi aspirare debemus 467 a

— Crucem portant in angaria qui aeterna despiciunt, temporalia concupiscunt et carnaliter vivunt 263 b — si tollatur in angaria, est iugum asperum, mortale et ignominiosum *ibid.* — Pauci volunt crucem sustinere, quia eius amaritudinem non portant in corde 471 b — Scimus virtutem crucis, sed ad eam non currimus 465 b — Crucis inimici sumus propter quatuor 468 a

— pro mundanis est stultitia 305 b — Christi primo fuit apud Iudaeos, sed imperator Constantinus transtulit ipsam ad Christianos 266 b

— apparebit in die iudicii in signum severitatis 586 b — apparuit in die passionis in signum misericordiae *ibid.* — apparet in corpore Christi mystico *ibid.* — specialiter apparuit Constantino et Francisco in signum victoriae *ibid.* 587 a

Crystallus — Radius solis totaliter eam penetrat 616 a

Culpa — In omni culpa est offensa, macula, sequela 296 b — principaliter oritur ex carnalitate et cupiditate 270 a — Ignis culpae non est caelestis, sed terrestris 342 b — Ignis culpae libenter accenditur per diabolum et maxime per homines malitiosos *ibid.* — Per ignem culpae mens peccatoris obnubilatur, consumitur, molestatur *ibid.* 343 a — Ignis culpae est exstinguendus 343 a — Ratione culpae nullum opus est bonum in genere gratuiti et dignum remuneratione 451 b

— Bonarum mentium est ibi culpam agnoscere, ubi culpa non est 347 b — deflenda est tempore misericordiae, ne deploretur tempore iustitiae acerbitas poenae 307 a — Culpam persequi debemus in nobis et in aliis, si volumus habere gratiam 342 a — Primo debemus culpam persequi in nobis quam in aliis, et primo in maioribus culpis quam in minoribus *ibid.*

— Christus salvat nos a culpa per gratiam 42 b — Contraria culpae curantur contrariis gratiae 396 b — exstinguitur occasionum evitatione, lacrymarum effusione et extremo examine 343 a, b — purgatur per iustitiam in punitione et detestatione vitiorum per poenitentiam factam in timore Domini 348 a — consumitur per caritatem 98 a

Cultus — Maxime ei repugnat domum orationis facere domum negotiationis 650 b

Cupiditas — est ignis consumens 658 a — magis regnat in senibus quam in iuvenibus 277 a — inclinat cor ad pecuniam et iungit per amorem, ex quo anima fit impura 474 a — generat simulatoriam falsitatem 373 b — Cupidi figurantur per vulpes 389 b — generat fumum 62 b — excaecat oculos cupidorum *ibid.* — per tridentem signatur *ibid.* — praecipitat in profundum 587 b — submergit hominem spiritualiter 467 a

— Cupiditati debemus mori per contemptum mundanae excellentiae, sapientiae, opulentiae 270 b — Eius mortificatio ducit ad vitam perfectae iustitiae *ibid.* 271 a — nunquam expellitur nisi caritate 98 a

Cura — Aliqui plus curant de aliis rebus quam de se ipsis 525 a

Curiosos — vult divinae sapientiae vestigia perscrutari 299 b — Curiositas in studio summe damnatur 62 b. 63 a, b

Cursus — Qui desistit a cursu perditus est 505 b

Custodire — Grande flagitium perpetrasse putandi sunt qui valde diligenter custodiuntur 285 b

Cypressos — designat suavitatem gratiae 30 b

Cyrus — designat Christum 477 b

D

Daemones — potione superbiae suae ceciderunt de caelo 325 a — oderunt Deum propter suam iustitiam 180 a — sunt accusatores nostri coram Deo 626 b — vocantur venatores 396 a — Cur Deus aliquando condescendat potentiae diabolicae 24 b — Partem cum eis habent irreverentes et incontinentes, discordes et immisericordes 629 a — Christus salvat nos ab hostilitatibus daemonum 42 b

Damnati — decesserunt extra fidem omnimodam, vel formatam 606 a — iuvari non possunt *ibid.* — super fundamentum fidei aedificarunt aes, ferrum et plumbum 608 b — perdunt repromissionem, quia contempserunt repromissorem 607 a — possident diabolum et possidentur ab eo 630 b

— vitam beatam perdiderunt irreparabiliter 606 b — nunquam ad caelestem patriam sunt venturi 608 b — proprie dicuntur percussi 607 b — per eadem puniuntur, ex quibus constituuntur 383 b — Ipsis erit durum bellum inter carnem et animam et durius inter poenam et naturam 81 a

Damnatio — Causa damnationis pro multis sunt divitiae, deliciae, honores 365 a — Consideratio damnationis angelorum inducit poenitentialem purificationem 635 b

Damnum — Quilibet cavet sollicite damnum suum 572 a — non emendatur, nisi tantum vel plus restituatur 223 b

Daniel — designat contemplativos 610 a

Darius — interpretatur fertilis 358 b. 361 b — designat Christum *ibid.*

Dativus — acquisitivus est 706 b

Davio — erat servus gratus in recompensando gratuitae dilectionis affectum 439 a — erat rex nobilis et vir cordatus 256 a — erat magnus praeco et ampliator divinae laudis 413 a — interpretatur manu fortis 266 a, b. 570 a

— designat Christum 266 a, b. 660 a. 718 b — Eius pueri designant Angelos 660 a — verus est Dominus Salvator 554 b

— reprehenditur, eo quod odio habuit diligentes ipsum 559 a — surgit de potestate diabolica virtute Christi 131 a. 424 a — voluit plorare peccatum suum, et tamen non fecerat nisi unum 256 a — flebat frequenter et abundanter *ibid.* — In eius poenitentia erat verecundia et humiliatio

324 b. 325 a — petiit a Domino irriguum devotionis et lacrymationis 199 b

— David cadente, nullus praesumat, et David resurgente, nullus desperet 325 a. 560 b

Debitum — a Deo dimittitur propter tria 437 a

Decachordum — Non est idoneus ad decachordum tangendum Deo qui non habet exercitium 434 a

Decimae — dantur pro ministerio, non e converso 675 a

Decor — designat divinam refulgentiam 420 b

Defectus — proprius est corrigendus, et, si ex officio incumbit, etiam alienus 410 a — Iniusti de defectibus propriis non curant et alienos dissimulant *ibid.* — aliorum plus sunt caritative tolerandi quam temere iudicandi 351 b — triplex fuit in homine ante adventum Christi 45 a

Defuncti — quomodo differant a viventibus, Beatis et damnatis 606 a — super fundamentum fidei aedificarunt lignum, foenum, stipulam 608 b — Eis gloria differtur propter imperfectam sanctificationem 605 a — Licet impedimentum extrinsecum ingrediendi caelum in eis sit remotum, remanet tamen intrinsecum *ibid.* — cruciantur in dilatione praemii et in afflictiune supplicii 607 a, b

— purgandi vitam beatam exspectant certitudinaliter 606 b — Promissio, quam exspectant, est certissima 607 a — De eius dilatione graviter cruciantur *ibid.* — Manus Domini quondam curans infirmitates, nunc punit iniquitates 608 a

— Eorum statum designant Galilaea et Galaaditis *ibid.* — per Aegyptum designantur *ib.* b — propter spem non se percussos, sed tactos reputant 607 b

— Deus ipsos vult salvari 607 b — Deus vult, eos per nos iuvari *ibid.* — Super eorum multitudinem moveri debemus in bonis congratulando, in miseriis condolendo et in necessariis succurrendo 605 b — Ipsis debemus compati propter impossibilitatem proprii iuvaminis et idoneitatem alieni suffragii 606 a, b — Ad condolendum eis conducunt eorum necessitas, nostra ad Deum conformitas et nostra utilitas 607 a — Eis est succurrendum, quia status eorum est miserabilis, reparabilis, nobis utilis, beatificabilis 608 a — Defunctis succurrere debemus per orationem et per operationem *ib.* a, b

— liberantur per orationem fidelem, simplicem et humilem 608 a, b — Haec designatur per Iudam, Ionatham et Simonem *ibid.*

— Ex eorum compassione nobis oritur duplex utilitas 607 b — cum ad gloriam pervenerint, suis benefactoribus ingrati esse non poterunt *ibid.* 608 b

Delectatio — est coniunctio convenientis cum convenienti 173 b. 198 a. 359 a. 602 a. 630 b — Originale principium delectationis est voluntas 480 a — est carnalis delectationis, temporalis purgationis, materialis relevationis, spiritualis refectionis, aeternalis fruitionis 55 a

— omnis in praesenti aspersa est amaritudine 173 b. 408 a — carnales non sunt nisi circulationes 481 b — Cum sensibilia non immutent sensum nisi per speciem, in eis non est vera delectatio 602 a — terrena quasi omnis coniuncta est cum amaritudine et fastidio 310 b — terrena omnis amaritudo est et egestas 649 b — foedae et terrenae potius amaricant, quam delectent 408 a

— Qui delectantur circa terrena sunt rustici 254 a — Delectari in rebus mundanis nihil aliud est quam lutum amplecti 524 a — Qui vult delectari in sensibilibus assimilatur puero, fatuo vel cani 602 a — In omnibus delectationibus prohibitis est laqueus, venenum, aculeus mortis 465 b — omnis, quae est contra legem Dei, est plena veneno 210 a — Propter unam delectationem perdidit homo regnum caelosum 481 a

— Respicere verum Solem est valde delectabile 524 a — supernae perfecte delectant 408 a

Deliciae — pro multis sunt causa damnationis 365 a, b — mundiales nos alienant ab inquirendo regnum Dei 194 a — Amans delicias nunquam detestatur luxuriam 162 a — Qui amant delicias carnales in futuro amittent spirituales et aeternas 365 a — spirituales et carnales sibi repugnant sicut ignis et aqua 675 a

Demonstratio — Illa maxime demonstramus, quae in admiratione habemus 549 b

Denarius — Quot denarios habent avari, tot habent idola 211 b

Dens — putridus corrumpit alios 542 a

Descensio — Debemus descendere per recognitionem propriae iniquitatis et revisionem fragilitatis 319 b

Desertum — est locus vilis, sterilis, inhabitabilis et nullis aptus solatiis 546 a — significat mortale peccatum 609 a — propter triplicem proprietatem est locus aptus ad resistendum tentationi 205 b — Mansiones deserti significant transitum de bonis ad meliora 42 a — designat poenitentiam 534 b

Desiderium — unit materiam cum forma 467 a — Omne desiderabile comprehenditur in quatuor 487 a, b — omne est ad bonum pretiosum, speciosum, honorabile aut interminabile *ibid.* — Tria faciunt quamlibet rem desiderabilem, scilicet speciositas in aspectu, utilitas in effectu et deliciositas in gustu 28 b — Desideramus quod exspectamus 46 b

— In complemento desiderii est delectatio 468 a — nostra transferenda sunt in aeternitatem 321 b — debet esse per excessum inflammatae dilectionis 29 a — Celsitudo desiderii consistit in luminosis contuitibus et amorosis excessibus 490 b — Anima debet affici septem desideriis 162 b

— si perficiatur, delectat animam 602 a — Quodcumque in rebus transitoriis desideratur non satiat 139 b — Solus Deus replet desiderium nostrum *ibid.*

Desperatio — causatur per pusillanimitatem timoris et diffidentiae 232 b — Proclivium peccati facit descendere in profundum desperationis 711 b — Hoc peccatum est inventum a diabolo 429 a — Desperantes non credunt, se posse consequi veniam *ibid.* — Horum fructum operationis et laboris Deus perdit *ibid.* — aufertur per considerationem divinae benignitatis et confidentiam 233 a

Detractio — facit comedere carnes proximorum 677 a — Detrahere est iterare plagas Christi per peccatum 555 b — Non tantum est abominabilis homini fornicatio, quantum Deo detractio 655 b — aliquibus versa est in naturam 436 b

Detractor — omnia iudicat et a nemine vult iudicari 368 b — crucifigit fratrem indicio falso in corde et perverso in ore *ibid.* — sciunt abscondere laqueos fraudulentiae et doli 436 b — alios capiunt per famae denigrationem, personae laesionem, rerum damnificationem *ibid.* — Eorum lingua dicitur indomabilis 686 a — hodie sunt in amicitia magnatum 436 b

Deus — est, quo nihil maius cogitari potest 262 a, b — Quae de Deo dicuntur semper sunt magna 467 b — est magnus et excelsus per immensitatem essentiae 223 a — vere solus est 73 a. 531 a — non habet de vanitate annexum 73 a — est summe ens et indeficiens 273 a. 411 b — solus est ens simpliciter sempiternum et quietum 271 b — est actus purus 503 b

— non dependet ab aliquo 618 a — est Trinitate personarum perfectus 448 b — vera relatione non refertur ad aliquid extra 618 b

— Stultitia est Iudaeorum dicere, ipsum habere corpus 611 a — non habet membra 470 a — habet vestigia *ibid.* — non habet corpus nisi in persona Verbi incarnati *ibid.* — Quare describatur per figuras membrorum humanorum *ibid.* — Facies eius est pulcritudo sapientiae 616 a — Manus Dei ratione operationis naturalium rerum dicitur Filius, ratione distinctionis articulorum, Spiritus sanctus 590 a

— in hac vita videri non potest 105 b — Immensitas virtutis eius magis est formidabilis et admirabilis quam perscrutabilis et comprehensibilis 653 a — Ipsius non possumus comprehendere sedem, percipere sapientiam nec sustinere ardorem 611 a — Mens non sufficit Deum comprehendere nec admirari 653 a — Nemo potest explicare multitudinem luminositatis et radiationum refulgentium a sapientia divina 611 a — Anima rationalis amiserat cognitionem divinam et ideo debet eam quaerere historice, allegorice, tropologice et anagogice 159 b

— In divina incomprehensibilitate oculus tantum per momentum figi potest 286 b — De Deo loquimur aliquando secundum transsumtionem, aliquando secundum superpositionem, aliquando secundum causalitatem 618 b — videtur in creatura, natura assumta, conscientia et in sua essentia 104 b. 105 a, b — a quibus videatur

ibid. — videtur in creatura, quae manifestat eius potentiam, sapientiam, bonitatem 83 a — in natura assumta visus est a Patriarchis et Apostolis et videtur a nobis specullariter, a Beatis perspicaciter *ibid.* — videtur in conscientia per industriam rationis et fidei assensum, per cordis munditiam et intellectus donum, per fervens desiderium et sapientiae gustum *ib.* a, b — videtur in sua essentia praeclare et manifeste, iucunde et gloriose, perpetuo et sine fine *ib.* b

— dono Spiritus S. ex omni genere hominum ad suam cognitionem vocat 452 a — Debemus cognoscere eius iudicia, ut eum timeamus; beneficia, ut eum diligamus; praecepta, ut ea faciamus; exempla, ut eum imitemur 525 a, b

— Ut possimus figere intellectum in gloriam divinae Maiestatis, requiritur gratia, diligentia, amor et devotio 216 a. 217 a — Dei secreta non cognoscimus, nisi intimis desideriis vigeamus 199 b — Ut Deum videamus, requiritur purgatio a peccato et abstractio ab amore mundano 105 b — Purgandus est animus, ut divinam lucem perspicere valeat 656 a — Qui vult ipsum contemplari debet habere purum intellectum 350 b

— videtur a simplicibus, mitibus et humilibus 303 a — Ad videndum Deum in conscientia necessaria est mentalis devotio, sequestratio a tumultu temporalium, cordis quietatio 219 a — Si essemus prompti ad divina beneplacita facienda, revelaret nobis voluntatem suam 580 b — Aliqui devoti idiotae profundius Dominum cognoscunt quam litterati indevoti 557 b — Dei consideratio ducit ad humilitatem 596 a

— de omni proprietate, potentia, sapientia, bonitate habet in summa excellentia 503 b — est incomprehensibilis, interminabilis, incomparabilis 687 b — Est potens, investigabilis, caritativus et aeternus *ibid.* 688 a — In Deo est summa veritas, aeternitas, suavitas et fidelitas 730 a — est maiestas, potestas, bonitas, veritas 236 b — Domini magnificentia apparet ratione potentiae, sapientiae, misericordiae 434 a

— Est error dicere, Deum ab aeterno gignendo moveri 107 a — aeternus est de non principiante principians sine sui variatione 67 a — Essentia Dei non mutatur 72 b

— inhabitat immensitatem aeternae Maiestatis per essentiam, mundanam vastitatem per influentiam et Ecclesiam per complacentiam 687 b — est intimus cuilibet rei in essendo, potentissimus in agendo, praesentissimus in cognoscendo 74 b — est in anima et in qualibet potentia animae 73 a

— est per essentiam sanctus 598 a — In nomine *sanctus* dicitur quidquid perfectionis de Deo dici potest *ibid.* — quare dicatur ter sanctus 449 b — tantae puritatis est, quod nihil impurum acceptare et nihil purum detestari potest 633 a — Divinum exemplum est irreprehensibile ideoque dignum imitatione 536 a

— Ipsius sapientiam nihil latet 377 a — Omne, quod factum est, in mente Dei exemplatum est 316 b — Omnium rationes refulgent in arte aeterna, secundum quod se manifestat ad ea 616 a — est inspector cordium 458 b — Apud eius memoriam fixa sunt omnia nostra opera sive caelestia, sive terrestria 291 a — Eius sapientia cognoscit praeterita, praesentia et futura 431 b — Divinum consilium est infallibile 535 b

— Eius sapientia non potest latere 525 b — Sapientia divina non est scrutanda, sed admiranda 431 b — Eius sapientia admiranda est in rebus corporalibus, intellectualibus et aeternalibus 326 a — Eius sapientia est investigabilis 472 a — Viae divinae sapientiae sunt investigabiles 299 b

— Divina intelligentia est virtuosa et stabilis, pretiosa et nobilis, speciosa et delectabilis 430 a, b — Sapientia Dei quantum ad creaturarum illuminationem, cognitionem et gubernationem transcendit omnia 692 b — Eius sapientia omnia originat, gubernat, reparat et consummat 616 a — Secundum dictamen divinae sapientiae homo formatur, regitur et gubernatur 431 b — Sapientia divina est omnium ordinatrix 108 a, b — Sapientia aeterna est principium rationalis creaturae et non cessat loqui ad illam inspiratione occulta 58 b — Sapientia divina est omnium reparatrix 290 a — Divina sapientia seminavit in conscientia caelestes influentias 195 a — Eius scientiae dictamine dirigitur omnis homo 408 b — Sapientia divina diabolum multiformi arte fefellit 413 a

— Ipsius iudicia intelligi possunt in septem Angelis habentibus plagas irae Dei 653 a — Ipsius iudiciorum septem enumerantur proprietates 610 b

— Eius voluntati omnis virtus famulatur 431 b — Ipsius voluntati nihil potest resistere 180 a — Eius potentia non potest flecti nec superari 525 b — Potentia divina est omnium creatrix 290 a — Divina potentia seminavit in mundo spirituales et corporales substantias 194 b — solus potest dimittere et delere peccata 417 a, b

— In Deo est imperturbabilis pietatis fontalitas 70 b — est pax essentialiter intransitive *ibid.* — In Deo est inexterminabilis suavitatis felicitas *ibid.* — aeternus dicitur pax, quia est pacis inspirator, dator et auctor; immisor, fautor et amator; conservator, reformator et promotor; commendator, remunerator et praemiator *ibid.*

— Deus ardor est 611 a

— Sunt quatuor viae a Deo, secundum Deum, ad Deum 445 a, b — est omnium principium, exemplar, finis *ibid.* — est fons gratiae, forma institiae, consummatio vitae *ibid.* — est creator, sanctificator et beatificator 580 b — est fons et origo totius pulcritudinis 691 b — A Deo Patre originantur industriae, gratiae et quaecumque habemus 696 a — Opera Divinitatis sunt indivisa 514 a — non indiget requie 448 b — operatur sine labore *ibid.*

— Eius opera sunt creationis et recreationis 563 b — Prima sunt profunda, secunda abscondita *ibid.* — quo omnia fecit, eo refecit 109 b — omnia praeordinat in Verbo aeterno 315 b — Pater per Christum suas influentias communicat 696 a — fecit omnia Verbo increato, refecit omnia Verbo incarnato 107 b — fuit potenter operativum in rerum conditione et in rerum reparatione *ibid.* — Magna sunt opera creationis, maiora recreationis, maxima glorificationis 229 b

— Creator per figulum significatur 714 b — dicendo facit omnia 107 b — Solus Deus potest producere ex nihilo 477 b — Ipsi proprium est de nihilo aliquid operari 694 b — si materia indigeret in agendo, esset imperfectissimus 563 b — omnia produxit sine adiutorio virtutis alienae 651 a — creavit mundum sine sui variatione 67 a — nos creavit per potentiam, et ideo est admirandus 443 b — fecit hominem ad imaginem suam et se fecit imitabilem 60 b — dicitur faber quoad corpus, architectus quoad animam rationalem 448 b — omnia fecit, ut servirent homini 385 a, b — Explicatio *ibid.*

— Creator idem est ac inhabitator, 671 b

— dicitur Dominus noster absolute per excellentiam 705 a — Dominus exercituum est, ut est maiestas praesidens virtutibus angelicis 643 a

— Omne, quod factum est, habet conservari a Deo 316 b — Cuncta in nihilum redirent, nisi divina potentia ea teneret 431 b. 447 b — stabilitatem ferream dat omnibus rebus 447 b — format omnes adiuvando naturam, sed Christum formavit operando supra naturam 199 b

— Voluntas Dei condescensiva complacet sibi ad gubernationem animarum 580 b — per alios vult regi populum suum 525 b — ingreditur in creaturam ut principium, obiectum, donum, actus, virtus supernaturaliter fecundans, ut hypostasis 99 a

— est formidabilis, placabilis, suavis, insuperabilis 71 b — Manus Dei est ulciscens, tribuens, protegens, praemians 370 a, b — habet duas manus quasi duas vias 526 a — vias, quae sunt a dextris, novit; de sinistris non curat, nisi peccatores prius poenitentiam egerint *ibid.* — Dominus est terribilis inimicis, honorabilis amicis, desiderabilis miseris 431 a

— est optimus, benignissimus et beneficentissimus 668 a — In comparatione Dei nemo invenitur bonus 678 b. 708 b. 714 b — est summum bonum, immo omne bonum 516 a — Omnis copia, quae Deus non est, egestas est 602 b

— solus replet desiderium nostrum 139 b — In ipso est tota dulcedo 439 a — Degustatio Dei fit ore spirituali 630 b — Si quis in eius pulcritudinem ferretur, vilesceret ei mundus 616 a — si nos derelinquit, quasi terra nostra desolatur 580 b — aliquando se abscondit, ut post magis gratanter se offerat 92 b — quamvis

severe nos tractet, veniet tempus, quando amicis suis totus blandus apparebit 694 a — facit homini magnam gratiam, quando purgat eum per aliqua flagella 350 b — Sicut diligimus manum Dei dantis, ita debemus diligere manum Dei corripientis 558 a

— non vult nisi bonum 580 b — non detestatur nisi malum 342 a — detestatur superbiam, avaritiam, luxuriam 428 a

— Voluntas Dei quoad nos est triplex, scil obedientiae, sanctimoniae et misericordiae 212 b. 213 a — Divina bonitas in caelo seminavit sempiternas refulgentias 194 b — benignus et misericors noluit esse solus in gloria, sed multos invitavit 357 b — multos vocat et intrare ad suam coenam cogit 361 a — omnes, quantum est de se, cupit salvare 439 a — avidius optat nostram salutem quam aliquod sacrificium 347 a — Deus dicitur praecipitare, quia in poena peccatum ordinet et permittat 661 b

— vocat aversos ad poenitentiam, conversos ad iustitiam, perfectos ad perfectionem 196 a, b — vocat verbo praedicationis, beneficio administrationis, flagello correptionis 385 a — Eius misericordia apparet in vocationis instantia, exspectationis patientia, susceptionis clementia 347 a

— Ab eo emanat omnis benedictio 686 b — est auctor omnium bonorum 596 a — A Deo est omne bonum 332 a — In eum refundendum est quidquid boni habemus 694 b — dat, sed non recipit 480 b — Eius beneficia praecurrunt eius iudicia 80 b — Divina bonitas tantae est liberalitatis, ut ad sua dona accipienda invitet; sed exigit praeparationem 314 b. 312 a — Divina bonitas tantae liberalitatis et diffusionis est, ut in nobis sit desiderium accipiendi 312 a

— Divina bonitas ostenditur per multa signa 233 b — nos creavit, redemit, iustificavit 439 a — Pro his debemus nos totos suo servitio impendere *ibid.* — Filium suum misit in mundum, immo dedit Prophetas, Patriarchas et Legem, ut nos moveret ad dilectionem 317 b — Eius bonitas relucet ex hoc, quod nobis praeparavit satietatem et ad eam invitavit 360 a

— est fons lucis, virtutis, puritatis, iustitiae, immortalitatis, opulentiae, felicitatis 50 a, b — est fontale principium et origo totius gratiae 479 b. 480 a — est liberalis communicando aliis quod habet gratiae 480 b — est lux illuminans, vita vivificans et virtus iustificans 73 a — solus est fons vitae 271 b — est vita animae 397 a — animam purgat, illuminat perficit 353 b — assumit nos per collationem gratuitae iustificationis 216 b — Pater adoptat quemlibet per gratiam in filium et postea tradit eum Christo in discipulum 238 b

— praevenit per internam inspirationem 415 b — nos adiuvat per gratiam 233 b — adiuvat per boni operis prosecutionem 415 b

— nos vestivit fide, spe et caritate 447 b — nos facit viriles in operatione potentiae, iucundos in durationc gratiae et rationabiles in intentione gloriae 27 a — venit ad nos per septiformem gratiam 238 b — facit apud nos mansionem per boni operis multiplicationem et consummationem *ibid.* — Quanto abundantius Deus habitat in aliquo, tanto abundantiora tribuit dona 339 b — venit ad humiles 416 b — fugit superbos *ibid.*

— Divinum patrocinium est insuperabile 535 b — est turris fortissima 675 b — Dominus est castrum fortissimum, securissimum et munitissimum 543 a — Quando homo bene est cum Deo, non debet timere tentationes mundi nec infestationes diaboli 542 b — Ad ipsum fugiendum est propter consolationem, securitatem, instructionem *ibid.* 543 a — non recedit a nobis, sed nos recedimus ab ipso 580 b

— est singularis in pietate et benignitate 360 a — consolabitur omnem creaturam humanam 411 a — Dei benignitas ante incarnationem quasi latuit, sed postea claruit 668 a

— Deus dedit nobis Christum per Mariam propter sanitatem 103 a — tradidit Filium suum crucifigendum propter peccatum destruendum 265 a — Mirabilis pietas est, quod Filium tradidit, ut servum redimeret 298 a — in suo Filio dedit omnia quod fuit, habuit, potuit 89 a, b — licet a peccatoribus turpiter contemnatur, tamen non dedignatur mittere Filium 347 a

— Eius benignitas magna fuit, quando invitavit homines per suos servos; maior, quando venit ipse; maxima, quando recipit inimicos et peccatores 361 a, b — Deus benignus est super malos suscipiendo poenitentes et tolerando peccantes 668 b — Benignitas divina parcit faciliter 233 a — Dei benignitas convertitur in iram his qui non convertuntur ad poenitentiam 668 b

— Decretum divinae misericordiae promissae est immutabile 223 b — Misericordia Dei erga peccatores poenitentes est magna et admirabilis 189 a — est summe placabilis 71 b. 72 a — est misericors in dimissione debiti 193 b — nos consolatur per condonationem iniquitatis 233 b — miseretur, quando ex anima peccatoris exstirpat spinas vitiorum et seminat germen gratiae et gloriae 194 b. 195 a — Larga Dei pietas veniam non dimidiabit 278 a — sanat per se ipsum vulnera delictorum 72 b

— parcit faciliter, obliviscitur totaliter, suscipit clementer 243 b — est miserator in parcendo faciliter, misericors in obliviscendo totaliter, longanimis in exspectando patienter et multum misericors in suscipiendo clementer 431 b — Ideo non est timenda eius iustitia, sapientia, iudicii severitas et Maiestas *ibid.*

— Misericordia divina descendit solum ad penuriam patientes, poenitentes et perseverantes 378 a — inclinat aures misericordiae ad preces humiles 413 a — Modos flectendi Dei misericordiam est se ad terram proiicere 555 b — Petentis sinceritas aurem misericordiae divinae ad audiendum inclinat 27 a

— pronior est ad miserendum quam ad damnandum 233 b — Misericordia divina maior est quam nostra miseria 429 a — Misericordia divina tanta est, ut etiam de malis faciat bonos 439 b — Misericordia divina cor maxime dilatat 680 b — Eius misericordia non est tanta, ut non sit infernus 585 b

— Misericordia Dei imploranda est, ut nos salvet a debilitate impotentiae, caecitate ignorantiae et poenalitate miseriae 189 b — Misericordia divina tanto plus est commendanda et laude digna, quanto plur nobis necessaria 349 b

— Dominus modo utitur sua misericordia 525 b — Aliter erat in antiqua Lege et aliter erit in futuro *ibid.* — Notatus Dei ad hominem clementia, exhortatio, exhortationis utilitas 418 a, b

— Divinum promissum est inaestimabile et debet omnes attrahere 536 b — est fidelis in promittendo gloriam 486 a — ideo non promittit nisi fideli *ibid.* — Clementia divina est omnium remuneratrix 290 a

— Divina aequitas commendatur a iustitiae concitatione, culpae detestatione, poenae inflictione 427 a — Eius iustitiae non potest obstari 525 b — Aequitas divinae iustitiae ordinem universi conservari iubet, perturbari vetat 275 b — in statera iuxta labores ponderat refectiones 256 b — est iustissimus retributor 596 b — neminem laudat nisi dignum 601 b — Iustitia divina coronavit Christum splendido diademate in resurrectione 244 b — a Sanctis laudatur, et ipsos laudat 601 b

— Divina iustitia concitatur per arrogantiam, malevolentiam, demulcentiam 427 a — Ad divinam iustitiam pertinet malefactores punire 383 b — quod exhibuit per misericordiam repetet per iustitiam 438 a — non semper percutit, sed quandoque reservat ad damnationem 640 b — si statim peccatorem puniret, postea cui parceret non haberet 347 b — est iustus in damnatione servi nequam 193 b

— Quod non pertinet ad Dei cultum habeamus quasi mortuum 82 a — Boni ad eum currunt, mali eum contemnunt 696 a — Debemus esse cultores Dei reverentes 576 b — Qui omnia contemnit propter Deum servit soli Deo 207 a — Debemus ipsi servire diligenter et finaliter 443 b — Debemus Deo spiritu servire in puritate, veritate, venustate, tranquillitate 142 a

— prae omnibus aliis in partem eligendus est 516 a — Qui Deum requirunt advertunt omnia discernenda 377 b

— quaerendus est devota precum instantia 413 a — quomodo sit quaerendus 407 b — a quibus inveniatur et a quibus non inveniatur 408 a — quibus appareat *ibid.* — quaerendus est cum sinceritate benevolentiae, serenitate conscientiae, longanimitate perseverantiae 276 a — Hoc fit

per sublimitatem contemplationis, suavitatem devotionis, aviditatem repressionis *ibid.* — quaerendus est cum filiali reverentia 75 a

— Tres sunt viae eundi ad Deum: recessus a malo, accessus ad bonum et accessus ad optimum 625 b — Ad Deum est revertendum cum timore et amore 186 b. 405 b — Si volumus venire ad Deum, debemus nos humiliare 556 a — Qui approximant Deo puritatem aemulari debent 503 b — Debemus tendere in Deum per fidem, confidentiam et caritatem 407 a

— Obligamur Dominum timere humiliter, ei obedire fideliter et ipsum diligere ferventer 420 a — est timendus propter suam potentiam, sapientiam, iustitiam 525 b — timendus est timore filialis reverentiae 75 b — Quae reverentia sit ipsi exhibenda 555 b — non habet qui ipsum venerentur nisi Angelos et poenitentes *ibid.* — Debemus saltem pietatem vocantis erubescere, si eius iustitiam nolumus formidare 347 a, b

— Deo gratiae agendae sunt propter creationem, gubernationem, vocationem, redemptionem 425 b — Ipsi agendae sunt gratiae pro tribus beneficiis 434 b — est benedicendus propter missionem Spiritus S. 413 a — Debemus Deo offerre munus temporalis beneficii, corporalis obsequii et spiritualis desiderii 164 b

— adorandus est cum puritate et rectitudine intentionis 185 a — Nullus potest perfecte Deum adorare, nisi habeat maximam reverentiam 184 b — Quomodo ad Deum debeamus levare omnia membra interiora 40 a — magnificandus est corde, ore, opere 413 a — est laudandus in Angelis propter tria 619 a — Quidquid humanis dici potest verbis, minus est a laude Dei 595 b

— est diligendus fideliter, sinceriter, indesinenter 421 a — diligendus est propter creationem, conservationem, glorificationem 420 a, b — Deum non possumus diligere, nisi ei uniamur *ib.* b — Hoc fit intelligentia, voluntate, memoria *ibid.*

— Ut Dei amorem acquiramus, excludamus demulcentiam consanguinitatis, avaritiam proprietatis, illecebram delectabilitatis 424 b — Eius amici efficimur per sanctimoniam, obedientiam, poenitentiam, patientiam 417 b. 418 a — Dei amici efficimur per contemptum mundanorum, desiderium aeternorum, sustinentiam adversorum 418 b — Ipsi placemus, si est in nobis obedientiae promptitudo, rectitudinis aemulatio et devotionis suavitas 580 b

— Quanto plus aliquis se conformat divinae voluntati, tanto magis divinus est 339 b — Quanto aliquis efficitur magis divinus, tanto Deus abundantius habitat in eo *ibid.*

— Creatura nunquam desiderare ausa est, ut ipsa esset Deus 101 b

— Dei sunt res mundanae et honores 541 b

Devotio — est affectio amoris suavis proveniens ex memoria beneficiorum Christi 561 a — comparatur aquis pluvialibus 37 b — comparatur favo et melli 38 b — significatur per oleum 153 a — vocatur virgula fumi 325 b — excitatur ex beneficio redemptionis, promissionis Patris et donorum Spiritus S. 326 a — Haec designantur per myrrham, thus et pulverem pigmentarii *ibid.*

— quandoque remittitur, quandoque exstinguitur 458 a — debet abscondi 153 a — Malum est devotionem subiectivam, quae debetur Deo, exhibere hominibus 557 b — debet esse subiectiva, gratifica, amorosa *ibid.* — In signum huius osculamur pedes, manus et os *ibid.*

— amorosa facit unum cum Deo 558 a — recolligit animam 508 b — per desiderium elevat a terrenis 571 a — Per suavitatem devotionis in Deum levatur tota anima 40 a — Devotus a Christo affectualiter suavificatur 38 a — Super devotis requiescit radius divinus 30 b

— Devoti quaerunt locum orationis 691 a

Dexter — Quae in dextra sunt promptiora habentur 528 b

— Dexterum designat bona aeterna 323 a

Diabolus — super omnes voluit exaltari 298 b — voluit Verbum imitari in pulcritudine, ideoque cecidit 60 b — non peccavit ratione desiderati, sed ratione desiderii 529 b — superbientes consilio Dei dejecti sunt 412 b — Proelium cum dracone non erat in caelo Sanctorum 354 a — pro uno desiderio est aeternaliter damnatus 529 b — In fronte diaboli apparuerunt signa superbiae 184 a — est grossus et inflatus per superbiam 223 a

— Daemones oderunt Deum propter rigorem iustitiae 233 b — per superbiam amiserat innocentiam 399 b — propterea invidit Adamo ea vestito *ibid.* — voluit, ut primi parentes caderent per superbiam sicut et ipse 466 a — vicit Adamum trahendo ipsum ad lasciviam et ad malitiam 261 a — ipsum decepit per mulierem *ibid.* — pro sua superbia genus humanum impugnavit et de ipso triumphavit 266 a

— vocatur pater 216 b — superbus fuit in caelo et mendax in terra 210 b. 211 b — est magister falsitatis 240 b — omnes fallit 553 b — Eius suggestione mittimur ad peccandum 427 b — vult, ut servi sui aeternorum intentionem perdant 574 b — in inferno contraria docet et ad contraria deprimit quam Christus in caelo 422 b. — latentes in hac mundo ad terrenas affectiones pertrahunt et ab amore poenitentiae retrahunt 194 a

— bene scit, quomodo singuli sint tentandi 210 a, b — ex illa parte se offert, ex qua videt hominem magis superabilem 209 b — omnes invadit, sed aliter molles, aliter stabiles 208 b — aut nititur hominem levare in superbiam, aut incurvare ad concupiscentiam terrenorum 209 a — intrat per portas sensuum *ibid.* — Hoc modo primos parentes decepit *ibid.* — nititur homines captivare *ibid.* — immiscet se saporibus, accommodat se sonis *ibid.* — abutitur creaturis Dei 131 a. 424 a — nititur hominem elevare in superbiam, vel in desperationem praecipitare 211 a

— omnibus modis et mediis homines tentat 210 a, b — si non potest hominem tentare in iuventute de carnalitate, nec in virilitate de vana gloria, tunc in senectute tentat de cupiditate temporalium 211 a, b — tendunt laqueos a posteriori, ab anteriori, a dexteris et a sinistris 451 b — per hoc volunt revocare, impedire, inficere, capere *ibid.* — in lascivis exstinguit spiritum vitae, in avaris pervertit motum iustitiae, in superbis subtrahit sensum loquelae 230 a — apponit avaris delectamenta mundanae pulcritudinis 208 a — occultis utitur insidiis 511 a — Si quis ad modum ovis se habeat, statim ab eo devorabitur *ibid.* — superplantat falsum semen, id est vitia et peccata 193 a. 194 b — immittunt suggestiones 451 b

— obnubilat intellectum, corrumpit affectum, depravat effectum, inducit defectum 240 b — opprimit irascibilem 131 a. 242 a — excaecat rationalem, deformat concupiscibilem, deordinat irascibilem 222 b — eum in quo habitat, facit caecum per errorem credulitatis et mutum per pudorem confessionis Crucifixi *ibid.* — hominem in morte maxime tentat, ut eum finaliter possit subvertere 239 a

— multum praesumit de sua potestate, carnis fragilitate et mundi vanitate 76 a — Actor perversitatis terminos divinae Maiestatis invadere non formidat 528 a — Deum in membris suis aliquando impugnat *ibid.* — in praesenti Ecclesia multa concitat proelia 354 a — nos impugnat per audaciam, fallaciam et violentiam 329 a — Contra haec venit Spiritus S. *ibid.* — exit de homine, si hic repellit foeditates carnis; sed tunc studet ipsum trahere ad aliud genus peccati 210 b — Septem spiritus nequiores, quos diabolus assumit, sunt spiritus simulationis et hypocrisis *ibid.*

— est draco habens septem capita 481 a — Haec sunt septem peccata capitalia *ibid.* 511 a — septem vitiis capitalibus nos intendit, devorare et sibi incorporare 511 a — habet duplicem manum, scilicet attractionem et detentionem in peccato; prima est per Christum debilitata, secunda amputata 261 b — habet latrunculos in compitis viarum insidiantes nobis 572 a — Hi sunt occasiones peccandi *ibid.*

— Debilis est hostis, qui non vincit nisi volentem 209 a. 448 a — non potest nos ad peccatum cogere, sed suadere 448 a

— licet petulantiam carnis non habeat, mundus non est, quia habet impatientiam 509 b — Exemplum, quod intravit in quadam moniali 644 b — libenter ruinosa inhabitat 676 a — et Deus non se invicem compatiuntur in uno habitaculo 222 b

— est faber, qui sufflat ad accendendum ignem peccati 341 b — est vilis canis 209 a — dicitur crudelis bestia 511 b

— est tyrannus pessimus 553 b — sunt satellites, qui ligant hominis manus et pedes 540 a, b — multum nituntur

sagittare timidos et imbecilles per diffidentiam et desperationem 232 b — peccatores vexat tripliciter 230 a — vexat nos per se ipsum, per antichristum et per exercitum daemonum *ibid.*

— quaerit omnes secum trahere ad infernum 553 b. 630 b — nititur, ut abscindat caput nostrum et auferat arma a nobis 572 b — induit suos milites triplici tunica *ib.* a — omnia mala statim ponit in scripto 526 a — animam ad imaginem Dei factam infecit et interfecit, totaliter a Deo avertit et pervertit 222 b

— in caelo voluit esse aequalis Deo, sed in terra voluit a Christo adorari 211 b — Eius aggressus in tentatione Christi fuit praesumtuosus, processus malitiosus, recessus opprobriosus 207 a — tentavit Christum de gula, vana gloria et avaritia, de quibus etiam tentavit primum parentem 206 a, b — quare primo Christum tentaverit de gula 209 b — quare promiserit divitias et petierit adorari 211 b — voluit sumere experimentum, utrum in Christo lateret fortitudo 208 b — Quare contra Christum Scripturam allegaverit 210 b — in hoc processit sicut tentator, sophista et fraudulentus 211 a

— cautus erat, sed cautiorem invenit Christum 209 b — tentans Christum non habebat facere cum Adamo stulto et insipiente, sed cum Christo astuto et sapiente 206 b — superatur a Christo famelico et debili, despecto et contemptibili, mendico et inopi 207 a — a Christo recessit convictus 208 b — nihil potuit certitudinis investigare, gloriationis reportare, excusationis de sua confusione allegare 207 a

— Liberatio de servitute Pharaonis designat liberationem de servitute diaboli 242 b — Huius servitutis explicatio *ibid.* — Liberatio de eius servitute non est adscribenda humanae infirmitati, sed divinae virtuositati *ibid.* 243 a — Eorum deiectio figurata est in deiectione Aegyptiorum 412 b — Eius exterminatio fuit iusta propter suam dolositatem, malignitatem, divinae iustitiae rectitudinem 275 a — Daemones confunduntur per tentationis superationem 451 b

— quia iniuste iniecit manum in Christum, iuste privatus est dominio proprii servi 224 a. 261 b. 275 b — qui iniuste hominem invaserat, per Christi sanguinem spoliatus est 254 b — sua malitia et peccato turbaverat totum universum 275 b — ne de hoc portaret commodum, dignum fuit, eum percuti, privari et puniri *ibid.* — quia iniuste detinebat hominem, ideo iusta fuit eius potestatis exterminatio 272 b

— devictus est in passione Christi 630 b — prostratus est vulneribus Christi 266 a — non poterit stare videns gladium, in quo devictus fuit, scilicet passionem Christi 295 b — A tribus diaboli nocumentis sanamur per Christum 230 a — Quomodo Christus eiiciat daemonium erroris, luxuriae, superbiae 223 a

— Oportet pugnare cum diabolo, vel esse eius servum 481 b — Nullus est, quin habeat pugnare cum diabolo 209 a — Qui non habet industriam pugnandi in magno periculo est *ibid.* — Debemus prius discere pugnas diaboli, si volumus ei resistere *ibid.* — Debemus confringere diabolica machinamenta 76 a — Satanam debemus spernere et calcare 212 a

— Qui vult de diabolo triumphare debet a Spiritu S. dirigi, in loco munito morari, impugnationem constanter sustinere 205 a — Eius insidias non possumus evitare, nisi Deus tentamenta nostris viribus modificet 239 a. 415 b. 416 a. 425 a — Ut vincamus diabolum, debemus facere septem circuitus 481 b — Contra eius septem capita debemus habere faciem et virtutem leoninam 511 a, b. 512 a — Secundum exemplum Christi est resistendum triplici eius tentationi 209 a-212 a — Desertum est locus aptus ad resistendum diabolo 205 b — Fugienda est eius suggestio, quae accendit ignem culpae 343 b. 344 a

— supplantatur per humilitatem 232 a — fugit, dum Christi athletam iucundum intuetur 548 a — Per tria vota clauditur daemonibus aditus 162 a — superatur castitate, bona operatione et meditatione passionis Christi 403 b. 404 a — Exemplum 404 a — Arma fortissima ad resistendum diabolo sunt consideratio amissionis gloriae et damnationis aeternae 209 a, b — superatur per considerationem divinae benignitatis et confidentiam 232 b. 233 a — confunduntur propter constantiam severitatis humanae 233 b — pavescit a divina aequitate 275 b

— Christus est armatura, per quam superatur 502 a — Per fidem in Christum curamur a duplici nocumento diaboli 222 b. 223 a, b — si nos tentat, debemus recurrere ad crucem 266 a — Humani generis inimicus abominatur signaculum crucis 729 a — Virtute passionis Christi non laedimur a diabolo 132 a — si invocamus Trinitatem, non timet, sed si invocatur Christus crucifixus, statim expavescit 266 a — facto signo crucis, statim fugit confusus 305 b — nunquam potest melius vinci quam in memoria passionis Christi 295 b — Nihil est, quod ita nos liberat a servitute diaboli sicut passio Christi 626 a — Exemplum *ibid.*

— per auxilium Mariae effugatur 721 a

— Ipsi dat locum, qui spiritum superbiae in corde ponit 210 b — Ipsi assimilamur per septem vitia capitalia 511 b — Secutores diaboli cum suo principe tradentur inferno 553 b — Qui vult vivere cum daemonibus eat cum daemonibus 523 a — Vide etiam V. *Daemon* et *Tentatio.*

Diaconus — Ipsorum est legere et exponere verba sancti Evangelii 566 a — boni debent esse probati in munditia, pudicitia et parsimonia victuum 568 a, b — praecipue debent esse modesti 567 b

Diadema — Christus coronatus est triplici diademate 244 a — Quare humanitas Christi vocetur diadema 121 a, b

Diana — est stella splendida et solis advenientis indicativa 543 b

Dies — Quomodo debeant quatuor tempora diei expendi 441 a — Domini est dies gratiae 690 a — novissimus potest intelligi pro die glorificationis 514 b — novissimus verius intelligitur pro die extremi examinis *ibid.*

— Per tres dies intelligitur vita quantum ad initium, progressum et occasum 717 b — Per tres dies intelligitur triplex votum *ibid.* — sex designant totum tempus vitae 571 a — sex designant sex illuminationes animae 246 a — septimus est sopor 247 a — sex designant sex opera virtutum 267 b — Septenario dierum numero omne tempus comprehenditur 562 a — Septem diebus significatur totum tempus praesentis vitae 61 a — septem designant septem virtutes dona et vitia 278 b

Difficilis — Sumus difficiles ad observantiam praeceptorum et consiliorum 620 b

Digitus — Sub tribus digitis intelligitur Dei sapientia, potentia et bonitas 94 a — tres explicantur tribus modis 353 b

Dignitas — etiam ecclesiastica non est magni reputanda 623 b

Dilectio — distinguitur naturalis, acquisita et gratuita 704 b — In ea est consummatio totius legis et iustitiae 724 a — Actus dilectionis Dei est virtutis caritatis ratione incomparabilis praeeminentiae, utilitatis et excellentiae 419 a, b — Praeceptum actus dilectionis est maximum respectu praeceptorum, virtutum, operum *ib.* b — Dei et proximi est primarium et radicale fundamentum, ad quod praecepta introducunt *ibid.* — Mandatum de dilectione dicitur novum quoad obligationis firmitatem 289 b — Haec est addita, ne mandatum crederetur dispensabile propter antiquitatem *ibid.* — In hoc mandato cum nullo dispensatur *ibid.*

— Tantum debemus diligere, quantum diligimus vitam 571 b — Innaturale est, quod homo non diligat diligentem ipsum 559 a — Modus diligendi Deum sit sine modo *ib.* b — divina debet esse ad modum mortis et inferni 421 b — Nihil est amandum supra vel praeter Deum *ib.* a — Quid sit Deum diligere ex toto corde 420 a. 421 a, b. 442 a

— aliorum debet esse propter Deum aut in Deo 419 a — Propterea mandatum dilectionis Dei et proximi simile reputatur *ibid.* — aliorum, si non sit propter Deum, est actus naturalis *ibid.* — Invitamur ad pietatem fraternam sub metaphora similitudinis congruentis et examinis deterrentis 440 b — Ut homo recte diligat, diligat fideliter, singulariter, ferventer et finaliter 559 b — non sit seductoria *ibid.*

— Actus dilectionis elicitur a concupiscibili potentia 419 a — divina est fructus bonae operationis 238 b — Ad dilectionem movemur propter quatuor 558 b — Qui habet hierarchicas ascensiones non potest audire nec videre nec gustare nisi dilectum 505 a — Tanto sumus dilectione pleniores, quanto sumus a tumore superbiae saniores 345 a

— Quatuor sunt signa dilectionis 559 b. 571 b — Probatio dilectionis exhibitio

est operis 234 a — Manifestum signum dilectionis Dei est devotionis caelestis usus 500 b — Qui vult experiri, utrum diligat Deum, ingrediatur secreta conscientiae 424 b — Diligentes offerunt myrrham mortificationis 166 a — Si diligimus aliquid, anima ei assimilatur 542 b

— est via directa ad vitam 54 b — divina est illuminativa, aspernativa, continuativa 421 a — dat praeceptis efficaciam, virtutibus formam, operibus retributionis mensuram 419 b — totum cor applicat ad capiendam doctrinam 592 a — facit addiscere sine fictione et communicare sine aemulatione *ibid.* — Qui habet calorem dilectionis in corde potest magis virtuosa opera exercere 589 a

— Quando anima ferventer diligit, egreditur extra se 559 b — Dilectio gratiae dicitur lampas ignis et flammae 341 b — inflammat interius et exterius *ibid.* — facit animam languescere prae amore 182 a — vincit mortem 571 b — Quanto maior est dilectio et unio, tanto maior est delectatio 258 a

— Plus placet Deo dilectio et aedificatio proximi quam maceratio corporis proprii 567 a — Si nos diligamus Deum, ipse nos diliget, et desponsabit animas nostras cum Filio suo in paradiso 521 a

— Deus maxime diligit exercentes se in studio caritatis et amoris ipsius 500 b — Lucrum dilectionis est regnum aeternum 558 b — Secundum quantitatem dilectionis erit quantitas remunerationis 630 a — Vide etiam V. *Amor* et *Caritas*.

Diluvium — venit, quia omnes sequebantur delectationes carnales 466 b — Aquae diluvii in paradisum non pervenisse dicuntur 114 b

Dionysius — Edacitas ipsi abstulit lumen oculorum 287 b

— doctus fuit a Paulo 610 a

Dirigere — Ille bene dirigitur, qui a se excludit omnem errorem in credendo, diligendo, operando 443 b

Discere — Si quis bene addiscit, statim vult honorari 556 b

Disciplina — Rigor disciplinae consistit in crucifixione interioris hominis et configuratione ad Christum 446 a — habet duodecim qualitates *ib.* a, b — exterior attenditur in regimine sensuum, interior in regimine affectionum et cogitationum 724 b — Disciplinae rigor restringit gustum, claudit visum, obturat auditum, ut restringat tactum 697 a

— Homo disciplinatus debet demisso capite incedere 555 b — Disciplinae districtio mentem nostram componit ad regulam secundum exteriorem et interiorem hominem 725 b — decorat hominem spiritualiter 215 b — Animam reddunt disciplinatam verecundia et humilitas 555 a — Se congregant in domum disciplinae qui exterius non evagantur, sed ad interiora recurrunt 152 b

Discipulus — Ad ipsum spectat veritatem audire et ei assentire, vanitatem contemnere et fugere, bonitatem amare et propalare, divinam legem zelare et defensare et pro ea pugnare 293 a, b — verus defectus corrigit libenter, se subiicit humiliter, praeceptum exsequitur ferventer 292 b — Discipulis est securum audire veros magistros 188 a — Doctrina veri discipuli per patientiam dignoscitur 592 b

Discretio — pertinet ad rationabilem 714 b — necessaria est ad vitae gubernationem 246 b — Ad virtutem discretionis non sufficit homo nisi gratiae divinae auxilio 532 a

Dispensatio — Ratio eius est evidens necessitas vel communis utilitas 289 b — si necessitas urget, est excusabilis; sed si communis utilitas non provocat, est inexcusabilis *ibid.*

Dispensator — mysteriorum Dei quomodo esse debeat 85 a — mysteriorum Dei debent dispensare temporalia fideliter, Sacramenta liberaliter, verba Dei veraciter 87 a — gratiae bonus est qui considerat Dei voluntatem, non suam utilitatem 680 b

Dives — Esse nobiles vel divites non prodest nobis, si excludamur a regno 618 a — Non est magnum esse divitem, quia perversissimus fuit magnus et dives 623 b — isti dicuntur beati, qui pecunias non amaverunt 474 a, b — debet sequi exemplum beati Nicolai 475 a — in pecunia et pauperes in gratia agant poenitentiam 460 a

— totam spem ponunt in suis pecuniis 305 a — quaerunt primos accubitus in coenis 102 a — se vestiunt pretiosis, ut cibum tineis praeparent 460 a — pauperem nudum dimittunt *ib.* b — Eorum aurum et argentum propter diuturnam incarcerationem periit et defecit *ibid.* — Aurum erit eis in testimonium nequitiae *ibid.*

— Ostenditur eorum temporalis prosperitas et aeterna calamitas 364 b. 365 a — in futuro eis advenient miseriae, quia hic gaudent in vanis 460 a — Filii eorum in tabernis et in prostibulis celebrant memoriam pro patribus suis 365 b — statim post mortem dantur oblivioni *ibid.*

— solus comedit et neminem vocavit 361 a — Lazarum pauperem a prandio suo expulit *ibid.* — erat reprehensibilis ex cupiditate et avaritia, elatione et superbia, comessatione et crapula 365 a — quia noluit misereri Lazaro, nec ei voluit Dominus misereri 366 b — quia nihil voluit possidere in caelo, praecipitatus est in infernum 630 b — Ipsi praebuerunt daemones obsequium, quando portaverunt eius animam in infernum 366 a — guttam aquae petebat nec impetrare poterat, quia micam panis pauperi negaverat *ib.* b — tripliciter in inferno cruciatur *ibid.*

Divitiae — quae sint verae 487 b — Divitias habere et amare infructuosum est 535 b — Eas amare et non habere est periculosum *ibid.* — Eas habere et non amare est laboriosum *ibid.* — Nec habere nec amare divitias est utile *ibid.* — In morte leprosus tantum habebit de divitiis quantum rex 148 a — congregatae nihil faciunt 540 b — sparsae fructum faciunt magnum *ibid.* — abrenuntiatae utilitatem magnam afferunt *ibid.*

— Amans divitias nunquam detestatur avaritiam 162 a — inflant animos, superbiam pariunt, invidiam trahunt, mentem alienant 313 a — Opes terrenae non illuminant, sed mentem denigrant et obcaecant *ibid.* — Vermis divitiarum est superbia 646 b — Oportet elongari ab iis *ibid.* — Etiam divitiae Ecclesiae maculare possunt *ibid.*

— Amantibus divitias difficile est intrare in regnum caelorum 587 b — In ipsis non possumus habere pacem cordis 573 b — Sollicitudo et fallacia earum non sinunt, Deum quiescere in corde 676 b — pro multis sunt causa damnationis 365 a, b

— Christus divitias contempsit, ut contemnendas monstraret 158 b — Christus pannis involutus est contra vanitatem divitiarum 102 a — Contra divitias facienda est misericordia cum proximo 365 b

Doctores — comparantur lunae propter tria 37 a — ignorantes et esurientes reficere debent cibo caelesti 379 a — Quae sit corona doctorum 488 b

— mali comparantur obscurationi luminarium propter tria 37 a — superbi sunt qui nihil de Deo sentiunt et alios docere volunt 696 b — Non possidens sapientiam non bene cibat nec potat animam 695 b — Nullus potest esse doctor legis perfectus, nisi prius fuerit factor 650 b — aliqui ad Angelos magnificantes et illustrantes non respiciunt 612 b

Doctrina — quaedam data est quoad vitam hominis, quaedam quoad vitam aeternam 463 a — bona docet nos quaerere gratiam in corde, opere et sermone 680 b — Quod est contrarium doctrinae Christi est interfectivum animae 63 b — Modo vacamus doctrinae divinae legis per rationem *ib.* a — Omnis debet tacere a doctrina, nisi didicerit, excepto solo Christo 525 a — Nullus potest docere, res esse scibiles alteri, nisi adsit immutabilitas et certitudo 441 b — Haec adsunt tantum in Christo *ibid.* 442 a — Christus est origo omnis fructuosae locutionis ad doctrinam 31 a

— Docere solo verbo est vanum, solo exemplo parum, sed utroque modo est perfectum 294 b. 313 a — ab aliquo non potest accipi, nisi intelligatur eius lingua 463 a — Nihil valet bonus doctor, si non reputatur eius doctrina 60 b

— Christi vide V. *Christus*.

Dolor — communis est irae et invidiae 666 a — Ubi maior amor in coniunctione, ibi maior dolor in separatione 203 b

— Debemus de peccatis dolere 617 a — Dolere debemus propter amissionem gratiae, vulnerationem naturae, amissionem vitae praeteritae 246 b — debet esse in aestimatione damni, quia homo tempus et gratiam perdidit et Deum offendit 268 b — de peccatis conterit affectiones mundanas 345 b. 346 a — de peccatis deiicit inflationem spiritus 597 a —

totam mentis intentionem ad Deum convertit *ibid.* — facit animam securam a periculis 153 a — De oculo eruto dolemus et de peccato non dolemus 137 b

Dominari — Qui magis dominatur magis subditus est 611 b

Dominationes — Earum est imperare 613 a — significantur per columnas caeli 611 b — universitati curas regitivas administrant *ibid.* — nos protegunt contra concupiscentiam 649 b — docent subiici divinis imperiis 623 b. 624 a — faciunt pacem cum superiori 623 b

Dominium — est potestas sibi subordinandi, sibi coercendi subditos 323 a

Dominica — secundum ordinationem Spiritus S. celebratur pro die sabbati 270 a — quatuor Adventus designant quatuor adventus Christi 32 a — Evangelium primae et ultimae Dominicae anni ecclesiastici comprehendit summam omnium divinorum verborum 41 b

Dominicus — In ipso erat duplex lux fidei 563 b — apparuit sub similitudine stellae et faculae *ibid.* — fuit similis pueris abstinentibus in libro Danielis laudatis 564 a — laudatur a speculatione lucis aeternae et exercitatione virtutis perfectae 563 a — habuit clementiam, constantiam, obedientiam et prudentiam 565 a — eruditus erat in philosophia et in sacra Scriptura 564 a — fuit similis Moysi 565 a

Dominus — est nomen potestatis 323 a — Vocabulum Dominus importat virtutem et magnificentiam 431 a — miseretur servo corripiendo et reatum relaxando 350 b

Domus — In domo luctus purgamus mentem, in domo convivii implemus ventrem 607 b. 608 a — hominis est conscientia 551 a — David designat sanctam Religionem 334 a — Domini est triplex 687 b — quadruplex est, in qua invenitur Christus 151 b — Dei Iacob est aeterna vita et Ierusalem superna 31 b — Domum ire est ad paradisum redire 423 a

Donum — gratuitum accendit ad amorem; magis gratuitum debet magis accendere; maxime gratuitum debet maxime accendere 338 b — De re modica non debemus facere duas partes ad dandum homini magno 521 a — Nullum donum acceptatur a Deo sine caritate 164 a. 185 a — Caritas in dante facit voluntatem hilarem, concordem, liberalem *ibid.* — Qui dat totum desiderium suum et voluntatem dat omne, quod habet 165 a

— Ad dona divina se disponit, qui dilectione divinis consiliis acquiescit 339 b — Pro habendis donis divinis accedendum est ad Christum per triplicem actum fidei 340 b. 341 a — divina suscipiuntur tantum in corde humili 338 b. 339 a — Ut simus divinis donis suscipiendis idonei, liberum arbitrium est subiiciendum divinis remediis, doctrinis, beneplacitis 339 a — divina dantur eis qui Scripturam addiscunt, ut faciant *ibid.* — divina dantur electis Dei *ib.* b — Si agimus gratias hominibus pro bonis temporalibus, eo magis debemus gratias agere pro donis divinis 338 b — divina nec dantur negligentibus nec arrogantibus 715 b

Dormitio — designat pacem cordis 573 a, b — Dormire est requiescere in sinu Christi per contemplationem 640 a

Dotes — corporis glorificati sunt claritas, subtilitas, agilitas, impassibilitas 29 b. 283 a, b. 284 a — Illae significantur per rosam, lilium, amygdalum, palmam 283 a, b. 284 a — Ut obtineamus quatuor dotes corporis glorificati, debemus florere per sapientiam, temperantiam, iustitiam, patientiam 284 b. 286 a — gloriae sunt aperta visio, quieta fruitio, firma tentio 358 b

Drachmae — novem sunt novem chori angelici 369 a — decima est humanum genus *ibid.* — decem significant decem illuminationes animae 159 b — decima designat hominem 434 a

Draco — est animal valde sitibundum 553 b — vix valet aqua satiari *ibid.* — os vento aperit, ut sic internum incendium exstinguere possit *ib.* a, b — saepe, cum ventum circa navis velum adverterit, tanto impetu illuc vadit, ut navem subvertat *ib.* b

Dubium — Quaerimus quod dubitamus 46 b

Dulcedo — animi consistit in conciliatione inclinationis intrinsecae et expugnatione impugnationis extrinsecae 491 a — divina non scitur, nisi gustatur 287 a — divina vocatur gustus et ebrietas 291 b — divina non datur nisi praevia poenitentia 306 a — Ad recipiendam divinam dulcedinem requiritur austeritas, humilitas, caritas et devotio 64 a — Anima inconstans non recipit divinam dulcedinem *ibid.*

E

Ebionitae — dicebant, legalia cum Evangelio esse servanda 63 a

Ebrietas — tollit discretionem 568 b — gignit quinque mala 459 b — Ubi regnat ebrietas, nihil potest esse celatum 568 b — Ibi necessario sequuntur contumeliae et rixae innumerae *ibid.* — Qui sunt gravati in ebrietate vigilare non possunt *ibid.* — Qui vitat ebrietatem vini se disponit ad plenitudinem Spiritus S. 433 b

Ecce — est nota admirationis 549 b

Ecclesia — distinguitur triumphans et militans 436 a — dicitur civitas Dei 698 a — est civitas parva per humilitatem 604 b — vocatur hortus Christi 237 a — vocatur sponsa Christi 272 a — vocatur caelum 36 a. 719 b — dicitur mater 137 a — dicitur fasciculus, quia congregatur ex multis fidelibus, quorum quidam effluunt de ipsa et quidam permanent 324 a — dicitur firmamentum 719 b — vocatur paradisus irrigatus 335 a, b

— Quare vocetur mons 31 a — Ad hunc montem ascendendum est quatuor modis *ib.* b — significatur per tabernaculum 674 a. 675 a — comparatur horto irriguo, cuius aquae non deficient 340 a — sub triplici respectu comparatur navi quoad evangelicam perfectionem et diabolicam impugnationem 190 a, b — Partes navis et alia ad eam spectantia ad Ecclesiam applicantur *ib.* b

— militans vocatur triclinium feminarum 694 b — militans paradisus vocatur 58 a — militans intelligitur per tabernaculum testimonii 673 b

— sumta fuit de latere Christi dormientis in cruce 247 b — Christus redemit Ecclesiam de latere suo 504 a — Christus eam passione sua consecravit 731 b — non potuit mundari nisi sanguine virgineo Christi 503 b — Christus Ecclesiam sibi desponsavit non amore carnali, sed caelesti 125 b — quasi nova sponsa in principio temporis gratiae caelesti Sponso coniuncta est 250 b — Christus unitur Ecclesiae ut sponsae 136 a — Unitas Christi ad Ecclesiam est sicut corporis ad caput *ibid.* — Christus eripuit Ecclesiam de potestate diabolica 216 b — Ecclesia ex conceptione Christi in omnibus tribulationibus consolatur 664 b — per Filium Dei fecundatur et purificatur 634 b — militans laetificatur ex Christi ascensione 320 a — Gaudium eius se habet ad gaudium Ecclesiae triumphantis sicut fasciculus ad hortum *ibid.*

— est domus Domini firmiter aedificata 731 b — Agnus est primum fundamentum Ecclesiae 602 b — Fundamenta eius dicuntur Maria, Patriarchae, Prophetae et Apostoli 688 b — Ecclesiae fundamentum est veritas; paries, virtus; tectum, caritas; ornamentum, sapientia *ib.* a — Christus est eius fundamentum, membra aedificium, Sacramenta fulcimentum et evangelica doctrina ostium 154 a — fundatur in fide Apostolorum, aedificatur in confidentia Martyrum, pacificatur in caritate Confessorum, ornatur in sanctitate Virginum 603 b — a Verbo incarnato quadriformiter aedificatur per gratiam 602 b — aedificatur Scripturis sacris 688 a — Christus Ecclesiae fundamentum non posuit in mutabilitate terrenorum, sed in perpetuitate aeternorum 238 a — tota stabilitur per spiritum detestandi malum, diligendi bonum et discernendi verum 230 b

— dicitur Ierusalem descendens de caelo, quia per Spiritum S. fundata est 135 b — dicitur nova respectu synagogae *ibid.* — in comparatione ad synagogam sursum esse dicitur contemplatione serena, conversatione praeclara, devotione continua, ordinatione similitudinaria 236 a, b

— Romana est mater omnium fidelium 215 b

— In principio Ecclesiae regnavit infidelitas, in progresso haeresis, in consummatione iniquitas 593 b — Ideo Dominus dedit primo miracula potentiae, postmodum argumenta sapientiae et postremo in S. Francisco signa pietatis et misericordiae *ibid.*

— Ad eam recurritur pro quaestionibus dissolvendis 674 b — In ea Dominus ad praelatum in mente loquitur et mediante illo ad subditos *ibid.* — clamat clamoribus declarantibus, suadentibus, increpantibus 213 b — Eius os est veritas conformis fidei 324 b — Huius oris dentes sunt viri iusti *ibid.*

— multos parit et virgo permanet 603 b — Filii matris Ecclesiae per gratiam Spiritus S. generantur 627 b — per solam fidem Deo generat prolem 688 a — ad instar Virginis virgo parit 627 a, b — Ad eam mittitur Gabriel *ibid.* — peperit Christum spiritualiter 98 b

— Qui non est eius membrum non recipit influentiam Christi 379 a — In ea electi sunt celati 719 b

— ubi habuit impugnatores, ibi maxime crevit 357 a — assimilatur equitatui Pharaonis propter consimile bellum, robur, praesidium, triumphum 501 b

— per Christum descendentem in carnem et Spiritum S. descendentem in mentem descendit sanctitas in Ecclesiam 599 a — In nuptiis cum Domino Ecclesia fit divina et caelestis 136 a — Influentia Spiritus S. in ea nunquam arescit 340 a — Decuit, ut in ea esset septiformis spiritus 599 a — a Maria trahit originem, celsitudinem et stabilitatem 688 a, b. 689 a — Beneficia, quae percipit ab Angelis, significantur per duodecim stellas 631 a, b — quod filiis suis deest supplet de thesauro meritorum Apostolorum 332 b

— militans opera sua a daemonibus defendere debet 721 a — operibus salvatur 613 b

— In Ecclesiae tabernaculo Dominus requiescit sacramentaliter 671 b — Civitas Sancti dicitur, quia in ea Dominus specialiter habitat, pascitur et delectatur 603 b — In ea requiescit Dominus ad populum sanctificandum, erudiendum et reficiendum 654 a, b. 675 a — est locus scaturitionum permanentium, arborum pomiferarum, habitationis virorum deiformium 335 a, b — dicitur locus pascuae, ubi facta est affluentia omnium iucunditatum et refectionum 257 b — Eius tintamentum est praesidium contra peccati sequelam 662 b

— In Ecclesia habetur gradus activorum, praelatorum et contemplativorum 85 a. 216 a. 219 a — In Ecclesia est modus vivendi praesidentium, laborantium, contemplantium 354 b — In ea est status laicalis, clericalis, monasticus *ibid.* — In Ecclesia habetur ducatus patriarchalis, prophetalis, apostolicus 354 a, b — Triplex gradus in Ecclesia correspondet triplici hierarchiae caelesti 85 a, b — Tres gradus in Ecclesia figurantur per Petrum, Iacobum et Ioannem 216 a. 219 a — In membris Ecclesiae est iustitia eminens, crescens et sufficiens 36 b — In Ecclesia sunt membra principalia et non principalia 517 b — Utraque sunt instituta ad quatuor *ibid.* 518 a — In Ecclesia Dei bene ordinata inferiores obediunt superioribus 588 b — Quomodo Christus diversa genera fidelium in Ecclesia doceat 402 b. 403 a, b

— In Ecclesia debemus conversari cum subiectione, dilectione, aemulatione, oratione 154 b

— ob multas causas potest etiam habere bona temporalia 374 a — Reditus Ecclesiae non debent abscondi 62 b

— vocatur domus orationis 674 b. 675 a — est locus propitiationis, eruditionis, refectionis 388 a — In domo Dei frequenter consolatio recipitur 54 b — In ipsa Deus mundat et sanctificat 674 a

— Ad ecclesiam debemus venire ad audiendum verbum salutis, non ad audiendos rumores vel fabulas 525 b — Tanta est excellentia domus Dei, ut in ea non acceptet Deus actum alterius generis quam orationis 390 a, b — Non debemus venire ad ecclesiam propter pecuniam 644 b — fit spelunca latronum, quando in ea est contentio superborum, infectio lubricorum, deceptio et negotiatio cupidorum 389 b — Quinam eam faciant domum prostitutionis, negotiationis vel comessationis 674 b. 675 a

— Vide etiam V. *Apostolus, Christus, Hierarchia.*

Eclipsis — solis significat exinanitionem Deitatis 703 a

Ecstasis — est alienatio a sensibus et ab omni eo quod est extra, et conversio ad Deum, qui est intra 269 — videtur esse quasi nubes lucida simul obumbrans et illuminans 229 b — Meditantis admirationem et admirantis delectationem sequitur mentis alienatio *ibid.* — Ad mentis alienationem homo disponitur per magnitudinem devotionis, admirationis et spiritualis exsultationis *ibid.*

Edmundus — Diabolus ipsi dixit, se melius devinci non posse quam per devotam memoriam passionis Christi 626 a

Edom — interpretatur longinqua 582 b — interpretatur sanguinolentus 274 b

Effectus — omnis suae causae similitudinem gerit 601 a — quanto est immediatior, tanto similitudo est expressior *ibid.* — Cognitio effectus ducit ad cognitionem causae 179 a. 311 a

Egeni — quaerunt locum ubertatis 690 b

Egressus — dicitur excessus mentis 286 b — est praeparatio digna 96 a. 121 a — est triplex *ibid.*

Elatio — Miranda actio cum elatione non elevat, sed gravat 483 a

Electio — designat eminentiam, per quam quis superponitur alii 579 a — In electione praelatorum observari debet triplex gradus 514 b — In electione praelatorum considerari potest quadruplex gratia, iustitia, officium et meritum *ibid.* 517 b — Bene facerent omnes, si electionem suam Domino commendarent 628 b. 629 a

— Alii sunt contenti electione boni; alii, electione melioris; alii, non nisi electione optimi 562 b — Semper eligenda sunt magis bona 566 b — Qui bene discernit et male eligit ipse se condemnat *ibid.* — Cum sit dubium in eligendo, debet recurri ad consilium prudentiorum *ibid.* — Si hi dissentiunt, adhibendum est iudicium discretionis et oratio *ibid.*

— Deus eligit praecipue pauperes et humiles, ut excludat gloriationem humanam 515 a

— Qui sint filii promissionis, scimus quoad iam electos, sed non quoad beatificandos 515 b — Scimus, quod filii promissionis comparatione multitudinis pauci sunt *ibid.* — In Ecclesia pauci sunt viri, quia licet multi vocati, pauci tamen electi 604 b — Non possumus assignare causam divinae electionis nisi ipsius voluntatem 575 a — Possumus reperire huiusmodi electionis signa, quae sunt septem *ib.* a, b

— Peccata electorum erunt ipsis et Deo in honorem 526 b — Post resurrectionem eorum numerus erit completus 363 b — Electi recipient remunerationis abundantiam 451 a

Electrum — fit ex auro et argento 409 a

Eleemosyna — Eam facere debemus donando, supportando et condonando 636 a — Cum terrenam possessionem non possumus ferre nobiscum, tradamus eam in manibus pauperum 158 b — de propriis melior est quam de fortuitis 288 b — pauperum si aliis datur quam pauperibus, non est iustitia, sed iniquitas 567 b — Largiendo eleemosynas thesaurizamus nobis thesauros in caelo 475 a — non mundat, nisi ipsa sit munda 655 b — Dare eleemosynam non cessando a peccato est quasi cum eleemosyna dare alapam 636 b — ut sit purgatoria, oportet, nos habere fidem et non offendere Deum *ibid.*

— Deus dedit maximam eleemosynam 636 a — Filius Dei est eleemosyna, quae purgat peccata *ibid.*

Elementa — sunt quatuor 604 a — Qualitates elementares in fine mundi transibunt quoad virtutem et effigiem 41 b — — Post resurrectionem cessabit eorum mutua actio 383 b — agent tamen adhuc in corpora damnatorum *ibid.* — Status quatuor elementorum post ultimum iudicium 35 a

Elephas — est animal fastidiens sanguinem 513 b — animatur ad bellum, quando videt sanguinem *ibid.*

Elevari — est in admiratione gloriae Dei suspendi 346 b

Elias — fuit eximius Propheta 128 a — desiderabat per mortem evadere tentationes et periculum 271 b — credens, se solum esse Domini servum, reprehensus est 597 a — ut perveniret ad secretum colloquium Dei, ieiunavit quadraginta diebus 635 b — In hoc ieiunio designatur purificatio prophetalis *ibid.* — habuit

zelum divinae iustitiae 636 a — virtute Angelorum ascendit ad paradisum terrestrem 323 a — adhuc vivus deget in paradiso terrestri 115 a — praedicabit ante ultimum iudicium et ab antichristo interficietur 34 b — designat Christum 548 a, b — designat christianum 294 b

Eliezer — est figura Gabrielis Angeli 660 a

Elisabeth — Eius conceptio non erat nova, sed mira 664 a

Eliseus — fecit adduci psaltem, ut resumeret spiritum prophetiae 329 b — figurat Paulum 548 b

Eliud — verbo dicebat, sed improbabat facto 567 a

Emendatio — Ipsius ortus, modus et fructus explicatur quadrupliciter 187 a, b

Engaddi — Vineae Engaddi, nascente Christo, floruisse, fronduisse et liquorem portasse dicuntur 123 a

Ens — et bonum convertuntur 531 a

Ephraim — interpretatur stabilitas et augmentum 431 a — interpretatur frugifer 165 b. 196 a — significat credentes 165 b — designat abundantiam caritatis 496 a — designat avarum 553 a

Epiphania — Christus apparuit hac die ut veritas, maiestas et benignitas 165 b — Hac die Iesus apparuit gentibus et occultatus est Iudaeis 157 a — Hac die, licet diversis temporibus, fecit Christus triplex signum, scilicet signum spectabile stellae, manifestans suam sapientiam; signum admirabile elementi originem mutantis, manifestans potentiam; signum amabile undae regenerantis, manifestans benignitatem 179 b. 180 a, b — Christus se manifestavit per testimonium baptizantis, Spiritus S. descendentis, Patris de caelo loquentis 180 b — Christus se manifestavit perfecte *ibid.* — In baptismo Christi apparuit tota Trinitas 356 a

— Apparitio Domini describitur quantum ad opportunitatem loci, benignitatem Pueri, dignitatem consortii 151 a, b — Manifestatio Christi describitur ut solemniter celebrata et luciformiter demonstrata 169 b — Notatur Infantis elegantia, Magorum in fide perspicacia, fidelium laetitia *ib.* a — Manifestatio Domini explicatur ut praemonstrata, aemulata, exhibita, suscepta, solemnizata 156 b. 160 b. 166 b — Ad manifestationem Verbi concurrerunt lumina divinae maiestatis, assumtae humanitatis, angelicae claritatis, matris Virginis, sideris dirigentis 169 b

— Haec dies fuit principium et causa nostrae salutis, redemptionis, reconciliationis, adoptionis 157 a — Inventio Christi a Magis fuit initium vocationis gentium 152 a — Hodie Graeci faciunt magnam solemnitatem 157 a — Haec solemnitas nos hortatur ad refulgentias participandas, influentias degustandas, efficacias recognoscendas 167 a — Hodie debemus surgere ad quinque actus sensuum spiritualium 166 b. 167 a — Excitamur hodie ad salutares conatus, luciformes occursus, felices contuitus, suaves amplexus 166 b — Admonemur ad studium diligentiae, intellectum gloriae, ad recognoscendum beneficium incarnationis 170 a — Debemus hodie surgere ad mysteria meditanda, beneficia memoranda, Christi magnalia praedicanda, ipsius exempla imitanda *ib.* a, b — Debemus hodie surgere ad rememorandum Christi puritatem, ruminandum eius mendicitatem, contemplandum ipsius humilitatem, meditandum eius caritatem *ib.* b — Vide etiam V. *Christus* et *Magi*.

Episcopus — extorquens ab aliis quod offert, provocat Deum 640 b

Equus — impetuosus non potest teneri sine freno 351 a

Error — intrat, quando homo piger fit et fides obdormit 637 b — Causa, quod aliquis cadit in errorem, est, quia non reverctur Deum 615 b — Deus non permittet, errare humilem 478 a — Deus aliquoties permittit errare qui se magnificat *ibid.*

— contradicit veritati, communitati et etiam sibi 566 b — obcaecat rationalem 242 a — purgatur visione infallibilis veritatis 26 a — Qui ducit in errorem tenetur ad restitutionem 63 b

Erubescere — Homo non erubescit de nocte, sed de die 246 a — Qui erubescit coram Domino non se foedat per luxuriam 697 a — Quidam non erubescunt faciem Dei, sed erubescunt confiteri peccatum 555 a — Quidam non solum erubescunt confiteri, immo erubescunt vocari boni homines 560 a

Eruca — est vermis, qui consumit frondes olerum 459 b — dicitur ab erodo *ibid.* — designat luxuriam *ibid.*

Eruditio — est via ad veritatem 695 b

Esau — veniet ad iudicium cum venditoribus benedictionis paternae 72 a

Esse — Tria sunt esse: aeternum, aeviternum et temporale 622 b — Res habent esse in proprio genere, humana mente, aeterna ratione 442 a — purissimum est maxime actuale et perfectum 598 a

— Quidquid deficit a bono desinit esse 531 a — Peccatum corrumpit esse, timor Dei reducit ad esse, fides dat placens Deo esse, caritas dat vivificum esse, iustitia conservat in esse *ibid.*

Esther — vocatur sapiens mulier 312 b — Assuerus eam accepit in uxorem propter eius pulcram conversationem 522 a — salutem corporis sui et proximorum praeposuit regnis 312 b — Ad verbum eius crudelis sententia revocatur 695 a

— est figura Mariae 679 a. 701 b. 707 a. 711 a. 713 a — figuram gerit Mariae tam ratione nominis quam ratione rei 695 b — Explicatio *ibid.* — honorabiliter introducta designat gentes congregatas in Ecclesiam 250 b

Eucharistia — Quidquid significatur in veteri Lege impletur in isto Sacramento 505 a — significatur per refectionem Melchisedech 257 a — Vas positum in tabernaculo significat Sacramentum et man corpus dominicum 675 a — designatur per hydriam farinae 548 a — Sacramentalis refectio significatur in Evangelio de filio prodigo 257 b

— Verba de carne Christi edenda habent spiritualiter intelligi 249 a — Antequam Christus fecerit nuptias in passione, fecit convivium discipulis suis 247 b — Christus panem benedixit, quando corpus suum confecit 257 a

— describitur quoad signum extrinsecum, contentum intrinsecum, effectum proficuum 253 b

— est Sacramentum et sacrificium 259 b — Christus se ipsum dedit nobis in pretium et pabulum 248 b — Hoc fecit propter caritatem *ibid.* — Christus fecit magnum signum caritatis in incarnatione, maius in passione, maximum, cum proprium corpus tradidit in cibum 233 b. 234 a — Christus secundum dictamen Spiritus S. nobis datur in Sacramento 248 b — Necesse fuit, quod Christus fieret nobis Agnus per assumtionem humanitatis, ut sic in Sacramento fieret cibus noster *ib.* a

— instituta est, ut fidei meritum augmentetur, spei fiducia sublevetur, caritatis devotio inflammetur 252 a — Per haec ostendit Christus suam benevolentiam *ib.* b — instituta est, ut habeant membra Christi signum rememorativum, viaticum refectivum, vinculum unitivum, sacrificium remediativum *ib.* a — Per haec ostendit Christus suam sapientiam *ib.* b

— Haec refectio est regalis et pontificalis 257 a — Hoc Sacramentum est deificum et mirificum 252 a — In hoc Sacramento terrena caelestibus, ima summis, visibilia invisibilibus coniunguntur *ibid.* — est liberalissima communicatio et nunquam tanta potuit cogitari 257 b — In eucharistia quodam modo latet gloria Christi 255 a — In hoc Sacramento recipitur pretiosum et nobile balsamum, totus thesaurus caelorum, omnis gloria Angelorum, Dominus saeculorum, iudex vivorum et mortuorum 254 a

— est supra apprehensionem sensitivam, investigationem imaginariam, considerationem intellectualem et operationem naturalem 251 b — Per haec ostendit Christus suam potentiam 252 a — In hoc Sacramento apparentia visibilis excitat sensum, existentia invisibilis superat intellectum, efficacia mirabilis delectat affectum 253 b

— Verbum incarnatum, quod Virgo peperit et quod circumcisum est et in cruce passum, proponitur ad manducandum 136 a — Tria nobilissima fercula hic sunt posita, scilicet caro, quae dulcis; anima, quae dulcior et carne nobilior; divinitas, quae dulcissima est 254 a — Christus est cibus ratione Divinitatis et humanitatis 158 a — Christus immolat victimas proprii corporis et miscuit vinum proprii sanguinis 388 b

— In ea non est generatio vel alteratio nec secundum locum mutatio, sed transsubstantiatio 252 a — In ea totum convertitur in totum et unum ens actu in aliud ens actu *ibid.* — Totus panis convertitur in

totum corpus Christi *ibid.* — Christus supernaturaliter facit elementa transmutare in corpus suum 248 a

— Sicut Christus potuit corpus formare de sanguine Virginis, sic potest de pane et vino formare corpus et sanguinem suum 248 a — In hoc Sacramento sunt septem miracula in transsubstantiatione, septem in accidentium remansione, septem in corporis integritate et septem in cibi veritate 253 a, b — Ignis, quo praeparatur hoc convivium, est Spiritus S., cius minister est sacerdos 257 b — Invisibilis sacerdos visibilia elementa in suam substantiam invisibili virtute transmutat 248 a

— In qualibet parte hostiae virtute supernaturali est Christus totus 249 a — Corpus Christi est in diversis locis, eo quod virtute divina molta convertuntur in ipsum 252 a — In ea accidentia sine subiecto subsistunt et apprehenduntur *ibid.* — Cibus hominis ambulantis per fidem debet esse Verbum incarnatum sub velamine specierum 671 b

— Sanguis Christi dicitur calix et novum Testamentum, quia fuit poculom refectionis novae et pretium redemptionis nostrae 136 a — Potus sanguinis novus potus est *ibid.* — Hic panis non est corporalis, sed spiritualis 257 b — cibus spiritualis est 249 a — Hic comeditur panis vitae, et potatur vinum sapientiae 388 b

— Reficimur in ea refectione ex duplici causa magnifice praeparata, caritative exhibita, suaviter cibativa, spiritualiter suscipienda 256 b. 258 a — Christus in Ecclesia militante habet refectionem aeternam, ad quam invitat 256 b — Christus nos reficit amicabiliter, mirabiliter et oblectabiliter 301 b — Christus ipse venit et suscepit nos in refectione et largiter distribuit 257 a, b — Hic cibus esurientes satiat et integer manet 251 b

— Hanc refectionem debemus multum desiderare 258 a — Incuriales sumus, si recusamus ad hanc coenam venire 257 a — Angeli libentissime huic convivio assistunt *ibid.* — Desiderabile esset hoc Sacramentum, etiam si sola caro tam nobilis daretur in cibum 254 a — Si non quotidie sumimus Sacramentum, debemus tamen Christum portare in ulnis nostris per amorem 644 b

— Qui vult manducare de hac coena debet habere pudicitiae sanctimoniam, providentiae circumspectionem, tolerantiae fortitudinem, obedientiae celeritatem 249 b — Hnic Sacramento debemus conformari per pudicitiam, obedientiam, patientiam, prudentiam 259 b — Ad eius esum requiruntur septem virtutes *ibid.* — Ad esum Agni necessariae sunt caritas, sanctitas, fides et pietas 248 b — Ad hoc Sacramentum accedentes debent habere mentem puram et carnem immaculatam 136 b — Qui aliter accedit timeat, ne Dominus eum percutiat *ibid.* — Exemplum *ibid.* — Hic panis sumendus est cum sinceritate conscientiae, quia secus sequitur quadruplex damnum 253 b. 254 a — Qui sanguinem Christi digne vult bibere debet se ipsum diiudicare 729 a — Qui eo vult inebriari debet inflammari desiderio et praeveniri devotionis oleo *ibid.*

— Modus sumendi eucharistiam significatur per modum edendi agnum paschalem 248 a. 258 b. 259 b — Explicatio 248 a, b. 249 a, b — debet suscipi centurionica reverentia et Zachaeica devotione 416 b — Explicatio *ibid.* — debet sumi in caritate et unitate Ecclesiae 247 b — est sumenda cum incendio unitivi amoris et robore perfectae virtutis 258 b — Suscipiens debet habere triplicem caritatem *ibid.* — In hoc convivio reficitur anima, quae fideliter et reverenter accedit 251 b — Nullus digne accedit, nisi qui verbum Dei audit et facit 671 a

— Iudaei escam et potum spiritualem somebant tantum per fidem, nos autem per fidem et Sacramenta 258 a

— Ad esum Agni non sufficit veritas experientiae et rationis humanae, sed requiritur veritas fidei 248 b — Christos manducandus est per veritatem fidei 249 a — Fides debet huic mysterio assentire liberrime sine aliqua dubitatione 258 b — non est investiganda per rationem 249 a — Si aliquid in ea non possumus investigare, debemus consilio Spiritus S. reservare 258 b — Spiritus S. nos docet istud Sacramentum intelligere *ibid.* — Omnes sensus hic decipiuntur, excepto solo auditu 248 b — Hoc significatum est in Isaac *ibid.*

— Recedens a Sacramento debet facere gratiarum actionem propter multiplicem huius panis effectum 254 b — Christo in eucharistia debemus offerre thus devotionis ferventissimae 158 a

— Insipientes nolunt devenire in cognitionem huius Sacramenti 388 b — Homo carnalis non intelligit eius nobilitatem 136 a — Multis iste cibus non sapit propter sensus adustionem, repletionem et defectionem 254 b — Multi nauseant saporem huius Sacramenti 505 a — Quidam, habentes vilissimas animas, nauseant super ista coena 257 a

— dicitur frumentum electorum 662 a — Carnales ab hac refectione sunt excludendi tanquam canes 258 a — Corpus Christi carnalibus nonnisi unum saporem reddit; spiritualibus, mirabilem delectationem 136 b — Ipsius manducatio digna est fructuosa; indigna, damnosa 251 b — Qui negligunt hanc mensam miserrime lugebunt 255 a — Servi Domini laetabuntur, sed isti confundentur *ibid.* — Exemplo Iudae Filium hominis tradit qui hoc Sacramentum violare praesumit 254 a

— Hic panis unit uni capiti 258 a — Est mirabilis unio inter cibatum et cibum et conversio unius in alterum 234 a — Anima isti cibo per amorem unitur et in eum convertitur 379 b — Suscipiens eucharistiam debet habere devotionem inflammativam et transformativam, ut fiat assimilatio et transformatio cibantis in cibatum 258 b — Caritas Christi apparet in hoc, quod eandem escam manducamus cum ipso *ib.* a — In hoc est vinculum unitatis *ibid.* — Non mutamus Christum in nos, sed nos mutamur in Christum 249 a — Debemus incorporari Christo, ut habeamus sanctitatem *ibid.*

— est cibus habens omne delectamentum 675 a — In hoc pane invenitur plenitudo saturitatis et ebrietas voluptatis 388 b — In ipsa absconditur immensa magnitudo dulcedinis, quae absorbet et quietat animam *ibid.* — Hic est calix suaviter inebrians 258 a — Si tantum delectat visus Christi, eo magis gustus 254 a — Qui tangit carnem Christi efficitur ignitus 436 b — Caro Christi est quidam carbo ignitus 248 b — penetravit pectus alicuius infirmi, qui ore eam non poterat sumere 259 a — Exemplum mulieris, quae accedens ad eucharistiam semper sentiebat mirabilem suavitatem 436 b

— Habet virtutem vivificandi, peccata delendi et glorificandi 254 b — Hic panis stabilit cor in bono 388 b — Christus est nobis in cibum salutis 671 a

— Si ipsam susciperet anima cum devotione, posset videre Dei potentiam, pulcritudinem et bonitatem 505 a — Per eam compaginamur Ecclesiae 379 a — venustat decorem Ecclesiae 505 a — Vide etiam V. *Coena*

Euphrates — interpretatur frugifer 698 b — significat Mariam *ibid.*

Eva — sumta fuit de latere Adae 247 b — formata est de latere Adae dormientis 355 b — est nostra prima mater 522 a — nos genuit mundo 706 b

— fuit pura et munda, quia adhuc nunquam tacta fuerat a viro suo 522 a — quia non obedivit, fuit ejecta de paradiso, nec fuit placens Deo eius puritas *ibid.* — voluit Deo comparari in sapientia 411 b — facta fuit homini in adiutorium, sed facta est ei in nocumentum 558 a — nocuit quoad laesionem innocentiae et dilationem poenitentiae *ibid.* — sua insipientia nos deiecit a bono 713 b — patriarchatum habuit in numero feminarum 695 a — Hic patriarchatus translatus est ad Mariam *ibid.*

Evagatio — Per mentis evagationem homo nusquam est 229 a

Evangelista — maius est quam legislator 520 a — per animalia designantur 707 b

Evangelium — a conceptu virginali incipit 717 a — Super Legem Moysaicam data est lex Evangelii 637 b — Per legem evangelicam statuitur testamentum pacis et amicitiae cum Deo 206 b — venit cum mansuetudine 636 a — diffusum est per praedicationem, fructificat per bonorum operum exsecutionem, crescit per ampliorem cognitionem 456 a, b

— totum nihil aliud sonat, nisi ut habeatur puritas in carne, paupertas in possessione, humilitas in mente 102 b

— Evangelicae perfectionis fundamentum est paupertas 443 b — Summa evangelicae perfectionis consistit in excellentia paupertatis 535 a — Vita evangelica consistit in asperitate, integritate, simplicitate,

humilitate et omni benignitate 579 a — Doctrina evangelica perfecte impletur in observantia consiliorum 154 b — Ab evangelica professione alienum est temporum varietates et successiones inquirere 321 b

— illustrat, inflammat, elevat 75 a, b — investigandum est secundum dictamen Veritatis aeternae *ib.* a — Ad investigandam legem evangelicam debemus nos praeparare per soliditatem fidei, per sinceritatem spei et per sedulitatem studii *ibid.*

Evomere — Qui abominantur quae Dei sunt, evomuntur 636 a

Exaltatio — Quanto quis magis se exaltat, tanto minus honorat Deum, se elongat a superioribus et se subiicit inferioribus 394 a — Deus nullum exaltavit in novo et veteri Testamento, nisi humiliatum 577 b — Deus in veteri Testamento exaltavit Ioseph, Moysen et David *ibid.*

Exauditio — fit eis qui clamant cum confidentia, devotione et compunctione 267 b — Ut exaudiamur, requiritur exhibitio reverentiae, observatio iustitiae, erogatio misericordiae 214 a — Multi non exaudiuntur prima et secunda vice propter defectum fidei 267 b — Qualem se offert homo Deo, talem se exhibet Deus homini 390 b — non fit petentibus contrarium suae vel proximorum saluti 312 b — Qui ore invocat et opere impugnat non est dignus exaudiri 718 a

Exemplum — plus movet quam verbum 60 b. 217 a. 294 b. 332 a — ut sit perfectum, debet esse coniunctum cum verbo doctrinae 313 a — rudes et sensibiles homines facile ducunt in cognitionem spiritualium 398 a — Exemplo viri sancti homo accenditur ad amorem bonitatis et illuminatur lumine veritatis 332 a

Existentia — Tres sunt eius mensurae: aeternitas, aeviternitas et tempus 622 b

Exspoliatio — fit praecipue propter expeditionem, accelerationem, quietationem, vestium mutationem 572 b. 573 a, b — quaedam inducit confusionem, alia pulcritudinem 572 a, b — Prima est exspoliatio animae, quae est cavenda propter tria *ib.* a — Altera est exspoliatio carnalitatis, prosperitatis et mortalitatis, quae est amplectenda propter quatuor *ib.* a, b — Debemus nos exspoliare triplici tunica secundum exemplum S. Bartholomaei *ib.* a — Dolendum est, quod aliqui scienter patiuntur, se exspoliari a diabolo *ibid.*

Exsultatio — pertinet ad irascibilem 714 b — In exsultatione est affluentia deliciarum animae 326 a — habetur per praesentiam gaudii 392 a — debet procedere ex gaudio divino 538 a — est in viris contemplativis et devotis *ib.* b — in hac vita incipit et consummatur in futuro *ibid.*

Ezechias — territus est per audaciam praesumtionis 329 a — fuit reprehensus, quia non occultabat bona sua 153 a

F

Facies — est pars nobilissima in homine 627 b — In ea sunt omnes sensus *ibid.* — nostra indicat, quod debemus sursum ferri 616 b

— Videre facie ad faciem est in claritate plenaria 49 a

— Per faciem intelligitur flatus 529 b — designat superiorem portionem rationis 509 a. 627 b — Per faciem intelligitur anima rationalis 219 b — Per faciem notitia fidei intelligitur 25 b — quatuor animalium designant quatuor virtutes 565 a

— Dei est pulcritudo sapientiae 616 a

— Christi vide V. *Christus* pag. 97 n. 12. in fine.

Falsitas — Qui falsitatem facit credibilem aperit foveam erroris 63 b

Fama — Qui vult custodire odorem famae non teneat consortia malorum 542 b — Crudelis est homo, qui famam negligit *ibid.* — ex mundi iudiciis non fit obscurior 87 b — fructificat suavitatem odoris, si absentibus innotescit 457 b — mundanorum est vilis 87 b

Fames — Qui fame sunt attenuati pressi defectione gustare non possunt 254 b

Familia — Aliquis quatuor notis cognoscitur esse de familia alicuius divitis 327 a

Familiaritas — non praebeat offendiculum 724 b

Fasciculus — de quo quidam truncus cadit et quidam permanet, designat Ecclesiam 324 a

Fatuus — idem est quod infatuatum 386 b — corporis effigiem habet sanam et mentis faciem habet aegram 661 a — delectatur in mendaciis detractorum et adulatorum 681 a — sunt qui, spretis superioribus, se vertunt ad terrena 480 a

Fecunditas — tres habet gradus 683 b

Fel — Per fel intelligitur amaritudo contritionis 625 b

Felicitas — hominis consistit in cognitione maximorum intelligibilium 31 a — contemplativae dicuntur plus valere quam consuetudinales 556 a

Femina — Femininum genus facile pietate movetur 345 b

Fenestrae — designant sensus 571 a

Fermentum — vetus expurgatur, quando affectio purificatur 138 b

Ferrum — est durum et forte inter alia metalla 472 b — si liquescit, ei imprimi potest quaelibet forma 589 a — designat fortitudinem 548 a — designat constantiam in tribulatione 533 a — designat auctoritatem Scripturarum 472 b

Festum — Semper crescit festum Domini 642 b — Festum mundi decrescit et annihilatur *ibid.* — Diebus festivis vacandum est divinae legis doctrinae 650 b

Ficus — Arbor fici designat homines mundanos 382 a — designat sanctam conversationem *ibid.*

Fidelis — est qui in omnibus, quae agit, non quaerit nisi gloriam Dei 575 b

— sub eodem iure vivendi collecti sunt 423 b — omnes transierunt per multas tribulationes 439 a — quilibet bonus est stella ornans firmamentum 719 b

Fides — est acceptatio rerum nondum perfecte notarum 643 a — est prima conformitas ad lucem illam, quae est fons vitae 563 b — est fundamentum sapientiae christianae 478 a — est primarium ornamentum, spiritualis fabricae fundamentum et contra adversa munimentum 606 b — est deifica virtus et omni acceptione digna 450 b — est donum ineffabile et virtus amabilis 181 b — Fidei plenitudo consistit in aspectu veritatis aeternae et in affectu pietatis evangelicae 490 b

— Quod patres crediderunt futurum nos credimus esse factum 357 b — In signum novitatis fidei dantur novae linguae 138 a — Fidem confirmant septem testimonia 356 b. 357 a, b

— Omnes Ecclesiae concordant in una confessione veritatis fidei 357 b — durat a principio mundi usque ad finem *ibid.* — non mutatur, quamvis tempora sint variata *ibid.*

— per clypeum intelligitur 711 b — dicitur robur fundamenti 652 a — dicitur oleum 532 b — quare dicatur substantia sive hypostasis 452 a — Lux fidei aliquando assimilatur fulgori aureo, aliquando fulgori sidereo 157 b

— necessaria est ad salutem 55 b — Sine fide impossibile est debite inquirere 407 a — Nullus potest dirigi sine luce fidei 58 b — Debemus ambulare in simplicitate fidei 63 b — Nunquam est a veritate fidei recedendum 643 a — Sine ipsa ceterae virtutes evanescunt 181 b — Nulla est superaedificatio virtutis, nisi substernatur veritas credendi 652 a — Sanguis Christi non restituit innocentiam nisi per fidem vivam 728 b — Non est tantus defectus in mundo quantus fidei 643 a

— Qui vult accipere bonum fidei, debet facere quatuor 242 a — Qui accedit ad audiendam fidem deprimat infidelitatem 208 a — Mysteria fidei videntur per industriam rationis, munditiam cordis, laetitiam mentis et gratiam Spiritus S. 401 b. 402 a — debet esse solida, devota, magna 452 a — Melius creditur factis quam verbis 47 a

— A fide cadit qui non diligit S. Scripturam 63 a — Veritas fidei subvertitur per miracula deceptibilia 24 a — Dubius in fide infidelis est 63 b — Multi discedent a fide ante ultimum iudicium 34 b

— Christus est causa cognitionis fidei 658 b. 659 a — Ad certam fidei revelationem

nullus potest devenire nisi per adventum Christi in mentem et carnem 358 a — Veritas fidei non est de infidelibus, sed de Christo 382 a — habetur, quando irradiat menti splendor Veritatis aeternae 643 a

— Duodecim articuli fidei editi sunt ab Apostolis 506 b. 603 a — Fidei articuli sunt quasi lapides fundamentales 652 a — Fidei articuli duodecim designantur per lapides durissimos 603 a — Assentiendum est omnibus articulis fidei 652 a

— Homo assentit primae veritati non propter rationem, sed propter eius amorem 291 a — Tunc ratio humana non evacuat meritum, sed auget cordis solatium *ibid.* — non habet meritum, cum ratio praebet experimentum 659 a — Debemus captivare intellectum ad credendum mysteria fidei 472 b — In ea debet quasi confringi ratio 659 a — humiliat et captivat intellectum 478 a — Credentes offerunt aurum intelligentiae 165 b — Radius divinus non potest nobis lucere nisi varietate sacrorum velaminum circumvelatus 192 b — per philosophiam firmatur 63 a — Nihil libentius intelligimus, quam quod credimus fide 291 a

— operatur per dilectionem 452 a — sanctificat, cum per dilectionem operatur 643 a — Eius insignia sunt opera 327 b — Qui fidem habent monentur, ut bene operentur 606 b — Christi adventus illis solis prodest, qui habent fidem per dilectionem operantem 650 a

— Fidei rectitudo producit quatuor bona 435 a, b — discordes foederat, hominem cum Deo reconciliat, de inimico facit filium adoptivum 181 b — iram placat, rigorem iustitiae mitigando et evacuando *ibid.* — sustentat aedificium spirituale 452 a — habet virtutem generandi filios lucis 563 b — dat placens Deo esse 531 a — vincit invincibilem, omnia prospera pro voto impetrando 181 b

— Per fidem credimus Christum Deum et hominem 25 b — Ad hoc non possumus ratione attingere *ibid.* — Sola fides christiana intelligit esse verum Deum-hominem, facit sentire vere de divina bonitate, misericordia et sapientia, sola intelligit redemptionem 477 b — christiana sola voluntatem Dei manifestat 673 b — docet considerare supplicia peccatorum, deformitates, quas incurrimus, et virtutes, quas perdidimus propter peccata 511 a — De fide loqui bonum est ex duplici ratione 472 a

— Per influentiam verae credulitatis nascimur spiritualiter ex Deo 730 a — A fide incipit spiritualis purgatio 655 a — est spiritualis medicina 450 a — curat omnem languorem *ibid.* — Huius medicinae efficaciam Christus ostendit tripliciter *ibid.* — est lux purgativa et unitiva 563 a, b — In fide sanitas est 103 a — Per fidem est sanctificatio in vi cognitiva 643 a — lenit tumorem superbiae in intellectu 532 b — purificat et illuminat per studium veritatis 637 a — salvat per quatuor 453 a

— illuminat mentem ad assentiendum in omnibus primae Veritati 452 a, b — illustrat rationalem 252 b. 419 a. 446 b dat intelligentiam 424 a — renovat intellectum in cognitione veritatis 138 a — Non potest illabi sapientia animae nisi per fidem 643 a — Radius divinae veritatis primo unitur cordi per fidem *ibid.*

— sursum elevat ad contemplandum 639 b — elevat hominem ad tranquillitatem et concordiam 25 b — confirmat affectum in passione et tribulatione 452 b — calcat mundum *ibid.* — vera non quaerit in his miseriis fieri dives *ibid.*

— Per fidem habetur hereditas aeterni regni 472 b — Per fidem oportet introire in regnum caelorum 657 a — est ostiaria *ibid.* — remunerat in deiformitatis gloriae assimilatione 452 b

— Qui mortui sunt extra fidem iuvari non possunt 606 a — Qui in fidei plenitudine decesserunt iuvari non indigent 606 a, b

Fiducia — fortificat mentem et elevat ad bona futura obtinenda 717 a — est virga germinantium fructuum divinorum *ibid.*

Figura — rotunda non est in universo completa 109 b — ut perfectissima esset, universitatis linea curvata est in circulum 109 b. 110 a — Explicatio *ibid.*

— Plus efficit veritas quam figura 782 a — Simul currit institutio figurae cum promissione novitatis gratiae 134 b

Filiatio — Filiationem comitantur libertas in conditione, conformitas in effigie, amicabilitas in corde 132 b. 133 a

Filius — bonus diligit patrem, quando ab ipso corrigitur 558 a — bonus est gaudium et laetitia matris suae 171 b — Filiis est commendabile imitari bonos patres 188 a

— Pater accepit filium prodigum non obiiciendo, sed compatiendo 350 a — prodigus bene exprimit modum aversionis a Deo 161 b — Explicatio *ibid.* — prodigus est peccator 257 b — prodigus designat luxuriosum 423 b — Explicatio *ibid.* 424 a — senior est populus Iudaicus 257 b

— Dei sumus, quia liberati a servitute 137 a — Si sumus filii Dei, assimilamur ei per sapientiam, benevolentiam, confidentiam 446 a — Dei legitimi debent esse honesti, devoti, pacifici, studiosi 387 b — Si filii veri sumus, Patrem nostrum vere amamus 643 b

— Lucis filii sunt parvuli, adolescentes, adulti, per quos designantur poenitentes, proficientes et perfecti 225 a — Hi tres dicuntur filii lucis ob sex rationes *ib.* b - 229 b — Debemus esse lucis filii gloriosi, splendidi, deliciosi, alti, largiflui, incorrupti, inclyti 231 a, b

— ancillae sumus et non filii Dei, si non curamus de bonis aeternis 507 b — ancillae designat malos; filius liberae, bonos 236 b — Unus hereditate privatur, alter hereditatem sortitur *ibid.* — Si sumus filii diaboli, assimilamur ei per ignorantiam, melancholiam, diffidentiam 446 a — regni dicuntur Herodes et Iudaei 130 b

— Dei vide V. *Trinitas.*

Fimbriae — sunt in perfectum ornamentum vestimenti 450 b

Fimus — congregatus nihil facit nisi foetere 540 b — quando spargitur, fructum facit *ibid.*

Finis — exitus acta probat 618 a

Flere — Multi sunt, qui nunquam vel raro flent 556 b — Multi flent solum uno oculo sicut canis *ibid.*

Flos — est puritas mixtionis colorum et odoriferus 325 a — sunt primitiae et indicia temporis revirescentis 281 b — oritur et nutritur, flante zephiro 283 a — purior est quam fructus *ibid.* — habet venustatem 281 b — pulcrificant virgultum 570 b — In flore est spes fructus, species et odor 457 b — habet speciositatem, puritatem, levitatem, sanitatem 283 a — naturaliter delectat visum *ibid.* — Eius suavitate olfactus reficitur *ibid.* — magis confricatus magis redolet 285 b — tener attactu saepe efficitur marcidus *ib.* a

— pictus non potest pati, quod tangatur 287 a — pictus est planus *ib.* b — sculptus habet aliquas partes prominentes *ibid.* — sculptus designat superbiam *ibid.*

— sunt quatuor boni, in quibus debemus florere, scilicet sapientia, temperantia, iustitia, patientia 284 b. 286 a — His obtinemus in resurrectione claritatem, subtilitatem, agilitatem et impassibilitatem 284 b. 286 a, b. 287 a, b. 288 a — sunt quatuor mali, in quibus non est florendum, qui sunt flores picti, foetidi, sculpti, aridi 286 b. 287 a, b. 288 a

— designant exercitia bonorum operum 284 b — designant mundas affectiones 570 b — designant exordia nostrae resurrectionis in Christo 281 b — campi designat omnibus accessibilem iustitiam 285 b — candidi sunt Virgines 505 a — rosarum sunt Martyres *ibid.* — Christus natus apparuit mundo sicut flos propter sex rationes 116 a

Fluenta — a montibus orta per terram diffunduntur 689 a

Flumina — quatuor paradisi possunt aptari quatuor gratiis 465 a

Fluvius — designat pietatem 33 b

Foedus — quod fecit Deus cum homine, quale sit 614 a, b

Fomes — In Maria omnes fomites erant exstincti 37 b — in Maria non tantum ligatus fuit, sed per essentiam exstinctus 98 a

Fons — Aqua fontis de intimo terrae, de ignoto et inviso loco erumpit 507 b — Describitur eius ortus, ascensus et fluctus quoad triplicem qualitatem 721 b — in scaturiendo tantum ascendit, quantum descendit 696 a — est unus, etsi multi rivuli ab eo egrediantur 310 b. 442 a — si praecideretur, rivuli non emanarent 288 a — perdit rationem fontis, si aquam non refundit 480 b — quando desinit scaturire, amittit nobilitatem fontis 696 b

— fervescens egreditur extra se 559 b

— significat caritatem 33 b — dicitur Deus Pater 696 a — vocatur Christus dupliciter *ibid.* — vocatur Maria quadrupliciter *ibid.* 697 a, b — Christus natus

dicitur ascendisse sicut fons ex septemplici ratione 116 b

Foramina — petrae sunt plagae Christi 508 b

Forma — Per formam est omnis operatio 353 a

Fornicatio — in corde committitur visione, cogitatione, affectione 428 b

Fornicator — In eius corde dedignatur habitare Spiritus S. 652 b

Fortes — sunt multi ad vitia 482 a — sunt multi per odium aequitatis, non per amorem caritatis *ibid.*

Fortitudo — animat ad vincendum 511 a — triplex est: fidei, spei et caritatis *ibid.* — In exsequendo iustitiam fortitudinem habet qui tollit a Sanctis documentum instructivum, exemplum inflammativum, auxilium confortativum 424 a

— habet magnanimitatem in aggrediendo, virilitatem in prosequendo, longanimitatem in perseverando 604 b — non est sine habitu aliarum virtutum cardinalium et virtutum theologicarum 482 a, b — Quaenam necessaria sint, ut pervenire possimus ad constantiam fortitudinis 712 b — Fortitudinis donum significatur in uxore Manue 666 a

Fossorium — designat crucem dominicam 341 a

Fragilitas — Homo videtur fragilius vitro 542 a

Fragmaria — Eius incolae ab Alexandro magno non sunt debellati, quia erant pauperes 285 b

Franciscus — est armiger Christi 535 a — designatur per Iob 576 b — comparatur Zorobabel 573 a

— Deus elegit hunc pauperem et simplicem, ut exemplar esset poenitentiae 687 a — electus est et non abiectus 578 b — electus fuit non solum e malis, immo inter bonos sublimatus est 579 a — vocatus ad nuptias Christi in novissimo loco recubuit 534 a

— affectionis carnalis vinculo fracto, parentes penitus dereliquit 591 b — reliquit societatem perversam et societatem mundanam *ib.* a — habitum abiectissimum assumsit 534 a — se nudum per civitatem trahi fecit 597 b — se fecit servum leprosorum 586 b. 597 b

— primo habuit septem fratres, et ipse fuit octavus 576 b — divisit eos in quatuor partes mundi et misit eos binos et binos *ibid.* — Secundum ipsius desiderium Dominus reduxit illos simul *ibid.* — habuit etiam tres filias, quia in principio conversionis fundavit tres ecclesias *ibid.*

— a Domino missus est in virga crucis educere populum de Aegypto vitiorum in desertum Religionis Minorum 534 b — Ordinem suum non aliquo modo speciali Minorum, sed simpliciter Minorum Fratrum appellavit *ib.* a — voluit, se et Ordinem suum denominari ab humilitate 588 b — tres Religiones instituit 576 b — anceps haerebat, utrum deberet vacare orationi vel praedicationi 580 b — non ausus fuit docere nec scribere nisi quod a Domino accepit 593 a — Deus ipsius doctrinam et Regulam miraculis et stigmatum signaculis confirmavit 592 b. 593 a — Ratio duplex *ibid.* — Eius Regula est via iustissima perveniendi ad vitam 593 a — Eius Religio est domus obedientiae, abstinentiae et gratificata Deo per paupertatem 247 a, b — Haec designantur per Bethaniam *ib.* a — Ipsius semen fuit sicut stellae caeli 590 a

— ivit ad Saracenos, ut videret, si aliquis eum vellet occidere pro Christo 589 a — Narratur eius colloquium cum Soldano 579 b. 580 a

— In ecclesia sancti Damiani sermone vocali locuta est ei crux 580 b — Narratur visio, quam de ipso habuit Pacificus 577 b — praevidebat futura et videbat cordium secreta 589 b — praesentem se absentibus ostendit *ibid.* — quando pro aliis orabat, sentiebant dulcedinem spiritualem 581 a — per spiritum purgativum, confortativum et elevativum in aërem elevatus est *ib.* b — dicendo horas rapiebatur *ib.* a — dixit, istam visitationem non esse in potestate sua *ibid.* — Animalia aspersa de lotura manuum et pedum eius sanabantur 589 b

— Creaturae ei obediebant 581 b — Ipsi erant subiecta animalia 583 b — Exempla *ibid.* — etiam ad animalia miram servabat mansuetudinem 595 a — Haec ad ipsum recurrebant *ibid.* — Aves audierunt eius praedicationem 581 a

— Spiritus S. ipsum purgavit, illuminavit et perfecit 581 b — Litteras non scivit, tamen praedicavit nec verbum unum reprehensibile dixit *ibid.* — Narratur, quid evenerit in quadam eius praedicatione 582 a — praedicavit divina praecepta, promissa et iudicia *ibid.* — propter triplicem spiritum, quem habuit, protulit tria iudicia *ibid.* — factus est doctor verus ob quatuor rationes 592 a, b — ab homine non didicit *ib.* a — In hoc magis est admirandus quam imitandus *ibid.* — Non inepte filii eius addiscunt *ibid.*

— fuit Christi amicus fidelis, unanimis, familiaris et conformis 534 a — fuit acceptabilis Domino servus, quia humilis, virilis, fidelis, familiaris 573 a, b. 574 a — fuit discipulus verus ob quatuor rationes 591 a, b — Ab eo forma discipulorum est assumenda 592 a

— creatus est ad imaginem Divinitatis 583 b — habuit conformitatem cum Patre in potentia, cum Filio in sapientia, cum Spiritu S. in bonitate sub duplici respectu *ib.* a, b — commendatur a merito servitutis, signaculo sanctitatis, privilegio electionis 573 a — commendatur ab humilitate, virtute et caritate 576 a — complacuit Deo propter obedientiae rectitudinem, rectitudinis acmulationem, devotionis suavitatem 580 b — fuit signaculum reformatum, transformatum, expressum, expressivum 574 b — dicitur electus et probatae virtutis propter observantiam, zelum et dilectionem 579 a — caelo comparatur ob suam paupertatem, castitatem et humilitatem 587 a, b. 588 a — fuit caelum plenitudine caritatis, celsitudine contemplationis et impletione gratiae septiformis 589 a, b. 590 a — fuit caelum illuminans, irrorans, inflammans et coruscans *ib.* b

— noluit commorari in carnalibus voluptatibus et deliciis 584 a — non solum a mortalibus se cavebat, sed etiam a venialibus 578 b — sibi fuit austerus, proximis propitius 534 a — fuit simplex et rectus 574 b

— raptus et sublimatus fuit propter zelum animarum 581 a — Exemplum *ibid.* — flebat quotidie pro peccatis suis et alienis 576 b. 581 a — tantum flevit, quod oculos perdidit 626 a — excaecatus est per lacrymas 557 a — peccata deflere non cessavit, quousque per revelationem remissionem eorum cognovit 591 b. 592 a — Christus dedit ei adhuc viventi in carne remissionem omnium peccatorum 584 b

— volebat sic satisfacere pro peccatis in vita ista, ut non oporteret, eum timere in alia 585 a — hic iudicavit se, ne a Domino iudicaretur *ib.* b — se castravit propter regnum caelorum 588 a — ita affligebat carnem suam, ut carnes eius efficerentur nigrae 584 b — ob carnis tentationem proiecit se nudum in medio nivium 588 a — quando daemones ipsum affligebant, semper recurrebat ad Dominum 578 b

— fuit pauper 265 b — nihil voluit penitus habere, nec in communi nec in particulari 587 b — sicut omnia interius contempserat, sic omnia exterius dimittebat 591 a, b — fuit aurum electum, quia fuit in camino paupertatis 579 a — Exemplum *ib.* b — Per ipsum renovavit Dominus exemplum paupertatis 536 a — Ad hoc dedit illi suae passionis signaculum in testimonium, ut illi ab omnibus crederetur *ibid.* — Omnibus debet placere paupertas S. Francisci 587 b

— inter humiles et parvulos retinet principatum 593 a — erat Dei servus humilis pro reverentia Dei; humilior, in supportatione proximi; humillimus, pro contemptu sui 576 a, b — propter triplicem humilitatem susceptus est ad triplicem misericordiam 578 a — dixit, se esse maximum peccatorem 588 b — humillimum et vilissimum se reputabat 589 a — exemplum humilitatis reliquit 597 b — Ab eo discenda est humilitas 595 a — Ab eo discere debemus mansuetudinem 594 a. 595 a

— vivam memoriam habebat de passione Christi 626 a, b — frequenter legit librum crucis 265 b — totus rapiebatur, quando mentio fiebat de Christo 583 b — ob dilectionem Crucifixi semetipsum compassionis lacrymis adeo affligebat, ut visum corporalem amitteret 593 b — transformatus est in Christum crucifixum 580 a — Eius caritas comparatur caritati Christi 583 b — habuit cor inflammatum supra modum 265 b — Ad ipsum dixit Christus: Ascende: per me, post me, ad me, propter me 534 b

— fuit creatus ad similitudinem humanitatis Christi quoad vitam, passionem et

resurrectionem 584 a — Privilegium speciale erant eius stigmata 586 a — Horum descriptio *ibid.* — habuit stigmata in manibus, pedibus et latere 265 b — Deus posuit in eo signum victoriae 587 a — Christus misit ei purpuram, id est passionis suae insignia 534 b — Seraphim missus est ad eum 589 b — In hoc significatur, quod ardens erat caritate *ibid.* — Crucifixus in specie Seraphim ei apparuit et stigmata impressit 593 b — Stigmata ei impressa fuerunt praeter consuetudinem, contra naturam et supra artem *ibid.* — De impressione stigmatum constat testium pluralitate, auctoritate et sanctitate *ib.* a

— Stigmatum impressionem requirebat divini regiminis providentia, Ecclesiae indigentia et suae virtutis eminentia *ib.* b — Crux Christi in eo poni debuit ob quinque rationes 589 a, b. 590 a, b — Cur Deus in eo dederit signa pietatis et misericordiae 593 b — Signum crucis impressum corpori eius significabat affectum, quem habebat ad Crucifixum 589 b — Eius stigmata sunt confirmatio professionis altissimae paupertatis 587 b — Deus per impressionem stigmatum viam veritatis confirmavit 593 b — Eius stigmata significantur per signum Filii hominis 586 b

— niger fuit, sed in morte apparuit caro eius candidissima et rubicunda 580 a. 584 b — Quoad ipsum notantur gratia, transitus ab hac vita et gloria 534 a — assumtus est ad divinorum revelationem, caelestem consolationem, regium honorem et Dei contubernium 573 b. 574 a, b

Frater — Inter fratrem et sororem est castus amor et munditia 212 b

Fraus — Fraudem facit maior amor sui 534 a

Frigidus — Si materia aliqua disponitur intensive per frigidum, non introducitur de facili calidum 618 a — designat timentem 636 a

Fructus — Ut arbor fructificet, quatuor sunt necessaria 519 a — Septem sunt impedimenta fructus temporalis 458 a — Homines solent novos fructus odorare 209 a

— Fructificatio spiritualis requirit quatuor 519 a — Qui vult fructificare spiritualiter debet mori carnaliter 465 a — Qui vult fructificare in actione debet requiescere per contemplationem et gratiarum actionem 138 b — In bono opere fructus facit qui honorem et aedificationem proximi et solam gloriam Domini intendit 457 b — Ut fructificemus in bono opere, requiritur continuatio sanctae operationis, rectitudo intentionis, declinatio ab operibus malis *ib.* a — Homo debet fructificare ad modum arboris *ibid.* — Septem sunt impedimenta fructus spiritualis 458 a

— duodecim sunt duodecim rationes fruendi in Deo 698 a — Hi habentur per flovium procedentem de Virgine *ibid.*

— humanus bonus habet pulcritudinem, suavitatem, utilitatem 382 b — Radix fructuose operantium habet profunditatem, vivacitatem, humiditatem, firmitatem 460 a — humanus malus habet putredinem, acerbitatem, venenositatem 382 b — arboris malae sunt opera carnis 381 b

Frui — non est proprie nisi aeternis 459 b

Frumentum — mandator terrae putrefiendum propter fructum 596 a — designat bonam mentem hominis 531 a — designat caritatem in corde 533 b

Fuga — est triplex vituperabilis et triplex commendabilis 454 b. 455 a — Fugiendum est ad Deum propter consolationem, securitatem, instructionem 542 b. 543 a — Fugiendum est ad montes perfectionis, orationis, contemplationis 455 a — Fugienda sunt peccatum, mondus et pravum consortium 539 b

Fulmina — ignea surgent in fine mundi ab occasu solis contra faciem firmamenti usque ad orientem concurrentia 34 b

Fumus — ascendens designat devotionem 325 b

Fundamentum — sustentat fabricam materialem 452 a — quando stabilitum est, tunc facile est superaedificare 472 a, b

— Apostolorum sunt duodecim articuli fidei 506 b

Fur — Nemo celat furem in domo et dimittit praedari bona sua 226 b

Furor — nutritur per mala et litigiosa verba 343 a, b

Futura — debent nobis esse quodam modo praeterita 286 a — De futuris sit speculatio intenta et ardua 455 a

G

Gabaa — interpretatur proclivium eius 711 b — intelligitur proclivium peccati *ibid.*

Gabriel — interpretatur fortitudo Dei 620 b. 625 b — inter Angelos nuntius fuit praecipuus 660 a — Quatuor virtutes specialiter relucent in eo 627 a — propter hoc missus fuit ad Virginem gloriosam *ibid.* — In eius salutatione ad Mariam notantur tria, quae perfectam reddunt orationem 677 b. 678 a — Salutatio Mariae est utilis et sententiosa 678 a — Eius est docere et deducere 625 b — mittitur ad Ecclesiam 627 a — facit fortes contra duplicem difficultatem 620 b — Hoc designatur per duplicem eius missionem *ibid.* — Gabrielis est confortare in pugna 617 b

Galaad — interpretatur acervus testimonii 711 b

Galaaditis — vetustates interpretatur 608 a

Galenus — magnam auctoritatem habet in arte medicinae 240 b

Galgal — interpretatur revelatio 363 b

Galilaea — transmigratio interpretatur 608 a

Gaudium — naturaliter dilatat cor et addit humorem 98 b — excellens occultari non potest 449 a — Non habet rectum cor qui non gaudet 708 a — Nullum opus sine aliquo gaudio diu fieri potest 547 b — aperit spiritum, sanguinem per corpus diffundit, poros aperit, extremitates calefacit 705 a

— verum solum est, quod de Creatore, non de creatura, concipitur 111 a — spirituale non habetur nisi Christo illuminante, Patre in filium adoptante, Spiritu S. deliciis replente 291 a — nobis solum esse debet in virtutum pulcritudine, meritorum multiplicatione, tribulationum perpessione et aeternorum odoratione 309 a, b — habendum est de evasione inferni, conversione infidelium, consecutione beatitudinis 308 b — septiforme confertur in paradiso septiformiter membra levantibus in Deum 40 b

Gehon — significat Mariam 698 b

Generatio — Originale principium germinationis et generationis est memoria cum intelligentia 480 a

Gentes — fuerunt longe, quia non habebant Legem et Deum non cognoscebant 47 b — Ecclesia de gentibus congregata est, quia synagoga Christum contempsit 250 b — admissae sunt ad Sacramentum altaris, quando per fidem sunt illuminatae 257 b

Germen — In germine latet virtus seminis 287 a — omne habet vermem 646 b

Germinatio — distinguitur activorum, contemplativorum et praesidentium 613 b — facit fructum magnum, maiorem et maximum 614 a

Gestus — corporis non praebeat offendiculum 724 b

Giezi — vendidit Spiritus S. donum 474 b — descendit in damnationis interitum *ibid.* — veniet ad iudicium cum simoniacis 72 a

Gigantes — significant homines terrenos sive Pharisaeos 130 b

Glacies — resolvitur ad ardorem ignis 421 a

Gladius — flammeus de porta paradisi per Christum amotus est 29 b — flammeus designat zelum Legis 469 a — dicitur sententia recta et dura 54 b

Gloria — est frequens fama cum laude 601 b — est ex ore multorum collecta laudatio *ibid.* — vera consistit in tribus 453 b — est perfecta per virtutis existentiam 450 b — non est quaerenda propria, sed divina 270 b — In Christo Iesu gloriandum est per quatuor sensus spirituales 142 b

GLO

— per pompositatis inctantiam est vana 450 b — Vani gloriantur in scientiis, divitiis et honoribus 102 a — Haec condemnantur a Christo nascente *ib.* a, b — Qui quaerit gloriam hominum non potest se probare ad voluntatem divinam 137 b

— Quaerentes gloriam mundi sunt flos foeni, immo sunt sicut stercus 601 b — Gloriam vanam vitabimus per contemplationem quiescendo in Deo 138 b — vana vincenda est per profundam humilitatem 207 b

— caelestis designatur per coenam 357 a — est remuneratio meriti 271 a — est materia consolationis *ibid.* — caelestis est universalis participationis, finalis quietationis, inexterminabilis proportionis, incomprehensibilis claritatis 219 b — est inaestimabilis honoris, admirabilis decoris, interminabilis iucunditatis 418 b — In gloria nullum erit malum, nullum latebit bonum 26 b — Glorificatio excedit omne hominis meritum, cogitatum et ingenium 561 b — Ideo nemo sufficit ad plenum gratias agere pro ipsa *ibid.* — aliis partialiter largitur, Mariae plenitudo gloriae est concessa 692 b

— Anima gloria caelesti totaliter absorbetur, secus appetitus adhuc insurgere posset ad amplius appetendum 359 a —

— Anima divina dulcedine repleta et perfusa non tantum satiatur, immo inebriatur et totaliter absorbetur 313 b — facit satietatem, non tamen fastidium 26 b — propter multitudinem possidentium non diminuitur, sed crescit 369 a — In gloria non quaeremus aliquid mente ratiocinante, sed cernemus contemplante 26 b

— Gaudium gloriae est triplex 313 a, b — consistit in triplici dote 26 a — Dotes gloriae sunt aperta visio, quieta fruitio, firma tentio 358 b — Imago gloriae consistit in tentione, cognitione, caritate 449 b — Prima imago est quasi sculpta, secunda colorata, tertia sole irradiata *ibid.* — Gloriae transitus est triplex 42 a — In gloria renovamur per visionem Dei, influentiam divinae bonitatis, tentionem supernae felicitatis, continuationem aeternae bonitatis, stolam glorificationis corporis 336 b — Sol aeternus resplendebit in imaginem naturae et gratiae 449 b — Propter redundantiam gloriae animarum erit refulgentia corporum *ib.* a — Nebulae gloriae dicuntur qui habent primam stolam et exspectant secundam 283 a

— Gloriam Christus nobis promeruit per suum sanguinem 26 b — Non pervenitur ad gloriam per solam mali evitationem 677 a — Nullus potest esse particeps gloriae, nisi usque in finem perseveret in poenitentia 404 a — Ad gloriam caelestem ascendimus tantum per humilitatem 394 a — Ad gloriam se praeparat qui se totum donat Deo divina consilia perficiendo 339 b — cum promptitudine acquiritur ab illis qui vadunt humiliter, indesinenter, viriliter 425 a — Non sentit quae sunt gloriae qui timet aggredi quae sunt poenae 486 b — Qui vult habere desideria gloriae habeat affectiones conservativas, transformativas, refrigerativas 78 a — Vide etiam V. *Beatitudo* et *Caelum*

Goliath — significat diabolum 586 b

Gradus — Monstruosa res est gradus summus et animus infimus 217 a

Graeci — conficiunt eucharistiam in fermentato et habent uxores, unde fermentati dicuntur 248 b

Grando — designat poenitentes proficientes 529 b

Grano — assimilatur ille qui est in bonitate et virtute 618 a

Gratia — est influentia revocans animam in simplicitatem primam 481 a — consistit in fide firma, caritate non ficta et spe certa 26 a — Sanctitudo cum pudore virginali gratiam excellentem dicit 713 a

— Fuit tempus gratiae promissae, exhibitae, publicatae 134 a — Simul currit institutio figurae cum promissione novitatis gratiae *ib.* b — Annus gratiae incepit a Filii Dei incarnatione 682 b — Tempus gratiae exhibitae currit cum tempore circumcisionis impletae 135 a — publicata est per documenta Apostolorum *ib.* b

— Plenitudo gratiae fuit initium et origo nostrae salutis 208 a — liberat a veteris legis servitute 135 b — Ad gratiam erat facilis ascensus in statu innocentiae, sed difficilis in statu naturae lapsae 324 a — Christi efficacior est in bonum quam culpa primi hominis in malum 239 a

— est nobis necessaria, quia peccatores sumus 259 a — Postulanda est gratia, ut a vetustate culpae renovemur 28 a — Tempus postulandi hanc gratiam est, cum venit Christus *ibid.* — dicitur fluvius aquae vitae 274 b — Ad hunc fluvium debent omnes anhelare 272 a — Propter triplicem gratiam praesentia Christi est desideranda 38 b

— Sine gratia non est vita 342 a — Per ipsius donum est boni operis initium, medium et complementum 391 b — debet humana vota inspirare praeveniendo et prosequi adiuvando 451 b — Oportet, quod gratia nos convertat et avertat 137 a — Perfecta exercitatio gratiae debet esse in nobis ad habendam munditiam, semiplena ad habendam scientiam 646 a — Qui ea sunt privati carent luce dirigente, calore excitante, agilitate sursum ducente 342 a — Sine gratia nullus dirigitur in bonum 415 b — si non infunditur, nullum opus bonum ex corde producitur 519 a — Gratia deficiente, non est spes fructus 458 b — Non vocatur ad aeterni Regis dignitatem qui in vita caret speciositate gratiae et virtutis 691 b. 692 a — Qui vacui sunt a gratia et repleti spinis spectant ad severitatem iudicii 667 a

— debet Deo attribui 479 b — est a capite nostro Christo 508 b — omnis est per Iesum 404 b — Christus est origo omnis rectae informationis ad gratiam 31 a — a Christo capite ad membra Ecclesiae descendit 136 a — a Christo descendit in Sanctos et ab ipsis descendit in nos 561 a

— Christi non tantum redundabat in videntes, sed etiam in credentes 105 a — GRA

Christi in vocatione extenditur ad omnes secundum quatuor differentias hominum 363 a — Maria habuit plenitudinem gratiae 692 b — aliis partialiter est concessa *ibid.*

— ante fuit nobis praeparata, quam essemus nati 515 a — Maxima fuit gratia, quae praecessit omnia merita *ibid.* — licet non sit ex nostris meritis, tamen debemus nos disponere ad eam 479 a, b — Est in potestate nostra cooperari divinae gratiae 137 b — Gratiae incrementum est ex parte Dei 497 b — simpliciter, quae non est meriti, in inceptione boni datur 404 b — Cum in illa profecimus, datur gratia pro gratia *ibid.* — Non possumus mereri primam gratiam, sed augmentum gratiae 570 b — Deus elegit gratiam praeparando, offerendo, infundendo et consummando 514 b

— Christus gratiam influit mediantibus Sacramentis 58 a — Ad gratiam ascenditur per baptismum post culpam originalem, per poenitentiam post personalem 324 b — sacramentalis est triplex: baptismalis, poenitentialis et finalis 354 a — Regnum Dei pervenit in nos per gratiam baptismalem, poenitentialem et finalem 224 a — Ex cruce fluit gratia baptismalis, poenitentialis, finalis, universalis 464 b. 465 a — baptismalis obtinet principatum 464 b

— est una, sed multa sunt charismata 508 b — est praeveniens et subsequens 324 b — Ex hac producuntur fructus boni operis ad consummationem *ibid.* — Per gratiam illuminantem cognoscimus distantiam boni et mali 239 b — gratum faciens est liberalissimae bonitatis 680 b — gratum faciens non quiescit in corde frigido *ibid.* — Ignis gratiae accenditur in poenitentibus, nutritur in proficientibus, perficitur in contemplantibus 342 a — Gratiae transitus est triplex 42 a — distinguitur initialis, promovens et finalis 151 a — est iustificans, rectificans, illuminans, purificans, fructificans, sanctificans, stabiliens 137 a - 139 b — Enumerantur gratiae modi quatuordecim 336 a, b — Charismata gratiarum impetrare est sapientiae, discretionis, vigoris 246 b — ut mundans significatur per myrrham, ut illuminans per cinnamomum, ut perficiens per calamum, ut regens per casiam 646 a

— adulto non infunditur, nisi praecesserit praeparatio 399 b — non negabitur, si nos disponamus ad eam 506 a — Ad divinam gratiam se disponit qui petit sinceriter, prudenter, fiducialiter 312 a — Ad gratiam disponimur per quatuor 479 b — His singulis ad gratiam praeparamur, in gratia promovemur, proficimus et perseveramus *ibid.* — Sunt septem dispositiones ad gratiam suscipiendam 680 a — Ad gratiam disponimur per libertatem, conformitatem, amicabilitatem 132 b. 133 a

— non datur nisi continue orantibus 391 b — Ad impetrandam divinam gratiam nulla melior est praeparatio quam devota oratio 312 a — Gratiam quaerere debemus in affectu, in verbo et in facto 680 b. 681 a — Si gratiam obtinere volumus, accedamus ad Mariam 713 a

creavit hominem innocentem, sapientia praeditum et rectum 647 a

— factus ad imaginem Dei fuit capax et particeps conditionum nobilium, quae sunt in Deo 50 a — Superior pars mentis facta est ad imaginem Dei 616 a — Eius esse est insignitum divina imagine 420 a — Propterea potest Deum timere, ipsi obedire, ipsum diligere *ibid.* — Generatio, formatio et creatio nostra est ad imaginem Verbi 60 b — Creatura humana nata est imitari Verbum *ibid.* — secundum rationem vivens gerit in se aeternae lucis imaginem per naturam et similitudinem per gratiam 563 a

— Totus mundus factus est pro homine, ut ipse serviat ei qui fecit mundum et hominem 385 b

— in statu innocentiae soli Deo erat subiectus 28 a

— a Deo habet quidquid boni habet 439 a — tantum peccata habet a se *ibid.*

— omnis est culpabilis, quia ex semine foetido 220 b — omnis est miserabilis, quia conclusus ergastulo *ibid.* — In homine lapso est bellum continuum 108 a — Genus humanum erat peccato obcaecatum 131 a — fuit brutalis et sensualis 60 a — Ideo non poterat sublimari ad ipsum Verbum *ibid.* — In homine est impotentia, ignorantia, miseria 189 a

— omnis habet aliquid de voluptate, vanitate, indevotione, vel iniquitate 145 b — videtur fragilior vitro 542 a — Quare sit in homine insimul infirmitas et dignitas 448 a, b — Genus humanum designatur per surdum et mutum 398 a — sunt astra vespertina 630 a

— fuerunt dispersi propter septemplicem discordiam 61 b — indigebant documentis et exemplis 60 b — licet iuste detineretur, tamen diabolus iniuste detinebat eum 272 b — Humano generi ante adventum Christi deerant laetitia, hilaritas, perfectio iustitiae, reconciliatio divinae amicitiae 110 b

— Homini non conveniebat esse mediatorem inter nos et Deum 23 a — non poterat per se consurgere ex miseria septemplici per peccatum originale contracta 50 b — Genus humanum a Christo ad lucem est revocatum 131 a — Tribus generibus hominum Christus est causa vitae et salutis *ibid.* — Deus hominem salvat a triplici indigentia fortificando, illuminando et dulcorando 189 b. 190 a

— constitutus est in fluctuatione miseriae, colluctatione inimicitiae, exspectatione gloriae 71 a — Eius status est gloriosior et utilior quam status Angelorum 702 a, b

— In nobis est duplex homo: exterior et interior 208 a — habet sensum infantilem et senilem *ibid.*

— Qui vult esse cum hominibus, oportet, ipsum vivere sicut homines 523 a — — Deus requirit in homine conservationem dignitatis naturae et gratiae 446 a — instar seminis debet pullulare in vigorem gratiae et crescere in messem gloriae 194 b — non est natus ad manducandum 66 a — debet venire in societatem Angelorum *ibid.* — ad hoc debet esse strenuus *ibid.* — non debet esse purus activus nec purus contemplativus 639 a — quantum est coram Deo, tantum est, et nihil plus 578 a

— Omnis fiducia humana decipit, pulcritudo inficit, fortitudo deficit 220 b. 221 a

— qui fecit coenam magnam, designat Christum 357 a — qui fecit coenam magnam, designat Deum 360 a — descendens ab Ierusalem in Iericho ob tres causas designat Adamum 398 a — incidens in latrones est genus humanum, et persona eum transiens, legalis iustitia 401 a

Honestas — debet esse in affectionibus, sermonibus, operationibus 356 b — Honestatis decor ab interiori incipiat, ne simus hypocritae 716 a — Sine honestate Deus nullum desiderium prospectat 435 b

Honor — Amans honores nunquam detestatur superbiam 162 a — Qui Deum honorant, illi solum honorantur 578 b — Contra honores humiliter ambulandum est cum Deo 365 b — pro multis sunt causa damnationis *ib.* a, b — Christus positus est in praesepio contra vanitatem honorum 102 a

Hordeum — designat poenitentiam in carne 533 b

Hortulanus — Boni hortulani est arborem non fructificantem evellere 237 a

Hospes — malus equum pascit et equitem expellit 329 a

Hostes — nostri sunt diabolus, mundus et corpus proprium 266 a

Hostiae — veteris Legis non poterant iustificare 642 a — Postquam Virgo attulit hostiam viventem, sacerdotes possunt offerre hostiam sanctificantem *ibid.* — Christus, hostia vera, sufficit ad omnium sanctificationem *ib.* b — Homo se debet sanctificare hostiam vivam per fidem, occisam per mortificationem, concrematam incendio amoris 647 a

Hugo — de sancto Victore cum magna consolatione decessit, cum sacerdos, qui illo die celebraverat, sufflaret in eius os 259 a, b

Humilis — fit homo per affectum inferioritatis 594 a — paratus est subesse etiam inferioribus 681 b — gaudet de sui abiectione 577 b — gratulatur in sua despectione 263 b — verus vult vilis reputari, non humilis praedicari 577 b. 595 a

— in ortu Virginis exaltati sunt 711 b — per valles designantur 676 a — Aqua divinae consolationis descendit ad humiles 64 a — Ad corda humilia descendit divina sapientia 478 a — Deus elegit humiles, ut totum Deo attribuerent 483 a — Humiles Deus praecipue eligit et vocat 515 a

— Nunquam permittet Dominus, humilem errare 478 a — Ipsis expanditur radius divinus 30 b — Humilibus manifestatur Christus 238 b — Humilibus venit Christus ut splendor veritatis 128 b — Christus magis appretiatur humiles 578 a

— impletur a Christo quinque donis 77 b — Super humiles requiescit Spiritus S. 23 a — maxime dispositi sunt ad gratiam contemplationis 303 a — Nulli datur benedictio divina nisi humili 686 b — vitam beatam consequuntur 600 a — soli glorificabuntur 578 b — remuneratur secundum extensionem humilitatis 262 b

— Simus humiles cum Christo et Ioanne 546 a — Multi non imitantur Christum humilem, sed diabolum superbum 298 b

Humilitas — consistit in intellectus captivatione 182 a — est virtus, qua homo verissima agnitione sibi ipsi vilescit 305 b — non est aliud, nisi quod homo reputet, se nihil esse, et quod velit vilis reputari 627 b — non sua, sed aliena merita reputat 529 b — se abscondit et obumbrat 695 a — vocatur obstetrix, quae reclinavit Dominum in praesepio 102 b

— In humilitate hominem praecipuum faciunt vilis habitus, exterior luctus, spiritus moestus 488 b — quando sit magna, maior, maxima 262 a. 442 b. 466 b — est praeclara in praeclaris, praeclarior in praeclarioribus, praeclarissima in praeclarissimis 305 b — est condescendentiae, perfectae iustitiae, cautelae, disciplinae, tolerantiae 320 b

— Triplex est eius motivum perfectum 393 a — Notatur triplex eius actus, motivum, fructus 369 b. 370 a — Eius gradus sunt: spernere mundum, spernere nullum, spernere se ipsum, spernere, se sperni, gaudere se spretum 321 a — secundum Anselmum habet sex gradus 578 a — perfecta requirit quinque conditiones 395 a, b — Per illas homo meretur quintuplicem exaltationem *ib.* b

— Oportet, quod homo incipiat ab humilitate 556 a — dicitur prima sapientia *ibid.* — est radix sanctitatis 577 b — Ab ea incipit professio christiana et divina 696 b — Non est pagina nec linea in sacra Scriptura, quae non praedicet humilitatem 579 a — Nihil amabilius est quam humilitas in nobilitate 71 b — Nihil gratiosius est quam nobilitas in humilitate *ibid.* — est virtus maxima 595 b — Soli humiles Deum honorant 578 b. 595 b — Quanto quis magis se humiliat, tanto magis Deum honorat et ad superiora appropinquat 394 a

— Per humilitatem terrena omnia de cordibus eruuntur 238 a — facit, ut non simus fastuosi 182 a — exterminat superbiam 579 a — Qui se humiliat vitia superat 207 b — disponit ad informationem 292 b — custodit parvulos Christi 396 a

— facit gratiosum in intentione 23 a — caritati locum praeparat, dum mentem a vanitate evacuat 595 b — mitigat iram, invenit gratiam, consummat iustitiam et perducit in gloriam 595 a, b. 596 a — Si habetur obedientia humilium, homo vere est caelum 588 b

— Superbia posita super carbones humilitatis fugat daemones 529 b — liberat ab igne gehennae et acquirit ignem gratiae 543 a

— humorem gratiae ad se trahit sicut radix 52 a — facit amabilem Deo 262 a — profunda facit, ut homo suscipiatur a

Deo 576 a — Deus humilia respicit 676 a — Menti humiliatae Deus apparet et in ea requiescit *ibid.* — Qui se ipsum in nihilum redigit divinam manum exspectare potest 694 b — Recognoscentes suam impotentiam salvat Dominus 189 b

— Per humilitatem solum possumus venire ad exaltationem in praesenti et in futuro 305 b — Christo nos similes facit in via et in patria 596 a — Qui se magis humiliat magis exaltabitur et qui se maxime humiliat maxime exaltabitur 545 b — Quanto quis in vita est humilior, tanto in caelo erit sublimior 596 a. 696 b — Ratio *ibid.*

— Christus docet nos pati, vilipendi et vilificari 54 a — Christus positus in praesepio docet nos humilitatem 102 b — Christus ad hoc praecipue passus est, ut nos doceret humilitatem 298 b — Per humilitatem Christus voluit destruere omnem superbiam 28 b

— Exemplo regis humiliati ceteri libenter humiliabuntur 718 b — Non debet erubescere membrum deiectionem humilitatis, quam novit praecessisse in capite 28 b. 203 b

— Non est timendum, nos humiliari plus, quam veritas habeat 393 b — Grande malum est, si vel modicum plus vero nos extollamus *ibid.* — Debemus nos humiliare sicut Angeli beati 627 b — Debemus humiliari sub manu Dei ulciscentis, tribuentis, protegentis, praemiantis 370 a, b — Christianus debet homiliari coram Deo et proximo, in se et coram mundo 263 a — ut sit meritoria, debet esse in opere, ore et corde 392 b — Tunc accipiet praemium gratiae, iustitiae, gloriae 393 b — debet omnia opera nostra praecedere, comitari et consequi 368 a. 389 a — Debemus esse humiles in serviendo proximis opere vel saltem corde 577 a — Multo melius est, si hoc faciamus etiam opere *ibid.* — Exemplum *ibid.*

— est necessaria 466 b — Sine humilitate non potest esse patientia 285 b — Sine ipsa Deus nullum accipit sacrificium 435 b — Mens se debet totam humiliare, ut sit idonea ad suscipienda dona divina 338 b. 339 a — Qui sine humilitate virtutes congregat quasi pulverem ante faciem venti portat 476 b. 573 a, b — Sine ea non praeparamus habitaculum Domino, sed Pharaoni 676 a

— Sine humilitate nullus potest ad regnum pervenire 159 a — Sine ea non possumus intrare in paradisum 627 b. 628 a — Nisi homo prius sederit sella humilitatis, iungere non potest in experientiam aeternitatis 529 a — Oportet Christum videre primo in humilitate, qui ipsum vult videre in sublimitate 149 a — Nisi humiliemur totaliter in via, non exaltabimur in patria 394 a

— Ad eam pervenitur quadruplici semita 596 a — conservatur per gemitum cordis, silentium oris, exercitium laboris et contemptum honoris 597 a, b

— a sapientia mundana despicitur 718 b

Humores — corrupti in corpore generant scabiem et quandoque lepram 184 b. 416 b

Hydria — farinae designat eucharistiam 548 a

Hydropicus — In eius curatione designatur gratiae infusio, culpae expiatio, poenae relaxatio 415 a

Hydropisis — principaliter habet tres effectus 416 a — Ili designant superbiam, luxuriam, avaritiam *ibid.* — spiritualis est peccatum *ibid.*

Hydrus — limo involutus, si deglutitor a crocodilo, illaesus custoditur in eius ventre, et, resoluto luto, dissipat voratorem 282 b

Hypocrisis — vocatur flos pictus 286 b — simulat sanctitatem exterius et fingit opera esse sancta, dum anima interius est tota mortua 520 b — Simulata aequitas est duplex iniquitas 210 b. 278 a — et gratia Dei sunt disparata 520 a, b — Per eam perdimus ducatum Mariae 150 b

Hypocrita — vocatur qui ore Deum benedicit et corde aliud intendit 687 a — inquirit exterius de virtutibos et aliud intendit 150 b — aliud profert in sermone et aliud habet in corde 680 a — foris apparent boni, sed in occulto faciunt mala 286 b — designatur per Bel 277 b. 716 a — vocantur simiae diaboli 278 a — notantur per stellas percussas 719 b — sunt stellae per apparentiam *ibid.* — non nisi foris picti sunt 287 a

— ad conspectum hominum tantum operantur 278 a — gloriantur in exterioribus 151 a — Spiritus daemonis est in eis *ibid.* — falso praetendunt iustitiam 278 a — bona, quae Dei sunt, sibi ascribit 330 a

— non habet spem et fiduciam in Deo 152 b — non habet sigillum caritatis 327 b — non assequuntur puritatem intentionis 655 b — habent intentionem perversam 570 b

— non solum malitiam diligunt, sed etiam faciunt 278 a — statim invident, si vident unum, qui est magnus in artibus vel alia scientia 287 a — non possunt habere celebritatem nominis nisi per detrimentum nominis aliorum *ibid.* — nequiter se humiliant 595 a — sunt falsarii poenitentiae 327 b — Eorum poenitentia est simulata 539 a — habent cor sicut foveam plenam peccatis *ibid.* — phantastice tantum surgunt cum Christo, non Deo operante, sed diabolo instigante 277 b

— ponunt maculam in ecclesiis 287 a — Per ipsos saepe pereunt studia *ibid.* — conturbant consortia scholarium *ib.* b — dicuntur vulpes parvulae *ib.* a — demoliuntur vineas *ibid.* — Eorum vita est detestanda propter nimiam operum laboriositatem, laboriosorum operum sterilitatem, culpae et poenae detestabilitatem 277 b. 278 a

— Eorum opera evanescunt 483 b — non reficiuntur spiritualiter his quae faciunt 277 b — Quod posset eis valere ad vitam dant pro obolo vanae laudis 639 a — Eorum operatio non valet ad beatitudinem aeternam 277 b — non solum aeterna, sed etiam temporali mercede frustrantur 278 a — Eorum labores comparantur telis araneae, et ipsi araneis *ibid.*

— longinqui sunt a benedictione divina 687 a — privatur munere divinae gratiae 680 a — quanto magis se extollit in conspectu hominum, tanto magis vilescit apud Deum 661 b — non solum culpam, sed etiam poenam sibi provocant 278 a — Dominus contra eos irascitur 639 a — veniet in conspectu Dei, ut condemnetur 661 b

— Novem enumerantur genera hypocritarum 150 b. 151 a

Hyssopus — designat humilis passionis Christi virtutem 30 b

I

Iaboc — interpretatur torrens pulveris 617 a — significat mutabilitatem temporalium *ibid.*

Iacob — interpretatur loctator 104 a — interpretatur supplantator 232 a. 272 b — propter contemplationem caelestium vocatus est Israel 609 b — factus est claudicans 578 a — susceptus est ad misericordiam, ut de genere eius susciperetur Dei Filius *ibid.* — In eius benedictione figuratur Christi benedictio specialis 684 b — est figura Christi 666 b

— Spiritus S. ostendit illi visionem ornatus hierarchicae dispositionis 609 b — Eius visio mysterialis fuit 610 a — Scala, quam vidit, designat gratiam, iustitiam et sapientiam 324 a — Scala, quam vidit, significat ordinationem angelicae hierarchiae, cuius pars est in Angelis et pars in animabus sanctis 610 a — In descensione et ascensione Angelorum in scala significatur ipsorum duplex operatio 615 a — Deus dicitur innixus scalae Iacob, non tanquam sustentatus, sed tanquam sustentans eam 609 b. 618 b — In scala Iacob non est locus standi, sed ascendendi et descendendi 724 a

— Eius lucta significat colluctationem per orationem 686 a, b — in aurora exauditur et benedicitur 721 a

Iacobus — interpretatur luctator 531 b — In eo designatur bona vita *ibid.* — ratione suae bonae vitae iustus cognominatus est *ibid.* — quare merito vocetur frater Domini *ibid.* — designat statum activorum 216 a — Vide etiam V. *Philippus.*

Iahel — interfecit adversarium fugientem 684 a

Iaspis — est viridis coloris 604 a — designat Martyrum virilitatem *ibid.*

Idola — sunt phantasmata errorum 637 a — sunt turpissimae imaginationes 652 b

Idololatra — est qui alium quam Deum adorat 207 b — suat omnes amplexatores mundialium cupiditatum, qui tot idola habent, quot habent denarios 211 b

Ieiunium — Quid designetur in ieiunio Moysi, Eliae et Christi 635 b — Adventus, quando et cur institutum fuerit 32 a

Ieremias — sanctificatus est in utero 703 a

Iericho — interpretatur luna sive defectus 398 b — Eius habitatores non valuerunt resistere nec fugere prae tepiditate et timore 400 b — Habitatores Iericho, licet carerent aqua dulci et terra bona, tamen suam habitationem optimam aestimabant *ibid.* — designat lapsum peccati 398 b. 400 a, b

Ieroboam — veniet ad iudicium cum idololatris 72 a

Ierusalem — interpretatur visio pacis 25 b. 303 a. 398 b. 399 a. 718 b — in medio terrae est posita 323 b — posita est inter mare occidentale et amphitritem ad orientem *ibid.* — tota fuit incensa et destructa 386 a. 427 b. 428 a — modo constructa est extra portam 386 a. 427 b — Nos sumus sicut Ierusalem combusta et dissipata 504 b

— designat Ecclesiam 135 b. 248 a — gaudens de liberatione filiorum ex captivitate est figura Ecclesiae gaudentis de liberatione filiorum e limbo 48 a — Habitatores Ierusalem designant Religiosos digniores influentia Spiritus S. 334 a — erat locus dignitatis, deliciositatis, securitatis 398 b — Propter haec designat statum innocentiae *ibid.* — Iter in Ierusalem designat processum animae in Deum vel in bonum 406 a

— beata designatur per montem, in quo transfiguratus est Christus 219 a — Montis sex proprietates applicantur ad ipsam *ib.* b — Vide etiam V. *Caelum.*

Iesus — interpretatur Salvator 135 a — interpretatur salus 173 b. 404 a — aviditate appetendus est 405 a — dignus est laudis praeconio 404 a — Nullus potest cognoscere virtutem Iesu, nisi Spiritus S. eum illuminet 394 b

— Nomen Iesu innotescit nobis potentia mirabiliter influente, clementia misericorditer indulgente, iustitia inflexibiliter indicante 140 b — Nomen Iesu est super omnia amandum, venerandum et desiderandum 49 b — Nomen Iesu est admirabile propter potentiam influentem ad mundum fabricandum, sustinendum, gubernandum 141 a — Nomen Iesu est amabile propter clementiam indulgentem remissionem scelerum, infusionem charismatum, adimpletionem desideriorum *ibid.* — Nomen Iesu est terribile propter sublimitatem dominii, severitatem zeli et stabilitatem iudicii *ib.* a, b

— Nomen Iesu est omnibus venerabile, desiderabile et amabile, quia est gloriosum, gratiosum, speciosum, amoenum, odorificum, deliciosum, opulentum 140 a — Nomen Iesu est mirificum, gloriosum et gratiosum propter duodecim effectus, quos producit 49 b. 50 a

— Nomen Iesu admirabile est veneraudum humiliter, invocandum fideliter, benedicendum hilariter 141 a — Nomen Iesu terribile favet assentientibus per fidem, interpellantibus per spem, obtemperantibus per caritatem *ib.* b — Nomen Iesu amabile diligimus faciendo pro ipso laudabilia, spernendo mundialia, sustinendo terribilia *ib.* a

Ignatius — In corde eius inventum est nomen Iesu Christi litteris aureis scriptum 594 a

Ignis — potest considerari, prout est carbo, flamma, lux 182 a — habet luciditatem, caliditatem, agilitatem 341 b — generatur materialiter ex reflexione radiorum solis ad corpus opacum et solidum 629 b — non uritur nisi in aliena materia 529 b — non potest durare sine lignis 342 a — ne deficiat, apponuntur ligna 288 a

— combureas diversa ligna colligit ea in cineres 509 a — ad locum ignis tendit 342 a — quanto plus spargitur et dividitur, tanto plus minuitur 704 b — quanto plus adunatur, plus augmentatur *ibid.* — exstinguitur lignorum subtractione, aquae superinfusione, venti perflatione 343 a

— fervens detergit de ferro faeces et rubiginem 558 b — vasa terrea non consumit, sed consolidat 344 b — Laesi ab igne remedium quaerunt ab igne 285 a — est acerbissimum genus tormenti 566 a — pictus nullius est valoris respectu ignis veri 541 a

— In iudicio ascendet ignis conflagratio de elemento, de inferno et de terra ad purgationem electorum et ad consumtionem reproborum 34 a — post ultimum iudicium remanet mundificatus sine potentia agendi vel se multiplicandi 35 a

— designat terrorem severitatis 302 b — designat caritatem 248 b

— Nisi quis in aqua fuerit purgatus, debet sustinere tormentum in igne 656 a — damnationis est inexstinguibilis, quia non flatus hominis, sed Dei eum accendit 344 b — damnationis est horrendus 345 a — Qui non vult in hunc ignem praecipitari, necesse habet humiliari *ibid.*

— In homine est ignis affectionis caelestis et affectionis carnalis 658 a — Quo magis exstinguitur ignis terrestris, eo magis accenditur ignis caelestis Spiritus S. 344 a

— Habetur triplex ignis gratiae et culpae 341 a. 342 b — Primus debet tripliciter accendi, secundus exstingui 342 a, b. 343 a, b — Habetur ignis poenae tribulationis, qui est sustinendus, et aeternae damnationis, qui est formidandus ex triplici causa 344 a, b. 345 a — Vide etiam V. *Infernus*

Ignorantia — per noctem intelligitur 29 a — procedit a triplici causa 69 a — Ratio ignorantiae est gulositas 62 b — excaecat rationalem 131 a — Defectus notitiae facit incircumspectum 23 b — Sapientia divina solvit humanam ignorantiam 397 b

Illuminatio — omnis indiget illuminatione cognitionis divinorum 555 a — Per illuminationem accedimus ad aeternam stabilitatem 504 b

Imaginatio — Difficile est cor nostrum ab iis custodire intactum 652 b

Imago — est similitudo rei interior 446 a — naturaliter vult assimilari ei cuius est imago 139 a — non relucet nisi in aqua quieta 594 b

— materialis non habet eundem factorem, pictorem, illuminatorem 447 a — vestiri dicitur, cum coloratur 448 b — etiam pulcherrima proiecta in lutum perdit colores et pulcritudinem 570 a — deturpatur et vilificatur, quando ab ea auferuntur colores 572 b

— est triplex: creationis, recreationis, glorificationis 447 a — est duplex: naturae et gratiae 446 a — Haec attenditur per potentias naturales, illa secundum habitus virtuales *ibid.* — Cuius imaginem habemus, eius filii comprobamur 446 a

Imber — hiemalis designat persecutionem ludaeorum 281 b — designat turbulentiam affectualem 570 b — designat pronitatem ad delicias carnales 505 a

Imitatio — Debemus imitari Christum, Mariam et Apostolos 35 b — Simus imitatores non daemonum, sed Angelorum 480 b — Christi vide V. *Christus*

Immaculatus — Deus non vocat animas maculatas, sed immaculatas 570 b

Immensum — non potest esse quod habet esse post non esse 353 b

Immissiones — duodecim animas vivificantes manant a Verbo aeterno 468 b

Immunditia — Liquor purus ratione vasis immundi contrahit immunditiam 633 a

— est quadruplex: sensuum, consensuum, affectuum et cogitationum 95 b — generat incontinentiam et luxuriam et tollit castitatem et pudicitiam 184 b — Corpus et cor immundum habitaculum est spiritus immundi 652 b — Quidquid immundum est, abominabile est Domino 633 a — toto conatu a nobis amovenda est 184 b — est evitanda, quia Christus suo sanguine nos purificavit 503 a — Aliqui se abstinent ab uno genere immunditiae, sed non ab alio *ibid.*

Immutabilitas — solum est in Filio Dei 442 a — non est ex parte creaturae *ibid.*

Impassibilitas — resistit in corporibus glorificatis, ne qualitates elementares agant 284 a — corporis glorificati designatur per palmam 283 a

Impatientia — ad quamlibet molestiam vult recalcitrare et vicem rependere 429 a — Impatiens in tribulatione reprobatur sicut malum argentum 486 b — Impatiens aliquando sordet in corde, in ore, in opere 429 a — Impatiens iumentum et non homo

debet reputari *ibid.* — Daemones irrident impatientes 451 b

Imperfecti — aedificant lignum, foenum et stipulam 605 b

Impius — similis est ovi aberranti, aegrotanti, periclitanti 302 a

Improperatio — Improperans aliquando incurrit mortem 461 a — Exemplum *ibid.*

Inaequalitas — omnis per aequalitatem cognoscitur 352 a

Incarnatio — est fundamentum et consummatio omnium mirabilium 156 b — quare a Spiritu S. sub diversis figuris manifestata sit 33 a — Incarnationis mysterium convenienter fuit explicatum quasi velatum variis similitudinibus 667 b — Spiritus S. hoc mysterium designavit sub metaphora radicis, virgae et floris 657 a — figurata fuit in igne rubi, rore velleris, virga floris 98 a — fuit figurata nube irrorante, iride refulgente et sidere coruscante 658 b — Incarnationis mysterium duodecim metaphoris designatur 659 b — in metaphora terrae fructificantis describitur sub triplici consideratione 667 b — Assumtio carnis a Verbo designatur per opus Salomonis in templo 651 a — Unio Divinitatis et humanitatis comparatur electro, luto et osculo 109 a, b

— non potest esse nisi per Spiritum S. 99 a — quare attribuatur Spiritui S., cum fuerit totius Trinitatis *ibid.*

— In incarnatione iunctum est ultimum cum primo 69 a — est coninnctio primi cum ultimo sine sui variatione; summi cum infimo, sine sui minuratione; simplicissimi cum compositissimo, sine sui compositione 66 b. 67 a — In incarnatione coniuncta sunt Deus et homo, mater et virgo, fides et cor humanum 103 a — In ea contemperatur immensitas parvitati, fortitudo debilitati, claritas obscuritati, immortalitas mortalitati, Divinitas humanitati, divitiae paupertati 109 a — Beneficium incarnationis descendit in terram, sed generatio facta est in caelo 616 b — Per incarnationem quasi pedibus calceata ad nos Deitas venit 561 a — In assumtione carnis divina natura non fuit mutata 38 a — Unione divinae naturae cum humana creaturae perfectio ultimatur 110 a

— In incarnatione occurrunt factio, confectio, defectio, refectio, perfectio 109 a — In ea ostenditur potentia, sapientia et iustitia 672 b — describitur quoad personam assumentem, naturam assumtam, ipsam assumtionem et ipsius naturae unitae inter homines conversationem 106 b. 110 a — Notatur nobilitas Virginis concipientis, puritas conceptionis et sublimitas Prolis 657 a — In incarnatione consideranda est fecunditas Virginis, gratiositas Prolis, utilitas generis humani 33 a, b — Incarnationis mysterium explicatur quoad puritatem Virginis et sublimitatem Prolis 32 b

— Incarnationis mysterium est arcanum, altum et profundum 33 a — Incarnationis mysterium a nemine potest comprehendi, investigari vel enarrari *ibid.* — Mysterium incarnationis est sublime, profundum, admirabile 59 b. 60 a — Incarnationis mysterium est arcanum et profundum, 657 a — Nullus intellectus hoc capere valet *ibid.* — Homo non est dignus explicare eius sublimitatem 66 b — Unio humanitatis et Divinitatis inseparabilis est et inexplicabilis 114 b — Incarnationis mysterium est imperscrutabile et inexplicabile 667 b — est ineffabile mysterium 97 b — non est nostrae capacitatis *ibid.* — Incarnationis mysterium perfecte cognoscitur, si cognoscatur quantum ad antecedentia, concomitantia et subsequentia 667 b

— est supra naturam 99 a — fuit admirabilis, sed non irrationabilis 60 a — In hoc facto silet natura, ratio, consuetudo 109 a — In ea exaltatur divina potentia *ibid.*

— supra omne desiderium factum est, quia Deus homo est et homo Deus 101 b — Incarnationis causa principalis est benignitas Dei 27 b. 667 b — a benignitate procedit, eam praecendit et ad eam perducit 27 b. 667 b. 668 a, b — Incarnationis beneficium simul ex misericordia et benignitate processit 668 a — Incarnationis beneficium comparatum ad Dei benignitatem, fit certum et indubitabile 667 b. 668 a — Incarnationis potissima ratio fuit Dei misericordia et nostra miseria 672 b — Incarnationis beneficium non erat dandum propter dignitatem meriti humani 668 a

— Si homo non peccasset, Filius hominis non venisset 672 b. 673 a — Ad reconciliationem nostram carnis assumtio non erat necessaria, sed congrua 90 b — Quare Christus reconciliaverit nos Deo per se ipsum; quare non per Angelum, hominem, vel Angelum humanatum; quare non sine carnis assumtione 27 b. 28 a

— Descensus Christi in Virginem appetendus est, quia descendit ad visitandum amicos, satiandum famelicos, rectificandum devios, inflammandum tepidos, curandum morbidos, sanctificandum foetidos, laetificandum afflictos, liberandum oppressos, glorificandum subiectos 44 a, b. 45 a, b — Tota ratio incarnationis est salvatio animae et carnis 108 b — facta est ex triplici fine 27 b — In incarnatione nobis factum est remedium, adiutorium et meritum 103 a — Quia Deus factus est homo, necesse est, hominem liberari, reduci, reconciliari 101 b. 102 a

— Per incarnationem omnes gentes vocatae sunt ad fidem 27 b — vocatur mane spirituale 126 a — In hoc mane totus mundus est illustratus et serenatus, irroratus et fecundatus, vigoratus et quietatus *ibid.* — Deus in ea quasi duplici funiculo ad benignitatem nos trahit 668 b — Per eam Pater Filio Ecclesiam tanquam sponsam copulavit 385 a — Vide etiam V. *Christus.*

Incendium — Nemo scienter celat incendium et dimittit, concremari bona sua 226 b

Incessus — non sit vagus et dissolutus 724 b

Inconstantia — causatur propter pusillanimitatem timoris et diffidentiae 232 b — ducit ad locum damnationis 25 a

INI

Incredeli — aures obturant, corda obdurant, oculos obserrant, prorsus desperant et ore blasphemant 241 a

Infantes — cito capiuntur circa delectabilia 209 b — Si infantes sequuntur infantilia, est tolerabile, sed si hoc faciunt senes, non est decens 208 a

Infernus — Ibi erit cruciatus flammae, sitis et ignominiae 363 b — In inferno creduntur esse quatuor elementa ad perfectam punitionem, non distincta, sed confusa 383 b — Talis confusio poenam non minuit, sed auget *ibid.* — Ibi erit poena animae et corporis 362 b. 386 a. 411 b — Ibi nullum omnino est bonum, sed e contrario omne malum 553 b

— Ignis damnationis est formidandus et praecavendus, quia est inextinguibilis, intolerabilis, inevitabilis 344 b. 345 a. 383 a — Propterea poena infernalis est summa et perfecta 383 a — Ignis inferni est valde metuendus et per poenitentiam praecavendus 411 b — Ignis inferni est perpetuo dolorosus *ibid.* — Ignis inferni devorabit carnes interius et exterius 428 b — Anima concludetur in igne tanquam in carcere 383 b

— Amarus morsus ibi erit ex poena sensibili; amarior, ex poena vermis; amarissimus, ex poena damni 362 b — Vermis reservabitur perpetuo in inferno 428 b

— Poena inferni debet esse aeterna, quia Deus offensus est infinitus et aeternus 383 b — Ibi erit fletus non per annum vel per millia annorum, sed per infinita saecula saeculorum 550 b — Quod semel ab eo capitur nunquam dimittitur 421 b

— In eo diversae mansiones sunt pro modo peccati 378 a — nemini peccatori parcit 509 a

— Totus ignis infernalis animam purgare non poterit 73 a — In inferno anima non habebit gratiam *ibid.*

Infidelitas — deprimit hominem tenebris erroris 429 a

Infirmitas — corporalis causatur per inaequalitatem humorum 232 b — est misericordia et gratia Dei 351 a — Nullus sub spe recipiendi medicinam vellet multiplicare infirmitates 617 a — Infirmi prae infectione gustus non delectantur in cibo 254 b — exterior designat infirmitatem interiorem 232 b — Earum curatio designat curationes vitiorum 416 a

— Visitatio infirmorum maxime delectat Christum 351 a

— spiritualis est difficultas ad bonum 56 a — mentis maioris laesionis est quam corporis 231 b — si in corpore timentur, multo fortius in anima debent timeri 511 b — spiritualis causatur ex inaequalitate quatuor affectionum 232 b — spiritualis incurritur per superbiam, carnalitatem, odium 367 a — Spiritualiter infirmi debent sequi Christum per desertum asperitatis et poenitentiae 231 b

Ingratitudo — Periculum magnum est ingratitudinis peccatum 62 a — privat beneficio *ibid.*

Inimicus — Licet difficile videatur diligere inimicos, tamen hanc legem servare

conemur 599 b — De inimicis diligendis nemo se potest excusare 289 b — Hoc non generat dolorem nec debilitatem nec egestatem *ibid.* 290 a

— Homo inimicus est diabolus 193 a. 194 b — designant daemones 425 a. 451 b

Iniquitas — est pronitas ad malum 56 a

Iniuria — Verbum iniuriosum, si dicatur ex levitate, est contemnendum; si ex furia, est dignum miseratione; si ex iniuria, est dimittendum 285 b. 286 a

Iniustitia — est acquisitio mortis 273 a. 411 b — Iniusti vocantur vepres montium ad pauperes impugnandos 285 b

Innocentes — fuerunt Martyres effectu tantum 479 a

Innocentia — In statu innocentiae homo habebat dignitatem, deliciositatem, securitatem 399 a — Per haec ordinabatur ad Trinitatem *ibid.* — Ista tria designantur per Ierusalem *ib.* a, b — In statu innocentiae homo habuit tres proprietates interiores et exteriores 647 a — In statu innocentiae Deus videbatur mediante speculo claro 399 a — Cognitio in isto statu medium tenebat inter statum gloriae et miseriae *ibid.* — In statu innocentiae erat summa harmonia inter carnem et spiritum 398 b. 399 a — In statu innocentiae non erat in anima peccati nebula, sed omnimoda puritas 399 a — Innocentiae status describitur a Damasceno *ib.* b

— Maria sola habuit puritatem innocentiae 699 b

— consistit in hoc, quod non transgrediamur aliquid, quod sit praeceptum in lege divina 506 b — Innocens est qui in omnibus divinae legi consentit et facit quae divina lex praecipit 484 a — Illa anima innocens est, quae habet puritatem, bonitatem, firmitatem 506 b — Ad innocentiam vitae pertinent puritas affectionis, rectitudo intentionis, fecunditas operationis et frequentia orationis 570 a — debet esse in factis, cogitationibus, verbis 325 b — Cum puritate innocentiae coniuncta esse debet austeritas vitae 484 a

Inobedientia — est maximum vitium tumoris 459 a — est sua potestate uti ad ruinam *ibid.* — Magna superbia est, si praeferimus voluntatem nostram voluntati divinae 504 a — contemnit divinam potentiam 385 b — Per ipsam genus humanum cecidit in mortem et egestatem 504 a — de angelo fecit diabolum 386 a — de innocente fecit peccatorem *ibid.*

Inquietudo — Saeculares inquieti sunt, quia a vera sapientia divisi sunt 199 b. 206 b

Insignia — sunt necessaria, ut cognoscamur esse ex parte alicuius 327 b

Inspiratio — Christus loquitur ad cor uniuscuiusque peccatoris per internam inspirationem 58 a — Dei in homine fit quatuor modis 77 a — divina nos interius reformat 434 a — divina illustrat, inflammat, roborat *ib.* b — Dei in homine fit ad producendos quatuor effectus 76 b — Ad hoc requiruntur quatuor conditiones *ibid.*

Integritas — exterminat luxuriam 579 a

Intellectus — gignit cogitationem 315 b — si est aeternus, et cogitatus est aeternus *ibid.* — In intellectu sunt principia legum aeternarum 162 b — Sicut oculus vespertilionis se habet ad lucem, ita se habet intellectus noster ad manifestissima naturae 563 b — Angelorum differt a nostro sicut simplex a suo composito 620 a

— noster nihil valet intelligere nisi mediante influentia lucis aeternae 38 a — a caecitate et ignorantia illuminatur veritate et intelligentia 394 a — Splendores intellectuales concurrunt in animam secundum reflexionem speculi archetypi, hierarchici et monarchici 301 b — errat in cognoscendo 421 a — dum inflatur vana elatione, evacuatur sapientia salutari 189 a

— Pes intellectus debet esse calceatus quoad defensiva fidei 472 b — Qui ipsum non adhibet circa cognitionem mysteriorum fidei adulter est *ibid.*

— Intellectus donum sine operatione est talentum singulare 666 a — Donum intellectus significatur in conceptione mulieris Sunamitidis *ibid.*

Intelligentia — est ex memoria 354 a — Aeternae lucis influentia necessaria est ad intelligendum 38 a — creata potest obfuscari 442 a — contemplatur ipsum Deum 462 b — Ex intelligentia intelligimus divina mysteria praeterita, praesentia et futura 447 b — sit instructa per unctionem 472 b — homini datur, si cognoscit humiliter propriam infirmitatem 439 a — divinae virtutis manifestatur studiosis, fructuosis, gratiosis 431 a — Humilitas aperit lumen intelligentiae, sed superbia abscondit 198 b. 374 b

— De intelligibilibus homo reducitur ad aeterna 346 a — Aquam litteralis intelligentiae mandata obscure percipientis Deus convertit in vinum spiritualis intelligentiae 180 a

Intentio — recta dicitur culmen aedificii spiritualis 652 a — non debet habere duplicitatem interius, nec falsitatem exterius 173 a — Debet esse puritas in affectione, veritas in operatione, ut nulla duplicitas sit interius, nulla falsitas exterius 296 a — recta nihil quaerit nisi regnum Dei *ibid.* — Hanc non habent mali, qui designantur per caecos et claudos *ibid.* — debet esse simplex 92 a — Si volumus habere rectam intentionem, quaeramus placere Deo 137 b

— Rectitudo intentionis debet esse gubernaculum navis nostrae sanctitatis 570 b — recta facit mentem fructificare 519 a — Qui rectam habet intentionem communicat sanguini Christi et ambulat in luce 727 b — si est corrupta, totum, quod inde procedit, vitiatum est 436 b

Invidia — appetit praeclaritatem 511 a — causatur propter gaudium et exsultationem afflictionis alienae 233 a — Cor nequam contabescit, affligitur et tristatur de proximi prosperitate 436 a — Invidus non videt in aliis bonum, sed malum 480 b — Invidi dolent de bonis aliorum, ex dolore insidiantur et postea detrahunt 665 b — Invidi bona in mala convertunt 605 b — Invidus tanto languore livoris tabescit, unde bonus proficit, ut videantur sibi viscera de suo ventre exire 233 a — primo possessorem suum vexat, quam alterum vulneret 460 b — Nihil amplius urit quam invidia *ibid.*

— Invidi voluntas est difformis ad divinam 233 a — est livoris parens, criminis fomes, virtutum aerugo, tinea sanctitatis 367 b — est secretum virus et pestis occulta *ibid.* — Descriptio invidi secundum S. Ambrosium 460 b — ligat hominem, ne possit moveri ad diligendum proximum 396 a — infrigidat 395 b — Invidus perdit profectum spiritualem 233 a — facit leprosum 511 b

— dicitur fera pessima 367 b — occidit Abel *ibid.* — vendidit Ioseph *ibid.* — absorbuit Christum *ibid.* — interfecit spiritualiter genus humanum *ibid.* — Nihil tam malum est ad occidendum humanum genus quam invidia 383 a — occidit Christum, multos Sanctos et homines iustos *ibid.* — effundit sanguinem humanum 386 a

— curatur per universalem benevolentiam 396 b — Ea ablata, erit securitas, tranquillitas, pax et concordia 367 b

Invocare — Invocandum est modo auxilium Trinitatis, modo patrocinium beatae Virginis, modo subsidium totius Ecclesiae triumphantis 246 b

Ioannes — **Baptista** interpretatur: in quo est gratia 543 b. 545 a — a tribus ita est appellatus ad ostendendum, in ipso esse plenitudinem gratiae 545 a, b — sanctificatus est in utero 703 a — erat valde magnus et de magno genere 540 b — Domini fuit propinquus 543 b — Nemo post privilegia Salvatoris eiusque Matris tot privilegia habuit quot ipse 544 a — A regula, quod non sit maior inter natos mulierum, excluditur Christus eiusque Mater 545 a

— dimisit totum et fugit in desertum 540 b — fugit in desertum, ne levi posset maculare vitam crimine linguae 702 b — fugit peccatum, mundum et pravum consortium 539 b — non erat cum regibus, sed cum feris et serpentibus 544 b — non habitavit in palatio, sed in deserto *ibid.*

— Eius poenitentia fuit austera ex parte loci, vestimenti et cibi 546 a — Eius poenitentia fuit tempestiva, vera, continua et poenalis 539 a — a Domino positus est ut exemplar bonae vitae et poenitentiae *ibid.*

— magnis est dotatus privilegiis, ut ex praenuntio probaretur, quantus erat qui nuntius fuerat secuturus 543 b — venit ante Christum sicut paranymphus ante sponsum, nuntiator praeambulus ante regem et sicut diluculum matutinum ante fulgorem meridianum 65 a — praecessit Verbum incarnatum sicut vox praeit verbum; lucerna, lucem; aurora, diem; lucifer, solem; praeco, iudicem; Angelus, Salvatorem; paranymphus, sponsum; servus, dominum 67 a, b — comparatur aurorae, stellae matutinae, diluculo 66 a

— fuit signum Christi 59 b — quadrupliciter ostendit, quod nuntius Christi fuit *ibid.* — erat nuntius fidelitatis et praeco veritatis 57 a — vocatur bonus discipulus, fidelis nuntius et verus praeco 74 a — est praecipuus discipulus veritatis 50 a — fuit vox in praedicando Verbum 67 a — dicitur vox ob sex rationes *ib.* b. 68 a, b

— fuit mirabilis devotionis et amoris in Christum 55 b — nomen Christi mentibus discipulorum suorum praecordialiter imprimere nitebatur *ibid.* — etiam in carcere zelabat clarificationem nominis Christi *ibid.*

— Opportunitas temporis suae praedicationis colligitur ex unione imperii Romani, ex partitione regni Iudaici, ex divisione sacerdotii levitici 87 b — Quoad eius inspirationem et praedicationem notantur opportunitas temporis, originalitas informationis, idoneitas personae, necessitas loci 76 b — Ipsi facta est revelatio a Christo et ipse fecit praedicationem et testificationem de Christo 179 b — insinuat suae humilitatis fragilitatem, dignitatis sublimitatem, iurisdictionis potestatem 67 a — totus praedicabat 538 b — Explicatio *ibid.* — indignum se ostendit ad loquendum de Christo 667 a — asseruit reconciliativi officii Christi congruentiam 57 a — innuit Verbi incarnati praesentiam *ibid.* — arguit populi Iudaici negligentiam *ibid.* — tantum in aqua baptizare poterat 65 a

— dicitur actualiter nunquam peccasse 546 a — habuit dispositionem ad peccatum veniale, licet fuerit sanctificatus in utero 702 b — tantae sanctitatis erat, ut a pluribus reputaretur Christus 57 a — negavit, se esse Christum *ibid.* — a se excludit entitatem et proprietatem primi principii, parilitatem et virtuositatem summi remedii 72 b

— dimisit tenebras et fugit ad lucem 543 a — confugit ad Dominum tanquam ad refugium summum *ibid.* — cognovit Creatorem suum, ita quod digito ipsum ostendebat *ibid.*

— Eius quaestio fuit mysterialis et nobilis 55 b — plenus fide et pietate et zelo quaestionem ad Christum direxit *ibid.* — nec ignorans quaesivit nec dubitans discipulos ad Christum misit 45 b — per discipulos dubios quaesivit, non dubius ipse 55 b — non propter se quaesivit, sed propter discipulos non credentes 46 b — voluit consulere eorum saluti, ne in errore manerent *ibid.* — per se non valens satisfacere discipulis, satisfecit per Christum 50 a — proponendo quaestionem se ostendit plenum pietate *ibid.* — quaesivit, non ratione dubii, sed ratione nobilis mysterii, officii commissi, proprii magisterii *ibid.*

— erat certus de adventu Christi in mundum ad solvendum vincula originalis culpae, sed non erat certus de eius adventu in limbum ad dissolvendum vincula reatus poenae 46 b — per suam quaestionem ad Dominum volebat suis discipulis reserare utilitatem septemplicem adventus Christi 51 a — Quamquam eius discipuli dubitabant, tamen Christum exspectabant 46 b — Ioannis discipuli invidia moti erant contra Christum *ibid.* — tacite per Christum excusatur 56 a — Tripliciter respondet Christus Ioanni per mystica facta 47 a

— tantae excellentiae fuit, ut plene officio nequeat dici linguae 543 a — fuit gratiosus et famosus *ib.* b — commendatur ab obedientia, sacramentali medicina, zelo animarum 88 a — commendatur a constantia, iustitia, vita et doctrina 56 a — fuit lux dotata septem privilegiis 543 b. 544 a — fuit lux adornata quatuor miraculis 544 a — fuit lux commendata septem praeconiis *ib.* b. 545 a — fuit lux ob quatuor causas accumulata magnis meritis *ib.* a, b. 546 a, b — Eius humilitas, virilitas, fidelitas et pietas fuerunt magnae 71 a — vilia de se sensit, praedicavit et quaerentibus semper respondit 545 b

— Ecclesia festivat de eius nativitate, quod de Sanctis aliis non contingit 544 a

— significat donum sapientiae 666 b — Per vincula Ioannis significatur multiplex status hominis 45 b. 46 a, b

— **Evangelista** natus est decimo quarto anno post nativitatem Christi 500 b

— inter ceteros fuit specialis amicus et dilectus Christi 495 b — Ipsum fuisse dilectum a Christo colligimus ex quatuor 496 b — fuit dilectus a Christo propter novem signa, quae dabat 500 a, b — Dilectio Christi et Ioannis fuit iucunda, sincera, vera, perpetua 496 b — Quatuor fecerunt eum amicum Sponsi 495 b. 496 a — audivit vocem Sponsi quadrupliciter 496 a

— Quatuor ostendunt, eum fuisse praecipuum et verum discipulum Christi *ib.* b — Quatuor eum fecerunt verum et probatum discipulum 497 a — commendatur sub ratione amici et magistri 496 a, b — fuit vere puer, vere Israel et dilectus a Christo in speciali ex quatuor causis 495 a, b

— Odor Christi in eo excitavit concupiscentias aeternas 670 b — multum est exaltatus, quia virgo fuit et permansit 628 b — quanto Mariae familiarior fuit, tanto melius Dei mysteria intelligere potuit 691 a — fuit Martyr affectu, non effectu 479 a

— dicitur spectabilis et venerabilis 497 a — fuit sicut lilium, rosa, aurora, aureola 499 b. 500 a — in hoc mundo fuit sicut lilium ob quatuor rationes 498 b — comparatur olivae quadrupliciter 499 b — in mundo fuit sicut rosa, stella, facula, margarita 498 a — designat statum contemplativorum 216 a

— commendatur a gratia, sapientia, spirituali laetitia 495 b — In ipso erat castitatis integritas, contemplationis limpiditas, familiaritatis Christi gratiositas *ib.* a — fuit praeclarus propter novem praerogativas 497 a, b — describitur ut refulgentia praeditus, gratia fecundatus, elegantia decoratus 498 b — erat claritate insignitus et sanctitate praeclarus *ibid.* — describitur ut universaliter gratificatus et ut singulariter commendatus 497 b — In ipso semper erat elegantia sanctitatis et re-

dolentia suavitatis famae 499 b — erat praecellentissimus contemplatione et ornatissimus sanctitate propter quatuor 498 a — fuit dilectus Deo et hominibus propter septem 497 b

— In ipso arsit ignis zeli divini amoris, honoris, luminis et supernae salutis 499 a, b — In eius facie relucebat sapientia pietatis, puritatis, veritatis, caritatis 498 b — In eius facie lucebat divina reverentia, sanctimonia, gratia, sapientia, iustitia, gloria 499 a — describitur ut sapientia fulgidus, vitae pulcritudine ornatus et caritate succensus *ibid.* — commendatur a sanctitate, castitate, caritate 498 a — describitur ut luminibus praeditus et ut conversationibus probatus 499 a — Gaudium eius quadruplex 496 a

— fuit clarificatus multis privilegiis et miraculis 500 b. 501 a, b — Eius memoria est omnibus veneranda, commendanda, contemplanda, imitanda 500 a — Memoria eius in benedictione est propter novem exempla, quae mundo edidit *ib.* b

IOB — interpretatur dolens 576 b — quare vocetur servus, simplex, timens Deum, recedens a malo *ibid.* — ambulavit per caelestium speculationem 229 a — ambulavit per afflictorum compassionem 228 a — habuit misericordiam respectu pauperis 685 b. 686 a — afflictus est per violentiam tribulationis 329 a — vere benedixit Deum in adversitate 687 b — timebat examen aeternum 605 a — A beato Iob sumendum est exemplum patientiae 298 b

— est figura activorum 610 a — gerit personam hominis vexati ab inimicis 676 a — designat beatum Franciscum 576 b — Septem filii eius significant dona Spiritus S. 665 a

IONAS — habuit intellectum tanquam Propheta 666 a — fuit praedicator Iudaeorum et gentilium *ibid.* — est figura Christi *ib.* b

IONATHAS — interpretatur filius columbae 325 a. 608 a — interpretatur columba veniens 570 a — designat Christum 325 a. 518 a. 535 a — designat beatum Bartholomaeum 570 a

IORDANIS — Transitus per Iordanem significat transitum de melioribus ad optima 42 a

IOSEPH — interpretatur appositio 194 a — exaltatus est propter humilitatem 577 b — removit a fratribus suis iram 377 a — est figura Christi 666 b. 726 a — Eius benedictiones impletae sunt in Christo 685 a — potest significare hominem apponentem cor suum ad delicias mundiales 194 a — Per Ioseph prudentissimum intelligitur donum scientiae 665 b

— sponsus Mariae erat de genere regum 98 b — Deus voluit, ut Maria desponsata esset Ioseph, ut ipsa melius servaret obedientiam 522 b — Mariam respicere non potuit 702 b. 703 a. 706 a — In nativitate Christi consideranda sunt eius reverentia, iustitia, obsequium, caritas 123 a — per sedulitatem officiosam et piam venerabatur Partum et parientem

124 a — habuit devotam pietatem 93 b — totam diem laboravit 159 a — vixit de labore manuum suarum 98 b — Maria veneranda et imitanda est exemplo beati Ioseph 144 b — Debemus Christum venerari exemplo beati Ioseph *ibid.*

— ab Arimathaea miles fuit et familiaris Pilato 560 a — sine licentia Pilati non audebat tollere corpus Christi *ibid.*

Iosue — est figura Christi 603 a

Iracundia — est omnis malus motus ad nocendum 375 b — Motus subitus, cui non consentitur, est propassio; si consentitur, est passio *ibid.* — describitur quoad triplicem originem interiorem, diffusionem exteriorem, ordinationem finalem *ib.* a — provocat affectum ad nocendum proximo 396 b — appetit victoriam 511 a

— Ignis iracundiae usque ad consumtionem devorat 460 b — est ignis, qui ardescit ex ore impii 343 a — Modicum verbum iracundiae magnum ignem furoris accendit *ibid.* — maxime reperitur et incenditur inter peccatores *ibid.* — Iracundi non sunt dicendi homines, sed potius ferae furibundae 376 a

— Irascitur homo, cum inordinate movetur in se ipso; fratri suo, cum ille malus motus ad nocendum proximo prorumpit exterius 375 b — Malus peccatum est, si quis fratri non solum irascitur in corde, sed prorumpit in vocem 377 b — Huic maior poena debetur *ibid.* — Insania est irasci sananti et non vulneranti 130 b — Iracundus nunquam irasceretur fratri, si attenderet iudicium 377 b. 378 a

— in proximum computatur homicidium 376 b — Hoc attendendo nemo irasceretur in alium *ibid.* — Licentia irascendi causa est homicidii *ibid.* — Notatur differentia inter irasci et dicere raca et fatue *ibid.* — Qui non irascitur non solvit Legem, sed perfectius implet *ibid.*

— Nunquam est iraseendum 286 a — Iracundiae affectum debemus vitare 725 a — Cum ira est ex causa, non est illicita 376 b

— est incitamentum omnium vitiorum 376 a — est ianua omnium vitiorum 383 a — impedit intellectum, ne possit cernere verum 396 b. 594 b. 666 a — deordinat animam 375 a — facit hominem febricitantem 511 b

Irascibilis — aggreditur adversa et ardua 160 a — movetur per patrocinium 535 b — roboratur ad aggressionem ardui per virtuosam operationem 407 a — stabilitur per virilem constantiam 374 a — deterretur correptione 385 a

Iris — designat plenitudinem sapientiae 33 a

Isaac — quoad omnes sensus circa Iacob deceptus est, excepto auditu 248 b — Per Isaac intelligitur timoris donum 665 b — est figura Christi 660 a, b

Isbosethi — in medio die interfectus fuit 637 b

Israel — interpretatur vir videns Deum 51 b. 130 a. 131 b. 218 a. 495 a. 617 a — interpretatur vir fortis cum Deo 617 a — directio Domini interpretatur 130 a. 131 b — significat Christianos 51 b — significat contemplativum 218 a — significat hominem, qui aptus est dirigi in viam bonam 130 a — Sub Israel intelliguntur populus christianus, veri Iudaei et vere Dominum videntes 51 b — Populo Israelitico comparatur beata Agnes propter consimile bellum, robur, praesidium, tropaeum 502 a, b

— Profugi Israel significant aptos dirigi in viam bonam 179 b — Duae domus Israel sunt cor et os 130 a — Populus Israel nunquam accepit mel de petra vel oleum de saxo 473 a — Explicatio spiritualis *ibid.*

— cum a Moyse vocabatur, a Pharaone affligebatur, ut vocationi facilius obediret 385 b — Filii Israel non attendentes Dei potestatem desperabant de vita corporali 379 a — Filii Israel exauditi sunt, licet non essent digni *ibid.* — Populus Israel pane caelesti nutritus est 612 a — Petra fundebat eis rivos aquarum *ibid.* — Populus Israeliticus pascitur triplici pane *ibid.* — Israelitae in manna non invenerunt saporem 63 b — Filii Israel habebant cibum optimi saporis, et tamen sapor eos nauseabat 505 a

— Filii Israel non cognoscebant beneficia divina 526 b. 527 a — Filii Israel non intraverunt terram promissionis, quia erant peccatores pessimi et ingrati 466 a — Filii Israel non pervenerunt ad terram promissionis, quia non se exercuerunt in viis virtutum 268 a

Iucilus — est quoddam ineffabile mentis gaudium 323 b

Iuda — confessio interpretatur 131 b. 218 a. 674 a — designat poenitentes 218 a — significat clericum 674 a

Iudaeus — interpretatur confitens 111 b — significat poenitentem *ibid.* — designant malos homines vel daemones 279 a

— prope fuisse dicuntur ratione datae Legis et factae promissionis 47 b — habebant corda dura et lapidea 61 a — Ex ipsis suscitatus est Christus *ibid.* — vocantur homicidae 427 b. 428 a — persecuti sunt Sanctos 427 b

— habuerunt cor durum, unde data est eis lex scripta in tabulis lapideis 134 b — Mulieres et viri in itineribus et etiam in templo erant seiuncti 173 a — Pueri quandoque cum patribus pergebant, quandoque cum mulieribus *ibid.*

— erant rudes et perversi 525 a — erant carnales et gulosi 386 a. 428 a — peccaverunt peccato gulae et diffidentiae et blasphemiae 386 a, b. 428 a — In eis erat superbia, desidia, perfidia 415 a — erant inflexibiles, exeaecati et seducti, timidi et muti 240 a — invidia et falsitate obcaecati erant 59 a — simul non potuerunt habere caelestia et terrena 61 a — perdiderunt caelestia, quia quaerebant terrena *ibid.* — domum orationis fecerunt domum negotiationis 205 a

— crimina super crimina multiplicabant 130 b — ponebant iniquitatem super iniquitatem 172 b — magis dilexerunt tenebras quam lucem, ut liberios possent vacare sceleribus 130 b — machinati sunt in maleficium arguentis *ibid.* — tempus gratiae et poenitentiae probare nolebant, quia intellectum ad Deum non convertebant 567 a — nescierunt fugere malum culpae nec facere bonum iustitiae 58 b

— Ignorantia Iudaeorum consurgebat ex defectu illuminationis supernae, ex impedimento argumentationis sophisticae, ex odio aemulationis fraternae 58 b. 69 a — Christum propter suam carnalitatem non cognoverunt 61 a — non cognoverunt Christum propter avaritiam 62 b — propter superbiam non crediderunt Christi Divinitatem 132 a — In Iudaeis non est lux Scripturae, quia intendunt genealogiis interminatis 130 b — caeciores fuerunt ipsa caecitate 132 a — non videbant promissum in Lege 63 a — nescierunt Christum 62 a — reprehendendi sunt, quia non cognoverunt Christum *ibid.* — potuissent scire adventum Christi *ibid.* — nescientes Christum praesentem comparantur caeco 58 b

— quaerebant tantum laetitias et unum, qui posset exterminare inimicos eorum 61 a — adhaerebant Domino propter terrena, ideoque perversi permanserunt *ibid.* — Christum confitebantur ore, sed non diligebant corde 441 a. 442 a — super Christo stupebant, non tamen ei credebant; eum audiebant, sed non intelligebant, immo nitebantur eum occidere 60 b — in Christum nolebant credere, non eum sequi, non eum diligere 61 b — non intellexerunt Verbum veritatis 58 b — Christus eis praesens erat per essentiam, sed absens per gratiam et notitiam *ibid.* — a Christo non digni habiti sunt miraculis 60 b — Christi medicamentum saluberrimum spernebant 130 b — comparantur bufonibus *ibid.*

— dicuntur crucifixisse Dominum sermone venenato 378 a — in Christo impugnabant bonum supernae gratiae 59 a — condemnaverunt Iesum sanantem caecum natum 63 a — Christo fuit contradictum a Iudaeis superbis, falsiloquis et malignis 132 a, b — habebant temerarias et pravas cogitationes de Christo 222 a, b — Christus inter eos multa bona opera operatus est, et tamen quaesierunt eum interficere 358 a

— Christum interrogabant non desiderio addiscendi, sed studio tentandi 442 a — Quia haec quaestio erat bona, rationem veram audire meruerunt *ibid.* — dolose interrogabant Christum 419 a

— verba Christi de carne sua edenda intelligebant ad litteram 248 b. 249 a — tenebant, omnia ad litteram servanda esse 63 a — insurrexerunt contra latorem Legis *ibid.* — de Lege faciunt argumentum ad perdendum Christum *ibid.*

— in die Palmarum Christum cum gaudio susceperunt et die Veneris crucifixerunt 303 b — primo fuerunt Deo accepti et postea reprobati paraverunt crucem Salvatori suo 266 a, b — crudeles multum saevierunt in Christum patientem et morientem 204 a — occiderunt Christum,

imitantes Cain *ibid.* — Christi sanguinem tradebant contra se 726 a — spernebant medicamentum passionis Domini 172 b

— propter peccatum a Deo deserti sunt 67 b — propter ingratitudinem a Deo derelicti sunt 62 a — puniti sunt, quia crucifixerunt Christum 221 b. 222 a — Christus translatus est de medio ipsorum et venit in medio Christianorum 62 a — sunt occisi, dispersi et venditi, triginta pro uno denario 428 b — regnum et sacerdotium propter superbiam amiserunt 147 a

— noviter conversi ceciderunt a fide 63 a — aspicientes ad opera creationis non recreationis sanctificant sabbatum 270 a

IUDAS — Machabaeus interpretatur glorificans 206 a — interpretatur confitens 608 a — significat Christum 206 a

— Iscariotes interpretatur filius perditionis 429 a — non dormivit, donec tradidisset Dominum 542 b — vendidit thesaurum inaestimabilem et ineffabilem 474 b — ex avaritia vendidit Dominum 624 b — quando accepit buccellam, non accepit corpus Domini, sed iam acceperat cum aliis discipulis 279 a — diffidebat de divina pietate 429 a

— Nulla maior malignitas fuit sub caelo quam illa Iudae 202 a — Proditoris iniquitas fuit magna, si consideremus, pro quanto; maior, si consideremus, quibus; maxima, si consideremus, ad quid Dominum tradidit *ib.* b — Malignitas eius aggravatur propter confidentiam amicitiae, excellentiam dignitatis apostolicae, concupiscentiam avaritiae *ib.* a — tradidit verum amicum, benignum Magistrum, summum bonum *ibid.*

— descendit in damnationis interitum 474 b — modo in inferno damnatur 623 b — veniet ad iudicium cum proditoribus 72 a

IUDEX — iustus primo praemittit citationem, deinde insinuat incusationem, postremo exigit satisfactionem 384 b. 385 a — bonus concitatur zelo iustitiae, reum detestatur eumque punit 427 a — non debet parcere potestati malorum, si inveniuntur pervertentes alios 542 a — multi excaecantur acceptione munerum, carnali affectione propinquorum et cupiditate pecuniarum 304 a — Qui habet causam bonam iucundus vadit coram iudice 584 a

IUDICIUM — minus est quam concilium 377 b — Oportet, quod iudicium concomitetur pietas 484 a — Non est aequitas iudicii, nisi mansuetudini iuncta sit virga 594 b

— mundi pro nihilo habenda sunt propter quatuor rationes ex parte nostra; ex parte mundanorum, propter sex rationes 87 b

— Perversitas magna est, de bono alieno facere sibi malum 129 b

— Dei sunt severa in puniendo 410 a — divina manifestabuntur in irradiatione Christi 653 a — Tunc omnia nobis erunt nuda et aperta *ibid.*

— Ante ultimum iudicium dominabuntur negligentia nimia, licentia abusiva, iniustitia excessiva 36 a — Multa signa praecedent iudicium, ut homo se praeparet ad ipsum 34 a — Arcus caelestis per quadraginta annos ante iudicium non apparere dicitur 113 b — Signa secundum adventum praecedentia sunt triplicis generis 24 a — Triginta duo signa iudicium praecedent 34 a — Quae signa secundum quosdam praecedant 25 a — Signa ultimum iudicium praecedentia valde consona sunt rationi 24 a — Haec signa demonstrant Christi potestatem *ibid.* — Ante iudicium erit commotio universalis quadruplex 35 b — Quid significet obscuratio solis et lunae et casus stellarum 24 a — Ex aspectu signorum iudicium universale praecedentium multi se avertent a fide 23 b

— Christus praedixit tribulationes secundi sui adventus ad exhibendam cautelam circumspectionis, ad removendam fallaciam deceptionis, ad eliminandam inconstantiam timoris 23 b — Christus praedicendo tribulationes sui secundi adventus nos reddit dociles, circumspectos, benevolos *ibid.* — Christus praedicendo iudicium erudit ad providentiam et erigit ad confidentiam 35 a — Temporum finis iam coepit 37 a

— In die iudicii Christus veniet in potestate, austeritate, aequitate et claritate 38 b — Christus veniet ad iudicium ut universaliter contemplabilis, mysterialiter intelligibilis, venerabiliter admirabilis 41 a — Christus veniet in nube praecelsa quantum ad potentiam; ignea, quantum ad sapientiam; recta, quantum ad iustitiam; gloriosa, quantum ad reverentiam *ibid.* — Iudex veniet in rutila nube et praecellenti claritate et dignitate 35 b — In iudicio Christus apparebit cum passionis suae instrumentis et cicatricibus *ib.* a — In caelo, quod videmus, apparebit signum crucis 586 b — Crux in die iudicii apparebit splendidior cunctis astris 586 b

— Omnis formidabit iudicis praesentiam 80 a — In iudicio Christus videbitur ab omnibus universaliter, sed dissimiliter 105 a — Peccatores videbunt Christum in humanitate non ad consolationem, sed ad damnationem *ibid.* — Christus videbitur in iudicio a malis in humanitate, a bonis in Divinitate et humanitate 78 a, b. 79 a — Haec visio in malis habebit sextuplicem effectum 78 b. 79 a, b. 81 a, b — Quomodo Christus in iudicio videatur a bonis 78 b. 81 a, b — Peccatores formidabunt Dominum in die iudicii 71 b — Ut videamus Christum in iudicio in Divinitate et humanitate, necessariae sunt sex conditiones 78 b. 79 a. 81 b. 82 a — Iustus homo coram summo iudice erit iucundus 584 a — Iustus habebit bonam sententiam *ibid.*

— In iudicio non compatiemur damnatis 212 b

— In adventu Christi ad iudicium erit manifestatio occultorum, resurrectio mortuorum, finalis salvatio electorum 78 a — In iudicio potissime relucebit divina misericordia et iustitia 193 b — In die iudicii accendetur divina iustitia ad ultionem peccatorum 383 b — formidandum est propter Dei pulcritudinem et nostram deformitatem 66 b — erit infallibile, inflexibile, infugibile 246 a — In iudicio latere erit impossibile, apparere intolerabile 386 b — Dominus non recipit munera ad pervertendum iudicium 164 b — Hi soli a plaga iudicis liberabuntur, qui sanguine Christi signati invenientur 728 b — Liber crucis nos debet in iudicio excusare, si volumus salvari 265 b

— In die iudicii aperientur conscientiae 377 a — In iudicio aperientur omnes cogitationes 66 b — Cogitationes tunc manifestabuntur et animas accusabunt vel defendent 377 b — Peccata modo abscondita tunc aperta fient omnibus 80 a — In iudicio peccata omnia peccatori reducuntur in memoriam 79 b — In iudicio videbimus quod modo credimus *ib.* a

— totum erit secundum exhibita opera misericordiae 438 a — Iudex scrutatur cogitationes, ponderat affectiones, examinat intentiones 386 b — Si ratio est reddenda de verbo otioso, eo magis de iniurioso et criminoso 377 b. 386 b — In iudicio reddemus rationem de tempore, sermone et silentio 526 a, b — In iudicio multi damnabuntur pro una sola incontinentia, superbia, avaritia vel invidia 254 a

— Ad iudicium veniet grex reproborum cum satellitibus suis 72 a — In die iudicii adversarii Dei videbunt superius iustum iudicem, inferius ignem aeternum, interius conscientiam remordentem et exterius hostem constantissime accusantem 71 b — Qui nesciunt tunc respondere, expectabunt divinam sententiam contra se 584 a — Accusabit peccatorem lex aeterna, lex conscientiae, lex scripta, daemones et omnis creatura 80 a — In die iudicii omnis creatura de peccatore exiget sanguinem Christi 71 b — Peccatores accusabuntur propter arrogantiam, malevolentiam, demulcentiam 385 b

— In iudicio per iram Dei exstinguuntur illi, qui in semetipsis noluerunt culpam exstinguere per poenitentiam 343 b — Quod peccator modo non vult videre ad compunctionem, tunc videbit ad confusionem 80 a — Peccatoribus una sola conclusio erit *ibid.* — Affectio peccatorum erit pro praeterito decepta; pro praesenti, frustrata; pro futuro, evulsa *ib* b — Peccatores tantum erunt solliciti absconsionis 81 a — Confusionem sustinebunt senes effeminati, vacui ab operibus bonis 604 b — In die iudicii ignis ferocitatis electos purgabit, adversarios Dei in profundum inferni proiiciet 71 b

— Praeparatio ad iudicium requirit restrictionem concupiscentiae et bonas operationes 66 a — Iudici debemus obviam ire per affectiones elevatas et desideria sancta 40 a — Si nolumus timere iudicem, habeamus cor mundum et purum 386 a — Si volumus in iudicio iudicem videre secure, transeamus a culpa ad poenitentiam 105 a — Non est alia via evadendi horrorem iudicii quam confessio 526 b

— Consideratio iudicii facit in nobis per gratiam quod futurum est in nobis per iustitiam 635 b — Per timorem iudicii homo stabilitur in bono et a fluxibilitate mundi sequestratur 246 b

— Post iudicium erit renovatio caeli et terrae 134 b — Qualis sit status mundi post iudicium 35 a — Status elementorum post iudicium 41 b. 42 a — Vide etiam V. *Christus*.

IUDITH — fuit benedicta propter continentiam vidualem 683 b — interfecit adversarium invadentem 684 a — significat Ecclesiam 617 b

IUGUM — Bos vomerem non potest trahere nisi iugum portet 565 b — Convenientius iugo iunguntur duo quam unus bos *ibid.* — Sic ad trahendum iugum Domini iunctus est Paulus Petro; Bernardus, Benedicto; Franciscus, Dominico *ibid.* — Christi est iugum humilitatis 159 a — designat poenitentiam 440 a

IUNIPERUS — est asper et spinosus, sed habet radicem mollem 52 b — significat avaros *ibid.*

IUSTIFICATIO — fit per baptismum vel per poenitentiam 439 a — requirit electionem inordinatarum affectionum, locutionum, curiositatum 453 a — Nullus eligitur ad iustificationem, nisi cui datur gratia 515 b — Hoc non est ex meritis, sed ex divina misericordia *ibid.*

IUSTINIANUS — Iustiniano creditur in determinatione causarum 240 b

IUSTITIA — est duplex: quantum ad se ipsum et quantum ad proximum 311 a — His duobus consummatur vita spiritualis *ibid.* — regni naturae est iustitia caritatis, Scripturae est iustitia sobrietatis, gloriae est iustitia felicitatis 410 b

— regni Dei est omnia, quae Christus docuit, observare 410 b — est virtus, quae omnes circuit 287 b — est perfecta exercitatio in virtutibus 325 a — perfecta consistit in faciendo bonum et declinando malum 303 a — est declinare malum, facere bonum, corrigere erratum 409 b — Per iustitiam in omni opere exsequi incipimus 423 a — est via recta et brevis, quae reddit unicuique quod suum est 605 a — est rectitudo voluntatis propter se observata *ibid.*

— Iustitiae motivum est caeleste promissum; directivum, legale praeceptum; promotivum, spirituale consortium; completivum, temporale flagellum 515 b — Tres sunt viae ad iustitiam 445 a — Illae habent quadrivium *ib.* b — Ad iustitiam requiruntur simplicitas, puritas, veritas, pietas 378 b — Non operamur iustitiam, nisi despiciamus terrenam substantiam 452 b

— Christus est ros fecundans fetu iustitiae 127 a — Non potest iustitiam a Christo addiscere qui contrariam dispositionem non vult exstirpare 591 b — Mortificatio cupiditatis mundanae perducit nos ad vitam perfectae iustitiae 270 b — inchoatur per despectionem cupiditatis, deiectionem humilitatis, macerationem carnis 232 a — Eius inchoatio spectat ad divinam misericordiam, cooperatio ad humanam industriam 197 a, b

— omnis consummatur per tria 230 b — abundans consistit in perfecta humilitate 595 b — regulatur prudentia 611 a

— Iustitiae rigor per portam occidentalem designatur 605 a — Hanc aperiet Christus in aeterna examine *ibid.* — tres habet portas, scilicet obedientiam, modestiam et misericordiam *ibid.* — Eius gradus sunt pudicitia, innocentia, obedientia 325 a

— regni Dei quaerenda est cum simplicitate, strenuitate, studiositate 409 b — facienda est cum timore Dei 394 a — Non debemus solum aliis iusti esse, sed etiam nobis ipsis 567 b

— In quo consistat iustitiae directio 724 a — Haec non potest esse sine dulcore misericordiae *ib.* b — sine misericordia Deo non est placita 28 a, 243 b — falsa habet dedignationem 351 b — vera habet compassionem *ibid.* — debet esse communis, ut pauperes possint accedere ad superiores 285 b — in executione suscepti officii requirit unitatem concordiae, severitatem vindictae et pietatem clementiae 567 a, b

— Optima commendatio est veritas iustitiae 348 a — Per influentiam libratae iustitiae homo nascitur spiritualiter ex Deo 730 a — Haec influentia confortat ad vitandum peccatum et ad vincendum mundum et diabolum *ibid.* — conservat in esse 531 a — Per tres gradus iustitiae conformamur mediae hierarchiae caelesti 325 a — regni Dei confert vitam, acquirit amicitiam, disponit ad gloriam 410 b — accumulat merita 393 b. 394 a — nobis parat agilitatem 284 b. 286 a

— ultimi rigoris est irrefragabilis 605 b — Severitas iustitiae facit peccatorem desperare 28 a — Misericordia in remittendo debet superexaltare iustitiam in puniendo *ibid.*

— legalis nec misericordiam nec medicinam praestabat 401 a

IUSTUS — Quando homo ita se exhibet, quod nihil reprehensibile est in eo, credit, quod sit iustus 582 a — nemo est, nisi sit in eo conservatio iustitiae, et nisi surgat a praeceptis ad consilia 504 a — Idem non potest esse iustus et peccator 380 a — comparantur soli, lunae et stellis 36 b — similis est ovi reducendae, deducendae, perducendae 302 b — dicuntur stellae incorruptibiles, sublimes, regulares et utiles 719 b

— tanquam lignum vitae donis Spiritus S. irrigatum producit duodecim fructus 340 a — exercitatur quoad lumina fidei, solatia caritatis, tolerantiam adversitatis, condescendentiam pietatis, aedificationem Ecclesiae universalis 52 b — Quoad iustum notantur amor, profectus et status 418 b — refici debet fructu, qui ad immortalitatem perducit 671 a — Omnis perfecte iustus perfecte delectatur in cruce 468 a — vitam beatam consequuntur 600 b — coram summo Iudice erit iucundus 584 a

IUVENES — non frequentent spectacula et villam ad videndas mulieres, sed ecclesiam et sermones 476 a — vitium, quod capiunt, nec in senectute dimittunt 552 a

L

LABIA — designant intelligentiam et affectum 222 a

LABOR — omnis est propter requiem 267 b — Coenare non debet qui non laboravit 364 a

— spiritualis consistit in deploratione culparum, prostratione hostium, profectu virtutum, perferentia tribulationum 256 a, b — Laborare debemus in Dei dilectione et mali exterminatione *ib.* a

LACRYMA — Terra est vallis lacrymarum 66 b — Virorum spiritualium est quotidianis lacrymis se lavare 556 b — Exemplum *ibid.* — Semper plorandum est 66 b — Non possumus educere aquas lacrymarum nisi per virtutem crucis 267 a — Ploramus de amisso pede et non pro morte aeterna 556 b

— Ut cor fructum faciat debet irrigari lacrymis compunctionis, compassionis, devotionis 556 b — compunctionis sunt placativae Dei, mundativae conscientiae et exterminativae peccatorum *ibid.* — Istas dat Deus omnibus, qui volunt venire in paradisum *ibid.* — compunctionis non sunt a nobis, sed petendae sunt a Deo 199 a

— Debemus habere lacrymas compassionis 557 a — Exempla *ibid.* — devotionis ebullit de fonte passionis Christi, compassionis proximi, compunctionis peccati proprii 519 b — Per lacrymas devotionis ascendimus ab inferioribus ad sublimia 557 b — devotionis faciunt invenire Angelos et Christum *ib.* a

LACTUCA — agrestis designat sanctitatem 248 b

LAETITIA — est carnalis et spiritualis 248 a — vana et transitoria non est quaerenda 104 a — spiritualis tantum ab eo percipitur, qui habet filialem reverentiam et caelestem intelligentiam 289 a — spiritualis est fulcimentum et complementum aliarum virtutum 547 b — spiritualis reddit homines fortes, fertiles et alacres *ibid.*

LAGUNCULAE — confractae significant sanctos Martyres 482 a

LAICI — dicuntur indocti 388 a — debent audire praedicationem *ibid.*

Lamech — veniet ad iudicium cum bigamis 72 a

Lampades — sunt opera olei spiritualis laetitiae 548 a — designant perfectionis declarationem 529 b — Est lampas simplicitatis, adversitatis, abdicationis, perfectionis operis 530 a — coruscantes sunt miracula Sanctorum vel affectiones caritativae 482 a

Lapides — in fine mundi scindentur et ad invicem collidentur 35 a — designant Angelos 366 a — quinque David designant quinque plagas Christi 261 b. 266 a — Tres ordines lapidum politorum figurant hierarchias angelicas 625 a

Laquear — protegit caput a pulveribus 448 b

Laquei — serviunt ad capiendum aves 541 a — Antonius abbas vidisse dicitur, quod totus mundus erat plenus laqueis *ibid.* — Quid sit abscondere laqueos 436 b — Innocentes saepe in ipsos incidunt *ibid.*

Largitas — consistit in reddendo male habita, non retinendo superflua, bene dispensando propria 277 a

Lascivia — carnalis subvertit imaginem divinae essentiae 386 a — est impatiens 509 b — est putredo 715 b — enervat 395 b — ligat hominem, ne possit moveri ad ordinandum se ipsum 396 a — curatur per caelestem munditiam *ibid.*

Lassus — designat genus humanum infirmatum et debilitatum 90 a

Latrones — sub specie pauperum intrant hospitia, faciunt potiones et, aliis dormientibus, spoliant bona 539 b — designant immundas affectiones 572 b — designant daemones 400 b. 401 a

Latrunculi — solent arcas apertas negligere et signatas confringere 226 a

Laurentius — fuit acceptissimus Deo, quia probatus martyrio acerbissimo 566 a — secundum propriam veritatem in igne probatus fuit 565 a, b — Eius passio commendatur tripliciter *ib.* b. 566 a — Eius prudentia probata fuit in praedicatione; iustitia, in exsecutione suscepti officii; modestia, in ostensione boni exempli; constantia, in perpessione martyrii 566 a — Narrantur miracula, quae acciderunt, cum in eius sepulcrum positus est beatus Stephanus 483 b

Laus — maior est non solum commendari ab amicis, verum etiam ab inimicis 441 a — Laudant nos exterior homo et inimicus 639 a — in proprio ore sordescit 587 b

— Magna fatuitas est velle laudari 578 a — Multi amant locum, ubi laudantur 329 b — Laudes reddunt virtutem inanem et de argento efficiunt plumbum 639 a — Quid cogitandum sit de laudibus aliorum *ibid.* — Istae non efficiunt nos maiores *ibid.* — Qui se extollit, cum ab hominibus laudatur, probatur et reprobatur; qui se humiliat probatur et approbatur 568 a — Hoc ultimum est valde difficile *ibid.* — De se non debet homo plus credere alii quam sibi *ibid.* — Miserum est quod homo concordat laudibus aliorum 639 a — Laudari a turpibus tam triste debet nobis esse, quam laudari ob turpia 227 a — Quorum facta aliena laude fulciuntur, eadem subtracta, deficiunt 548 a

— Ob vocem laudis divinae finaliter facti sumus 653 b — Angeli nos perducunt ad laudandum Deum 630 a — Ad Deum laudandum data est intelligentia et lingua *ibid.* — Frequentia divinae laudis est via acquirendae salutis 686 b — Intendens divinae laudi faciat tria 433 a

Lavare — Si vestimenta saepe lavamus, eo magis saepe nos ipsos lavemus 533 a

Lazarus — Eius suscitatio probatur ambulatione 412 a — Per Lazarum in sepulcro designatur peccatum consuetudinis *ib.* b

— Brevis erat Lazari mendici adversitas, et aeterna est eius felix iucunditas 365 a

Leccator — ad odorem assatae rei dulciter comedit panem siccum 280 a — Ita debemus saporare caelestes delicias *ibid.*

Lectus — Nemo facit lectum suum in domo ex omni parte accensa 541 a — Quidam iacent in lecto bono et pretioso, et tamen videtur eis, quod iaceant super spinas 268 b — In lectulo quies est, otium et voluptas 284 b — designat institiam 423 a

Lecythus — olei designat gratiam 548 a

Leo — est ferox et indignantis naturae 528 b — Natura leonis est, ut nullum timeat et ab omnibus timeatur 511 a — habet magnanimitatem, virilitatem, virtuositatem 510 b — quando est in saltu et videt venatores, ipse declinat et defigit oculos, ne timeat eos 512 a

Lepra — Quatuor sunt eius genera, quae oriuntur ex quatuor humoribus infectis corporis 406 a, b — Leprosus separatur a societate hominum 522 a — causat triplex malum 184 a — exterior est significatio leprae interioris ex triplici ratione 183 b. 184 a, b — significat varietatem doctrinae haereticorum 647 b — designat haeresim 406 a — designat intentionem pravam *ibid.*

Leprosus — valde fuit discretus in petendo 184 a — reveretur divinam maiestatem, causatur suam necessitatem 187 a — quasi figurat totum genus humanum *ibid.*

— discrete et prudenter suas petitiones porrexerunt, quia erant religiosissimi, devotissimi, prudentissimi 403 a — habebant infirmitatem, caecitatem, iniquitatem 405 a — Ab his petebant liberari *ibid.* — Leprosorum mundatio significat liberationem ab originali culpa 47 a — gerunt typum petentium 403 a

Levare — Ad Deum levare debemus capita, oculos, corda, manus, vocem, faciem et totam animam 40 a, b

Levi — Filii Levi designant homines dedicatos Deo 344 a

Levitae — vacabant studio divinae legis 62 b — erant sollicitissimi ad cognoscendum Christum *ibid.* — quia Christum non cognoverunt reprehendendi sunt *ibid.* — Christum nescierunt propter curiositatem *ibid.*

Lex — aeterna ordinem naturalem observari iubet 694 b — omnis scripta est in corde ad similitudinem divinam 565 a

— ad triplicem differentiam temporis comparatur 134 a — est triplex: naturae, figurae, gratiae 354 b — est triplex: naturae, Scripturae et gratiae 510 a. 613 a. 670 a — In his nullo modo aliquis salvatur nisi per Christum 670 a — naturae est impressa a summo Opifice 613 a — naturae habet illustrationem ab Angelis *ibid.* — Scripturae posita est per Angelos *ibid.* — In lege gratiae fructus est copiosior quam in lege naturae et Scripturae 670 a — Quidquid antea floruerat tempore legis gratiae est exhibitum 128 a — Luminare maius datum est in lege gratiae; luminare minus, in lege Scripturae 613 a

— per Moysen descendit in mundum 401 a — Quomodo Lex antiqua sit ordinata per Angelos 624 b — antiqua non erat nisi figura futurorum 525 b — Tempore Legis promittebatur novitas Testamenti, doni gratuiti et praemii aeterni 134 a, b — est salutis praenuntiatio et praefiguratio 404 b — tota ordinatur ad tria 230 b — peccata arguit, sed non largitur indulgentiam 401 a — neminem perficiebat propter defectum veritatis et virtutis 648 a, b — nullam sanitatem contulit homini 401 a — Littera dicit, quod Lex est servanda in perpetuum 63 a

— nova commendatur per benignitatem, perspicacitatem et liberalitatem 311 b — Iudaeis data est scripta in tabulis lapideis; nobis vero, in cordibus carnalibus 134 b — vetus data est ad emollienda corda dura; nova, ad illuminandum per gratiam *ibid.* — christiana sola non habet falsitatem admixtam 637 a — christiana sola potest salvare *ibid.* — Christus ostendit, quod lex sua non est docenda nisi a viro sancto et iusto 650 b. 651 a

— Omnes leges divinae reducuntur ad legem dilectionis 506 b — Legibus divinis conformamur nihil omittendo agendorum et nihil perpetrando vitandorum *ibid.* — divina praecipit quaedam fugienda, quaedam facienda, quaedam toleranda, quaedam exspectanda 176 a. 649 a — divina praecipit, quod discedamus a sceleribus et faciamus quae sunt voluntatis Dei 503 b — divina maxime ordinat ad proximum 685 b

— est prima via, per quam adipiscimur benedictionem divinam 685 b — Hierarchia ecclesiastica per leges illustratur et manuducitur in caelestem hierarchiam 613 a — Ei qui negligit legem debetur maledictio 685 b

— Explicare divinae legis mysterium est officium potius angelicum quam humanum 622 a — Populus debet eam audire ex ore sacerdotis *ibid.* — Per eam homo est conscius secretorum divinorum *ibid.*

Libanus — candidatio interpretatur 125 b. 699 a — significat purum Virginis uterum 142 b — designat Matrem Virginem,

mundialem machinam, universalem Ecclesiam, caelestem patriam 30 a — Flos Libani designat scientiam 287 a

Liber — Distinguitur liber creaturae et Scripturae 41 b — Debemus legere in libro conscientiae, Scripturae, naturae 455 a — Hoc fit per studium meditationis, usum devotionis, exercitium considerationis *ib.* a, b — Debemus legere in septem libris 454 a, b — Quae in eis sint scripta *ibid.*

— vitae indicabit, liber conscientiae accusabit in iudicio 265 b

Liberalitas — magna est dare sua; maior, dare se ipsum ad impendenda obsequia; summa, dare se ipsum ad perferenda supplicia 467 b

Liberi — sunt parentum possessio 282 a

Libertas — maxima est servire Deo 440 a — nostra, qualis debeat esse 577 a — male dispensata erumpit in petulantiam 423 b — actionis in ultimo iudicio erit sublata 80 b

Lignum — est amor rerum, quas potest quisque invitus amittere 646 b — habet duodecim annexa 446 b — Templum Dei incendit qui se igne libidinis succendit 644 a — omnis detestanda est 66 a — Qualis sit differentia libidinosorum ad castos 628 a

Lignum — Ligna silvae sunt opera infructuosa 458 a

— quaedam in paradiso erant ad vitam continuandam, quaedam ad perpetuandam 463 a

— scientiae boni et mali non erat malum et cibo noxium 459 a — Quare hoc nomine sit appellatum *ibid.* — Quare vetitum fuerit de ipso edere *ibid.* — scientiae boni et mali habebat efficaciam mortis propter inobedientiam 464 a

— In ligno facta est praevaricatio, in ligno suspensum est pretium 260 a — De ligno oriebatur mors et vita 413 a — De ligno, unde et hostis laeserat, tulit Christus medelam 275 a — De ligno vetito mors in mundum intravit, in ligno Christus salutem hominum reparavit 304 a — crucis induxit benedictionem et vitam; praevaricationis, maledictionem et mortem 465 b

— Praevaricatio et inobedientia sunt lignum mortis 464 a — Subiectio, humilitas et obedientia sunt lignum vitae *ibid.* — Hoc lignum vitae est triplex *ibid.* — Intelligentia litteralis dicitur lignum scientiae boni et mali 63 a — Intelligentia spiritualis dicitur lignum vitae *ibid.* — Philosophia dicitur lignum scientiae boni et mali *ibid.*

— In statu innocentiae licebat vesci de ligno vitae, sed nunc possumus vesci de ligno crucis 305 a — vitae minoris utilitatis erat quam lignum crucis 465 a

— vitae vocatur Christus 116 b — Ipsius duodecim proprietates applicantur ad Christum *ibid.* 117 a — Christus venit ut lignum vitae purissimae, pulcherrimae, plenissimae, promptissimae 56 b — Enumerantur quinque praerogativa Christi ut ligni vitae *ibid.* — vitae ex utraque parte fluminis est Verbum incarnatum 468 b

— dulcorans aquas designat lignum crucis 467 b

Lilium — excellit candore 283 a — habet candorem munditiae et levitatem patientiae 509 b — Notantur quatuor eiusdem proprietates 503 a — cum frequenter tangitur, marcescit, amittit colorem et odorem 396 a, b — valet contra adustiones 285 a

— Christus natus vocatur lilium ex septemplici ratione 117 b. 118 a — designat integritatem pudicitiae 503 a — designat dotem subtilitatis 283 a, b

Limbus — designatur per Babylonem 48 a — In illo morabantur animae ab Abel usque ad mortem Christi *ibid.* — Christus venit ad limbum ad praecidendum reatum poenae 47 b. 48 a — Vide V. *Patres.*

Lingua — tripliciter ligatur, ne possit vocem formare 395 a, b — ut recte loquatur, oportet, cum loqui veraciter, rationabiliter, spiritualiter, realiter 398 b — data est ad Deum laudandum 630 a — exercetur in Dei laudibus 725 a — adulatorum et detractorum dicitur indomabilis 686 a

— spiritualis est pars superior animae 395 b — Haec triplici modo ligatur *ibid.*

Lis — de verbis ad verbera prorumpit 461 a — non essent in mundo, si in eo non esset ambitio et aemulatio 628 b

Littera — per se nihil significat 59 b — In litteris debet esse sigillum caritatis 327 b — Vetustas litterae facit servos 135 b — quae occidit, designat litteralem intelligentiam 63 a

Locusta — est animal volatile, dente noxium 458 a — plus quam cetera animalia frugibus nocet *ibid.* — designat superbiam *ibid.*

Longanimitas — oritur ex poenitentia et fiducia 298 b

Locutio — Loquimur, ut id quod animo gerimus, in audientis animum illabatur 103 a — Cum loquimur, cogitatio nostra non convertitur in sonum, sed formam vocis assumens manet integra *ibid.*

— Loqui potest esse virtuosum, curiosum, superstitiosum 138 a — Debemus loqui verba aedificatoria, consolatoria, commonitoria 434 b — arceatur ab omni verbo indisciplinato 724 b — Collocutio fructifera aedificat proximum 434 a

Lot — Qui ei non crediderunt perierunt 242 b — per ipsum intelligitur poenitens 711 b

Lubrici — figurantur per porcos 389 b

Lucernae — ardentes sunt lucis exempla 66 a

Lucifer — erat primus Angelus 522 a — antequam peccaret, fuit nobilior creatura, quam Deus unquam creaverit *ib.* a, b — fuit sapientissimus, potentissimus, pulcherrimus, nobilissimus inter Angelos, et tamen Dominus ipsi non pepercit 542 a

— voluit esse similis Deo 101 b — non desiderabat, ut esset Deus *ibid.* — se exaltavit et sic viam damnationis aperuit 696 b — se extollebat in secreto cogitationis 458 a — volens se exaltare deiectus est in profundum inferni 627 b — quando superbivit, in minus quam in momento praecipitatus est in infernum et factus est turpissima creaturarum 522 b — Angeli luciferiani appetentes magnificentiam perierunt 577 b — secum ruere fecit hominem *ibid.* — dicitur locusta 458 a — veniet ad iudicium cum peccantibus angelis 72 a

Lucrum — Amor lucri multa pati facit 571 b — Spe lucri vadunt homines ultra mare 482 a

Lumbi — In lumbis est seminarium generationis et delectationis omnis generaliter 480 a — In lumbis origo est carnalis delectationis 66 a — designat luxuriam 416 b — triplici modo implentur illusionibus *ibid.* — lumbos succingere est omnem fluxum concupiscentiae per modestiam refrenare 681 a — Lumbos praecingimus, cum carnis luxuriam per continentiam coarctamus 574 a

Lumen — quanto magis deformitates a visu absterguntur, tanto lumen dulcius sapit 725 b — Quanto magis quis appropinquat lumini, tanto magis aspicit quidquid deforme est *ibid.* — caeleste est a faeculentia impermixtum et a terrestreitate separatum 332 a

— stabile non est nisi per splendorem aeternum et incircumscriptibilem 315 b — Angelorum factum est lumen hominum, lumen supernorum factum est lumen terrenorum 131 a — septem erant in Christo 167 a — novem nos docent sequi Christum *ib.* b. 168 a — Quomodo videamus in lumine Dei lumen 72 a

Luminaria — Quid significet eorum claritas et obscuritas 36 b — magna designant praelatos 518 a

Luna — dicitur soror solis 212 b — est corpus magis aptum ad susceptionem luminis solis *ibid.* — quando magis appareat et quando magis sit illuminata 589 b. 590 a

— significat omne, quod lucet luce aliena 701 b — designat gratiam 558 a — significat perfectam integritatem 36 a — designat discretionem 246 b — Maria vocatur luna 35 b — Lunae comparantur viri iustitiae crescentis 36 b — Lunae comparantur inferiores praelati sive clerici et doctores propter tria 37 a — decrescens significat virum lascivum 24 b

Lupanar — Illum qui vadit ad lupanar praecedunt daemones 617 b

Lupi — designant superbos 262 b

Lux — Lucis incessus est per vias rectas, vel reflexas ad angulos aequales 605 b — Natura lucis est penetrare corpus perspicuum, sed non opacum 226 a — in omnibus corporalibus et spiritualibus obtinet principatum 706 b — est totius creaturae decorativa et acceptiva 182 b — Claritas lucis pulcra est inter colores 283 a — lucet sensibiliter 563 a — Lucere est actus lucis *ibid.* — in meridie maiorem habet fervorem 417 b — Nihil illuminatur nisi carens luce 131 a — pervia

sine corruptione transit 135 a — libentissime se communicat et tamen possumus opponere obstaculum 625 a

— ob triplicem rationem ostenditur nobilis, utilis et delectabilis 707 a, b — Enumerantur diversi lucis effectus 225 b. 227 b. 228 b — visibilis effugat tenebras, manifestat formas, laetificat potentias cognoscitivas 563 a — diffundit et multiplicat candorem 478 a — aërem reddit puriorem 581 b — oculis aegris est odiosa, puris amabilis 720 a — Magna gloria est visu carenti in videndo lucem 131 a

— Lucere tantum est vanum; ardere tantum, parum; utrumque, perfectum 719 b

— designat doctrinam Christi 130 b — designat sapientiam 563 a — figurat obedientiam 182 b

— Magna est lux credulitatis; maior, intelligentiae perscrutantis; maxima, sapientiae contemplantis 564 b — Homo perdidit lucem, ideo venit lux in mundum 317 b — Per influxum lucis increatae erudit nos Christus in omni vero 38 b

— si est aeterna, ergo et splendor lucis est aeternus 315 b — aeterna nullum habet initium, ergo et eius splendor est aeternus *ibid.* — aeterna est actualissima et generat splendorem de actualitate sua *ibid.*

Luxuria — dicitur peccatum carnale 185 b — appetit delectationem 511 a — opponitur dono sapientiae 666 b — omnem aetatem, sexum, ordinem, gradum pervertit 459 b — significatur per conceptionem filiarum Lot 666 b — significatur per luminis lunaris privationem 24 a

— principaliter generatur in corde 416 b — de corde redundat in corpus *ibid.* — generatur per malas et immundas cogitationes 76 a — generatur, cum lumbi implentur illusionibus 416 b — generatur immundis mulierum imaginationibus, cogitationibus et affectionibus *ibid.* — Hae generant humores corruptos et desideria in carne *ibid.*

— Luxuriosus absorbetur delectatione carnis 223 a — hominem convertit ad carnalitatem 666 b — Luxuriosi gaudent in carnali lascivia depravante naturam propriam 306 a — Luxuriosi non intendunt vacare nisi lasciviae, gulae et luxuriae *ib.* b — vix est sine gula, et una introducit aliam 666 b — Luxuriosus contaminatur immundis affectionibus, inordinatis motibus, illicitis operationibus 184 a — Luxuriosus pro implenda libidine non parcit fami nec frigori nec morti 643 b

— Luxuriosi faciunt, spiritum ancillari et carnem dominari 306 b — Luxuriosis non est intellectus propter subversionem rationis 223 a — Super tales habet daemonium potestatem *ibid.* — tantum foedat corpus et deordinat animam, ut talis quasi bestia reputetur 367 b — Luxuriosi assimilantur immundis animalibus 383 a — similes facit brutis animalibus 306 b — Luxuriosi similes sunt porcis 552 b — Luxuriosus multo abominabilior est Angelis quam leprosus hominibus 184 a

— quantum malum sit 459 b — producit pronitatem ad malum et difficultatem ad bonum 397 a — inter omnia peccata maxime reddit hominem enervatum et putridum 383 a — contaminat animam et corpus 367 b — animam deformat in pulcritudine naturali 184 a — tollit munditiam castitatis et sanctimoniae 76 a — Per luxuriam fit corpus foetidum habitaculum diaboli 184 b

— Luxuriosi producunt tantum fructus carnales et putridos 383 a — Opera luxuriosorum sunt inhonesta 459 b — Luxuriosi expertes erunt aeternae felicitatis *ibid.* — avertit a Filio 185 b

— melius superatur per fugam quam per resistentiam 185 b. 367 b — Tentati de luxuria debent considerare durum lectum crucis Christi 261 b — coarctanda est per continentiam 66 a — curanda est per orationem et ieiunium 223 b — Luxuriosus debet mundari per odorem castitatis et munditiae 185 b

M

Macula — triplex est in nobis triplici indigens medicina 187 a

Magdalena — septem daemonia habuit, quia universis vitiis plena fuit 562 a — ad Christum venit ad exhibendam reverentiam, impetrandam misericordiam et addiscendam sapientiam 555 b — erubuit faciem Christi et tamen non erubuit agere poenitentiam *ib.* a — Cum semetipsam graviter erubescebat interius, nihil esse credidit, quod verecundaretur foris *ibid.* — ostendit se verecundam et humiliatam *ibid.*

— Amaritudo compunctionis ipsius generatur ex consideratione maculae, ex qua erubescit; offensae, ex qua contremiscit; sequelae, ex qua ingemiscit 561 b. 562 a — fuit mulier lacrymarum 556 b — De ipsa duxit Spiritus S. lacrymas compunctionis, compassionis et devotionis *ibid.* — magno dolore ardebat, quia et inter epulas flere non erubescebat 555 a. 560 a — linivit oculos amaritudine contritionis 626 a — de suis peccatis non habebit pudorem in iudicio nec in paradiso 526 b — designat illos qui spiritu compunctionis resolvuntur in lacrymas 556 b

— unxit Dominum in pedibus tanquam Redemptorem; in capite, tanquam gratiarum largitorem; in toto corpore, ut glorificatorem 561 a, b — Capillis pedes tergebat, ut quos in malos usus expenderat in bonos usus convertat 562 a — in tersione crinium fuit imitatrix Esther 556 b — Eius poenitentia erat amara et satisfactoria *ibid.* — poenitens habebat pudorem, timorem, dolorem, amorem, ardorem, dulcorem 403 b

— nobis proposita est in exemplum poenitentiae 558 b — Dominus hanc peccatricem nobis proposuit imitabilem propter tria 560 b — fuit exemplar totius disciplinae, poenitentiae et devotionis 555 a — Istud exemplar proponit Deus iustis et peccatoribus, innocentibus et poenitentibus *ibid.* — Qui non potest imitari Virginem per viam innocentiae, saltem imitetur ipsam peccatricem per viam poenitentiae 561 a

— Martha sollicita fuit, ut pasceret Dominum; Maria, ut ab ipso pasceretur 556 a — Per hoc ostenditur, quod vita contemplativa perfectior est quam activa *ibid.* — significat vitam contemplativam 638 b — audit Dominum per mentis tranquillitatem et per cordis humiliationem 199 b. 200 a

— cum magno amore quaerebat Christum 173 b — ratione suae perseverantiae meruit primo videre Christum resurgentem 404 a. 562 b

— commendatur quoad caritatis affectum et effectum 558 b — In ipsius dilectione possumus videre dilectionis ortum, modum, signum, fructum *ibid.* — quadruplici dilectione coepit Christum ferventer diligere *ibid.* — habuit quatuor signa veri amoris 559 b. 560 a — diligebat ferventer 559 b — ideo voluit aggredi quae fuerunt ultra vires eius *ibid.* — Ardor divinae dilectionis in ea consumserat peccatorum rubiginem 417 b

— elegerat Dominum in partem suam 516 a — elegit optimam partem *ibid.* 703 a — ad sola caelestia inhiabat 516 a — gustata dulcedine divina, nihil aliud sapere potuit 559 a

— erat perfectae virtutis in eligendo laudabiliter, prosequendo viriliter, perseverando stabiliter 562 b — laudatur ab humilitate disciplinae, asperitate poenitentiae, ubertate devotionis 555 a — commendatur a devotione, compunctione, virtute 560 b — Angeli ipsam levabant, quando orabat 581 b

Magi — sunt primitiae fidei gentium 180 b — fuerunt primitiae Christianorum, quasi fundamentum fidei christianae et inchoativi Ecclesiae gentium 145 b

— investigaverunt Christum per signum stellae 180 b — Stella Magos ad Christum induxit, deduxit et perduxit 149 b — quando abierunt ad Herodem, perdiderunt ducatum stellae 150 b — habuerunt ducatum sideris quantum ad credendum articulos de Divinitate 157 b

— fecerunt magnum honorem Christo eiusque Matri 157 a — in exhibitione cultus latriae habebant fervorem amoris et benevolentiae 185 a — quamvis Christum

viderent in humanitate humilem, adoraverunt tamen et crediderunt Dei sapientiam et virtutem 130 a — confitentur Verbi benignitatem et sublimitatem 167 b — in Puero nato confitentur omnipotentiam et sapientiam 168 a — Eorum fides explicatur quantum ad actum intrinsecum, praeambulum et subsequentem 145 b — quia fidem habuerunt, Sapientiam increatam invenerunt et facti sunt primi Christiani 157 b

— Circa Magos notatur divina liberalitas et apparitionis Christi celebritas 167 b — praeferebant nativitatem spiritualem carnali 146 b — Christus tripliciter fuit Magis in sanctificationem 130 a — cum magna sapientia reversi sunt, quia se humiliaverunt 556 a — Quod fuit Herodi causa mortis fuit ipsis causa salutis 130 a

— munera obtulerunt Christo tanquam regi, iudici et pontifici 164 a — Commendatur obsequium Magorum a benevolentia caritatis ex parte largientis, ab excellentia dignitatis ex parte recipientis, a sufficientia quantitatis ex parte muneris 163 b — Christo obtulerunt aurum in foedum ratione potentiae et in sustentamentum ratione paupertatis 158 b — Ei obtulerunt thus reverentiae et obedientiae et myrrham verae mortalitatis 159 a. 161 a — obtulerunt aurum quantum ad credendum articulos de humanitate 176 b — non vendiderunt ex cupiditate, sed obtulerunt spontanea voluntate 185 a

— sapientes, gloriosi et divites venerunt ad Christum puerum, pauperculum et pro nihilo reputatum, quia voluerunt sublimari, locupletari et glorificari 146 a. 149 a — Haec facientes non egerunt stulte 146 a — venerunt ad Christum, ut addiscerent contemptum mundanorum 148 a — venerunt ad Christum parvulum, ut addiscerent humilitatem et efficerentur spirituales 146 b. 147 a

Magister — miseretur discipulo illuminando et consolando 350 b — qui nihil scit, generat errores 63 b — Non debemus nos facere magistros de eo quod non audivimus 697 a — Solus Christus ex duplici causa debet vocari magister 441 b. 442 a

Magnanimitas — facit idoneum ad magna 486 b

Mahanaim — interpretatur castra Dei 617 a

Mahometus — dicit, quod Iesu datum est miracula facere 356 b — veniet ad iudicium cum infidelibus 72 a

Maledictio — processit ex Adam et Eva 684 a — Huic subiacet omnis, qui non vult a gratia fecundari *ibid.*

Malevolentia — Per malevolentiam offenditur proximus 427 a

Malignitas — Malignitatis est denegare alteri quod quis sibi petit exhiberi 436 a — Si tentamur de maliguitate, debemus considerare Christum orantem pro inimicis 261 b

Malitia — Ille in quo regnat malitia, non potest esse mansuetus 39 a

Malum — punicum sub una cortice habet plura grana 64 a — designat animam, quae habet reflci devotione multiplicis dulcedinis *ibid.* — punicum designat fervorem martyrii 285 b

— est fugiendum propter timorem divinae reverentiae 311 a — quae nos hic premunt, ad Deum ire compellunt 652 b — Quatuor movent ad eundum per recessum a malo 518 b — omne aufertur per innocentiam, pudicitiam, confidentiam, benevolentiam et perseverantiam 320 a, b — Mirum est, quod nihil volumus habere malum nisi nos ipsos 533 a

Malus — Boethius dicit, malos nihil esse 531 a — semper vult alios concutere 39 a — seducuntur iuxta eorum demerita 24 b — non attendunt iudicium 377 b — Malos Christus in bono vicit 39 a — Nullus est ita malus, quod non faciat ei Deus bonum, nisi in malitia sit obstinatus 439 b — Malis displicere laudabile est 227 a

Manasse — interpretatur necessitas 196 a — interpretatur obstupescens vel oblivlscens 431 a — interpretatur oblivio 165 b — designat iustitiam sanctitatis 196 a — designat illos, in quibus carnis concupiscentia velut oblita stupuit 431 a — designat diligentes 165 b

Mandatum — Nullus salvus erit, nisi faciat mandata Domini 527 a — divina continue sunt observanda 342 a — Domini opere diligenter adimplenda sunt 75 b — diliguntur propter praeceptorem 571 b — divinum est praeeligendum terreno commodo 516 a

— In mandatis potest dispensari ratione necessitatis 420 a — In mandato caritatis non potest dispensari *ibid.* — Dei strictissimum est illud de amore Dei et proximi 364 b — designantur nomine viarum 420 b

Mane — In mane materiali aër illustratur et serenatur, terra irroratur et fecundatur, ager vigoratur et quietatur 126 a — In mane spirituali, cum Verbum caro factum est, totus mundus est illustratus et serenatus, irroratus et fecundatus, vigoratus et quietatus *ibid.*

Manna — habuit novum saporem, sed non sapiebat nisi habentibus novum palatum 136 a — Non omnes senserunt eius suavitatem 579 b — Non omnes inveneruut in eo saporem 63 b — Carnales unum saporem ibi inveniebant, sed spirituales suavitatem omnis saporis 136 b — infectis animabus videbatur amarum, licet tamen, ad quemcumque saporem volebant, se convertebat 258 a — In manna refectio datur intelligi 714 b — significat corpus dominicum 675 a

Mansuetudo — facit hominem amabilem hominibus 262 a — Mansuetus diligitur, quia naturalem proprietatem hominis conservat 594 b — haberi debet in vultu 528 b — Admonemur ad mansuetudinem interiorem et exteriorem 594 b

— necessaria est ad studium veritatis, ad exercitium bonitatis, ad iudicium aequitatis et ad bravium aeternitatis 594 a — Sine ea non fit correctio, sed destructio 594 a — non potest esse in eo, in quo regnat avaritia, malitia et superbia 39 a — Sine ea gratia non potest haberi nec servari 681 b — Mansueti possidebunt terram viventium 682 a — Mansueti terrae dicuntur humiles corde 75 a

Manus — exerceatur in laboribus 725 a — designat opera 415 b — designat bonam operationem 232 b. 540 b — significant incepta opera iustitiae 196 b — designat adiutorium divinae virtutis 485 b

Marcus — fuit discipulus beati Petri 524 b — Petrus tantum dilexit ipsum, quod eum vocabat filium 520 a — Petrus opus eius de factis Domini commendavit et statuit, ut in Ecclesia legeretur 524 b — fuit bonus doctor, quia prius didicerat ab alio 525 a — nunquam dimisit pro aliquo tormento praedicare veritatem 523 b — quare dicatur suggestione Spiritus S. sibi amputasse pollicem, ut sacerdotio inhabilis haberetur 530 a, b

— In ipso erat virtutis perfectio et perfectionis declaratio 530 a — commendatur in diligentia disciplinae et communicatione doctrinae 524 b — commendatur quoad sanctitatem et sapientiam 519 b. 520 a — Explicatio 520 a — Eius sapientia multum fuit utilis Ecclesiae 524 a — Eius sanctitas fuit probata per patientiam 523 b — habuit sanctitatem in corde 521 b — habuit munditiam et obedientiam 522 b

Mardochaeus — vicit et exaltatus est 299 b

Mare — est omnibus fluminibus, fontibus et pluviis origo et quies 192 b — quatuor mutationes recipit in omni mense secundum quatuor septenaria lunae *ibid.* — semper retinet amarum *ibid.* — In medio mari homo est in maximo periculo 541 a — ante ultimum iudicium exaltabuntur super omnes montes, non tamen effluent terrae 34 b — Aequora ita in imum prosternentur, ut vix videantur *ibid.* — ante ultimum iudicium redigentur in antiquum statum, quo creata sunt *ibid.*

— Mundus dicitur mare ex quinque rationibus 192 a, b — Anima peccatrix vocatur filia maris 104 a — designat praesens saeculum propter tria 426 a — designat mundum procellosum, profundum, periculosum 190 b

— De periculis maris homo non potest esse bene cautus per auditum solum 525 a

Maria — 1 *Nomina et figurae* 2 *Sanctificatio et gratia* 3 *Nativitas* 4 *Virtutes* 5 *Annuntiatio et partus* 6 *Purificatio et vita reliqua* 7 *Assumtio* 8 *Excellentia et beneficia* 9 *Imitatio et devotio.*

1 — interpretatur mare amarum, illuminatrix, domina 636 b. 689 b — Dicitur stella maris, mare amarum et domina 640 b — dicitur stella maris 637 b. 638 a. 700 b — Principalis interpretatio Mariae est stella maris, et ista omnes alias comprehendit 636 b

— dicitur thronus gratiae 259 a. 480 a. 680 a. 713 a — est amica per excellentiam 701 a — dicitur soror et sponsa

MAR (1)

712 b — dicitur Virgo virginum et sponsa summa Sponsi 704 b — est totius Trinitatis nobile triclinium 638 b. 651 a. 697 b. 704 a — fuit receptaculum totius Trinitatis et tabernaculum Filii Dei 641 b — vocatur thronus Dei 704 a — est sedes Dei et Agni 697 b — est sedes, in qua Dominus requiescit et regnat 683 a

— secundum intellectum litteralem est habitaculum divinum 671 b — est Verbi incarnati speciale templum 651 a — est Verbi incarnati tabernaculum speciosum, spatiosum et stabilitum 125 a — est Mater Dei, regina caeli et advocata generis humani 672 a — est Mater Imperatoris altissimi et omnium creaturarum nobilissima 692 a

— est mater omnium spiritualium, machinae mundialis et reparationis angelicae 706 b — est domina omnium, terrestrium et caelestium 673 a — dicitur Domina nostra absolute 705 a — est regina civitatis Sancti 603 b

— est purgatrix, illuminatrix, perfectrix 636 b. 638 a — vocatur salutare, lumen et gloria plebis 638 a — est expugnatrix inimicorum, consolatio afflictorum et liberatio captivorum 664 b. 665 a — dicitur liberatrix totius generis humani 640 b. 695 a

— est mater nostra 282 a — vocatur mater pietatis 638 b — dicitur Mater clementiae 708 a — est mater gratiae et misericordiae 350 b. 704 b — est regina misericordiae 673 a. 703 b — est peccatorum scala et nostra fiducia et ratio spei nostrae 673 b. 680 a — est porta nostrae salutis 651 b — est porta caeli 705 b — quo sensu dicatur porta *ibid.*

— ab initio mundi fuit praenuntiata 641 b — diu sub umbra Legis latuit in Scripturis involuta, sub figuris abscondita, praedicta Prophetarum clamore, educta sanctorum desiderio 701 b — Spiritus S. eam commendat non solum verbis, sed etiam figuris et similitudinibus multis 695 b. 708 b

— per Saram intelligitur 672 b — designatur per Ruth 712 a — figuratur per Esther 695 a, b. 701 b. 707 a. 711 a. 713 a. 714 a — figuratur per Esther, Iudith et Iahel 718 a — per Bethsabee intelligitur 692 a — figuratur per Abisag 660 a — figuratur per Abigail 712 b

— figuratur per columbam missam de arca 701 a — designatur per arcum *ibid.* — est columna nubis per diem et columna ignis per noctem *ibid.* — significatur per virgam Aaron 99 b

— designatur per arcam auro mundissimo deauratam 638 b — dicitur arca foederis, in qua omnia arcana sunt recondita 263 b — Arca testamenti ipsam repraesentat quadrupliciter: quantum ad fabricam, continentiam, efficaciam et honorificentiam 715 a - 719 a — est tabernaculum foederis 701 a — est propitiatorium, quod respiciebant Cherubim *ibid.* — per tabernaculum cum vasis designatur 672 a — Haec Dei Filius unxit, quando eam implevit gratia, et operuit, quando eam obumbravit gloria *ibid.*

(1)

— est vellus Gedeonis 98 b. 127 a. 658 a. 701 a — est thronus David 710 b — fuit tabernaculum David 673 a — dicitur domus David 683 a — est thronus Salomonis; domus, quam Sapientia sibi aedificavit; templum, in quo maiestas Domini respleaduit 701 a — designatur per ferculum, quod sibi fecit Salomon 638 b

— fuit terra benedicta 682 a — est terra bona creatione; optima, contemplatione 701 a — est terra bona, quia protulit frumentum; melior, quia argentum; optima, quia aurum *ib.* a, b — est terra bona et optima, quia omnia protulit simul *ibid.* — vocatur terra humilis, stabilis, fertilis 100 a — dicitur terra, quia fuit ab omnibus malis radicitus segregata, aquis pluvialibus irrigata, radiis solaribus opposita 37 b — comparatur terrae ob quatuor rationes 94 b

— comparatur terrae, quia fuit media libratione, infima locatione, firma stabilitione, arida conditione 94 a — dicitur terra nostra ob quadruplicem praerogativam 668 b — Harum una introducit aliam *ibid.* — est terra, in qua homo non est operatus, in quam descendit et a qua ascendit fons aquae vivae 669 b — vocatur terra germinans 98 b. 720 b — dicitur terra omnem cadentem recipiens et sustentans 720 b

— est myrrha per compassionem et thus per reconciliationem 688 b

— vocatur locus deliciarum humani generis 117 b — quare dicatur hortus conclusus et fons signatus 697 a — dicitur corona anni benignitatis 668 a. 682 b — est virga florens, frondens et fructificans 701 a — vocatur virga de radice Iesse 99 b. 717 a. 720 b

— erat huic mundo rosa ob septem causas 117 b. 118 a — fuit lilium candens et redolens 699 a — per Libanum intelligitur 30 b — per montem designatur 637 b — dicitur mons domus Domini 688 a, b — sub metaphora montis a Spiritu S. laudatur quoad culmina virtutum, fastigia praemiorum et praesidia misericordiarum 687 a

— dicitur fons ratione originationis bonorum 696 a — comparatur fonti quoad ortum, ascensum et fructum 721 b — comparatur fonti ratione gratiae acceptae in sua origine; fluvio, ratione gratiae superadditae in conceptione Filii Dei; soli, ratione gratiae consummatae in eius glorificatione 696 a — comparatur fonti parvo propter humilitatis praerogativam; fonti vivido, propter sanctificationis indeficientiam; fonti signato, propter pudicitiae incorruptionem, et fonti largifluo, propter misericordiae liberalitatem *ib.* a, b. 697 a — est fons parvus, qui crevit in fluvium maximum 701 a — est fons, qui egrediebatur de paradiso et dividebatur in quatuor flumina *ibid.* — significatur per Phison, Gehon, Tigrim et Euphraten 698 a, b — parvula ut fons, crevit in lucem, solem et fluvium 711 a

— comparatur caelo propter dignitatem 669 a — designatur per stellam propter refulgentiam virtutum et gratiarum 275 a

MAR (2)

— dicitur stella, quia habuit virtutem stabilem et inconcussam 150 b — est stella orta ex Iacob 719 b — Haec produxit solem iustitiae, Christum *ibid.* — est stella praeclara, eximia, secura 636 b — est stella purificans, illuminans, perficiens *ibid.* — est stella deducens ad Christum 150 b

— est aurora consurgens 701 a — est aurora per specialia privilegia, beneficia et praemia sua caelestia 720 b — est sol, in quo Christus sibi collocavit tabernaculum 710 a — vocatur sol propter quinque praerogativas 120 b — quare simul comparetur tabernaculo et soli 124 b. 125 a — comparatur soli quantum ad speciositatem in ortu, velocitatem in decursu, sublimitatem in situ et virtuositatem in effectu 708 b — comparatur soli propter virtutem purgativam, illuminativam, perfectivam et sui per omnia diffusivam 712 a — dicitur sol, quia amicta fuit sole et impleta lumine claritatis aeternae 672 a — ob tres causas dicitur vas admirabile, opus Excelsi 703 b. 713 b. 714 a

— est mulier, quae contrivit caput serpentis 664 b. 678 b. 718 a — designatur per uxorem Agni 699 a, b — intelligitur per Ierusalem supernam 683 a — designatur per mulierem amictam sole 36 a. 659 b. 668 a. 672 a, b. 690 a. 692 b — Quid significet luna sub pedibus eius 36 a. 659 b. 672 b. 690 a. 692 b. 701 b — Quid significet corona stellarum duodecim in capite eius 36 a. 659 b. 690 a. 692 b. 701 b — est signum itineris, foederis, amoris 700 b — fuit signum magnum novitate, dignitate et utilitate 701 a — est signum prognosticum liberationis, demonstrativum dilectionis, rememorativum humiliationis *ibid.*

2 — quamvis egressa fuerit de radice Iesse, tamen coniuncta fuit generi sacerdotali 151 b — fuit de tribu sacerdotali et regali 99 a, b. 156 b — erat de genere hominum, de genere regum et de genere sacerdotum 672 a

— in conceptione radici humani generis adhaesit, sed postea sanctificata non reflectitur 720 b — fuit ante sancta quam nata 678 a — sine originali peccato nata est 719 a. 620 b — plenitudinem gratiae recepit ante nativitatem 641 b — fuit sanctificata statim post animae infusionem *ibid.* — Spiritus S. ipsam ab omni peccato mundavit et speciosiorem fecit, quam sit lux solis 125 a

— pulcra est quia libera ab originali et actuali, etiam veniali peccato 702 b — Per gratiam excellentem culpa originalis ab ipsa deleta fuit quantum ad maculam, sequelam et causam 634 a — Omnis fomes in ea fuit exstinctus 37 b. 98 a — expurgata fuit ab omni concupiscentia 651 b — Quomodo in ea non fuerit carnalitas, cum esset in carne 98 a

— Gratia eam sanctificavit interius in mente et exterius in carne 641 b. 651 b — Gratia sanctificavit eius animam et carnem 669 b — formosa erat non tantum corpore, sed etiam mente 679 a — fuit

sancta per purgationem mentis et pudorata per incorruptionem carnis 678 a — Corpus Virginis formatum erat de limo, sed sanctificatum per Spiritum S. 125 a — Eius caro dicitur vas purissimum 654 a — Eius caro nec spiritui rebellavit, nec spiritum retardavit *ibid.* — Corpus eius fuit argentum pulcrum et candidum *ibid.* — Ab eo amota fuit rubigo *ibid.*

— Spiritus S. dedicavit ipsam in Sanctam sanctorum 702 b — Filius eam deiformem reddidit 689 a — assumta fuit ad contubernium familiaritatis divinae 679 a — suscepit gratias purgativas, illuminativas et perficientes 636 b. 638 a — fuit septiformi gratia plena 678 a, b. 679 a, b — habuit gratiam sanctificantem et confirmantem 710 b

— Deus eam in gratia confirmavit 672 a — confirmata fuit, ut non amplius posset a Deo recedere 125 a — tanto dono sapientiae et gratiae fuit perfusa, ut peccatum nullum in ea haberet locum 654 a, b — Gratia non solum sanctificavit eius ortum, sed vitam etiam ab omni peccato custodivit immunem 672 a. 678 a — In ipsa immunitas a peccato dicit remotionem omnis dispositionis vel inclinationis ad malum et plenitudinem gratiae ad bonum 702 a

— per immunitatem a peccato in tribus transcendit naturam humanam et angelicam 702 a — per eandem omnes sanctificatos in utero superavit *ib.* b — ab omnibus malis radicitus erat segregata 37 b — sine peccatorum obnubilo in sua conversatione splendebat 720 b — nunquam potuit superari in tentatione 678 a — nihil apparet in ea reprehensibile *ibid.* — lucrari potuit, perdere non potuit 702 a — eguit gratia baptismali vel aequipollenti, non vero gratia poenitentiali 634 a

— dicitur habuisse gratiam super omnes mulieres 679 a — habet sanctitatem per singularem excellentiam 598 a — habuit plenitudinem gratiae 678 b. 679 b. 709 b — propter hanc comparatur fonti 703 b — Haec gratiae plenitudo in tribus consistit *ibid.* — In ipsa fuit omnis gratiae susceptio, perpetuatio et diffusio 598 b

— In ea fuit omnis sanctificationis receptaculum mundum 641 b — fuit omnis sanctificationis speculum praeclarum, principium diffusivum et exemplar imitandum *ibid.* — Quidquid fuit in ea, fuit forma et exemplar sanctificationis in aliis *ibid.*

— purificata fuit, ut conciperet Dei Filium 634 b — ea puritate nitebat, qua sub Deo nequit maior intelligi *ibid.* 654 a. 703 a — erat purissima in mente, carne et Prole 654 a — In ea fuit puritas in summo secundum quatuor gradus 702 b — In his ipsi collata fuit perfectio graduum sacramentalium, virtutum, donorum et fructuum *ibid.*

— non tantum habuit Spiritum sanctificantem, verum etiam inebriantem 98 a. 669 b — Gratia non tantum eius mentem, verum etiam ventrem implevit 679 b — gratiam habuit per suam in utero sanctificationem, sed gratiam super gratiam per Filii Dei conceptionem 598 b — Spiritu S. superveniente, nobis facta est gratia superplena 678 b

— sanctificata fuit non solum secundum quod erat persona, sed etiam secundum quod erat natura 98 a. 642 a

— quantum ad statum gratiae dicitur esse in vertice montium 688 b. 689 b

3 — Eius nativitas describitur quantum ad excellentiam nascentis et refulgentiam nativitatis 715 a — dicitur oriri ut stella, ut lux et ut aurora 720 b — dicitur surgere et progredi *ibid.* — in suo ortu habuit donum continentiae, reverentiae et sapientiae 721 b

— Eius nativitas describitur ut nobilis, utilis et delectabilis 706 a. 708 a — in suo ortu fuit lux impermixta per gratiam sanctificantem, incorrupta per gratiam stabilientem et inconcussa per gratiam superabundantem 707 a — fuit lux dirigens corda errantia, inflammans corda torpentia et levians corda humilia *ib.* b — est lux, quae ad omnem terram pervenit *ibid.* — habet septiformem gratiam ad corda frigida inflammanda *ibid.* — in sua nativitate humiles et pavidos et oppressos exaltavit *ibid.* — in sua nativitate fuit lux delectabilis propter novitatem, venustatem et mulcebritatem *ibid.* 708 a

— habuit speciositatem in ortu per gratiam purgativam; velocitatem in decursu, per gratiam promotivam; sublimitatem in situ, per gratiam perfectivam; virtuositatem in effectu, per gratiam diffusivam 708 b — habuit speciositatem in ortu propter impermixtionem contrarii, decorationem universi et oblectationem sensus apprehensivi *ibid.* 709 a — habuit velocitatem in decursu propter magnitudinem influentiae ex parte motoris, promptitudinem obedientiae ex parte mobilis et amotionem omnis resistentiae ex parte modi movendi 709 b. 710 a — erat sublimis propter praeeminentiam, refulgentiam et permanentiam incorruptibilem *ib.* a, b — habuit virtutem effugandi caligines, effundendi calores et vegetandi virtutes vitales *ib.* b. 711 a — Per eius nativitatem confunduntur haereses et superantur adversariae potestates 710 b

— Excellentia nascentis describitur sub metaphora solis orientis 708 b. 712 a

— fuit mulier virtuosa, speciosa, gratiosa et officiosa 712 a — habuit sanctitatem in respuendis, rectitudinem in eligendis et fortitudinem in sustinendis *ib.* a, b — fuit speciosa per honestatem actuum, integritatem sensuum et sinceritatem affectuum *ib.* b — Hinc ter in Canticis dicitur pulcherrima *ibid.* — fuit gratiosa, quia plena fuit gratia sufficiente, praeeminente et superabundante 713 a — nobis est mulier officiosa liberando a malo, promovendo in bono et consummando in optimo *ib.* b

— in sua nativitate fuit vas admirabile et opus Excelsi 713 b. 714 a — fuit vas pretiosum ratione materiae; speciosum, ratione formae; copiosum, ratione rei contentae 714 a, b — fuit vas argenteum propter virginitatis candorem; vas aureum, propter caritatis ardorem; vas luminosum, propter honestatis decorem *ib.* a — Eius speciositas in tribus manifestatur *ib.* b — fuit contentivum sale discretionis, manna refectionis et oleo exsultationis *ibid.*

4 — Ante eam non apparebant gratiae aut virtutes 720 b — In ea sunt culmina virtutum 689 a — Nihil virtutis est, nihil speciositatis, quod in ea non resplendeat 672 b

— In ipsa fuit gratiae susceptibilitas, amoris pretiositas, tolerantiae strenuitas 714 a — In ipsa fuit pulcritudo pudicitiae, latitudo benevolentiae et fortitudo perseverantiae 125 a — omnimodum niterem habuit in cogitatione, affectione, locutione et carnis incorruptione 699 a — ante Verbi conceptionem germinavit herbam sanctarum cogitationum, affectionum, locutionum et operationum 669 b

— habuit incorruptionis speciositatem, intentionis simplicitatem et dilectionis sinceritatem 660 a, b. 661 a — dedit Deo cogitationem cordis, locutionem oris, operationem totius corporis 171 a — In ea fuit candor continentiae, innocentiae et sapientiae 699 a — Haec designat candor floris, vestis et lucis *ib.* a, b — In ea consideratur dulcedo gratiae, virtus fiduciae, rectitudo intelligentiae et plenitudo sapientiae 716 b. 717 a, b

— In ea est incorruptio virginea, subiectio reverentissima, sanctificatio plenaria et conceptio fructuosissima 668 b. 669 a, b — erat facie pulcherrima, corpore integerrima, spiritu sanctissima 679 a — apparet timorosa, fide plena, amorosa et in conversatione honesta 644 b

— habebat virtutem abstinentiae, paupertatis, continentiae 94 a — fuit munda et obediens 522 b — Insinuatur eius humilitas, stabilitas et caritas 657 a, b — In ea fuit summa reverentia, munditia, concordia, clementia 627 a — percussit septem peccata capitalia virtutibus oppositis 150 b — fuit pauperrima, humillima et integerrima 717 b

— Eius profectus fuit festinus per fervorem, continuus per vigorem, diffusus per amorem 721 b

— erat candidata virtutibus, dealbata Spiritus S. muneribus, simplicitatem columbae in omnibus repraesentans 660 b. 679 a — Ipsi non defuit fides Patriarcharum, spes Prophetarum, zelus Apostolorum, constantia Martyrum, sobrietas Confessorum, castitas Virginum, fecunditas coniugatorum nec puritas Angelorum 698 b

— habuit summam dilectionem naturalem, acquisitam et gratuitam 704 b — eam habuit indivisam *ibid.* — Ardor caritatis ipsius transcendit ardorem Seraphim 98 a — Nihil medium fuit inter cor Virginis et Deum 695 a — habuit summam pietatem in affectione 699 b — Quia in eius corde amor singulariter ardebat, ideo in carne eius Spiritus S. mirabilia faciebat

714 a — Eam totam implevit Spiritus S. gratia, quia totam eam incanduerat divinus amor 679 a — In ea nihil erat mundanum, quod violaret affectum, sed ardor continuus et ebrietas profusi amoris *ibid.*

— Timor et amor in ea fuerunt coniuncti cum virtutibus cardinalibus 716 b — habuit virtutes cardinales et operativas coniunctas cum contemplativis per caritatem 638 b — In ea fuerunt virtutes cardinales, et in quantum politicae et in quantum purgativae et in quantum iam expurgati animi 605 b — Notatur eius profectus in exercitio virtutum cardinalium 709 b

— aurum a Magis oblatum dedit pauperibus 159 a — quanto magis fuit pauper, tanto magis fuit levis ac sublimis 707 b — fuit perfectae virtutis et profundae humilitatis 715 b — In ea iunctae fuerunt dignitas et humilitas 669 a — Eius fecunditatem comitatur virginitas et humilitas 663 b — nec virginitate, nec fecunditate, nec utroque iuncto se extollebat 94 a — licet Mater Dei esset, parvula in oculis suis esse voluit 696 b — erat altissima in conspectu divino et parvula in conspectu suo 124 b — de sola humilitate gloriatur 627 b

— per humilitatem invenit gratiam 595 b — per humilitatem fuit idonea ad sustinenda dona divina 715 b — per humilitatem disposita fuit ad omnem gratiam 669 a — fuit gratia plena, quia fuit humillima 681 b — se humiliat et Deus eam exaltat 694 b — Parvificatio sui pervenit usque ad conceptionem Dei 696 b — propter humilitatem missus est ad eam Gabriel et Filius Dei factus est Filius eius 627 b

— commendatur quantum ad perfectionem vitae activae et contemplativae 648 b — propter puritatem virtutum contemplativarum comparatur auro 638 b — propter perfectionem virtutum operativarum comparatur argento *ibid.*

— semper supercaelestia cogitabat 699 a — per meditationem ferebatur circa centrum humanitatis assumtae 710 a — habuit continuam contemplationem et mitem conversationem 36 a — eo quod habuit perfectam Dei contemplationem et incarnationis cognitionem, excellit Prophetas, Ioannem Baptistam et Angelos 704 a — qualem contemplationem habuerit in via *ibid.*

— fuit speculum idoneum ad recipiendam irradiationem divinam 699 b — In ea notatur omnium necessariorum cognitio 689 b — In ea fuit quidquid est saporis vel sapidae cognitionis 704 b — quantum ad sapientiam excedit luculentiam solis 699 b

— Cognitio non fuit ipsi ad tempus collata vel per modum raptus, sed continua et per modum quietis 704 a — quantum sine personali unione creaturae conditio patitur, luci inaccessibili videtur immersa 699 b. 717 b — Quod sola per se Trinitas in sola et cum sola Virgine voluit operari, soli datum est nosse, cui datum est experiri 704 a — in fide instrui non indiguit 703 b — ideo nec transfigurationi interfuit, nec aliqua ei post resurrectionem facta fuit apparitio *ibid.*

— legem Evangelii conservabat in corde suo 717 a — Aliis dubitantibus, in ipsa solida et inconcussa mansit intelligentia veritatis *ib.* a, b — habuit intelligentiam legis speculativam et practicam *ib.* b — In ea duodecim articuli Symboli conservati fuerunt ad refectionem omnium doctorum 654 a — Apostolos erudivit et illuminavit 700 a

— inter virgines obtinet principatum 683 b — soli Deo in virginitatis puritate placere voluit 642 a — fuit elongata a carnalibus concupiscentiis 669 a — In ea nihil erat de calore concupiscentiae 699 a — fuit exonerata a poadere carnalitatis et sequestrata a contagio corruptionis 715 b

— habuit speciositatem virgineam intus et extra 660 a — Virgo erat carne, mente, professione, spiritu et corpore *ib.* b — quae Dei erant cogitabat *ibid.* — virginitatis votum prima expressit 669 a — ideo idonea erat caelesti Sponso copulari *ibid.* — Virginitas in ea fuit dispositio congrua ad conceptionem Verbi 660 a

— Eius pudor est inviolatus 282 a — Summae honestatis plenitudo eam pulcram fecit intus et extra 716 a

— omnes alliciebat ad sanctitatem 641 b — omnibus est exemplum et signum ad salvationem 36 a — nobis proposita est in speculum innocentiae 558 a — Exemplar fuit castitatis, paupertatis et humilitatis 637 b — est exemplar totius humilitatis, pietatis, religiositatis, caritatis 444 b — est magistra humilitatis 718 b

— fuit exemplar puritatis ministrorum Ecclesiae 638 a — perfectissime habuit omnes virtutes *ibid.* — est exemplar regulativum hierarchiae ecclesiasticae 637 b — docet nos obedire Filio suo affectu universali, affatu salutari, effectu laudabili 182 a, b — libenter est audienda, quia raro locuta fuisse invenitur *ib.* b

— nunquam recessit a medio virtutis, veritatis, honestatis 94 a — Deus digito potentiae appendit eam in medio virtutis, digito sapientiae in medio veritatis, digito sanctimoniae in medio honestatis *ibid.* — nulli cedebat tentationi, nulli unquam succubuit tribulationi *ibid.* — fuit arida ab omni carnalitate et favore mundanae proprietatis *ibid.*

5 — desponsata fuit Ioseph, ut melius servaret obedientiam 522 b — desponsata fuit propter decentiam, obsequii opportunitatem, mysterii consummationem et ratione paupertatis 98 b

— Conceptio Virginis ostensa fuit Ezechieli 663 b

— Quare ad eam missus fuerit Gabriel 627 a, b — Gabriel in sua salutatione eam reddit benevolam, docilem et attentam 678 a — Cur ei dictum sit: Virtus Altissimi obumbrabit tibi 704 a — credidit, se parere posse per Dei potentiam 99 a — Tantus ardor caritatis intravit in Virginem, quod, nisi fuisset obumbratio Spiritus S., non potuisset ipsum sustinere 98 a — laudavit Deum de beneficio incarnationis 412 b

— fuit velut aquaeductus, per quem ad nos descendit Christus 340 b — Virgo pariens significatur per pinguedinem terrae 127 a — Virginis fecunditas et nobilitas designatur sub metaphora terrae, radicis, fontis et fluvii 33 b

— Sub metaphora radicis, virgae, floris insinuatur nobilitas concipientis, puritas conceptionis, sublimitas conceptae Prolis 657 a — Nobilitas concipientis denotatur metaphora terrae germinantis, radicis pullulantis et fontis scaturientis *ibid.* — Puritas Virginis concipientis et ipsius conceptionis in Scriptura designatur per septem figuras 33 a — Eius conceptio mirabilis figurata fuit metaphoris rubi candentis, virgae virescentis et velleris madentis 658 a — Septem mulieres, quae virtute divina conceperunt, eius figuram gerunt 666 b — Conceptio Virginis unica conceptione plene figurari non potuit 667 a

— Virgineus uterus thalamus fuit, in quo naturae humanae coniunctus est Deus 672 b — Virginis uterus est templum Dei divina potentia fabricatum, sapientia adornatum, gratia dedicatum et praesentia adimpletum 651 a — Haec figurata fuerunt in templo Salomonis *ibid.* — Deus praemisit Spiritum S., ut sanctificaret eius uterum, antequam Filius descenderet 521 b — Spiritus S. replevit eam laetitia et exsultatione, ut disponeretur ad suscipiendum Christum 98 b — Filius Dei membra Virginis sibi sanctificata et mundissima servavit 643 b

— Eius fecunditas fuit a gratia, cum gratia et ad gratiam 684 a — Dominus dedit Virgini concipienti gratiam praevenientem, gratiam dirigentem et gratiam fecundantem 37 b — Notantur tria privilegia Virginis concipientis *ibid.* — Notatur Virginis concipientis intemerata fecunditas et ipsius conceptionis beata puritas 93 b — gennit sine vae damni, indigentiae vel culpae 706 a — In conceptione et partu eius enumerantur novem praerogativae *ibid.* — In eius fecunditate nihil erat defectionis 663 b — In illa totum erat eximiae humilitatis, fecundissimae integritatis et iucundissimae felicitatis *ibid.* — Ipsius conceptio propter triplicem rationem fuit mirabilis et supernaturalis 658 a — Mysterium virginalis conceptionis ob triplicem rationem fuit rationabile, admirabile et desiderabile 660 a-665 a

— incorrupta fuit in conceptu, in partu et in progressu 663 b — sine corruptione virginitatis fecundata est 156 b — peperit, non suscepto semine 635 a. 679 b. 717 a — Deus corpus aptavit Christo absque humani contactus auxilio 651 a — sine viro et sine concupiscentia concepit 135 a

— germinavit Salvatorem in Filii Dei conceptione, solo divino imperio faciente 669 b — concepit virtute Spiritus S. 244 a. 282 a — de substantia Spiritus S. semen partus non accepit, sed per operationem

Spiritus S. e carne sua divino partui naturae substantiam ministravit 661 a — coronavit Christum carneo diademate 244 a — coronavit Christum diademate regni temporalis 121 b

— iuvencula, parvula et tenella concepit Interminabilem, Incomprehensibilem et Immutabilem 664 a — In hoc divina Maiestas est humiliata et virginalis humilitas exaltata *ibid.* — quem caeli capere non poterant suo gremio contulit 703 b — propter conceptum aeterni splendoris, aeternae suavitatis, aeterni vigoris, aeternae salutis comparatur fluvio supersplendido, superamoeno, superrapido, superfructuoso 697 b. 698 a, b — In ea est inclusa lux omnium caelestium et supercaelestium 702 b — Ioseph ipsam respicere non potuit *ibid.* — In eo Dominus requievit, ut fieret noster princeps 673 a

— Virgo peperit Christum carnaliter 98 b — In Nativitate Christi consideranda sunt Matris virginitas, fecunditas, pariendi modus, partus gratiositas 123 a — sine tristitia parturivit 111 b — De eius utero infans nobilissimus prosiluit salvo signaculo virginali 692 b — Deus ex Virgine natus est non aperiendo, non corrumpendo, sed fecundando et decorando 100 a

— Casta et integra Mariae viscera tanquam pascua aeterni viroris florem protulere, cuius pulcritudo non videt corruptionem, cuius gloria in perpetuum non marcescit 679 b

— dicitur sapientia pariens fructum 654 a — Hic fructus est unicus in substantia et multiplex in virtute *ibid.* — Per fluvium de ea procedentem habentur duodecim fructus 698 a — dedit mundo fructum spectabilem, desiderabilem et oblectabilem 38 a — dedit mundo Filium fructuosum 94 b — protulit mundo fructum benedictum, speciosum, odoriferum, virtuosum *ibid.* — protulit nobis fructum florigerum, gratiosum, pretiosum, opulentum *ibid.* 95 a

— fuit temporaliter prius Prole, licet ab illa sit creata 720 b — Felix est mater, quae talem habuit filium 282 a — Beata sunt eius ubera, sola solis lactata labiis Deihominis *ibid.*

6 — dupliciter fuit purificata, scilicet interius secundum veritatem et exterius secundum repraesentationem 634 a. 638 a — Duplex eius purificatio significat duplicem purificationem ecclesiasticae hierarchiae *ibid.* — Eius purificatio significat purificationem legalem, prophetalem et evangelicam 635 b — Vide etiam V. *Purificatio.*

— Lex Moysi ei non fuit obligatoria per necessitatem, sed per mysterium 635 a — Eius purificatio non erat ex coactione, sed ex dispensatione 654 a — non fuit immunda nec Legi astricta 641 a. 648 b — fuit purificata, ut ostenderetur sanctificationum spiritualium exemplar et forma 641 a, b — purgari voluit ob triplicem rationem 654 b

— quare Filium obtulerit in templo 642 b — Christum hostiam obtulit pro omnibus *ibid.* — perfecit omnia secundum Legem propter oblationem Christi 648 b — in designationem puritatis et pietatis Christi obtulit par turturum et columbam 640 a — obtulit par turturum, quia duplex requiritur caritas 648 a

— acu et filo cibum quaesivit 159 a

— fuit mater singularis sufficientiae, magnificentiae et diligentiae 694 b — fuit diligens in Filium inquirendo, licet non fuerit negligens in amittendo 173 a — quaesivit eum cum rectitudine conscientiae, latitudine benevolentiae, certitudine confidentiae *ib.* a, b — Filium suum tenerrime ac super omnia diligebat 171 a — propterea amissum incessanter quaesivit et de invento valde exsultavit *ibid.* 172 a — invenit Christum, quem sollicite et diligenter quaerebat 157 a — Notatur quoad ipsam Filium invenientem benigna allocutio, magna tribulatio, discreta inquisitio 171 a

— cur adfuerit nuptiis in Cana Galilaeae 701 a

— potata fuit amaritudine doloris 637 a — multiplicem dolorem habuit de Filio 172 a — habuit dolorem in amissione Filii, in visione eius passionis, in compassione obcaecationis Iudaicae *ib.* a, b — dolores, plagas et opprobria Filii in suam propriam personam recipiebat *ib.* b — sub cruce et iuxta crucem habuit summum gaudium et summum dolorem 705 a — vicit mundum et diabolum Filium crucifigentem et suam animam transfodientem 684 b

7 — Dies assumtionis est dies consummationis gloriae ipsius 696 a

— Corpus Virginis pie creditur et probatur glorificatum esse in assumtione animae 692 a — Eam etiam quoad corpus assumtam fuisse, duplici ratione ostenditur 690 a

— Eius glorificatio describitur quantum ad meritum, praemium et transitum intermedium 699 a — Status meriti Mariae designatur in Libano *ibid.* — in assumtione sua egreditur de loco miseriarum, progreditur per chorum hierarchiarum et ingreditur hortum deliciarum 700 a, b — In assumtione sua est speciosa sicut columba ascendens desuper rivos aquarum *ib.* b

— Describuntur quatuor praerogativae in assumtione Virginis gloriosae 701 b — Mariae assumtio ipsa Christi ascensione pompa solemnior invenitur 694 a — Quatuor describuntur honores, quibus in sua assumtione Maria solemniter fuit honorata 693 b — Describitur obviatio summi Regis et curiae caelestis *ibid.* 694 a — In eius occursum caelestium legionum prodiit multitudo 698 b — Eam circumdabaat Martyres, Virgines et omnes Sancti 700 b

— ascendens septem ostia intravit et agmina Angelorum transcendit 705 b — pertransiit omnes hierarchias 700 b — ideo dicitur aurora consurgens, pulcra ut luna, electa ut sol et terribilis ut castrorum acies ordinata *ibid.* — gloriosa est supra hierarchiam angelicam 612 b — exaltata est super choros Angelorum 688 b — elevata est super triplicem hierarchiam angelicam et humanam 689 b

— Per duodecim stellas in capite Virginis possunt duodecim praerogativae intelligi 702 a — Illae praerogativae explicantur *ibid.* 706 b — ponit specialem perfectionis modum in caelesti civitate 690 a

— commendatur propter speciositatem, nobilitatem et sapientiae claritatem 691 a — dicitur sole speciosior, quia fonti pulcritudinis fuit similior et propinquior et ipsa sole nobilior *ib.* a, b — luci aeternae sapientiae comparata ceteris dicitur praeclarior propter creaturarum illuminationem, cognitionem et gubernationem 692 b. 693 a — stellis dicitur nobilior propter deliciarum affluentiam, divitiarum abundantiam et dignitatis excellentiam 692 a

— in gloria prae ceteris est excelsior 699 b — quantum ad statum gloriae dicitur super colles elevari 689 a, b — cetera transcendit quantum ad creaturarum illuminationem, cognitionem et gubernationem 692 b

— accepit stolam carnis et stolam mentis 700 a — coronata fuit corona gloriosa, luminosa et pretiosa 699 b — conformis est maiestati Patris, claritati Unigeniti et caritati Spiritus sancti *ibid.* 700 a — coronata est lapide pretioso, qui est ipse Christus 700 a — Luminositas coronae apostolicae et totius Ecclesiae quasi coacervatur in lumine coronae Virginis *ibid.*

— Eius castitati, paupertati et humilitati triplex respondet mirabilis thronus 694 b. 695 a — ratione gratiae consummatae in glorificatione comparatur luci solari 698 b — glorificata viget per cohaesionem cum vitae aeternitate, fulget per cognitionem cum luminis claritate, calet per amorem cum saporis iucunditate *ibid.* — Ab ea processit calor illuminativus, vivificativus, conservativus et multiplicativus 701 b — Ab ea processit splendor illuminativus *ibid.* — ob triplicem rationem immediate assistit Regi 695 a — tanquam regina caeli sedet ad dexteram Regis 700 a

8 — Non est quod magis delectet, sed nec quod terreat magis, quam de ea habere sermonem 693 b — Ad eius sublimitatem explicandam non sufficiunt verba 695 b — nec primam similem visa est nec habere sequentem 708 a — In comparatione eius nulla invenitur perfecta, quamvis virtutibus eximia comprobetur 678 b. 708 b. 714 b — elevata est super omnes creaturas, ut ad concipiendum Deum disponeretur 98 a

— habet privilegium specialis conditionis, nativitatis et conceptionis 720 b — fuit benedicta 648 b. 668 a — benedicta fuit tripliciter benedictione divina 682 a, b — benedicta fuit benedictione humana propter triplicem excellentiam 683 a, b — fuit benedicta quantum ad Prolem conceptam 684 b

— In ea nulla fuit vacuitas indigentiae 678 b — nullum bonum ipsi defuit 703 a — in omnibus bonis in caelo et in terra divisis ex omnibus optimam partem elegit *ibid.* — fecit septem divisiones bonorum *ibid.* — Fecunditas virginea est privilegium Mariae et non dabitur alteri 679 b

MAR (8)

— Quod Deo femina principetur est sublimitas sine socio 664 a — Ipsam Agnus, quocumque ierat, sequebatur 704 b —

— Quod Patriarchis, Prophetis et Apostolis fuit revelatum, in ea est impletum 688 b —.Quidquid gratiae in istos influxit ab ipsa derivatur *ibid.* — Ipsi nullus Sanctorum, immo nec Angelorum est comparandus 545 a — excellit Patriarchas, Apostolos et Prophetas 688 b. 689 a — Notatur praecellentia Virginis respectu omnium etiam iustorum et Beatorum 682 b

— In ea est pulcritudo multiformitatis 708 a — erat incredibili pulcritudine et omnium oculis gratiosa 641 b — gaudet omnium hierarchiarum fluentiis et gratiis 422 a — Proprietas Thronorum ei maxime proprie convenit 704 a

— habet in se ecclesiasticae hierarchiae decorem et est decor hierarchiae caelestis 636 b — decorat membra Ecclesiae militantis et triumphantis 712 a — illustrat totam Ecclesiam et machinam mundanam 710 b. 714 a — est vas admirabile, luminis contentivum 709 a — si tollitur, deformatur totum universum *ibid.*

— est universaliter gratiosa et fructuosa 117 b — placuit Angelis Dei et oculis caelestis Sponsi 709 a — Virgo regia, gemmis ornata virtutum geminoque mentis et corporis decore praefulgida, caeli civium in se provocavit aspectum 679 a. 691 b. 709 a, b. 714 a, b — Regis animum in sui concupiscentiam inclinavit et caelestem nuntium ad se de supernis adduxit *ibid.* — Nihil est virtutis, nihil speciositatis, nihil candoris et gloriae, quod in ea non resplendeat 679 a. 710 b. 716 a

— Patriarchatus Evae ad ipsam est translatus 695 a — communicavit in redemptione generis humani 704 b — Deus, qui omnia fecit, ipse se ex Maria fecit et sic omnia, quae fecerat, refecit 714 b — In ea et de ea manus Omnipotentis quidquid creaverat recreavit 672 b. 693 b. 706 b — Omnes creaturae eius potestati subiiciuntur 701 b

— Deus nihil nos habere voluit, quod per manus Mariae non transierit 103 a — Benedictio eius redundat in totam Ecclesiam 651 b. 683 a — per triplicem gratiam Ecclesiae dedit originem, celsitudinem et stabilitatem 688 a, b — Per eam Deus effectus est noster pater et Filius noster frater 672 b

— quia concepit caput electorum, debuit cunctos electos affectu materno diligere 125 a — copiosissima caritate omnibus omnia facta est *ibid.* — gratiae suae fluenta liberalissime communicavit 658 a — omnibus est amabilis 708 a — loquitur semper verba pacis et pietatis *ibid.* — caritate omnibus se debitricem effecit 638 a

— est plena gratia et misericordia 157 a — est tota dulcis, suavis et misericors 679 b — invenit gratiam et sola est gratia, qua egemus 673 b — Misericordia eius omnibus est necessaria 690 b — Hoc explicatur de sex generibus hominum *ibid.*

(8)

— sinum misericordiae omnibus aperuit 98 b. 711 a

— est universale auxilium et praeparata protectio ad eam vigilantium, Christianorum refugium et consolatio tribulatorum 679 b — est errantium via, redemptio captivorum et mediatrix omnium apud Deum *ibid.*

— effecta est omnium Sanctorum mater 672 b — filiis suis propinat lac et mel in sua Prole 708 a — omnes nos genuit caelo 706 b — omnibus gloriam genuit 672 b

— pro nobis interpellat et iram Dei mitigat 718 a — non tantum opportune, sed etiam importune interpellat pro nobis 713 a — est lucerna bene operantibus, patrocinium orantibus et speculum contemplantibus 721 a

— Ipsius adiutorium est efficax in dirigendo proficientes, in defensando pugnantes, in reconciliando poenitentes et in prosternendo rebelles 717 b. 718 a — proficientes praecedit et perducit in terram promissionis 717 b — Per eius adiutorium, quae videbantur difficilia fiunt facilia *ibid.*

— beneficia impendit contra malum culpae, pugnae et poenae 720 b — Deum offendentes reconciliat 125 a — omnem cadentem recipit et sustentat 720 b — nobis impetrat gratiam lacrymarum pro peccatis et pro bonis aeternis 669 b — nobis obtinet veniam, impetrat gratiam et perducit ad gloriam 721 b

— virtutibus, praemiis et donis mundum ditat universum 692 a — aliis ministrat gloriam, aliis gratiam, aliis remissionem criminum, aliis virtutes *ibid.* — nobis influit vitam quantum ad sensum et motum 711 a — quomodo hanc vitam conservet *ibid.* — ratione suae gratiae perfundit terram aridam cordis nostri 669 b

— Per eam sublata est maledictio quantum ad causam, culpam et poenam 683 a — in mortali natura caput draconis contrivit 702 a — contrivit adversarium nostrum 713 b — cunctas haereses interemit in universo mundo *ibid.* — sola contrivit universam haereticam pravitatem 664 b. 678 b — adversarios suos et Christi dispergit 718 a — est hostibus nostris terror *ibid.* — terribilis est ad succurrendum mundo et ad daemones expugnandos 695 a

— triplicem habet actum in hierarchias Angelorum et hominum 689 b — purgat et liberat Sanctos a triplici malo 697 b — Eam diligentes illustrantur in veritate et fama et ditantur in omnibus bonis 698 b — illustrat nostras potentias cognoscitivas, laetificat affectivas, corroborat operativas et salvificat regitivas 697 b. 698 a, b — Ab ipsa continue fluit exemplum sanctificationis 696 b

— Per eius sufficientiam dies gratiae multiplicantur 718 a — Per ipsam nobis aperta est porta caeli 713 b — Nullus intrat caelum nisi per eam, et sine ea nunquam aliquid gratiae egressum est de caelo

MAR (9)

705 b — Omnes Sancti per eam coronatos se esse recognoscunt 702 a

— In ea Angeli laetitiam, iusti gratiam et peccatores veniam invenerunt 672 b — De plenitudine eius acceperunt universi 125 a. 673 a. 679 b. 711 a — Eius beneficia inferna penetrant, caelos superant 665 a. 673 a — Per plenitudinem gratiae eius et quae super mundum sunt se gaudent restaurata et quae in inferno sunt se laetantur liberata 665 a. 673 a. 716 b — Per eam inferna remediantur, daemones conculcantur, homines salvantur, Angeli redintegrantur 673 a

— Eius gratia redundat in omnes quantum ad sufficientiam, sed non quantum ad infusionem et efficaciam 679 b — omnibus se exhibet, sed proficit iis solum, qui ad eius influentiam se disponunt 711 b — Isti enumerantur *ibid.* — non est orta ut lux nisi volentibus praebere consensum per obedientiam 707 b — rationalibus et simplicibus se communicat 697 b

9 — omnes Sancti habuerunt specialem devotionem ad ipsam 642 a — Electi in ea radicantur per amorem et devotionem *ibid.* — Ad ipsam habemus refugium 641 b — Per ipsam accedimus ad Christum 718 a — Si volumus, quod Deus habitet in nobis, debemus accedere ad Mariam per devotionem eique conformari per imitationem 125 a, b — Debemus accendi ex fornace ipsius caritatis et a terrenis concupiscentiis elevari 98 a — Eam inveniemus curialem, quotiescumque interpellabimus eam 697 b

— Omnes ad ipsam recurrant pro impetranda gratia 716 b — Ad eam accedere debemus cum fiducia 673 b. 680 a — Per eam quidquid petierimus impetramus, si cor nostrum fuerit in eius amore stabilitum 680 a — Fortissimum solatium habemus per Matrem et Filium 673 b — Impossibile est, ut Filius Matrem, Mater filios de regno expellat 688 b — est invocanda in periculis, in angustiis, in rebus dubiis 432 a. 665 a. 673 b. 680 a. 690 b. 710 b. 718 a — Ut impetremus eius suffragium, debemus imitari eius exemplum *ibid.* — Ad ipsam recurrendum est, ne deviemus, desperemus, erremus vel corruamus 673 b. 711 b

— Qui in devotione vult habere Virginem gloriosam, debet surgere ad quatuor 144 a — Si volumus ad ipsam confugere, simus misericordes 697 b — Ad ipsam transitur per contemptum temporalem et fiduciam in Deum 717 a — Debemus partem habere in dolore Mariae 172 b — Eam sequi debemus per gemitum compunctionis, per studium virtutis et per votum perfectionis 636 b. 637 a, b. 638 a

— Eius ministri debent habere virtutes activas et contemplativas 638 b — proponitur imitanda in quatuor actis ad perfectionem vitae activae necessariis 649 a, b — Coniuges venerentur eius integritatem, virgines mirentur eius fecunditatem 664 b — ab hominibus est imitanda, ab Angelis veneranda *ibid.* — Vestigia eius omnes

Sancti imitantur, superbiendi occasiones abiiciendo 690 a — Non simus similes Evae, sed potius Mariae 670 a — Parum prodest eius amore ieiunare sine orationis instantia et ipsius imitatione 680 a

— Ab eius laude deficiunt linguae, Scripturae, prophetiae et similitudines parabolicae 708 a, b — Quidquid laudis de ea dicitur dicitur defective 693 b — Eam faciunt adorandam ratio maternitatis et meritum humilitatis 694 a, b — Ipsi exhibendae sunt gratiae et laudes pro beneficiis incarnationis 340 b

— Honor, qui debetur aliis Sanctis de congruo, ipsi debetur de condigno 705 a — Dominus omnem honorem suum, quem in terra habuit, ei communicavit *ibid.* — Dominus ipsi dedit quatuor festa in anno et in qualibet septimana Sabbatum *ibid.* — Dominus eam horis diurnis et nocturnis honorari ordinavit *ibid.* — In eius honorem omne genu flectatur 673 a. 698 b — honorificanda est obsequio concordi, humili, celebri et infatigabili 718 b. 719 a

— Infelix est homo, qui a laude eius excluditur 698 b

— designat devotam animam 251 b — designat Ierusalem caelestem 157 a

— Magdalene vide V. *Magdalene.*

Martha — sollicita fuit, ut pasceret Dominum 556 a — stabat et Christum salutabat 555 b — significat vitam activam 638 b

Martinus — reprehendit Brixium archidiaconum 617 b

Martyres — occidi poterant, sed flecti nequibant 599 b — fuerunt ita fortes, quod flecti non potuerunt 249 b — In eis est fortitudo constantiae 613 b — In eis claruit spiritus fortitudinis 599 a — per spem habebant securum et solidissimum apodium 603 a — Eorum virilitas per iaspidem designatur 604 a — quare gaudenter cucurrerint ad mortem 523 b — Cum unus eorum occidebatur, multi consurgebant ad fidem 357 a — Magis est esse Martyrem affectu et effectu quam affectu tantum 479 a — Hinc oritur ordo festorum Martyrum *ibid.* — Ab eis eorum festa in veritate celebrantur, qui ipsorum exempla sequuntur 552 b — Ipsos imitari debemus 599 a, b

Martyrium — Milites Christi in constantia probantur perpessione martyrii 569 a — Hoc fit triplicis suffragantis virtutis adiutorio *ib.* a, b — dicitur esse opus caritatis maius 420 a — est maioris praemii inter omnia *ibid.*

Mater — In earum conceptu et partu est triplex vae: damni, indigentiae et poenae 706 a — omnes, excepta Maria, amorem divisum habuerunt 704 b — miseretur filio procurando et sustinendo 350 a — flentem filium consolatur tergitque eius lacrymas *ibid.* 366 a — aliquando pro offensa patris flet cum puero 350 a — parvulo custodit rem pretiosam, ne proiiciat in lutum 486 a

Materia — est capax omnium formarum 353 a — Eius fluxibilitas terminata est per superinductionem formarum *ibid.* — si esset a se ipsa, esset perfectissima, quod est absurdissimum 563 b — quae est sub forma caeli, non appetit esse sub alia forma; sed materia inferiorum est sicut meretrix 628 a

Mathathias — interpretatur donatus 206 b — pugnabat pro legibus divinis 541 b — eiusque filii maluerunt occidi cum veritate quam magnificari cum falsitate 373 b — significat Christum 206 b

Mathias — Quoad interpellationem eius electionem praecedentem notantur tria 514 a — dicitur exaltatus per Petri adiutorium, non per eius mandatum *ibid.* — In eius electione observatus fuit triplex gradus *ib.* b — a Domino fuit electus in Apostolum propter perfectam institiam 516 b — Dominus fecit eum de numero principalium membrorum in Ecclesia 518 a

Matthaeus — pro suo statu potest significare avarum 232 a

Matrimonium — est vinculum indissolubile inter sponsum et sponsam 507 b

Medicamentum — Prius oportet cognoscere nocumentum quam medicamentum 230 a

Medicus — miseretur aegroto visitando et curando 349 b — bonus ad confortationem infirmi extollit medicinae efficaciam 450 a

Meditatio — facit scire 639 b — debet praecedere orationem 724 a — Quia difficillimum est cor in uno tenere, dedit Deus multa, ut valeat bonum cogitare 725 a — Ut cor accendatur, non semel, sed frequenter Deum cogitare debemus 162 b

Mel — est de rore caelesti 471 a — habet dulcedinem 310 b — Mellis dulcedinem non possumus scire ab alio, sed tantum ipsam gustando 287 a — designat Christi Divinitatem 471 a — designat Scripturae sensum anagogicum 473 a — designat vitam contemplativam *ibid.* — designat patientiam in tribulatione 533 b

Melchom — interpretatur rex eorum 487 a — designat diabolum *ibid.* — designat mundum, carnem et daemonia 490 a

Membra — nostra sunt templum Spiritus S. 643 b — omnia interiora debemus levare ad Deum 40 a, b

Memoria — quomodo sit adhibenda ad laudem Dei 447 b

Mempheos — interpretatur os serpentis 533 a

Mendicantes — suas infirmitates ostendunt 597 b

Mens — praeeminet omnibus viribus animae 24 a — dirigitur per argumentum 452 b — Apex mentis est summum ipsius animae et quasi centrum 162 b — nostrae vix possunt assurgere ad meditandum aliquid divinum 121 a — nostra per quot cogitationes ducitur, quasi per tot obstacula caecatur 76 a — Per mentem accipitur memoria 421 a

Mensa — omnis impletur ex manu Domini 504 a — In mensa regia sunt multa vasa pretiosa, sed unum speciosius ceteris 714 b

— propositionis designat mentem Virginis gloriosae 654 a

Mercatores — multum laborant, ut divitias acquirant 584 b — propter lucrum multis periculis se exponunt 571 b — pro modico lucro atque incerto transeunt montes et vadunt ad terras alienas 551 a

Merces — in fine operis redditur 196 a — Qui magnum fecit laborem magnam recipiet mercedem 256 b — Unusquisque mercedem suam accipiet *ibid.* — Poenitentibus datur merces deliciosa; iustis, copiosa; perfectis, speciosa 197 b

Meridies — designat prospera 227 b

Meritum — Operatio humana est meritoria, si est in acquisitione caelestis gratiae, in multiplicatione ditantis iustitiae, in promulgatione legis divinae 197 a — Bonum non est meritorium, nisi sit gratia informatum 482 b — Humana fragilitas non potest per se in aliquod opus meritorium exire 451 b — Ad merenda caelestia non sufficimus nisi virtute sanguinis Christi 729 b — Homines mereri et demereri possunt 702 a — Augeli nec perdere nec lucrari possunt *ibid.* — In defunctis est merendi impossibilitas, in viventibus infirmantibus difficultas, in viventibus sanis facilitas 606 a

— Indigemus merito in via, ut veniamus ad praemium 552 b — Secundum quantitatem meritorum est quantitas praemiorum 545 a — Eius magnitudo consistit in interiori dilectione 420 a — animae perfectum consistit in perfecto candore 699 a

Messis — est finis saeculi 618 a

Messores — sunt Apostoli et alii magni praedicatores 470 a

Metaphora — Sub una metaphora saepe concluditur, quod multis dictionibus non exprimitur 547 a

Metus — terrenae potestatis generat simulatoriam falsitatem 373 b

Michael — interpretatur: Quis ut Deus 620 b. 625 b — proelium fecit, quando lucifer cecidit et quando instituta est Ecclesia 630 b — fuit princeps synagogae, nunc est princeps Ecclesiae 629 b — Michaelis est conducere in via 617 b — dat nobis remedium contra longinquitatem a Deo 520 b — constitutus est super omnes animas suscipiendas 618 a — Ipsius est perducere animas ad Deum 629 b — hoc facit exercitio quintuplici *ibid.* 630 a, b — introducit nos ad Dominum 625 b

Michol — interpretatur omnis aqua 718 b — significat sapientiam mundanam *ibid.*

Miles — novus accipit a principe vestes, arma et equos 572 a — Rex exercitus non complacet sibi nisi in milite vigoroso 580 b — strenuus est, si est magnanimus, patiens, constans, magnificus 486 a — bonus non sentit vulnera propria, dum benigni ducis vulnera intuetur 267 a. 727 b — non erubescunt portare cicatrices 526 b — quando obsidetur ab inimicis,

fugit ad castrum tutius 543 a — Dictum egregium alicuius militis Octaviani 554 b — sine capite nihil valet 572 b — Nihil valet habere nomen militis et non facere opus militis 305 a — non est sapiens, qui inermis vadit per terram inimicorum 573 a — esset stultus, si a conflictu fugeret et postea rediret et vellet habere honorem totius belli 512 b — illi quorum manus plenae sunt sanguine, multum provocant Deum 640 b

— Debemus esse boni milites, quia habemus fortissimos hostes 256 b — Modus militandi est, ut homo abstrahat se ab his quae distrahunt a bonis operibus *ibid.* — Militibus Christi necessaria est discretio et fortitudo 568 b — Christi in constantia probantur et approbantur per passione martyrii 569 a — Hoc fit triplicis suffragantis virtutis adiutorio *ib.* a, b — Homo debet militare ad gloriam summi Regis 82 a — Multi sunt militantes diabolo *ibid.*

Minister — Ministrum idoneum faciunt sagacitas, honestas, promptitudo 620 a

— Christi sumus, si sumus tales, quod omnis habeat nos pro servis ipsius 85 a — Christi debent in vita respondere Deo et conformari novem choris Angelorum *ib.* b. 86 a, b — Christi debet habere septem virtutes 87 a

— Ecclesiae sunt medii inter populum et Deum 674 b — Ecclesiae eligi debent instructi in litteris, experti in negotiis et informati moribus bonis 567 b — Deus requirit mundos ministros 544 b — Ecclesiae in executione suscepti officii tripliciter debent esse probati in iustitia 567 a — Ecclesiae debent esse senes et magistri 674 b — Ecclesiae debent esse puri et eruditi 674 a, b — Ecclesiae debent abundare spirituali laetitia 675 a — Ecclesiae debent alios mundare exemplo et ministerio 674 a — Ecclesiae debent habere puritatem secundum exemplar Mariae 638 a — quinam digni sint de ecclesia eiici 674 a, b. 675 a

Ministerium — Iuxta triplicem gradum Ecclesiae triplex debemus Deo ministerium tripliciter exhibere 85 a, b

Minores — Ordo Minorum denominatur ab humilitate 588 b — debent se reputare omnibus inferiores *ibid.* — Fratres Minores professi sunt altissimam paupertatem 537 a — Spiritus S. mirabiliter eorum professionem paupertatis confirmavit 587 b — Non est mirum, quod Dominus Fratres Minores, perfectionis professores, pascit inter fideles 537 a — Esse mitem et humilem corde, hoc est esse vere fratrem minorem 594 a — Minores omnes oportet esse re *ibid.* — Quae faciunt ad commendationem Ordinis non debemus tacere 587 b — Vide etiam V. *Franciscus.*

Miracula — sunt supra naturam 24 b. 180 b — Cur Deus dederit in principio Ecclesiae miracula potentiae 593 b — vera attestantur soli divinae potentiae 24 b — confirmant eos quos movet efficacia verbi 332 b — debent excitare illos quos ad fidem non movet praedicatio *ibid.* — Franciscus et Paulos per miracula certissime sciverunt, suam doctrinam esse salutarem 592 b — claruerunt etiam apud infideles, sed non ut probarent errores ipsorum 356 b. 357 a — quomodo vera distinguantur a falsis 24 b — falsa auferunt fidei veritatem *ib.* a

Miseria — Multiplici miseria homo opprimitur in hac vita 432 a, b — Descriptio miseriarum huius vitae 596 b. 597 a — Merito gemere possumus, quia nostra conceptio culpa; nativitas, poena; vita, meri est 545 b — omnis poenalis potest reduci ad paupertatem et mortem 48 a — In praesenti sumus gravati paupertate, nuditate, siti, fame 411 b

— Homo in praesenti miseria incurvatur vinculo famis, sitis, nuditatis, infirmitatis 46 a — Aestas enim impugnat per nimiam caliditatem; hiems, per nimiam frigiditatem; autumnus, per nimiam siccitatem; ver, per excedentem humiditatem *ibid.* — Non est homini in hac vita respiratio, quia sensualitas repugnat rationi et voluntas in semetipsa est contraria et diversa *ibid.* — durabit usque ad diem generalis resurrectionis 48 a

Misericordia — et non iustitia est petenda a domino, quem offendimus 349 a — Si fecimus, quod Deo displicet, debemus ad eum venire et clamare misericordiam 521 a — Exemplum *ibid.* — nobis necessaria est, qui sumus pleni omni miseria 259 a. 351 b — sola pro miseris est via egrediendi de miseria 651 b — Si adhuc viventes petimus misericordiam, eam obtinebimus 585 b — Si sine misericordia de mundo transimus, postea eam non habebimus *ibid.*

— quam Sancti desiderabant, est Christus 651 b — divina vide V. *Deus*

— est tertia virtus purgativa 655 b — est optima commendatio 348 a — omnis in septem operibus continetur *ib.* b — Sex sunt opera misericordiae 200 b — debet esse in animo, in verbo et in facto 438 a — sit in affectu et effectu 405 a — Ad eam pertinet desolatos et afflictos consolari 27 a — manifestatur in eleemosyna 655 b — et per illam habet efficaciam *ibid.*

— sine iustitia est potius vitium quam virtus 243 b — sine iustitia culpam non aestimat, sed ignorat 28 a — sine iustitia Deo non est placita *ibid.* — in remittendo debet superexaltare iudicium in puniendo *ibid.* — melior est quam iustitia 703 b — parcit faciliter 28 a. 417 b — Cum misericordia fidem habere debemus 636 b — Misericordiae opera habent perfectam puritatem, cum nihil habent de faece terrenae intentionis 655 b — per olivam intelligitur 652 a

— Praecepta misericordiae sunt eius qui misertus est 438 a — Christus nos movet ad misericordiam per informationem divinae exemplaritatis, promissionem et punitionem 347 a — Misericordiam debemus addiscere, ut possimus animas salvare 629 a — Ad eam manuducunt Angeli *ibid.*

— exhibenda est nobis ipsis, fratri iniuriantí, pauperi, domestico 441 a, b — cum aliis exercenda est ab eo qui misericordiam ab aliquo postulat 348 a — Si Deus replet indigentiam nostram, debemus et nos relevare alienam 351 a, b — Debemus misereri ad invicem sicut medicus visitando et curando; sicut mater, ministrando et tolerando; sicut dominus, corrigendo et remittendo; sicut magister, consulendo et orando *ibid.* — quia nobis facta est a Deo, debemus et nos esse misericordes in proximos pacem dando offendentibus, supportando dura facta et verba, clementer suscipiendo inimicos 347 b. 348 a — Alteri misereri tenemur ex ratione suscepti beneficii, divini exempli, aeterni supplicii 437 b

— Qui eam non habet acquiret maledictionem 686 a — Si erga proximos non sumus misericordes, Deus sententiam, quam per misericordiam dederat, per iustitiam revocabit 348 a. 349 a — Misericordiam divinam non impetrat nisi qui facit misericordiam 655 b — Magna nequitia est petere a Deo peccati misericordiam et eam denegare fratri suo 436 a — Misericordiam non facientes spoliantur gratuita donatione, vituperantur divina redargutione, crociantur aeterna damnatione 348 b — Illis qui non fecerunt pauperibus misericordiam fiet iudicium sine misericordia 366 b — Tota iudicialis discussio et sententia iudicis erit secundum exhibita et non exhibita opera misericordiae 349 a

— ducit ad poenitentiam 28 a — erga pauperes facit Deum propitium 366 b — Opera misericordiae liberant a servitute peccati 547 a — resolvit vincula culpae, augmentat dona gratiae, perducit ad gaudium vitae 348 a, b — liberat, exaltat, honorificat et glorificat 578 b — Misericordiae effectus est multitudo meritorum 656 a — ditat in bonis spiritualibus et temporalibus 348 b — nos facit matrem Christi 213 a — Qui vult suscipi ad misericordiam condonantem, protegentem et liberantem, debet habere triplicem humilitatem 578 a, b

Mitis — est homo per affectum fraternitatis 594 a — est quem ira vel rancor non afficit nec asperitas seu amaritudo *ib.* b — maxime dispositi sunt ad gratiam contemplationis 303 a

Moab — Per Moab intelliguntur voluptuosi 150 b — Duces Moab sunt daemones vel peccata capitalia *ibid.*

Modestia — est rationalis et ordinatus modus vivendi 69 b — vera consistit in humilitate et pietate intellectuum, mititate et paucitate sermonum, lenitate et religiositate morum, discretione et suavitate actionum, benignitate et probitate exhortationum *ibid.* 70 a — debet esse quoad ea quae sunt corporis, oris, operis, hominis interioris 567 b — sit in opere et in sermone, in corde et in affectione 681 a

Modulus — Quidquid proiicitur in modulum induit eius formam 129 b

Moenia — Supernae Ierusalem aeterna stabilitas per moenia designatur 601 a

Moeror — est dolor de peccatis praeteritis 393 a — est optimum motivum ad humilitatem *ibid.*

Monica — flevit, eo quod filius erat haereticus et malus 557 a

Mons — est situalis eminentiae, immobilis persistentiae et liberalis communicantiae 217 a — immobiliter sunt expositi ventis, impulsionibus aëris et grandium *ib.* b — omnia, quaecumque recipiunt, statim diffundunt *ibid.* — in pulverem redigentur in fine mundi 35 a

— Christus dicitur summus mons 455 a — designat Christum 535 a — designant Angelos 400 a — vocantur Maria, Patriarchae, Prophetae et Apostoli 688 b — designant Patriarchas et reges 432 b — designant mentes Beatorum 449 b — designat praelatum 217 a — significat praeparationem praelatorum, activorum et contemplativorum *ibid.* — designat superbos 432 b — in quo Christus transfiguratus est, significat Ierusalem beatam 219 a — designat poenitentiam 540 a

— Domini quid significet 31 a — Sex sunt eiusdem privilegia *ibid.* — Ad montem Domini ascendendum est per quatuor exercitia *ib.* b — aromatum est status Religionis, patientiae et poenitentiae 541 b — Israel designat contemplativos 218 a — caliginosi sunt illi qui dant falsa dogmata, consilia vel iudicia 689 a — Gelboe designant praesumtuosos 229 a — Gelboe designant elatos, invidos, indevotos 689 a

— Quales montes esse debeamus, ut divina gratia in nos descendat *ibid.*

Mors — est triplex, scilicet culpae, vitae praesentis et poenae gehennalis 608 a — aeterna vere mors est 473 b — Nullus liberatur a morte aeterna, nisi primo liberetur a morte iniquitatis 239 a — Melius esset interfici corporaliter quam neci consentiendo interfici spiritualiter 465 b — In morte intelligitur tolerantia dolorum 48 a

— occidit corpus temporaliter 396 a — animam a corpore crudeliter separat 411 b — est maximus inter omnes defectus poenalitatis 273 a. 411 b — est materia desolationis 271 a. 273 a — Per poenitentiam debemus mori in hac vita et per mortem naturae eximus ab hac vita 270 a

— licet a Deo sit inflicta, eius causa non est Deus, sed voluntas cadens a rectitudine iustitiae 273 a. 411 b — non est de natura hominis instituti, sed poena inobedientiae hominis lapsi 271 a — licet trahat occasionem a fraudulentia hostis, tamen causam habet ab arrogantia mentis et consummationem a concupiscentia carnis 273 a — Eius origo est elatio mentis mulieris 411 b — non est inflicta nisi propter peccatum 647 a — Eius necessitas incurritur propter debilitatem potentiae, caecitatem ignorantiae, poenalitatem miseriae 432 a — durabit usque ad generalem resurrectionem 48 a — Homines omnes ante ultimum iudicium morientur 35 a

— Nihil est certius morte, nihil incertius eius hora 606 a — Hanc Dominus voluit esse incertam, ut semper timeatur *ibid.* — Quotidie morimur nec ad punctum stare possumus 545 b — Multi intrabant lectum sani et in crastino ibi inveniebantur mortui 525 b — Quod semel ab ea capitur, nunquam dimittitur 421 b

— Omnis per naturam creatura timet et fugit mortem 523 b — Incussio timoris mortis ex quatuor creatur 607 b — Meditatio mortis mentem multum humiliat 676 a — Memoria mortis efficit, ne consolatio dissolvatur in laetitiam 273 a — Qui memores sunt mortis visitationes divinas suscipiunt 676 a — Mortis meditatio significatur per sessionem Abrahae in ostio tabernaculi *ibid.*

— Qui vult bene mori debet cogitare de bona vita 618 a — Medicina mortis praeparata est per Christi passionem 273 a

— Tempore mortis non iam possumus operari ad satisfaciendum 387 a — Ante mortem non est quiescendum 574 a — Ante mortem nemo est plene laudandus 271 b

— quantum est de se, est peccati poena, et ideo toleranda, quia inobedientiam punit, personam non accipit, neminem impunitum relinquit 271 a — quantum est de ratione iustitiae adiunctae, est transitus ad vitam, et ideo bonis appetenda, quia dat finem actionibus laboriosis, tentationibus periculosis, afflictionibus taediosis *ib.* a, b — Non debemus contristari de morte bonorum, quia habemus fiduciam resurrectionis 274 a — In Thracia olim mos fuit in morte hominum gaudere, quia mundi mala effugerent 545 b

— Mori in manibus Domini est mori in bono statu 55 a — Qui moriuntur in manibus Domini, transeunt in continenti ad regnum *ibid.* — Anima in separatione a corpore perducitur ad possidendum Deum, aut diabolum 630 b — iniusto est porta mortis aeternae 608 a

Mortificatio — restringit concupiscentiam, motus et desideria carnis 417 a — Per ipsam servitur Deo 573 b — Per poenitentiam debemus carnem nostram sacrificare pro Christo 304 b — Nervus dicitur marcescere, quando mortificatur caro 578 a — Debemus mortificare vanitates spirituales, voluptates carnales et cupiditates temporales 246 b — carnis aliquando perditur per superbiam, aliquando per gulam 375 a

Mortui — Mortuorum tres sunt differentiae 608 b — Ili significantur in Patribus veteris Testamenti *ibid.*

Motivum — Ad faciendum aliquid per quatuor movemur 558 b. 559 a

Motus — dicit terminum 320 b — omnis est propter quietem 267 b — circularis non cessat 612 b

Moyses — occultatus est a facie Pharaonis 665 a — Cur Dominus ipsi apparuerit in flamma rubi 630 a — fuit electus in praelatum populi propter perfectam iustitiam 516 b — exaltatus est, quia se humiliavit 577 b — Dominus voluit, populum suum regi per Moysen 525 b — liberavit populum captivum 665 a — ad hoc, quod acciperet Legem, ieiunavit quadraginta diebus 635 b — In hoc ieiunio designatur purificatio legalis *ibid.* — audivit socerum multo inferiorem et ideo sapientior factus est 456 b

— In ipso erat obedientia pura 439 b — fuit magnus cultor Divinitatis 48 b — erat gratiosissimus in oculis Dei *ibid.* — nihil principalius requirebat a Deo quam videre faciem Christi *ibid.* — in omnibus verbis suis oculum habuit ad Filii Dei incarnationem 128 a — designat Christum 548 a

Mucius (Monachus) — solem ad occasionem declinantem diutius stare fecit 551 b

Mulier — est timida ex natura 173 b — omnes cum concupiscentia concipiunt 135 a — designat divinam Sapientiam 369 a — designat carnem 261 a

— Quantum malum sit mulier et quae mala per ipsam fiant 459 a — Carnalem affectionem ad mulieres deponere debemus 591 b — Insania est corpus et sensus exponere ad videndum mulieres 476 a — Similitudo *ibid.* — si videtur ad concupiscendum, gratia perditur et letale vulnus accipitur *ibid.* — nequam capit et trahit lubricos ad carnalitatem 396 a — nequam occidit corpus et animam aeternaliter *ibid.* — est laqueus daemonum *ibid.*

— In mundi deformatione mulier fuit in nocumentum; in mundi reformatione proposita est nobis mulier in speculum innocentiae et exemplum poenitentiae 558 a — Legimus mulieres ab hominibus benedictas propter decus integritatis, munus fecunditatis et opus virilitatis 683 a

— tanto amore quaerebant Christum resuscitatum, ut etiam in nocte non quiescerent 173 a

— tres allegantur in signum praedicationis, confessionis, orationis 213 a, b — septem designant septem mirabiles operationes, quae in die conceptionis apprehenderunt Christum 108 a — inclinata ad terram significat animam merito corruptionis originalis culpae alligatam ad terrena 46 a — inclinata designat lubricum 397 a

Multiplicatio — omnis est ab unitate 352 a

Mundatio — Debemus mundari in affectione, locutione, conversatione 620 a — Mundamus nos ab omni inquinamento carnis, si corpus mundum custodimus et superbiam vitamus 646 b

Munditia — consistit in unitate gratiae et trinitate virtutum theologicarum 201 a — cordis respicit cordis simplicitatem quoad Deum 568 a — conscientiae ab intimo venit 507 b — Ubi est munditia cordis, ibi est munditia oris 681 a — Ubi haec sunt, est et munditia corporis *ibid.* — Qui habet munditiam exterius in carne debet lavare affectum 470 b

— Cordis munditiam semper habere oportet 534 b — De munditia magna cura est habenda *ibid.* — cordis est custodienda, ne per lasciviam effundatur 476 b — mentis

diligenter est conservanda, quia pro illa Christus sustinuit mortem 297 b — Pro ea saltem est faciendum quod luxuriosus facit pro implenda libidine 643 b — Qui ipsam perdit vestimenta sua perdit 476 b

— in hoc mundo conservari non potest 238 b — haberi non potest nisi per modestiam et temperantiam 681 b — habetur per disciplinam poenitentiae 201 a — nihil valet sine obedientia 522 b

— Qui diu servavit munditiam, illi difficile est declinare ad aliquam immunditiam 470 b — reprimit motus e carne surgentes 646 a

— Dominus acceptat amari a mundis 333 b — et puritas magni pretii sunt apud Deum 522 a — Propter ista duo totus mundus fuit semel salvatus *ibid.* — Sapientia divina tantum amat mundas animas, ut omnia opera munditiae sibi appropriet 201 a — Deus tantum dilexit munditiam, ut sanctificaret uterum Virginis, antequam descenderet Filius 521 b — nos facit Deo amabiles, Angelis desiderabiles et etiam daemonibus terribiles 201 a — Per cordis munditiam anima incipit producere fructus Deo acceptabiles *ibid.* — Virgo, quae est magis despecta, si sit magis munda quam alia, habebit maiorem gratiam 522 a — Hoc significatum fuit in Esther *ibid.* — cordis principaliter impetrat divinam gratiam 681 a

Munous — prius fuit creatus et postea ornatus 399 b — Orbes mundi corporei sunt quindecim 318 a, b — Figura sphaerica attestatur perfectionem in corporibus maioris mundi et minoris 109 b — In maiori mundo maiora corpora, in minori nobiliora membra habent figuram rotundam *ibid.* — designat mundanum sensum 533 a — designat mundanum *ibid.*

— erat per idem Verbum reficiendus, per quod fuerat factus 57 a

— totus factus est pro homine et servit ei 385 b. 420 b — Explicatio *ibid.* — nobis traditus est in sepulcrum, speculum, sustentamentum 195 b — est nobis subditus 559 a — Mundo parce utendum est 194 a

— comparatur mari ex quinque rationibus 192 a, b — Antonius eremita in visione dicitur vidisse, quod totus mundus plenus erat laqueis 541 a

— In eo est vanitas, durationis brevitas, continua afflictio et summa malitia 730 a — in omnibus passim deficit 553 b — tendit ad defectum propter peccatum 718 a

— nos pertrahit ad vana 550 b — totus est vanus 553 a — non potest teneri ab aliquo, nec desiderium hominis replet *ibid.* — non potest dare consolationem veram nec perfectam nec temperativam 329 a — est simillimus umbrae 553 a — est quasi fimarius 540 b

— est quidam carcer 541 a — est sicut domus undique accensa *ibid.* — hodie non est nisi superbia 545 b — facit sicut malus dominus 541 b — Quare mundana dicantur esse mendacia 553 a — dicitur Babylon 541 a — significatur per Cariathiarim 718 a

— est fugiendus, quia est locus immundus, periculosus, infructuosus, laboriosus 540 b — est contemnendus propter occasionem erroris et devii 194 a — cum omnibus, quae sunt in eo, est relinquendus 550 b — Secundum exemplum Christi relinquendae sunt mundiales possessiones, distractiones, oblectationes, consuetudines 314 a, b — non debet allicere nos ad sui amorem, nec nos mundum 305 a

— Qui volunt mundum despicere debent levare oculos ad mundi vanitatem, impuritatem, calamitatem 220 b. 221 a — — Debemus vincere mundi stoliditatem, fragilitatem, malignitatem, ingratitudinem 291 b. 292 a — Hoc fit per fidem, spem, caritatem, gratiarum actionem *ibid.*

— Nisi quis rescedet a se desideria mundi, non pervenit ad degustanda spiritualia charismata Christi 671 a — Non sufficit mundum despicere, nisi quis studeat caelestibus adhaerere 221 a — Qui capitur ab amore mundi non potest ad divina levari 541 a — Qui mundum sequuntur consequuntur et diabolum 553 b

— Mundanorum potentia est brevis, conscientia inanis, lingua turpis, vita miserabilis, fama vilis, finis horribilis 87 b — Mundani nihil habent boni operis, sed vanas traditiones philosophorum 382 a — Mundani sunt in via carnis et non in via spiritus *ibid.* — Totum gaudium mundanum consistit in luxuria, avaritia et superbia 306 a — Mundanis difficile est praedicare crucem poenitentiae 305 b — Mundanis gratia subtrahitur 382 a — Amatores mundi cum suo principe inferno tradentur 553 b

— Mundana dicuntur dii, quia multi ista adorant 541 b

Munus — debet esse absconditum 164 a

Murmurator — non intrat regnum caelorum 440 a

Murus — cordis nostri est castitas et continentia 572 a — designat fidem firmiter fundatam 506 b

Myrrha — praeservat a putrefactione 646 a — designat mortem Christi 326 a — conservans designat corporis Christi incorruptibilitatem 30 b — significat fragrantem suavitatem et exsultationem 158 a — designat munditiam carnis 646 a — designat gratiam mundantem *ibid.* — designat mortificationem carnis 166 a — Mons myrrhae significat viros austerae vitae 227 a — Per myrrham intelligitur compunctio 38 b — designat contritionem 535 a — designat corporale obsequium 164 b

Mysteria — divina sunt praeterita, praesentia et futura 447 b — tria difficilia sunt ad considerandum, scilicet mysterium incarnationis, passionis, redemptionis 314 b — quanto profundius investigantur, tanto profundiora inveniuntur 262 b — Ad aliqualem mysteriorum cognitionem necessaria est oratio, humilis inquisitio, assiduum studium 299 b

N

Naaman — commotio interpretatur 184 b

Nabal — Per Nabal intelligitur corpus 521 a

Nardus — designat celebritatem famae Christi 30 b

Natare — Natanti non est bonum alligare pondus magnum ad pedes 241 b

Nativitas — In Thracia olim mos fuit in nativitatibus hominum flere 545 b

— Aliter nascitur splendor a luce, aliter germen in vite, aliter flos ex ramo vel arbore 100 a

— Habemus nativitatem carnalem ex Adam et spiritualem ex Christo 146 b — Per primam sumus filii irae, per secundam nascimur filii gratiae *ib.* b — Triplici modo nascitur homo spiritualiter ex Deo 730 a — Sanctorum distinguitur triplex et designatur per stellas, lucem et auroram 719 a

— Qui vult in die Nativitatis refici spiritualiter per Christum, debet antea sanctificari per cultum puritatis interioris, religiositatis exterioris, devotionis caelestis, meditationis ipsius incarnationis 97 a, b — Qui digne vult celebrare Domini Nativitatem, debet dirigere viam Dei ad se et animam suam per impuritatis expurgationem, pietatis assumtionem, sanctitatis conversationem, salutis promotionem 68 b. 69 a — Ad Nativitatem nos debemus praeparare per confessionem 65 b — Ad devote recipiendum Puerum nasciturum debemus vigilare viscerose, lacrymose et virtuose 127 a, b

— Ad praeveniendum Christi Nativitatem disponunt divina reverentia, interna munditia, sancta vita 32 b — Christi imminens est devotissime praevenienda propter solemnitatis dignitatem et attentissime exspectanda propter mysteriorum tantae diei fecunditatem 96 b — Christi praevenienda est per studium purificationis internae, religionis extrinsecae, meditationis evangelicae, devotionis gratiae *ibid.* — Timor adventus iudicii disponit ad celebrandam Nativitatem 35 a, b — Debemus sanctificari ante diem Nativitatis, quia est dies desideratus, suspiratus, amatus, decoratus, fecundatus, glorificatus 97 b — Christi proponitur ut propinqua exspectantibus per spem; ut excelsa, venerantibus per timorem; ut praeclara, speculantibus per

Moenia — Supernae Ierusalem aeterna stabilitas per moenia designatur 601 a

Moeror — est dolor de peccatis praeteritis 393 a — est optimum motivum ad humilitatem *ibid.*

Monica — flevit, eo quod filius erat haereticus et malus 557 a

Mons — est situalis eminentiae, immobilis persistentiae et liberalis communicantiae 217 a — immobiliter sunt expositi ventis, impulsionibus aëris et grandium *ib.* b — omnia, quaecumque recipiunt, statim diffundunt *ibid.* — in pulverem redigentur in fine mundi 35 a

— Christus dicitur summus mons 455 a — designat Christum 535 a — designant Angelos 400 a — vocantur Maria, Patriarchae, Prophetae et Apostoli 688 b — designant Patriarchas et reges 432 b — designant mentes Beatorum 449 b — designat praelatum 217 a — significat praeparationem praelatorum, activorum et contemplativorum *ibid.* — designat superbos 432 b — in quo Christus transfiguratus est, significat Ierusalem beatam 219 a — designat poenitentiam 540 a

— Domini quid significet 31 a — Sex sunt eiusdem privilegia *ibid.* — Ad montem Domini ascendendum est per quatuor exercitia *ib.* b — aromatum est status Religionis, patientiae et poenitentiae 541 b — Israel designat contemplativos 218 a — caliginosi sunt illi qui dant falsa dogmata, consilia vel iudicia 689 a — Gelboe designant praesumtuosos 229 a — Gelboe designant elatos, invidos, indevotos 689 a

— Quales montes esse debeamus, ut divina gratia in nos descendat *ibid.*

Mors — est triplex, scilicet culpae, vitae praesentis et poenae gehennalis 608 a — aeterna vere mors est 473 b — Nullus liberatur a morte aeterna, nisi primo liberetur a morte iniquitatis 239 a — Melius esset interfici corporaliter quam neci consentiendo interfici spiritualiter 465 b — In morte intelligitur tolerantia dolorum 48 a

— occidit corpus temporaliter 396 a — animam a corpore crudeliter separat 411 b — est maximus inter omnes defectus poenalitatis 273 a. 411 b — est materia desolationis 271 a. 273 a — Per poenitentiam debemus mori in hac vita et per mortem naturae eximus ab hac vita 270 a

— licet a Deo sit inflicta, eius causa non est Deus, sed voluntas cadens a rectitudine iustitiae 273 a. 411 b — non est de natura hominis instituti, sed poena inobedientiae hominis lapsi 271 a — licet trahat occasionem a fraudulentia hostis, tamen causam habet ab arrogantia mentis et consummationem a concupiscentia carnis 273 a — Eius origo est elatio mentis mulieris 411 b — non est inflicta nisi propter peccatum 647 a — Eius necessitas incurritur propter debilitatem potentiae, caecitatem ignorantiae, poenalitatem miseriae 432 a — durabit usque ad generalem resurrectionem 48 a — Homines omnes ante ultimum iudicium morientur 35 a

— Nihil est certius morte, nihil incertius eius hora 606 a — Hanc Dominus voluit esse incertam, ut semper timeatur *ibid.* — Quotidie morimur nec ad punctum stare possumus 545 b — Multi intrabant lectum sani et in crastino ibi inveniebantur mortui 525 b — Quod semel ab ea capitur, nunquam dimittitur 421 b

— Omnis per naturam creatura timet et fugit mortem 523 b — Incussio timoris mortis ex quatuor creatur 607 b — Meditatio mortis mentem multum humiliat 676 a — Memoria mortis efficit, ne consolatio dissolvatur in laetitiam 273 a — Qui memores sunt mortis visitationes divinas suscipiunt 676 a — Mortis meditatio significatur per sessionem Abrahae in ostio tabernaculi *ibid.*

— Qui vult bene mori debet cogitare de bona vita 618 a — Medicina mortis praeparata est per Christi passionem 273 a

— Tempore mortis non iam possumus operari ad satisfaciendum 387 a — Ante mortem non est quiescendum 574 a — Ante mortem nemo est plene laudandus 271 b

— quantum est de se, est peccati poena, et ideo toleranda, quia inobedientiam punit, personam non accipit, neminem impunitum relinquit 271 a — quantum est de ratione iustitiae adiunctae, est transitus ad vitam, et ideo bonis appetenda, quia dat finem actionibus laboriosis, tentationibus periculosis, afflictionibus taediosis *ib.* a, b — Non debemus contristari de morte bonorum, quia habemus fiduciam resurrectionis 274 a — In Thracia olim mos fuit in morte hominum gaudere, quia mundi mala effugerent 545 b

— Mori in manibus Domini est mori in bono statu 55 a — Qui moriuntur in manibus Domini, transeunt in continenti ad regnum *ibid.* — Anima in separatione a corpore perducitur ad possidendum Deum, aut diabolum 630 b — Iniusto est porta mortis aeternae 608 a

Mortificatio — restringit concupiscentiam, motus et desideria carnis 417 a — Per ipsam servitur Deo 573 b — Per poenitentiam debemus carnem nostram sacrificare pro Christo 304 b — Nervus dicitur marcescere, quando mortificatur caro 578 a — Debemus mortificare vanitates spirituales, voluptates carnales et cupiditates temporales 246 b — carnis aliquando perditur per superbiam, aliquando per gulam 375 a

Mortui — Mortuorum tres sunt differentiae 608 b — Illi significantur in Patribus veteris Testamenti *ibid.*

Motivum — Ad faciendum aliquid per quatuor movemur 558 b. 559 a

Motus — dicit terminum 320 b — omnis est propter quietem 267 b — circularis non cessat 612 b

Moyses — occultatus est a facie Pharaonis 665 a — Cur Dominus ipsi apparuerit in flamma rubi 630 a — fuit electus in praelatum populi propter perfectam iustitiam 516 b — exaltatus est, quia se humiliavit 577 b — Dominus voluit, populum suum regi per Moysen 525 b — liberavit populum captivum 665 a — ad hoc, quod acciperet Legem, ieiunavit quadraginta diebus 635 b — In hoc ieiunio designatur purificatio legalis *ibid.* — audivit socerum multo inferiorem et ideo sapientior factus est 456 b

— In ipso erat obedientia pura 439 b — fuit magnus cultor Divinitatis 48 b — erat gratiosissimus in oculis Dei *ibid.* — nihil principalius requirebat a Deo quam videre faciem Christi *ibid.* — in omnibus verbis suis oculum habuit ad Filii Dei incarnationem 128 a — designat Christum 548 a

Mucius (Monachus) — solem ad occasionem declinantem diutius stare fecit 551 b

Mulier — est timida ex natura 173 b — omnes cum concupiscentia concipiunt 135 a — designat divinam Sapientiam 369 a — designat carnem 261 a

— Quantum malum sit mulier et quae mala per ipsam fiant 459 a — Carnalem affectionem ad mulieres deponere debemus 591 b — Insania est corpus et sensus exponere ad videndum mulieres 476 a — Similitudo *ibid.* — si videtur ad concupiscendum, gratia perditur et letale vulnus accipitur *ibid.* — nequam capit et trahit lubricos ad carnalitatem 396 a — nequam occidit corpus et animam aeternaliter *ibid.* — est laqueus daemonum *ibid.*

— In mundi deformatione mulier fuit in nocumentum; in mundi reformatione proposita est nobis mulier in speculum innocentiae et exemplum poenitentiae 558 a — Legimus mulieres ab hominibus benedictas propter decus integritatis, munus fecunditatis et opus virilitatis 683 a

— tanto amore quaerebant Christum resuscitatum, ut etiam in nocte non quiescerent 173 a

— tres allegantur in signum praedicationis, confessionis, orationis 213 a, b — septem designant septem mirabiles operationes, quae in die conceptionis apprehenderunt Christum 108 a — inclinata ad terram significat animam merito corruptionis originalis culpae alligatam ad terrena 46 a — inclinata designat lubricum 397 a

Multiplicatio — omnis est ab unitate 352 a

Mundatio — Debemus mundari in affectione, locutione, conversatione 620 a — Mundamus nos ab omni inquinamento carnis, si corpus mundum custodimus et superbiam vitamus 646 b

Munditia — consistit in unitate gratiae et trinitate virtutum theologicarum 201 a — cordis respicit cordis simplicitatem quoad Deum 568 a — conscientiae ab intimo venit 507 b — Ubi est munditia cordis, ibi est munditia oris 681 a — Ubi haec sunt, est et munditia corporis *ibid.* — Qui habet munditiam exterius in carne debet lavare affectum 470 b

— Cordis munditiam semper habere oportet 534 b — De munditia magna cura est habenda *ibid.* — cordis est custodienda, ne per lasciviam effundatur 476 b — mentis

diligenter est conservanda, quia pro illa Christus sustinuit mortem 297 b — Pro ea saltem est faciendum quod luxuriosus facit pro implenda libidine 643 b — Qui ipsam perdit vestimenta sua perdit 476 b

— in hoc mundo conservari non potest 238 b — haberi non potest nisi per modestiam et temperantiam 681 b — habetur per disciplinam poenitentiae 201 a — nihil valet sine obedientia 522 b

— Qui diu servavit munditiam, illi difficile est declinare ad aliquam immunditiam 470 b — reprimit motus e carne surgentes 646 a

— Dominus acceptat amari a mundis 333 b — et puritas magni pretii sunt apud Deum 522 a — Propter ista duo totus mundus fuit semel salvatus *ibid.* — Sapientia divina tantum amat mundas animas, ut omnia opera munditiae sibi appropriet 201 a — Deus tantum dilexit munditiam, ut sanctificaret uterum Virginis, antequam descenderet Filius 521 b — nos facit Deo amabiles, Angelis desiderabiles et etiam daemonibus terribiles 201 a — Per cordis munditiam anima incipit producere fructus Deo acceptabiles *ibid.* — Virgo, quae est magis despecta, si sit magis munda quam alia, habebit maiorem gratiam 522 a — Hoc significatum fuit in Esther *ibid.* — cordis principaliter impetrat divinam gratiam 681 a

Mundus — prius fuit creatus et postea ornatus 399 b — Orbes mundi corporei sunt quindecim 318 a, b — Figura sphaerica attestatur perfectionem in corporibus maioris mundi et minoris 109 b — In maiori mundo maiora corpora, in minori nobiliora membra habent figuram rotundam *ibid.* — designat mundanum sensum 533 a — designat mundanum *ibid.*

— erat per idem Verbum reficiendus, per quod fuerat factus 57 a

— totus factus est pro homine et servit ei 385 b. 420 b — Explicatio *ibid.* — nobis traditus est in sepulcrum, speculum, sustentamentum 195 b — est nobis subditus 559 a — Mundo parce utendum est 194 a

— comparatur mari ex quinque rationibus 192 a, b — Antonius eremita in visione dicitur vidisse, quod totus mundus plenus erat laqueis 541 a

— In eo est vanitas, durationis brevitas, continua afflictio et summa malitia 730 a — in omnibus passim deficit 553 b — tendit ad defectum propter peccatum 718 a

— nos pertrahit ad vana 550 b — totus est vanus 553 a — non potest teneri ab aliquo, nec desiderium hominis replet *ibid.* — non potest dare consolationem veram nec perfectam nec temperativam 329 a — est simillimus umbrae 553 a — est quasi fimarius 540 b

— est quidam carcer 541 a — est sicut domus undique accensa *ibid.* — hodie non est nisi superbia 545 b — facit sicut malus dominus 541 b — Quare mundana dicantur esse mendacia 553 a — dicitur Babylon 541 a — significatur per Cariathiarim 718 a

— est fugiendus, quia est locus immundus, periculosus, infructuosus, laboriosus 540 b — est contemnendus propter occasionem erroris et devii 194 a — cum omnibus, quae sunt in eo, est relinquendus 550 b — Secundum exemplum Christi relinquendae sunt mundiales possessiones, distractiones, oblectationes, consuetudines 314 a, b — non debet allicere nos ad sui amorem, nec nos mundum 305 a

— Qui volunt mundum despicere debent levare oculos ad mundi vanitatem, impuritatem, calamitatem 220 b. 221 a — — Debemus vincere mundi stoliditatem, fragilitatem, malignitatem, ingratitudinem 291 b. 292 a — Hoc fit per fidem, spem, caritatem, gratiarum actionem *ibid.*

— Nisi quis resecet a se desideria mundi, non pervenit ad degustanda spiritualia charismata Christi 671 a — Non sufficit mundum despicere, nisi quis studeat caelestibus adhaerere 221 a — Qui capitur ab amore mundi non potest ad divina levari 541 a — Qui mundum sequuntur consequuntur et diabolum 553 b

— Mundanorum potentia est brevis, conscientia inanis, lingua turpis, vita miserabilis, fama vilis, finis horribilis 87 b — Mundani nihil habent boni operis, sed vanas traditiones philosophorum 382 a — Mundani sunt in via carnis et non in via spiritus *ibid.* — Totum gaudium mundanum consistit in luxuria, avaritia et superbia 306 a — Mundanis difficile est praedicare crucem poenitentiae 305 b — Mundanis gratia subtrahitur 382 a — Amatores mundi cum suo principe inferno tradentur 553 b

— Mundana dicuntur dii, quia multi ista adorant 541 b

Mundus — debet esse absconditum 164 a

Murmurator — non intrat regnum caelorum 440 a

Murus — cordis nostri est castitas et continentia 572 a — designat fidem firmiter fundatam 506 b

Myrrha — praeservat a putrefactione 646 a — designat mortem Christi 326 a — conservans designat corporis Christi incorruptibilitatem 30 b — significat fragrantem suavitatem et exsultationem 158 a — designat munditiam carnis 646 a — designat gratiam mundantem *ibid.* — designat mortificationem carnis 166 a — Mons myrrhae significat viros austerae vitae 227 a — Per myrrham intelligitur compunctio 38 b — designat contritionem 535 a — designat corporale obsequium 164 b

Mysteria — divina sunt praeterita, praesentia et futura 447 b — tria difficilia sunt ad considerandum, scilicet mysterium incarnationis, passionis, redemptionis 314 b — quanto profundius investigantur, tanto profundiora inveniuntur 262 b — Ad aliqualem mysteriorum cognitionem necessaria est oratio, humilis inquisitio, assiduum studium 299 b

N

Naaman — commotio interpretatur 184 b

Nabal — Per Nabal intelligitur corpus 521 a

Nardus — designat celebritatem famae Christi 30 b

Natare — Natanti non est bonum alligare pondus magnum ad pedes 211 b

Nativitas — In Thracia olim mos fuit in nativitatibus hominum flere 545 b

— Aliter nascitur splendor a luce, aliter germen in vite, aliter flos ex ramo vel arbore 100 a

— Habemus nativitatem carnalem ex Adam et spiritualem ex Christo 146 b — Per primam sumus filii irae, per secundam nascimur filii gratiae *ib.* b — Triplici modo nascitur homo spiritualiter ex Deo 730 a — Sanctorum distinguitur triplex et designatur per stellas, lucem et auroram 719 a

— Qui vult in die Nativitatis refici spiritualiter per Christum, debet antea sanctificari per cultum puritatis interioris, religiositatis exterioris, devotionis caelestis, meditationis ipsius incarnationis 97 a, b — Qui digne vult celebrare Domini Nativitatem, debet dirigere viam Dei ad se et animam suam per impuritatis expurgationem, pietatis assumtionem, sanctitatis conversationem, salutis promotionem 68 b. 69 a — Ad Nativitatem nos debemus praeparare per confessionem 65 b — Ad devote recipiendum Puerum nasciturum debemus vigilare viscerose, lacrymose et virtuose 127 a, b

— Ad praeveniendum Christi Nativitatem disponunt divina reverentia, interna munditia, sancta vita 32 b — Christi imminens est devotissime praevenienda propter solemnitatis dignitatem et attentissime exspectanda propter mysteriorum tantae diei fecunditatem 96 b — Christi praevenienda est per studium purificationis internae, religionis extrinsecae, meditationis evangelicae, devotionis gratiae *ibid.* — Timor adventus iudicii disponit ad celebrandam Nativitatem 35 a, b — Debemus sanctificari ante diem Nativitatis, quia est dies desideratus, suspiratus, amatus, decoratus, fecundatus, glorificatus 97 b — Christi proponitur ut propinqua exspectantibus per spem; ut excelsa, venerantibus per timorem; ut praeclara, speculantibus per

fidem; ut laetabunda, desiderantibus per amorem 121 a

— Mysteria in nocte Nativitatis sunt Virginis benedicta fecunditas, Prolis, sublimis humilitas, beati Ioseph officiosa sedulitas, pastorum devota credulitas, Angelorum nova iucunditas, totius humani generis inchoata felicitas, christianae religionis initiata claritas 95 a — Christi describitur ut divinis charismatibus referta et ut salvandis animabus generaliter intendens 116 a — Christi est liberaliter et dignanter divinitus mundo exhibita, et laetanter et desiderabiliter ab hominibus amplectenda 119 b — Hac die se manifestat Dei liberalitas, Virginis fecunditas et Prolis gloriosa nativitas 37 b — Christi consideratur quantum ad liberalitatem Patris, fecunditatem Virginis, gratiositatem Prolis et pietatem supernae providentiae 116 b — In nativitate Christi laudamus Parvulum nascentem, Matrem parientem et Spiritum S. sanctificantem 99 b — Christi explicatur quantum ad concipientis ideneitatem, Prolis celsitudinem et originalis principii sublimitatem 97 b

— celebranda est cum decore, gratiositate, ornatu 96 a — Ad celebrandam Christi Nativitatem exiguntur sex virtutes 32 b — celebranda est devote, pure et sincere 96 a — Propterea debemus egredi de captivitate peccatorum, de opacitate intellectuum, de tempestate occupationum *ibid.* — Nativitatem Domini digne celebrare volentes debent renovari interius in affectibus et exterius in moribus et operibus 35 b — Nativitatem celebrantes debent habere novem signa 36 a — Misera est anima, quae non hilarescit, instante Nativitate 89 a — In Nativitate timere debet omnis anima vero lumine non illustrata 126 b

— In die Nativitatis Domini omnes debent gaudere 65 b — Debemus gaudere in die Nativitatis ex novem causis 112 b — Gaudium in Nativitate debet esse magnum, quia hodie inchoata fuit laetitia, terminata tristitia, consummata iustitia, renovata inter Deum et hominem pristina amicitia 110 b. 111 a, b — Gaudium in Christi nativitate fuit latum, quia se extendit ad omnes, scilicet ad peccatorem conflitentem, ut in eo inchoetur laetitia; ad Virginem, ut in ea supplantetur tristitia; ad iustum, ut in eo consummetur iustitia; ad Angelum, quia inter ipsum et hominem renovatur amicitia 111 b. 112 a — Ratio gaudii est, quia natus est hodie Salvator clemens, fortis, promptus, liberalis 112 a, b — est dies desponsationis et laetitiae propter innovationem naturae, infusionem gratiae, inchoationem gloriae 121 b — Deus alios dies fecit solem gyrando super hemisphaerium, hunc diem fecit per gyrationem solis iustitiae *ibid.* — Deus ceteros dies fecit mixtos amaritudine, hunc per totum mundum mellifluum fecit *ibid.* — Deus alios dies fecit valde laboriosos, hunc quietum et amabilem *ibid.*

— considerari potest quantum ad Dei potentiae recognitionem, sapientiae speculationem, clementiae degustationem, gratiarum actionem 113 a — Christus natus ab omnibus transsumendus est per devotionem propter deiformitatem venerabilis apparentiae, luciformitatem fontalis sapientiae, pulcriformitatem triformis gloriae, gratiositatem universalis innocentiae 144 b — Ab omni anima Christo nato aperiendum est 118 a — In Christo nato debemus considerare plenitudinem potentiae et ei humiliari et eum venerari; sapientiae, et eum contemplari, speculari et meditari; pacis et concordiae, et eum desiderare, degustare et amare 96 b — Anima habeat desiderium Christi apparentiae manifestae, familiaris praesentiae, gratae copulae, ut recuperet excellentiam perditam 88 a — Qui vult Christum natum habere in devotione surgere debet ad quatuor 144 a — Puer natus invenitur cordis simplicitate, tranquillitate et iucunditate 127 b — Quomodo et quare desideranda sit praesentia Christi nascentis 88 a, b

— Unde veniat ordo festorum Martyrum post Nativitatem 479 a — Vide etiam V. *Christus.*

Natura — distinguitur inferior, media et supercaelestis 708 b — Deus altius collocat naturas nobiliores 610 b

— humana est compositissima 67 a — nostra est infirmata per impotentiam, excaecata per ignorantiam, captivata per malitiam 44 a

— adiuta et concita rebus convenientibus quasi prorumpit in effectum 24 b — habet virtutes occultas 273 b — Factor naturae utitur natura, in quibus natura potest; sed quando natura non sufficit, addit de virtute sua 149 b — et ars sunt disparata 520 b — in animali primo format cor interius, deinde membra exteriora *ibid.*

— Naturae transitus est triplex, scilicet successionis morarum temporalium, transmutationis rerum corruptibilium et innovationis creaturarum mundialium 41 b — Hic transitus generat in nobis mundi contemptum, rationalis iudicii sensum et alterius mundi desiderium *ibid.*

— Naturale illud quodam modo fit, ad quod homo diutius assuescit 551 b

Nautae — periclitantes res suas proiciunt in mare 211 b.

Navicula — designat poenitentiam ob quatuor causas 426 a, b

Navis — non fit de auro, sed de ligno 466 b — ascenditur ad mercandum, transfretandum, piscandum, recreandum 426 b 427 a — Quid haec significent spiritualiter *ibid.* — agitatur flatibus ventorum, motibus remorum, tractibus hominum 427 b — Explicatio spiritualis *ibid.* — sine gubernaculo non vadit secure per mare 570 b — plena foraminibus submergitur, etiamsi omnia obturarentur praeter unum 380 a, b

— significat substantiam mundialem 197 a — significat Ecclesiam, Religionem et animam 190 a, b — Partes navis et alia ad eam spectantia ad haec tria applicantur *ib.* b

Nazaraeus — interpretatur floridus 699 a — cur dicantur candidiores nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore et sapphiro pulcriores 588 a — debet se abstinere ab omni amore creaturae inordinato 646 b

Nazarenus — interpretatur floridus 173 b. 281 b. 284 b

Nazareth — interpretatur flos 281 b

Nebula — habet respectum ad serenitatem subsequentem et ad pluviam praecedentem 283 a — generat turbinem 697 a

Necessitas — talis est felix, quae ad meliora compellit 385 b — Sapientia summa est de necessitate facere virtutem 189 b

Negativus — Ex puris negativis nulla fit arguitio syllogistica 677 a

Negligentia — Negligentiam facit minor amor proximi 534 a

Nephtali — interpretatur discretus 225 a

Nequitia — incurritur per malitiam, fraudulentiam, saevitiam 436 a — Cor nequam gravabitur malignitate, falsitate, temeritate *ibid.*

Nicaea — Concilium Nicaenum durabat tribus annis 357 a — In eo interfuerunt 318 Patres *ibid.* — Hoc concilium coruscavit multis miraculis *ibid.*

Nicolaus — est commendabilis a praeclaritate meritorum et plenitudine gratiarum 473 b — ante omnes surgebat 562 b — habuit thesaurum exteriorem, interiorem et superiorem 473 b - 478 b — Primum permutavit, secundum custodivit, tertium desideravit tripliciter *ibid.* — Explicatio *ibid.* — De eius ossibus emanavit oleum 473 b

Nihil — De nihilo nihil fieri est verum causaliter, sed falsum est intelligendo ordinaliter 563 b

Nix — nequit pati calorem solis 554 b

Nobiles — volunt habere magnam sequelam et magnam familiam 571 a

Noe — Totus mundus fuit salvatus propter castitatem Noe et suae familiae 522 a — Ex Noe eiusque familia totus mundus fuit reparatus *ibid.* — est figura praesidentium in Ecclesia 610 a

Noemi — Per eam intelligitur Ecclesia 664 b

Nomen — Quo homo magis occupatur, eius nomen ei imponitur 447 a — Exemplum *ibid.* — Nihil prodest habere nomen sine re 229 b — novum est nomen Christi 504 b — novum est habere notitiam divinam et humanam 513 a

Novale — innovatur, quando requiescit, ut fructificet iucundius et fecundius 138 b

Noverca — dicitur phantastica ratio 59 a

Novus — Debemus habere nova desideria, eloquia, signa, exempla, praeconia, certamina, charismata 380 b. 381 a

— Omnium novorum novissimum est, quod est Deus homo et mater virgo 701 a — Quod femina circumdabit virum est novum quid 708 a — Hoc est supra solem, quia per virtutem supernam *ibid.* — Post

adventum Christi falsum est dicere: nihil sub sole novum 134 b

Nox — significat ignorantiam 29 a — designat statum praesentis miseriae 341 b

Nubecula — ex terra oritur, sed supra terram elevatur 300 a — designat animam continentem *ibid.*

Nubes — generatur ex vaporibus ignitis, subtiliatis et elevatis 530 b — habet in se vapores reconditos, ex quibus procedunt pluviae et tonitrua 322 b — Vapores salsi et amari in ea convertuntur in dulcem pluviam 658 b — Distingui possunt nubes materiales et spirituales 226 b — Quae per ipsas efficiantur *ibid.* — Debemus esse nubes gratiosae, non procellosae 658 b

— designat puritatem Virginis concipientis 32 b — Octo figurae nubis significant adventum Christi in uterum Virginis et ad iudicium 40 a — designant poenitentes incipientes 529 b — designat pietatem 302 b — designat doctrinam 531 a — designat plenitudinem gratiae 33 a

Nudus — Omnis homo haberet magnam confusionem, si esset nudus coram populo 572 a

Numerus — Numero unaquaeque res ab alia distinguitur 353 b

— senarius est primo perfectus 646 a — senarius figurat perfectionem in effectu 716 a — Per numerum septenarium universitas figuratur 562 a — denarius designat perfectionem naturae 619 b — denarius significat perfectam exercitationem in praeceptis 646 a — vigesimus octavus est secundo perfectus *ibid.* — trigesimus designat meritum coniugatorum; sexagesimus, continentium; centesimus, virginum 200 a, b — quadragenarius est numerus transgressionis et numerus poenitentiae 635 a — quinquagenarius est numerus Spiritus S. 646 a — Quid significent sexaginta fortes, qui ambiunt lectum Salomonis 482 b — centenarius designat perfectionem gratiae 619 b — millenarius designat perfectionem gloriae *ibid.*

Nuntius — Parum valet dies boni nuntii, nisi ea quae nuntiantur, serventur 438 a

Nuptiae — designant incarnationem 385 a — spirituales sunt de Domino et Ecclesia 136 a — In istis nuptiis Ecclesia fit divina et caelestis *ibid.* — aeternae implent omne desiderium 429 b — Non debemus nos illis indignos reddere *ibid.* — aeternae sunt gloriosae, speciosae, deliciosae *ibid.* 430 a

Nutrix — infringit vocem et linguam, ut concordet voci pueri 281 a

Nux — In nuce cortex est amarior, testa dulcior, nucleus sapidior 285 b — interius habet dulcedinem exterius corticem amaram 64 a — Manus viridibus nucibus tinctae multis lotionibus non mundantur 551 b — signat illos qui devotionem habent intus in corde et exterius austeritatem in carne 64 a — Hortus nucum sumus, si nobis est mundus amarus, corpus aridum, mens devota 285 b

O

Obedientia — Dici potest, eam solam esse virtutem omni creaturae rationali agenti sub potestate 459 a — Deus fecit mundum uno verbo et refecit cum magna fatigatione, ut daret exemplum obedientiae 504 a — originem habet ex memoria passionis Christi *ibid.* — Quia Filius Dei eiusque Mater servaverunt obedientiam, et nos eam servare debemus 522 b — Christus obediens usque ad mortem docet nos obedientiam 54 a

— Mentis sollicitudo nos ponit in via obedientiae 128 a — in anima se habet ad modum lucis 182 b — significatur in bove 648 a

— Non est creatura ita hebes, quin in plena obedientia obediat Deo, excepta creatura rationali 504 a — Sine obedientia homo nunquam a Deo honoratur, immo pro nihilo reputatur 386 a — arcta est in principio, sed ampla in medio 300 b — aliquorum est tarda et imbecillis 440 a

— debetur non tantum praeceptis divinis, sed etiam consiliis Dei et beneplacitis 325 b — perfecta consistit in mandatorum impletione et consiliorum erogatione 440 a — perfecta facit promptum obedire etiam consiliis 681 b — Hanc promptitudinem non habet nisi qui paratus est subesse etiam inferioribus *ibid.* — Deo est potissime obediendum, quando nos revocat a pompositate, cupiditate, carnalitate 507 a — Ad haec tria requiruntur *ibid.*

— Non solum in his quae possumus, sed etiam in his quae non possumus, obedire debemus 522 b. — Exemplum *ibid.* — non est dimittenda propter difficultatem rei faciendae nec propter laborem 507 a — pura non quaerit lucrum, solatium, honorem 439 b — Econtra faciunt infideles *ibid.* — prompta nihil habet falsitatis, imbecillitatis, tarditatis *ibid.* — Obediendum est sine contradictione, sine murmure, sine mora 247 a, b

— Per obtemperantiam humilitatis omnia reordinantur in homine 588 b — requitur, ut homo transeat a segnitie 648 a — Nihil valet puritas et munditia sine obedientia 522 b — Data voluntate ad obediendum alteri propter Deum, munus perficitur 165 a — res, quae in se non valent, facit valere et meritorias esse 522 b. 523 a — Exempla 522 b — Obedientiae Evangelii promptitudo operatur quatuor bona 435 a, b — est nummus, quo paradisus caelestis emitur 165 a

— Si quis universaliter, celeriter, virtuose, simpliciter et strenue obedit et nihil omittit de circumstantiis, habet formositatem et speciositatem 504 a — nos facit Christo conformes conformitate praecipua 212 b — nos facit fratres Christi *ibid.* — humiles tantum extollit, ut potius Dei amici quam famuli denominentur 386 a — exaltat in praesenti quoad dona gratiae, in futuro quoad dona gloriae *ibid.*

Oblatio — Oblationum legalium finis est Christus 641 a

Obsequium — illud est rationabile, quod est discretum, honestum, devotum, pacificum 178 a, b — divinum consistit in cultu beatae Trinitatis cum septem virtutibus 619 a

Obstinatus — trahendus est ad infernum 550 b

Occasio — peccandi, etsi videatur cara, relinquenda est 725 b — Per occasionis evitationem exstinguitur culpa 343 a — sunt quasi ligna *ibid.*

Occasus — est sinistrum caeli 323 a

Occidens — designat futura 227 b

Octavianus — Narratur dictum egregium alicuius militis Octaviani 554 b

Oculus — Insanus esset, qui habens oculos lippientes, mallet eos effodere quam curare 288 a — quanto amplius claudantur ad exteriora, tanto magis aperiuntur ad spiritualia 364 b — Caput dirigitur per oculum 452 b — exerceantur in lectionibus sacris 725 a — accipitur pro intentione voluntatis 436 b — dexter designat intentionem respicientem aeterna; sinister, respicientem terrena 574 b

— dicuntur beati, quia sunt purificati, revelati, recreati, honestati 401 b — dicuntur beati, qui vident divinam maiestatem, claritatem, suavitatem, sanctitatem *ibid.*

Odium — est via ad mortem 54 b — nulli est utile, sed nocivum et mortale peccatum 289 b — Qui odit proximum homicida est 396 a

Odor — pomi proiecti inter cadavera animalium absorbetur per eorum foetorem 542 b — Homines solent novos fructus odorare 209 a

— Christus respergebat mundum octo fragrantibus odoribus 230 b. 231 a

Odoratus — refrenandus est per fugam eorum quae carnem accendunt 724 b

Offensa — tanta est, quantus est ille qui offenditur 188 b. 383 b. 405 b — Non offendit qui duo custodit 471 a — Quilibet laboret, ut proximum non offendat *ib.* b — Si haec offensa fit ex ignorantia, est excusabilis *ibid.* — peccati expiari non potest, nisi interveniat divina misericordia 662 a

Oleum — est lucidum, suave et pingue 457 b — ut nutrimentum luminis illustrat, impinguat, supernatat 547 b — lenit, sanat, pascit et illuminat 532 b — valet ad

illuminandum, curandum, reficiendum 457 b — Oleo utimur ad medicamentum volneris, nutrimentum luminis, condimentum refectionis 547 a

— designat charisma Spiritus S. 401 a — significat gratiam 634 b — designat gratiam exhilarantem 645 b — Notatur septemplex oleum gratiae, cui adversarius opponit septemplex oleum peccati 532 b. 533 a, b — Per oleum figurator gratia sanans, sapientia illustrans, spiritualis laetitia delectans 547 a

— Per oleum designatur sapientia illustrans, impinguans, elevans 547 b — designat Scripturae sensum tropologicum 473 a — designat vitam activam *ibid.* — In eo exsultatio datur intelligi 714 b — designat spem de venia 547 a — designat humilitatem in conversatione 533 b — significat devotionem 153 a

Oliva — Arbores olivarum designant Scripturas 547 b — pullulans designat bonitatem et speciositatem vitae et morum Christi 30 b — misericordiam designat 652 a

Omne — est signum perfectionis 448 b

Onias — designat Christum 338 b

Onus — et iugum designant difficultatem ad bonum et pronitatem ad malum 547 a — Oneratus vix per terram vadit et multo minus potest ascendere ad caelum 550 b

Opposita — iuxta se posita magis elucescunt 306 a. 382 b

Oppressi — quaerunt locum defensionis 690 b

Opus — Operatio facit velle 639 b — nullum sine aliquo gaudio fieri diu potest 547 b — omnia sunt Dei, sola peccata nostra sunt 138 b — Deus opera nostra praevenire debet et adiuvare 196 b — quantum est apud Deum, tantum est et non amplius 137 b

— Qui operari non vult non debet reficí 256 a

— Non cessemus bene operari 515 b — Adimpleamus omnia opera nostra, antequam veniat festivitas post mortem 571 a — bona semper sunt facienda, quia sine ipsis nec gratia Dei nec caritas est 342 a, b — Debemus esse fecundi in bonis operationibus 570 b — Non possunt haberi virtutes activae nisi ex frequentia bene operandi 639 b — bona semper sunt multiplicanda 571 a — Ad hoc requiritur vitatio malorum *ibid.* — Similitudines *ibid.* — Nullus per sanguinem Christi innocens efficitur, nisi qui recte credit et operatur 728 b

— debent esse iusta, discreta, temperata, fortia 440 b — Nulla operatio est recta, nisi dirigatur secundum divinam exemplaritatem 347 a — omnia nostra sunt Deo sacrificanda et attribuenda 138 b — Secus nihil prosunt *ibid.* — In omni operatione sapiens tria considerare debet 27 a — sic sit in publico, quatenus intentio maneat in occulto 476 b — Cum sublimitate operis debet esse humilitas cordis 483 a — Cum claritate operis debet esse simplicitas oculi *ib.* b — In opere Dei caveada sunt fraus et negligentia 534 a

— nullum bonum ex corde producitur, si gratia non infunditur 519 a — facta extra caritatem nunquam reviviscunt 419 b — Non proficit facere bonum, nisi correctum fuerit malum 457 a — Multi multa opera bona fecerunt, qui tamen postea sunt damnati 482 b

— bonum est devotionis, compassionis, conversationis 444 a — omne meritorium aut proficit, aut languescit, aut deficit 458 a — bona quare possint ostendi inter perfectos, non autem inter imperfectos 476 b. 477 a — quando procedunt, secundum quod debent, dant verum testimonium 483 a

— Si in bono opere fructuosi fuerimus, a Domino custodimur, anima pulcrior redditur, carior Domino habetur, commendabilis efficitur 518 b — In bono opere est spes fructus, species et odor 457 b — Per bona opera nutritur ignis amoris inter nos et Deum 342 b — Per operationem sanctam homo totus a Deo acceptatur 434 b — Quanto plura opera facimus, tanto magis appropinquamus ad Deum 571 a

— Aliud dicit de operibus virtutum sapientia christiana et aliud philosophia 482 b

— perfectum disponit ad perfectum praemium 656 b — Prius est bona operatio, deinde gloriae exspectatio 670 a — pietatis merentur complementum gloriae et augmentum gratiae 656 b — Quare operationes bonae dicantur viae 444 a

Ora — vestimenti circa terram consistit 561 a — vestimenti designat membra Christi in terra *ibid.* — vestimenti designat minores praelatos 548 b

Oratio — Omnis pars orationis signat mentis conceptum 59 b

— est pius affectus mentis in Deum 652 b — Gemitus orationis est dulcis cantus, qui placet Deo 571 a — In oratione clamat anima per suspirium ad caelestem suavitatem 213 b — fit per mentis elevationem 207 a — non fit sono vocis et linguae motu neque syllabarum distinctione, sed affectibus desideriorum 389 a — quid sit sec. S. Hieronymum 391 b

— In petitione tria occurrunt 27 a — Sequitur lectionem, collationem et memoriam 657 b — Actus orationis sunt purgatio, illuminatio et perfectio 390 b — fidelis, simplex et humilis significatur per Iudam, Ionatham et Simonem 608 a, b — significatur per aromata 626 b

— Orantibus assistunt Angeli, qui ipsos iuvant et confortant 626 b

— offerenda est Deo vocaliter et mentaliter 723 a — vocalis offerenda est distincte, attente et devote *ibid.* — vocalis offerenda est septies in die ad promerendam septiformem gratiam *ib.* b — mentalis quomodo et quandonam offerenda sit *ibid.* — Orationem mentalem praecedere debet meditatio et sequi gratiarum actio 724 a — mentalis est maxime Deo placita *ibid.*

— In qualibet petitione orationis dominicae petitur perseverantia 505 b — Quare Ecclesia terminet omnes orationes cum verbis: Per D. N. I. C. 404 b

— Quales volumus in oratione inveniri, tales debemus nos antea praeparare 389 a — Ante orationem debet praeparari secretum cordis et claudi sensus corporis *ibid.* — Quod ante orationem per sensus hausimus, totum in tempore orationis occurrit *ibid.*

— ut sit placita et accepta, requirit triplicem praeparationem et attentionem et duplicem exsultationem 390 b. 391 a, b. 392 a — quomodo fiat Deo accepta et gratuita 207 b — Tria eam perfectam reddunt 678 a — requirit humilitatem, puritatem et sedulitatem 389 a — potissime offertur per spiritum contribulatum et humiliatum 652 b — Eius puritas pendet ex puritate confessionis 725 b — non tantum verbosa esse debet quantum affectuosa 724 a — debet procedere ex desiderio devoto 538 a — debet fieri cum fiducia 350 b — Orationi coniuncta esse debet misericordia 155 a

— illorum exauditur, qui non impediuntur superflua occupatione 389 b — quae de corde humiliato procedit, magis resonat in auribus Dei 595 b — ut sit efficax, debet habere comitatum trium virtutum 686 b — Ex conversatione saecularium orationi tepidius insistitur et oratio tardius exauditur 530 b — quae egreditur de corde immundo mediante ore superficialiter devoto non placet Christo 185 a — superbientis et carnalis non est exaudibilis, sed magis exsecrabilis 390 b. 391 a

— Quare semper sit orandum 391 b — Quis dicatur semper orare 389 b — Orare debemus, quousque obtineamus quod desideramus *ibid.* — Debemus vigilare in oratione ob quatuor causas 391 b — Per eam cibus debet sanctificari 644 b — in omnibus praemittitur 645 a — Quid sit orare pro invicem 391 b — Pauci intrant cubiculum ad orandum *ib.* a — Hoc est divinae gratiae et nostrae diligentiae *ibid.*

— Qui a Christo vult illuminari, si sentit se gravari et orationem impediri, ardentius clamet 405 b — Qui orat instanter et finaliter in domo Dei manet, ut decet, et est idoneus ad salutem 390 b — Qui non orat domum Dei non fideliter inhabitat nec finaliter perseverat *ibid.*

— est medicina turpium cogitationum 187 a — est sacrificium, quo placatur Deus 652 b — ad lumen contemplationis reducit 725 b — Fletus devotionis et intentio orationis sunt brachia, quibus cum Domino luctamur 721 a — Orantes habent argentum 639 b — Per continuationem orationis habitamus in atriis Domini 216 b — tantae est excellentiae, ut ei praecipue praeparata sit divina habitatio 390 b — facit invenire Christum 657 b — Per eam acquirimus Spiritum S. et devotionem 686 b — Hoc significatur in Axa *ibid.* — Spiritus S. descendit super orantes 639 b

Orbis — Motus orbium est circularis 612 b — Motus orbium non cessat *ibid.* — Philosophi prius octo, postea novem

ORD

orbes distinxerunt et Sapientia aeterna addidit duos *ibid.* — moventur ut serviant Creatori suo *ibid.* — in Creatore quietantur *ibid.* — Eorum concentus significat Angelos, prout invicem sunt ordinati *ibid.*

Ordo — est parium disparriumque rerum sua cuique loca tribuens dispositio 623 b

— religiosi sunt munitiones in Ecclesia ad defensionem 662 b — religiosi salvant infirmos *ibid.* — religiusi per civitates intelliguntur *ibid.* — Francisci et Dominici figurantur in duabus vaccis fetis, portantibus arcam Domini 565 b — Vide etiam V. *Religio*.

Oriens — est dextrum caeli 323 a — designat praeterita 227 b

Os — est expressivum sermonis in confitendo 130 a

Osculum — est medium inter osculans et osculatum 109 a, b — Qui recognoscit munus ab alio osculatur manus eius 557 b — Qui munus a se recognoscit osculatur manum propriam *ibid.*

— oris designat devotionem amorosam *ibid.* — manus designat devotionem gratificam *ibid.* — pedum designat devotionem subiectivam *ibid.* — Aliqui osculantur manum Dei in prosperitate, non in adversitate 558 a — Osculans dicitur Verbum; osculatum, caro; osculum, Christus 109 b

Ostia — Assueri designant beatitudines 705 b — Per ostium intramus Ecclesiam, si observamus doctrinam evangelicam 154 a, b — designat conscientiam sanam et rectam 506 b

Ovis — habet simplicitatem, tractabilitatem, fecunditatem 296 a — cum ducitur ad macellum, non recalcitrat pede, non mordet dente, non impetit cornu *ibid.* — carens pabulo infirmatur 302 b — In quadam insula dicebantur esse oves, qui, ore aperto, haustu venti sitim mitigabant 553 b

— Christi ab ovibus antichristi discernuntur 302 a, b. 303 a

— In ea designatur tractabilitas patientiae 648 a — designant simplices et pauperes 553 b — designat animam innocentem 296 a — designant humiles 262 b

Ovum — mergitur in aqua dulci et non in aqua maris 192 b

Ozias — In eius fronte orta est lepra in signum superbiae 184 a — propter superbiam datus est in mortem aeternam *ibid.*

— interpretatur fortitudo Domini 257 a. 361 b — summus pontifex, designat Christum *ibid.*

P

Pacificus — fuit socius beati Francisci 588 b — primus Ordinem beati Francisci portavit in Franciam 577 b — fuit vir magnae sanctitatis *ibid.* — Narratur aliqua visio, quam habuit de S. Francisco *ibid.* 581 a. 588 b

Pagani — In paganis non est lux Scripturae, quia intendunt doctrinis daemoniorum 150 b

Palea — igne accensa ad ictum oculi est tota combusta nec etiam viles cineres derelinquit 545 b — Per paleam intelligitur inconstantia et timiditas 25 a — designant peccatores 344 b

Palma — grossior est circa ramos quam circa radicem 510 a — Eius truncus in inferiori parte est strictus; in superiori, amplus 535 b — excellit duratione 283 a — urgentibus opprimentibusque non cedit 284 a — est signum victoriae *ibid.* — designat longanimitatem patientiae 30 b — designat dotem impassibilitatis 283 a. 284 a

— In Dominica Palmarum synagoga Christum gloria et honore coronavit 241 b — Hunc honorem Ecclesia hodie repraesentat processionaliter ob tres causas *ibid.* 242 a — Hodie synagoga Christum honoravit ut regem, prophetam, pontificem 244 b — Haec omnia Ecclesia processionaliter repraesentat *ibid.* — Quare Ecclesia in Dominica Palmarum post processionem legi instituerit passionem *ib.* a

— Cur Christus in die Palmarum ascenderit asinam 28 b — Christus venit hodie pauper et humilis, ut disperderet fastuositatem, pompositatem, diabolicam fraudem, et homines ab amore mundi revocaret ad amorem et laudem Dei 243 b. 244 a — Hodie Christus ostendit humilitatem, exhibuit benignitatem, monstravit veritatem 243 a

— Hodie monemur ad desertionem deformitatis, contemplationem speciositatis et exhibitionem laudis 244 b — Quomodo hodie anima debeat egredi obviam Christo 243 b

Palmes — ferens fructum designat facientem opera pietatis 656 a — sunt bonae operationes 457 b

Palmus — est manus extensa 353 b — figurat humiliationem 716 a

Panis — qui hominem nutrit, accipitrem interficit 281 a, b — designat Verbum Dei *ib.* a — significat bonam operationem 199 a

— Septem explicationes quinque panum 234 b. 235 a — Ad habendum omnes istos panes necessariae sunt quinque conditiones 235 a, b — septem quid significent 381 a, b

— de caelo est verorum filiorum Israel 64 a — de caelo est verbum vitae vivificans omnia 630 a, b — caelestis semper desiderandus est, maxime a Religiosis et sacerdotibus 90 a — Pauci istum esuriunt *ibid.* — vitae non potest esse simul cum pane mortis 210 a — vitae est perpetuus et incorruptibilis, panis delectationis momentaneus est et corruptibilis *ibid.* — qui manducatur in regno Dei, est Christus 409 a — Triplicem panem nobis ministrant Angeli 612 a

Paracletus — interpretatur consolator 328 b

Paradisus — Descriptio paradisi secundum Sanctos 399 a — est locus maximae sublimitatis, puritatis, claritatis, temperiei, amoenitatis, suavitatis, sanctitatis, benedictionis, incorruptibilitatis, tranquillitatis, angelicae administrationis et deiformium virorum conversationis 114 b. 115 a, b — lunarem circulum tetigisse dicitur 114 b — Aquae diluvii illuc non pervenisse dicuntur *ibid.* — Ibi adhuc semper Deus laudatur ab Angelis, ab Henoch et Elia, et suo modo ab omnibus creaturis 115 a

— est propria habitatio hominis 423 a — Quare homo fuerit creatus extra paradisum et deinde in ipso positus 399 a

— Ad paradisum non possumus redire nisi per conflictum 208 b — Via revertendi in paradisum est moeror 61 a — Exclusio a paradiso terrestri figurat exclusionem vel dilationem a caelesti 605 a — Quatuor flumina paradisi possunt aptari quatuor gratiis 465 a — designat Ecclesiam 117 b — designat animam *ibid.*

— Christus vocatur paradisus voluptatis 114 b — Christus natus est mundo sicut paradisus maiestatis, claritatis, suavitatis, sanctitatis 118 b — Christus vocatur paradisus caelestis propter quatuordecim eiusdem conditiones 119 a — Eiusdem duodecim proprietates applicantur ad Christum 114 b. 115 a, b

Paralysis — facit hominem inhabilem ad standum, impotentem ad operandum, impossibilem ad ambulandum 423 a — spiritualis est peccatum *ibid.*

Paranymphus — est qui tractat et procurat nuntium ante adventum sponsi 65 a

Parasceve — Hodie coniuncti sunt thronus gratiae et thronus misericordiae 259 a — Hodie invitat Christus ad crucem 262 b

Pardus — dum ad uxorem leonis accedit, saepe cum ipsa adultera simul perit 553 a

Parens — In peccato primorum parentum erat quadruplex inordinatus appetitus 466 a — primi seducti sunt per fallaciam 329 a

— carnales obliviscendi sunt, maxime quando sunt viae Dei contrarii 450 b

Parisius — Bonaventura orat pro studio Parisiensi, quod tunc cessabat 524 a — Per eius destructionem fecit diabolus magnum damnum Ecclesiae, quia erat fons, a quo rivuli exibant per totum mundum *ibid.*

Parsimonia — victuum respicit sobrietatem oris 568 b

Parvulus — est mitis et humilis 594 a — Nullus potest intrare caelum, nisi efficiatur parvulus 146 b

Pascha — In die paschali solent homines nova vestimenta induere et vetera exuere et nova cibaria comedere 304 b

— In paschali tempore debemus vetera peccata abiicere et novas virtutes induere *ibid.* — Multi Christum die Paschae cum gaudio suscipiunt, et post Pascha ad peccatum redeunt 303 b — Vide etiam V. *Resurrectio.*

Passer — offerebatur in purificatione leprosi 647 b

Passio — In passione consummata est confidentia, patientia, perseverantia 356 b — Maioris virtutis est de infirmitate corporis triumphare quam ab ea superari 132 a — Inter passionem et compassiunem debet esse proportio 228 a

— Si multum patimur pro corpore, debemus eo magis multum pati pro anima 531 b — Improbantur Christiani, qui non volunt pati pro Christo quae multi passi sunt pro mundo 554 b — Exemplum *ibid.* — Qui tribulationem patiuntur pro Christo lavantur in sanguine eius 727 b

Pastor — Ad bonum pastorem pertinet erga gregem habere sollicitudinem vigilantiae, affectum benevolentiae, discretionem prudentiae 294 a — bonus non potest habere maiorem dilectionem erga gregem, quam ut pro eo corpus morti exponat *ibid.* — mittitur ad gregem dissipatum 61 a — pius agnos invalidos portat in sinum et validos sinit abire 351 b

— Non est idoneus eligi in pastorem, nisi sit tantae institiae, ut iniquitati praeeligat mortem 516 b — debet esse purus, pius et Deo conciliatus et reconcilians 301 b — quilibet debet habere iustitiam et misericordiam 303 a — ille diligenter suum officium exercet, qui sua animalia erudit, pascit, custodit 294 a

— non debent subditorum pecuniam extorquere, sed animas liberare 300 a — Propter eorum culpam oves saepe veniunt ad periculum mortis aeternae 302 b — Oves perditae requiruntur de manu pastorum *ibid.* — bonus vide V. *Christus* n. 6.

— Describitur pastorum in Christi nativitate simplicitas, iucunditas, sollicitudo et devotio 123 a — commendantur a sollicitudine inquisitionis, certitudine inventionis, gratitudine devotionis 124 a — Describitur pastorum fervens devotio consistens in proposito eundi et in desiderio Christum natum videndi 102 a, b

— sine mora inveniunt Christum, quia non ficta fide currunt videre quod audierunt 102 b — habuerunt fidem caelicam, vividam, devotam, sobriam, perspicacem, religiosam, plenam gratia, fiducia, laetitia 124 a — Ostenditur eorum pia confessio quoad Salvatoris incarnationem, incarnationis auctorem et incarnati nativitatem 102 b. 103 a, b

Pater — reficit filium cibo corporali 379 b — Paterfamilias non permittit, familiam suam mori fame 478 b — Qui patrem suum inhonorat assequitur maledictionem 685 b

— in limbo existentes quare dicantur caeci et claudi 48 a — desideraverunt adventum Christi ex consideratione miseriae iniquitatis, infirmitatis, caecitatis, captivitatis 56 a — erant in limbo positi quasi in carcere teterrimo, non habentes, unde se redimerent 273 b — ideo valde anhelabant Christi resurrectionem *ibid.* — desiderabant adventum Christi propter septem defectus ex culpa originali contractos 50 b

— ex triplici ratione avide et cum sinceritate desiderabant, Filium Dei incarnari 28 b — desiderabant videre Christi humanitatem 48 b — preces multiplicabant pro adventus Christi acceleratione 27 a — affligebantur ex divinae promissionis dilatione *ibid.*

— Christo adveniente in limbum, aperte lucem Divinitatis viderunt 48 a — in limbo liberati sunt per sanguinem Christi *ibid.*

— aeternus vide V. *Trinitas.*

Patibulum — Nullus accedit libenter ad patibulum 540 a

Patientia — est purgatorium, quod animam purificat 534 b — Per ipsam mala tolerantur illata 415 b — Victoria per patientiam est gloriosissima 139 a — Minor est virtus, quam patientia non format 569 a — impeditur per avaritiam 288 a

— Patiens verus non debet murmurare in corde, non obloqui in ore, nec repugnare in opere 296 a — Non possumus esse patientes nisi patiendo 639 a — non potest esse sine humilitate 285 b — Homo debet esse in patientia plantatus et non stare in patientiae initiis *ibid.* — In prosperitate multi videntur patientes, qui pro modico efficiuntur impatientes 299 a — Saepe homines sunt patientes in verbis et non in factis 139 a

— semper habenda est 472 a — est necessaria, maxime in tempore necessitatis et adversitatis 299 a — maxime necessaria est in afflictione et confusione 569 a — In igne patientiae boni probantur et mali consumuntur *ibid.* — Patiens in tribulatione probatur sicut bonum aurum in igne 486 b — in tribulatione viget 285 b — Patientiam debemus habere, quando ab aliis humiliamur 54 a — habenda est in poenitentia, ut non deficiamus *ib.* b — requiritur ut transeamus ad mansuetudinem 648 a — significatur in ove *ibid.*

— Debemus instrui exemplo patientiae Christi 206 a — Christus est exemplar patientiae ex quinque causis 54 a — Modus vincendi in novo Testamento est per patientiam 139 b

— inter fluctus vivere facit 183 b — omnibus passionibus superfertur *ibid.* — Per patientiam respectu hostis maledicentis acquiritur benedictio 686 a — Haec est perfecta, sed valde paucorum *ibid.* — — Patienter sustinentibus appropinquat redemptio 24 a — Patientes vitam aeternam consequuntur 600 a — nobis parat dotem impassibilitatis 284 b. 286 a

Patria — In patria erimus in sanctis sanctorum 285 b

Patriarchae — dicuntur montes aromatici 688 b — In Patriarchis erat praeclaritas meritorum et visionis intellectualis 150 a — In eis claruit spiritus sapientiae 599 a, b — Ipsos imitari debemus *ibid.*

Paulus — interpretatur electus mirabilis 218 b — potest figurare Christum *ibid.*

— persequebatur discipulos Christi non ex certa scientia aut malitia, sed ex ignorantia 423 b — Ignorantia et zelo deceptus rectum credebat quidquid faciebat *ibid.* — zelo iustitiae ignoranter persequebatur veros Apostolos 436 b — qui sapientem se tenebat, iure sicut caecus trahebatur 423 b — qui ducem aliorum se faciebat, iuste Ananiae in discipulum tradebatur *ibid.* — Maxima fuit violentia in convertendo Paulum *ibid.*

— vocatur pius pater et sollicitus magister 456 b — est maximus zelator humanae salutis 55 b — est maximus animarum zelator 69 b — habuit insuperabilem zelum fidei christianae 579 b — post multa mala, quae Christianis intulit, multa tormenta portavit 550 b — habuit affectuum varietatem 528 b — fuit humillimus 588 b — fuit magnus et tamen contentus vili veste 211 b — non quaerebat datum, sed fructum 300 a

— bene habuit cor inflammatum 265 b — secutus est Christum in paupertate 300 a — quare in sola cruce gloriatus sit 467 a — semper habuit compassionem passionis Christi 307 b

— vidit arcana Dei in angelicis spiritibus in tanta plenitudine, quod nullus ultra aliquid addere potuit 610 a — vidit quod erat in caelo, quia habebat in se illum, in quo refulgent omnia 629 b

— plura scivit per unctionem quam per lectionem, plura per donum quam per studium 338 b — per gratiam disponebatur ad veritatem intelligendam et intellectam evangelizandam *ibid.* — certus erat, quod doctrina, quam didicerat, salutaris erat 592 b — fuit filius olei sapientiae illustrantis, ut esset doctor eximius ad illuminandam Ecclesiam 548 b — Ecclesia ad doctrinam Pauli corda gentilium gratia Spiritus S. replevit *ibid.* — Vide etiam V. *Petrus et Paulus.*

Paupertas — In paupertate intelligitur indigentia necessariorum 48 a — non est virtus, sed amor paupertatis 549 b — Pauper non omnis est dicendus, qui non habet, sed ille qui non habet et hoc ipso gaudet *ibid.* — consistit in contemptu terrenorum et appetitu supernorum 301 a — est caminus alios consumens et alios probans 579 a — durabit usque ad generalem resurrectionem 48 a

— quatuor damnabiles in mundo relevantur per quatuor divitias excellentes, quae sunt in Christo 425 b. 426 a

— est primarium fundamentum omnis boni 374 a. 443 b — est fundamentum evangelicae doctrinae et complementum christianae vitae 443 b — est primarium fundamentum omnium virtutum 289 b — est primarium fundamentum evangelicae perfectionis 372 a — est sigillum approbativum legationis Christi 373 a

— Quid sit paupertas temporalis et spiritualis 527 b — Qui sint pauperes spiritu 443 b — Quidam sunt pauperes voluntate

simul et opere; quidam opere, sed non voluntate; quidam voluntate, sed non opere; quidam nec voluntate nec opere 549 b

— perfecta debet esse alta, profunda, lata et longa 536 b — perfecta nihil sibi appropriare requirit, nihil retinere, nihil dare vel recipere sine licentia praelati 247 b — perfecta concludit in se totius evangelicae perfectionis summam 537 b — est triplex: alta, altior et altissima 467 a. 536 b. 537 a — bona est, quae est in patientia; melior, quae est in desiderio; optima, quae est in gloria 587 a, b — quae est cum cruce, habet coniunctam vitam evangelicam 579 a

— superba Deo et hominibus est odiosa 537 a — Pauper superbus est hypocrita et apostata et quasi quaedam pestilentia *ibid.*

— contemnit totum mundum 305 a — Pauperes dicuntur sitim vento mitigare 553 b — Pauperes nihil habent in terra, sed exspectant consolationem in caelo 351 a — Qui gloriantur in paupertate multo magis in abundantia sunt 537 b — etsi secundum apparentiam sit infirma, secundum virtutem est altissima 587 a

— Pauperibus debetur misericordia 685 b. 686 a — Vendita danda sunt pauperibus propter divinam complacentiam 425 a — Qui misereturpauperis honorat Deum in paupere, sed qui non miseretur, ipsi vituperium facit 349 a — In pauperibus nutrimus et fovemus Christum ad modum matris foventis filium 213 a — Pauper stultus esset, si non acciperet bona 612 a

— Nulla comparatio est pauperis ad divitem 630 b. 631 a — Pauper a divitibus contemnitur 536 a — Avari deridentes pauperes provocant Deum 676 b — Magnum periculum est offendere pauperem, qui protectorem habet Deum 536 a

— modo oblivioni data est 148 a — a saecularibus fugitur, sed a perfectis suscipitur et debet suscipi 443 b — Miserrimi sunt qui ingrediuntur caminum paupertatis et resiliunt foras 579 a — Paupertati non est detrahendum, quia Rex caeli fuit pauperrimus 305 a — Signo paupertatis debet signari qui vult sequi Christum 36 a

— addiscenda est a Christo 148 a — Christus voluit esse pauper, ut nos ad paupertatem invitaret 536 a — Christus pannis involutus docet nos paupertatem 102 b — Pauperes sunt de schola Christi 351 a — vocatur obstetrix, quae Dominum involvit pannis 102 b — Christus insignivit nomen pauperum titulo regiae dignitatis 147 b — Primum verbum, quod Christus docuit, erat beatificatio paupertatis *ibid.*

— Qui vult accedere ad culmen paupertatis debet considerare causam motivam et formam perfectivam 535 a — Ad perfectionem paupertatis debemus moveri propter divinum consilium, exemplum, patrocinium, promissum *ib.* a, b — Mentis solitudo nos ponit in via paupertatis 128 a — Paupertatem Christi fere omnes sitiebant in Ecclesia primitiva, sed post erat paene oblivioni tradita 536 a — Dominus invitavit ad paupertatem loquens ad animam *ibid.* — Quia ad hanc vocem aures hominum obsurduerant, Dominus renovavit exemplum paupertatis per Franciscum *ibid.*

— Anima per quadrigam paupertatis erigitur ad superna 536 b — Huius quadrigae auriga est Christus *ibid.* — facit hominem caelestem 587 b — caelestia sectatur 695 a — ubi est abundantia tribulationum, in bona anima parit abundantiam consolationum 537 b — voluntaria introducit per portam prudentiae 604 a — erat causa, quod quidam servatus est a morte 527 b

— Pauperes tanto sublimiores sunt regibus terrae, quanto caelum sublimius est terra 147 b — Christus pauper factus est, ut humiles pauperes sublevaret et inopes pauperes locupletaret *ibid.* — Pauperibus venit Christus ut splendor veritatis 128 b — Pauperes sunt nuntii Domini 158 b — Pauperes Deus praecipue eligit et vocat, ut excludat gloriam humanam 515 a — Dominus iudicium causae et sententiam pauperibus tribuit 536 b

— Probatis in camino paupertatis Deus dat gratiam 579 b — Isti sunt aurum electum *ibid.* — Agilitas paupertatis pervenire facit ad portum salutis 467 a — in praesenti perficit, in futuro magnificat 443 b — facit heredes regni caelorum *ibid.* — Pauperes habent nomina sua scripta in caelo 618 a — Angeli pauperibus praebent obsequium, portantes eorum animas in paradisum 366 a

— Brevis est pauperum adversitas, sed aeterna eorum felix iucunditas 364 b. 365 a — Pauperes pro sua paupertate accipient regnum supremum, aeternum, opulentum et iucundum 536 b — Pauperes hic habent triplicem adversitatem, pro qua in futuro accipient triplicem iucunditatem 365 b — Pauperes vitam beatam consequuntur 600 b — Qui voluntarie terram dimiserunt, iis adiudicabitur caelum 595 a — Pauperes elevabuntur, quando iudicabuntur divites 366 a

Pax — est quantum ad id quod est supra nos, infra nos et intra nos 293 b — est internae conscientiae, supernae benevolentiae, aeternae congaudentiae *ibid.* — conversationis consistit in custodiendo se a noxiis vitiis, in conformando se ceteris, in neminem laedendo verbis aut factis 292 a — Christi quid sit 70 b. 71 a

— Deus dicitur pax 69 b — Deus vocatur pax ex quadruplici ratione 70 b — vocatur thronus Salomonis 303 a

— est custodia cordis 69 b — est Dei paradisus, requies et salus mentis *ibid.* — est origo omnium gratiarum, radix omnium meritorum, plenitudo omnium iucunditatum, possessio omnium virtutum 70 b

— Nihil est homini ita bonum sicut pax 542 b — Nihil est pretiosius, delectabilius et felicius pace unionis 292 a — Divinitatis est ab omnibus veneranda et desideranda et omnibus necessaria 69 b — petenda est ab his, qui nos persequuntur, licet culpa non sit ex parte nostra 347 b

— Ad pacem habendam requiruntur quatuor 69 b — in convictu acquiritur ex hoc, quod cuilibet quod suum est redditur, et quisque suo est contentus 533 b — Pacem non habebit qui non vult obedire Deo 268 a — Pacem tantum habent mites et humiles 303 a — Pro ipsa habenda debent homines se exspoliare a divitiis mundanis 573 b — Ubi maior est amor, ibi maior est pax 653 b — Vinculum pacis custoditur per quatuor 422 a

Peccator — idem est, quod spiritualiter infirmus 367 a — ex diabolo est non per creationem, sed per imitationem *ibid.* — omnes reducuntur ad voluptuosos, avaros, superbos 277 b — Homo efficitur peccator per superbiam, carnalitatem, odium 367 a — erubescit ad aperta 246 a

— dicuntur palcae 344 b — vocantur spinae 697 b — Anima peccatrix vocatur filia maris 104 a — designatur per villicum 384 b — designatur per Petrum positum in vinculis 131 a. 424 a

— omnibus rebus abutitur 246 a — quantum est de se, deturpat universum 709 b — offendit aspectum humanum, divinum et angelicum *ibid.* — quodam modo curiam caelestem turbant 521 a — est dissipator bonorum Dei 384 b — errat a via communi, veritate, aequitate, caritate 302 a

— iniuriatur Creatori suo 347 b — propter nimium amorem mundi contemnunt Deum 194 a — impugnant Deum gula, ventre, lingua, capite 72 a — gloriam crucis in gloriam vanitatis convertunt 662 b — iterum Christum crucifigunt 303 b. 347 b — Eorum nequitia comparatur obscurationi luminarium 36 b

— aridi sunt gratia et privati opere bono 344 b — In peccatoribus non est bona operatio nec affectio circa bonum 540 b — velut mortui sunt sine sensu et sine motu 584 b — perdit lucem spiritualem et subiectus est daemoni 617 a — Vita peccatoris est infructuosa per concupiscentiam oculorum; amara, per concupiscentiam carnis; venenata, per superbiam vitae 52 b — Circa filios concubinae notatur subtractio divinae protectionis, captivatio mentis, amissio hereditatis caelestis 236 b — plantant labruscas 287 b — post peccatum apparet turpis et sine vestitu exteriori 662 b

— licet obtineat Christiani vocem, tamen perdit rem 447 a — gravatur duplici iniquitate 436 b — sunt impatientes, et ita faciles ad iracundiam 343 a — Quod est eis occasio virtutis, salutis et gratiae convertunt in augmentum culpae 189 b — Opprobrium iniquorum habet tria annexa 453 b — Nihil est infelicius felicitate peccantium 151 a — licet habeant penuriam et sterilitatem, tamen statum culpae reputant optimum 400 b — afflicti miseriis non volunt clamare ad Dominum, sed impatienter subito deficiunt 189 b

— varie a Deo vocantur 363 a — quidam Deum non audiunt, quidam audiunt,

sed non veniunt *ibid.* — Christus loquitur ad peccatores per internam inspirationem 58 a — Deus peccatores instanter vocat, patienter exspectat, clementer suscipit 347 a — Christus peccatorem illostrat, revocat a consueta conversatione, provocat ad sequenda sua praecepta 397 b

— invitantur ad poenitentiam audientes, in Angelis per hoc generari laetitiam 370 b — inducitur ad poenitentiam per misericordiam 28 a — memoria mortis maxime movetur ad emendationem 397 b — dissipantur non ut pereant, sed ut vitam gratiae recuperent 332 b — variis modis compellitur ad implorandam divinam misericordiam 226 b

— In ipso considerari potest sceleris circumvolutio, cordis contritio, confessio 395 a — Ipsi necessariae sunt expulsio culpae, infusio gratiae, exercitatio iustitiae 453 a

— non obedit Deo, nisi poeniteat 503 b. 504 a — non poenitet, nisi ut sit iustus 504 a — quomodo debeant facere poenitentiam 196 b — Conditio peccatoris describitur quantum ad statum transgressionis, actum subiectionis, affectum orationis 183 b — Anima peccatrix clamat clamore amaro, veridico, satisfactorio 213 b — quare debeat cum magna humilitate confiteri prostratus ad pedes presbyteri 393 a

— A peccato surgendum est per contritionem, confessionem et satisfactionem 585 a — debet surgere per mali detestationem 239 b — debet exsurgere per desertionem peccati *ibid.* — debet exsurgere a mortuis, id est ab operibus mortuis extra caritatem factis *ibid.* — manifesti nec resurgunt nec resurgere se ostendunt cum Christo 276 b — sunt in triplici fovea, quae opponitur resurrectioni *ibid.* — Peccans cogitatione, continuo surgit; opere, vivificatus sedet; consuetudine, vivificatus ligatus est 412 b

— si revertitur ad Deum, ipse commovetur misericordia 350 b — redeuntes ad Dominum ipsum invenient summe placabilem 71 b. 72 a — si converti voluerit, clementer suscipitur a Christo 189 a — quantumcumque magnus non desperet propter timorem iustitiae, sed confidat propter benignitatem divinae misericordiae 243 b — a Deo recipiuntur sicut filius prodigus a patre suo 350 a

— designatur per filium prodigum 257 b — revertitur ad patrem, quando poenitet *ibid.* — Tunc praeparatur ei corpus Christi et consolatio spiritualis *ibid.* — propter foeditates praeteritas a Deo devitatur, sed sicut filius prodigus clementer suscipitur 347 b — Explicatio *ibid.* — Tardius Deo videtur peccatori veniam dare quam ipsi peccatori accipere 233 b

— recurrentes ad Mariam fiunt arbores salutiferae 697 b

— conversi non reficiuntur in conscientia, si sine doctrinae pabulo dimittantur 379 a — reconciliatus et iterum Deum offendens virtutem evacuat passionis 727 a

— statim dignus est totali consumtione, nisi esset divina misericordia 347 b — Quod Deus non statim de peccatoribus se vindicat, misericordia est, sed quod vindicabit se, iustitia 350 b — Diabolos non statim verberat peccatores, donec crudelius verberabit in inferno 440 a

— ratione culpae meretur poenam sempiternam 392 b — sicut in Dei iustitiam peccavit, sic per eum qui aeternus est, in aeternum punietur in igne infernali 344 b — quamdiu vixerunt praesentia ardentes amaverunt ideoque iuste puniuntur poena aeterna 383 b — prae timiditate et inconstantia non valent fugere culpam, ideo iuste puniuntur poena inferni 400 b — sunt sidera errantia, quibus procella tenebrarum reservatur 659 a

— Terribilis est animae peccatrici occursus iudicis 694 a — formidabunt Dominum in die ultionis 71 b — in die ultionis videbunt superius iustum iudicem, inferius ignem aeternum, interius conscientiam remordentem et exterius hostem constantissime accusantem *ibid.*

Peccatum — Duo sunt genera peccatorum, scilicet originale et actuale 634 a — **originale** significatur tripliciter per morbum leprae 47 a, b — per rubiginem designatur 634 a. 714 a — comparatur surditati ex duplici ratione 47 b

— Ratione foeditatis originalis culpae nascimur omnes filii irae et carnales 224 a — Merito ipsius eramus tanquam pupilli et absque patre et privati hereditate 485 b — nos privavit hereditate regni caelestis 224 a

— foedat ut macula, laedit ut infirmitas et ligat ut reatus 634 b — Per illud inflicta est ignorantia in intellectu, malitia in affectu, impotentia in effectu, concupiscentia in his omnibus 720 a — in homine fecit obscuritatem, tepiditatem, timiditatem, quae eum deordinabant a Trinitate 400 a — In homine erant ante adventum Christi defectus potentiae, experientiae et intelligentiae 45 a — Per culpam originalem anima infirmata est amissione potentiae, excaecata amissione sapientiae, captivata amissione iustitiae 90 a

— Per peccatum originale homo incurrit tenebrositatem, malignitatem, debilitatem 331 a — Homo per peccatum originale devenit ad habitudinem, curvitatem, feritatem, segnitiem, voracitatem et atrocitatem 647 b — Media ad sanandum *ibid.* — Propter illud inflicta est concupiscentia et ignorantia 588 b — Merito peccati originalis pugna est inter carnem et spiritum 398 b

— Per peccatum homines dispersi erant propter septemplicem discordiam 61 b — Per peccatum originale homo passus est septem defectus 50 b — Per peccatum originale homo passus est incommodum in effectu, profectu et affectu, quia recessit a summa maiestate, bonitate et pietate 183 a — Per ipsum incurrit homo difficultatem ad bonum et pronitatem ad malum 46 a. 437 a — Per peccatum originale fuit homo despoliatus, vulneratus et debilitatus 400 b

— Anima peccato originali facta est nuda et deformis, sauciata et languens, caduca et debilis 401 a — Post peccatum originale oculus carnis in sua luce remansit, oculus rationis est obnubilatus, oculus divinae contemplationis excaecatus 459 b

— nobis caosavit multiplices poenalitates 411 b — Per illud fractum est genus humanum 714 b — Per ipsum homo similis factus est brutis in necessitate moriendi et in brutalitate vitiorum 647 b — Merito peccati originalis omnis homo est mortis debitor 400 a — Ideo Deus nunc permittit, innocentem occidi ab impio *ibid.* — Praevaricatio voluntaria fuit initium et origo humanae mortis 208 a

— Deus solus nos liberare poterat a malis per Adae peccatum contractis 38 b — Luctus et tristitia erant in vultu hominis ratione primae praevaricationis, sed haec in gaudium conversa sunt in Christi nativitate 111 a — tantum per Christum mundari potuit 187 a — Culpa originalis deleta est per Christum 29 a — Anima peccato originali infecta a Christo fuit vestita, sanata, roborata 401 a — Liberatio ab originali culpa significatur per leprosorum mundationem et surditatis sanationem 47 a, b

— in Maria fuit deletum quantum ad maculam, sequelam et causam 634 a, b — in aliorum sanctificatione relinquitur quantum ad pronitatem ad peccandum *ib.* a — mundatum est sufficienter, licet non quantum ad omnes efficienter 187 a — Rebellio in carne contra spiritum reordinatur per obtemperantiam humilitatis 588 b — Vide etiam V. *Adam.*

— **actuale** consistit in aversione ab incommutabili bono et conversione ad commutabile bonum 50 b. 137 a — includit maculam, sequelam et offensam 625 b — Quid haec introducant *ibid.* — tam magna sunt, quantus est ille qui offenditur 246 a — dicitur tenebra, quia fit in tenebris 527 a — dicuntur nebulae 659 a — vocatur paralysis spiritualis 423 a — Per stellas nigras intelliguntor obstinati in peccatis 720 a — mortale vere est desertum 609 a

— Peccare idem est quod deficere 398 b. 400 a — Qui per peccatum elongatur a Deo deficit ab ente 531 a — nihil est, et qui peccat nihil fit *ibid.* — non habent verum esse, sed vanum et defectibile 322 b — corrompit et deducit ab esse 531 a

— fit per quatuor passus, qui sunt peccati cognitio, delectatio, deliberatio, electio 225 b — In electione pervenitur ad mortem animae *ibid.* — inchoatur in affectu, proficit in consensu et consummatur in actu 270 a — In eo est suggestio, delectatio, consensus et operatio 635 a — describitor quoad originem, consummationem et finalem ordinationem 381 a

— Anima cadit per ignorantiam, concupiscentiam, violentiam 423 a — omnia veniunt ex septemplici falso amore 264 b — omnia pullulant ex luxuria, avaritia et superbia 306 a — omne aut est in Deum, aut in proximum, aut in subiectum proprium 367 a

PEC

— Nullus est sine peccato actuali vel originali nisi solus Christus 28 b — In Christo solo nulla fuit peccati deformitas 684 b — Excepta Virgine Maria, omnes peccarunt 702 a

— Vix est aliquis, qui non habeat satis plorare de peccatis suis 268 a — in hac vita potest subingari, sed non exterminari 307 a — Quotidie inique agimus contra Deum 349 b — Occasiones peccandi ubique nos infestant 572 a

— Non est peccatum, quod fecit homo, quod non possit facere et alter homo 557 a — Debemus flere, si conspicimus, alios labi in peccatum, quia fortasse in consimilia lapsi sumus aut labi possumus *ibid.* — In culpa concipimur, in peccatis nascimur, in peccatis nutrimur et in peccatis, ut saepius, morimur 545 b

— Utrum pueri infra septem annos possint peccare mortaliter 527 a — Aliqui sunt ita simplices, quod non peccent mortaliter, etiam postquam sunt viginti annorum *ibid.*

— omnia vitanda sunt 371 b — relinquenda sunt in opere et in corde 405 b — Debemus summo horrore vitare peccatum 265 a — Magis mori eligere debemus quam peccatis inquinari 516 b — Bonus homo prius vellet habere amputatum brachium quam separari a Christo 212 b — tam vile est, ut si possit homo habere paradisum cum peccato, tamen eo carere deberet nec facere peccatum pro eo habendo 261 a

— Homo debet erubescere peccatum suum 268 b — Homo, cum peccavit, non intellexit dignitatem suam 647 b — Non dolemus de peccato, quia non consideramus peccatum 137 b — Eorum consideratio operatur in nobis vindictam punitionis 308 b

— facilius evitantur, si cogitamus, quomodo diabolus pro uno desiderio est aeternaliter damnatus 529 b — Homo non iret ad peccatum, si cogitaret mortem 539 b — deseritur per egressionem a tenebris erroris rationalem obcaecantis, ab illecebris carnalis lasciviae concupiscibilem deformantis, a praesidentiis crudelitatis diabolicae irascibilem opprimentis 242 a — Homo non fugit peccatum nisi per timorem 420 b. 643 a

— Quia non cito profertur sententia, ideo peccata absque timore perpetrantur 505 b — Qui sine timore peccat in dorso peccata portat 720 a

— fuit causa passionis Christi 264 b — Peccans causa est plagarum Christi 261 a — polluit sanguinem Christi et Spiritus S. templum 297 b — Magis voluit Christus pati quam peccatum dimittere impunitum 261 a — Christus paratus esset iterum crucifigi pro peccatoribus, si necesse esset, quia summe ei peccatum displicet 260 b. 261 a. 629 a — Exemplum *ibid.* — Si bene cogitaret homo, quod Filius Dei pro peccatis sanguinem sparsit, multum doleret 645 b — Qui peccant Christum iterum crucifigunt 216 b. 260 b. 261 a. 265 a. 297 b

— Multae sunt poenalitates et infirmitates, quae sequuntur ex peccato 562 a — graviora relinquunt maiores sequelas 412 b — Felle amaritudinis repleti sumus pro peccatis nostris 716 b

— Ex peccato contrahimus promptitudinem ad malum, difficultatem ad bonum, longinquitatem a Deo 620 b — In sequela peccati est difficultas ad bonum et promptitudo ad malum 547 a — Delectatio peccati facit pronum ad omnia peccata 415 b — inducit vulnus per offensam, sordes per maculam, servitutem per sequelam 547 a

— nos faciunt debitores eorum quae non possumus solvere 417 b — occurrunt nobis ad occidendum et devorandum 511 a — mordet conscientiam 539 b — mortale est vulnus letale *ib.* a — facit sicut latrones *ib.* b. 540 a — facit sicut malus tabernarius 540 a

— Per peccatum fit anima civis infernalis 324 b — Quanto anima est creatura pulcrior, tanto foetidior per peccatum efficitur 246 a — Nihil ita deturpat, sicut facit peccatum 709 b — inficit cor humanum 550 a

— est fugiendum, quia animam intoxicat, spoliat, occidit, ad damnationem ducit 539 b. 540 a — nos facit pauperes, miserabiles, caecos, nudos 425 b. 426 a — Non est ita vile cadere in lutum, sicut diu stare in peccato 527 a — facit tria mala in anima sicut lepra in corpore 184 a, b — in anima nihil aliud est quam venenum in mensa 539 b — Similitudo *ibid.*

— Modica delectatio peccati destruit in anima omne bonum gratiae 324 b — in conscientia est sicut incendium et consumit bona spiritualia 226 b — obnubilat animam peccatricem et impedit orationem *ib.* a, b — obtenebrat hominem 415 b — Per peccatum Deus privatur animae dominio, obfuscatur imago, perditur similitudo 446 b — aufert animae rectitudinem, fortitudinem, promptitudinem 423 a — Haec Christus restituit *ibid.* — claudit ostium cordis 58 a

— aufert animae caput suum 540 a — expellit de anima hospitem divinum 364 b — Peccatis homo moritur Deo 278 b — est offensa Dei et perditio animae 261 a — Quanto quis in pravo opere magis delinquit, tanto a Dei similitudine recedit longinquius 423 b — Peccato blasphematur et exprobratur Deus 427 b

— Per peccatum homo vendit animam suam diabolo 348 a — Per peccatum homo introducit diabolum in animam 361 b — Qui non curant purgare peccatorum tenebras videntur de corde suo facere dormitorium diaboli 226 b — Anima peccatrix est latrina diaboli 336 a

— Opera cremabilia fidei fundamentum non destruunt 606 b

— punitur praesenti miseria, morte, gehenna 411 a — ponit sub reatu poenae et excludit a visione Dei 46 a — Peccans de misericordia Dei excidit, sed non evadit eius iustitiam 446 b — est materia et pabulum ignis aeterni 287 b — Cum homo peccat, macula peccati in conscientia scribitur ad indicandum cum dignum morte aeterna 377 a — Qui in eo moriuntur nunquam ad gaudia perducuntur 609 a — Anima peccatis compressa gemit, quod cum aliis non potest transire ad patriam 104 b

— Eorum remissio est quaedam a morte resurrectio 584 b — remissum non requiretur ultra ad puniendum 53 a — si ex parte tantum fuerit remissum, necesse est, peccatorem transire per acerbam adustionem 656 a — si nullo modo fuerit purgatum, debemus transire per ignem inexstinguibilem *ibid.*

— Deus solus potest effective dimittere peccata 437 b — non delentur nisi per divinam misericordiam 655 b — auferri non possunt nisi in sanguine Agni 726 b — non mundatur nisi per aspersionem sanguinis Christi 471 a — Valde crudelis est qui peccare non dimittit hoc attendens *ibid.* — dum remittuntur virtute sanguinis Christi, ad innocentiam renovamur 728 b

— veniale ab igne caritatis in viris perfectis statim consumitur sicut gutta aquae in camino 645 b — abluuntur timore et amore 310 a — purgantur per dilectionem 417 b — Ille plus obligatur, cui plus dimittitur *ibid.* — Septem sunt corruptiones peccati, contra quas habetur septiformis incorruptio per caritatem 138 b — A peccato surgimus per veritatem, castitatem, virtutem 423 a

— non expiatur nisi per verum sacrificium 136 a — Nemo liberatur a propria iniquitate, nisi prius liberetur a culpa originali 239 a — Homo potest de se dimittere actum peccandi, sed non potest super culpam 137 b — non potest esse cum poenitentia vera 539 a — quando dicantur tegi 437 b

— a gratia sanatur per contritionem, confessionem, satisfactionem 547 a — dimittitur, si adest dolorosa contritio, pura confessio, condigna satisfactio 437 a — sunt relinquenda per contritionem, confessionem et satisfactionem 550 a — Similitudo *ibid.* — Nullum est peccatum, quod istis tribus non mundetur *ibid.* — in anima est sicut latrunculus in domo propria diripiens bona gratiarum et virtutum 226 b. 227 a — Hunc debet peccator deprehendere manifestando culpam, ut perdita recuperet recipiendo gratiam *ibid.* — nunquam remittuntur, nisi restituantur ablata 368 b. 437 a — remittuntur sola contritione 437 b

— a solo Deo potest dimitti, licet peccator mediante sacerdote absolvatur 417 a, b — non potest curari, nisi sacerdoti fuerit confessum 550 a — est indelebile, donec fuerit revelatum in confessione 53 b — debent per confessionem manifestari 226 b

— Per peccati confessionem et desertionem aperimus Christo cor nostrum 58 a — electorum erunt ad ipsorum et Dei honorem, quia ista vicerunt per confessionem 526 b — erunt ad confusionem damnatorum, qui non volebant ea confiteri *ibid.*

— Nulli datur venia peccatorum, nisi prius dimittat retrahens peccatum 405 b

— tantum dimittuntur, si quis proponat postmodum non amplius peccare 388 a — sunt emendanda et postmodum non committenda 75 a — Dominus dimittit peccata per misericordiam, ea repetit per iustitiam 417 b — Nihil prodest in peccatis ieiunare et iterum eadem facere 458 a — Nihil tantum displicet Deo, sicut quod homo redit ad peccatum 260 b

— Dei misericordia est praesidium contra offensam; gratia, contra maculam; tutamentum Ecclesiae, contra sequelam 662 a, b — Contra triplicem defectum, quem contrahimus ex peccato, praestant nobis remedia Raphael, Gabriel et Michael 620 b

— capitalia vide V. *Vitium.*

Pecunia — Aerugo pecuniae vertitur in testimonium nequitiae et augmentum poenae 460 b — retrahit a sacrificio Dei 62 b

Pediculi — multum infestant dormire volentes 573 b — designant remorsus conscientiae *ibid.*

Pennae — designant affectiones 322 a — deargentatae sunt virtutes perfectae 640 a

Pentecostes — Haec solemnitas tanto venerabilius et ardentius est colenda, quanto profundioribus mysteriis exstat insignita 333 b — Hoc festum describitur quoad principium effectivum, subiectum receptivum et actum intermedium 331 a — Hodiernum beneficium essentialiter et radicaliter consistit in triplici dono *ibid.* — Hodiernum beneficium describitur ex parte divinae munificentiae largientis, Ecclesiae suscipientis et finis consummantis 341 b

— Haec dies est incitativa, invitativa, sursum activa, inflammativa 336 a — Hodie terreni et peccatores moti sunt ad poenitentiam 332 a — Spiritus S. volens recondere in Apostolis manna et aroma nominis Christi eos hodie adornavit caelestibus refulgentiis 330 b — Hodie Apostoli ita perfecte et excellenter illustrati sunt, ut ad notitiam et speculationem Dei elevarentur 331 a, b

— Vide etiam V. *Apostolus* et *Spiritus S.*

Peregrini — fortiores praecedunt alios ultra fossatum et extendunt eis manus ad adiuvandum 327 a

Perfectio — Christianae perfectionis altitudo consistit in comprehensione veritatis et exercitatione virtutis 562 a — Perfectus est homo, si refulgeat per gratiam et resplendeat per exemplum 543 b — evangelica consistit in humilitate 595 b. 596 a — Declaratio perfectionis designatur per lampades, quae sunt lampades simplicitatis, adversitatis, abdicationis, perfectionis operis 529 b. 530 a — Perfecti significantur per Arbee 608 b — Perfecti dicuntur filii lucis 228 b

— Si volumus venire ad statum perfectorum, debemus mundi vanitates considerare, consideratas despicere et nos convertere ad speculanda aeterna 220 b — Qui vult sequi Christum in apice perfectionis evangelicae debet tria relinquere 197 a — Perfectus debet relinquere societatem perversam et mundanam 591 a — Nemo subito perfectus fit 457 a — Quamdiu quis habet in quo proficere possit, nondum ad summam perfectionem pervenit *ibid.* — Nihil prodest perfectionem vitae vovere et non reddere 229 b

— Perfecti debent esse imitatores passionis Christi 327 b — Perfecti debent divina opera admirari, si volunt admiratione sublevari, sublevatione illuminari, illuminatione delectari et mirabiliter delectando ac delectabiliter admirando contemplari 229 b — Perfecti debent irrigari compunctione et devotione, secus sunt similes montibus Gelboe *ibid.*

— Perfecti super fundamentum fidei aedificant aurum contemplationis, argentum dilectionis et pretiosos lapides sanctae operationis 605 b. 608 b — Perfecti debent facere sex exercitia 228 b — Dirigimus viam Domini per octo exercitia perfectionis 68 a

Periculum — Omnis sapiens fugit loca periculosa 540 a — sunt praevidenda et praecavenda 454 b

Perire — Est periculum pereundi propter septem defectus 191 b. 192 a

Persecutio — In persecutione necessaria est cautela et Dei assistentia 293 a

Perseverantia — non deficit usque in in finem 569 b — quid sit secundum S. Bernardum 486 b. 487 a — Oportet in labore perseverare 256 b — Sine ipsa nec qui pugnat victoriam, nec victor palmam consequitur 487 a

— dat triplicem consolationem 26 a — in bono est porta paradisi 595 a — in malo est porta inferni *ibid.* — Finaliter perseverantibus appropinquat redemptio 24 a — Deum ad subveniendum impetrat 378 a

— Boni operis fructus ad perseverantiam finalem non pervenit, si eum devotionis lacryma non perfundit 519 b — Qui habet oculum dextrum ad praemia et sinistrum ad supplicia, stabilis erit 613 b — petitur in qualibet petitione orationis dominicae 505 b — ut sit in nobis, accedendum est ad Mariam 125 b

Persona — Sunt trium differentiarum personae: divinae, angelicae et humanae 622 b

Persuasio — Melius persuadetur vita quam lingua, exemplo quam dicto 197 b. 205 a. 374 a — Efficacius persuadet pauper, qui mundum contemnit et carnem mortificat, quam dives, qui carnem nutrit et fovet in deliciis 374 a

Pes — est pars corporis inferius tangens terram 561 a — sustentat totum corpus 66 b. 561 a — dexter movetur prius, sinister posterius 225 b — debet subesse 206 a — Homo servat pedes corruptibiles et non servat incorruptibiles 471 b

— Per pedes intelliguntur praedicatores et doctores 450 a — designat virtutem Verbi increati 66 b. 561 a — designat humiliationem Verbi incarnati 561 a — designat potentiam intellectivam, amativam et operativam 451 a — designat affectum 533 a. 547 b. 548 a — designant affectus necessitatis et voluptatis 364 b — Sub pedibus intelliguntur affectus mentis et corporis 36 a — designant affectiones circa bonum 540 b — designat inordinatam affectionem 359 b — Quid sit custodire pedem 388 a

Petitio — omnis supponit indigentiam in petente 183 a — Humiliter petere debemus et sine pertinacia contemptionis 58 b — Petere debemus bonum gratiae, non vero diuturnitatem vitae nec cupiditatem pecuniae nec impietatem vindictae 312 a — contraria saluti nostrae vel proximi displicet Deo *ib.* b — In sua petitione multi decipiuntur *ibid.* — indiscrete formatae refelluntur 403 a — Qui petunt sinceriter, prudenter et fiducialiter accipiunt sapientiam, gratiam, constantiam 312 a, b

Petra — designat eor 342 a

Petrus — ad unius inssionis vocem secutus est Dominum 551 b — Christus in ipso voluit illuminare praelatos 218 a — admirans in suo Rege maiestatis dominium et humilitatis obsequium refugiebat lavacrum 252 b. 253 a, b — fuit frigidus mente et corpore, quando se calefaciebat 281 b — post negationem poenituit 550 b — linivit oculos suos amaritudine contritionis 626 a — non habebit pudorem in iudicio de suo peccato 526 b

— est dux exercitus christiani post Christum 209 a — accepit plenitudinem potestatis 514 a — Christus fudit oleum super caput eius, cum ei claves commisit 548 a — est stabilitus supra petram 471 b — in huius rei figuram cruci affixus est *ibid.* — fuit filius olivae sanctitatis, ut esset summus sacerdos ad consecrandam Ecclesiam 548 a

— positus in vinculis designat peccatorem 45 b. 131 a. 424 a — designat statum praelatorum 216 a

Petrus et Paulus — secuti sunt Christum ut Agnum, Doctorem, Regem, Patrem 554 a — secuti sunt Christi vestigia in humilitate, paupertate, caritate, patientia *ibid.* — Nemo erat eis in istis similis *ibid.* — erant nobiles milites sui Regis *ibid.* — Domino astiterunt ut virtuosi principes, sensati assessores, devoti sacerdotes 548 b — figurantur in Ethai 554 b

— vere pauperes fuerunt 549 b — Explicatio *ibid.* — Rerum temporalium derelictio in eis ostenditur admirabilis et universalis *ibid.* — ut possent perfecte Dominum pauperem sequi, omnia temporalia abiecerunt 550 b — Hoc illustratur similitudinibus *ibid.* — reliquerunt peccatum, mundum et semetipsum *ib.* a

— Uterque vulneratus et curatus est per contritionem 547 a — Utriusque vita iugis poenitentia fuit *ib.* b — commendantur quoad meritum perfectae virtutis et officium eximiae dignitatis 546 b — Uterque fuit filius olei laetitiae spiritualis, ut esset pastor fidelissimus ad gubernandam Ecclesiam 548 b — erant filii olei triplicis sapientiae per fidem, spem et caritatem 547 b

— sunt filii olei triplicis gratiae per contritionem, confessionem, satisfactionem *ib.* a, b

Phaëton — fecit sibi penas, consumsit orbem et se praecipitavit 129 a

Phantasia — per rem noviter apprehensam magnam occupatur, per rem terribilem quassatur, per rem incurribilem et nocivam consternatur 79 b — Ratio phantastica noverca dicitur 59 a

Phanuel — interpretatur contemplatio eius 711 b

Pharan — interpretatur frugifer 128 a, b — significat plenitudinem gratiae *ib.* b

Pharao — Ipsius cor nec verbis, nec promissis molliebatur 636 a — quare recurrerit ad implorandum suffragium Moysi et Aaron 432 a — submersus est, quia persequebatur filios Israel ex cupiditate 467 a — veniet ad iudicium cum persecutoribus electorum 72 a

— designat diabolum 261 a. 502 a. 509 a — Equitatus Pharaonis designat exercitum fidelium 501 b — Eius equitatui assimilatur Ecclesia et beata Agnes propter quatuor rationes *ibid.* — Liberatio de eius servitute designat liberationem de servitute diaboli 242 b

Pharisaei — vacabant honestati Religionis 62 a — non sapiunt nisi terrena ad modum gigantum 130 b — propter indevotionem Christum nescierunt 62 a — erant sollicitissimi ad cognoscendum Christum *ibid.* — quia Christum non cognoverunt, suat reprehendendi *ibid.*

— designat illos qui propter opera exteriora se reputant bonos 556 b

— qui se extollebat, peccator ab oratione recessit 325 a — Eius oratio non est exaudita, quia erat superba 389 a — Magna res est, quod Deus eius superbiam reprobavit 393 b

Philippus — interpretatur os lampadis 531 a — In eo designatur sana doctrina *ibid.*

Philippus et Iacobus — bene coniunguntur, quia in ipsis figuratur perfectio bonae vitae 531 b — In ipsis erat idem sapere, velle, agere et intendere *ibid.* 532 a — in hac amoris concordia ad quatuor sunt coniuncti 532 a — ob quatuor causas habuerunt verum esse 531 a — Deus ipsis dedit lumen, discretionem, bonam famam et constantiam 532 a — commendantur a vita, amore, gratia, apostolatu 531 a — quare figurentur per duos Cherubim, duas virgas, duas olivas et duo candelabra *ib.* b

Philisthaeus — Plaga, quam ipsi fecit David, designat plagam lateris Christi 266 a — designat diabolum *ibid.*

Philisthim — interpretantur lingentes sanguinem 481 b — interpretantur potione cadentes 325 a — designant delectationes carnales 481 b — designant daemones 325 a

Philosophi — verbo dicebant, sed improbabant facto 567 a — cum magna agerent, tamen non pervenerunt ad magnum Deum 483 a — aliqui potius innitentes soliditati rationis quam soliditati primae Veritatis, interierunt 189 a

Philosophia — Novem sunt partes scientiae philosophicae 159 b — est ancilla 564 a — Cogitationes philosophiae subiiciendae sunt veritati aeternae 74 b — Dictamen rationis philosophicae nullius valoris est *ibid.* — respectu scientiae Christi est quasi nullius valoris 188 b — christiana est humilitas 578 b. 579 a — est lignum scientiae boni et mali 63 a — Per eam fides firmatur *ibid.* — Discentes philosophiam debent fugere quod est contrarium doctrinae Christi *ib.* b

Phison — interpretatur oris permutatio 698 b — significat Mariam *ibid.*

Pictor — Qui pingit non ponit picturam nisi exterius 286 b — quando volunt aliquos docere ad pingendum, ponunt imagines ante oculos eorum et iuxta illas depingunt 539 a

Picturae — valde cito cadunt 541 a

Pietas — cum sufficientia magnae divitiae sunt homini 475 b — Deus nullum caritatis obsequium remunerat sine spiritu christianae pietatis 435 b — Per exercitium pietatis pervenitur ad intellectum veritatis 666 a — non nascitur sine zelo severitatis iustitiae 665 b — Hoc significatur in conceptione Rebeccae *ibid.*

Pigmentarium — designat virtutis collectionem 535 a — designat dona Spiritus S. 326 a

Pigritia — Qui dormit in lecto pigritiae spiritualiter occiditur 477 a

Pilatus — Christum condemnando in omnibus Legem praeterivit 303 b — Explicatio *ibid.* — Ipsi comparantur praelati iniusti 285 b — verum scripsit, sicut Spiritus S. eum faciebat scribere 527 b

Pingueoo — In rore caeli et pinguedine terrae est benedictio omnium 127 a

Piscina — significat poenitentiam 214 b — Quinque eius porticus designant quinque considerationes poenitentium *ibid.* — Infirmi apud ipsam depositi designant caecos per ignorantiam, claudos per impotentiam, aridos per duritiem 215 a — Hi sanantur per adventum Angeli, commotionem aquae, descensum in piscinam *ibid.*

Piscis — Centum quadraginta quatuor sunt genera piscium in mari 192 b — quem cepit Tobias, designat diabolum; cordis eius particula, superbiam; fel, diaboli poenam 529 b — pauci, quid significent 381 b — Dantur septem explicationes duorum piscium 234 b. 235 a

Placere — Per tria hominibus placere possumus 455 b

Plaga — Quatuor plagae terrae dicuntur quatuor inordinatae affectiones 131 b. 179 b

Plantatio — in hoc mundo est duplex: caelestis et infernalis 52 a

Plato — quomodo provocaverit discipulos ad sapientiam 469 b

Pluvia — quando descendit, iterum reascendit 556 a — designat affluentiam gratiarum 465 a — Aquae pluviales significant effusionem multiformium devotionum 37 b

Podagricus — perdit gressum corporalem 233 a

Poena — non est ante culpam 647 a — Habetur ignis poenae praesentis tribulationis et sempiternae damnationis 344 a — Ignis poenae de imo est quantum ad meritum culpae, sed de excelso est quantum ad iudicium divinae iustiae *ibid.* — Deus poenam infligit propter deviationem perfidiae, desperationem veniae, defectionem patientiae 428 b — parata est deficientibus 54 b — Peccata puniuntur, ut timeamus similia committere 53 b

— Christus descendens ad limbum liberavit nos a reatu poenae 48 a — dimittitur per misericordiam in subventione pauperum 348 a — relaxatur per instantiam supplicationis, vehementiam dilectionis et indulgentiam offensionis 417 a — Nullus sanatur a poena, nisi primo illuminetur ab ignorantia et purgetur a culpa 451 a — aeternae evitantur, si cogitamus, qualiter sit operandum 387 a

Poenitentia — est prima virtus purgativa 655 a — nihil aliud est quam quaedam mortificatio culpae, per quam vivificamur ad iustitiam 270 a — est res optima et perfecta, quae omnes defectus reducit ad perfectum 372 a. 380 a. 437 b. 662 a — In poenitentia transeundum est de malis ad bona 42 a — Hoc significatur per transitum ex Aegypto in desertum *ibid.* — Via poenitentiae est quaedam regula rectificans hominem 74 a — est medicina spiritualis *ibid.* — melius curat spiritum quam medicina materialis corpus *ibid.* — instituta est, ut qui descendunt per peccatum in abyssum, per gratiam iterum ascendant ad caelum 324 b — Poenitentiae susceptibilis est homo, non Angelus 464 a — dicitur Sacramentum 367 a — Poenitentiae sacramentum dicitur vinum germinans virgines 662 a — Poenitens intelligitur per Lot 711 b — Poenitentes dicuntur filii lucis, non ratione generationis et originis, sed imitationis et similitudinis 225 a, b — ob quatuor rationes designatur per naviculam 426 b — appellatur mons 540 a — Poenitentes designantur per columbam 531 a — Numerus quadragenarius est numerus poenitentiae 635 a

— inchoatur a timore et consummatur in amore 270 b — requirit dolorem, confessionem, largitionem terrenorum, detestationem bonorum 362 b — Eius gradus sunt deploratio culpae, exhibitio emendae et imploratio misericordiae 324 b — Per hos poenitens fit conformis hierarchiae caelesti inferiori 325 a — Poenitens, ut obtineat veniam, debet habere contritionem, recognitionem, emendationem 388 a — In ea requiritur peccati recognitio, detestatio, accusatio et emendatio 635 a — Poenitenti debet esse gaudium in contritione, honor in confessione, tripudium in satisfactione 111 b — requirit rememorationem culpae et ruinae, ut homo facilius inducatur ad humiliationem et afflictionem 368 a

— quomodo sit facienda 196 b — perfecta requirit septem conditiones 371 a, b. 372 a — Pro singulis adducitur exemplum *ibid.* — est vera et digna, quando ex abundantia lacrymarum et operum pietatis consurgit 215 b — Poenitens debet habere humilitatem operis, oris, cordis 392 b — Poenitens verus debet habere pudorem, timorem, dolorem, amorem, ardorem, dulcorem 403 b — debet esse profunda, lacrymosa, satisfactoria 368 a — quare debeat habere has conditiones *ib.* a. b

— Poenitens relinquat peccatum corde et opere 409 b — Quid sit facere dignos fructus poenitentiae 372 a — Eius fructus debent esse virtuosa operatio, bonum exemplum, continua laus 224 a — Poenitens citius exaudiri meretur, quando devote pro aliis intercedit 391 b

— In poenitentia est triplex status incipientium, proficientium, perfectorum 529 b — Isti designantur per nubes, grandinem, carbones *ibid.*

— In poenitente sit affectus compassionis, excessus dilectionis et consideratio dominicae passionis 216 b — Poenitentes sex exercitia facere debent 225 b-227 b — Poenitentes debent ambulare non in via pedum, sed morum 225 b — Poenitens mori debet carnalitati quantum ad actum, consensum et affectum 270 a — Poenitens mori debet cupiditati per contemptum mundanae excellentiae, sapientiae et opulentiae *ib.* b — Dominum triduo sustinemus, dum peccata per poenitentiam declinamus 380 a — Poenitentiam facientes non despiciunt Christum 105 a — Quomodo luxuriosi, inobedientes et avari poenitentiam agere debeant 103 b. 104 a

— Transitus poenitentialis est amarus et continuus 42 a — Mentis amaritudo nos ponit in via poenitentiae 128 a — debet esse amara et satisfactoria 556 b — debet esse aspera 546 a — Hac de re proponuntur exempla Sanctorum *ibid.* — fit in vilitate et asperitate 91 a — Austeritas poenitentiae consistit in austeritate loci, vestimenti et cibi 546 a — Omnia opera poenitentiae ponuntur super carnem 82 b — non est nominanda, ubi nulla sunt aspera, sed dulcia universa 546 a

— debet esse tempestiva, vera, continua et poenalis 539 a — In poenitentia est effusio lacrymarum pro amissione aeternorum 214 b — Poenitens debet quotidianis lacrymis se lavare 343 b — In poenitentia habenda est patientia 54 b — conficitur ex lacrymis compunctivis, compassivis et sursum activis 301 b

— Purificatio poenitentialis est ex ardore aemulationis iustitiae 636 a — Secundum mensuram culpae debet esse mensura poenitentiae 546 b — tanto maior esse debet, quanto gravior est culpa 372 a. 380 b

— Volentes permanere in poenitentia debent considerare reatum peccati, severitatem iudicii, opportunitatem loci, incertitudinem diei extremi et status sui 214 b. 215 a — Vere poenitentes custodiunt animam per dolorem 153 b — Poenitens debet petere cognitionem praeceptorum et consiliorum, ne incidat in manus inimicorum 216 b — Poenitens potius debet velle, se incurrisse mortem corporis quam peccasse mortaliter 397 a

— Poenitens de novo conversus deficit, si relinquitur suae voluntati 409 b — debet confirmari divinis eloquiis et exemplo Sanctorum *ibid.* — Poenitentes debent malos socios ad gratiam suscitare 227 a — Poenitens caveat iterare culpam, sed magis studeat praescindere occasionem peccandi 725 b — Poenitens debet contubernia malorum declinare non timendo eorum vituperia, non appetendo eorum praeconia, non sequendo eorum blandiloquia 227 a — Poenitentes debent frequentare bonorum consortium propter consolationem, eruditionem, intercessionem *ib.* b

— est purgatorium, quod animam purificat 534 b — Opera poenitentiae exercendo vivimus vita gratiae et non videbimus mortem culpae 239 b — licet videatur mortificativa exterius, est tamen vivificativa interius 270 b — Ipsius est commissa mala plangere, ea abluere et purificare et reducere ad unitatem Ecclesiae 655 a — Poenitens dolens de peccatis et se libenter subdens Domino impetrat veniam 383 a — ducit ad dilectionem 270 b

— Poenitentiae effectus est mitigatio incendiorum 656 a — in nobis occidit plene omnem carnalitatem 270 b — Propter poenitentiam nos relinquit diabolus et concupiscentia 216 b

— Vere poenitens desiderat recuperare innocentiam, ut Deum in se sentiat habitare 675 b — facit hominem propinquum caelo 540 a — ducit ad gloriam 465 a — Vere poenitens accipiet praemium gratiae, iustitiae et gloriae 393 b — Qui fatigati sunt ex labore poenitentiae, invitantur ad consortium iucunditatis aeternae 256 a — Si putridum corpus Deo abbandonaverimus in poenitentia, recipiemus magnum gaudium 528 a — In poenitentia persistentes consurgunt cum Christo 279 a

— Nullum est tam enorme delictum, quod poenitentia non purgetur 347 b. 348 a. 431 b. 550 a

— Ad eam invitamur 637 a — Ad poenitentiam invitat mitigatio severitatis divinae, evitatio calamitatis perpetuae, laeticatio civitatis supernae, acquisitio civitatis aeternae 370 b

— Post peccatum homo non potest caeleste suscipere regnum, nisi poeniteat 550 b — agenda est, quia toties per peccata mortui sumus 464 b — Nisi poenitentiam agamus, non poterimus respondere in iudicio *ibid.* — facienda est pro peccatis propriis et alienis 343 b — Poenitentiae lavacro oportet purificari eum, qui sacrificium acceptabile vult offerre 655 a

— Ad persistendum in poenitentia nos movent restauratae gratiae multiplicatio, praesentis adversitatis sedatio, aeternae gloria adeptio 279 a, b

— Diabolus libenter tentat poenitentes, ut descendant de poenitentia 380 b — Ab integra poenitentia recedere proditio magna est in laicis; maior, in clericis; maxima, in Religiosis 279 a — Qui ab integra poenitentia recedunt non resurgunt cum Christo 278 b — Horum peccatum gravatur, quia sunt Domini irrisores, traditores et proditores *ibid.* 279 a — Qui ab integra poenitentia recedunt Dominum irridet, quantum est in ipsis, sed Dominus ipsos irridebit 278 a — Tales comparantur Absalom et Iudae, quia Dominum turpiter de sua domo eiiciunt et diabolum recipiunt *ibid.* 279 a — per peccata sequentia non fit mala, quia pro tempore poenitentiae homo non punietur *ibid.* — potest revivisscere *ibid.*

— Aliqui tantum timent pelli suae, quod non audent aggredi poenitentiam 560 a — Quatuor sunt rationes, quare aliqui se iudicare nolunt per cordis contritionem 585 a, b

— Qui nunc non exstinguunt culpam per poenitentiam exstinguuntur in iudicio per iram Dei 343 b — Qui modo non poenitent fructuose postmodum poenitebunt infructuose 371 b — Poenitentiam fugientibus appropinquat poena aeterna 104 a — Qui commissa plangit, nec tamen deserit, poenae gravioris culpae se subiicit 279 a

— Qui ex parte tantum poenitentiam agunt surgunt tantum secundum quid 278 a — Tales decipiuntur, quia impossibile est, quod salventur, simul venenum bibendo, vel aedificent, simul destruendo, aut Deo placeant, simul diabolo serviendo *ib.* a, b

— facienda est ante tempus iudicii 460 a — in infirmitate non est multum appretianda, non tamen vituperanda 585 b — sera multos solet decipere 606 a — Aliqui vivunt deliciose in inventute, exspectantes facere poenitentiam in senectute 440 a — Aliqui solum agunt poenitentiam in Quadragesima 539 a

Poma — convallium sunt exercitia humilitatis 285 b

Pompifices — dici possunt pontifices iniusti 285 b

Pondus — est proprietas rei stabiliens eam in loco suo 353 a — Pondere unumquodque suo loco constabilitur et terminatur *ib.* b

Pontifex — Eius ingressus ad sancta sanctorum designat contemplationem aeternorum 469 a

— Debet habere perfectionem omnis gratiae 646 a — A pontifice gratia debet descendere in alios *ibid.*

Porcus — homini assimilatur quantum ad interiora 278 a — os totum, dum comedunt, in pastam fignnt 552 b — sine masticatione deglutiunt et statim post cibum in luto se ponunt *ibid.* — Qui vult vivere sicut porci, eat cum porcis 523 a — designant daemones 423 b

Porta — est in ostio 705 b — sunt duae, scilicet egressus ab hac vita et ingressus in vitam aeternam 519 a — paradisi est perseverantia in bono 505 a —

inferni est perseverantia in malo *ibid.* — templi est misericordia 651 b — haec dicitur speciosa 652 a — duodecim significant quatuor virtutes cardinales triplicatas 604 a

Possessio — Quod cum magno amore possidetur, non sine magno dolore amittitur 171 a — Possidere non est malum, sed malum est circa possessiones animum superflue occupare 591 a — Multum difficile est possidere et non curare *ibid.* — Terrenis possessionibus debemus mori voluntate, antequam moriamur necessitate 270 b — Sic anima terrena possideat, ut a se cupiditatem abiiciat 474 a — mala est possidere vermes 630 b

Potentia — consistit in praesidendo et operando 583 a

— distinguuntur per actus 423 a — tres distinguuntur: memoria, intelligentia, voluntas 354 a — distinguuntur cognoscitivae, affectivae, operativae et regitivae 697 b — nobilissima receptiva in humana natura erat unibilitas cum divina natera in unitate personae 110 a — animae inferiores reguntur secundum regimen lucis aeternae, mediantibus potentiis superioribus 269 b

Potestas — per manum significatur 73 b

— Earum est triumphare 613 a — Potestatum est contrarias potestates coercere 611 b — superferunt potestatibus contrariis 623 b. 624 a — faciunt pacem ab exteriori 623 b — nos protegunt contra calliditatem diaboli 619 b

Praecepta — multa sunt propter diversitatem operis, sed onum in radice caritatis 419 b — divina sunt implenda 404 a — sunt fideliter observanda 415 b — omnia implenda sunt 371 b — divina adimplenda sunt timore filialis reverentiae, continue et sine diminutione 421 b — Deus adiuvat in eis complendis 415 b — Deus ad permanendum in praeceptis dat perseverantiam *ibid.*

— Ad divina praecepta mens nostra debet respicere, quocumque se vertat 725 a — demonstrant vias Domini 25 b — divina ex omni parte nos ordinant 725 a — divina ducunt ad divinam patriam 409 b

Praeco — Quomodo figuretur virtutis eorum firma stabilitas et eiusdem exercitii varia multiformitas 528 a

Praedestinatio — est praeparatio gratiae et gloriae 485 a

Praedicatio — vocatur rete 74 a — Ipsius est terram sulcare et praescindere vomere verbi Dei 565 b — In praedicatione clamat Ecclesia ad prolem suam, ut eam perducat ad aeternam hereditatem 213 a — Huius officii exsecutio debet esse ad consolandum, sanandum, liberandum 205 b — Sermo divinus ordinatur ad illuminandum, purificandum et perficiendem 641 a — Christos gladio praedicationis patefacit vulnera scelerum 132 b — In diebus solemnibus tractanda sunt verba divina 388 b

— Propter quid, quibus, quid et qualiter sit praedicandum 224 b — Horum quatuor explicatio *ibid.* 225 a — In praedicatione est necessaria ex parte audientis humilitas reverentiae, ex parte patientis profunditas materiae, ex parte annuntiantis virtuosas facundiae 201 a, b — Qui in ipsa voluerit fructificare et crescere oret humiliter, meditetur iugiter, audiat libenter 456 b

— In eius officio debet esse sanctitas, veritas, auctoritas 436 a — Verbum praedicationis debet esse caeleste quantum ad principium et movens quantum ad finem 626 b — debet fieri iuste et recto fine 566 a — debet procedere ex zelo discreto 537 b. 538 a — Sermo secundum auditores modificari debet 731 a — quando non recipiter ab auditoribus debet exeuti pulvis vanae gloriae 211 a

— Verbum praedicationis humiliter petendum est a Domino 349 b — nisi fiat Deo volente, erit tenebrosa, onerosa et infructuosa 74 a — non fructificat, nisi superveniat divina benedictio 586 a — Praedicantes et audientes iuvari debent per gratiam Spiritus S. 463 b — Spiritus S. debet dirigere linguam loquentium et aurem audientium, ut possint aedificatorie dicere, salubriter intelligere et meritorie operari 179 a — male auditur, nisi Spiritus S. aperiat aures audientium 314 a — Mira humiliatio loquentium et audientium esse debet, quod nihil nisi per Spiritum S. scimus *ib.* b

— confirmatur per miracula 332 b

— Nullus est aptus ad evangelicam doctrinam nisi iugo obedientiae suppositus 565 b — Ad praedicationem debet quilibet eligi propter sanctitatem, institui propter aequitatem, et postea debet exsequi auctoritatem officii 205 a, b

— audienda est sine simulatione, murmuratione, remissione 225 a — In auditoribus debet esse studii sedulitas et ingenii humilitas 600 b — Anima bene disposita libenter omni hora audit loqui de Deo 586 a — In hoc est magnum meritum *ibid.* — Deus nos vocat praedicando 731 b — Deo respondendum est audiendo, corde commemorando et opere adimplendo *ibid.* — Ad hoc requiritur dextera Dei *ibid.* — debet imprimi in cordibus audientium 59 b — non debet contemni nisi ratione magnitudinis culpae, dehonestatis vitae, simplicitatis ignorantiae 443 a — Ea quae recte dicuntur, quidam prave et perverse interpretantur 281 b

— Propter merita auditorum conferter praedicatori intelligentia 64 b — Propter demerita auditorum auferter aliquando gratia praedicationis *ibid.* — Vide etiam V. *Verbum*.

Praedicator — dicitur angelus Domini ratione sanctitatis et mundiliae 222 a — sunt divini nuntii 242 b — dicuntur ancillae propter quatuor conditiones 731 b — recte dicitur piscator 74 a — dicuntur fulgura 163 a — debet esse vox 538 b — magni dicuntur messores 470 a — pauperculi designantur per Ruth *ibid.*

— curam habent de grege Domini 505 b — Eius officium est dirigere homines ad viam Christi et rectificare viam Domini in cordibus auditorum 538 a — debent ignorantes et esurientes reficere cibo caelesti 379 a — Praedicatoribus convenit zelus et lucrum animarum 375 a — aliqui nolunt ire unum milliare ad praedicandam fidem 472 b — debent praedicare et levare divinam misericordiam 233 b

— non debet loqui minus alte nec abbreviate, nec nimis alte nec nimis infime 575 b — debent docere quod expedit 249 b — debet dicere apta et convenientia loco et tempori 281 a — debent praedicare veritatem, quae displicet multis auditoribus 523 a — omni tempore debet annuntiare verbum Dei 586 a — ex nullo timore vel amore debet tacere veritatem pro loco et tempore 523 b

— quantum ad intentionem, cogitationem, locutionem, conversationem, solum quaerat laudem Dei 59 b — multi dant fructum alienum, non suum 201 b — nihil debent quaerere quod est coriosum 314 a — testificari debent veritatem salutis aeternae *ibid.* — quaerere tantum debent salutare, quod infusum est a Spiritu S. *ibid.*

— Infelix est qui praedicat secundum voluntatem hominum 286 a — aliqui, quando debent praedicare Evangelium pacis, magis faciunt turbationem 249 b — omnes gloriam crucis praedicant, sed eius ignominiam expavescent 471 b — multi considerant in cruce, quod exterius est, non quod intus est *ibid.*

— prius debet impleri sapientia quam praedicare 64 a — non debet tantum insistere promulgandae legi, sed etiam cognoscendae veritati 197 b — multi volunt prius docere quam discere et ideo verba eorum saepe defluunt in vanum 201 b — debet meditari, qualiter debeat alios instruere *ibid.* — aliquando vadunt ad alios corripiendos, sed redeunt ad contemplationem 163 a

— male loquuntur, nisi Spiritus S. sit in eis 314 a — pro sua insufficientia debet impetrare Spiritus S. influentiam 330 b — Spiritus S. reddit eos idoneos ad praedicationem ipsos purgando, illuminando, perficiendo 345 b — Spiritus S. debet irradiare eius intellectivam, inflammare affectivam, dirigere intentivam, fecundare interpretativam, relevare auditivam 337 a

— quae concipiunt in luce aeterna nobis proponunt 505 b — quod dicunt debent confirmare per sacras Scripturas et per attestationes sanctorum Patrum 314 a

— In ipsis debet esse auctoritas officii, veritas Evangelii, auditio populi 388 b — Notatur mittentis auctoritas, missi idoneitas et finis utilitas 600 b — debet esse unctus gratia, institutus ex mera obedientia, inflammatus fraterna benevolentia 231 a — Per haec ordinatur ad se ipsum, ad Deum, ad proximum *ibid.* — quilibet debet considerare indigentiam humanae defectibilitatis, instantiam devotae precis, affluentiam divinae liberalitatis 204 a, b — Praedicatori necessariae sunt animi liberalitas, modi brevitas et voti utilitas 198 a

— Cuilibet praedicatori conveniunt tria notabilia: conferentis certitudo, infundentis promptitudo, audientis populi multitudo 57 a

— Ipsi necessaria est scientia regulans, facundia exprimens et vita utrumque confirmans 222 a. 441 b — Sine istis proponere verbum Dei est periculosum, infructuosum, ignobile 222 a — debet habere conscientiam rectam, doctrinam certam, vitam concordantem doctrinae 133 a, b — qui credit, se haec tria habere, praesumtuosus est *ib.* b — ille est innocens, cuius vita respondet doctrinae, qui nec miserum facit nec deserit 731 a — quod intelligit opere debet complere 201 b — Quod ore praedicamus debemus opere complere 197 b — Cuius vita despicitur, eius praedicatio contemnitur 201 b — Qui male vivunt et bene praedicant, Deum instruunt, qualiter debeat eos condemnare 582 b

— debet esse in affectione copiosissimus, in cognitione altissimus, in conversatione iustissimus 196 a — debet esse vivax in operatione, sagax in comprehensione, verax in cognitione 45 a — debet esse fidelis et prudens 575 b — qui parum habet de sanctitate et scientia debet sequi Apostolos et magnos praedicatores 470 a

— debent esse virtuosi, pretiosi, gratiosi 431 a — indiget virtute prolativa, interpretativa, impressiva 250 a — debet habere strenuitatem virtutis propter se et pietatem compassionis propter alios 345 b — Prima designatur genere masculino, secunda nomine ancillarum *ibid.* — debet esse fortificatus in effectu, dilatatus in profectu, rectificatus in affectu 183 b — Volens alium informare debet refellere diaboli astutiam, suppeditare carnis concupiscentiam, contemnere mundi avaritiam 197 b — Ab ipso auferenda est negligentia, ignorantia, concupiscentia, avaritia 419 a

— debet esse a carnalitate elongatus, caritate inflammatus, sanctitate vitae illustratus 192 a — sit inflammatus caritate, decoratus sanctitate, illustratus veritate 215 a. — In ipso debet esse honestas, veritas, caritas 450 a — debet esse elongatus a terrenitate, illuminatus veritate, inflammatus caritate 129 a

— debet habere humilitatem, pietatem et voluntatem effectus 30 b — Ipsi necessaria est studii sedulitas et ingenii humilitas 600 b — debent esse reformati, humiliati, illuminati 441 a — debet esse humilis in affectu, utilis in profectu, nobilis in aspectu 23 a — sit gratiosus in intentione, fructuosus in operatione, speciosus in conversatione *ibid.*

Praelatio — ob sex causas est fugienda, donec compellatur quis strictioris auctoritate vel conscientiae dictamine 530 b

Praelatus — est dux et princeps militantis Ecclesiae 216 b — sunt sponsi Ecclesiae ad generandos Christianos 517 a — vocantur custodes murorum Ecclesiae 104 a — Status praelatorum designatur per Petrum 216 a — intelliguntur per Roboam 548 b. 549 a — Explicatio *ibid.* — significantur per Noe 610 a — dicuntur olivae 458 a — superiores comparantur soli 36 b

— Christus transfiguratus in Petro illuminare voluit praelatos, ut per ipsos ceteri in fide illuminarentur 218 a — Christus eos assumit, deducit eisque se ostendit 219 a — assumitur per gratiam benignae adoptionis 216 b

— In eorum electione debet observari triplex gradus 514 b — Quoad eorum electionem notatur quadruplex gratia, iustitia, officium et meritum *ibid.* - 517 b — In rite electis relucet Trinitatis vestigium 514 a, b

— sunt in magnis periculis 629 a

— debet esse mediator inter Deum et populum 518 a. 549 a — Exemplum 549 a — a Deo ordinati sunt, ut regant populum suum 525 b — Haec ordinatio Dei est ad bonum electorum, sive praelati eorum fuerint boni, sive mali *ibid.* — debet Deo ministrare in correctionibus censurae, eruditionibus doctrinae, subventionibus spiritualis et corporalis indigentiae 85 b — debet habere zelum Christi, quando videt, in Ecclesia vendi Sacramenta 390 a — debent vindicare offensam 549 a

— Ipsi convenit zelus et lucrum animarum 375 a — In ipsis debet esse fervens desiderium proximo subveniendi 529 a — tam in prosperitate quam in adversitate debent vacillantes sustentare 518 a — plus vocantur ad ministrandum quam ad quiescendum 674 b — multi peccant, si non habent lacrymas compassionis pro aliis 557 a

— primo debent in se recipere irradiationes divinae lucis et deinde transmittere in alios 217 a — sit signaculum certificativum, promotivum et directivum 216 b — debet doctrinam ministrare et explanando supererogare 401 b — misericorditer debet docere subditos 354 b — secundum exemplum Christi debent subditos pascere scientia quoad verbum et exemplo quoad doctrinam 294 a

— Praesidentes in Ecclesia in divina ducunt sicut Principatus 614 a — bonus debet populum congregare et instruere, qualiter debeat audire sermones Dei et Dominum timere 525 b — debent ire de virtute in virtutem 104 a — debent subditis suis viam praeparare per praedicationem, scandalorum amotionem, Christi ostensionem *ib.* a, b

— debent consulere in mansuetudine, iudicare in veritate, pro populo orare in devotione 548 b — Sine virga mansuetudo in eo est remissio 594 b — Sine mansuetudine virga eius perimit, non corrigit *ibid.* — non debent esse nimis austeri nec nimis remissi 288 a — Securius est esse aliquantulum remissum quam nimis austerum *ibid.* — Qui aliis praesunt non obliviscantur humilitatem 248 a

— Praesidentium germinatio est per aedificationem exemplorum 613 b — Haec facit fructum maximum 614 a — Vita praelatorum imprimitur cordi subditorum 217 a — Hierarcha habet magnam in subditos influentiam 549 a — malus habet magnam influentiam in corrumpendo, bonus in emendando *ibid.*

— Ex eius regiminis defectu subditus infirmatur 431 a — Quare vita malorum multum noceat 373 b — Eius peccatum corrumpit innocentes et dat robur malignis 697 a — multi praecipitant Iesum in cordibus subditorum propter mala exempla 217 b — tot mortibus digni sunt, quot perditionis exempla ad subditos transmittunt 549 a

— Quemadmodum pastor excedit gregem, tantum vita praelati vitam populi excedere debet 517 b — debent habere situalem eminentiam per primariam receptionem divinae irradiationis 217 a — debet habere eminentiam evangelicae perfectionis, ratione cuius excellit omnes subditos *ibid.* — Tunc ad eum fluent populi propter liberalem affluentiam *ibid.* — deberent esse montes aromatici 688 b — debet esse arcus propter tria 518 a

— non bene possunt pascere gregem, nisi in ipsis sit operatio boni operis et rectitudo intentionis 531 b — ex omni parte debet esse circumspectus in vigilia sua et suorum 529 a — debent habere quinam perfectionem exercitii virtuosi 528 b — non tantum per portas poenitentiae transire debent, sed etiam per portas iustitiae 104 a — quadrupliciter debet fructificare ad modum olivae 457 b. 458 a — habeat reverentiam dominicae subiectionis 216 b — In eorum caritate et pietate consistit pax Ecclesiae 603 b

— malus est angelus satanae 618 a — mali comparantur obscurationi luminariuni propter suam negligentiam, licentiam vel iniustitiam 37 a — si, postquam electus fuerit, superbierit, reprobatur 517 a — quaerentes quietem et honorem a Deo reprobantur 674 b — aliqui non fructificant, quia ad opera infructuosa declinant 458 a

— aliqui a dextris recipiunt adulatores, a sinistris detractores 436 b — tales frequenter persequuntur bonos, laedunt innoxios, damnificant iustos *ibid.* — Damnatur quorundam voluptas 364 a — quidam vacant cibis et potibus 217 a — qualis perdat requiem et sanctificationem cordis 646 a

— quidam sunt avari 217 a — quidam non requirunt in ecclesiis fructum, sed datum 364 a — quidam reiciunt suas ecclesias pro pinguioribus *ibid.* — aliqui ditant suos consanguineos 217 a — Propter eorum avaritiam frequenter lites oriuntur 603 b

— Bona temporalia bene dispensata non minuunt eius perfectionem, immo augent meritum 374 a

Praemium — Quantitas praemiorum est secundum quantitatem meritorum 545 a — Consideratio praemii minuit vim flagelli 512 b. 569 b

Praeparatio — est triplex: purgativa, illuminativa, perfectiva 121 a

Praepositivus — dixit, se velle credere in simplicitate et humilitate 590 a

PRA

Praesumtuosus — vult ab aliis adorari 299 a — vult imitari vestigia divinae potentiae *ibid.* — comparantur montibus Gelboe *ibid.* — Homo cavere debet, ne nimis alta dicat et inquirat 615 b

Praevaricatio — omnis divinae legis impugnat viam gratiae, institiae, sapientiae 464 a

Primogenita — erant Deo offerenda, usquequo ille venit, in quo oblatio et redemptio habuit perfici 650 a

Primum — est invariabile 67 a — unitur ultimo sine sui variatione *ibid.*

Princeps — debet sedere in solio pietatis et misericordiae, si non velit sedere in solio pestilentiae 148 b — quanto sunt sublimiores, tanto debent esse misericordiores, et quanto sunt gloriosiores, tanto debent esse humiliores *ibid.* — debent portare alios, non portari ab eis *ibid.* — magis dicendo faciunt 107 b — Quare vita malorum principum multum noceat 373 b

Principatus — nos per exempla in beatitudinem manuducunt 612 a — Eorum influentia est ad manuducendum 613 a. 624 a — nos protegunt contra amorem temporalium 619 b — Ecclesiae dilatatae influunt charismata gratiarum 613 b — miracula Dei extolluat 624 b — faciunt verbum validum *ibid.* — Nullus est idoneus manuduci ab iis, nisi vicerit carnalitatem et voluptatem carnis *ibid.* 625 a

Principium — originale est Deus 556 a — originale est causa altissima *ibid.* — Primi principii proprietas est esse per se et a se 72 b — essendi et cognoscendi est idem 99 a

Priscianus — Prisciano creditur in ordinatione litterarum 240 b

Privationes — cognoscuntur per habitus 438 b

Probare — Nemo potest opus suum sufficienter probare 568 a — Deus probat virtutes suorum Sanctorum 566 a — Christus se abscondit in iustorum probatione occultando suam maiestatem, veritatem, suavitatem 241 b

Proelium — Qui parce et sobrie sumunt cibum apti sunt ad proelium 568 b — Maxima multitudo est inepta ad proelium *ibid.*

— Ad proelium animamur ex consideratione sanguinis Christi et Martyrum 729 a

Proficere — Proficientes vocantur filii lucis 227 b — Proficientes aedificati sunt aedificium virtuale *ibid.* — Homo debet proficere et semper ad anteriora se extendere 163 a — Quatuor movent ad proficiendum in bono 518 b

— debemus in operibus vitae activae et contemplativae 457 a — Proficientes debent interius ardere, foris lucere 228 a — Proficientes debent facere sex exercitia 227 b — Nisi adiuvemur a divina potentia, non possumus in bono proficere 415 b — Quare multi non proficiant in virtute 710 a

Promissio — Pollicitis dives quilibet esse potest 229 b — Promittere et non dare est stultum confortare *ibid.*

Prophetae — vocantur montes radiosi 688 b — vestiti erant habitu piloso et zona pellicea 128 a — In Prophetis erat praeclaritas meritorum et miraculorum et visionis intellectualis cum imaginaria 150 a — In eis claruit spiritus intellectus 599 a — diversi, non diverso Spiritu, idem praeviderunt 659 b — Ipsos imitari debemus 599 b

Prophetia — debet fundari supra illustrationem spiritualem 564 a

Prostibulum — Insanus est qui se facit prostibulum diaboli 642 b — Exemplum de virgine *ibid.*

Protectio — Qui vult protegi, oportet, quod sit sub dextera Dei 578 b

Proximus — est membrum Christi 396 a — Anima tendit per unitatem in proximum tripliciter: in sensu, affectu, convictu 407 b — Eius honorificatio est duplex 597 a — Quilibet debet proximum suum meliorem se reputare *ibid.* — Unusquisque sua mala melius novit quam aliena *ibid.* — Illi qui est supra, debetur honorificentia; illi qui est infra, misericordia; illi qui est contra, tolerantia 685 b — diligendus est opere, cum adest facultas 724 a — Debemus proximis subvenire quatuor modis 529 a — Qui offendit proximum offendit et Deum 471 a

Prudentia — Eius fulgor designatur per portam orientalem 604 a — Hanc portam nobis Dominus ostendit in sua nativitate et in conversatione *ibid.* — Haec porta triplicatur *ibid.* — spiritualis est bonum calceamentum 249 b — acquiritur per doctrinam 680 b — Prudentiae inclinatur cor per rigorem disciplinae 408 b — vitae habetur per vigilantiam et sapientiam 434 b — Ut in ea simus probati, necessaria est cautela errorum, eligentia consiliorum, intelligentia mysteriorum 566 a, b

— Debemus esse prudentes in perscrutatione Scripturarum, discretione operationum, moderatione sermonum, dissimulatione iniuriarum 328 a, b — Christum Agnum sequi summa prudentia est 249 b — Prudentes doctrinam bonam acceptant 681 a — carnalis est dimittenda 249 b

Pruina — ab urendo dicitur 466 b — est matutini temporis frigus *ibid.* — designat invidiam *ibid.*

Psalmus — Decem sunt eorum differentiae 433 b — omnes editi sunt iuxta decem gradus spirituum 434 a — non recte cantantur ab eo qui non habet spiritum ad transeundum ab uno spiritu in alium *ibid.* — depromendi sunt voce, spiritu, mente *ibid.*

Psallere — debemus in psalterio decem chordarum 618 b — Hae decem chordae sunt cultus beatae Trinitatis cum septem virtutibus *ibid.* 619 a — debemus laudando Dominum in Angelis propter tria 619 a

Ptolemaeus — Ptolemaeo creditur in decursu et motu planetarum 240 b

Publicanus — gerit formam veri poenitentis 393 a — habuit humilitatem subiectionis in opere, contritionis in corde, recognitionis in ore 392 b. 393 a — Huius humilitatis triplex motivum 393 a — quantum in oratione se humiliaverit coram Deo 403 b — Oratio eius exaudita est, quia erat humilis 389 a — Magna res est, quod Deus eius humilitatem approbat 393 b — implorando misericordiam iustificatus est 325 a

Pudicitia — vocatur flos 325 a — est puritas mentis et corporis et reddit hominem famosum *ibid.* — reddit animam pulcram et fama odoriferam 503 a — omnes concupiscentias sepelit et concludit 183 a — corporum facit vitam nostram ut aurum resplendescere in oculis proximorum 568 a — corporum respicit corporis sanctitatem quoad proximum *ibid.* — Anima sine pudicitia domus leprosa dicitur 152 b

— Qui vult ipsam servare debet abstinere a voluptuosis cibis et potibus 325 b — conservatur, si declinamus spectacula vanitatum et consortia mulierum 396 a — Homo non efficitur perfecte pudicus, donec renes eius igne Spiritus S. adurantur 568 b — ut sit in nobis, accedendum est ad Mariam 125 b

Pudor — oritur propter puritatem contritionis, confessionis et operationis 246 a — oritur propter peccatorum magnitudinem, multitudinem, turpitudinem *ibid.* — debet esse in recogitatione peccati 268 b — facit hominem occultare bona sua 153 a — Fama pudoris lubrica est 98 b

Puer — dicitur a puritate 495 a — Pueris non sunt dicenda superstitiosa 483 b — quando videt aliquod terribile, statim fugit ad sinum matris 542 b — efficitur strabo, quando lucerna est ex adverso 209 b. 483 b — quando volunt peccare, trahunt se in tenebris 527 a — utrum possit infra septem annos peccare mortaliter *ibid.* — Exemplum *ibid.*

— tres in camino ignis Deum magnificabant et se deprimebant 483 a

Pugillus — est manus coarctatae 353 a, b

Pugna — Per pugnam pervenitur ad victoriam 469 b — omnis unanimiter aggressa parit victoriam 532 b — Loqui de pugna hominibus effeminatis nihil est 208 a — Qui non vult viriliter pugnare maledictionem incurrit 684 b

Pulcritudo — est numerosa aequalitas 601 b. 611 a. 708 a — distinguitur pulcritudo uniformitatis et multiformitatis 708 a — Pulcrum generat delectationem 408 a — Miserrimus est qui delectatur in pulcritudine terrenorum, et dimittit pulcritudinem sempiternam 602 a

Pulli — dicuntur nostra opera 570 b

Purgare — Loca, quae frequentantur, frequenter purgantur 228 b

Purgatio — Indigemus purgatione 512 b — Purgamur in igne tribulationis, poenitentiae et abstinentiae *ibid.* — est duplex: per ignem purgatorium et aquam lacrymarum 656 a — Triplicis purgationis triplex est effectus *ibid.* — Ad perfectam purgationem triplex requiritur virtus purgativa 655 a

Purgatorium — Iusti, qui in veniali decedunt, vel pro mortali non plenam poenitentiam egerunt, in poenis purgentur 608 b — Qui super fundamentum fidei crembilia aedificant, necesse est, ut ignem purgatorium transeant 605 b — Ignis purgatorii gravior est omni tormento, quod in hoc mundo excogitari potest 607 a

Purificatio — non imponitur nisi immundis 648 b — Non est aliud loqui de sanctificatione quam de purificatione 641 a

— quadraginta dierum designatur in Lege, in prophetia et in Evangelio 635 b — prophetalis est excellentior legali 636 a — legalis est ex timore, prophetalis ex ardore et evangelica ex dulcore 635 b — Haec triplex purificatio designatur in ieiunio Moysi, Eliae et Christi *ibid.* — Item designatur in purificatione Mariae *ibid.* — evangelica praesupponit duas alias 636 b — Istae tres purificationes sunt ordinatae *ibid.* — Prima est purificativa, secunda etiam illuminativa, tertia insuper perfectiva *ibid.* — evangelica provenit ex dulcore miserationis supernae *ib.* a

— Sublimitas huius festivitatis appellari potest perfectio Legis 648 a — In hac solemnitate totus mundus sanctificatus est per Christum 642 b — Solemnitatis materia est oblatio Prolis et purificatio Matris 633 b. 641 a. 653 b — Utrumque est admirabile, venerabile et singulare 653 b — In his significatur purificatio ecclesiasticae hierarchiae et inchoatio oblationum sacrificiorum iustitiae 634 a — Quid innuatur in processionibus magnis, quae hodie fiunt 642 b

Puritas — cordis fit per poenitentiam et patientiam 534 a, b — Quales esse debeant puritati studentes 655 a — non potest esse sine simplicitate cordis 660 b — disponit ad visum *ibid.* — eum simplicitate disponit ad affatum *ibid.* — Dominus est multum zelotypus de puritate nostra 522 a

Purpura — est de sanguine conchiliorum et est vestimentum regium 638 b — significat caritatem *ibid.*

Pusillanimitas — est causa ruinae 217 b — Quidam habent ita viles cogitationes, quod non possunt aliquid altum considerare 615 b

Pythagoras — dicebat, concentum esse sphaerarum 612 b

Q

Quadragesima — Quare in eius primordio recitetur Evangelium de Christi ieiunio et tentatione 208 a, b — In Quadragena eduxit nos Dominus de statu peccati 527 a — Hoc tempore debemus Deum quaerere per recognitionem beneficiorum, compunctionem peccatorum, compassionem afflictorum, consuetudinem orationum 212 a — Debemus facere poenitentiam, donec praesto est misericordia Dei *ibid.*

Quaerere — Quaerens sciat quaerendi viam et modum 92 a — Inquisitio debet esse sollicita, avida, strenua 407 b — Sola veritas inquirenda est 408 b — Quaerendum est bonum amissum naturae, occultum Scripturae, remotum gloriae 410 a — Hoc faciendum est totaliter, sinceriter, longanimiter *ib.* b

Quies — Non licet quaerere quietem nec in statu praelationis nec in statu subiectionis 675 a — est via ad sapientiam 469 b — requiritur, ut Dominus in tabernaculo nostro requiescat 675 b — Hoc tabernaculum ex triplici causa inquietatur *ibid.*

R

Rabsace — designat malum Christianum 427 b

Raca — est interiectio indignantis 376 b — interpretatur vacuus *ibid.*

Rachel — interpretatur videns principium, sive videns Deum 303 a — designat vitam contemplativam *ibid.*

Radius — perpendicularis, quando cadit recte super obiectum, revertitur in suum originale principium 480 a — incidens et resiliens constituunt aequales angulos 228 a — incidens designat aspectum passionis fraternae *ibid.* — resiliens designat affectum compassionis *ibid.*

Radix — de terra sitienti consurgit sine humore superfluo 325 b — habet asperitatem, profunditatem et fecunditatem 52 a — Circa radicem stercora ponuntur, ne arbor pereat 288 a — flante zephiro, producit florem 282 a — Ex vitiata radice procedunt rami et fructus mali 436 b — vocatur Christus propter tres proprietates 52 a — designat inconcussam virtutem 33 b

Ramus — arboris nimis deflexus, quam cito deseritur, iterum redit 288 a

Ranae — de quibusdam foliis in modico tempore nasci dicuntur 24 b — possunt produci a daemonibus *ibid.*

Raphael — interpretatur medicina Dei 616 b. 620 b. 625 b — Raphaelis est curare a culpa 617 b — nobis ministrat medicinam contra pronitatem ad malum 620 b — eduxit nos ab infirmitate animi ad amaritudinem contritionis 625 b — non dat compunctionem, sed ostendit viam ad ipsam *ibid.* — nos eduxit de servitute diaboli persuadendo nobis memoriam passionis Christi 626 a — liberat nos a contrarietate Dei, quam incurrimus per offensam, inducendo nos ad instantiam orationis *ib.* b

Ratio — sub quadruplici respectu requiritur a Rege regum de muneribus collatis, sermonibus, operibus, temporibus expensis 440 b. 441 a — reddenda est principaliter de immundis cogitationibus, duris sermonibus, pravis maleficiis 386 b — Ad rationem reddendam non sufficit iustitia, sed petenda est misericordia 441 a

— Per rationem anima cognoscit se et cognoscendo se cognoscit alias substantias spirituales 162 b — fit expedita in corporis depositione et cognitionis aenigmaticae evacuatione 449 a — inclinat nos ad superiora 637 a — Rationalia sunt arbitrio libera 551 a — Solae rationales potestates sunt ad opposita *ib.* b

— inferior habet regi a ratione superiore 214 a — In eius superiori portione relucet Christi imago et similitudo 569 a — In eadem parte est devotio *ibid.* — superior designatur per mulierem Chananaeam; inferior, per eius filiam 214 a, b — Explicatio *ibid.* — humana eiusque argumenta per malleum et ferramentum intelliguntur 688 a

Rationalis — prosequitur iusta 160 a — disponitur ad cognitionem veri per inquisitionem 407 a — dirigitur per claritatem internam 374 a — informatur praedicatione 385 a — movetur per consilium 535 b

Rebecca — figurat Virginem Mariam 660 a

Receptio — fit per modum recipientis et non per modum recepti 129 b. 633 b

Rechabitae — significant mundum relinquentes 676 b

Reconciliatio — Postquam homo peccavit non potuit ad plenum reconciliari nisi per mortem filii Dei 647 a

Rectitudo — illuminat rationalem 410 a — excludit malitiam *ibid.*

Rectum — est quoddam medium inter duo extrema 261 a

Redemptio — eiusque pretium figurata sunt in morte Abel et in omnibus sacrificiis veteris Testamenti 260 a — non est perfecta, quousque redimatur ille qui est liber simpliciter 650 a — ibi est consummata, ubi incepit transgressio 264 b — designatur resuscitatione adolescentis 412 b

— Oportuit, quod Deus remedium adhiberet 317 a — Nullum pretium fuit sufficiens, nisi istud quod potuit Deum placare et peccata hominum purgare 260 a

— Oportuit, quod eius pretium esset conveniens et sufficiens *ibid.* — Tale pretium fuit Christus, quia erat homo et Deus *ibid.* — Nulla creatura potuit esse pretium redemptionis *ibid.* — Si Christus veram carnem non habuisset, carnem nostram non redemisset 108 a

— per passionem est actus excellentissimae caritatis 704 b — Deus nos redemit per clementiam 443 b — non fuit ex obligatione, sed ex dignatione 654 a

— est declarativum potentiae, manifestativum sapientiae, expressivum misericordiae 412 b — consideratur quoad nostrae iniquitatis abundantiam et divinae pietatis efficaciam 239 b — Hoc mysterium explicatur ut purum in Christi coena, ut pium in eius morte, ut potestativum in eius triumpho 274 a — consideratur quoad modum, virtutem et effectum 725 b — Explicantur septem verba, quae Deus per Filium in reparatione dixit 182 b. 183 a, b

— Eius fructus omnibus est participabilis 455 b — Effectus redemptionis est in vera participatione gloriae paradisi 40 a

— Semper debemus referre gratiarum actiones pro tanta misericordia Dei et caritate 274 a, b — Pro ipsa est regratiandum 455 b. 456 a

Refectio — pertinet ad concupiscibilem 714 b — Refici non debet qui potest, scit et debet operari et non vult 256 a — Non debemus ad eam accedere sicut bruta animalia 644 b — mentis maior est quam ventris 379 b — Qui refugit spiritualem laborem non debet refici spiritualiter 256 a

Reformatio — Vita nostra reformatur quadrupliciter 174 b

Regnum — mundi est tripartitum 230 a

— Dei est gratiae et gloriae 40 b — Dei est regnum naturae, Scripturae, gloriae 410 b — Dei accipitur pro paradiso et adventu Christi 40 b — Regni caelorum duae sunt partes, iustitia et misericordia 703 b — caelorum designat deiformitatem animae impressam 440 b — gratiae est inter servos Dei et quotidie habet crescere 40 b

— caelorum est regnum supremum, aeternum, opulentum et iucundum 536 b — Dei est speciosum, deliciosum, sempiternum 408 b — Dei est gratuitum, liberum, communissimum 194 a — Dei est summum bonum 407 a — Obtentu regni caelorum efficimur reges *ibid.*

— caelorum tantum valet, quantum habemus 488 b. 551 a — In regno Dei est refulgentia claritatis, redundantia bonitatis, carentia corruptionis 408 b — In ipso est aperta visio, quieta fruitio, firma tentio *ibid.* — His satiatur tota anima *ibid.* — In regno Dei nullus est defectus 409 b — Dei non est in inferioribus, sed in superioribus *ibid.*

— caelorum est petendum et acquirendum 212 a — Regnum Dei pervenit in nos per gratiam baptismalem, poenitentialem et finalem 224 a — Si volumus esse participes in regno, debemus esse consortes in poena 512 b — Qui vult, ut sibi appropinquet regnum Dei, debet eradicare omnia vitiorum genera 224 a — Dei quaerendum est sollicite, avide, strenue 407 b — Hoc fit per fidem, caritatem, spem *ibid.* — Dei quaerendum est sub ratione honesti, conferentis, delectantis 410 b — caelorum emitur paupertate 551 a

— gloriae prope est servis Dei 40 b — Quales non ingrediantur regnum Dei 224 a, b — Tria faciunt efficaciter inquirere iustitiam regni Dei 409 b. 410 a

— Eius consideratio multum valet ad spernendam vanitatem 409 b — caelorum vide etiam V. *Caelum*.

Regulus — erat perfectus quoad fidem et obedientiam 435 a — gerit formam praelati 431 a

— Sub regulo intelligitur error schismaticus vel haereticus 52 b

Religio — requirit humilitatem, virilitatem, perseverantiam 403 a, b — Cuiuslibet Religiosi integritas describitur quoad reformationem, humiliationem, illustrationem 441 a — Vir religiosus illuminatur per conversionem animae, expansionem potestativae, elevationem affectivae, admirationem intellectivae 170 b

— inventa est, ut homo ibi sibi faciat arctam viam et poenitentiam 91 a — est sicut arx munitissima, cuius portae tribus seris firmatae sunt 162 a — In Religione est triplex bonum 676 b — In bona Religione melius implentur praecepta et consilia quam extra sola praecepta 532 b — Nemo scit quae sunt in tabernaculis Religiosorum, nisi qui in eis requiescit 677 a — Ad montem Religionis ascendendum est per quatuor exercitia 31 b

— dicitur domus David, quia ad instar illius domus divinitus est promota in gratia, dilatata in fama, directa in sapientia, magnificata in potentia et amplificata in frequentia 334 a — sub triplici respectu comparatur navi quoad evangelicam perfectionem et diabolicam impugnationem 190 a, b — Partes navis et alia ad eam spectantia ad Religionem applicantur *ib.* b — designatur per stabulum, domum, templum 91 a — Explicatio *ib.* a, b. 92 a — diversae designantur per civitates 162 a — vocatur mons ob sex rationes 31 a, b — Religiosi comparantur stellis 37 a — Religiosi vocantur habitatores Ierusalem 334 a

— non debet esse palatium, monumentum, domus negotiationis 91 a, b. 92 a — Explicatio *ibid.* — Religiosi non debent habere, nec velle habere 527 b — Religiosus verus penitus obliviscitur terrena et totus se extendit ad caelestia 363 a — Religiosi non retrocedant ad peccatum, nec retro aspiciant ad mundum 91 a — Religiosi Christum imitari debent in vilitate et humilitate 90 b

— esse non potest sine munditia et prompta obedientia 522 b — Religiosi debent vivere in puritate, munditia et obedientia 523 a — Religiosus a se excludere debet demulcentiam consanguinitatis, avaritiam, illecebram 424 b — Religiosus extra rigorem disciplinae positus statim interficitur 246 b

— Religiosorum vestimenta sunt quaedam poenitentiae documenta 228 b — Unde ipsi subito alterant, quoniam inspectores suos ipsius habitus exterioris inspectione informant *ibid.* — Religiosi debent cavere, ne quod habitus exterior protestatur, habitus interior diffiteatur *ibid.*

— Ad Religiosos venit Spiritus S. propter fulgiditatem intelligentiae, tranquillitatem affectuum, unanimitatem sensuum, uniformitatem actuum et morum 334 a, b — Ad ipsos venit spiritus gratiae inflammantis, decorantis, elevantis, regulantis *ib.* b — Effunditur super ipsos spiritus precum amaricantium, transformantium, inclinantium, sursum agentium *ibid.* — Religiosi boni panc et aqua caelesti reficiuntur 63 b. 64 a — In tabernaculis Religiosorum est vox exsultationis et salutis 676 b

— Multi fugiunt tabernaculum Religiosorum 676 b — Religionem ingredi volentes debent vitare impugnationes malitiose laudantium et occulte detrahentium *ibid.* 677 a — Ili significantur per Balaam et Ismaelem *ibid.*

— Descriptio vitae Religiosi perfecti et imperfecti 206 b — Aliqui sunt corpore, alii mente in Religione 63 b — Religiosi illi videntur non habere serenas conscientias, qui libentius vagantur in diversoriis, quam quiescunt in claustris 228 b — In Religiosis indevotio summe damnatur 62 b — Quidam Religiosi sunt sine devotione 363 b — Religiosi multum peccant, si non habent lacrymas compassionis pro aliis 557 a — Religiosi molles et fragiles significantur per mulieres Christum non invenientes 91 b

— Religiosi non sunt servi et discipuli Christi, si volunt magis lavari quam lavare, ministrari quam ministrare, dominari quam servire, imperare quam obedire 90 b — Religiosi illi expellunt Christum, qui in saeculo viles, in Religione volunt esse honorabiles; qui in saeculo mendici, in Religione volunt esse delicati 91 a, b — Si in Religioso est avaritia vel proprietas, non colit Deum, sed idolum 247 b — Religiosi deberent esse caelestes, sed quidam sunt potius boni terrarii 363 b — Religiosi deberent esse aves et facti sunt boves *ibid.* — Religiosi deberent portare iugum Domini et portant iugum boum *ibid.*

Relinquere — debemus peccatum, mundum et nosmetipsos 550 a — debemus actus carnales, substantiam mundialem, parentes et consanguineos 197 a — debemus mundiales possessiones, distractiones, oblectationes, consuetudines 314 a, b — Relinquenda sunt omnia, non tantum opere, sed corde *ib.* b — Omnia, saltem affectu, relinquenda sunt 206 b — Qui obstricti sunt voto paupertatis debent omnia relinquere actu, ceteri debent renuntiare omnibus affectu 289 b. 373 a

— Notantur tres gradus relinquendi 551 a — Se relinquere est voluntatem propriam abnegare et se divinae voluntati committere *ibid.* — omnia non magnum est 552 a — Causa, quare nec praeceptis

nec miraculis nec poenis ab amore saeculi avertimur, est prava consuetudo 551 b — Exempla *ibid.* 552 a

— Bene fecerunt qui Christo necessaria providerunt, sed melius qui omnia dimiserunt, ut eum expeditius sequerentur 288 a, b — Debemus omnia relinquere, ut perfecte Dominum sequi possimus 550 b — Similitudines *ibid.* — Optima mercatio est dare unum et accipere centum 550 b. 551 a

Remuneratio — in hac vita non est exspectanda 299 a

Renes — In renibus est origo carnalitatis 66 a

Renovatio — spiritualis incipit a gratia septiformi et consummatur in gloria deiformi 137 a - 139 b — spiritualis fit per peccatorum detestationem, interiorum Deo consecrationem, morum ostensionem praeclaram 430 a — Debemus renovari secundum gratiam baptismalem, poenitentialem, finalem 429 d — Debemus renovari sicut serpens, cervus, aquila, phoenix 430 b

Renuburgis — quaedam de Balsa se implicabat in omnibus et omnia sua deperibant in domo sua 363 b

Renuntiatio — Renuntiandum est omnibus secundum doctrinam Christi et Pauli 475 b — Qui totum renuntiat totum possidet 300 a

Reprobi — sunt stellae percussae, ruinosae, erraticae et nigrae factae 719 b

Reptare — Reptans per scopulos duros fodit vel lacerat manus et pedes 325 a

Requies — Ad requiem venimus tantum per laborem 261 b — Exemplum *ibid.* — Viae ad requiem sunt: sanctitas, iustitia, veritas, innocentia, caritas, misericordia 267 b. 268 a — Si volumus venire ad requiem, debemus habere sex pennas, quae sunt: pudor, timor, dolor, clamor, rigor et ardor 268 a — Habentes ipsas obumbrabit Spiritus S. *ibid.* — Anima habet requiem tantum in Domino, ideoque quilibet debet fugere occupationem terrenam *ibid.*

— quam quaerere debemus, est aeterna gloria 269 b — aeterna hic inchoatur, quando anima a corpore separatur, et consummatur in resurrectione *ibid.* — Ad requiem beatae visionis venit homo per exercitium operationis, gemitum compunctionis, otium contemplationis, bravium retributionis 267 b — Per haec singula requies inchoatur, proficitur, perficitur, perpetuatur *ibid.*

Resurrectio — est materia consolationis 273 a — facit, ne desolatio absorbeatur in tristitiam *ibid.* — Monstruosa res esset, si caput resurgeret sine membris 274 a — Pauca corpora Sanctorum iam surrexerunt, et sequitur uberior resurgentium numerus 283 b

— Impossibilitas resurrectionis corporis refellitur quatuor inconvenientibus 273 b. 274 a — Explicatur duplex finis resurrectionis 273 a — Homines omnes ante ultimum iudicium resurgent 35 a — Post resurrectionem cessat generatio et corruptio 383 b

— In resurrectione a corpore cuiuslibet Beati removebitur omnis corruptio, deformitas et obscuritas, tarditas, infirmitas et animalitas 29 b — In resurrectione a corporibus Beatorum amovebitur omnis defectus miseriae 46 b — In resurrectione corpus reformabitur ab omni miseria per configurationem claritatis corpori Christi 48 a — Inconveniens esset, si caput (Christus) esset pulcrum et immortale, membra vero corruptibilia et deformia 239 b

— nescit senectutem 284 a — nihil sinistrum recipit *ibid.* — Post resurrectionem nulla erit in carne concupiscentia, nulla in intellectu fallacia, nulla in affectu malitia 283 b — In resurrectione verus dies aspirabit et omnis hebetudo cessabit *ibid.* — In resurrectione replebitur animae appetitus et renovabitur corpus 139 a, b

— Si in resurrectione volumus clarescere ad modum nivis, vestimenta vitae nostrae debent esse lucida, subtilia, integra, gemina, varia, talaria 220 a, b — Qui vult configurari corpori Christi in patria debet corpus conterere iciuniis, humiliare afflictionibus, submittere iugo servitutis 275 a — Tanto corpus nostrum erit corpori Christi conformius, quanto pro eius nomine erat humilius 172 a. 190 a. 275 a — est exspectanda cum modestia, innocentia et patientia 218 b. 219 a

— Peccatorum remissio est quaedam a morte resurrectio 584 b — Quoad resurrectionem spiritualem notandi sunt quidam, qui nec resurgunt nec resurgere se ostendunt; alii, qui videntur surgere, sed non surgunt; tertii surgunt quoad quid, sed non simpliciter; quarti surgunt, sed non cum Christo; quinti perfecte surgunt cum Christo 276 b — Isti sunt manifesti peccatores, hypocritae, pro parte poenitentes, ab integra poenitentia recedentes, in integra poenitentia persistentes *ibid.* 277 b. 278 a, b. 279 a — Ut resurrectio nostra spiritualis sit conformis resurrectioni Christi, debet esse vera, accelerata, unica 275 b. 276 a — Consurgendum est totaliter 278 b

Resurrectio Domini — in Ecclesia celebratur, ut memoria suae passionis semper in cordibus nostris habeatur 303 b — Hodie illuxit nobis festivus dies exsultationis et laetitiae 272 a — Hodie invitamur ad nuptias Agni resurgentis et eius sponsae *ibid.* — Hodie Christus propria virtute resurrexit, captivum hominem liberavit, diabolum eiusque exercitum in infernum submersit *ib.* b — Christus resurrexit, ut nos de nostra resurrectione certificaret 274 a

— debet nobis esse materia gaudii, quia hodie Salvator de suis inimicis triumphavit, vitam gratiae nobis condonavit, a culpa nos iustificavit, spem nostrae resurrectionis confirmavit 280 b — Gaudeamus hodie propter incrementum nostrae laetitiae, exsultemus propter fructum nostrae fiduciae, demus gloriam Deo propter triumphum victoriae 272 b — Ipsam digne colimus, si resurgenti Domino conformamur 276 b — Resurrectioni dominicae debet conformari nostra conversatio, cogitatio, affectio 275 b

Rete — significat praedicationem 74 a — significant actus carnales 197 a

Revelatio — Doctrina per revelationem accepta non potest esse nisi vera 592 a — Revelationum cognitio per Angelos in homines venit 689 b — Sapientia divina revelat opera creationis per communem illuminationem; opera recreationis, per illustrationem spiritualem et supra naturam 563 b. 564 a

Reverentia — hominem reddit vigilem contra ignaviam et humilem contra praesumtionem 615 b — Debemus imitari reverentiam Angelorum 521 a — Obsequium reverentiae honorat Patris maiestatem 649 b

Reverti — Quod per violentiam extra locum proprium tenetur non revertitur ad locum quietum nisi per motum praecedentem 208 b

Rex — est qui se regere potest 637 b — designat Filium Dei vel totam Trinitatem 440 b — decem designant immensam potestatem malorum 261 a

Rigor — debet esse in afflictione sui 268 b

Roboam — Per ipsum intelliguntur praelati 548 b

Roma — Christo nascente, Romae de Capitolio apparuisse dicitur circulus aureus iuxta solem et in medio virgo pulcherrima puerum gestans 123 a — Christo nascente, Romae templum pacis corruisse dicitur *ibid.* — Quid haec significent *ibid.* — Christo nato, Romae fons olei erupit et defluxit in Tyberim 114 a. 123 a

— Curiae Romanae auctoritas in terris est suprema 593 a — Ecclesia Romana est mater omnium fidelium 215 b

Ros — arcet venena de nocte, ne noceant 130 b — nequit pati calorem solis 554 b — In rore caeli et in pinguedine terrae est benedictio omnium 127 a

— cur prius in vellus Gedeonis et deinde in aream descenderit 689 a — Christus natus plenus est rore gratiae, veritatis, laetitiae et virtutis 118 a b — significat Verbum nascens 127 a — designat doctrinam Christi 130 b

Rosa — pulcher est inter flores 283 a. 670 b — excellit decore 283 a — cum frequenter tangitur, marcescit, amittit colorem et odorem 396 a, b — producuntur inter spinas 201 a — saepe est proxima urticae 285 a

— significat suavitatem animae Christi 33 b — Virgo pariens vocatur rosa ex septemplici ratione 117 b. 118 a — designat dotem claritatis 283 a

Rubigo — facit putrescere segetes 460 a — significat peccatum originale 634 a. 714 a — designat avaritiam 460 a

Rubus — Ignis rubi erat conservans et vivificans 658 a — incombustus designat, quod Virgo fuit sine corruptione carnis 33 a

Ruth — interpretatur videns 664 b — fuit benedicta propter continentiam coniugalem 683 b

S

SAB

Saba — Regina Saba audiens Salomonem sapientior rediit 456 b — Regina Saba significat animam sanctam 623 a

Sabaim — Viri sublimes Sabaim significant superbiam 104 a

Sabbatum — Quidquid a principio mundi dictum est de celebratione sabbati, dictum est propter requiem 267 a — erat ad tempus servandum 63 a — non solvebatur per opus misericordiae et liberalitatis, sed per opus avaritiae et servitutis 415 a — Nullus est idoneus ad divinam legem explicandam nisi per Sabbati observantiam 650 b

— sanctum est sabbatum sabbatorum 267 a — Hodie invitamur ad requiem 262 b. 267 a — Hodie Christus fecit, quod omnes animae sanctae secum sint in aeterna requie visionis 267 a

Sacerdotes — Iudaeorum vacabant officio altaris 62 a — erant sollicitissimi ad cognoscendum Christum *ibid.* — nescierunt Christum propter avaritiam *ibid.* — vendebant non habentibus columbas, ut postea reciperent oblatas 390 a — Ad hoc ponebant nummularios, ut mutuarent nihil habentibus *ibid.*

— Christus in ultima coena ordinavit presbyteros 257 a — oleum gratiae sanctificantis sacerdotali auctoritate fusum est in Petrum et in Apostolos et per eos in reliquos sacerdotes 548 a, b — Sanctitas datur sacerdotibus per impressionem characteris indelebilis 599 a — Hanc de congruo sequi debet sanctitas in meritis *ibid.* — Sanctitas officii iis obest sine sanctitate meriti *ibid.*

— olim solebant offerre arietes, vitulos et volucres, modo sacrificant hostiam veram, Christum 642 b — offert Filium Dei in manibus Ecclesiae 640 a — Sacerdotum est in templo offerre Christum 656 b — Ex ore eius populus debet audire legem 622 a — debent homines pascere carne Christi mane et vespere 294 b — Eorum officium est alios purgare 674 a — in confessione tenet locum Dei 393 a — Sacerdotale officium omnibus est necessarium 425 a

— Oportet, ipsum esse purum duplici puritate et pium duplici pietate 640 a, b — Exempla *ibid.* — debent esse mundi, fecundi et mansueti 656 b — debent ad modum corvorum nigrescere per poenitentiam, spernere delectationem momentaneam et annuntiare futuram gloriam 294 b — debent purgationem incipere a se ipsis 674 a — Dolendum est, quod aliqui hoc non faciant *ibid.* — purgantur per sacrificia 654 b

— quidam non curant de ecclesia habenda, nisi propter pecuniam 62 b — non debent abscondere reditus Ecclesiae, quia hoc est iudaizare, immo sequi Iudam *ibid.* — quidam avaritiae student *ibid.* — Aliqui quaerunt laute vivere, congregare et rapere *ib.* b — Ideo ab eis nescitur Christus *ibid.* — Turpe est, ante fores sacerdotis lictores consulum et milites excubare 574 a

— aliqui sub specie placandi Deum culpam incurrunt 164 b — ad peccatum redeuntes magnam culpam et poenam sibi accumulant 279 a — Non est malum, sacerdotem esse, licet in malum aggravaretur *ibid.* — Magna proditio est, si sacerdos eisdem labiis osculatur Filium Virginis, quibus osculatus est carnes meretricias *ibid.* — aliqui vacant gulositati 62 b — Vide etiam V. *Clericus.*

Sacerdotium — dicitur nubes et lumen 531 a

Sacramentum — est, in quo sub tegumento rerum visibilium divina virtus salutem secretius operatur 355 b — septem significantur per septem columnas 154 a — vetera promittendo et figurando novorum introductionem, suam praedicebant cessationem 134 b

— efficaciam habent a passione Christi 58 a. 401 a. 630 b — fluxerunt de latere Christi dormientis 58 a. 355 b — sumunt virtutem de sanguine Christi, qui de eius latere exivit 340 b — In Sacramentis operatur sangois Christi 355 b

— Gratia sacramentalis multiplicata est per septem differentias 154 a — Gratia sacramentalis procedit a Deo tanquam ab auctore et efficiente, a Christo tanquam a mediatore et promerente 58 a — Sacramentorum dispensatio dicitur fluvius splendidus propter claritatem gratiae *ibid.* — Sacramentorum dispensatio dicitur fluvius aquae vitae propter efficaciam gratiae *ibid.* — Dominus efficit veritatem Sacramenti per ministrum, licet, non habeat sanctitatem meriti 599 a

— Mediantibus Sacramentis Christus influit gratiam 58 a — instituta sunt contra originalis et actualis peccati vulnera 401 a — sunt remedia contra carnem 108 b — Per ipsa mundatur et sanctificatur Ecclesia 340 b — Per Sacramenta administratur Spiritus S. donum his qui humiliter accedunt 339 a

Sacrificia — vetera figurabant pretium redemptionis nostrae 260 a — vetera erant tantum signa veri sacrificii Christi, a quo differebant sicut umbra et veritas *ibid.* — vetera aliquid efficaciae habebant, quia signa erant sacrificii veri *ibid.* — omnia veteris Testamenti figurabant sacrificium Christi 204 a — Si stetisset homo in eo quod accepit, nullum animal immolaret 647 a — veteris Testamenti non fuerunt nisi de sex generibus animalium *ibid.* — Ratio huius ordinationis *ib.* a, b — Maria non despexit veteris Testamenti sacrificia *ib.* a

— Oblatio Salvatoris inchoat oblationem sacrificiorum iustitiae 634 a — acceptabile non erat nisi per Christi adventum 668 a — Ipsum eundem sacerdos offert Deo Patri in altari, qui se voluntarie obtulit pro nobis in cruce 252 a — Christus in altari in specie panis offertur in Divinitate et humanitate 158 a — in quo Deus sacramentaliter requiescit, usque ad finem saeculi perseverabit 673 b — Non est locus veri sacrificii extra catholicam Ecclesiam *ibid.* — Peccatum non expiatur nisi per verum sacrificium 436 a

SAL

— Deo acceptum est duplex: compunctio in prece et devotio in laude 652 b — Plus potest spiritualis oblatio super immunditiam spiritualem quam carnalis super carnalem 728 a — debet esse purgativum nostri et placativum Dei 640 a — nostra debent esse pura et pia *ibid.* — non placet Deo, nisi ardore caritatis accensum sit 616 a

Saeculum — designatur per mare 426 a — est procellosum, profundum, periculosum *ib.* a, b — Conformamur huic saeculo per adhaerentiam terrenorum, negligentiam aeternorum, fraudulentiam proximorum, lasciviam morum 174 b — Qui conformantur saeculo non merentur divini beneplaciti dispensationem probare 566 b

Saeculares — a vera sapientia divisi sunt 206 b

Sagittae — sunt dogmata veritatis 528 a

Sal — Salem non sufficit vis terrea immutare, nisi adiuvet illam calor solis 532 a — In sale discretio datur intelligi 714 b

Salamandra — conservatur in igne 273 b

Salem — interpretatur iustitia 104 a. 257 a — interpretatur pax 257 a — Rex Salem designat Christum *ibid.*

Salomon — Ex omnibus regibus, qui fuerunt ante et post ipsum in Ierusalem, nemo erat similis ei in sapientia et divitiis 147 b — Haec laus est retorquenda ad verum Salomonem, Christum 148 a — accepit sapientiam suam per infusionem divinam 243 a — proposuit ambulare per defectuum declinationem 227 b — fecit, quod tanta esset multitudo auri et argenti, quanta lapidum 602 b — Huius explicatio *ibid.* — Gradus in throno eius significant decem et octo hierarchias 610 a — In Salomone veritas erat obumbrata, in Christo est repraesentata 241 a — multipliciter figurat Christum 28 b. 243 a. 518 a. 693 a — Explicatio 243 a

Salsedo — non potest trahi ab aqua maris nisi per vas cereum novum in orificio clausum 192 b

Salus — Nullus salvatur nisi per Christum 260 a — In lege naturae, Scripturae et gratiae non salvatur aliquis nisi per Christum 670 a — In tempore gratiae fructus iste copiosius communicatur *ibid.* —

Lex, per quam homines salvantur, non est nisi veritas 637 a — Sola lex christiana salvat *ibid.* — Nulli existenti in aliqua extremitate terrae vera salus deficit 190 a

— Via salutis designatur quantum ad rectitudinem itineris, utilitatem finis, prudentiam dirigentis 246 a — Homo salvatur per conformitatem ad Dominum et ingressum in paradisum 384 a — Summa salutis humanae consistit in humilitate meriti et sublimitate praemii 392 a — perfecta consistit in remissione peccatorum, infusione charismatum, consummatione desideriorum 404 a, b

— Ad salutem necessariae sunt humilitas, caritas et perseverantia 289 a — Via salutis est descendere et humiliari 337 a — Nullus adultus est in statu salutis, nisi habeat fidem, spem, caritatem 237 b. 424 a — Ad salutem necessaria est serenitas beatae aeternitatis, tranquillitas mentis, sinceritas fidei, soliditas spei, firmitas caritatis 55 b — Ad salutem tantum dignus est qui orat 390 b — Qui vult ad salutem pertingere debet se mancipare orationi devotae, conversationi honestae et confessioni satisfactoriae 723 a

— Quicumque vult salvari, debet accipere Christum natum et Matrem eius ad imitationem et veneration em 144 b — Si salvari volumus, debemus cum Christo tollere crucem 263 a, b — Ad salutem cuilibet necessariae sunt desertio impedimenti et adeptio complementi 372 b — Propter salutem res temporales proiicere debemus 211 b — Nemo potest venire ad salutem, nisi habeat sapientiam 189 a

— Ad salutem necessariae sunt fidelis intelligentia, caritativa benevolentia, finalis constantia 334 a — Ad salutem necessariae sunt intelligentia divinorum, concordia proximorum, tolerantia adversariorum 374 a, b

Samaritanus — custos interpretatur 401 a. 405 a — designat Christum 350 a. 400 b. 401 a

Samson — est figura Christi 44 a. 666 b — significat donum fortitudinis 666 a

Samuel — In ipso erat obedientia prompta 439 b — est figura Christi 666 b — significat donum consilii *ib.* a

Sanatio — Qui vult sanari prius debet ad medicum recurrere, deinde morbum ostendere et postea curationem recipiet 231 b — spiritualis fit per visitationem divinam, contritionem internam et humilitatem poenitentiae 215 a

Sancti — omnes cum peccato originali concepti et nati sunt 719 a — omnes sunt fructus divini 670 b — voluerunt despici ab hominibus, ut placerent Deo 578 a — In Sanctis fuit severitas et benignitas 484 a — Exempla *ibid.* — Eorum lumina frequenter exstinguuntur, et ideo periculosum est ipsos sequi 707 a — Explicatio *ibid.* — Eorum miracula remanent post ipsorum martyrium 482 a

— Sublimitas Sanctorum est veneranda propter tria 598 a — Sanctorum exempla non imitari valde verecundum est 54 a — Optime eorum festa celebrat, qui eorum imitatur sanctitatem et veneratur potestatem 552 b — Sanctorum filii sumus sanctitatis informatione et imitatione 598 a

— Describitur materia solemnitatis omnium Sanctorum 601 a

— Quare Seraphim magis clament: Sanctus, sanctus, sanctus quam alii Angeli 503 b — Duplex indicatur ratio, cur Seraphim clament: Sanctus, Sanctus, Sanctus 598 a

Sanctificatio — In veteri Testamento quaedam sanctificabantur lavacro, quaedam unguento, quaedam voto, quaedam sacrificio 645 a — Idem fit in novo Testamento *ibid.*

— in Maria delevit peccatum originale quantum ad maculam, sequelam et causam 634 a, b — In aliis est sanctificatio quantum ad maculam *ibid.* — Sanctificati in utero omnes praeter Mariam habuerunt inclinationem ad peccatum veniale 702 b

— est sequestratio ab omni immunditia et peccato 643 a — Non est aliud loqui de sanctificatione quam de purificatione 641 a — Electio sanctificationis ad illos solos se extendit, qui in Christum credunt et ipsum diligunt 515 b — Deus inhabitat in anima per illam sanctificationem, quae fit per amorem 643 b

— Qualiter homo se debeat sanctificare 645 a — est per timorem 643 a — fit per fidem *ibid.* — Anima non sanctificatur, nisi efficiatur templum Dei 642 b — Eam perficimus cavendo ab avaritia 646 b

Sanctitas — est ab omni iniquitate libera puritas 520 a — Sanctus idem est quod purus 503 b — Sanctum esse est ab inquinatione purissimum esse 598 a — est ab omni contamine munda et sincera bonitas 641 a — est quoddam initium sanctitatis, quae erit Sanctis in paradiso 524 a — est in persona 622 b — pertinet ad vitam activam 523 b

— in humilitate incipit, in virtute probata proficit et in caritate plenaria consummatur 576 a — ut radices in corde habet timorem et amorem 520 b — Haec duo sunt figurata in duobus Testamentis 521 b — Timor sanctitatem praeparat, amor ipsam perficit 520 b. 521 a — Sancti efficimur per amorem et timorem 420 b — Gratiae et virtutes faciunt hominem sanctum 475 b — In probitate sanctitatis debet inveniri veritas et patientia 523 a

— sit in corde, conversatione et sit probata in tribulatione 520 a — Mirabilis sanctitatis est in cuius opere est simul puritas innocentiae et austeritas vitae 484 a — Sanctitatem in conversatione comitantur puritas et obedientia, munditia et obedientia 521 b — quae est tantum exterior, est sicut pulcritudo sepulcri 520 a — talis est hypocrisis *ibid.* — Homo non reputatur sanctus ob divitias, scientiam aut dignitates 644 b

— per sex gradus in nos descendit 598 a — Viri sancti non debent declinare a vestigiis Christi 299 b — non potest haberi nisi in requie mentis 646 a — quomodo servari debeat per imitationem Sanctorum 599 a — Homo debet appetere divinae sanctitati conformari 598 b — Hoc appetitu pervenitur ad timorem Domini *ibid.* — nos facit sororem Christi 212 b — Sanctorum habitatio et conversatio est in caelis 184 b

Sanguis — Abel et iustorum interfectorum clamat vindictam 727 a

— est triplex: redemptoris, refectoris, animatoris 356 b — Sanguine, quo Christus aspersus est in sua passione, omnis populus christianus est aspersus 264 a — Christi non fluit aliunde nisi de cruce 469 a — Christi fuit pretium redemptionis et refectionis novae 136 a — Christi clamat misericordiam 727 a — Christi est fons, in quo peccata lavantur 340 b — Per sanguinem Christi facta est reparatio concordiae et relaxatio vindictae 29 b — Christi promeruit nobis gloriam 26 b — Vide V. *Christus* pag. 98.

Sanitas — Diligens sanitatem libenter audit verba medici 188 a — Sanus est sicut equus impetuosus 351 a

Sapientia — increata est lux per essentiam, creata per participationem 563 a — increata est Christus 152 a — aeterna ex tribus rationibus dicitur clara, placida et iucunda 355 a — In sapientia divina non est nisi pura dulcedo et consolatio 525 a — divina generat delectationem in eo qui ei per amorem unitur 408 a — Vide etiam V. *Christus* et *Deus*.

— dicitur a sapore 630 b — est habitus nobilissimus mentis, quo anima quadrupliciter sublevatur 468 b. 469 a — est lux spiritualis 563 a — est cognitio causarum altissimarum 556 a — consistit in scientia occultorum et praescientia futurorum 583 b — est quoddam initium sapientiae, quae erit Sanctis in paradiso 524 a — pertinet ad vitam contemplativam 523 b — Sapientiae donum significatur in conceptione Elisabeth 666 b — designat Christum 388 b

— est optimum in homine 31 a — Sapientiae donum est thesaurus verus, qui occultari debet 666 b — est totius animae completiva et moderativa 310 a — est suavissima lux, et nutus eius sunt omne creaturarum decus 104 b. 105 a — In sapientia est luciformitas, pulcriformitas, amoenitas et utilitas 83 b — Anima, quae est illuminata sapientia, est similis soli propter tria 523 b. 524 a — Sapientiae donum excedit omnem cognoscendi modum 666 b

— Nemo est tam sapiens in hac vita, qui non possit sapientior esse dictis minorum 456 b — Prius debet homo impleri spiritu sapientiae quam aperire os suum 64 a — magna est scire defectum suum 609 a — Sapiens quilibet in bono opere debet considerare operationem, durationem, intentionem 27 a

— Eius gradus sunt excessus devotionis, admirationis, exsultationis 325 b — Per hos homo fit conformis superiori hierarchiae caelesti *ibid.* — Divinae sapientiae

collatio describitur ut fervida, lucida, frigida et fecunda 418 a, b — est ad Creatorem deductiva, virtutis potentiae ostensiva, divini cultus exhibitiva 189 a — purgat, illuminat et consummat 563 a — Iste actus sapientiae est in hierarchia supercaelesti, caelesti et subcaelesti *ibid.* — Per oleum designatur sapientia illustrans, impinguans, elevans 547 b — adeo perfecte animam illuminat et dirigit, ut cognoscat, quanta sit distantia inter culpam et gratiam 313 a — ad instar lucis habet in vultu hominis relucere ut lux credulitatis, ratiocinationis et contemplationis 563 a — dirigit animam quantum ad rationalem 312 b

— Sapientiae vacantes vincunt diabolum 210 a — considerat Filii veritatem 649 b — Sapiens delectatur in verbis salutiferis 681 a — Florendo per sapientiam obtinebimus dotem claritatis 284 b. 286 a — necessaria est ad devotionem 246 b

— mundana non est vera sapientia nec sapida sapientia 524 b. 525 a — Sapientes terrena sunt ambitiosi, curiosi, otiosi 453 b — Multi sunt sapientes in sapientia mundana, qui in veritate sunt insipientes 524 b — Cum duplicitate carnalis sapientiae non potest stare gratia 680 a — Quanto magis homo ostendit suam sapientiam, tanto minus est illuminatus; quando fugit homines et recolligit se in se, magis est illuminatus 590 a — salutaris designatur per aquam vivam, humana per cisternam dissipatam 338 b

— omnis est a Christo 243 a — non est nobis adscribenda 157 b — nunc habetur per gratiam et in futuro per gloriam 280 a

— desideranda est desiderio sublimi, humili, liberali 477 b — Desideranda est sapientia angelica, sed non terrena et animalis *ibid.* — christiana desideranda est, non humana 469 b

— Timor Domini est initium sapientiae, odium peccati et formidatio iudicii est progressus, amor Sapientiae aeternae est consummatio 265 b — Nulla invocatio sapientiae melior est quam praeparatio sancta 408 b — Variae sunt conditiones ad degustandam divinam sapientiam 29 a — Ad sapientiam ascendimus per varios gradus 286 b — Nescire viam sapientiae defectus hominis est, non divinae sapientiae 59 a — Sapientia non datur homini vano, voluptuoso, impio et iniquo 145 a

— Desiderans sapientiam debet dissolvi a curis et distractionibus 200 a — Desiderans sapientiam terrena abiiciat et sit humilis 408 b — Si volumus suscipere sapientiam illuminativam, non sistamus circa sensibilia 582 a — acquiritur per tormenta quaedam et laborem iugi meditatione et studio 456 b — Multi lustraverunt provincias et transierunt maria ad contemplandam sapientiam 103 b

— Qui volunt esse tabernaculum sapientiae studeant habere omnes gradus contemplationis 269 b — Per Scripturam, orationem et contemplationem pervenitur ad triplicem sapientiam 547 b — Qui sapientiam, quam docuit, voluerit habere, oportet, quod habeat cognitionem Dei, sui et proximi 525 a — Contemplando stultitiam alienam homo proficit ad sapientiam 103 b — per fidem intrat et inhabitat 643 a — non potest in animo introduci nec conservari nisi per fidem 457 b

— Si volumus arcana sapientiae attingere, amemus crucem 469 a, b — Qui vult addiscere sapientiam incipiat ab humilitate 556 a — Qui vult habere sapientiam Christi incipiat a radice sanctitatis 577 b — Debemus amare cordis simplicitatem et munditiam, si volumus illuminari a Domino 589 b — Si homo vult recipere sapientiam, debet habere pietatem, sanctimoniam, castitatem, iustitiam 145 a, b

Sapphirus — habet colorem caeli sereni 588 a — est caelestis coloris 604 a. 625 a. 699 a — significat Apostolos 604 a

Sara (uxor Tobiae) — benedicta fuit quantum ad fecunditatem naturalem 683 b — Eius viri volebant ipsa abuti contra legem matrimonii 620 b — Septem viri eius designant septem virtutes 561 b

Saraceni — exspectant coenam caelestem materialem 358 b

Sarmentum — crescens in labiis viarum inutile est 287 b

Satisfactio — est sicut medicina reparativa et ad statum pristinum reductiva 550 a

Saul — interpretatur abutens 131 a. 424 a — primo fuit rex a Deo electus et postea reprobatus 266 a, b — citharante David, mitius se habebat 329 b — designat diabolum 131 a. 424 a — designat populum Iudaicum 266 a, b

Scala Iacob — vide V. *Iacob.*

Schismata — destruunt muros Ecclesiae 662 b — Schismatici gloriam crucis in gloriam mundanae vanitatis convertunt *ibid.* — habent ortum a superbia vitae 52 b

Scholares — Una ex melioribus ipsorum consuetudinibus est, quod libenter veniant ad audiendum verbum Dei 586 a — fugiant pravum consortium 541 b — non possunt simul frequentare tabernas et scientiae scholas 210 a — quidam non videntur esse clerici, sed emptores vinorum 287 b

Scientia — Felicitas intellectus scientiae est quoddam bonum, quod possibile omnibus non orbatis pervenire ad virtutem 83 b — Felicitas hominis consistit in cognitione maximorum intelligibilium 31 a — quandoque dicitur mundana, quia occasionem praebet multiplicis erroris perverse utentibus; terrena, ratione cupiditatis; animalis, ratione voluptatis; diabolica, ratione inflationis 59 a — omnis bona est, quia est a Deo *ibid.* — Quando possimus dici aliquid scire 441 b. 442 a

— Donum scientiae significatur in conceptione Rachel 665 b

— Res scibiles immutabilitatem tantum habent in Verbo 442 a — Aliquid non per hominem scire est privilegium paucorum 592 a — Scire defectus suos magna sapientia est 609 a — Sicut peccatum est scire et proximum non docere, sic nescire et magistrum esse 525 a — Defectus scientiae facit incircumspectum 23 b

— non est quaerenda in nostro ingenio, sed in fonte sapientiae 317 a — Quidquid scimus, scimus per participationem sapientiae increatae 38 a — Christus est origo omnis verae illuminationis ad scientiam 31 a — De illis quae in caelis sunt, oportet, quod loquatur homo per Spiritum S. 609 a

— non potest introduci, nisi ignorantia dispositionis contrariae fuerit expulsa 591 b — Ad magnam scientiam vix quis pervenit sine magno desiderio 467 a, b — Ut in scientia Dei crescamus, primo opera fructuosa exercenda sunt 457 a — Ut quis crescat in scientia Dei, tria requiruntur 456 b — debet custodiri et conservari per intelligentiam et affectum 222 a

— sacra omnibus aliis antecellit 463 a — Scientiae sacrae omnes aliae famulantur *ibid.* — Sacrae scientiae lingua est Spiritus S. *ibid.* — iuris divini facit magistros sua profunditate 674 b

— omnes nihil valent sine scientia salutari crucis et sine ista non habent saporem 304 b — parum valet, si non est secundum pietatem 517 b — Melius est habere simplicitatem humilem quam scientiam peccatricem 556 b — Multi multa sciunt et se ipsos nesciunt 525 a — vana confutatur a Christo infante 102 a

Scriptura — est lux caelestis, per Angelos delata ad sanctos Patriarchas, Prophetas et Apostolos 150 a — sacra est arcus; arcus, vetus Testamentum; chorda, novum 133 b — significatur per civitatem 460 a — Vetus Testamentum significatur per vicos, novum per plateas *ibid.* — quare vocetur mons 31 a — est maximae profunditatis et difficultatis 63 b — Quae in ea videntur minima quandoque sunt profundissima 556 a — Scripturae tanta est profunditas, ut in ea quotidie proficere liceat 674 b — Difficultas Scripturae facit umbram in intellectu 283 b

— quare loquatur per metaphoras 547 a — Rectissime in ea Spiritus S. utitur verbis figurativis 262 b — magis figuram respicit quam rem gestam 666 b — In ea figura hyperboles sine rationabili causa admitti non potest 602 b

— Nihil superfluum est in ea 641 a — Non est aliquid otiosum in ea 624 b

— Littera Scripturae dicitur saxum durissimum 473 a — de se nihil habet vitae, dulcedinis, refectionis, nisi Spiritus S. accedat *ibid.* — tunc dat mel et oleum, de quibus pascitur populus Dei *ibid.* — non potest exponi sine Spiritus S. gratia 171 a — Ad eius reserationem necessaria est gratia 231 a — non intelligitur nisi per crucem 265 b — Maxima dispositio ad percipiendum eius arcana est desiderium 467 a

— In verbis Scripturae multiplex invenitur sententia 262 b — habet triplicem

intelligentiam et expositionem 354 b — Scripturae sensus litteralis est sicut aqua et eius sensus mysticus, tropologicus et anagogicus sicut vinum 731 b — Quadruplex intellectus Scripturae innititur super quatuor sponsas Christi 495 b — Sensus tropologicus et anagogicus designantur per mel et oleum 473 a — Per istos instruimur in vita activa et contemplativa *ibid.* — exponi debet secundum conditiones auditorum 731 a

— In Scriptura notatur triplex lex 354 b — est lux legalis in Patriarchis, prophetalis in Prophetis et lux Evangeliorum in Apostolis 150 a — In Scripturis est oleum purum in libris legalibus; purius, in propheticis; purissimum, in evangelicis 547 b

— multiformiter loquitur de Christi adventu, vita et morte 52 b — In Scriptura quaedam legimus scripta in Christo, quaedam de Christo, quaedam a Christo et quaedam pro Christo 53 a — est stella inducens ad Christum 150 a

— Bonum est sanctae Scripturae intendere 83 b — Commendatur exercitium in scriptura humana et sacra 640 a — dicitur ager, qui est habitandus per lectionem, meditationem et contemplationem 195 b — Qui diligit Scripturam, diligit etiam philosophiam 63 a — Qui non diligit Scripturam cadit a fide *ibid.*

— Indigemus luce sacrae Scripturae, donec elucescat dies aeternitatis 150 a — tota ad hoc nititur, ut timor Domini in homine generetur 575 a — Scripturae auctores propter nostram utilitatem scripserunt 53 a — propter quintuplicem rationem utilis est ad erudiendum rationalem contra ignorantiam, ad fortificandum irascibilem contra impatientiam, ad consolandum concupiscibilem contra tristitiam *ibid.* 54 a, b. 55 a

— Debemus attendere Scripturae, ut prudentiam sciamus 339 a — narrat bonorum facta ad imitandum 364 b — narrat reproborum tormenta, ut terreantur illi qui nolunt bona exempla imitari *ibid.* 365 a — Ut possimus evadere iracundiam generalis iudicii ex omnibus verbis eius tollenda sunt, quae cedere possunt ad salutem animarum 424 b — Ad hoc instruimur exemplo Noe *ibid.* — Eius doctrina adiuvat viatores in aeternam patriam redeuntes 401 b

— Omnis veritas salutaris vel in Scriptura est, vel ab ipsa manat, vel ad eam reducitur 138 a — Novum et vetus Testamentum sunt duo veri testes *ibid.* — Quod per istos probari potest verum est *ibid.* — Scripturae sententiae sunt invariabiles 41 b — In ipsa est illustratio veritatis 357 b — non probat necessario, ut fides meritum habeat *ibid.* — est in medio caliginis humanae ignorantiae 150 a — Eius testimonia muniunt praedicatores et doctores 450 a — Ferrum designat auctoritatem Scripturarum 472 b

— Stellam Scripturae perdit qui ad Herodis perfidiam declinat 150 b — fuit perdita in Iudaeis, deinde in paganis et haereticis *ibid.*

Scutum — designat patientiam 415 b

Sebastianus — Angelus tenebat librum coram ipso, ex quo legebat 502 b

Securis — designat divinam iustitiam 52 b

Sedecias — tanquam elatus et arrogans noluit se submittere divino praecepto 396 a — positus in compedibus significat animam positam in compedibus reatus poenae 46 a — oculis privatus significat animam a visione veae lucis exclusam *ibid.*

Sedere — significat mentis quietationem 29 a

Seductio — malorum fit iuxta eorum demerita 24 b — Qui per mala consilia alios ad peccandum seducunt dicuntur filii desertores 599 b

Seir — interpretatur pilosus vel caper 128 a, b — significat Prophetas *ibid.*

Semen — non fructificat, nisi effundatur pluvia 586 a — Virtus seminis latens in germine designat virtutem castitatis in anima 287 a

— verum dicitur homo 194 b — Seminatio seminis applicatur ad creationem hominis sub triplici respectu 192 b — Quoad hominem seminantem metaphorice tria notantur 195 a — a Deo seminatum est in mundo, conscientia et caelo 194 b. 195 a

— spiritualia seminantur per exempla, orationem et praedicationem 567 b — Qui spiritualia non seminat, cum carnalia metit, quod alienum est sibi usurpat *ibid.*

Semitae — designant actus interiores 225 b — designant consilia 325 b

Senex — Indecens est, senes sequi infantilia 208 a — Sicut in eis refrigescit caliditas corporalis, sic tepescit in multis calor spiritualis 277 a

Seniores — Viginti quatuor seniores significant universitatem Sanctorum 701 b — Explicatio *ibid.* 702 a

Sensitiva — vult in omnibus communicare cum brutis 214 a — Sensibilis movetur per exemplum 535 b

Sensualitas — repugnat rationi 46 a — inclinat ad malum 637 a

Sensus — Organum corporale informatur specie rei visae 623 a — Sensibilia non immutant sensum nisi per speciem 602 a — Per quinque sensus videmus corporalia 439 b — Spiritualiter debemus per eosdem videre bona aeterna *ibid.* — De sensibilibus homo reducitur ad intelligibilia 346 a

— Quot sunt sensus corporis, tot sunt spiracula, per quae intrant concupiscentiae in animam 428 b — vocantur portae corporis 185 a — sunt quasi fenestrae, per quas mors intrat 724 b — dicuntur fenestrae 571 a — debent diligenter servari *ibid.* 185 a — Exemplum 571 a — exteriores claudendi sunt, ne intret mors in animam 652 b

Sepulcrum — exterius est valde pulcrum, interius foetore plenum 520 a — in fine mundi patebunt 35 a

Sequi — omnes sequuntur carnem, licet omnes inficiat; mundum, licet in omnibus passim deficiat; diabolum, licet omnes fallat 553 b — Quidam sequuntur carnis delectabilia, quidam mundi desideria, quidam Christi vestigia 552 b

Seraphim — interpretatur ardens 623 a — dictus est ab ardore 589 b — In eis est ardor amoris 354 b — Ipsis desiderare appropriatur 623 b — principatum tenent 611 a — Eorum ordo respondet suavitati Spiritus S. 613 a — conformantur Spiritui S. per sanctitatem benevolentiae 623 a — Gloria firmamenti significat eorum caritatem 610 b — Deus in ipsis ardens est 611 a — nos informant caritate 619 b — Quare Seraphim magis clament: Sanctus, sanctus, sanctus quam alii Angeli 503 b

Sermo — purus est ille, in quo non resonat contumelia proximi nec blasphemia Dei 655 b — purus est, si nihil habet falsitatis, curiositatis, vanitatis, adulationis vel simulationis 633 a — purus firmabitur a Domino *ibid.* — debent esse veri, utiles, honesti, benigni 440 b — fit nequam per detractionis et infamationis assuetudinem 436 b

— Dei, quantum est de se, est purus, sed aliquando ratione loquentis vel audientis admiscetur aliquid de falsitate 633 a, b — divinus vocatur clypeus ignitus 238 a — inflammat affectum et protegit totum corpus *ibid.* — Dei est vivus, ut credamus; efficax, ut speremus; penetrabilis, ut timeamus 281 a — Debemus servare divinum sermonem cum pura conscientia, lata benevolentia, firma patientia 238 a, b — Nullis suppliciis, nullis damnis, nullis contumeliis debemus cessare ab observatione divini sermonis 239 a — Qui observat divinum sermonem liberatur a culpa originali, iniquitate propria, poena aeterna 239 a

Serpens — potest produci a daemonibus 24 b — exponit totum corpus, ut servet caput illaesum 570 b

— nos interfecit spiritualiter 465 b — a Moyse positus significat Christum 131 b

Senta — sunt de frondibus et floribus 285 a

Servire — Homo amat locum, ubi ei servitur 329 b — Debemus servire fratribus, si non opere, tamen corde 577 a — Melius est, si hoc etiam opere fiat *ibid.* — Exemplum *ibid.*

— Deo servire est regnare 440 a — Debemus cito incipere servire Deo, et non, quando erimus senes 250 a — Deo non est serviendum propter aliquid fluxibile 238 a — Non potest serviri simul duobus dominis contrariis in voluntatibus et praeceptis 278 b — Non possumus servire Deo et diabolo, quia contraria iubent *ibid.* 380 a. 396 b. 574 a — Non possumus Deo servire et mundo 227 a

Servitus — est laboriosa, trepida, inculta, tristis 237 a — maxima est servire diabolo 440 a

Servus — semper valde minor est domino 543 b — dominium mali principis fugit 541 b — est fatuus, si servit domino, qui non sinit, servos laborantes

dormire, neque cibum neque vestes dat *ibid.*

— eramus omnes per peccatum 260 a

— dicitur bonus, si est tripliciter gratus, obediens, conligguratus Deo 438 b-440 a — Servo nequam omnia haec desunt *ibid.* — Fidelis est servus, qui non quaerit humanam laudem 574 a — fidelior est, qui non quaerit carnalem quietem *ibid.* — est fidelis, si de bonis Domini nihil contigerit eius manibus adhaerere 534 a. 574 a

Setim — Ligna setim parum a qualitate albae spinae distant 715 b

Severitas — debet haberi in promptu 528 b

Sidera — omnia ante iudicium comas spargent igneas 34 b

Signatio — Si sola mens signetur, est signatio semis, si sola caro, est signatio simulata 729 b — Signati in frontibus sunt illi qui non erubescunt improperium crucis *ib.* a

Signum — se offert sensui et aliud facit in cognitionem venire 59 b — se offert signato totum *ibid.*

— multiplicia in primo et secundo adventu Christi 24 a, b — secundi adventus Christi 23 b — Obscuratio luminarium comparatur malis praelatis, clericis, doctoribus et Religiosis propter tria 37 a — in sole et luna et stellis spiritualiter significant signa in Christo, Maria et Apostolis 35 b, 36 a — Haec signa sunt novem 36 a

Silentium — Humilitas conservatur per silentium a bonis 597 b

Siliqua — est quoddam genus leguminis, quod ventrem magis onerat quam reficit 423 b. 424 a — designat delectationes vitiorum 424 a

Simeon — hostiam veram et sanctam gaudens amplexatus est 642 a

Simia — dum sentit venatorem, se onerat filiis et sic a venatoribus capitur 550 b — quoad exteriora magis quam cetera animalia assimilantur hominibus 278 a

Simon — Machabaeus interpretatur obediens 608 a

— magus veniet ad iudicium cum hominibus simulatoribus 72 a

Simoniaci — sunt qui emunt vel vendunt divina Sacramenta 339 a — Eorum princeps et dux fuit Simon magus *ibid.* — non merentur divinum bonum, sed supplicium sempiternum *ibid.*

Simplex — Quanto aliquid est simplicius, tanto est virtuosius 481 a — Simplicissimum est incomponibile 67 a — Simplicissimum unitur compositissimo sine sui compositione *ibid.*

Simplicitas — est indivisio sui a Deo 570 b — Ipsius evidens signum est, quando quis laudibus hominum non delectatur 568 a — cordis excludit omnem dolum et simulationem *ibid.* — Qui habent cor divisum non sunt simplices 570 b — sine puritate esse non potest 660 b

— disponit ad auditum et cum puritate ad affatum 660 b — innocentiae necessaria est ad habendam rectitudinem indicii 647 b — exterminat curiositatem 579 a

Simulacra — non habent verum esse Divinitatis, sed vanum 322 b — designant vitia et peccata *ibid.*

Simulatio — est mater falsitatis 312 b — Vide etiam V. *Hypocrisis.*

Sinai — interpretatur mandatum 128 a, b — consignificat Legem et tempus Legis *ib.* a — significat Patrem *ib.* b — Bonus servus Christi comparatur monti Sinai 433 a

Sinistrum — designat bona temporalia 323 a. 528 b

Sinopis — etymologizatur sanguis 448 b

Sion — specula interpretatur 26 b. 96 a. 242 a. 369 a. 396 b — designat caelum empyreum 26 b. 369 a — designat animam christianam 396 b — significat animam puram et dispositam ad receptionem Divinitatis 242 a — Mons Sion designat eminentiam hierarchiae ecclesiasticae 257 b

Sitis — Homines toxicati veneno plus aliis sitiunt 366 b — hydropisis potu plus accenditur, quam exstinguatur 343 a

— Sitire debemus haustum scientiae salutaris 58 b

Smigma — designat circumstantias peccati 547 a

Sobrietas — est soror castitatis 697 a — facit aptum ad proelium 568 b

Socialis — Affectus socialis est hominis ad hominem per naturam 594 b

Societas — Bonum est esse inter perfectos in bona societate 477 a — Exemplum *ibid.* — Multas gratias debent reddere qui fuerunt in societate bona 542 a — Relinquere societatem mundanam perfectionis est; relinquere perversam, necessitatis 591 a — Qui associatur perversis oportet, quod addiscat opera mala *ibid.*

Socius — malus corrumpit bonum 542 a — mali persequuntur Christum in membris suis *ib.* b — pravus semper turbat totam societatem *ibid.* — mali sunt similes ludae *ibid.*

Sodoma — interpretatur sterilis 242 b — designat statum carnalium *ibid.*

Sodomitae — omnes, Christo nascente, secundum aliquos mortui sunt 123 b

Sol — Solare corpus est excellentissimum 708 b — Maioris pulcritudinis est solaris substantia quam aurora et Diana 543 b — In sole est pulcritudo uniformitatis 708 a — ob triplicem rationem habet speciositatem in ortu, velocitatem in decursu, sublimitatem in situ et virtuositatem in effectu *ib.* b-711 a — in ortu est continuus, in aspectu pulcherrimus, in statu impassibilis, in motu augmentabilis 220 a

— designat Deum 449 b — vocatur Christus 35 b — Christus dicitur sol ob septem rationes 122 a — Christus designatur sub metaphora solis stantis, retrocedentis, sublatentis, regyrantis 33 b — designat Christi Divinitatem 659 a, b — pro sui excellentia maxime designat Christum 708 b — Maria luci solis potest comparari *ibid.* — Maria vocatur sol propter quinque praerogativas 120 b — significat claritatem honestatis Virginis 36 a — Soli comparantur superiores praelati propter tria *ib.* b — Soli comparantur viri iustitiae eminentis *ibid.* — designat virtutem 558 a — designat sapientiam 246 b

— est decies maior terra 272 a — Si eius fit proportio ad terram, apparet brevior, cum sit maior *ibid.* — Dicitur, eum esse centies septuagies septies maiorem terra 623 b — Rusticus illud non credit *ibid.*

— est ante stellas 520 a — a summo caelo egreditur et regreditur 315 a — primo irradiat montes, deinde valles 217 a

— unus est, tamen multos radios emittit 442 a — Radius solis per pervia munda pertransit sine aliqua ruptura et unit se eis 157 b — Lumen solis intrans per vitream bene dispositam est valde pulcrum; transiens per non bene dispositam non est ita clarum, sed in se est semper clarum 519 a, b — cum aër est depuratus, per resolutionem nubium emittit suos radios et claritatem sui luminis 312 a — Multae candelae de nocte accensae non possunt ostendere illum, sed unus radius solis ostendit eum 509 b

— In aspectu solis alii contristantur, alii delectantur 129 a — Solem in rota oculus noctuae intueri non valet 703 a — non apprehenditur a caeco, licet ei praesens sit 58 b — Oculos clausos in sole tenentes non nos ipsos, sed ipsum nobis abscondimus 74 b — Splendor solaris veniens in corpus opacum proiicit umbram 99 a

— illuminat, calefacit et laetificat 523 b — totum mundum illuminat 519 a — viget, fulget et calet 698 b — Radius solaris non semel transeundo calefacit, sed immorando 462 b — Nulla planta generari potest, nisi solis calore procreetur 519 a — habet virtutem purgativam, illuminativam, perfectivam et sui diffusivam 712 a — praecellit et decorat corpora totius machinae mundialis *ibid.* — est ornativus caelestium, illuminativus terrestrium, delectativus intuentium 221 a, b

— quare reversus sit per decem lineas 659 a — Tres soles dicuntur apparuisse in oriente, Christo nascente 123 b — qui in Christi morte praeter horam abscesserat, in eius resurrectione ante tempus occurrit 284 a — Magna defectio apparet, quando sol fiet niger sicut saccus cilicinus 109 b

Solarium — Mundus est quoddam solarium 637 a — Qui in solario est cavere debet de casu *ibid.*

Solatium — quaerendum est apud fontem vitae 317 b — nostra terminanda sunt in crucis acerbitatem 321 b

Solemnitas — Si instat magna solemnitas, homines operari festinant, ut adimplere possint opera sua 571 a

Solitudo — est locus laboris et afflictionis 539 a — Religionis magis attenditur per spiritualem recessum quam per corporalem separationem 391 a — Homo solitarius citius exstinguitur quam in bona societate vivens 477 a — Exemplum *ibid.*

Sollicitudo — erigit irascibilem 410 a — removet negligentiam *ibid.* — debet esse circa divinum cultum, internum statum, afflictum proximum 421 b

Sopor — dicitur quietatio in Deo, quae venit ex contemplatione et gustu divinae dulcedinis 247 a

Sonor — Inter fratrem et sororem est castus amor et munditia 212 b

Species — non est veritas rei 602 a — Mens, cum se ipsam intelligit, sui ipsius speciem in se gignit 106 b — Mens generat suam speciem non per spatia temporum nec per curricula motionum 107 a — Idem est species, quae de mente gignitur, et verbum, quod de mente nascitur 106 b — non est loco separabilis a mente 107 a

Speciositas — est quidam partium situs cum quadam coloris suavitate 708 b — tria includit *ibid.* — Creatura illa est speciosior, quae Soli aeterni luminis invenitur similior 691 b

Spectacula — sunt fugienda 476 a — Ibi perditur Spiritus S. et innocentia *ibid.*

Specula — dicitur statuenda, ut peccatores videant suas conscientias ad confitendum peccata 75 b

Spes — ponenda est in solo Deo 686 b — Miserrimus est qui confidit in alio quam in Deo 603 b — tota nostra debet esse in Christo sursum levando voluntatem et memoriam et succingendo operationes et affectiones 480 a

— Sperantes offerunt thus confidentiae 165 b — Spei soliditas necessaria est ad salutem 55 b — aufertur per multiplices tribulationes 24 a — dicitur cibus 482 a

— habet tres utilitates 512 b — confortat irascibilem 252 b. 446 b — elevat irascibilem 419 a — levat animam in caelum 639 b — facit confidentem 512 a — consequendi Christum non permittit, hominem fatigari 670 b — dat perseverantiam 424 a — Si spes temporalium hominem facit fortem, multo plus hoc faciet spes aeternorum 482

Sphaera — Figura sphaerica attestatur perfectionem in corporibus mundi maioris et minoris 109 b

Spinae — sunt deformes et pungitivae 503 a — est obscura et pungens 509 b — parum valent nisi ad comburendum 503 a — designant infidelitatem 382 a — designat homines immundos et impatientes 509 b

Spiritualia — dicuntur vel gloria aeterna, vel quae ad eam ducunt 279 b — quaerenda sunt propter eorum dignitatem, utilitatem, certitudinem *ibid.* — Dominus potissime minatur spiritualia vendentibus pro temporalibus 650 b

Spiritus — Creatura spiritualis est incorruptibilis, quia a Deo conservatur 316 a

— glorificati per contemplationem elevantur usque ad contuitum Trinitatis 194 b — intelligibiles, nobis absconditi, vocantur venti 322 a — Affectiones spirituum, quibus ad superna contemplanda in altum se levant, vocantur pennae *ibid.*

— designant spiritualem intelligentiam 63 a — Spiritus aggravatione nobis inest pronitas ad malum et difficultas ad bonum 397 a — nunquam vult nisi bonum, nisi in quantum corpus ei rusticitatem facit 521 a — continuo labore et dolore carnis fit quietus 91 b — debet condescendere necessitatibus carnis 76 a — Christus contulit spiritui quatuor curamenta contra carnem 108 b — Gustato spiritu, desipit omnis caro 280 a. 448 a. 559 a — noster est purificatus, quando ab amore terrenorum est sequestratus 581 b

— est veritatis, honestatis, consummatae passionis 356 b — distinguitur rectus, qui dat nosse; sanctus, qui facit velle; principalis, qui facit perseverare *ib.* a — rectus est, qui rectam intentionem nostram ad caelestia dirigit 137 b — Novitas spiritus facit liberos 135 b — Non possumus induere spiritum Dei et spiritum huius mundi 227 a

— Decem sunt gradus spirituum, per quos homo ascendit usque ad Deum 434 a — Primus gradus competit homini; reliqui, ordinibus Angelorum *ibid.* — In his spiritibus editi sunt omnes psalmi *ibid.*

Spiritus S. — est fluvius procedens de sede Dei et Agni 468 b — per fluvium designatur 629 b — per aquam designatur 634 b — Vide etiam V. *Trinitas.*

— Nihil est excellentius, pretiosius, nobilius Spiritu S. 309 a — est magnus, sapiens, pius 328 b — In ipso est omnis sapientia et sancta vita 433 b — est spiritus veritatis, sanctitatis, virtutis 311 b — est desiderabilissimus, amoenissimus, suavissimus, nobilissimus, efficacissimus 336 b. 337 a — a Christo describitur ut benignissimus, nobilissimus, liberalissimus 309 a — In ipso est infallibilis veritas, liberalissima caritas, insuperabilis potestas 331 a, b — est admirabilis in incipientibus, venerabilis in proficientibus, desiderabilis in pervenientibus 310 a, b

— nihil nisi sanctum operatur 99 b — irrigat opera creationis et reparationis 468 b — propter suam bonitatem omnia terminat 353 b

— Quare opus incarnationis attribuatur Spiritui S., cum fuerit totius Trinitatis 99 a — Eius operatione descendit Verbum in Virginis gremium 714 b — aedificavit Verbo Dei in utero Virginis idoneum tabernaculum 125 a — Virginem gloriosam ut ardor sanctificavit, ut humor spiritualis inebriavit, ut vigor spiritualis fecundavit 98 a

— loquitur per Prophetas et alios Scripturae doctores 695 b — quandoque loquitur per malos 626 b — Hoc non est ad utilitatem loquentium, sed audientium 627 b

— datur per infusionem 638 a — datur, quando caritas datur 581 b

— est liberalis et largus in dando 309 b — est providus et discretus in dispensando *ibid.* — distribuit omnia bona secundum nostrum meritum et suam complacentiam 310 b — Eius dona a Deo exeunt tanquam a principio et reducunt in ipsum tanquam in finem 338 a — Licet donorum Spiritus S. distributio toti competat Trinitati, competit tamen specialiter Christo 337 b

— Eius dona sunt optima et perfecta, quia Deo sunt similia et assimilantia ad Trinitatem increatam 338 a — Eius dona significantur per filios Iob et per septem mulieres steriles 665 a, b — Descriptio eorum *ib.* b. 666 a, b

— in die Pentecostes replevit Apostolos claritate, pietate, suavitate, caritate, magnanimitate 336 a — Apostolos virtutibus et donis et muneribus ita adimplevit, ut in nullo egerent 310 a — egressus est a Patre et Filio in Apostolos sicut fluvius vividus, candidus, igneus 335 a — Ratio praecipua, quare Spiritus S. contra consuetudinem magistrorum aliorum ad discipulos suos venerit, est sua benignitas 309 a, b — Eius exuberantia in die Pentecostes fuit vivida, iucunda, fructuosa, diffusiva 335 b

— Consideratur ipse Spiritus promissus, ipsius adventus et effectus 328 b — Eius adventus est venerabilis, quia ipse est magnus et magnus ille, ex parte cuius venit et quia propter bonum nostrum venit 328 b — venit ut medicus respectu infirmorum; ut magister, respectu ignorantium; ut rex, respectu pauperum 309 b — nobis mittitur ut nuntius, socius, paedagogus 330 b — Causa adventus Spiritus S. est filiatio divina 132 b

— Effusio Spiritus S. ostenditur quoad idoneitatem suscipientis, liberalitatem conferentis, utilitatem finis 345 a — Emanatio donorum Spiritus S. describitur quoad qualitatem ipsius doni, idoneitatem receptaculi, sublimitatem principii 337 a, b — Una eiusdem effusio est generalis, alia specialis 346 b — In effusione Spiritus S. est abundans liberalitas et distributionis partialitas 345 b — Effusio ipsius comparatur fluvio quoad modum emanandi, principium emanationis, receptaculum emanati 335 a

— influit per adoptionem legitimam et susceptionem charismatum 132 b — Eius influentia dicitur liberaliter impensa, signanter distributa, deiformiter opulenta, configuraliter fructuosa 333 b — Influentia donorum Spiritus S. describitur quoad dispositionem praeambulam et infusionem perfectam 339 b — Eius influentia designatur in sacra Scriptura per duodecim figuras 333 a, b — Eius influentia dicitur fluvius aquae vivae propter vivacitatem in ortu, continuitatem in decursu, virtuositatem in effectu 340 a — Eius influentia comparatur septiformi fluvio 335 b

— est unus in substantia, sed multiplex in effectu 205 a — est unus in se et multiformis in operatione 433 b — Ab uno Spiritu S. sine sui defectibilitate egrediuntur diversi rivuli gratiarum, donorum et beatitudinum 310 b — Eius fructus sunt duodecim 340 a — Eius effectus sunt

decem 433 b — Huius numeri causae *ibid.* — Pro hoc denario canendi sunt psalmi iuxta decem eorum differentias *ibid.*

— interficit impium et in beatis spiritibus interfecit superbum 611 b

— diffundit abundantiam charismatum gratiarum 352 b — nos irrigat gratia compunctionis, devotionis et contemplationis 38 b — est stella ducens ad Christum per triplicem gratiam 151 a — Per eius gratiam fit in Ecclesia remissio peccati 548 a — suscitat avarum et immundum, ut opulentatus gratia sedeat in caelesti patria 310 a — Nescit tarda rerum molimina Spiritus S. gratia 658 b — Possessio Spiritus S. est origo totius sanctitatis et bonitatis 501 b — facit nos in corde nostro vere clamare ad Deum 137 a

— in beato Stephano produxit sex effectus 492 a, b

— residet superexcellenter in Christo, abundanter in corpore vel corde mystico, sufficienter in quolibet iusto 433 b — in solis illis inhabitat, qui carnem crucifigunt 669 a — in habentibus ipsum non tepescit 23 a — Ipso habito, non est locus desolationis et moestitiae, sed consolationis et laetitiae 309 a — Eius dulcedo non generat fastidium, immo continuat desiderium 310 b — Paracleti consolatio est vera, perfecta, temperativa 329 a

— in quantum sanctificans assimilatur calori subtilianti; in quantum exhilarans, humori irriganti; in quantum fecundans, vigori potenter operanti 97 b — nos informat, illustrat, innovat, instaurat 248 b — mundificat, clarificat, restaurat 333 b. 334 a — rectificat iudicativam per paupertatem, sanctificat affectivam per castitatem, corroborat operativam per humilitatem 321 b — vivificat et curat sine ferro et igne, sed solo curationis verbo et suae voluntatis beneplacito 309 b — mundat a macula, sanat ab infirmitate et liberat a reatu 634 b — purgat per spiritum timoris, doloris, rigoris, ardoris 345 b. 346 a

— purgat, illuminat et perficit 581 b — Ex ipso illuminantur oculi nostri ad videndum omnia in Deo 629 b — illuminat quoad spectacula naturae, ad intelligenda mysteria Scripturae, ad cognoscenda charismata gratiae, ad praemeditanda iudicia divinae providentiae 346 a — mittitur ad corda nostra innovanda, illustranda et inflammanda 133 b — dat virtutem, sapientiam, caritatem 335 a — Ipsius dona aperiunt aures cordis ad suscipienda verba salutis 397 b — ad memoriam Christi recolendam dirigit, fecundat, informat, roborat 394 b

— Eius virtute quisque supervestitur, protegitur et defenditur 502 a — Ipso induti erant omnes, qui superaverunt diabolum *ibid.* — influit septem charismata ad inchoandum in bono et septem alia ad consummandum 590 a — unit spiritum rationalem cum Deo 346 b — vincit in omnimoda quietatione mentis *ibid.*

— Per Spiritum S. creamur in studio gratiae, exemplo vitae, exercitio vitae activae et contemplativae, suspendio et convictu patriae, desiderio martyrii 336 b — facit humiles in affectione, fructuosos in operatione, speciosos in conversatione 23 a — Eius dona disponunt ad honorificentiam maiestatis, intelligentiam veritatis, supereminentiam caritatis 338 a

— dicitur spiritus ardoris, in quantum elevat ad amorem bonitatis 310 a — dicitur spiritus iudicii, in quantum imprimit animae timorem divinae severitatis *ibid.* — in quantum perfectivus est stabiliens, dilatans, suspendens, profundans 346 b — operatur claritatem veritatis, latitudinem benevolentiae, facultatem vigoris 331 a, b

— est summus et fontalissimus doctor 331 a — est praeparator et illustrator 145 b — De hoc fontalissimo doctore omnes rivi sapientiae et scientiae emanant et derivantur 309 a, b — non potest fallere nec falli 331 b

— docet prudentiam et sobrietatem modestiae in utendo quantum ad se ipsum, iustitiam et virtutem in reddendo quantum ad proximum 311 a — docet omnem veritatem agendam, contemplandam, iudicandam *ib.* b — docet veritatem operabilem in moribus, speculabilem in artibus, desiderabilem in aeternalibus praemiationibus 346 a

— docuit populum christianum fidem per opera miraculosa 311 a — docet fugienda mala, operanda bona, appetenda caelestia 310 b — Per haec singula homo ordinatur respectu sui, proximi et Dei *ib.* b. 311 a — docet ad intelligendum, movet ad bene volendum, adiuvat ad operandum 311 b

— est ignis 268 b — obumbrat contra aestum peccatorum *ibid.* — nobis illapsus refrigerat concupiscentiae aestus 728 a — ut Spiritus maiestatis reprimit diaboli praesumtionem; ut Spiritus veritatis, eius fallaciam; ut Spiritus pietatis mitigat eius tribulationem 329 a

— venit, ubi amatur, invitatur, exspectatur 311 b — ut veniat in nostrum hospitium, ipsum est mundandum, deinde ipse invitandus eique ministrandum 330 a, b — amat locos amoenos, sonoros, odoriferos 329 b — attrahitur per Sanctorum desideria, eloquia et exempla *ibid.* — visitat loca orationis, praedicationis et sanctae congregationis *ibid.*

— Ut ab ipso impetretur magnum beneficium, requiritur debita dispositio 309 b. 310 a — In quibusnam claruerint eius dona 599 a — Eius dona suscipiuntur tantum in corde humili 337 b. 338 b — requiescit super humiles 23 a — Animae sanctae illuminantur a splendoribus eius 590 a

— non datur nisi liberis per contemptum vanitatis, conformibus per credulitatem veritatis, amantibus per desiderium aeternitatis 133 a, b — Radius Spiritus S. relucet tantum spiritualibus, expanditur humilibus, requiescit super devotis 30 b — Ad ipsum pervenimus vitantes lasciviam 433 b

— propter quinque rationes venit ad Religiosos ut Spiritus gratiae inflammantis, decorantis, elevantis, regulantis 334 a, b — venit ut Spiritus precum amaricantium, transformantium, inclinantium, sursum agentium *ibid.* — quoad actum purgandi datur in assumtione sacrae Religionis; illuminandi, in contemplatione divinae legis; perficiendi, per instantiam orationis 346 b

— Cavendum est, ne ipse inveniat hospitium nostrum imparatum et incongruum et in malo loco situm 329 b — Spiritum S. tam pauci habent, quia non debito modo credunt nec ad fontem Christum, sicut debent, accedunt 340 b — non venit in quorundam hospitium, quia hoc non mundatur, ipse ad illud non invitatur, nihil ei ministratur 329 b. 330 a — non venit ad hospitium peccatorum, mundanorum, hypocritarum vel pigrorum *ibid.* — non habitat in luxurioso 184 b

— Unitas Spiritus dupliciter servanda est ad Dominum, proximum, se ipsum 421 b — Ad haec requiruntur tria 422 a — Debemus impleri Spiritu humilitatis, veritatis, honestatis, pietatis 435 b

— Vita Spiritus S. conservatur per gaudium et amorem spiritualem 477 a — Vita Spiritus S. consumitur per accidiam et frigus spirituale *ibid.* — Ipsum perdimus declinando ad Herodis obdurationem 151 a

Splendor — est a luce 341 b — est reverberatio lucis a corpore terso et polito 531 b

Spoliatus — ad consortium suorum spoliatorum non revertitur nisi armatus 227 a

Spongia — attrahit aquam 249 a

Sponsa — cupit sequi Sponsum in tribus unguentis odoriferis 561 a, b — Sponsus laudat sponsam a virtutis manifestatione et origine 501 a — Anima est sponsa Christi 538 b — Tria vult Sponsus in ipsa habere *ibid.* — summi Regis prius deberet se totam permittere per frusta discindi quam habere cogitationem immundam coram Sponso 522 a — Exemplum *ibid.*

Sponsus — qui multum est zelotypus de pulcra uxore, non potest sustinere, quod ipsa alium respiciat nec quod ab alio respiciatur 520 b — Christus est sponsus habens quadruplicem sponsam 495 b — Christus dicitur sponsus animae, Ecclesiae et naturae assumtae 125 b

Spuma — maris multum erigitur, sed mox evanescit 546 a

Sputum — Abominationes sputorum sunt signa extremae deiectionis 203 b — designat divinam sapientiam 397 b

Stabulanius — designat praelatum 401 b

Status — Quanto status est altior, tanto casus est gravior 217 b — tres Ecclesiae designantur per Petrum, Iacobum et Ioannem 216 a. 219 a — distinguuntur diversi, qui omnes docentur a Christo 402 b. 403 a, b

Stella — Novem sunt differentiae stellarum 149 b — Non est ita parva stella,

cuius immensitas non impleat terram et eam illuminet 590 a — lumen et radiationem habent ad invicem 611 a — matutina est media inter tempora diurna et nocturna et influens ad purgationem tenebrarum 57 b

— In Christi nativitate dicitur apparuisse stella, in qua videbatur forma pueri, in cuius capite crux splendebat 123 a

— Descriptio stellae, quae duxit Magos 149 b — ducens Magos non erat in orbe fixa nec de stellis mobilibus *ibid.* — Generatio ei impressa erat virtute supernaturali *ibid.* — ducens Magos differebat ab aliis, quia erat stella nova, clara, magna, vicina, regularis, singularis, gratiosa, cum forma pueri et crucis 168 a, b — Quid haec significent *ibid.*

— Magos ad Christum induxit, deduxit et perduxit 149 b — Per mysterium stellae Magos ducentis illustratur totus mundus *ibid.* — ducens Magos declaravit verum lumen natum in mundo 179 b — Sicut Magi directi fuerunt per stellam naturalem, ita nos dirigemur per stellam spiritualem 149 b

— Scriptura loquitur de quatuor stellis 719 a, b — matutina in medio nebulae est figura Christi 57 b. 659 a — Christus natus propter sex rationes mundo apparuit sicut stella 115 b — duodecim designant duodecim ordines Sanctorum 692 b — duodecim designant universitatem Sanctorum 701 b — Ratio *ibid.* — ducens ad Christum significatur per stellam matutinam 150 a — inducens ad Christum est sacra Scriptura; deducens, Virgo; perducens, gratia *ibid.*

— Apostoli vocantur stellae 35 b — Religiosi stellis comparantur propter tria 37 a — Iusti dicuntur stellae propter quatuor conditiones 719 b — Stellis comparantur viri iustitiae sufficientis 36 b — designant subditos 518 a — Reprobi dicuntur stellae propter quatuor conditiones 719 b — significant honorem et decorem vitae 37 a — designant vigorem 246 b

Stephanus — interpretatur corona 485 b — dicitur corona, quia Deus ei praeparavit coronam *ibid.* — dicitur David, manu fortis 487 a — fuit iuvenis septem bonis qualitatibus ornatus 494 a — fuit imitator Christi 484 b — fuit primus et praecipuus Domini imitator 485 b

— quadrupliciter dispositus erat ad gratiam 479 b - 481 a. 484 b — Christus fecit ei abundantem gratiam 58 b — habuit gratiam excellentem, stabilem, efficacem 479 a — Eius privilegia gratiae sive laudes sunt septem 494 a — vocatur mirabiliter gratiosus et fructuosus 491 a — Eius vita, praedicatio et passio fuit gratiosa et fructuosa *ib.* b

— secundum quatuor sui nominis interpretationes commendatur a quatuor 490 b — commendatur in comparatione ad Deum, se ipsum et proximum 479 a — commendatur a charismatibus, virtutibus et operationibus *ibid.* — commendatur, quia mirabilis fuit in se et in sanctitate 482 b — describitur ut divinis charismatibus repletus, supernis consolationibus suspensus et ut aeternis claritatibus admissus 492 a

— erat plenus fide 606 a — De ipsius spiritu praedicantur septem 493 b — Quoad ipsum notantur pulcriformitas gloriae, luciformitas sapientiae, gratiositas vitae 489 b — fuit magnae veritatis et magnae virtutis 483 b — Exemplum *ibid.* — fuit mirae virtutis, veritatis, sanctitatis et miri amoris ex duplici causa *ib.* a. 485 a — est admirabilis, spectabilis, venerabilis 493 b

— fuit sicut rosa florum principalissima, formosissima, fragrantissima, vernantissima, efficacissima 491 a — ex septem causis fuit sicut plantatio rosae *ib.* b — fuit fortis ad bella per fidem, ad itinera per spem, ad pericula per caritatem, ad exercitia per virtutes cardinales 481 a, b. 482 a, b — Haec quatuor figurantur in S. Scriptura *ibid.*

— fuit Martyr affectu et effectu 479 a — superabat immanitatem Iudaeorum per gratiam orationis 58 b — describitur ut triformis hostis triumphatur et aeterni bravii comprehensor 490 a — fuit mundi triumphator et animi conservator per quatuor virtutes 492 a

— in suo martyrio effudit odorem lilii, rosae, unguenti, incensi 490 a — in martyrio est inclytus et in praeconio mundo odoriferus *ibid.* — invocabat Dominum ob septem causas 493 a, b — merito suarum precum Paulum lucratus est 487 a

— vidit caelos apertos ad sex effectus 492 b. 493 a — Stephano aperuit Christus caelos et se ipsum ei ostendit quasi in signum, quod eum introducturus esset in similem gloriam 58 b — vidit filium hominis ut suum desiderium, solatium, gubernaculum, propugnaculum, triumphum, praemium 493 a — intendebat in caelum ob sex rationes 492 b — ostendit suae revelationis consolationem, affectionis finem, tribulationis relevationem *ibid.*

— Quomodo Dominus ipsi coronam praeparaverit, comparaverit, promiserit, custodierit 485 a, b. 486 a — fuit dignus corona, quia erat magnanimus, patientissimus, constantissimus, magnificus 486 a. 489 a, b — Stipendium eius militiae ostenditur a tribus 489 a — Eius praemium erat magnificum ab auctoritate dantis, idoneitate recipientis, magnitudine mercedis 485 a

— accepit coronam gloriosam, speciosam, pretiosam, incorruptam 489 a — Eius corona est pretiosa, speciosa, honorabilis, incorruptibilis 487 b. 488 a — Eius corona est ornamentum pretiosum, speciosum, honorificum, perpetuum 489 b. 490 a — acquisivit coronam pretiositatis, venustatis, honorabilitatis, incorruptibilitatis 490 a, b

— Non tantum illi ei in gloriam erant, qui per ipsum conversi sunt, sed etiam illi qui conversi sunt per Paulum 487 a — Enumerantur duodecim miracula, quae fecit post mortem 494 b — Ad eius memoriam sex mortui sunt resuscitati, praeter eos quos in vita suscitavit 483 a — commendatur, quia fecit signa et prodigia 482 b — qui fuit innocens et tamen valde poenitens, fecit propitiari peccatis alienis 484 a — Exemplum *ibid.* — Narrantur quaedam mirabilia, quae acciderunt in eius ultima translatione 483 a, b

Stercora — designant peccata carnis 382 b

Stola — prima designat puritatem pristinae innocentiae 347 b

Strabo — Quomodo puer strabo efficiatur 209 b. 483 b

Studium — est vehemens applicatio animi ad aliquid agendum 477 b — Studiosi quaerunt locum eruditionis 691 a — Qui ad hoc tantum student, ut sciant, quid loqui debeant, ab interna mentis refectione vacui ieiunant 339 a — Talium doctrina nec valet ad dona gratiae acquirenda nec ad acquisita conservanda *ibid.* — Multi loco studii sequuntur aves et canes 287 a — In studentibus summe damnatur curiositas 62 b

Stultitia — Ex consideratione stultitiae alienae homo sibi assumit exemplum cautelae 103 b

Stuppa — facilis est ad comburendum 343 a

Suavitates — omnes corporales non sunt nisi excoriationes et corruptiones bonorum spiritualium 504 b

Subditus — Gloriosum est subditis sequi strenuos dominos 188 a

Substantia — est omne, quod agimus, vivimus et sapimus, cogitamus et loquimur 423 b — et virtus et operatio sunt similia et sibi correspondentia 610 b — sensibiles et vegetabiles in fine mundi transibunt quoad substantiam et effigiem 41 b

Subtilitas — corporis glorificati designatur per lilium 283 a

Suere — Qui suit pelliceum vetus, unum foramen obstruit et duo nova facit 329 a

Summum — est imminorabile 67 a — unitur infimo sine sui minoratione *ibid.*

Sunamitis — Mulier Sunamitis concepit propter hospitalitatem 666 a

Superbia — dicitur peccatum spirituale 185 b — appetit sublimitatem 511 a — semper ad alta volare intendit 458 a — Superbi gloriantur de sua exaltatione 577 b — Superbi alios humiliant et eorum bona diminuunt, sed se ipsos usque ad caelum volunt exaltare 305 b — Superbi gratulantur honoribus 263 b — Superbus vult semper alios conculcare 39 a — Enumerantur ea, unde heroes superbire consueverunt 690 a, b

— Superbi descriptio secundum S. Gregorium 458 a, b — Superbus cervicose se gerit in facto, verbo, incessu et risu *ib.* a — divina parvipendit imperia, divina refugit praemia nec infernalia formidat supplicia 545 b — Superbi nolunt humiliari neque aliis propter Deum subiecti esse 396 a — Superbi se ipsos volunt honorari, non Deum 595 b — Superbi pauperes opprimunt et gloriam Dei furantes sibi attribuunt 365 a — Superbi designant diabolum et eius sequaces 412 b

— multos hodie habet servos 365 a — Ubi homo non credit peccare, ibi quandoque peccat graviter per elationem 211 a — Quando ipsi praebetur materia, non cessat, sed potius nutritur 288 a — est vermis divitiarum 646 b

— Superbi per montes intelliguntur 332 b. 676 a — Superbi per montes significantur, ad quos non descendit pluvia compunctionis 214 b — Superbi sunt montes, qui rorem gratiae non capiunt 657 b — Superbi figurantur per Sedeciam 396 a — designatur per bestiam 365 b — Superbi figurantur per canes et ursos 389 b — designatur per locustam 458 a

— Quanto magis superbi se elevant propria aestimatione, tanto inferius cadunt divina repressione 277 a — Superbus per suam reputationem quasi elevatur usque in caelum, sed secundum divinam iustitiam deprimitur usque ad profundum 306 b — Superbi sunt elevati super alios quantum ad apparentiam, sed humiliati secundum divinam iustitiam 223 a — Superborum gaudium non habet existentiam, sed tantum apparentiam 306 b — Si superbus exaltatur ad dignitatem, hoc vertitur ad suam confusionem 305 b — Superborum gloria est sicut palea igne accensa 545 b — Superbi sunt sicut aqua defluens *ibid.*

— Melior est peccator poenitens quam apparens iustos superbus 560 b — Non placet Deo qui se emundat a luxuria, sed non a superbia 185 b — Quanto sumus a tumore superbiae inaniores, tanto sumus dilectione pleniores 595 b

— Ex superbia sunt omnia mala 545 b — est initium omnis mali 646 b — est initium omnis perditionis 665 b — Hoc significatur in conceptu Agar *ibid.* — est origo omnium criminum 458 b — est principium aliorum vitiorum 288 a — elisit virtutem primi angeli et primi hominis 458 b — voluit angelos et homines Deo parificare *ibid.* — Ex ea proveniunt errores et haereses 624 b — Superbiae annexa est pertinacia 288 a

— facit hominem daemoniacum 511 b — assimilat animam paternae malignitati 184 a — Superbi plus assimilantur diabolo quam alii peccatores 366 b — nos subiugat sub diabolo, ne possimus servire Christo 396 b — Superbi iam viventes sunt sepulti et habitabunt cum daemonibus in monumentis Inferni 223 a — sibi induunt bestialem feritatem 288 a

— facit tumidos et ambitiosos 238 b — Qui se exaltat vincitur et superatur 207 b — Quanto quis se exaltat, tanto deficit et humiliatur 696 b — dum inflat, obnubilat 374 b — privat lumine veritatis *ibid.* — Si superbimus, cadimus a vera sapientia 579 a

— avertit a Patre 185 b — ligat hominem, ne possit moveri ad honorandum Deum 395 b — Superbis merito divinum auxilium denegatur 189 b — Superbi inter veros famulos Christi non sunt computandi 154 b — Superbi non exaudiuntur in oratione 390 b — Nihil adeo impedit susceptionem gratiae sicut tumor superbiae 681 b — Superbis non prodest ministerium Archangelorum, quia non possunt captivare mentem in obsequium fidei 624 b. 625 a

— Superbi sunt cadentes in luto et in fovea et in vilitate et profunditate peccati 277 a — contra omnia membra animae se erigit et omne corpus corrumpit 458 b — elidit virtutem, comedit folia, perdit fructum, efficit defectum 358 b — est ruina omnium virtutum 458 b — Quod superbis debuit esse causa salutis converteront in ruinam mortis 130 a

— Superbi gaudent in excellentia honoris et iactantiae provocantis divinam offensam 306 b — nisi humilietur inspiratione aut praedicatione, confringitur mortis punitione 428 a — Superborum exitus erit miser 364 b — Superbus non portat crucem Christi ideoque humiliabitur in futuro coram Deo 263 a — Superbi suffocabuntur diluvio finalis iudicii 396 a

— Erubescat membrum esse superbum, cum caput sit humile 206 a. 305 b. 367 a. 442 b — Monitio contra superbiam 627 b — Non superbiamus cum diabulo et Herode 546 a — Homo considerans, unde superbia venit et quo tendit, superbire non audebit 596 b — Si attenderent superbi superborum deiectionem, non vellent praesentem exaltationem 298 b

— Si tentamur de superbia, debemus considerare Christum humiliatum in cruce 261 b — est destructa per Christi humilitatem 28 b — Christus est medicina superbiae 130 a — curatur per timorem filialis reverentiae 185 b. 396 b — solvitur mansuetudine exteriore et humilitate interiore 396 b

Superfluitas — est abiicienda 364 b — Qui sollicitatur circa superflua non potest vacare his quae sunt utilia 591 a — Qui habet prosperitates mundanas ad superfluitatem dare debet non habentibus 572 a

Supernaturale — Exemplum conveniens eorum quae sunt supra naturam, in natura non invenitur 100 a

Superscriptio — est circumiacens figuratio 446 a — habentis imaginem Dei consistit in multiplici rigore disciplinae *ibid.* — habentis imaginem diaboli consistit in multiplici libidine conversationis *ibid.*

Superstitio — Multi in sua superstitione efficiuntur stulti 483 b

Surdus — Surdorum sanatio signum est liberationis ab originali culpa 47 a

Surgere — est operatio viventis 412 a — est se erigere ad superiora, quando partes corporis sunt appropinquantes ad terram 503 b — est se elongare a peccato eiusque occasione et implere praecepta et consilia 504 a — Debemus surgere ab errore, concupiscentia, potestate diabolica 423 a — Non possumus surgere, nisi Deo adiuvante 286 b

Susanna — designat confitentem 547 a

Suscitatio — Comestio est ostensio verae suscitationis 277 b — Eius signa dantur sensibus, ut mens elevetur ad admirationem 412 a — puellae probatur manducatione; Lazari, ambulatione; adolescentis, locutione *ibid.* — Quid significet, quod puella resuscitata dicitur surrexisse; adolescens, resedisse; Lazarus, ligatus prodiisse *ib.* a, b

Sustinere — Dominum sustinere debemus per tribulationis tolerationem 451 b

Syllaba — per se nihil designat 59 b

Synagoga — dicitur mater Christi secundum carnem 241 b — significatur per ficolneam plantatam in pomario Assueri 250 b — non potuit invenire vas contentivum oleo exsultationis 714 b — permansit arida per infidelitatem 98 b — Ex synagoga Christus frustra quaesivit fructus iustitiae 250 b

— coronavit Christum spineo diademate doloris et ignominiae et addidit multa alia deformia diademata opprobriosae contemptibilitatis 244 a — quidquid honoris contulit Christo ingredienti Ierusalem in die Veneris in dedecus convertit *ibid.* — quia contempsit venire ad convivium Christi, ab ipso repudiata est 250 b — Post passionem Christi Angelus Michael se ab ea avertit 629 b

T

Tabernaculum — designat Ecclesiam 62 a — animae ex triplici causa inquietatur 675 b

Tabernarius — malus ab hospite iniustum pretium extorquet 540 a

Tactus — Per eum homines maxime efficiuntur brutales 697 a — refrenandus est per cingulum castitatis 724 b

Talenta — designant dona Dei 439 b — Explicatio *ibid.*

Talio — Quidam non contenti lege talionis pro uno verbo volunt occidere hominem 262 a

Tangere — illa se tangunt, quorum ultima sunt simul 432 b

Taurus — est animal cervicosum 458 a

Temperantia — est secunda virtus purgativa 655 a — resecando superflua purgat immunda *ib.* b — est in Deum dirigens 604 b — debet custodire puritatem in carne et in ore 655 b — Ad eam requiritur sobrietas in gustu, castitas in tactu, honestas in convictu 604 b — Temperantiae effectus est manifestatio mysteriorum 656 a — nobis parat dotem subtilitatis 285 a. 286 a — cum negligitur, ut plurimum vita spiritualis necatur 655 b — designatur per ostiariam *ibid.* — designatur per portam australem 604 b — Hanc portam Christus aperuit in ascensione *ibid.*

Templum — significat basilicam materialem, uterum virginalem, animam fidelem et Ierusalem caelestem 650 a — sunt septem, in quibus invenitur Christus 176 b. 177 a

— Ad templum Salomonis ascendebatur quindecim gradibus 322 b — Salomonis multipliciter significat Mariam 651 a, b — In templo Iudaeorum erant duo ostia, quae simul aperiebantur 765 b — Pueri Iudaeorum non obstricti erant ad visitationem templi 173 a

— est locus doctrinae 60 b — Ad templum venire debemus ad orationem, non ad negotiationem 650 b

— In templo materiali et spirituali requiruntur robur fundamenti, culmen aedificii, odor sacrificii et decor ministerii 652 a — Templo spirituali sanctitudo conversationis maxime competit, violatio pudicitiae maxime repugnat *ib.* b — Consideratio templi spiritualis prodest ad erubescentiam habendam de peccatis *ib.* a

— Qui vult aedificari in templum Dei oportet, quod praeparet ipsi cor suum 642 b — Ut simus templum Dei, nos custodire debemus in sanctificatione 643 b — Esse humilem, castum et pauperem est aedificare templum Domino 637 b

Temporalis — Multa pericula sunt in habendo temporalia 584 a — Temporalia non sunt appetenda, quia sunt vana, instabilia, molestiis plena *ib.* a, b — Magnus labor est in ea acquirendo, timor in possidendo, dolor in amittendo *ib.* b — Possessio rerum temporalium non satiat appetitum et plus habet vacuitatis quam sufficientiae 310 a

— Christus dedit nobis bona temporalia ad bene vivendum, non ad ea diligendum 583 b — Miseri homines temporalia diligunt 643 b — Blasphemant qui temporalia amanda praedicant 574 a

Tempus — est principium corruptionis 46 a. 359 a — Praesentia tempora debemus ordinare, futura praevidere, praeterita recordari 447 b

Tenebrae — Diu detenti in tenebris lucem aspicere non possunt 254 b — Homo, qui est in tenebris, si vult videre, statim currit ad lumen 543 a — significant falsitatem infidelitatis 59 a

Tenere — est memoriae 421 a

Tentatio — Sine tentationibus praesens vita non ducitur 271 b — Quamdiu homo tentatur, est in periculo naufragandi 486 a

— alia est alliciens, alia affligens 639 a — qua Christus tentatus fuit et qua nos hodie tentamur, triplex est 624 b — Quatuor sunt principales tentationes et octo collaterales, quae designantur per quatuor ventos principales eorumque octo collaterales 426 b

— In tentationibus refugiendum est ad vulnera Christi meditando eius passionem 295 b — Per hoc faciliter triumphabimus de diabolo, mundo et carne *ibid.* — Christus in cruce est curatio contra tentationem honorum, deliciarum, divitiarum 132 a — omnis sedatur per memoriam crucis 267 a

— In tentationibus prae oculis habeamus fidem, quam in baptismo suscepimus 502 a — Cum insurgunt diabolicae tentationes, non metiamur nostras vires, sed viriliter vadere debemus per virtutum exercitationem 425 a — Non possumus vitare diaboli insidias, nisi Deus ipsius tentamenta nostris viribus modificet 239 a. 415 b. 416 a. 425 a — Habentes Angelos adiutores non debemus timere tentationes 612 a — non est dicenda violenta, quia habemus bonos adiutores, scilicet Angelos 502 b — Ab iis poterimus nobis cavere ministerio Angelorum 612 b

— Per expugnationem earum perficiuntur virtutes 639 a — Si tentatio diabolica victa est, sequitur iucunda tranquillitas 208 b — Stabiles in tentatione gaudebunt in pace cum Angelis Dei *ibid.* 269 a — Vide etiam V. *Diabolus.*

Tepidus — non habet iustitiam 618 a — non intrat regnum caelorum *ibid.* 636 a — Tepidos inflammare non est verecundum, sed honorificum 228 a

Terra — dicitur esse media libratione, infima locatione, firma stabilitione, arida conditione 94 a — Omnia corpora caelestia ipsam directe aspiciunt 669 a — Ceterorum corporum virtutes aggregantur in ipsa *ibid.* — non movetur a centro nec ad centrum nec contra centrum, cum sit centrum, immo, cum omnia moveantur, ipsa stat in aeternum 94 a — tantum pugillus est respectu magnitudinis divinae 353 a — nisi sit luce illustrata, videri non potest 442 a

— Propter Adae peccatum ei impositae sunt quatuor poenae 459 a

— est aridissima, profundissima, irriguissima, fertilissima 668 b — Una harum proprietatum est causa alterius *ibid.* — Ut terra fructificet, primo debet praeparari et postea seminari 198 b — est bene praeparata, quando est a malis radicibus exstirpata, aquis pluvialibus irrigata, caloribus solis opposita 199 a — fecundatur tripliciter ex influentia caeli 97 b — relicta suae ariditati non germinat 668 b — aquis irrigata efficitur fructuosa *ibid.* — salutares herbas easdemque nocivas nutrit 285 a

— in fine mundi adaequabitur 35 a — post ultimum iudicium erit plana et lucida, clarissima et virentissima *ibid.*

— designat animam terrenis deditam 417 a — designat terrenos et peccatores 360 a — designat terrenam affectionem 342 a — significat terrenam conversationem 104 a — designat carnem terrenam gulosi 459 a

— germinans significat fecunditatem Virginis 33 a — Maria concipiens terra dicitur propter tria 37 b — suis proprietatibus manifestat hierarchiam ecclesiasticam 613 a — designat Ecclesiam 257 a — designat profundissimam humilitatem 33 b — significat conscientiam 197 a. 199 a — designat poenitentes 555 b

— Ratione supernorum vilescunt omnia terrena 407 a — Terrena omnia servando amittimus, largiendo servamus 417 a — Desideria terrena dant nobis bellum intestinum et submergunt in vado temporalium 617 b — Anima terrenis dedita ad modum pulveris per varias cogitationes dispergitur 417 a

Terraemotus — universalis, maximus et longus erit ante ultimum iudicium 34 a — In hoc terraemotu omnia solo prosternentur *ibid.*

Testa — arida celat nucleum bonum 596 a

Testamentum — In veteri Testamento multa significata sunt, quae debent fieri in novo 645 a — Per vetus Testamentum significatur sanctus timor 521 b — Per novum Testamentum significatur sanctus amor *ibid.* — Christum crucifixum respicit tota sapientia, quae in duobus Testamentis continetur 717 b — duo intelliguntur per duos denarios 401 b — duo figurantur per duos Seraphim 521 b

Testificatio — posita in arca est ipsa Lex 717 a

Tharsis — interpretatur exploratio gaudii 80 b. 346 a — Naves Tharsis designant affectiones gaudiorum mundanorum *ibid.*

Theman — ficus interpretatur 59 a — significat voluptatem *ibid.*

Theologia — vocatur domina 564 a — significatur per decimam drachmam 159 b

Theosebia — consistit in divino cultu et honore 182 a

Theriaca — significat amaritudinem poenitentiae 637 a

Thesaurus — Qui fodit thesauros terram trahit et quaerit, donec inveniat 468 b — inventus absconditur, ut servetur 153 a — amittuntur effusione, subreptione, aerugine 475 b

— temporales sunt magni periculi 473 b — Multi thesauros suos tantum diligunt, quod nullo modo aliis aperirent 539 b — Qui thesauros ostendunt aliis parum inde curant *ibid.* — temporales sunt valoris maximi, si eis bene utimur 475 b — Quomodo possimus thesauris temporalibus uti bene, melius et optime *ibid.* — Qui dat thesaurum materialem in caelo sibi thesaurizat *ib.* a

— Giezi, Iudas et Ananias congregaverunt thesauros lingua mendacii 474 b

— est triplex: possessionis terrenae, sanctificationis internae, contemplationis arcanae 473 b — Primus est valoris permodici et permutandus permutatione pura, pia et perfecta *ibid.* 474 a — Secundus est valoris magni et custodiendus diligenter, occulte, indefesse 475 b-477 a — Tertius est valoris immensi et desiderandus desiderio sublimi, humili, liberali 473 a. 477 b — Quilibet debet habere thesaurum gratiarum et virtutum 539 b — bonorum spiritualium amittuntur per lasciviam, superbiam, accidiam 475 b

Thomas — dubitando magis nobis profuit, quam Maria Magdalena, quae citius credidit 290 b

Thracia — In Thracia olim mos fuit in nativitatibus hominum flere 545 b

Throni — respondent potestati Patris 612 b — Patri conformantur per charismata gratiarum sursum agentium 623 a — Deus in ipsis apparet admirabilis 610 b. 611 a — In iis Deus iudicia sua exercet 610 b — nos informant iustitiae aequitate 619 b — Quae sit proprietas eorum secundum Dionysium 704 a — significantur per firmamentum altitudinis 610 b

Thronus — Dei, quare dicatur columna et nubes 322 b — caelestis fabricatur Christi sectando vestigia 695 a — Anima tali throno sedebit, qualem sibi facit per opera bona 695 a

Thus — designat devotionem 158 a. 535 a — Collis thuris designat viros magnae devotionis 227 a — designat promissionem Patris 326 a — designat spirituale desiderium 164 b — designat confidentiam sperantium 165 b

Tigris (flumen) — significat Mariam 698 b

Timor — concipitur fide poenarum 665 b — Homo timet, quia non habet stabilitatem neque confidentiam 512 a — cor constringit, sanguinem et spiritum retrahit, extrema corporis frigida relinquit, tremorem et horribilitatem efficit 705 a — Multa sunt genera timoris 525 b — Homo septem mala timet 512 a

— facit inconstantem 23 b — evacuatur tentione immobilis firmitatis 26 b

— debet esse in praemeditatione divini iudicii 268 b — Debemus addiscere timere, si volumus aeternam damnationem evadere 265 b — Horror divini iudicii facit hominem cessare ab actu peccati 270 b

— Domini est initium et primarium fundamentum omnis boni 311 a. 348 a. 598 b — Domini est initium sapientiae 525 b — est spiritualis conceptionis initium 665 b — est primum inter dona *ibid.* — Hoc significatur in conceptu Sarae *ibid.* — sanctus designatur per vetus Testamentum 521 b

— Dominus vult cordialiter timeri 525 b — Deus timendus est timore filialis reverentiae 75 b — sanctus est habendus coram Iesu Christo, ne faciamus aliquid, quod ei displicet 520 b — Exemplum *ibid.* — sanctus debet esse in omnibus, praecipue in sacris virginibus *ibid.* — Aliqui timent Dominum multum, quando tonat 525 a

— Spiritus timoris valet ad purgationem 345 b — Dei reducit ad esse 531 a — disponit et purificat os cordis et oris ad cultum divinae sapientiae 185 a — A timore oportet incipere purificationem nostram 636 a — Domini debet praecedere, comitari et subsequi nostram emendationem 185 b — Sine timore sancto nullus potest iustificari 520 b

— sanctus est una de radicibus sanctitatis 520 b — praeparat ad sanctitatem *ibid.* — et amor facit sanctum 420 b — Per timorem est sanctificatio 643 a — non habitat Dei Maiestas, nisi ubi est timor *ibid.* — Reverentia divini timoris ad benedictionem disponit 686 b

— divinae comminationis solvit vinculum peccati 397 b — Per timorem Domini declinat homo a malo 348 a. 526 a — proficit, ut a peccatis abstineamus et in virtutibus proficiamus 608 a — Qui Deum bene timet nunquam mandatum eius vult praeterire 643 a — ponit in loco infimo et securo 153 a — Si volumus tenere fidelitatem Dei, oportet, nos habere timorem 636 b

Tobias — Lux clarissima ipsum illuminabat, cum nihil videret exterius 427 a

Tolerantia — facit senem fortem 249 b

Tonare — Aliqui timent Dominum, quando tonat 526 a — Bene esset eis, si semper tonaret *ibid.*

Tonitrua — septem designant septem terribiles increpationes, quibus Christus nos increpabit in iudicio 213 b

Torcular — est vas aptum ad premendum racemos 274 b

Torrens — designat dominicam passionem 341 a

Traianus — erat imperator mitissimus praeter Titum 288 a — In eum milites sui irruerunt *ibid.*

Transfiguratio — In hoc facto Deus monstravit subiectum beatitudinis susceptivum, actum beatitudinis infusivum, actum beatificantis explicativum, coniuncti resurgentis statum consummativum 219 b — Christi considerari potest quantum ad dignationem mysticae assumtionis, praeparationem affectuosae elevationis, ostensionem futurae glorificationis 216 a — Moyses, Elias et tres Apostoli a Christo assumti sunt nomine omnium electorum 219 b

— In transfiguratione Christi dicuntur transfigurari omnia, quia in eo est aliquid de omni creatura 218 b — In transfiguratione Christus in persona trium Apostolorum duxit praelatos in montem situalis eminentiae, activos in montem immobilis persistentiae, contemplativos in montem liberalis communicantiae 217 a — Mons, in quo facta est transfiguratio, designat Ierusalem beatam 219 a — Vide etiam V. *Christus*.

Transgressio — Numerus quadragenarius est numerus transgressionis 635 a

Transitus — disponens ad quadruplicem visionem Dei est quadruplex 103 b-105 b — est triplex: naturae, gratiae, gloriae 41 b. 42 a — Quaedam transibunt in fine mundi quoad substantiam, quaedam quoad virtutem, quaedam quoad operationem, quaedam quoad effigiem 41 b

Tribulatio — Quanto homines sunt altiores, tanto plures habent tribulationes 542 b. 543 a — septem significant impugnationes, quibus vexatur anima 675 b — Ab iis liberat caritas *ibid.*

— In tribulatione non debet esse murmuratio nec impatientia cordis 344 a — In tribulatione est necessaria patientia 472 a — Qui sunt in tribulatione clament ad Dominum et exaudientur 256 b — Amaritudo tribulationis convertitur in dulcorem per memoriam crucis 266 b — Sicut tribulatio urit exterius, sic divina consolatio humectat interius 344 b

— est magna gratia 350 b — Deus non probat per eam, ut ipse sciat, sed ut homo fiat sibi notus in bonitate quoad se et proximum 344 a — Qui acerbiori tribulatione probantur Deo sunt acceptiores; qui acerbissima, sunt acceptissimi 566 a

— Peccatores per tribulationem non purgantur, sed consumuntur; non consolidantur, sed franguntur 344 a, b — multiplex evellit spei longanimitatem 24 a — Ex metu tribulationum multi deficiunt 512 a

— Ignis tribulationis est sustinendus, quia purgat, probat, consolidat 344 a, b — nos disponit ad spiritum contritum et humiliatum 652 b — accendunt caritatem 341 b — Consideratio futurae tribulationis facit docilem 23 b — Melius est flagellari in praesenti misericorditer quam in futuro cruciari aeternaliter 350 b — Per ipsam augetur praemium 472 a — Per tribulationem et angustiam intrabimus in aeternam felicitatem 306 a

— Qui vult tribulationes cuiusque generis praevenire et contra eas se praemunire, componat vitam suam secundum septem libros 454 a, b — Contra tribulationes finales praemunit nos Christus excitando ad considerationem et pronuntiando consolationem 40 a — Ut anima praemuniatur contra tribulationes, debet sursum ferri in Deum secundum omnes vires suas *ibid.*

Tridens — designat cupiditatem 62 b

Triduum — praecedens inventionem Christi designat triplicem illuminationem 60 b — praecedens inventionem Christi significat lectionem, collationem et memoriam 657 b — praecedens inventionem Christi significat triplicem praeparationem ad spiritualem intellectum *ibid.* — Quid sit Christum triduo sustinere 379 b

Trinitas — est summe unum, verum, bonum 352 a — est infinita potentia, clarissima sapientia, completissima finalitas *ibid.* — est fontalissima, sublimissima, diffusissima 355 a — In trinitate est unitas, aequalitas, connexio 352 a — In ipsa est potentia, sapientia, bonitas *ibid.* — In Trinitate est maiestas, sanctitas, largitas *ibid.* — In ea est aeternitas, formositas, iucunditas *ibid.* — Haec singula appropriantur singulis personis *ibid.*

— non potest determinari per philosophiam 63 b — Seraphim clamantes: Sanctus, sanctus, sanctus, exprimunt sanctissimae Trinitatis mysterium 598 a — manifestatur per vocabula: Dominum Deum tuum 420 a — repraesentatur per caelum influens in terram calorem, humorem, vigorem 97 b

— declaratur quoad testimonia sursum agentia et deorsum firmantia 351 b. 352 a — per prima nobis innotescit tanquam in speculo veritatis, per secunda tanquam in exercitatione virtutis 352 a — se manifestat multiplici modo in caelo secundum

duodecim acceptiones caeli scilicet sicut in vestigio, imagine, signaculo et sicut in propria specie *ibid.*-354 a — se manifestat multipliciter in terra per testimonium fluminis, flaminis, sanguinis 355 b. 356 a, b — Omnes isti modi appropriantur singulis personis 352 a-356 b

— Deus intelligendo se praesentat se sibi et se repraesentando sibi, necesse est, quod se intelligat et se intelligendo se exprimat et dicat et dicendo Verbum gignat 315 b — Quia Deus nunquam fuit, quin se intelligeret, nunquam fuit, quin Verbum diceret 106 b — Filii origo a Patre natura prior est quam productiones aliae 352 a — Oportuit, quod Pater aequalem sibi gigneret Filium *ibid.* — Filius originatur a Patre sicut a principio et est Deus 316 b — Filius est sermo Patris 671 a — Filio non est genitrix requirenda 107 a — Deus ad Filium refertur vera relatione 618 b

— Filius est a Patre eique consubstantialis, et idem ipsum est unus, quod alius 100 a — Pater dat Filio totam essentiam 316 b — Sicut Pater vitam habet in semetipso, ita vitam habet in Filio *ibid.* — Deus Pater omne dedit Filio 697 b

— Divinae voluntatis affectus propriissime complacet sibi in Filio 580 b — Pater constituit nobis Filium adiutorem viatorum et beatificatorem comprehensorum 234 a — Pater Filium ad mortem duci permisit et postea eum resuscitavit *ibid.*

— Spiritus S. procedit a Patre Filioque tanquam a principio vivifico 340 a — Spiritus S. est amor Patris et Filii 352 a — Spiritus S. procedit a Filio, sed non Filius a Spiritu S. 703 b — Spiritus S. origo non est curiose scrutanda 413 a

— Pater est generans, Filius genitus, Spiritus S. ab utroque procedens 447 a — Pater tenet rationem principii, Spiritus S. rationem ultimi et completivi, Filius est media persona 60 a — Deus Pater est originale principium Verbi, Pater et Filius principium Spiritus S., Pater et Filius et Spiritus S. principium omnium creaturarum 616 b — Pater est tantum dans, Spiritus S. tantum accipiens, Filius est dans et accipiens 356 a — Pater est significans, Spiritus S. significatus, Filius significans et significatus 355 b. 356 a — Pater est creator, Filius reparator, Spiritus S. consummator 354 a — Verbum laudat Patrem, Spiritus S. laudat Patrem et Filium et tota Trinitas laudat se ipsam 616 b

— Quia alius modus est essendi in Patre et alius in Filio, ideo sunt personae distinctae 316 b — Tres personae non possunt separari ab invicem 355 b

— Opera Trinitatis sunt indivisa 388 a

— Patri appropriatur potentia 583 a — Pater habet potentiam in praesidendo et operando *ibid.* — Patri appropriatur celsitudo praesidentiae 623 a — Patri appropriatur maiestas 338 a — Pater purgat, illuminat et perficit in superiori hierarchia *ibid.* — Pater est fons et principium luminis et caloris et cuiuslibet creaturae 323 a — A Patre sunt omnia 352 a. 353 a — Pater intelligitur per orientem 323 a

— Filio appropriatur plenitudo sapientiae 623 a — Filius propter suam sapientiam omnia distinguit et cognoscit 353 b — Filio appropriatur veritas 338 a — Filius Dei est ars aeterna omnium 601 b — In Filio sunt omnes rationes et ideae ab aeterno *ibid.* — Filius in Ecclesia purgat, illuminat, perficit 388 a

— Spiritui S. appropriatur caritas 338 a — Spiritui S. appropriatur sanctitudo benevolentiae 623 a

— est principium effectivum, exemplativum, terminativum 352 a — A Trinitate tanquam a principio nobilissimo procedit datum optimum et donum perfectum 338 a — est pro summa benevolentia donorum Spiritus S. principium liberalissimum; pro summa sapientia, discretissimum; pro summa omnipotentia, omnipotentissimum 337 b. 338 a

— Filius nos illuminat, Spiritus S. purgat, Pater sanat 451 a — maxima beneficia nobis confert in creatione, conservatione, glorificatione 420 a — Haec appropriantur singulis personis *ibid.* — Ipsa alliciunt ad dilectionem Dei *ibid.* — Deus Pater per Filium suum in Spiritu S. pro sua benevolentia naturam humanam desponsavit, refecit et cibavit, donis et muneribus opulentavit 337 b — Spiritus S. reducit nos ad Filium et Filius ad Patrem 514 b

— Homo debet inhaerere Trinitati per confirmitatem voluntatis 25 b — Anima ordinatur ad Trinitatem per humilitatem, castitatem, paupertatem 416 a — Homo assimilatur Trinitati per veritatem, caritatem, potestatem 331 a — Per considerationem potentiae Patris, sapientiae Filii et clementiae Spiritus S. corroboratur in nobis fides, spes et caritas 25 a, b — Anima deordinatur a Trinitate per superbiam, luxuriam, avaritiam 416 a — Vide etiam V. *Spiritus S.*

Tristitia — solet provenire ex timore mundano et taedio boni 725 a — in praesenti habenda est ex peccatorum consideratione, proximorum compassione, patriae dilatione 308 b — vera dolet de peccatis commissis interius, ut prorumpat in lacrymas exterius 307 a — vera meretur veniam omnium peccatorum *ibid.* — secundum Deum parit iustificationem 371 a — mundi parit desperationem *ibid.* — Anima tristis et moerens non habet delectationes in se 504 b

Tuba — Vox tubae vocatur evidentia et eminentia laudis 323 b — in manibus est praedicatio veritatis 482 a

Tumor — ponit in loco alto et periculoso 153 a — mentis, dum inflat, obnubilat 200 a. 237 b

Tunica — Debemus nos exspoliare triplici tunica 572 a

Tuaba — habebat triplicem defectum, pro quo indigebat triplici manducatione 378 b. 379 a

Turtur — est avis castissima 640 a. 656 b. 669 a — nunquam dimittit comparem suum 509 a — si illum amittat, nunquam alii coniungitur *ibid.* — In eius voce designatur votum castitatis 669 a — designat virtutem amicitiae 647 b

U

Ubera — designant verba carnalis consolationis 506 b

Umbra — videtur aliquid esse, sed dum apprehenditur, non sentitur 553 a — Qui fugit non praecedit umbram 639 a — significat gratiam refrigerantem 29 a

Unctus — Christus dicitur unctus, et ab ipso dicimur uncti 265 b

Unguentum — fit ex variis rebus odoriferis 561 a — quo unctum fuit tabernaculum, factum erat ex oleo cum myrrha, cinnamomo, calamo et casia mixto 645 b — sacratissimum est sanctificatio mentis 646 b — in capite est gratia in Christo 548 b

Unitas — Spiritus dupliciter servanda est ad Dominum, proximum, se ipsum 421 b — Ad haec requiruntur tria 422 a — Unitio causat corroborationem 508 b

Urna — designat capacitatem multiformis gratiae Christi 33 b

Ursi — Titus et Vespasianus designantur per duos ursos 548 b

Usura — Per usuram homo locupletatur in divitiis temporalibus 348 a, b

Utilitas — omnis bona potest reduci ad tria 348 a

Uvae — non sunt de spinis 382 a — designant veritatem fidei *ibid.*

Uxor — Nihil adeo placet viro sicut uxoris castitas et integritas 712 b

V

VAL

Vallis — abundat aqua 64 a — dicitur humilis et devotus 77 b

Valor — rerum impositus est ab hominum cupiditate vel opinione 288 b — Si homines vellent, stannum tantum valeret quantum aurum *ibid.*

Vanitas — Homo vanus plus quaeret apparere quam existere 145 a — Homo vanus non recipit sapientiam *ibid.* — amoris facit claudicare 472 a — Ventus vanitatis non permittit, Deum quiescere in corde superbo 676 a — mundi sunt despiciendae 76 a

Vapores — de terra et aqua elevati infrigidantur per malitiam aëris 226 a — praepediunt aspectum solis *ibid.*

Varietas — fastidium in sensu tollit 287 b

Varro — vocatur vir sapientissimus et doctissimus 551 a

Vasa — fictilia designant corda et corpora nostra 476 a — Per illa creaturae intelliguntur 688 a — dicuntur receptacula virtutum 672 a

Vastii — vituperabiliter dimissa designat synagogam repudiatam a Christo 250 b

Vellus — non sentit corporis passionem 658 b — de caelo roridum designat Virginis uterum 127 a — irroratum quid designet 33 a

Vena — Incarnatio Verbi et spiratio Spiritus S. dicuntur venae argenti 639 b

Vendere — Debemus nostra vendere, non conservare; omnia, non partem 425 a — Vendita danda sunt pauperibus, non divitibus *ibid.*

Venenum — non datur nisi melle circumlitum 285 a — Prout citius possumus, fugimus mensam, in qua propinatur venenum 539 b — Nemo scienter comedit ex cibo venenato 465 b — Multi delectantur in eis, in quibus est venenum spirituale *ibid.*

Venti — sunt quatuor principales et octo collaterales 426 b — hi designant quatuor genera tentationum earumque collaterales *ibid.* — designat mundum 553 a — vocantur spiritus intelligibiles 322 a

— producuntur in locis occultis et cavernis, in quibus vapores sunt recepti 322 a — Eius origo nobis ignota est *ibid.* — perflant altissima 629 a — non videtur nec manu capitur nec ex eo unquam sinus impletur 553 a — est quasi res vana *ibid.*

Venus — Stella Veneris secundum Varronem motum et colorem mutavit 551 a, b

Verbum — distinguitur mentale et causale seu incarnatum 106 b — **mentale** est speculum *ibid.* — est expressum, impressum, rationale, infusum 240 b — Verbo secundum se plus competit audiri quam videri 103 a

— mentale habet esse arcanum et occultum in mente, priusquam foris sonet 107 a — mentale est insensibile, sed voce indutum nobis fit sensibile 103 a — nostrum nascitur de mente 106 b — originatur a dicente sicut a principio 316 b — cum de mente nascitur, opus habet gignente, tamen non indiget genitrice 106 b. 107 a

— Cum loquimur, fit sonus verbum, quod corde gestamus 103 a — mentale in publicum progreditur, cum induit vestem vocis 107 a — exiens in publicum non relinquit mentale domicilium *ib.* b — Mens sic verbum suum dicit, quod silentium non frangit nec sonitum ullum facit *ib.* a — Idem est species, quae de mente gignitur, et verbum, quod de mente nascitur 106 b — mentis et verbum vocis sunt unum, prius quidem nudum, postea vestitum 107 b — cum procedit in vocem, est nuntius rationis, interpres mentis, manifestatio voluntatis *ibid.*

— falsa, vana, inutilia loqui possumus a nobis, sed non verba bona, consolatoria et utilia 626 b — Deus omnia bona verba nostra in scriptum redigit 55 a — Verbis bonis iustificabimur, malis damnabimur 377 b. 386 b — Si nolumus condemnari ex verbis nostris, habeamus verba dulcia, non dura; humilia, non superba; aedificatoria, non criminosa 387 a

— Dei est nuntius, qui affert rumores de amico nostro Christo 569 b — est cibus spiritualis 207 a — dicitur panis, quia confert gratiam 281 a — significatur per argentum propter eius pretiositatem, puritatem et sonoritatem 731 a

— quia pretiosum est, ministrum requirit fidelem 731 a — Collatio verborum divinorum non est a viribus humanis, quin potius a muneribus divinis 330 a — Verbum Dei proponere vel audire volenti tria necessaria sunt 30 b — Panis verbi Dei dispensandus est pro loco et tempore et capacitate auditorum 281 a — in se eandem virtutem habet, etiamsi transeat per os male dispositum 519 b — In multiplici periculo sunt qui proponunt verbum Dei 286 a — Quidam dividunt hunc panem artificialiter et pauci frangunt eum modo necessario 281 a — non potest sic proponi, ut omnibus placeat 286 a

— Sicut sitibundus ad potum, sic homo debet currere ad intelligentiam divinorum verborum 695 b — Qui diligit salutem animae diligit audire verbum Dei 188 a — Qui audiunt veritatem debent invitare alios, ut veniant et audiant 255 b — Si invitati non veniunt, non habent excusationem 256 a — Anima abominans divinum verbum ita obcaecatur, ut appropinquet morti aeternae, nisi divino verbo sanetur, reficiatur et dirigatur 432 a

VER

— audiendum est cum magno gaudio 569 a — Divinum verbum audientibus necessaria sunt devotio affectus, captivatio intellectus, religio caelibatus 86 b — Qui vult illustrari divino sermone debet se praeparare et disponere per orationem, desiderium observandi divina praecepta et recollectionem 237 b — Cor nostrum debet exstirpari a peccatis, irrigari lacrymis et inflammari divinis desideriis, ut ex eius auditu habeamus fructum spectabilem puritatis, utilem claritatis, oblectabilem familiaritatis divinae 199 a, b. 200 b

— reficit spiritum, si audiatur reverenter, intelligatur diligenter, ad memoriam reducatur delectabiliter 207 a — Verba Dei vivacius penetramus, si curas saeculares recusamus 199 b — non suscipitur, nisi credatur 317 a — Multi non multum mite verbum Dei audiunt, et multi ita, ut quod per unam aurem intrat per aliam transeat 524 b

— Verbum Dei audire et servare est ipsum vere diligere 364 b — Verbum divinum servare idem est quod fructificare per bonas operationes 238 a — Panis verbi Dei non tantum est frangendus, sed debet etiam comedi, retineri in corpore per frequentem operationem et digeri per contritionem 286 a — ut habeat fructum, debet recipi reverenter, retineri firmiter, intelligi diligenter 199 b — in bonam terram seminatur, quando quod intelligitur opere completur 200 a — affert gratiam, quando quod intelligitur opere impletur 195 a

— Intellectus exsequendi diligenter quod auditur reverenter, datur parvulis, non superbis 237 b — Efficacia verbi divini potest impediri tum ex parte praedicatoris tum ex parte audientium 188 a — Ideo utrisque necessaria est gratia Dei *ibid.* — Saepe aufertur efficacia verbi propter ineptitudinem proponentis 695 b

— facit fructum trigesimum in coniugatis, sexagesimum in continentibus, centesimum in virginibus 200 a, b — illustrat rationalem, inflammat concupiscibilem, roborat irascibilem 237 a — illuminat et inflammat 478 a — Felix est in quo haec fiunt *ib.* b — Auditu verbi Dei anima aliquando convertitur, aliquando in bono firmatur et semper in melius illuminatur 562 b

— audiendum est, ut videamus et impleamur Spiritu S. 478 a — Quando frangitur panis verbi Dei, tunc cognoscitur Dominus 281 b. 286 a — ubi suscipitur, non est principium corruptionis 317 a — si perfecta fide creditur, miro modo delectat 291 a — Vide etiam V. *Praedicator* et *Praedicatio.*

— **incarnatum** est ante omnem creaturam 315 b — aeternum est fixum quantum ad substantiam, distinctum quantum

ad personam, divinum quantum ad naturam, seclusum quantum ad nostram notitiam 107 a — aeternum est simplicissimum 67 a — non est verbum aëre fluidum vel coniugationibus declinatum 106 b — non est syllabis compositum vel litteris exaratum *ibid.* — non est verbum imaginative vel prophetice figuratum *ibid.* — vocatur Angelus magni consilii 73 b

— comparatur verbo mentis 103 a. 106 b. 107 a, b — habet esse occultum 107 a — prius fuit nudum, postea carne vestitum *ibid.* — ostendit exterius carnem, celans intra Divinitatem *ib.* a, b — ante nativitatem est inintelligibile, sed post nativitatem fit nobis sensibile 103 a

— causale progressum est in publicum, cum induit vestem carnis 107 a — aeternum factum est visibile, non solum audibile 103 a — caro factum non est commutatum *ibid.* — est increatum secundum aeternam generationem; creatum, secundum temporalem, et tamen in persona idem 468 b — Verbum-caro unus est Christus 107 b — Fulgor Verbi incarnati Magos duxit ad cognitionem humanitatis 157 b

— Dei est aeternaliter manativum, stabiliter permansivum, vocaliter progressivum, luculenter manifestativum, potenter operativum 106 b — est Verbum bonum, vivum, salutiferum, verax, iucundum, aeternum 183 b — est Verbum sapientissimum, clementissimum, potentissimum 126 a — est splendor lucis aeternae, dulcor suavitatis internae, decor felicitatis humanae 141 b — increatum et incarnatum est Verbum sapientiae 468 b

— est universale principium et superfertur omnibus 316 a — est Dominus universorum *ibid.* — Deus in Verbo primam materiam creavit, distinxit et ornavit 182 b — Christus est Verbum, in quo dicta et per quod facta sunt omnia 182 b. 183 a — aeternum est principium essentiarum 468 b — condidit creaturam spiritualem et corporalem 316 a — Per ipsum facta sunt omnia, non solum vere entia, immo quaecumque entia *ib.* b

— Qui ponit, aliquid vel esse cognoscibile vel factibile, quod in Verbo non sit vel a Verbo, mendax est 316 a — De Verbo aeterno fluunt duodecim vitae ordinatae et duodecim immissiones 468 b — Deus in reparatione per Verbum dixit unum verbum informativum et alia verba distinctiva, ornativa et perfectiva 182 b — Dei secreta paterna nobis manifestavit 107 b — Quidquid est in nobis gratiae est a Verbo incarnato 479 a

— Christus in quantum Verbum increatum pascit supermentaliter; in quantum Verbum inspiratum, spiritualiter; in quantum Verbum incarnatum, sacramentaliter 294 b. 301 b — est increatum, incarnatum, inspiratum 249 a — Primo modo est origo illustrationum veritatis; secundo modo, inflammationum caritatis *ibid* — increatum in veritate Patris fit maxime super sollicite vigilantes; inspiratum in sinu humanae mentis, intra devote interpellantes; incarnatum in utero Virginis, propter toto corde assentientes; imperatum in Evangelio, per humiliter obtemperantes 77 a, b

— increatum fecit hominem, Verbum incarnatum eum refecit 109 b — increatum est origo omnium pullulationum naturalium; incarnatum, gratuitarum 468 b — increatum est origo omnium creaturarum; incarnatum, reparationis omnium *ibid.* — incarnatum est radix omnis cognitionis in via; increatum, in patria 52 a — Patris est cibus Angelorum, Verbum incarnatum cibus parvulorum 136 a — increatum quadriformiter civitatem Beatorum aedificat in gloria; Verbum incarnatum, quadriformiter in terra 602 b — Vide etiam V. *Christus.*

Verecundia — Debemus esse verecundi in faciendo peccatum 555 b — Verecundus non libenter se diffundit in turpitudinem libidinis 697 a — bona socia est humilitatis 555 b — virginis tenera est 98 b

Veritas — Christus est veritas aeterna, plena, intima 48 b — Qualis sit lux Veritatis aeternae 564 a — Vide etiam V. *Christus.*

— est rectitudo sola mente perceptibilis 472 a — respicit scientiam Dei 457 a — pertinet ad contemplativam *ibid.* — Veritatis est naturaliter in bonum dirigere 222 a — Ille mirabilis veritatis est, in cuius opere est claritas exempli et simplicitas oculi 483 b — Debemus veritati acquiescere tanquam matri bonae 59 a

— omnis vel est creata, vel est creans; prima transit, secunda manet 213 b — omnis praeter primam semper est in fluxu 73 a — non potest apprehendi nisi per primam *ibid.* — nulla nisi per veritatem primam potest illuminare *ibid.* — Veritati permixta est falsitas 63 a

— est triplex: experientiae, rationis humanae et fidei 248 b — est vitae, iustitiae, doctrinae 356 b — omnis potest reduci ad hoc, ut sciamus fugere mala, operari bona, appetere caelestia 310 b — debet vivere in corde et ore et fructificare in opere 183 a

— operum docet, quid sit agendum 240 b — operum est ut regula actionis directiva *ibid.* — praemiorum est ut scutum in tentatione protectivum *ibid.* — praemiorum docet, quid sit attendendum *ibid.* — morum est ut herba fullonum affectionis sanctificativa *ibid.* — morum docet, quid sit fugiendum *ibid.* — fidei est ut lux rationis illuminativa *ibid.* — fidei docet, quid sit credendum *ibid.* — Dogmata veritatis dicuntur sagittae 528 a — In ipsis est firmitas auctoritatis, rectitudo rationis, modestia propositionis *ibid*

— Sine veritate Deus nullum documentum approbat 435 b — Dei sapientia non habitat, nisi ubi est veritas 643 a

— Gloriosum est mori pro veritate, quae, etsi non convertat audientem, coronat tamen praedicantem 373 b — Gloriosius est deiici cum veritate quam magnificari cum falsitate 443 a — quae displicet et excitat persecutionem, est meritoria 523 a — Haec semper durabit *ibid.* — debet probari in tribulatione et patientia *ib.* b

— quae displicet, non ex odio dici debet, sed ex caritate 523 b — Secus occidit bonos et etiam nos ipsos *ibid.*

— sola inquirenda est 408 b — cognoscitur, adiuvante divina virtute 290 a — Nulla est melior praeparatio ad cognitionem veritatis quam invocatio divini nominis 237 b — Ad studium veritatis necessaria est mansuetudo tam in audiendo quam in conferendo 594 a — Quid requiratur ad viam veritatis finaliter assequendam 729 b — meditanda est per simplicitatem, rectitudinem, puritatem 442 b

— Vestigium veritatis sequendum est pede directo, munito, accelerato 472 a — Obstaculum veritatis est tumor mentis 200 a. 237 b — Qui conceptiones suas et rationes praefert veritati in tenebris est et filius diaboli 317 b — Multi magis diligunt suas investigationes quam veritatem *ibid.*

— cor sanctificat, mundat et purgat 643 a — liberabit nos ab omni adversitate 290 a — disponit ad contemplationem 292 b — Ipsa habita, habetur suavitas 695 b

Vermis — de ligno nascitur 458 b — folia comedit et perdit fructus *ibid.* — nocet ligno 477 a

Versio — Omne, quod a versione incipit, in versionem tendit 315 b

Vestimentum — indutum corpori stat, sed non per se 574 b — Nullus ponit novam vestem super veterem, sed primum exuit veterem 573 b — inquinatum non potest mundari, nisi transeat per lavacrum 534 b — designant opera conversationis 532 b. 533 a — lini candidi designat conversationis honestatem 521 b

Vestitus — non sit superfluus nec delicatus nec pretiosus nec multum ornatus 724 b

Via — materialis et via spiritualis poenitentiae est quaedam regula rectificans hominem 74 a — materialis et mentalis praeparatur tribus modis 75 b — Per viam graditur homo ad propriam civitatem 444 a

— rectae sunt divina praecepta 409 b — designat beneplacita Dei 325 b — designat bonas operationes 444 a — designat actus exteriores 225 b

— Christus docet suum discipulum vias suas 32 a — Istarum viarum privilegia *ibid.*

— Viam Domini dirigimus per octo exercitia perfectionis 68 a — Viam Domini dirigimus per impuritatis expurgationem, pietatis assumtionem, sanctitatis conversationem, salutis promotionem *ib.* b. 69 a — Sunt quatuor viae a Deo, quatuor secundum Deum, quatuor ad Deum 445 a, b

— caute ambulandi sunt septem 434 b. 435 a — directa ad vitam est dilectio 54 b

— In via sumus in atriis domus Domini 285 b — Quamdiu sumus in via, summe nobis desiderandum est audire de Deo 328 b — Summa perversio est de via facere terminum 290 b

Victoria — Per victoriam pervenitur ad pacem 469 b — peroptima est vincere adversarium per beneficia 487 a — Vincenti Dominus septem praemia promittit 513 a

Victus — Milites victoris gentem devicti armis suis spoliant 572 b

Vigilantia — Amor et cupiditas faciunt vigilare 92 a — Sine ea non possumus redire ab hebitudine in sagacitatem 647 b — necessaria est oranti 686 b — Vigilare debemus in orationibus propter octo rationes 328 a — Vigilandum est in oratione ex quatuor causis 391 b

Vigor — necessarius est ad virtuosam operationem 246 b

Villae — ad civitatem ducunt 286 b

Villicus — designat peccatorem 384 b

Vincentius — pugnavit contra diabolum 511 a — fuit leo fortissimus propter tria *ibid.* — similis factus est leoni propter suam magnanimitatem, virilitatem, virtuositatem *ibid.* — erat fortis per fidem, spem et caritatem 513 b — commendatur ab operibus et virtutibus 510 b — Ab ipso exemplum sumere debemus resistendi 513 b

Vinculum — est triplex: superbiae, invidiae, lasciviae 395 b — Ioannes in vinculis constitutus significat animas circumplexas vinculis originalis culpae, circumpeditas vinculis reatus poenae, circumvolutas vinculis corporalis miseriae 45 b. 46 a, b

Vinea — deserta est multum turpis et vilis 572 b — significat animam 194 a — significat ardorem caritatis, 64 a — designat studia 287 a — designat mundum 494 b

— Deus quinque vicibus operarios in vineam suam conduxit 193 b — Qui sint isti operarii *ibid.*

Vinum — inflammat, exhilarat, alienat 64 a — Per vinum inebrians intelligitur omne, quod praebet fomentum amori libidinoso 646 b — designat passionem Christi 401 a — designat internam devotionem 199 a — designat compunctionem 547 a

Virga — radici adhaeret, sed ad radicem non reflectitur 720 b — diu in torsione detenta ad rectitudinem pristinam non reducitur nisi forti ignis excoctione 551 b. 552 a

— Aaron fuit arida, sed educta de tabernaculo florida apparuit 282 a — germinat, quando per ministerium praelati multi Christum suscipiunt 517 a

— designat Christum 275 a — designat crucem Christi 261 b. 342 a — designat sententiam divinam 585 b — Aaron et virga de radice Iesse designant Mariam 99 a, b — Per virgam germinantem intelligitur fiducia 717 a — virescens quid significet 33 a

Virginitas — est in carne corruptibili incorruptionis perpetuae meditatio 715 b — cum sit in carne, nescit carnis pollutionem 658 b

— Virginitatis votum Maria prima emisit 669 a — Bona est fecunditas coniugalis, melior castitas virginalis, optima fecunditas virginea 679 b

— immaculata fulget conformitate Agni, familiaritate Sponsi et iucunditate Spiritus sancti 663 a — est inaestimabilis in merito, ineffabilis in praemio 706 a — honore statum Angelorum quatuor gradibus transcendit *ibid.* — a terra redolet usque in caelum 503 a

— Dominus est multum zelotypus de virginitate nostra 522 a — Christus virgineum decus diligit 663 a — Christus voluit virginem Matrem, praecursorem, familiarem *ibid.* — Virginitate Deus est noster pater; mater, Virgo gloriosa; hereditas, regnum caelorum 634 b. 635 a — immaculata copulanda est Christo largitori 663 b — in mente confoederanda est Christo reparatori 662 b — in carne committenda est Christo protectori *ib.* a

— Virginitatem in mente acquirere possumus per gratiam iustificantem 662 a — non concipit, nisi fecundetur gratia superna 668 b

— simulata est in sola carne, reparata in sola mente, immaculata in utrisque 661 a — in carne subiacet periculo ratione divini iudicii, praecipitii proprii et scandali alieni *ibid.* — in mente indiget praesidio misericordiae et gratiae divinae et tutamento Ecclesiae 662 a, b — saepe corrumpitur, dum tactus illicitos sequitur 285 a — Eius ruina reddit hominem difficilem ad poenitendum 661 b

Virgo — Pars virginum est melior quam pars coniugatorum, viduarum et matrum 703 a — sunt sponsae Christi 704 b — quae est magis despecta inter alias, si est pura et honesta, accipitur a Christo in uxorem 522 a — speciosa est, quae nec exterius nec interius maculas habet 663 a

— omnes praeter Mariam spinae sunt propter aculeos concupiscentiae non omnino in eis exstinctae 699 a

— Non est incredibile, virginem concipere, Spiritus S. gratia fecundante 668 b

— ducunt vitam angelicam et caelestem 200 b — virilem animum induerunt 604 b — In eis est sanctitas pudicitiae 613 b — Earum sanctitate Ecclesia magnifice decoratur 603 b — Earum sanctitas per lapides desiderabiles designatur 604 a

— In virginibus sacris debet esse timor sanctus de Deo 520 b — Deus est zelotypus de earum pulcritudine interiori; sed de exteriori sine interiori parum curat *ibid.*

— In eis claruit spiritus timoris 599 a — Illas imitari debemus *ibid.* 600 a

— habebunt aureolam in capite, quia non habuerunt serta lasciviae 285 a — proferent canticum novum, quia non dixerunt cantilenas turpitudinis *ibid.* — sequuntur Agnum utroque pede, quia non duxerunt choreas *ibid.*

— fatuae dicuntur, quae exterius praetendunt puritatem et interius habent impuritatem 661 a — fatuae non erant pulcrae pulcritudine interiori 520 a

— non est conspicienda 661 b — Ab ea arcendi sunt oculi exteriores et interiores 662 a — Eam corrumpere est templum Dei violare *ibid.* — Scelus magnum est corrumpere virginem sub promissione matrimonii 636 a — Deus non potest suscitare virginem post ruinam 661 b — Deus valet liberare de poena, sed non vult coronare virginem corruptam *ibid.*

Virgultum — ascendit sine ramis et frondibus 325 b — designat paupertatem *ibid.*

Virilitas — Virilitatis opus tres habet gradus 684 a

Viatus — omnis unita plus est infinita quam multiplicata 352 a — in sui dispersione minuitur, in sui congregatione augetur 611 b

— animi consistit in agendo et sustinendo 510 a — Maioris virtutis est vulnus aequo animo sustinere quam vulnus inferre 684 b — Virtuosus est qui virtuose operatur et virtuose triumphat 510 a, b — Quanto aliquid est virtuosius, tanto est fortius 481 a

— Septem sunt virtutes interiores, scilicet sensus, imaginatio, aestimatio, ratio, intellectus, intelligentia et apex mentis 162 b

— est in sola liberi arbitrii voluntate 661 a — est circa arduum et difficile 601 a — certior est omni arte 717 b — fundamentum primum habent a fide 181 b — Origo virtutis est in possessione divini boni 501 b — mira illa est, quae sublimitatem operis coniungit cum humilitate cordis 483 a — per arcem designatur 601 a

— In tanta temporum et actionum varietate non sufficit una virtus 564 b. 565 a — Ideo oportet faciem commutare 565 a — Huius faciei commutatae quadruplex est similitudo designans quatuor virtutes *ibid.* — sunt cardinales et intellectuales, activae et contemplativae, operativae et consuetudinales 638 a — Septiformis est gratuitae virtutis perfectio 680 a — Sex sunt opera virtutum, in quibus homo se debet exercere quoad se et proximum 267 b. 268 a — Exercitatio virtutum significatur per sex arbores 52 b

— evangelicae quatuor sunt 468 a — Quaelibet earum triplicatur *ibid.* — Has non docuerunt philosophi *ibid.*

— intellectuales dicuntur plus valere quam consuetudinales 556 a — consuetudinalis est habitus politicus 482 b — distinguuntur in politicas et theologicas 419 b

— Virtutis gradus est triformis 407 a — theologicae sunt ornamentum et complementum cuiuslibet virtutis 450 b — triplex theologica hominem secundum omnem potentiam ad Deum ordinat 419 a — theologicae assimilantur fimbriis aureis 450 b

— cardinales sunt quatuor 451 a. 604 a — Quaelibet earum triplicatur 604 a — cardinales significantur per quatuor portas triplicatas *ibid.* — cardinales et operativae dicuntur columnae argenteae 638 b — cardinales in quibus consistant 451 a — cardinales, licet habeant distinctionem, habent tamen connexiones et aequalitates 716 b — cardinales portantur per amorem et

timorem *ibid.* — Virtutibus cardinalibus perficitur homo interior 604 a — reducunt ad Deum, in quantum sunt politicae, purgatoriae et animi iam purgati *ibid.*

— Exercitationes virtutum contemplativarum et activarum coniunctae sunt 639 a — Prius est exercitatio activarum *ibid.* — Coniunctio virtutum contemplativarum et operativarum fit per caritatem 638 b — Virtutum activarum et contemplativarum origo est caritas *ibid.* — Virtutum operativarum principium est hierarchia subcaelestis 639 b — incipiens ab activa venit ad contemplativam *ibid.* — incipiens a contemplativa debet redire ad activam 640 a — activae et contemplativae perficiuntur per expugnationem tentationum et per exercitationem 638 b. 639 a — speculativae transcendunt activas 638 a — contemplativae sunt in hierarchia caelesti 639 b

— Ad virtutem necessaria sunt scire, velle et impermutabiliter operari 356 a — Eius exercitatio fit per vigorem, nitorem, amorem *ibid.* — est perfecta, si prosequitur iusta, refugit suavia et sustinet dura 160 a — Virtutis perfectio requirit puritatem, rigorem, humilitatem, caritatem 529 b — Perfectio virtutis consistit in eligendo laudabiliter, prosequendo viriliter, perseverando stabiliter 562 b

— Christus medium tenuit in omni genere virtutis 57 b

— manifestatur per operationem 482 b — Manifestatio virtutis est in assecutione triumphi 501 b

— Multi sunt debiles ad virtutes 482 a — Virtutes adipisci non possumus nisi virtuose agendo 639 a — Volumus habere virtutem et nolumus pati *ibid.*

— Non est vera virtus sine incarnatione Verbi et spiratione Spiritus S. 639 b — Virtuti non compaginamur, nisi per fidem et amorem compaginemur sanguini Christi 260 b — In virtutibus nos exercitare debemus per meditationem Christi in cruce 639 b

— Si quaerimus efficaciam virtutis, recurrere debemus ad fontem virtutis 317 a — nulla est superaedificatio virtutis, nisi substernatur veritas credendi 652 a — sine caritate sunt informes 419 b

— Habitus virtutum habentur per frequentationem 638 a — incrementum habent ex dilectione 181 b — crescit in vituperio 578 a — Similitudo *ibid.* — fundatae in Christo non ruunt per carnalitatem, mundi oblectamenta vel daemonum impulsionem 238 a — sunt custodiendae in conscientia et corde proprio 475 b

— inchoata non prodest, nisi ad finem perducatur 457 a, b — Virtutem inchoans quendam in se bonitatis fructum format, sed incipiens et deserens velut fructus immaturus ante tempus cadit *ib.* b

— Si indigemus virtutibus, longe a nobis sunt 139 a — Summa stultitia est de virtute facere peccatum et vitium 189 b — laudibus aliorum redduntur inanes 639 a — Nemo laboret ad virtutes propter laudes *ibid.* — septem occiduntur per septem vitia capitalia 511 b. 561 b — in elatione eliditur 458 b

— In virtute probata Deo complacemus 576 a — Per eas levabimur sursum 640 a — Ex bona virtute procedit bona operatio; ex mirabili, mirabilis 482 b — facit, esse facilia quae iudicat quis esse difficilia 562 b — Diriginus viam Domini per quatuor exercitia virtutum 68 b. 69 a — et gratiae sunt arma contra carnem 108 b — Virtutibus impugnantur vitia 415 b

Virtutes (scil. Ordo Angelorum) — stabiliunt in intimis et sanctis propositis 623 b. 624 a — faciunt pacem cum interiori 623 b — nos promovent in mundi contemptu 619 b — Earum est prosequi et perficere 611 b — Earum est exsequi 613 a

Visibilis — Per visibilia reducimur ad invisibilia 311 a. 398 a

Visio — Ad visionem pervenitur per sex gradus 79 a

— Deus videtur in mundi creatura, in natura assumta, in humana conscientia, in sua essentia 83 a, b — In statu gloriae Deus videtur immediate, in statu miseriae mediante speculo 399 a — Quare hic videamus per speculum in aenigmate 105 b — Ad visionem Dei in conscientia non solum requiritur purgatio a peccato, sed etiam abstractio ab amore mundano 290 b. 291 a — Haec visio desiderio sui omnem animam rapit 291 a — Christi in via et in patria producit quatuor effectus 83 b. 84 a

— divina est merces, quae operariis redditur, non donatur, licet sit citra condignum 196 a — est tota merces et beatitudo 105 b — In visione est tota merces 198 b. 535 b — beatifica est aeterna, nullo modo intercisa 623 a

— Spiritus S. illuminat oculos ad videndum omnia in Deo 629 b — Quando oculus intellectualis pervius luce divina repletur, efficitur deiformis 616 a — Anima, quae Deum videt perfecte, configuratur ipsi et ipsum continue intuetur 623 a

— Oculo ad oculum videre est gratioso aspectu aspicere et aspici 81 b

— est sine labore et errore et cum delectatione 409 a — In visione veritatem sine ulla difficultate videbimus eaque clarissima et certissima perfruemur 105 b. 313 b — In visione non aliquid quaeremus ratiocinando, sed cernemus contemplando *ibid.* — In visione in patria non potest intervenire error sicut in modo videndi in via 313 b — Quare non possit esse error in visione beata 26 a

— Dei beatificat purgando errorem, fugando dolorem, terminando laborem, evacuando timorem 105 b. 106 a — Quomodo ad haec disponamur *ibid.* — divina dulcorat gustum, ditat et honorat proprium subiectum et delectat visum 197 b. 198 a — divina rapit animam desiderio amoris, ut gaudeat interius et exterius 195 a — Maxima erit dulcedo, quando anima totaliter absorbetur in pelago felicitatis infinitae 291 b — Dei animam sui desiderio in eius concupiscentiam trahit 409 a — rapit animas toto desiderio ad Deum 198 b

— non generat fastidium, sed continuat desiderium 106 a — In visione est simul satietas et desiderium 487 b — Vide etiam V. *Caelum, Beatitudo* et *Gloria.*

Visus — arcendus est ab aspectu concupiscibilium 724 b

Vita — est actus continuus ab ente quieto et sempiterno fluens 271 b — Illud quod vivificat, intrat formaliter corpus et essentialiter in qualibet parte vivificat 73 a — Illud quod vivificat animam effective sive causaliter, est essentialiter in anima et in qualibet potentia animae *ibid.* — dignoscitur sensu et motu 411 a. 412 a

— incorporeae sunt quindecim 318 b. 322 a — sunt duodecim gradus vitae 659 a — Origo vitae comparatur fonti 271 b — conservatur per calidum, humidum et conciliationem contrariorum 711 a — solvitur, soluto vinculo animae cum corpore 558 b

— nostra est languor perseverans 411 b — temporalis aeternae comparata mors est potius dicenda quam vita 432 b — debet esse tempus inediae, abiectionis et confusionis 61 a — Nati sumus, ut brevi tempore vivamus 585 a — Quotidianus defectus corruptionis nihil aliud est quam quaedam prolixitas mortis 411 b. 432 b — Totum tempus praesentis vitae significatur septem diebus 61 a

— Sic debemus vivere, quod vita nostra praedicet omnibus 582 a, b — componenda est secundum septem libros 454 a, b — Debemus vivere respectu nostri sobrie; respectu proximi, iuste; respectu Dei, pie 271 a — christiana consistit in integra conversione, strenua operatione, devota contemplatione 276 b — Primum est poenitentium, secundum activorum, tertium contemplativorum *ibid.* — Perfectio bonae vitae consistit in bona operatione et sancta eruditione 531 b

— est activa et contemplativa 406 a — activa et contemplativa quid sit 470 b — est actuosa, otiosa et ex utraque composita 457 a — Quomodo istae sint exercendae *ibid.*

— Non est vivendum carnaliter, sed spiritualiter 305 a — carnalis et animalis est odienda, ut conservetur ad futuram gloriam 489 a — Plus debemus diligere vitam spiritualem quam corporalem 540 b — Si tantum diligimus vitam corporis, diligamus etiam vitam animae 539 b — In vita spirituali confirmamur per exemplum Sanctorum et documentum Scripturarum 472 b

— Duodecim vitae ordinatae fluunt a Verbo aeterno 468 b — Fons vitae ad nos non derivatur nisi per Christum cognitum et amatum 271 b

— aeterna aliquando singulariter dicitur repromissio, aliquando pluraliter 606 b — aeterna in Deo est 516 a — Ad hanc solum debet anima iusti suspirare *ibid.*

— aeterna ab omnibus desideratur, sed a malis non debito modo 464 a — Via

ad vitam aeternam est crux, pugna et victoria inimicorum *ibid.* — Viae vitae sunt iustitia, misericordia, veritas 326 b — Viae ad vitam sunt quatuor 445 b — Via directa ad vitam est dilectio 54 b

Vitium — Per septem daemonia intelligitur universitas vitiorum 561 b. 562 a — Quatuor genera vitiorum designantur per quatuor bestias 426 b — plus quam pestilentia sunt fugienda 139 a — delectant corpus, sed non reficiunt animam 424 a — Vitiis peccatorum pascitur et delectatur diabolus 194 a — debent purgari, ut virtutes et dona valeant radicari 278 b

— aliquando sub specie virtutis deferuntur 312 b — Cum vitium virtus creditur, difficulter emendatur 423 b

— capitalia dicuntur spiritus nequam oppositi donis Spiritus S. 665 a — Eorum descriptio *ib.* b. 666 a, b — Septem capita draconis designant septem peccata capitalia 264 b — septem capitalia intelliguntur per duces Moab 150 b

— Quae homo per septem vitia capitalia appetat 511 a — Septem vitiis capitalibus diabolus impugnat mundum *ibid.* — Quas deformitates per ipsa incurramus *ib.* b — Quae virtutes per ipsa amittantur *ibid.* — Quae supplicia sequantur ad septem vitia capitalia *ib.* a, b

— Passio et crux Christi sunt arma contra septem vitia capitalia 261 b — Septem peccata capitalia vincimus per fidem, faciendo septem circuitus 481 b — Contra ipsa debemus habere faciem et virtutem leoninam 511 a, b. 512 a — Quid respondendum sit diabolo, si nos tentat de vitiis capitalibus 511 b

Vitrum — solo concussu alterius corporis rumpitur 546 a — Propter vitrum fractum nunquam frangetur sanum 542 a

Vitulus — vultum habet ad terram depressum 528 b

Vividum — est quod in se habet principium suae conservationis 696 b

Vocatio — Quidam a Deo vocantur et venire contemnunt 385 b — Bonum est, tales frangi adversitatibus, ut vocationi obediant *ibid.* — Dominus nos vocat per inspirationem, praedicationem, flagella, beneficia, exempla 576 b — Christus vocat tria genera hominum, ad quae omnia alia habent reduci 196 a — Christus vocat laicos ad poenitentiam, clericos ad iustitiam, Religiosos ad gustum divinae sapientiae, doctores et praelatos ad sollicitudinem 362 b

Voluntas — est ex memoria et intelligentia 354 a — radicatur in anima 381 b — de sui natura sunt mutabiles et ad utrumque oppositorum se habent 551 b — delectata propter se conquiescit 459 b — vocatur arbor bona vel mala 381 b — in semetipsa est contraria et diversa 46 a

— bona est illa quae benignitate se diffundit et misericordia condescendit 668 a — bona describitur 724 b — Ad bonam voluntatem conservandam necessaria est districtio disciplinae *ibid.* — ut sit Deo conformis, debet esse gloriosa, speciosa, deliciosa, opulenta 384 a, b — Quomodo homo ad divinam voluntatem se probare debeat 137 b — Haec voluntas non potest probari ab eo qui quaerit gloriam hominum *ibid.*

— Vix est qui Christo dare velit propriam voluntatem 551 a — Hoc quasi monstrum est, cum mutentur naturalia et non rationalia *ibid.* — Exempla *ib.* a, b — Causa, quare voluntates nullis rebus mutentur, est prava consuetudo *ib.* b — Exempla *ibid.* 552 a — Perversitas voluntatis facit umbram in affectu 283 b

— est fundamentum et materia omnium sacrorum operum 182 b — Voluntate perficere valemus Dei obsequia 447 b — Nunquam est vacua manus a munere, si arca cordis fuerit repleta bona voluntate 724 b — Si non adest facultas, voluntas pro opere reputatur *ibid.* — bona tanquam scutum conservat coronam 486 a

Voluptas — brevis est 287 b — Voluptuosi sunt sicut affines diaboli, fortes in posterioribus, debiles in anterioribus 277 a — Ratio in voluptuosis dormit per negligentiam *ibid.* — Voluptuosi iacent in lecto pigritiae et carnalitatis corporis 276 b — Voluptuosus excluditur a sapientia 145 a — Voluptuosi saepe morte praeoccupantur 277 a — Voluptuosi designantur per paralyticum *ibid.*

Vomis — designat praedicationem 565 b

Votum — Quia voluntas est vertibilis, ideo debemus pedem nostrum voto ligare 306 b — tria comparantur tribus seris 162 a — His daemonibus clauditur aditus *ibid.* — triplex designatur per viam trium dierum 717 b — Voto professionis austerae homo sanctificatur 646 b — castitatis non recipit dispensationem 706 a

Vox — est signum intentionis intellectus 59 b — signat mentis conceptum *ibid.* — sunt notae ipsarum passionum, quae sunt in anima *ibid.* — praeit verbum 67 a — manifestat ipsum verbum 59 b — tota se offert 538 b — percipitur sensu 107 a

Vulnus — absconditum non potest curari 550 a, b — letale tanto est periculosius, quanto plus quis exspectat apponere medicinam 539 a — invceteratum non levi medicina curatur 551 b

Vulpes — designant homines astutos 342 b

Z

Zachaeus — se humiliavit suscipiendo Christum 416 b

Zacharias — magnus fuit in Lege 540 b — verbum consolatorium attribuebat Angelo 626 b

Zelus — Rectitudo zeli consistit in discretione scrutinii et districtione iudicii 491 a — Oportet zelare divinam iustitiam 636 a — Legis maxime attenditur quantum ad cultum Dei 650 b — Nullum sacrificium acceptius est Deo quam zelus animarum 581 a — Propter istum zelum Christus multum perpessus est *ibid.*

— Christi est sexformis 39 b

— Rectitudine zeli carentes maxima peccata eorum quos carnaliter diligunt, excusant et alleviant, sed minima illorum qui eis displicent, incusant et aggravant 442 b — Hoc est maximum peccatum *ibid.*

Zizania — significat vitia et peccata 193 a

Zona — aurea designat cogitationes mundas 249 b

Zorobabel — interpretatur princeps translationis 216 a, b. 573 a — significat praelatum 216 b

INDEX

LOCORUM SACRAE SCRIPTURAE

IN TOMIS V-IX. CITATORUM

(Asteriscus * secundam paginae columnam denotat)

VETUS TESTAMENTUM.

GENESIS.

1, 1: V 219* 222* 331 396* 405 497* — VI 117 152 162* 167 204 245* — VII 171* — IX 182*
2: V 222* 411 — VI 117 249 — VII 171* — VIII 268 — IX 99 145 353
3: V 204 230* 297 332 335* 344 347 432 521* — VI 117 — VII 587* — IX 182* 246 563* 707
4: V 204 230* 297 335* 347 349 353 357* 360 365
5: V 204 230* 297 335* — VII 587*
6: V 219* 223 347* 370 382* 400 521* 535* — IX 182* 246*
7: V 370
8: V 168 369 372 377 521* 574
9: V 219* 347* 383 387 521* 577 — IX 183 246* 669
10: V 347* 382* 387* — VI 521* — VII 113* — IX 94
11: V 347* 388 393 393* — VI 115 216 — VII 195* 321 — IX 33 183 590 657* 669*
12: V 398 400 403 409 409 414 420
14: V 221* 347* 425 521* — VI 155* — VII 533* — IX 183 231* 246* 613
15: V 425 — VI 218*
16: V 392 425 427* 431 444 — VI 159* — VII 533 — VIII 313* — IX 518 719*
17: V 425
18: V 425
20: V 347* 522 — IX 183* 246*
21: V 347* 522
22: V 174 522
26: V 180 311* 312 348 378 406* 430* 458 522 — VI 69 167 141 124* 158* 167 — VII 88* 313 319* 387* 503* 511 — VIII 189 — IX 88 192* 198 246* 359 408 446 447 565 582*
27: V 168 522 — VI 171* — VIII 189 — IX 425* 439 471* 567 577*
28: V 166* 172 229 — VI 167 172 553* — VII 223 — VIII 287*
31: V 261* 349 540 — VI 6* 26 34 183* 194 270 — VII 275 461* — VIII 246* 422*

2, 1: VIII 246*
2: V 204 219* 312 — VI 33* 181* 230* 308* — VII 230* 342 469* 585 — IX 267
3: V 335* — VII 342 469* 585
5: VIII 160 — IX 669*
6: VI 115 290* 555 — VIII 69 160 — IX 33* 37* 93* 95 116 319 219* 340* 721
7: V 228 — VI 117 171* 206* 207 267 — VII 303* 511 — IX 193* 219* 493*
8: V 270 393* 400* 409* — VI 29* — VII 580* — IX 114* 115* 119 122 335
9: V 228 306* 332 347* 393* 396 399* 406* 409* 413* 415 461 — VII 574* — VIII 69* 159 — IX 56* 56* 93 115 116* 118* 119 222 459 463 465
10: V 270 346 367* 390 — VI 290* — VII 496 580* — VIII 69 80 — IX 33* 93* 115 117 119 333* 335 335* 698 701*
11: V 270 346 390 413
12: V 270 346 390 413
15: V 156 297* 400* 402* 406* 416* 421 — VII 254 346* — VIII 317 — IX 115*
16: V 478 — VI 171*
17: V 229 332 406* 478 — IX 47* 263 271 316* 464
18: VI 46* 171* — IX 704*
19: V 496*
20: VI 36
21: V 406* 487* — VII 235 595* — IX 126* 247*
22: V 487*
23: V 168 487* — IX 82 108* 110*
24: V 168 — VI 202* 545 546 — VII 415 — IX 108*

3, 1: V 232 442* 502 — VI 180* 606 — VIII 270 316 — IX 329
2: VI 606
3: V 232 — VI 117* — IX 117
4: V 232 — VI 366* — IX 209 210* 465* 466
5: V 232 232* 333* 415 420* 478 — VI 122* — IX 101*
6: V 232* 367 394 420 420 — VI 171* — VIII 78* 259*
7: V 233* 415 — VI 151* — VII 339
8: VI 189* — IX 115 119
9: VI 406 — VII 436 — VIII 271 — IX 58 555
10: V 523*
12: V 415 426* 523* — IX 459
13: V 415
14: V 488
15: V 488 — VII 262* — IX 664* 678* 702 713* 718
16: V 233* 487 — VII 108
17: V 162* 233* 467 — VI 12 — VII 163 191* — IX 458* 670 684
18: V 162* — VI 141 — VII 163 191* — IX 588
19: V 156 162* — VI 12 26* 53* 73* 95 117* 206* 214* 556 565* — VII 379* 399 — VIII 111* 320* 420* 596
22: VI 330*
23: IX 63 282 469 605
24: V 251* — VII 83 — VIII 188 — IX 115* 117 273 427

4, 4: V 254 — VII 522 — IX 126* 164 482*
5: VII 522 — IX 377
6: VI 172
7: VIII 143
8: V 406* — VI 172 202 — VII 308 576 595* 595* — IX 260 367* 377
9: V 406* — VII 428
10: VII 451* 558 — IX 386 427* 727
12: IX 481* 662*
14: VI 65* 219*
15: V 398*
16: IX 323
19: V 398
24: V 398*

5, 22: IX 435
24: V 402* — VI 473 — VII 115 — VIII 549*

6, 1: VII 441
2: V 398 — VII 441 514* — IX 209*
3: VI 181* 186 — VII 441 — IX 330
4: VI 197* — VIII 347*
7: VI 172 — IX 466
8: VII 23*
9: VI 172* — VII 14 23* 249 — IX 435
11: V 396*
12: V 396* — VI 172 — VII 441 — IX 82 108 282* 466*
13: VI 197* VII 441
14: V 407 — VII 180* 440* — IX 222
15: V 258 — VI 197* — VII 239*
16: V 195* 258 — VII 440* — VIII 246
18: V 400
19: V 400 — VI 197*
20: V 400
21: IX 424*

7, 1: V 284*
2: V 284*
3: V 284*
8: VIII 322*
9: VIII 322*
11: IX 696*
13: VII 441*
17: VI 241 — VII 441*
21: V 204 400 — VI 172* — VII 441*
22: V 204 400
23: V 204 400 — IX 466

8, 6: VII 320
7: VII 221 320
8: IX 701
9: VII 221 — IX 694
11: VII 83* — IX 268
20: VI 185
21: V 356* — VI 170 170* 185 186 271* — VIII 291* 447* — IX 73*
22: VI 159* — IX 552

9, 1: V 174
3: VIII 262
4: VI 185*
5: VII 307* — VIII 310*
6: VII 307*
12: V 400* 407
13: V 430 — VIII 504 — IX 113* 131* 518 614 658* 701
14: IX 113*
15: IX 701
16: VII 595*
20: VI 21*
21: VI 21* — VII 577* 595* — VIII 262
22: VII 577*
25: VI 69 187
27: VI 69
29: VI 69

10, 1: VII 349
8: V 398* 407

11, 1: VII 291 — VIII 311*
4: V 407 — VI 121 172*
7: V 400* 407 — IX 44
8: VII 291
14: V 407

12, 1: VI 370* — VII 101* 436* 466* — VIII 114* 248* 293* 523* — IX 96 121 406
2: VII 29 — IX 685
3: VII 29 34
4: VIII 295*
5: VIII 295*
7: VI 176* 227
10: IX 45*
11: IX 712*
13: IX 712*
18: VII 275*

13, 6: IX 516*
8: VII 248* — IX 629
9: VII 248*
10: VII 580* — IX 115 119
13: VII 442 — VIII 441*
14: VI 173 — IX 227*
15: V 395 — IX 602*
16: V 395
17: V 395

14, 18: V 195* — VII 546* — IX 257
19: VII 546*

15, 1: V 254 — VI 142 370* 559* — VII 16 118* 150* 313 370 — IX 92* 198* 211* 516
2: V 410* — VII 14*
4: VII 16
5: V 339 377 380 — VI 189* — VII 168* 297* — IX 332 352* 590 614*
6: VI 326
8: VII 18
9: VIII 296* — IX 530
10: VIII 296*
11: VI 87
13: VI 223
16: VI 185
17: IX 530
18: VI 173 185 — VII 40*

16, 4: VII 20 — IX 665*
7: IX 630
9: IX 619
12: VIII 266 — IX 677
14: IX 333*

17, 1: VII 128* 249 — IX 435 649
2: V 400*
3: V 400*
4: V 168 377 — VI 393
5: VII 418* — IX 660
6: V 168
8: V 208 — VI 173
10: VI 217* 345* 371 — IX 434
12: VI 345* — VII 35* 54*
13: V 208 — IX 134
14: VII 35*
15: V 410*
17: VII 436
19: V 395 — IX 99
23: IX 140*

18, 1: VII 417* — IX 77* 129* 141* 676
2: V 55 339 — VI 438 — IX 257* 406
3: VI 231*
4: VII 186* 544
5: VII 544
6: VII 349 474*
7: VII 398 474* — IX 257*
11: V 410*
12: VII 14*
14: VII 26
20: V 470 — VI 115 — VII 443* — IX 44
21: VII 243* 443*
22: IX 406
23: VI 222*
26: VIII 136*
27: VI 119* — VIII 179* — IX 406

19, 1: V 339
4: VI 231* — VII 442
5: VII 442
11: VII 593
14: VI 173 — IX 242*
15: VII 475
16: VII 442*
17: VI 173* — VII 232* 442* 444* — IX 219* 690*
20: VIII 346* 373*
23: IX 711*
24: VI 173 214 — VII 442*
25: VII 259 338* 442*
26: V 465 — VI 173* 569 569 — VII 251* 259 381 — VIII 441* — IX 636
27: VII 443* 444*
28: VII 443*
29: VII 442*
31: IX 666*
36: IX 666*

20, 1: V 168
2: V 168
5: VI 599*

21, 1: VII 42* — IX 413*
2: VII 25* — IX 665*
6: VI 462* — VII 20 149
7: VII 14*
8: IX 251*
9: VI 190*
10: VII 353*
16: IX 88*
33: IX 406

22, 1: V 395 — VI 320*
2: V 395 — VII 120* 216* 232 676 595* — IX 126* 406 424*
3: V 395
5: VII 141 225* — IX 455
6: V 396*
10: V 486*
13: VII 163 385 —VIII 296*
16: VI 189* 223 — VII 40* — IX 614
17: VII 34 40* 61
18: V 457 — VI 370 — VII 21 34 61 602
22: IX 308*

23, 2: IX 608*
13: IX 195*
17: V 158*

24, 12: IX 324
15: IX 660
16: VII 25
17: VI 269* — VII 544
18: IX 697*
27: VIII 492*
40: IX 68 68*
42: IX 68
43: IX 697*
46: IX 697*
53: IX 672*

25, 8: VI 370
21: IX 665*
27: IX 676*
32: VIII 259*
34: VIII 259*

26, 3: VI 185
4: V 457 — VI 189*
12: VII 192 384* 467 — IX 94*
13: VII 43 467 — IX 518*
19: IX 341
22: VI 553*

27, 1: VI 93* — IX 45 248*
2: VI 588*
9: VI 163
13: IX 61*
19: VII 481*
21: VII 527*
26: VII 395*
27: V 393* — VII 29 395* 447 — IX 29* 194* 195* 230* 473 684*
28: V 393* — IX 127
29: IX 684*
40: VI 612
41: VI 453*
42: VI 174
43: VI 174
46: VI 25* 546

28, 5: VIII 254
11: VII 596
12: V 121 205 260 298 441 571 — VI 174 267* 631* — VII 27 235* 236* 276 356* 588* — VIII 299* 396* 478* 542 — IX 320 434* 609 619* 724
13: VI 185 189* 631* — VII 27
16: IX 677
17: VII 27 — IX 154 156 610 708

29, 1: VI 292* — IX 495*
2: VI 292*
11: VI 292*
12: VII 28
17: VII 274 — IX 221*
18: VII 434
19: VI 164*
20: VI 75 127 — IX 237 269
27: VII 20 230
31: VII 56*
32: VII 31*

30, 13: VII 30*
22: IX 665*
23: VII 20
27: VII 223*
30: VII 34*
33: VI 174 — IX 97*
42: IX 665*

31, 1: VI 174*
7: VI 174*
19: V 422*
22: VI 175
34: V 422*
35: V 422*
36: V 422*
38: VI 582* — IX 302*
39: VI 582* 583
40: VI 174* — VII 48 109*
42: VI 174*

32, 1: IX 617 624
2: V 412*
3: VI 174* — VII 246*
9: VIII 506*
10: V 562 — VII 483
22: IX 617
24: V 428* — VI 175 — IX 578 617 686
25: VIII 288*
26: VII 412 — IX 319 326 720* 721
28: VI 175 — VII 443* 444 — IX 495 617 721
29: IX 721
30: VI 631 — IX 49 221* 616 711* 731
31: VII 374 — VIII 288* 711*
32: IX 364*

33, 13: VIII 137*
14: IX 232 300*
17: IX 104

34, 1: VI 610* — VII 34 — VIII 137*
2: VII 34 — VIII 137*
25: VI 290 — VII 247*
26: VII 247*

35, 1: IX 324
2: VI 599*
10: V 312*
16: V 430
18: V 430
22: V 394
23: V 394
24: V 394

37, 2: V 528 — VI 175 — VII 428* 459* — IX 144* 495
3: VII 209* 289* — VIII 84 — IX 497* 704
4: VI 464* — VIII 141*
8: VII 468*
9: V 383
13: VI 574*
14: VI 574*
15: IX 194
18: VII 507
19: VII 439* 507
20: VI 121 — VII 139* 507 — IX 367*
27: VI 137* — IX 28 81 282
28: VI 175 — VII 101* 541* 576 — VIII 316* — IX 367*
31: VI 490* — VIII 80 — IX 726
32: VIII 80 167
33: VI 150* — VII 501* — VIII 80 167

38, 6: IX 364
14: VII 490
27: V 396* 404
28: V 396*
29: V 396*

39, 3: VI 175
7: V 416* — VIII 80
12: VII 130 — VIII 293 399 — IX 314* 455
20: VI 175

40, 12: VII 356
13: VII 356 — IX 85*
14: IX 607*
23: VI 78* — IX 607*

41, 1: V 347 — VI 175
2: V 347
3: V 347
4: VI 44*
14: VII 101*
35: VII 583
37: VII 328
38: VII 8 38
40: VI 175
42: VII 397
44: V 518
45: V 449 — VI 299 — VII 24 — VIII 81*
47: VI 30* — VIII 316* — IX 694
51: V 402 445*
52: V 445* — VI 553* — VII 175* — VIII 316*

42, 3: VII 222*
6: VI 175*
8: VI 577*
21: VI 219* — VII 308 — IX 367*
22: VII 308
24: IX 557*
38: VII 209* 240*

43, 16: VII 367
29: IX 401*
30: VII 42
31: VII 367
32: VI 292

44, 21: VI 263
22: IX 495*

45, 1: VI 131 — IX 81*
12: IX 401*
24: VII 255* 550* — IX 377
26: VIII 81*

46, 8: VII 141*
29: IX 320
30: VII 59* 242 — IX 616

47, 9: VI 53 — VII 288
19: VI 576*

48, 10: VIII 578
13: VII 423
14: VII 423 — VIII 578
15: IX 435
22: VI 290

49, 1: VII 80*
3: V 531* — VI 553* 626*
4: V 531* — VI 553* 626* — VII 43
6: VII 139*
7: VIII 76
9: V 396* — VII 414 — IX 322 513*
10: VI 295* 574 — VII 13* 21 45 70* 209 491 602* — IX 126*
11: VI 446* — VII 491 — IX 726
14: VII 393*
15: VII 393*
18: VII 58* — IX 83* 84*
19: IX 225
20: V 555 — VII 369* 546*
22: V 449 — VII 43 584 — VIII 316* 318*
25: VII 29 — IX 685
26: VII 29 — VIII 493 — IX 28* 690
27: V 397* — VII 254* 414

50, 2: VI 503 — VII 587*
11: VI 30
19: VI 253
23: VII 172
24: VII 42* — IX 413*

EXODUS.

1, 1: VI 185* — VIII 316*
3: VI 116
4: VI 116
5: VI 116 185*
8: V 407*
10: VI 210* 222*
11: IX 676
12: VI 213* 553* — VIII 316* 443
13: V 160*
14: V 161 — VI 176 217* 231* 365 575* 580* — VIII 321* — IX 237 502
15: VI 223
16: VI 178*
20: VI 553*
21: VII 167* 367*
22: VI 178* 210* — VII 167* — VIII 316

2, 2: VI 223 — IX 665
5: VIII 82 — IX 434*
8: VII 297
15: VI 340 — VIII 254*

3, 1: V 342* 345* 412 440* 558 — VII 71* 231 233* — IX 303 691
2: V 345* 374 382* 558 — VII 22 25 231 233* 515* — IX 33 156* 177* 701 701
3: V 345* 558 — VII 52 — IX 83 98 401* 658
4: VII 71* 274 515* — IX 363
5: VII 397* — VIII 306 307 403* — IX 94* 98 249* 472*
6: VI 166* 370* — VII 515* 515*
7: VI 176 330* 559* — VII 125 395 495* — IX 45 50* 322
8: VI 330* 559* 571 — VII 191* — IX 398* 432* 608*
10: VII 3* 504* — IX 434*
11: VII 3* — IX 530*
12: VII 232 — IX 691
13: V 378
14: V 308* 340* 378 378* 380 512* — VI 192* 361* 371 — VII 599 — IX 73
15: V 378* — VII 39
16: VII 39
17: VII 39
18: V 297 566
22: V 414

4, 1: VI 392*
2: IX 222*
7: VII 139 419
8: VI 301*
10: V 428* — VII 3* 19 — IX 250
11: V 378* — VI 177* — VII 528
12: VI 176 — VII 528
13: VI 366* — VII 506 — IX 50*
17: IX 502
22: VI 211* 216

5, 2: VI 191* 213* 222* — IX 636
3: VII 356
4: VIII 322
6: VI 210*
7: VI 176

6, 5: VII 108*
6: VI 213*

7, 1: VI 201
3: VI 176*
9: IX 266*
17: IX 502
20: VI 178* 178*
21: VI 179*
22: VI 232

8, 6: VI 230 232*
16: VI 230
17: VI 211*
19: V 341* 375 477* — VI 219 — VII 292
27: VII 335

9, 3: VII 360*
5: IX 97*
10: VI 176
16: V 552*
19: VI 213*
20: VI 213*
23: VI 215* 215*
24: VI 213* 215* — VII 534
26: VI 143*
31: VI 215*
34: VI 213*

10, 4: IX 458
7: IX 189 191*
13: VI 211*
17: IX 432
21: VI 217* 231* — IX 161*
22: V 349 361* — VI 218 — VII 128 — IX 659*
23: V 349 361* — VI 218 220* 221* 222 — VII 128
24: VI 232*

11, 2: V 414
3: VI 180 233
5: IX 502
8: VI 228*

12, 3: V 532 561 — VI 223* 263* 408* 597* — IX 247*
5: V 561 — VI 263* 543 — IX 178*
6: V 561 — VII 542* — IX 261
7: V 561 — IX 626 729
8: V 561* — VII 542* — IX 248 258*
9: VI 543*
10: V 561 — IX 249
11: V 312* 561* 562 562 562* — VII 397 538 — VIII 525 — IX 249*
12: V 562* 562* — VI 225
13: IX 261 626 728*
14: VII 65* 545
16: V 208
17: IX 140
21: VI 223
23: VI 223*
28: VI 223*
29: VI 223 223* 224 224* 224* — IX 502
30: VI 224 224 225 — IX 153 155*
31: VI 224*
33: VI 228* 228*
35: V 528* — VI 177
36: V 414 528* — VI 177 — VII 293*
38: VI 191
39: VI 565
43: VI 72
46: VI 501
48: VI 346

13, 2: V 329* — VII 46* 56*
3: V 298 — IX 242*
4: V 298
9: VI 325* — VII 36*
10: VII 36*

11: V 395
15: IX 641
16: VII 547
18: VI 621
19: IX 608*
21: VI 153* 222* 232* 621 — IX 302* 326* 341*
22: V 329* — VI 176* 222* 232*

14, 1: V 420
4: VII 241*
5: VI 228*
9: VI 228*
10: VI 177*
13: VI 318* — IX 81*
14: VII 528* 568*
16: V 312* — VI 566* — VII 596 — IX 266*
17: V 312*
18: V 312*
19: VI 222* 540* — IX 502
20: VI 222* 229*
21: V 342* 395 — VI 155* 176* 197 229* 566 566* — IX 356* 481*
22: V 342* — VI 176* 566* — VII 538 — VIII 564* 579* — IX 502*
23: V 342*
24: VI 97 — IX 127* 509
25: VI 97 180*
28: VI 223
30: VII 201*

15, 1: VI 177 230 — VII 201* — VIII 58* — IX 261*
2: VI 177
3: VI 177
4: VI 176* — IX 466
5: VI 626* — VII 204 — IX 151
6: VI 177* 213* — IX 58* 275* 412* 607*
7: VI 143 — IX 428
8: VI 626* — VII 534
9: VI 612
10: VI 12* 89 143* 143* 176* 223 231 627 — VII 205
11: V 536 — VI 213* — VII 37* 61 200* 242 — IX 43 74*
13: VIII 170*
15: VI 138
17: IX 31* 219* 688*
18: V 87 — VIII 29*
19: VI 229 626*
20: VII 64*
23: VI 627 — IX 467*
25: VI 271 627 — IX 222* 266*
27: V 368* — VI 400 — VII 141* 252*

16, 1: VII 538
2: VII 475*
3: V 423 — VI 210 325* 568* — VII 222* — IX 378* 386 428
4: V 564*
5: VI 493
12: VI 115* 321
13: VI 210 230* — VIII 342* — IX 118* 127
15: V 312* 564* — VII 362*
18: VIII 292
20: VII 484
21: VI 216* — VIII 342* — IX 524
26: VI 215 — VII 136
27: VIII 342*
31: V 564* — VI 214* 215
33: IX 675 714* 716*
34: IX 704
35: VI 214 215*

17, 1: VIII 526*
2: VI 178
5: IX 267
6: VI 178
8: VI 178
10: VI 178 — VII 141
11: VII 141
12: VII 274*

18, 17: IX 456*
19: VIII 145
21: VI 353 — VII 166* 583* — VIII 131*
22: VII 166* 583* — VIII 131* 145
24: VIII 147 447
25: VIII 375*
26: VIII 375* 446

19, 3: V 354 440*
4: V 354 — IX 143
6: VII 13*
9: VI 260 — VII 237*
10: VII 56
13: V 354
14: IX 44*
15: VII 17*
16: IX 126*
18: V 442 — VII 232* 349* — IX 44* 342 433
21: IX 44*
22: VII 19*
23: VII 239*
24: IX 337
25: IX 44*

20, 1: VI 577
2: V 59 512
3: V 432* 510 512 — VI 366 — VIII 398*
4: V 432* 512
5: V 432* 512 — VI 115* 130* 372* 375 — VII 338* — IX 509 520*
6: V 512 — VII 40
7: V 432* 515 — VI 201
8: V 432 519 — VI 377 504* — VII 56 — IX 705
9: V 520 — VII 343* — IX 267*
10: V 520 — VII 344 585*
11: V 520
12: V 263 432* 522 — VI 59 61 498 — VII 68 120* 197* 250 — IX 591*
13: V 263 432* 525 — VI 345
14: V 432* 525 — VI 202* — VIII 445
15: V 432* 525
16: V 432* 529
17: V 143* 432* 529
19: VII 166*
22: VI 316*
24: VII 36*

21, 1: VII 305
20: V 182
21: V 182
23: V 477*
24: V 477* — IX 262
33: VII 427* — IX 63*
34: VII 427*

22, 1: VII 476*
13: V 517*
18: V 526* — VI 353 487 488 493* — IX 303*
25: VII 157
27: VII 108 — IX 350*
28: VI 86*

23, 2: VI 493* 571 — VII 114 225* 473* 572 — IX 303* 453
3: VI 571
5: VII 155
7: VI 345 352* 366 487 — VII 567 IX 303*
13: VI 203*
14: VII 65*
15: IX 138*
16: V 427
17: VII 65*
18: VII 310*
20: VII 18* 94* — IX 617*
21: VII 18*
23: IX 241*
27: VI 186
28: VI 186
29: VI 184*
30: VI 184*

24, 5: V 334*
6: V 334*
7: VI 345
8: VI 65 — VII 548 — IX 693* 729
9: IX 31 337 418* 587*
11: V 347* — VII 284 — IX 269
12: V 354 511 — VII 231 453* — VIII 271 — IX 53* 455
13: V 354
14: VII 19
16: V 297*
17: IX 455 611 689
18: V 334* 374 — VII 89* 141 232 237* — IX 319

25, 4: VIII 167
8: VI 168*
9: VI 168*
10: IX 638*
11: IX 716 716
15: VIII 320* — IX 716*
16: IX 717
18: V 398* — IX 531* 638*
19: V 310*
20: V 311* 312* 345 391 — IX 640 701
22: V 375 491
23: IX 654
25: VI 142*
30: VII 136* — IX 654 717*
31: V 391
37: VII 300*
40: V 572* — VI 168* 630* — VIII 11* 243 539 — IX 209 217 637*

26, 1: V 368 — VIII 133*
2: V 368
3: V 368 — VI 266
7: VIII 138
18: V 398*
19: V 398*
34: V 303 — IX 718
35: V 303 — VIII 427*

27,20: IX 547* 655*

28, 4: VIII 292*
6: V 371*
7: V 371*
8: V 371*
13: VIII 396*
15: VIII 143
17: V 368* — VII 141* — VIII 143 302
18: V 368*
19: V 368*
20: V 368*
21: V 368* — VI 227* — VIII 292*
28: VIII 302
33: VI 227
34: VI 227
37: VI 96*
38: IX 164*
41: VII 41 540*
43: VII 41

29, 7: IX 548
36: IX 96*
41: VIII 394*
42: IX 673*
44: IX 62 674

30, 1: VIII 531
23: IX 645* 646
25: V 367* — VI 411
26: V 367* — IX 715
27: V 367*
30: IX 599
35: VIII 404*
36: VI 411

31, 3: VI 161*
7: IX 701
18: V 262* — VI 354* 356* — VIII 543* 576* — IX 62 230*

32, 1: VIII 271
6: VI 207 — VII 442
7: VII 401
11: VII 505*
12: VIII 79*
15: V 430 — VII 93
16. IX 53
19: V 448* — IX 549
22: V 410*
27: VII 434
28: V 448*
30: IX 319
31: V 410* 470 — VII 263* 505*
32: V 470 — VII 263*

33, 7: IX 674*
11: VI 369 — VIII 147 148 — IX 434* 675
12: VII 13* 23* 417* — IX 302
13: IX 155
15: IX 326*
17: VI 177* — IX 48*
19: V 310* — VI 174* — VII 229* 264* 274* 323 461* — IX 575
20: V 313* 344* 560* — VI 255 315 330 — VII 229* — IX 105*

34,14: VII 92*
19: IX 641
28: V 374 — VIII 269* 409
29: VII 234* — IX 221* 337
30: V 339* 564
33: V 564
35: V 339*

35, 2: VII 136
15: VII 308
16: VII 308

36, 5: IX 164

37, 1: IX 715* 716
13: IX 48*

38, 8: V 339*

39,14: VII 503*

40, 5: VIII 531
9: IX 645* 672
13: V 208
31: VII 237 — IX 672
32: VII 237
33: VII 237

LEVITICUS.

1, 2: V 413
5: VII 397*
10: V 413 — VI 543*
11: VI 543*
14: V 413

2,11: VII 310*
13: VII 381 — VIII 143

3, 7: IX 260

4,17: IX 469

5,18: VII 170

6,12: V 342* 561* — VII 331 — VIII 120 149 — IX 342 499 532 645*
13: VIII 149

7,26: VI 557
35: VIII 443*

9, 3: IX 647
23: VIII 149*

10, 2: VII 15*
3: VII 15* 269* — IX 674
8: V 478
9: V 447* 478 — VII 16* — VIII 263 263* — IX 675
10: V 478
14: VI 600

11, 3: VI 165 — VIII 335
24: VI 599*
26: V 423 — VII 363
32: VI 599*
34: VI 556 626*
35: VI 599*
40: VI 600
43: VI 600 — VII 383
44: VI 217* 222 — IX 164* 644
45: V 337

13, 2: VII 122*
7: VI 600
44: IX 213*
45: VI 600* — IX 184 186
46: VI 600* — VII 122* 383

14, 2: VI 600 — VII 435
4: V 413
40: VI 580*
42: VI 580*
44: IX 152*

15, 2: VI 600
5: VI 600*
6: VI 600*
7: VI 600*
25: VII 210*
31: IX 674

16,12: VII 15
31: VIII 481

17,11: V 371 — IX 726*
14: VII 445 — IX 240

18, 2: V 168
5: V 168
6: V 168

19, 9: VII 41*
12: V 517* — VI 202*
13: VII 79
14: VI 83* 84 — VII 427* 518* — VIII 337 470
15: VI 570* 571* — IX 303*
17: VI 483* — VII 428*
18: VII 197* 268
19: VII 411*
32: VI 131
35: V 528*

21, 1: VII 171
13: VIII 287*

22, 6: VI 600
7: VI 600
10: VII 136*

23, 3: VII 105 136 344 586*
5: VII 542*

6: VII 542* 542* 587*
7: VII 360* 542* — IX 415
8: VI 306* — VII 344* 587*
22: VII 11*
35: VII 56
40: IX 56* 117
41: VI 340
42: VI 340 — VII 236
43: VII 236

24, 9: VII 136*
14: VII 103* 502* 576
16: V 519* — VI 371 392 491*
20: IX 262

25,10: V 406* — VII 406*
11: VII 406*
13: VII 99
21: IX 670
44: VI 364*

26,10: VII 134* 545* — IX 134*
11: VI 252* 540* — IX 125 673*
14: V 508*
16: V 508*
18: VII 102
19: VII 102
25: VII 393
26: VII 393
36: VI 219*

27, 4: IX 384*
10: VI 45
28: VII 458

NUMERI.

2, 3: V 402*
4: V 402*
6: IX 414

4,19: VIII 143
22: VII 85

5, 2: VIII 144*
3: VIII 144*
26: VI 626*
27: VI 626*

6, 2: VII 16* — IX 646*
3: VII 16* — VIII 263
18: VIII 281*
21: IX 176 649

7, 2: IX 164*

8,11: IX 164*

9, 6: VI 486*
10: VI 408*
11: VI 409
13: VIII 102*
17: VI 540* 540*
22: VI 600*

10,33: VII 356 — IX 717*
35: IX 280* 718

11, 1: VII 382* 475*
4: V 330* — VI 210
5: V 330* — VI 221 568* — IX 63* 257 505 579*
6: VI 568* — VII 140
8: VI 214* 214* 216* 565*
9: VI 215
12: VIII 138* 447*
14: VII 273*
16: VII 217 — IX 674*
17: VII 217
18: IX 97 386
23: VI 321 — VII 343
26: VIII 428
27: VII 245*
28: VI 285* — VII 245*
29: V 374 — VI 150* 285* — VII 208 245* — VIII 320 — IX 493*
31: VI 210 230* 230*
33: VI 556*
34: VI 230*

12, 1: VII 101* 434
3: V 494* — VI 11 — IX 565 595
6: V 374
7: V 374 — VI 239* — VII 233* — IX 574
8: V 374 — VI 255* — VII 233*
10: VII 338* — IX 406*

13, 4: VII 141*
7: V 397 482*
17: V 482*
24: VI 449*
33: VI 568*

14, 3: VI 568* 569
4: VI 568* 569
7: VI 568* — VII 195
8: VI 568*
22: VII 95 127*
23: VII 127* — IX 466
24: IX 440
27: VI 329*
33: VI 333*
37: IX 63*

15,35: VII 136

16, 1: VII 505 — VIII 361* — IX 517*
2: VII 505
26: VI 591 613* — VII 219*
31: VII 338*
33: VI 60 — VII 337*
35: VII 15
41: VI 226 — VII 101* 505 577
42: VII 505 — IX 542*
43: VII 505 — VIII 263* — IX 141*
46: IX 549
47: VI 226 226*
48: VI 226* 227 — VII 577

17, 2: VII 141* — IX 99*
4: V 485
5: VII 25 — IX 517
8: VI 96 — VII 22 — IX 33 151* 156* 282 658 701 717

18,20: V 148* — VI 142 — VIII 278 279*
21: IX 675

19, 9: IX 645
19: VI 601

20, 2: VI 178
6: VI 178 573 627* — VII 119* — IX 107 116* 721*
8: VI 178 — IX 267* 579*
10: VIII 38
11: VI 178 — VIII 180* — IX 341 473

21, 4: VI 25*
5: V 330* 423 — VI 25* 214* 556* 568* — VII 140 — IX 136* 257
6: VI 210* 629* — VII 286*
8: V 394 — VI 212* — VII 576
9: VI 211 212* 282 — VII 576 — IX 131* 222* 727*

22, 5: IX 605*
7: V 147
8: V 147
9: V 147
28: VI 409*
29: VI 219
40: IX 164*

23, 8: VIII 330*
9: IX 689*
10: VI 123*
19: VI 241* 316 347 358 — VII 26 284* 343 456

24, 4: VI 11
5: V 394 — VI 22 — IX 77* 627 677
6: V 394 — VI 22
9: IX 686*
13: IX 605*
15: VII 161*
16: VII 165
17: VII 21* 265* — IX 115* 126* 150* 168 169 275 719* 720*
23: VII 265*

25, 4: VI 146 — VII 500*
7: V 448*
8: IX 581
11: VII 559* — VIII 254
12: VII 559*
13: V 208 — VII 559*
17: VII 426*
18: VII 426*

27,12: IX 31
16: V 181 — VI 385*
17: V 181 — VI 385*

28, 8: VIII 573
23: VIII 573

30, 3: VIII 248

31, 1: VII 426* 450*
2: VII 450*
3: VI 178
15: VII 426*
16: VII 426*
17: VII 426*
22: IX 656
23: VI 600* — IX 636 645
24: IX 655
50: VII 521

32, 1: VI 584*
5: VII 236*
6: VII 236
10: VIII 351*
11: VI 584*
12: VI 584*

33, 1: V 408* — VII 86*
3: VI 178
9: V 368*

34, 10: VII 113*
11: VII 113*

35, 2: VIII 286*
28: V 396*
32: V 396*

36, 7: VII 14
8: VII 14

DEUTERONOMIUM.

1, 12: VIII 138
13: VI 145 — VIII 138 — IX 567*
26: VII 382*
27: VII 382*
31: IX 241
35: IX 466
43: V 545*

3, 25: VII 275

4, 2: VII 76*
7: VII 495*
9: V 469* 469* — VII 433* — VIII 486 — IX 421*
10: VII 80* — IX 525*
16: VI 194*
29: VII 286 — IX 159
36: VII 84 231 — IX 252*

5, 5: VI 416* — VIII 148* 572* — IX 57* 69
7: VI 206
13: IX 571
15: IX 186*
17: VI 345
18: V 263
19: V 263
20: V 263
26: VI 316*
29: IX 421*
32: IX 76

6, 3: VI 65 99
4: V 58 59 309 426 516* — VI 193 371* — IX 140* 421
5: VII 266* 267 348* 411* — VIII 42* — IX 559*
13: V 58 517* — VI 364* 381 — VII 93 238* — IX 211*
16: VI 412 — VII 95 — IX 210*

7, 2: VI 185 — VII 383
3: VI 185 — VII 383
6: VI 210 216
14: VII 20
15: VI 396
20: VI 186
22: VI 186*

8, 2: IX 206
3: VI 216* 311* 321* 330* 336* 565* — VII 91 366* — IX 210* 381*
11: VI 455 605 — VII 267*
15: V 557* — VI 212 — IX 63* 612
17: VIII 110* — IX 596
18: VI 92*

9, 4: VII 261*
9: IX 325* 635*
10: VI 354*
18: V 374 — VIII 477*

10, 1: IX 325*
2: IX 704
12: V 467* 507* — VI 99 448 — VII 38* — IX 420
13: V 467* 508 — VI 99 448*
14: IX 322*
17: VI 44* — VII 510 — IX 164*
18: VI 44* — VII 475*
20: VII 340

11, 1: VI 625*
7: V 507* — VI 630*
8: V 507*
10: V 393 — VI 21*
11: V 393
16: VII 102* 351*
17: VII 102* 351*
26: V 508* — IX 685*
27: V 508*
28: V 508*

12, 5: VII 65*
13: VI 295
14: VI 295
18: IX 258

15, 1: VII 99
4: V 145*
11: V 145* — VI 411* — VII 155 368

16, 1: IX 138*
3: VI 319* — VII 36* 310* — IX 234* 527
4: VII 310* 542*
6: VII 543
7: VII 543
14: VII 398*
16: VI 273* 484* — VII 56*
19: V 502* 531* — IX 164*
20: V 527 — VI 145* 353

17, 3: VI 192*
4: VI 352
8: V 189 — VIII 235 392
9: VIII 235 392
10: VIII 235
11: VIII 235 392*
12: V 189 — VIII 235 392*
13: VII 361
16: VI 81*

18, 2: VIII 278*
9: VI 185
13: VIII 245
15: VI 162* 477* 266 317* 323* — VII 172 226 355* 563* — IX 126*
18: VII 5*

19, 15: V 54* — VI 358* 497 523* — VII 12* 36* 50 84* 230* 601 — VIII 545

20, 5: IX 162*

21, 6: V 518*
7: V 518*
18: V 181*
19: V 182
22: VI 500*
23: VI 500* — VII 571

22, 4: VI 39* — VII 269*
5: VII 416*
10: VII 361*
11: VII 133*
22: VI 354
23: V 519

23, 1: VII 513*
3: VII 170*
19: VII 157
20: VII 157*
21: VIII 134
22: VIII 134
23: VIII 134
25: VII 135 — VIII 338*

24, 6: VII 348 446*
8: VII 177
19: VIII 380
20: VIII 380
21: VIII 380

25, 2: V 417* — VI 209* 231 571* — VII 74 160
3: VI 571* — IX 303*
4: V 141* — VIII 120* 320*
5: VII 513 — VIII 526

6: VII 513
8: VII 513*
9: VII 513*
13: VII 307

26,15: VIII 79* — IX 492*
17: VI 453 — IX 516
18: VI 252
19: IX 336*

27,16: IX 685*
18: VI 578 — VII 164
20: VII 462 — IX 683*
26: VI 352 — VII 432* — IX 648*

28, 2: IX 685*
4: V 162 — VII 29*
6: IX 39* 245*
12: IX 44
15: IX 685*
18: IX 459
23: VII 102
28: VI 578* 579
29: VI 578* 579
32: VI 27
33: VI 27 — IX 717
65: VI 219*
66: VI 219* — VII 576

29, 5: IX 257
19: VII 332
22: IX 233

30, 6: IX 140* 559
11: V 509 — VII 299
12: V 509
13: V 509
14: V 509 — VII 164
15: V 529
16: V 529
19: VI 333* 423* — IX 516
20: VI 423*

31,24: VII 513
25: VII 513
26: VII 513 — IX 263*
27: VII 505

32, 1: V 393 — VII 424
2: V 393 — IX 128
3: VII 424
4: VI 194* 270 312* 314* — VII 95 424 — VIII 129 236* 239 267 — IX 110
7: VII 67 75* 474
8: VII 374*
9: VIII 279*
10: VI 144 472 — VII 71* 146 357* 385 — IX 127*
11: VI 223* — VII 146 357* 467* 558 — VIII 171 — IX 143 529 565*
12: VI 174 — VII 385
13: VII 600* — VIII 182* 526 — IX 472 671 729*
14: VIII 182* — IX 729
15: VI 65 96 — VII 194* — VIII 114* — IX 61 161*
16: V 514
18: VI 92
20: VI 392* 421* 577* — VII 180* 298 439* — VIII 486 — IX 533
21: V 514 — VII 241
22: VII 80* 420* — IX 345 383*
24: VI 181* 209* — VII 191 — IX 362*
25: VII 106* 532*
27: V 459* — VII 221 261* 449* — VIII 110* — IX 483 596
28: V 496 — IX 280*
29: V 496 — VI 41 85 — VII 379 — VIII 292 — IX 447* 453*
32: VI 133* — VII 507 578*
33: VI 547 — VII 507 578*
35: VI 74* 187* 312* — VII 329 451*
36: IX 78* 80* 232* 350*
39: V 59 — VI 29* 187* 204* 589* — VII 205 560 — IX 80
41: VII 486*
43: VII 451*
49: IX 435

33, 2: VII 374*
3: VI 42* 404 — VII 113 147* 168* 206* 272* 374* 382 488 — IX 556
7: VII 145
9: VII 66 250* 332* 366* 466*
10: VII 250* 366* 466*
12: V 449* — VI 625*
13: V 415* — VII 341 — IX 94* 670* 690*
14: V 415* — VII 341
15: V 415*
16: V 415* — VIII 405*
19: V 419 — IX 280
24: VII 63 — IX 39* 245* 472* 533 547*
25: VII 63 — IX 507
26: VI 621 — IX 327
28: IX 401*

34, 1: VII 231

IOSUE.

1, 2: V 342* — VIII 564* 579* — IX 131
3: V 342* — IX 300
4: V 343
5: V 132*
7: V 495*
8: IX 455
9: VII 418*
12: VIII 373*
14: VII 254*

2, 1: VII 174
16: VII 28
22: VII 356*
23: VII 53*

3, 1: VIII 579*
3: VI 630*
5: IX 96* 97 97*
11: IX 747*
13: VI 627
15: VI 497 627
16: V 397 422* — VI 627 — IX 180

4, 2: V 261* — VI 337* 400 — VIII 393 — IX 603
3: V 261* — VIII 393
4: V 261*
8: VII 141*
10: VII 538 596 — IX 719
11: VII 538

5, 7: IX 142
10: VI 598
11: VI 598
16: VIII 306 389

6, 1: IX 481
4: VIII 287*
11: IX 718
15: IX 278*
16: VII 474
20: VII 473 — IX 400* 718
25: IX 400*

7, 1: V 399
2: V 399
19: VI 378* — VII 435 — IX 550*
21: VIII 441*

9, 5: VI 565*
9: VII 173*
13: VII 134
15: VI 191

10,12: V 392 — VI 12*
13: VI 216 — VII 533* — IX 33* 356* 551* 659*
14: VII 533*

14, 8: V 431*

15, 7: IX 711
12: IX 711

17, 7: IX 655

21,42: VII 51*

22, 5: VII 44
10: VIII 351*
18: VIII 529*
29: IX 299*

24,22: IX 516

LIBER IUDICUM.

1, 1: VII 145
12: V 397
13: V 397 — VII 496
14: VII 496 — IX 195* 377* 669* 686*
15: IX 199 229 418

2, 1: IX 625*
4: VII 149
5: VII 149

4, 21: IX 718

5, 1: VII 64*
8: IX 139 381
12: IX 281
20: V 429 — IX 116 719*
24: VII 23 29* — IX 684
26: IX 684
31: IX 220

6, 3: VII 194
4: VII 194
11: IX 656
12: IX 482
14: IX 485
21: IX 342
36: VII 596
37: V 485 — VII 22 25 80 — IX 98* 658* 689
38: V 485 — VII 22 25 — IX 33 118 127 701

7, 4: V 422 — IX 568*
5: IX 333*
13: VI 319* 565 612*
14: VI 565 612*
16: IX 482
17: VIII 140

8, 1: VIII 139
2: VIII 139
3: VIII 139

9, 1: V 399
2: V 399
8: VI 614 — IX 458
9: VI 614 — IX 656*
10: VI 614
11: VI 614 — VII 163 — VIII 133*
13: VI 22 — VII 163 340*
14: VI 614*

11, 2: IX 236*
7: VII 103*
38: IX 214*

12, 14: VII 491*

13, 3: IX 666
5: V 480*
18: VII 15* — IX 140 140*
20: IX 318 616
24: IX 666

14, 7: IX 44
9: VII 66
16: VII 283*
17: VII 283* 450*

15, 4: VII 249* 569* — IX 342*
5: VII 249*
15: VI 227

16, 2: VII 596
3: VI 505
4: VI 579*
5: VII 510
6: VII 468*
7: V 480*
11: V 481
12: V 481
15: VI 625
17: V 481
19: V 459*
21: V 465 — VIII 350 — IX 481*
25: VIII 81
28: VI 406*
30: VII 109*

18, 1: IX 410
19: VIII 116*

19, 8: VI 557
14: IX 711*
15: VI 231* — VII 247
22: VI 231*

RUTH.

2, 2: IX 195*
3: VII 135*
7: V 381 — IX 299* 470
10: VII 26*
12: VII 150*
13: VII 26*

3, 9: IX 72*
10: VII 29* — IX 683*
11: IX 712

4, 4: IX 195*
5: IX 656*
13: IX 664*
14: IX 664*
17: IX 167*

I. REGUM.

1, 1: VII 583*
3: IX 418*
6: VII 20 56*
8: VII 236
10: VI 402 — VII 573 — IX 391
11: V 486* — VII 35
18: V 486*
20: VII 20 596 — IX 666
24: IX 440
25: IX 666
27: VII 172

2, 1: VII 31 — IX 84 84*
3: V 474* — VI 244 — IX 74* 188* 191* 618*
4: IX 232*
5: VI 396 — VII 148* — VIII 511* 526*
6: VI 212* 562 589* 589*
7: VII 33
8: VII 33 209* 343* — IX 310 536*
9: VII 512
10: VII 39 — IX 71*
11: VII 66
12: IX 62*
17: IX 62*
18: VII 66* 459* — IX 85*
20: VII 61 — IX 684
22: IX 594* 674
25: VI 58
26: VII 43 69
29: IX 164*
30: VI 131 232* 418 — VII 229* 314* — IX 578*

3, 1: VII 41 — VIII 116* — IX 235* 495 666
2: VI 93* 554* — IX 254*
3: VI 93* 554* — IX 719
9: IX 398
19: VI 553
20: VII 19* — IX 574

4, 3: IX 718
7: VI 138
8: VI 138
10: IX 674* 718
11: VIII 135
18: V 448* — VII 119* 436 — VIII 135

5, 2: VI 195*
9: IX 718

6, 12: VI 610 — IX 532* 565*
13: VI 610

7, 2: IX 718
3: VII 17* 40* 93 329* 544* — IX 32* 75* 142 574

8, 3: IX 164*
5: VII 390*
7: VII 390*
21: IX 666

10, 1: VII 39
3: VII 284*
5: IX 329*
10: VI 408 — VII 504*
11: VII 100*
24: IX 517*
26: VI 160

11, 2: VI 621* — VII 411 — IX 574*
7: VI 610
9: IX 95 97* 120* 711*

12, 3: IX 164*
18: VII 290
23: V 470*

13, 6: VIII 254*
19: VIII 321*

14, 12: VI 584
13: VI 584* 624 — IX 31* 318 320 320* 325 435
27: V 559 560 — VII 597
29: V 559 560
31: V 560*
43: V 560 560*

15, 11: VII 240 — IX 538
22: VI 42* — VIII 446
28: VII 363
30: VII 362*

16, 1: VI 604 — VII 33 45* — IX 517
5: IX 97
7: VI 277 — VII 14 125 243* 336* 363 413 — IX 661*
13: VII 3*
14: VI 441 — VII 109 174* 176*
17: VIII 171*
23: VII 240* 289* — IX 329* 548

17, 4: V 399 — VIII 250*
5: V 399
18: VII 42*
34: VI 391
35: VI 391
36: VI 181*
40: VII 554* — VIII 236* — IX 249* 261* 266
43: IX 586*
49: VI 227 — VIII 236*
50: VI 181 — IX 266
51: VI 181 612* — IX 572*

18, 1: IX 497*
3: IX 495* 569
9: VI 123
10: VII 203*
14: VII 143* — IX 328
22: VII 136*
27: VII 136*

19, 9: IX 266
10: VIII 79*
12: VII 531
22: VIII 254

20, 5: VII 411
17: VI 72

21, 1: VII 136*
4: VI 600 — VII 459 — IX 187* 381*
5: VI 600 — VII 136* 459
6: VII 136*
8: IX 266*
9: VI 612* — IX 572*
10: IX 131 424 455
14: VI 138*

22, 2: VIII 318
14: VII 64*

23, 14: VII 89* 111*
21: VIII 137
23: VI 409
26: VII 530*

24, 5: V 416* 470*
18: VII 457

25, 3: V 410* — IX 712*
6: IX 422
8: IX 139*
15: VIII 133
17: VIII 139*
29: IX 324
32: VII 23 — IX 39*
33: VII 23 29*
41: VII 26* 276*

26, 5: V 416*
11: IX 266
12: V 417
14: VII 283

28, 7: IX 277*

30, 11: VII 369*
12: VII 369*
24: VII 306* — VIII 321*
26: VII 293*

31, 4: VII 62
9: IX 572

II. REGUM.

1, 17: VII 149
20: VII 206
21: VI 226* 304* — IX 214* 229 533* 657* 681* 689
22: VIII 170*
23: VIII 170*
26: VII 170* 209* 240 573* — VIII 170* 495* — IX 500 704*
27: VI 76

2, 23: VIII 170*

3, 1: IX 334

4, 5: VII 326* — IX 153* 277 637 655*
6: VII 326*
7: IX 477 481*

5, 1: VI 41
2: VIII 538*
8: VI 579* — IX 652
21: IX 474*

6, 6: IX 719
7: VII 20
8: VII 20
11: VII 34*
12: IX 718*
14: VI 31* — IX 718* 719
15: IX 323*
16: V 118 — VII 565* — IX 718*
21: IX 517 575*
22: V 118 122* — VII 365 — IX 345* 370 395 597* 718*
23: VII 565*

7, 8: VII 505
9: VII 209 505
11: VII 45*
12: VI 351 420* — VII 24* 45* 516*
13: VI 168* 420* — VII 24* 45* 516*
14: VIII 140
26: IX 334
27: VIII 163* — IX 391
29: IX 683

8, 2: VI 29*

10, 4: VII 411
9: IX 516
11: VI 40

11, 1: VI 31 70*
2: VI 70* 606 — VIII 38
15: VI 24

12, 12: VI 173* — VII 344 — IX 372*
16: VI 200
23: VII 213*
24: IX 497*
25: VII 36 — IX 500

13, 5: VI 556*
15: VI 624*
18: IX 220*
27: VII 367
28: VII 367
29: VII 367

14, 4: IX 271
5: VII 171
7: VI 149*
14: VI 25 74 151* 200 213 370 588* — VIII 137 — IX 607*
15: IX 278*

26: V 423
28: VI 578

15, 5: IX 186*
12: VII 567
13: VII 429* 505* — IX 553*
14: VII 505* 576 596
21: VII 207* — IX 554*
23: VI 478
30: VIII 307 444 — IX 324*

16, 7: VII 505*
8: VII 505*
9: VI 60*

18, 9: V 423
33: V 478* — VI 199* — VIII 66 75

19, 3: VII 144*
12: IX 110* 282
33: IX 400
35: VI 93* 121 556*

20, 1: VII 100*
9: VI 622 — VII 559*
10: VI 622 — VII 559*
16: VI 78
17: VI 78
19: VII 103*

22, 3: VII 39
25: VI 599* 600*
33: IX 482

23, 3: IX 126*
4: IX 67 128* 709 720*
6: VII 163 — IX 344*
7: VII 163

24, 1: VII 45
10: VI 560 — VII 456
16: IX 350*
17: VI 583* — VIII 487 — IX 296
21: VII 29* 59* 168 493

III. REGUM.

1, 1: VI 40
2: VII 377* — IX 505* 660 691*
5: VI 614*
6: VI 614*
21: VI 365
39: VII 39
42: V 482* — VII 18*

2, 13: IX 292*
19: IX 692 693 705*
36: VI 561*
42: VI 569

3, 3: VI 166
5: VII 472 — IX 456*
9: V 337* 473* — VI 571 — VII 472 — VIII 142 — IX 456*
10: V 337* — VII 472
11: V 337* — VII 449* 472 — IX 312
12: VI 240* — VII 449* 472 — IX 455*
13: VI 22*
20: VII 419
28: VI 571

4, 10: IX 164
21: IX 164
22: VI 21* 27*
23: VI 22 27*
25: V 394 — IX 164
29: VI 155 — IX 251
30: VI 19 23 97*
31: VI 19 23 97*
33: V 420* 474* — VI 19* 155*

5, 17: VI 549* — IX 652

6, 4: VI 549
6: VII 93*
7: VIII 446* — IX 651 688
20: V 367*
22: IX 651
23: V 367*
24: V 401
28: IX 651
29: VI 549
33: IX 651*
34: IX 705*
35: VIII 393* 447
36: V 439 — IX 625

7, 8: VI 21*
25: VII 141*
26: IX 118 120*
48: IX 286*
49: IX 498*
50: VI 549
51: VII 377* — IX 475* 651

8, 1: IX 694 718*
8: V 427
10: VII 237
11: VII 237
12: VI 537*
27: V 79 — VII 523*
29: VII 499
32: IX 581
33: VI 550 — IX 388
39: IX 253
41: VI 416*
46: VII 401
48: IX 177

9, 4: VI 615*
5: VI 615*
7: VIII 350
10: VI 21*
21: VI 164*
25: VI 400

10, 1: VI 163* — VII 299 299* — VIII 62* — IX 82* 456* 571 623
3: VI 162* — VII 212
4: VI 21* 23 631 — VII 45 67* 223 321 411 — IX 82*
5: V 337* — VI 21* 23 — VII 45 67* 223* 321
6: VI 631
7: VI 163*
8: VI 167* 468 576 — VII 18 30* 265* — IX 252*
13: IX 251
18: V 260 278* 503* — VII 231* 474 — VIII 10* — IX 602* 695 701
19: V 278* 278* 297* 503* — VII 143 231* 474 — IX 303 610
20: VII 143
23: VI 21* 233* — VII 96* — IX 147* 243
24: V 337* 479* — VI 630* — VII 146 209 — VIII 84* — IX 28* 56 245 693*
25: VI 22
27: VI 22 530*

11, 3: V 501*
14: VI 175* — VIII 38
23: VI 175*
26: VI 175*
31: V 468*
37: IX 418

12, 6: IX 548*
26: VI 26*

13, 4: VII 139
33: VI 581*

14, 8: VI 584

16, 18: VI 68
19: VI 68
34: VII 473

17, 1: V 412 — VIII 150 265 271
4: V 138 — IX 294*
5: V 138
6: V 134 138 — VIII 259* 262 324*
8: VII 102
9: VII 475* — VIII 293*
10: VIII 324*
12: VII 222*
14: IX 548
21: VII 172* — IX 162* 163*
22: VII 215* — VIII 271
23: VII 172
24: VII 27

18, 2: VII 102
5: VII 102
21: VI 583* — VII 177 351 410*
24: VII 449
38: VII 290 331
40: VIII 296
42: VII 232* — VIII 271
44: VII 232* 237* 334 603* — IX 41 300 318 658*
45: VII 334

19, 3: VII 111 — VIII 254*
4: VI 37* — VII 43* 111 144* — VIII 296* — IX 271*
5: V 557* — VIII 262* — IX 186*

6: V 556* — VII 281 — VIII 262* — IX 234*
7: V 557*
8: VI 556 — VII 89* 232* 233* 281* — VIII 269* 271 409 — IX 482 612 635* 729*
9: VII 232*
10: IX 636
11: V 342* 558 — VI 80*
12: V 558 — VI 220*
13: V 558* — VIII 271
14: VII 454*
15: VII 43*
16: VII 3* — IX 548*
18: VII 454* — IX 597
19: VII 491*
20: VII 130 250* — VIII 293
21: V 133* — VII 118* — VIII 233* 293

20, 9: VII 283*
13: IX 333*
39: VI 146* 472 — VII 147 330 479 — VIII 251 317*

21, 2: VI 612
19: V 376*
20: V 376*
27: VI 560* — IX 555*
29: IX 393 595

22, 17: VI 610 — VII 91* 304*
19: VII 18
22: VI 203
26: VII 81*
27: VII 81*

IV. REGUM.

1, 2: VI 585 — VII 290
8: VI 598 598* — VIII 299 — IX 128
9: VII 153*
10: VII 248 331 — VIII 271 — IX 344*
13: V 517

2, 2: VII 207*
6: VII 199
10: VII 283*
11: VII 84 603* — VIII 29 270 271 293 302 504* 549* — IX 317* 318 323 536*
12: VIII 514 568*
13: VII 492
15: IX 76*
18: IV 400*
20: IX 714*
21: IX 721*
23: VII 153* — IX 461
24: V 407

3, 14: VIII 150
15: IX 329*
16: VII 164 339* — IX 333*
24: IX 548*

4, 1: VII 281* 475* — VIII 526* — IX 213*
2: IX 153
3: V 472 — VII 73 — IX 155* 548*
4: V 472
6: IX 715
7: IX 533*
9: V 562*
10: V 562*
12: VII 343
13: VII 108* 189* 343
17: IX 666
19: VII 173
29: VII 271*
31: V 397* — VI 211 558 — VII 271*
32: V 397* — VII 172*
35: VI 559
40: VIII 262*
43: VII 222* 224
44: VII 224

5, 1: VII 434* 474 — IX 406*
10: IX 51 108*
11: VII 119*
13: VI 269*
14: VII 102*
15: VII 208
20: V 135* 147 355
21: V 135* 147 355
22: V 147 355
25: IX 414
27: VII 338* 434* — IX 184* 186 406*

6, 16: VII 50* 315 — IX 611*
17: V 412* — VIII 514 — IX 502* 624
25: VI 185*

7, 1: IX 97*
2: VI 163
3: VII 102 122 434* — IX 406*
9: VII 205* 598 — IX 138 139*

8, 3: IX 213*

9, 11: VI 138*

12, 4: VII 520*
5: VII 520*
9: VII 520*

13, 21: VII 172*

15, 29: VII 105

16, 8: IX 164
18: VI 359* — VII 520*

17, 22: VII 172*
24: VI 293* — VII 247
25: VI 181*
33: VI 295
41: VI 295 VII 247 411*

18, 6: IX 300* 301

19, 23: IX 319
35: V 408 — VII 95

20, 1: V 408 412 — VI 61* 300*
3: VII 14 41 563
5: VI 403 — VII 108* 183* 343 563 — IX 649
6: VI 61
10: VII 290 596
11: V 333 345* — VII 290 387* 449*
13: IX 153
15: VII 107*
17: IX 153

21, 1: V 469
16: VII 356*

22, 1: V 469

25, 6: VI 579*
7: VI 579*
9: IX 644

I. PARALIPOMENON.

9, 27: VI 549* — IX 652*

12, 28: IX 144*

14, 17: VII 107*

15, 14: IX 96*
28: IX 718*

17, 4: VII 136*
5: VII 136*
16: IX 334
23: VII 39*

20, 2: IX 487 489* 490

21, 16: IX 220*

22, 7: IX 384
9: VI 18 — VIII 71*
14: VII 522*

24, 3: VII 14

25, 1: VIII 148*

26, 19: VII 15

27, 32: IX 328

28, 6: IX 517
9: VI 467* — VII 207 286 — IX 166 175* 212

19: IX 236*
20: IX 549

29, 1: VI 168*
9: VII 521
10: VII 38*
11: IX 517
14: VI 539* — VII 185* — 403* 432*
15: VI 53* 120* — VII 403*
16: IX 384
17: VII 41 301 459 — IX 164 568
25: IX 447*

II. PARALIPOMENON.

3, 1: VI 168*
17: IX 518

5, 3: IX 717*

6, 6: VII 56*
41: IX 718

7, 1: IX 611 651* 701 730*
7: IX 651*
16: VII 65*

9, 1: VII 299 — VIII 62*
8: IX 518
9: VII 183
17: VIII 10*
23: VII 96
27: IX 447*

12, 5: VI 362

13, 7: VIII 142*

16, 9: V 481*
12: VII 211 — IX 233
13: VII 211

17, 12: VI 553*

19, 6: VI 571 — VII 97
7: V 467 — VI 352* 571 571* — VII 97

20, 12: VI 37* 78 — VII 282 556 — VIII 150*
17: IX 97*
26: IX 77*

21, 15: IX 223
19: VI 587

24, 20: VI 21
21: VII 308
22: VII 308 308

25, 2: IX 649

26, 8: VII 107*
15: VII 173*
16: IX 184 186
19: VII 434* — IX 184 406*

29, 11: IX 85* 86 86*

30, 6: VI 208

31, 20: IX 444

32, 5: VI 30*
24: VII 262*
25: VII 157 262*

34, 22: IX 334

35, 24: VII 573 596
25: VII 573

I. ESDRAE.

5, 3: V 493*
11: VI 549* — IX 651

7, 10: IX 32* 75

9, 2: VII 500 560*
6: VII 395*

II. ESDRAE.

4, 3: VII 378*
17: VII 59 254 — IX 421*
21: IX 721

5, 19: VII 580

8, 9: IX 121*
10: IX 548
15: VI 414

9, 13: IX 44*

10, 38: VII 520

11, 1: VII 58

12, 30: VI 600* 601

13, 8: VI 600
9: VI 600

TOBIAS.

1, 5: IX 542*
9: VII 35*
13: VII 38
21: VII 250

2, 1: VII 368
2: VII 368*
3: VII 130
4: VII 304*
5: VI 319* — VII 133 — IX 234*
6: VII 133
7: IX 348*
11: VI 69* 579* — VII 317 470
12: VI 375* — IX 298*
18: VI 176 217* — IX 598 607

3, 1: IX 616*
2: VI 188
6: VII 59* — IX 493*
7: IX 561*
8: VII 514 — IX 214* 230
9: VII 514
10: VII 141 — IX 391 616*
11: VII 141 — VIII 36
13: VII 40
15: VIII 36
16: VI 599
17: VIII 147*
21: VI 127 — IX 569*
22: VI 92* 462* — VII 200 201* 334* 537 — IX 191 226
24: VII 16
25: VII 16

4, 3: VII 197*
6: VII 267*
7: VII 270 — IX 220
8: VII 270* 304* 406*
9: VI 88* — VII 76 270* 304* 406* 476* 521
11: VII 304
12: VII 304 — IX 453
14: VII 243* — VIII 112
16: V 357 510* — VI 84 — VII 156 462* — IX 325* 410* 471 565 567
17: VII 75*
18: IX 234*
19: VII 77 461
20: V 491 — IX 666 687*
23: V 466

5, 4: VII 450*
11: VII 49*
12: V 298 — VI 92 271 536* 579 — VII 128 — IX 56
25: VII 176

6, 2: V 561*
3: V 561*
4: V 561*
8: VII 289* 600* — VIII 148 — IX 230* 529* 617 620* 626
14: IX 230 620*
16: IX 230
17: IX 223

7, 7: VII 71*
11: VIII 343*

8, 2: IX 626
3: IX 502* 620*

9: VII 514*
17: VII 38*
18: VII 38*

9, 1: IX 439
9: IX 683*

10, 4: VII 68 573 — IX 448
5: VII 68 274*
11: IX 621*

11, 5: VII 232*
7: IX 625*
10: VI 579
13: VI 580 — IX 620*
14: IX 127

12, 3: VII 94* 116* — IX 89*
6: VII 145 212 345* 435*
7: VI 150 — VII 9 37* 68* 116 175 208 212 238* — VIII 543 543*
8: VII 63* 278 323 455 — IX 155
9: VII 278 323 — IX 157* 636 655*
12: VI 87* — VII 379* — VIII 148 — IX 557 626*
13: VI 70 87* 375* — VII 422* — IX 566
18: IX 475
19: VI 555*
20: VII 27 208* — IX 97 649*

13, 1: V 543* — VII 37*
3: IX 122*
6: VII 147
7: IX 122*
10: IX 425*
12: VII 388*
13: VII 302 — IX 563 692* 698*
18: VII 147 — IX 111*
19: IX 122*
20: VIII 81* — IX 334 399
21: IX 235*
23: IX 683

14, 7: IX 369*

IUDITH.

1, 1: VII 550*
4: VII 379 550*

3, 6: IX 39*

6, 14: VII 436
15: VI 154*
19: IX 257 361*
20: IX 360*

7, 1: VI 78
2: VI 78
3: VI 78
17: VII 140

8, 5: VII 63*
6: VII 63* — VIII 270*
20: VII 58* 451 — IX 55
22: VII 527* — IX 418
23: VI 69* 70
29: V 483 — IX 598* 640* 712
31: IX 566*
34: IX 425

9, 5: VI 196*
11: IX 458*
16: VII 282 323 460* 556* — IX 249* 390*
17: VI 154* 193

10, 2: VI 74
3: VI 74
4: VI 74 — IX 220
8: V 490*
14: VII 127*

11, 6: VIII 182*
19: IX 712*

12, 5: VII 141
7: VII 141 — IX 391 392*
8: VII 141
10: IX 360*
17: VIII 60*
18: VIII 60*
20: IX 360*

13, 8: VI 181
10: VIII 288 — IX 362 718
15: IX 693*
20: VII 94* —IX 617*
22: VIII 44* — IX 684
23: VII 23 29* — IX 682*

14, 16: V 488

15, 9: VII 42*
10: VII 23 — IX 683*
11: VII 23 63

16, 16: IX 49
18: VI 95
22: IX 655
24: IX 120 221*
25: VII 66

ESTHER.

1, 3: IX 148* 250
8: VI 321 — VII 223*
11: VI 546*
14: V 412*
19: IX 250 695

2, 1: IX 250
2: IX 663
9: IX 48*
12: VII 183*
14: V 337*
15: V 429 — VII 22* — IX 48* 679 709 713
16: IX 679 694* 698*
17: V 488* — VI 545* — VII 23* 27* 52* — IX 257 707 713
18: VI 545* — IX 337* 429*

3, 2: IX 299
6: VIII 311* 315*

4, 1: VIII 315* — IX 213*
2: IX 597*
16: VIII 270*

5, 2: IX 186* 480

7, 2: IX 312* 695
10: VI 181 — VIII 120* — IX 376* 718

8, 16: VI 30 — VII 60 — IX 111* 112* 135 167 168 169* 698* 708 714 720*
17: VII 60

9, 4: VI 554
13: VIII 120*
22: IX 112*

10, 6: V 389 — VI 553 — VIII 68* — IX 23 116* 333* 335* 658 695* 707 711 721*

11, 10: IX 340* 694* 695* 701 703*
11: V 392 — IX 128* 707* 711*

13, 9: VI 253 304* — VII 149* 316* 489 — IX 72 188* 251 431 730*
10: VIII 289
11: VII 489*
12: IX 299*
13: IX 557*

14, 1: IX 370
2: IX 556*
3: IX 391
8: VI 208
9: VI 208
16: IX 695

15, 4: IX 705*
9: IX 705*
11: VI 603
13: VII 56* — IX 701*
14: IX 222*
15: VI 198
16: VII 15* 23* — VIII 119* — IX 730*
17: VI 538* — VII 15* 60* 265* 563* — VIII 119* — IX 49 615*

16, 6: VIII 147*
7: VIII 147*
9: VIII 141*
21: IX 111
22: VII 150*
23: VII 150*

IOB.

1, 1: VII 58* 72* 301 584
2: VIII 60* 61 — IX 665
3: VII 16* 351* — IX 603
4: VII 367 — VIII 61
5: IX 647
6: VII 552
7: IX 616*
8: IX 574 576*
10: VI 554
11: VII 204* — IX 687*
12: VI 125*
13: VI 69* — IX 603
14: VI 22 69* — VII 360* — VIII 321*
15: VII 205* 360*
19: VI 90* 144 155* 588* — VII 201 — IX 333*
21: VI 13* 25 48 152 — VII 376 403* 410 — IX 597 687*

2, 3: IX 299*
4: IX 570
5: VII 527*
6: VII 527*
7: VII 119 338* 527* — IX 603
8: IX 603*
10: VI 223* — VII 554 — IX 558
11: VII 42*
12: VII 338*
13: IX 597

3, 1: VII 496*
2: VII 496*
3: VI 279* 551 — VII 496* — VIII 389*
5: VI 18 — IX 720
9: VI 92* — IX 719
11: VI 50*
12: VI 50*
18: VII 335*
19: VI 575
20: IX 271*
21: V 563* — VI 588
22: V 563* — VI 588*
23: VI 50*
24: VIII 481*

4, 2: VIII 139*
3: VII 138*
4: VII 553
7: VII 72* 337
8: VI 182
9: VI 182
12: VII 273* — IX 77
13: VI 225*
14: VI 225* — VII 107
16: IX 68* 402 496
17: VII 461*
18: VIII 135* — IX 622*
19: VII 165
20: VII 136* 337 340 498

5, 2: VI 57 589 589 — VII 103 241 — VIII 439 — IX 287
3: VI 52*
7: VI 12 55* 550* — VIII 186 444*
9: VII 32 — VIII 492* — IX 109
10: IX 360
11: IX 395*
12: VII 39*
15: VII 176
17: VII 241*
18: VI 212 564* — VII 101 139 241*
19: VI 125* 175* — VII 418* 585 — IX 675*
23: VII 94* — IX 293*
24: VII 51* 55* 418 419 — IX 675*
26: VI 174* 588* — VII 80 159*

6, 2: VI 115*
4: VIII 78*
6: IX 532
7: VII 135 257* — VIII 123* — IX 280
8: VII 379 — VIII 78 — IX 516*
9: VII 379
10: VII 151 — VIII 546 — IX 55
12: V 355
14: IX 441*
15: VII 466
16: VI 127
25: VII 102
26: VIII 236*
28: IX 714*
29: VI 571

7, 1: VII 89 278* 394 526 — IX 256*
2: VII 394
3: V 139 — VI 27 — VII 115* 394
5: VII 140
6: VI 73* 279* — VII 213* 538
7: VI 73* 119 — IX 220*
9: VI 74 118* 120 — VII 160
10: VI 64 — VII 160
11: VII 173
14: VI 218* 220* 225*
15: V 313* 560* — VI 590* — VIII 10 14* 389* — IX 162* 229 336* 516* 581*
20: VI 507* 567*
21: VII 497*

8, 5: VII 325* — IX 279
6: VI 599* — VII 72* 325*
8: VII 67 97
9: IX 41*
11: VI 205 553* — IX 287
13: IX 152* 278
18: VII 352
20: VI 379
21: VII 149

9, 2: VI 53* — VII 379*
3: VI 53* — VII 138* 379* — IX 80
4: VII 51* 293* 528*
7: VII 199*
9: VIII 431 — IX 31*
10: IX 80*
11: VI 73 89 280 — VII 493
12: VI 187* — VII 138* 512
13: VI 53* 114* 187 — IX 611*
14: VI 53* — VII 516
15: VII 516
19: VI 187 193* — VII 293 — IX 525*
20: VII 132 412* 455 484* — IX 585
21: VI 73
24: VI 125* — VII 92
25: VI 140* — IX 42
26: VI 22 132 — IX 426*
28: V 423* 551* — IX 268* 605
33: VIII 392

10, 1: VI 25* 25* — VII 173 — IX 397
2: VII 173
7: VI 213
8: V 507* — VI 471* — IX 253
9: IX 301*
10: VI 151*
11: VI 89*
12: VII 42* — IX 493*
18: VI 50*
20: VI 31* 536* 589* 589* — IX 411*
21: VI 74* 120* 213 536* — VII 391
22: V 546 — VI 74* 221* — VIII 13* 54

11, 4: VI 599
7: VI 24* — VII 265 — IX 299* 472 687*
8: V 370 — VII 265 395*
12: V 545* — VI 4* 575* — VII 489
15: IX 40
17: VI 126 279* — IX 719*

12, 4: VI 136 138* — VII 412 577* — VIII 300* — IX 530 676*
5: VII 412 577* — VIII 300* — IX 307
7: VI 193* — VII 470*
8: VII 470* 535*
9: VII 470*
10: VII 470*
12: VI 134* 194* — VII 167
14: VI 187*
15: VI 21* 627 — VII 191*
16: VII 352
17: VII 67* 105 127*
18: VI 598*
25: VI 75 95*

13, 3: VII 379
4: VI 175* 196*
7: VIII 307*
12: VI 25 141*
15: VI 589* — VIII 14*
16: VI 113 — VII 55 — IX 278 661*
18: VI 137 — VII 567
21: VII 106
27: IX 300*
28: VI 141

14, 1: VI 11 29* 118* 141 167* 206* 550* — VII 125 137* — IX 585
2: VI 74* 141 170 — IX 397* 553 585

4: VI 170 356* 375 — VII 119* 175 — VIII 164 — IX 102*
5: VI 28 61 66 118* 206* — VIII 48 — IX 585
7: VI 88* — VII 536* — IX 464*
9: VI 627*
10: VI 588
11: VII 512*
12: VI 312 — VII 537*
14: VII 325* — VIII 237*
15: VI 401* — IX 196* 385 731*
17: VI 71*
18: VI 221

15, 3: VI 367
11: IX 55
12: VI 596 — VII 243* 365
21: VI 47 218* — VII 463*
26: VII 314* 450* 486*
30: VI 133*
32: VII 140
33: VII 532 — IX 285 499*
34: VII 561* — IX 164 277* 676*
35: VII 184 — IX 665*

16, 9: IX 132*
10: IX 132*
11: VII 37* 154 563
13: VII 494*
18: IX 334*
19: VII 557* — IX 71* 240 254 727
20: V 538 — VI 137 — IX 492*

17, 2: VI 61* 375*
3: VII 124* 138 — VIII 486 — IX 603 603* 675*
8: VII 127*
9: V 483 — VII 41*
10: V 503 — VII 139
11: VII 241
14: IX 715*
16: VI 74* — VII 419*

18, 3: IX 429
5: IX 343*
6: VII 300*
7: VI 85*
10: VI 199
11: VI 219
12: VII 102* — VIII 325
13: VI 588*
14: VI 210*
15: IX 531
17: VI 120
20: VI 218

19, 6: IX 104*
9: VII 269 — VIII 113*
10: IX 382
11: VII 530*
12: VII 240* 269 — IX 676
13: VII 66* 583
15: VII 593*
16: IX 359* 576*
17: VII 400*
21: IX 351 405 607 608
25: VII 515* — IX 26 274
26: VII 59 — IX 26 78* 81 109 110*
27: VII 159* 419
29: VI 91* — VII 74 205* 532*

20, 5: VI 20* 608* — VII 49* 151* 263 — VIII 48 — IX 306*
6: VII 260 457
7: VII 260 457
9: IX 221
12: VII 421*
14: IX 504
15: VI 30*
16: IX 204*
20: VII 318*
21: VI 556
22: VII 151* 318*
25: VI 138
26: VII 446

21, 6: IX 108*
7: VII 317*
8: VII 66
9: VII 317* 539
10: IX 666
12: VI 20* 91 207 462* 608* — VII 49* 263 496* 539 — IX 637
13: VI 20* 72 — VII 49* 263 419* 496* 539 — VIII 48 — IX 87* 365*
14: VI 140 — VII 206* — 365* 439
15: VII 449*
17: VI 228 — VII 164*
18: VII 80*
20: IX 78* 79*
33: VI 568

22, 4: VI 187
7: VII 418
12: VII 184 395*
13: VII 184
14: VI 72
16: VI 136*
17: VI 188* — VII 449* 486*
21: VII 51* 341
23: VII 182* — IX 176* 649*
24: VII 463
25: VII 159*
26: VII 159* — IX 220
27: VII 119* 182*
29: VI 508 — VII 322* 365 457 459* — IX 370* 395* 596
30: VI 599* 599* — IX 187 187*

23, 3: VII 53 206 394* 539* 568 — IX 155 158 160* 166 175 175*
6: IX 421*
10: VI 127* — IX 344 565
11: VI 25* 584 — VII 118* 130 199 463* — IX 32 299* 301 374* 470 554
12: VI 584
13: V 464* — IX 526 636
15: V 464* — VII 23* 446

24, 4: VI 121*
7: VII 154*
13: VI 201* 218* 284 377* 554* — VII 345 501* — IX 226*
15: VI 284 431 — VII 561 — IX 104
16: IX 721
17: VI 478*
19: VI 125* 126 626* — VII 353 538
21: VII 514
23: VI 186* 189* — VII 339 — IX 374*

25, 2: VII 107* 388* — IX 621 623*
3: VII 50* — IX 623*
4: VII 462
5: VII 287*
6: VI 170 — VII 125 287* 416*

26, 11: VI 187 — VII 107 534* — IX 611*
12: VI 77* 78* 460 341* — VII 91 386*
13: V 369 — VII 162 — IX 334* 336 581* 590
14: V 373 — VI 479* — VII 114* — IX 45 496

27, 5: VII 194*
6: IX 678*
13: IX 330
14: VII 497*
17: IX 731
19: VI 48 76* 365 398* 588 — VII 317 420* — IX 158* 488
20: VII 420*
21: VI 144

28, 1: VI 153 — IX 639*
5: VI 173
7: VI 140*
11: V 207* — VIII 536 572
12: V 489 — VII 67* 97* — IX 145
13: V 489 — VI 148 572 — VII 67* — IX 91 145 160
14: VI 158
15: VI 152* — IX 448*
16: VI 152* 153
18: V 489 542* — VI 108*
19: VI 152*
20: VII 469*
21: VI 150 577* — VII 469* — IX 666*
22: VII 96 173*
25: VII 200*
26: VII 200*
28: V 466* 469 495*

29, 2: IX 470* 533 604 675*
3: IX 170*
4: IX 470*
5: VII 459*
6: IX 547*
7: IX 604
8: VI 163*
9: VI 164
11: VII 100 369
13: VII 171 — IX 685*
14: IX 244* 514
16: V 503 — VI 352 571* — VII 97 566*
18: VII 63 — IX 139
19: IX 33* 52
20: IX 133
21: VI 164 — VII 99* — IX 490*
23: VI 164
24: IX 169* 499
25: VII 99 123* 310 362* — IX 148*

30, 1: VII 469 — VIII 311
2: VIII 311
3: VII 392* — VIII 311 — IX 237
4: VI 556 — VII 392* — IX 52*
6: VII 202* 203*
7: VI 201* — VII 191* 203* 392*

8: VIII 311 — IX 599*
9: VI 95*
10: VII 469 — VII 564
12: IX 491
15: VI 120
19: VI 580
21: VII 401 — IX 101*
22: VI 4* 596* — VII 152 241 262* 365*
25: VI 403 — VII 149 171 270 304* 496 573* — IX 228 557
30: VII 140
31: VII 149 — IX 609*

31, 1: VIII 445 570 — IX 520* 662
9: IX 343
11: IX 343
12: VII 330* 391* — IX 460* 644
14: V 502 — IX 80
17: VII 75*
18: VII 171 270 — VIII 506 — IX 444* 575
19: VI 32 — VII 75*
20: VI 32 — VII 75*
23: V 465* — VI 68* — VII 127* 207 237
26: IX 557*
27: VI 613*
28: VI 613*
29: VII 263
32: VI 231* — VII 417* 475 596*
33: VII 123 196* 419 — IX 226*
34: VII 315 568*
35: VI 137 — IX 56
38: VIII 441*

32, 2: VI 19*
3: VI 19*
4: VI 19*
8: VI 108 156 — VII 315* 528 — IX 179 346
9: VI 134*

33, 14: V 382* — VII 517
15: VII 235
16: VII 235 — VIII 140
17: VIII 140
18: VIII 140
19: VI 305 556* — VIII 140 — IX 215
20: VI 556* — IX 254*
24: VII 398*
26: VI 631 — VII 60 358 — IX 78* 81* 731
29: VII 558*
30: VII 558*

34, 10: VI 35
11: VI 35 167
12: VI 35
13: VIII 188
14: VI 568 — VIII 148
17: VII 435
25: VI 221*
29: IX 241*
30: VI 82 82*

35, 7: VII 400* 432*
9: VI 37
15: VI 184*

36, 3: IX 567
5: VI 65
6: V 430* — VI 66 137 — VII 159* 176 408* 552 — IX 536* 582 677
13: VII 509* 520 — IX 278
17: VI 312 487 — VII 552 — IX 264
24: VI 33
33: IX 496

37, 3: VI 157 — IX 167 170*
4: VII 72
5: VII 72 — IX 67*
8: VII 205
11: IX 530*
14: VII 171
16: V 474*
17: VII 333*
18: V 369
19: VI 221*
21: VI 120
23: VI 628* — IX 553
24: VI 628* — VII 172

38, 2: VIII 239
4: V 358 — VII 508* — IX 168* 456 616* 622 630
5: VII 508*
6: VII 508*
7: V 358 — VII 51 — IX 168* 456 616* 622 630
8: VI 13 — VII 200*
10: VII 200
11: VII 200
12: IX 721
14: IX 574*
16: VII 144*
17: IX 78* 79* 608
18: VIII 251*
22: VI 143*
24: V 458 — IX 445
31: V 368 — IX 116
32: IX 67 168*
33: V 339 — IX 236* 321 588 613
34: VII 144
35: VII 177* 261* 373 — IX 163 649*
36: VI 27* — VII 562*
37: V 375* — VI 15* — IX 449 612*
41: VII 320

39, 5: VII 489 — IX 153* 676*
8: VII 232* — IX 301*
24: IX 167 168
26: IX 190*
27: V 348 — VII 235* 357 447* 543* — IX 143 163 565*
28: VII 447*
29: VII 447* — IX 143
30: V 348 — VI 46* — VII 235* 357 447* 448 548 — IX 727*

40, 2: VII 325
4: VII 33
6: VII 32* 33 73
11: VII 324
12: V 399*
14: VI 41*
15: VI 221 — IX 194
16: VII 205 294* 411* — IX 226*
19: VII 575*
20: V 413 — VIII 81
21: VIII 81
24: V 334*
27: VI 143

41, 3: VII 354
4: VIII 234
6: VI 609 — VII 291 292* 564
7: VI 609 — VII 291
8: VII 291
10: IX 343*
12: VIII 517
15: V 465 — VII 191
16: VII 57 534* — IX 345* 627* 635*
21: VI 580 580*
24: VI 78* 81 475 — VII 240* 292* — IX 227* 329
25: VI 41* 78* 367 421 445 614* — VII 33 91 241 291 371* 378* 414 — VIII 141 — IX 366* 367 395* 487 533*

42, 2: VI 115
5: VI 20* 560* 629 — VII 54 57* 192* 381* — IX 496 730*
6: VI 20* 560* 629 — VII 192* — IX 372*
10: VII 389 — IX 299

LIBER PSALMORUM.

1, 1: V 411* 473* — VII 305* 583*
2: V 148* 411* — VII 411* — VIII 307* — IX 201* 725
3: V 411* — VI 205 205* 553* 627* — VII 163 341 536* — VIII 4 51* 108* — IX 38 117 340 458* 464* 698
4: VI 97 — VII 165 219* 509
5: VI 128 137*

2, 2: VI 609 — VII 291 315 500* 501* 564 569* — IX 261 396
4: VI 136 — IX 278*
6: V 549* — VI 496* — VII 316* 327* 566*
7: V 383 — VI 161 — VII 84 238 517
8: V 543* — VI 328 — VII 602 — IX 147
9: VII 98* 378*
10: VI 301* — VIII 142
11: V 466* — VI 575*
12: VIII 186*

3, 2: VII 204
6: VI 168 276 — VII 125* 589*
9: IX 618*

4, 3: V 478 — VI 46* 48 50 317* 367 — VII 317 — VIII 340* — IX 279* 533* 553
4: V 478 — VIII 549*
5: V 478 — VI 57* — VIII 426* — IX 376* 585
6: VIII 440* — IX 167*
7: V 50 55* 480* 303 308 347 349 386* 496* — VI 249 253 536 — VII 334* 514 — IX 533*
8: V 393* — VII 341
9: V 307* — VI 302* 622 — VII 60 — IX 82* 267 271 361

5, 5: V 400* 401 — VI 216* — VII 441*
6: VII 441*
7: VI 116 183*
8: VI 42* 549* — VII 59 278 476 499 — VIII 163* 483* — IX 154* 156 186 653
9: VIII 483*
10: V 531
11: V 473 531 — VII 37* 305*
12: VI 311* — VII 493* — VIII 85* — IX 140* 141* 142*
13: V 207* — VI 111* — VIII 170* — IX 486

6, 1: VII 56
2: VI 112* 479 606 — IX 79*
3: VI 167* 395 500* 561 586 — VIII 137* — IX 90
6: VI 558* — VII 110* — IX 371 556* 585 645* 655
7: V 165 — VI 271* 374 599 — VII 495* 563 — IX 256 343* 391 562 592
9: VII 352* 389
11: VI 72 — VII 389

7, 5: VII 429* — IX 666
6: VII 258*
9: VI 137
10: VI 87 114 — VII 311
12: VI 204
13: V 411* — VI 143 — VII 337
14: V 411*
16: VI 83 — VIII 308

8, 2: V 370* — VII 38* 53 386* — IX 141
3: V 429* — VI 177* 415 — VII 62* 85 206 458 494*
4: V 375 429* — IX 353*
5: V 406* — VI 24* — VII 42 59* 402 — IX 234 418* 489* 659
6: V 370* 406* — VII 137 179* — VIII 161 185* — IX 210 435* 487* 700
7: V 406* — IX 88
8: VI 172 287* — VII 115* 137 138* 204* 402 517
9: VII 115*

9, 2: VII 208*
3: VIII 37* — IX 686
5: VII 114
6: VII 337
7: VI 120 — VII 337 — IX 365*
8: VI 552
9: IX 436
10: V 155 — VII 176 — IX 536
11: VI 345 — VIII 174* — IX 141*
13: VII 307*
15: VI 595* — IX 394
17: VI 214 — VII 322* — VIII 477
18: VI 68* — VIII 111
19: VI 14 — VII 337 — IX 537*
21: VI 550*

Ps. 10. secundum Hebraeos.

3: VI 68
7: IX 389*
8: VIII 146*
9: IX 389*
14: IX 536

10, 1: IX 444
4: IX 587
5: V 535* — VI 130 549 — VII 22* 67* 176 211* 394 594 — IX 177 354 653*
6: V 469* — VI 115 212* 419 456* 596* 605* — VII 241* 228* 303* 445 — IX 366*
7: V 441 — VI 125* 179 191* 613 — VII 329* 443* — IX 344* 383*
8: VI 110* — VIII 475* — IX 383*

11, 3: VI 492
4: VII 421
5: VII 421 — IX 330*
6: VII 49 98 476 — IX 84 273* 633
7: VI 22* 223 — VIII 430 — IX 731
8: IX 253
9: VI 4* 13

12, 1: VIII 56*
4: VI 536 558* 587* 589 — VII 98*
6: VII 435*

13, 1: V 48 — VI 85* 118* 202 — VII 103 280 443 — IX 102*
3: V 395 466* — VI 130* 345 — VII 269* 361 450* — VIII 260* 489* — IX 584*
5: VI 219*

14, 1: VI 582 — IX 267* 677 690*
2: VI 582 — IX 378*
3: VI 607
4: IX 385*
5: VII 157

15, 2: V 248* 253* — VI 314 375 — VII 400* 433 489 — VIII 182 — IX 49* 89*
3: IX 253
4: V 394* — VI 203 396 586*
5: V 278 — VI 120* 426 — IX 211* 253 516 640
7: V 493
8: V 416* — VI 134 630 — VIII 150
9: VII 543* — IX 82* 267 282
10: V 411 417 546* — VI 90 433* 503 — VII 83 589* — VIII 81 — IX 267
11: IX 106 268 313* 323* 326* 337 408

16, 3: VII 79* 570 — IX 344 569
4: VII 54* 351 — VIII 487 531 571 — IX 268* 445*
5: VII 165 — IX 296*
8: V 423* — VI 472 — VIII 12* 534
9: VIII 534
11: VI 125* — VII 342* — IX 59 184* 480
12: VI 495*
15: V 291 — VI 128* — VII 41 90 148* 447* — VIII 66* 126* — IX 106 255 361*

17, 2: V 482
3: V 482
6: IX 652*
7: VI 549
9: VI 173 — IX 529* 556
10: IX 320* 445*
11: VI 620* — VIII 82 120 — IX 319 322
12: V 427 — VII 364
13: IX 529*
16: VI 131*
17: VII 55* 446*
18: VII 40 — VIII 486 — IX 25*
24: IX 227*
25: VI 600*
26: V 565* — VIII 337* 348 — IX 75 591
27: V 565* — VI 134* 614 — VIII 348 — IX 542
28: VII 50 — IX 720
29: V 430 — VII 57* 302 — IX 253
35: IX 441
36: VI 161 190
40: VI 186*
42: VII 110 203*
43: VI 207 580*
44: IX 132
45: VI 564 576
46: VI 560* — VII 177 422 503
48: VI 123*
51: VII 40

18, 2: V 412* — VII 83 — IX 105 290 332 604*
3: V 401*
5: V 189* — VI 114* 321* — VII 8 121* 219* — VIII 301* — IX 135* 456* 472* 659 672
6: V 392 — VI 139* — VII 133 — 362* — VIII 71* 167 170* — IX 65 65 120 124* 126* 315 373 479 679* 710
7: V 484 535* — VI 139* 169 225* 465 — VII 604* — IX 673 711
8: V 411* — VIII 107
9: V 411* — VI 169 374*
10: V 414* 578 — VI 188 — VII 305
11: V 509* 578
12: VII 76*
13: V 522* — VII 80
14: V 522* — VI 579* — IX 571*
15: VI 133 — VIII 476*

19, 4: VIII 148
5: V 490*
7: IX 373
8: VII 491* — IX 277

20, 2: IX 538*
3: VI 215 — IX 464
4: V 488* — VIII 505* — IX 245* 485 600 683 700
5: IX 418* 464
6: VI 233 — IX 83* 84 85
7: IX 308
10: VII 420* — IX 459*
11: IX 429
12: V 492*
13: V 492* — VI 321*

21, 1: VII 246*
2: VI 127* 465* — VII 395
5: VI 138
6: IX 577
7: VI 616* — VII 50* 575 — VIII 251* 297* — IX 101 206 261* 264
8: VI 138* — VII 577*
9: VII 471
12: V 465 — VI 304*
13: VI 390*
14: VI 491
15: VIII 123*
16: VI 447* 559 560* — VII 137* 140
17: VI 618* — VII 213 376 564 571 571* 576 — VIII 162* 165* 172 186 — IX 264 729*
18: VI 618* — VIII 172
19: VI 497* — VII 154* — VIII 113* — IX 264
23: V 330* — VI 270 476* 509* — VII 105 198 208 221* 513 — IX 212*
26: V 330 — IX 536*
27: VII 224 420 — VIII 115* — IX 254*
28: VI 455 605

22, 1: IX 257* 301*
2: VI 555
4: VIII 136 532 — IX 55 249* 266*
5: VI 613 — VII 371 555* — IX 229 257* 548 729 731*
6: VI 441 — IX 155

23, 1: VII 44* 92 403* — VIII 289 309
2: V 476*
3: VI 599* — VII 157 — IX 31* 187* 318* 320 325* 418 418* 731
4: VI 539* — IX 84 84* 731
7: V 346 — IX 323*
8: V 346 — VIII 166* — IX 251
9: V 346 — IX 29* 273
10: VI 188* — VIII 166* — IX 618*

24, 1: IX 25 40 40 451*
3: VII 378
4: VII 335
5: IX 68 380 443
6: VII 580
7: VII 580
8: VIII 141*
9: VII 4 — IX 68 444
10: V 234* 240* 258* 549* — VI 160 168* 183* 488 — IX 193* 243*
14: IX 165*
15: VIII 150 — IX 401*
16: VI 39* 40* — VII 31* 240 417* — IX 407*
17: IX 437
18: VII 129 395 — VIII 300*
21: VII 72*

25, 2: VI 127 320* 320* — VII 282 — IX 568*
4: IX 227
6: VI 598*
8: VII 27 — IX 152* 420*
10: VI 35 208*

26, 1: V 376 412* 482 — VI 142* 323 — VIII 148
2: IX 232* 677
3: VII 104 138 — VIII 486
4: VI 451* — VII 274* — VIII 164 — IX 155 407 653*
5: IX 677*
8: VII 111 — IX 616
10: VI 380* — VII 333 458 — IX 216*
11: IX 300*
12: VII 503
13: VI 111 185*
14: VII 209 324* — IX 380*

27, 4: 181* 199
5: VII 418*
7: VI 189 — IX 281 288*

28, 1: IX 599*
3: VII 72* 84 534 — IX 67 67*
4: VI 65* — IX 67
5: VI 65* — IX 67*
7: IX 67*
8: IX 67*
9: VI 548* 549* — IX 67* 177 653*

29, 9: IX 214
11: IX 308
12: VI 271* — VII 432

30, 2: V 449 — VIII 14*
4: IX 253
5: IX 493*
11: VI 558* — IX 448
12: IX 543
13: VI 202* — VIII 520*
19: VII 107
20: V 467* — VI 90 — VII 32* 158 374* — VIII 14* 33* 51 119 474* — IX 54 72 254 379*
21: VII 421*
22: IX 228*
23: VII 240
24: VI 140
25: VII 377*

31, 1: VII 16 125* 187 — IX 437*
3: VII 289* — IX 538
4: IX 380
5: V 473* — VII 123 187 435 449 — IX 226* 417 437
6: VI 627* — VII 449
7: IX 253
8: V 495 496
9: V 495 — VI 295 558 — IX 306*
10: VI 190 231

32, 2: IX 618*
3: VII 492* — IX 434
5: VI 183* — IX 585*
6: V 55* 373 — VI 157 160 537 542* — VII 43 — IX 101 107* 331* 336* 346* 611* 611*
7: V 388 563*
8: VII 312*
9: VI 167 248* — VII 120 — VIII 170* — IX 107* 468*
10: VI 351* — VII 354*
11: V 491* — VI 351*
12: V 462 — IX 515*
15: VI 95
16: VI 76* — VII 33* 460
18: VI 319 — VII 214* 474*
19: VII 214*

33, 2: VI 224 233 — VIII 149 — IX 687*
4: VI 198* — VII 30* 127 — IX 412*
6: VI 166* 420* — VII 122 170*
7: VII 176 — IX 435 621* 630
8: IX 280* 401* 504* 612
9: V 420* — VI 112 133 184* 204 323 — VII 600* — VIII 10 91* 119 188* — IX 82* 83* 229* 290* 379* 730*
10: V 134 — VII 554
11: V 142* — VII 33* 420 — VIII 114 — IX 536*
12: V 463* — VII 87* 146* — IX 311
15: V 417 — VII 87* — IX 311
16: V 417 — VII 148 — IX 308*
17: V 417 — VI 136*
18: IX 214
19: VII 170 — IX 416*
20: VI 211* 232*
22: VI 123* — VIII 53

34, 2: V 207* — IX 415*
3: VI 151
4: VI 479 479* — IX 202*
6: VI 203* — IX 617*
9: VII 31
12: VI 391* 487 — VII 157 — VIII 479
13: VII 256 — VIII 270* — IX 597*
14: VII 268*
16: VII 241 391 — IX 61*
19: VI 454*
21: VII 481*
23: VI 189
28: IX 434

35, 3: IX 92 620
4: VI 192 593 — VII 330
5: IX 720*
7: V 346* — VI 277 — VII 144* 368* — VIII 129*
8: V 411 — VII 368* — IX 280* 600*

9: V 291 346* 414 — VI 128* 179 292* 555 627* — VII 148* 326 370 416* 467 — VIII 35* 59* 66* 67 85* 103* 126* — IX 32 72 155 156 258 340* 388* 456 564* 700* 721*
10: V 115* 332 411 495* — VI 158* 290* 292* 358 555 — VII 416* 447* 467 — VIII 51* 85* — IX 29 82* 83* 105* 158 167 170* 271* 696
12: VI 205

36, 1: VII 525* — IX 174*
2: VI 136 — VII 525*
4: V 306 491 — IX 628
5: V 491
6: V 491*
7: VII 82*
11: IX 594* 682
12: VI 453*
14: VII 62
15: VI 612
17: IX 344*
20: VI 441* 596 596* — IX 531
21: VII 281*
25: V 133* 134 142* — VI 565*
26: VII 270* — IX 686
27: V 218 229 — VII 376 462* — IX 303 311 410 526
28: VI 175
30: V 503 — VI 154* 164
34: IX 394
35: VI 68* 596* — VII 92 538 — IX 305*
36: VI 68* 588 596* — VII 92
39: V 291 — VII 255* — VIII 126*

37, 4: VI 211*
5: VI 406
6: VI 374
7: VII 342* — IX 246* 307 308*
8: VI 617 — VII 131* 210* 325 361 — IX 416* 597
9: V 296 555 — VII 57* 393* 434 — VIII 117* — IX 268* 416*
10: V 443* — VI 133 — IX 308*
11: V 508* 555 — VI 271* 560* — VII 128 — IX 90
12: V 555 — VI 497* — VII 268*
13: VIII 76
14: VII 18*
16: V 555
18: VI 304* 617* — VII 393* 396 — VIII 129* — IX 214* 215* 268* 371*
19: VII 396 — VIII 487*
22: VII 112 — VIII 486
23: VIII 486

38, 2: VII 196 433* — VIII 115 494
3: VII 196 — IX 597*
4: V 164 — VII 331 — VIII 105 478 — IX 342* 421 724
5: IX 397*
6: V 119* — VI 11 — IX 245 446
7: V 420 — VI 39* — VII 271* 318* 352* — IX 365*
8: IX 717
11: VII 174*
12: VII 174*
13: VI 142

39, 2: VI 580
3: VI 157 — VIII 556 — IX 334* 471*
5: VI 3 202 — VII 30
7: IX 254
8: IX 53 54 454
9: V 425
11: IX 442*
12: IX 612
13: VI 228* — VII 497* — IX 562
15: VI 409
16: VII 481*
17: VII 31
18: V 137* 152 153* — VII 302 405*

40, 1: V 137 141*
2: VIII 329
4: VII 124
5: VII 125* 435 — IX 380
10: VI 428 — VIII 36 75* — IX 202

41, 1: VI 10 — IX 315* 557*
2: V 343 — VII 447* — VIII 10 44* 75 — IX 29 56 258 272 341 465 524 696
3: V 343 — VI 132 555 559 — VII 115 370* 539* — VIII 130 — IX 49 607
4: VI 320 507* — VII 369 432 — VIII 80* — IX 235 307 538* 616 657*
5: V 570* — VI 597* — VII 236* 416* 432 434 — VIII 9 85* 119 — IX 42 68* 104* 106* 158* 677*
8: IX 307*
9: VIII 338* — IX 392

42, 1: VI 222*
3: VI 536

43, 3: IX 405*
5: VI 594 — VII 255* — IX 253
7: IX 189* 191*
8: VI 557* — IX 42*
12: VII 493*
15: VIII 169*
16: VI 593* — IX 246
22: VI 589* — VIII 163* — IX 246* 296
24: VI 127*
25: VII 464 539 — IX 667

44, 1: V 260 — IX 624*
2: V 177 382* 387 — VIII 474* — IX 182* 463 478* 514 681
3: V 346 382* 457 — VI 416* — 598 — VII 30 100 209 456 517* — VIII 40 79* 167 168* 171* — IX 28* 171* 520 661 684*
4: VI 612* — VII 149 554* — IX 266*
5: VI 355* — VIII 130 — IX 660 679 691* 705*
6: VIII 170* — IX 611*
7: V 457 — VII 517* — IX 148* 321 615*
8: V 296* — VI 110* 183* — VII 5* 226* — VIII 85* 134 — IX 205 548*
9: IX 505
10: VII 23 — VIII 250 307* — IX 148* 220* 591* 700 703*
11: V 148 — VI 564 — VII 251 336* 366* 375* 466 — VIII 58 118* 309* — IX 96 200 450* 507
14: VII 294* — IX 96 450*
15: VIII 82* — IX 663
16: VI 548
17: V 189 189* 194 438* — VII 133 — IX 181 369*

45, 1: IX 542*
4: IX 280* 340 521* 598* 641* 698
5: V 335* — VI 548* — VII 23 32 543* — VIII 85* — IX 57* 98 98* 117* 125 272 335 602 672 702*
6: VII 23 — IX 672
9: VII 206 — VIII 39* — IX 83
10: VII 293*
11: VI 595* 628* — VIII 167* — IX 105* 106 290* 402

46, 3: IX 188* 191*
4: VI 164
6: VI 620* — VII 603* — IX 318* 320 323*
10: VII 80* — IX 251*

47, 1: IX 414* 601*
4: VII 183 476
6: IX 78* 80*
7: IX 345*
8: VI 144 — IX 343*
9: VII 54 — IX 81* 651*
10: VII 125 — IX 177
11: IX 140 141*
14: VII 224*

48, 2: VII 190
3: IX 109
5: VII 190
6: IX 601*
7: IX 306*
11: VII 317 423
12: VI 120* 140* — VII 317 417* 423 512* — IX 363* 448
13: V 495 — VI 35* 173* — VII 149* 391* — IX 210
15: VI 590 — VII 419* — IX 302*
17: VI 573
18: VI 573 588
19: IX 687*
21: VI 173* — VII 271 — IX 647*

49, 1: VIII 165* — IX 360
3: VII 196* 439* 535 — IX 166
5: VI 223* — VII 80*
10: VII 204* 403* 490*
11: VII 447 — IX 30 194 195*
12: VII 403*
14: V 356*
15: VII 108 201* 225 284 — IX 652*
16: VI 8 — VII 106* 162
17: VI 217*

18: VI 202
19: VII 421*
21: VI 606 — IX 79* 720
23: V 356* — VIII 407* — IX 581 640*

50, 2: IX 226*
3: VII 456*
4: VI 599 — VII 125* — VIII 164
5: IX 371*
6: VI 146 355 — VII 180 396
7: IX 56
8: VIII 572 573*
9: VI 599 — VII 119* — IX 30*
12: VI 599 — VII 134 292* — IX 137* 487 321* 336* 356 493*
13: VI 350* — VII 292* — IX 356 492* 582
14: VIII 188 — IX 226*
15: VI 614
16: VIII 184*
17: VII 37*
18: IX 370 555* 585
19: VI 560 — VII 522 — VIII 105* 130 188* 271* — IX 380 393 595* 640* 652*
20: VII 522 — IX 37* 668
21: VII 522 — IX 254

51, 3: VI 221
4: VII 421*
7: VII 339* — IX 52*
8: IX 499*
9: VI 46*
10: IX 457*

52, 6: VI 200* 422* — VII 152 484* — IX 137* 568

53, 3: VI 188

54, 6: VI 94
7: IX 95* 268 538
8: VI 569 — VII 43* 74 89* 111 144*
10: VI 572 614* — VII 247*
13: VI 430 — VII 188* 528* — VIII 75*
14: VII 188* 528*
15: VI 557 609* — VII 528* — IX 154*
16: VII 419*
17: VII 108*
19: IX 636
21: IX 533
22: VIII 487
23: VI 142 — VII 218 319* — VIII 163* 342* 511* 533
24: VI 59 59* 60 61 68* 72 131 — VIII 76

55, 4: IX 246
6: VII 137*
7: VII 137*

56, 2: VIII 78*
3: IX 214
4: IX 557
5: VI 612 — VII 62 104* 421* — VIII 485*
6: VI 595* — IX 541
7: VIII 162
8: VI 426
11: VII 96*

57, 2: VI 111 571
4: IX 107 143 620
5: VII 177 330 412 — IX 47
8: VI 567 627 — IX 604 711*
9: VI 139 — VII 342* 470 — IX 62* 342*
11: VIII 84 — IX 78* 81*

58, 2: VII 39* — IX 25*
5: VI 489*
7: VII 147
11: VI 441
14: VIII 432*
15: VII 402

59, 3: VI 179
4: VI 560 561 — VII 567 — IX 417
5: VI 547*
10: VII 79 — IX 561
11: VII 543*
13: VI 4* 153 — IX 89 89

60, 3: V 547* — VII 377
4: VII 377
5: VIII 12*
6: VII 449*

61, 4: IX 700*
9: VI 189
10: VI 56
11: VI 161* — VIII 399 — IX 232 289*
12: V 6 — VII 352* — IX 193*
13: VI 92* — VII 352* — VIII 475*

62, 2: VIII 14* — IX 79 82* 616
3: VI 176* 297 — VII 294* — IX 669
5: V 556 — VII 536* — IX 687
6: V 556 — IX 229
8: IX 578*
9: V 417 — IX 392
10: VII 419* — VIII 84
11: VIII 84
12: V 197* — VI 115

63, 6: IX 413 436*
7: VI 71* 306* — VII 516 — VIII 187
8: VI 71*
9: VI 139
10: VII 5 205*

64, 5: VI 548* 548* — IX 176* 177* 216* 653
6: VI 548* 548*
9: VII 37* — IX 180 690* 713
10: V 393 393 — VI 215 557 608 — VII 39 42* — IX 90* 98* 669*
11: V 393 — VI 557
12: V 393 — VII 99 — IX 37* 67* 668 668 682* 702*
13: IX 690*
14: VII 73 — IX 77*

65, 1: VII 345*
7: VI 596
10: VI 447 604* — IX 341*
11: VI 90 — IX 600
12: VI 118* 134 — VII 199 422* 538 — IX 534*
13: VII 123
14: IX 160*
15: V 492* — VIII 247* — IX 158
16: VII 208*
18: IX 226*

67, 3: VI 217* — VIII 124 — IX 107 421
4: VI 27*
5: VI 620* — VII 334 603* — IX 318* 320* 323 323
6: VII 399 — IX 154* 335
7: V 532 — VI 609* — VII 202* 399 — IX 91* 156
9: IX 332
10: VII 102* — IX 586
11: VI 175* 215 — VIII 126 181*
12: VII 96 217 — IX 250
13: V 346*
14: IX 95* 640
16: IX 218 219* 690*
18: VII 98*
19: V 251 — VI 160 — VII 6 — VIII 82 — IX 322 338
25: VI 630
26: VI 296* — VIII 148 476 — IX 630
27: V 330 — VII 105
28: VII 237 — IX 196 701
30: VI 519*
31: VI 352*
33: VII 478* — IX 318* 320 323
34: VI 621 — VII 105* 171* 215* 478* — VIII 82 — IX 59* 323
36: V 480 — VII 60* — IX 599* 664*

68, 2: VI 88 627 — VII 55* 164* 201* — VIII 78 — IX 190*
3: VI 566* 594* — IX 256*
4: VI 349*
5: V 250 — VI 123 — VII 204 — VIII 77*
8: VIII 166* 185*
9: VII 593*
10: VI 138* 208 274 — VII 498* 563* — VIII 139 — IX 154* 156 293*
11: IX 264
13: IX 264
15: VI 580 580*
16: VI 627 — VII 361*
17: IX 668
21: VI 607 — VIII 136* 161* 167*
22: VI 499* 502 — VII 578* — VIII 136* 178 — IX 264*
23: VIII 136*
24: VI 381*
27: VIII 123 136* 170* — IX 172* 174
29: VII 263*
30: VII 417* — VIII 300*
31: V 418* — VIII 163* — IX 581
33: VI 629* — VII 176 — VIII 300* — IX 536*

69, 3: V 150*
4: VII 481*
6: V 150*

70, 5: VII 409
6: VII 409
7: VIII 169*
9: V 465
15: VIII 523
16: VIII 115* 492* 523
20: VI 562
21: VI 384

71, 1: VII 299
2: IX 96*
3: VI 109 — VII 232* — IX 689*
6: VI 559 — VII 25 517* — IX 658* 669* 689
7: IX 96* 111
8: VII 299 — IX 147*
9: VII 122* 202*
10: IX 164
11: VI 614* — IX 147*
12: VII 50
13: VII 98 175* 176 374 417* — IX 365*
14: VII 125* 175* 417* — IX 147*
16: IX 284*
17: V 346 — VII 299 517* — IX 685
18: VIII 73*

72, 1: VI 490 — VII 72* 275 461* — IX 680
3: VI 621* — VII 247* 293 332 496*
5: V 162 — IX 256*
6: VI 536* 593
9: VI 530* — IX 612*
10: VII 46
12: IX 274*
14: VI 618 — VII 469 — VIII 122* — IX 264
16: VI 19*
18: VI 81* — VII 365* — IX 277
19: IX 189 191*
20: IX 446
21: VII 236 447*
22: VII 236*
23: VII 47* 401* — IX 578*
24: VI 123* — VII 215* 446 — IX 453* 694*
25: V 417 — IX 280
26: V 313* 417 — VI 121* — VII 350 402 — VIII 119*
27: VI 199 — VII 401 — IX 501*
28: V 509* — VI 142 — VII 235* 274* — VIII 14*

73, 3: VII 206
4: VII 50* 290* — IX 36*
9: VII 50* 184 290*
12: V 269* 333 — VI 185* 225* 541* 632 — VIII 167* 188 — IX 57* 94 177 274* 305 323*
15: VI 14 97
16: IX 720*
17: IX 180
21: VII 296
22: VIII 315*
23: V 545* — VI 199 454 — VII 486 — IX 211*

74, 3: VI 99* 120* 340* — VII 485 525*
4: VI 115
5: VI 60
6: VII 413
9: VI 613 — VII 61
11: VII 229* 365*

75, 2: VI 204 252* 537* — VII 279*
3: V 295 558* — VI 302* 478 543* — VIII 10* 10* 447 — IX 70* 91* 154* 675*
5: V 306 386 415* — VI 109 — VII 196 — IX 584 689
6: V 306 386 415* — VII 151 157 194* 317 — IX 158*
8: VI 391* — VII 379* 528*
11: VIII 10
12: VI 13* 195* — VIII 393*

76, 1: VII 236
2: VII 384
3: V 423* — VI 508 — VII 151 285 432 438 556 — VIII 119
4: V 165 — VII 151 432 — VIII 119 — IX 229*
7: VI 600 — VII 294* — VIII 109 149*
8: IX 28
10: VII 33* — VIII 76
11: VI 305 — VII 228 364* 465 — VIII 506 — IX 215 227
12: VI 17 92* — VII 37
13: VII 37
14: VII 220*
15: VII 220* — IX 97
16: VII 39 — IX 89
19: VI 536 — IX 226* 322*
20: VI 197 229* — IX 299* 302*
21: VI 178

77, 2: VII 190 362 471
4: VII 206*
5: VII 208
8: VII 180*
10: VI 145*
11: VI 180
17: IX 428
18: IX 336 428
19: VII 222* — IX 428
20: V 132 — VI 178
21: IX 241 386 428
22: VII 321*
23: VII 321* — IX 355 612
24: VI 214 — VII 321* — IX 579*
25: VI 214 326 327 556 — VII 281 — VIII 103* 167* 525 — IX 254*
29: VI 215 — VII 151* 224
30: VI 215 556* — VII 441 — IX 386* 428
31: VI 556* — VII 441 — IX 428
33: VI 46*
34: VI 212 224* — VII 100* 374*
35: VI 180
36: VII 421*
39: VI 20 187
42: VI 180
45: VI 181
46: VI 181
47: IX 460*
48: IX 460*
54: VIII 515*
57: VI 536* — IX 385*
65: VII 199* — IX 556
67: VII 124
70: IX 301* 517 548* 577*
71: VII 505
72: VI 525*

78, 1: VI 550 578 — VII 532*
10: VI 576

79, 1: VI 583*
2: VI 224* — VII 114 196* — IX 47* 165 195* 303 322 430
3: VI 160* — IX 38* 109
6: VI 319* 557 — VII 556* — VIII 513* — IX 234*
9: VIII 170
12: VI 604 — IX 469*
13: VII 507*
14: VII 507*
15: VII 42* 506
17: VI 201
18: VII 38
20: VII 41 478*

80, 8: IX 566*
10: V 59 515*
11: V 336
12: V 508* — VI 564
13: V 508* — VI 577*
17: V 368* — VI 556 — VII 148*

81, 1: V 356*
5: V 477 — VI 25 85* 358* 536* — VII 469* — IX 58* 69
6: VI 122* 201 392 — VII 565

82, 13: VI 581*
14: VI 13 — VII 80*
19: VI 145

83, 2: VIII 14* 52 120
3: VII 31 — VIII 52 116 120 — IX 79 82 723
4: VIII 79*
5: VII 604 — VIII 148* — IX 32 134* 156 612* 653* 677*
6: V 296* 559 — VII 272 474* — IX 320 324 434 498 505 557* 637
7: V 296* 559 — VII 272 — VIII 49 52* 57* 61* 88 88* — IX 518* 612*
8: V 245 298 334* 429* — VI 591 — VII 84 272 474* — VIII 4* 108* 124 — IX 256* 409* 709*
10: VIII 172* — IX 280
11: V 152 — VI 91 351 — VII 272 275 369 438* — VIII 65* 178* — IX 154* 156 247 262* 479* 516 562* 676*
12: V 544 — VI 76* 317* 449 — VII 272 486

84, 1: IX 657*
2: VII 29* 191* 395* — IX 37* 670 683
4: VIII 79*

7: VII 375* — IX 651*
8: VII 52 — IX 88* 402
9: VI 287 330 577 — VII 238 381*
10: VI 333* — IX 40* 42* 70
11: VII 33* 395*
12: IX 95* 111
13: V 415* — VI 373* — VII 192 — VIII 160 — IX 37* 93* 94* 519 657* 667

85, 3: IX 246*
4: IX 25*
5: VI 4 — IX 253
8: VI 337 — IX 43 431*
9: VII 353* — IX 141
10: IX 414*
11: V 297
12: V 578 — VII 35*
13: V 578
16: VI 127* — VII 395
17: V 447 — VII 50 — IX 180 181* 233*

86, 1: V 484* — VII 543* — VIII 272* — IX 31* 219* 688*
2: IX 426
3: VI 78 — VII 296* 543* — VIII 59* — IX 601
5: V 484* — VII 41 296* 346* — 370 — IX 100 101 651 672 698 720*

87, 2: VII 557* — IX 268* 391*
5: VI 364
6: VI 63* 194* 364 — VII 584*
8: VI 417* 618 — VII 331 — IX 204*
9: VI 417* 616 — VII 468* 561
10: VI 616 — IX 254*
15: VI 290 — VII 48 350 363 405 — VIII 122* 187* — IX 267 537*
19: VII 583

88, 1: VIII 58*
2: VIII 42
3: IX 241
4: IX 683
6: V 376* — IX 523
8: V 492
9: IX 43
10: VI 566* — VII 199* — IX 253
15: VII 543 — IX 321
16: IX 167 169* 456
19: VII 446
20: IX 514 533* 548*
21: VII 398*
22: VI 142*
26: VI 566
33: VI 608 — VII 42*
35: VI 437 602*
36: IX 701 710*
38: V 392* — IX 37 176 649 695
49: VI 73* 528 588* — IX 239* 271

89, 2: VII 34 — IX 253
4: VIII 65*
6: V 420 — VII 538 — IX 41*
9: VI 92 — VIII 171
10: VI 92 — VII 248* — IX 594*

90, 1: VI 425*
5: V 207* 415* 467* 481* — IX 208* 240*
6: V 467*
7: V 411*
9: V 449 — VII 412* — IX 543
10: VI 157
11: VII 94* 503* — IX 210* 471 502* 612 619* 621* 622
12: VI 32
13: VI 181* — VII 94* — IX 198*
14: IX 538
15: VI 323* — VII 201 365 — VIII 176*
16: VI 323* 442 — VII 52 365

91, 5: V 299* 383* 418* — VIII 530
6: IX 229 523*
13: IX 283* 284 288* 289*
14: IX 128* 285*

92, 1: V 445 — VII 325* — VIII 469*
2: V 445
3: V 388* 445 — VI 627
4: V 388* — VI 196 627 — VII 61 535* — IX 34* 375* 658*
5: V 57 536* — VI 95 274 299 — VII 32 476 499 528 — VIII 545 — IX 152* 155* 330 356* 678 683

93, 1: VI 142*
2: VI 552
6: VI 121*
8: VII 185 — IX 280*
9: VI 114* — VII 185
10: V 473
11: VI 5 11 192 — VII 138 528 553*
12: VIII 107 — IX 443*
14: IX 327
15: VIII 253*
18: VI 212
19: VIII 14* — IX 26 55 172 174 329

94, 2: VIII 522
3: VI 146* — IX 418
4: VI 71 213
5: V 512* — VI 566*
6: V 512* — VII 117* 119* 209*
7: V 512*
8: VI 632 — IX 268
9: VII 290
10: IX 635
11: VI 628

95, 1: V 177 — IX 381
5: V 513* — VI 198*
6: IX 167 600
10: VII 579 — VIII 483*
13: VII 334*

96, 2: IX 41
3: VI 144* — VIII 83 — IX 34 345
7: V 513* — VI 206
8: VIII 128
9: VII 24 — VIII 128 — IX 180 305*
10: IX 420* 571*
11: VI 139 — IX 142 423* 680 698 706

97, 1: VI 537* 594* — VII 395 492* — IX 97 100* 135*
2: VII 60
3: VII 33* 60 73

98, 5: VII 184* — VIII 40

99, 2: VI 576*
3: V 512* — VI 576 583 — VII 456 — VIII 110* — IX 243 596
4: VI 583
5: VII 409*

100, 1: VI 189
6: VII 40* 335 — IX 32 76 86 87 435 445* 544*
7: VII 444 — IX 154*
8: IX 227

101, 4: VI 119 — VII 140 — VIII 171 177
5: VI 556* — VIII 171* — IX 254*
8: IX 647*
10: VI 565 — VIII 270* — IX 234*
11: VIII 171*
17: IX 54
18: VII 240 521 556* — IX 390*
19: IX 53*
20: VI 43 610 — VII 343 359* 495* 562* — IX 669
21: VI 610 — VII 343 495*
22: VI 610
23: VI 610
26: V 569 — VII 414* 537*
27: V 97 — VI 192* — VII 414* 524 537*
28: V 97 569 — VI 192* — VII 471*

102, 1: VII 59* — IX 687
2: IX 687
3: VI 396 561 — VII 139 147* 361*
4: VI 574*
5: VII 159* 448 — IX 101* 139* 429* 430* 498
8: IX 431*
13: V 471 — VII 390 553* — IX 379*
14: VI 207 — VIII 492*
16: VI 120
17: V 466 519 — VI 160 441* 603* — VII 32* 37
18: V 519 — VI 241 441* 448 603* — VII 37
19: IX 320*
20: VII 480* — IX 624*
21: IX 620
22: VIII 82

103, 1: VIII 169* — IX 318*
2: VIII 169* — IX 228* 353
3: IX 589*
4: IX 86 86* 87 620 621*
5: V 476* — VI 12 — IX 616
7: VII 140* — IX 226*
8: VII 239*
10: VI 290* — VII 273 — IX 77* 478
11: IX 657*
12: V 375

13: IX 31* 689
14: V 131* 141* — VIII 415 — IX 199
15: V 463* — VI 75 270 321 548 569* — VII 286* — IX 220 221* 381* 385*
16: IX 420* 547* 645*
19: VII 533* — IX 323
20: VII 446* 533* 581* — IX 710*
22: VI 400 — IX 122 710*
23: VI 400 — VII 129 190*
24: V 299* — VI 22 107 161* 167 168* 197 249* 250 — VII 127* — VIII 268
25: VI 197* 566* — IX 426
26: VI 368*
28: IX 350
29: VII 398* — IX 139 321*
30: VI 113 — IX 335* 430* 583
32: V 464* — VII 122* 562*
34: V 418* — IX 120

104, 1: VII 37*
2: VII 37*
4: VI 572 — VII 63 124* 285* — IX 159* 276 410*
5: VII 37
8: VII 40 61*
16: VII 391*
17: IX 577*
18: IX 77
21: IX 665*
26: VII 504*
30: VI 230
31: VI 230
32: VI 213*
40: VI 210
41: VI 627
42: VII 459*

105, 1: VI 209* — VII 264
4: VII 39 — IX 84*
12: VII 100*
13: VII 100*
14: VI 210 230*
18: IX 226*
20: VI 190* 195 209
21: VI 212
23: VIII 170
29: IX 428*
30: IX 549
32: VIII 38
34: IX 591
37: VI 185 201*
38: V 531 — VI 576
39: IX 171
40: IX 428*
47: VII 81 — IX 653*
48: V 313* — VII 26*

106, 4: IX 605*
5: VII 102
6: VI 178
7: VIII 499* — IX 445* 605
8: V 554
9: V 554
10: V 554 — VI 589
12: VI 558* 587
16: VII 293 — IX 728*
18: VI 556* 558* — IX 254* 432
20: VI 171* 212* 574* — IX 77
23: V 388* — VII 117 118 199 426
24: VII 118 199 — VIII 531*
25: VII 200 535*
26: VI 390* — VII 535* — IX 324*
27: IX 433*
30: VIII 489* — IX 570*
32: VI 240* 595*
34: VI 173
35: VII 186*
37: IX 195*
38: VI 30*
39: VI 30*
40: VI 437 602* — VIII 310* — IX 720
42: IX 80

107, 10: IX 417*

108, 6: VI 337* 430*
7: VI 472* — VII 519* — VIII 562*
10: V 134 142* — VIII 324*
16: IX 607
17: V 137* 153* — VI 453* 589* — VIII 328* 423*
18: V 509 — IX 533*
26: VIII 330* 486
29: VI 180
30: VII 278* — VIII 330*
31: VIII 330*

109, 1: VI 349 427* 511* — VII 15* 335* 517 564* — VIII 84 — IX 315* 316*
2: V 396* — VII 468 602 — IX 502
3: V 383 — VI 169 — VII 84 237* — IX 89 456
4: V 196* 307* — VII 13* 70* 71
6: VI 621* — IX 324
7: VI 596 — VII 556*

110, 1: V 492
2: VI 72* 89*
4: VI 92* 166* — VII 36* 36* — IX 248 252 255 338* 379*
9: V 495* — VI 574* — VII 32 39 64 — IX 140* 598*
10: V 142* 495* — VII 31

111, 1: VII 30 — IX 447*
3: VIII 67
4: VI 189
5: VII 304* — IX 120 584
7: VI 120 164 175*
8: IX 567
9: VI 30* 595* — VII 323 382
10: VI 150* — VII 337 382* 420

112, 1: VII 459
5: IX 43 590* 669*
6: IX 534
7: VIII 504 — IX 310
9: VII 20*

113, 3: VI 188* 215*
4: VI 194* 230
5: VI 195* 208 — VIII 492
6: VI 208
7: VI 195* 196 208
8: VI 206
9: VII 264*
11: VI 65* — IX 184 235*
15: VII 61 — VIII 309*
17: VI 589 — VII 171* 398 425
18: VII 171*

114, 3: VI 174
6: VII 109 365 — IX 595
7: IX 229

115, 10: VII 26
11: VI 347
12: VI 127 — VII 379* 433 — VIII 104* 122* — IX 89*
13: VI 613 — VIII 104* — IX 439 573*
15: VI 123* 590* — VIII 53 — IX 576*
16: VII 345 — IX 439
17: VII 345 — IX 213
18: IX 72*

116, 1: VII 492* 602
2: VII 409* 492* — IX 523

117, 12: VI 390*
15: IX 676*
16: VII 215*
17: VII 59
19: V 378*
20: V 378*
22: VII 508 — IX 688
23: VII 508 — IX 103 252*
24: IX 121* 139*
25: VII 493*
26: VII 357* — IX 388* 685
27: VII 357* — IX 139*

118, 1: V 411 — VII 31*
5: VII 14* — IX 68 69
6: V 525
7: VI 167 — IX 526*
8: VII 207*
11: VII 53* 196 484 — IX 102*
14: VII 351
18: V 396 526 — VII 601*
20: VI 149 — VIII 129* 492* — IX 462*
21: V 508* — VI 113*
24: V 491
28: VI 25*
30: IX 32 516
31: VI 152*
32: V 513 — VII 72* 351 — VIII 55*
33: V 411 — IX 650*
35: VII 72*
37: V 412* — VIII 517*
45: IX 455*
48: IX 40
50: VI 562
52: VI 93 — VII 36*
53: IX 228
55: VI 605
59: VI 560 — VIII 116 — IX 225*
60: IX 32* 75*
61: VI 220*
62: VI 66 278 — VII 141 — VIII 54

64: IX 727
65: VII 59*
66: V 337 420* 573 — VI 113 — VII 350* 558* 567* — IX 215
71: VII 4 — VIII 140 — IX 263 395
72: IX 640
73: V 18*
75: IX 370
80: VIII 129
82: VIII 321
83: VII 134
86: VI 602*
89: V 373 569 — VI 537 — VII 414* 537* — IX 107 688
90: V 373 — IX 652
91: VI 576*
93: VI 562
94: VII 437
96: V 513 — VII 331* 468*
98: IX 328
99: VII 597
100: V 508 — VII 597 — IX 582
103: V 387* 423 — VII 135* 444 — VIII 34 — IX 630*
104: VI 148* — VII 486 597
105: VII 195 300* 325 — IX 107*
107: VI 332*
109: VI 134
112: VIII 150*
113: VI 183* — IX 571*
115: V 514
120: V 465 — IX 270*
122: IX 578
124: IX 349
125: V 478 515 — VI 167*
126: IX 717*
127: V 515 — VI 147* 152* — IX 731
128: V 515 — VII 14 483
130: V 494 — VII 264* — IX 237* 478
131: VII 288 — VIII 119 — IX 162* 226* 508*
133: VIII 474*
135: IX 49 221*
136: VIII 479 — IX 356*
137: VI 187*
139: VI 18* — VIII 139
140: VII 330* 597* — IX 478*
141: IX 577
145: VI 166* — VII 118* — IX 214
151: IX 40* 70
154: V 393
155: VI 113 — VII 395 — IX 241*
158: VI 18*
162: IX 569
163: VI 31 — VIII 147*
164: V 264* — VII 448* — IX 687* 723*
165: VI 621* — VII 42* 150 — IX 292 293*
167: VI 603*
168: V 507* — VI 603*
169: VII 382
173: VII 26*
176: VII 384* 477 — IX 302*

119, 1: IX 322*
3: IX 528
4: VII 598
5: VII 496
6: IX 422
7: V 295 — VI 454* — VII 559*

120, 1: V 416* — VII 223* 232*
4: VI 169* 472 — VII 201 271* — VIII 496*

121, 1: V 429* — VII 476
2: VI 133 — VII 229*
3: VII 268 350* — VIII 290* — IX 224* 399* 653*
4: VII 350* — IX 131*
6: V 295

122, 1: VI 467* — VII 411 536*
2: VIII 150*
4: V 122*

123, 1: V 412*
2: V 412*
3: V 412*
6: IX 647*

124, 1: VI 128* — VIII 180 — IX 217* 399* 444 451 603*
2: V 412* 346* — VI 538 — IX 612

125, 5: VII 566
6: VI 298 — VII 254 537 — IX 518*

126, 1: VI 169* 472 — VII 271* — VIII 148*
2: VII 172* 369 369 — IX 170 198 237* 529 671*
3: VII 369 — IX 277
4: V 438*

127, 2: VI 129 174 327 — VII 257* 369* — IX 91*
3: VI 31* — IX 136*
4: IX 570*

128, 3: VI 132* — VIII 446*
6: VII 139* 191 321

129, 1: VIII 492*
7: VI 538* — VII 39 537* — VIII 80 — IX 726

130, 1: VI 172* — VIII 111
2: IX 596

131, 1: VII 598
2: VIII 247* — IX 154*
3: VIII 247*
4: VII 59 388 — IX 171
5: VII 388
6: VII 54 66* 145* — IX 92 157
7: VII 66* — IX 125 621
8: IX 288 642
11: VII 21* 24* 45* 297* 516*
14: VII 63* — IX 91* 683
15: VII 393* 522*
17: VII 39 325 388 — IX 228 532
18: IX 97

132, 1: V 472 — VI 609* 610* — VII 598 — VIII 163* — IX 91* 407* 561
2: V 205 290 419* 441* 472 — VI 538 610* — IX 548* 646
3: IX 689

133, 2: VII 285

134, 3: IX 140
4: IX 515*
6: VII 108* 202 223*
7: V 563 — VI 13 89 143* — VII 144 — IX 322 477*
14: VI 576*

135, 4: IX 229*
9: VI 155
13: VI 229* 566*
23: IX 370
25: IX 350

136, 1: VII 574
9: V 488

137, 1: VII 280* — IX 185 186*
2: VII 280* — IX 176* 177* 184* 612* 616* 648* 630
6: V 56 — VII 31* 68* 82 113* 170 244 264 353* 412* 459* 474* — VIII 521 — IX 595* 676
7: IX 618

138, 2: IX 355*
3: VI 228
5: IX 188* 253 431*
6: V 35* 39 205 370 474 — VII 60* 591 — IX 97 472
7: VI 213 — VII 74 205*
8: V 465* — VI 158 204* 225
9: V 465*
10: V 465* — IX 453
11: V 260 309 — VII 48* 585*
12: VII 585* 591*
14: VII 107
15: IX 454
16: V 385* — VII 45 263* 352 — IX 53
17: V 189* — VI 124* 138* — VII 141* 364*
18: VI 204* 393
21: VII 375* — VIII 134*
22: VI 32 — VII 375*

139, 4: VII 421*
8: VII 424 — IX 256*
10: VI 13 94* 113*
11: IX 344*
12: VIII 484*

140, 2: IX 389 510*
4: V 150 — VI 85 — VII 372 — IX 380 395* 437*
5: VIII 234* — IX 533
6: VI 127
7: VII 240* 391 497*

141, 2: VIII 547
3: IX 493*
4: IX 435
5: VII 66*
6: V 417 — VI 23 139 185* 426 — VII 275 — VIII 425 564* 579* — IX 682

7: VIII 508
8: VI 132 170 — IX 179* 541

142, 1: VII 456* 539*
2: VII 354 380 — VIII 83*
3: V 546
6: VI 271 627* — VIII 180* — IX 199 614 615*
8: IX 252*
9: IX 543
10: VI 113* 169* 174* — VII 42* — VIII 164 — IX 205* 330* 334* 492
12: VII 93*

143, 4: VI 11 74*
5: IX 43 318 332* 432*
6: VI 143
7: VI 481 197* 229* 574* — VII 122* 292 361*
9: V 397* — IX 434
13: VI 583* — VII 317* — IX 296
15: VI 3 — VIII 291

144, 3: VI 146* 614* — IX 101
7: VIII 173
8: VIII 173* 479
9: VI 183* 184* 204 297* — VIII 128* 173* — IX 349*
11: V 542* — IX 384 409 410* 601*
13: V 543 — VI 128 437 602* — VII 24* 148 280* — IX 410* 730*
15: VIII 342* — IX 504
16: V 346* 563* — VI 538 — VII 110
17: VI 58* 312* — VII 264*
18: VII 168 — IX 40* 42* 70
19: VIII 112 — IX 595*

145, 2: VII 405
3: VII 405
4: VI 207 213 — VII 405 512*
6: V 563 — VI 183* — IX 305*
7: VIII 167
8: VIII 167
9: VIII 167

146, 1: IX 120
2: VII 294 — VIII 511* — IX 162*
3: VI 395* 561 — VII 6 98 — IX 625*
4: IX 353*
5: V 4* 5 345* — VI 13* 204* — VII 30* 242 — IX 74*
8: VII 333* — VIII 327* 424 — IX 321 658*
9: VII 312* 320
10: V 466 — VII 491*
11: V 466 — VII 323

147, 12: VII 42* 433* — VIII 30* — IX 504*
13: VI 622
14: V 416 — VI 417* 622 — VII 42* 51* 433*
15: VII 169
18: VII 598 — IX 226*

148, 1: V 418* — VIII 530
2: IX 622
5: V 345 — VI 248* 304* — VII 108* — IX 101 101 401* 552
6: V 390* — VI 229* — VIII 108* 204
8: VI 12* 143* 144 — VII 200 — IX 383*

149, 2: IX 245
5: IX 487 599
6: VII 62 254 486*
7: VII 486*
8: VII 203*
9: IX 601* 703*

150, 4: VI 232 — VII 399

PROVERBIA SALOMONIS.

1, 1: VI 98 — VII 384
2: VI 10* 98 — VII 384
3: VI 10* — VII 384
4: V 576* — VI 10* — VII 384
5: VI 144* — VII 64 192* 327* 381* — IX 456*
6: VII 381*
7: VI 172 — VII 118 — IX 459*
8: IX 680
10: VII 439 — IX 227
11: VI 121
14: VI 609
15: VII 525* — IX 671
16: VI 346* 391* — VII 269* 525* 541
17: VII 117 347
18: VII 541
20: V 340 — VI 347 574* 577 — VII 96* 145* 373* 424*
21: VII 373*
22: VI 20*
24: V 492* — VII 424* — IX 359* 360* 363
25: V 492* — VII 180
26: V 492 — VI 116* 136 — VII 424* — IX 278*
27: VI 228
28: VI 349 605* — VII 352
29: VI 349 605* — VII 352
33: VII 40* — IX 268

2, 1: IX 159*
2: IX 398 456
3: V 495* — VII 407 — IX 408*
4: V 495* — VI 83* 154 — VII 407 — IX 92 477
5: V 495* — VI 154 — VII 407 — IX 159*
6: VII 41*
7: VI 229*
10: VI 58
11: VI 79* — VIII 132
12: VI 18* 79* — VIII 132
14: VI 18* — VII 392* 496* 541* — VIII 48
22: VI 139*

3, 1: VII 195 462*
2: VII 462* — IX 600
3: VI 107* — VII 53* 69* — IX 351* 680*
4: VII 69*
5: VII 143* 315*
6: VII 42
7: VII 454
9: VII 76 476*
11: VI 129 179 190
12: VI 179* — VII 84*
13: VI 129 — IX 156* 160*
14: V 415* — VI 152* — VII 341 — VIII 236 — IX 38 94* 119* 200* 654 670*
15: VI 3* 150* 152* — IX 29 403* 469* 487*
16: V 495* — VI 4 50 80 — VII 15*
17: VI 148* — IX 56* 445*
18: V 383 — VI 4 58 164 171* 330* — VII 112 574* — VIII 490* — IX 92* 117 304*
21: V 491 — VI 149* — IX 471 681*
22: V 491 — VI 149*
23: IX 471
24: IX 103*
27: VI 156* — VII 245* 309* 458*
28: VI 89 397 — VII 130 304* 476*
30: IX 103*
32: V 426 — VII 49 75* 114* — IX 241* 608* 660*
33: VII 392
34: VI 617 — IX 681*
35: VI 26 52*

4, 1: IX 339 496
3: VI 19* — IX 171* 174
4: VI 19*
7: IX 680*
8: VI 32 596
9: VI 26
10: VI 58
11: VI 398 437 602* — VII 72* 335 351 — IX 32 300* 530
12: VI 398 437 — VII 72* 351*
14: IX 542
17: VI 547*
18: V 571* — VI 139 148 554 — VII 17* 55* 351 — VIII 245 — IX 220 300* 378* 499
19: VI 76* 420* — VII 165* 434* — IX 59
22: VI 561 564
23: IX 227* 652*
25: VI 53 — VII 24* 472
26: IX 68 69

5, 3: VI 62* 589 — VII 538 — IX 533*
4: VI 228 617 — VII 62 — IX 52*
5: VI 589 — VIII 8*
9: VII 294*
10: VII 294*
16: VI 154 349* — VII 96* 112* — IX 658 697* 731
18: VI 75 160*

19: VI 75 625 — VII 297*
20: VII 419
22: VI 63 220* — VII 489

6, 1: VIII 317*
3: VI 400 591 — VII 254 345 350
4: VII 345
6: V 390 — VI 38 577 — IX 277
9: VI 398* 587* — IX 277
10: VI 587*
11: VI 48
12: V 519* — VII 381*
16: VI 290* — IX 575*
20: VII 68 214*
23: V 411 — VI 223 374* — VII 195* 300* 324* — IX 76
24: VII 421*
26: V 485*
27: V 486 — VII 419 — VIII 517*
29: VII 419
30: VI 129*
31: VIII 340
32: VI 129*
34: VI 142* 288 — VII 21* 75 352
35: VI 288 — VII 75 352

7, 1: VI 309*
2: V 508 — VIII 495*
4: VI 160*
10: VII 28 256* — IX 152*
11: VII 28 256*
13: VII 183*
18: VI 20 32 74*
19: VII 478*
20: VII 255 — VIII 412*
21: VI 63 96* 568 — VII 147 — IX 552*
22: VI 63 568 — VII 129*
23: VI 141
27: VI 589

8, 1: IX 68
4: IX 67* 68*
6: VII 31 — IX 201
7: IX 442*
8: VI 98 483* — VII 72* 268*
9: VII 72* 268*
10: VI 19* 58 — VII 473 — IX 312*
12: V 490 — VI 159 — IX 498*
14: VI 162
15: VI 150 152* 169* — IX 243*
17: VI 148 160* 216* 354 395 399* 442 505 625 — VII 49 156* 167 445* 539* — VIII 481 482* — IX 92 126 156 159* 161 166 175 328* 559 562* 692
18: VI 161* — IX 505*
19: VII 341* — IX 638* 671*
20: IX 473*
22: VI 247
23: VI 247 — IX 664
24: V 323* 382* — IX 355
27: VI 155
29: VI 12 168*
30: VI 168* — IX 101 101
31: V 323* 500* — VI 163 168* — VII 182* 272* 386 489* — VIII 497* — IX 218* 361*
32: VI 79 — VIII 31*
34: VI 148 — VII 266 325* 500* 540* — IX 83* 92* 127* 328 398 402
35: VII 500* 540* — VIII 85 — IX 154 158

9, 1: V 391 500* 542 — VII 128 362* 377 — IX 154 156 360* 388* 600* 701 731*
2: V 391 542 — VII 597* — VIII 182 — IX 388*
3: VII 343 370* 597* — IX 345* 600*
4: IX 388*
5: VI 33* 74* 163 — VII 369*
6: VII 130 — IX 314*
7: VI 331 379 — VII 309* 412 565
8: V 502* — VII 103 428*
9: V 576* — VII 52 147* 565 — VIII 131 — IX 198
10: V 466*
16: IX 208
17: VI 626* — VII 96

10, 1: VI 161 607 — VII 16 — IX 171* 174
2: IX 410* 473*
3: V 133* — VIII 324*
4: V 482 — VI 140*
5: VII 334
7: VI 26 120 131* 164 — IX 87*
12: VII 187
13: IX 498*
14: VII 484
19: VI 43 164 — VII 255 420* — VIII 115 147 484* — IX 328
22: VII 116*
24: VI 152* 407* — VII 322* 438*
25: VII 164*
27: VI 68*
28: VI 131 — VII 325*
32: VI 18* 79*

11, 2: V 421 501* — VI 219 — VII 264* 346* — IX 370 395* 478 556 659*
3: VII 58*
4: VI 66 — IX 467
5: VII 58* 301* — IX 68 378* 409*
6: VII 72*
7: VI 27* 589
9: VII 509*
14: VI 150*
15: VI 148*
16: VII 62* — IX 157 678 713*
17: IX 460*
18: VII 150*
22: VII 392
23: VII 461* — IX 468
24: VII 486
25: VII 313* — IX 686*
26: VII 251 408 483* — IX 478* 686
27: VI 306* — VII 541
28: VII 55* 452*
29: VIII 139*
30: IX 117 119* 468 671
31: VI 179 — VII 574*

12, 2: IX 680
8: VIII 139
9: VI 41 — VII 176
10: VI 384 — VII 166* 424
11: VI 14 38 326 565* — VII 399 — VIII 410 — IX 70 197 199 519*
14: VII 162*
15: VI 80
17: VI 314 358* 501
19: VI 154*
20: V 493* — VI 267 622 — IX 111*
21: VI 57* 70* — VII 526
25: VII 4 — IX 393 488* 597
26: VI 125 603* — IX 559*
27: IX 92
28: VI 117* 117*

13, 3: VI 31
4: VII 351 571
7: VII 374 — VIII 442*
8: VI 47 58
10: V 545* 574 — VI 429 — VII 219 — VIII 434*
12: IX 56 117 463 467 607
15: IX 680*
17: VII 21
18: VII 391*
19: VI 210 — IX 468 602
20: VI 406 614 — VII 67 170* — IX 591
22: VI 27* 50* 177
23: VI 557
24: VIII 142*
25: VII 33 224

14, 1: VI 30* — VII 164 387 — IX 713*
2: VII 247*
4: VII 67*
5: VI 254* 314 — VII 163*
6: VII 220* — IX 92*
8: V 495* — VI 85
9: VI 617
10: VI 31* — IX 153 496 559*
13: VI 20 30 608* — VII 151* 263 422* 494* — VIII 48 — IX 306*
19: VI 137 218 — VII 420
22: VI 116* 124* 180* 228*
24: IX 487* 489 489*
26: V 467*
27: V 466*
28: VI 145 — VII 123*
29: V 448* 501* — VII 530 — VIII 139
30: VI 150* 587* — VII 361 391 — IX 233 349 460*
31: VIII 236* — IX 536
32: VI 126*
34: VI 166* 208* — VII 391* — IX 448
35: VII 327* 411 — IX 86 86 87

15, 1: V 410* — VII 401* — VIII 139
2: VII 163*
3: VII 184
4: VII 98 — IX 463
5: VI 27 — VII 215 412 — IX 410* 595*
7: VII 484
8: VI 42*
13: VII 261
14: IX 410
15: VI 148*
16: IX 473*

17: VII 130* 257* — IX 629
18: VIII 139* — IX 376
21: IX 68
22: V 490*
25: IX 153
26: IX 633 655*
27: VII 58* 125 — IX 314 408* 626 655*
28: VII 163*
29: VII 390*
31: VI 83*
32: VII 530

16, 1: VI 155 — VII 329* 422 — IX 576
2: VI 115 — VII 363 394 412*
3: VII 73
4: V 309 — VI 6* 184 — VII 432*
5: VII 413
6: VI 99 — IX 348 636*
9: VII 42
10: VI 143
15: VI 414*
18: VI 140 — VII 457
19: IX 298*
22: IX 695*
25: VI 190*
26: VI 51
27: IX 343
29: VI 56 — VII 510
31: VI 134* — VII 63
32: V 355 — VI 57 — VII 64* 530 — IX 249*
33: VII 577*

17, 2: VI 607* — VII 166*
6: IX 487
7: VI 9
8: V 495* — VII 324*
13: VI 391* — VIII 35*
15: VII 159 161*
16: VI 147 152* — VII 262 338 413 — IX 153 676
17: VI 502* 551 — VII 283 364* 405* 551* — IX 424* 505 534*
19: IX 130*
20: VI 18* 112*
22: VII 140 — IX 283
23: VII 419
24: VI 64* — IX 167 499
26: VI 60
28: V 502

18, 2: VI 18* — VII 215 306* 412
3: V 473 — VI 67* 212 — VII 177
5: VI 460* 607 — IX 314*
7: VI 84*
8: IX 460
9: VI 75 86 401* — VII 394
10: V 449 467* 480 — VII 338 377 — IX 152* 543 675*
11: V 480
12: VII 94 262* 457*
14: VIII 139*
16: IX 339*
17: VI 573* — VII 372 454
18: VI 497
19: VI 40 — VII 116 142 552*
21: V 502 — VII 422 — VIII 518
23: IX 201 537
24: VII 116

19, 1: VII 139* 148
5: VII 337* 462
6: VI 46* — IX 338*
7: VI 78* 85 — VII 149* 418 561 583 — IX 339
11: V 538 573* — VII 81 219 530 — IX 286*
16: VI 20*
17: V 139* — VII 270* 368* 475* — IX 348
19: VI 19*
25: VI 210* — VII 338* — VIII 135
26: IX 454*

20, 1: V 501* — VI 20* 86 547* — VII 181* 391 538* — IX 145 306* 568* 681*
3: VII 550
4: VIII 325 — IX 256* 600
5: VII 597*
6: VII 327* 452 482 — IX 575*
8: V 555 — VII 378*
9: IX 636* 654*
10: VII 306* 459 — IX 235*
11: VI 28 — VII 72* — IX 187* 495
15: IX 714
17: IX 210
22: VII 363* — VIII 353
23: VII 161*
24: IX 68
26: VI 44
28: V 259 — IX 243*

21, 1: VI 65 71 155
3: IX 94
6: VI 5 589 — IX 474*
7: VI 547
8: IX 187*
9: VII 67
11: VI 210* — VII 168*
13: VII 420* — IX 214
14: VII 419 — IX 164*
15: V 509* — IX 78 111* 293 468
17: VI 548 624* — VII 417
20: VII 163* 270 — IX 472 533
21: IX 155 160 410* 554 600
22: IX 536
25: VI 38 577* — VIII 325 — IX 460
28: VII 337* 490* — VIII 446 488

22, 1: VI 84
2: VII 418*
6: IX 552
7: VII 157 406
9: IX 348* 685*
11: V 324 — VI 166 599* — IX 48* 169* 245 417* 496 534 681
13: VII 484*
15: VII 459
17: V 299*
20: V 162 474* — VI 108 257 — VIII 3
21: V 474* — VI 257
22: VI 37* — VII 176
23: VII 176
24: IX 591
29: VII 52 130

23, 3: VI 557
4: VI 27 — VII 143*
6: VI 38 557 — VII 184 359
7: VI 38 557 — VII 91 106* 184 359
8: VII 359
13: VII 459*
14: VIII 135
15: IX 68*
19: IX 68 68*
20: VI 55* — VII 318 367
21: VII 318 367
24: VII 16 38
25: IX 141*
26: VIII 419* — IX 486
29: VI 27* 548 613 — VII 151* 441 — IX 568*
30: VI 27* 548 613 — VII 151* 441
31: V 481* — VI 215 547* — IX 52* 539*
34: VI 587* — VII 558
35: VI 587* — IX 584*

24, 8: VI 60
13: V 558*
14: VII 337*
15: VI 22 60 — VII 359 509*
16: V 417 549 — VI 60 180* — VII 429 — VIII 447*
21: VIII 371
22: VII 106*
25: IX 686
27: V 421 — VII 164 399 444 — IX 194 195*
29: VII 156
30: V 421 — VII 37* 191* 504 — IX 194 195* 507* 519*
31: V 431 — VII 37* 191* 504
32: VII 37* — IX 296*

25, 3: V 369 — VI 97 — IX 235* 236* 320* 669
4: VIII 337* — IX 634 654 714
6: IX 469* 245
10: IX 681*
11: VI 31 — VII 362
12: V 502 — IX 114 120* 498*
14: VI 219
16: V 423 — VI 18 — IX 159* 161
18: VI 612
21: VII 153*
22: VIII 491
23: VI 55* — VII 421*
25: VI 555 627*
26: VI 291 — IX 697
27: VI 244 — VII 264* — VIII 542 — IX 159* 326 408 615*

26, 4: VII 568*
8: VI 81* 83
9: VI 9
11: VII 548* — VIII 529* — IX 582*
12: VII 306* — VIII 146* — IX 555
14: VII 196 — IX 460
15: VI 38
16: VI 38* 80
20: IX 343
21: IX 376
22: VI 83* — VII 213*
25: VII 295*
26: VII 138 196* 564
27: VI 83
28: VII 421*

27, 1: VII 242* 318*
2: VI 358 359* — VII 120* 455 503
3: VI 57
4: VII 103 — IX 376
5: VI 56·
6: VII 559* — VIII 234
7: VII 135 257* — IX 254*
9: VI 79 — VII 587 — IX 418*
11: VI 25* 27* 107*
14: VI 56 — VII 151* 510 — IX 686
15: VI 86*
17: VII 52 592*
20: VI 15*
21: IX 568 639
23: VI 387* 582 583 — VII 48* 114* 327* 584 — VIII 376 426 428* — IX 488* 490*
24: VII 405
26: VI 583

28, 1: V 417 — VI 220 — VII 525* — IX 512
2: VII 70* 291
3: VII 579* — IX 537
4: VI 68 — VIII 373
5: VI 68 136
8: VI 27*
9: VII 330 354 424 — IX 390*
13: VI 406* 591 — VII 121 130 — IX 550 585
14: V 417 466
17: VI 134*
22: VI 38
23: VII 421*
26: VII 553*
27: VII 420*

29, 1: VI 210*
2: VII 16
3: VII 391*
6: VII 404
8: VII 404
15: VII 459
16: IX 430*
20: VI 43 85
21: VII 405 — IX 440
22: VII 343* 400 — IX 376 383
23: VII 322* 365 420 457* — VIII 110* — IX 578*
25: VI 407* 492* — VII 123 509* 572

30, 2: V 500
3: V 500 — VI 342*
4: IX 141 315*
5: VI 226* — VII 91* 331 — IX 238
6: VI 33* — IX 315*
7: VIII 322
8: V 128 — VII 155* — VIII 299 322 322* 325
9: V 128 — VII 155* — VIII 325
11: VII 298 439*
14: VII 308
15: VI 63* — VII 519 — IX 532 666*
16: VI 63* — VII 361 361 519 — IX 343
17: VIII 311
18: V 370 — VI 140* 140* — IX 190* 314*
19: V 370 — VI 140* 140* — IX 143 445* 498
21: VI 555*
22: VI 555
25: VI 395*
30: VI 73* — VII 143* — IX 511 565
31: IX 518*
33: VI 59*

31, 1: VI 19*
7: IX 514
8: IX 269
10: V 479 483 489 — VI 269* — VII 22 296 348 387 — IX 214* 649* 659* 667 678* 712* 717
13: V 479 489* 490
14: VI 625* — IX 426*
15: VII 28 — IX 413* 713
16: V 502* — VII 341 — IX 30
17: V 483
18: V 333* — VII 324* 479*
19: V 482
20: V 502* — VII 119* 140 189*
21: IX 220
23: V 549* — VI 86 — VII 478 584
24: VII 584*
25: V 480 — VI 64* — VII 149 — IX 429* 513
26: V 502*
27: VIII 419* — IX 225*
28: VII 21* 31* 187*
29: VII 187* — IX 678* 692 698* 713
30: V 462 486* — VI 5* 24* 153* 200* — VII 187* — IX 221 679
31: VII 159

ECCLESIASTES.

1, 1: VI 9
2: V 412* 420 — VI 9 34 97* 149 192 — VII 409* — IX 279* 584 730
3: V 412* — VI 10* 34
4: VI 114* 142 159 — VII 537* — IX 94
5: V 391* 446 — VI 11* 12 — VII 585 — IX 120* 122 315 710
6: V 391* 446 — VI 11* 12 — VII 585 — IX 33*
7: V 388* 390 459 469 — VI 350 — VII 261* — IX 480 698
8: V 468 — VI 11* 170* — VII 568
10: V 405 — VI 33* 230* — IX 134* 708
11: VI 25
12: VI 9* 11* 98
13: VI 98
14: VI 11* 98 — VIII 148 — IX 145
15: VI 11* 132* 200* 200* 205 — VII 241
16: VI 17*
17: VI 62* 67*
18: V 478 — IX 456*

2, 1: VI 5
2: VI 608* — VII 151*
3: VII 538* — IX 227* 564 681*
4: VI 17*
8: VI 48*
10: VI 49
11: VI 17* — IX 584
12: VII 434 — IX 103* 106
13: V 500
14: V 424* 503* — VI 52* 80 85 — VII 318* — IX 498*
16: VI 16 52* 74 — IX 271
17: VI 49*
18: VI 38
22: VI 4*
23: VI 4* 10* 47 — VII 342*
24: VI 49 294* 557*
26: VI 32* — VII 195

3, 1: VI 11* 66 76 — VII 35
4: VII 151*
7: VII 338* 484 603
10: VI 71 586*
11: VI 53* 71 194 340* 586* — IX 92
14: VI 372*
16: VI 11* 44
17: VI 36*
19: VI 11 51 152
20: VI 11 51 206*
21: VI 89 — VII 31
22: VIII 133

4, 1: VI 44 551 — IX 221
2: VI 49* 551 — IX 411*
3: VI 551
5: VII 318
6: VII 318
7: VI 5 — VII 317*
8: VI 5 27 — VII 347*
9: VI 40* 610 610 — VII 116 253 488* 591* — IX 532
10: VI 610 — VII 269 591*
11: IX 532
12: VI 610 — VIII 391 — IX 503 532*
13: VI 79*
17: VI 34* — VII 382* 433* — IX 388

5, 1: VI 49 170*
3: V 519*
7: VII 44* — IX 251
8: VII 108* 378* — IX 191
9: V 541* — VI 4* 4* 27 51 51* 140 624* — VII 194* 163 317* 361 464* 519* — VIII 303* 413 — IX 305 435* 541*
10: VI 27
11: VII 195 224 317*
12: VI 27 39* 47* 153 207* 395* 586* 587 — VII 337* 464* — IX 473*
13: VI 395* — VII 337*
14: VI 558 586*
15: VI 152 558 587

17: VI 49*
18: VI 33

6, 7: IX 62*
8: V 503* — VI 85 — IX 600*
10: VII 55

7, 1: VI 66 — VII 437*
2: VI 52
3: VI 49 — VII 214 496* — IX 153 607*
4: VII 363*
5: VI 49 91* 462* — VII 151*
6: V 502* — VII 68*
9: V 355 — IX 389*
10: VII 103
11: VIII 322*
12: V 128 — VI 47 — VIII 290 322*
16: VI 45* 203
17: VI 189 571*
19: V 467* — VII 305
20: V 417* 500* — VII 482*
21: IX 343*
24: V 340 — VI 11* 71*
25: V 369* 388* — IX 375*
26: V 475* — VI 155*
27: V 486 — VI 62 — VII 182* 372* — IX 396 465*
29: VII 461 — IX 235 407* 422 516*
30: V 228* — VI 62 — VII 72* 372* — IX 398

8, 1: IX 167 498* 499 562
3: VI 403 — VII 26 32 91 343 435 594
4: V 568* — VI 391* — VII 26 32 91 105* 139 168* 343 435 594
5: VI 20* 369* — VII 69 76* 327* 462* — IX 319
6: V 495* 502 — IX 27
7: VI 53* 85 — VII 242* 554
8: VII 497*
9: VI 62
11: VII 158*
14: VI 58* 66* 67* 73* — VII 422*
16: VI 67* 98* 170*
17: VI 15* 33 72* 98* 170* 586*

9, 1: V 270 — VI 89* 271* 443 528* — VII 364 401 447 — VIII 250* — IX 215*
2: VII 401 447
3: VI 45*
4: VI 35* 38* 70* 208*
5: VI 36 589 — IX 606
7: IX 111* 381*
8: IX 532* 548 699*
10: VI 189 305 373 — VII 273 354 405 423 — VIII 445 — IX 214* 215* 250 268 371* 460 608
11: VI 67*
12: VI 305 — VII 327 329 — IX 215* 585
14: IX 436 604
15: VI 41* 76
16: VI 144 — VIII 299
17: IX 199*
18: V 417* — VI 80 — IX 257

10, 1: VI 41 69
2: V 424* — VII 323* — IX 491 499
3: VII 424
4: VI 77* — IX 210*
7: VI 45 — VIII 411 444
8: VI 67 — VII 287 — VIII 450
11: VIII 439*
12: V 457 502 — VII 100
13: IX 87*
14: VI 43 53*
15: V 421 — VI 52* 129 — IX 277* 604
16: VI 49 301* — VII 459
17: IX 492
19: VIII 413
20: VI 43* — VII 311

11, 1: VI 49 75* 82* 319* — VII 283 — IX 234*
2: VI 75* — VII 592
3: V 548 — VI 75* 94* 189 — VII 423
6: VII 190* — IX 585*
7: V 391* — VI 51 92 — VII 233* — IX 81* 84 106 122 231* 524 564* 708 709 720

12, 1: VI 62 94* — VII 55*
3: VI 152
5: IX 155 283* 288*
7: VI 36 208* — VII 303* — IX 649
8: VI 10*
11: V 492 573* — IX 398*
12: VI 163*
13: V 467* 513 — VI 8 20* 49 277 548 — IX 531 575
14: VI 8 49 115 145 552

CANTICUM CANTICORUM.

1, 1: V 441* — VI 547* — VII 184* 297* 395* 587* — VIII 35 — IX 28 229* 282 508* 558
2: V 472 — VI 547* — VII 55 184* 587* — VIII 51* — IX 140 141 547*
3: V 260 447 — VI 92* 132 420 521 548 — VII 31 37 72* 130* 184 210 268* 301 471* — VIII 14* 30* 34 55* 161 163* 474 549 — IX 122* 169 280* 504 510* 561* 670*
4: V 393* — VII 306
5: V 428*
6: V 578* — VI 13* 262* — IX 246* 301*
7: V 578* — VIII 32 — IX 303 712*
8: IX 501 509
9: V 339* — IX 508* 509 648
10: IX 651*
11: VI 410* — VII 183 — IX 30* 169* 503
12: VII 59 401* — VIII 68 130* 530 — IX 469*
13: VII 401*
14: IX 503* 505* 508* 509*
15: VII 446 — IX 284* 289
16: IX 152*

2, 1: VII 21 — IX 95 114 116 118 120* 120* 122* 231 285 289* 490 491* 498 498* 699
2: VI 134* — VIII 36 — IX 96 499* 503 509* 701
3: V 415* — VI 604 — VII 25 341* — IX 29 38 56* 94* 201* 268* 269 283* 469* 671
4: V 447 — VI 328 — VIII 50* — IX 269* 333*
5: V 415* — VIII 14* 147* 164* — IX 116 284*
6: V 443* — VI 80 — VIII 35 51 — IX 269* 307 558
7: V 307* — VI 587*
8: VI 587* — VII 28 104 411 — IX 68*
10: VII 28 52* — VIII 60* 125* — IX 144 170 170* 503* 505 508* 571 700*
11: VII 537 — IX 281*
12: V 394 443 — VI 205* — VII 21* 57* — IX 289 669
13: VI 563 — VII 537 — IX 116 231 700
14: VI 563 583 583 — VII 26* 275* — VIII 34* 41* 79* — IX 68 68* 116 220 221* 375* 496 509
15: IX 231 286*
16: VI 163 — VII 186 — VIII 14* — IX 246* 283*
17: V 435* — VI 163

3, 1: VI 508* 572 572 572 — VII 67* 431* 446 — VIII 29 533 — IX 153* 156 160 557* 560 710
2: VI 165* 193* 572 — VII 52 66* 285* — IX 92* 127* 144 170 280* 408
3: V 342 — IX 128 560
4: V 342 579 — VI 111* 508* — VII 52* 59 112 115 209* — VIII 60* 72* 478 — IX 92* 127* 152 153* 155* 161 169 175 453* 698*
5: V 579
6: V 306* 338* 402 304 579 — VIII 129 — IX 93 319 325* 389 434* 689*
7: V 479* 578* 579 — VII 27 62 446 — VIII 318 — IX 482* 503*
8: VII 62 554* — VIII 318 — IX 485
9: V 449* — IX 222* 638*
10: V 449* — VIII 11 396* — IX 318* 320
11: V 198* 449* 488* 570* — VI 490 — VII 133 206 — VIII 74* 166* 167* — IX 65* 91 96 121 125* 149 169* 241 244*

4, 1: IX 282 648 702*
2: V 208 — VI 583* — VII 78* 253 523 — IX 324*
4: V 479 — VII 276* 377 503* 555 — VIII 252 — IX 485 564
6: VII 232* — IX 160* 227 283* 688*
7: VI 131* — IX 503 509* 559 636* 679 699* 702*
8: VI 563 — VIII 125* — IX 125* 699
9: V 342 — VII 183* 301 — VIII 163 164* — IX 235 421* 580 712*
10: VIII 34 — IX 510*
11: V 387* — VI 351* — VII 184 492 — VIII 76 — IX 510* 708
12: V 410 446* 575* 577* — VI 22 — VII 346* 580* — VIII 412* — IX 115 116* 340 507* 663* 697 713 721*
13: V 410 575* 577* — VII 341* 580* — IX 93 118* 118* 122* 335
15: VI 555 — IX 33* 95* 116* 333* 340 657* 696* 721*
16: VI 89 595 — VII 334 586*

5, 1: V 447 — VI 163 330* 523 547* 613 — VII 326 341* 367 398 548 — VIII 50* 51* 474* — IX 38* 249 259* 504 518* 700*
2: V 341* 429* — VI 587* — VII 235 267* 325 — VIII 14* — IX 118 127* 153 221* 508* 570
3: VI 426* 598* — VIII 293* 323 — IX 470* 573*
4: VII 122*
5: VII 325 — IX 30*
6: V 565* — VI 572 — VII 52* 66* 235* 267* 598 — VIII 507 — IX 98 421 524 557*
8: VI 586 — VII 66* — VIII 165
9: VIII 181 — IX 712*
10: VI 605 — VII 238 461 — VIII 14* 181* 184* — IX 505 516* 580
16: V 260 424* — VI 416* — VIII 7 530
17: IX 712*

6, 1: VI 612 — VII 80 — IX 33* 44 93 117* 122*
2: IX 559*
3: V 267* 418 429 429* 441 443* — VIII 82* 318 — IX 399* 504* 510 624 695 718
7: V 397
8: VI 114* 609* — VII 23 32 179* 435* — VIII 425* — IX 404 407 421*
9: V 267* 307 338* 392 402 404 418 430 576* — IX 318* 326 510 689* 700* 701 709* 720* 721 721
10: VI 21* 478 612 — VII 68* 104* 236* — IX 44 64 285*
11: VII 236*
12: VII 34* — VIII 41 94* 188 — IX 162* 163* 649*

7, 1: V 418 429 — VII 397 — IX 109 450 451 507
2: VII 296* — IX 118 694
4: VI 22 98 — VII 276* 377
6: VI 20 48* — IX 510
7: IX 30*
8: IX 94* 320* 324* 418 435*
10: VII 186
11: IX 30 96 194* 286*
12: IX 457*
13: IX 138

8, 1: VI 554* — VII 483* 238* 297 395* 513 — VIII 35 66 — IX 88 427* 452 459* 161 166 175*
2: VI 547* — VIII 474*
5: V 307 338* 402 — VI 430 — VII 331* — VIII 60* — IX 93 326 496* 690 692 705*
6: V 341* 363* 446* 481* — VI 451 583 590* — VII 59 186* 242* 267* 286* 330* 547 600 — VIII 14* 123* 163 188* 253 542* — IX 98* 233* 248* 265 270* 298 327* 421* 482 509 514 530 559* 571* 574* 594 636
7: V 447 481* — VI 6* 603* — VII 267* 465 — VIII 542* 566 — IX 154* 160 269 482 592*
8: IX 212 506
10: VII 276* 377 — IX 506*
11: VII 504
12: VII 504
13: VI 612 — VII 28* — IX 67*
14: IX 31* 541* 688*

LIBER SAPIENTIAE.

1, 1: VI 161* 341 571 572* — VII 52* 111* 285 473 — IX 92 127* 153* 157* 173 174 175 276 407* 410* 592*
2: VI 572* — VII 52* 285 473 — IX 141* 156 166 175*
3: VI 18* 172 — VII 126 — VIII 493 — IX 76 405* 567
4: V 501 — VI 110 148* 150* 168 — VII 295 318 — VIII 101 — IX 145 184* 329* 591* 620 657 680*
5: V 424* 495* — VI 154 156 261* 295* 441 543 — VII 292* 592* — IX 286* 330 584
6: V 502 — VII 157 — VIII 34*
7: VI 90 — VII 17 — VIII 34*
8: VII 311 — VIII 34*
9: VI 134 145 — VII 204 311 — VIII 34*
10: VII 196* 359* 382*
11: VI 329* — VII 131 382* 421* 475*
12: IX 174*
13: VI 212* — IX 273 411*
14: VI 117 — IX 273 466*
15: IX 411*
16: VI 118 206*

2, 1: VI 141 — VII 424*
2: VI 551
4: VI 16 25 51
5: VI 170 — VII 538
6: VI 20 91 — IX 459*
7: VI 294* 547 558 — IX 287*
8: VI 5* 294* 294* 558 — VII 538 — IX 24 488
9: VI 33 36 70 74* 294* 558 — VII 290*
10: VII 450 — IX 482
12: VI 341 — VII 247* 507 510
15: VI 366* 577 — VII 247* — VIII 356
17: VII 510* 577*
18: VII 577*
19: VII 549 563*
20: V 500 — VI 420 496 618 — VII 507 570 — VIII 121* 171 — IX 264 304
21: VI 120* 192 221* 382* 422 494* 578* 579* — VII 126 139 507 — IX 448 527 719*
23: VI 366*
24: VI 366* 415 — VII 507 569 — VIII 311* — IX 367*
25: VI 125 — VII 569

3, 1: VI 71 417* 143 621*
2: VI 135* 621* — VII 418*
3: VI 621* — VII 418*
5: VII 146*
6: VI 179* — VIII 140 — IX 569*
7: VI 119*
8: VI 552* — IX 366
9: VII 212* — IX 339* 451 452* 515* 559*
11: VI 24 120* 173* 194 205* 207 — VII 157* — IX 278 459* 459*
13: VII 31* — IX 339*
14: VII 15
15: V 502* — VI 137* 174* 205* — VII 163 341* — IX 671*
16: VII 514
18: VI 123
19: VI 131* — VII 391*

4, 1: VI 159* — VII 14
3: VI 31* — VII 165* 194 566
5: IX 383 457*
6: VI 186* — VII 532
8: VI 134 — VII 85* 291* 398* — VIII 398*
9: VII 398* — VIII 398*
10: VII 88 — IX 496*
11: VI 46 59* 473 — VII 90
13: VI 59* 174* — VII 35 85* — VIII 371* 441
14: VIII 371*
15: VII 60* 129 343 562* — IX 484* 515 575*

16: VII 527*
20: VI 188*

5, 1: VI 138
2: VI 136* 218 — VII 351* 420 — IX 78* 79*
3: VI 96* 137 180* — VII 110* 351* — IX 371*
4: VI 126 180* 219*
5: VI 189*
6: V 497* — VI 51 93 124* 217* 218* — VII 470* — IX 80 302 711*
7: V 497* — VI 85 129 — IX 225*
8: VI 91 92 — VII 538 — VIII 45 46*
9: VI 68* 91 92* — VII 409 538 — VIII 45 — IX 584*
10: VI 68* — VIII 45
13: VI 29* 551 551 — VIII 45
14: VI 551
15: VI 217*
16: V 291 — VII 14 150 — VIII 126* — IX 198* 464 531
17: V 542* 547* — VI 323* 539 — VIII 475* — IX 121* 384 408* 410*
18: V 255 — VII 534 — IX 383*
19: VIII 83*
20: VI 226* — VIII 83*
21: V 155 286* 299* — VI 66 213* 216 — VII 421 526* — VIII 83* — IX 71* 729
22: VII 534
23: VII 534

6, 1: VI 60 79
4: VI 134 — VII 204 311
5: VIII 135*
6: VI 138 — VII 329* — VIII 135* 250* 373*
7: VI 182 — VII 329* — VIII 250*
8: VI 187* — VII 110 167* 189 319* — VIII 353
10: VIII 142
12: IX 238*
13: V 337* 338 — VI 108* 153 163* 611* — IX 280 286
14: V 338 — VI 354
15: V 338 — VII 49 — IX 92
16: VII 23* 49 — VIII 486
17: V 386* — VII 167 388 — IX 280
18: V 336*
19: V 336* — VI 81 369* — IX 719*
20: V 336* 546* — VI 369*
21: V 336* 548* — IX 409
22: V 544*
23: V 544* — VI 25 107 109
24: VI 109 — VII 197 — IX 693
25: VI 154 — VII 197
26: IX 170 251
27: VI 151

7, 1: VII 296*
3: VI 30
5: VII 428
6: VI 35* 72
7: V 337 499 — VI 543 604* — VII 197 234* 288 — IX 309* 311* 330* 346*
8: V 337* 500* — IX 279* 312* 592*
9: V 337* — VIII 50
10: V 337* 500* — VI 147* 159* 160* — IX 693 707
11: V 142* 257* 337* 546 500* — VI 4 79* 164* 442 — VII 197 274* 288 323* 392 485 493 — IX 474 698 705*
12: V 337* — VI 302 — IX 705* 706*
13: VI 302 — IX 473* 524* 592
14: VI 153 — VII 323* — IX 666*
15: V 475 — IX 398*
16: V 475 — VI 71
17: V 475 569*
18: V 475 569*
19: V 475
21: V 341* 569* — VI 444 — IX 346*
22: V 341* — VI 13* 157 444 — VIII 148 441 — IX 558*
23: V 464 — VI 169* — VIII 148 441
24: V 97 426 — VI 13* 252 — VIII 538* 572*
25: V 335 346 347 361* 569* — VI 160* — VIII 85 — IX 707
26: V 335 336* 337 361* 382* 500 569* — VIII 59* 59* 122 242* 474* 499* — IX 28* 73 76* 95 125 171* 181 219 286 446* 520 563 611 629* 691* 697* 699* 709
27: V 336* 337 500 — VI 154 167 176 451 — VII 63 71* 388 — VIII 538* 572* — IX 135 496 504* 534 599* 643
28: V 500* — VI 149* — VII 388
29: V 361* 385* 391* 418 426* 500* 569* — VI 150 153* 193 536 — VIII 81* — IX 125 286 408* 563 672* 691 699* 708
30: V 362 — VI 107 153* — VII 355 510* 528*

8, 1: V 335 362 479 569* — VI 109 114* — VII 355 387 — IX 316 386* 428
2: V 337* 362 380* 423 500* — VI 165* — VII 115 387 — VIII 110 — IX 564 595
4: VI 166*
5: VI 153 — VIII 148
7: V 362 — VI 55 169* — VII 64* 144 — VIII 419* — IX 225 279* 311
8: VI 64* 606*
9: VII 130* 182* 366*
10: VI 64* 611* — VII 67*
11: VI 64* — VII 36* 53* 67* 99*
12: VII 99*
13: VI 165
14: VI 169*
15: VI 159 176*
16: VI 21 — VII 28 67* 96* 128* 164 272* 476 — VIII 148 — IX 152 453
17: VII 388* — VIII 420
18: VI 625 — VII 388* — VIII 420 — IX 357*
19: VII 459*
21: V 501 — VI 63 — VII 143* — IX 25* 568* 662

9, 1: VII 476 — IX 49* 107*
2: VI 550*
4: V 475 — VI 169 — VII 244 — IX 321
5: VII 244*
7: IX 253
10: V 568 — VI 574* — IX 451*
11: V 568 — VI 162
12: V 475 568
13: V 568 — VII 278
14: V 568 — VII 278
15: V 498* 568 — VI 25* 37 567* — VII 235 538* — IX 282*
16: V 568 — VI 15* 53 194 — IX 346 609
17: V 568 — VII 265 528

10, 4: VI 197* — IX 466*
6: VII 443*
7: VII 443* 444*
10: V 477* 548* — VI 153* 165* — VII 42* 58* 335 — IX 409*
12: V 417* 500* — IX 208*
13: VI 41 — IX 44*
14: VI 41
16: V 500* — IX 36* 453
17: VI 222* — VII 150*
21: VI 156* — VII 37 85 315* 528 583

11, 11: VI 180 — VII 204
12: VII 203
17: VII 353 526* — VIII 562*
18: VI 186*
20: V 39
21: V 54* 219 284* 298* 340 — VI 28 269* 289 322 — VII 223* — IX 353*
23: V 82 426* — VII 92 409
24: VI 188 193 — VII 126* 456* — IX 347*
25: VI 159* 395 403 — VII 312*
27: VI 403 — VII 205 224* 427 456*

12, 1: VI 113* 156* 204 — VII 236 461* — VIII 103 — IX 310* 336 434* 435* 492
10: VII 241 — IX 552
13: IX 253
17: VII 96 146* 211*
18: VI 323* — VII 74* 91* 119* 201* 396 — IX 191 253 552
19: VII 396 — IX 311
23: VI 209*
25: VII 459
27: IX 80

13, 1: VI 168 201*
3: V 105 — IX 104*
5: V 298* — VI 252 — VII 206 235* 470* — IX 83 104* 290 352*
9: V 476
10: VI 208
14: VI 205*

14, 3: VII 113* 199*
4: VII 113* 147
5: VI 325 520* — VII 116* 199 199 201 — VIII 509 — IX 426* 466*
6: VII 116* 440*
7: VII 440* — IX 117 465*
9: VI 59 185
11: V 412* — VI 26* — VIII 423
15: IX 446
18: VI 205*
26: VI 545*

15, 1: IX 253 253
3: V 479* — VI 165 315* 441 468 — IX 302
5: VI 206
6: VI 624*
10: VI 205 208*
15: VII 361
18: VI 209*

16, 2: VI 230* — IX 136
3: IX 381
6: IX 36*
7: VI 83* 629* — VII 147
8: VII 40*
12: V 367 394* — VI 171* 301 564* — VII 5 109* 139 168* 171* 210* — IX 416*
13: IX 253
15: VI 218
16: VII 203
17: VI 232*
19: IX 341*
20: V 423 543 555 564* — VI 327 556 556 569* — VII 281 369* 546* 601 — VIII 69 75 126 — IX 63* 90* 136 197 210 251* 254 258 258 379* 381* 388* 409 513 579* 601* 630 675
21: V 564* — VI 232* — VIII 126
24: VI 142* — VII 526* — VIII 519 574* — IX 383*
25: V 565* — IX 218*
26: VII 91 — IX 671
27: V 565* — VI 232*
28: IX 686* 692*

17, 2: VI 220* — IX 395*
3: VII 33
5: VII 446* 433*
6: VII 421
9: IX 659*
10: VIII 48
19: IX 127
20: VII 421 — IX 564*

18, 1: IX 564*
12: VII 92
14: V 405* — VI 347 — VII 48* — VIII 71*
15: V 405* — VI 181 537 594*
21: VII 449 577
24: V 395* — VIII 392 — IX 121*

19, 1: VII 425*
6: VII 203
20: VII 35* 109* — IX 414

ECCLESIASTICUS.

1, 1: V 27 — VI 108 151* 154* 205* 344
2: V 369* — IX 43*
4: VI 150
5: V 279* 346 567 577 — VI 290* 555 — VII 269 — IX 37 60 77 120 696
6: V 339* — VI 130*
7: V 339*
8: V 339* — IX 245 525*
9: V 340 — IX 334
10: V 27 340 — VI 170*
12: VIII 475*
13: V 467* — IX 686*
15: IX 141*
16: V 466* — VI 149 — IX 265* 525* 575 659* 665*
18: VI 164*
19: V 467*
20: V 466*
21: VI 154
22: V 464
25: V 466* — VI 130 — IX 145
26: V 496
27: V 466 — VII 58* 90 — IX 531
28: V 466 — VII 118 — IX 185* 348 376 380* 643
33: V 336* 499 — VI 110 147 — VII 486
34: VI 135*
35: VI 135*
36: VII 138 249 303 410 — IX 661*
37: VII 196* 249 303 311* 344 520
39: VII 138 196* 341* 344 520
40: VII 303

2, 1: V 466* — VII 194* — IX 344 380* 403* 512* 573
3: VII 365
4: VII 257* — VIII 112 — IX 54 380 393 569
5: VI 59* 127* — IX 344 639
6: V 463* — IX 68
9: VII 32*
10: VI 147* — VII 302
11: IX 225
12: VI 232*
13: V 471
14: VI 111* — VII 410 — IX 532*
19: VII 484*
20: V 467 — IX 32 75* 520* 643
21: VII 337 — IX 54* 526
22: V 467 — VI 304* 323* — VII 337 — IX 214* 215* 370*

3, 1: V 330 501* — VII 144* 182 — IX 387* 387* 599*
4: VII 449
5: VII 18
6: V 523* — VII 462
7: V 523* — VII 462
8: V 523* — VII 250 462*
9: V 523* — VII 250 — IX 685*
10: V 523*
11: VIII 392
12: V 523*
13: V 523* — VII 278*
14: V 523*
15: VII 304
17: VII 304
19: IX 565 594*
20: V 416* 459* — VII 24 79* 244* 550* — VIII 111* 500 — IX 48* 395* 479* 595* 681*
21: V 119 121 — VI 187 — VII 23 30* 113* 168 209* 322* 365* 500* — IX 370 393* 396 578* 595*
22: V 411* 522 — VI 53 54 62* 63* 98* 170* 244 491* 527* — VII 266* 327* 334 413 437* — IX 725
24: VI 18 71*
25: VI 18
27: VI 305 — VII 260 402* — IX 215 575
29: VII 81* 183 260 — IX 436
31: VI 367 — VII 67 99* 164 — IX 467
32: VI 26 — VII 195
33: VI 213* 232* — VII 304 330* — IX 343* 608*

4, 1: VI 411
2: VII 417*
3: VI 89 — VII 476*
4: VII 210 417*
5: IX 686
7: VII 406 — IX 393
8: VII 406
9: VII 450
10: V 471 — VII 158 450 — IX 533
11: V 471 — VII 158* 450 — IX 213
12: VI 153* 327* 391 — VII 182 — IX 464
15: IX 178*
23: VII 95*
24: VI 377 — VII 299 — IX 555
25: VI 374* — VII 229 — IX 561*
28: VI 154 242* — VII 69* 77
30: VII 61* 508
33: V 417
34: VII 249 340*
35: VIII 146* — IX 594*
36: VII 424

5, 2: VI 91 — VII 129*
5: VI 73
7: VI 355
8: VI 65* — VII 28 327 337 — IX 539
9: VII 337
10: VI 207* — VII 147
11: VII 421*
12: VII 252

13: V 494* — VI 39* — VII 4 — IX 594
14: V 495* — VI 378* — IX 525 697

6, 2: VI 5 — VII 243* 363 574* — IX 429 458
3: VI 5 — VII 574*
5: VI 22* — VII 163*
6: V 491* — VII 214 461
7: VII 551*
10: VI 525
13: VII 427
14: VII 283* 406*
15: VI 128* — VII 283 406 — IX 534
16: VII 283 — IX 159
18: VI 160* — IX 159*
19: VI 62*
20: VI 148
21: VII 194*
23: VI 23* — VIII 148 — IX 304* 388*
25: VII 203*
26: VII 203*
28: IX 165* 180* 181*
33: VII 185
34: VI 149 — VII 121* 185 486
35: IX 227*
36: VII 185

7, 3: V 417* — VI 60 — VII 295* — VIII 441*
4: VII 305* 519
5: VII 455
6: VI 32 491* 571* — VII 143* 584 — VIII 448
7: VI 485 — VII 566
8: VI 67* — VII 522
9: VII 464
10: VII 464
11: VII 522 — IX 164*
12: VII 454*
16: VI 22 50*
18: IX 370
19: VII 228 420* 460* — VIII 110 — IX 345 393 395* 396
21: VII 368
31: VII 435
34: VI 60 — VII 57 — IX 656
36: IX 686
38: VI 37* — VII 269*
39: VI 586 — VII 43 270 368 417* — VIII 425*
40: VI 55* — VII 243 — IX 539* 607*

8, 3: VI 79* — VII 317
4: VII 421* — IX 343*
6: VI 72
8: VII 263 — IX 607*
9: VII 170*
10: VII 170* 336*
14: VII 336*
18: VII 337*
19: IX 376
20: VII 380
21: VII 380

9, 2: VII 336*
5: IX 661*
7: IX 343*
9: V 486 — VI 63
10: V 486
11: V 486 — VI 63
15: VII 418
21: VII 52 592*
22: VII 368
23: VII 52 592*
24: VI 6
25: VIII 139
26: VI 43

10, 1: V 503 — VI 151
2: V 475* — VI 109* — VIII 141* 353*
5: V 238 — VII 16* 502
9: V 531* — VI 111 207 — VII 259 — VIII 72 111* — IX 596 624*
10: V 531* — VI 5 46* 305 624* — VII 372 408 549
11: V 541 — VI 399* 585* — VII 174* 210* 342* 405 — IX 87*
12: VII 174* 342* — VIII 111*
14: VII 371*
15: VI 199 203 — VII 175* 371* — VIII 110 — IX 367 646*
17: VI 41 144* — VII 32*
18: VII 33 139*
25: VII 81
26: VII 81
27: VII 244* 550*
31: IX 594*

11, 1: IX 395*
2: VII 125* 207 453
3: V 559 — VI 213 — VII 453
4: VI 74 340* — VII 47 178 242* 262 363 416 518*
5: VII 363* — IX 121*
6: VII 363*
9: VII 245* — IX 363*
10: VI 33 47 — VII 274* 287* 408 — VIII 145* — IX 280
12: VII 148 176 359* — IX 395* 537* 597*
13: VI 614 — VII 19 31* 36* 53 148 176 200* 359*
14: VI 48* 116* 212*
16: VI 536* 536* 593 — VII 177 301*
18: VI 588
19: VI 39* — VII 318
20: VI 588 588*
22: VI 81 — VIII 532
23: VI 174
24: VII 150* — IX 519
27: VI 58* 91 — VII 36* 242* 554 590
29: VI 81 586
30: VII 239 — VIII 520* — IX 271*
31: VII 565* — IX 153
32: VI 76* — VII 475*
33: VII 100* 131* 181* 184 475* 565* — VIII 311 — IX 605*
34: IX 343

12, 1: VII 304* 476*
2: VI 60 88 — VII 158 167* 368* — IX 607*
3: VI 59 183* 198* — VII 389
5: VII 155 368
6: VII 155 368
11: VI 151*
13: VII 381

13, 1: VII 131 181* — VIII 112* 293 — IX 591
8: VI 557
9: IX 370
10: VII 363
14: VI 320* — VII 266 510* 568
19: VI 125 — VII 156* 268 269
20: VII 156*
21: VII 203 247* 416
22: VII 203 250* 416 — IX 300
23: VII 416
24: VII 416
27: VI 79
28: VI 79
29: VII 125* 188*
30: VI 22* 50 58 59 — IX 579
32: IX 301

14, 1: VI 607* — VII 594*
2: VI 607* 607* 607* — VII 594*
3: VI 50 150*
4: VI 50
5: VII 101 162 — IX 460*
8: VI 38 — VII 301
9: VI 39* 46* 294* 558 — VII 140 176 317* 463* — IX 305 343
10: VI 48* 415 607* 608 — VII 301 463*
12: VI 588* — IX 270*
14: VI 58*
16: VI 46
17: VI 557 — IX 606 608
19: VI 12 29*
20: VI 198*
21: IX 197*
22: VI 107* 136 148* 159

15, 1: IX 120
2: IX 660*
3: V 343 — VI 240* 290* 555 557 627* — VII 224* 284* 369* 544 — VIII 159* — IX 234* 400* 695*
4: VI 240* — VII 268*
5: V 336 343 369 — VI 152* 165 — VII 4* 29 38 58 67 — IX 64 514* 581*
6: VI 165 — VII 58
9: VII 106* 289 — IX 640*
13: IX 379
14: V 493* — VII 390* 504*
16: VII 228
17: VII 228 504*
18: VII 504*

16, 1: VI 50*
15: IX 348*
16: VI 65*
20: VI 138* 462 — VII 510* — IX 612
21: VII 510*
27: IX 332*
30: IX 94

17, 1: V 496 — VI 63* 467 172 — VII 387* 511 — IX 354 448 583

5: V 496 — VI 33
12: VII 101*
15: IX 166
18: VI 58 — VII 140 159 256 304 323 368* 554*
19: VI 58 — VII 159 256 323 368*
20: VII 389 — IX 409*
23: IX 410
24: VII 435
25: VII 435
26: VII 435
27: VI 92
29: VIII 137*
30: VI 91
31: VI 119*

18, 1: V 220* 223 — VI 248* — VII 462
2: VII 208*
6: VII 54* — IX 674*
8: VI 91
12: VII 32* 271 359* 366* 423* 458* 568
13: IX 294 351* 379*
16: VII 153* 155 304* 406 598
19: V 335* — VI 32 — VII 67 405 603 — IX 525
20: VI 92 145 — VII 405 — IX 175
21: VII 121 435 — IX 597*
22: VII 150* 278 448* 467* — IX 391* 392*
23: VI 112 — VII 95 431* — VIII 477 — IX 207* 390* 724
24: VII 36*
30: VI 23 91* 240 527 — VII 376 — IX 553
31: VI 419 596* — VII 376
32: VII 473*

19, 1: VII 305 — VIII 144 349 458 470* — IX 725
2: V 501* — VI 606*
4: VI 60*
5: VII 255
10: VII 549*
12: IX 680*
13: VII 428
15: VIII 447*
17: VII 422
23: VII 371 — VIII 110 — IX 595
25: VII 95*
26: VI 64*
28: IX 570*

20, 5: VII 484 512
6: VII 69* 238* 360
7: V 501* — VI 31 — VII 69* 85 512
8: VI 43
9: VI 118* 217*
10: VI 591
11: VII 457* — IX 40
13: VI 84* — IX 480 681
14: VII 156*
15: VII 156*
17: VI 41 — VII 378* 404* 421* — IX 681
18: VII 378* 404* 421*
19: VI 41 — VII 404*
22: VI 7* — VII 362
30: IX 394
31: V 531* — VI 571
32: VI 21 154 — VII 196 300 — IX 478
33: VII 300 — IX 478*

21, 2: V 413 459 — IX 455 539*
4: VI 212*
6: VII 450
10: VI 352* 407 — VII 566 — IX 343
11: VI 31* 140
14: VI 189
16: VI 108*
17: VI 365* 553* — VII 53* 98*
18: VII 186 — IX 459*
19: IX 681
21: V 425*
23: VI 56 — VII 151*
24: VI 26 — IX 651
25: VI 22 — VII 256* — IX 153
26: V 424*
29: VI 43

22, 1: VI 581
9: VI 79
10: VI 589 — VII 170*
13: VI 94*
23: VII 422
26: VII 283*
27: VII 283*
28: VII 283
29: VII 283
31: VII 255*

23, 7: VII 337
9: V 518* — VI 203*
11: IX 655*
22: VI 120* 301* — VII 109 — IX 343
25: VIII 150 — IX 459*
26: VIII 150*
27: VIII 150*
28: VI 43 336* 462 479 — VII 126 311* 395* — VIII 40 — IX 583* 693
29: VI 228 249 428* 559* — VII 235* 284* 369* 396 544*
37: V 509*
38: VI 25* 585 585* — VII 115* 118* 129* 228* 244 251 405* 463 — IX 228 232 299* 374* 418* 554

24, 1: IX 682*
2: IX 142*
3: VI 164
4: VII 29* — IX 579 682*
5: VI 169 247 371 373* — VII 203 — IX 99* 101 144 315* 355 701*
6: V 374 374* 429* — VI 159* — IX 44 231* 332 354 532 707 710* 719*
7: V 370 388* 542* — VI 62* 537 — VII 412* — IX 196 322* 610* 701*
8: V 388* — VI 155 — IX 352* 589
11: IX 237* 269* 664* 690*
12: VII 22* — VIII 31 — IX 124* 671* 720*
13: V 394 — VI 469* — IX 52
14: VI 150 — IX 701*
15: IX 642 657*
16: V 394 — IX 33* 52 119* 237* 598* 693* 698*
17: IX 30*
18: IX 422* 491*
20: IX 230* 670* 688*
21: VI 158 — IX 230*
22: VII 347 — IX 119*
23: V 420 — VI 604 — VII 341 — VIII 514 — IX 94* 285 325 384* 457* 469* 670*
24: V 460* — VI 154 — VII 22* 29* 387 — IX 469*
25: V 460* — VI 154 254* — VII 22* 65* — IX 340 679* 717 718
26: V 298* 460* — VI 24* 147* 161 538* 597* — VII 52* 201 325* 538 545 — IX 42 103* 106* 114 504* 559 582 638* 706 706*
27: VI 164* — VII 235* — VIII 282 — IX 379* 388* 418 503
29: VI 164* 293* 325 — VII 148* — VIII 147* 181* — IX 90 106 487*
30: VII 238 297* 369* 381* 501
31: VI 150* 165* — VII 297* 370 381*
32: VI 193
33: VII 513
35: V 346
38: VIII 240*
39: VII 144*
40: VI 553 573*
41: V 410 577 — VI 171* — IX 118* 119 335* 340*
42: V 410 577 — VI 205 — VII 297* — IX 519*
43: IX 117* 335* 698
44: VI 358 — VII 501
45: IX 414
46: VI 98
47: VI 98 — VII 501*

25, 1: VII 142 — IX 567
2: VII 142
3: VII 250 — IX 537
4: VII 250
8: VI 134*
15: VII 30
16: VII 429*
26: VI 63
33: VII 561* — IX 396 414*
34: VI 221

26, 2: IX 712*
13: VII 109
15: VI 291 559*
16: IX 713
19: V 484* — VII 143* — IX 598* 641* 678 697 713
20: VI 166* — IX 420 628* 706
21: V 392 576 — VII 387 — IX 36* 120* 122 221 688 708 712 713*
24: V 390* 484* — VII 464* 296 — IX 712 717

27, 1: V 128 — VII 442 — VIII 329* 370

2: VII 147 372 442
3: VI 198* — VII 338 — IX 71* 343*
4: V 466* — VI 75 86 — IX 153 155*
5: VII 258* 552*
12: V 337 392* 576 — VII 177* 470 — IX 519
13: VII 366
28: VI 83 83*
30: VI 616*
31: VI 616*

28, 1: VII 452
2: VII 136 159 281* 429
3: VII 149* 281* 429
4: IX 436
5: VII 429
13: IX 460*
23: IX 436*
25: VI 107*
28: V 423* — VI 60* — VII 421* — IX 436*
29: V 502 — VI 43

29, 1: VII 547
5: IX 558
6: IX 391*
8: IX 155*
13: VI 32 — VII 196 317* 408 484
15: VI 88* — VII 159* 304 448*
16: VI 58 226* — VII 304
17: VI 226*
18: VI 226*
19: IX 118
20: VI 78
21: IX 607
28: VII 281 — IX 151*
30: VII 405 — VIII 514*
31: VII 128* 219 — VIII 334
33: VIII 444
34: VII 303*
35: VII 405

30, 2: VI 301*
9: VI 55*
10: VI 55*
16: VI 608* — IX 292* 663
17: VI 55* 590 — IX 411
18: VII 484
22: VI 608
23: VII 33 — IX 120
24: V 469* — VI 111* — VII 427* — IX 441* 521 644*
25: VI 607*

31, 1: VI 98* — VII 209* 539 — IX 207 328
2: VI 395* 586* — VII 108
3: VI 39*
8: VI 48 — VII 157* — VIII 423 506 565 — IX 474 567 619*
9: V 112* — VI 48 — VII 157* — IX 493*
14: VII 184
15: VII 161* 184
17: VI 547
18: VI 60* 547 — VII 334* — IX 525
21: VII 256*
23: VI 47 561
24: VI 47 561
27: VI 75 396 401* 587 — IX 310*
28: VII 417
30: VI 548
31: IX 568*
32: VI 547
36: VI 547
37: VI 547
38: VI 547
39: VI 547*
42: VII 155*

32, 1: VII 146 545 550* — VIII 141 — IX 332*
2: VII 550*
4: VII 593*
5: VII 593*
6: VII 239
9: V 462 — VI 32 79 — VII 23 67 238 512 593 — VIII 396* 476 484* — IX 479* 484* 650* 681*
10: VII 85 — VIII 116* 489*
11: VIII 489*
13: VI 79
15: VI 464* — VII 128* 207* 476 — IX 152*
16: VII 128* 207* 476
17: VII 59* — IX 687
18: IX 686*
22: V 492
24: VIII 145 147

33, 7: VII 99
15: VI 122* — VII 333
25: VI 111
27: VII 432
28: IX 439*
29: VI 199* — VIII 419* 444* 484
31: VII 166* 432

34, 1: VI 4* 129 205*
2: VI 4* 48 140* — VII 129* — IX 280 553
4: VI 601 — VII 162 192*
5: VI 5 44
7: VI 43
8: VII 468*
9: V 496* — VII 282 — IX 525 592*
10: VI 6 51 — VII 282
15: VII 13*
19: VI 142*
20: IX 394
21: IX 646*
23: VII 408 476* 522 — IX 567*
24: VI 88 — VII 408 476* — IX 640*
25: VIII 328*
28: VII 378 — IX 278*
30: VII 73* — IX 458 534* 645*

35, 5: VI 115* 191
11: VII 304*
16: VII 450
17: VII 450
18: VII 450 521
19: VII 450 521
21: VII 240 394 456 556 — VIII 111* 476 — IX 389 390* 392* 595* 608*
22: VII 451
23: VII 451
24: VII 451
25: VII 451
26: IX 33 41 652

36, 1: VII 240 456* — IX 405* 692*
6: V 536 — VII 25* 343 — IX 97 180 181*
7: V 536 — VII 343
9: VII 335
16: V 536
17: VII 39*
18: VII 39* 150 — IX 89
24: IX 221* 351 742*
27: VI 83 — VIII 449
28: VI 598

37, 3: VI 305 560* — VII 138 360 — VIII 267* — IX 215
5: VII 156* 366*
9: V 491* 492 — VII 584
14: V 491*
15: V 491*
16: V 491*
17: V 491* — VI 40 — VII 165
18: V 491* — VIII 536
20: V 331 491* — VI 98 150* — IX 77 182*
23: IX 680
31: VIII 348 441*
32: VI 556
33: VI 558* 586* 587
34: VII 538* — VIII 482

38, 1: VII 161 131* 210*
4: VII 161
5: IX 467*
7: VII 270 586*
9: VII 122 167 449
10: IX 620
11: VII 189 211 — VIII 148
12: VII 189 211
16: VII 214* 250 586 — IX 607*
17: VI 402
18: VI 402 — VII 586
19: VI 589 607* 607* — VII 241 463*
21: VI 55* — VII 496*
22: VI 55* — VII 496*
23: VI 55* 146 — VII 327 425 — IX 607*
25: VI 66 — VII 165 342* — IX 200 201* 237*
26: IX 363*
27: VIII 441*
28: VI 205* — IX 328 448*
32: VI 206

39, 3: VI 162* — VII 192*
6: VII 325* — IX 328 392*
9: VI 90 — VII 29
11: VII 137*
13: VI 26
14: IX 201
17: IX 384* 457 670*
19: IX 231 285 498*
20: VII 492*
22: VII 266*
24: VII 359
26: VII 359

32: VI 26*
33: VI 198*
39: VI 33 — VII 359*
40: VI 33
41: VIII 148* — IX 687

40, 1: VI 18 29* — IX 271
2: VI 25
3: VI 25
7: IX 114
11: VI 25* 95 — IX 271
13: VI 24* 97
17: VII 580* — IX 335*
20: V 500* — IX 559
21: VII 181
22: V 393
25: V 490*
26: IX 394
28: V 466* — VII 580* — IX 115 119 686*
29: V 134* 142* — VI 589*
31: IX 482

41, 1: VI 168 580 588 — VII 332 419* — IX 608
3: IX 271*
5: IX 411*
9: VI 131*
11: VI 551 — IX 606*
12: VI 551 — IX 80*
13: VI 51
15: VI 55
17: VII 484
18: VII 196

42, 7: VII 45 406*
9: VI 129*
10: VI 129*
13: V 486 — VII 561* — IX 261
14: V 448* 488
16: V 391 426 — VII 345* — IX 37 120* 122 523* 710*
23: VII 206
24: VII 168* 200*
26: IX 106 453*

43, 1: V 369* 412* — IX 352* 375* 491 587* 610* 709
2: V 392 427 — VII 196 — IX 37* 199* 701 703* 713*
3: V 427 — IX 94* 122
4: V 349 391* 427 435* — VI 109 — VII 232* — IX 36* 120* 449* 524 711
6: V 427* — IX 37
7: V 428 — VII 26* — IX 24 37 701
8: V 428
9: V 392 429 — IX 120* 121* 714
10: V 369 429* — IX 37 321 355 628 708 719* 719*
12: V 345* — VII 206 — IX 33 82* 83 113 401* 589 658*
14: VI 143
20: IX 603*
22: VI 217 — VII 201
24: VII 237*
25: VI 566* — VII 200
26: VI 196 566* — VII 199 — IX 426*
29: VI 15* — VII 166* 518 592* — IX 618*
30: VI 193*
31: VI 193* — VII 200* 289
32: VII 31 54 172 289 472* — IX 413 611
33: VII 54 472*
34: VI 62* 71* 537 — IX 299*
35: VI 222 — VII 172
36: IX 273*
37: V 472*

44, 1: V 374*
10: V 410* 470 — VII 124* — VIII 328* — IX 321
11: V 470 — VII 513*
12: VII 513*
14: V 419*
15: VI 132
16: V 575 — IX 119 581
20: V 123* — VIII 236

45, 1: VIII 505 — IX 495* 497* 499*
3: VI 176*
4: IX 515* 575*
6: VII 272
9: VI 549*
10: VI 549*
14: IX 36* 245* 333 489*
19: VII 15
20: VI 226* — VIII 148
28: IX 492 581
30: VII 209*

46, 1: V 482* — VII 24 179 — IX 413* 414 414* 484*
2: VII 24 179
11: V 482* — IX 318* 320 481* 484*
12: IX 178
14: VI 370 — VIII 549*
16: IX 497* 500*
22: VI 573* — IX 574

47, 1: IX 281 413* 414* 481
10: IX 571*
12: VIII 149*
15: VI 18 19 — IX 191
16: V 501* — VI 19
17: VII 96 107*
22: VI 175*

48, 1: VI 314* — VII 17 144 226 325 331 331 — VIII 540* — IX 129* 192 413* 414* 498 499* 544*
4: VI 233 — VII 233* — IX 414
5: VII 220 233*
11: VII 30 — IX 402
13: VII 81 150 — IX 565
14: VII 81* 150
15: IX 483 485 582*
25: IX 413*
27: IX 37* 334*

49, 3: V 468*
4: V 468*
17: V 449 531* — VI 167*

50, 1: VII 58* — IX 603* 652
4: VII 174*
5: IX 603*
6: V 334* 430 — VI 139* — VII 22 — VIII 504 — IX 33 57* 414 115* 150 168* 169 653 659
7: V 430 — IX 283
8: V 430 — VIII 504 — IX 33* 95 113 115* 116 118 120* 122* 231 288* 490 491 491* 498 498* 499*
9: IX 499*
10: VIII 64 — IX 714
11: IX 30* 122* 499*
12: IX 319
13: VIII 427
16: IX 490
21: IX 164*
26: IX 166*
30: VII 37* 53*

51, 1: IX 412
4: VI 135*
6: IX 344*
7: VI 177 — VII 421*
11: VI 169*
14: VII 207*
15: VII 449* 456 — IX 538*
20: IX 153*
22: IX 157* 160*
23: V 499
25: VI 165*
26: VI 153* — IX 166* 168 169 170* 499
31: VII 80* 382 399* 488 — IX 152* 155* 388
33: IX 269
35: IX 92*
38: VII 150*

ISAIAS.

1, 2: VI 216 252 — VII 180 227* 394 578 — IX 599*
3: V 402 — VII 47 345* 361* 480
4: VII 357* 563* — IX 436*
5: VII 176* — VIII 308
6: VI 83* — VII 119 272 — VIII 78 122 318
7: VI 50* — VII 70* 357*
8: VII 357* 446*
11: V 394*
13: VII 96* 344
14: V 394* — VII 344
15: VI 202 379 413* 600* — VII 282 289 540* — IX 390* 640* 655 674 728

16: VI 18* 374 426 591 598* 599 — VII 76* 126 138 184* 295 303 380* — IX 137* 591* 645* 655
17: VI 563 — VII 76* 380* 450
19: VI 185
20: VI 185 612*
21: VI 34* — VII 480 531*
23: V 440* — VI 34* 86* 145* 202 — VII 269* 450 500 531* — IX 164
24: VI 117 — VII 531*
26: V 440

2, 2: VII 190 232* — IX 31* 217 687
3: V 402 — VI 328 — VII 28 124 190 232 355* 370* 468 602 — IX 30* 325* 337 418
4: V 401* 402 — VII 555 — IX 565*
7: VI 194*
8: VI 194* 194*
10: VII 164* 339* 447 — IX 295*
11: VII 365 413
12: V 402 — VII 365 — IX 690
14: IX 327*
17: VII 365 535
18: VII 535
21: VII 535 574*
22: VI 80*

3, 4: VI 86
5: VI 202*
7: VI 76 319*
9: VI 173*
10: VI 147 — IX 410*
12: VI 56 — VII 77* 391 — VIII 147*
13: IX 293*
14: VI 597* — VII 77 169* 229* 291* 519*
15: VII 77 329
16: VI 91* — VII 183*
23: VI 259
24: VIII 400*

4, 1: V 368 368 — VI 519* — IX 108
2: V 383 394 — VII 60 — IX 139* 670
3: VII 468 — IX 53 310
4: VII 78* — IX 334* 346
5: VI 176* 222* — VII 418* — IX 336*
6: VI 222* — VII 418* — IX 677*

5, 1: VII 503*
2: VI 448* — VII 163 377 503* 505* — VIII 170
4: VII 506*
5: VII 497* 507*
6: VII 507*
7: VI 491 — VII 42* 103* 241 339 503* 507 571
8: VI 21* — VII 47* 442 466* — VIII 291* 399* — IX 152*
12: VI 86*
13: V 477 — VII 41*
17: IX 262*
19: VII 429
20: V 330* 465 503 — VI 25 — VII 78* 149* 181* — VIII 492 — IX 59 132* 312*
21: VI 62* — VII 264* 306 — VIII 146*
22: VII 151* 441 — IX 481*

6, 1: V 370 390 397* 536* — VI 255* 323* 422 629 — VII 235* — IX 78* 81* 83 177 292* 321 611 651* 730*
2: V 295* 297* 302* 307* 370* 370* 390 536* — VII 434 — VIII 133 247 575* — IX 615*
3: V 337 370* 370* 390 435* 536* — VI 422 — VII 235* — VIII 58* 60 — IX 214 449* 503* 521* 538* 651*
4: VII 535 — VIII 128*
5: VI 629 — IX 614* 633*
6: VII 555 — VIII 427* 514 — IX 136* 621*
7: VII 125* — IX 187 620
8: VI 513 — VII 217*
9: VI 379 — VII 193* 477*
10: V 370* — VI 336 422 504 — VII 193 309* 477* — IX 59 60*
13: VI 123

7, 9: V 394* 494* 544* 571* — VI 337* 392* — VII 4* 54 196 474*
11: VII 18 50
14: V 375 484 485* — VI 266* 602 — VII 22 24 46* 517* — IX 126* 471 659* 659* 663* 667 701 706
15: IX 108 313 409*
24: VII 191* — VIII 419
25: VIII 419

8, 1: IX 454
3: VII 293* — IX 664*
6: V 413* 422 — VI 373*
7: V 413* 414 422 — VII 164*
8: VII 164*
13: V 463* — VII 176* 312* — IX 520* 643
14: VII 61* 176* 509 — IX 130
15: VII 509
17: VII 509
18: VI 167* 229* 470 — VII 133 283
19: VII 425
20: VII 425

9, 1: VII 21 65 105 166 260*
2: VII 21 42 49 60 434* — VIII 81 — IX 126* 135 189* 563* 707*
3: V 346* — VII 387 604
4: V 397
5: VI 75
6: V 345 491* — VI 495* — VII 25* 53 79 293 385* 461 517* 578 579 — VIII 183 247* — IX 88* 90 92* 100* 101 128* 135 141 146* 148 171* 174 218* 342 475
7: VII 24* 49* 299 — IX 129
8: V 402 — VI 315 — IX 51* 61* 77* 167* 495
14: IX 252
16: VII 152

10, 1: VI 200
6: VI 580*
21: VII 560*
22: V 401* — VI 135 — VII 166 468* 560*
23: VII 595*
27: IX 533* 547

11, 1: V 347 394 559* — VI 266* — VII 21 25 45* — VIII 81* — IX 52 93 95* 100* 116 151* 156* 281* 320 325 657* 666* 670* 701 702* 717 720*
2: V 257 461* 462 480 483* — VI 113 153 156 156* 157* 260* 519* — VII 65* 97* 152* 295 — VIII 86 514 — IX 434* 435*
3: V 257 347 461* 462* 480 483* — VI 313* 345* 358* 519* — VII 152* — VIII 86 — IX 337
4: V 170 563 — VI 143 144 — IX 205* 595
5: V 347
6: VII 73 254*
7: VII 254*
9: V 388* 476* — VI 90 — VII 107
10: VII 50 584* — IX 36 51* 586*
12: VI 408 — VII 294 — IX 131* 179* 181*
15: VI 627

12, 1: IX 55
2: V 480* — IX 112
3: V 413* 480* — VI 290* 555 555* — VIII 80 120 — IX 112 116* 340* 356* 696
5: IX 110
6: VII 30 — IX 112

13, 10: VI 92*
12: V 485*
18: VI 462*
21: VII 295*

14, 1: IX 72*
9: VI 143*
11: VII 419* — IX 630*
12: VI 183* 367* — VII 161 262 365 517 — IX 157*
13: VI 41* 383 596 596* — VII 91* 262 365 517 — VIII 402 — IX 210* 277 458 696*
14: VII 517 — IX 101* 522 611*
15: V 420 — VI 596* 596* — VII 262 — IX 627*
22: VI 51
27: VII 51
29: IX 52*
32: IX 444

15, 5: IX 325
6: VII 191

16, 1: V 561 — VI 260 263* — VII 294* — IX 248
5: IX 672*
6: VI 208 — IX 427*
11: VI 350*
13: V 397*
14: V 397*

17, 1: IX 363*
9: VI 78*
10: VI 78*
11: IX 287*
12: VII 571

18, 1: VI 140*
2: IX 619*
4: VI 169 — IX 418
5: VI 133* — VII 191 — IX 286*

19, 1: V 375 — VI 199* 620* — VII 237* 334 — IX 322* 634*
2: VII 526*
6: VII 49*
8: VII 116*
9: VII 117
14: VI 75 139
18: V 439 — VII 482*
19: VI 496 — VII 482* 579
20: VI 78* — VII 39* 49* — IX 89
21: VI 195*
22: IX 71*

20, 2: VIII 403* 405* 444
3: VIII 307 444 520 — IX 36 435

21, 3: IX 79*
4: VII 140
8: VII 326* 428 539* — VIII 419 496* 517 659* — IX 77
9: IX 85
11: VII 271*
12: VI 159* 572* — VII 111* 399* — IX 212 279*
14: VI 400*

22, 5: VII 532*
12: VI 20 — VII 132 181 — VIII 400* 504* — IX 62* 196* 248 362* 637
13: VI 20 27* 36 48* 70 74 121 121 294* 558 — VII 181 318* 398 441 — IX 306
14: VII 441
15: IX 674*
16: VI 145* 582*
19: VI 273* — VII 71
20: VII 71
21: VII 71
22: VI 198 383* 495* — VII 71 309 385* 601* — VIII 459* — IX 222* 469
23: VII 165

23, 7: IX 488
9: VII 519
10: VI 597* — IX 42 104
18: VII 479*

24, 2: VI 224 384 — VII 328 — VIII 291*
4: VI 395* 586* 587
5: VI 149* 395* 586*
7: VI 395*
13: VII 452
14: VI 230
16: VII 239 503 — VIII 543*
18: VII 526*
19: VII 165 526*
20: V 306 — VII 465
22: VII 335*

25, 6: VII 148* 353* 367* — IX 219* 257* 690*
8: VII 537
9: VII 64 — IX 84

26, 1: VI 85 538 — IX 139*
2: VII 285* — IX 29*
7: VI 174 — VII 72*
8: VI 93 — VII 37 55* 547 — IX 69* 140
9: VI 93 466* — VII 37 48* 235 284 539 — VIII 14* — IX 29 127* 241*
10: VI 68 68* 476* — VII 80 357* — IX 28
12: V 248* — VI 92* 120* 155 375* 447* — VII 261* 432* — VIII 95* 110* 440 — IX 69* 70* 596
13: VII 490* — VIII 247*
16: VI 191* 224*
17: VII 123 — IX 665
18: IX 345*
19: VII 515* — IX 118 130*

27, 5: VI 444 — VII 51*
8: VI 182
9: VII 341
10: VII 447

28, 1: VI 121* — IX 287* 488
3: VI 607 — IX 488*
7: VII 329 — IX 433*
9: V 494* — VI 240 458 — VII 375* 556* — IX 143 666*
10: IX 525*
11: VII 193
12: VII 166
13: VII 532 — IX 257*
15: VI 118 141* — VII 177 318* 332
16: V 373* 488* — VII 164* 439 508* — IX 688
18: VII 165*
19: V 494* — VI 226 586* — VII 18* 146* 165* 393 — VIII 506 — IX 179
20: VII 410* 445*
21: VI 188
22: VII 468* 516
23: VII 192*

29, 1: VII 532
2: VII 532
3: VII 532
4: VII 316* 595
6: VII 439*
8: VI 44 — VII 392*
10: VII 193
11: V 476* — VII 97 193 — IX 454*
12: V 476* — VI 430*
13: VII 163* 278* — VIII 476* — IX 173* 568 687
14: VII 216
15: VI 628* — VII 118 126 221
16: VI 580* — VII 126
18: VII 98* 174*
19: VII 175* 176 209 345 — IX 51*
22: IX 54

30, 1: V 387 491* — IX 599*
2: V 387*
3: IX 68*
5: VI 132*
7: VI 4
9: IX 600
10: IX 111
13: VI 76* — VII 443* 509 538*
14: VI 76* 97 — VII 98* 443* 509
15: VIII 489
18: VI 189 — VII 326
19: VII 58* 285
20: VII 115* 135* 249 285 — IX 235* 292*
21: VI 185 — VII 249 335 400*
23: VII 195
26: VI 127* — VIII 84 — IX 231* 283* 456 712
27: IX 141*
31: IX 261* 275* 626
33: VII 420 — IX 344*

31, 1: VII 444 491*
9: V 313* — VII 179* 275* 349* — VIII 288 — IX 98 342

32, 1: IX 410
6: IX 398*
8: VII 335 — IX 398*
11: VII 325 573
12: VII 325 573
13: VII 163 — VIII 318
17: VI 126* 622 622 — VIII 115
18: VI 128* — VII 408* — VIII 59* 84* 95 441 448* — IX 125* 269* 293* 602 653* 677*
19: VI 128*
20: VI 89* — VII 112* 190* 345* 406

33, 1: VII 261 450
2: IX 127
5: VII 127*
6: VI 75 81* — VII 41* 439* 323* — IX 487*
7: VIII 235 — IX 621 629
11: IX 666
14: V 427 — VI 590 — VII 317
16: IX 381*
17: VII 358 — VIII 65 — IX 78* 81* 83 106 170
20: IX 399* 602 677*
22: VII 468 — IX 51 469 491*

34, 3: VII 443
8: VII 531*
13: VII 202*
14: VII 109 202* — IX 345 694
16: VI 496* — IX 455

35, 1: VII 385 — IX 118 128* 287 288*
2: IX 453*
3: IX 364
4: VIII 511
5: VII 175 175 289 — IX 51 51
6: VII 37* 175 289 374 — IX 51
7: VII 186* — IX 128*
8: VII 179
10: VI 4 96* — IX 110*

36, 6: VI 4

37, 3: VII 35 297* 532
4: VI 44 — IX 427
16: IX 322
23: VII 578*
24: VII 578*
31: VII 347
34: VII 294*
36: VI 181*

38, 1: VI 212* — VIII 536*
2: VII 449 449 — IX 221*
3: VI 460* — VII 449 — IX 176 311*
5: VII 449
7: VI 548
8: V 333 345* — VII 533* — IX 33* 45* 95* 476* 317* 356* 434 551* 659
10: V 397
12: VI 134
14: VII 84 — IX 268
15: VI 374 565 — VII 340 — VIII 481 511 — IX 371 581*
17: VII 332 — VIII 438

39, 3: VII 149
6: VII 539
8: IX 293*

40, 1: IX 54*
2: VI 182
3: VI 257 — VII 17* 29 72 179 253* 544* — IX 68*
4: VII 535* — IX 77* 681* 690
5: VI 131* 631* — VII 60 73* — IX 78* 81*
6: VI 317* 572* — VII 47 92 140 534* — IX 158 210 213* 221 585
7: VI 121* — VII 534* 537*
8: V 382* — VI 325* — VII 537* — IX 182*
9: V 482* — VII 29 114* 296 444 — IX 31* 731
10: VII 29 33 — IX 38* 51
11: VI 581 582 626 — VII 385* — VIII 74 — IX 301*
12: V 373 477 — VII 432* — IX 94 94 230* 353 613* 689*
13: VI 169*
15: V 82 — VI 183 — VII 92 432*
17: V 82 — VI 183* — VII 432*
18: VI 295*
29: V 481* — VII 147 — IX 90
30: VI 396 558* 586* — VII 459
31: V 481* — VI 95 127* — VII 374 — IX 95* 452* 498

41, 7: VI 195*
9: IX 578*
11: VII 61* 345 — IX 132*
12: VII 345
17: IX 340*
18: IX 690*
26: VII 289
27: VI 540* — VII 144

42, 1: VI 41* 123* 240 — VII 33* 248 323 — IX 76* 144* 235* 495 574* 575*
2: VI 348
3: VI 188* — VII 248
4: VI 188* 275* 404 — VII 274*
5: IX 73*
6: VI 578* — VII 42 361* — IX 196* 415* 693 720
7: VI 578* — VII 42
8: V 124 — VII 51
13: IX 439
14: VII 512
17: VI 206
18: VI 579 — VII 289

43, 2: VI 197 233 323* — VII 201 — IX 112 344*
5: VII 353* 585
6: VII 353* 585
7: VII 57
8: VII 193
9: VII 291* 602*
10: VII 291*
11: IX 73 112
19: IX 336*
21: IX 174*
25: VI 260 513* — VII 126 188 — IX 73 585*
26: VII 180 — IX 112 585

44, 10: VI 196*
11: VI 198
12: VI 200* — IX 447*
13: VI 200*
14: VI 195
15: VI 195 206*

45, 1: VII 517 — IX 477*
2: VII 73
3: V 563 564 — VII 38*
4: VII 39
6: VI 483
7: VI 483
8: V 394 — VI 122 — VIII 160* — IX 95* 98* 100 112 127 613* 657* 669* 701*
9: VI 187
12: VI 92*
13: VII 98*
14: IX 103* 106*
15: VII 49* 296* — IX 107* 253
16: VI 196*
17: VII 39 — IX 112
21: VI 187*
22: VI 185
23: VII 117* 209*
24: IX 386*

46, 4: IX 42*
5: VII 126
6: VI 206*
8: VI 228* 486 — VII 284 334* 393
10: VI 65* — VII 120
13: IX 89

47, 1: VI 305 — IX 215 337
11: VI 220*

48, 7: VI 53*
8: VI 53*
10: VII 176 — VIII 286 298* 299 325* — IX 515 575 579
11: VI 343
16: VII 98
17: V 507* — VII 114* 266* 278 461* 500 — IX 403*
18: V 416 507* — VI 444 621* — VII 42*
20: IX 542*

49, 1: VI 239* — VII 16 30 36
2: VI 142* 229* 239* — VII 38
3: VI 167* 239*
4: VIII 56*
5: VI 576* — VII 370*
6: VII 60 98* 122 169* 370* 602 — IX 90* 189* 693 707*
8: VI 399* — VII 98* — IX 90*
9: VII 98*
13: VII 386 — IX 54* 350 351
15: V 487 — VI 425 450* — VII 33* 279 283 322 387 — IX 54* 350
16: VII 600 — IX 53
17: VIII 342
18: VII 482*
21: VII 14*
22: VII 124* 128 241* — IX 36
23: IX 555*
24: VII 293*
25: VI 570* — VII 98* 293*
26: VII 64

50, 4: V 572* — VI 154* — VII 192* 540 — IX 402* 445
6: VI 332 490* 554* — VII 469 563 — VIII 184 — IX 298*
7: VII 469
8: VI 40
11: VI 144* 174

51, 2: VI 365* — VII 74* — IX 235 407 422
3: VI 222* — IX 111 158* 369 653*
5: IX 112
6: VII 415 537*
9: VI 183
10: VI 229*
11: IX 308 313*
12: VI 187 378 — VII 111* 312
15: VII 534
17: V 443*
23: VII 342* 392

52, 1: V 480 — VII 5 423* — VIII 150* — IX 279* 603*
2: VI 556 — VII 98 345 395 — IX 396*
3: VI 364 — VII 39 98 — IX 260
7: VII 81 98 189 256 397* 599 — VIII 510
8: VII 536* — IX 40 78* 81*
9: IX 111*
10: VI 131* 631* — VII 60 73* 219* — IX 78 82* 84* 105
11: VI 600* 600* — VII 332* — IX 164* 254 656*
13: VI 239 596 — IX 142 435* 573*

53, 1: V 421* — VI 422 — VII 292 508 — IX 241

2: V 478* — VI 296 496 540* 604 620* 628 629* — VII 50* 363* 508 517* 565* 575 — VIII 169 171* — IX 52 105 264 325*
3: V 478* — VI 296 540* 629* — VII 50* 363* 565* 575 — VIII 77* 161 169 507* — IX 61
4: V 458 — VI 540* 543* — VII 5 109* 122 174* 385* 439* 508 565* — VIII 76 77* 111 160* 169 — IX 161* 596
5: VII 5 132 227* 439* — VIII 122* — IX 264* 297* 663
6: VI 139 184* 446* — VII 227* 384* 549 — IX 302 710
7: VI 160* 262 263* 388 446* 479 491* 543* — VII 91* 254* 355 385 469 549 568* 576 — VIII 77 501* 527* — IX 178* 203* 204 262 296 302* 304 648
8: VI 244 258* 346* 491* — VII 478* 517* — VIII 111 — IX 667* 704
9: VII 138
10: VII 549 — IX 295
12: V 249* — VI 543* 591* — VII 153* 227* 242* 506 555 575 576* — VIII 121 170* 571 — IX 178* 304 304

54, 1: IX 125
7: VI 471*
8: V 471 — VI 211
11: IX 237* 366 603* 625
12: VI 330 332 — VII 137* 522*
13: VI 330 332 463 — VII 137*
14: VI 57
16: IX 341*
17: IX 237*

55, 1: VI 293 319 328 349* 523 541* 563 — VII 113 197 383* — VIII 181* 182 — IX 341 541
2: VI 333 — VII 153 393* — IX 504* 639*
3: VII 153
4: V 357* — VI 164* 488* 554* — VII 115*
6: VI 572 — VII 111* — IX 212
7: VI 185 — IX 162 188* 191* 405*
8: VI 123
9: VII 464* 478*
10: V 382* — VI 90*
11: VI 90* — VII 59* 115*

56, 1: VII 443
7: VII 499 — IX 392
8: VII 80 499
10: VII 177 329
11: VII 329 469*
12: VI 36

57, 1: VI 58* 135* — VII 344
2: VII 188* — IX 69*
4: VII 578
5: VI 562
6: VI 121*
7: VI 211
11: VIII 144*
15: VI 561* 561*
16: VI 207
20: VI 120* 301* 566 580* — VII 147 206 534* — IX 426 518*
21: VI 202* — VII 51

58, 1: VI 254* 347 591 — VII 72 181 192 — IX 213* 538 585
2: VII 382
3: VII 155
4: VII 132* 155
5: VII 132*
6: VII 98* 132* 406 — VIII 491* — IX 396*
7: VI 88 — VII 75* 224* 270 283 368 406 417* 476 596* — IX 381*
8: IX 126*
9: VI 221 — VII 108
10: VI 536 — VII 155 304*
11: VI 349* — IX 468* 340 721*
13: VII 135* 586

59, 1: VI 213 — VII 110 215* 343 — VIII 90 492*
2: VI 112* — VII 390*
4: VII 115* — IX 666
5: V 422* 491*
6: VI 133*
9: VI 139
10: VI 579 — VII 177
11: VII 57* 84 — IX 571
13: IX 665*
14: VI 35 145* — VII 440
15: VI 35 — VII 440
17: VI 35 142* — VII 140 — IX 430*
18: VII 440
19: VII 172

60, 1: V 445* — VI 13 536 — VII 97 128* 147 269 — IX 131 157 166* 167 168 168* 170 170* 231* 707*
2: IX 418
3: IX 167* 169* 283*
4: VI 393 408 — VII 81 399*
5: V 347* 443* — VI 418 566* 631 — VII 146 — VIII 65 — IX 84 346* 456 605*
7: VII 386 — IX 694*
8: VI 90 — VII 347 — IX 530* 571
11: VII 489
14: VI 464* — VII 202* 394* 454 — IX 299 555*
15: VII 366
17: VII 43
19: V 445*
22: VII 179* 483

61, 1: V 539 — VI 114* 347 575 593 — VII 3 71* 97* 98 112 132 218 226* 248 — VIII 540* — IX 58* 205 231 336 488* 490* 605
2: VI 575
3: IX 488*
7: VIII 300*
8: VIII 355
9: IX 195
10: VII 133 — VIII 40 — IX 78 111 142* 125* 309 487* 489 489* 508 629* 700

62, 1: VI 158 — VII 28 400* 468 602 — IX 531*
2: VI 628* — VII 35* 55 — IX 135 140
3: IX 485* 489 699*
4: IX 580*
5: IX 663
6: VI 95 — VII 37 94* 285 — IX 104
7: VII 37 285
10: IX 36 104
11: VII 28* — IX 112

63, 1: V 346 — VI 603 — VII 331 386 528 603* — IX 265 274* 320* 503* 582* 704
2: VI 490* — VII 331 557* — VIII 80 100
3: VI 465* 480 — VII 331* — VIII 100 161* 186 — IX 726
4: VII 99
5: VII 418
7: VI 93 — VIII 149
8: IX 112
13: VI 230
14: VI 230 — IX 336* 394*
15: VII 42
16: VII 425*
17: VII 449*

64, 1: VII 178* 265* 535* — IX 103* 432*
2: VII 535*
3: VII 52 — IX 318
4: VI 126* — VII 158 371 402 — IX 485*
5: IX 694
6: VII 287* — VIII 443 — IX 196* 268 622 699*
7: VII 115 201* 452
8: VI 24* 196* 580
10: IX 104

65, 1: IX 157
2: IX 157
4: VII 444
5: VII 131* 184 245* 383 453
13: VI 179 559* 576* — VII 33* 151* 420 — IX 104* 255
14: VI 138 — VII 106 110 151* 202* 420
17: IX 111* 112*
18: VI 609* — VII 388*
20: V 424* — VI 86 134* — VII 459
24: VI 240 — VII 285
25: VII 251*

66, 1: VI 167* — VII 264 293* 458 523* — VIII 304* — IX 355* 555* 561 587
2: V 421* 466 — VI 78 146 — VII 31* 118 175* 176 212 244 249* 256 292* 458 521 523* — VIII 148 304* 504 — IX 309 537
4: IX 516
7: VII 24 46* — IX 706
8: VII 24 46* 296* — VIII 492 — IX 109 706*

9: V 105 — VII 46*
10: VII 388* — IX 78 111 291* 309* 313*
11: VII 388*
12: VI 465* — VII 51* 385* — IX 29*
13: VII 151 385* 400* — IX 54* 111 308* 366
14: VI 464* 631* — VII 385* — IX 83* 84 106 308 313*
15: VI 144
18: IX 308
22: VII 20* — IX 106 134*
23: VI 245 — VII 20* 586
24: VI 89 208 369* 590 — VII 75 80* 423* — VIII 84 — IX 308* 344* 428*

IEREMIAS.

1, 5: VII 17 — IX 414 641*
6: VI 177* — VII 459* — IX 64
7: VII 72 85 433 459*
10: VI 31* — VII 447 — VIII 470*
11: V 397* 397* — IX 81 585*
13: V 397
14: V 549 — VI 13* 89 — IX 604*
17: VII 325
18: IX 532 603

2, 5: VI 4 97* 192 — VII 137* 390* — IX 102
6: VI 178 589*
7: VII 341 — IX 671
10: VII 180* — IX 662*
11: VII 180*
13: VI 97 290* 337 555 — VII 271* 411 — IX 317 338* 465* 696
16: IX 533
18: V 423 — VI 626* — VII 191
19: VI 129 137 219* 271* 606 — IX 570 720
20: VI 121* 366 — VII 203* 486* — IX 263
21: VI 366 448* — VII 503* 505* — VIII 170 176* — IX 194*
23: VI 560 — VII 170
24: VII 288
31: IX 245
32: IX 662*
33: VII 372*
34: VII 372*
35: VII 170 289* 379 455
36: VI 68 561

3, 1: VI 450* 560* 625 — VII 383 415 — IX 163* 189 560*
2: VI 366 406 — VII 102 269 490 — VIII 492* — IX 161* 220* 448 505
3: VI 399* — VII 102 182* 229* — IX 371 555
4: VII 400* — IX 662
7: IX 189
9: VI 199
12: VI 211
15: IX 294*
17: VI 31*
18: VII 484
19: VI 582 — VII 250 278* — IX 237*
22: VI 422 — VII 17 — IX 162 163*

4, 2: V 517* — VI 203*
3: VII 191*
4: VII 55 — IX 137 142
5: VII 181
6: VII 181
13: VI 80*
14: VI 202* 426 598* — VII 426 303
18: VI 375
22: V 499* — VI 207* 369*
23: VI 207
30: VI 624*

5, 1: VII 338
3: VI 217* — VII 125 467*
5: VI 145* 446 — VII 203*
6: VI 186*
7: VI 27*
21: V 464 — VI 381* — VIII 186*
22: V 464 — VI 229* — VII 408* 200 312*
24: VI 304* — IX 214*
26: VI 199
28: VI 145* — VII 450*
30: VII 152 — IX 97
31: VII 152

6, 2: IX 691*
7: VI 587
8: VIII 186*
13: VI 26* 27* 86* 273* — VII 269* — IX 62* 211*
14: VI 201* — VII 332
16: VI 118* — VII 76* 115 266* 461
23: IX 329
26: VI 224 — VII 176* 209* 260 — VIII 74* 129*
29: IX 344 486* 569 639
30: VI 167* 179* 205

7, 3: VI 27*
10: IX 390
11: VI 409 — VII 499
12: VI 629 — VII 499
13: VI 629
20: VI 629
24: VI 145* 568
25: VII 307* 505*
26: VII 307* 505*
28: VI 202* — VII 452 — IX 606

8, 2: IX 236*
4: IX 277
5: VI 347*
7: VII 71 497* 524*
12: VII 229 — IX 374
17: VI 83

9, 1: VI 22 — VII 186* 496 574 — VIII 122* — IX 356*
3: VII 421*
4: VII 529
5: VI 85 139* 206* — VII 421* 529 — IX 256
8: VII 137* 332 421*
17: VII 181 214*
19: VII 181 214*
21: VI 23 — VIII 517* — IX 277 571 652* 655* 724*
23: V 499 — VI 144 219 — IX 270*
24: VI 602 — IX 142*

10, 3: VI 200
4: VI 200*
5: VI 195* 203* — VII 312
6: V 464 544 — VII 242 — IX 141 414*
7: V 464 544 — VII 107 200 206* 237 242 312
8: IX 414* 566*
11: VI 199*
13: VII 144
14: V 475* 515 — VI 5 199* — VII 215
15: V 515 — VI 5 11 199* — VII 338 — VIII 34*
19: VII 176*
21: VII 160*
23: VI 257* — IX 68 69

11, 1: IX 76*
9: VI 378
10: VI 378
13: IX 453*
16: IX 458 499* 518*
18: VII 139*
19: VI 160* 378 543* — VII 139* 498* 576 — VIII 167* — IX 178 178* 245 262

12, 1: VI 58* 69 — VII 379 — IX 253
2: VII 168
3: VII 531 — IX 568
7: VI 387* 450* — VII 130 251* 466 487 — IX 154* 551 591*
8: VI 491 — VII 571
9: VI 582* — VII 133* — IX 448*
10: VI 582*
12: IX 282*

13, 16: IX 689
18: VII 260 — IX 488
20: VI 145* — VII 48* 330
21: VII 48* 330*
23: VI 186* 424 — IX 552 592

14, 6: IX 553*
8: VI 290 — VII 47* 246* 475 593*
9: VII 47*
10: VII 209

15, 6: VI 569
7: VII 79*
8: VII 102
10: VII 529

13: VI 172*
16: VI 147 — IX 76* 110* 112* 182* 291
17: VII 172* 273 — IX 153*
19: VII 181* 261 — VIII 293* — IX 531* 731*

16, 6: VI 224
13: VI 5 365 575* — VII 411* — IX 541*
16: VI 266 521 — VII 116*

17, 1: IX 53*
5: IX 220* 603* 686*
7: IX 452* 686* 717
8: VII 191* — IX 384* 464* 519*
9: VI 465 — VII 412*
10: VI 114 267 277 465 525* — VII 138 311
13: VI 354* — VII 263* — VIII 463* — IX 53*
16: VI 340* 525 — VII 496*
18: VI 180 — VIII 53*
20: VI 42*
21: VI 42* — VII 585*
23: VI 593

18, 2: IX 151* 155* 337 688
3: IX 714*
6: VI 155 580 — IX 714*
8: VII 389 — IX 370* 372
18: VI 407*
20: VII 506
23: VII 139* 564

20, 7: VII 565*
8: VII 565* — IX 76*
9: VII 597*
10: VII 597*
11: V 498 — IX 425
14: VII 496*

22, 7: VII 104*
13: IX 152*
14: IX 448*
19: VI 50*
20: IX 319
29: VI 354* — VII 274
30: VI 354*

23, 5: VI 122 488 496* — VII 24* 44 493 — IX 96* 100 121
6: VI 122 — IX 140*
9: VIII 184
10: IX 482
19: VI 141*
21: VI 251 366* 386 513 — VII 142 217* — VIII 361*
24: VI 114* 359 — VII 68 264 — IX 353
28: VII 80*
29: VI 186* — VII 331 597*
40: VI 136

25, 4: IX 191
15: VI 547*
29: VI 179*
38: VII 74

26, 4: VII 424*
5: VII 424*
6: VII 424*
11: VI 493 — VII 509*
15: IX 726
21: VIII 254 254*

27, 6: VII 44*
7: VII 44*
8: VII 44*

29, 10: VII 407
11: IX 350
13: VII 285 — IX 166 410*
23: V 538* — VI 114 137 318*

30, 1: IX 76*
11: VI 211
12: VI 117 211*
14: VI 624* — VII 474*
18: VI 549*

31, 1: IX 162
3: V 446* — VI 557* 625 — VII 210 331* 456* — IX 662
6: IX 170 170*
11: IX 26*
12: IX 663
13: IX 110*
14: V 555*
15: VI 94*
16: VII 150 171
18: VII 170 183* 434* 566 — IX 371
19: VI 20* — VII 170 183* 434* — IX 372*
20: IX 235*
21: VI 364 — VII 340 — IX 68 68* 75* 162 163* 176* 649* 662
22: V 485 485* — VI 17 78* 260 456 — VII 22 24 178 296* — IX 126* 134* 658 659* 664 667 701 703 708
27: VII 194
30: VI 59*
31: IX 134
32: IX 415*
33: V 385* — VI 330 437* 602
34: VI 330 464* 602 — VII 280

32, 3: VII 81*
13: VII 191*
17: VI 65* — VII 126*
18: VI 65* — VII 126*

33, 5: VI 629
6: VI 212
9: VII 16

35, 2: V 402*
3: V 402*
6: VIII 263 442
7: VIII 442 — IX 676*

36, 2: VI 577 — IX 264*

38, 22: VI 580* 581 — VIII 347

39, 7: IX 396

41, 8: IX 30 533*

44, 10: VI 600*
11: VI 600*
18: VI 192*
19: VI 192*

46, 12: VII 293

48, 6: IX 123* 540*
7: VII 452*
9: VI 121
10: VI 129 — VII 458* 483* 520 554* — VIII 102 148* — IX 684*
28: VI 297 — VII 130 219* 378 — VIII 79* — IX 314*
29: VII 413
30: VII 413
43: VII 539
45: IX 540

49, 6: IX 191*
10: IX 358
11: VI 380*
12: VI 613
16: VII 413

50, 2: IX 233*
6: VII 160* 309 — IX 104*
17: IX 236*

51, 6: IX 541
7: VI 613
18: VI 27 192 206*
25: IX 143 688*
50: VIII 492*

52, 11: IX 46

THRENI.

1, 1: V 394 397 — VII 171
2: VI 30 37* — VIII 161* — IX 101* 329
4: VII 57*
5: IX 90
6: V 482* — VI 558
7: VII 96* 344 378
8: V 410 — VIII 441*
9: VI 426*
10: VI 558 — VII 532*
11: V 410 — VI 556 — VIII 371
12: V 487 — VI 127 142 618 618 629* — VII 171 234 284 — VIII 113* 122 — IX 104* 172* 174 203* 705 730*
13: VI 593* — VII 84 117 171 330* — VIII 78* — IX 341 499 518
14: VI 187 396 558* 587 — VII 342*

15: IX 663
16: VI 508 — VII 133 573* — IX 329
17: VII 401
18: VII 401
19: VI 536
20: VI 372* 559 590 — VII 532*
21: IX 55

2, 2: VII 532* — IX 661*
3: IX 428
4: VII 532*
5: VII 532*
8: VII 497
9: VII 497
10: IX 277
11: VII 574 — IX 203
12: VII 497
13: V 566 — VI 566 — VII 98 — IX 662*
14: VII 309
17: VII 497 531*
18: VII 184* 574 — VIII 74* 129* — IX 127* 562
19: V 443* — VI 305 — VII 48* 124* 141 284 497 539* — VIII 9* — IX 215 328 343* 356* 727*
20: VII 497

3, 1: VII 175* — IX 364
2: VI 536*
4: VII 210*
12: VI 619 — VII 61*
14: IX 278*
15: VI 458 — VIII 76* 77 78*
19: VI 78* 92* 319* — VII 37 234 547 — IX 264* 436 555*
20: VII 37 547
22: VI 68* 69 — VII 160 — IX 347*
24: VII 275 — IX 516
25: VII 209 235* 275
26: VI 401* — VII 19 209 236 — VIII 481
27: VI 42* 89* — VII 88 326 372 — IX 263 363* 371* 440 539 577
28: VI 40 400* 569 — VII 66 144* 206 225 273* 377* 512 — VIII 116* 119 496 — IX 25*
29: IX 263
30: VI 332 483* 490* 616* — VII 154 563* — VIII 567
31: VII 533
32: VII 533
33: VII 33
38: VI 491*
39: VII 382* 475*
40: IX 476* 649*
41: VI 467* — IX 40
44: VII 471 — IX 226 391
51: VI 23 — IX 227
53: VII 584*
54: VII 201*
61: VII 566
62: VII 566
66: IX 492*

4, 1: IX 716
3: VII 451
4: VI 90 — VII 281 369* — IX 183 281
5: VII 340 — IX 524
7: IX 588 699
8: VII 122* — IX 446* 709*
9: VII 393*
10: V 488 — VI 185* — IX 243*
13: VII 498*
14: VI 484* 579 — VII 177 — IX 253*
20: VII 549

5, 3: IX 485*
15: VII 284 573
16: VI 124* — VII 271* 284 573 — IX 485*
17: VI 124* — VII 271* 573
18: V 389
19: IX 253
21: IX 137

BARUCH.

1, 14: VII 405
18: V 508*
22: V 508*

2, 18: V 149

3, 9: IX 398*
10: IX 573
13: VII 72*
14: V 495*
16: VI 614* — VIII 45*
17: VI 614*
18: VI 153 — VIII 45*
19: VI 117 126 130* 143 153 186 191 614* — VIII 46*
23: VII 322 479* — IX 59 69 92 507* 599*
24: VII 370 543* — VIII 59* — IX 31* 155 156 687* 692
25: VII 370
26: IX 517*
28: VI 78 173* — VII 139 — IX 189 191* 453*
29: IX 319
34: V 429* — VI 93 — IX 37
35: V 429*
36: VII 97* 358* 547* — IX 126* 730*
37: VI 161 — VII 97*
38: VI 463 549 602 628 — VII 60 68* 182* 299 337* 358* 384 475 517* 601 — VIII 288 — IX 126* 250 730*

4, 1: VII 266* — IX 454* 455
2: VII 266* — IX 455*
4: VI 174* — IX 165*
8: VI 216
16: VI 121*
22: IX 48
23: VI 608*
24: IX 220

5, 1: IX 514
5: V 443*
7: IX 455*

6, 5: VII 93
8: VI 200*
14: VI 196
16: VI 195* — VII 259
25: VI 196
26: VI 195*
40: VI 195*
58: IX 714*
59: IV 115*
66: VI 193*
67: VI 208

EZECHIEL.

1, 1: IX 491 493
3: VI 392 — VIII 506 515
4: V 335 — VII 201 — IX 41 109
5: V 335 389 390 — VII 6* 143* — IX 610
6: V 389 390 390 — IX 472 528* 528*
7: V 389 390 — VII 213
8: VII 143*
9: VI 569 — IX 163
10: V 203 355* — VI 241* — VII 7 — IX 528* 565 565 565* 565*
11: IX 529
12: VII 115 — IX 163
13: VII 144 439* — IX 528 707*
14: VII 53* 104 254 373 431* — VIII 119* — IX 163 163* 649*
15: V 203
16: V 391 — VIII 286* 287
18: IX 472
20: VI 156* 542*
24: V 373 — VI 241* — VII 534*
25: V 373
26: IX 695
27: IX 113*
28: VI 13* — IX 114

2, 1: VI 13* — VII 97 114* 435* — IX 113*
2: VII 345*
3: VII 357
4: VII 357
5: V 330*
6: VII 287 358* 566

7: VII 485
9: V 229 312 386* — VI 574* — VII 181 — IX 264* 606*

3, 7: VII 260* 425
8: VII 246*
9: VII 246*
12: VII 316 404* — IX 335
14: VII 38 43 65* 343 — IX 216* 581*
17: VIII 317* 468* — IX 582
18: VI 389 — VIII 122* 470*
20: VIII 122*
26: V 330* — VI 93 — VII 18* — IX 64*

4, 1: VII 496* 530*
2: VII 496* 530*
3: VII 497
10: VI 556
16: VIII 557

5, 5: IX 323*

7, 10: IX 287*
26: VI 138 — VII 136*

8, 3: VI 240* — IX 346* 399

9, 2: V 397* — VII 584*
4: VII 440 — VIII 504* 515* 569* — IX 180 574* 587 728*
5: VII 440 486* 532*
6: VII 440 532*

10, 7: IX 529
11: VII 144*
18: IX 121
19: IX 154 156

11, 19: VIII 180

12, 19: VI 565*

13, 3: VI 226*
5: VI 387 — VIII 318*
10: VII 496* — VIII 135
11: VII 165* — VIII 142
14: VIII 142
15: IX 60*

14, 14: VI 592* — VII 172* 446
20: VI 623

15, 2: VI 447*
4: VI 447*
5: VI 133*

16, 3: VI 366* — VII 333 — IX 52*
4: VI 551
5: VI 551
9: IX 220 547
12: IX 514
13: VIII 84
20: VI 201*
21: VI 201*
22: IX 572
25: V 164* — VI 121*
33: VI 624*
39: VII 202*
42: VI 188
49: VII 442*

17, 3: VI 241 — IX 52 142* 497*
4: VI 241
10: VI 133*
22: VI 241
23: VI 241
24: IX 305* 394 466

18, 2: VI 133*
4: VI 184* — VII 303*
5: VI 564 — VII 77*
6: IX 378*
7: VII 77*
8: VII 157
9: VII 77* — IX 378*
20: VI 147 374* 606*
21: VI 183* 564 — VII 389 — IX 371*
25: VI 589
27: VI 561*
30: VI 146* — IX 372*
31: IX 137
32: VI 589

19, 10: VI 553* — VII 505*
12: VII 505* — IX 382*

20, 30: VI 226*

21, 9: VI 143

22, 29: VI 37

23, 5: VI 624*
33: VI 607*
34: VI 607*

24, 12: VI 179*
13: VII 103
25: IX 306*

26, 16: VII 539

27, 2: VII 259*
18: VI 547*
27: VII 259*

28, 6: VII 365
7: VII 365
8: VII 365
12: V 499 — VII 262* 387* — IX 114* 118*
13: V 499 — VII 387* — VIII 110* — IX 542 625
14: V 499* — VIII 530*
16: VI 160 — VII 106* 122* 262* — VIII 530*
17: VII 262*
18: IX 646
19: VI 367 — VII 365*

29, 3: VII 294*

31, 3: IX 30
8: IX 114* 117 118* 119 119 691*
9: IX 115
10: VII 413
11: VII 413
18: VI 111

32, 7: IX 37 720
14: IX 634*
21: VI 146*

33, 6: VIII 317* 468*
8: VIII 136
11: VI 117
12: VII 429 456*
13: VI 329 — VIII 328*

34, 2: VI 526 582 582* 626 — VII 328
3: VI 526 582 582* — VII 328
4: VI 396 582 — VIII 137* 146* 426
5: VI 582* — VIII 146* 426 — IX 302*
6: VI 387
10: VII 330* — VIII 142 377*
11: VII 385 — IX 61
12: VII 42* 385 — IX 295
13: VI 384 385*
14: VI 385* — VII 232* — IX 31* 219*
15: VII 325* — IX 303
21: VIII 343 431*
23: VI 388 — VIII 427
24: IX 673
26: IX 465
31: VII 322*

36, 5: VI 290*
8: VI 205* — IX 218
17: VI 123
23: IX 96*
25: VI 426* 555 600 627* — VII 72 103 177 — IX 134* 185* 186* 187* 333* 356
26: VII 134 286* 495 602* — VIII 180 — IX 133* 324* 336 380*

37, 1: IX 77
4: VII 315*
5: VI 542*
6: IX 133*
9: VI 12* — VII 585 — IX 309*
12: VII 536
13: VII 175
14: VII 175
21: VI 610*
22: VI 610*
23: VI 610*

38, 11: IX 572
22: VII 443*

39, 29: IX 336*

40, 1: IX 604*
2: IV 688
3: V 404
4: V 404
5: IX 716

42, 1: VII 520
5: VIII 392
13: VII 520

43, 2: IX 701 702*
4: VI 548* 549 — IX 702*

10: IX 177 652
13: VII 419

44, 1: IX 663*
2: VII 56* — IX 100 135 663* 701
22: VIII 287

45, 5: VIII 287
6: VIII 287

46, 1: VII 585*
2: VII 351*
3: VII 351*

47, 1: VI 549 627*
9: VI 549 573
12: VIII 159 — IX 94* 119*

DANIEL.

1, 3: VII 459
4: VII 459
8: VI 148 150* — VIII 269* 271
12: VI 127 556*
13: VI 556*
17: V 347 425 494* — VI 240 — VII 460 — IX 455* 564

2, 6: IX 530*
17: VII 234*
18: VII 234*
19: VII 234*
20: IX 141
21: V 496* — VI 170* — VII 92*
22: V 496* 568 — VII 60 184 196* 212 601* — IX 563* 693
31: V 347
32: V 347 — VI 22*
33: V 347
34: VI 241 — VII 508 584* — IX 98 126* 435 637* 688 700
35: VI 553 — VII 338 508
40: VII 44*
42: VII 70
44: VII 44* 70
45: VI 241

3, 1: VII 413
4: VI 200
12: V 152
13: V 152
14: V 152
15: VIII 270*
23: VIII 271*
24: VIII 301 — IX 483
27: VII 580
29: V 508* — VII 580
32: V 508*
37: VIII 111* — IX 596
39: IX 435*
49: VI 215* — VII 83 — IX 578 619
50: VII 83 — IX 127
51: VII 127*
52: VII 32 — IX 140
53: IX 177*
56: IX 246
57: V 418* — VII 470* — IX 687
92: V 177 — VIII 270* — IX 177* 579
93: VII 529*
94: VII 529*
95: VIII 343*
100: V 543*

4, 1: IX 288
7: VI 133 — VII 347*
9: VII 347* — IX 119*
11: VII 75
16: VII 23*
24: VI 47* — VII 125* 304 — IX 348 351
27: IX 288
31: IX 414
33: VII 206*
34: VII 30* — IX 413

5, 1: VII 367
6: V 347
7: V 347
8: V 347
17: IX 530*
18: VI 50
19: VII 33

6, 5: VII 137*
27: IX 112

7, 2: IX 426*
3: VII 438*
4: IX 143
8: IX 143
9: IX 27
10: VI 174 — VII 18 481 — IX 117* 335 335* 454* 455 602 615 619 619* 621*
13: VII 535 — IX 41
14: V 543* — VI 183 420* 614* — VII 24* 24* 280* 535 — VIII 84* — IX 148* 730*
27: IX 730*

8, 15: V 497
16: V 497 — VI 240
23: V 399
26: V 375

9, 3: VIII 269*
5: VI 72
8: VII 433*
9: VII 433*
18: VIII 103
20: IX 334*
21: VII 18* 21 — IX 186*
22: VII 21
23: V 296 425 548* — IX 334* 467
24: VII 5* 21 25* 97* 106* 227 308 533 545* — IX 62 598* 661
26: VII 227* 308 469 480 530* 549 576 — IX 62
27: VII 530* — IX 454

10, 1: VI 174
2: VII 181*
3: VII 181*
7: VII 15*
8: VII 15*
9: VII 436
10: VII 127
11: V 548* — IX 42* 56*
12: VII 16 — VIII 351*
13: VII 213* — VIII 351*
15: VII 589*
16: VII 19 — IX 79*
17: VII 19
18: VII 390 557
19: VII 138* 557
21: IX 620*

11, 33: VII 532*
35: VII 532*
36: VI 85* — VII 92
38: V 399
39: VII 92*

12, 1: VII 48* — IX 621
2: VI 312* 401 — VII 515*
3: V 369 — VI 165* — VII 196 251 272 482* — IX 37 518 488* 659 700 701*
4: V 400 476* — VI 98* — VII 68*
9: V 473 — VII 99*
10: V 473

13, 5: VI 355 408 481* — VII 560* — IX 532*
15: VI 599
17: IX 547
22: VI 170 — VIII 244
35: VII 568*
42: VII 568* — IX 693
43: VII 568*
45: VI 163* — VII 85 459*
46: VII 459*
50: VI 134* 541*
52: VI 41*
56: VI 193 200*

14, 5: IX 277*
6: IX 716
22: VI 208*
30: V 134 — VIII 271*
32: VIII 262* 324*
35: IX 619
38: VII 94*

OSEE.

1, 11: V 167*

2, 5: VI 624* — VII 393
6: VII 284 393
7: VI 624* — VII 284 — IX 162
8: VI 194* 199 — VII 404
9: VII 404
10: VII 404
11: VII 393 585*
14: VI 355 569 577 — VII 71* 89* 221* 555* — IX 463
20: VI 271 — IX 425* 606*
23: IX 194*
24: VII 507*

4, 2: VI 202 558*
3: VI 558*
6: V 477 — VII 41* 328 — IX 327*
7: VI 207 — VII 92 519
14: VII 330
19: VIII 441*

5, 6: VI 572* — VII 133 286 351

6, 1: VI 586* — VII 146* 284 — IX 127 279*
2: VII 146*
3: VI 88* 276 — VII 146* 221* 227* 356 469 515* — IX 723*
4: VII 270* — IX 127
6: V 259* 478* — VII 270 305

7, 1: VII 62 188*
4: V 422* — VII 109 310
9: VII 342*
13: VII 194*
16: VIII 266*

8, 1: IX 143
4: VI 82 581* — VII 328
5: VII 103
7: VI 365
8: VII 196

9, 6: IX 676*
7: VI 138*
8: VI 203
10: VII 385
11: VI 140*
14: VII 140 — IX 339
16: VII 194* — IX 460

10, 1: V 393* — VII 340*
2: VI 111* 132* 609* — VII 291 — IX 570*
6: IX 453*
7: VI 141*
11: VII 147 251* 431* — IX 363*
12: VII 111* 137* 265* 268* — IX 28 49* 138*

11, 1: VII 33* 244 459 — IX 495 497* 500
3: IX 327
4: VI 40 567* — VII 331*
9: VI 572
10: IX 574

12, 1: VI 557 — VII 129* — IX 553
3: VI 175
4: VI 175 — IX 721
11: IX 363*

13, 5: VII 71*
6: VI 229
8: VI 136*
11: VI 81*
14: V 458* — VI 198 592
15: VII 293* 316*

14, 6: IX 118 283* 495 498*
7: IX 230* 499*

IOEL.

1, 4: IX 458*
6: IX 572*
7: VII 339
17: IX 287 383

2, 12: VII 181 — VIII 271*
13: VI 204 566* — VII 158 181 — VIII 271* — IX 349* 668* 686*
15: VII 80* 370*
16: VII 80* 370*
17: IX 86
23: VII 114*
26: IX 97
28: VI 330 332 — VII 64 — IX 333* 345
31: VII 533*

3, 2: VII 438
4: VII 160
10: VII 554*
12: VII 515*
18: VII 232* — IX 121* 155 689 697*
21: VII 80

AMOS.

1, 13: VII 532

2, 14: VI 66 76

3, 7: VII 39* 178* 220*
8: VII 38*
11: VII 497*
12: VII 127

4, 10: VI 400
12: IX 32* 495*

5, 1: VIII 262 — IX 661*
2: VIII 262
10: VI 341 — VII 81* 103 309* 357 500* 509*
11: VII 442
12: VII 442
13: IX 328
14: IX 410
20: VII 480*

6, 1: VI 22* 581* — VII 318
4: VII 47 318
5: VI 22*
6: VI 22* 78* 121 547 — VII 318
13: VII 191* — IX 383 460*

7, 14: VII 135 — IX 143
17: VII 192*

8, 9: V 391* — VI 13* 93* — VII 109*
10: VI 319*
11: VII 391*

9, 6: IX 318* 319* 324 618*
9: VII 552*
13: IX 128*

ABDIAS.

v. 1: VII 42*
3: VII 365
4: VI 596* — VII 249* 260 365 457 — IX 143

IONAS.

1, 1: VI 323
3: VII 74 — IX 454*
4: VII 199*
5: VII 558
6: VII 558
12: V 357

2, 1: VI 276* — VII 298*
2: VII 298* 380
3: VII 380
4: VI 566 — IX 190*
8: VI 548* — IX 652*

3, 2: VII 208*
4: VII 257 356 — IX 175 666
5: VII 259* 298* 299*
6: VI 560* — VIII 444 — IX 144 170*
7: IX 538

4, 6: IX 256*

MICHAEAS.

1, 2: V 538*
8: IX 170* 572*
12: VI 587

2, 4: IX 139*
8: VII 154*
10: IX 278 518*
13: VI 384 540* 597* 605* 621 — VII 200* — VIII 82 — IX 318 318* 320 326*

3, 8: V 480 — VI 538*
9: VII 498*
10: VII 498*
11: V 147 529* — VII 218* 498* 531*
12: VI 132* — VII 218* 498* 531*

4, 1: IX 155 156
3: VI 30 31 — VII 45 — IX 565*
5: VII 45
6: VII 175
8: VII 377
10: IX 268*

5, 1: VI 483* — VII 563
2: VI 169 266* 351 420* — VII 45* 517* — IX 146 159

6, 3: VIII 40*
6: VII 212 379*
8: VII 305 325 348* 372 — VIII 5* — IX 365* 723
10: VII 163* 561*
12: VII 303
14: IX 370 596

7, 1: VII 192 350*
2: VI 202 — VII 528* — IX 191*
3: VII 528*
5: V 412*
6: VI 324
17: VII 258*
19: VII 205 — IX 53*

NAHUM.

1, 3: VII 535*
4: VII 200 535* — IX 287
7: VI 190 — VII 461*
9: VI 284* — IX 303*
10: VII 140 — IX 569
11: VII 371*
15: VII 98

2, 2: VII 391
6: VI 550 — VII 164*
7: VI 550 — VII 57*
10: IX 79*

3, 14: VI 580*

HABACUC.

1, 3: VI 121*
12: VII 292*
13: VI 70 600* — VII 352*
14: VII 116*
15: VI 63 76* — VIII 116*

2, 1: VI 147 606 606
3: VI 604* — VII 58* 325* — IX 250 281 311*
4: VI 71* 292* 330* 441* 516 564 — VII 17* — IX 410* 453
5: VI 51 547*
6: VI 153 581 — VII 151
8: IX 253*
9: IX 152*
13: VI 129

3, 1: IX 60
2: V 333 464* — VI 58 211 226 496 541 542 — VII 47 — IX 45 175* 177
4: V 480* — VI 536 — IX 208* 296*
5: VII 107
10: VII 434*
11: V 346* 391* — VII 603* — IX 586*
13: VII 400* — IX 275*
15: VI 229* 230 580*
16: V 464* — VII 23 — IX 320*
17: VI 608* — IX 458
18: VI 608* — IX 78 111* 140* 493
19: V 483

SOPHONIAS.

1, 3: VII 165*
8: VII 416*
12: V 288 — VI 145 — VII 388
14: VI 115* — VII 329
15: VI 58* 91
17: VI 578*
18: IX 342

2, 3: IX 75 212 276 594*
14: VI 221

3, 4: IX 599
8: VI 123* — VII 79* 331 597*

AGGAEUS.

1, 6: VIII 138*
8: VI 30
9: VII 157 — IX 154*

2, 7: VII 493 567 — IX 48 89
8: VI 595 — VII 265* 493 563* — IX 27 51*
10: IX 89

20: IX 288*
24: VI 325* — VII 447 — IX 142 216 573 576

ZACHARIAS.

1, 3: VI 262* — VII 17 186
13: VII 18* 58* — IX 434* 626*
18: IX 220*

2, 6: VI 12* — VII 531

3, 1: VII 106* 552
2: VII 106* 241*
3: VII 46*
9: V 335*

4, 2: VII 144 300*
7: VI 255
14: IX 530 546

6, 1: VII 112*
2: VII 112*
3: VII 112*
12: VI 262 — VII 42

7, 6: VII 417

9: VII 305
12: VII 191

8, 10: VII 333 526*
16: VI 607
19: VIII 409* — IX 111*

9, 8: IX 619*
9: VI 414* 416 595 597* — VII 30 50 491 — IX 28 39 39* 56* 66 120 128* 147 243 243* 246 250
10: IX 111*
11: VI 160 302 — VII 40 98* 361* — VIII 81 — IX 243* 261* 728*
17: VI 161 271* — IX 662

10, 1: VII 285 — IX 194
2: VII 151 — IX 55

11, 5: VII 318 — IX 687*
7: IX 531*

12: VII 542
13: VII 542
17: VI 81* 387 582* — VII 48* 137* 140 205*

12, 10: VI 501 — VII 573* 576 — VIII 79* — IX 333
12: IX 72

13, 1: VI 290* 426 555 — VII 72 355* — IX 116* 139* 334 340 697* 721*
2: VII 106 146* 205 294
3: VII 528*
5: V 156* — VI 601 — VII 399 — IX 298*
6: VII 549 576 — IX 154*
7: VI 465*

14, 7: VII 438*
15: VII 165*

MALACHIAS.

1, 2: VI 216 — IX 495* 500
6: V 124 464 — VI 366 520* — VII 38* 278* 394 — IX 576* 599*
10: VII 328
11: VII 279* — IX 414*

2, 6: IX 435 443*
7: VI 215 — VII 178* 188* 269* 329 359* 399* 427* 499* 588* — IX 222 618 622
8: VI 146 — VII 427* 499*
9: VII 427* 499*
10: VI 146* 171* — VII 278*
11: IX 674

15: VII 31

3, 1: VI 250* 544* 548* 574* — VII 17* 41 59 72 80 178* 246* 379* 493 — IX 38* 65* 177 344 617* 642* 649*
2: VI 600* 628* — VII 80 379* 493 — IX 79* 83 635* 687
3: V 395* — VI 600* 604* — IX 633 654*
5: V 538*
6: V 97 — VI 192* 349* — IX 72*
8: VII 576
10: VI 544

14: VI 14
16: IX 55
18: IX 81*

4, 2: V 391* — VI 13 90 159* 222 373 437 564* — VII 42 49* 109* 181 — VIII 59* 178* 234 296* 314 — IX 95 95* 121* 128* 129* 219 226 312 519 659 711*
3: VI 128 — VII 181
5: VII 17 226
6: VII 17

I. MACHABAEORUM.

1, 6: IX 170
7: IX 245
11: VIII 419
22: VII 204
23: VIII 419
27: VI 558 586*
28: VI 30
40: VIII 255*
43: V 399* — VI 200

2, 7: V 355* — VI 37*

8: VI 550 578
9: VI 550 578
24: VI 480 — VII 450*
26: VIII 254
27: VII 177* 177* — IX 206* 373*
28: VIII 254 — IX 541*
29: VII 43*
30: VII 43*
62: VI 422* — VII 92 131* 312 519 — IX 87*
63: VI 422* — VII 519

66: V 482* — IX 489*

3, 3: VIII 317*
4: VII 121* — IX 516
9: VII 121*
18: VII 379
19: V 480 — VI 227 — VII 282 379
25: VI 630
58: VI 598 — IX 533*
59: V 355*
62: VI 378

4, 9: VI 557*
10: VI 557*
13: VII 449
14: VII 449
36: IX 31* 418 430
57: IX 651
59: VI 390

5, 17: IX 608
33: VII 240
40: VI 621 — IX 326*
43: VII 487

6, 34: VII 431 548 — IX 261* 356* 513* 729
39: V 427* — VII 232* — IX 31 449 449* 689 711*

7, 37: VII 499

9, 55: VII 124

10, 17: IX 486*
18: IX 434*
19: IX 489
28: VII 98*

12, 3: IX 336* 430
27: IX 518

14, 4: VI 31
24: VI 326

16, 6: VII 201
15: VII 367
16: VII 367
17: VIII 35*

II. MACHABAEORUM.

1, 3: IX 384
11: VII 40 — IX 434*
19: IX 645*
22: VI 139* — IX 33*
23: VII 15 468*
32: IX 31

2, 9: IX 651*
17: IX 99
31: VII 12

3, 1: V 472 — VII 520*
2: V 472 — VII 520*
16: IX 292*
33: IX 338

4, 16: VII 392
23: V 472
24: V 472
37: IX 70

5, 2: VII 526*
3: VII 526*
27: IX 206

6, 2: V 472
13: VII 110*
14: VI 146
26: V 482*
27: V 482*
28: V 482* — VI 590*
30: V 478* — IX 298 301

7, 1: V 399*
9: VII 228*
14: VI 312
22: VI 89* — VII 320*
23: VII 515*
24: VI 96
27: VI 151* 152
28: V 498 — VI 119
40: IX 187* 489*

9, 11: VI 586*
12: VI 586* — VII 334*

10, 3: V 472
9: VII 338*
38: VII 59*

12, 46: VIII 440 — IX 608*

14, 35: VI 537* 538

15, 11: VIII 410 — IX 238
14: IX 608*
33: VII 421*
35: IX 465*

NOVUM TESTAMENTUM.

EVANGELIUM SEC. MATTHAEUM.

1, 1: VII 87 — IX 454
2: V 53 378 405
3: V 405
16: VII 86
18: VIII 71* — IX 93* 97* 144* 151* 156* 160*
19: VI 122* — VII 21*
20: VI 123 — VII 25 583 — IX 99*
21: V 277 — VI 496* 557* — VII 41* 55 87* 188* 248 361* 477 — IX 42* 112 135 141 274*
23: VI 252*

2, 1: VII 62* — VIII 72 — IX 24 156* 166* 556
2: VII 62* — VIII 93 93* — IX 84 145 149* 165 167* 168 170 617* 719*
3: V 357
4: V 357
5: V 357 — VII 45* — VIII 93*
6: VII 45*
7: VII 305* 354* — IX 150* 159
9: IX 149* 160 168* 617*
10: VII 49* — IX 127* 164 168* 169 171 185
11: VII 52* 67* — VIII 93* 94 274* — IX 91* 149* 151 155* 156 160 163* 166 175 186*
12: IX 161* 163
13: VI 569* 572* — VII 57* 104 276* — VIII 65* 72* — IX 665
16: VII 13* 62* 458*
19: IX 144
20: VII 583 — IX 144
21: IX 144*
22: VII 65
23: VI 266* 253* — VII 65 — IX 53

3, 1: VI 257 — VIII 242* — IX 546
2: V 545 — VII 399* — IX 104 224 370* 372*
4: VII 178 — VIII 262 263* 264* 299 — IX 538*
5: VI 285 — VII 72 82 180
6: VI 259 285 — VII 72 180
7: VIII 80
8: VII 339* — IX 372*
9: VI 366
10: VI 447 — VII 339* 485 536* — VIII 144* 306* 404* — IX 52*
11: VII 79 — VIII 389* 390
12: VIII 404* — IX 25 344* 618
13: V 186 269 — VI 259* 302 — VIII 73 — IX 544
14: V 486 — VI 260 261* — VII 82 — VIII 73
15: V 121 159* 184* 186 186 439 — VI 260 — VII 46 82 99* 545* — VIII 73 570 — IX 45 595* 648* 650
16: V 373 — VI 267 274* 544 — VII 83 — VIII 73 — IX 45* 492*
17: V 373 544 — VI 325* 362 418* 596* — VII 84* — VIII 73 — IX 89*

4, 1: V 459 — VI 267* 302 — VII 90 — VIII 73 269 271 406 530 — IX 204
2: VI 302 — VIII 269 409 — IX 209* 635*

3: V 422* — VI 127 — VIII 259* — IX 207 624*
4: V 409 414* — VI 216* 565* — VII 224* 366* 369* — IX 53* 207 210* 281 379 671
5: IX 210*
6: IX 207*
8: VI 174 614* — VII 92 — IX 211*
9: VI 614* — VII 119* — IX 207* 624*
10: V 513* — VI 381 — VII 499 — VIII 276 — IX 53* 207* 299
11: VI 267 — VIII 284 424 — IX 208 624*
12: VI 267*
13: VI 273* 323 — VII 105
17: V 268* 401 545 — VI 160* 184* — VII 132 251 382* 389 399* — VIII 380
18: VI 268 519* — VII 118* 119 — VIII 280 397* — IX 553*
19: VI 521 562* 567 — VII 116* 118* — VIII 397* — IX 363 373* 593*
20: VI 401* — VII 130 — IX 165
21: VIII 288 — IX 197
22: VI 240 — VII 466 — VIII 249* 288
23: VI 212* 587* — VII 109* 170*
24: VII 96 173*

5, 1: VI 484* — VII 114 145* 232 380* — VIII 246 — IX 292*
2: IX 443*
3: V 126* 136* 155 258* 461* 463 545* — VI 52* 142* 615* — VII 98 112 142* 152 152 175* 176 249* 255 292* 319 322* 380* 408* 460 — VIII 115* 235* 246* 272* 292 299* 327 329 335 340 396 425 490 524* — IX 147* 158* 212 364 384 422* 515 536* 575 587* 604* 630* 694* 705*
4: V 126* 258* 461* 463 — VIII 246* — IX 594* 682
5: V 126* 258* 461* 463 — VI 55* 458 — VII 422* 496 — VIII 235* 246* — IX 55
6: V 463 — VI 110* — VII 224 — VIII 235* 246*
7: V 463 — VII 368* — VIII 246* — IX 348* 351* 655*
8: V 426 463 — VI 599* 600* — VII 303* 460 — VIII 246* — IX 83* 105* 187* 198 290* 402 422* 604* 656
9: V 291 463 — VII 256 — VIII 126* 246* 440* — IX 70* 292 293* 387* 422 533*
10: V 417 547* — VI 615* — VIII 235* 246* 435 446*
11: V 448* — VI 453* — VII 30* 149* 263
12: V 448* — VI 608* — VII 150* 263 — IX 198 523*
13: VII 380* 381*
14: VII 378 — VIII 142 250 307* 337 — IX 231* 532 604*
15: VI 284 — VII 378 — IX 466* 518
16: VI 163* 251 266 284 448 545 554 — VII 145 152 196 302 324* 594 — VIII 250 487 — IX 356 476* 483* 499
17: V 432* — VI 275 — VII 54* 64* 99* 266* 414* 545* — VIII 288 — IX 56* 654*
18: V 207 — VI 392 — VII 64* 414* 601 — IX 182*
19: V 207 548* — VI 428 488* 521 — VII 127 594 — VIII 335 — IX 592* 650*
20: V 185* — VII 141* 224 412* — VIII 130* — IX 182* 378*
21: V 526* — VII 462 — IX 377
22: V 526* — VI 56* 91* — VII 462 — IX 182* 375 376* 377*
23: IX 164
24: VII 88
25: VI 423
26: V 287* — VI 136* — VIII 567* — IX 578*
27: VII 462 — VIII 435* — IX 397
28: V 486 — VI 202* — VII 462 — VIII 435* — IX 483 416* 428* 662
29: VIII 497 — IX 725
34: V 184 518 — IX 183
37: V 518 — VI 66* — IX 183
39: V 526* 527 — VI 480* 481 484* — VII 77* 559* — IX 183*
43: VI 435*
44: V 133 460* — VI 190 — VII 548* 560 577 — VIII 173 246 247 434* 446* — IX 183* 391* 484* 599*
45: V 133 552* — VI 139 194 204 221* — VII 241 — IX 122
46: V 461 — VII 366*
48: VIII 241 246 — IX 484*

6, 1: VII 367* 412* — VIII 351*
2: VI 386* — VII 367* 393* 408 — VIII 370 — IX 656
3: VII 304* 408 — IX 164*
5: VI 90* — IX 483
6: VII 122 225 277 392 446 449* 555* — VIII 118* 477* 550 — IX 153 389 391
9: V 264 463 — VI 196* — VII 32 278* — VIII 86 275 508* — IX 598*
10: V 264 463* — VI 488* 614* — VII 280*
11: V 264 463* — VI 326* 332 — VII 281
12: V 463* — VII 159 185* 281* 361* 429 — IX 417*
13: V 463* — VII 279* 556
14: VII 125* 281* 429 — IX 417*
15: VII 159 281* 429
16: VI 608 — IX 277*
17: VI 75 — VII 187 414* — IX 220 221* 548
18: VI 341
19: VII 151 319 — VIII 277 — IX 158* 475
20: V 563* — VI 88* 298 — VII 319 463 — VIII 322* — IX 475 492* 546*
21: VII 342* 372
22: V 324 — VI 5 — VII 349* — VIII 146 — IX 574*
23: VIII 146 — IX 436*
24: VI 3* — VII 351 367* — IX 278* 380 396* 574* 591*
25: V 126* 132 140* — VI 26* — VII 554 — IX 537
26: V 126* 130 140* 158* 160 164* — VII 320 — VIII 324*
27: V 140*
28: VI 554 — VII 416* — IX 195* 264
29: VII 416*
30: IX 264
31: V 134 — VI 170 326* — VII 255 — VIII 114 433 — IX 537
32: VII 554 — VIII 114
33: V 126* 147 547 548 — VI 451* — VII 274* 367* 461 466* — VIII 277 282* 411 — IX 212 279* 321* 407 410 723
34: VII 218 521* — VIII 145* 284* 307 342 387 415 514*

7, 1: V 503* — VI 313 355 570* — IX 226
2: VI 570* — VII 158* — IX 438
3: VI 354* — VIII 134* 443
5: VI 354* 571*
6: V 329 564* — VI 79* 90 331 — VII 191 193 207 565 568* — VIII 303 471 514*
7: VI 544 605 — VII 224* 285 285* 470* 603 — VIII 497* — IX 92
8: VI 78* 292* 301 539* 544 — VIII 497* — IX 155 314* 526
11: VII 603
12: VII 462* — VIII 136* 425* — IX 325* 410* 471
13: VI 140 385 — VII 192 — VIII 248*
14: V 164 — VI 567* — VII 192 350* 464* — VIII 235* 248* — IX 445* 604*
15: VI 384* 581* — VII 219
16: V 502* — VII 163 — VIII 419 — IX 382 382
17: VI 133*
18: VI 71* — VII 301 — IX 384*
19: VI 83 — IX 381
20: V 502*
21: V 545 — VII 164 255* 309 313* 478 — IX 327 384
22: VI 279 380 440 — IX 482*
23: VI 172* 583
24: V 336 376* 500* — VII 378 — IX 77* 152 155* 712*
25: V 484*
26: V 484*
27: VI 323*
28: VI 573* — VII 68* 105* 500*
29: VI 291* 351* 538* 573* — VII 105* 344

8, 1: VI 583* — VII 119 119 123 239* — IX 190
2: VI 395 587 — IX 183 186 187
3: VI 626 — IX 186*
4: VII 208

5: VI 300* — VII 167
6: VII 166* — VIII 73*
7: VI 559
8: VI 258* — VII 117*
9: V 443 — VI 44 — VII 436*
11: V 543* — VII 74* 131 345* 419 — IX 130*
12: VII 346 — IX 585*
13: VII 30 169
14: VIII 541
15: VII 189*
19: VI 262* 584 — VII 207* 463 — VIII 397* — IX 300 527* 554*
20: V 125* 127 134 150* 492 531* — VI 262* 264 — VII 97 207* 463 475 543* — VIII 113* 161* 273* 274 276* 277 288* 299 302* 340 395* 397* 415* 523 — IX 148 204* 241* 305 467 537 584
22: V 159 — VI 68 504 — VIII 47
23: IX 190
24: VIII 379 556 — IX 492
25: V 407 — VII 202 — IX 188 191
26: VI 566 566* — VII 199* — VIII 556 556* — IX 191
28: VI 587 — IX 223
31: VI 277 548 — VII 392
32: VI 548
34: VI 298*

9, 1: VI 625* — IX 426
2: VI 306 587 — VII 125 241* — IX 268* 277 452*
3: VI 415 — IX 132*
4: VI 122* — VII 359* — IX 471
6: VI 306* 513* — VII 126* 188 — IX 277 423
8: VI 415
9: VIII 38 74 — IX 232 261* 414* 554
10: VI 411*
12: VIII 74 238* — IX 349*
13: V 259* — VII 117* 181* 343 373* 389 590* — IX 347 371 640*
14: VIII 410 — IX 46*
15: VI 457* 462* — VIII 410
17: VI 270
18: VI 563* — VII 210 — IX 184
19: VI 563*
20: VII 211 — IX 158* 564*
21: VII 146* 211 — VIII 73*
22: VI 402* — IX 230 450 452*
23: VI 406
24: VI 307 398*
25: VII 215 473* — IX 453
28: VII 214
29: VII 214
32: IX 223*
33: IX 230*
34: VII 181*
35: VII 112* — VIII 514 — IX 379*
36: VII 375 — IX 302
37: VI 298 — VIII 318* 319 370
38: VI 298 298 — VIII 318*

10, 1: VI 337* — VIII 371
2: VIII 293
3: VIII 74
5: VI 293 417 — VII 247 — VIII 253* 293
7: V 539*
8: V 441* 459* — VI 90 274 539* — VII 41* 76 193 208 547 — VIII 275* 293 370 389 — IX 62* 650* 680*
9: V 131 136 150 — VI 293* — VIII 240* 273* 275 275* 276 276 281* 283 284* 291* 292 293 299 305 306 307 315 340 386 388* 389 393* 399* 403 412* 413 413* 414* 415 417 510 567 — IX 574
10: V 136 — VI 481 555* 555* — VII 190 — VIII 259 273* 275 275* 276 277 284* 291* 301* 305 306 307 355* 386 387 388* 389 393* 400 402* 414* 415 508* 510 567
11: VII 34 — IX 211
12: V 516 — VIII 411 — IX 154*
13: IX 211
14: VII 207
16: V 390 — VI 22 473* — VII 142 384 407 — VIII 532 535* — IX 262* 422* 570* 589* 647* 648
17: VI 616 — VII 315 — VIII 365
19: VI 443
20: VI 155 280 443 542* 577 603 — VII 4* 259 315* 485 528 592 603 — IX 330 331* 394* 492* 581* 731*
21: VII 333 — IX 25 440
22: VI 57 283* 557* — VII 149* 252* 255* 286 — VIII 125 435 478 — IX 132 505 537*
23: VI 340 — VII 248* 531 — VIII 253* 410*
24: VI 428 — VII 363* — VIII 111 239 304 304* 390* — IX 298* 596
25: VIII 390* 414 — IX 497 497
26: VI 87 — VII 62
27: VI 95* 484* — VII 94 196* 258* 444 501
28: VI 309* 341* 492* — VII 525* — IX 526
29: VII 204* 312* 313
32: V 273 — VI 256*
34: VI 444 — VII 62 251* 293
35: VII 149* 332* 427
36: VII 149* 333* 427
37: VI 333* 625 — VII 66* 332* 367* 466* — IX 362* 424*
38: V 566 — VI 584 — VIII 235* 305* — IX 232* 295* 300
40: VI 428*
41: VII 408* — VIII 305* 536*
42: VII 521 — VIII 280 328*

11, 2: VI 256* 259* — IX 45 50 55*
3: VI 256*
4: VII 98* — IX 45*
5: VII 98 98* — IX 50 358 364*
6: VII 426 — VIII 337*
7: VI 90* 259* — VII 111* — IX 544*
8: VII 77 141* — VIII 516* — IX 544*
9: VI 257* 260 544* — VII 16* 41 502* — IX 544* 704
10: IX 67*
11: V 544 — VI 231* 522* — VII 16* — IX 545 702*
12: V 545 — VII 351 414 — VIII 260*
13: VII 19*
14: VI 257* — VII 17 — IX 544*
18: VI 314* — VII 132* 502* — VIII 242* 264* — IX 544*
19: VIII 406
20: VII 101
21: VI 454 456 — VII 352
22: VI 454*
23: VII 106
25: V 121 338* 494 — VI 150* 347* 395* — VII 4 75* 114* 193* 323 460 — VIII 241* 302* 538* 564* — IX 221 238* 573* 593
26: IX 198
27: V 323 330* — VI 288 347 359 437* 476* — VII 92*
28: VI 160* 327* 384* 562* 563 — VII 88 111* 128* 146* 210 375* 383 — VIII 95 432 491* 492 — IX 58* 159 255* 671
29: V 120* 147* 151 492 — VI 160* 262 428 595 — VII 4 49 88 104* 128* 141* 161 212* 440* 475 484* — VIII 91* 95 110 492 — IX 90* 92* 251 262 298* 422* 444 528 533* 556 565* 590* 656*
30: V 183 263 — VII 351 372 — VIII 91* — IX 263*

12, 1: VI 319* — VII 135 — VIII 406*
5: VII 344*
7: V 259*
8: VI 307*
10: VII 138* 358* 469
11: VII 138*
12: VII 138*
15: VI 162*
18: VI 41* — VII 459*
22: IX 222*
24: VI 345 367* — VII 100* 203 — IX 132*
25: VI 614* — VIII 427 — IX 154*
26: VII 291*
27: VII 182 292
30: VII 245* 246
31: VI 369* 392* — VII 289*
32: V 240 — VI 369* 392* — VII 314*
34: VII 592
35: VII 583* — IX 478
36: VI 43 99* 115* 134 — VII 404* — VIII 55* 117 396* 489* 518 — IX 377* 386* 440* 724*
37: VI 113*
38: V 573
39: V 573 — VI 133 277* — VII 298 590
40: V 397* — VII 227 298* 590
41: VI 128 135* 299
42: V 337* — VI 299 454 552* 631 — VII 265*
43: IX 153*
44: VI 600 — VII 295 — IX 279
45: V 466 — VIII 537

48: VI 340 — VII 297*
49: VI 340
50: V 178 — VII 297 — IX 212*

13, 3: VI 90* 484* — VII 373*
4: VI 87
7: VI 553* — VIII 233*
8: VII 192 384 — VIII 249* — IX 456*
9: VI 144*
11: VI 90* 398* 451 466* — VII 69 152*
12: IX 658
13: VI 384* 466* — VII 384 477*
14: VII 477*
15: VII 309* 381* 477* 479*
19: IX 200
22: VI 48* — VII 463* — IX 591
23: VII 349 — VIII 249* — IX 194* 200 614
24: V 535* 539 549 — VII 347 — IX 192 193 195 440*
25: V 549 — VII 347
26: VI 553*
27: IX 494*
29: V 540 — VI 466*
30: V 540 — VII 142* — VIII 84 144*
31: V 535* 551 — VI 553 — VII 430 430*
32: V 551 — VI 553 — VII 430 430*
33: V 550* 550*
36: IX 193
37: VII 195*
39: VI 300
40: VII 460
41: VI 447* 489 604 — VII 480*
42: VI 604 — VII 80 151* — IX 546*
43: V 290* 572* — VI 127 615* — VII 233 — VIII 67 81* 126* — IX 461 456 524 699*
44: V 551 563* — VI 263 615 — VII 20 275 323* 463 — VIII 109 163* 303 507 523 544 566 — IX 30 153* 156 159* 166 195* 476* 666* 706
45: V 551 — VIII 163* 424* 523 538* — IX 92
46: VIII 163* 298 302 — IX 95* 166 498*
47: V 550 — VI 566* — VII 116* 142* 370*
48: V 550 — VI 566* — VIII 398
49: VI 137*
52: V 563 — VII 163* 323* 545* — IX 138 478*
55: VI 329* 378 — VII 100* — IX 152
56: VI 329*
57: VII 426
58: VII 101 124

14, 1: VI 164 — VII 220
2: VI 164 — VII 220
3: VI 285* — IX 546*
4: VII 70* 81 220*
10: VII 13* 354*
13: VI 319 319 585*
14: VI 585*
15: VI 319 320 — VII 185*
16: VI 320
21: VI 320* — VII 223 — IX 452*
22: VI 329*
23: VII 122 141 225 232* 473* 555* — IX 391 392* 453
25: VII 326
28: VI 197 520* 563 567
29: V 388* 388* — VI 567 601* 625*
30: VI 220 621* — IX 327
31: VII 200 321*

15, 2: VII 302*
3: VI 122* — VII 136 180*
8: VII 163*
9: IX 436*
11: VI 293 — VIII 261 261 — IX 550
12: VI 336 — VII 176* 426*
13: V 410 — VI 133* 447* — VII 426* — IX 52
14: V 477 — VI 275 305 398 536* 560* 578 579 — VII 78* 426* 470 — VIII 373* 379* — IX 215
15: VIII 389*
16: V 376* — VI 462 — VII 211*
17: VI 325
19: VI 114 — IX 377
20: VI 293
22: VI 9* — VII 146* 344* — VIII 73* — IX 213 242
23: VII 213
24: VI 293 389 417 594* — VII 344* — IX 61*
26: VII 284* — IX 281*
27: VI 128 — VIII 51 62
28: VII 168* 296 430 — IX 214 242
29: VII 212*
32: VII 90
34: V 368
36: VII 369* — IX 213

16, 1: VI 112
4: VI 277*
13: VI 168 351 — VII 594
15: VII 566* — IX 193*
16: VI 264* 337 — VII 25*
17: VI 315 330 338 — VII 30 176* 552 — IX 282* 331*
18: V 189* 194* 195 270 407* — VII 226* 230* 430 465* 552 — VIII 392 — IX 548 719*
19: V 189* 193 196* 270 408 — VI 411 513 514* 591 — VII 118* 128 170 230* 243*
20: VIII 566*
21: V 186
22: VI 398 — VII 458 469* — IX 280
23: VI 337 398 463* — VIII 431* — IX 453*
24: V 259 — VI 391 476* 584 — VIII 14 245* 288 394* 396 488 497* 507* 510* 566 — IX 263 300 424* 466*
25: VI 418 480
26: V 476 486 — VI 4* 46* — VII 445 — VIII 145* — IX 312*
27: V 281 — IX 493
28: VI 369*

17, 1: V 297* 387* — VI 592* 623 — VII 172* 214* 230 231 231 446 — VIII 73* 542 — IX 215 219 219
2: V 297* 387* — VII 172* 233 — IX 219* 221
3: V 444* — VII 424* — IX 218
4: VI 325 — VII 159* — VIII 9 62* 74 163* — IX 218* 219* 280 676* 677
5: VI 418* 597 — VII 25* 424* — IX 218 229*
7: IX 144
8: IX 40 220*
9: VII 111 216* 238*
10: VI 257
11: V 402* 404 — IX 500*
12: VII 17
14: VI 587 — VII 240* — VIII 246
16: VIII 166*
17: IX 233*
18: VI 484 — VII 240*
19: VI 438 — VII 240*
20: VII 289* 294 449 — IX 209 223* 230*
22: VII 245
23: VI 413 — VII 245 — VIII 414*
26: V 125* — VII 426* 600* — VIII 165 285*

18, 1: VII 243*
2: VI 259 541*
3: V 117 333 545 — VI 628 — VII 244 374* 460 — IX 146* 594 694*
4: V 545* — VII 179* — VIII 298 — IX 696*
5: VII 257 459*
6: VII 329 — VIII 143* 145 — IX 211* 697
7: VII 426 — VIII 352 446*
8: VII 426* — IX 359*
9: IX 576*
10: V 198* — VI 225 — VII 178* 386 — VIII 371 — IX 615* 619 619 620 623
14: VII 337* — IX 439
15: VI 84 356* — VII 154 428
16: VI 84 — VII 12* 84* 104* 198* 214* 428 — VIII 378 — IX 330* 545 593
17: VI 84 — VII 428
18: V 193 — VII 345 489 — IX 333
19: IX 532*
20: VI 40* 512 516* — VII 80* 592* — IX 177 329* 516*
22: VIII 409
23: V 549* — VII 281* 404 404* — IX 193 193* 440*
24: VII 404* — IX 438*
27: VII 185* 207* 361* 404*
28: VI 206*
32: VI 575 — VII 404* 429 — IX 348* 417 435* 437* 438*
33: VI 60* 189 — VII 158*
35: IX 438*

19, 4: V 166 168 268*
5: V 168 268* 487*
6: V 166 168 168* 197* 268* 280 280* — VI 202* — VII 415*

8: VII 415*
9: VI 160* 546* — VII 415 426* 466*
11: V 173* — VII 228* — VIII 277
12: V 136* 151 171 546 — VI 130 — VIII 244 245* 249* 396 396* — IX 588 694*
13: V 269
14: VII 164 244 322*
15: V 126
16: VII 266* 316* — VIII 240 — IX 558*
17: V 133 411 417* 507 515* — VI 65* 184* 423* 563 603* 604 628 — VII 76* 268* 461* 462 — VIII 172* 243* — IX 440 527 600
18: V 133 — VIII 243*
20: V 129* 151 — IX 435*
21: V 125 133 146* 259 262* 411 492 — VI 32 59 277 411* 548 563 568 584 584* — VII 250 316* 323 323* — VIII 112 240 240* 242 243* 244* 245 245* 247* 248* 249 249* 258* 260 267* 272* 276 277 280 281* 289* 291 293* 295 297 299 299* 305* 314 340 396 397* 399 399* 417 422 510* 523* — IX 327* 425 435* 475 530*
22: V 127* — VI 568 584*
23: V 127* 545* — VI 628 — VII 112 — VIII 249 276*
24: V 127* 503 545* — VI 385* 628 — VII 350* 416 — VIII 292 — IX 224* 587*
26: VII 26
27: V 125 155 492* — VI 319* — VII 129* 218* 228* 380* 414 465* — VIII 90* 288 291* 292 — IX 314* 373 549 552
28: VI 437* 313 552* 583* 585* — VII 115 118* 169* 176 291* 408* 414 — VIII 300* 323 328* 340 437* 512* — IX 28 147* 402* 552* 582 695
29: VII 115 322* 384* 467 — VIII 281* 344 424* — IX 141 600*
30: VI 505*

20, 1: V 400* 402* 403* 549 — VII 129 254 504 — IX 193 193*
2: V 400* 402* 403*
3: V 400* — VII 490
4: VII 490
6: VII 254 — VIII 484 — IX 518*
8: VII 43 253* — IX 195
10: VI 540
11: VI 540
12: VIII 343
15: VIII 238* 551* — IX 594
16: V 550 — VI 78* 205 337 428 540 — VII 244* 322* — IX 604*
18: VI 487 — VII 589*
19: VI 487* 491 615 — VII 589* — VIII 170*
20: IX 149 486*
21: V 547 — IX 526
22: V 547 — VI 53 480* 613 — VII 331* 556* 595* — IX 526 728
25: IX 321*
26: V 192* — VI 425* — VIII 398 521
27: V 117 192* — VIII 521
28: VI 425* — VII 161 248 273* — VIII 418* — IX 295 576*
31: VII 124*

21, 1: VI 275 415* — VIII 74*
2: VII 488*
4: VII 491
5: VI 414* 595 — VII 491 — IX 28* 38 56* 245 251
7: VI 416
8: VI 415* 594* — VII 492 — IX 284*
9: V 245* 345* — VII 234 375 471 493* 516* — IX 39 214 245* 303* 685
10: VII 567
12: VII 498* — VIII 293* — IX 205* 390 650*
13: VI 409 — VII 453 453 476 — VIII 289 293* 304 — IX 54* 151* 390 572*
15: VI 415 — VII 459 494 — IX 390
16: VII 459 494*
19: VI 447* 562* — VII 74* 537 — IX 382 684
21: VI 440* — VII 430*
22: VI 465 — VII 169 430
23: VI 276 393*
25: VII 82 180 360
26: VII 180
31: VI 64 298* — VII 76* 131 180 299* 374 453* 590* — IX 371 560*
32: VI 314* 319* — VII 181*
37: VII 348*
38: VI 155* 570
39: VII 103*
40: VII 348* 507*
41: VII 507* — IX 132*
43: VI 416* — VII 192* 197 217* 485* 507* — IX 410*
44: VII 286* 338

22, 2: V 401 519* — VI 270* — VII 362* — IX 440*
3: V 401 — VI 546* — VII 362* 544* — IX 345* 360* 585
4: V 401 — VI 522 563 — VII 544* — VIII 126 — IX 430
6: IX 386 427*
7: IX 427
8: IX 370* 429*
9: IX 385
11: VI 546* — VII 543 — IX 247
12: VI 96* 136* 145* 317 364 497* 546* — VII 543 — IX 573* 696*
13: VI 364 375* 406* 546* — VII 351 — IX 343* 439* 527 540*
14: VII 142* 192 — VIII 140* — IX 515*
15: VI 348* 453* 483 — VII 309* 354*
16: V 573 — VI 112 354 460* 601 602* 607 — VII 266* — IX 311* 403* 441 444 445 530
17: VI 364*
18: V 573 — VI 112 354 — VII 290
20: VI 107 — IX 445* 446*
21: V 573 — VII 45 — VIII 309
22: IX 327
23: VI 112 419*
24: VI 112
27: IX 716
29: VII 136 514
30: V 291 — IX 26* 621 628
34: VII 516
35: IX 442
36: V 509* 573 — IX 422
37: V 229* 509* 573* — VII 267 — VIII 42* 67 107* 122* 124* 480 — IX 418
38: V 229* 509* — VI 435 — IX 419
39: V 229* 509*
40: V 261* 307 509* — VII 266* 311 349 399* — VIII 134 244* — IX 419

23, 2: VI 354 — VII 99 100* 123* 305* 500
3: VI 8* — VII 254 305* — VIII 349*
4: VII 59 254 306* — IX 201*
5: V 140* 148 — VI 340* — VII 109* 241 — VIII 436* — IX 278
6: VI 149* 624* 629* — VII 241 305* 362 — IX 102 362
7: VII 362
8: V 572* — VI 98* 427* — VII 185 — VIII 331* 334* — IX 422* 445
9: V 192* 196 — IX 441*
10: V 196 567 — VII 161 240 309 461 500
12: V 208 — VI 595* — VIII 500 521* — IX 244*
13: VI 352 414 — VII 295* 304* 520* — VIII 310* 431*
14: VII 295* — IX 278
15: VII 295*
16: VII 180*
17: VII 180*
23: V 155* — VIII 134*
24: V 160 — VIII 134*
25: VI 345* — VII 136 162 180*
26: VII 162
27: V 469* — VI 173* — VII 74 295 306 — VIII 348 — IX 520 539
28: V 469*
29: VII 307
30: VII 307
31: VII 73* 102* 150 307
32: VII 102*
33: VII 73*
35: VII 531 — VIII 122*
36: VII 531
37: V 291* — VII 104 146 357 505* — VIII 431*
38: VII 446*

24, 2: VII 535*
3: VI 325 — VII 535* — IX 24
5: VII 439
8: IX 24

9: IX 34*
10: IX 34*
11: VII 444*
12: V 285 — VI 57 — VII 116* 344 444* 452 561* — VIII 114* 469 — IX 298 331* 593*
13: VII 444* 578 — VIII 178* — IX 454 486* 719
14: VII 258*
15: VI 68 — IX 454* 455
16: VII 74 232*
20: VII 74 539*
21: V 402* 406 — VI 96 — VII 436* 533
22: VI 95*
23: IX 24
24: V 402* — VI 95* — VII 439 — IX 24* 34*
25: VII 371*
26: VI 95*
27: VII 341* — IX 163
28: IX 498
29: V 285 392* — VII 446* 533* 536
30: VI 96* — VII 229* 290* 478* 574 — VIII 83* — IX 35 585*
31: VII 80* — VIII 83
35: V 207 — VI 14 29 65 423 — VII 101* 135 238* 414* 523*
36: VI 137 291 452* — VII 326* 438 524
40: IX 363
41: VI 95* — IX 363
42: VI 76
43: VII 235 — IX 155*
45: VI 557 576 — VIII 135* 542 — IX 574 575*

25, 1: V 550 — VI 547 594 — VIII 474 — IX 126 548 661
2: V 550
3: IX 530
4: IX 137
5: VII 443* — IX 49*
6: VI 301 597* — VII 327 534* — VIII 55 — IX 51* 65 65* 120* 126 128* 246
8: VIII 135
10: V 544* — VI 136* 544 628 — VII 327 351* 371 — VIII 55 84* — IX 520
11: VII 28 352 — IX 661*
12: VI 391 544 — IX 661*
14: IX 439*
15: VI 523* — VII 390* 483*
18: VI 8* — VII 289
19: VII 330 404*
21: V 291 291* — VI 448* 452 576 596 609* 628 — VII 272 328 482 — VIII 56* 67* 126* 127* — IX 313* 359 574
23: V 291 — VI 126* — VII 236 409 — VIII 126*
24: IX 666
26: VII 185* 196
27: VII 185*
28: VIII 136*
29: VII 159 486 — VIII 137 — IX 339
30: V 502* — VI 217* 221* 604 — VIII 136* — IX 236* 439*
31: V 281 335 — VII 304 — IX 493
32: V 335
33: VI 79* 142* — VII 88 329
34: VI 64* 88 96* 615 — VII 286 292 313* 314 368* 410 — VIII 54 444* — IX 72 348* 351 687*
35: V 521* — VI 88 — VII 368* 475 — VIII 113* 305* 319 329* — IX 348*
36: V 521* — VI 88 — VII 368 — VIII 329* — IX 584
40: VI 428* — VII 244 408* 475 — VIII 328 495* 525 — IX 158*
41: V 465 508* — VI 64* 113* 121 131* 191* — VII 75 314 421 425* — VIII 54 84 — IX 71* 108 344* 349 383* 584 607*
42: IX 475
43: IX 351
45: VII 260* — VIII 393* 521
46: VIII 54

26, 1: VI 412
2: VI 412 — VII 540*
4: V 375 — IX 130*
6: V 487* — VI 412
7: V 487* — VI 412 593 — VII 185
8: V 487* — VI 411 412 594
9: V 487* — VI 411
10: VI 411* 594
11: V 487* — IX 444
12: V 487* — VI 619
14: V 399* — VI 478 — VIII 75 — IX 202*
15: V 399* — VI 411 478 601* 615 — VII 541* 541* 542 — VIII 292 — IX 202* 474* 624*
17: VI 426* — VII 542* — VIII 75 274
21: IX 202*
22: VI 432 — VII 549*
23: VII 242* 548*
24: VI 39 472* — VII 436* — VIII 75* 144* — IX 361*
25: VI 432
26: VII 233 369* — IX 136 248* 250 253* 257 361
27: VI 613 — VII 233
28: VI 613 — VII 547* 558 — VIII 104* — IX 240 725*
30: VIII 75*
31: VII 176* — VIII 76* — IX 54 202
34: VI 435*
36: VI 478*
37: VI 418* — VII 536 — VIII 242* — IX 500*
38: V 131* — VIII 121* 237
39: V 248* 249 — VI 418* 480* 528 VII 82* 331* — VIII 75* 177 238* 253*
41: VII 201 235 277* 449 539 — VIII 117 — IX 283 391
42: VII 355* — VIII 177
43: VI 398* 587* — VII 558
44: VIII 177
45: VI 398* 587* — VII 559
46: VI 445 — VII 559
47: VII 555 — VIII 76 — IX 542
48: VI 622 — VII 559
49: VIII 304 — IX 558
50: VII 559* — VIII 165* — IX 259*
52: V 526* 527 531 — VII 337 559*
53: IX 624
55: VI 480* — IX 285*
56: IX 454*
57: VI 483* 485* — VII 565*
58: VI 180 482 585 613* — VIII 76*
60: IX 532*
63: VIII 242*
64: IX 41 493
65: VI 392 — VIII 76*
66: VI 487 — VIII 36 76*
67: VI 485 — VIII 76* 166*
70: V 480* — VI 585 — VIII 256 — IX 547 547
74: VI 486
75: VI 455 560 605 — VII 149 495* — VIII 256 — IX 307 371 372* 550*

27, 1: IX 396
2: VIII 400*
3: VI 138 — IX 371
5: VI 472* — VIII 76 — IX 371
6: VI 359* — VII 520*
11: VIII 77
12: VI 354*
14: VI 492
15: VI 494
18: VI 498* — VII 567*
19: VII 571
23: VI 202 — VIII 36
24: VI 499 — IX 725*
25: VI 499 — VII 308 — VIII 166 — IX 396 429 725*
26: VI 494 617* — VIII 77 185 — IX 303*
27: VI 616 — VIII 77* 405*
28: VI 616 — VIII 167 405* — IX 203
29: VI 124 616* — VII 371* — VIII 166* 405* — IX 264
30: VI 124 617 617* — IX 203*
31: VII 469* — VIII 78
32: VI 498*
33: VI 124 — VIII 121
34: VII 578 — VIII 161* 170* 476 483
35: VI 499 — VII 104
37: VI 496* — IX 281*
38: VI 618 — VIII 121
39: VI 424 — VII 577* — VIII 78
40: V 334 — VI 124 — VII 577* — IX 264 279
42: VI 123* 616* — VII 577* — VIII 78 — IX 132 264 281*
44: VII 579*
45: VI 494* — VIII 409 — IX 246*
46: VI 362* 502 — VII 582 — VIII 175 409 — IX 726*
48: VI 500 — VIII 161*
50: VI 593 — IX 203*
51: VII 469* 495 535* 581* — VIII 79 — IX 24 267* 282 726*
52: VI 405* — VII 495 535* 581* — VIII 79 — IX 283*

54: VI 123* — VII 25* 582 — VIII 79*
57: VIII 80
58: VIII 80
59: VI 619* — VIII 168
60: VI 619* — VIII 80*
61: VIII 80*
63: VI 123* 341* — IX 132*

28, 1: VI 506* — VII 586* 587* 590*
2: VI 511 — VII 588 588* 589 589 — VIII 81
3: VII 589 — IX 220
7: VII 590 — IX 276
9: VI 149 509 623 624 — VII 598* — VIII 81
10: VI 624 — IX 81
16: VI 622* 623 623* — VII 598*
17: VI 446 623*
18: VI 225* 425* 467* 469 538* 553 581 — VII 39 92* 588 — VIII 81* — IX 248 284* 288* 323
19: V 51* 55* 269 271* 308* 384* — VI 98* 281 — VII 142* 169* — VIII 81* — IX 356
20: V 274* — VI 215* 233 400 463 537* 602 — VII 201 — VIII 100* 148* — IX 136 251* 673*

EVANGELIUM SECUNDUM MARCUM.

1, 1: VII 86 413*
2: VII 413*
4: VII 41* 389 414 — IX 371 372*
6: VI 598*
7: VIII 390
8: VI 260* 285
9: VIII 73
10: IX 268* 492*
11: VII 84*
12: VI 267* — VII 90
14: V 268* — VI 267*
15: V 268* — IX 372*
16: VII 119 — VIII 85*
18: VII 466
22: VI 351*
24: VII 106*
26: VII 107
27: IX 191
28: VI 300*
34: VII 107
41: IX 186*
45: VII 120*

2, 3: VII 473*
4: VII 473*
14: VIII 277*
15: VI 585*
17: VII 42*
21: VIII 405

3, 2: VII 359
4: VII 512
5: V 397*
9: IX 427
13: VI 264*
14: VIII 511*
15: VII 217
16: VI 264*

4, 8: V 394 — VI 553*
10: VII 192*
11: IX 198*
26: V 550 — VII 495* — VIII 140*
27: VIII 140*
28: IX 670
31: V 551
34: IX 591
37: VII 199*
39: VII 499*
40: VI 405* — VII 37*

5, 22: VI 585*
23: VII 210
26: VII 210*
35: VII 172*
37: IX 500*
43: VI 410 — VII 171*

6, 4: IX 152 155*
6: VI 148* — VIII 169
8: V 136 — VII 218 — VIII 233* 275 275* 278* 279 285* 388* 402* 415* — IX 574
9: VII 255 — VIII 287 388* 402* 404
11: IX 211
13: V 269
18: IX 362
20: VII 220
21: VI 30 — VII 367 — IX 362
31: VII 221*
32: IX 427
33: VII 221*
37: VI 320 — VII 223
38: VI 320
40: VII 223*
41: VIII 138
45: VI 324 — VII 221*
48: VII 596*
49: VI 323
50: IX 452*
51: VI 569* — IX 426*

7, 3: VII 302*
4: VI 270 — VII 302* 303
21: VII 163*
28: VII 459*
31: IX 177
33: VII 473* — IX 397*
35: IX 395 397*
36: VII 120*
37: VII 37 175 289 — IX 583

8, 1: IX 378
2: VII 356 368* — VIII 138 — IX 475*
3: IX 379 379*
6: IX 379* 381
8: IX 379
14: IX 426*
31: VII 589*
33: IX 280

9, 1: VII 230
2: VII 233*
6: VII 25*
9: VII 69
16: VI 587
17: VI 402* — VII 139*
18: VII 180*
19: VIII 541*
22: V 376* — VI 402* — VII 211 212* 240* 241* 430* — IX 606*
28: VII 449 — VIII 444*
32: VI 301
33: VII 243* 255*
34: VII 244*
38: VII 246
42: IX 364
44: IX 364*
49: IX 422*

10, 10: VIII 240*
13: V 269
14: V 545 — IX 146*
17: V 573
18: VII 287*
21: V 125 — VI 584 584* — VIII 267* — IX 497* 500
22: VI 584*
23: VIII 280* — IX 435*
24: VII 416 464
25: VII 416
28: VI 583*
29: V 133* — VI 539 — VII 467 — VIII 282 — IX 550*
30: V 133* — VI 539 — VII 467
35: IX 526
43: IX 86*
46: VI 579
50: VII 471*
51: VI 579*

11, 4: VII 490
7: VIII 274* 297*
9: V 245* — VI 449* — VII 493*
10: VI 594* — VII 493* — VIII 297
11: V 137* — VIII 113* 274*
13: VII 75
24: VII 169 278 — VIII 476*

12, 13: VII 509*
30: V 273 297* — VII 267* — VIII 42* 85*
33: VII 270
41: VIII 280 324*
42: VIII 291 531
43: V 125 486* — VII 76
44: V 125 — VII 76

13, 1: VII 523*
14: IX 540
33: VII 235
35: VII 326
37: VII 235

14, 2: VI 426* — VII 541

3: VI 411 — IX 561
8: VI 413*
12: VII 542* — IX 258
13: VII 543
18: IX 202*
22: IX 136
24: VII 547*
29: VI 526 — VII 553
30: VI 486 — VII 553*
33: V 531* — VI 25* — VII 118 — VIII 169*
34: V 531* — VIII 169*
37: VII 558
38: IX 207
41: VII 558
44: VI 480*
50: VII 561
51: VIII 293 399
52: VIII 254* 293
53: VII 565*
55: VII 564
63: VII 125* 565*
64: VII 125* 565*
65: VI 616* — VII 565* 565*
68: VI 486

15, 5: VII 53
10: VI 615
11: VII 570*
13: VII 507 — VIII 36
14: VII 507
15: VI 615 617* — IX 203 303*
17: VII 469
18: VII 469
19: VI 617 617* — VII 469
21: VII 376* 572* — IX 263*
23: VII 578* — VIII 170* 176
24: VI 499
25: VI 494* — VII 581
26: VII 579
27: VI 496 — VII 469
28: V 249* — VII 469
29: VI 616
31: VI 616*
32: VII 578 579*
34: VI 502 — VIII 175
38: IX 469
39: VII 582* — IX 84
43: VI 503* — VII 583*
44: VII 53
46: VI 619*

16, 1: VI 593 624 — VII 185 586* 590* — IX 561*
2: VI 506* — VII 587* — IX 284 711*
3: VII 588
4: VII 588
5: VI 511 511 — VII 589 — IX 284 288*
6: VII 49* — IX 173 174
7: VI 441*
9: VII 183 295 590* — IX 191 561*
12: VII 592*
14: VI 623 623* — VII 595 598*
15: V 269 — VI 114* 184* 321 — VII 5* 112* 488* 501 — IX 457 518 533*
16: V 51* — VI 64 314 385* — VII 194 196 498
17: VI 141 611* — VII 109 262* — IX 137* 230* 380*
18: VII 109 110 262*
19: V 251 — VI 511* 538* 539 — IX 319 321 493* 703*
20: V 56 537* — VI 584 — VII 115 217* — VIII 81* 389 541 568* — IX 357 592*

EVANGELIUM SECUNDUM LUCAM.

1, 1: VII 7*
4: VI 521* — IX 627*
5: V 397* — VII 86 413*
6: V 168* — VI 172* — VII 38 — IX 378*
7: IX 544
9: IX 621*
10: VIII 149
11: VII 48* — IX 580*
12: VII 49
13: V 168* — VI 251 — VII 36 — VIII 91 — IX 392 544 545 620*
14: VII 35 — IX 544
15: VI 254* — VII 28* 479 226 — VIII 257* 263 — IX 414* 546
17: VI 257* 394 544* 545* — VIII 270 504* 568* — IX 67*
18: VII 24*
19: VI 157* — VII 15*
20: VII 35 338* — IX 241
21: VIII 92 183 — IX 89
24: VII 239 — IX 666*
26: V 243 410* 484* — VII 124 — IX 613* 620* 627
27: V 243 484* — VIII 244
28: V 243 458 484* 485 — VI 538* — IX 580* 619 668 677* 683 683* 703 706 711 713
29: V 485
30: VI 271 — VII 52* — IX 48* 659* 667 673* 679* 713
31: V 375 — VI 496* 516* — VII 55 — IX 146 664
32: VI 414 516* — VII 37* 478* 493 516* — IX 121 414*
33: VI 128
34: VIII 116 — IX 99 712*
35: VI 358 — VII 32 237 — VIII 89 160* — IX 52 99* 100 100* 521* 642 660* 692* 698 702* 703* 709* 715* 717
36: V 400* — IX 664
37: VI 183 403 — VII 108* 168 465* — IX 99* 386* 416 428 552
38: VI 167* — VII 276* 349* — VIII 116 — IX 77 99 439 660* 669
39: VI 269 579 — VII 52* — VIII 89 94* — IX 706
40: VIII 116
41: VII 17 38 — IX 684
42: V 394 — IX 39* 94* 245* 516 654 682
43: IX 126* 144*
44: VI 152 — IX 112
45: VI 403* — VII 18* 26* 169 297* 297*
46: VI 222 — VII 127 — VIII 416 — IX 126* 412*
47: VII 127 264
48: VI 548* — VII 30* 276* 296 — VIII 111* — IX 94 595* 669 672* 701
49: VII 31
50: IX 555*
51: VI 140 — VIII 165
52: V 122* — VII 73 363* 459* — IX 578 707* 711*
53: VII 420 — VIII 114 — IX 536*
54: VII 459* — IX 350*
57: VII 14 46 — VIII 558*
59: IX 545
63: IX 543 544
66: VII 78 343*
68: VI 271 — VII 172
69: VII 345*
70: VII 353
73: IX 88* 274* 413 599*
74: VI 576 576* — VII 411
75: VI 576 — VII 411 — VIII 513
76: VI 257* — VII 459* — IX 104* 413*
77: VII 170
78: V 376 — VI 535* 549 553 — VII 332 386* — IX 347* 349* 350 413*
79: V 258 295 532 — VI 302 535* — VII 300* 332 — VIII 504 — IX 32 167 168 472 665 693 709*
80: V 412 — VI 553* 554

2, 1: VIII 71* — IX 123*
4: VII 39* 85* 124
5: VII 85*
6: IX 100
7: V 126 127 206 405* — VI 152 301* — VII 276* — VIII 65* 274 274* 315* 316 343 — IX 61 102* 241* 584 706*
8: VII 584 — IX 127* 484 619
9: IX 126* 169* 628*
10: V 439* — VI 557* — VII 589* — IX 102 110* 112* 126 135 144* 147 158*
11: VI 557* — VII 10 — IX 167*
12: V 485* — VI 537* 619 — VII 67* 290* — IX 36 91 102* 127* 160* 234 241* 527*
13: VII 62* — IX 616* 621 628*
14: VI 540* 622 — VII 332 493* — VIII 72 — IX 111
15: VI 537* — IX 82* 84 102 106 124 158 401*
16: VI 542 — IX 101 128* 452 160* 175
17: VI 537*
19: VII 277 — IX 704* 717
20: VI 631 — VII 62*
21: VIII 72 72* 160 — IX 135 139* 140 140 143* 143*

22: VI 302 — VII 57 — VIII 94 — IX 635 641 653* 656*
24: VIII 274* 316 — IX 640
25: VI 631 — VII 53 583* — IX 642 657
26: IX 73*
27: VII 62* — IX 176* 650 656*
29: VI 631 — VIII 72* — IX 255 638
30: IX 83* 84 84*
31: IX 73* 169*
34: VI 406 — VII 50* 290* — IX 129* 683* 684
35: V 487 488* — VI 498 — VII 583 — VIII 543 — IX 172* 636* 649 651* 705
36: VII 62* — VIII 244 — IX 642*
37: VIII 244
39: IX 176 648
40: VI 538* 553 — VII 69
42: VI 303* — VII 458* — VIII 274 424 — IX 60 175*
43: VII 458* — VIII 65* — IX 657
44: VI 572 — IX 60 91*
45: VI 572
46: VI 542 — VII 356 — IX 57* 91* 128 157 160* 166 171 174* 175 475* 176* 177* 650* 657
47: VI 342* 351* 573* — VII 53 100
48: VI 569* — VIII 73 116 — IX 171 173*
49: VI 564* 572
51: V 185 186 — VI 165 269* 496* — VIII 394* — IX 300* 522* 718*
52: V 29 — VII 594

3, 1: V 412 — IX 76* 87*
2: VI 482 544* — IX 77
3: IX 84*
4: VII 41* 179 — VIII 504 — IX 32* 74 213*
5: IX 79
6: VI 631* — IX 78 79 82* 83 83* 84 84* 84* 108*
8: VII 34 286* 297 341 477 495 — VIII 519* 529* — IX 212 224 368* 371* 546*
9: VII 162* — VIII 54
11: VII 218* 521* — IX 572
12: VII 129 180 — VIII 241
13: VIII 241
14: VIII 241
15: VII 502* — IX 77*
16: VII 502* — VIII 306* 390
17: VIII 306* — IX 635* 656
19: VII 81
21: VIII 73 — IX 493
22: VI 260* 316* 544 — VII 104*
23: VI 266* 329* — VII 9*

4, 1: VII 241*
16: IX 60*
18: VII 3 — VIII 577 — IX 52* 60*
21: VII 166 — IX 60*
22: VII 53 85* 100*
23: VI 219 — VII 161* 166 260* 428 — VIII 146 373*
24: VI 300
29: IX 217*
30: VI 392* — IX 177*
31: VII 134*
35: VII 108
39: IX 85
43: V 539 — VII 6

5, 1: VII 199 375*
3: VI 268* — IX 426*
4: VI 567 — VII 113* — VIII 338* 377* — IX 375
5: VI 519* 601 — IX 74
6: VI 520* 522* 524 566 567 — VIII 377*
7: VIII 339 377*
8: VII 116 168 207
9: VII 207
10: VII 116* — IX 375*
11: VIII 244 — IX 372
12: VI 587 — VIII 73*
13: VI 564* — VII 108
14: IX 425
16: VII 82* 305*
18: VII 145
24: VI 591
26: VI 318* — VII 67* — VIII 519
27: VII 76* 134* — VIII 353
28: VII 466
31: VI 472 — VII 184*
32: VII 184* — IX 196*
34: VII 481*

6, 7: VI 307 376*
12: VI 585* — VII 82* 557* — VIII 150 — IX 391* 455
13: VI 337* 513 — VII 189 217 277*
16: VI 377* — IX 438
17: VI 484* — VII 500* — IX 44* 293*
18: VII 124 189 500*
19: VI 300* — VII 113 124 177 189 210 212 310 360
20: VII 175* 410 — VIII 290 291 — IX 351 293*
21: VI 30 55* 462* — VIII 290
23: VI 298 559* 608*
24: VI 140 — VII 422* — VIII 291 353 423 — IX 55 404* 139 305
25: VI 20 49 56
28: VIII 311
30: V 141* — VII 406 — VIII 506
32: IX 680*
35: VII 241 271 — VIII 139* — IX 668*
36: V 521* — VI 476 — VII 271 — IX 347 349 422* 441* 636
37: VI 160* — VII 281*
38: VI 147 482 386 — VII 197 281* 467* 486 — IX 658
39: VIII 236*
40: V 128 483* 573 — VII 375* 463 — VIII 246 — IX 90* 296* 442* 497 497 649*
42: VII 383 — VIII 487
45: VII 323*
46: VI 442
47: IX 238

7, 1: VII 140*
6: VII 213*
7: VII 166* 207 — IX 184 416
10: IX 416
12: VI 563* 593*
13: VI 563*
14: VI 591 — VII 394*
15: VI 309* 559 591* — VII 215* — IX 414 412
16: VII 46* 96* 226 355* — IX 412* 413* 414 414*
22: VII 374 — IX 364*
25: VIII 517 — IX 544*
26: VI 544* — IX 666*
27: IX 544*
29: VII 132
30: V 492 — VII 82 132
33: IX 546
34: IX 132*
36: V 138 155 — VI 414*
37: VI 395 593 — VIII 38 74 90* 242* — IX 560 561*
38: VI 402 412 507* 593 601* — VII 211 212* 213 273 334* — VIII 147* — IX 371 403* 554*
39: VI 594
40: VI 573*
41: IX 338*
44: VIII 403 — IX 372* 556*
45: VII 184* — IX 557*
47: VI 560* 594 — VII 125* 189* 590* — VIII 148 — IX 98 417* 557 558 578*
48: VI 543* — VII 189*
49: VI 543*
50: VI 557* — VII 212*

8, 1: VII 108 140* 272*
2: VI 587 — VII 108 — VIII 242 244 285 415
3: V 155 — VIII 242 244 285 415
5: VI 90* — VIII 281 347*
7: VI 553*
8: VI 130 — IX 519*
9: IX 293*
10: V 540 — VI 379 — VII 226* 403 — VIII 241* — IX 59
11: VI 90* 299* — VII 112*
13: VI 96 363 448 — VII 95* 165* 199 378 — IX 200 278*
14: IX 199* 370
15: VI 451 — IX 198
22: VII 113* — IX 426*
29: IX 230
33: VII 392*
39: VII 53* 360
41: VI 563* — VII 210
42: VI 563* — VII 210
43: VI 587
44: VII 213
46: VII 146*
51: VI 591 — VII 118 230*
54: VI 593* — IX 412
55: VI 559 591* — VII 600* — IX 277*
56: VII 208

9, 1: VI 475 — VII 257* — VIII 132*
3: V 126 126* 136* 150 354* — VI 412* — VIII 275 275* 389 444 510*
5: V 126

7: VII 568
9: VII 568
11: VI 585*
13: VI 585* — IX 379
14: VIII 474*
22: VII 565*
23: V 186* — VI 563 — VII 463* 572* — IX 108* 262* 263 263* 374* 424*
25: IX 279*
26: VII 314 583*
28: VII 118 214* — IX 101
30: IX 218
33: VI 631
34: VI 631
35: VII 83*
39: VII 391
46: IX 147
48: V 136*
49: VII 111 — VIII 428
50: VII 111 208 — VIII 428
52: VI 292
53: VI 292 — VII 272* — VIII 285
54: IX 636
56: VI 423 597* — VII 272* — VIII 346
57: VI 585 — IX 232
58: V 125* 127 150* — VI 585 — VIII 274 288
59: VI 401* 584* — VII 207*
60: V 144 159 524 — VIII 288 319
61: VI 584*
62: V 493 546* — VI 43* 337 386 521* 569 569 584* — VII 377* 431* 444* — VIII 401* 441* — IX 263* 279 578*

10, 1: V 147* 158* — VI 39* 262 — VII 142 488* 591* — IX 531*
2: V 147 — VIII 339 378*
3: VI 263 — IX 600*
4: V 136* — VII 28* 397* 519 — VIII 275 275* 388* 413*
5: VII 28* 51* 212* — VIII 444
6: VI 32 — IX 70*
7: V 141* 147 159 160* — VI 264 — VII 190 218* — VIII 259 279 340* 420 516*
8: VIII 411* 444*
9: VIII 411* 444*
16: VI 189 453* — VII 180
17: VI 164* — VII 245
18: VII 94 — IX 277* 481* 710
19: IX 333
20: V 409* 429* — VI 204* — VII 23* 36 417* — IX 54* 291 293 309* 523* 618
22: IX 89*
23: V 373* — VI 370* — VII 54 172* 178* 568 — IX 82* 83* 245 698
24: V 373* — VII 178* 220* 568 — IX 103 402
25: IX 54* 402 527
27: VIII 42* — IX 521
28: IX 558*
30: VII 444 — VIII 317* 551 — IX 350 398 540 572*
33: VIII 136 418* — IX 72* 401 405
34: VI 189 548 — VII 242 — VIII 317* — IX 401 533 547
35: IX 401
36: VII 247 268*
37: VII 268* — IX 676
38: V 392 — VI 394* — VII 131 366* — IX 556
39: V 392 — VI 402 — VII 131 206* 366* — VIII 90* 244 294 321 — IX 199* 562*
40: V 165 392 — VI 410* 594 601* — VII 108* — VIII 244
41: V 158* 165 — VI 140* 170* 326* 400* — VII 172* 446* — VIII 294 — IX 422
42: V 158* — VI 170* 400* 437 594 602* — VII 20 251 372 — VIII 320* 442* — IX 279* 407 562* 570* 660* 679* 703
43: V 158* — IX 638

11, 2: V 264 — VIII 149* 513*
3: V 128* 264 — IX 90
4: V 264
5: VII 201* 393* — IX 246
6: VI 597*
7: VII 450* 459*
8: VI 301 507* 605 — VII 450* — IX 392 657
9: VI 147* 160*
10: VI 194 — IX 280
11: V 422*
13: VII 279 — IX 133* 329*
14: IX 223* 229*
15: VI 200 — VII 291* — IX 59
17: V 189*
20: VII 438 — IX 59 222 230
21: V 480* — VI 225* 420 — VIII 81
22: V 480* — VI 225* 420 — VIII 163
24: VI 81 561* — VII 109 189* 203 — IX 210* 665
25: VI 600
26: VI 307 — VII 514
27: V 484* — VI 351* 573* — VII 26* 30* 198 276
28: V 483 484* — VI 65 — VII 30 198 266 276 — IX 224*
32: VI 552*
33: VII 144 — IX 532
34: VII 161* 325 349* — IX 154 727*
35: VI 131*
36: VI 131*
37: V 138
39: VII 295
41: VI 88* 600* — VII 75* 521* — IX 186 655*
42: V 165 — VIII 134*
47: VII 506*
48: VII 506*
52: V 477* — VI 352
53: VI 348* 354 — VII 359
54: VI 348* — VII 359

12, 1: VII 347*
2: VI 115*
4: V 465* — IX 418*
5: V 465* — VI 44 — VII 127* — IX 526
6: VII 529*
7: VII 529*
8: IX 327*
13: V 143 — VIII 145 242*
14: VI 571* — VIII 145
16: IX 365
18: VI 30
19: VI 33 86* — VII 442 — IX 481*
20: VI 60 206* — VII 442 — IX 103* 584*
22: VIII 233*
23: IX 401*
24: V 125 158*
31: V 548 — IX 652
32: V 548 — VII 193
33: V 134* 158 492 — VII 414 — VIII 302* — IX 474*
35: V 177 439* — VI 598 — VII 145 300* — VIII 5* 387* — IX 65* 422* 521* 574
36: V 177 — VII 364* 604
37: VI 425* 576 598 — VII 235 — VIII 59* 126 374* — IX 42 153* 361* 391* 574
39: VII 575* — IX 572
40: VIII 150
42: VII 404 478 — IX 87 575*
43: VII 168* 493
44: VII 478
45: VII 538*
46: VII 538*
47: V 477* — VI 454 576 — VII 259* 260 544* — VIII 334* — IX 576*
48: VI 146 154* — VII 259
49: V 312* — VI 139* 205 483 542* — VII 79* 84 — VIII 46* — IX 39 44* 56* 114 228 248* 317* 341* 499
50: VI 468 — VII 78* 545
55: IX 333*
56: VII 71 524* — IX 566*

13, 3: IX 370* 372
6: IX 382
7: VI 29* — VII 75 485 536* — VIII 144* — IX 250
8: VI 580* — VIII 401
9: VIII 401
11: VI 587
16: VII 489 585* — IX 46 396*
17: VII 49*
19: V 551
21: V 550*
24: VI 544 572*
25: VI 544
28: IX 550*
29: IX 346*
32: VII 205 249* 468*
33: VII 119 246* 487

14, 1: V 138
2: VI 587
4: IX 415
8: VI 81 546* — VII 519 — IX 325*
10: VI 81 269 320* — VII 245 519 550* — IX 325* 393* 417* 418 534 596
11: VI 81* 595* — VII 54* 457* 550* — IX 159 472 223 244* 395 488* 545* 694*

12: IX 362
13: VI 88 — VII 76 367 — IX 364*
15: V 543 — VII 281 — IX 409
16: VI 597 — IX 247 251* 357 360 360*
17: VI 563 574* — VII 399* — IX 247 345* 360* 361
18: VI 546* — IX 359* 363 363* 428
19: VI 294* 558 — IX 363*
20: VII 514*
21: VII 476* — IX 359* 364 515
23: VII 414* — IX 385*
24: IX 359* 364
25: VII 115
26: V 524 — VII 198* 332* — IX 262* 497 591*
27: V 572* — IX 292*
28: IX 227*
29: VIII 345*
30: VIII 345*
33: V 125* — VII 118* 141* 249 511* — VIII 278 294* — IX 289 293* 300 362* 424* 475* 496* 579 591
34: VI 21 — VII 445

15, 1: VII 113 147* 310 453* 488
2: VII 453*
4: VIII 171 — IX 302*
5: VII 402* — VIII 188
6: VII 402* — VIII 318
7: VII 402* 457 — IX 370* 372
8: VI 165* 265* 380* — VII 35 385* 511 544* — VIII 171 — IX 92* 153* 159* 161 369 434 444*
9: VI 265* — VII 35 402* 402* — VIII 171
10: VII 402* — VIII 171 — IX 308* 366 370* 372 619 621 629
11: VII 284 — IX 350
12: IX 161* 423*
13: VII 404 — IX 367* 518*
15: VII 411 — IX 423*
16: V 423 — VI 365 — VIII 34 60*
17: VI 388* — VII 284* 337 — IX 163* 649*
18: V 549 — IX 414* 423* 431* 619
20: VII 345 — IX 347* 649*
21: VII 455* — IX 371
22: VIII 51 — IX 257*
23: VII 416*
24: VII 416*
32: VII 130* 173

16, 2: VI 145 — VII 330 481 — VIII 481 — IX 80 363* 384 440*
3: VII 164
8: V 169 — VI 377* — VII 403 514* 568
9: V 136* 141 146* — VI 47* 88 — VII 159* 408* 414 — VIII 287* 291* 329
10: VI 556
11: VIII 276
13: VI 575* — VII 93*
14: V 130 — VII 180* — IX 62* 676*
15: V 148 — VI 346 — VII 14 131* 180* 268* 383 453* — VIII 520 — IX 575* 661*
19: VII 366* — IX 365 481* 618 630*
20: V 140 — VI 137 — VIII 325 — IX 365* 618
21: VIII 318 — IX 349
22: V 140 — VI 588 588* — VII 366* — IX 365* 366 618 619* 621 630*
23: VI 141
24: VI 138 179 — IX 366*
25: VI 69* 223* — VII 367* — IX 55 306*
31: VI 317*

17, 3: IX 435*
5: IX 716
6: VII 346*
7: VII 551
10: V 117 — VI 22 — VII 261* 401* — VIII 133 497* — IX 483 596 716
11: VI 290 — VII 246* — IX 177 406
12: IX 403
13: IX 350*
14: VI 406* — VII 175 — IX 406*
15: IX 406*
18: VI 78* 202*
21: V 541 — VII 247* 251* 258 292 322* 460 545* — VIII 58 — IX 410* 730*
22: VII 251* — IX 493
24: VII 480*
25: IX 364*
26: VI 546* — VII 539
27: VI 546*
32: VI 173
34: IX 363
35: VII 580

18, 1: VII 82* 278 519* 557* — VIII 434 476 — IX 389* 422*
2: VI 188* — VII 283*
8: VII 443
9: IX 207*
10: VII 66 129 — IX 325 389 390* 392* 560*
11: VI 379* — VII 123 131* 136 184* 261* — IX 560*
12: VI 504* — VII 305
13: VI 560 573* — VII 15 183* 184* 394 434* 582* — VIII 117* — IX 226* 371 372* 403*
14: VI 573* 595* 596 — VII 33 73 94 164* 244* 262* 353* 394 — IX 154* 207* 392
15: V 269
16: IX 235*
17: V 546*
18: VII 77 316*
19: V 308*
21: VII 521*
22: VI 584 584* — VII 316*
23: VI 584*
24: VIII 295*
25: VII 473
28: VI 583*
31: VI 500 — VII 39* 227 234 355* 555 576 589* 595* — IX 54
32: VII 589* — IX 201
33: VII 589*
34: VII 227
35: VI 374 — VII 191 473* — IX 400
36: VII 473
38: VII 478
39: VII 124* 191 473* — IX 405
40: VI 374 — IX 554*
41: IX 555
42: VII 536 — IX 453

19, 2: VIII 74
3: VII 124* 474* — VIII 250*
4: VII 124*
5: V 137* — VII 170 — VIII 353 424
8: VII 159 — IX 371* 372*
10: VI 595 — VII 385 — VIII 38 — IX 39*
12: V 549* — VI 13*
13: VI 576
15: VIII 31
20: IX 439*
22: VII 502
24: VI 540 — VII 197
26: IX 439*
27: VII 483*
29: VII 603
30: VII 491
40: VII 62*
41: VI 403 404* 592* — VII 149 574 — VIII 74* 297* — IX 557
42: VI 404* 592* — VII 574
43: VI 78* — VII 524
44: VI 29* 78* — VII 524 — IX 386
46: IX 387 390 392
48: VII 238

20, 14: IX 63
19: VII 500*
20: VII 565*
34: V 167
35: VII 368* — IX 621
36: VII 368* — VIII 63* 67
38: VII 215
41: VII 564*
46: VII 500

21, 1: VI 359*
2: VII 511* — VIII 323 — IX 464
9: IX 682
10: VII 291 — IX 25 34
11: IX 34 34 34
15: VI 177* 266 475 — VII 4* 193 315* 360* — VIII 532*
16: IX 34
18: V 286 — VII 313
19: V 418* — VI 80* — IX 422*
23: V 374 — VII 574
25: VI 143* — IX 23 25 34 34 35 35* 36*
26: VII 535* — IX 25 34*
27: IX 41 79
28: IX 23 39*
29: VII 162* 341
30: VII 162*
31: IX 40*
33: IX 41*
34: VII 441* — VIII 482 — IX 433*
35: VII 441*
36: VII 326* 556 — IX 391* 493 540

37: VI 353* 478 — VIII 338*
38: VI 354*

22, 7: VI 426* — VIII 265*
12: VIII 343
15: IX 251* 468
17: VII 82* — IX 136
19: V 269 562 — VIII 103
21: VII 542
24: VI 429 541* — VII 458*
26: V 117* — VII 161 223* 244* — VIII 141 432* — IX 321*
27: V 333 — VI 259 425* 541* — VII 82 125 161 179* 223* 244* 273* — VIII 141 432* — IX 57* 61* 69 177 248 361
28: V 542 — VI 262* 498 615* — VII 145* 401* — IX 51* 149 250 256* 327* 366 730
29: V 542 — VI 126* 615* — VII 370 — VIII 126 499* — IX 384
30: V 430* 542 — VII 370 — VIII 126 — IX 187* 410*
31: VII 562
32: V 195 — VII 116 227 331 430 — VIII 392 425* 431* — IX 518 548
33: VII 124 — IX 551
35: V 131* — VIII 114 268* 275 285 306 307 344 386* 388* 404 413 415 415* — IX 537
36: VI 481 — VII 62 — VIII 114 415* 417
37: V 249* — VIII 121 167* 170*
38: V 196*
39: VI 478* 583*
40: IX 207
42: V 249 — VIII 237
43: VII 277* — VIII 184 — IX 617 626*
44: VIII 75* 121* 169* 184 — IX 203* 705 726
48: IX 202* 259* 279
51: IX 484*
56: VIII 38
60: VI 614
61: VI 614 — VII 129 395 552*
62: VI 614 — VII 129 395 — VIII 38 — IX 626
63: VI 616 — VII 569 578
64: VI 616 617*
70: VII 566*

23, 7: VII 70
9: VI 550*
11: V 428 — VII 569 578
12: VI 541
14: IX 357*
16: VI 490
21: IX 303*
23: VIII 36
24: VI 493*
27: VII 115
28: V 396*
29: VI 129*
30: IX 71*
31: VI 179
33: VI 124 — IX 57*
34: VI 618 — VII 330 429* — VIII 78* 172* — IX 391*
38: IX 446*
39: VIII 78
40: VIII 38
42: V 547* — VI 614* — VII 545* — IX 526*
43: V 312* 348* 547* 577 — VI 198 549 614* — VII 354 546 — VIII 78* 173 174 — IX 119
44: VII 534
45: VII 298* 534 546 — IX 24
46: VI 502 618* — VII 82* — VIII 171 179 — IX 204* 493*
47: VIII 38 — IX 358
48: VII 456 — VIII 79*
50: VI 503*
53: VIII 274

24, 1: VII 67*
3: VII 67* — IX 91*
4: VI 510* 511
5: VII 388*
11: VII 595
12: VI 507 510* — VII 53
13: VI 622 — VII 598* — VIII 81 — IX 281
15: VI 550* 623 623* — VIII 525
16: VI 479*
18: VI 622*
19: VI 177* — VII 105*
22: VI 508
23: VI 508
25: VII 243
26: V 334 — VI 628 — VII 350 551* — IX 469* 604*
27: VI 321* — VII 235* — VIII 178
29: VI 231* 298* 513 — VII 222
31: IX 284* 288*
32: VI 578
33: VI 515* — VII 599*
34: VI 623 624 — VII 598* — IX 275* 277* 280*
35: VI 565* — IX 281
36: VI 512* 515* 622* 623* — VII 598* — IX 177*
39: VI 512* 622* 622* 631* — IX 108 276 276 290*
41: VI 622* — VII 216 286*
42: VI 163 524 — VII 286* — VIII 259* 474*
43: VI 524 — VIII 259* — IX 276
44: V 345 — VI 276* 315* 348* 444 444* 631* — VII 99* 227 — IX 53 276
45: V 345 388* — VI 414* — VII 227 235* 243 546 — IX 401*
46: VI 444*
49: VI 433* 434* — VII 42* — VIII 566* — IX 145* 502
50: VI 623 624 — VIII 82
51: VIII 82

EVANGELIUM SECUNDUM IOANNEM.

1, 1: V 261 304* 306* 331 397* — VI 114* 161 467 212* 225* 225* 245* 260 361* 468* 537 — VII 388 517 518 599* — IX 66 106* 107 124 157* 316*
2: V 331 — VI 537 — VII 599*
3: V 6 7* 205* 241 331 343* 373 385* 517 — VI 116* 142* 167 183* 309 361* 537 544* — VII 168* 263* 265 292 — IX 103 182* 218 416*
4: V 55* 385* — VII 263* 402* — IX 168
5: V 18* — VI 25 159* 535
6: VI 260* 406* 544* — IX 66
7: VI 257* 263* 544* — VII 173 — VIII 504
8: VII 78* 502* — IX 66* 73*
9: V 25 55* 304* 496* 569* — VI 13 139* 211* 222 358 420* 445 476* 535 — VII 49 83 141* 301* 388 — VIII 13* 159* — IX 73 90* 167 179* 229* 315* 563 692* 701*
10: VI 472 540* 570 602 605* — VII 474 593*
11: VI 315 317 340* 489 — VII 219* 247 493
12: V 345* 568 — VI 139 468 489 489* 212 222* 420* 474* 551* — VII 4* 158 212* 474 480 513 — IX 89* 181 182 291* 450* 533 730
13: VI 280 551* — VIII 181* — IX 317
14: V 241 241* 246 259* 268* 298 323 323* 345 346 448* 458* 508 542* 563* 570* — VI 225* 325* 370* 537 538* 554* — VII 11* 22* 24 27 46* 52 65* 89* 296* 388 518 546* — VIII 288* 390 510 — IX 50* 66 72* 79* 82* 83 84 101 103 105 106* 110 110* 125 126 157* 250 282 401* 479 561 679* 730*
15: V 508 — VI 256* 261* 285*
16: V 246 458 508 529 563* — VI 447* 538 — VII 22* 89* 546* — VIII 243 — IX 128* 404* 479 658 711
17: V 187 240* 266* 298 457 — VII 546 — IX 479
18: V 323* 348* 383 536 — VI 169 282 315 330 347 439* 459* — VII 84 265 — IX 97 107*
19: VI 259* 261* 314 361* 364* — VII 77 78 — IX 62 71 545*
20: VI 287 — VII 78* — IX 65 72*
21: VII 178*
23: VI 287 544* 545 545* — VII 72* 178* 179 502* — IX 59* 67 67* 68 68* 538 538*
24: VII 77
25: VII 77
26: V 332* — VI 258 512* 540 — VII 82 104 124* 438 599 — IX 57 59* 69 177

27: VII 174 — VIII 389* 403* — IX 64* 67* 667* 704
28: VII 118*
29: V 355* 561 — VI 160* 325* 543 545* 554* — VII 126* 413* — VIII 72 75 179* 181 — IX 45* 51 178* 178* 260 543 544 544* 654* 726* 730*
31: VI 259 259* — VII 81* 82 — IX 165*
32: V 214 — VII 502*
33: V 332* — VI 157 285 542 — VII 83* 97*
34: VI 314 — VII 502*
37: VII 118*
38: VII 118*
40: IX 466*
41: IX 175*
43: VI 289*
44: VI 416* — VII 221*
45: VI 346* — IX 152 159
46: VI 351
49: IX 114
51: VI 268* 562* — VII 237* 588* — IX 320 492*

2, 1: V 168* 268* — VI 545 — IX 701 703*
2: V 166 168* 268*
3: V 166 168* 268* — VI 547 — VIII 116 — IX 713*
4: V 166 — VI 341 467* 499 — VII 68*
5: VI 547 — VII 115* — VIII 116 — IX 182
7: V 422* — VII 99* 352
9: VII 422*
10: VI 322
11: VI 372* 395 — IX 165* 179 181*
12: VI 271* 300*
13: VI 271* — VII 498* — IX 650*
14: VII 453
15: V 355* — VI 578* — VII 453 — VIII 400* 431* — IX 675*
16: VI 565 — VII 453 479* — VIII 469 — IX 92 205* 650* 675
17: VI 29 92 — VII 498* 538 — IX 293*
18: VI 262* — VII 298* 525* 590
19: VI 548 — VII 142* 298* 356 469 590 — IX 175 177
21: VII 298* 469 590
22: VII 590
23: VI 278* 300* 413* 550 559* 595
24: VI 550*
25: VI 336* 550* — VII 225*

3, 1: VI 352
2: V 573 — VI 352 502* — VII 284 — IX 114 403* 445
3: V 544* — VI 64 551* — IX 146* 729*
4: VI 332* 550
5: V 269 544 — VI 31* 156* 159 627* 628 — VII 78* 79* 217* 333 544 — IX 224 355* 361 729*
6: VI 252* 551* — VII 25* 436* — IX 146* 213* 292
7: VI 551 — VII 435*
8: V 118 — VI 89 — IX 413* 473
9: VII 24*
10: V 118 — VII 436*
11: V 536 — VI 241* 255 328 513* — VII 602 — IX 357*
12: V 373
13: V 442 — VI 225* 255 361 620* — VII 83 — IX 315 318 320* 493
14: VI 211 420 487 595* — VII 337* — VIII 169
15: VI 280* — IX 317* 361*
16: VI 299 445 472 605* — VII 40* 331 506 — IX 89* 172 317*
17: VI 358* 381* 421 423 552 — VII 248 — IX 39
18: VI 111 311* 313* 552 — VII 329 498 — IX 141*
19: VI 25 420* 536* 552* — VII 301* 480 — IX 130* 226* 317 317* 707* 720
20: VI 123 218 278* 431 453 535* — VII 241* 357 409* 501 542 561 — IX 483* 527 543 720
21: VI 262 563 607 — VII 196* 409* — IX 720*
23: VI 267* 392* — IX 545*
24: VI 267* 325*
26: VI 289 — IX 46*
27: VI 552* — VIII 397*
28: IX 46*
29: VII 28* 79 133 133 — VIII 82* 390 504* — IX 65 67* 111* 125* 495* 534*
30: VI 258 258* 552*
31: V 373 536 — VI 361 545* — VII 42 222 293 — VIII 116 — IX 39* 321* 355 667
32: V 536
33: V 536 — IX 485
34: V 32 536 — VI 554* — VII 83* 97* — IX 361 599
35: VI 309 — VIII 289 — IX 89* 697*
36: VI 311*

4, 1: VII 145*
2: VI 285* 286
3: VI 267*
6: V 413* — VI 554 — VII 168 — VIII 411 — IX 721*
7: V 137* 138 — VI 97 — VIII 242* 424
8: VI 38* 555* — VII 222* 247 — VIII 285
9: VII 247
10: VI 299* — IX 338* 595*
11: IX 721*
12: VI 290
13: V 413* — VI 13* 178* 290* 290* 327* 559* 626 627* — VII 331* 544 — IX 271* 341 696 721*
14: V 343 413* — VI 290* 328 350 573 — VII 331* — VIII 79* — IX 116* 669*
15: VI 327*
16: VI 554 558 — VII 153 514 — IX 600
18: VI 557* — VII 423* 482*
19: VII 212 247
20: VI 554* — VII 247 — IX 335
23: VII 225 — IX 92 724
24: VI 193 — VII 519* — IX 391
25: VII 565
26: VI 361* 381 — VII 565
28: VI 97 — VII 206
29: VII 206 212
32: VI 555*
33: VI 554*
34: VI 557 — VII 148* 281
35: VII 253* — IX 470
36: VI 559* 559*
38: VII 253* — IX 470
39: V 413* — VI 301 406
40: VI 585 — VII 207
41: VI 550*
42: VI 557* — VII 53
43: VI 267*
44: VI 329* 340*
46: VI 558 564*
47: VI 558* 559
48: VI 162* — VII 425
49: VI 559 — VII 167* 210 — IX 184 430
50: VI 564* — IX 435

5, 2: VI 560 — IX 214* 215
3: VI 560*
4: VII 83 177 436 — IX 44* 512 533
5: VI 585* 587
6: V 537*
7: VI 358* — VII 124*
8: V 536 — VI 564* — VII 126* 394*
9: V 537 — VI 564*
13: VI 376* 564* — IX 453
14: VI 372* 560* 564 — VII 125* 295* — VIII 135
16: VI 345* 589
17: V 219* 371* — VI 161* — VII 195* 342* 344*
18: VI 122* — VII 342* 565
19: VI 158* 248* 362 404 438 470* 564* 572* — VII 265
20: VI 164 267 309* 405 476* — VII 238
21: VI 405* 561*
22: V 37 282 371* — VI 128 284* 372* 539 552 — VII 80 442* 506*
23: V 52* 282 — VI 367* 429 — VII 261 334* 506*
24: V 282 — VI 125* 283* 564 597* — VII 544* — VIII 58*
25: VI 401 563* — VII 213* — IX 42
26: V 115* — VI 330* 333* 401 — IX 316* 340
27: V 37 — VI 552* — VII 442*
28: VI 333 563* — VII 171* 175* 213* 298* 311 480* 514*
29: V 286* — VI 333 — VII 368*
30: VI 328* 343 358* 361* 572*
31: V 537 — VI 359*
32: VI 562 562
33: VI 251 256* 562 — VII 174* 502
34: VI 251
35: VI 545 — VII 17 41* 195* 300* 325 502* — IX 66* 67 167 228 707* 719*

36: V 373 536* — VI 373 454 562 — VII 175 501* — IX 482*
37: V 536* — VI 347 562 562*
39: V 393 — VI 562 — VII 193 266* 315* 335* 424* 470* 588*
40: VI 562* 563
41: VI 528
43: VI 95* 280* — VII 174 493 — IX 39
44: VI 328 — VII 519
45: VI 573*
46: VI 379 562 — VII 168* 425*
47: VII 168* 425*

6, 1: VII 113* 221*
2: VI 413* 593 630* — VII 147 221* 239* — IX 231 553*
3: IX 455
4: VI 583
5: VII 174 — IX 309
7: VII 223
8: VII 222*
9: V 368* — VI 565 — VII 222* 281* — VIII 406 — IX 234
10: VII 281*
11: VI 565 — VII 352
12: VIII 482*
14: VII 226 492* — IX 485
15: VI 415* 569 577* — VII 111* 305* — VIII 296* 442* — IX 530*
19: VI 566 566 569* — VII 113*
21: VI 569* — IX 190
26: VI 328 569* 572*
27: V 144 — VI 555* 556* 567 583 583 — VIII 320* — IX 422*
28: VI 583
29: VI 297* — IX 444
32: VI 76* 333* 385* — IX 90
33: VI 385* 569* — IX 465
34: VII 281*
35: VI 292* 333 — VII 369*
36: VII 383
37: VI 385 474 567 581 — VII 110 210 435 — IX 341
38: V 542* — VII 68 104* 556* — VIII 488* — IX 151 317* 318
39: VI 336* 468 574*
40: VI 297* 401 401 — IX 317*
41: V 446 — VI 214 215 391 — VII 47 — IX 63* 234* 671
44: VI 25* 314* 337 424* 470 563 567 — VII 164 394* 473
45: V 369
48: IX 158 254 254*
50: IX 44*
51: V 564 556* — VI 417* — VIII 35* 103* 169 — IX 44* 251* 317*
52: V 556* — VI 554* 566 569* — VII 281 369 369* 547 — VIII 126 — IX 90 234* 253*
53: VIII 100* — IX 249
54: VIII 102* — IX 249 252 379 729
55: V 563* — VIII 481* — IX 251*
56: V 571 — VI 449 555* 557* — VII 90* 399* 546* — IX 109 110* 251* 356* 729
57: VI 333 — VII 399* 543 — IX 379
58: VII 547 — VIII 104
59: VII 547 — VIII 167* — IX 254*
61: IX 249
63: IX 319
64: VI 443 351* 573* — VII 91 100 135* 514 589 — IX 254
65: VI 426*
66: VI 489*
67: VI 329 340 568 — VII 145* — VIII 100* — IX 515*
68: VII 145*
69: V 202 274* 393 — VI 160* 298* 325* 351* 569 601 — VII 100 182 222 567 — IX 182 249
70: VI 465
71: VI 429 429* 513 605 — VII 142* 226 541* — VIII 332
72: VII 541*

7, 1: VI 289* — VII 531 — VIII 253*
6: VI 453*
7: V 538* — VI 453 453* 570 614
12: VII 382*
13: VII 382*
14: IX 650*
15: VII 68 — IX 525
16: VI 471 572*
17: VI 288 — VII 567
18: VI 438* 572* 607
19: VI 122* 491*
20: VI 307* 408 409 — VII 500* 541 — IX 130*
23: VII 120 344* — IX 278
24: VI 552* 570 — VII 186
28: VI 360 — IX 476*
30: VI 417 467* — VII 139* 355 540*
31: VI 277 322* 390*
32: VI 351
33: VI 572
34: VI 433* 571* 572 — VII 286
36: VI 307
37: VI 178* 592* — VII 113* 192 383* 394* 602* — IX 58* 293* 538
38: V 413* — VI 13* 290* 290* 444 573 — VII 297* — IX 133 339*
39: V 143* 346* — VI 286 460 — VII 469* — IX 339*
41: VI 266* — VII 45*
42: VI 347* — VII 45*
46: VI 573 — VII 105 500* — IX 358
47: VI 341*
48: VI 278* — VII 75* 375 542
49: VII 75* 375 542
51: VI 278 570* 571*
52: VII 65

8, 2: VI 578*
3: VI 578* 578* — VIII 74 162
4: VI 112
5: VI 574 — VIII 162
6: VI 578* — VII 263* — IX 53
7: VI 393* 573*
10: VI 573 573 — VIII 74*
11: VI 160* 493* 573 574 — VII 123 — VIII 74*
12: V 563* 568 — VI 25 139* 252 301* 398 398 535* 536 574 585 585* — VII 74* 83 129* 251 463* 472* — VIII 14 — IX 73 167 168 181 253 374* 543 554 707 720
13: V 537 — VI 370 — IX 132*
14: V 537 — VI 316
15: IX 240*
16: VI 316
17: V 537 — VII 67 174 — IX 237*
18: VI 314 562* — VII 84
19: VI 258* 296* 348 454
20: VII 520
21: VI 68 141 361 433 — VII 104
22: VI 361
23: VI 287* — VII 94 — IX 321*
24: VI 362 458* — VII 398
25: VI 381 — VII 171* 195* 238 299 518 — IX 412
26: VI 312* 314 423* 459 574 574
28: VI 309 404 420* 438 572* 572* — IX 221*
29: VI 312* 404 465* — VII 84* — IX 580*
31: VI 65* — VII 409* — IX 237* 290 496*
32: VI 65* — VII 409* — IX 240* 422*
33: VI 575 — VII 74*
34: V 227 522* — VI 81* 575 575* — VII 92* 169* 294*
35: VI 575 575 — VII 353* 390 401*
36: VI 282 575
37: VI 363* 367
38: VI 280* 309
39: VII 74* 158 353 — IX 61 241 599*
40: VI 307* 367 408* — VII 309* 541
42: VIII 361*
43: VI 317 388* 577
44: VI 133* 345 459 577 607 — VII 294 333 578 — VIII 236
45: VII 102
46: VI 187* — VII 138 — IX 240 442*
47: VI 488* 564 — VII 28* 153 203 — IX 317
48: VI 138* 578* — VII 290
49: VI 161 309* 467*
50: VI 161 317 468*
51: VI 603* — VII 229
52: VI 345 — IX 237
53: VI 292*
54: VI 123*
55: VII 503
56: VII 28* 265* 568 — IX 111* 698
58: VI 248 254*
59: VI 577* 577* 578* — VII 104 104 — VIII 238* 416 — IX 241

9, 1: VI 578 — IX 364
3: VI 306 403* — VII 338* — IX 180* 181*
4: VI 58* 74 75 221* — VII 14* 344* — IX 606
5: VI 400
6: V 414 — VI 308 578 — IX 109
7: V 413* — VI 403 578
9: VII 220
11: VI 580 580*

15: VI 580*
16: VI 307 388 — VII 136 344 — IX 63 132*
22: VI 341* 422* 502* — VII 149*
24: IX 132*
28: VI 317*
29: VI 317* 348 — IX 62*
30: VII 502
31: VI 448 — VII 502
32: VII 220*
33: VI 278* — VII 137* 175 220*
34: IX 357* 596
35: VII 119* 357* — IX 181
36: VII 119* 565
37: VI 296 361* — VII 565
38: VII 119*
39: VI 308* 552 — VII 42 61* 98* 132 193 374 491 581* — IX 364
41: VII 374

10, 1: V 295* — VI 581 — VIII 339
2: VIII 317 — IX 154*
3: VI 581 583
4: VI 408* 582 584 605* — VII 487 — VIII 317 — IX 303
7: V 312* — VI 581 — IX 224 705*
9: V 295* 306 335* 570* — VI 325* 437 582 602* — VII 196 235* 276 325* 350* — IX 109 154* 158 224 303 530 649*
10: VI 326* 582* — IX 49* 51 114 701*
11: VI 98* 226* 525 581 581 582 582 — VII 172 246 254 385 — VIII 74 238* 255* — IX 61* 221 293 516*
12: VI 582* 626 — VII 205* 246 254 294 384*
13: VI 582* — VII 246 393*
14: VI 582 582* 583 — VII 53 — IX 302
15: VI 452 — VIII 123 177* 238* — IX 289*
16: V 198* — VI 408 — VII 47 237 353* 483
17: VI 348* 359
18: VI 348* 359 445 — VII 103* 355 540* 582 — VIII 170 238* — IX 273* 304 304
20: VI 138* — VII 181*
24: VII 564* 564*
25: V 537 — VII 290* 564*
26: VII 256
27: VI 311* 583* 585 585* — VII 199* 146* 256 337* 384 — IX 600*
28: V 330 — VI 125* 311* 583* 585 585* — VII 146* 337* 384
29: V 330 373 — VI 471 474 — VII 294
30: VI 158* 246 309 360 437* 475*
31: VI 226 398 — IX 61*
32: VI 309* — VIII 78* — IX 204*
33: VI 307* 491* — VII 565 — IX 61*
34: VII 565
35: VII 565
36: VI 169 — VII 125*
37: VI 438
38: VI 314* 388* 393 550* 559*
39: VI 550* — VII 104
41: VII 220*

11, 1: VI 585 585* 623 — VIII 272* 540*
2: VII 540* — IX 560*
3: VI 586 — VIII 73*
4: VI 306 396* — VII 108
5: VI 592*
9: VII 141* 141* — VIII 409
10: VII 425*
11: VI 587* — VII 425*
12: VII 540*
13: VII 540*
17: VI 563* 575* — IX 560*
19: VII 171
20: VII 272* — IX 153
21: VI 396* 588
25: VI 282* 309* 312 333* 586 — VII 214* 402* — IX 435*
26: VI 282* 511* — IX 435*
27: VI 337 465
28: VI 400* 509 — VII 343 — IX 560
32: IX 555*
33: V 355* — VI 395 507* — IX 412 557
34: VII 174
35: VI 590* 592* — VII 424 495* — VIII 74* — IX 560
38: VI 591
39: VI 399 591 593 — VII 172* 298*
40: VI 269* 402* — VII 214
41: VI 405 467 — VII 82* 82*
42: VI 405 419 — VII 82*
43: VI 415 563* 591 592* 593* — VII 215* — IX 412
44: VI 309* 505* 559 563* 591 591* 593* — VII 171* 215* 484
47: VI 423* 577 — VII 139* 506* — IX 130* 358
48: VI 122* 577 — VII 506*
50: VI 482 591* — VII 227* 337 — IX 223*
51: V 409* 543* — VII 256 294 477 513 — IX 626*
52: VI 421* 474* 567 — VII 256 294 477 513 — IX 36
54: VI 415*
56: VI 572*

12, 1: VI 407 412 — VII 273 — IX 246
2: VI 216 273 600*
3: VI 55 395 504 593 593 619 — — VII 185 187 — IX 231 490 561
4: VI 412
5: VI 594 — VII 541*
6: V 127 128 131* 147* — VII 142* 464* 541* — VIII 145 242* 284 292 414 414* 415 415* — IX 217*
7: VI 593*
9: VI 407
11: IX 301
12: VI 407 — IX 54
13: VI 267 594 594* 594* — VIII 297 — IX 40 284*
14: VI 416 — IX 54
15: VI 595 596*
17: VI 562 562* 595 — VII 492*
18: VII 492*
19: VI 41* — VII 494
20: VI 407 — VII 495
21: VII 474 495 — IX 402
22: VII 495
23: VI 611 — VII 495
24: VI 416* 590* 596* 611 — VII 80 195* 296* 341 — IX 190 357 465 512* 570*
25: VI 50 448 590* — VII 195* 318 375* 445 445* — IX 160
26: VI 138* 232* 358 434* 436* 476 596* 626 — VII 207* 273* 551* 552 — VIII 126* 274 — IX 85* 327* 327* 517 554 596
27: VI 417*
28: VI 367* 417* 467* 596* — VII 298*
29: VI 416*
31: VI 41* 160 458* 552 — VII 106* 292 — IX 42* 223*
32: V 334* — VI 361* 420* 521 567* 595* — VII 273 — VIII 172
33: VI 487 — VII 273
35: VI 323 358 373 398 535* — VII 423 — IX 62 720
36: V 568 — VI 416* 536 606 — VII 111 — IX 432* 317 563*
37: VI 301 — IX 241
39: V 370*
40: V 370*
41: V 370*
42: VII 305*
43: VII 180* 305*
44: VI 311
46: VI 284 597 — IX 38* 51 56* 66* 90* 168 181 317 720
47: VI 597*
48: VI 288
49: VI 442*

13, 1: V 259* 298* 343* — VI 311* 407 — VII 201 246* 397 538 540* 542* — VIII 75 525 547 578 — IX 42 251* 307* 559*
2: VI 432* 597 — VII 541 — IX 202
3: VI 358* — VII 436*
4: VI 598 598* — VII 542* 544 551 — VIII 500 — IX 191 248
5: IX 527*
6: VI 598* — IX 252*
8: IX 253*
9: VI 598*
10: VI 439 598* 599 — VII 548* — VIII 135* — IX 470*
11: VI 439 — VII 548*
12: VI 424* — VII 161 — IX 253*
13: V 117* 572* — VI 278 520* 601 — VII 134* 185 240 489 551 — VIII 297* — IX 90* 298 444* 528 577
14: V 117* 122* 572* — VII 104* 363* 551 — VIII 111 298 — IX 90* 262* 442*
15: V 572* — VI 384 437 601 601 602* 630* — VII 161 547 — VIII 140 298 — IX 90* 253* 304 596

16: VI 440 453* 629* — VII 161 — VIII 111 — IX 298* 440 543* 574
17: VII 30 278* 297
18: VI 439 — IX 515
21: VI 338* 424* — IX 202*
22: VII 549*
23: VI 527* 601* — VII 593* — VIII 75 — IX 495* 496 497 497 500
24: VII 549*
25: IX 500*
26: VI 527* — VIII 549*
27: VI 277 548 — VII 541 — VIII 101 — IX 279
28: VII 542*
29: V 127 147* — VIII 284* 414 415*
31: VIII 430*
32: VI 611
33: VI 360* 424*
34: VI 450* 451* — VII 134* 545 553 — IX 138* 289* 381
35: V 330 — VI 475 — VII 141* 545 — VIII 425* 501 — IX 292* 293* 496* 497*
36: VI 360* 459* 482* 527 585 601* — VII 553
37: VI 418 419 482* 485* 525* 585 — IX 554*
38: VI 485* — VIII 75

14, 1: VI 247 424 463* — VII 274* — IX 252* 435*
2: V 411 — VI 349 477 605* 621* — VII 236 371 386 476 — IX 31* 155 327
3: VI 349 444* 462 621*
5: VI 438*
6: V 120* 268* 306* 312* 323 369 483 567 — VI 52* 216* 217* 312 386 488* 562* 581 602* — VII 112* 206 265* 325* 335 350* 394 402* 510 — IX 73 114 400* 443 530
8: V 313* — VI 438*
9: VI 158* 360 422* 470* 585* 601
10: VI 161 314* 333* 373 392* 422* 470* — IX 107*
11: VI 246 362
12: VI 392* 456 471 — VII 211 431 — IX 435* 483
13: VI 465* 471 — VII 115* — IX 530*
15: VI 147* 435* — IX 342
16: VI 540 543 602 — IX 330 330* 492
17: V 52 — VI 540 543 602 602 — IX 133
18: VI 631
19: VI 424* — VII 256
20: VII 256
21: VI 147* 270* 447* 464* 470 601* — VII 12 164* — IX 465* 497* 500*
23: V 214 338* — VI 13* 112* 159 257 333 399 447* 543 603* 603* — VII 88 364* 493 592* — VIII 31 — IX 238* 311* 330* 364*
24: VI 472*
25: VI 435*
26: VI 171 603 — VIII 147* — IX 311*
27: V 295 — VII 212* 256 332 550 599 — VIII 11* — IX 70* 292 293*
28: VI 463* — VIII 240* 267*
29: VI 276* 443* — VII 227 243 590 601
30: V 125* 443 — VI 364 471 629* — VII 567 — VIII 179 274* 289 416
31: VI 446* 448 — VII 112 — IX 504

15, 1: VI 435 604 — VIII 159 159 — IX 382
2: V 416 — VI 604 — IX 656
3: VI 426* 473 604* — VII 78* — IX 187
4: VI 363 441* 537* 567* 604* — VII 210
5: V 459* — VI 48* 139* 165* 248* 379* 567* 604 — VIII 189* — IX 171 179
6: VII 75 139* 490
7: VI 379 470* 604*
8: IX 496* 497 497
10: VI 604*
11: VI 609 — VII 386
12: VI 446 452* — VII 157* 342 545 — IX 138* 252*
13: VI 184* 386* 434 603* 603* — VII 445* — VIII 253 477* — IX 295* 420 571* 704*
14: VI 287 — VII 283* 364* — IX 417* 496 504
15: VI 150* 159 287* 365 470* 527* 605 — VII 6 12 193 214 226* 243 283* 316 364* 403* 500
16: VI 128* 465* 471 605 — VII 189 218 226 252* 285* 541 — VIII 499* — IX 457 515 517* 575*
18: VI 442* 446 570 570 605* — VII 488*
19: VI 472* 570 — VII 529 — VIII 45*
20: VI 83* 576 — VII 37 259 359
22: VI 314* 455* — VII 258*
23: VI 605*
24: V 537 — VI 288 314* 317 347* 455* 456* 570 — IX 107*
26: V 537* — VI 114* 562* — VII 602* — IX 311* 328* 394*
27: V 537*

16, 2: VII 529 — IX 423* 436*
3: VII 529
4: VI 605
5: VI 348* 435 471 — VII 436* — IX 307*
6: VI 471 608
7: VI 350 514* 524* 605* 608 — IX 241 317* 324
8: VI 171 204* 443 454* 606 — VII 498 498
9: VII 498
10: VI 411*
12: VI 494 530 — VII 185
13: V 112* 203* 206 261 325* 574* — VI 113 156* 437* 441 463 542* 603 606* — VII 4* 265* 315* 479 528 — IX 133* 309 311* 328* 329 311 346 355 434* 435* 492
14: VI 611*
15: V 376 381* — VI 391 474
16: VI 463 — VIII 66*
18: VI 467*
19: VI 467*
20: VI 55* 463* 607 608* — VII 49* 133 149 422* 496 — IX 306 308
21: V 487 — VI 279* — VII 35 — IX 291*
22: VI 444* 512* 607 608 608* 609* — IX 83* 111 308* 313*
23: V 346* — VI 401 465 472 — IX 141 181* 251
24: V 291* — VI 287* 448* 539* 608* 608* — VIII 67 — IX 311
25: VI 465 — VII 193*
26: VI 471*
27: VI 471* 625 — VII 312
28: V 332 434 — VI 13* 347 361 425* 605* 611 — VII 129 604* — IX 39 313* 314 551
29: VII 138
30: VI 336 468* 470* — VII 138 204
33: V 346 — VI 420 611 611 622 — VII 59* 172* 212 293 332 440* 526 — VIII 286* 443 — IX 70* 209 268 292 299 452* 528 573* 730

17, 1: V 112* — VI 269* 317 424
2: VI 469
3: V 96 261 311* 416 503 — VI 52* 142 149* 205 385* 442 631* — VII 38* 346 369 580* — IX 100* 258 271* 504* 530*
4: VI 631*
5: VI 468* 611 — IX 316*
6: VI 433 467 — IX 238*
8: VI 539
10: VI 459* 468* 611 — VII 265 — IX 89*
11: VI 328 387* 472 609 611
12: V 470 — VI 329 464* 470 480 — VII 199* 337* — IX 429
14: VI 472 489
15: VI 489
17: V 477* 568* — VI 216* — VII 101* 510 — IX 523 624 643
18: VI 423*
19: IX 598*
20: VI 467 546 — VII 552* 573*
21: VI 471* 475*
22: V 262 — VI 474* 546 611 — VIII 104*
23: V 262 — VI 475* 546 611 — VIII 104* — IX 235 407
24: VI 467 626 628* — VII 236* — VIII 104*
25: VI 252 454
26: VII 511

18, 1: VI 407 478* 611
2: VII 559
4: V 448* — VI 477* — VII 560 — VIII 75* 416
5: VI 615 — VII 560 — VIII 416

6: VII 436
8: VIII 186*
9: VI 328*
10: VII 559*
11: VI 388 612 612* — VII 62
12: VI 477* 611*
13: VI 477 483* — VII 562
15: IX 497
17: VI 454* 613
18: VI 485 613* — IX 281*
20: VI 336 342* 578* — VII 96 106 137 190 310 342 560
22: VI 617* — VII 454 566*
23: VII 154 — VIII 76*
24: VI 487*
25: VII 480
27: VI 487*
28: VI 409 — VII 542*
30: VII 570
33: VI 486
35: VI 601* 615 — VII 594
36: V 129* 196* 542 — VI 322* 614 — VII 280* 567 — IX 409*
37: V 536 — VII 566* 566* — IX 39* 167* 443
38: VI 486 494* — VII 566* — VIII 122
39: VI 493* — VII 570*
40: VI 494 — VII 570*

19, 1: VI 124 489* — VII 469 571*
2: VI 82 124 498* — VII 569 569 578
3: VI 498* — VII 569 578
4: VII 571*
5: VII 571* — IX 245* 485*
6: VI 489* — VII 571*
8: VII 572
11: VI 145 — VII 571* — IX 202*
12: VII 510* 572
13: VI 489* — VII 572
14: VI 124 — VII 581
15: V 448* — VII 308 480 — VIII 77 170 — IX 281*
16: VI 477 601* 615 — VII 572*
17: VI 498* — VII 376 572* — VIII 77* — IX 148*
18: VI 542 — IX 69 175* 177*
19: VII 8* — VIII 515* 572 — IX 244* 281*
20: VII 8* 579
21: VII 579
22: VI 498* — VII 579 — IX 148* 527*
23: VI 618 — VII 219 376 577 — VIII 77* 275
24: VI 499 — VII 577 577 — VIII 275
25: V 486* — VII 276* 583 — VIII 66 175* — IX 144* 259 469
26: V 486* — VI 499* — VII 108 230* — VIII 79 174 175* — IX 496* 497* 500*
27: V 486* — VIII 79 174
28: VII 90* 331* 468* — VIII 78* 176 178 424
29: VI 618* — VIII 78*
30: VI 225* 618 618* — VII 332 355 468* 578* — VIII 78* 178 486* — IX 264*
31: VII 585*
32: IX 726*
34: V 487* — VI 500* 618 — VII 544 547* — VIII 162* 187 187* — IX 204* 340* 355* 388* 728 729*
35: V 374* — VI 241* 261 562 — VII 11* 206* 602
37: VIII 79*
38: VI 477 — VII 583*
39: VI 619
40: VI 505* 618* 619*
41: VI 611* 618* 619*
42: VI 612 619

20, 1: VII 108 587* — IX 559* 562*
2: VI 619 — VII 108
3: VII 591 594*
4: V 187* — VII 591
5: V 187*
6: V 187* — VII 591
7: VII 484 591 — IX 497
9: VI 619* — VII 591
10: IX 404
11: VI 601* — VII 273 590* — IX 557 557 562*
12: VII 589 590*
14: VI 577* 622* 623 623* — IX 84* 557
15: VI 612 622* 622* 623* — IX 560
16: VII 598*
17: VI 465 620* — VII 238
19: V 334 — VI 542 621* 622* 623 — VII 599 — IX 175* 177* 292 293
20: V 334 — VI 462* 620 622* — VII 599 — IX 289 292*
21: V 149 — VII 253 602*
22: V 193 269 — VII 396* 602* — IX 65 276
23: V 269 — VII 170 396* 602*
24: VII 598* 599
25: VI 628 — VIII 120*
26: VI 541* 623 623 623* — VII 598* — IX 284* 288*
27: VI 623* — VII 213 — VIII 81 120* 550 — IX 290*
28: V 334* — VIII 81
29: V 374* — VI 130 — VII 30 175 — IX 105 150* 290* 698
30: VII 298*
31: V 202 — VI 242 243* — VII 5* — IX 182

21, 1: VI 622 623 624
3: V 143 — VI 625*
6: VI 567 625* — VII 115* — VIII 339 378
7: VI 240 598 625* — VIII 391* — IX 496*
8: VI 625*
11: VI 420 566 — VII 116
14: VI 623 — IX 180* 181*
15: VII 185* — VIII 256 — IX 301*
16: VI 626
17: V 190 — VI 624 625* — VII 222 431* — VIII 317 375
18: VII 81* — VIII 255
19: VI 318 433 584* 611 611*
20: IX 500 500*
22: V 430* — VI 584* 626 — VII 250 275
24: VI 11 562 — IX 496* 497
25: VI 242*

ACTUS APOSTOLORUM.

1, 1: V 251 390* 482* — VII 82 117 200* 306* 340* — VIII 73 132 140 386* 390* 404* 427 511* 513 — IX 171*
2: V 251
3: V 251 334 — VI 606* — VIII 81
4: VI 623* — VII 598* — VIII 81
5: V 269 — VI 561 — VII 78* 79*
6: VII 524* — IX 314
7: VI 137 162* — VII 437* 524* — IX 321
8: V 537* — VI 539 603* — VII 602* — IX 311* 314 331* 394* 582
9: V 334* — VI 623 624 — VII 25 — VIII 82 — IX 322*
10: VII 572* — IX 317*
11: VI 631* — VII 478* — IX 322* 493*
12: VII 492
14: VI 610* — VII 15 449 — IX 144* 329* 532*
15: V 401 — VII 479
16: VII 559 — IX 514
18: IX 623*
21: VI 454* — VII 11* 80* — VIII 141
22: VI 454* — VII 12 80* — VIII 141
24: VII 577* — IX 49* 514 628*
26: VI 166 — VII 577*

2, 1: V 251 — VI 610* — VII 217 449* — VIII 82*
2: V 251 346* — VI 350 542 542* 610* 611* — VII 334 — VIII 82* — IX 133* 310 329*
3: V 251 346* — VI 542 542* — VII 79* 83* 84 449* — VIII 82*
4: VI 114* 538* 542* — VII 38* 318 — VIII 82*
5: IX 334*
6: VII 126*
7: VII 105 123*
14: IX 334*
15: VIII 409
16: IX 345
17: VI 441
23: VII 355*
24: VI 620 — VII 589*
25: VI 620

27: VI 620
28: VII 589*
30: VII 516*
31: VII 516*
37: VI 98 348*
38: V 272 — VI 260* 292 — VII 72 128 — IX 330 339 404*
41: V 406* — VII 577
42: VI 475
43: VI 475
45: IX 148

3, 1: VII 66 — IX 650*
2: IX 651*
6: VI 319* — VIII 92 275* 276 276 277 283 287* 299 304* 389* 413* 416* — IX 148
8: VII 127 — VIII 541
10: IX 705*
12: VI 440
13: VI 493* 494 — VII 507
14: VI 490* — VII 139* 307* 507 570* — IX 262
15: VI 490* 494 — VII 307* 507 570* — IX 162
17: VI 455* — VII 506*
18: VII 327* 355* 549
19: VII 388*
20: VI 271

4, 4: V 406* — VII 577
8: V 480*
12: VI 3* 284 444 474* 24 49* 55 238* 399* 437 477 — IX 49* 182*
13: VII 127*
14: VII 127*
20: VI 631 — VII 127* 206*
24: VII 373 — VIII 85*
25: VII 373*
29: VII 373*
31: VII 80* 373*
32: V 406* — VI 609* — VII 399 — VIII 164 273 283 292* 310 349* 399* 416 421* 422 — IX 235 407* 421* 436
33: VIII 277
34: V 155 — VIII 273 277 283 399* 423* — IX 148
35: V 155 — VIII 273 283 399*

5, 1: IX 549 549*
2: VIII 276* — IX 474*
3: VII 338* 463
9: VI 496*
10: VI 496*
12: VIII 283 301*
14: VII 481*
15: VI 440 — VII 481*
17: VII 527
18: VII 527
26: VII 315
27: VII 527
28: VII 527
29: VII 68 490* — VIII 145* — IX 280
32: VI 454*
36: VII 336
37: VII 336
40: VII 307*
41: VI 138* — VII 150 263 — VIII 252* 403* 424* 508* 566* — IX 141 280 293 548

6, 1: VII 380*
2: V 144 502* — VII 190 250* 380* 406* — VIII 145 283 320* 399* 416
3: V 502* — VII 251 — IX 490* 494
4: VII 251
5: VII 58* — IX 479* 486 491 494 517* 606
6: IX 494
7: V 406*
8: VI 538 — IX 478 484* 486* 487 491* 494
9: VII 360* — IX 481*
10: VII 315 361 — IX 491 494 494
12: VII 527
15: IX 480* 491 494

7, 20: IX 167*
21: VI 294*
22: V 572*
38: V 374
51: VI 367 — VII 102* 150 290 307 356* 505* — IX 710
52: V 375 — VI 487 — VII 102* 150 307 356* 505*
55: VI 323* 403* 544 630 — IX 58* 84* 293* 480 490* 492 493* 494 513*
56: V 416* — IX 486 492*
57: VII 103* — VIII 38
58: VII 103* — IX 491 493
59: VII 153* 429* 577 — IX 486* 487 494

8, 1: VI 455 — VII 480
5: VII 257
6: VII 220-257
9: V 399* — VII 525
10: V 399* — VII 525
12: V 272 — VII 249
13: VII 249
17: V 355 — VII 458
18: V 355 — VII 490* — VIII 302
19: VIII 302
20: V 460 — VI 292 581* — VII 258* 317* 498* 549 — VIII 291 389* 412* — IX 339

9, 1: VI 161 — VII 380* — VIII 38 — IX 547
2: VI 455 — IX 550*
3: VIII 234 — IX 372*
5: VIII 468
6: VIII 506*
7: VIII 506* — IX 423*
8: VII 130 — IX 423*
10: VII 380* — IX 423*
15: V 177 — VII 10* 196 220 — VIII 28 257* 262 — IX 517 579*
17: IX 478
19: VII 380*
24: VII 531 — VIII 256
25: VII 124* 380* 531
41: VIII 389*

10, 34: VI 146* 156* 180* 259 304 541* — VII 110 167* 510 — VIII 90* — IX 360 610*
35: IX 385
37: VII 97*
38: VI 122* — VII 5* 6 97* 109* 124 132 135 222 355
39: IX 204*
40: VI 441* 523*
41: VI 441* 523*
42: V 374* — VI 309* 313 — VII 335* 528 — IX 196 384*
43: VI 415 562 — VII 188
44: IX 57 329*
45: VII 216*

11, 16: IX 728
17: IX 29
23: IX 490*
24: IX 606

12, 2: VII 230* 307*
3: VII 81* 307*
4: V 428 — VII 13*
5: V 187*
6: V 465 — VI 527
7: VI 425* 588 593* — VII 49 128 394* 436* — VIII 557 — IX 131 424 619
8: VIII 387* 402*
10: VII 27 104 538
11: IX 621*
18: VIII 306*
20: IX 211
23: VI 210* — VII 338*

13, 10: IX 600
11: IX 711*
26: IX 84*
27: VII 509*
29: VII 509*
46: VI 290 — VII 103 202 346 476
47: VII 346
48: VII 256
50: VII 307*
51: VII 219*

14, 5: VII 307*
6: VII 307*
21: V 547 — VI 127 323* 405* — VII 117 199 350 422* 595* — IX 139 306

15, 1: VII 134*
5: IX 357
7: V 187* — VII 169*
9: V 369* — VI 439 447 449* — VII 4* 169* — IX 353* 452 453 637 643 655
10: V 263 — VI 270* — VII 306* — IX 648*
21: V 520 — VII 105 342
36: VII 42*
37: VIII 351

16, 14: IX 490*
16: VII 107
18: VII 205

17, 1: VII 258*

2: VII 96* 258*
5: VII 527
6: VII 527
7: VII 527
11: VII 194
16: IX 336
18: VII 190*
21: VI 16 97 98* 558 — IX 138
24: VII 523*
25: VII 523*
26: VI 193*
27: V 26 — VI 87* 193* 259*
28: V 497 — VI 158
29: VI 194*

18, 3: VIII 279 321*
25: VII 430*
28: VI 315*

19, 1: V 397*
2: V 397*
3: VII 78*
4: VI 251 258* — VII 72 173*
11: VII 211
12: VI 440 — VII 211
13: VII 246
15: VII 246
16: VI 496* — VII 202* 246
19: V 422*

20, 7: VII 222
12: VI 552
18: VII 41
19: VII 41
20: VII 500
21: VII 500
23: VII 445* 487
24: VII 228* 445* 487
27: VII 499*
28: VII 330* 427* — VIII 416* 508 — IX 518 529
29: VI 387 581* 582* — VII 246 — VIII 357*
31: VI 90* — VII 499*
34: VIII 277
35: V 134* — VIII 326* 327 413* 423*
37: VII 186*

21, 9: VII 64*
11: VI 616
13: VI 616 — VII 149* 229 — IX 551
22, 3: V 421*

23, 3: VI 570* — VII 153*
4: VI 483*
5: VI 408
6: VII 516
7: VII 516
8: VI 419* — VII 516
9: VI 420
10: VII 154
11: VII 602

25, 11: VIII 366*
16: VI 352 486* — VII 570

26, 4: VII 453*
5: VII 453*
20: IX 197*

27, 10: IX 190*
24: VI 470*
31: VI 323* — VII 116* 440* — IX 426
38: IX 426*

28, 7: IX 175*
28: IX 83* 84 84*

PAULI EPISTOLA AD ROMANOS.

1, 1: VI 472*
3: VII 471 518 — IX 108
4: VI 469 — VII 25* 471 518 — IX 414*
7: VII 332
9: V 518*
11: VII 552*
12: VII 552*
14: VII 112*
15: VII 112*
16: VII 229 — VIII 69 — IX 188
17: V 378* — VII 41*
18: V 367 — VII 484 — VIII 485*
19: V 26 51 357* — IX 180* 564
20: V 50 87 289 302* 303 343* 377 575 — VI 71 158* 192* 210* — VII 206 470* — IX 83 104* 290 319* 346 657*
21: V 476 576* — VI 120* 191* 192 477* — VII 54 125* 259* 329* 381 582* — VIII 113*
22: V 349 476 576* — VI 62* 381* — VII 54 — VIII 311* — IX 157*
23: V 513* — VI 71* 180* 190* 195
24: VI 199 202 — VII 259* 329*
25: V 291* 325* 513* 576* — VIII 67* — IX 135
26: V 514 — VI 202* 232
27: VII 443
28: V 239 348 — VI 32* 49* 92* 167* 422 — VII 139 259* 498 503 — IX 567
29: VII 139 — VIII 439* 485
30: VIII 439* 485 527
32: VI 118* 189* 206 — VII 584

2, 1: VI 146 210* 454 570* 571 — VIII 158* — IX 480
4: V 467 471* — VI 59* 68* 69 183* — VII 108* 158 239* 260 451* 484* 504* — IX 371* 372* 441* 662* 668*
5: V 467 471* — VI 180* 225* — VII 239* 260 451* — VIII 180* — IX 79* 382
6: VII 451* — IX 197*
7: VII 451*
8: VII 451*
9: VII 451*
11: IX 385 452 479
12: VII 398* 484*
13: V 508 — VII 164 198 268* 352* 462* 597 — IX 484
14: V 179 — VII 335 484*
15: VI 137 219* 573 — VII 335 484* — VIII 53* — IX 377
16: VI 137 — VII 484*
18: VII 452*
19: VII 160* 306* 452*
20: VII 160* 306* 452*
21: VI 163 — VII 160* 161* 306* 309 240 428
23: V 460 — IX 304
24: VIII 134* 470*
28: VIII 316*
29: V 403* — VIII 316*

3, 4: VI 204 — VII 456 — IX 592
6: IX 73*
10: VII 132
12: V 395 — VII 132
14: VIII 77
18: VII 17*
19: VII 446
23: VI 72 — VII 132
24: V 248 — VI 188 — VII 400 — IX 728
26: VII 188*
28: VI 327 458* — VII 268* 400 — IX 728*

4, 3: VI 205
4: IX 196
5: VII 187
6: VII 187
11: IX 574*
17: VI 53 184* 561* 561* — IX 51
18: IX 54
19: VII 18
20: VII 51 115* 213*
21: VII 51 115* 213*
23: IX 54
24: IX 74
25: VII 595 — IX 280*

5, 1: V 460 — VI 176 205 — VII 188* 472 493*
2: V 460 — VI 126* — VII 493* — IX 698
3: V 547 — VI 190 — VII 527* — IX 344 569* 599*
4: VI 280 — VII 527*
5: V 308 446* — VI 434 476* 542* — VII 58* — VIII 148 — IX 331* 336 346* 581* 583*
7: VI 404
8: VI 592 — VII 156* 400 549 — IX 297 728*
9: VI 592 — VII 156* 400
10: VI 452 460 564* 591* — VII 153 595 — VIII 182* 478 — IX 136
12: VI 125* 126 589* — VII 384* — IX 271 485*
15: VI 407*
16: VI 552*
17: IX 239 313

20: VII 186 400 590* — VIII 45* 378* — IX 368* 372 380*
21: VII 400

6, 2: VI 590
3: VI 31* 591*
4: V 532 — VI 302* 620 — VIII 493* — IX 139 279* 304* 380* 429*
5: V 577 — VI 592* 619 620* — VIII 248 — IX 297* 464*
6: IX 203 301 464* 573*
7: VI 590
8: VI 592*
9: VI 463 508* 620 — IX 276 278* 301
11: VI 620 — IX 270
12: VII 291 — VIII 239* — IX 727
13: VI 620 — VII 293*
18: V 460*
19: VI 576* — VII 41 74 93 — IX 282* 643*
20: VI 575* 575* 576*
21: VI 575* 576* 624* — VII 163 195 229 — VIII 34*
22: VI 576 576* — VII 40* — IX 384* 600* 643*
23: V 461 544 — VI 117* 255 437* 590 602 — IX 271 411 464

7, 2: V 171* — VII 415
3: VII 415
6: V 403* — IX 134 135* 137 429*
8: V 394*
12: V 432 509* — VI 26* — VII 121 — VIII 241
13: VIII 241
14: IX 26*
15: VI 170 170
18: VII 128 — VIII 348
23: VII 128 372* — VIII 445
24: VI 38* 170* 255 589* — VII 122* 372* — VIII 63* 262 549 — IX 89 432 681
25: VI 255 575 — VII 372*

8, 2: V 432* — VIII 567
3: VI 574 — VII 271* — VIII 72 80
4: VI 574*
5: VI 542* — IX 446* 276
6: VI 589 622 — VII 407
8: V 167 — VI 295* — IX 584
9: VIII 440
10: VI 72* 74 151 311*
11: VI 72* 328* 561*
12: VI 72*
13: VI 590 — VII 205 229 410* — IX 270 346
14: VII 59 89* 90 322 — IX 387 394* 533*
15: V 262* — VI 138* 270* 365 366* 451 539 — VII 158 278* 396 — IX 133 135* 137 146* 237 643*
16: V 536* — VI 418 — VIII 148 — IX 387* 435*
17: V 291 — VI 252 418 551* — VIII 126* — IX 224
18: V 366* — VI 127 132 — VII 433 467* 536* — VIII 45* 58* 443
19: VII 536*
20: VI 7 11 18* 27 35*
21: VI 363* 575* — VIII 72* 493 — IX 132* 533* 665
22: VI 35 — VII 536
23: VII 57* 536
24: V 366* — VII 123 437 471 536
26: V 263* 427 — VI 137* 156* 157 396 443 464* 542* 603 603* — VII 31 57* 277* 288 471 556* — VIII 8* 129* 149* 434 507 — IX 336* 346*
28: V 550* — VI 180 489 — VIII 350* — IX 446
29: VI 328* 474 — IX 318
30: VI 174* 233 — VII 343* — IX 514*
31: VI 157 573*
32: V 250 376 — VI 153* 282* 409 450* 480* 601* — VII 40* 234 242* 402 542 — VIII 40 82* 123 170 486* — IX 89* 101* 338* 636
33: VI 355 573* — IX 299
34: V 150* — VI 592
35: V 376* 446* 482 — VI 128* 592 — VII 165 — VIII 10* 14* 132* 143* 148 — IX 338* 482 504* 512 554 675*
36: V 376* — IX 560
37: V 376* — IX 279*
38: V 376* 482 — IX 55* 279* 675*
39: V 376*

9, 1: V 538
3: VIII 292*
4: VII 63 479* 518
5: V 246 — VII 63 297* 518 — VIII 78
6: IX 515*
7: VI 366 — VII 74* 477
8: VI 366 — VII 34 74* 436*
10: VII 477
11: IX 515
16: V 255* — VI 76* — VII 212* — VIII 479*
18: VI 280 — VII 264* 447*
19: IX 72
20: VI 65* 187 206* — VII 138* 511*
21: VI 206
22: VII 293*
23: VII 293*
25: VII 507*
27: V 401* — VII 358* 485*
28: VI 537* — VIII 430* — IX 101 198 590*
30: VI 381
31: VI 381

10, 1: IX 384*
2: VI 345* — VII 247* 343* — VIII 90 142* 235 335* 348
3: VII 136 180* 343* 400 412* 452* 522* — VIII 348
4: V 345 394 — VI 160 217 501* — VII 413 471 — IX 648*
8: VII 26 — IX 42* 70 72*
9: VI 450
10: V 369* — VI 209* 381 401 — VII 26 169 200 226* 264 313* — VIII 398* — IX 130 223 324*
12: VII 110 169* 202 322 383* 403* — VIII 39* 51* 415 284 — IX 452
13: VII 169* 202 212* 477 — IX 141
15: VI 250* 513 — VII 142 217* — VIII 361* 504
16: V 55* 421*
17: V 367 369* — VI 298* 311 391 422 449* — VII 54 166* 369 — IX 249 328* 563*
18: VII 194*
20: IX 157
21: V 355*

11, 1: V 402 — VII 482*
2: V 402 — VII 482*
5: VI 422* — VII 482* — IX 515*
13: V 443*
16: V 402 — IX 52 642
17: V 402 — IX 499*
20: V 466 — VI 53 54 344* 492 — VII 142* 193* 346* 375 413 457 — IX 276 453*
21: VII 193* 375 457
22: VII 435*
25: VI 290 381 579 — VII 71 109 169* 193* 354 358* 495 507*
26: VII 109 169* 354 358* 495
33: V 37 218* 370 — VI 62* 89* 167* 170 217 — VII 51 144* 358* 412* 447* — IX 299* 375* 609
34: V 218*
35: V 218* 401*
36: V 218* 310* 349* 404* 563 — VI 182* — VII 51 88* — IX 352

12, 1: V 172 — VI 111 127* 473* — VII 123 511* 522* — VIII 143 233 531 571* — IX 164* 477* 640 642
2: V 122 325* — VII 463 511* — VIII 233 349 — IX 137* 174 325* 429* 504 566* 580* 649
3: V 201* 339* 394* 423 — VI 40* 48 59* — VII 346* — VIII 431* 335* — IX 453*
5: V 471* — VI 546 609*
8: VII 48*
9: VI 31 — VII 153* 410* — VIII 508
10: V 524* — VI 31 — VII 411 — VIII 371 — IX 331*
11: VII 167 — IX 182
12: VII 150 167 536* — IX 619
13: VIII 146*
14: VI 86* — VII 579* — IX 686
15: VI 403 444* — VII 149 153* 181 — IX 607
16: VII 143* 413 — VIII 247 — IX 182
18: IX 628*
19: V 124 — VI 371* — VII 154 248* 451*
20: VII 153* 262 — IX 342* 529*
21: VII 78 262 — IX 39

13, 1: V 194 — VI 68* 82 145 225 494* — VII 92* 107 168* 568
2: VII 92* — VIII 428* 475 475*

3: VI 612*
4: V 527 — VI 612* — IX 85*
5: VI 68*
7: V 524* — VII 45 511*
8: V 116* 330 521* — VI 308 434 — VII 45 271 305 399* 462* 511* — IX 138* 533* 567 685* 724
9: V 330 — VII 269 305 — IX 420
10: V 307 573* — VI 149* — IX 506* 648*
11: VI 295 311* 417 — VII 174* — IX 42
12: V 367* 579* — VI 218 295 520 — VII 213 234* 301* 441* 572* — IX 65* 430* 502 527
13: V 579* — VI 203 — VII 234* 367 441* 538* 572* — VIII 392*
14: VI 96 — VII 234* 441* — VIII 12* — IX 42* 394* 429* 430*

14, 1: VI 396 — VII 76* 131*
2: VI 396 — IX 424*
3: VII 132* 453 — VIII 483
4: VI 287 313 570* 571* — VIII 267* 443
5: VIII 329* 336*
6: VIII 483
7: VII 264
10: V 550 — VI 95 99* — VIII 83 — IX 268* 386*
12: IX 440*
13: VIII 371
15: VI 555*
17: V 540* — VII 132* 217* 292* 322 332 347 438 538* 545* — IX 70* 224* 496 547* 567
19: VII 427 — IX 422
20: VII 427
21: VII 426* — VIII 261*
22: IX 566*

15, 1: VII 131* 145* 245* 454 552* — VIII 137 348
3: VII 454
4: VI 516* — IX 52* 53*
6: IX 601
7: VII 221*
8: IX 134* 140*
12: VII 493 — IX 51*
13: IX 55 292 293*
18: VII 117*
25: IX 606
26: VIII 424 — IX 567*
27: VIII 424*
30: IX 178*

16, 16: VII 28 186* 255*
18: VI 575* — VII 93 538*
20: IX 69*
27: VIII 498*

I. AD CORINTHIOS.

1, 4: IX 425
5: V 433 — VI 76* 81* — VII 319 554 — IX 473* 665
7: VI 81* — VII 319 554
10: V 574 — VI 497* — VII 226* 399 — IX 357*
13: VII 513*
17: VII 217*
18: VI 172* 197* — VII 338 — IX 262* 305* 305*
19: V 499* — VI 328* — VII 264*
20: V 499* — VI 5 — VII 215 264* 318* — VIII 45* — IX 157*
21: V 394* 499* — VI 495
22: V 422 — VI 276 318* 326 474* — VII 17* 50 290 483
23: VI 172* 197 197* — VII 176* 293 470 474 — IX 156* 468
24: V 267 298 483* — VI 41* 78* 150 160 168* 205 460 — VII 96 105* 122 124 134* 212 293 299 461 — VIII 81 323 532* 540* 573* — IX 99* 130 132 152 157* 337* 361* 470* 704 731*
25: V 480* 499* — VII 79 293 374 — IX 139 612*
26: V 430* — VI 268 347* — VII 33* 50* 322* 373* — VIII 469 — IX 515 575 696*
27: VI 122 395* — VII 33* 50* 131 373*
28: VI 122 — VII 33* 131 249* 373* 544
29: VII 33* 249* 373* 544
30: V 298 — VII 149* 182 299 — IX 225
31: V 254* — VIII 146 — IX 133 568 601*

2, 1: VI 244 244 — VII 152* — IX 304*
2: V 572* — VI 592 — VIII 303 474 483* — IX 265* 394* 469 717*
4: VII 43* 96 105* 315* — VIII 571*
5: VII 96 — VIII 514
6: V 340* 572* — VII 152* — VIII 416 — IX 564*
7: V 340* — VII 68* 227 348* 349*
8: V 340* — VI 455* — VII 106* 227 506* 536*
9: V 290 341 — VI 15* 242 — VII 158 371 — VIII 55 56 67* 126* 126* — IX 360* 482 528 561*
10: V 312* 341 341* 418 517 — VI 13* 72* 414 456 244 593* — VII 315* 528 — IX 609
11: V 308 312* 418 — VI 155* 170* — VII 528 — IX 226 346
12: V 312* 477* — VII 59 — IX 227
13: VII 465 — VIII 287* 296* 514 568
14: V 395* — VI 36 79* 240 279* 297* 388* 419 441 — VII 215 225* 375* 595 — VIII 523* — IX 62* 591*
15: VI 63* 111

3, 1: VI 459 464* — VII 134 — IX 282*
2: VI 280* 459 — VII 134 — VIII 318* 416
3: VI 358* 550* — VII 149* 316* 550
6: V 418 — VI 447 — VII 339 346* 504 — VIII 317
7: VIII 140*
8: VI 130* 539* — VIII 140*
9: V 546* — VI 447 — VII 377* 447 — VIII 377 — IX 154 156 476* 197*
10: V 503* 568* — VII 518 — VIII 272 317 519 — IX 472
11: V 373 503* 568* — VI 133 199 259* — VII 227 378 518 — VIII 272 — IX 154 603 606*
12: V 288* — VII 377* — IX 605 608*
13: V 288* — IX 568 656
14: V 288*
15: VII 79*
16: VI 549 — IX 177* 652* 662
17: VI 441* 548* 549* 550 — IX 176* 177 642* 728
18: V 500 — VI 62* 147 381* — VII 474 — VIII 336* — IX 369*
19: IX 176* 524*
20: VI 5 53*
21: IX 568
22: VII 88* 322* 401* 467 — VIII 309*
23: VII 88* 322* 402

4, 1: VI 145* — VII 12 78 223* 327* 403* 584 — IX 85 85* 86 86*
2: VII 12 327* 404 482 — IX 87
3: VII 596* — VIII 536 — IX 87*
4: VI 71 73 313 — VII 401 597
5: VI 35 71* 131 145* 313 566* — VII 62 196* 306 311 336* 412* 443 480* 525* 597 — VIII 83* 487 — IX 66* 218* 377* 720
7: V 255* — VI 287 539* — VII 185* 259 455
9: V 122* — VI 114* — VII 378 — VIII 169*
11: V 138* — VII 148* — VIII 276 413* 423* 434*
12: IX 686
15: VII 214* 513 — VIII 318*
16: VIII 236 390*
17: VII 422*
20: V 545
21: VIII 136 — IX 594*

5, 1: VII 438*
2: VI 136* — VII 438*
3: VII 205 438*
5: V 170 — VI 604 — VIII 316* — IX 528* 549
6: VII 110* 310*
7: VII 310* 347* 398 — VIII 493* — IX 138* 248*
8: VII 310* 542* — VIII 493* — IX 66 258*

11: VII 93 131
12: VII 490
13: VI 312* — VII 490 — VIII 144*

6, 2: VII 551*
3: VI 313 — VII 551*
6: VII 155*
7: VII 155* — VIII 366*
10: V 433
12: V 490* — VIII 421*
13: VI 325*
15: V 152 246 — IX 139
16: V 152 280 — VI 546 609 — VII 372*
17: V 443* — VI 97 111 281* 474* 546 609 — VII 210 274* — VIII 84 149* — IX 212* 346* 421*
18: VI 63 — IX 367
19: V 246 — VI 276* — IX 503 643* 728
20: V 484 488 — VI 630* — VII 433 — IX 91 727

7, 1: V 171 486
2: V 172 173
3: V 166* — IX 528*
4: V 166* 280
5: V 167 173 — VI 30* 127 — VII 19*
6: V 167 173 — VIII 241
7: V 162 172 — VIII 143 267
8: V 171* — VII 466*
10: VII 466*
15: VIII 144*
21: VII 537*
23: V 488 — VI 201
24: VIII 334*
25: V 177 492 — VIII 240
27: IX 364
28: V 166* 170 172* — VIII 244*
29: V 167 — VI 30* — VII 373 411* — VIII 244
30: VII 411* 442
31: V 169* 284* — VI 14* 28 140* 274* — VII 411* 442 523* — IX 584*
32: VI 40
33: V 167 — VII 274*
34: V 484* — VI 142 — VII 21* 25 274* — IX 641* 660* 699
35: V 173
36: VIII 244
38: V 175
39: V 171* 173
40: V 171* 171* 173 491* — VII 32

8, 1: V 142 478* — VI 19* — VII 329*
2: V 478* 478* — VII 329* 412*
4: V 48 513* — VI 199* — VII 280
5: VII 489*
6: VII 489*
8: VIII 259*
9: VIII 352
11: VII 427 — VIII 381*
12: VII 329 427
13: VII 426*

9, 4: VII 256*
5: VIII 242
6: V 143
7: V 159 — VIII 355*
9: V 141* — VI 146* 187* — VII 67* 204* 312* 320 344* — IX 565*
10: VII 320 — IX 670*
11: V 141* — VII 190 208 256* 479* — VIII 329 420
13: V 159* — VIII 279* 309*
14: V 141* — VII 256* — VIII 285* 321* 339 415*
17: V 147 — VII 257* — IX 87
19: V 141* — VI 302 — VII 244* 364 — IX 440 573 576*
22: VI 395* — VII 76* — VIII 140* 259 — IX 606
24: VI 505* — VII 28 435* — VIII 125 — IX 407* 573 719*
25: VI 132 — VII 557* — VIII 143* 258 — IX 488* 490*
26: VII 557*
27: V 185* 492* — VI 84 111 — VII 109* 145 — VIII 257* 262 269* 445 531 — IX 577 585 684*

10, 1: V 338* — VI 425 597* — IX 258
2: V 338*
3: V 339 — VI 214* 335*
4: V 339 — VI 143* 178 — IX 508* 533
5: VI 509 — IX 258
9: VI 210* — VII 290 337* — IX 53*
10: VI 115* 210* 329* — VII 337* 382* 475*
11: VI 326* — VII 370* — VIII 102* 287* 296 296* — IX 48 53* 75 400* 428* 525*
12: V 121* — VII 354
13: VI 393* 566* 630 — VII 214 282 — VIII 486 — IX 261* 415* 425
16: VI 332 — VII 547*
17: VII 348 — IX 136 252
20: VII 410* — VIII 481*
21: VII 410*
22: V 490* — IX 152
27: VII 256*
31: VI 367* — VII 221 432* — VIII 129
32: VIII 132*
33: IX 455*

11, 1: VI 384 582 582 — VIII 142* 323
3: V 332* 561* — VI 396* — VII 85* 88*
7: VI 294*
8: VII 86
16: VII 550
17: VII 550
18: IX 362
19: VII 426 — IX 566*
20: VI 597 — IX 254* 362
21: IX 254 362
22: VI 294*
23: IX 251* 253*
24: V 269 562 — IX 252
25: V 269 — VII 547* — IX 135*
26: VII 547 — VIII 103 — IX 251* 259*
27: VIII 480 — IX 254
28: VI 566 — VII 369 543 — VIII 99 480 — IX 253* 568*
29: V 274 275 — VI 333* 335 — VII 543 — VIII 102 480 — IX 251* 259*
30: VI 398* — VII 333 — VIII 102 137 — IX 90
31: VI 313 — VII 334* — VIII 146 443 — IX 368* 585

12, 2: VIII 90*
3: VII 110 259 313* — IX 179 330* 394* 626*
4: V 192 — VI 156 289* 611* — IX 310*
7: VII 479*
8: VII 288 429* — IX 338 345*
9: V 201 — VII 257* 430
11: V 201 — VI 154 — VII 288 292 — VIII 241* 360* — IX 310* 590
12: V 182* 192 — VI 609*
13: V 182* — VI 474* 609* 610
14: V 182*
21: V 146*
25: VI 613
26: V 471* 478* — IX 228 421* 607
27: IX 212*
28: V 149*
30: VI 140
31: VII 41* — IX 566* 688

13, 1: V 415 418* — VI 168 — VIII 531
2: VI 402* 440 — VII 245 286* — VIII 124
3: VII 286*
4: VII 157 — VIII 44 — IX 638*
5: VII 155* 482 522 — VIII 44 134 294*
6: VI 156* — VII 388* — VIII 44 — IX 268
7: VII 349
8: V 322 — VI 625 — VII 275* 349*
9: V 51* — VI 157 — VII 482
10: V 51* — VII 287 545* — IX 109*
11: VIII 348
12: V 23* 53 226 282 289 303* 334* 380 572 — VI 131 158* 215 256 324 329 439* 457 469* 631* — VII 236* 280 — IX 26 49 83 105* 106* 313* 619
13: V 338* — VII 244* — IX 419*

14, 9: VII 224* — VIII 443*
14: VII 31*
19: VI 321*
20: V 557 — VI 138* 190* — VII 41 459 — IX 727*
25: IX 661*
33: V 330 — IX 70* 629
38: VI 140 173* 194 207 — VII 330 436
40: VII 15 — VIII 130 148* 485 — IX 604*

15, 4: V 251* 272
8: V 252* 374* — VI 268*

9: V 252* — VII 168 245 261* 364 483 — VIII 448 — IX 372 547 547
10: V 252* 459* — VI 136* 168 — VII 62* 261* — IX 256* 678*
11: V 252*
12: VI 620 — IX 280*
14: VI 620
16: IX 274
19: VII 157*
20: VI 401 620 — IX 273 280* 283*
21: VI 330 401
22: VI 330 561* — IX 239 304
24: V 180* 181* — VI 96* — VII 88* 280* 482
25: VII 280* 517
26: VI 328* — VII 282* 517
27: VII 552* — VIII 65*
28: V 262 307 310 — VI 437* — VII 88* 280* — VIII 29* — IX 26* 106
29: VII 512*
30: VII 512*
31: VI 387* 589*
33: VI 135 — VII 562 — VIII 260* 485 — IX 174* 242
35: VII 512*
36: VI 417* — VII 195* 512*
37: VII 512*
38: VII 320* 512*
40: VII 233
41: V 377* — VII 233 — VIII 249* — IX 168* 701*
42: VII 233 — VIII 249*
43: VII 515
44: V 291 — VII 515 — VIII 64
46: V 395 — VII 511*
47: V 244* — VI 151* 287* 601
48: VI 151*
49: VI 214 601 — VII 511* — IX 446
50: V 546* — VII 514 — IX 82 108 224 224*
51: VI 120* — VII 514* 636
52: VII 514* 536
53: VII 512* — IX 239* 274 570
54: V 250*
55: VII 293
57: V 303 — VI 465* — VII 293

16, 1: V 153*
2: V 148* 153*
3: V 153*
13: IX 606*
15: IX 85 85* 86*
16: VI 477*
17: V 325*
23: VII 58*

II. AD CORINTHIOS.

1, 3: V 458 — VII 400* 456* — VIII 95* 271* 526 565 — IX 27 55 215* 222 329 347* 349* 350* 379* 425*
4: VII 400* — IX 329
5: IX 344* 537*
7: VII 118 — VIII 51 — IX 55* 295* 308 366
8: VI 25* 163*
9: IX 486*
12: V 500 538 — VII 310* — IX 228* 453* 680 728
15: VIII 141*
18: VI 256*
21: IX 485

2, 7: VI 458
10: VII 260*
14: VI 55
15: VI 22 55 — VII 61* 179* — VIII 148 474 — IX 508
16: VI 406 — VII 61* 180 — VIII 238*
17: VI 130* — VII 112* 482 — VIII 430 — IX 133

3, 3: IX 134*
5: V 187* — VI 33* — VII 528 — IX 171 622 731
6: V 263 403* 406* 406* — VI 315* 336* — VII 514 — IX 63 87
7: V 403*
10: V 281*
15: VI 270* 521 — VII 99* 193* 469* 546 588*
17: VI 575* — IX 415
18: V 55* 339* 377* 379* 380 383* 384 400 474 576 — VI 13* 134* 270* 295* 476* 521 611* — VII 88* 234* — VIII 543* 576 — IX 221* 229* 345* 363* 446 449 564*

4, 4: VI 124* 427 — VII 206*
5: VIII 142*
6: V 473 496* — IX 563*
7: VII 544 — VIII 262 569* — IX 476
8: V 132 — VII 554
10: VI 589* 592 — VII 228 376* — IX 232* 295* 729*
11: VIII 283* — IX 180*
12: VI 589*
16: VII 88* 134 228 — IX 105* 139 290* 429* 430*
17: V 417 — VI 127 241* — VII 467* — VIII 443 — IX 336* 469* 482 512*
18: VI 3 36 — VII 275* 317 323* 523* 536 — VIII 443

5, 1: V 222 414 — IX 492* 688*
4: VI 527 — VII 312 — IX 411*
5: VIII 51*
6: V 201* — VI 53 — VII 593* — VIII 533 571*
7: VI 439* 457 — IX 136 671*
8: VIII 533
9: VIII 150
10: VI 35 95 99* 313* — VII 196* 481 — VIII 150 — IX 166
13: VII 237 402* — VIII 246 — IX 269
14: VII 402*
15: VI 118* 592 — IX 270*
16: VII 388*
17: VI 159 — VII 134* — VIII 547 — IX 135
20: VIII 307*
21: VI 445 — VIII 77 — IX 297

6, 1: V 442 457 457* — VI 539* — VII 81 — VIII 533 — IX 480* 681
2: IX 42*
3: VIII 352* — IX 87
4: VII 539 — IX 86 86*
5: VII 539
6: IX 361*
7: VI 142* — VII 495
8: VI 138* — VII 495
9: VI 127 — IX 270*
10: V 130* — VI 607* — VII 48 249* 319 322* 467 495 521* 554 — VIII 278* 283 283* 293* — IX 300 537*
11: VII 331*
14: VI 112* — VII 106* 203 241* 352* 391 — VIII 439 — IX 278
15: VI 550 — VII 106* 203 241* 293* 352* 410* — VIII 439
16: VI 550 — VII 391 — IX 632*
17: VII 332* 428* 442*
18: VII 442*

7, 1: V 467 — VI 599 — VII 522* — VIII 104* — IX 185* 186* 187* 620 646* 649 712
2: VI 122* — IX 375*
4: VIII 14* — IX 496
5: VII 526
8: VII 389*
9: VII 389* — IX 307 370*
10: VI 589 607 607* — VII 389* 463* 594* — IX 307 308* 368* 371 372*
11: VI 607* — VII 389* — IX 308*

8, 2: VII 148 176* 175* 467 521* — VIII 523 — IX 536* 587 707*
3: VII 521*
4: VIII 342*
9: V 126 131* 151 153* 531* — VI 41* 78* 269 — VII 47* 148* 175* 249* 302* 319 358* 405* 522 — VIII 113 114 276* 277 284 326 329* 524* — IX 147 158* 300 436 473*
10: V 126 133 161 492 — VIII 276*
12: V 128* 132
13: V 148* — VII 304 522
14: V 137 148* — VI 88* — VII 522
18: VII 4*
21: VII 69

9, 6: VI 89* 299* — VII 486 — IX 680* 686
7: VI 88 148* — VII 156* 417 475 — IX 680*

8: VII 465* — VIII 448* — IX 133* 197
10: VI 88* 554 — VII 64*
15: IX 434*

10, 3: IX 82
4: VII 413 — IX 108* 325
5: V 52* 56 485* 260* 339* 494* — VI 280* 358 568* — VII 4* 228 413 430 — VIII 16 233 — IX 165* 178* 472* 478 479* 624* 655
7: VII 148
8: V 163 — VIII 381*
13: VIII 391 438*
15: VIII 445* 448*
16: VIII 391* 445*
17: VI 317*
18: VI 154 317* 370* — VII 455

11, 1: VIII 311
2: VII 397 — VIII 311* — IX 634* 663*
3: VI 135 271 — VII 109
6: V 138* — VI 460* — VIII 539
8: VIII 414
9: VIII 423*
12: V 164
13: VI 384* — VII 11 253*
14: VII 599 — VIII 496* — IX 618
23: VI 161* 589* — VIII 350*
25: VI 197 — VII 116*
26: V 493 — VII 135* — VIII 264 350* — IX 550*
27: VII 90* — VIII 264 283* 295 302* 315 403* 516*
28: VIII 276 416* — IX 605*
29: VI 57* 227 395* 586 — VII 402* — VIII 350* — IX 228* 529
33: VIII 238*

12, 2: V 295* 347* 374 376* 410 447 572* 575 — VI 135 — VII 239 — VIII 109* — IX 304* 322* 326 354* 528* 610 616 629*
3: V 374 447 575
4: V 341* 374 575 — VII 316 580* 588* — VIII 74 543* — IX 119 304* 354* 528* 610
6: VII 78*
7: V 348 — VI 375* — VII 338* 380 432 — VIII 522
8: VI 375* — VII 380
9: V 313* — VI 122 395* 395* 437* 466 586* — VII 365*
10: VI 586 — VIII 260
11: VII 120* — VIII 491
14: VII 118* 479* — VIII 407* — IX 300
15: VI 386* — VII 456* — VIII 9* 252 571
16: IX 375*
18: IX 300 301
19: IX 434*

13, 1: VII 214*
2: VII 551
3: VII 260* 315* 551
11: VI 602
12: VII 122*
13: V 458* — IX 480*

AD GALATAS.

1, 1: V 149 196
4: VII 51 — VIII 46
5: VII 51
8: VIII 292* 330 — IX 610 637*
10: VI 200* 422* — VII 122 152 — IX 137* 574
11: IX 592
13: VII 343*
14: VII 343* — VIII 480*
15: V 459 — VII 251 — VIII 493 — IX 362*
16: V 459 — VII 251 — VIII 493
19: VII 340
22: VII 472*
23: VII 472*
24: VII 472*

2, 1: VIII 147
2: VII 69 — VIII 147
4: VII 132*
8: VII 483
9: V 148* 153* — VIII 138 342* — IX 265*
10: V 148* 153* — VIII 138 342*
11: V 192* — VIII 265* — IX 548*
14: V 196
18: VIII 342
19: V 295* — VI 228 401* 445* 576* — VIII 68 120* 545 — IX 279 305 580
20: V 295* — VI 615* — VII 331* 401* 445* 576* — VIII 120* 142*
21: V 458* — VIII 287

3, 1: VI 135 — VII 300 — IX 240*
3: VII 595
9: IX 406
10: VIII 287 — IX 648*
11: V 378*
13: VII 61 571 — VIII 287 — IX 297 300* 465* 685
16: VI 295* — VII 34 — IX 88* 405* 474*
18: VI 474*
19: V 308 338* — IX 624
22: V 395
27: VIII 42* 248 506 — IX 464*
29: VII 74*

4, 3: VII 169* 506
4: V 244 322 458* — VI 225* 341 537* 574 574* — VII 21 35 44 46 506 — VIII 71 187 — IX 89 107 446* 480 559 715
5: V 244 — VIII 72* — IX 89*
6: VII 198 278* 394 — IX 132* 146* 334* 387* 387*
9: VI 575 — VII 169*
17: VIII 142
19: VII 198 214* — VIII 142 318* 526 — IX 528*
22: V 270 339 — VI 167*
23: V 270 339
24: V 262* 270 339 395 401*
25: V 262* 401*
26: V 262* 306* 401* 408* 438 — VII 385 — VIII 62* 149 492* — IX 219 235* 236 320
27: VII 385
29: IX 282*
30: VI 363* 365 — VII 514* — IX 236*
31: VI 575* — IX 146* 507*

5, 1: VI 575
2: V 407 — IX 63 135
6: V 544* — VI 584 — VII 297* — VIII 272 — IX 135* 142 295 452 603 643 650
10: VI 552*
11: VII 524
12: VIII 144* 346*
13: VI 364 575 575 575* — VII 93 273* 524 — VIII 371 — IX 577
15: VI 83*
16: IX 108* 321* 346
17: VI 170 170 — VII 410* — VIII 91 262 — IX 61* 82 108 282* 307 434* 448
19: VII 163
20: IX 545*
21: VI 129
22: V 258* 259* 418* — VI 157 — VIII 440* — IX 70 336 340 465 496 671 698
23: V 258* 259* 418* — VIII 440*
24: VII 16* 228 376* 445 576* — VIII 516 547 — IX 78* 82 232* 266* 295* 297* 305 325 374 586* 656 669
25: VII 322*
26: IX 264* 460*

6, 1: VI 40 — VII 161* 428* — VIII 144
2: V 143* — VI 482* — VII 124* 161* 271 273* — VIII 130*
3: V 121 — VII 161* 363 — VIII 488 — IX 207* 380* 478
4: VI 24 — IX 137* 568
6: VII 256*
7: IX 278*
8: V 167 502* 546* — VI 89 90* — VII 514 — VIII 135* — IX 435* 489
9: VI 89* — VII 75 156 271 — VIII 123* — IX 371*
10: VI 33 58* 66 75 400 — VII 271 — VIII 5 289* 329 329* — IX 606
14: VI 340* 472* 590 — VII 576* — VIII 9* 247 276* 303 371 564* — IX 142* 172* 263* 270* 305 467 580
15: VII 134 — IX 133 140*
16: VIII 391 448* 564*
17: VI 141 — VIII 545 564* — IX 584* 586
18: VIII 564*

AD EPHESIOS.

1, 3: V 447 — VI 497* — VIII 444* — IX 425*
4: VI 135* 436 451 605 — IX 426 514* 575 643*
5: VI 451
6: VII 84* 125 — IX 178* 426
9: VI 451
10: VII 10 — IX 109*
13: VII 395* 486 — IX 485*
14: VI 443 — VII 395* 486
17: V 295 — IX 281* 336 426
18: V 295
22: V 445 — VI 254* 447* 539 — VII 10*
23: VI 447* — VII 10* 99*

2, 1: VII 250*
2: VI 427 — VIII 250* — IX 429
3: V 234 544 — VI 117 279* 288 — VII 25* — IX 146* 193 224
4: V 376 458 — VI 269 282* — VII 32* 42 234 331* 549 — IX 89* 274 297* 307* 337* 593* 662
5: V 428 458 — VI 282* 328* — VII 42 — IX 479*
6: VI 328*
8: VII 455 — IX 337*
9: VII 455
10: V 120
11: VII 202 436*
12: VII 202 436*
13: VII 202 436*
14: V 404 — VI 259* 388 496 512* 541* — VII 45 51* 345* 440* 493* 508* 599 — VIII 166* 180* — IX 27* 47* 47* 57* 89 111* 243 693*
15: VII 166 483 508* — IX 27*
16: IX 27*
17: VII 342 483 493* 599 — IX 49*
19: V 438 — VI 549* — VII 142 — VIII 82 — IX 599* 603
20: V 373* 438 568* — VII 142 508* — VIII 317 — IX 221 506* 652 688*
21: VI 549* — VII 142 508* — VIII 317 — IX 177
22: VII 142 — IX 324* 642*

3, 3: VI 124*
5: VI 124*
7: IX 338*
8: VII 245 364 — IX 426
9: V 312* — IX 700
10: V 325* — VII 348* 349* — IX 157*
13: VII 556*
14: VII 430 556* — VIII 28
15: VII 278* 556* — VIII 28
16: VII 430 — VIII 28
17: V 43 308 376* 446* 478* — VI 315 537 — VII 150* 164* 165* 194 252* 256 331* 430 576* — VIII 28 272 317 — IX 419* 563* 599*
18: V 308 369* 404* 446 446* 479 — VI 537 — VII 147* 159* 252* 331* 576* — VIII 28 — IX 445* 469 536*
19: V 479 — VII 17 — VIII 28
20: VII 51
21: VII 51

4, 1: VIII 370
2: VII 273* — IX 54*
3: VI 111* 156 471 609 622 — VII 436 481* — IX 346* 407* 421*
4: VII 268 481*
5: VI 111* — VII 436 481*
7: V 346* — IX 337*
8: V 346* — VII 98* 293* 386* — IX 318* 320 324
9: IX 45
10: VI 282 510 621 621* — VII 10* 479 603* — IX 45 45* 318 318* 319* 320 321* 336*
11: V 457 — VII 440* 479 — VIII 83 — IX 337* 518
12: VII 440* 479 — VIII 83
13: V 286 — VII 440*
14: VII 177* 491 226 459* 524*
15: VI 554 — VII 88 — VIII 164 — IX 240* 570*
17: VI 358 — VII 490 — IX 179* 240*
18: VI 579 579* — VII 490* — IX 87* 132
19: V 465*
21: IX 240*
22: VII 133* 376 — VIII 491* — IX 139
23: VII 133* — IX 240* 380* 429 430 430*
24: VII 133* — IX 43 139 447
25: V 433 — VII 268 — IX 398*
26: VI 57 91*
27: VI 81 — IX 210*
28: V 154 157 — VII 462 — VIII 325
29: V 502 — VII 592 — IX 681
30: VI 434 — VII 252*
32: IX 438 438 668

5, 1: V 521* — VI 365* — VII 158 — VIII 142 — IX 387* 533 599*
2: VI 332* 450* — VII 128* 153 542 — VIII 170* — IX 230* 654*
3: VI 599 — IX 387* 669
5: V 515* 546 — VI 48 596* — VII 441* — VIII 304 — IX 186 211* 306* 363* 541* 574
6: VI 209*
8: V 367* 566 — VI 221* 249 251 423 — VII 301 301* — VIII 475 — IX 224* 231 387* 599* 707*
9: IX 201
11: VI 284 — VII 561 580
12: VI 218 — IX 278 286*
13: VI 91 231 458* 535* — VII 196* — IX 720
14: VI 341* 398* 587* — VII 97 128* 130 171* 394* 398* 436* — IX 144 168* 239 278* 281 585
15: VI 65* — VII 95* 317 379 472 — IX 434* 455
16: VI 65* — VII 95* 287*
18: VI 5 20* 270* 547 — VII 38* 54 538* — VIII 482* — IX 346 433 434 435* 675
19: VI 270* — VII 54 538* — IX 398* 723
25: V 466* — VI 287 473 501 — VII 522* — IX 125* 487 324* 634* 642 674*
26: VI 287 473 — VII 522* — VIII 539
28: V 433 — VI 64* — VII 466*
29: VI 39* 419 527 — VII 197*
30: IX 78* 82
32: V 166* 268 487* — VII 362* 522* — VIII 261 — IX 65 348 351*

6, 1: V 479 481* 523*
2: V 523*
3: V 523*
4: VIII 432
5: VI 68* 575
11: VI 136 — VIII 486* — IX 108* 210 403*
12: VI 445 458* — VII 143* 262* 280* 372* 561 — IX 209
13: VII 555 — IX 313 649
14: VII 476* — IX 43 66 249* 403* 472*
15: V 562 — VII 79 397 513* — VIII 387* 388 402* — IX 259* 450
16: V 481 — VI 136 226* — VII 91* 431 — IX 711*
17: VI 98 225 612 — VII 62 91*

AD PHILIPPENSES.

1, 6: VII 30 — IX 444 451*
8: V 538
10: VII 341
11: VII 341
15: VII 173*
18: VI 287* 388* — VII 110* 205* 208 245*
20: VI 318 527 — IX 258
21: VI 588* — VII 275* — VIII 532 — IX 394* 489 554*
22: VII 275*
23: V 131 — VI 56 126 529 — VII 207* 236 438* — VIII 35* 139 148 252 253* 302* 351* — IX 394* 468 582

24: IX 78* 82
27: IX 532*
29: VI 70* 130

2, 1: VII 399
2: VII 399 — IX 91*
3: V 123* — VI 427* — VII 161 168 244 — VIII 250* 371 — IX 370 384* 395 597
5: V 117* — VI 427* — VII 161 244* 551 595* — IX 172* 262 307* 596*
6: V 250 — VI 381* 392 537* — VII 31 517 551 575* — VIII 161 494 — IX 100* 298 504
7: V 124* 186 241 250 — VI 252* 301* 392 537* — VII 31 59 199 234 271* 347 384 — VIII 121* 123 161 179 279* 395* — IX 172 206 263 305 401 479* 565 577
8: V 250 — VI 124 252* 328* 364 388 433 459 619* — VII 55 161 179* 234 365* 376 549 551* 564* 595* — VIII 111 121* 165 183 183* 394* 446 488* 502 — IX 54 109* 119* 148 260 262 263 300* 395 466* 589 596*
9: VI 124* 198 201 290 433 459 595* — VII 24 179* 365* 551* 564* 587* — VIII 183* — IX 299 305*
10: V 155* 346 517* — VII 24 103* 117* 202* 245 — VIII 82 485* — IX 386* 673 685 698*
11: IX 24
12: V 466 — VI 523 — VII 212
13: V 466 — VI 92* — VII 212 372* 377* 432* 486 — VIII 147*
14: VII 14 — VIII 141*
15: V 257* 432* — VI 5* 163* 172* 251* — VII 55* 196 234* 300* 302 — IX 104* 228 332 387* 499 532 563 604* 628 719*
16: V 439* — VI 163* — VII 196 302
21: VI 274* 476 — VII 128 246 328 465 — VIII 295 — IX 298
22: VII 246
29: VI 300*
30: VIII 170 182*

3, 3: VI 575 — IX 142
5: V 402 — VI 278 — IX 140*
7: VII 492
8: V 551 — VI 569 579* — VII 492 — VIII 490 — IX 475* 493* 507* 540*
12: V 188 341 — VI 266 569 — VII 466
13: V 341 424* — VI 537 569 — VII 252 444* 466 — VIII 132* 441* — IX 163 362* 716
14: V 245 — VI 569 — VII 252 444* 466
16: VIII 438
17: VI 132 — IX 174*
18: V 500 — VI 575* — VII 538* — VIII 123 — IX 263* 439* 468 675 710*
19: V 500 515* 562* — VI 207 — VII 361 392* 538* — VIII 89 482 — IX 306* 365 386* 428 453*
20: VI 557* — VII 233 324* — VIII 49 120* 259* 445 — IX 42* 112 184* 190 191* 229 236 261 275 291 404* 492* 614* 710* 719*
21: VI 557* 611* — VIII 171* 549 — IX 26 48 172 239* 283* 439

4, 1: IX 78
3: IX 454
4: VI 42 287 448* — VIII 511 — IX 40* 55* 78 548
5: V 324 — VI 156* — VIII 130 — IX 42* 69* 70 71 567*
6: VII 274* 285* 315* 319* 449
7: V 259 295 — VI 128* 444 512* — VII 51* 212* 332 449 — VIII 473 491* — IX 55* 69* 70 101* 224*
11: IX 592*
12: VIII 132* 262 283* 326
13: V 187* 459* — VII 43 65* — IX 611* 698
15: V 137 146*
17: V 143* — VII 118* — VIII 328
18: VII 319 521* — IX 300

AD COLOSSENSES.

1, 3: IX 425*
5: VII 347
6: VII 347 — IX 456
10: VI 553* 554 — VII 88 347 — VIII 497 — IX 455* 456
12: IX 455*
13: V 272* — VII 39* 84 88 258 347* 396 — IX 216* 224 413
14: VII 46*
15: V 301* 382* — VII 46* — IX 650
16: VI 309
18: V 246 433* 445 — VI 325* — IX 654
19: V 28* 246 — VII 84* 89*
20: V 243* 346 — VI 198 541 — VII 51* 84* 256 493* 548 599 — VIII 5 — IX 240 356* 728*
21: VII 493*
22: VII 493* — IX 108*
24: VI 448 — VII 440 — IX 82
26: IX 165*

2, 3: V 37 205* 246* 331 398* 503* 563* — VI 162* 430 — VII 65* 91* 299 — VIII 84* 100 161* — IX 74* 113 157* 160 188* 468* 477* 525 695* 697* 717*
4: VI 244
5: VII 225*
8: VI 244 — IX 150* 270*
9: VI 254* 276* 538* — VIII 171* — IX 113 199*
11: IX 142 573
12: V 428
13: V 346
14: VI 198 421* — IX 240
15: V 346 — VI 41* 198 — VII 6 604 — IX 322 664*
17: VIII 102*
18: IX 595
19: VII 89*
20: IX 270*

3, 1: V 499 499 503* — VI 133 205 302* 302* 590 620* — VII 595 — VIII 150* — IX 165* 173* 174 235* 236 275* 276* 408 480 616 639*
2: V 499 499 — VI 133 590 620* 595 — VIII 438 — IX 25* 235* 236* 639* 724
3: VI 590* — IX 270 270* 600*
4: V 503* — VI 97* 112 — IX 105* 162 281 489
5: VI 31* 91* — VIII 248 304 — IX 270
9: VII 133* — VIII 279* 519 — IX 43 430 430*
10: VII 133* — IX 446
12: V 471* — VI 139 — VII 42 155 — VIII 268* 285 518 — IX 43 54* 69* 429* 514* 515* 575
13: VII 455 — VIII 374
14: VI 133* 497* — VII 187 — VIII 244* — IX 649*
15: VI 158* — IX 70*
17: V 556 — VII 54 — IX 138* 141 394*
18: VIII 305*
19: VIII 305*
20: VIII 305*
21: VIII 137*
22: VI 68*
23: VI 157

4, 2: VI 395* 507* — VII 224* 285 — VIII 118 — IX 392
5: VI 65* — VII 117
6: VI 65* — VII 117 152

I. AD THESSALONICENSES.

1, 5: VIII 107

2, 1: VI 383*
3: VII 81 — IX 566
4: VII 81 — IX 224* 568
5: VI 383* — VII 112 218* — VIII 372* — IX 225
6: VI 383* — VII 112
7: VI 40 — VII 4 244* 551 — VIII 137* 447*
8: VII 4 — VIII 447*
9: VIII 414
12: IX 363
13: VI 423* — VII 28* 260*
14: VII 480
15: VI 150* — VII 480
16: VI 72 — VII 480
19: VII 328

3, 3: IX 518*

4, 1: VI 539* — VII 114
3: VII 120 489* — IX 643*
4: VII 444 — IX 476 727
5: VII 444
6: VI 122*
7: IX 97
9: VI 451*
10: V 154
11: V 154 — VI 326* — VIII 325
12: V 134* — VI 608 — IX 274
13: VI 398* 399* 458 463* — VII 215 573* 594* — IX 274
14: VII 573*
15: IX 44 433
16: VI 312 — VII 215* 311* 443* 480*
17: VI 135 — VII 448* — IX 55

5, 1: VII 524*
2: VII 99* 326* 438 524*
3: V 406 — VI 76* 462* 588* 622 — VII 74 99 318* 332 441 532 534*
4: VII 326* 441
5: VI 148 222
6: VI 398* 587* — VII 201 441
7: VI 224* — VII 201
12: V 135
14: VI 40 396 — VII 435*
15: VII 435* — IX 566*
17: VII 277* 285 448* 519* — VIII 434 533 — IX 389* 391*
19: VII 180* 261
20: VII 180* 261
21: VI 63* — VIII 141* — IX 566*
22: V 135* — VIII 365 — IX 724*
23: VII 31* 348*

II. AD THESSALONICENSES.

1, 7: VII 480*
8: VII 480*

2, 1: VII 177* 525
2: V 148 — VII 177* 525
3: V 470 — VI 85* 472* — VII 525
4: VI 85* 317 343* 344*
8: VI 85* — VIII 525 — IX 24
9: VII 525
10: VI 85* 317 — VII 337* 525 531*
11: VI 85* — VII 531*

3, 5: VII 73
6: V 154 — VIII 455*
7: V 157
8: V 157
9: V 135 — VI 327
10: V 135 140* 157 157* 160* 560 — VI 326 327 556 565* — VIII 455* — IX 504
11: V 144 154 162* — VIII 320 325 334 420*
12: V 144 154 162* — VIII 320 325* 334 420*
14: V 157*
15: VI 32

I. AD TIMOTHEUM.

1, 3: VII 9 513*
4: VII 9 513* — IX 150*
5: V 174* 178 273 298 307 330 337 367* 427 550* — VI 5* 149* — VII 9 183* 305 399* 468* — VIII 245 — IX 258* 506* 652
6: VI 5*
7: VI 5*
9: IX 648*
12: VII 327* — IX 434*
13: VI 49 194 455 — VII 314* 327* 330 563 — IX 560*
15: VII 385 400 — VIII 545* — IX 181 404* 588* 672*
16: V 208* — VII 400 563
17: V 241* — VI 343* — VII 433* — IX 130 639
20: VIII 256

2, 1: V 469* — VI 70 — VII 449
2: V 469* — VI 70 — VII 449 — IX 91
4: VI 253 293 — VII 255* 489* 504* — IX 607*
5: V 193* 241* 248* 255 277 306* 312 325 330* 434* 538 — VI 439 540* — VII 104 598* — VIII 297* 323 — IX 409*
7: V 573*
8: V 556 — VI 295 — IX 389 723*
12: VII 64 108
14: V 233 — VII 86
15: V 166

3, 1: VI 67* — VIII 139*
2: IX 70
6: VI 76*
7: V 538* — VII 121 214* 407* — IX 517*
8: IX 567* 655*
13: VII 482* — VIII 131 — IX 85* 87
14: V 329* 477 — VII 476 — VIII 131 — IX 454 688
15: V 477 — VII 399 476
16: V 471 — VII 32 547 — IX 165 282

4, 1: VI 459 — VIII 260* — IX 150* 230
3: VIII 260*
4: VI 321 — VII 256* — VIII 261 261* — IX 644*
5: VII 256*
6: IX 86 86* 87
7: V 468 — VI 21 47* — VII 250* — VIII 130*
8: V 165 468 472* 492* — VI 21 47* 88 — VII 250* 304 367* — VIII 133 144 345* 349* 419* 526 529* — IX 206* 575 656* 656*
11: VII 143
12: VII 143 — IX 228*
13: VIII 439*
14: IX 681
16: VII 162 427*

5, 1: VII 240
3: V 173* — VII 63*
5: VII 63* 522*
6: VI 589 — VII 63* 178 419*
8: VI 498 — VII 101* 329 367
9: V 172 — VII 63* 108*
10: VII 63* 108* — VIII 298
11: V 172 173*
13: VII 34 63* — IX 152*
14: V 172
17: V 160* — VII 482* — VIII 448* — IX 549
18: V 160*
19: VI 573*
20: VII 81* 428* 518*
23: VI 548 — VIII 264 268* 482*

6, 1: V 181*

2: VI 575*
3: V 214 472* 574* — IX 475*
4: V 472* 574
5: V 574*
7: V 128 129 — VI 48 — VII 218 259 318* 410 — VIII 292 393* 442* — IX 158* 597
8: V 128* 129 131* — VI 30* — VII 46* 478 218* 519 — VIII 273 277 279* 310* 323 329* — IX 211 537
9: V 127* 144 — VI 161* 366* — VII 130 194* 317 337* 464 549 — VIII 291* 340 — IX 365* 435* 466* 587*
10: V 259 499* 516* 530 — VI 203 — VII 175* 317 — VIII 272 304 329* 439* — IX 186 289* 374 443* 468 541* 625
11: IX 541*
13: V 509* 538
14: V 509* 538 — VI 3*
15: VI 3* 65 — VII 50 — VIII 115 165* 186 488* 523 — IX 583
16: V 21 48* 386 476 — VI 4 250 255 536 — VII 277 416 — VIII 17 161 — IX 60 229* 449* 609 699*
17: V 127* — VII 155 321* — IX 276 474
18: VII 155
19: VII 155
20: IX 138

II. AD TIMOTHEUM.

1, 8: VII 189
9: VII 189
11: V 573* — VIII 335
12: V 573*
15: VIII 47
16: IX 421*

2, 3: VII 584 — IX 86 256
4: VII 251* 316* — VIII 491* — IX 488* 490
5: VI 75 — VIII 299* — IX 196 208* 699*
6: V 147* 409 — VII 11 447
7: VIII 332
8: VII 8* 516*
11: V 548 — VI 399 418 590* — VII 551* — IX 464*
12: V 548 — VI 399 418 463* 590* — VII 314 551* — IX 149 512* 727*
13: V 287* 530* — VII 314 — IX 55*
14: VI 21 — IX 383
15: IX 566
16: VI 21
19: V 410 447 — VI 131* 172* 384 387* 391 428 475* — VII 256 352 — IX 302 357*
20: VI 195 206 — IX 688
21: VI 20* 473 — IX 96* 185* 186*
22: VI 294* 332* — IX 208 655
23: VII 211*
24: VII 4 248* — IX 142 594*

3, 1: V 469* — VII 145 445 — VIII 377
2: V 469* — VI 624* — VII 145 — VIII 236
4: V 469* — VI 624* — VII 145
5: V 469* — VII 145 344 — IX 228*
6: VII 256* — VIII 320 — IX 591*
7: VI 51* — IX 92*
8: VI 415 — VII 569
9: VI 415
10: VII 527*
11: VII 527* — VIII 338*
12: VII 527* — VIII 352* 392 434*
13: VII 158* — IX 342*
14: IX 592*
15: IX 327*
16: VI 606 — VII 12 93

4, 1: VII 500 — VIII 332
2: VI 90* — VII 248* 374* 428 500 539* 562* — IX 87 586
3: VI 15* 558
5: VII 48* 539* — IX 85* 86 87 197* 328*
7: VIII 178* 252* — IX 371* 569* 607
8: VI 142* — VIII 478* — IX 486
11: VII 8

AD TITUM.

1, 1: VI 460* — VIII 6* 442*
2: VIII 442*
7: VII 567*
9: V 440 — VII 567* — VIII 339*
10: VI 5*
11: VI 5*
12: VII 361
13: VII 241*
15: VI 202* 600* — VII 303* — VIII 261 — IX 87*
16: V 519 — VI 213* 370* 613* — VII 110* 145 163* 313* — IX 327* 600

2, 1: VII 143 — IX 434*
7: VII 143 — VIII 140 376
11: V 460* 471* — VIII 504 565 — IX 52 114* 129 141* 187 270* 480*
12: V 433 460* 471* — VI 577 — VII 143 325* 364* — VIII 130 504 — IX 112*
13: V 460* — VII 325*
14: V 274* — IX 91 129 187 296*
15: VII 81*

3, 4: V 536* — VII 83 158* — IX 37* 129 141* 281 668
5: V 458* 536* — VI 156* 188 564* — VII 83 368* — IX 112 137 355* 429*
6: V 458* 536* — VII 83
7: V 416* 458* — VII 83

AD HEBRAEOS.

1, 1: V 345 373* 568* — VII 27 265* 516 — IX 60* 103* 316
2: V 345 373* — VI 255 361* — VIII 71 — IX 158* 161 355
3: V 84 261 296 301* 306* 324 345 373* 382* 567 — VI 41* 158 161 323* 423 444* 537 539 — VII 27 83 105* 124 212 311* 517 564* — VIII 59* 95* 242* 474* — IX 48* 73 76* 101 105* 123 147 171* 470 561 616* 624* 654*
4: V 345* — VI 444* — VII 517 — VIII 82
5: VII 517
6: VII 50*
8: V 457 — IX 615*
9: IX 715
10: V 569
13: IX 66*
14: V 225* 300 436 — VI 224* — VII 18* 94* 402 418* — IX 612 625

2, 1: VI 118 — VII 336 375 424* — VIII 436*
2: V 373* — VII 18* 259 336 375 424*
3: V 56 373* — VII 18* 259 336 375 424* — IX 561
4: V 56* 373* — VII 18* — IX 452
7: V 406*
8: V 406*
9: V 186 406* — IX 81* 148
10: VI 417* 468 500 — VII 95 234 355 468*

11: VII 198
13: VII 225*
14: IX 727*
15: VIII 103
16: VII 33* 360 384* — IX 317* 415 639
17: V 471* — VI 123 — VII 55 199

3, 2: VI 321*
5: IX 152*
6: IX 155* 688*
12: VII 52
13: VII 52

4, 2: VI 330*
3: IX 299
9: VII 135 585*
10: VII 585*
11: VII 28 52 592 — VIII 492* — IX 250 268 327
12: V 345* — VI 224* 225 277 336* 391 612* — VII 62 126 168* 311* 332* 510* 554* — VIII 170* 492 — IX 182* 238 281 416* 528
13: V 345* 464* — VI 115 157 218 228 391 — VII 311* 394 489* — IX 74* 526
14: IX 61* 257
15: V 345* 531* — VII 90 495* — VIII 73* 137 — IX 148*
16: V 458 — VII 27* 52* — VIII 492* — IX 157 259 350* 480 484* 680 713 716*

5, 1: V 440* — VI 226* 417 — VII 170 — VIII 317* 376 — IX 549
3: VI 226*
4: VI 581* — VII 111* 252* 327* 478* — VIII 361*
5: VI 366* 418* 497 581* — VII 15
7: VI 124 404* 500 592* — VII 15* 82* 277* 495* 577 582 — VIII 74* 79 180 183 — IX 108* 204* 267* 726*
8: V 246* — VI 344 — IX 592*
9: VI 500 — VII 582
10: VII 582
11: VIII 100
12: V 494* — VI 280* 458 — VII 380* — VIII 132 416
13: VIII 482*
14: VI 10 557* — VIII 182* 246 — IX 254* 582

6, 4: VI 561
5: VI 561
6: V 487 — VI 561 — VII 104 — VIII 77* 123 358* — IX 216* 260* 265 297* 303* 347* 380 727
7: VI 90* — VII 102* 191* 603* — IX 614 670 684
8: VII 102* 191* — IX 614 615*
13: VI 66* — VII 40*
16: V 518* — VI 66*
17: VI 66* — VII 40*
18: V 481* — VI 66* 189* 223* — VII 40* 55* — IX 673*

7, 1: V 196* — VI 285 — VII 13* 71 — VIII 289
3: IX 257
6: IX 606*
11: VIII 287
12: VIII 287
19: VI 255 521 — VIII 287 — IX 648*
21: V 196*
24: VII 238*
25: V 150* — VI 438* 471* — VII 238* — VIII 82* — IX 89
26: V 346 — VIII 82* — IX 164* 611
27: VIII 102*

8, 2: VII 236*
5: VI 630* — IX 688
8: VII 40 468* — IX 134*
9: V 385*

9, 3: IX 716*
4: V 396* 485 — VI 630* — VII 22* 53* 277 — IX 33*
7: IX 728*
10: V 274
11: VII 548 — VIII 293 — IX 260 673 701 728*
12: VI 592 630 — VII 385* 548 — VIII 293 — IX 239*
13: VI 473* — VII 40 331 — IX 252 260* 297 645* 728
14: VI 473* — VII 331 — IX 187 471 728
15: V 268 — VI 592 — VII 548 — IX 607
18: VII 547*
19: V 410 — IX 264
20: VII 468*
21: IX 728
22: IX 297 340* 726*
23: VII 548
24: VI 471* — VII 15 — VIII 8* 82
25: VIII 102*
26: VIII 102*

10, 1: VI 270* 521 — VII 545* — VIII 287 296* — IX 648*
4: VII 548* — IX 654* 726*
5: IX 668
10: IX 44* 503*
11: VI 270* — VII 545*
12: VI 270* — VII 545*
14: VI 500 — VII 468* — VIII 545* — IX 640* 648*
19: IX 136* 282* 728*
22: IX 453
26: VII 548* — IX 91
27: V 465*
28: V 458* — VII 136 271* — IX 260* 265 297* 635
29: V 458* 519 — IX 503 726*
30: VI 560
31: V 465* — VI 138 445* 560 — VII 337 — VIII 101 — IX 214* 345 370*
34: VI 137* — VII 464 — IX 537*
35: VIII 492* — IX 299
36: VII 117 195 530 — IX 139 649 681*
37: V 138
38: V 406* — VII 213*

11, 1: V 369* — VI 65 133 199 203 458* — VII 287 430 472 498 556 — VIII 272 — IX 452 606* 639* 652
2: VI 65
3: V 298* 343* — VI 156
4: V 356*
5: V 402*
6: V 49 544 — VI 134* 282* 326 517 — VII 211 241* 280 397 472 — IX 145* 165* 181* 340* 382 452 534 606* 620
9: VI 178
10: IX 602*
11: IX 665*
13: VI 142 185* — VII 593* — VIII 442 — IX 605
24: IX 516*
29: VII 200 — IX 729
30: VII 431 474
31: VI 219* 305 — VII 431 474
32: VI 44*
33: V 481 — VI 44* — VII 287 430* — IX 452* 481* 607
34: V 481 — VI 227 — VII 430*
35: VI 125 620* — IX 512*
36: VI 69* 124 125 — VII 81* — IX 599*
37: V 412 — VI 69* 126* 126* 137* — VII 81* 148* — VIII 443*
38: VII 148* — VIII 301

12, 1: VI 563 629* — VII 129* 230 466 486* 492 602* — VIII 252 257* — IX 54 73*
2: VI 563* 630 — VII 466 486* — VIII 80 252
3: VI 563* — VII 61* 563* — IX 261* 267 471* 727*
4: VII 548
5: VI 129
6: V 412* — VI 55* 70 179* 188 — VII 527*
7: VII 400* 527* — IX 599*
8: VI 149* 179 — VII 527*
11: VI 565* — VII 195 341 537 548 — VIII 450 498*
12: VI 86* 297
13: VI 42* 86* 297 305 560* — IX 215 472
15: VII 228* 377* — IX 52* 481 680* 683* 716*
16: V 531* — IX 569
17: VII 351* — IX 371*
20: V 354
22: VII 50* — IX 31 235* 240 505* 726
24: VI 592 — VII 424* 558 — IX 240
25: VII 424*
28: VI 523
29: IX 345

13, 1: VII 475 — VIII 446*
2: VI 231* — VII 475 596*
4: VI 202
5: V 132* 142*
8: V 132* — IX 480*

9: V 416* — VII 64 191 195 538* — IX 157* 680 717
10: IX 568* 675
12: VI 478 — VII 119 355* 376* 507 576 — IX 427* 467 727*
13: VI 495* 594 — VII 230 376* 507 — VIII 168
14: V 129* — VI 10* 142 — VII 135 201 230 236* 523* — VIII 362 442 — IX 233 602*
15: VII 264
17: V 181* 524 — VI 383* — VII 48* 168* 330 — VIII 145* 356 373
19: V 459*
20: V 403* 532 — IX 69* 295

IACOBI EPISTOLA.

1, 2: V 419 — VI 190 — VII 422* — VIII 246 — IX 309* 496 569 656*
4: VI 395* — VII 195 530 — VIII 246 577* — IX 176
5: V 337* — VI 152* 154* 166* 170* 464 520* — VII 92* 197 285* 315* 449* 472 476* — IX 171 204
6: V 499 — VI 540 — VII 177* 213* 220 430 — IX 350*
7: VI 540
8: V 493* — VI 111* 135 — VII 177* 410 490 — IX 657*
9: VII 538 — IX 288 596
10: VII 538 — IX 41*
11: V 391* — VI 153 — VII 139* 321 534* 538
12: V 489 — VI 539* — VII 282* 422* — VIII 55 — IX 486* 489* 569* 656*
13: VI 127 320* — VII 282
14: V 236* — VI 135 230* 614 — VII 282
15: V 236* — VI 339* — VII 391* 532 — IX 80* 270 665
17: V 175 201 252 263* 295 319 321* 336 338 346* 449 457* 462 500 — VI 4 14 130 159 166* 167 188* 249 287 337 — VII 25 144 493 288 599* — VIII 28 52 85 89 189* 565 — IX 89* 90 179 204* 222 229 337 601 696
18: V 346* 458 — VII 193* — IX 317
19: VI 43 57 — VII 23 121* 164 248*
20: VI 56* — VII 248*
21: VI 91* — VII 4 28* 257 — IX 188 524*
22: V 508 — VI 564 — VII 198 164 297 381* — VIII 107* 506
23: V 508 — VI 158* 564 — VII 268*
24: VI 85
25: VI 428 — VIII 107* — IX 592*
26: V 423* — VII 43* 422 — VIII 116 450
27: VII 42*

2, 1: VII 167* — VIII 353 357 370
4: V 503
5: V 126 546 — VII 114 148 175* 176 408* 544 — VIII 55 — IX 147* 461 515 575 600*
7: VII 149*
9: VIII 353
10: V 467* 525* — VI 79* 80 — VII 14 432* — IX 371*
13: V 463* — VI 59* 228 — VII 158* 281* 368* — IX 28 233* 243* 304 349 351* 366* 438 533* 703*
19: VI 191* — VII 213
20: VI 161* 435* 440* 558* — VII 227* 430* — IX 603*
21: VII 430*
23: VII 430* — IX 410* 496 643
26: VI 435* — VII 397 — IX 728*

3, 1: V 573* — VI 132* — VIII 297*
2: VII 422 — VIII 139*
4: IX 190*
5: VII 421 — VIII 115* — IX 313
6: VII 421 421* — VIII 115*
7: VII 421
8: VII 421 — IX 686
13: V 501* — VII 43* 163* 425*
14: VII 248
15: V 499* 576 — VI 112* 196* 571 — VII 96 — VIII 46* — IX 59 477*
17: V 336 501 — VI 112* 153 169 538*
18: VII 341 — IX 70*

4, 1: VII 526 550 — VIII 447 — IX 628*
3: VI 540 — VII 285* — IX 312*
4: VI 6 570 — VII 110* 486* 529 — IX 159* 227 418* 649 657 657*
6: V 121* 459 — VII 24 170 264 401* 523 — IX 479* 590* 595 595* 681*
7: VII 95 294* — IX 209
8: VII 162 382 495* — IX 636* 655
9: VI 20 — IX 541
15: VI 12 119 141* 206* — VII 318*
17: V 477* — VII 259* 329* — IX 566*

5, 1: VI 48 58 — VII 151 229 404 — IX 475
2: VI 153 — VII 416*
3: VII 416* — IX 428
4: VII 404
5: VI 86* — VII 318 367 416*
7: VII 195 341 584 — IX 670*
10: VII 150 350 578* — IX 298* 301
11: V 416 548 — VII 350 578*
14: VII 108* — VIII 317*
15: V 277 — VII 167 449 — VIII 317* — IX 608*
16: VII 264 278 — VIII 446 — IX 391* 392*
17: VII 278 449*
18: VII 449* — IX 355* 613*
20: VII 17

I. PETRI EPISTOLA.

1, 1: IX 727
3: V 416* — VII 319 — IX 292
4: V 543* — VII 319 — VIII 172*
5: VII 443
6: VI 70* 462* 607* — VII 149 — IX 512* 569*
7: VI 70*
8: VI 516* 517
9: VI 517 — VIII 492* — IX 258
10: VII 39*
11: VI 90
12: V 260 — VI 298 — VII 563* — VIII 30* 59* 66 161 474* — IX 254 616 621* 670*
13: V 416* — VI 189 — VII 325 431* — IX 66 480 600 681 681*
14: VIII 394 — IX 644
15: VII 41 411
16: VII 41
18: V 484 512 — VI 160 364 516* 543* — VII 39 433 — VIII 182 — IX 26* 240 254* 260 382 726*
19: V 58 484 512 — VI 160 364 516* — VII 433 — VIII 180* 185 — IX 297 340* 439 661
22: VII 144*
23: VI 252* 451* — VII 190* — IX 317
24: VI 5* — IX 601*

2, 2: VI 22* 190* 553*
3: VII 236 — VIII 438
4: VI 31* — VII 476 508* — IX 154 603
5: VI 31* — VII 476 508* 547*
6: V 373* 488* — IX 154 516*
7: VI 124* — VII 61* 426 509
8: VII 61* 426 509
9: V 303 366 — VII 13* 141* 577 — IX 317 517 575 599 727
11: VI 577 577* — VII 436* 593* — VIII 334 — IX 78* 82 617*
13: V 184* — VII 46 68* 364
14: VII 46
17: V 524
18: VI 81 82 — VIII 471
19: VI 81 82 — IX 681*
20: IX 54

21: V 126 — VI 302 418 434* 491* 527 584* 592* 601 — VII 115 350 463 486* 572* 595* — VIII 8* 253 — IX 73* 263 296 300* 303* 374* 470* 686
22: VI 122 123 158* 302 592* — VII 392 580 — VIII 75* 122 186 394 — IX 102* 303* 443
23: VI 124 371* 601* — VII 579* — IX 262 303
24: VI 124 197* — VII 272 385* — IX 401 466
25: VI 388 583 — VII 384* — IX 302*

3, 3: VII 178 183*
7: V 166 — VII 189* 344*
8: IX 69* 391*
9: VI 87 — VII 153* — IX 686
13: VII 107 529*
14: VII 30* 149*
15: V 520* — VIII 337*
18: VI 590 592 — IX 73* 159 304* 509
19: V 532
20: V 405 407 — VI 197* — VII 440*
21: V 405 — VI 302 — VII* 440* — IX 174*

4, 1: VI 592* — VII 213 555 — VIII 486* — IX 108* 110* 261* 266 282 297* 464* 471*
2: VII 213
3: VII 404*
5: VII 404* — IX 441
7: IX 328 391*
8: VI 497* — VII 125* 187 475 — IX 558*
9: VII 475
10: V 460 574 — VI 539* — VII 258 328 366 521* — IX 87 480* 532 658* 680* 724
11: V 325* — VII 221* 592 — VIII 498* — IX 434*
13: IX 308 548
14: VII 149*
17: VI 552 — VII 527* 574*
18: VII 354 457 — VIII 53* 83* — IX 268*
19: VI 231*

5, 1: VI 98* 525 — VII 222* 254* 479 — IX 488
2: VI 98* 525 582 — VII 222* 254* 328 479 — VIII 317*
3: VI 98* 145* 582 — VII 254* 479 550* — VIII 317* — IX 174* 548*
4: V 543* — VI 98* 582 — VII 328 — VIII 146* — IX 141* 490
5: V 121* — VII 374 — IX 597
6: VI 596 — VII 80 365* 457* — VIII 110 — IX 159 263 369* 370 394 596
7: V 129* — VI 319 — VII 218 274* 313 319* — VIII 114
8: V 481* — VII 201 235 326* 431 539 — VIII 170* 486 — IX 153* 209 391* 481 510* 573
9: V 481* — VI 421* — VII 431 — VIII 486
10: VII 370* 552* — IX 363
13: IX 520

II. PETRI.

1, 3: IX 338 359*
4: IX 540*
5: V 474* — VII 142* — VIII 446* — IX 85 86 86* 512*
6: V 470* — VII 142*
7: V 470* — VII 142* — VIII 446*
8: VIII 446*
9: VI 578*
10: VII 273 — IX 515*
14: VIII 546
16: V 573* — VI 370* 630* — VII 238 — IX 357*
17: VI 254* 370* — VII 238
18: VII 238
19: V 374* 568 — VII 300* 353 424 — IX 150 564
20: V 374*
21: V 374* 568 — VI 141* — VII 3* 38* 71* — VIII 443* — IX 356* 463

2, 4: VI 629 — VII 262 375
5: VI 172* — VII 441*
6: VII 443
7: VI 173 — VII 442
8: VI 173 232 — VII 442
9: VII 375 441*
10: VIII 336
12: VII 398* 519*
13: VI 86 — VII 398*
14: VI 91* — VII 218* 519*
15: VII 218*
16: VII 519*
17: IX 697
19: VI 363* — VII 92* 169* 490*
20: VI 561 — VII 444* — VIII 443* — IX 279
21: V 493 — VI 43* — VII 251* 295* 329* 444*
22: VI 207 561 580 580 — VII 252 548* — VIII 344

3, 3: VII 328
4: VI 16 — VII 328
9: VI 68 — VII 199* 230 337 504* 524 — IX 439
10: V 285* — VII 536 — IX 41*
18: VI 554

I. IOANNIS EPISTOLA.

1, 1: V 374* — VI 230 241* 501 630* — VII 5 11* 206* — IX 103 150
2: VI 241* 630* — VII 206*
5: V 469 — VI 158 186* 249 382 536 536* — VII 390* — VIII 439 — IX 563
6: VI 249 — VII 390*
7: IX 727*
8: VI 60 61* 204* — VII 288 401 454* — IX 702
9: VI 447 604 — VIII 380

2, 1: V 150* 346 — VI 137 438* 441 603 — VIII 82* — IX 578* 718
2: VI 299 317* 603
3: VI 602 — VIII 240
4: VI 343 370* 602
6: VI 448 604* — VII 500 — IX 373
7: VI 435 — VII 134*
8: VII 134*
9: IX 342*
10: IX 419*
11: VII 390* 405* 561 — IX 59 69
12: VII 125
14: V 482*
15: VI 6 570 — VII 410* 486* — IX 174* 305* 550* 652*
16: V 185 186* 232* 238 263* 322* 443 481* 510* 530 557 566 — VI 140 149 579* — VII 48 95 111 353 371 454* — VIII 44 245* 489* — IX 230 238* 306 426*
17: VI 24* 140 274* — VII 474 514 — VIII 45* 272* — IX 104 488 584* 730
18: VII 370*
19: VI 475* — VII 541* — IX 730
20: V 296 312* — VIII 107
22: VI 613*
23: VI 359 613*
25: IX 606*
27: V 296 312* — VI 79 373* 459 463 — VII 5 315* — VIII 147 303 390* — IX 311 472* 547*
29: VI 552

3, 1: VI 252 551* — VII 394 — IX 133
2: V 112 — VI 112 128* 215* — VII 280 515 — IX 83* 105* 616 623
3: IX 96*
6: IX 105*
8: VI 366* — VII 92* 106* — VIII 272 — IX 367
9: IX 730
12: IX 204

14: VI 134* 330* 564 589 — VII 153 — IX 364* 531 558* 571*
15: V 527 — VI 178 605* — VII 375* 462 — VIII 426* — IX 396
16: V 250 — VI 283* 389 434 — VII 331* — VIII 252 — IX 295* 295* 298 374*
17: V 460 — VII 76 155 222 408 417* — IX 298 349
18: VI 160* 442 450* 607 — VII 153* 157* 167 222 283* 313* — IX 655* 724
20: VI 61* 438*
21: VI 61* 379* 604* — VIII 148 — IX 312
22: VI 379* 604 — VIII 148

4, 1: VII 248 525 — IX 566*
2: VII 110
4: VII 315 — IX 329
6: VI 367
7: IX 730
8: VI 602
9: VII 98 214* 506
10: VI 283* 574* — VII 156* — IX 467* 559
12: VI 191 192*
13: VI 477
14: IX 112
15: VI 607*
16: V 323* 336* — VI 284 333 446* 447 476* 543 604* — VII 58* 456*
18: V 129* 337 — VI 219* — VII 152* — VIII 10* 246 531 — IX 560 649*
19: VI 448
21: IX 364*

5, 1: VI 252* 281* 551* — IX 730
3: V 509 — IX 634*
4: VI 465* 551* — VII 287 — IX 291* 452* 606* 730
5: VI 516*
6: V 373* — VIII 187* 386
7: V 55* 64 372* 535 — VI 562* — VII 84* 544 — IX 351
8: V 371 — IX 728
9: VII 84
14: IX 312*
16: VII 177
18: VI 279* 551* — IX 730
19: V 335* — VI 135* 488* — VIII 441* — IX 541 730

II. IOANNIS.

v. 6: VI 440*
8: VIII 146

III. IOANNIS.

v. 4: IX 605*
5: VII 366*
6: VII 366*
8: V 150 — VII 258*
9: V 150 — VII 258*
12: V 538*

IUDAE EPISTOLA.

v. 5: IX 181 428*
7: VII 259 443
9: VII 107*
12: VII 74* 162* 340
13: VI 536* — VII 340 — IX 659 720
22: VIII 132*

APOCALYPSIS.

1, 3: VII 425 — IX 72*
4: IX 148 301
5: VI 543* 591* — VII 126* 331* 548 — IX 178 240 260* 265 273 297 654* 725*
6: IX 618*
7: VI 131* 312 501* 518 — VII 358 439* 493 535 600 — IX 78* 80 84* 105 322* 586* 730*
8: V 70 108 297* 307* 312 324* — VI 245* — VII 34 461* — VIII 85* — IX 73 110 601
9: V 547 — VII 118 551* — IX 727*
10: VII 316
11: V 398 408* — IX 54*
12: V 261 430 — VI 509 — VII 599 — IX 177*
13: V 261 335* 398 — VI 598 598* — VII 599 — IX 457* 249*
14: VII 534
15: VII 534 — IX 54*
16: V 398 — VI 612* 612* — VII 62 486* — VIII 178* — IX 49 457*
17: VII 435*
18: IX 602
19: VI 240*

2, 1: VI 542 — IX 160*
4: IX 371*
5: VI 560 614 — VII 389 405* — VIII 446 — IX 368
7: VI 554* 564 — VII 369 580* — IX 119 469* 513 600
9: VII 176 — IX 226* 537*
10: V 489* — VI 432 — VII 176 327* 409 — VIII 125* — IX 486 489 513
14: VII 426* — IX 371* 533*
17: V 43 306* 312* 312* 449* — VII 36 597 — VIII 303 — IX 513
21: VI 136 189* — IX 556*
23: VI 87 — VIII 83*
26: IX 115* 151 513 719
28: IX 151 168* 169

3, 1: V 368 — IX 277* 447
3: VI 539
4: VI 75 — VII 396* — IX 435
5: VII 233* — IX 513
7: V 347 348* 408* 430* — IX 265* 589*
8: V 408*
10: VI 473 — IX 239
11: VII 485* — IX 486* 489*
12: V 430* 445* — VI 89 — VII 36 — IX 53 477 504* 513
14: V 538*
15: V 538* — IX 636
16: VI 450
17: VI 579 579 — VII 160* 175* 318 406 470 — VIII 124 — IX 425* 555 596 620 662*
18: VI 373 580 — VII 396* — IX 66* 568 636
19: VI 55* 70 154* 606 606* — VII 389 — IX 361*
20: VI 148 163* 328 410 597 — VII 130* 182* 207 210 272* 324* 358* 383 389 398 432 543* — IX 58 453
21: VI 418 — VII 552 — IX 321 513

4, 1: VI 385 — VII 286 — IX 354*
2: IX 321
3: IX 113*
4: V 368* 375*
5: V 492 — IX 707*
6: V 390 — VII 414 — VIII 162 — IX 529
7: V 390
8: V 368* 390 402* — VIII 133* — IX 163 598*
10: V 375* — VII 433 — IX 701*
11: VII 433

5, 1: V 312 386* 430 571 — VIII 188 — IX 264
2: VII 79 — IX 589*
3: V 571
4: VII 285*
5: V 334* 353* 416* 428 571 — VI 262 — VII 293 591 601* — VIII 13 81 170* — IX 322 469 513
6: V 335* 353* 462* 492 — VI 262 — VII 285* 293 601* — IX 247 259
8: V 368* — VII 601* — IX 135*
9: V 368* 543* 548 — VII 97 280* 548 601* — IX 254* 469 589* 727
10: V 368* — VI 128 — VII 258 280* 378*
12: V 37 — VI 262 — IX 589*
13: VII 51

6, 9: VII 451* 528 — IX 727
10: VII 451*
11: VII 374* 440
12: V 392* 438* — VII 533* — VIII 419 — IX 37 81* 109*
13: VII 106 533* — IX 720
14: VII 535*
15: VII 574*

16: VI 66 — VII 74 574* — VIII 83* — IX 81
17: VII 574*

7, 2: V 405* 408* 445* 447 — VII 376* — VIII 504* 545* 577* 579* — IX 266 446* 574* 582* 587 621*
3: V 464* 408* 445* — VII 376* 440 — IX 729
4: V 396 399 445*
5: V 399 447 447* 447*
6: V 399 402 448
7: V 402 448 448* 448*
8: V 449* — VII 584*
9: VII 374* 589 — VIII 60 — IX 214
11: VII 436 — IX 615 621 627* 649* 653 710
13: VI 599 — VII 233* 445* — IX 260 727*
14: VI 599 — VII 331 445* 539* 551* — IX 271*
15: VII 445* 539* — VIII 329*
16: V 335* — VI 543* 555 627* — VII 148* 326 445*
17: V 335* 411 — VI 290* 463 — VII 148* 326 445* — IX 178 271* 341 615*

8, 3: IX 73*
4: IX 389 626*
6: V 430
10: VI 291 — IX 697
11: VI 291
12: VII 534 — IX 719*
13: VI 111 — VII 151 419* — IX 143

9, 1: V 361*
2: V 361* — VII 599* — VIII 234
3: V 361*
6: VI 126* 590
10: IX 366*
15: VII 204*

10, 1: IX 41 113* 213*
6: V 406
7: V 406 — VII 468* 531*
9: V 430*
10: VII 97 — VIII 147*

11, 2: VII 533
3: VII 528* — IX 532
4: IX 531*
5: IX 730*
7: V 399* 402* — VII 528*
11: VII 528* — IX 326*
13: VII 528*
15: VII 280*
16: V 368*
17: V 368*
19: V 430 444* — VI 544 548* — VII 286 — IX 715

12, 1: V 347* 430 430 437 443* 488* 575* — VI 93 — VIII 57 — IX 36 213 245* 456 488* 605* 631* 649* 668 672* 689* 692* 698* 700* 708 711 713*
3: IX 264* 481 511
4: VI 568 — VII 534 — VIII 316 — IX 25
7: V 412* — IX 354 611* 630*
10: VI 87 87* 137* 573* 574 — VII 194 569 — VIII 236 — IX 261* 630* 729
11: V 538 — VII 445* 528*
12: VII 95* 107 — IX 37
15: VI 568 627 627

13, 1: V 399* — VIII 318*
2: VII 92*
3: VI 96 — VII 567
4: VI 96 — VII 567
7: VI 96
8: VI 96 — IX 260
9: IX 366*
13: VI 96
14: VI 96
17: V 497*
18: V 497*

14, 1: V 445* 447 — VII 374* — VIII 60* — IX 135* 178 178* 249
2: V 389 — IX 628*
3: V 177 177 — IX 285
4: V 175* 177 177 — VI 149* 584 — VII 261 — VIII 60 473* — IX 249 554 663 704*
5: VII 261 — IX 249*
9: VI 547* 613 — VII 443* — IX 446 446*
10: V 288 — VI 547* 613 — VII 443*
11: V 287* 411 — VI 590 — VII 420 444 — VIII 84 — IX 260 446 546* 553*
13: VI 55 118* 126 373 399* 588* — VII 585 — VIII 445 — IX 55 106 269* 571 608*
14: V 398 — VI 215 — IX 32* 41
15: VII 253*
16: IX 271
20: VII 535*

15, 2: IX 261*
4: VIII 182*
5: IX 653
7: V 398
8: VII 531*

16, 10: VII 421 — IX 370* 630*
11: VII 421
12: V 445*
13: V 516* — VI 221 — VII 289* 530* — IX 230
14: VII 530*
15: VII 31* 206* 213 491 — IX 220 476*
18: VII 535*
19: VII 535*
21: VI 143*

17, 1: VI 547* 626* — IX 621*
2: VI 547*
14: IX 261 558*
15: VI 88

18, 1: IX 166* 456
2: IX 230
6: VI 182
7: VI 182 — VII 160 — IX 488 511*
8: VI 590

19, 1: IX 700
4: V 368* — IX 627*
6: VII 386
7: VI 547 — VII 362* 371 386 513 543 — VIII 84 — IX 32* 78 112 126 248 430 502* 699
8: IX 521*
9: VI 3* 523 546 597 — VII 266 326 369 370 — VIII 59* 126 — IX 247* 359 360* 361* 430
10: VI 240*
11: VI 630 — VII 50*
12: IX 244
13: V 345 — IX 240 729*
14: VII 50*
15: VI 612* — VII 489 555
16: VI 44* 128 146* 614* — VII 44* 50 137 258 478* 489 491 517* — VIII 84* — IX 54* 96* 121 147 161 170 187* 202* 232* 243* 245 257 440* 685
17: IX 358* 360* 362*
19: VII 530*
20: VII 520*
21: VII 520*

20, 1: VII 204
2: IX 511
3: VII 204*
6: VII 368*
9: VIII 84
12: V 385* — VI 137 146* — VII 263* 481 — VIII 83* — IX 377
13: VI 590 — VII 204* — IX 411* 378
14: VI 590 — VII 204* 419* — IX 83
15: VI 97 590 — VII 354

21, 1: V 398 — VI 14 14 17 29 — VII 523* 536 — VIII 63* 68 — IX 134* 158 271* 321 340
2: V 194* 307 373* 408* 427* 444* 445 — VII 543* — VIII 68 84 272* — IX 125* 135* 599 600*
3: VI 538 — VII 237 — VIII 302 — IX 125 677
4: IX 366
5: VI 159 — IX 79 139*
6: V 307* 324* — VI 627* — IX 697*
7: VI 627*
8: V 411 — VI 589* — VII 329*
9: IX 621*
10: V 377 380 427* 445 — VI 240* — VIII 84 — IX 31 235* 487* 498 629* 691
12: V 368* 377 — IX 604 705*
13: V 368* 385 447* 548*
14: V 373* 476 — VI 227* 400 — VII 141* 142 — VIII 302 — IX 352 602*
16: V 363 368 374 402* 445 446 — VIII 393
17: V 445 — VII 159* 515
18: V 546 — IX 639* 653
19: V 413 — VII 141* — IX 682*

20: VII 141*
21: V 368* 380 — VIII 302 393
22: VI 130 — IX 176*
23: VI 536 — VIII 59* 59* — IX 283* 426 456 601* 653
27: V 546* — VI 628

22, 1: V 252 335* 416* — VI 541* 627* — VII 588* — IX 58 116* 117* 333* 335 335* 468* 629* 697*
2: V 335* 419* — VI 400 541* — VII 341* 574* 574* — IX 56* 94* 95* 117 119* 340 468 468* 698
3: VI 631*
4: VI 631*
10: IX 49
11: VI 69* 180* 203* 366 — VII 81* 183 — VIII 144*
12: V 281 — VII 150 364* — IX 56*
13: V 307* 324* — VII 518 — IX 110 671* 671*
14: V 295* 419* 449* — VI 599 628 — IX 117 327* 469 600 604* 726*
15: V 281 442* — VI 447* — VII 80 353* 423* 460 — IX 574 618
16: VII 22 518 — IX 114 115* 168* 169 493* 498 657* 692* 709 719
17: VI 263 330 401* — VII 130* 371 — VIII 130* 443* — IX 255*
19: VII 94*

Oratio Manassae.

IX 46 562

III. Esdrae.

3, 1: IX 358* 360* 361*
10: V 481*
11: V 481*
12: V 481*
18: VI 4* 547* — IX 133*
19: VI 4*
20: VI 548
21: IX 433*
4, 34: IX 37 709*
35: VIII 265* — IX 514
38: VII 528*
41: V 449
58: IX 25*

9, 13: IX 549

IV. Esdrae.

2, 12: IX 56* 117 119*
19: IX 117* 122*
30: IX 120
36: IX 119*

5, 24: IX 116

7, 28: IX 120

8, 52: IX 119 119

9, 26: IX 93

INDEX

LOCORUM SANCTORUM PATRUM

IN OPERIBUS S. BONAVENTURAE CITATORUM

(Unus asteriscus * secundam paginae columnam denotat, duo asterisci ** utramque columnam. — Opera spuria auctorum litteris *cursivis* exhibentur.)

A

Abaelardus.

Introduct. ad Theolog.: I 775
Theologia christiana: I 48 102

Abdias.

Histor. certamin. Apost.: V 138 151 — VIII 283* 406 413 — IX 468 498 561* 670*

Adamanus.

de Situ Terrae sanctae: VIII 264*

Alanus ab Insulis.

de Arte seu Articulis catholicae fidei: I 79 — II 803* 861* — III 138* 264* 383
Regulae theolog.: I 380* 394 639* — III 250 — V 310 — IX 94 352 458

Alcuinus.

Interrogat. et respons. in Genes.: II 292*
Tractat. in Epist. ad Hebr.: III 391
de Virtut. et vitiis: VII 327
de Divin Offic.: IV 239* 515*

Alexander, Papa quartus.

Litt. decretales: Paci et tranquill.: VIII 363

Alfredus Anglicus.

de Motu cordis: II 265 — IV 907*

Algazel.

Metaphysica: III 159 — V 68*
Philosoph.: V 68* — VIII 46*

Algerus.

de Sacram. corp. et sang. Dom.: IV 214 238*

Ambrosius.

III 233* 294* 657 — IV 197 269 — VII 135* 378* 560*
de Abraham: II 168 — IV 745 829 832*
Apolog. Prophetae David: IV 317* 425
de Cain et Abel: IV 42 342 466
de Elia et ieiunio: II 1009 — V 181 — VIII 269* 270** 271
Epist.: V 401 — VI 132* 356 — VIII 255* — IX 705
de Excessu Fratr. sui Satyri: V 339
Exposit. Evang. sec. Lucam: I 34 — II 886 — III 66* 434 457 552* 605 606* — IV 415 429* 466 787 — V 126 144* 158* — VI 388* 502 503 518* — VII 15* 16 17 19* 35* 36 37 44* 53 74* 78* 90* 101 103* 120** 137* 148* 164* 167* 168 173* 174* 178* 181 200* 204* 207 219 230* 248 250* 256* 270* 303 318* 319* 321 333 349 385* 391* 392* 395 397 399 414 415* 418 423 431 441 448 460 462 476* 487* 489* 504* 511 518 544 554* 562* 567* 575* 578* 580* 593* 600 — VIII 53* 237 275* 320* 413* — IX 98* 431* 451* 658*
de Fide sive de Trinit.: I 10 47 48 157 176* 177 355* 388 392 403* 418 419 593 598* 636 — III 224* 241** 242 328 362** 447* — V 98 — VI 250 — IX 48* 323
de Fuga saeculi: VIII 506
Hexaëm.: II 10 — VI 158 — VIII 30 258 — IX 295* 449
Hymni: VII 562*
de Incarnat. dominicae sacramento: III 167* 241* 274* 322 336 435** 448*
de Instit. Virginis: III 76 — IV 672 679
de Isaac et anima: VIII 62*
de Iacob et vita beata: III 856* — V 181
de Lapsu virginis conseer.: IV 746
de Mysteriis: IV 178** 215 228 239* 241 — VII 516*
de Obitu Valentin.: IV 91*
de Offic. Ministr.: II 918 920 922 — III 805 859* 878 — IV 1008* — V 126* 132* 133** 140 495* — VII 301 367* — VIII 243* 245* 280* 281** 289 290 292 299* 322 323* 327 413
de Paradiso: I 718 — II 799* — IV 414 423 — V 237 255
de Poenitentia: IV 315 316 333 465** 503
in Psalm. 47.: III 379 445
in Psalm. 118.: III 507 — IV 315 346 458 — V 495* — VII 114 — VIII 29* — IX 48* 206*
de Sacrament.: IV 178 183 215* 231 239* 241 250 251 268* 269* 275* 295* 310 549 — VIII 102
de Spiritu S.: I 242* 243 256 618 633 636 642 — II 79 — III 96* 115* 336 731** — IV 48* 61* 72
de Viduis: V 173
de Virginibus: IX 504*
de Virginit.: V 173* — VII 6*
Comment. in Epist.:
ad Roman.: I 731 — II 174* 526 — III 378* 467 596 672 — IV 62* 93 210* 406 760 — VII 575*
ad Cor.: I 206 337* 363 817* — III 505* 672 — IV 240 267 268* 313* 315 779 829* 830* 834 838 840** 842 867* — VI 141* — VIII 283**
ad Galat.: I 28
ad Eph: IV 572* 729* — IX 348 438
ad Phil.: III 377 378
ad Coloss.: I 598*
ad Thess.: IV 881* — V 163
Epist.: VIII 31* 35

de Dignitate sacerdotali: 217*
Sermones: III 842* 856* — IV 314* 330 383 414 908* — VII 69 210* — VIII 485 — IX 98* 139 562*
de Vita brachmanorum: VIII 264

Anaxagoras.

II 497*

Anselm.

de Casu diaboli: I 720 — II 113 133 137 445* 448* 449** 451 245 247 824* 854*
de Conceptu virginali: I 793* — II 470 538 720* 722 726* 743* 748 749 770 771 773 782* 783** 784 787 788 789* 814 824* 838* 950* 953 — III 65 471* 714 808 — IV 2 19* 37 281* — V 235* 236* 256* 325 476* — VIII 240 — IX 98 125 634* 654 672* 678 703 709
de Concordia praescientiae Dei cum lib. arbitr.: I 37 217* 297* 699* 674 677 708* 709* — II 564* 594 596* 601 645 656* 685 823* 825* 862* — V 174 239 — IX 480*
Cur Deus homo: I 52 707 753* 822 — II 433* 692 785 — III 14 17 30 193* 232 264* 279 280* 341 350** 351 352** 394 395* 404* 416 417 418 420* 424** 428** 429* 430* 705* — IV 350 362 365 372 1004* — V 183 215* 250 — VIII 62* — IX 38*
Exhortat. ad contemptum temporal. etc.: VIII 46* 48
de Fide Trinitatis et de incarnat. Verbi: I 161 191 565* — III 122 123* 138 193* 395 — V 215*
Homil.: VII 277 — IX 480*
pro Insipiente: I 454*
de Libero arbitr.: II 184** 185 187** 556 564* 600 608** 610 611* 613* 614 626 685 823 1001* — III 268* 814*
Meditat.: II 943* — VI 588* — VII 327 497* — VIII 31* 33** 51 53* 54* 66 73 78* 80 82* 85** 93* 122 — IX 526 606
Monologium: I 51* 79* 122* 163** 182* 411 435 440* 481** 482** 485** 487* 623** 630 — II 151 268 332 — V 69 100 226* 343 519*
Orat.: IV 294 389* — VIII 36* 37** 38** 66 93* 122 — IX 635 673
de Processione Spiritus S.: I 99 183 191 212* 214 513
Proslogium: I 41* 138* 153 — II 61* 774 — III 300 325* 684 — IV 948 1023 1024* — V 35* 47* 290* 291* 359* — VI 247 — VIII 30* 64* 66* 126* 127** — IX 313* 359
de Sacrament. diversitate — VIII 274
de Veritate: I 150 753* — II 4** 58* 263* 951 — III 714 — IV 423 914* — V 10 256* — VI 110 — VII 58* — IX 472
de Similitud.: III 686 901* 1015 — V 159* 184* 187 545* — VIII 36* 57 60 65 247* 321 — IX 526* 578

Arculfus.

VIII 264*

Aristoteles.

de Anima: I 6 14 53 69 79* 170* 171 172* 180 251 267 316 352* 564* 623* 627* 689 — II 41* 73* 82 90 154 183* 193 194 206 215 222* 228 247* 324** 326* 353* 361* 385 395* 413** 419 422 439* 445 446** 449* 452 457* 461 462 474 558 561 563* 567 568* 569** 573* 578 601 620* 698 706* 729* 740** 742 825 877 880* 899* 901* 902* 903 904* — III 214* 305* 339 341* 346 348 349* 353* 366 451 475 529* 566* 617 716 722* 774* 787 — IV 151 235 280* 483* 599 627* 630* 888 910 913* 1004* 1014 1046 — V 7 8 21** 90* 98 161 228 266 287 352 359 365 498* 543 — VI 119* 133 — VII 6 320* — IX 225* 423
de Caelo et mundo: I 58 596* — II 19 20* 41 42* 71 89* 109 320* 321* 339 342 343** 347* 345 346* 347 352* 358 441* 596 671* 925 — III 741* — IV 151 233 262* 453 651 990 991* — V 23 61* 352 359 436* — VI 86 183 — IX 192*
de Divinat. per somnum: II 195* — V 352
Elench.: I 53* 131 379 384 — II 340* — III 844 — IV 510 643* 658 770* 854 860 — V 63 80 332* 494* — VI 86 345 383 393* — VII 88 288 502* — IX 361
Ethicorum: I 14 32* 198 225 — II 163* 382 525 527* 604 619 653* 671* 676 706* 715* 718* 794 846 867* 892 893* 917* 920* 924* 941 956 1001* — III 385* 470* 472 476 480 488 509 555* 556 565* 607 662 668 716** 719 720 721** 728 730* 731* 775 783 797 — IV 113 136 216* 318** 320 322 391 400* 436 480 521* 707 718 753 754 1000* 1002* — V 163* 476 323 334* 337 354 355** 356 357 361 362* 481* 490* 500* 548* — VI 6* 7 19 47* 58* 72* 116* 162 186 228* 342 457 — VII 340* 461* — VIII 49 238 248 412* 440* 443* 445 — IX 31 83* 262 356 556 601 638 717*
de Generat. animal.: II 219* 373* 375 376 421 439 452 479* 485 486 622* 727* 730* 740 — III 111 270 638* — IV 246 250 259* 260* 266 275 281* 523* 888* 917* — V 352 — VII 85* — IX 192*
de Generat. et corrupt: I 180* 310* — II 25** 39 197 198 293* 317* 320* 341 372* 378* 379 485 645* 729* 730* 734 736 748 782 803* 865 — III 136 — IV 908* 932 1038 — V 70 103 105 352 438 526* — VI 33* 34
de Inventute et senectute, de morte et vita: I 159* — II 192* — V 352
de Longit. et brevit. vitae: I 116* 459* — II 192* 369* — V 352
Magnor. Moral.: I 36 134* 374* — II 655 889* 892 976 — IV 436 — VI 19
de Memoria et Reminiscentia: I 80* — III 382 — IV 390 — V 352 — VI 186* — IX 551*
Metaph.: I 14 24* 25* 79* 84* 97 299* 420 423 425 440 453* 508* 526 625 638 685 749 798** — II 15** 17* 20* 37* 85* 89* 94 97 98* 108* 183* 198 490** 199 201* 255* 295 302* 347* 356 357 413* 453 474 528* 565 567 675* 805 810 812* 815* 877 903 995* — III 25 152* 160 380* 447 482* 483 522 575 603* 638* 774 787 — IV 27 180 234 259* 510 768 932 935* — V 11 21* 46 64* 109* 120* 309 356 358 360* 496* 498* 572 — VI 21 33* 51 108 162* 170* 284* 461* — IX 551* 556
Meteorolog.: II 17 — III 694* — IV 385 979 — V 176* 352 — VI 42* — VII 533* — IX 413 192* 532
Moral. Eudem.: I 198
de Motu animalium: I 137* — IV 399
de Partibus animalium: I 10* 171 — II 221 778* — IV 748* — V 438 — VI 93
Periherm.: I 101** 357 586 674 828* 842* — II 184* 816 — III 138* 230 249* 566* 840 — IV 73* 342* — V 26* 50* — VII 29 — IX 59*
Physic.: I 6* 10* 13* 14 38* 45 56* 84* 311* 323* 363 504 525* 610 650 654 657* 663** 719* 768* 771** — II 16 19 20 31* 32* 37* 46 58* 59** 61 65 71 72* 73 82* 89* 116* 192 197 324* 345** 347** 349* 363 374* 382 441 451* 489 567** 671* 697* 808 810 831* 858* 869 871* 881* 885* 890 — III 52 111* 130* 131 154* 192 235 301 324 603* 608 741 768 830* — IV 84* 144 180 248 340* 342* 510 677* 991* 1021* 1028* 1029 1031 — V 5* 19* 47 71 98 103* 120 186* 273 277 300* 350 352 357 359 361* — VI 5* 7 10* 161* 183 243* — VII 87 — IX 193 202 353 359 432*
de Plantis: II 17 366* — V 352 — IX 283
Posterior.: I 155* 225* 296 372 500 586* 685 689 694 719* 748 830 855 — II 21 81 269 439* 569 902 903 904* — III 321 491* 522 610 630* 641 686 705 751 — IV 107 234 305* 361* 1045 — V 21* 22 45* 50* 61* 92* 303* 338 359 421* 496* 569 572 — VI 54* 155 — IX 441* 677
Praedicam.: I 30 32 314 333* 342* 374 376* 463* 525** 664* 740* 828 — II 69* 405* 181 182* 192 642* 827 874* 913* 937 938 951 — III 153* 165* 193 230 515 566 574 575 773 799* — IV 19 138 139* 323* 425 771* 891 933 992* 1022* — V 94 340* 460* — VI 54*
Prior.: I 576* 674 757 771 776* — II 450 997* — III 171 266* 568*
Problemat.: IX 284 306 382*
de Propriet. element.: II 362
Rhetor.: I 36 — II 45 814* 882 — III 555* 583 607 630 774* — IX 352
de Sensu et sensibili: I 79* — II 657* 904* — IV 234 1025 — V 352 — VI 15

de Somniis: II 195* 352
de Somno et vigil.: II 222 — III 360 — IV 488 1045 — V 352
de Substantia orbis: II 358* 360*
Topic: I 116* 227 311* 325 327 396 510* 542 593* 654 721* 781* 810 825* 827 832* — II 43* 46 95 99 125* 287 299** 398 400* 465* 482 572* 604 606* 615* 647* 653* 656 664 671 706 763 786* 790 809* 810* 813* 881 917* 920 922 1000 — III 43 222* 284* 286* 310 355* 366 393 501 505 550 579* 582* 608 615 627* 641 666* 729 736 740* 742 763 773 815* 853 — IV 11 79 84* 89 97 110 136 171* 201 244 260 279* 306* 329* 387 394* 520 679 692 755 887 902 921 926 929 932* 933 966 1023 — V 52* 60* 98 175* 176 272 309* 355* — VI 7* 12* 56 70* 73* 89* 218* — VIII 440* — IX 400
de Virtut. et vitiis: III 719

Athanasius.

III 434*
Apologia de fuga sua: VIII 254

Augustinus.

III 86* 344* 369 391 — IV 85 92 214* 215* 219** 231 233* 236* 252 269* 283 300** 409 565 673 715* 956* 986 1037 — V 126* 411 — VI 130 241 243 272 316* 336* — VII 117* 267* 352* 562 — VIII 54* 399* 487* — IX 110 283 488 585*
contra Academicos: V 23* — VI 148*
de Actis cum Felice Manichaeo: I 123*
contra Adimantum: I 718 — II 673** 680 — III 884 — V 203 — VIII 260* 278* 282**
de Adulterin. coniugiis: IV 673 729 779** 829** 830 831
contra Adversarium Legis et Prophetarum: II 467 841 — III 883* — IV 8
de Agone christiano: I 634* — III 35* 397 — VI 246* 247 — VII 319*
de Anima et eius origine: I 471* — IV 286 291*
de Baptismo contra Donatist.: IV 91** 98* 107* 413 419* 123 424* 126 134* 135 200** 424 466* 497* 573 639* 751* 763* — V 270
de Beata Vita: VIII 283* 440
de Bono coniugali: II 478 — III 878* — IV 136 660* 714* 715** 717 719 720 729 744* 745** 746* 750 754* 780 785 813 827 — V 127 169** 170 176 177* 178 — VIII 241 244 250* 268* 276*
de Bono viduitatis: IV 695 754* 812 867 877 — V 171* 173* 174*
de Cataclysmo: IV 61 96*
de Catechizand. Rudib.: IV 1039 — VI 322* — VII 47* — VIII 39 57
de Civitate Dei: I 4 30 42 62 74* 75* 149* 163** 197* 373 395 572 600 605 611** 622 667* 698* 733* 748* 768* 825 830* 832 842 844** — II 30 45* 53 59 61 69* 76 78 116* 117 122* 132** 136 139 140** 142 164* 174 178* 207* 210 214 226* 264 297 339** 359 362 363* 374** 424* 428 429 446 457* 460 474** 477 481** 482** 483 487* 504* 508 513* 528* 532 534 536 542* 551* 583 588* 614 615* 618* 672 687 734 736* 756* 758 768 772* 779* 814 822 826 836* 838* 839* 847* 857 870 904* 912 934 948 949* 952* 1001 1002 1007* 1008 — III 61* 200 209 213* 214* 215 216** 217 218 220 246 313* 354** 357* 359* 361 368 375* 376 409 411* 494* 531 568 583 590 601 682* 703 711* 763* 785* 786 795* 797* 814 884 — IV 8 51 91 179 237* 373 383 387 526 543* 547 553 554 719 747 752 763* 881** 885* 895 896* 897 899 904* 905** 906 910 911 914 915* 917* 918 922** 926** 929* 930 934** 935* 950 969* 975* 980 993* 1004 1005** 1009 1015 1016* 1017 1021 1022 1025 1026 1032 1051 1052 1054** — V 3 8* 16 17* 33* 38 39 40 46 79 95 108* 179* 180 218* 232 281* 282** 286 287 299 310 320* 349 362 366 396 420* 474* 483* 501* 552 572 — VI 125* 127* 141 171* 419 — VII 110* 154 160 600* 604* — VIII 29 58* 63 66* 251* 261** 335* 411* 412 418* 433* 440** 442* — IX 26* 28* 29* 81 106 241 333 457 483* 484 487* 494* 542* 551 623* 653* 697* 708*
Confess.: I 4 159 313 336 360* 484 485* 562 650 762* 781* 823 — II 41* 59 60 61 67 89 95 96 141* 293 294 297* 304 326* 336* 337* 390 526* 825 846* 848 881 882* 886* 918 935 970* — III 326 567* 568 639 732* — IV 187* 255* 292 343 401 525* 548 589 674* 966* — V 17* 46 68 78* 143* 344 395* 418* 448 509* 543* 555* — VI 23* 123 140 153* 248* 279 284* 625 — VII 297* 299* 393 409* 437 439 440* — VIII 31 34** 43 44 51* 104 124* 262 335* — IX 196* 234 249 408* 557 573* 602*
de Consensu Evangelist.: IV 964 — VI 241 242* 243 264* 267* 268 272 275 320 412** 430 432** 478* 498* 506** 507** 510* 511 515* — VII 8* 65 84* 86* 87 101 123 132* 138* 152 167 210 218 267 507* 543* 562** 596* 599* — VIII 388 403*
de Continentia: II 711* — III 361 — IV 414* 754*
de Correptione et gratia: I 699* 711 816* — II 116* 132 156 550 572 703 — III 66 532 — IV 404 406 — VI 59 474
de Cura gerenda pro mortuis: IV 937 943* 947 957 1048* — V 284
de Disciplina christiana: VI 139* — VIII 412*
de Diversis quaestion. 83: — I 33 34 40* 73 74 79 185** 187* 311* 313 344 484 487 553* 600 605 607 609 613 622 623* 624* 636* 726 777* 779 782* 795 817** 823 — II 17* 43* 45* 56* 125* 185* 203* 230* 265 404* 751 766 817 818* 819** 820* 829* 841* 845* 857* 859* 860* 871* 872* 873* 877* 1003 — III 60 94 145* 146 154 165 173 184 241 260* 341* 418* 530* — IV 520* 726 1010* 1036 — V 10* 11 12 27* 53** 54* 70 124* 180** 181 — VI 51* 52 121 151* 246 277* 290 293* 316 — VIII 282*
de Diversis quaest. ad Simplician.: I 701* 717 719 725 726* 734* — VI 82 — VIII 484 — IX 209 277* 501
de Divinat. daemonum: II 224*
de Doctrina christiana: I 26* 27** 28** 32 34 36* 38 44* 54* 290* 296 346 397* 433 446 530* 545 548* 869 — II 12 43 204 511 625* 819 884* 895* 964* — III 264** 533* 587* 588** 590 606* 619** 620** 621* 628* 630 631 632* 635** 638 691 700 776 783 785 790* 797 872* — IV 8 64 179 1008* — V 207* 215 418* 478 514 — VI 121 132* 150* 154 466* — VII 4 270* 348 — VIII 28* 259* 265 335* — IX 103* 352 467* 589* 656
contra Donatistas: IV 126* 127
de Dono perseverantiae: I 700* 702 704 705 711 728* — II 842 — III 167 327* — IV 950* — VI 331 393* 474
de Duabus animabus: I 798 — II 214 412 627 650* 673 741* 742 769 804 836* 839* 858 935* 952*
contra Duas Epistolas Pelagii ad Bonifacium: II 708*
Enarrat. in Psalmos: I 34 89 131** 141 177* 336 352 484* 569 583* 598* 617* 633* 634* 636 739 837* 849* 858 — II 162* 201 281* 310* 511* 513* 628* 629 637 648* 650 711 780* 838* 840 852 860 877 878 879* 918 935 958 980 998* 1000 — III 22 73 120* 198* 199* 328** 329 362 367** 398 434 435* 467 468* 471* 479 487* 488 506* 515 605 614 636 663 671* 732** 771 811** 846* 850 859 883* 895 — IV 9* 51 90* 97 116 123* 214 268* 356 371* 414** 422 457 459* 466 468* 544 729 820 953* 954** 955* 982** 1033* 1034 — V 123 127* 239 469* 485 560* — VI 54 71* 82 116 124 135 161* 189* 193 299* 326* 434 469* 610* — VII 139 153* 287* 295 408 414 436 564 579* — VIII 44* 47 48* 251* 253* 272 280* 321 326* 327* 328 408* 415 423* 432* 433 489 490* — IX 48* 79* 83* 84* 103* 198* 210* 326* 355* 399 436 452* 455 501 535* 544* 551 607 615
Enchirid.: I 313 468 689 744 763 796 814* 815** 816** 820* 825 830 835* 837 838 849** 850* 853* 854 857* 860* — II 171 176 237* 371* 491* 523* 533* 539* 540** 549* 589** 590** 600* 612 627* 628 692 778** 779** 793 801** 805 806 812 815* 821* 822 831* 832 859* 876 878 884* — III 52 54* 61* 96** 100* 108 143* 144 215 216* 219 388 467 468* 484 533* 554 643 655** 666* 785 790* 837** 838* — IV 90 117* 231 315 357** 382 515 544** 547 555 880 894* 905** 906* 916* 941 946 954 956 957 967 988*

997 — V 234* 253* 286 469 551* 552* — VI 139 253 232 — VII 529*
Epist.: I 96* 171* 277* 307 310 610** 617* 629 632* 633** 634 636 647* 663 665* 701 — II 220 222* 317 369* 523 627** 628* 634 642 649* 651** 663 673 725 792* 953 — III 37* 50 68 70* 145* 173 236* 248* 274 299* 361* 459 464 501* 502 509 531* 584 589* 590 677 680 714 789 790* 797** 798 802 859* 867* 872 — IV 8* 72* 86* 87* 92* 104* 113* 133** 134** 135 156* 160 179 185* 214 268* 297* 312 314 316* 336 341* 349* 374* 381* 382 411** 415* 493* 541* 670 729 880* 881* 938** 1006 — V 34* 121* 130* 190 253* 275 401 421 — VI 28* 32* 107* 308 415* 517* 524 — VII 32 154* 160 285* 286* 287 316 437 456 548* 600* — VIII 46 48 55* 118 239* 405 429 482 — IX 151 273* 357* 368** 389 437* 548 578* 582 595* 674*
in Epist. Ioannis tract.: I 200 289* — II 948* — III 315* 637 660 672 733** — V 331* — VI 98* 126 139* 155 192* — VII 500 — IX 138* 501
contra Epist. Manichaei: I 163 — IV 728*
contra Epist. Parmeniani: IV 162* 302* 587 621 639 644
Exposit. Epist. ad Galatas: I 243* — III 398* 858* — IV 84*
Exposit. quarund. quaestion. ex Epist. ad Romanos: II 673*
contra Faustum Manich.: I 751* — II 435 814* 818 852 906 — III 811* — IV 12 34 84 85 246 677 678 744* 749* 751 — V 53* 101 266 — VI 267* — VII 596 — VIII 264* 265* 305** 308 386* — IX 140* 173
de Fide et operibus: III 467 — IV 544**
de Fide et symbolo: I 107* 110 149 — VI 192*
contra Gaudentium Donatist.: I 762
de Genesi ad litt.: I 8* 147 157* 159 163 186* 482 598* 623 625 627 635 654 660 681* 758 779 782 785 792* 806 — II 31* 53** 54* 59 64* 87** 91* 115 116* 117 118 129** 130 133 136 138* 139** 140** 141** 142 145 154* 171 189 195 205* 207* 208 214 233 234* 236* 253 269* 275 290* 295** 297** 305 308** 309* 311* 312* 317** 318 319** 320* 324* 325* 328* 330* 332** 334** 335** 336** 337** 339 340 349 369* 370** 371 373** 375 380* 381** 382* 383** 386* 387* 408* 409 417* 421 422* 423* 427* 430** 434 435** 436 438* 450 453 454 455* 456 462** 469 474* 475** 490** 494* 512** 513** 518 520 529** 530** 552* 555* 618* 693** 726* 728* 729* 730 731 766 839 952* 958* 999 1000 1008 — III 59** 81 82 83** 85 86* 87* 110* 112* 136* 306* 327 346* 361 381* 503* 504 585* 813 — IV 60* 128* 184 524* 541* 554 659* 662** 667 713 889 892 906 923* 924 925* 934 939* 951 975 1012 1034 1046 — V 99 228* 279 289 320 332 351* — VI 45* 72* 87 182* 230* 243* — VIII 64 335* 405 — IX 47* 269* 459 690
de Genesi ad litt. (Opus imperf.): IX 352
de Genesi contra Manich.: I 795 803 — II 291 297 390 563 573 577 693** — III 709 — V 256*
de Gratia et libero arbitrio: I 71 72* 626 674 718 719 751* 781 782* 798 832* 833 — II 514* 527* 590* 627 652
de Haeresibus ad Quodvultdeum: I 531* — II 673 — IV 660 — VIII 305 321 403* 434*
de Immortalitate animae: II 214 348* 452
in Ioan. Evang. tractat.: I 2* 146* 205 208 252 289* 291* 531* 633* 667* 695 720 727* 787* — II 123* 410* 513* 545 628* 633* 641* 652* 750* 788 818* 850* 854* 859 867 904 918 958 — III 6 17 22 23 30 60 66 67* 144 166* 223* 224** 236* 242* 251 278* 284* 292 361* 377 383 385 398 435 437** 448* 467 468** 475 493 501 502 506 518** 529 602* 608 623* 660 668* 696 706* 707* 760 766 767* 789 810** 894 — IV 2* 51 57* 58* 61 118 119** 123** 124 127** 128 130 131 146 179* 191 199** 200* 201 209 214 228 268* 289 291* 294 296 341* 360 361* 466* 501** 883* 895* 903 936** 1010* — V 137* 151 423* 494* 568* — VI 112 125* 130* 202 211* 244* 247** 250 253* 255** 267* 273 274 275* 281* 282 286* 288* 290 291* 296 297* 303 307 309* 311 312* 328* 331* 333 334 335** 336* 338* 342* 343* 344** 347* 349 350* 352* 355** 357 360* 361 362* 364** 367 368** 370* 372** 373* 374* 375 378* 379 382* 386 389 390* 391* 392 393 398* 400* 406** 407* 408 413* 414** — VI 416* 418 419 421** 422 424 425 429* 430 432* 434* 436** 438 442** 443* 444 445* 448* 449** 450 451 452* 453* 464 466 469** 470* 476 479** 480 482* 484** 485* 486* 487** 488** 489 490 491** 494** 495* 497 498* 499** 500** 501 502 503 506 507* 508 509 510** 513 517 518* 525 526** 527 528* — VII 6* 171* 376* 494 — VIII 48 253 255 282* 284** 298 309** 391* 414* 439* 555 — IX 58 60 247* 249 257* 316* 412 419* 431* 531 577 582
contra Iulian.: II 757 811 934 973* — III 349* — IV 716 — V 170** 171**
contra secundam Iuliani responsion. (opus imperf.): II 467 627 — IX 385*
de Lib. arbitr.: II 45* 89 90* 113 122* 152* 227 317 319 320* 349** 453 462 532 539* 592* 611 614 633 634 638 650 673 687 715 719 754* 767* 769* 794 802** 807 825 827* 837* 839** 842 845* 852* 881 882* 888 901 936* 948 949 953* 962* 967* — III 23* 41* 327* 500* 557 571* 593 599* 631 — IV 20* 51* 112 209 300 363 421 648 932* 957* 966* 1003 1005 1037* 1038 — V 11* 17 19 25 27 181 224* 234 239 302* 457 527* 553* 569 570 — VI 38* 166 209* 284* — VII 334 — VIII 32 39 65* 290 — IX 104* 105 280 290* 564** 646*
de Magistro: II 690 — IV 60* 128* — V 17 19 570 — IX 60 402
contra Maximin. Arian.: I 409** 110 123* 132* 138** 139 147* 158 164* 189* 228* 337* 338 366* 367** 372 377* 378** 381 506 584* 633* — II 171 401 — III 378 449* — V 93 339 — VI 246* — IX 100
de Mendacio: I 477* — III 837** 839** 840* 841 843 844 847 849 850* 852** 854* — VI 457
contra Mendacium ad Consent.: II 918** — III 167* 837* 838* 839 840* 843 847* 849 850 852* 856* — IV 563* — VI 457
de Moribus Ecclesiae et de moribus Manich.: I 290* 291* — II 414 558* 672 680 806 812* — III 591 595* 597* 615 639 713* 714* 719 — IV 1008* — V 61 119* 354* 509* — VI 116* 208* 284* — VIII 124 265* 296 — IX 281
de Musica: 538* 748 964 — III 347* 680* 823* — IV 932* 935 1020 — V 19 300* 302 362 404* 542* 569* — VI 32* — VIII 17* — IX 601* 611 708
de Natura boni: I 78* 506 618** 634* 830* — II 17* 89 167 181 554* 770 822 828 829 830* 832 838* 964 999 — IV 728* 928 948 — V 82* 551* — VI 182*
de Natura et gratia: I 763* 820* — II 670 685* 691* 697 711 820 — III 59 65 72 74* 371 — VI 442* — IX 654*
de Nuptiis et concupisc.: II 712 737* 756* 757* 800** — III 404* 532 — IV 9 405* 670 672 705* 714** 715* 716 720** 725 780
de Opere Monach.: V 140* 144* 154 157** 159** 160** 161* 163 164** — VIII 284 321 325* 420
de Patientia: IV 348
de Peccatorum remissione et de baptismo parvulorum: II 469 475* 476 488* 693* 710 711* 712 738 757 760* 765 776 780 — III 397 — IV 90 104* 466* — VI 281*
de Perfectione iustitiae hominis: II 627 — III 73 588 614 — IV 300*
de Poenitentia: IV 330 392** 451
de Praedestin. Sanctorum: I 617* 699 702 705* 718 726 732 — II 628* 629* 661* 840* — III 120* 144 168 243** 245 474 491 508* 514 530 532* — IV 950* — VI 471*
Quaestion. Evangelior.: II 12* 652* — III 501 506 — VII 284 286* 465 — VIII 265 — IX 406
Quaestion. in Heptateuchum: I 739 — II 202** 905* 931 957* 958 1008 — III 810 811** 829 837 838 883 — IV 8** 92 120 497* 503* 715 729 736* 745* 818 — V 527* 528 — VI 44* — VII 593 — VIII 404*
de Quantitate animae: II 392** 671* 685* 902 — III 301 713* 796* — IV 584* 892 — VII 231* 232
Regula ad servos Dei: V 493 — VI 274 — VII 242 249* 453 518* — VIII 485* — IX 533

Retractat.: I 46 477 544* 553* 562 725* 726 734* 800* 823 — II 158 207 367* 453 556* 628 650 671 672** 673** 691* 720* 758 840 841 850 859 860* 902 935* 936* 948 980* 991 — III 168* 327* 530* 571* 636* 649 — IV 91* 421 924* — V 18 457 569* — VI 457 — VII 285

contra Sermonem Arian.: — VI 310* — VII 379* — IX 658*

Sermones: I 95* 243 390 617 726* 733* 844* — II 158 178* 397 398 633 671 691 703* 711* 738 748 757* 765* 835* 848* 851* 879 980** 989 990* 993 999* — III 24* 120* 138 145 198* 201* 209 350 397 398 435* 467 502 584* 587 613* 672* 723 748 783** 790* 794 810** 832* 857* 858** 859** 860* 862 863 865 866* 867 870** 873 883* — IV 90* 97 112 199 201 327 346* 347** 348* 380 381** 382* 401* 409 414 415* 420 422** 429 459* 460* 467* 473 493* 514 545* 555 562 573 624 766 779 829* 830 937 1006 — V 138 141 243 255* 485 509 518* 545 — VI 116* 132* 152 267* 283 284* 356 440* 456* 551* — VII 78 90 106 154 171* 269 275 322 323* 335* 371* 408 428 436 454 455* 575* — VIII 34* 43* 48 51* 111 236* 280* 281 414 417 484 — IX 48* 65 80* 100 109* 136 277* 315* 349* 354 367 368* 389 442* 443 449 487** 494** 533 557 606* 646* 672* 720

Soliloq.: I 68* 79* 150 151 153* 685* — II 459* 564 672 — III 716 — IV 660* 806* — V 10 47* 88 120* 570 — VI 249 — VIII 240 245 — IX 31 442 525

de Spiritu et littera: I 290 744 796 — II 528 629** 650* 918 — III 732* 877 883* — IV 699 — V 433

de Symbolo ad Catechumenos: I 642 743* 760* 762* — II 293 1001 — IV 135* 157 — IX 98*

de Trinitate: I 11 16** 17* 25* 26* 27 28** 30 33 35 36* 46** 49* 52* 63 64** 65** 66** 68* 70* 80 81 82** 83** 84 85 88 89** 91** 92 95** 96 107** 108** 109 116* 122* 123** 127 128* 130 131 141 146 147** 148** 149 157 159* 171* 173 175* 176* 182 188* 192** 193** 196 206** 202 263* 206 218** 219* 225** 226 228 229 232 237* 241* 242** 243** 245* 249 251* 255** 256** 257** 258** 261* 262 263 264 265** 270 272 275 276** 277** 278 279** 287** 288** 290 296** 298** 301 304 306 308 319** 320** 321** 323 325 326* 328 329 330** 336 338* 339 340* 341** 342* 345 346 359 361 366* 377** 378** 381 383* 386** 388** 389** 397 400 401** 402** 403 406** 407 408 412 413** 418* 426 431* 432** 433** 435** 442 448 449** 450** 453* 457** 462 464 465** 466** 472* 477* 484** 482* 483* 487 488* 489** 490** 491* 492 493 496 497 499 506** 508 519** 521 523 527 529** 530 531 532* 533 539* 541 544** 548 551* 553** 555** 562** 572 574* 579 581* 583 586* 590* 595* 605 611 618* 623* 626 666* 669 672 682** 688 694 743* 768* 770 779* 785 795 798* 806 816* — II 41 44* 45* 53* 115 118 122 171* 172** 202** 208** 214 226* 229 239 253 256* 264 268 273 346 375** 392* 394 395 398* 401 404 412* 449* 450 460 544 545 550* 551 552 555* 558 559 560 561** 563** 574** 576* 579 580** 583** 640* 642* 652* 662 664 695* 710* 714** 839* 878** 879* 881 903 955* 962 — III 6 7* 12* 17 29** 30 31* 36* 52 54* 59* 92 102* 107 119 122 143* 144 145 146* 166** 167 168 170* 173 175 216 217* 236 241 260 310 367* 368 381* 387* 396* 398 413* 414** 415 420* 430 431 445 448 449* 450 458 466* 467* 486 503 504 507** 522* 523 587** 588* 593 596 618 623* 625 629 631 636 641* 680 681 696* 697* 709 710** 714 728 737 740 764 771** 772 773 774 776 785* 789** 790 795 802 — IV 79* 239 313* 391 564 707* 889 895 898 901 938 948 982 986* 1003 1006 1020 1031 — V 12* 17* 19 21 23* 30 32** 34* 45* 46 52 67 71 74 75 81* 90* 98* 211** 217* 237* 304 324 341* 343 345 366* 367 380 401 441* 497 569 570 571* — VI 54 72* 107 108* 116* 121 150 154* 192 243 249 254 277* 284* 362* 427 434 475* — VII 110 280 461* — VIII 16* 30* 49 56 58 111* 335* 438 439** — IX 26 71 99** 100 105** 106 407* 108* 209* 290* 291 313* 345 399 409 420* 447 595* 601* 642*

de Unico baptismo contra Petilian.: IV 133*

de Utilitate credendi: I 11* 650* — II 540* 545 — III 490* 520 530* — IV 234* 301* — V 210 — VI 162* 243*

de Vera Religione: I 4 63 69* 150 486* 784* 800* — II 4* 17* 101 132* 238 255** 471 516 685* 727* 729 734* 829* 838* 839** 843 848 859 867 935* 973* — III 265* 305* 648* 649 650* 692* — IV 51* 824 1014 — V 17 19 25 118* 151 231* 301* 302 304* 335 344* 569* 570 — VI 32* 208* — VII 111* 437 — VIII 28* 51* — IX 183*

de S. Virginit.: II 146 147* 515 — IV 695* 753 762* — V 176* 177 178** — VII 263 276 297 — IX 65 98*

de Assumt. B. Mar. Virg.: VII 276*

de Conflictu vitiorum et virtutum: III 845 846* — VII 216* — VIII 63 489*

de Contritione cordis: VIII 35 56**

Diologus Quaest. 65 ad Orosium: I 123 125 229 238* 654 — II 55* 57 59 65 139* 375 387* — IV 126 133 — V 109 — VI 28*

de Diligendo Deo: II 12** — VIII 31

Epist.: VIII 112

de Essentia Divinitatis: VI 114

contra Felicion. Arian.: III 148 166* 415* 435 448*

de Fide ad Petrum vide v. Fulgentius.

de Fide contra Manichaeos: II 819 839 — III 146*

Hypognosticon: I 706* 704 — II 597 598* 600* 605* 629* 642 645 711 755 756 767 859* 940* — IV 320 330* 337 392* 545 — V 52 227* 255* 423* — IX 372 380* 437*

Manuale: VIII 43* — IX 263*

de Mirabilibus S. Scripturae: II 94 131 176* 179 506 — III 586 — V 175 — VIII 65 276 413*

Quaestion. ex novo Testamento: I 742

Quaestion. ex vet. Test.: IV 438* 498 715 818 — VI 44*

Quaestion. ex novo et veteri Testamento: I 403* — III 77 828 — IV 86

Quaestion. ex utroque Testamento mixtim: I 446* — IV 729*

contra Quinque haereses: VII 339* 564 — VIII 39

de Salutar. Documentis: III 671* — VIII 47 54 476* — IX 399*

Sermones: IV 63 156 368* 375 478 519 729* — VI 71* 548* — VII 77* 170 229 409* 527* 532 553 — VIII 39* 54* 55* 125** 271* 482* — IX 82 138* 289* 416* 421 487** 494** 552* 711

Sermones ad fratres in eremo: VII 342* 568* — VIII 41* 53 63* 123 485 488 489* — IX 277

Sermo de Symbolo contra Iudaeos: II 693 700

de Singularitate clericorum: VIII 249

Soliloq.: VIII 59* 499

de Spiritu et anima: I 40 81 84 159* 170 — II 13* 369* 404 411 450 560 640 671* 702 740* 909 — III 22* 40* 354* 374* 580* 598 615 711* 783 — IV 141* 907* 940* 987 1004 1018 — V 571 — VI 107 385* 477 610* — VII 334 — VIII 42 49 60 118* 125** 434 — IX 38 226 233* 409 429 449

de Triplici Habitaculo: VIII 65

de Unitate Trinitotis: VI 119

de Vero et falso Poenitent.: III 791 — IV 316** 323 343 347* 348* 380* 381** 383 416** 453 461 466* 498* 514** 515** 517* 519 528 532 552 560 586 — VII 396* — IX 550 606

Aurelianus, episc. Lemovicens.

Vita divi Martialis: VIII 386*

Averroes.

II 20*

de Anima: II 329 446* — III 322 802* — IV 776 — V 304 359 365* — IX 438*

de Caelo et mundo: II 343** — III 322 — IV 991*

in Metaph.: I 420 — II 440* — V 358 — VI 248

in Physic.: I 657* — V 80 — VIII 445

de Substantia orbis: II 74 339*

Avicenna.

II 20* — IX 512

de Anima, seu Sext. Natural.: II 195* 421 — III 520*

de Caelo et mundo: II 320* 367* — V 23

Canon.: II 734* 736* — IV 908
Logica: III 48*
Metaph.: I 38 167 — II 441* 480 — III 48* 451 774* — V 68* 110 254
de Sufficientia naturali: II 328*
de Universalibus: I 408*

B

Balaardus

vide v. *Abaelardus.*

Basilius.

I 750*
contra Eunomium: I 510 — III 46*
Homil. in Hexaëm.: II 137* 296 314 336 337* 338* 366* 368 839* — IV 270 903* 925*
Homil. super princip. Proverbior.: VI 384*
in Psalm.: IV 903*
Regulae brevius tractatae: IX 522*
Regulae fusius tractatae: VIII 258

Beda.

II 495* — IV 374* — VII 404 186 328 391* 455* 597 — IX 113* 114* 663
Comment.:
in Hexaëm.: I 539 — II 53* 290* 309** 312 333 334 391* 392* 409** 455* — IV 975 — IX 114*
in Pentateuch.: II 55* 64 86 305 356
in Samuel. proph.: III 184
in Proverb.: III 732
in Matth.: II 230 — VI 506* — VII 91* 92 129 238* 348* 410* 586* — VIII 256 — IX 427*
in Marc.: III 361* — IV 258 995* — VI 263 483 — VII 346 562 564 582* 584* 586* — VIII 254* 274** 275* 277* 282 297 316 323*
in Lucam: I 636 — II 280 528 721* 725 953* 984* — III 636* — IV 10* 21 56* 62 166* 378 573 — VI 157* 225 485* — VII 9 11 12 13* 16* 17** 23 25* 28* 32 34* 41* 45 57 65 70* 73 75* 76** 78 79 85* 92** 95 97 99 100* 101 102* 103* 109** 110* 120* 121 125 129** 132 133 135** 137* 146 150 152* 153* 167 169 173* 188* 189* 192* 195 197 200* 202 203 215 218 221 230* 231 234 241 243** 245* 250 251* 253 256* 262 264* 270* 271* 272 275* 277* 284 287* 288* 290 291* 298* 308** 312* 313 314* 316* 320* 321 323* 325* 326 328* 330 333 335** 339* 345 346* 348** 352* 353 360 384** 385* 386** 387* 390 395* 396* 397* 398** 414 415* 416 420* 422** 423* 426 427 428* 429** 437 438** 448** 450* 454** 461 464 479 483* 502* 504 515 519 531 534** 535 549* 556 557 562 571 577** 579 584* 585 586* 591* 594* 597** 600** — VIII 73 268* 279 285 415* — IX 254 401 423* 637* 639 720
in Ioan.: III 672 — IV 58* 123 — VI 253 260* 266 268* 270** 274** 278* 286* 287 328 354* 356 405*
in Act.: II 209* 225 231* — V 33 — VIII 273
in Corinth.: IV 199 268 — VIII 102
in Iacob.: IV 417 598
in Epist. B. Petri: — IV 976 978** 992* 993*
Homil.: I 242 273 — III 274 294* 321* 586* 706* 859* — IV 9 10* 56* 133 968* 969 — VI 525* 526* 527* 529* 625* — VII 68* 69 287 408 588 — VIII 65
de Natura rerum: II 217
Retract. in Act. Apost.: VIII 306* 388 402*
de Tabernacul.: III 710* — IV 336
Homil.: IV 82
de Remed. peccat.: IV 309
in Ps. 56.: VIII 57*

Benedictus.

Regula: II 1012* — VIII 50* 258 399* 406*

Bernardus.

VI 40 126 — VII 264* — VIII 39* 43 123 — IX 104 251* 304* 377* 425 459*
Apologia ad Gulielmum: V 165 — VII 572* — VIII 58
de Baptismo: IV 88 988*
de Considerat.: I 11 74* 400 425* 574 — II 47* 240 287* — III 106* 160** 161 162 169* 170 302* 471 714 723 796* 797 802 — IV 461 812 823 — V 32* 64* 189* 190 194* 195* 196** 197* 307 — VI 47* 481 — VII 178 344* 349 535* — VIII 29* 46 54 276 416* — IX 81 217 269 289* 290 291 552 575
de Conversione ad Clericos: VI 27 — VII 417 443 — VIII 46 52 59
de Diligendo Deo: II 883 — III 500* 556 590 606 611 674 692* — IV 1012 — V 541* — VIII 42* — IX 559*
Epist.: I 254* — II 942 — III 61 62 63 66 70 72 590 792 816* — V 122* 127 423* — VI 57 — VII 51 142* 349* 372* — VIII 45* 47 53 55 89 125 260 303 327* 482* — IX 80 111 280 342 448 486* 549* 559 568 654 672 678
de Erroribus Abaelardi: III 25
de Gradibus humil.: II 137 138 145* 146 148 149* — IV 334* 335* — V 121 — VII 455 — VIII 110 440* — IX 305*
de Gratia et lib. arb.: II 115* 188 525* 527* 595 598 600 601 605 608 616 619* 620 625** 669* 670 671 675 677 682* 689 690* 921 — IV 420 — V 251* — IX 60* 447*
Homil. super *Missus est:* III 73-74* 186 — V 483* 484* 485 488 538* — VI 609 — VII 20* 21* 22 23** 25* 26** 27 45* 68* 161 — VIII 37* 110* 112 — IX 90* 91* 101 110* 432 631* 659* 660** 663* 664** 665 667 669 673* 678* 679 680 690* 691* 703* 709 710* 714 718
de Laude novae militiae: VIII 53
de Moribus et officio epise.: V 127
de Praecepto et dispens.: I 845 846 — II 891** 921* 923* 955 1013** — III 842* 844* — IV 453 456 457 821* 822 823 — VI 307* — VII 323* — VIII 58 248 381* — IX 616
Sermones: III 25 29* 57 266 291* 359 707* 714 778* 792 802 — IV 85 176 709* 939* — V 118 245 549* 559* 560 — VI 126 152* 153 184* 314* 549 — VII 21* 46* 48 49 50 54* 55 56 61* 139 262 267* 273* 274 276 277 296* 297 354* 414** 453* 454* 500* 557 578** 586* — VIII 31 37* 38* 39 40* 41* 44 45 47* 48* 49* 50* 53 56* 64 66 107* 109* 113** 114 121* 122* 168 238* 300* 316* 444 475 478* 483* 488** 501 — IX 103 109* 110* 125 163 165 208 228 234 350* 367* 443 658 664* 672* 673** 678* 679** 680 693* 698* 699* 701 706* 708 714 717* 719*
Sermones in Cantica: I 81* 84 478* 657 — II 124 210 211* 212 689 — III 41* 579 613* 707* 778* 880 891 — IV 384* 393* 451* 455* 481* 1008* — V 118* 184* 185* 186 289 333 459 466 470 478* 558* 562* 566* — VI 40* 137* 256 281* 358 551 565* — VII 55 122 267* 279 364 455* 482 537 — VIII 29* 32* 36 40* 41* 43 48* 51* 54* 65 92 110** 118* 120* 131 138 142* 483* 487* 488* — IX 28 60* 75 104* 109* 163 172* 203* 267 307 350 367* 368 380 390* 393* 461* 478* 479* 500* 550 555* 574 577* 595 726 727* 729*
Vita S. Bernardi: V 486
de Caritate: VIII 30*
de Contemplando Deo: I 556* — II 545* — V 559*
Declamat.: II 943* — V 557 — VI 458 — VII 228* 258 262 316 380* 404* 464** 465* 466 467 — VIII 46* 272* 277 279* 280* 282 288 291* 292 296 300* 423 — IX 254* 277* 279 308* 550* 646*
ad Fratres de Monte Dei: I 299* — III 500* — IV 373* — V 491* — VIII 48* 91 294 329* 481* 482 484*
de Interiori domo: VIII 53* 109 482 486* — IX 386*
de Laudibus B. M. V.: VIII 37*
Meditatio in passion. et resurrect. Dom.: VI 511*
Meditat. piissimae: IV 900* — VI 588* — VIII 30** 31* 32 36 37 45* 52 54 57 59 61* 109* 150 475 — IX 525
de Natura et dignitate amoris: II 545* 884 — III 291* 596* 597* 611 618* 689 742 773 — IV 525*
de Puero Iesu duodenni: VII 302* — VIII 424
Sermones: V 565* — VIII 122 274
Sermon. in Cant.: VII 211
Sermo panegyricus ad B. Virg. Deiparam: VIII 38*
Speculum Monachorum: II 944
de Statu virtutum: II 1013

Boethius.

Arithmet.: I 689 — II 253 — V 41* 302* 381* — IX 352
de Consolatione: I 157* 372 514 674 707* 825 831* 836 — II 24* 32* 55 64 131 285* 345 361* 362 364 458* 459 501* 569 610 681 791 815 871 872* 881 1015* — III 555* 700 — IV 21 1000 1002 — V 45* 61 89 289* 310 464* 538* 552* — VI 7 45* 99* 109* 114 157 158 163 184 193 — VII 422 467 — VIII 5* 83* 85* — IX 27 92* 275* 316 481 531 550*
de Different. topic.: I 31 34* 825 — II 881 1002* — III 757 — IV 903* — V 9 65 — VI 8
de Divisione: V 180
de Interpretat.: I 590 — II 595**
super Periherm.: II 588 — V 48
Porphyr.: II 105 108* 120 221* 441* — III 48 232 — VI 151
de Praedicament.: I 416 462* — III 497*
de Praedicatione trium personarum: I 436
Quomodo substantiae in eo quod sint, bonae sint, sive de Hebdomadibus: I 85 153* 167 — II 33 76 — IV 963 — — VI 117
Comment. in Topic. Ciceron.: III 502
de Trinitate: I 149 167 175 357* 360** 397 406* 407 425 426 436 456* 475* 527 571* 573* 589 615* 640 — II 91* 414 — III 11 — V 66* 67* 75* 79* 103* 212* — V 351
de Una persona et duabus naturis in Christo: I 117* 405* 410* 411 412* 416* 435** 436* 439** 445 586 — II 90 95* 105* — III 86* 120* 124* 130* 132 133 135* 223 267* 350 351* 453 — V 65 249
de Unitate et uno: II 293* 452* — III 148* 896 — IV 581

C

Caesarius, episc. Arelat.

Homil.: VIII 64*

Cassianus.

de Coenobior. institut.: VIII 327
Collat.: II 958* — III 500* — IV 906* — V 410 — VIII 477 — IX 389
de Incarnat.: III 534

Cassiodorus.

II 497* — III 167*
de Anima: II 460 — IV 1044 — V 32*
Historia tripartita: VII 592
in Psalterium: I 289 617* — III 294 550 772 — IV 413* 423* 466 880* — VII 517* — IX 304*

Cato.

Breves Sententiae: VII 593
Distich.: V 494* 502 — VI 131* — VII 162 — VIII 360 — IX 376 594*

Causis,

liber de, vide v. *Liber.*

Chrysostomus.

IV 323 380 460* — VI 384* — VII 425*
Homilia:
in Ps. 25.: VII 420*
in Ps. 48.: VII 190
in Matth.: II 364* — III 552 — IV 206* 537* 987** — V 125* 130* 141 145 152 153* — VI 431* — VII 120* 134* 162 174 190 228 249* 254* 289** 295** 303* 308** 312* 328 376* 427 429 439* 461 521* 529* 545 553 554 562 563* 579* — VIII 30 55 125 237 259 273* 274* 275 276* 277* 281* 282* 300 301** 302** 303 306 307 316 319 326 329* 386 413** 414 415 417 — IX 295*
de variis in Matth. locis: VII 47
in Lucam: VII 19* 420* 422*
in Ioan.: I 204 — II 296 978* — III 303 539* 708* — IV 54* 132 1030 — V 143* — VI 252 253 258 261 264 265 266* 268** 268 270 273* 276** 277* 278* 280 281* 282 283 286 288* 289* 291 293 296* 297** 298* 302* 303* 319 320 321 322 326* 329* 332* 334 338* 340 344* 345 347* 348 349* 350 351 352** 355* 366 371 372* 373* 375 376 377* 378** 379* 380* 387* 388* 391* 392* 397** 399 405** 407** 411 417 423 424 426 427 428** 430** 431* 436 464 469 473** 475 478* 479** 480 481 482** 483* 484** 485* 487* 489** 490** 494** 495 498 501* 503 504* 506** 508* 509* 510** 512* 513* 516* 518 520 522 523** 524* 525** 526 527* 529* — VII 285* 590 — VIII 276* 284** 405* 414*
in Act.: VI 524*
in Epist. ad Roman.: II 648* — V 482
in Epist. ad Hebr.: I 177* 346 373* 634 — II 310* — III 379 468* — IV 317* 415 417 — V 131 — VII 596* — VIII 298* 299** 300
de Adventu Domini: IX 291*
de Cruce et latrone: IV 982* — IX 586*
de Exposit. Symboli: I 208* 744 764
de Feria V. Passionis: IX 202* 203
de Incomprehensibili: II 543*
de Ioseph, ubi a fratribus venditur: VII 529
de Laudibus Pauli: V 138* — VIII 276 283* 323 413*
de Lazaro: VI 189
de Moyse: IX 223*
de Proditione Iudae: VIII 224
quod nemo laeditur nisi a se ipso: V 127
Adhortat. ad Theodor. lapsum: II 795 — IV 317 334*
Homil. in Ps. 50.: IV 415 417 673
in Matth. (op. imperf.): III 859 — IV 321 672 678* 682 759 772 779* 783 876 — V 547 — VI 354 — VII 71* 73* 74 82 83* 91* 93* 94 120* 121* 169 265 278 280 282 290 299* 306 307* 308 309* 319* 322 323 328* 332* 335* 350* 351 352 368 439 458* 471* 485 488 490* 491* 492 493* 494* 499* 501* 502* 503 504 508 510 512** 519* 525* 526 534* 535 537 551 595* — VIII 46 124* 274* 327 — IX 149* 168* 197 207 459 582*
de Precatione: VII 451

Cicero

vide v. *Tullius.*

Clemens Roman.

Recognit.: II 227* — VIII 295*

Comestor

vide v. *Petrus Comestor.*

Concilium Toletanum.

III 118* 119 122 — VIII 248

Cyprianus.

de Eleemosyna: V 130 — VIII 324
Epist.: IV 133* 157* 211 240* 257 302 638* — VIII 256
de Oratione dominica: V 133* — IX 505*

Cyrillus Alexandr.

Epist.: I 208*

Cyrillus Hierosolym.

Cateches. de decem dogmat.: I 210* — IV 851*

Curtius Rufus.

Histor. de rebus Alexandri Magni: VIII 165*

D

Damascenus.

de Fide orthod.: I 23 60 89 153** 158* 186 189 198* 210 232* 239 333* 336* 339* 357 362 373* 395** 410 434* 442* 451 452 455 460 462 465 501 541* 568* 590 594* 630* 658 659 714 769* 804 819 821 840 847 — II 31 71* 75 78* 79** 80 84 85 90* 133 152* 161* 164 173 174* 181 185* 197 210* 232* 238* 268 282 296 314 317 325* 330* 341 347* 351 360 363* 364* 367* 368 369 397* 427 450 457* 478 479 542* 554* 565 593 597** 615 675 697* 702* 704* 727 762 767 838* 845 847* 877* 892* 895* 898 899 904 — III 12 35** 42 44 54 58* 60* 65 74* 77 86* 98 100 110** 115 116 119* 127 128 130* 132 140** 141 144* 145 148* 152 166 167 168 183 184 186 191 198 199 201

202 203 204** 205 208 209* 224 230 249 268 299** 318* 321** 332 333 336 339 351* 355 364** 365 366 371 374* 386 437 440 449 454 459 485 501** 531 608 767 769** 780* 781 824* 844* 871 894* — IV 38 66* 99 108** 110 139* 150 196 218* 241* 242 251 255 289 291 292 330* 376 551 847* 904 910* 925 948 953* 962 1027 — V 29 33* 37* 45 48 64* 79 88 309* — VI 28* 119 140* 158 159* 190* 197 204 216* 375* 389* 429 536* 544* 632 — VII 51 61* 83* 141 — VIII 301* 477 — IX 99 105 114* 115 136* 248* 290 315* 626 658 701

Damianus

vide v. *Petrus Damianus.*

Didymus.

de Spiritu S.: I 208*

Dionysius.

V 428
de Caelest. Hierarch.: I 79 85 134 589 784* 804* — II 83 122 127 190 235 237* 240** 243 255 256 258 261 262* 263 264 267* 274* 277 569* 695 — III 42 57 288* — IV 128* 188 230 481 508* 616 — V 60* 226* 310* 348* 413 427* 434 436** 441* 460 462 570* 575* — VI 109 157* 184 — VII 349* — VIII 17* 38 270* 392 393 396* 397* 427* — IX 86* 144 178 192* 324 333* 334 402 616 646 667* 704
de Div. Nom.: I 32 67 135 167 191 202 205 210** 246* 275* 346 349* 396 392 395** 525 537 543 593 600* 693** 720* 737 784** 804** 830* 831* 833 836 — II 50 55 58 66 83 113* 119* 122** 167 185* 187* 189* 190 210* 238* 296 313* 319 320 327 329* 382 398* 517 531 684** 690 806 808 811* 812* 813 822* 835 881 916 — III 42 54 259 431 494* 501* 615* 624 639 641* 680* 688 689 698 700 767 773* 855 — IV 188 230 496** 581* 728* 768 916 953* 1029* — V 11 42* 14 46 100 308* 334 337 417 421 443 544* — VI 3 7 13* 249* 311* 632 — VII 232 474* — VIII 252 396* — IX 70* 159* 407* 503* 526 531 558 621 643* 653* 710
de Eccle. Hierarch.: IV 66* 137 156 634 — V 226* 348** 423* — VI 109 — VIII 251 319* 393 397* 428* — IX 36* 31 333* 615*
Epist.: I 394* — III 346 777 — V 21* — VII 581* — IX 260* 556 629
Mystica Theolog.: II 123* 544* 546 — III 531 774* — V 40 297 313 341 342 — VI 256 — VII 232 349* — VIII 4 16* — IX 30* 564*

E

Epiphanius.

advers. Haeres.: IV 712*

Euclides.

Lib. Element.: I 533
Geometria: III 641** — IV 1028

Eusebius Caesar.

Histor. ecclesiast.: VI 108** 119 — VIII 258 283* 301* 306 387 403

Eusebius Emisenus.

IV 231
Homil. de Corp. et sanguine Christi: IV 178* 215* 241

Eusebius Vercellens.

de Trinit. confess.: I 372 425

F

Flavius

vide v. *Iosephus.*

Fortunatianus.

IX 287*

Fortunatus Pictaviens.

Hymni: VIII 165
Miscellan.: VII 495*

Fronto.

Eius vita: VIII 387

Fulgentius.

Epist.: III 294 — IV 71
de Fide ad Petrum: I 40* 60* 108 109 176 335* 336* 344 347* 432* 447* 451 494* 705 724* 778* — II 80 125 131 173* 174* 178 226 711 738* 753* 793 998** — III 7 36 59** 93 118** 119** 121* 124 130 132 146* 184** 186 491 243* — IV 92** 106 119 722 831* 1033 1035 — V 170 235** — VIII 258*
ad Monimum: I 700* — II 114
Sermones: IX 481*

G

Gaufridus.

Exposit. super Marcum: IX 284*
Vide etiam v. *Bernardus:* Declamat.

Gellius.

Noctes Atticae: IX 284 285

Gennadius.

de Ecclesiast. dogmat.: II 131 209 233* 430* 448* 453 682 683 740* 741* 819 — III 6* 168* 233* 425 475 — IV 92 109* 269* 296 346* 372 375 992 — V 127 143 168* 177* — VI 432* — VII 394* — VIII 277 481*

Gilbertus Porretan.

Expositio in lib. de Trinit. Boethii: I 753
de Hebdomadibus: II 33
Sex princip.: I 159 — II 31 95* 98* 197 323* 413 442* 789 — III 188* 385* IV 222* 281* 287* 394 — V 91

Glossa

in Gen.: I 785 846* — II 53* 67 68 308 371* 409* 467 700 — III 202* 678* 719 — IV 84 325* 435 460 579 749 795 — V 158* — VI 111 — VII 436
in Exod.: I 447 739 — II 200* 201 217* 653 — III 811 845* 854 — IV 94 — V 161 — VI 116 264 — VII 367* — VIII 307 322 404* — IX 458 715* 716*
in Levit.: II 500* — III 182* 542* 624 676 — IV 205* 354 — VIII 263*
in Num.: II 287 — VI 214* — VII 426* — VIII 248
in Deut.: I 711* — II 885 — III 542 573* IV 297 907* — V 162 189 — VI 324 — VII 361* — VIII 245 326* — IX 322*
in Iosue: II 250 — VIII 389
in Iudic.: II 931 — IV 108
in Reges: III 184 206 663* — VII 436 — IX 277*
in Tob.: II 283
in Iob: III 245 304* — IV 435* 902 984 — V 551* — VII 261* 373 462
in Psalmos: I 129 131* 739 806 830 842 843* 851 853 857 — II 148 250 259 265 273 286 310 332 448* 500 510* 511 516 518** 523 678 686 696* 722* 724 790* 911 912 924 962** 980 986* 989 — III 22 104** 191 199* 200 219** 220 322 373 401 505* 585 620* 627* 657 664 683* 755 757 780* 815* 845 847 848* — IV 16 20 107 321* 323** 357 398 421* 422 557* 558 564 816* 822 893 894 895 896 940 959 964 965 1004* 1008* 1039* — V 39 97 131* 137* 141* 142* 150 211 323 344 464* 497 546 547* — VI 13 43* 128 442 — VIII 118* 119 300* 393* 440* — IX 53 83* 159 369* 447 456* 516 619
in Proverb.: II 583 948 977 — IV 41 — IX 376 377* 383 456* 460 731
in Eccle.: II 492 906 — V 128 — VI 13 33 57* 86* 90* 94 — IX 456*
in Cant.: III 549* — IV 65 — VI 568 — VIII 293* 323 — IX 457* 570*
in Sapient.: III 683 — VI 110 111** 112* 113** 114* 115* 116 117** 118** 119* 120* 121** 122** 123** 124** 125** 126** 127** 128* 129** 130** 131** 132** 133* 134** 135* 136** 137** 138

139 141** 142** 143** 144** 145 146 147** 148** 149** 151* 152* 153** 154 155 156** 157** 158* 159** 160 161 162 163* 164** 165** 166 167** 168** 169** 170** 171* 172* 173 174** 175 176** 177** 178** 179** 180** 181** 182* 183* 184* 185* 186** 187** 188 190 192 195 196* 197** 198 199 200** 201** 202 203 204** 207* 208* 209 211 212* 213* 214 217 218* 220** 221** 222 223* 225* 227* 228 231 232** — IX 104* 459* 525

in Eccli.: II 67* 277 401* 467 973* — IV 967* 1052 — V 142* — VI 110 — IX 354 458*

in Isai.: I 595 — II 277 861 — III 57* 539* 744 791 — IV 25 324 469* 558 564* 736* 945 967 989** 1035 1039 — VI 45* — VII 260* — VIII 307 405* — IX 104 111

in Ierem.: I 777 — II 282 913 — IV 387 — V 517*

in Thren.: II 686 — III 740 — IV 353

in Ezech.: II 574* 908 909 912 913 914 — IV 735 — VII 484 — IX 64*

in Dan.: IV 984

in Osee: II 133 231 — IV 301* 785 — V 167*

in Ioel.: IV 339 982* — IX 458*

in Amos: III 676* — IV 344 379*

in Ionam: I 44 — V 118

in Michaeam: IV 527

in Habacuc: II 225 686

in Zachar.: III 461 — V 156*

in Malach.: II 908* — III 676 — IV 125 489* 980* — V 97 — VII 359*

in Matth.: II 230 277 279 535* 661* 803* 892 922 988* 991* 997 1010 — III 33 118* 242* 342 437 553 573 588 663** 666** 668* 719* 739 796* 834* 867 870 873 — IV 56* 122 263 318 327 330** 334 374* 378 405 467 478** 497* 503 543 706* 754 784 971 982* 988* 989 — V 121 125** 136 146* 184* 186 193 540 544* 550* — VI 29 115* — VII 93* 130* 148* 152 162* 197* 238* 279* 285* — VIII 117* 248* 253* 256 269 273* 280 282* 285* 306* 307 328* 387 389** 390 406* 409 411 412* 414* — IX 50 104 149 207 218 279* 375* 376* 377** 378 381* 382** 383* 386** 387 390 407* 410 423 427* 466* 570 594* 595* 728

in Marc.: II 727 929* — IV 159 353 379* 588 — V 125 137* — VII 107 346 463 — VIII 113* 274* 279 282* 387 389 399 444* — IX 380 397* 703*

in Luc.: I 595 711* — II 145 226 469 506 700 727* 889* 892 908* 912* — III 61 73 200 274 293 321 458 552* 553 625 663** 676 — IV 45 78 89* 261 370 380* 422 — V 125** 131* 134* 136* 137* 143 147** 158** 159 546* — VI 300 — VII 11 13* 25* 28** 32 34* 36 45 49 63* 68* 74* 77 91* 95* 101 102* 104 113* 118* 119 120* 121 129* 131* 132 146 152** 155 156* 162* 173* 174* 183 186 187 189* 190 192 199* 200* 202 203 221 226* 228 230* 231 234 236* 239** 241 242* 243** 245* 248 251* 252* 253** 255 258 264* 265 268* 271* 272 273* 274 275** 281 282* 283 284** 285* 288* 290 295* 296 297 298 301* 305 307* 308** 312* 313 314* 315** 316* 317* 318* 320 321 324* 325* 326** 328** 330 333 335* 339* 340* 344 345 346* 347 348* 349** 351 353 355* 358 359* 360** 361 362** 363 370** 371** 372 373 374* 375 377* 378* 379* 380** 381 382 383 384* 385 386* 387** 388 390** 391* 392** 395 396 397** 398 399** 403* 404** 405* 406** 407 408** 409 410** 411* 412 413* 414 415* 416** 417* 418 423 424 429* 430* 431 432** 433 434 435* 437 438** 439** 441** 442* 443* 444 445 446* 447** 448** 450* 452 453 454** 455* 456** 457 458 460** 461 463 464 465 467* 469* 470* 471** 472* 473* 474* 475* 477 478 479** 480** 481** 482** 483** 484* 485** 486 487 488** 489 490** 491* 492 493* 494** 495 496** 497 498* 499 501* 502* 503 504** 505** 506* 508** 510** 511* 512** 513* 515* 516 518* 519* 520* 521 522* 523 524** 525 527* 529 531** 533 537* 537** 539* 541 543** 545** 546 548* 550* 552* 553* 554** 557 559** 560** 561* 564* 565 566* 568* 569* 570** 571* 572* 573** 574* 575* 579 580 582* 583** 586 595* 598* 599* 600 601* 602 603* 604* — VIII 257* 279 285 388* 390 415* 417 424 434 442* 476 — IX 102* 173 216 218 238 277* 291 385** 386 389* 392* 398* 400 401** 403* 405* 417* 423*

in Ioan.: I 23* 650 — II 410* 688* 814 869* — III 33 344* 518 543* 706* 707 — IV 56* 201 267 501* 551 — V 122* 131* 138 143 547 568* 569* — VI 247* 250* 264* 269** 270* 272 275* 277 280* 284 287* 288* 292 300* 301 306* 307 316* 318* 336* 342* 344 350* 356 377* 380 397* 411 414 426* 427* 432* 436* 437 456 458* 461 470* 482 491 496 500* 519 527 529 548 563 — VII 560 591 — VIII 255 274* 390 416 — IX 39* 67** 249 317* 404* 412

in Act.: I 217 — IV 57* 58* 167* 405 642* — VIII 273 283 327 387* 388 402* 413*

in Epist.:

ad Roman.: I 699* 760* 717** 719 728 825 844 — II 12* 526 648* 666* 684 685 686 698* 711* 721 747 765 766 767 837 840* 854 856 869* 876 897 901 905 906* 931* 942* 960 964 979* — III 67* 70* 102 110* 177* 181 244 304* 400* 401** 458 466* 490 492 502 559 566* 572 599 659* 678* 683 753 805 819 821 887 889 — IV 15 25 42 68 96 110 323* 335 421* 835** 894 900* — VI 576* 610* — VIII 424 443 — IX 52* 377

ad Corinth.: I 300 756* — II 178 267* 406* 403 511 567* 593 867 886 899 929* — III 247 303 394 457 490 515 681 683 687 688 741 813 — IV 179** 199 200* 210 213* 240 263 267 268** 274* 401* 407* 486* 532 539* 553** 554 583 715* 717 722* 782 830 880* 901 952* 1010 1014 1017 — V 128* 132** 137 147 149* 151 153* 159** 173 180* 181* 225* 503* 546* — VI 133 134 214* — VII 131 155* 257* 302* 428* 554 — VIII 124 241 259* 272 283* 434* 445 — IX 248* 367* 449**

ad Galatas: II 766* 931* — III 33 602 805 — IV 86** — V 153* 192* 196 — VIII 440* — IX 236 305 460*

ad Eph.: I 664 812* — II 118* 926 — III 160* 237 286* 288 539* — IV 904* 914 — V 154 157 — VI 251* — VIII 387 388

ad Phil.: II 518* 886 — III 225 233** — V 123* — VIII 121* — IX 305* 393* 532*

ad Coloss.: III 284* 285* 805* — IV 89* 702 — IX 279* 456

ad Thess.: IV 868 880 978 — V 134* 135 154 157** 163 — VIII 325** — IX 34*

ad Timoth.: I 839 — II 148* 648* — III 25 304* 578* 785 — IV 351 532* 643 972 — V 128* 147* 173* 469* — VIII 245 — IX 594*

ad Tit.: III 104 785

ad Hebr.: I 241* 286 — II 401 — III 22** 81 266 344* 349 397** 430* — IV 92 582 — V 132* 142* — VIII 252 287 — IX 606*

B. Iacobi: II 165 — III 292 497* 722 735* — IV 450 457 598 — V 126 — VIII 115* 446 — IX 460

B. Petri: I 695 — II 178* — IV 975* 976 978** 992* 993*

B. Ioannis: II 178 — V 150 — VIII 252 — IX 501*

B. Iudae: II 151

in Apoc.: II 843 1015* — III 553* 695 802 — IV 896** 898 — V 37* — VI 29 — IX 702

Gregorius.

IV 526 — V 515* — VII 179* 454 — IX 138*

in Cantica Canticorum: IX 343*

Dialog.: I 728* — II 169 275* 289* — III 247 406* — IV 239* 497* 520 521* 523 524 526 527* 543 544* 551** 552** 554* 573 638* 738 922 923 924 925* 928* 931 934* 941 942 1047 1048* — V 37* 118* 138* 148 159* 283* 426** 519* 556* — VI 124 157* — VII 66* 597 — VIII 54* 65 256* 264 278* 326 399* — IX 252 263 305* 527 530* 549 577* 584* 588 589* 644 694

Epist.: IV 30 64 163 297** 369* 370 639* 644* 672* 673 716* 725 844* 845* 945 — VI 244* — VIII 46* 52* 236* 247* 251* 265 297* 308* 326 361 406* 485* — IX 347*

Homil. in Evang.: I 10 255* 261 274 328 — II 47* 127* 160 163 210 235** 236** 237 239* 240 241* 244 247** 258**

261 288 363** 400 511 516 517* 924** 925* 995* 1014 — III 40* 57** 103* 210* 240* 461* 467* 474 518** 520* 530 592* 602 603* 627 630 644 649* 660 661 666 680 787 854* — IV 37 98 158 227* 234 239 286** 314* 330* 352 364 370 396 402* 443* 455 461 465* 495** 497* 523 648 892 1027 1030 1034* 1049 — V 18 53 54 60 65 121 125 140 184* 226* 243* 415 436 492* 508 535* 549* 551 560* 564 — VI 110 114* 143 156 231* 256* 258 259 262* 266 294 303** 324* 341 367* 369 370* 371** 372 386* 387 397* 440* 441* 442 445 446 451* 452 455 507 508** 509** 510** 511* 513* 514 515 516 517* 518** 520 521* 523* 524 525 598 625* — VII 4 20 28* 43* 44 55* 71 74** 83* 89* 99 116 117** 118* 144* 146* 153* 162 167 174 178 179* 183** 184* 185* 486** 187 189* 216 228 242* 260* 324** 327 330 339* 343* 349* 371* 374* 375* 378* 394* 409 416 418* 420 422* 423 424 453 463 465* 485* 521 524 526** 527** 530 536 537* 561* 562 586* 591 592* 594 596* 597 600 603 — VIII 32* 34 35 44 47 52 55 56* 58* 60 62 63 110 115* 125* 142 178* 249* 279* 281 298* 300 319 360* 476* 478* 485* 489* 490 499 — IX 46* 47 66 75* 105 150* 153 165 201* 203 205 215 218* 234 238* 270* 280 290* 330* 331* 332 339 342* 351* 372 373 386 404 407 411 416* 419* 432* 451 471 474 476* 483 487* 488* 500* 502* 546* 549* 551** 555 556* 557 560 561 562 567* 572* 573 574 578 581* 589 606 635* 659 677* 724*

Homil. in Ezech.: II 159 543 544* 840 — III 377* 468* 532** 533 547 610* 635* 672 678 — IV 83 301* 336 346 348 815 — V 127 389 421* 442* 550* — VI 132* 190* 242 — VII 6* 174 253* 530 — VIII 47* 89* 141* 282 407* 477 — IX 46* 47 64* 76 80 661 689

Liber Sacrament.: I 281 — II 850 — III 463 — IV 89* 198 200* 470* 500* — V 471 — VII 201 — VIII 271* — IX 363

Moral.: I 132* 159 177* 376 636* 711* 835 838 843 — II 3* 76 85 133 146 149* 150 159 160 161** 170 176 217 230 232 268 269 272 273** 290* 296* 298 389* 492 493 502* 510* 511* 512 518* 535 621 668* 684 711 768 777* 840* 857 859 864 910* 937* 942 951* 958* 976* 977* 999 1006* 1007* — III 36* 40* 49* 304 339 340 428 430 563* 569 610* 636* 672 735** 736* 740 743* 745** 746 757 773** 775* 777 780 782 785 795** 845* 874* — IV 9* 32 149* 154 356 359* 363 364* 373* 392 435* 530* 582* 789 881 896 901 928* 953* 969** 988 1030 1041 1042* 1047 — V 21 118 121* 139 180 183 362* 396 404 407* 423 488 503* 543* 546 547 548* 551* 560* — VI 42* 68 72* 112** 113* 114 119 125* 143 145 146 165* 179* 180 184 186* 491* 203* 214* 226 284* 296 402 427 593 613* — VII 99 145 155* 160 161 162 258 259* 264* 275* 287* 293 310* 326* 327 329* 330 337 361* 386* 423 428 455 527* 557 568* — VIII 31* 33 34* 35* 39 44** 45 47* 52* 56* 59* 61** 62 115 146* 237* 251* 258* 259* 280* 281** 296 300* 351 394* 422* 428 432* 439 477 488 489 490 — IX 74* 109* 133* 162 198* 199* 206* 209 210* 211 216* 237* 239 307 323* 325 359* 360 364* 365* 374* 385** 391* 415* 417** 420 425 431* 447* 448 452 458** 487* 512* 530** 536* 560* 569* 571 582* 652* 653 665 723* 724*

Praefatio in Iob: IV 45* — VIII 295*

in Ps. poenitential.: VIII 477 — IX 48*

in Reg.: VIII 488 — IX 48*

Regul. Pastor.: III 603* — IV 125 315 — V 428 — VI 107* 111 113* 145 173* 226 560* — VII 160* 327 — VIII 46 251 297* 320* 483* — IX 217 279 294* 347 373* 423* 517 549 731

Vita S. Gregorii: IV 528 — V 472* — VI 119 — VIII 121* — IX 440

Lib. Responsal.: VI 158* 544 — VIII 407

Lib. Roman. ordin.: IV 594*

Gregorius Nazianzenus.

Orationes: I 210 — VIII 39* 277 292 307 387 403

Gregorius Nyssenus.

Homil.: IX 634

Gregorius Papa IX.

Breve: *Si Ordinis:* VIII 377*

Constitutio: *Quo elongati:* VIII 312* 333** 363* 429* 433* 442

Guillelmus Antissiodorensis.

Summa aurea: I 130* — IV 696 815

H

Haymo.

Comment. in Epist.:
ad Roman.: III 583 — IV 63
ad Corinth.: V 126 492 — VIII 276*
ad Ephes.: II 275* — IV 904

in Apoc.: V 37

de Varietate libror.: III 554

Hermas.

Pastor: IV 779* 783*

Hermes Trismegistus.

I 639*

Hesychius.

in Levit.: III 182* 672* — IV 205* 498 736* 743*

Hieronymus.

IV 301* 497* 515* 736* 947* — VI 45* 143* 350* 552 — VII 155 239 426 493 530 535 586* 594* 595* — IX 25 34* 679*

Comment.:
in Ecclesiast.: I 177 — II 348* — III 353* — VI 8 10 19* 57* 91 94 164 580 — VII 259 — VIII 48
in Isai.: I 595 — III 78* 789 791 854 — IV 558 564* 881 983 — VI 244 540* — VIII 392* 405* — IX 123*
in Ierem.: III 857 861* 875 — VI 373 — IX 553*
in Ezech.: I 259 — II 750* 781 850 897* 958 — III 811 — IV 90 359* 736 743* — VI 383 523 — VII 6*
in Oseam: II 133 — III 828 — IV 302 639 — IX 459*
in Ioël.: IV 47* 414* — VII 438
in Amos: IV 302 639
in Mich.: VIII 495
in Nahum: IV 345* 346
in Aggaeum: III 347* — IV 639
in Mal.: II 908* — IV 125 499*
in Matth.: II 274 279 — III 328* — IV 349 467 476 478 710 779* 781 783 1038* — V 126* — VI 116 268* 274** 275* 404* 413 485* — VII 85* 94 118* 129 130* 131 135* 249 257* 258* 281 291 305* 307 447* 464* 465* 467 487* 510* 525 541 560* 562 576 581* 583* — VIII 256* 281* 402* 412* 414* 417 432* — IX 147* 373 552
in Ioan.: VII 260
in Epist. ad Galat.: IV 84* — VIII 43*
in Epist. ad Ephes.: I 124* — II 275 — III 224 — IV 80 133 179 715 — VII 576
in Epist. ad Titum: II 53* 290* 296 — VI 28*

Epist.: I 150 210* 412 416 751* 753* — II 170* 266 367* 588* 691 1013 — III 796* 810* — IV 9 48 86** 88* 116 287* 314 372* 440* 503 611 715 717* 754* 778 779* 805 816 817* 836 851* 867 881* 904* — V 126** 138 139 148* 158 159 164* 175* 177 191* 193 384 417 422 524** 547* 551 — VI 46* 51* 55* 214* 244 321* 367* — VII 5 21* 25 61* 62* 66* 67 76 131* 179* 259 276 287* 295 303* 391* 408 411* 426* 448* 454 519* 559* 592 — VIII 46* 47** 54 57* 58* 60* 244* 245 248* 251 258 259 260 261* 262** 263* 264 269** 270* 272* 273 274 275 276 277** 279* 280 283 287* 288 289* 293** 295* 299* 303** 306 314 323 326** 327* 328 329* 339* 386 390* 395* 369** 400 402* 403 406** 413* 416* 422** 424* 482* 483* 484 — IX 103* 148 189 397* 432* 447 467 500* 551* 556* 574 621 640 661*

advers. Iovinian: IV 715 717* 745* 746 876 877 — V 175 — VI 436 — VIII 240* 258* 259* 260** 261* 263 264** 271 387* — IX 469 500

de Nominib. Hebraicis: V 361*

adversus Pelagian: VI 356 — IX 566*

Praefatio:
in libros Regum: V 421
in Esdram: VII 428
in Proverb.: VI 109*
in Sap.: VI 108* 109*
in Amos: IV 344
in Ioan.: IV 683 — VI 243 245 — IX 500*
Quaest. Hebraic.: IV 617
contra Vigilant.: V 148* 159 — VIII 249 286 319* 329
de Viris illustrib.: VI 110
Vita Hilarionis: VIII 269
Vita S. Pauli eremitae: VIII 255* 258
Comment.:
in Iob: II 178
Breviar. in Psalm.: IV 446 — V 562* — VII 294*
Exposit. Psalmor.: I 245* 556* — II 500
in Marcum: I 816 — IV 52* 94* 367 — V 267* — VII 63* 553 555* 563* — VIII 390 — IX 223* 457*
in Ioan.: IV 132
in Epist. ad Cor.: IV 843
Epist.: III 167* — IV 231 729* — VI 625 — VII 277* — VIII 116* 244* 258* — IX 649 658* 660* 672* 678* 679** 693* 699 708* 709 710* 714* 716
Explanatio fidei ad Cyrill.: I 219
de Explicat. Symboli ad Damas.: I 434 447 451 568 572 846 — II 841* — III 35 119** 328* 424* 613* 815* — IV 107 — V 53* 190
de Nativit. Mariae: IV 696*
Prolog. in Lucam: VII 4* 7 11 12
Regula Monachar.: VIII 488
Regula Monachor.: VII 416* — VIII 487*
de Regulis definit. vel tract. in Symbol. Apost.: I 229 238 — II 673* 691*

Hilarius.

Comment. in Matth.: VII 349
de Synod.: I 124* 126* 127 411 529* 530 531 532 539* 541* 543 803 — II 397 — III 360* — V 111
de Trinit.: I 16* 47** 60* 79* 108* 110** 127* 138 146* 148* 159 178** 179** 191 219* 241* 277* 320* 321 336* 337 346 353 364* 379* 392* 403 411* 418 432* 448* 449 451* 455 464 471 493 494* 507 509* 529 534* 535 539** 541 543 554 555 568** 569 582** 583 586 631 744* 750* — II 67* 224* 841 865* — III 54* 119 146* 148** 154 167 185 224* 232 343** 344 346 347 359 360 562* 363** — IV 301* 890 — V 60* 99 214* — VI 192 250 445*

Historia gentium.

IX 285

Horatius.

Epist.: IV 84 — VI 544* — IX 551*
Epist. ad Pisones, sive de Arte poetica: III 203* — IV 1 — V 319* — VI 154* 543

Hugo a S. Viot.

VIII 112
de Arca Noe morali: IX 456* 457**
de arrha animae: I 293 — II 4* 124 393* 926* — III 428 570 596 688 689* 700 — IV 341* — VI 6* — VIII 31** 32 41* 49** 252* — IX 90 260* 408 574* 593* 691*
Comment. in Epist. ad Phil.: VII 558
Erudit. didascal.: III 685 — V 319 404* VI 107 148*
Exposit. in Hierarch. Caelest. Dionysii: III 304 — V 339 — IX 616 689* 704
Homil. in Eccle.: VI 5* 11** 12* 13 14 17 18 20 27 — VIII 31* 64*
de Laude caritatis: VII 331*
de Mariae virginitate: III 99 — IV 695* — V 485 — VII 349 — IX 714
de Modo orandi VI 396*
de Quatuor voluntatibus in Christo: I 858* — III 366** 368* — V 249* — VI 404*
de Sacrament. christianae fidei: I 42 154* 435 584 773* 803* — II 12** 13 143 150 151 152 163 167 169 243** 291* 293* 299 304 305** 306 307 313 316* 339 405 429 455 476* 490 491** 513** 530** 537 542 550* 560 724 726 728 729* 737 738 748* 765 778 791 798 854 866* 900 — III 81* 83 84 86* 136* 415 431 435** 450 452 470* 475 476 481 501* 514* 540* 546* 550* 551 599 888* 893* 894 — IV 12 13** 15* 16 19** 20 24** 25 26 28 31* 33 34 35** 36* 38 39 45* 47 49** 50 55** 56** 64 67 68* 72* 88 89 153 158* 159 161** 163** 166 170 472* 173* 174 183 195* 196 254 263* 272* 310* 311 313 338 356 393 441 444 515 526 578 580 583* 586** 594 603** 604* 605** 607* 611 612* 633 634 659 662 665 683 690 812 814 833* 856* 864* 965 — V 45 51* 99** 229* 230* 265 266* — 567* — VI 281 324* 609 — VII 128 — IX 47* 159*
de Sacrament. Legis natural. et scriptae: III 83
de Sapientia animae Christi: V 32 39 — IX 38
de Scripturis et scriptor. sacris: V 390*
Summa Sentent.: II 143** 274* 429* 430** 475* 476 489** 550 693** 712* 758** — III 81* 811 — IV 13* 34 47 55* 56* 177 233* 303 304 314** 497* 573 586** 706** 715 716 746 790* 865
Allegor. in nov. Testam.: II 498 502* — V 184* — VI 112
Miscellan.: I 557 560* — II 64* — V 48* — VI 384 609 — VIII 237* 414*
Sermones: II 1013

Hugutio.

VII 382*

I

Iunocentius Papa III.

de Contemptu mundi: IV 1037 — VIII 54* — IX 457 458* 459* 460* 545*
Epist.: II 907 — III 845*
de Sacro altaris Mysterio: III 454* — IV 188* 194 221 223** 225 253* 259 263* 276 288* 292 294 — IX 254*
Comment. in 7 Ps. poenitent.: II 752*

Iosephus Flavius.

Antiq. Iud.: III 827 — IV 935* — VI 227 VII 70* 336 525
de Bello Iudaeor.: VII 497 525 526 531 532*

Isaac.

Dictae universal.: IV 255

Isidorus Hispalensis.

I 365* 419* 425 — VII 229 250 — VIII 476
Different.: I 205 — II 648* 656
de Eccles. officiis: II 225* — IV 121 133 134* 636 628*
Epist.: IV 604*
Etymolog.: I 1 146 149 163* 205 — II 61* 864 901 — III 895 — IV 300 313* 436 603* 604** 605** 606* 632 636 672 678 747 844* 926* — V 265 278 426 557* — VI 109* 230* 410* — VII 8* 47* 129 — VIII 325 393 — IX 47* 114* 115** 130* 355* 460* 589*
Quaest. in Deut.: II 977
Quaest. in Exod.: III 810*
de Ordine creaturar.: II 67* 465 — IV 334 552 983*
Lib. Sentent., sive de Summo Bono: I 71* 323 654 — II 52 159 173** 180 190 275* 514 521* 688* 843 — III 859* 860** 879 — IV 93 133* 153* 315 321* 680 981* 985 987 1041 — V 32* 565 — VI 130 493* — VII 448* — VIII 117 118 477 482 — IX 457 458* 459*
Synonym.: III 859* — IV 315 331* 697 746* 816* — VI 43* 44* — VIII 89* 489*
de Virtutibus: III 627

Isidorus Mercator.

III 118* 119 122 — IV 134

Iulianus apostata.

Epist.: VIII 294**

Iulianus Toletan.

Prognosticon: IV 906**

Ius canonicum.

II 1014 — III 154* 211* 413 860 864* 870 871 874 877 — IV 61 70 71 73 78 80** 92 100 119 122 126 133 161 162 163* 174 175 178** 179** 199 212 214** 215** 219** 224 231 239* 240** 258* 260 266 267* 268** 269** 283 294* 296 297 298** 299* 300 301*

302** 303 307* 309 311* 312* 313 314 315** 323 343* 344 345** 346** 347* 348** 370** 372* 380** 381* 414** 417* 423** 442** 444* 445 448 452** 454* 456 459 460* 467* 486** 488** 489 490 491** 492* 493 494* 495** 498 506* 507 508 511 513* 514 516** 535* 538* 542 545* 563 565** 568 569 570 572* 602* 604** 605** 606** 613** 624* 625 626 627 631** 632 633 637 638** 640** 642** 644* 645** 646 647 650 651** 653** 654 655** 656* 657 670* 671* 672** 673** 674** 680 683** 684* 685* 686** 687* 689** 690** 691* 692 694 698** 699 700 705** 706 716* 729* 730* 732 733 739* 741** 744** 748 752 765** 770* 771 773 778* 779** 781* 784* 786** 787* 788** 790** 793 794 795 797** 798 800** 801** 802** 803 804** 807** 808** 809** 811** 812** 813** 815* 819** 822 825** 826** 827* 828* 829* 830** 831 834** 835 836 837** 838 839 840 842** 843* 844** 845** 846** 847* 851 855** 856** 857** 858** 859** 860** 861 862** 863** 864 865** 866** 867** 868** 870** 871** 872** 873** 874 875** 947* — V 127* 130 135 145* 148 149 150 152* 157* 158 180* 190* 191** 192* 193 194* 195** 196* 270* 375* 527* — VI 82 130 145* 274* 291* 336* — VII 154* 415 602* — VIII 134 248 251 264 268 284* 289 290 292 308* 309 312* 313** 314* 319* 322* 324* 328 346 347 358 366 375 376 378 394* 395 398 399 402 406* 416* 417* 418 421** 422** 424 429** 436 440 — IX 63* 437*

Iustinianus.

Institut. iuris civil.: II 934 1005* 1008 — III 211 — IV 369 567* 653* 699* 701 748* 787 793** 794* 800* 862 877** — V 135* 279 — VIII 325 — IX 224

Iuvenalis.

Satyra: VI 596 — VIII 395* 423

L

Lanfrancus.

de Corp. et sang. Domini: IV 199 200* 214*

Leo Magnus.

Epist.: IV 134** 415* 416* 514 516 639 660* 757* 800* 813* — VI 272*
Sermones: III 66 249 336 430 438* — VII 94 — VIII 36* — IX 108 146* 150 158* 210

Leo Papa IX.

IV 262

Liber de Causis.

I 165* 167* 221 370* 390 471 526 624* 625 638* 646** 665 765 766 819* — II 33* 39* 65 66 80* 118 192* 228* 452* 559 865* — III 691 701 702* — IV 305 618* 986 — V 35 69 81* 83* 195 343 379* 386 442* 496 498* — IX 271* 352

Liber de Differentia spiritus et animae.

I 204

Lombardus

vide v. *Petrus Lombardus.*

Lucanus.

de Bello civili: VII 130 417

Lucretius.

de Rerum natura: III 724*

M

Macrobius.

in Somnium Scipionis: III 727 — V 361* 364** — IX 192*

Magdalena et Martha.

Earum Vita: VIII 387

Maximus Confessor.

Loci communes: IX 459

Maximus Taurinens.

Homil.: IV 415 — VII 239

O

Origenes.

Vi 97 198*
Comment:
in Matth.: IV 497*
in Ioan.: I 127*
in Epist. ad Romanos: I 667 671** — III 166 177*
Homilia:
in Gen.: VIII 278
in Exod.: III 810
in Levit.: III 291 — IV 316* 333* 423 468
in Num.: IV 730
in Iosue: II 160*
in Cant.: III 628* 632 636** 664* 668* — V 363*
in Ierem.: I 178 — IV 955
in Ezech.: II 88
in Matth.: VI 405*
Periarch.: II 177 — IV 921*

Osbertus.

de Morbo et Morte S. Hugonis — IX 259

Ovidius.

Ars amator.: II 277 — IX 229*
Epist.: VI 180 — VII 451 — IX 203*
Fasti: VI 626*
Metamorphos.: VI 36* 627 — IX 639*
de Remedio amoris: IX 629

P

Papias grammaticus.

Vocabular. Latin.: VIII 306* 387 388 402*

Paschasius Radbertus.

de Corp. et sang. Domini: IV 178 231 233* 239* 306 — VIII 103

Persius.

Satyra: IX 287

Petrus Balaardus.

vide v. *Abaelardus.*

Petrus Blesens.

Poëma de Poenitent.: IV 400

Petrus Chrysolog.

III 520
Sermones: VII 182* 418** 420* 422 — IX 284 305

Petrus Comestor.

II 350*
Historia scholast.: VI 432* 624 — VIII 388 389 — IX 113* 114*

Petrus Damianus.

Sermon.: IX 694

Petrus Hispanus.

Summula: III 450*

Philo.

V 361* — VI 108*

Plato.

II 245 — V 349* 474* 572
de Legibus: II 85* — III 668 — IX 565
Parmenides: II 16* — V 325 — IX 261
Phaedon: VI 37*
Phileb.: III 583
Protagor.: V 424
de Republica: II 22 — III 719 728 — VI 37*
Sophista: III 668
Timaeus: I 427 784 — II 16* 449 460* — VI 77

Plinius.

V 413
Histor. natural.: IX 192* 267

Plotinus.

V 361*
de Virtutibus: V 364 365*

Plutarchus.

Memorabil.: IX 284

Porphyrius.

de Praedicabil.: I 227 423* 544* — II 105 327 637 — III 149 229* 230*
Apolog. Socratis: V 356*

Praepositivus.

Summa theologica: I 105 — IV 479* 946* — VI 409*

Priscianus.

Grammatic.: I 7 104* 400* 446 698 — II 985* — III 10 — IV 122* 189** — V 352* — VI 246* 257 453* — IX 59*

Proclus.

Element. theol. et phys.: II 263*

Prosper.

Liber Sententiar.: I 751* — II 514* 556* 878 934* — III 144* 564 599 — IV 199** 302 836 1010 — VI 434 477 — VII 153* 375* 485 — VIII 45* 245 — IX 673*
de Vita contemplat.: IV 415 — V 127* — VIII 55 112* 124 285 326* 414*

Pythagoras.

de Republica: II 22

Ptolomaeus.

Almegist.: II 362*

R

Rabanus.

I 254* — IV 173 — VI 125
de Clericorum institut.: I 273 — IV 135* 157 158* 162 167 168 170 171
Comment.:
in Gen.: II 352* 355* — III 216* 218 221
in Exod.: II 217
in Sap.: VI 108*
in Matth.: IV 995* — VII 515 570* — VIII 249 253* 264* 275* 276 279 281* 295* 392 404* 417
in Epist. ad Cor.: VII 414*
de Magorum praestigiis: VIII 46*
de Universo: II 352* 355*

Richardus a S. Victore.

III 525 — V 417*
Adnotat. in Ps. 90.: II 511*
Beniamin maior, sive de Gratia contemplat.: VII 231 — VIII 109** 119* 120 — IX 269 408
Beniamin minor, sive de Praeparat. animi ad contemplat.: V 494 — VII 234*
de Different. peccati mortalis et venialis: II 968
de Emmanuele: II 467
de Gradibus caritat.: II 750
de Potestate ligandi: IV 477 552 — VI 515
de Spiritu blasphemiae: II 997 — IV 360* — VII 314*
de Statu hominis interior.: II 607
de Trinit.: I 10 57* 122 125* 139 144 156* 199 205* 223 407* 436 437** 441* 455 457 587* — II 104* 105 108 211 — III 39* 42* 323 — V 13 56* 65* 75* 87* 215* 537* — VI 450 — VII 204 — VIII 253
de Verbo incarnato: IV 336*

Robertus Lincolniensis.

Testamenta 12 Patriarch.: IV 703*

Ruffinus.

Prologus in libros S. Gregorii: V 501

Rufinus Aquileiensis.

Historia Monachor.: VIII 403

S

Sallustius.

Bellum Catilin.: IV 950 — IX 504 531*
Bellum Iugurth.: VII 291

Secundus philosophus.

IX 459

Seneca.

VIII 53 — IX 277
de Beneficiis: VIII 423* — IX 423*
de Clementia: VII 114 248* — VIII 55*
de Consolat. ad Marciam: IV 1039
Epist.: I 53 — III 338 353* 796 — IV 339* 941 — V 420 468 — VI 40 43 84* 115* 121 129 575* 588* — VII 34* 116 148 207* 255 257* 262 327 — VIII 60 416* 260 286 — IX 153 226 229 549*
Natural. Quaest.: II 325
Excerpt. e libris Senecae: VI 46* — VII 312 — IX 227 313
de Quatuor Virtutibus: IX 447*
de Vita et moribus: VIII 421

Sextus Pythagoriens.

Sentent.: IV 715

Silius Italicus.

VI 551*

Strabus.

II 53*
Glossa in Gen.: II 409*

Sulpitius Severus.

Epist.: IV 524 — VI 111 — VII 66* — VIII 258 406

T

Terentius.

Andria: VI 341

Testamenta 12 Patriarch.

IV 703*

Trismegistus

vide v. *Hermes.*

Tullius.

I 445 — IV 400 — VI 231
de Amicitia: I 857
de Finib. bonor. et malor.: III 474* — VII 72*
de Natura deorum: V 356* — VI 200
de Offic.: III 877* — VI 154
Orationes: VI 154 — IX 531*
Rhetor.: I 40* — II 671* — III 217 716 724* 728* 780 785 792 877 — IV 461* 717* — V 53* 119* 167 353* 363 — VI 107* 206* — VII 22* — IX 477* 601* 604*
Tuscul. Disput.: III 797* — V 424* — VI 23*

V

Valerius Maximus.

Lib. Dictorum factorumque memorabil.: VII 147* — IX 553*

Victor.

VI 246* 265 272 275* 278* 478** 480 484 492** 495 517*

Victorinus Rhetor.

Comment. super Rhetoric. Ciceronis: I 31 — IV 400

Virgilius.

Aeneis: III 584** — V 364
Bucolica: IX 285
Ecloga: VI 331*
Georgicon: VII 283*

Vitae Patrum.

II 228 — III 212 — IV 524* — VI 610* — VII 162* — VIII 115 116* 387* 477 500** 501** 502** 503 — IX 454 551* 644

X

Xenocrates.

VIII 117*

TABULA

OPERUM OMNIUM HUIUS EDITIONIS

IN TOM. I.-IV.

Commentarius in 4 libros Sententiarum cum textu authentico ipsius Petri Lombardi.

IN INDICIBUS IN TOM. I.-IV.

1. Index locorum S. Scripturae . . . . . *pag.* 1
2. Tabula generalis rerum. . . . . » 17
3. Index sententiarum philosophicarum . . . . . » 405

IN TOM. V.

1. Quaestiones disputatae de scientia Christi, de mysterio Ss. Trinitatis, de perfectione evangelica. . . . » 1
2. Breviloquium . . . . . » 199
3. Itinerarium mentis in Deum . . . . . » 293
4. Opusculum de reductione artium ad theologiam . » 317
5. Collationes in Hexaëmeron. . . . . » 327
6. Collationes de septem Donis Spiritus sancti . . . » 455
7. Collationes de decem praeceptis. . . . . » 505
8. Sermones selecti de rebus theologicis . . . . . » 532

IN TOM. VI.

1. Commentarius in librum Ecclesiastae . . . . . » 1
2. Commentarius in librum Sapientiae. . . . . » 105
3. Commentarius in Evangelium Ioannis . . . . . » 237
4. Collationes in Evangelium Ioannis . . . . . » 533

IN TOM. VII.

Commentarius in Evangelium S. Lucae . . . . . » 1

Appendix opusculorum dubiorum:

1. *Expositio in Lamentationes Ieremiae Prophetae* . » 605
2. *Expositio Orationis Dominicae* . . . . . » 652

IN TOM. VIII.

Classis I. Opuscula mystica.

1. De Triplici Via, alias Incendium amoris . . . . » 3
2. Soliloquium de quatuor mentalibus exercitiis . . » 28
3. Lignum vitae . . . . . » 68
4. De Quinque Festivitatibus pueri Iesu . . . . . » 88
5. Tractatus de praeparatione ad Missam. . . . . » 99
6. De Perfectione vitae ad Sorores. . . . . » 107
7. De Regimine animae . . . . . » 128
8. De Sex Alis Seraphim . . . . . *pag.* 131
9. Officium de passione Domini. . . . . » 152
10. Vitis mystica sive Tractatus de passione Domini. » 159

Classis II. Opuscula ad Ordinem spectantia.

11. Apologia pauperum. . . . . » 233
12. Epistola de tribus quaestionibus . . . . . » 331
13. Determitationes quaestionum circa Regulam FF. Min.
Pars. I. . . . . » 337
Pars. II. . . . . » 356
14. Quare Fratres Minores praedicent et confessiones audiant . . . . . » 375
15. Epistola de sandaliis Apostolorum . . . . . » 386
16. Expositio super Regulam Fratrum Minorum . . » 391
17. Sermo super Regulam Fratrum Minorum . . . » 438
18. Constitutiones Generales Narbonenses. . . . . » 449
19. Epistolae officiales . . . . . » 468
20. Regula novitiorum . . . . . » 475
21. Epistola continens XXV Memorialia . . . . . » 491
22. Epistola de imitatione Christi . . . . . » 499
23. Legenda S. Francisci . . . . . » 504
24. Legenda minor S. Francisci . . . . . » 565

Appendix opusculorum dubiorum:

1. *Speculum disciplinae Pars I.* . . . . . » 583
» » *Pars II.* . . . . . » 615
2. *Speculum conscientiae* . . . . . » 623
3. *Summa de gradibus virtutum* . . . . . » 646
4. *Collatio de contemptu saeculi* . . . . . » 655
5. *Compendium de virtute humilitatis* . . . . . » 658
6. *Epistola ad quendam novitium* . . . . . » 663
7. *Rhythmica* . . . . . » 667

IN TOM. IX.

1. Introductio cum Opusculo de arte praedicandi . . » 3
2. Sermones de Tempore . . . . . » 23
3. Sermones de Sanctis. . . . . » 463
4. Sermones de B. Virgine Maria . . . . . » 633
5. Sermones de Diversis . . . . . » 723

IN TOM. X.

1. Dissertatio de scriptis seraphici Doctoris . . . . » 1
2. Dissertatio de eius vita . . . . . » 39
3. Index alphabeticus noni voluminis . . . . . » 75
4. Index locorum S. Scripturae (tom. V.-IX.) . . . » 181
5. Index locorum Ss. Patrum aliorumque scriptorum (tom. I.-IX.) . . . . . » 265

CORRIGENDA ET ADDENDA.

In tom. IX.

Pag. 532 col. I. lin. 28. et 30. pro *caucem* lege *cautem*.

» 668 col. I. lin. 18. pro *beneficium acceptabile* lege melius *sacrificium acceptabile*.

In tom. X.

Pag. 32 col. I. lin. 4. addendum est: De Augustinianismo et controversia cum S. Thoma cfr. etiam Epistola Fr. Ioannis Peckham, archiepisc. Cantuariensis, scripta I Iunii an. 1285 et relata in *Chartulario Universit. Parisiensis*, tom. I. pag. 634 seq.

» 80 col. II. lin. 11. pro *caucem* lege *cautem*.

IMPRIMATUR

Datum Florentiae die 16 Augusti 1902.

† ALPHONSUS MARIA MISTRANGELO Archiepiscopus.

64

Date Due

	PRINTED	IN U. S. A.	

J. S. WEBBY & SONS
JAN
56
Worcester

BOSTON COLLEGE
3 9031 01236292 7